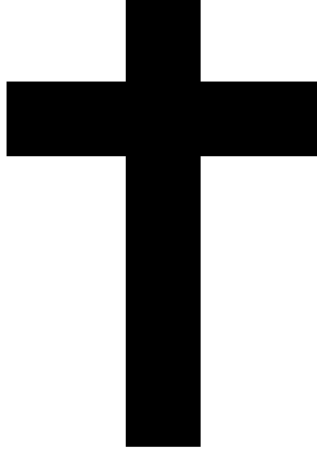

Gu ñio'ki'ñ gu Dios
na bhaan tu a'ga
guch xoi'kam

New Testament in Tepehuan, Southeastern (MX:stp:Tepehuan,
Southeastern)

Gu ñio'ki'ñ gu Dios na bhaan tu a'ga guch xoi'kam New Testament in Tepehuan, Southeastern (MX:stp:Tepehuan, Southeastern)

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tepehuan, Southeastern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tepehuán del sureste [stp], Mexico

Copyright Information

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tepehuan, Southeastern

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-05-05

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
0f8d31b9-5dd5-5a02-bb46-c2fd0a544e81

Contents

MATEO	1
MAARKOS	58
LUUKAS	94
JUAN	153
GU NOONBIÑ GUCH	
XOI'KAM	199
ROOMA KAM	254
1 KORIINTO KAM	279
2 KORIINTO KAM	303
GALAASIA KAM	318
EEPESO KAM	328
PILIIPOS KAM	337
KOLOOSAS KAM	343
1 TESALOONIKA KAM	349
2 TESALOONIKA KAM	354
1 TIMOTEO	357
2 TIMOTEO	364
TIITO	369
PILIMOON	372
ISRAEL KAM	374
SANTIAGO	395
1 PEEGRO	403
2 PEEGRO	413
1 JUAN	418
2 JUAN	426
3 JUAN	427
JUUDAS	429
NAT JAX TH TH GU JUAN	432

**GUX BHA'I'M KAI'CHDHAM
NI'OOK NA BHAAN TU A'GA
GUCH XOI'KAM NAT TU
UA'NAK GU
MATEO**

*Gu bopxi'n̄ guch Xoi'kam
(Lk. 3:23-38)*

¹ Gu Dabii gio gu Abraam jir di' pix am gu bopxi'n̄ guch Xoi'kam. Ja'pni ja'k moo tu tu'ii':

² Gu Abraam maa'n tu mar kat na Isaak tiigich. Mi' dhir ba' moo gu Isaak maa'n jup tu mar kat na Jakob jup tiigich. Mi' dhir ba' moo gu Jakob ji'kchip tu maamar kat, maadit jir di' gui' na Judaa tiigich.

³ Mi' dhir ba' gu Judaa gook jup tu maamar kat, maa'n Paaris tiigich, gu jumai ba' Saara, gu ja naan ba' Tamaar jup tiigich. Ba' gu Paaris maa'n jup tu mar kat, Isroom jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Isroom maa'n jup tu mar kat, Araam jup tiigich.

⁴ Mi' dhir ba' gu Araam maa'n jup tu mar kat, Aminadaa jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Aminadaa maa'n jup tu mar kat, Nasoon jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Nasoon maa'n jup tu mar kat, Salomoon jup tiigich.

⁵ Ba' gu Salomoon mi' dhir maa'n jup tu mar kat na Boos jup tiigich, gu di'ii'n ba' Raab jup tiigich. Ba' gu Boos mi' dhir maa'n jup tu mar kat, Obed jup tiigich, gu di'ii'n ba' Rut jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Obed maa'n jup tu mar kat, Isayii jup tiigich.

⁶ Mi' dhir ba' gu Isayii maa'n jup tu mar kat na pui' tiigich Dabii. Mi' dhir ba' gu Dabii maa'n jup tu mar kat na Salomoon jup tiigich, gui' nar di'ii'n gui' na biipi' dir jir binga'n kat gu Uriiyas.

⁷ Ba' gu Salomoon mi' dhir maa'n jup tu mar kat, Roboam jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Roboam maa'n jup tu mar kat, Abiiyas jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Abiiyas maa'n jup tu mar kat, Asaa jup tiigich.

⁸ Mi' dhir ba' gu Asaa maa'n jup tu mar kat, Josapaat jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Josapaat maa'n jup tu mar kat, Joraam jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Joraam maa'n jup tu mar kat, Usiiyas jup tiigich.

⁹ Mi' dhir ba' gu Usiiyas maa'n jup tu mar kat, Jotaam jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Jotaam maa'n jup tu mar kat, Akaas jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Akaas maa'n jup tu mar kat, Esekiiyas jup tiigich.

¹⁰ Mi' dhir ba' gu Esekiiyas maa'n jup tu mar kat na Manasees jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Manasees maa'n jup tu mar kat, Amoon jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Amoon maa'n jup tu mar kat, Josiiyas jup tiigich.

¹¹ Mi' dhir ba' gu Josiiyas ji'kchip tu maamar kat jano' na mit pai' dhuuk ja u'uuk gu Israel kam ja'tkam mu ja'k Babiloonia. Ba' maadit Jekoniyyas tiigich gui' ji' nam jir maamra'n kat.

¹² Ba' mikkat gatuuk nam pai' dhuuk mu ja'k xi oi'ñkat Babiloonia, maa'n jup tu mar kat gu Jekoniyyas na Salatial jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Salatial maa'n jup tu mar kat, Robabeel jup tiigich.

¹³ Mi' dhir ba' gu Robabeel maa'n jup tu mar kat, Abiot jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Abiot maa'n jup tu mar kat, Eliakiim jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Eliakiim maa'n jup tu mar kat, Asoor jup tiigich.

¹⁴ Mi' dhir ba' gu Asoor maa'n jup tu mar kat, Sadook jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Sadook maa'n jup tu mar kat, Akiim jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Akiim maa'n jup tu mar kat, Eliob jup tiigich.

¹⁵ Mi' dhir ba' gu Eliob maa'n jup tu mar kat, Eliasaar jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Eliasaar maa'n jup tu mar kat, Mataan jup tiigich. Mi' dhir ba' gu Mataan maa'n jup tu mar kat, Jakob jup tiigich.

¹⁶ Mi' dhir ba' gu Jakob maa'n jup tu mar kat na Josee jup tiigich, gui' nar binga'n kat gu Mariiya gui' nar di'ii'n guch Xoi'kam gui' na Jesusus tii', gui' na saak Dios pu'ñi bha jootsa' jix dhaam dir.

¹⁷ Ba' jano' dir nat pai' dhuuk maaxir gu Abraam, mambhix daman maakob ai mit gu ja'tkam nat ba'p ba maaxir gu Dabii. Gio ba' mi' dhir gatuuk ja'kbui' aixkam jup ai mit na mit maaxir jano' dir nat pai' dhuuk gu Dabii maaxir mi' juugit na mit pai' dhuuk ja u'uuk gu Israel kam ja'tkam mu ja'k Babiloonia. Gio ba' mi' dhir jano' nam pai' dhuuk mu ja'k xi oi'ñkat Babiloonia gu Israel kam ja'tkam, ja'kbui'p ai mit mambhix daman maakob na mit maaxir gu ja'tkam mi' juugit nat pai' dhuuk maaxir guch Xoi'kam gui' na saak Dios pu'ñi bha jootsa' jix dhaam dir.

*Nat jax ja'k maaxir guch Xoi'kam
(Lk. 2:1-7)*

¹⁸ Ja'pni ja'k jum duu guch Xoi'kam jano' nat pai' dhuuk maaxir. Gu di'ii'n Mariiya tu taanda' am na sap biima'n tu kiicha' maa'n gu chio'n̄ na pui' tii' Josee, gu' ji na gu' biipi' dir nat chakui' biima'n tu kiicha, diilh pix bar alhi'ch kiikam ka' gu Mariiya, sia kum tii chakui' jup bijnagim, na gu' gux Dhuudu' kam jix Ua'n̄ li'mda' nat pui' ja'k bhaan jum tajaan na ba' diilh pix ba' tigia' maa'n gu alhi.

¹⁹ Gu' ba' na gu' gu Josee jup jir jix bhai'kam ka', gui' na biima'n jix chu kiicham ka' gu Mariiya, pui' bam aagit nam jix xi'lhim xim ji'dilhkada' git cham tu' bhaan ji chu a'gat, na gu'x joi'gi'n gu Mariiya, ba' cham aa' na ba ji iattulhdha' ja bui gu

gê'gêrkam jum aa'ndam, nam ba' cham tu chiñia' nam mu'aa'.

²⁰ Ba' pui' bam aagik na moo mai' ba bua' git gu Mariiya, gu' ji nat gu' ba tii maa'n gu nobii'n guch Gi'kora' tüttki' bhaan na sap Jup titda:

—Aapi' Josee nap jir boxii'n gu Dabii, cha'p jax jum aagit bñma'n xi chu kiichai gu Mariiya, na gu' gu alhii gui' na tigia', dhi' gux Dhuudu' kam jix Uaň Ii'mda' pix nat pui' ja'k tu duu nat bhaan jum taja.

²¹ Ba' gui' ji' gu alhii na tigia' gu Mariiya, Jesusus jap tütgi', na gu' dhi' ya ja'p uañchuda' gu ja ua'tulhdhara' gu Israel kam ja'tkam. Pui' ku ba'r am na pu'ñi ja'k tii'nka'.

²² Ba' dhi' pu'ñi ja'k tum duu jano' nat tum kuugalh gu pui' nat jax ja'k ti'ik bijik guch Gi'kora' nat bhaan jim ua'rgidhak maadit gui' nam bijik bhaankam tu a'gimik, nat pui' ja'k tu ua'nak na ja'pnim kai'ch:

²³ Diih pix ba tigia' gu alhii maa'n gu ubii tiyaa.

Emanoil jam ba' tütgi'.

Ba' dhi' ja'p kai'ñkam Jup jum kai'ch: Jich a'm ti nii'n gu Dios.

²⁴ Ba' nat pai' dhuuk ba ñiñia gu Josee, cham jax ji chi'ik bhai'p ji bhii gu Mariiya na jax ba titda gu nobii'n gu Dios.

²⁵ Ku gu' chakui maap jix bhai' tu oi'ñcha mit ji ja'p na moo na jax no'm jir jum bipnagim. Dai gatuuk nat pai' dhuuk ba tii gu alhii gu Mariiya na mit ba' maap ba tu oi'ñcha. Ba' gu Josee, Jesusus tüt gu alhii nat jax chia na tütgi' gu nobii'n gu Dios.

2

Nam ba tü'mpu' guch Xoi'kam gui' nam jix maatit ja nüi'ñdha' gu chiichia'

¹ Ba' gu Jesusus bhammi maaxir na pai' pui' ti tii' Beleen gui' na bhaan bipio' gu Judea dibii, ba' jano' maaxir na pai' dhuuk jir gê'kam ka' gu Eroodis na ji'x jir Judea. Ba' jano' ji'kchi bhammip ba ji bubua mit Jerusalem gui' nam mu ja'k oi'ñka' xia'lhui, gui' nam jix maatit ja nüi'ñdha' gu chiichia', na mit mui' ba tiigim guch Xoi'kam nat ba maaxir.

² Ba' bhai' ba ti tikka am na sap pa ja'k jax chu'ii', Jup kai'ch am:

—Pa ja'k jax chu'ii' guch Xoi'kam gui' nat ba maaxir, gui' na saak jir ja gê'kam tuk ka' gu ya' kam dhi Israel? Maa'n tii chich gu gê' chi'ii' na pui'r jum duukam nat ya' pai' ba maaxir guch Xoi'kam. Pui' ku chich ba' aach moo bhai' xi jii na chich bhai' bha tu daañim buiñor.

³ Ba' gampai' ji dhuu gu Eroodis nat pui' ji' ja kai, panaas kut giilhim jix buam jum ilh, gio gu jai' nam ji'k bhai' oi'dha' Jerusalem ba pui' ip.

⁴ Ba' ba ja bai gu Eroodis gu ja gê'gêrkam tuk gui' nam bhai' gê' chiop ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, ba' bhai' ba ja tikka na pai' ba' pui' maaxilhia' guch Xoi'kam gui' na saak Dios bha jootsa' jix dhaam dir.

⁵ Ba' gui'p titda am:

—Dho mi' dho saak na pai'r Beleen gui' na bhaan bipio' ya' dhi Judea dibii, na gu' pui'm kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios mi' nat pai' tu ua'nak maadit gui' nam bijik bhaankamu'n tu a'gimik, na ja'pnim kai'ch:

⁶ Ba' aapi'm na pim ji'k mi' oi'dha' na pai' pui' ti tii' Beleen,

gui' na bhaan bipio' gu Judea dibii, cham tu' gampai' bipio' pim, sia ku gu' jai' kap tii gê'gêr jir kikcham ya' dhi Judea,

na gu' mi' aapi'm jam bui maa'n maaxilhia' gui' nar gê'kam ka' ja bui guñ ja'tkam tuk Israel kam.

⁷ Ba' ba ja bai ip gu Eroodis gui' nam jix maatit nüi'ñdha' gu chiichia', ba' mu ja'p dihkob jix xi'lhim ba ja tikka nam pai' ba' duuk mu pai' pu nüi'ñ gu gê' chi'ii' na bhaan jix maati' nat ba maaxir guch Xoi'kam.

⁸ Ba' daipu' nat xi ja tikka mui' xi ja joot mu ja'k Beleen, Jup ja titda:

—Ea na pim mu jimia' mu Beleen. Mi ja'p japim nai' tu gaa'ngimii tigia' gu alhii gui' na pui'r jich Xoi'kam. Ba' no' pimit mi' pai' tii, ya' pim xiñ aa'ñdhidhat na pim pai' dhuuk gio ja'k Jup ba suulhgia' na pai' silh Jup tui'ka', nañ ba' aañ mui'p jimia' nañ tu daañmira' buiñor.

⁹ Ba' gui' daipu' nat jax pu'ñi xi ja tii'n gu Eroodis, pu jii mit. Ba' gamai' gu biix boi nam mu jiiim, biipi' gamai' ba jim gu gê' chi'ii' bha ja'p jix dhaam, gui' na mit biipi' dir mummy ja'k tii ja ki'aam na bha ja'p daa jix dhaam, ba' mui' pu jim bha ja'p jix dhaam gammiji nam jax jiiim gu biix boi. Ba' na mit pai' dhuuk ba ai mummy Beleen, bhai' pix ja'p ji dhai'bu gu gê' chi'ii' silh mi' na pai'p tu'ii' gu alhii gui' nar jich Xoi'kam.

¹⁰ Ba' joidham jix bhai'm ilh jamit gui' nam jix maatit ja nüi'ñdha' gu chiichia' na mit ba tii gu gê' chi'ii' nat bhai' pix ja'p ji dhai'bu, nam gu'x maat na mi' bap tu'ii' guch Xoi'kam.

¹¹ Ba' na mit mui' ji baap miji ba'k chir, mi' pix ji chi' mit gu alhii na mi ja'p daa, gio gu di'ii'n. Ba' nam jax jiiim, ja o'lhia ki'n gu kik bhai' ji chu daani mit buiñor gu alhii gui' nar jich Xoi'kam, gio na mit xi chu kukpio'kak mi ja'p xi chu dalhxi gui' na mi' tu jim gui' nax dha'ram tu namik, pui' na jax gu di'oor, gio gui' na joidham uub, gio ba' gui' na ki'n tum kubhionda'.

¹² Gatuuk ba' dai na mit mi ja'p ba tibia. Ba' ba ti tütki mit na sap cham bhaai' nam

mu ja'k ka jii'mda' buiñor gu Eroodis, na gu'x bhaam buiñor gu alhii gu'i nar jich Xoi'kam. Ba' maakam ja'k bhii mit na mit pai' dhuuk ba jii mu ja'k ja ki'aam.

Gu Josee na mai' ba dai'ñña' mu ja'k Ejipto na bhii'ka' guch Xoi'kam nam ba' cham mu'aa'

¹³ Ba' gatuuk na mit pai' dhuuk ba jii gu'i nam jix maatit ja nii'ñdha' gu chiichia', ba tii gu Josee maa'n gu nobii'ñ gu Dios tii'tki' bhaan, ba'p titda:

—Xi bamii' Josee, jix kii' bim duun kup mai' dai'ñña' mu ja'k Ejipto, xi bhii' ap dhi alhii, gio gu di'ii'n jap bix jup xi baidhai. Mummip ba' moo pix daaka', aai diilham bam aagi'ñdha' na pai' dhuuk jix bhaai'n ka' nap gio bhai'p ba jimia', na gu' ya' gu Eroodis bha jimda' jia na bha gaa'mira' dhi alhii na ba' ya' mu'aa'.

¹⁴ Ba' nat pai' dhuuk ba ñña' gu Josee, pu tukaa'ñ cha'm mi' bhii nat mai' ba mi' mu ja'k Ejipto, xi bhii gu alhii gio gu di'ii'n bix jup xi baidhak.

¹⁵ Mu ja'k ba' pu daaka' na ji'x duakat gu Eroodis. Ba' dhi' pu'ñi ja'k jum kuugalh gu pui' nat jax ja'k ti'ii' gu G'e'kam jich Gi'kora' bhaan jim ua'rgidhak maadit gui' nam bijik bhaankam tu a'gimik, nat pui' ja'k tu ua'nak na ja'pnim kai'ch: “Mummi dir Ejipto ñich bha ja'k bai guñ mar.”

Gu Eroodis na ba ja chi'ña' gu sandaarui'x chugi'ñ nam ja kooda' gu a'aalh, katti sap maadit jir di' ka' git guch Xoi'kam

¹⁶ Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Eroodis na mit maakam ja'k pix ba bhii gu'i nam jix maatit ja nii'ñdha' gu chiichia', giilhim bhai' ji bhaam, na gu' ti ka ja ñirat nam saak gio bhai' bhii'ya' git nam bhai' xi aa'ñdhidha' git na pai'p tu'ii' guch Xoi'kam. Ba' mu ja joot gu sandaarui'x chugi'ñ mu Beleen nam sap ja kooda' bix gu a'aalham jik mi' jai'ch ka', sia gui' nam mu ja'p oi'ñka' ju'ñdharan. Ba' dai' gui' nam jik jix io'm jir a'lhich tu chia nam ja kooda', gio gui' nam jik' gook oidha' ba bia', na ji'x ilhii'ñ na bar g'e' guch Xoi'kam jano' dir nam pai' dhuuk tu aagi'ñ na mit tii gu g'e' chi'ii' gui' nam jix maatit ja nii'ñdha' gu chiichia'.

¹⁷ Ba' dhi' pu'ñi ja'k jum kuugalh gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Jeremiiyas gui' na bijik bhaankamu'n tu a'gimik na ja'pnim kai'ch:

¹⁸ Mu na pai' pui' ti tii' Ramaa pix giilhim tim tii nat bhai' ji chum susuani, panaas kum giilhim jix buam jum aagit g'e'g'e' ki'n suan, gu' bak gu Rakeel na suak na mit ba ja koi gu maamra'n.

Ba' cham ji'x ti jijikgir na gu' giilhim jix buam jum aa', nam gu' ba ko'iix gu maamra'n na xi ja nii'ñ.

¹⁹ Ba' gatuuk nat pai' dhuuk ba muu gu Eroodis gio buiñor jup bam maax gu Josee gu nobii'ñ gu Dios na mu ja'k ka daa Egipto, ba'p titda:

²⁰ —Xi bamii' Josee. Xib ba' bax bhaai' nap giop ba jimia' bhammi ja'k Israel, xi bhii' ap dhi alhii gio dhi di'ii'n jap bix jup xi baidhai, na mit gu' ba koi gui' nam jaroi' kax bhaamkidhat dhi alhii.

²¹ Ba' gu Josee nat jax jup bam pu jii ip bhammi ja'k Israel, xi bhii gu alhii, gio gu di'ii'n bix jup xi baidhak.

²² Gu' ji na gu' nat chakui bhammi ai, pui' ba ti kai na pu' ti tii' Nasareet. Ba' dhi' pu'ñi ja'k jum kuugalh gu pui' na mit jax ja'k tu ua'nak gui' nam bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios, na saak guch Xoi'kam pui' ja'k jix mat ka' am gu ja'tkam: Jesusu Nasareet kam.

3

Gu Juan ja'tkam bopkondam na ba tu ja a'gidha' gu ja'tkam maa'n kap na pai'r gampix jix chu gak kir

(Mr. 1:1-8; Lk. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Ba' jano' mu ja'p gampix jix chu gak kir gui' na bhaan bipio' gu Judea dibii, pix ba kai'ñka' gu Juan ja'tkam bopkondam na oirit tu ja a'gi'ñdha' gu ja'tkam,

² jup ja titdada':

—Ya' mam ai na pai' dhuuk maaxik jum maaxdha' gu Dios aapi'm jam bui. Mi' pim sap pui' ba jimia' na jax jix aa'.

³ Ba' jano' mu ja'tkam bopkondam jir di' na aagit jup kai'ch gu Isaiiyas gui' na bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios nat pui' ja'k tu ua'nak na ja'pnim kai'ch:

Maa'n gu maa'nkam mu ja'p gampix jix chu gak kir pix oirit ba tu ja a'gi'ñdha' gu ja'tkam,

jup ja titdada':

“Gor jix kii' bim duun, ja'p pik bhai' bar jimdam gu G'e'kam. Mi' pim sap pui' ba jimia' na jax jix aa'.”

⁴ Ba' gu Juan gu tii'dhar ga'n, kameeyo bapoo jir jup duiñim ka', gio gu bhiisparu'n jir jo' ka' ip. Gio ba' gu koi'dhar ga'n, gu sossio ip na ja da'ngit ja kua'da' gio ba' gu miibat gui' na mu ja'p gampix jix jai'ch ka'.

⁵ Ba' mui' ja'tkam mi' aajidha' am mi' na pai' oirida' gu Juan nam jix kaim ka' na jax tu a'gada', pui' na jax gu Jerusalem kam, gio ba' gui' nam mu ja'p jup oi'ñka' bix kap gui' na dhi' pux bhaan jup bipio' gu Judea

dib̄ir; gio ba' gui' nam j̄i'k mi ja'p amuub jup oi'dha' na pai'r Jordaen Ak.

⁶ Ba' pui' ba t̄itdada' am gu Juan nam sap cham ka aa' nam pui' ja'k tu jimda' na jax b̄i'p̄i' dir nam b̄ix aixim jum ua'tulhi'ñdha', ba' gu Juan dai na xi ja bopkonda' suudai' ki'n mi' na pai'r Jordaen Ak.

⁷ Ba' jano' mui' mi'p ba ai mit gui' nam pariseos jum t̄iti'nda' gio ba' gui' nam saduseos jup jum t̄iti'nda' nam pui'p xim bopkonamtu'. Ba'p ja t̄itda gu Juan:

—¿Jaroo jam aagi'ñ na cham xiim jam tulhiñchuda' gu Dios ku pim ba' ga'm ba j̄im na pim jix aa' nañ jam bopkona' na ba' cham jam tulhiñchuda'? Gilhim gu' na pim jix bhaa'mna' ja'p na gu kooko'.

⁸ Gu' dhi' jam a'm jum aa' ji na pim ya' dir ja'p ja'k jix ki'p jum duukam bap tu buada' na ba' bhaan jix maati' ka' na pim silhkam mi' pui' ba j̄im na jax jix aa' gu Dios.

⁹ Cha'pim jax jum aa'nda': "Aach matgim jich a'm ti n̄i'ñ ji gu Dios, nach gu'r bopxi'ñ gu Abraam." Jax dhu'i na gu' gu Dios sia gu'ñi joodai jix bhaai' na pui' ja duñia' nam jir bopxi'ñ ka' gu Abraam, aapi'm ba' ja'p xi jam dui no' pimit cham mi' pui' j̄i na jax jix aa'.

¹⁰ Ba' amuub ba kaat gu baiñdhas gui' na ki'n jum i'kia' gu takaa'n gu i'ix, na gu' gu jax chu'm i'ix no' cham ki' tu i'bhai'ñchar, jix bhaai' nam i'ki mu baas buaji bhai' xi miidha'.

¹¹ Ba' aañ nañ xib ya' tu bopkon, jir suudai' ki'n pix, ja'ppix na bhaan jix maati' ka' nam j̄i'k mi' pui' jimim na jax jix aa' gu Dios. Ba' gui' na gatuuk bha jim, gui' dho gi gu' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' ji na ki'n jam bopkona', gio ba' na b̄ix miidha' gu jam ua'tulhdhara' ja'p tu'm na gu tai ki'n. Ba' gui'x io'm bixchu'x aichu'n na pu tu duñia', cham tu' pui' na jax aañ. Pu cham j̄i'x jir jupaabkamun iñ dho moo nam iam tu' suuska'n mui' ba ui'dhika' git.

¹² Ba' na pai' dhuuk bha jimda', pu ua'ka' gui' na ki'n jilhbida' gu t̄iriik, ba' xi ki'impigai dai ba ulhña' gui' na j̄i'k jix ki' gu' tanaara' ba' mu ja'k xi ñu'aa' na pai' cham j̄i'xkat tuutki gu tai.

Gu Jesusus na bam bakuana'
(Mr. 1:9-11; Lk. 3:21-22)

¹³ Ba' jano' ji' na mumi gampix jix chu gak kir oirit ja bopkon gu Juan gu ja'tkam, mi' dhir mui' ma j̄i Galilea gu Jesusus nat ba chiañim ip na pui'p bakuana'.

¹⁴ Ba' nat pai' dhuuk mumi ba ai, ja'kbui' kat bhai' bax aa' gu Juan na bakuana' gu Jesusus, jup t̄itda:

—Gu' aañ pui' ilhi'ñ ji nap aap ja'kbui' kat j̄iñ bakuana', gu' aap ja'kbui' kat bhai' bañ chiañim nañ jum bakuana'.

¹⁵ Ba'p t̄itda gu Jesusus:

—Dho gu'r am kat dho jia, gu' pix ji na gu'ch a'm jum aa' nach pui' ja'k tu kuugalhdha' na jax tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios.

Ba' pui' cham jax ka ti gu Juan, dai nat ba bakua gu Jesusus.

¹⁶ Ba' nat jax mi' dhir gamai' ji buus gu Jesusus suudai' chir, panaas kut joidham bhai' jim kukpio' gux dhaam, ba' ba ti gu Jesusus nat maaxik bhammi dir bhai' ji chim gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' ja'p tu'm na gu goda'.

¹⁷ Mi' dhir ba' bhai' ji chum ñio bhammi dir jix dhaam, jup tum kai'ch:

—Dhi'ñir di' guñ mar nañ jix io'm jix dha', na ñich gu' pu b̄ijik dir bhaan ti ti.

4

Gu ja'ook na tiix mai'chim ka' gu Jesusus
(Mr. 1:12-13; Lk. 4:1-13)

¹ Ba' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' pui' ja'k xi jurtuda gu Jesusus na mu jimia' mumi gampix jix chu gak kir na sap ba' mi' mai'chia' git gu ja'ook.

² Ba' mam saabu gook oo'm tanoolh gio gook oo'm tukaa' nat pu cham tu' juu, ba' gatuuk jix io'm ti bax bhio'.

³ Ba' mi' ba ai gu ja'ook na ti bax mai'chim, jup t̄itda:

—Eap pui' xi ja t̄i'ñ dhi joodai na paan jup jum duñia' no'p baabui' silhkam Dios jir Maraa'n.

⁴ Ba'p t̄itda gu Jesusus:

—Jax dhu'i nap jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios mi' na pai' tu ua'ñix na cham tu' dai tu' koi' ki'n dua gu maa'nkam, gu' ja'pji sia ji no' mi' pui' jim na j̄i'k jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios.

⁵ Ba' gatuuk ma baidhak gu ja'ook gu Jesusus bhammi Jerusalem na ti ilhdhat na ma mai'chia' git. Ba' bhijimmi daam dir kuugaran gu ḡi' chioip xi chisaa'ñdhak bhai' na pai'x io'm jix chu xidhuu ka',

⁶ jup t̄itda ba' bhai' xi k̄isak kookba'n:

—Eap ya' dir mui' xi chuudañ no' pich moo baabui' cham muu, na ba'x maati' ka' no'p baabui' moo silhkam Dios jir Maraa'n. Na gu'p jum kai'ch mi' u'uan ta'm na tu ua'ñix na ja'pni mui' jim k̄iksa:

Gu Dios bham joochxidha' gu noonbi'ñ nam ba'm nuukdaidha',

gio nam jum noonob am tu daagii t̄e'kob jum ua'ka' nap ba' cham jodai cha'm jutbui ilhia'.

⁷ Ba'p t̄itda ip gio gu Jesusus:

—Jax dhu'i na moo ja'pniip jum kai'ch ip mi' na pai' tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios na ja'pni mui' jim k̄iksa: "Cham jir am nap mamai'chikda' gu Ḡe'kam jich Gi'kora', na gu'x io'm jix xidhuu."

⁸ Ba' gatuuk maakam ja'k tiip baidhak gu ja'ook gu Jesusus maa'n kap na pai' t̄e'kob jir

oidha' ta'm, ba' bhammi kookba'n xi k'isak mu ja'p nai' xi chu joojoi'ñchuda b'ix kap na ji'x jir oi'ñga'n na ba' ti tigia' na ji'k tu' nai' ja'p jix chu jai'ch.

⁹ Mi' dhir ba' moop titda:

—Dhi' b'ix nap ji'k tu' mu ja'p ni'ñ nax chu jai'ch, dhi' b'ix jir aañ ga'n. Ba' aañ b'ix tum makia' no' pich mi'ñi ja'p jum o'lhia ki'n xi kikbok bhai' xiñ dhaani.

¹⁰ Gu' ji na gu'p titda pix gu Jesusus:

—Mu bi jim ja'ook. Cha'p tu' ki'n kañ juanda'. Na gu'p jum kai'ch ip mi' na pai' tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios na ja'pni mui' jim kiksa: “Xi chu daanit ap buiñor gu Dios gui' nar g'e'kam. Ba' dai gui' buiñor jap pix tu daanda', cham tu' jumai buiñor ip.”

¹¹ Ba' pui' ma jii gu ja'ook, nat gu' cham ji'xkat ma'iich gu Jesusus. Ba' mi' ba ai mit gu noonbi'ñ gu Dios nam ba' palhbuidha' gu Jesusus gu tu' na a'miram jum aa'nda'.

Gu Jesusus na tu ja a'gidha' gu ja'tkam

(Mr 1:14-15; Lk 4:14-15)

¹² Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Jesusus na mit ba kuu gu Juan ja'tkam bopkondam, pu jii mu ja'k Nasareet gui' na bhaan bipio' gu Galilea dib'ir.

¹³ Ba' mi' dhir mu ja'k jum bhii na pai' pui' ti tii' Kapernaum gui' na mummi bipio' na pai' g'e'g'er susda'ka' gu suudai', mi' na pai' jax bhaan bipio' gu ja dirba' gu bopxi'ñ gu Sabuloon gio ba' gu Neptalii.

¹⁴ Ba dhi' pu'ñi ja'k jum kuugalh gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Isaiiyas gui' na bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios na ja'pni kam kai'ch:

¹⁵ Ba' mummi na pai' jax ti dirba' gu Sabuloon, gio ba' mi' na pai' jax jup ti dirba' gu Neptalii,

mummi na pai' baasi'n dir ja'k bipio' mi' na pai'r Jordaán Ak,

mummi nam pai' oi'dha' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

¹⁶ Gu ja'tkam gui' na ja'p ji buusan nam jix chu tukgam tir ka oipot na pai'x chu muuki',

ampix ja a'm ton gui' na ja'p ji buusan nax chu maax.

¹⁷ Ba' jano' dir mi' ji' dir bhai' ji chibgai gu Jesusus nat bhai' ji chu ja a'gi gu ja'tkam, jup ja titdada':

—Ya' mam aiñ jaaduñ na pai' dhuuk saak maaxik jum maaxdha' gu Dios aapi'm jam bui. Ba' dai na jam a'm jum aa' na pim mi' pui' ba jimia' na jax jix aa'.

Gu Jesusus na ba ja baidhika' maakob gu boptop bhiadam nam sap kaichgida'

(Mr 1:16-20; Lk 5:1-11)

¹⁸ Ba' na mu ja'p ka jim gu Jesusus b'ix ju'ñdharan gu g'e' suudai' gui' na Galilea bhaan bipio', ba' mi' ba ja ti' g'ook gu ja'tkam

daim sispidhim nam mu ja'p buppaim suudai' chir maa'n gu g'e' asaak nam mi' tu bhibia gu boptop. Ba' maadit dhi' ji' Simoon tii', gui' nam Peegro ki'n jup jix mat ka', gu jumai' ba' Anrees jup tii'.

¹⁹ Ba' ba ja baidhim gu Jesusus nam sap kaichgida', jup ja titda:

—Aañ pui' ilhii'ñ jiñ jaaduñ na pim xib dir ja'p ja'k bañ kaichgida' na pim ba' bar ja'tkam bhiadam ka', na pim tu ja a'gidha' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook. Ba' gui' nam ji'k ti ji'ñdha', pui' ji buusnia' na pim ba ja bhia' ja'p na gu boptop.

²⁰ Ba' gui' cham jax ji chi'ñik jup ma oi mit. Mi' pui' pup tu'ñi' gu g'e'g'er ja a'sak gui' nam ki'n ka tu bhiadat gu boptop.

²¹ Ba' gammiji gu b'ix ju'ñdharan gu g'e' suudai' nam gamai' jii'm, jai' mi'p ba ja ti' gu Jesusus g'ook gu ja'tkam nam pui'p jir jum sispidhim. Ba' maadit jir di' gu Jakoobo, gu jumai ba'r Juan, gui' nam jir maamra'n gu Sebedeo. Ba' bhai' g'e' kanuub ta'm ji dharaat jix bhai' ka ja bua am gu g'e'g'er ja a'sak gui' nam ki'n tu bhiadat gu boptop. Ba' gu Jesusus pui'p ba ja titda nat jax ja tiidak ja baidhak gu jai'.

²² Ba' gui' pui' cham jax ji chi'ñik jup ma oi mit. Mi' pui' pup tu'ñi' ip gu g'e' ja kanuub gui' nam bhaan ka tu bhiadat gu boptop, dai ba' gu ja taat mi' pup oiri.

Gu Jesusus na mui' kap ba tu ja a'gidha' gu ja'tkam

(Lk 6:17-19)

²³ Ba' mi' dhir b'ix kap nai' ji chu a'ga gu Jesusus na ji'x bhaan bipio' gu Galilea dib'ir mu ja'p nam pai' jax tu daanda' gu dai Israel kam ja'tkam, na ja aa'ñdhidha' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook nam jax ja'k duuji buiñor aaya' gu Dios, gio ba' na xi ja dudua'ñdhidhat gui' nam ji'k jix kako'ka' na b'ix aixim tu'm ja e'eka' gu ko'kdai'.

²⁴ Ba' pix ja'x pui' tu a'gada' am gu ja'tkam b'ix na ji'x bhaan bipio' gu Siiria dib'ir na gu Jesusus mu pai' pix oirit jix ki'p jum duukam jup tu bua. Ba' jai' dhit na b'ix aixim tu'm ja e'eka' gu ko'kdai', mui' ma ja u'uuk jamit mummi na pai' oirida' gu Jesusus na mit ba chiañim na ja dudua'ñdha', pui' na jax gui' nam jix ñanaanbi' ka' na ja a'm jup tui'ñgida' gu cham kiki' i'ii'mda', gio ba' jai' gui' nam ampix tu kaammukda', gio ba' jai' gui' nam jix mama'mkulhi' ka'. Ba' b'ix ja dudua'ñ gu Jesusus.

²⁵ Ba' mu ja'p na jax jimda' gu Jesusus, mui' ja'tkam pix chib'ip kattu'nda' am nam oi'ñchu'nda', pui' na jax gu mi' kam Galilea, gio ba' jai' gu Dekapolis kam, gio ba' gu Jerusalem kam, gio ba' gui' nam mu ja'p jup oi'ñka' na pai' jax bhaan bipio' gu Judea dib'ir, gio ba' gui' nam baasi'n dir jup oi'ñka'

mi' na pai'r Jorjaan Ak, na pai' xia'lhbui ja'k bipio' gui' gu dibii:r.

5

Gu Jesusu na oidha' ta'm jimii ba tu ja a'gidha' gui' nam kaichu'
(Lk. 6:20-23)

¹ Ba' na nai' xi ja nii'n gu Jesusu gu ja'tkam nam jix io'm nammi xi ju' nam mui' mi'p tu'ii', ba' maa'n kap oidha' ta'm xi jimii'k bha ja'p ji dhaibo. Ba' gu noonbi'n mui' ji ai mit amuub,

² ba' gu Jesusu bhai' ji chu ja a'gi, jup ja titda:

³ —Ja'p moo joidham jix bhai' tu ja jim gui' nam ji'k jix maat na ja a'm jum aa' nam mi' pui' jii'mda' na jax jix aa' gu Dios, na gu' gammiji ja a'm ti niidhidha'.

⁴ Ja'p moo joidham jix bhai' tu ja jim gui' nam ji'k jix buam jum aa', nam gu'x maat na gu Dios gammiji ja guguuxi'ndha'.

⁵ Ja'p moo joidham jix bhai' tu ja jim gui' nam ji'k cham g'e'g'erkam jum taat, na gu' gu Dios ja makia' gui' nat tu' ja iimchuda.

⁶ Ja'p moo joidham jix bhai' tu ja jim gui' nam ji'k ja'p ji buan nam jix bhio' gu ja i'ii'mda' am bhaan, nam jix aa' nam gammiji mi' pui' jii'mda' na jax jix aa' gu Dios, na gu' pui' tu du'nia' na pui' ji buusnia' nam jax ilhii'ndha'.

⁷ Ja'p moo joidham jix bhai' tu ja jim gui' nam ji'k jix chu joi'gi'n, na gu' gu Dios pui'x joi'mdaip ja tigia'.

⁸ Ja'p moo joidham jix bhai' tu ja jim gui' nam ji'k cham u'ua'tulhdhix gu ja jujur am bhaan, nam gu'x maat nar tu'p tu'm da' gu Dios.

⁹ Ja'p moo joidham jix bhai' tu ja jim gui' nam ji'k gammijir jix bhahbai'kam ka', na gu' gu Dios pui' ja iim nam jir maamra'n.

¹⁰ Ja'p moo joidham jix bhai' tu ja jim gui' nam giilhim jum tullhii'n nam jix ja bhaamki'n gu ja'tkam nam mi' pui' jii'm na jax jix aa' gu Dios, na gu' gammiji ja a'm ba ti niidhidha'.

¹¹ Ja'p moo joidham jix bhai' tu jam jimia' no' pim cham jax jum aa' nam pai' dhuuk giilhim jam titdada' gu ja'tkam, piam no'm buam pix jam bua, piam no'm biix aixim jam iattulhi'n nam xi jam bhaamkidhat na pim ti jii'gi'n aa'n jii' bui.

¹² Ba' aapi'm cham jax jum aa'nda' sia kum cham jam kiigalhi'n gu ja'tkam, jix bhai' pim pix jum taat ka', na pim gu' mai'chia' gux dha'ram namkim bhamm'ix dhaam. Na gu' sia gui' nam ji'k bijik ya ja'p bhaankam jup tu a'gimik gu Dios pu'ni cham jup ja kiigal' jamit gu ja'tkam, dai na mit biix aixim ja buimik ja koi nam cham ja kaim ka' nam tii tu ja aagi'ndha' na jax ja'k jix aa' gu Dios.

Gu Jesusu na bhaan ji ua'rgidhai tu a'ga' gu on gio gux chu maax
(Mr. 9:50; Lk. 14:34-35)

¹³ Ba' aapi'm ja'p ji buan ya' dhi oi'nga'n na jax gu on. No' gu on mi' jotmoda' cham ka onka, zjax japim dui ilhii'n na giop ka onkalia'? Aa'n pu kai'ch na cham ji'xkat ka onkalia', pu cham tu' ka bhai' ka' dho ba', dai na mu ja'p xim nu'aa' dirap. Mi' dho gu' pu kiiyasa' am gu ja'tkam nam mi ja'p oipoda'.

¹⁴ 'Gio ba' moo ja'pni'p ji buan japim ya' dhi oi'nga'n na jax gux chu maax, na gu' na pim jax bax maat jia pai' jax chu'm oidha' ta'm no' daa'ixim jir g'e' kiicham, na gu' mik dir ja'p bhamm'ix chu maax ka', ba' cham ji'xkat jum ixchu'.

¹⁵ Ni na cham jaro'i' jai'ch gu maa'nkam na xi miichdhai gu ka'ndhiir miji ja'p pai' xi chaa'bidha' tu' ki'n, gu' ja'pji na bhammi ja'p xi kiisa' ji t'e'kob na ba'x chu maax ka' mi' nam pai'p tui'ka' gui' nam mi' darka'.

¹⁶ Ba' aapi'm pu'ni ja'k jup ji buan, jam a'm jum aa' na pim jir jix bhahbai'kam ka' ja bui gu ja'tkam nam ba' ji jam tiigii jai' bhai'p ji chu da'nia' bui'for gu'i Gi'kora' gui' nax dhaam jup tu'ii'.

Gu Jesusu na ja aagi'ndha' gui' nam kaichu' nat bhai' pix tu kuugalhdham na jax tu daaxix gu nio'ki'n gu Dios

¹⁷ Aa'n cham tu' pu kai'rikam bha jii ji na'n ya' ja soo'mchulhdha' gu ja'tkam gu pui' nat jax ja'k ja chianik gu Moisees nam mi' pui' jii'mda' gio gu pui' na mit jax ja'k ja aa'ndhak gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, gu' aa'n ji ba'r di' na rich bhai' ba tu kuugalhdham na mit jax tu daasak.

¹⁸ Tu' silhkam ki'n ja'n ya' pu jam titda, no' gux dhaam ka pup jai'ch gio dhi dibii:r, chakui dho ji'xdhat jum pataasa' gu pui' nat jax ja'k ja tiidak gu Moisees nam mi' pui' jii'mda' gu ja'tkam, jano' ji ba' na pai' dhuuk biix ba tum kuugalhdha'.

¹⁹ Ba' no' jaro'i' cham tu' ka'm nii'n gu pui' nat jax ja'k ja tiidak gu Moisees nam mi' pui' jii'mda' gu ja'tkam, sia ku moo mi' pai' maa'n kap ti cham pik jum aa', gio no' cham ja aagi'ni gu ja'tkam nam ba' tu' ka'm nii'ndha', dho gu' palh'ip jup jum duukam bhaan ji bi'ya' dho jix dhaam ja'k bui'for gu Dios. Ba' gu jaro'i' no' tu' ka'm nii'n, gio no' xi ja aagi'ni gu ja'tkam nam tu' ka'm nii'ndha', dho gu' g'e'p jum duukam bhaan ji chu bi'ya' dho jix dhaam ja'k bui'for gu Dios.

²⁰ Ba' aa'n pu jam titda, no' pim cham ja bhai'bhichu' gui' nam sap jix maat ka' gu nio'ki'n gu Dios gio gui' nam pariseos jum tiiti'nda', no' pim gu' cham mi' pui' jii'm na jax jix aa' gu Dios, dho gu' pu cham ji'xkat aaya' pim dhox dhaam na pai' daa gu Dios.

Gu Jesusus na ba ja aagi'n̄ gui' nam kaichu' na cham jir am nam jix ja bhaamki'ñdha' gu ja'tkam
(Lk. 12:57-59)

21 'Na gu' na pim jax bax maat jia gu pui' na mit jax ja'k tu ja daaxdhak gu jam bopxi kat nam ja'pni ja titda: "Cha'p ja koo'nda' gu ja'tkam, na gu' gu jaroi' na pu'ñi ja koo'nda' gu ja'tkam, giilhim tulhiñchuda' gu Dios, na gu' bam ua'tulhdha'."

22 Ba' aafi ya' pu jam titda na sia ji nar ua'tulhdhara' gu jaroi' no'x bhaam pix buiñor gu jax chu'm ja'nni'ñ, piam no' gi-ilhim titda na jax cham jir am. Pui' pix bax bhaai' nam daagi mu bhiika' buiñor gu jax chu'm gē'kam nam ba' mi' maap jum jumpadai tu a'gidha'. Piam no'x bhaamut jax titda gu ja'nni'ñ na cham juraa'n bia', dho gu' pu jimia' dho mu ja'k na pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'.

23 'Ba' no' aapi'm maadit bax chu makgixidham gu Dios, no' pich gu' ampik ba ti'ñcho nam buix bhaam gu jax chu'm jum jaduufi,

24 jum aa' nap biipi' mu jimii xi chu a'gi'ñmirai na ba' cham ka bhaam ka'm bui. Gatuukjap ba' mi' e'xi ba tu makgixidha' gu Dios.

25 'Piam ku gu' no' jaroi' ba xim iattulhdham buiñor gu jax chu'm gē'kam, jum aa' nap biipi' dir pu ba tu a'gidha' na ba' cham kam iattulhdha'. Na gu' no't pu mummy bam aich buiñor gu gē'kam, dho gu' dai dho na ba ja chiñia' gu sandaarui'x chugi'ñ nam jum kuupa'.

26 Ba' aafi ya' pum titda nap cham ji'xkat buusnia' mi' pai' nam jum kuupa' no' pich cham tu namki nam ji'k bham taanda'.

Gu Jesusus na pui' ba ti'ya' na cham jir am nam jix bhai' ja titdada' gu u'uub gui' nam ti bipna'

27 'Gio ba' moo ja'pni ja'k jup jum tii ip na pim jax bax maat jiñ jaaduñ: "Cha'p jix bhai' ja titdada' gu u'uub gui' nam ti bipna', na gu' ua'tulhdhara' buiñor gu Dios."

28 'Ba' aafi ya' pu jam titda na sia ji nar ua'tulhdhara' gu jaroi' no' tii ti biina' no'x joidhat nii'ñ gu jax chu'm jumai ubii, na gu' pui' ji buusnia' na pu biima'n ba bo'ya' sia kut pui' pix jum aa.

29 'Ba' no'p gu' gu jax chu'm jum bui ki'n jum ua'tulhi'ñ, jir am nap jupnai baas bua'. Cham jax bua sia kup maap dir pix ba tu bui, na gu' cham jir am no' mit binkam mu ja'k xim bua nap pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'.

30 Piam ku gu' gu jax chu'm jum nob ki'n jum ua'tulhi'ñ ap, jir am ip nap iiki baas bua'. Cham jax bua sia kup maap dir pix tu nob, na gu' cham jir am no' mit binkam mu

ja'k xim bua nap pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'.

Gu Jesusus na pui' ba ti'ya' na cham jir am nam mai' ja iabuda' gu ja bipna' gui' nam kaichu'

(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lk. 16:18)

31 'Gio ba' moo ja'pni ja'k jup jum tii ip na tu aagix ka': "Gu jaroi' no't mai' ba bua gu binga'n, jum aa' na biipi' xi chu ua'nai makia' na ba' bhaan jix maatit ka' nam cham kar jum bipnagim ka'."

32 Ba' aafi ya' pu jam titda na cham jir am na mai' bua' gu jaroi' gu binga'n no't cham jumai biima'n tii. Ba' gu ubii no't jumai tii xi oi gu chio'ñ, dho gu' dai na bam ua'tulhdha' buiñor gu Dios, gio gu chio'ñ ba pui' ip no't tii jumai bhai'p ji bhii gu ubii no' jumai ti biina'.

Gu Jesusus na pui' ba ti'ya' na cham jir am gu jaroi' buiñor tu da'nsada' gu Dios jax ñax tu duñim ka'

33 'Gio ba' moo ja'pni ja'k jup ja tiidak jamit gu jam bopxi kat: "Moop mi' pui' xi dhuñiidhat nap jax ja'k tu daasa' buiñor gu Dios nap tu duñia'."

34 Ba' aafi ya' pu jam titda na cham jir am na pim tu da'ñxi'ñdha' gu Dios na pim pu tu duñia' gu tu', na gu' giilhim jix xijai, cham pik jaroi' mi' pui' xi dhuñia'. Cha'pim jax kai'chdha' na gux dhaam bhaan jix maati' ka' na pim pui' tu duñia', na gu' cham jir am, na gu' dhi'r di' na bhaan daa guñ Gi'kora'.

35 Ni dhi oi'ñga'n ku pim bha aa'nda' na bhaan jix maati' ka' na pim pui' tu duñia', na gu' dhi' ya' ja'p bhaan ti kisap guñ Gi'kora'. Ni bhai' Jerusaleen ku pim cham bhai' tu aa'nda' na bhaan jix maati' ka', na gu' bhai'r kia'mi'ñ guñ Gi'kora'.

36 Ni sia gu aapi'm dñil jam mo' ku pim cham bha aa'nda', na pim gu' cham maat na pim jax dhui jix chuap duñia' gu jam kuup piam jix chuk, nim maa'n kuup dho moo kux bhaai' na pim maakam tu'm jup duñia'.

37 Ba' no' pim jax kai'ch na jii', pur maa'n ip na pim jax ti'ya', cham tu' na pim gatuuk maakam jup ba kai'chdha'. Piam no' pim jax kai'ch na cham, pur maa'n ip na pim jax ti'ya'. Na gu' no' pim biix aixim kai'ch, dhi' gux buam jum duukam pix pui' ja'k jix aa'nda'.

Gu Jesusus na pui' ba ti'ya' na cham jir am na jaroi' pui'p dooda' jax no't dooda gu jumai
(Lk. 6:29-30)

38 'Gio ba' moo ja'pni ja'k jup jum tii ip na pim jax bax maat jiñ jaaduñ: "Gu jaroi' no't jum bui am jum gi'i, jir am nap aap pui' bhai'p gi'i'bia' bui'ran. Piam ku gu' no't jum chiñ am jum gi'i, jir am ip nap aap pui' bhai'p gi'i'bia' chiñi'ran."

39 Ba' aafi ya' pu jam titda na cham jir am na pim pui' bhai'p gi'i'bia' gu jaroi' no't jam

gii', gu' ja'pji na pim pix am jix bhai' titdada' ji. Pui' na jax no't jum kaam am jum gii', ja'p dir jap mu ja'k jup xi dhaa'ndha' ku bham gii'bia'.

⁴⁰ Piam kut gu' jaroi'm iattulh buiñor gu jax chu'm gè'kam, no' gu' bham taan gum kutuun nap makia', aap bñix mu ja'k jup xi bhidha' gu daam dir kam jum kutuun.

⁴¹ Piam no't gu' jaroi' jam chia na pim bhidhika' ji'x juugit gu tu', aapi'm jix io'm gama ja'k pup xi aichulhdha'.

⁴² Piam ku gu' jaroi' tu' jam taan, aapi'm cham jax ji chi'ji xi makia', cham tu' na pim dai mi'p ka ji ñiokbo'. Piam ku gu' no' tu'm taiñbui'ñ, aapi'm cham jax ji chi'ji xi chaiñbuidha'.

Gu Jesusus na pui' ba ja tida' gui' nam kaichu' nam jix bhai' pix ja titdada' gui' nam ji'k jix ja bhaamki'ndha'

(Lk. 6:27-28, 32-36)

⁴³ 'Gio ba' moo ja'pni ja'k jup jum ti ip na tu aagix ka' na pim jax bax maat jiiñ jaaduñ: "Dai gui' nam cham jam bhaamki'ndha' pim jix bhai' ja titdada', gui' ba' nam xi jam bhaamki'ñ cham."

⁴⁴ Ku ba' gu' aañ ya' pu jam titda ji na cham jir am gu dhi' pu'ñi ja'k na pim tu jimda', gu' ja'pji na pim ja'kbui' kat pix am jix bhai' ja titdada' ji gui' nam ji'k xi jam bhaamki'ndha'. Gio ba' pui' na jax gui' nam ji'k xi jam koodak ka', aapi'm ja a'mkam pix xi chu ja daa'ñida' buiñor gu Dios.

⁴⁵ Ba' dhi' pu'ñi ja'k jir maamra'n ka' pim guñ Gi'kora' gui' nax dhaam jup tu'ii', na gu' gui' pu'ñir jix bhai'kam jia, bñix maa'n na jax ja ilhii'ñ gu ja'tkam. Ti' na bñix ja bi'ñxi'ñ ki'n gu tanoolh gui' nam jix u'ua'tulhdhix gio gui' nam cham u'ua'tulhdhix, gio na bñix ja dukxi'ñ ip, cham tu' ji'k pix.

⁴⁶ Na gu' no' pim aapi'm dai gu'x bhai' ja titda nam ji'k cham jam bhaamki'ndha', dho gu' pu cham jam a'm ti niidhidha' dho guñ Gi'kora', na pim gu' ja'p pix ba ji buanda' na jax gui' nam jir tuumiñ tutaandam tugi'ñ gux io'm gè'kam Rooma kam.

⁴⁷ Piam ku gu' no' pim dai gu jam jaaduñ pix ja ñio'ki'ñ, dho gu' pu cham dho jam a'm ti niidhidha' dho guñ Gi'kora', na pim gu' ja'p pix ba ji buanda' na jax gui' nam cham tu' ka'm nii'ñ gu Dios.

⁴⁸ Ba' dhi' pu'ñi ja'k jam a'm jum aa' na pim gammijir jix bhahbha'kam ka', ja'p na jax guñ Gi'kora' gui' nax dhaam jup tu'ii' na gammijir jix bhai'kam.

6

Gu Jesusus na pui' ba ja tida' gui' nam kaichu' na cham jir am nam maaxik ja nii'ñchudat gu ja'tkam tu ja maakda' gu tu' na a'm jum aa'nda' gui' nam cham tu' bia'

¹ 'Cha'pim maaxik ja nii'ñchudat gu ja'tkam tu ja maakda' gu tu' gui' nam ji'k cham tu' bia'. Na gu' no' pim pu'ñi ja'k tu jim, cham ji'xkat jam makia' guñ Gi'kora' jix dhaam ja'k gux dha'ram namkim.

² Ba' na pim pai' dhuuk tu ja maakda' gu tu' gui' nam cham tu' bia', cha'pim jaroi' aagi'ndha' na pimit tu' ja onbai', na gu' dhi' gui' nam sap pik ba' tu' ka'm nii'ñ gu Dios na pu'ñi ja'k ja ko'raar nam mu ja'p pui' ba tu a'gidha' na pai' jax tum daanda' gio ba' mu ja'p irban gu gè' kiicham nam pai' oipoda' gu ja'tkam, sap nam ba' pui' ja bia'ka' gu ja'tkam nam joidham jir jix bhahbha'kam. Ba' aañ ya' pu jam titda na daipu' dhi' ki'n bar ja namki' gu pui' nam ji'k jax tu jim, cham tu' ka mai'chia' am jix dhaam ja'k gux dha'ram namkim buiñor gu Dios.

³ Gu' ba' na pim pai' dhuuk tu ja maakda' gu tu' gui' nam cham tu' bia', cha'pim jaroi' aagi'ndha', ni gu jax chu'm mia'n jam bhai' kai'chdham tuk dho moo.

⁴ Gu' ja'pji jix ixchuixim ji na pim tu ja maakda', na ba' gu' guñ Gi'kora' maaxik jam makia' gu tu' na jam a'm jum aa'nda' na pu'ñi ji jam tiigi' na pim jix ixchuixim jix bhai' tu bua.

Gu Jesusus na ba ja aagi'ndha' gui' nam kaichu' nam jax ja'k tu daanda' buiñor gu Dios (Lk. 11:2-4)

⁵ 'Gio na pim pai' dhuuk tu daanda' buiñor gu Dios, cha'pim pui' ja'k tu daanda' na jax gui' nam sap pik ba' tu' ka'm nii'ñ gu Dios, na ja ko'raar nam gu'kat tu daanda' mu ja'p na pai' jax tum daanda' gio ba' mu ja'p irban gu gè' kiicham nam pai' oipoda' gu ja'tkam, nam sap ba' xi ja nii'ndha' nam sap pik ba' tu daanda' buiñor gu Dios. Ba' aañ ya' pu jam titdañ jaaduñ na daipu' dhi' ki'n bar ja namki' ka' gu pui' nam ji'k jax tu jim, cham tu' ka mai'chia' am jix dhaam ja'k gux dha'ram namkim buiñor gu Dios.

⁶ Ba' no' jaroi' aapi'm maadit bax chu daa'ñim, jum aa' nap mu pai' dilhok xim kuupai jax chu'm ba'k chir na ba' cham jaroi'm nii'ndha' nap tu daanda' buiñor gu Dios. Ba' no' pu'ñim nii'ñ guñ Gi'kora' nap jix ixchuixim tu daan, jum makia' dho jix dhaam ja'k gux dha'ram namkim.

⁷ 'Ba' na pim pai' dhuuk tu daanda', cha'pim pix pui' ji kai'chdha' jax ña pim ja'k tu daanda', na gu' dhi' gui' nam cham tu' ka'm nii'ñ gu Dios na pu'ñi ja'k ja ko'raar nam tu daanda', nam gu' ja'p jum aa'nda' na pu'ñi ja'k jix io'm jix bhai' ja kaaya' git gu Dios.

⁸ Ba' aapi'm cham pui' ja'k tu daanda' nam jax ja'k tu daan gui'am. Jax dhui na gu' guñ Gi'kora' pu bi'pi' dir jix bhai' bax maat ka' na tu' jam a'm jum aa'nda', sia ku pimit chakui pu ti.

⁹ Ba' ja'p japim kai'chdha' na pim pai' dhuuk tu daanda' buiñor gu Dios:

Aapi' Gə'kam jich Gi'kora' nap jix dhaam jup tu'ii',

nap jix io'm jir jix uañ,

¹⁰ iam jap ja mattuda' gu ja'tkam ya' dhi oi'ñga'n nam jax ja'k duuji mi' pui' jimia' nap jax jix aa',

ba' gammiji ja a'm ba ti niidhidha' ap.

Pui' tiich aa' ich ip nap git pui' joidham jix bhai'm duukam jup tu buada' ya ja'p dhi oi'ñga'n bhaan,

ja'p nap jax jix bhai'm duukam jup tu bua jix dhaam ja'k.

Ku gu' aap diilh ji no'p moo pui'p jix aa'nda' git,

aach pui' pix tiip jum kai'chu'n ji.

¹¹ Gio ba' dhich chutku' nam tu' ki'n jup dudua,

aap gammiji nabap tanoohl xi ja maakidhat nam ba' ki'n jum guguuxi'ñdha'.

¹² Gio ba' nap iam tuch uañi'ñka' ip nach ji'x mach ua'tulhdha' aap jum bui,

nach gu' aach pui'p tu ja uañi'ñ gui' nam pui'p jum ua'tulhi'ñ aach jich bui.

¹³ Gio ba' nap gammiji jich a'm ti niidhidha' na ba' cham jich mai'chia' gux buam jum duukam.

Ja'pni daipu'.

¹⁴ 'Na gu' no' pim pu'ñi tu ja uañi'ñ gui' nam jum ua'tulhi'ñ aapi'm jam bui, dho gu' pui' dhop tu jam uañi'ñka' guñ Gi'kora' gui' nax dhaam jup tu'ii'.

¹⁵ Gu' no' pim cham tu ja uañi'ñ gui' nam jum ua'tulhi'ñ aapi'm jam bui, dho gu' pui' dho cham jup tu jam uañi'ñka' guñ Gi'kora'.

Gu Jesusus na ba ja aagi'ñdha' gui' nam kaichu' na jax ja'k jir am nam jum saabda'

¹⁶ 'Gio ba' moo ja'p jañ jup xi jam tiidam jiñ jaaduñ na pim cham tu' pui' ja'k tui'ka' na pim pai' dhuuk jum saabda' na jax gui' nam sap pik ba' tu' ka'm niñ'ñ gu Dios, na ja ko'raarda' nam ja'p tui'ka' no'm jum saab na jax no'm jix buam jum aa', nam sap ba' xi ja niñ'ñdha' gu ja'tkam nam jum saab. Ba' aañ ya' pu jam titda na daipu' dhi' ki'n bar ja namki' gu pui' nam ji'k jax tu jim.

¹⁷ Ba' no' pim aapi'm pai' dhuuk ba xim saabum, jum aa' na pim jix bhai' xim ikoimdhai, gio ba' na pim jix bhai' xim dui,

¹⁸ nam ba' cham machia' gu ja'tkam na pim jum saab, gu' ja'pji daipu' guñ Gi'kora' gui' nax dhaam jup tu'ii' na ba'x mat ka' na pim jum saab. Ba' na pu'ñi jam niñ'ñdha' na pim jix ixchuixim jum saab, jam makia' dho jix dhaam ja'k gux dha'ram namkim.

Gu Jesusus na ba ja aagi'ñdha' gui' nam kaichu' nar am nam daix dhaam ja'k jir jix chutumñigam ka' (Lk. 12:33-34)

¹⁹ 'Gio ba' moo ja'pni ja'k jañ jup xi chu jam a'gidham jiñ jaaduñ, na pim cham tu jumpadidha' gu tu'x dha'ram namkim ya' dhi oi'ñga'n bhaan, nam gu' ya ja'p jix jai'ch gui' nam xi chu xibua na ba' mi' dhir cham tu' ka bhaai'ñ ka', gio nam jix jai'ch gu i'xkum.

²⁰ Jix dhaam ja'k dho gi gu'r am ji na pim jir jix chutumñigam ka', nam gu' cham jai'ch gui' nam pu'ñi xi chu xibua, gio nam cham jai'ch gu i'xkum.

²¹ Na gu' pai' na pim tu bia'ka' gu tu'x dha'ram namkim, mi' ja'k jup jujurtika' pim.

Gu Jesusus na bhaan ba tu a'ga' gu buupui na ja'p ji buusan na jax gu tu' no' gə' tanoor (Lk. 11:34-36)

²² 'Ba' gu jam buupui ja'p ji buan na jax gu kañdhiir no' miim, na joidham gə' tanoorda' na nammix chu maax ka'. Ba' no' gu jam buupui joidham jix kiki', no' gu' cham ji'x jam gə' gu buupui ko'k, dho gu' joidham dho jix bhai'x chu maax ka' na pim nai' xi chi niñ'ñdha'.

²³ Gu' ji no' gu' gu jam buupui cham kiki', no' gu' jam gə' gu buupui ko'k, dho gu' pu cham tu maax ka' dho na pim nai' ti xi chi niñ'ñdha', ba' pu cham bhaai'ñ ka' dho na pim pai' ja'k bhüya', na gu' ja'p ji buusanda' na pim jix chu tukgam kir oipoda'.

Gu Jesusus na pui' ba ti'ya' na dai gu Dios pix buiñor jix bhai' nach tu daanda', cham tu' nach ji'x gu tuumiñ bhaan jup jujurtika' (Lk. 16:13)

²⁴ 'Gio ba' moo ja'pni ja'k jañ jup xi jam tiidam jiñ jaaduñ, na pim dai gu Dios pix buiñor tu daanda', cha'pim gu tuumiñ bhaan jup jujurtika'. Na gu' na pim jax bax maat na cham tu' jaroi' jai'ch gu maa'nkam na gook kap tu juañ, na gu' jumai pix jix bhai'p ti'ya' gu gə'kam, gio gu tujuandam jumai pix jix bhai'p tu juañxidha', gio mikkat jumai ip. Mi' pum buada', pu cham ji'xkat jax chu'm jix bhai' tu juañxidha'. Ba' aapi'm pu'ñip ji buanda' no' pim ti buiñor tu daan gu Dios gio no' pim ji'x tuumiñ bhaan jup jujurtik.

Gu Jesusus na ba ja aagi'ñdha' gui' nam kaichu' na gammiji ja a'm ti niñ'ñ gu Dios (Lk. 12:22-31)

²⁵ 'Gio ba' moo ja'pni ja'k jañ jup xi jam tiidam ip jiñ jaaduñ, na pim cham jax jum aa'nda' sia ku pim cham ka bia' na pim tu' jugia', piam no' pim cham ka bia' na pim tu' i'ya', ni ku pim cham jax jum aa'nda' na pim tu' ti'ya' no't ma saaski gu jam jajannulh. Na gu' cham pik jum aa' gu jajannulh gio gu koi', gu' gui' ji nax io'm jum aa' na pim mi' pui' duñidha' na jax ja'k jix ki' ka'm niñ'ñ gu Dios.

²⁶ Gu' matgim gu tu' na pim jugia', diilh jam makia' ji guñ Gi'kora'. ¿Jax japim gi ja nii'n gu'ñi u'ji' nam bha ja'p nini' jix dhaam? Jaiñ nam cham pai' ti isdat tu kua', ni nam cham pai' tu ba'pkichat mi'ji nammi ji chi kis gu tu' nam kua', na gu' tu ja maak guñ Gi'kora' gui' nat ya' ja do'ñcho dhi oi'ñga'n bhaan. Gu' gi ba' aapi'm nax io'm xi jam da' na pim jir ja'tkam, matgim jam makia' ji gu tu' na jam a'm jum aa'nda'.

²⁷ Gio na gu' cham ji'xkat jaroi' ja'kbui' oidha' duaka' na ji'k ti xi ilhii'ñdha' diilh, sia chi moo ti bix juraa'n ki'n pui'm aa' na ja'kbui' oi'dha' duaka' git, na gu' cham jaroi' ji'xkat diilh jup duña' gu ii'mda'.

²⁸ 'Ba' cha'pim jax jum aa'nda' sia ku cham ka jai'ch na pim tu' ti'ya' no't ma saaski gu jam jajannulh, na gu' diilh jam makia' guñ Gi'kora'. ¿Jax japim gi nii'n gu'ñi yooxi' na mi'ñi ja'p tuut? Diilh pix na joidham tu'm ba yoota' no' bar g'e'g'e', cham tu' nam gu' ka jip tu duña' gu ja ti'aa, piam kum gu' mu pai' ka ji chu juanpu' nam ba' joidham jix a'bhar ma tim ti'dha'.

²⁹ Jax dhui na gu'r sai' pix na pim jax ba nii'n, ni kut iam pu'ñi joidham tu'm jix a'bhar tim ti'dhak gu Salomoon gui' na bijik jir g'e'kam kat. Sia ku moo ti gux io'm jix a'bhar jajannulh xi chim titi'ñdha', matgim gu yooxi' jix io'm ji nax a'bhar.

³⁰ Gu Dios dho mi ja'p ja i'xcha gux a'bhar yooxi'. Ba' no't ba yoo, ja'p ji buusnia' na joidham jix a'bhar ba tu ja ti'dha'. Tiir sai' pix gu' na pim jax ba nii'n, dai ji na gu' cham mui' juruuxi'ñ. Ji'k gook tanoolh pix juruufndha' piam ji'k baik, jumai buimgidhak jix gak mi ja'p tuutka'. ¿Gu ba' aapi'm cham pu'ñi joidham jix a'bhar jup tu jam ti'dha' aa guñ Gi'kora' no' pim bix jam jujur ki'n ti jii'gi'ñ buiñor?

³¹ Gu' ja'ppi na pim cham jax jum aa'nda' ji jiiñ jaaduñ sia ku cham ka jai'ch na pim tu' jugia'. Cha'pim jax kai'chdha': "¿Tu'ch ba' jugia' chi?" Piam ku gu' no'p cham ka jai'ch na pim tu' i'ya', cha'pim jax kai'chdha': "¿Tu'ch ba' ka i'ya' chi?" Piam ku gu' na pim tu' ti'ya' no't ma saaski gu jam jajannulh, aapi'm sia cham jax jum aa'nda'.

³² Na gu' diilh jix maat gu Dios na jax dhuuji jam makia' gu tu' na jam a'm jum aa'nda'. Na gu' no' pim jix buam jum aa', cham jir am, na gu' dhi' gui' nam cham maat gui' na jaroi' tu maak gu tu' nañ a'm jum aa'nda' nam ba' pu'ñi ja'k tu jim. Mi' cham ka bhaai'n ka' nam jax jum duña' no'm cham ka bia' gu tu' nam jugia'.

³³ Dai pix ji na pim gammiji' mi' pui' jii'mda' na jax jix aa' guñ Gi'kora' na ba' jam makiidha' gu tu' na jam a'm jum aagidha'.

³⁴ Cha'pim tu' bhaan jax jum aa'nda', dai gu Dios japim pix buiñor jix biiñak ka'

gammiji' nabap tanoolh na ba' jam a'm ti niidhidha'.

7

Gu Jesus na pui' ba ti'ya' nach cham tu' ki'n juanda' gu jaroi' sia kut jix buam jich dhuu

(Lk. 6:37-38, 41-42)

¹ 'Gio ba' moo ja'pni ja'k jañ jup xi jam tiidam jiiñ jaaduñ, na pim cham juanda' gu jaroi' sia kut jix buam jum duukam jup tu duu jam bui. Tu uañi'ñka' pim pix.

² Na gu' no' pim cham tu uañi'ñ gu jaroi', gu Dios pui' cham jup tu jam uañdha'. Ja'xbui' pui'p jam tiida' na pim jax tiida' gu jaroi'.

³ Aapi'm jax jix nii'ñdha' gu jax chu'm jam jaduun no't palhiip buupuiram suulh gu tanaara', aapi'm diilh gu' pu cham nii'ñdha' ji na g'e'g'e' iam bha bitka' jam buupui am.

⁴ Ba' cham jir am na pim jax tiida': "Bha ja'k jiiñ jaduun kuñ xim boosgidha' dhi tanaara' na bha biit jum buupui am", no' pim gu' aapi'm diilh pu cham nii'ñ na g'e'g'e' iam bha biit jam buupui am.

⁵ Biipi'm aa' na pim xi boosgai na pim ba'x bhai' nii'ñdha' na pim jup boosgidha' gu jax chu'm jam jaduun.

⁶ 'Cham jir am na pim ja aagi'ñdha' gux kii'p jum duukam gui' nam ja'p ji buan na jax gu go'ngox nam giilhim jix bhaa'mna', nam ba' cham bhaakui ta'tak jup jam dooda', ni gui' nam ja'p ji buan na jax gu tatooxkolh ku pim cham jax ja titdada'.

Gu Jesus na ba ja aagi'ñdha' gui' nam kaichu' nam sap tu daanda' jix dhaam ja'k

(Lk. 11:9-13; 6:31)

⁷ 'Gio ba' moo ja'pniñ jup xi jam tiidam jiiñ jaaduñ na pim tu daanda' buiñor guñ Gi'kora'. Ba' gu tu' na pim mu taanda', jam makia' dho, gio gu tu' na pim jix maachim ka', machia' pim dho, na gu' gui' diilh jam makia' gu matda'. Na gu' dhi' ja'pni ji buusan jia na jax no'ñ mu pai' kiicham paxiaraim nañ mui' xi chu ñio'kdha', na gu' bañ kupio'kdha' gu ki'ñgob gu kiokam, mi' dhir ba' dai na bañ chiña' nañ mu ja'k ba bakia'.

⁸ Ba' pu'ñi ja'k ji buusan no' pim tu taan guñ Gi'kora' soi'm ilhdhat, jam makia' dho, na gu'x chu joi'gi'n. Gio gu tu' no' pim jix maachim, machia' pim dho, na gu' gui' diilh jam makia' gu matda'. Na gu' dhi' kai'ñkam ja'p ji buusan jia na jax no'ñ mu tu ñio'ki'ñ ki'ñgob, dai na bañ kupio'kdha' gu kiokam, mi' dhir ba' bañ chiña' nañ mu ja'k ba bakia'.

⁹ 'Na gu' na pim jax bax maat jia na cham jaroi' jai'ch gu maa'nkam na jodai pix mu makia' gu maraa'n no' tu' taan nar jum kua'dam.

¹⁰ Piam ku gu' no' tu' batoop taan, zka' ko' aa pix mui' ba daagi'ñka'? ¿Jia na gu' cham jaroi' jai'ch na pu'ñi ja'k tu bua? Nam gu' bix pix jix ja da' gu ja maamar.

¹¹ Dho jaña nam jax joidham jix bhai' tu ja maakda' gu ja maamar gu ja'tkam, sia kum gu' cham tu' ka'm ti ni'ñ. Gu' gi ba' guñ Gi'kora' gui' nax dhaam jup tu'ii' na joidham jir jix bhai'kam, matgim bha jam joochxidha' ji gux kii'p jum duukam no' pim taan.

¹² Ba' pu'ñi jam a'm jum aa' na pim jix bhai' ja buada' gu ja'tkam, sia kum mu dir bha ja'k cham bhai' jam bua, na gu' pu'ñi ja'k tu aagix ja bui gu ya' kam dhi Israel, na mit gu' pui' ja'k tu ua'nak gui' nam bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios.

Gu Jesusu na pui' ba ti'ya' na gu ilhi'ch ki'ñgob bhaan mu tum bapki nañ ba' aaya' bui'ñor gu Dios

(Lk. 13:24)

¹³ Ba' no' pim jix aa' jiñ jaaduñ na pim bui'ñor aaya' gu Dios, jum aa' na pim gu ilhi'ch ki'ñgob ka'm bhaan mu baapkia' na pim ba' aaya' bui'ñor gui'. Na gu' jumaip jix jai'ch jia gu ki'ñgob gui' nax io'm jir gē' na bhaan mu ja'k jup tum bapki na pai' gammijir tu tulhiñara', gio ba' maa'n jup jix jai'ch ip gu komaarak gu boi, na dhi' pix jir di' na bhaan mu tim bhibhi' mu ja'k. Ba' mui' gu ja'tkam dhi' ka'm bhaan mu baapkim am gu gē' ki'ñgob mu ja'k na pai' mai'x chi giixi'.

¹⁴ Ba'r ilhi'ch gu ki'ñgob gui' na bhaan mu tum bapki mu ja'k na pai' gammiji cham jir tu tulhiñara', gio gu boi jir irdi'ch gui' na bhaan mu tim bhibhi'. Ba' cham pik jaroi' xim guguuxi'ñ na dhi' ka'm bhüya'.

Gu Jesusu na bhaan ji ua'rgidhai ba tu a'ga' maa'n gu i'ix gui' na tu i'bhai'ñchar

(Lk. 6:43-44)

¹⁵ Moo pim cham ja kēkēda' gui' nam sap pik ba' bhaankamu'n tu a'gada' gu Dios, na ja ko'raarda' nam ja'p xim buada' nam panaas cham bhaa'mna' ja'p na gu kakas-nir, gu' gu ja jujur am bhaan giilhim ji nam jix buam tomaat ja'p na jax gu sisii' gux bhaa'mnagim.

¹⁶ Na gu'x maati' ka' jia nam jax ja'k tu jimda' na pim xi ja ni'ñdha'. Na gu' na pim jax bax maat na cham jax chu'm jai'ch gu i'ix nax maikak tu i'bhai'ñchar na moo gatuuk jix maimdagim jup ba iibhai'ñcha', ni gu jax chu'm i'ix gui' na pux maimdagim tu i'bhai'ñchar ku moo joidham jix maikak jup ba iibhai'ñcha' gatuuk.

¹⁷ Na gu' gui' nar jix kii' i'ix ka', joidham pux maikak tu i'bhai'ñchara', gio gui' na cham kii' ka' gu i'ix, pu maa'n na jax jix maimdagim jup tu i'bhai'ñchara'.

¹⁸ Ba' pu maa'n na jax jix maikak tu i'bhai'ñchara' gux kii' i'ix, gio gui' na pux maimdagim jup tu i'bhai'ñchar gu i'ix, pu maa'n ip na jax chu'm tu i'bhai'ñchara'.

¹⁹ Ba' gu jax chu'm i'ix no' pu'ñi cham kii' tu i'bhai'ñchar, jir am nam soifñchi mu baas buaji bhai' xi kixidha' gu tai.

²⁰ Ba' pu'ñi ja'k jup ji buan am gui' nam sap pik ba' bhaankamu'n tu a'gada' gu Dios, jix maati' ka' nam jax ja'k tu jimda' na pim xi ja ni'ñdha'.

Gu Jesusu na pui' ba ti'ya' nam cham tu' bix aaya' gu ja'tkam bui'ñor gu Dios

(Lk. 13:25-27)

²¹ Ba' cham tu' bix aaya' am bui'ñor gu Dios gui' nam pui'ñ chitdada' nañ aañ jir gē'kam, gu' ja'pji dai ji gui' nam ji'k mi' pui' jimia' na jax jix aa' guñ Gi'kora' gui' nax dhaam jup tu'ii'.

²² Mui' pui'ñ chüda' am jano' na pai' dhuuk ba tum kuugaldha' ya' dhi oi'ñga'n, jup kai'chdha' am: "Aach jum a'mkam tu a'gimik aapi' Gē'kam jich Gi'kora', gio nach jum a'mkam mai' ja jootsaimik gu cham kiki' i'ii'mda' ja a'm dir gu ja'tkam, gio ba' nach jum a'mkam joidham jix bhai' xi chu buimik nam tu' cham pai' niidhat gu ja'tkam."

²³ Ba' aañ ya' dir mu ja'k jup ja tiida': "Cham ji nañ jam maat. Mu pim baas oipoda', na pim gu' cham tu' ka'm ti ni'ñ."

Gu Jesusu na bhaan ji ua'rgidhai ba tu a'ga' maa'n gu maa'nkam gux chu matda' kam gio ba' gui' na cham tu matda' ka'

(Lk. 6:47-49; Mr. 1:22)

²⁴ Ba' gu jaroi' no't jiñ kēkē mi' pui' ba jii gu dhi' pui' nañ jax kai'ch, ja'p ji buusnia' na jax gu jaroi' no'x chu matda' na mi' kiisa' gu ba'ki'ñ na pai'r ai' cha'm.

²⁵ Ba' na pai' dhuuk jibiilh ki'n bhai' ji dhuuduya' gio na mui' ji milhia' gu suudai', pu cham ji'xkat ilhia' gu ba'aak, na gu'x bhai' mi' kiika' bhaan gu ai'.

²⁶ Gu' ba' gu jaroi' no't cham mi' pui' jii gu dhi' pui' nañ jax kai'ch, dhi' ja'p jup ji buusnia' na jax gu jaroi' na cham tu matda' ka' na mi' kiisa' gu ba'ki'ñ na pai'x chu moik bhaan gu o'ya.

²⁷ Ba' na pai' dhuuk jibiilh ki'n bhai' ji dhuuduya' gio na mui' ji milhia' gu suudai', pu maa'n na jax ilhia' gu ba'aak, na gu'x chu moik ka' mi' na pai' kiika' bhaan gu o'ya.

²⁸ Ba' nat pai' dhuuk timo gu Jesusu na pu'ñi xi chu ja a'gidhimik, bix mi' pui' pup tu'ii' am gu ja'tkam, na mit gu'x io'm joidham kai.

²⁹ Na gu' joidham jix bhai' xi bua na tu a'ga, cham tu' pui' na jax gui' nam sap pik ba'x maat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios nam pui' tiip tu ja a'gi'ñdha'.

8

Gu Jesusus na ba dua'ndha' gui' na tootolhidhat bha gakiidha' gu tukga'n

(Mr. 1:40-45; Lk. 5:12-16)

¹ Ba' nat pai' dhuuk ba jii gu Jesusus bhai' dhir oidha' ta'm, mui' ja'tkam pix chibiip kattu' am nam oi'fchu'.

² Ba' maa'n mi' ba ai buiñor gu Jesusus gui' na tootolhidhat bha gakiidha' gu tukga'n, ba' mi ja'p biipi' dir o'lhia'n ki'n xi kikbok jup titda:

—Aañ ja'p tii soi' bham tiidam jiñ jaduun' no'p moo pui'p ihii'ndha' git nap iam jiñ dhua'ndha' git nañ e'e dhi ko'kdai'.

³ Ba' gu Jesusus bhai' xi dhaagik jup titda:

—Ea, jum dua'ndha' iñ dho.

Ba' mi' jotmoda' jix kii'p jum duu gui' na tootolhidhat bhai' ka gakiidhat gu tukga'n. Mi' dhir ba' moop titda ip gio gu Jesusus:

—Jaña, bax kii' ap dhoñ jaduun'. Cha'p jax kam aa'nda'.

⁴ Ba' xi soo'mchulhdhak ip na sap cham jaro'i aagi'ndha' nat dua'ñ, jup titda:

—Dai nap moo cham jaro'i aagi'ndha' na ñich aañ jum dua'ñ. Dai nap silh jimia' pix mu na pai'r chiop na pai' daa gui' na ja palhbui'ñ gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, na ba'm tigia' nap bax kii'. Xi chikkada' ap. Ba' no' jax kai'ch nap bax kii', dho gu' dai dho nap tu makgirta' na jax tu aagix nat tu ua'nak gu Moisees nam ba' bax mat ka' gu ja'tkam na pich ba dua na kam e'ekat gu ko'kdai'.

Gu Jesusus na ba dua'ndha' gu tujuandam tugi'ñ gu ja g'e'kam tuk gu sandaarui'x gu Rooma kam

(Lk. 7:1-10)

⁵ Ba' nat jax mummi ai gu Jesusus na pai'r Kapernaum, mi' ba ai buiñor maa'n gu ja g'e'kam tuk gu sandaarui'x Rooma kam. Ba' soi' ba titda gu Jesusus,

⁶ jup titda:

—Aañ ja'p tii soi' bham tiidam jiñ jaduun' no'p moo pui'p ihii'ndha' git nap iam dua'ndha' git guñ chujuandam tuk nax io'm jix ka'ook. Pu cham bhaai' na bamgia', na gu'x io'm jix chu ko'k.

⁷ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Ea, mu jimia' iñ dho nañ dhua'ndhara'.

⁸ Ba' gio mui'p ji ñio gu ja g'e'kam tuk gu sandaarui'x, jup kai'ch:

—Gu' pix ji nañ gu' cham jir jum jupaabkam jiñ jaduun' nap iam mu bakia' git jiñ ki'aam, nap gu' aap jix io'm jir g'e'kam. Ku ba' gu' aañ jix maat ji na dai no' pich pui' ba ti' sia ya' dir, pu dodhia' guñ chujuandam tuk.

⁹ Nañ gu' aañ cham g'e'kam jiñ chaat, nañ gu' bita'n jup tu'ii' ja bui gu g'e'g'er kam na mit ya'ñ dhai. Gui' pix mu ja'k jup ja kaichu' iñ. Ba' pui'p ja bia' iñ ji'kchi gu sandaarui'x nañ

pui'p tu ja chian, ba' xiñ e'e am. No'ñ jaro'i maadit mu pai' jootos, mu jimia' cham jax ji chi'ji. Piam no'ñ mu pai' dhir bai'ñ, mu jimia' ip. Bi'x guñ chujuandam tuk mi' pui' duñiidha' am nañ tu' ja chianda'.

¹⁰ Ba' mi' pui' pup tu'ii' gu Jesusus nat pu'ñi kai gu ja g'e'kam tuk gu sandaarui'x. Mi' dhir ba' moop ja titda gu ja'tkam gui' nam oi'fchu':

—Tu' silhkam ki'n jañ ya' pu jam titdañ jaaduñ na cham jaro'i' jai'ch gu Israel kam na ja'xbui' pui' bi'x juraa'n ki'n jix biññak buiñor gu Dios na jax dhiñ jaduun'.

¹¹ Ba' aañ pu kai'ch nam mui' ka jai'chdhilhia' mu ja'k na pai' dhir jir xia'lhui' gui' nam pu'ñix biññak ka' buiñor gu Dios, gio ba' jai' mu dir ja'k jurnip. Ba' gatuuk na pai' dhuuk ba tum kuugalhdha' ya' dhi oi'nga'n, maap ba daraibu' am gu Abraam, gio ba' gu Isaak, gio ba' gu Jakob, nam ba tu jugia' gu koi' jix dhaam ja'k na tu ja makia' gu Dios.

¹² Gu' ba' gu Israel kam ja'tkam nam tii aagix nam buiñor aaya' git gu Dios, mu ja'p pix ji bi'ya' am diirap dir na pai' giilhim jix chu tukgam, ba' tii bhai' ji susuaña' am nam giilhim jix buam jum aa'nda' na mit cham mi' pui' jii na jax jix aa' gu Dios.

¹³ Mi' dhir ba' moop titda gu ja g'e'kam tuk gu sandaarui'x:

—Ea ku gi na moo pui' tu tui'ka' nap jax kai'ch jiñ jaduun'. Ba jimia' ap jum ki'aam ja'k cham jax jim aagit.

Ba' moo jano' pu dua gu tujuandam tugi'ñ, jix kii'p jum duu.

Gu Jesusus na ba dua'ndha' gu daada'n gu Peegro

(Mr. 1:29-31; Lk. 4:38-39)

¹⁴ Ba' gatuuk ma paxiaram gu Jesusus mu ja'p na pai' kioka' gu Peegro. Ba' mi' pix ji chi' gu daada'n nam baxxidhat mi ja'p bo' na e'e gu toiñdhi'.

¹⁵ Ba' amuub xi e'ek mi' xi dhaa nobi'ran. Ba' jotmoda' jix bhai' ji chu tatdat, jix kii' dho gu'p jum duu na ka e'ekat gu toiñdhi'. Mi' dhir dho gu' dai nat bamgik ba tu ja onbai'.

Gu Jesusus na ba ja dudua'ndha' gux kako'kkam

(Mr. 1:32-34; Lk. 4:40-41)

¹⁶ Ba' ja'xpix nat ba ji chuk, jix io'm mui' mi' ba aichull jamit gu Jesusus gu ja'tkam gui' nam ampix pui'x ñanaanbi' ka' na pui' ja'k ja duuka' gu cham kiki' i'ii'mda' na ja a'm jup tui'ka', gio ba' jai' gui' nam ja'ppix jix kako'k ka'. Ba' gu Jesusus pix ja'x jup ji ja dudua'ñ, pu bi'x jix kiki'p jum duu mit.

¹⁷ Ba' dhi' pu'ñi ja'k jum kuugalh gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Isaiyas gui' na bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam na ja'pnim kai'ch: "Pu

bix bhaan ji chu bii gu ko'kdai' na kach e'ekkat."

Nam tiix aa'nda' gu ja'tkam nam kaichgida' gu Jesusu
(Lk. 9:57-62)

¹⁸ Ba' na mi ja'p nai' xi ja ni'i'n gu Jesusu nam jix io'm mui' mi' ba'p tu'ii' gu ja'tkam, nam gu' pix mi' ji aajim, ba ja baidhim gui' nam kaichu' nam sap baasi'n dir ja'k bhäya' gu jumai ju'ndharan gu g'e' suudai'.

¹⁹ Ba' jotmoda' maa'n mi' ba ai gui' na sap jix mat ka' gu ñio'ki'n gu Dios, ba'p titda:

—Aañ ja'p ilhii'n jiiñ jaduun naañ bix jup bam kaichgida' pai' nap ja'k oilhidha'.

²⁰ Ba' gu Jesusu jup titda:

—Jax dhui na gu' aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora' ya' dhi oi'nga'n bhaan, pu cham pai' bhaa' nañ git joidham xiñ jii'pi'ñka', cham pui' na jax gu kaxio, na gu' silh jimia' mu pai' nar chio' ka' no' bax kooxim. Gio gu u'ii' na gu' pui'p tu' kos ka', dai na ba koxia' na pai' dhuuk ilhii'ndha'.

²¹ Ba' maa'n mi' dhir ja'p mui'p ji ñio gui' nam kaichu', jup kai'ch:

—Aañ dho pui'p ilhii'n jiiñ jaduun nañ gammiji bam kaichgida'. Dai nap ka xiñ ñiira' nañ ka xi yaaspai guñ chaat no't ba muu.

²² Ba' gu Jesusu jup titda:

—Aap moo cham tu' bhaan jim tukgidhat xiñ kaichgida'. Matgim gu ja'tkam gammiji ko'iidhat jum yaaspaidha' am ji.

Gu Jesusu na ba ñiokdha' gu jibiih gio gu suudai'

(Mr. 4:35-41; Lk. 8:22-25)

²³ Ba' gatuuk na mi' pui' ji' xi chu ja a'gidhimik gu Jesusu gu ja'tkam pu jii, dai nat jax bha tis bhaan gu g'e' kanuub, ba' bix jup oi'ñchu' am gu noonbi'n.

²⁴ Ba' nammi gama ja'k irban gu g'e' suudai' nam ba jii'm, ba koi gu Jesusu. Ba' jotmoda' pix jix io'm bhai' jib, bhai' ji gu'nguki gu suudai', pix bhai' ba jim tu'aim kanuub ta'm.

²⁵ Ba' gu noonbi'n mu jii'mik ba ñiññichu'n am gu Jesusu, jup titda am:

—iXi ñiñia jich jaduun! iYa' chich ba ji bha'iik! jlam xich palhbui'n nach ba' cham bhai'ko'!

²⁶ Ba' ñiñiak jup ja titda gu Jesusu:

—cKux moo ja'p chakui bix jam jujur ki'n jix biiñak japim aa aañ jiiñ bui ku pim ba' moo ja'p jup bax chotdoutu'?

Ba' pui' xi chi'ik bamgik xi ñiok gu jibiih gio gu suudai'. Ba' mi' jotmoda' nai' ampix ji chu juu, pu cham pai' ka jibii', ni gu suudai' ku ka gu'nguk.

²⁷ Ba' gu noonbi'n mi' pui' pup tui'dhi' am, dai nam jup jum ti titdaim jix dhu'np'i'n ki'n:

—iJa'p moor g'e'kam ji bak jia dhich jaduun na ba' gam jibiih gio suudai' jix jii'ñ!

Gu Jesusu na ba ja dudua'ndha' gook gu ja'tkam na ja a'm kap tui'ngida' gu cham kiki' i'ii'mda'

(Mr. 5:1-20; Lk. 8:26-39)

²⁸ Ba' pui' jim buidhat bhammi dir ba ai mit jumai ju'ndharan gu g'e' suudai' gui' na Gadaara dibii' bhaan bipio'. Ba' bhai' dhir ja'p mui' ba boopo' am gook gu ja'tkam nam jix ñanaanbi'chu', nam pui' ja'k ja duuka' gu cham kiki' i'ii'mda' na ja a'm jup tui'ngida', ba' mi' ja'p ji guguu mit na pai'p tu'ii' gu Jesusu. Mu dir ja'k xi boopo' am nam pai'm yassapda' gu koi'nga'n, nam gu' mi'x joi'ndha' nam oipoda', gio pui'x dha'npakat ip. Ba' cham jaroi' mi' ja'p bhiihida' nam gu'x ja' bhii'ndha', nam gu' giilhim jix bhaa'mna' ka'.

²⁹ Ba' g'e' ki'n jiiñkit jup titda am gu Jesusu:

—iAapi' Jesusu nap jir Maraa'n gu Dios, chakuip jich chulhiñchu'nda', nat gu' chakuim ai jano' nap pai' dhuuk jich chulhiñchuda'!

³⁰ Ba' mui' gu tatooxkolh amuub bha ja'p jup tum bipia'.

³¹ Ba' soi' ba titda am gu cham kiki' i'ii'mda' gu Jesusu na sap bhammi ja'k ka xi ja jootsa' nam ja a'm ka xi baapkia' gu tatooxkolh, nam ba' cham jimia' mu ja'k nam pai' giilhim jum tulhiñña'.

³² Ba' gu Jesusu bhammi ja'k jup xi ja joot. Ba' gu cham kiki' i'ii'mda' jotmoda' bhai' dhir bubuakik bhammi ja'k pu baap jamit. Ba' gu tatooxkolh bhai' dhir ji boop jamit nai' gu a'nsap, pu mijimmi ji baap jamit suudai' chir, pu koi mit dho gu' bhai'kuk.

³³ Ba' gui' nam bhai' ka tu' bipia'dat gu tatooxkolh, totdonik pu jiboi'ññor jamit mu ja'k na pai' mui' daa'ñxim jir kikcham ka', ba' ba ja aagi'n am gu ja'tkam na mit jax jum duu gu tatooxkolh gio gu gook gu ja'tkam na mit dudua nam kax ñanaanbi' kat na ja a'm jup tui'ngit gu cham kiki' i'ii'mda'.

³⁴ Ba' bix gu ja'tkam nam ji'k mi' maap oi'ñka', mui' ma jii mit na mit mu tiigim gu Jesusu. Ba' mu ji e'ek soi' ba titda am na sap ba jimia' mi' dhir, nam gu'x ñbhidhat ni'i'n.

9

Gu Jesusu na ba dua'ndha' maa'n gux ma'mkulhi'

(Mr. 2:1-12; Lk. 5:17-26)

¹ Ba' gu Jesusu pu jii ip nat jax bha tis bhaan gu g'e' kanuub guui' na pu bhaan jim na mi ja'p se' amuub suudai' jugii'n, ba' silh pu bhii bhammi dir ja'k na pai' kioka'.

² Ba' cham ji'x mäkim na mit maa'n mi' ba aichulh gux ma'mkulhi' bhaan gu bakxidhara'. Ba' gu Jesusu nat ba ja ti' nam buiñor

jix biiñaktu' gui' nam mu ua', jup titda gux ko'kkam:

—Cha'p jax kam aa'nda' jiñ jaduun'. Ba uañchudhix ji matgim gum ua'tulhdhara'.

³ Ba' jikchi mi'p tu'ii' am ip gui' nam sap jix mat ka' gu' ñio'ki'ñ gu' Dios, ba'p jum aa' am ja' jujur am bhaan: “Jax ba' ilhdhat jup kai'ch? Jax'xbui' aa' sap ti' g'e'kam jup xim ilhii'ñ na jax gu' Dios?”

⁴ Gu' ji na gu' gu' Jesusus jix bhai'x maat nam jax jum aa' gu' ja' jujur am bhaan, ba'p ja' titda:

—Ni ji'x iam kur pui' na pim jax jum aa' gu' jam jujur am bhaan.

⁵ Na gu' cham pik xijai' jia no'ñ jax kai'ch: “Ba uañchudhix ji matgim gum ua'tulhdhara'”, na gu' cham maati' ka' no' moo pui' ji chu buusnia' ka' ba' gu' cham. Gu' ji no'ñ jax kai'ch: “Xi bamii', munip ja'p ba oirida'”, dho gi' gu'x xijai' ji, na gu'x maati' ka' no't cham pui' ji chu buus.

⁶ Ku ba' gu' aañ xib ya' dua'ñdha' ji dhiñ jaduun' nax ma'mkulhi' na pim ba'x mat ka' nañ aañ jir' g'e'kam nat bhañ joot gu' Dios jix dhaam dir nañ ba' ya' uañchuda' gu' ja' ua'tulhdhara' gu' ja'tkam.

Ba' pui' xi chi'ñik jup titda gux ma'mkulhi':

—Xi bamii'ñ jaduun'. Ba jimia' ap jum kai'aam ja'k bhiji' ap dhim bakxidhara'.

⁷ Ba'x kii' bhai' ji bam gui' na kax ma'mkulhi' kat nat jax pu' ti'ñ gu' Jesusus. Mi' dhir ba' dai nat ba' jii' xi bhii'k gu' bakxidharu'n, mi' ba buus ja' saagi'ñ gu' ja'tkam, gaammiji' ji dhuu.

⁸ Ba' bii'x mi' pui' pup tu'ii' am gu' ja'tkam na mit pui' ji' ti' ti', na mit gu' bax chooto'n. Mi' dhir ba' dai na mit ma' tu' daani bui'ñor gu' Dios, nam gu' cham ji'xkat jaro'i' pui' niidhat na tu' duduadhi'ñ.

*Gu' Jesusus na ba baidhika' gu' Mateo
(Mr. 2:13-17; Lk. 5:27-32)*

⁹ Ba' ja'xpix nat mi' dhir buusnik ba' jii' gu' Jesusus, na mu ja'p ka' jim, mi' ba' ti' maa'n gu' maa'nkam, Mateo tiigim, gui' nar tu-umiñ tutaandam tugi'ñ ka' gux io'm g'e'kam Rooma kam, na mi' daakat pix ji dhaagim gu' tuumiñ gui' nam jik' mi' chu namkidhim. Ba' gu' Jesusus mia'n xi e'ek jup titda:

—Aañ pui' ilhii'ñ jiñ jaduun' nap xib dir gammiji' bañ kaichgida'.

Ba' gu' Mateo nat jax jup kikbo' pix mi'p daibu cham jax ji chi'ñik, gammiji' pix jiiim am.

¹⁰ Ba' mi'kkat mu ja'k daakat jup ba' tu' kua' gu' Jesusus na pai' kio' gu' Mateo ja' biiim gu' noonbi'ñ, gio ba' mui' gui' nam jir' tu-umiñ tutaandam tugi'ñ ka' gux io'm g'e'kam Rooma kam, gio ba' jai' gui' nam cham tu' ka'm ti' ni'ñ'ñdha' gu' ja'tkam.

¹¹ Ba' gui' nam pariseos jum tiiti'nda', am jix bhaak am na mit pui' ji' ti' gu' Jesusus, ba'p ja' titda am gu' noonbi'ñ:

—Jax ku ba' ja' biiim tu' kua' dhi' jam g'e'kam tuk dhi' nam jir' tuumiñ tutaandam tugi'ñ gux io'm g'e'kam Rooma kam, gio dhi' jai' ja'tkam nam cham tu' ka'm ti' ni'ñ'ñ? Giilhim nam jix u'ua'tulhdhix.

¹² Ba'p ja' titda gu' Jesusus, na gu' ja' k'e' nam jax kai'ch:

—Dho na gu' dhi' ja'pni' ji buusan jia na jax gu' ja'tkam no'm jix kiki', na gu' cham tu' ja' a'm jum aa'nda' na jaro'i' ja' dudua'ñdha', gu' gui' ji nam jix kako'k ka' na ba' ja' a'm jum aa'nda' na jaro'i' ja' dudua'ñdha'.

¹³ Pu' kagit na pim moo mu pai' jimii' xi chu jiñkuidha' mi' na pai' tu' ua'ñix, mi' dhir japim ba' xim ga'ngada' na jax kai'ñkam pui'm kai'ch mi' na pai' ja'pni' tu' ua'ñix: “Gu' aañ nañ jix aa' ji na pim jix chu joi'g'nda', cham tu' na dai na pim tuñ makgixi'ñdha' gu' sasoi'.” Ba' aañ na ñich bha' jii' ya' dhi' oi'ñga'n bhaan, cham tu' pu' kai'ñkam bha' jii' ñich nañ ba' ja' baidhika' gui' nam pui'm aa' nam tu' ka'm ti' ni'ñ', gu' gui' ji nam jix u'ua'tulhdhix na ñich bha' ja' baidham.

*Gu' Jesusus nam ba tikkada' na sap jax kum ba' cham jum saabda' gu' ja'tkam tugi'ñ
(Mr. 2:18-22; Lk. 5:33-39)*

¹⁴ Ba' mi' ba' ai' mit gui' nam kaichgida' gu' Juan ja'tkam bopkondam, ba' bhai' ba' tikka am gu' Jesusus na sap jax kum ba' cham jum saabda' gu' ja'tkam tugi'ñ, jup titda am:

—Jax kum ba' cham jum saabda' dhim ja'tkam tuk? Nach ba' aach gammijich xaabda', gio gu' pariseos ba' pui' ip.

¹⁵ Ba'p ja' titda gu' Jesusus:

—Dho na gu' dhi' ja'pni' ji buusan jia na jax gu' jaro'i' no' mu pai' ba' xim tiimom, nam gu' cham ji'x jum saabum jum ilhii'ñdha' gu' ja'tkam mi' jotmoda', nam gu'x chu nak ka' gu' koi'. Mi' dhir ba' no't ba' jii' gui' na mi' xim tiimui nam dho gi' ba' xim saabum bam ilhii'ñdha' ji gu' ja'tkam.

¹⁶ Cham jaro'i' jai'ch gu' maa'nkam na alhi'ch iiki' gu' xibkam jannull' bhai' ja'k daaxdha' bhaan gu' kilhii'ñga'n, na gu' maa'n na jax sarnia' bii'x xikool' dhir na pai' dhuuk bhai' ji so'lhka' gu' xibkam jannull', mi' dhir dho gi' ba' gu'x io'm bam duñia' ji, cham pui' kia' na jax bii'p' di'.

¹⁷ Ni' gu' biiñ gux o'jo' ku' cham mim tua'ba bhaan gu' kikhii'ñga'n jajo' bopko, na gu' pu' xi xipñia' no't jax dhuukat mim tua' gux o'jo', bar tu' kub ka' ba' gu' biiñ na bam nu'aa', gio gu' jajo' bopko ba' pui' ip na gu' ba' saaskia', pu' cham tu' ka' bhai'n ka'. Pui' ku' ba' m' aa' na xixiibkam jajo' bopko bhaan jum tu'aidha' gu' biiñ gux o'jo' na ba' cham jax jum duñia'.

Gu Jairo na ba baidhidha' gu Jesusus na dua'ndhara' gu mara'an
(Mr: 5:21-43; Lk. 8:40-56)

¹⁸ Ba' na mi' ka tu ja a'gi'n gu Jesusus gu ja'tkam, mi' ba ai maadit gui' nam jir ja g'e'g'erkam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam. Ba' mi ja'p o'lhia'n ki'n ji kikkok soi' ba titda gu Jesusus, jup kai'ch:

—Aa'n ja'p tii soi' bham tiidam ji'n jaduun' no'p moo pui'p ilhii'ndha' git nap mu jimia' git ji'n ki'aam nap dua'ndhara' gu'n maraax nat ma muu xib kia'pix.

¹⁹ Ba' gu Jesusus nat jax kikbo cham jax ji chi'iik pix mi'p daibu ja b'um gu noonbi'n.

²⁰ Ba' maa'n gatuuk dir mui'p ja oi'fchu' gu ubii na mambhix daman gook oidha' bax ka'ook ka' na ampix mirda' gu i'ra'n. Ba' gatuuk dir mia'n xi e'ek bhai' xi dhaa ju'ndharan gu jannulhi'n gu Jesusus gui' na daam dir tii'chu',

²¹ na gu' ja'p jum aa': "Dai no'n ba dagia' git pix sia ju'ndharan gu jannulhi'n gui' na daam dir tii'chu', pu dodhia' i'n."

²² Ba' gu Jesusus ja'k xi g'isik jup titda gu ubii:

—Cha'p jax kam aa'nda'n jaduun'. Pu ba dua pich ji matgim, nap gu' aa'n ji'n bui bax biina'k.

Ba' mi' jotmoda' joidham jix bhai' bhai' ji chu tatdat gu ubii nat jax pu tii'n gu Jesusus, jix ki' dhop jum duu na ka mirdat gu i'ra'n.

²³ Ba' nat pai' dhuuk mu ba ai gu Jesusus mu na pai' kio gu Jairo, jix io'm tum suan, gio gu sasabdam nam mi'p tu'ii' nam bax yaaspapuk gu alhii tiyax na mi' muukix.

²⁴ Ba' gu Jesusus jup ja titda:

—Ea na pim alhio ka xi bubuakia'n jaadu'n, na gu' cham tu' muukix jia dhi alhii tiyax, gu' mi' pix ji na koos.

Ba' gui' dai na mit xi a'sik.

²⁵ Ba' b'ix xi ja bubuaxdhak gu Jesusus, diih ba' miji ji baa na pai' kaat gu alhii tiyax. Ba' mi' pix xi dhaa nobi'ran, pu joidham jix ki' bhai' ji bam.

²⁶ Ba' b'ix kap nai' pui' ba tim tii na j'i'x bhaan bipio' gui' gu dib'ir gu dhi' pui' nat jax tum duu.

Gu Jesusus na ba ja dudua'ndha' gook gu ja'tkam nam cham niin'ia ka'

²⁷ Ba' nat jax kia'pix mi' dhir gamai' ji buus gu Jesusus, gook gu ja'tkam cham niin'ia kam gatuuk dir mui' ba ji'nkuidhim am, jup titdaim am:

—[Aapi'ch jaduun' nap jir boxii'n gu Dabii, iam jap xich joi'mdai xich chi'gii xich dhudua'ndhai nach cham niin'ia!]

²⁸ Ba' namm'i gama ja'k nat miji ba baa jumai ba'k chir gu Jesusus, mui' ji ai mit mia'n gui' nam cham niin'ia ka', ba' bhai' ba ja tikka gu Jesusus no'm sap moo ti jigi'n nax

bhaai' na ja dudua'ndha' nam cham niin'ia. Ba' gui'p titda am nam sap ti jigi'n.

²⁹ Ba' gu Jesusus bhai' xi ja daagik ja bu-upui am jup ja titda:

—Ea ku gi na moo pui' tu tui'ka' na pim jax kai'ch ji'n jaadu'n, na pim gu' aa'n ji'n bui bax biina'k.

³⁰ Ba' mi' jotmoda' bhai' ji niin'iaata mit nat jax pu ja tii'n gu Jesusus, jix kiki' dho gu'p jum duu mit. Ba' xi ja soo'mchulhdhak nam sap cham jaro'i aagi'ndha' nat ja dudua'n, jup ja titda:

—Dai na pim moo cham jaro'i aagi'ndha' na nich jam dudua'n.

³¹ Gu' ji na gu' moo jano' na mit jax mi' dhir bubua, mi ja'p pix ja'x pui' tu ja a'gi'n am gu ja'tkam. B'ix pui' bax chu maat am nam ji'k mi ja'p oi'dha' bhaan gui' gu dib'ir.

Gu Jesusus na ba dua'ndha' maa'n gu maa'nkam na cham tu'niokda'

³² Ba' moo jano' na mit jax kia'pix mi' dhir gamai' ji bubua gui' nam cham niin'ia kat, ji'kchi gu ja'tkam mi' ba aichulh jamit gu Jesusus maa'n gu maa'nkam na cham tu'niokda', na pui' ja'k duuka' maa'n gu cham ki' ii'mda' na bhaan jup tui'ka'.

³³ Ba' gu Jesusus pu mai' joot gu cham ki' ii'mda' bhai' dhir bhaan gu maa'nkam. Ba' jotmoda' bhai' ji chu niokcha, jix ki' dho gu'p jum duu. Ba' mi' pui' pup tu'ii' am gu ja'tkam na mit pui' ji' ti tii, dai nam jup jum ti titda:

—Mooch pik ja'p cham ji'xkat pui' ti niidhat ji ya' dhi Israel nach jax ti ni'n xib.

³⁴ Gu' ba' gui' nam pariseos jup jum tiiti'nda' jup kai'ch am ip:

—Ja g'e'kam tuk dho gu cham kiki' i'ii'mda' na bhaan jup tui'dhi' dhi maa'nkam, pui' ku ba'x bhaai' na mai' ja jootos gu bipnaga'n tuutu'm cham kiki' i'ii'mda'.

Gu Jesusus nax joi'mdat ja ni'ndha' gu ja'tkam

³⁵ Ba' b'ix kap ai gu Jesusus mu ja'p na pai' jax i'lhich daa'nxim jir kikcham ka', gio ba' mu ja'p na pai' jax ji'dih jup jir kikcham ka', tu ja a'gidhidha' gu Israel kam ja'tkam mu ja'p nam pai' jax tu daanda', na ja aa'ndhidha' nam jax ja'k mi' pui' jimia' na ba' ja a'm ba ti niidhidha' gu Dios, gio ba' na xi ja dudua'ndhidhat gux kako'kkam na b'ix aixim tu'm ja e'eka' gu ko'kdai'.

³⁶ Ba'x joi'mdat ja niidhidha' gu Jesusus gu ja'tkam mu ja'p na pai' jax a'jidha', na gu' sap cham bhaai'n ka' nam jax xim buada', gio na cham jaro'i jai'ch na ja guguuxdha'. Ja'p ji buusan am na jax gu kakasnir no' cham jaro'i ja bipia'.

³⁷ Ba' pui' xim aagit jup ja titda gui' nam kaichu':

—Umrì moo gè'r gaa tir ya ja'p, gu' ba' gu ordam jir gook alh am. Nam gu'r mui' gui' nam tiix kaim gu ñio'ki'ñ gu Dios, gu' ba' gui' nam tu a'ga, jir gook alh am.

³⁸ Ba' jam a'm jum aa' na pim pu tiida' gu Dios gui' na ja'p ji buusan na ya' tu gaa, na jai' bhai'p ja jootsa' gui' nam ya ja'p tu ja a'gidha' gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ.

10

Gu Jesusus na ba ja aaga' mambhix daaman gook gui' nam jir noonbi'ñ ka'

(Mr. 3:13-19; Lk. 6:12-16)

¹ Ba' ba ja bai gu Jesusus gu mambhix daman gook gu noonbi'ñ, ba' pui' ba ja titda na sap bax bhaai' nam pui' mai'p ba ja jootosda' gu cham kiki' i'ii'mda' ja a'm dir gu ja'tkam gui' nam ampix pui'x ñanaanbi' ka', gio sap ba' bax bhaai'n ka' ip nam pui'p ba ja dudua'dhi'ñdha' gux kako'kkam gui' na biix aixim tu'm ja e'ka' gu ko'kdai'.

² Ba' dhi' nam jir jaroi' dha' gu noonbi'ñ gu Jesusus: Moo gu Simoon gui' nam Peggro ki'n jup jix mat ka', gio ba' gu ja'nni'ñ Anrees. Gio ba' moo gu Jakoobo ip, gio ba' gu ja'nni'ñ Juan, gui' nam jir maamra'n gu Sebedeo.

³ Gio ba' moo gu Piliip ip, gio ba' gu Bartolomee, gio ba' moo gu Tomaas ip. Gio ba' gu Mateo gui' na biipi' dir jir tuumiñ tutaandam tugi'ñ kat gux io'm gè'kam Rooma kam. Gio ba' moo gu jumai na pui'p ti' Jakoobo gui' na Alpeo jir maraa'n, gio ba' moo gu Tadeo ip.

⁴ Gio ba' moo gu jumai na pui'p ti' Simoon gui' na biipi' dir ka ja kaichgida' gui' nam Kananiistas jum tiiti'nda'. Gio ba' moo gu Judas Iskarioti ip gui' na gatuuk ja aa'ñdharal gu gè'gè'kam jum aa'ndam na pai' oirida' gu Jesusus nam ba' daagii tu chiñia' nam mu'aa'.

Gu Jesusus na nai' ba ja jootsa' gu noonbi'ñ nam tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam gu ñio'ki'ñ gu Dios

(Mr. 6:7-13; Lk. 9:1-6)

⁵ Ba' mu ja'p nai' ba ja jootos gu Jesusus gu mambhix daman gook gu noonbi'ñ nam sap tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam gu ñio'ki'ñ gu Dios, jup ja titda:

—Chakui pim mu ja'k jimmida' ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, ni mu ja'k ja bui gui' nam jir Samaaria kam.

⁶ Nai' ja'p ji na pim jimia' ja bui gui' nam jir Israel kam ja'tkam, gui' nam ja'p ji buan na jax gu kakasnir nam mai' suulhgix.

⁷ Xi ja aagi'ñdha' pim nat bam ai nam pai' dhuuk machia' nam jax ja'k mi' pui' jimia' na ba' ja a'm ba ti niidhidha' gu Dios.

⁸ Gio ba' na pim xi ja dudua'ñdhidhat ip gux kako'kkam pui' na jax gui' na tootolhidhat bha gakiidha' gu ja tutku'. Gio gui' nam

ba ko'iix ka' pim sia xi ja dudua'ñdhidhat. Gio ba' gu cham kiki' i'ii'mda' na pim mai' ja jootsaidha' ja a'm dir gu ja'tkam gui' nam ampix pui'x ñanaanbi' ka'. Ba' na pim pai' dhuuk pu'ñi xi ja dudua'ñdhidhat, cha'pim bha ja taanda' gu tuumiñ, na gu' dhi' na pim tu' ki'n ja dudua'ñdha', dhi' pui' pix jam maa jia gu Dios.

⁹ Ba' cham jum aa' na pim ua'ka' gu tuumiñ gux uam totbikdam, ni gux chooto totbikdam, piam gui' nax chiido' totbikda'.

¹⁰ Nix chu' asaak dho moo ku pim kusbioda', gio gu jam sussak pu daipu' ip na pim jax ja aa'ntu'nda', cham tu' na pim gu' jai'p ja ua'ka' na pim mu pai' ba aada' no't ma juu. Ni gu oxia ku pim ua'ka' na pim ki'n oxiakkidha', na gu' gu jaroi' na pu'ñi tu juanda' bhaankam gu Dios, pu biix tu makiidha' am mu ja'p na jax a'jidha' gu tu' na a'miram jum aagidha'.

¹¹ Ba' mu pai' jax chu'm kiicham na pim aaya' na pai' mui' maap daa'ñxim jir kikcham ka', mi ja'p japim nai' xi gaaga' gu jaroi' nar jix bhai'kam ka', mi' pim ba' xi juruñdhai buiñor na pim ji'x juugit tiimo' na pim tu ja a'gidhimii gu ja'tkam gui' nam mi ja'p oi'ñka'.

¹² Ba' na pim jax mui' ji baapkia' mi' pai' jax chu'm kiicham, xi chu ja daa'ñxidhai pim mui' xi ja ñio'kdha' gui' nam mi' oi'ñka'.

¹³ Ba' no' mit jix kiigal gu pui' na pim jax ti'ya', dho gu' pui' dho ji chu buusnia' na pim jax ja'k tu ja daa'ñxidha'. Piam no' mit gu' cham kiigal gu pui' na pim jax ti'ya', dho gu' pu cham dho pui' ji chu buusnia'.

¹⁴ Piam ku gu' no' ni ji'x kum cham jam kiigalhi'ñ, gio no'm pu cham jam kaim, pu jimia' pim mi' dhir maakam ja'k, dai na pim mi ja'p xi xiixkai gu jam tooton nat ji'x mi' bam ti' gu diñir gu ba' bhaan jix maati' ka' na mit cham jam kiigal.

¹⁵ Ba' aañ ya' pu jam titda nax io'm cham bhai' tu ja jimia' dhi' dhi ja'tkam jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n bhaan, nam gu' giilhim jum tulhiiña', cham tu' pui' na jax gu Sodooma kam gio gu Gommorra kam.

Gu Jesusus na ba ja aagi'ñdha' gu noonbi'ñ nam jax ja dooda' nam ka tu a'gada' gu ñio'ki'ñ gu Dios

¹⁶ Ba' aañ mui' xi jam jootsa' ja'p na kakasnir mu ja'p ja bui gui' nam ja'p ji buan na jax gu sisi' nam giilhim jix bhaa'mna'. Ba' jam a'm jum aa' na pim jix chu matda' ka' na pim jax dhuim palbhuidha' ja'p na jax gu kooko'gui' nam jix chu mamatda', gio ba' na pim cham bhakkuda' ja'p na gu giokda' nam cham bhaa'mna'.

¹⁷ Moo pim cham jax jum aa'nda', nam gu' jam da'ngii jam ui'ka' ji ja bui gu gè'gè'kam

jum aa'ndam, gio ba' nam jam gii'bia' mu ja'p nam pai' jax tu daanda'.

¹⁸ Gio ba' gux io'm gē'gērkam ja buim jup jam ui'ka' no'm xi ilhii'ñ. Ba' dhi pu'ñi ja'k jiñ a'mkam tu ja a'gidha' pim gu gē'gērkam jum aa'ndam gio ba' gui' nam cham tu' ka'm nii'ñ gu Dios.

¹⁹ Ba' nam pai' dhuuk mu ba jam aichdha' ja bui gu gē'gērkam, cha'pim jax jum aa'nda' na pim jax ja'k ti'ya', na gu' jam makia' jia gu matda' gu Dios na pim jax ja'k ti'ya' na pim pai' dhuuk mui' ji chu a'ga'.

²⁰ Ba' cham tu' aapi'm mu tu a'ga', gu' gui' jix Dhuudu' kam jix Ua'ñ Il'mdaga'n guñ Gi'kora' na jam makia' gu matda'.

²¹ Ba' gui' nam ji'k ti jii'ñdha' aañ jiñ bui, bhai' ji ja bhaamkidha' am gu ja jaaduñ. Pui' na jax gu ja maamar no' mit ti jii'ñ aañ jiñ bui, gu ja tataat jam bhai'p ji ja bhaamkidha'. Piam ku gu' no' mit gu ja tataat jiñ bui ti jii'ñ, gu ja maamar jam bhai'p ji ja bhaamkidha', ja kooda' am dho gu' no'm xi ilhii'ñ.

²² Ba' bix pix xi jam bhaamki'ñdha' am gu ja'tkam na pim ji'k ti jügi'ñ aañ jiñ bui. Ku ba' gu' gu jaroi' no' gammiji' cham jax jim aagit pu ti jügi'ñ aañ jiñ bui, jix bhai' tu jimia' ji, na gu' jimia' jix dhaam ja'k na pai' dhuuk mukia'.

²³ Ba' nam pai' dhuuk bhai' ji jam o'bhai'ñdha' mu pai' jax chu'm gē' kiicham, aapi'm mi' dhir pu ji jimia' maakam ja'k jumai gē' kiicham, na gu' aañ nañ xib bhaankamu'n ya' oiri' guñ Gi'kora', cham xiim gio bhai'p jim iñ, aapi'm chakui bix tiimo' na pim tu a'gimii' na ji'k kap jir kikcham ya' dhi Israel.

²⁴ Na gu' na pim jax bax maat jiñ jaaduñ, na cham jaroi' jai'ch gu maa'nkam na moo ja'xbui'p xim taat na jax gu jax chu'm gē'kam tugi'ñ, ni na cham jai'ch gu tujuandam na moo ja'xbui'p pui'p xim ilhii'ñdha' na jax gui' na mi' bui'ñor tujuanda'.

²⁵ Gu' dai ji na kē'jidha' pix na jax ja'k tiidaidha' gui' na kaichgida', cham tu' na gu' mi' biipi' kat gē'kam jup bam taat ka', gio gu tujuandam na jax ja'k tiidaidha' pix ip gu gē'kam tugi'ñ, mi' pui' duñidha'. Gio pui' na jax gu kiokam no'm jax titda na ja'ook bhaan jup tu'ii', çcham aa pim ilhii'ñ nam giilhim jix buam ja titdada' gui' nam ji'k maap mi' oi'ñka'? Ba' aapi'm pu'ñip jam titdada' am gu ja'tkam na pim ti jügi'ñ aañ jiñ bui.

Gu Jesusu na pui' ba ja tiida' gu noonbi'ñ na dai gu Dios jix bhaai' nam jix i'bhii'ñdha' (Lk. 12:2-9)

²⁶ Ba' aañ ya' pu jam titda na pim cham ja i'bhii'ñdha' gu ja'tkam, na gu' pui' pix cham ji'xkat jup jum ixchu' gu tu' na jax jum

kai'chdha' ya' dhi oi'ñga'n bhaan, pu maa'n nam jax machia' gu ja'tkam.

²⁷ Ba' nañ jax jam titdada' gux ixchuixim, aapi'm maaxik bhaami ja'p ba'bhak dhaam xi gu'kii' gē' ki'n pu ja tiida' gu ja'tkam.

²⁸ Cha'pim ja i'bhidhat gui' nam xi jam koodam ka', na gu' dai gu jam tutku' nam jam kooda', gu' gu jam i'ii'mda' pu cham ji nam jax ja dooda', na gu' pu cham bhaai' nam jax dhuu ja kooda'. Gu' gui' ji Dios na pim ba'x i'bhii'ñdha', na gu'x bhaai' na mu ja'k ja jootsa' gu jam i'ii'mda' nam pai' gammiji' mi' pup jum tulhii'ñdha' no' xi ilhii'ñ.

²⁹ Na gu' na pim jax bax maat jia, nam panaas cham mui' namiik gu u'ji' gui' nam mu ja'p jum ga'ra. No't jaroi' ji'k maakob tumñix ka'm ja saba'lh, mui' ja aichdha'. Ku gu' bix ja niidhat jup tu'ii' ji guñ Gi'kora', sia kum gu' tii cham mui' namiik.

³⁰⁻³¹ Ba' aapi'm jix io'm jix dha'ram jam ilhii'ñ gu Dios, cham tu' pui' na jax gu u'ji'. Bix sia jam kuup jix maat na ji'k aix, sia ku gu' tiix bii alh. Ba' aañ ya' pu jam titda na pim cham jax jum aa'nda' sia kum giilhim jam titda gu ja'tkam, na gu' jam a'm ti nii'ñ jia gu Dios.

Gu Jesusu na pui' ba ja tiida' gu noonbi'ñ nar am nam ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nam silhkam kaichu' (Lk. 12:8-9)

³² Ba' no'm ba jam tikka gu ja'tkam no' pim moo silhkam ti jügi'ñ aañ jiñ bui, ba' no' pim it cham jax ji chi'nik jup xi ja aagi'ñ nar silhkam, dho gu' aañ pui' dhop aagi'ñdha' guñ Gi'kora' nax dhaam jup tu'ii' na pim maaxik silhkam jiñ bui ti jügi'ñ na ba' jam a'm ti niidhidha'.

³³ Gu' ji no' pim gu'x ja i'bhidhat cham ja aagi'ñ na pim ti jügi'ñ aañ jiñ bui, dho gu' aañ pui' pix jup tiida' dho guñ Gi'kora' nax dhaam jup tu'ii' na pim maaxik pu cham ti jügi'ñ aañ jiñ bui.

Gu Jesusu na pui' ba ti'ya' nat cham tu' pu kai'ñkam bha jii na ba' ya' maa'n ñi'ook jup ja duñia' gu ja'tkam (Lk. 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ Cha'pim jax jum aa'nda' jiñ jaaduñ na ñich aañ panaas pu kai'ñkam bha jii ya' dhi oi'ñga'n bhaan nañ ba' ya' maa'n ñi'ook jup ja duñia' gu ja'tkam nam ka xim bhahakui'ñdha', gu' ja'kbui' kat ja'p ji buus ji na ñich bha ja kookdhichdham.

³⁵ Na gu' jai' dhit no'm tii ba ti jügi'ñ aañ jiñ bui, bhai' ji ja bhaamkidha' am gu ja maamar, piam gu ja maamar gu ja gi'kora'm bhai'p ji ja bhaamkidha', jai' ba' gu ja kaka'mda'm bhai'p ji ja bhaamkidha' gu ja dadaa'n.

³⁶ Diih dho gu' daim oi'dhagim nam cham maa'n ñi'ook jup duuka'.

³⁷ Ba' gu jaroi' no' aañ jiñ bui tii ti jügi'n, no' gu' dai gu taata'n pix jix io'm jix dhaan, dhi' ja'p ji buusan na pu cham ti jügi'n aañ jiñ bui, na gu' cham pik jiñ buix biiñak ka'. Piam mu dir bha ja'k gu ja gi'kora' no'm dai gu ja maamar pix jix io'm jix ja da', pui' ja'p jup ji buusan nam pu cham ti jügi'ñdha' aañ jiñ bui.

³⁸ Gio gu jaroi' no' dai ba ji choo'n no'm bax mu'aam na ti jügi'n aañ jiñ bui, pui' ja'p jup ji buusanda' na pu cham ti jügi'ñdha' aañ jiñ bui.

³⁹ Na gu' gu jaroi' no' tiix aa' na gammijix bhai' tu jimda' ya' maaxik bhaan, gatuuk cham bhai' tu jimia', na gu' jimia' mu ja'k na pai' gammiji mi' pup jum tulhiññdha'. Gu' cham ji no' gu' cham tu' ji kékékédát gammiji pu ti jügi'ñ aañ jiñ bui sia ku mit ma mua, dai na ba jimia' pix jix dhaam ja'k buiñor guñ Gi'kora'.

Gu Jesusus na bhaan ba tu a'ga' gux dha'ram namkim
(Mr. 9:41)

⁴⁰ Ba' gu jaroi' no't jix bhai' jam tiidak jix bhai' ba jam duu, dhi' ja'p ji buusnia' nat aañ jix bhai' bañ dhuu. Piam ku gu' no't aañ jiñ bui ti jii'ñdhak jix bhai' ba jam duu, dhi' ja'p jup ji buusnia' nat gu'i'x bhai' ba duu nat jaroi' bhañ joot jix dhaam dir.

⁴¹ Ba' gu jaroi' na pu'ñix bhai' tiidaix bhai' ba duña' gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios, no' gu'x maat pix nat Dios bha joot, dho gu' pu chu'm dhop mai'chia' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios na jax chu'm mai'chia' gui' na bhaankamu'n tu a'gada' gu Dios. Piam pui' na jax gu jaroi' no'r jix bhai'kam, no't jaroi'x bhai' tiidak jix bhai' ba duu, dho gu' pu chu'm dhop mai'chia' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios na jax chu'm mai'chia' gui' nar jix bhai'kam ka'.

⁴² Ba' gu jaroi' no't pu'ñix bhai' tiidak jix bhai' ba duu maadit gui' nam pu'ñi ti jügi'ñdha' aañ jiñ bui, sia tu' suudai' pix no't ba toi', dhi' ki'n ba mai'chia' gux dha'ram namkim jix dhaam ja'k buiñor guñ Gi'kora', aañ moo ya' pu jam titda.

11

Gu Juan ja'tkam bopkondam na ja jootsa' jik'chi gu ja'tkam tugi'ñ nam titkapu' gu Jesusus no'r di' guch Xoi'kam gui' na saak bha jootsa' gu Dios jix dhaam dir
(Lk. 7:18-35)

¹ Ba' nat pai' dhuuk tiimo gu Jesusus na tu ja a'gidhimik gu mambhüx daman gook noonbi'ñ, pu jii mu ja'p na pai' i'lhich jir kikkham ka' gui' na dhi' pix bhaan jup bipio' gu dibüir.

² Ba' bhammi na pai' kuupka' gu Juan ja'tkam bopkondam, pui' ba ti kai na mu pai' pix oirit jix kü'p jum duukam jup tu bua

gu Jesusus. Ba' mui' ma ja joot jik'chi gu ja'tkam tugi'ñ gui' nam kaichgida'

³ nam sap titkapu' no' sap moor di' guch Xoi'kam gui' na saak bha jootsa' gu Dios jix dhaam dir, piam ku gu' sap no' jax kai'ch nar jumai nam ba' niirada' gui'.

⁴ Ba' mummi jiidmat pui'p ba titdaim am gu Jesusus. Ba' gui' cham ja aagi'ñ mi' jotmoda', dai nat xim jotma'ñ pix nat mi ja'p nai' xi ja dudua'ñ gux kako'kkam. Mi' dhir ba' moop ja titda:

—Ea na pim aa'ñdhapu' gu Juan ja'tkam bopkondam gu pui' na pimit jax bañ chi' na ñich ja dudua'ñ dhiñ jaaduñ nam kax kako'k kat, gio ba' pui' na pimit jax bañ kai nañ ja aagi'ñ nam jax ja'k duña' nam ba' jimia' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios.

⁵ Ja'p japim tiida' na ñich tu ja ti'ñchoda gui' nam cham ñiñña kat, gio ba' gui' na tootolhidhat ka gakiidhat gu ja tutku' na ñich bix jup ja dudua'ñ. Gio ba' gui' nam kax mama'mkulhi' kat nam pu cham tu oipot, bix japim jup xi aagi'ñdha' na ñich ja dudua'ñ, gio ba' jai' gui' nam cham tē kékékét. Gio ba' jai' gui' nam ba ko'iix kat na ñich bix jup ja baapmi' ja dudua'ñdhak. Gio ba' nañ tu ja a'gi'ñdha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios gui' nam cham tu' bia' nam gampai' tu'm, nam soi' pix jum ilhi'ñ, nañ ja aagi'ñdha' nam jax ja'k duña' nam ba' jimia' jix dhaam ja'k buiñor.

⁶ Ja'p moo joidham jix bhai' tu jimia' gu jaroi' no' pu gammiji ti jügi'ñ aañ jiñ bui.

⁷ Ba' pu jii mit gu ja'tkam tugi'ñ gu Juan ja'tkam bopkondam daipu' nat pu'ñi xi ja ti'ñ gu Jesusus. Mi' dhir ba' moop ja titda gu Jesusus gu ja'tkam gui' nam jik' mi'p tu'ñi:

—¿Tu' pimit mu ti'mpuk mummi gampix jix chu gak kir jano' na pimit pai' dhuuk mu jimik? ¿Gu junbo' aa na mi' joidham jum bua na bhai' xi jibüir?

⁸ ¿Ka' tu' ji pimit mu ti'mpuk na pimit ba' moom dikoo'ñ na pimit mu jii? ¿Ka' jaroi' aa mi oiri ji chim ti'dhat gu jajannulh jix a'bhar jix dha'ram namkim? Moo chi gu' cham ji, na gu' na pim jax bax maat bo jia na gui' nam pu chu'm tim ti'i'ñika', dai mummix joi'ñdha' am nam darka' ja bui gux io'm gē'gérkam jum aa'ndam.

⁹ Moo chi gu' gui' ji na pimit mu tiigim gui' nax io'm jix bhai' xi buada' na tu a'gada', cham tu' pui' na jax gui' nam bijik bhaankamu'n jup tu a'gimik gu Dios.

¹⁰ Gui' dho Juan ja'tkam bopkondam jañ aagat jup kai'ch, na gu' dhi' aagat jup kai'ch guñ Gi'kora' mi' na pai' tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ na ja'pnim kai'ch:

Jumaiñ biipi' mu jootsa' na ba' ba ja mat-tuda' gu ja'tkam nap jootom mui' ba jim.

¹¹ Ba' gu Juan ja'tkam bopkondam, aañ gē'kam ki'n bia' ja bui gu ja'tkam, nat gu'

gɛ'kam ki'n bhaan ti tii guñ Gi'kora'. Ku ba' gu' gu jaroi' no' mi' pui' ba jim na jax jix aa' guñ Gi'kora', pui' pix gɛ'kam ki'n jup bia'ka' iñ ji, na gu' ja'xbui' pui' bhaan jup ba ti niidhidha' guñ Gi'kora'.

¹² Ba' tiix mu'aam ka' am gu ja'tkam gu Juan ja'tkam bopkondam jano' dir nat pai' dhuuk ya ai, nam gu' tii cham kaim ka' na tii ja aagi'ñdha' nam jax ja'k duñia' na ba' ja a'm ba ti niidhidha' git gu Dios, gu' ji nam gu' dai xix bhaakut.

¹³ Ba' pu'ñi tii pu tu ja a'gi'ñdha' am gu ja'tkam gui' nam bijik bhaankam jup tu a'gimik gu Dios na jax ja'k tu ja a'gidhimik gu Juan ja'tkam bopkondam, gio ba' na mit tii tu ua'nak gu ñio'ki'ñ gu Dios nam ba' jifñkuidhai mi' pui' ba jimia' git, gu' ji nam gu' ba pui' pix cham jup ti jigi'ñdha'.

¹⁴ Ba' gu Juan ja'tkam bopkondam jir di' pix gu Eliiyas gui' na bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, na gu' pui' ja'k tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios na saak pu'ñi gio ya'p ba aaya'.

¹⁵ Moo pim jix bhai' xim ga'ngada' na jax jir jum duukam gu dhi' pui' nañ jax jam titda na pim ba' mi' pui' jimia' no' pim ti jigi'ñ nar silhkam.

¹⁶ 'Tu'ñ git bhaan ji ua'rgidhai tu jam aagidha' nam jax ja'k ji buan gu ja'tkam gui' nam xib jix jai'ch? Ja'p ji buan am dho na jax gu a'aalh no' mit mui' maap xim daagik mu pai' ma titbim jax chu'm giotir. Ba' no' mit jai' bha ja'p ji dharabuk ma tu saas, ba' nam pai' dhuuk xi saabichui jup ja tiida' am gu jai' ja bipna' a'aalh:

¹⁷ "Ni ji'x ku pimit iam ti nii na chich tii ma tu saas, ni ku pimit xi susuan na tii joi'mdam jum kai'chit gu saasab."

¹⁸ Pu'ñi ja'k ji buan am gu ja'tkam gui' nam xib jix jai'ch. Tii' na gu' gu Juan ja'tkam bopkondam nat tii ya' xi gɛ'kam ja bui, pui' ai'chux jamit na ja'ook bhaan jup tui'ñgida', sia ku gu' gammiji tiim saabda' gio na tii cham pai' dhuuk io'da' gu biiñ.

¹⁹ Gio ba' aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora', maakam jup jifñ ai'chux jamit, sia kuñ gu' tii cham pai' dhuuk jifñ xaabda'. Pui' kai'chdha' am nañ sap giilhim gɛ' tu kua' gio sap nañ giilhim jix i'muk, jix ja oi'ñ iñ sap gui' nam cham tu' ka'm ti nii'ñ gio gui' nam jir tuumiñ tutaandam tugi'ñ gux io'm gɛ'kam Rooma kam. Ku ba' gu' gu Dios pix mattuda' ji gu jaroi' na tu' silhkam jix maachim ka' nañ jir tu'p tu'm da'.

Nam cham mi' pui' jimia' na jax jix aa' gu Dios gu Korasiñ o'i'ñkam gio gu Betsaida kam (Lk. 10:13-15)

²⁰ Ba' bhaan bhai'p ji chu a'ga gu Jesusu gook kap na pai' mui' maap daa'ñxim jir kikcham ka', mi' nat pai' pik jix io'm mui'x kii'p jum duukam jup tu duu, gu' ji na mit gu'

cham mi' pui' jii na jax jix aa' gu Dios. Ba'p kai'ch:

²¹ —Ja'p moo cham bhai' tu jam jimia' aapi'm na pim Korasiñ oi'dha' gio ba' aapi'm na pim Betsaida ja'k jup oi'dha', na pimit gu' cham mi' pui' jii na jax jix aa' guñ Gi'kora'! Tii' ñich jam ni'ñichudat joidham jix kii'p jum duukam jup tu duu jam bui na pim tu' cham pai' dhuuk niidhat. Iam chi na pimit gu' tiigik mi' pui' ba jii. Na gu' no'ñ mu ja'k Tiuro pui' joidham jix bhai'm duukam jup tu duñia' git, gio mu ja'k na pai' Sidoon jup ti tii', moo jano' git nam ti jii'ñdhai gu ja'tkam buiñor guñ Gi'kora' mi' pui' ba jimia' na jax jix aa', ba' dai nam ba tim tii'dha' git gu jajannullh jix xaasak, ni kum bar tu batbiadam ka' git, gio nam mu ja'p pix ba daraaka' jix na pai' jax kaat gu matai, ba' dhi' bhaan jix maati' ka' git nam jix io'm soi' bam ilhii'ñ.

²² Ba' xib tu' na jax chui'ka', jano' na pai' dhuuk tum kuugaldha' ya' dhi oi'ñga'n bhaan, na pai' dhuuk guñ Gi'kora' ja aagi'ñdha' biix gu ja'tkam nam jik tu' jax buimi, aapi'm giilhim jam tulhiñchuda', cham tu' pui' na jax gu Sidoon kam ja'tkam gio gu Tiuro kam.

²³ Ba' aapi'm na pim Kapernaum oi'dha', zja'p jum aa' pim aa na pim aaya' jix dhaam ja'k buiñor guñ Gi'kora'? Matgim mu ja'k ji na xi jam jootsa' jix io'm tuukab ja'k na pai' gɛ' ti di', na pimit gu' cham mi' pui' jii na jax jix aa'. Na gu' no'ñ mu ja'k Sodooma pui' joidham jix kii'p jum duukam jup tu duñia' git, moo jano' git nam ti jii'ñdhai mi' pui' jimia' na jax jix aa' guñ Gi'kora', xib dho pui' mi'r kiicham ka' git.

²⁴ Ba' aañ ya' pu jam titda na jano' na pai' dhuuk ja aagi'ñdha' guñ Gi'kora' biix gu ja'tkam nam tu' jax buimi, aapi'm giilhim jam tulhiñchuda', cham tu' pui' na jax gu Sodooma kam kat.

Gu Jesusu na ba ja a'gi'ñdha' gu ja'tkam nam jax ja'k duñia' nam ba' cham kam tulhiñha'

(Lk. 10:21-22)

²⁵ Ba' mi' pui' xi kai'chimik gu Jesusu, bhai' ji chu daani jix dhaam ja'k, jup kai'ch:

—Taxchaab ba'ñ Gi'kora' nap jir Gɛ'kam jix dhaam gio ya' dhi oi'ñga'n bhaan, na pich gu' ba ja mattuda gu ja'tkam gui' nam cham gɛ'gɛ'kam jum ilhii'ñ na tu'r jix bhai'm duukam. Ja'p xi ja duuk japich gui' nam pui'm aa' nam panaas jix io'm jix maat gum ñ'ook, na gu' dai nam bhaan pix gɛ'gɛ'kam jum ilhii'ñ.

²⁶ Pui' dhoñ Gi'kora', pui' ja'k jix aa' ap.

²⁷ Mi' dhir ba' moo ja'pni bhai'p ji chu ja a'gi gu ja'tkam, jup ja titda:

—Aañ bhañ joot guñ Gi'kora' jix dhaam dir nañ ba' bhaankam ya ja'p ja aagi'ñdha'

gu ja'tkam na tu'r jix bhai'm duukam. Ba' dhiil pix jix maat guñ Gi'kora' nañ jir tu'p tu'm da', nañ gu'r Maraa'n, gio aañ ya' dir mu ja'k dhiil pix jup jix maat ip guñ Gi'kora' nar tu'p tu'm da'. Ku ba' gu' gu jaroi' no' moo ja'p tu' silhkam ki'n jix maachim nach jir tu'p tu'm da' gook dit guñ Gi'kora', aañi' dho aagi'ndha'.

²⁸ Bañ kaichgida' pim bñx na pim ji'k jix xijaim tu jim, aañ jam aagi'ndha' na pim jax ja'k duñia' na pim ba' cham pui' ja'k ka tu jimda'.

²⁹ Mi' pim pui' xi jimii nañ jax jam titda, cha'pim dai gè'gèrkam jum taat ka', ja'p na jax aañ nañ gu' gampai'n ilhii'n, cham tu' gè'kam jiñ chaat iñ. Ba' aapi'm pu'ni ja'k jam a'm jup jum aa' na pim mi' pui' jimia' na pim ba'x bhai'm taat ka'.

³⁰ Ba' dhi' pui' nañ jax ja'k jam aagi'n na pim jiñ kaichgida', cham tu' pui'x xijai na pim mi' pui' jimia'.

12

Gu ja'tkam tugi'n gu Jesusus nam tu kaipgaidhat tu ko'idha' gu tiriik sia ku jano' ti aagix na cham tum juanda'

(Mr. 2:23-28; Lk. 6:1-5)

¹ Ba' maa'nnim na pai' dhuuk aagix ka' na cham tum juanda' ja bui gu dai Israel kam ja'tkam, ma jii gu Jesusus, moo mi' bu-usnichu' na pai' ti ix ka' gu tiriik. Ba' gu ja'tkam tugi'n na ja biim mu jim, tu kaipgaidhat tu ko'iim am gu tiriik, nam gu' bax bhio'.

² Gu' ba' nam gu' jai' mui'p jiiim jia gui' nam pariseos jum tiiti'nda', ba' am jix bhaaktu' am nam ja ni'i'n nam pui' ji' tu buim gu ja'tkam tugi'n gu Jesusus, ba'p titda am:

—¿Jax kum ba' tu kaipgaidhat tu ko'iim gu tiriik dhim ja'tkam tuk? ¿Kux cham maat am aa na xib aagix na cham tum juanda'?

³ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—¿Kux aapi'm cham ji'xkat tu jiñkui'n aa mi' na pai' tu ua'ñix gu ñio'ki'n gu Dios nat jax tu duu gu Dabii gio gu ja'tkam tugi'n jano' nam pai' dhuuk ba ua'maim?

⁴ Na mit tu juu bo gu paan gux xidhuu kam gui' na mi' tikiix kat gè' chiop na saak dai gui'x bhaai' nam kua'da' gui' nam mi' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, cham tu' gu tu' ja'ppix ja'tkam.

⁵ Gio ba' mi' nat pai'p tu ua'nak ip gu Moisees nap jum kai'ch ip na saak gui' nam bhai' gè' chiop ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, saak cham tu'm ua'tulhi'ndha' am sia kum pu tu jano' na pai' dhuuk aagix na cham tum juanda' git.

⁶ Ba' aañ ya' pu jam titda na maadit ya oiri nax io'm jum aa' na pim tu' ka'm nii'ndha', cham tu' pui' na pim jax tu' ka'm ti nii'n bhai' gè' chiop.

⁷ Cham dho bak maatit kè'è' pim jia gu pui' na jax ja'k tu ua'ñix gu ñio'ki'n gu Dios na ja'pnim kai'ch: “Gu' aañ nañ jix aa' ji na pim jix chu joi'gi'nda', cham tu' na pim jax jum aa'nda' nañ aañ jix aa' na pim dai na pim tuñ makgirxi'ndha' pix gu tu' sasoi', dhi' ki'n mi' pui' ba jiiim japim nañ jax jix aa'.” Na gu' no' pim jix maatit kè'è' git gu dhi' pui' ji' na jax ja'k jum kai'ch, cham tu' pui' kai'chdha' pim git nam jum ua'tulhi'ñ dhiñ ja'tkam tuk, sia kum gu' tii cham tu'm ua'tulhi'ñ.

⁸ Ba' aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora' ya' pu jam titda na cham jax bua gu tu' no'ñ jax jix dhuuim jano' na pai' dhuuk aagix na tii cham tum juanda' git.

Gu Jesusus na ba dua'ndha' maa'n gu maa'nkam nax muuk ka' maap dir gu nobii'n

(Mr. 3:1-6; Lk. 6:6-11)

⁹ Ba' na mi' ji' pui' xi chu ja a'gidhimik gu Jesusus gu ja'tkam, ma jii maa'n kap mu ja'p nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam.

¹⁰ Ba' moo maa'n mi'p jai'ch ka' gu maa'nkam na maap dir jix muuk ka' gu nobii'n. Ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'n gu Dios gio ba' gui' nam pariseos jum tiiti'nda', ba tikka' am gu Jesusus no' sap jix bhaai' na dua'ndha' gu maa'nkam gui' na maap dir jix muuk gu nobii'n jano' na pai' dhuuk aagix na cham tum juanda', sap ba' no' jax kai'ch nax bhaai' na dua'ndha', dhi' bhaan jix bhai' bh'ya' am nam iattulhdhai tu chiñia' nam mu'aa'.

¹¹ Gu' ji na gu'p ja titda gu Jesusus:

—¿Kux aapi'm jaroo maadit moo daas na mi' pix xi nii'ndha' gu soiga'n no't mi' pai' ba gi' jax chu'm ti di'n kir, no' gu' jano' pik na pai' dhuuk aagix na cham tum juanda'? ¿Cham aa gu' moo jano' mu jimii xi bhiaji ap, cham tu' nap gu' mi' pix xi nii'ndha'?

¹² Gu' gi ba' dhi' nar maa'nkam, ¿cham aa gu'x io'm jum aa' nañ jix bhai' dhuñia', cham tu' pui' na jax gu tu' soi'? Ja'ppi na moo pu cham jax bua ji no'ñ jax jix dhuuim gux bhai'm duukam, sia ku cham tum juan.

¹³ Ba' pui' xi chi'ik jup titda gui' nax muuk ka' gu nobii'n:

—Ea nap xi silhña' dhim nob jiñ jaduufñ.

Ba' gui' ja'p jup xi silh, jix kii'p jum duu mi' jotmoda' ja'p na jax gu ja'p dir kam nobii'n, panaas ku moo pu cham pai' muuk kat.

¹⁴ Ba' gu pariseos bhaakuk mi' dhir pu jii mit, ba' ba tu a'ga mit nam jax ja'k duñia' nam ba' tu chiñia' nam mu'aa' gu Jesusus.

Na jax ja'k jix maati' na gu Jesusus jir di' guch Xoi'kam

¹⁵ Gu' ji nat gu' pu jii gu Jesusus nat jax pui' ti kai nam bax mu'aam, ba' mui' ja'tkam pix

chu'p jum duu mit na mit ba oi. Ba' gammiji kikcham na jax a'jim, xi ja dudua'ndhidhat b'ix gux kako'k kam nam ji'k mi ja'p jix jai'ch ka'.

¹⁶ Ba' xi ja soo'mchulhdhidhat nam sap cham jaroi' aagi'ndha' nat jaroi' ja dudua'n.

¹⁷ Ba' dhi' pu'ni ja'k tum kuugalh gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Isaiiyas gui' na bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios, na ja'pnim kai'ch:

¹⁸ Dhi'ni jir di' guñ mar na ñich bhaan ti ti, ba'x io'm jix dha' in gio nañ jix bhai'n chaat buiñor.

Ba' tajaan'ndha' in gux Dhuudu' kam jix Ua'n jii' Ii'mda',

mi' dhir ba' dai na ba tu ja aagi'ndha' gu ja'tkam nam jax ja'k duña' na ba'x bhai' tu ja jimia'.

¹⁹ Ba' cham pai' dhuuk jaroi' kokda', ni na cham pai' dhuuk am ge' ki' n jii'ndha' gu jaroi',

ni mu ja'p dho moo na pai' jax ge' daa'ñxim jir kiicham ka' ku cham pai' pix am jaroi' k'ek' na am bhaamda' ki'n tu a'gada'.

²⁰ Gio ba' na b'ix pix jix ja k'igalhi'ndha' gu ja'tkam,

cham tu' jaroi' maadit gampai' bia'ka'.

Gio na gammiji pu tu ja aagi'ndha' gu ja'tkam nam jax ja'k duña' na ba'x bhai' tu ja jimia'.

²¹ Ba' b'ix na ji'x jir oi'nga'n bax mat ka' am nax bhaai' nam dai gui' buiñor pix jix biiñak ka' nam ba' jimia' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios.

Gu Jesus nam pui' ba ai'chuxdha' gu ja'tkam na ja'ook bhaan ti niidhim (Mr. 3:19-30; Lk. 11:14-23; 12:10)

²² Ba' ja'xpix mi' ba ai'chulh jamit gu Jesus maa'n gu maa'nkam na bhaan jup tui'ngida' gu cham kii' ii'mda' na pui' ja'k duuka' na cham ñia ka' gio na cham tu ñiokda'. Ba' cham jax ji chi'iik jup xi dhua'n gu Jesus, jix kii' dho gu'p jum duu, ba tu ñiok gio na bax ñia.

²³ Ba' gu ja'tkam na mit pui' ji' ti ti, mi' pui' pup tu'ii' am, dai nam jup kai'ch:

—¿Dhi' aa chi ba' saak bar di' guch Xoi'kam gui' na saak bha jimda' git, nar boxii'n ka' gu Dabii'?

²⁴ Ba' gui' nam pariseos jum tiiti'nda' na mit pui' ji' ja kai nam kai'ch, jup ja titda am:

—Chaam tu' ji nar pui' na pim jax ilhii'n. Ja'ppi ja ge'kam tuk ji gu cham kiki' i'ii'mda' na bhaan jup tui'dhi' dhi maa'nkam. Pui' kum ba'x jii'ndha' na mai' ja jootosda' gu bipnaga'n tuutu'm cham kiki' i'ii'mda' ja a'm dir gu ja'tkam.

²⁵ Ba'p ja titda gu Jesus, na gu'x bhai'x maat nam jax jum aagit jup kai'ch:

—Matgim cham tu' ji nar pui' na pim jax ilhii'n jii' jaaduñ. Jax dhi na gu' gu ja ge'kam tuk gu cham kiki' i'ii'mda' ja'p pix ji buusan na jax pai' ge' kiicham no'm cham maa'n ñi'ook jup duuk gu tu' no'm tii jax jix dhuuñ. Piam pai' no' palhiip jir kiicham piam ku gu' gu dai maap jum oi'dhagim, no'm cham maa'n ñi'ook jup duuk, dho pu cham tu' dho jax ji dhuña' am, nam gu' daix bhaak ka'.

²⁶ Ba' pu'ni ja'k jup ji buusan gu ja ge'kam tuk gu cham kiki' i'ii'mda' no't tii bhai' ji bhaam ja bui gu bipnaga'n tuutu'm cham kiki' i'ii'mda', nam gu' cham maa'n ñi'ook kap duuka' nam gu' ba bhaaku' buiñor.

²⁷ Gu' ba' aapi'm na pim pui' kai'ch na pui' aañ jii' a'm jup tui'dhi' gu ja ge'kam tuk gu cham kiki' i'ii'mda', ¿aapi'm ba' moo pu'ni ip aa gu jam ja'tkam tuk gui' nam jam kaichu', pu'ni aa ja ge'kam tuk gu cham kiki' i'ii'mda' ja a'm jup tui'dhi', nam ba'x ja jii'ndha' nam pu'ni mai' ja jootosda' gu cham kiki' i'ii'mda' ja a'm dir gu ja'tkam? ¿Piam aa na gu' cham? Na gu' pu'ni pix ja'k ji buusnia' nañ jax ba kai'ch.

²⁸ Gu' aañ matgim gux Dhuudu' kam jix Ua'n Ii'mdaga'n ji gu Dios nañ a'm jup tui'dhi', pui' ku ba'x bhaai' nañ mai' ja jootos gu cham kiki' i'ii'mda' ja a'm dir gu ja'tkam, na pim ba' ba machia' na dhi' ja'p jir jup duukam nat ya' bam ai na pim pai' dhuuk machia' na pim jax ja'k duña' na ba' gammiji jam a'm ba ti ni'ndha' gu Dios.

²⁹ Na gu' cham jir am gu jaroi' na mu baakii ba'kiram ti i'xdha' gu bixchuga'n gu maa'nkam jix oogim no'm gu' gook dit maa'n ñi'ook jup duuk. Dai no'm cham maa'n ñi'ook jup duuk na ba'x bhaai' na xi buuprai ti i'xdha' gu bixchuga'n.

³⁰ Gio pui' na jax gu ja'tkam ji'k gook no'm mu pai' tu or no'm cham maa'n ñi'ook jup duuk. Ba' maa'n no' b'ix gaamuim gui' na ji'k oraidha', dhi' ja'p ji buusnia' na tu ja a'gidha' gu ja'tkam nañ jax ja'k ilhii'ndha' aañ. Gu' ba' gu jumai no' mai' xi iabuidhat gui' na ji'k tiip oraidha', dhi' ja'p jup ji buusnia' na cham ji'xkat pui' tu ja a'gidha' gu ja'tkam nañ aañ jax jup ilhii'ndha', gu' ja'kbui' kat maakam xi ja iatgi'ndha' ji na diih jax jup ilhii'ndha'. Dhi' ba' ja'p jup ji buusanda' na cham maa'n ñi'ook jup duuk aañ jii' bui.

³¹ Ba' aañ ya' pu jam titda na gu Dios jix bhaai' na tu ja uañdha' gu ja'tkam b'ix nam ji'k jax jix u'ua'tulhdhix ka' no'm soi'm ilhii'n buiñor. Piam no'm gu' gampai' pix bia' gux Dhuudu' kam jix Ua'n Ii'mdaga'n gu Dios, no' gu' tii ja mattu'n nam jix u'ua'tulhdhix, dho gu' pu cham dho tu ja uañdha' gu Dios gu ja ua'tulhdhara', nam gu' cham soi'm ilhii'ndha' buiñor.

³² Ba' no'm gu' gampai' pix jiñ bia' aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora', siax bhaai' na tu ja uañdha' gu Dios gu ja ua'tulhdhara' no'm soi'm ilhii'ñ buiñor. Gu' ba' no'm gu' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n gu Dios gampai' pix bia', dho gi gu' pu cham ji'xkat tu ja uañdha' ji gu Dios gu ja ua'tulhdhara' sia pik nar jax ka' git, nam gu' cham soi'm ilhii'ñdha' buiñor.

Gu Jesusus na bhaan ji ua'rgidhai ba tu a'ga' maa'n gu i'ix na cham kii' i'bhai'ñcha' no' mit cham bhai' moikxi

(Lk. 6:43-45)

³³ No' pimit jix bhai' moikxi gu jax chu'm jam i'ix, joidham jix kii' i'bhai'ñcha' dho. Piam ku gu' no' pimit cham bhai' moikxi, cham kii' i'bhai'ñcha' dho.

³⁴ Ba' aapi'm pu'ñi ip no' pim gu' cham jir kiki' ja'tkam, cham bhaai' na pim jax dhuix bhai' tu ñiokda' na jax ja'k jir am ka', na gu' dai pui' ja'k jam chiñ am dir buusnidha' na pim jax ja'k jum aa'nda' gu jam jujur am bhaan.

³⁵ Na gu' gu jaroi' no' diilh pur jix bhai'kam, joidham jix bhai' tu ñiokda', na gu' dai pui' ja'k jum aa'nda' jura'ran bhaan. Gu' ba' gu jaroi' no' pu diilh cham jir kii' maa'nkam, giilhim jix buam tu ñiokda', na gu' dai pui' ja'k jup jum aa'nda' jura'ran bhaan.

³⁶ Ba' aañ ya' pu jam titda na biix mat-gilhia' jix dhaam ja'k na pim ji'k jax jix buam tu ñiokda', jano' na pai' dhuuk guñ Gi'kora' ja aagi'ñdha' biix gu ja'tkam nam ji'k tu' jax buimii' ya' dhi oi'ñga'n bhaan.

³⁷ Na gu' no' pimit cham soi'm ilh buiñor na ba' tu jam uañdha' gu jam ua'tulhdhara', dai na pim pix am ti'ñchoka' na jam aa'ñdhai giilhim jam tulhiñchuda', no' pimit cham ja'p xi dhuuk gu dhi' pui' na pim jax jix buam tu ñiokda'.

Gu ja'tkam gui' nam cham tu' ka'm ti ni'ñdha' nam tiix aa'nda' nax bhai'm duukam jup tu duñia' gu Jesusus ja ni'ñchudat

(Mr. 8:12; Lk. 11:29-32)

³⁸ Ba' jai' dhit gui' nam pariseos jum tiiti'nda' gio ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, ba chian am gu Jesusus na sap maa'n jup tu duñia' jix bhai'm duukam ja ni'ñchudat. Jup titda am:

—Eap jix bhai'm duukam xip duuñ nach tu' cham pai' dhuuk ni'ñ.

³⁹ Gu' ji na gu'p kai'ch gu Jesusus:

—Tiix aa' am dhi ja'tkam nam cham tu' ka'm ti ni'ñ nañ jix bhai'm duukam jup tu duñia' ja ni'ñchudat nam tu' cham pai' dhuuk pu chu'm ni'ñ, gu' ji nañ gu' aañ cham tu' pui' tu duñia', nam gu' cham tu' mi' pui' jimiik kat jup kai'ch na jax jix aa' guñ Gi'kora'. Dai gatuuk nam jiñ chigia' nañ pui'

ja'k jup jiñ dhuñia' nat jax jum duu bijik gu Jonaas.

⁴⁰ Ba' pu'ñi nat jax jum duu gu Jonaas nat baik tanoolh jup duu gio baik tukaa' na miji pu jim irban dir gu gē' batoop, ba' aañ pu'ñi ip nat bhañ joot guñ Gi'kora', baik tanoolh gio baik tukaa'ñ mi' pu yaasapka' dibir bita'.

⁴¹ Ba' jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' na ja aagi'ñdha' guñ Gi'kora' biix gu ja'tkam nam tu' jax buimii' ya' dhi oi'ñga'n bhaan, gui' nam Niinibe oi'ñkat xi gu'kii' pu ti'ya' am na pim maaxik pu cham tu' ka'm ti ni'ñ. Na gu' gu Niinibe oi'ñkam kat moo jano' cham jax ji chi'ñik mi' pui' jii mit na jax jix aa' guñ Gi'kora' na pai' dhuuk pui' ba tu ja a'gi'ñ gu Jonaas. Ba' aañ nañ xib ya' oiri aapi'm jam bui, jix io'm jir gē'kam iñ, cham tu' pui' na jax gu Jonaas.

⁴² Gio gui' na bijik jix io'm jup jir gē'kam kat gu ubii na muni ja'k kiokat jurnip, pui'p xi kikboi pui' xi chi'ñga' na pim maaxik pu cham tu' ka'm ti ni'ñ. Na gu' gui' ji' gu ubii jum dikoo'ñ nat mik dir bha jii nat bha kaim gu Salomoon gui' na ya'r gē'kam kat, na pui' tē kēkē' nax io'm jix chu matda' ka'. Ba' aañ nañ xib ya' oiri aapi'm jam bui, jix io'm jix chu matda' iñ, cham tu' pui' na jax gu Salomoon.

Gu Jesusus na bhaan ba tu a'ga' maa'n gu cham kii' i'mda'

(Lk. 11:24-26)

⁴³ Gu cham kii' i'mda' no't ba buus bhaan dir gu maa'nkam, ba jimia' mummy ja'p pai' gampix jix chu gak kir, tu gaagidha' na pa ja'k jix bhaai' na kiicha'. Ba' no't cham pai' ji chiñ nar joidham na kiicha', jup jum aa'nda':

⁴⁴ “Gi' no' ñich moo gio mui'p jii mummy nañ pai' kiokat.” Ba' na gio bhaan jup ba bakia' gu maa'nkam, joidham ti' tigia', na gu' ja'p ti ilhii'ñdha' na cham ka tu tanaara' ka' no' bax kii' gu maa'nkam.

⁴⁵ Ba' xi dhai'ññia' na jai'p ja bai'ñmira' gu bipnaga'n tuutu'm cham kiki' i'ii'mda' ji'k xijum gook pup aixim gui' nam giilhim xi chu xibua. Ba' nam pai' dhuuk gio maap bhai'p ba baapkia' bhaan gu maa'nkam, giilhim bhai' jim naanbicha' dho gi ji ba', cham tu' pui' kia' na jax biip' dir. Ba' pu'ñi ja'k jup tu ja jimia' gu ja'tkam gui' nam ji'k cham tu' ka'm ti ni'ñdha'.

Gu jajaa'nni'ñ gio gu di'ñn gu Jesusus nam mi' ba aaya' na pai' ka oirida'

(Mr. 3:31-35; Lk. 8:19-21)

⁴⁶ Ba' na pui' mi' ka tu ja a'gi'ñchu' gu Jesusus gu ja'tkam, mi' ba ai mit gu jajaa'nni'ñ gio gu di'ñn nam jix chu a'gidhamtu', ba' mummy ja'p dirap dir pix ji guguu mit.

⁴⁷ Ba' maadit mu ba aa'ñdhi' gu Jesusus, jup titda:

—Muni mit ba ai gum jaaduñ gio gum naan. Mui'p sap xi jimda' nam tum a'gidha'.

⁴⁸ Ba'p titda gu Jesusus gui' na mi' pui' ji' kai'ch:

—Jax dhui nañ aañ cham tu' pui' ilhii'ñ nam dai gui'r jiñ jaaduñ gio na dai gui'r jiñ ñaan.

⁴⁹ Ba' nobii'ñ ki'n mui' xi ja aa' gui' nam kaichu' nam mi ja'p daraa, jup kai'ch ba':

—Gu' biix ji sia dhi'ñi nam ji'k jiñ kaichu' nañ pui' ja ilhii'ñ nam jir jiñ jaaduñ gio nam jir jiñ ñaan.

⁵⁰ Na gu' gu jaroi' na pu'ñi mi' pui' ba jimda' na jax jix aa' guñ Gi'kora' gui' nax dhaam jup tu'ii', dhi' pui' ji buusanda' na bar jiñ jaaduñ ka' gio na bar jiñ ñaan ka'.

13

Na jax jum duñia' gu tiriik na tu gi'i'ñdha' maa'n gu maa'nkam

(Mr. 4:1-9; Lk. 8:4-8)

¹ Ba' moo jano' pu jii gu Jesusus mi' dhir kiicham mu ja'k na pai' gē' suu'nka' gu suudai', ba' mi ja'p ju'ñdharan daakat bam jii'pi'ñ.

² Ba' cham ji'x miikim na mit jix io'm mui' mi' mam jumaap gu ja'tkam, alh nammi ba xi ju' am. Ba' pui' bhai' ma tis gu Jesusus bhaan gu gē' kanuub na mi ja'p jup sē' amuub suudai' jugi'ñ,

³ bhai' ba' ji dhaakat ma tu ja a'gi gu ja'tkam bixchu' bhaan ji chu ua'rgidhak na tu' ya ja'p jix chu jai'ch dhi oi'ñga'n bhaan, jup ja titda:

—Maa'nnim maa'n gu maa'nkam ma tu gi'i'ñdham gu tiriik.

⁴ Ba' nat pai' dhuuk mui' ji chu gii', jai' mu ja'k suulh na pai' pix am boi ba katka' na mi ja'p tum oipoda' gu tu', ba' maa'n na mit jax jugio gu u'ji' nam mi ja'p nini'da'.

⁵ Ba' jai' nat ja'p ja'k iam jup suulh na pai'r ai' cha'm nax komaalhim jir dibii'r, dhi' dho gi gu' ti jotmoda' bubua ji, nat gu' daaman jum yaas.

⁶ Gu' ji na gu' nat pai' dhuuk bhaan mi' ji chotnorim, maa'n nat jax gaa, nat gu' cham tuukab takta.

⁷ Ba' jai' nat ja'p ja'k iam jup suulh na pai' tuutka' gu tu'x bii u'uux jix jo'ii', maa'n nat jax bhai'bich, jix u'uam mi' pup tuut gu tiriik, ba' pu cham tu' ka bhai'.

⁸ Ba' jai' nat ja'p ja'k iam jup suulh na pai'x ki' gu dibii'r, dhi' dho gi gu' joidham jix bhai'm duu ji. Alh ja'p sa'sbar xim kaip, ji'ma'n moom kaip maa'n oo'm daman mambhix, jai' ba' baik oo'm, jai' jix chamaam oo'm, mi' pix pui'.

⁹ Moo pim jix bhai' xim ga'ngada' na pim ji'k jiñ kē' na jax jir jum duukam gu dhi' pui' nañ jax jam titda.

Gu Jesusus na ba ja aagi'ñdha' gui' nam kaichu' na jax jir jum duukam gu tiriik nat tu gii' gu maa'nkam

(Mr. 4:10-12; Lk. 8:9-10)

¹⁰ Ba' pui' ba titda am gu noonbi'ñ gu Jesusus na sap ja aagi'ñdha' na jax kai'ñkam pui' ja'k tu ja a'gi'ñ gu ja'tkam na bhaan ji chu ua'rgidhat gu tu' na ya'x chu jai'ch dhi oi'ñga'n bhaan.

¹¹ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Matgim aapi'm saalh ka jam mattuda' ji gu Dios na pim jax ja'k duñia' na ba' gammiji jam a'm ba ti nüdhidha', na pim gu' bañ kaichu'.

¹² Na gu' gu jaroi' no' pu'ñi ti jügi'ñ, jix io'm ba mattuda' guñ Gi'kora', ba'x io'm bax mat ka', cham tu' pui' na jax biipi' dir. Ba' gu jaroi' no' cham maachim, sia ku ti palhiip am jix maat, saalh pui' dho cham ka ti'ñchoka', miikkat pu cham ka mat ka'.

¹³ Pui' kuñ ba' aañ pu'ñi pix ja'k tu ja a'gi'ñ gu ja'tkam bixchu' bhaan ji chu ua'rgidhat na tu' ya ja'p jix chu jai'ch dhi oi'ñga'n bhaan, na gu' sia kum tiññ nii'ñ gux bhai'm duukam nañ jup tu bua, pu cham maati' nii'ñdha' am, gio ba' no'm tiññ kē' nañ jax tu ja a'gi'ñdha', pu cham maati' jup jiñ kē' am.

¹⁴ Ba' dhi' ja bui pui' ba tum kuugalh nat jax tu ua'nak gu Isaiiyas gui' na bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios na ja'pnim kai'ch:

No'm ti tē kē',

cham maati' kaaya' am,

gio no'm ti jax ti ni'ñ,

cham maati' tigia' am na jax jir jum duukam ka'.

¹⁵ Nam gu' diilh cham maati' tē kē' dhi' dhi ja'tkam,

panaas ba' ka ja'p ji buusanda' nam pu cham ñiñña' ka' gio nam pu cham tē kē'!

gu' na ba' jax dhui pix cham bhaai'n ka' nam jix maati' tē kē'!

gio na cham bhaai'n ka' nam jix maati' ti ni'ñdha',

nam ba' cham maati' mi' pui' jimia' nañ jax jix aa',

ba' aañ cham tu'p jiñ buixi'ñdha' ja bui.

¹⁶ Ku gu' aapi'm jix bhai' tu jam jim ji, na pim gu'x maati' tē kē' gio na pim jix maati' ti ni'ñ.

¹⁷ Tu' silhkam ki'n jañ pu jam titda nam mui' gui' nam bhaankam tu a'gimik gu Dios gio gui' nam ja'ppix jir jix bhabhai'kam kat, pu chu'm tiip jix chi tiigik kat am na pim jax ti ni'ñ gu xib, gu' ji na mit gu' cham pu chu'm ti ti, gio nam pu chu'm tiip jix chi kaik kat na pim aapi'm jax tē kē' gu xib, gu' ji na mit gu' cham pu chu'm ti kai.

Gu Jesusus nax bhai' ba tu aa'nda' na jax jir jum duukam gu tiriik nat tu gii' gu maa'nkam

(Mr. 4:13-20; Lk. 8:11-15)

¹⁸ Ea na pim jix bhai' xiñ kaaya'n jaaduñ nañ jam aagi'ñdha' na jax jir jum duukam gu tiriik nat tu gii' gu maa'nkam.

¹⁹ Ja'p jañ dho kai'ñkam jup kai'ch: Gu ja'tkam no' mit tii kai gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios na jax ja'k ja a'm ba ti niidhidha' git, no' mit gu' cham maatit kai, dhi' ja'p ji buusnia' na jax gu tiriik nat mi' suulh boi cha'm na pai'x chu kabaak. Ba' na pai' dhuuk mi' ji e'jeji gu ja'ook, maakam xi jurtuda', mi' pu cham tu' bhaan ka titii'ñchoka'.

²⁰ Gu' ba' gui' nat mi' ja'k jup suulh na pai'x komaalhim jir dibir nar ai' cha'm, dhi' gui' nam jotmoda' tii ti jii'ñdha' jix bhai'm ilhdhai,

²¹ gu' ji nam gu' pui' ji bubuakia' na jax gu tiriik nat cham tuukab takta. Ba' no' tu' jax ba ja duiñchu', mummii' pui' giop suulh-gia' am, nam gu' cham biix ja jujur ki'n ti jii'ñdha'.

²² Ba' gui' nat mi' ja'k jup suulh na pai' tuutka' gu tu'x bii u'uux jix jo'ii', dhi' gui' nam pui' tii joidham jup kaaya', gu' ji na gu' bhai' ji ja tukgidha' gu tu' na ya'x chu jai'ch dhi oi'ñga'n bhaan. Tu' nam pix bax joi'ñdha' nam bia'ka' jix dha'ram namkim, piam ku tu' nam pix jax bax dhuñiim ka' na tu' cham jum aagidha'.

²³ Ba' gui' nat mi' ja'k jup suulh na pai' joidham jix kii' gu dibir nat jum kaip jix chamaam oo'm, gio jai' baik oo'm, gio ba' jai' maa'n oo'm daman mambhiix, dhi' gui' nam biix ja jujur ki'n ti jii'ñdha' mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' guñ Gi'kora', ba' cham ji'xkat ja'k ka suulhgia' am, nam gu' gammiji buiñor bax biiñak ka'.

Gu Jesusus na tu a'ga' gio bhaan jup ji ua'rgidhai gu tiriik

²⁴ Ba' gio bhaan jup ji ua'rgidhak gu tiriik bhai' ji chu ja a'gi gu Jesusus gu ja'tkam, jup ja titda:

—Gu jaroi' na bhaan ti niidhidha' gu Dios ja'p ji buusnia' na jax gu jaroi' no't mu pai' tu gii' gu tiriik pai' na tu ga'mbhar ka'.

²⁵ Ba' no't gu' moo jano' pu gui' gu tukaa' bhaan na pai' dhuuk biix ka tum kookos ka', mi' ji e'jek gui' nax bhaamki'ñ daam dir mi'p xi gii'ñdhak ba jii gu sai' gu kai'ñ gui' na cham bhai' bua gu tiriik.

²⁶ Ba' nat pai' dhuuk bhai' ji bubua gu tiriik, gatuuk dir bhai'p ji bubuakia' gu sai' gui' na cham bhai' bua.

²⁷ Ba' na mit pai' dhuuk ba tii gui' nam mi' tu juanda', mu jimik ba aagi'ñ am gui' nat mi' tu gii' gu tiriik, jup titda am: “Aapi'ch jaduñ, gu tiriik na pich mu tu gii', ¿sai'

binkam aa pich mi' ii na ba' jai' mi'p tuut na cham bhai' bua gu tiriik? ¿Ka' jaroo ji chi mi' ii?”

²⁸ Ba' gui' na mi' tu gaa jup kai'ch: “Jaroi' dho na xiñ bhaamki'ñ nat ba' mi' ii dhi' pu chu'm.” Ba' gu tujuandam tugi'ñ ba tikka am, jup titda am: “¿Cham jir am aa no' chich boopnik mu baas iabu?”

²⁹ Ba' gui' na mi' tu gaa jup kai'ch: “Cham ji nar am, na gu' na pim pai' dhuuk bhai' ji boopñia', biix bhai'p jim takbona' gu tiriik.

³⁰ Mi' pui' ji na ba gi'lhia' binkam, gatuuk ba' nañ pai' dhuuk ba ji chu oraa' nañ ba' tu chiñia' nam a'lhioik buuprai muidha', dai gu tiriik jañ ba' tu chiñia' nam ulhña' mi' na pai'm ulhiis.”

Gu Jesusus na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai maa'n gui' na mostaasa jum titi'

(Mr. 4:30-32; Lk. 13:18-19)

³¹ Ba' jumai bhaan ji ua'rgidhak gio bhai'p ji chu ja a'gi gu Jesusus gu ja'tkam, jup ja titda:

—Ja'pni ja'k jup ji buusan gu jaroi' no' bhaan ba ti niidhim gu Dios, na jax gu jaroi' no't mu pai' ii gu mostaasa kai.

³² Cham jax chu'm ja'xbui'x jai'ch dho gu kaichuk na ji'x jir ilhi'ch gui', ku gu' no' ñich mi ja'p xi ii, joidham g'e' gi'gi'r ji, cham tu' ja'xbui' na ji'x jup ti gi'gi'r gu jai' i'hiix gui' na pui'p jir jum isdam. Jix bhai' nam bha ja'p maamragaran tu kakos ka' gu u'ji'.

Gu Jesusus na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai gui' na ki'n jappukar gu paan

(Lk. 13:20-21)

³³ Ba' ja'pni ja'k bhaan ji ua'rgidhak gio bhai'p ji chu ja a'gi gu Jesusus gu ja'tkam, jup ja titda:

—Ja'pni ja'k jup ji buusan ip gu jaroi' no' bhaan ba ti niidhim gu Dios, na jax gu jax chu'm ubii no't ba jip duu gu paan na palhup binda' gui' na ki'n jappukar, sia ku gu' tiir g'e' gu tui'.

Na jax ja'k bhaan ji chu ua'rgidhimik gu Jesusus na tu ja a'gidhimik gu ja'tkam

(Mr. 4:33-34)

³⁴ Ba' dhi' pu'ñi ja'k tu ja a'gidhimik gu Jesusus gu ja'tkam bixchu' bhaan ji chu ua'rgidhimik na tu' ya ja'p jix chu jai'ch dhi oi'ñga'n bhaan. Dai pu'ñi ja'k pix tu ja a'gi'ñdha' nam ba'x maatit kaaya'.

³⁵ Ba' dhi' pu'ñi ja'k jum kuugalh gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak maadit gui' nam bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios, na ja'pniim kai'ch:

Aañ biix aixim bhaan ji chu ua'rgidhai tu a'ga' na tu'x maax dhi oi'ñga'n bhaan, ba' dhi' bhaan pix tu a'gat jup kai'chdha' iñ gui' nam tu' cham maat gu ja'tkam jano' dir nat jax jup duu gu Dios dhi oi'ñga'n.

Gu Jesusus nax io'm jix bhai' ba tu aa'nda' na jax jir jum duukam gu sai' gui' na cham bhai' bua gu tiriik

³⁶ Ba' mi' dhir ba jii gu Jesusus xi ja ñio'kdhak gu ja'tkam, nammi ja'k gama ja'k ji baa ba'k chir. Ba' gui' nam kaichgida' mia'n xi e'ek pui' ba titda am na sap ja aagi'ndha' na jax jir jum duukam gu sai' gui' na cham bhai' bua gu tiriik nat ba' pui' bhai'p ji bubua mi' na pai'm gi' gu tiriik.

³⁷ Ba' gu Jesusus jup ja titda:

—Dho gu tiriik giigi'ndham, dhi' aañ dñilh jiñ aagat jup kai'ch, aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora'.

³⁸ Gu' ba' gu gaabhar, dhi' gu oi'ñga'n jañ aagat jup kai'ch, gio ba' gu tiriik, dhi' gui' na ji'k ja a'm ba ti niidhidha' gu Dios jañ ja aagat jup kai'ch. Gu' ba' gu sai' gui' na cham bhai' bua gu tiriik, dhi' gu ja'tkam gui' nam cham tu' ka'm ti ni'ñ jañ ja aagat jup kai'ch.

³⁹ Gu' ba' gui' nat mi'p ii gu sai' gui' na cham bhai' bua gu tiriik, dhi' gu ja'ook jañ aagat jup kai'ch. Gio ba' gu maa'nkam gui' na tu oraa', dhi' jano' tu aagit jup kai'ch iñ na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n bhaan. Ba' gui' nañ jup ja aa' nam jix bhai' dhui ba ulhña' gui' na ji'k jum oraa' gu tiriik, dhi' gu noonbi'ñ guñ Gi'kora' nañ ja aagat jup kai'ch ip.

⁴⁰ Ba' pui' na jax gu sai' nam maap xi jumpada' bhai' xi kixdha' gu tai, pu'ñi ja'k jup tum duña' jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n bhaan.

⁴¹ Ba' aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora', nai' ja jootsa' iñ gu noonbi'ñ nam maap ja jumpada' gui' nam ji'k ja chianda' gu jai' ja'tkam nam pu tu duña' gu tu' nar jix buam jum duukam, gio ba' bix nam ji'k jix buam tu buada'.

⁴² Mi' dhir ba' dai nam mu ja'k xi ja iabu' na pai' gammiji cham tutki gu tai, ba' mi' pu tii suanda' am gammiji na giilhim tiix buam tu tatda'ka' na ja miidhidha' gu tai.

⁴³ Gu' ba' gui' nam ji'k gammiji mi' pui' jiidmat na jax jix aa' guñ Gi'kora', joidham tu'm jix a'bharr totbikdam jup jum duña' am jano' nam pai' dhuuk buiñor bap tu'ka', ja'p tu'm jum maaxi'ndha' am na jax gu tanoolh. Moo pim jix bhai' xim ga'ngada' na pim ji'k jiñ kēē na jax jir jum duukam gu dhi' pui' nañ jax jam titda.

Gu Jesusus na bhaan ji ua'rgidhai tu a'ga' maa'n gux dha'ram namkim no' mi' pai' ixchuix

⁴⁴ Ba' gu jaroi' no' bhaan ti niidhim gu Dios, ja'p ji buusan na jax gu jaroi' no't mu pai' ba tii gux dha'ram namkim na mu pai' ixchuix ka' jax chu'm dirbagaran gu jaroi'. Ba' jotmoda' gio mi'p xi ixchui xi dhai'ñña' na tu ga'rara' gu bixchuga'n na ji'k tu' bia'ka' na ba' ki'n ba saba'da' gu

dihir mi' na pai' ixchuix ka' gux dha'ram namkim.

Gu Jesusus na tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai gux a'bharr joodai jix dha'ram namkim

⁴⁵ Gu jaroi' no' bhaan ti niidhim gu Dios, ja'p ji buusan na jax maa'n gu maa'nkam no' mu ja'p pai' jimdat tu saba'daim gu joodai gux a'bharr jix dha'ram namkim.

⁴⁶ Ba' no't maa'n mi' pai' ba tii gux io'm jix dha'ram namkim, xi dhai'ñña' na tu ga'rara' gu bixchuga'n na ji'k tu' bia'ka' na ba' ki'n ba saba'da' gu joodaix abhaar jix dha'ram namkim, na ba' mi' dhir ja'p ja'k ga'ra' jix dha'ram iam.

Gu Jesusus na tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai maa'n gu ge' asaak gui' nam ki'n jum bhia gu boptop

⁴⁷ Gio ja'pni ja'k jup ji busaak gu jaroi' no' bhaan ti niidhim gu Dios, na jax gu ja'tkam no'm mu pai' tu bhia gu boptop, no' mit mui' xi bua suudai' chir gu ge' asaak nam bix aixim tu'm mim gaamu' gu boptop.

⁴⁸ Ba' nam pai' dhuuk suuduya' gu boptop bhaan gu ge' asaak, ba bhika' am gui' nam mi' tu bhia'da' mu ja'p ju'ñdharan gu ge' suudai'. Ba' mi' ja'p daraibui xi gaamuimii am baalh cha'm dai gui' na ji'k jix kii' gu boptop, gu' ba' gui' na ji'k cham tu' bhai' ka', mummi pai' baas xi iabui am.

⁴⁹ Ba' pu'ñi ja'k jup tum duña' jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n bhaan. Nai' ja'p ji jimia' am gu noonbi'ñ guñ Gi'kora' nam ja boosgapu' gui' nam ji'k cham tu' ka'm ti ni'ñdha' mi' dhir ja bui gui' nam tu' ka'm ti ni'ñ.

⁵⁰ Mi' dhir ba' dai nam mu ja'k xi ja iabu' na pai' gammiji cham tutki gu tai, ba' mi' pu tii suanda' am gammiji na giilhim jix buam tu tatda'ka' na ja miidhidha' gu tai.

Na jax jir jum duukam gu jaroi' no' mi' pai' tu bia' gu bixchuga'n

⁵¹ Mi' dhir ba' moo bhai' ba ja tikka gu Jesusus, jup ja titda:

—Jix maait aa pimit kai gu dhi' pui' na ñich jax tu jam a'gi?

Ba' gui'p kai'ch am:

—Jix maait jachich dho kai.

⁵² Ba' gio mui'p ji ñio gu Jesusus, jup ja titda:

—No' maait gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios mi' pui' ba jii na jax pik ja'k bhaan ba ti niidhidha', ja'p ji buusanda' na jax gu jaroi' no' mi' pai' tu bia' gu bixchuga'n, na gu' bix pix joidham ti ni'ñdha', sia ku jai' tiir kikli'ñga'n.

Gu Jesusus nam cham kigalhdha' gu Nasareet oi'ñkam

(Mr. 6:1-6; Lk. 4:16-30)

⁵³ Ba' pu jii gu Jesusus nat pai' dhuuk tiimo na mi' pu'ñi xi chu ja a'gidhimik gu ja'tkam

bixchu' bhaan ji chu ua'rgidhimik na tu' ya ja'p jix chu jai'ch dhi oi'nga'n bhaan,

⁵⁴ mummi ja'k ba' ba ai nat pai' pik ja'k gi'iir. Ba' mi' bhai'p ji chu a'ga mi' nam pai' tu' daanda' gu Israel kam ja'tkam gui' nam mi' oi'fika' jano' na pai' dhuuk aagix ka' na cham tum juanda'. Ba' mi' pui' pup tu'ii' am na mit ba kai na joidham jix bhai' xi bua na tu a'ga, ba'p jum ti titda am:

—¿Paa chi ba' ji chum mamtxdhak pui' pik joidham jix bhai' xi bua na xi chu a'ga dhich jaduun? ¿Jax moo duukat jix aichu'n nap tu bua gux bhai'm duukam?

⁵⁵ ¿Cham aa pin jir di' nar maraa'n gui' na u'uux tu jiidbat jup tu buada' gu bixchu', na Mariiya jir di'ii'n, nam jir jum jajaa'n nim gu Jakooob, gio gu Josee, gio gu Simoon, gio ba' gu Juudas?

⁵⁶ Gio gu u'uub jajaa'n ni'ni', ¿cham ja pin ya' tu oi'dha' am aach jich bui'? ¿Gu' jax ji chi ba' duukat jix chu matda' dhich jaduun?

⁵⁷ Ba' pui' xi kai'chmik mi' pui' cham tu' kap jum buixi'ñ am. Ba'p ja titda gu Jesus:

—Gu jaroi' na tu a'gada' bhaankam gu Dios, cham kiigalhi'ñdha' am gu ja'tkam mi' nar pai' kam ka', sia ji gu' gu mi' kia'mi'ñ kam. Dai no'r maakam ja'k kam nam ba' biix kap jix kiigalhi'ñdha'.

⁵⁸ Ba' cham tu' mui'x bhai'm duukam jup tu duu gu Jesus mi' na pai'r Nasareet, nam gu' cham ti jügi'ñ gu mi' kam no' moop jir di' guch Xoi'kam.

14

Gu Eroodis na ba tu chiñia' nam ikia' gu ma'oo'n gu Juan ja'tkam bopkondam
(Mr. 6:14-29; Lk. 9:7-9)

¹ Ba' jano' pui' ba ti kai gu Eroodis gui' na mi'r gë'kam ka' Galilea na mu pai' pix oirir tu ja a'gi'ñ gu Jesusu gu ja'tkam.

² Ba'p ja titda gui' nam maap mi'r gë'gë'kam ka':

—¿Jir di' dho bak jia gu Juan ja'tkam bopkondam nat duadik giop ba bam mu dir koi'nga'n tir? Pui' ku ba' pui' joidham jix bhai'm duukam jup tu bua.

³ Gu' nax choo'n nit jup kai'ch gu Eroodis, nat gu' biipi' dir tu chia nam daagii kupa' gu Juan buuphixim ki'n gu bapainum titropiñ, nat tu'm da'p duu gu Erodiyas gui' nar binga'n kat gu Piliip ja'n ni'ni' gu Eroodis, gu' ji nat gu' bhai' ji chi iix.

⁴ Ba' na pui' ti xi chitdada' gu Juan gu Eroodis na cham jir am na biima'n tu kioka' gu Erodiyas na gu' ja'n ni'ni' jir binga'n, gu' ji nat gu' dai bhai' ji bhaam.

⁵ Ba' cham bhaai'n ka' na jax dhui tu chiñia' gu Eroodis nam mu'aa' gu Juan na gu'x ja iibhi'ñdha' gu ja'tkam, nam gu' biix pix jix bhai'x mat ka' na gu Juan bhaankamu'n tu a'gada' gu Dios.

⁶ Gu' ji na gu' nat pai' dhuuk jum ai nar pai' dhuuk kam gu Eroodis, ma tu chia nam tu bhaidha' gu koi' nam ba' tu jugia'. Ba' nam mi' ka tu kua', mi' ba ai gu tiyaa maraa'n gu Erodiyas, ba' mi ja'p ma ti nii ja nii'ñchudat gu ja'tkam nam mi'p tu'ii'. Ba' iam ko'raaro gu Eroodis gu pui' nat jax ja'k ti nii,

⁷ ba' pui' ba titda na makia' na tu' ilhii'ñdha'.

⁸ Ba' gu tiyaa xi miñ nat tikkam gu di'ii'n na tu' bha tañia', ba' ja'xpix gio mi'p ba ai, jup titda ba' gu Eroodis:

—Dho aañ jix aa' nap jiñ makia' jooxia' ta'm gu ma'oo'n gu Juan ja'tkam bopkondam.

⁹ Ba' nai' soi' jim duu gu Eroodis, giilhim jix buam jum ilh. Gu' ji nat gu' moo pui'p ba ti'ii'n mi' ja kaixdhat gui' nam ji'k mi'p tu'ii' na makia' na tu' ilhii'ñdha',

¹⁰ ba' pui' ma tu joot nam iikpu' gu ma'oo'n gu Juan mu na pai' kaupka'.

¹¹ Ba' ja'xpix mi' ba aich jamit jooxia' ta'm, mi' xi maa mit gu tiyaa. Mi' dhir ba' gu tiyaa mu ja'k jup xi bhaidhak gu di'ii'n.

¹² Ba' na mit pui' ba ti kai gu ja'tkam tugi'ñ gu Juan na mit ba mua, mui' ma jii mit na mit bhiim gu tukga'n nam ba' yaaspa'. Mi' dhir ba' mu ja'k jup bhii mit na pai' oiri gu Jesusu na mit aa'ñdham na mit ba mua gu Juan ja'tkam bopkondam.

Gu Jesusu na mui'dhalhdhai gu paan tu ja makia' mui' gu ja'tkam

(Mr. 6:30-44; Lk. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

¹³ Ba' pu jii gu Jesusu nat pai' dhuuk pui' ba ti kai na mit ba mua gu Juan ja'tkam bopkondam, baasi'n dir ja'k pu bhii na pai'r gampix ka' na cham jaroi' oirida', dai nat jax bha tis bhaan gu gë' kanuub na mi ja'p jup së' amuub suudai' jugii'ñ. Ba' na mit ba maat gu ja'tkam gui' nam mi ja'p oi'fika' ji'dilh kikcham nat pa ja'k bhii gu Jesusu, bhammi dir ja'p gakoohl jamit ji bhii biix dibii' ta'm bhammi dir ba dar biipi' dir.

¹⁴ Ba' nat pai' dhuuk bhammi dir ba ai gu Jesusu, nat jax mui' ji chim bhai' dhir bhaan gu gë' kanuub, bhai' pix ji ja ti gu ja'tkam nam jix io'm mui' nammi ju' nam bhai'p tu'ii' ju'ñdharan gu gë' suudai'. Ba'x joi'mdak ba ja ti, ba' bhai' ji ja dudua'ñ gux kako'kkam gui' nam ja ua'.

¹⁵ Ba' ja'xpix nat pai' dhuuk ba ji jur, mu jimii'k jup titda am gu Jesusu gu noonbi'ñ:

—Ya' ba ji jur jich jaduun. ¿Jax jach jich dhuñia', na gu' ya ja'p jir gampix? ¿Cham jir am aa nap ba ja jootsa' dhi ja'tkam kum ba jimia' mu ja'p pai' nar kikcham kum ba tu taañpu' gu tu' nam jugia'?

¹⁶ Ba' gu Jesusu jup ja titda:

—Yaa' pim dho ka tu ja makia' aapi'm, ¿tu' gi pik ip? Cham jum aa' nam moop jimia'.

17 Ba' gui'p kai'ch am:

—¿Tu'ch gip ja makia', nach gu' cham tu' ua' gu' tu' koi'? Dai siamri ji'k jix chamaam gu paan muni pai' pix ua' maadit, gio ba' gook gu boptop.

18 Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dhi' dho ki'n ba kokba'n am. ¡Ka gor bhañ u'ii'n!

19 Ba' xi ja chia gu ja'tkam nam mi ja'p xi dharabu' sai' dhaam, ba' xi dhaagik gu paan jix dhaam ja'k xi chi tügik xi chu tax-chaabgi buiñor gu Dios. Mi' dhir ba' dai nat pix ta'tak mui' ji ja maa gu noonbi'ñ, gui' ba' mi' dhir pix mu ja'k jup ji ja maa mit gu ja'tkam.

20 Ba' biix tu juu mit nam ji'k mi'p tu'ii', sia kum gu'x io'm tiir mui', tu koi'mik am nam ji'x ihii'ñ. Jai' mit pu cham ka jugio. Pui' mit giop ma tu jumaap nat ji'k bi, mambhix daman gook bapaalh dho moo giop suusu'n gu paan.

21 Ba' biix dhi' na mit ji'k mi' tu juu gu ja'tkam, aix am jix chamaam mambhix jix cha'tmam oo'm (5000) gu dai chichio'ñ, gu u'uub gu' cham aagix kam ji gam a'aalh.

Gu Jesusus na joidham suudai' dhaam pix jimda'

(Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21)

22 Mi' dhir ba' dai nat ba ja chia gu Jesusus gu noonbi'ñ nam bha tüsdia' bhaan gu gé' kanuub, biip' ba' gamai' xi ja joot nam bhammi dir ba aaya' baasi'n dir ja'k jumai ju'ñdharan gu gé' suudai'. Diih ba' mi' pup oiri, na gu' mi ja'p ka tabuimgi'ñ gu mui' ja'tkam nam mi'p tu'ii'.

23 Ja'xpix ba' nat pai' dhuuk biix xi ja tabuimgidhak, pu jii maa'n kap na pai'r oidha' ta'm bhammi na pai' cham jaroi' oirida' nat ba tu daañim buiñor guch Gi'kora'. Diih ba' bhai' pu tu daan, sia ku bax chukgam.

24 Ba' gu noonbi'ñ jiiim am gammiji biix suudai' dhaam bhaan gu gé' kanuub. Ba' na mit jix io'm mik ba bhii nammi pai' na bar irban gu gé' suudai', jix io'm bhai' ji jib mu dir ja'k nam pai' ja'k jiiim, ba' bhai' ji gi'nduki gu suudai', nai' t'ekob ba baapmigmig gu gé' kanuub.

25 Ba' nammi na pai' bar katukgab, mui' ma jii gu Jesusus, bhammi dir pix chu'm duu nai' gu biix a'nsap, mumm ba' ba ai ip gio ju'ñdharan na pai' gé' suu'nka' gu suudai'. Mi' dhir ba' gamai' biix suudai' dhaam pix chu'm duu nat ba jii mu ja'k nam pai' jiiim gu noonbi'ñ bhaan gu gé' kanuub.

26 Ba' nat mi ja'p jupaaban ji bhii nam pai' jiiim gu noonbi'ñ, ba ti' mit gu Jesusus na mi ja'p ba jim suudai' dhaam. Ba'x chotdonit gé'gér ki'n ba jiiñ jamit, jup kai'ch am:

—¡Kani gu tu' mi ja'p ba jim!

27 Gu' ji nat gu' jotmoda' mu ñio gu Jesusus, jup ja titda:

—Cha'pim totdon ka'. Aañi' pix jup tui'dhi'.

28 Ba' mui' ji ñio gu Peegro, jup kai'ch:

—No'p baabui' silhkam aap jir di'ñ jaduun', pui'p xi chi'ya' nañ aañ ya' dir mui' xi jimia' biix suudai' dhaam mi' nap pai' dhir bha jim.

29 Ba' gu Jesusus jup titda:

—Dho kap bhai' xi jim.

Ba' gu Peegro nat jax jup tim bhai' dhir bhaan gu gé' kanuub, gamai' pix chu'p jum duu biix suudai' dhaam mu ja'k na pai' dhir bha jim gu Jesusus.

30 Gu' ji nat gu' gama ja'k bhai' ji choo'n, na gu'x ibhidhat nai'ñ gu suudai' na bha silh gu'nguk. Ba' mi' gamai' ba ji baa gu Peegro, jup titda gu Jesusus gé' ki'n:

—¡xiñ dhaa'ñ jaduun'!

31 Ba' gu Jesusus jotmoda' xi dhaa ip, jup titda ba':

—¿Jax ku pich ba' dai ba ji choo'n? ¿Moo chakui biix jum jur ki'n ti jügi'ñ ap aa aañ jiñ bui'?

32 Ba' ja'xpix bhai' ba tiitis jamit bhaan gu gé' kanuub, ba' jotmoda' nai' pix ji kikbo gu jibihl na jix io'm bhai' ka jibirdat.

33 Ba' gui' nam ji'k bha jiiim bhaan gu gé' kanuub, jotmoda' mi ja'p ja o'lhia ki'n gu'kik jup titda am gu Jesusus:

—Tu' silhkam ji bak aap jir di' gu Dios gu Mara'an.

Gu Jesusus na ba ja dudua'ñdha' gux kako'k kam Genesareet kam

(Mr. 6:53-56)

34 Ba' ja'xpix bhammi dir ba tiitis jamit na pai' Genesareet bhaan bipio' gu dibii:

35 Ba' gu ja'tkam gui' nam bhai' oi'ñka' jix maatii ti' mit na maadit jir di' gu Jesusus, ba' jotmoda' nai' xi boop jamit miji ja'p kikcham gui' na dhi' pix bhaan jup bipio' gu dibii na mit tu aagam nat bhai' ba ai gu Jesusus. Ba' cham ji'x miikim jix io'm mui' bhai' ba aichulh jamit gu Jesusus gux kako'k kam,

36 ba' soi' ba titdaim am nam sap palhiip bhai' xi dhagia' gu jannulhi'ñ nam ba' ba dudua'ñdha'. Ba' na mit pai' dhuuk bhai' xi dhaa, pu dudua mit, biix jamit dho gu'x kiki'p jum duu.

15

Gu Jesusus na ba tu aa'nda' na tu'r ua'tulhdhara' ja bui gu ja'tkam

(Mr. 7:1-23)

1 Ba' jano' ji'kchi mi'p ba ji bubua mit buiñor gu Jesusus bhammi dir ja'k Jerusaleen gui' nam pariseos jum tiiti'nda' gio ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, ba'x bhaakut bhai' ba tikka am gu Jesusus, jup kai'ch am:

2 —¿Jax kum ba' cham mi' pui' ka jiiim dhim ja'tkam tuk gu pui' nam jax ja'k tu jimdat guch bopxi kat? Tii' na mit cham mui' kim jum ikoimdhak ba ji chu juu.

3 Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho pui' na jax aapi'm na pim gu' cham mi' pui' jiiim na jax ja'k tu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios, dai diihl na pim jax ilhii'ñ na pim ba' pu tu bua. Gu' na jax pik ja'k jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios, pu cham ji na pim mi' pui' jiiim.

4 Pui' na jax maa'n kap na ja'pni ti tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios: “Tu' ka'm jap niidhat gum taat gio gum naan.” Gio ba' moo ja'pniip jum kai'ch ip: “Gu jaroi' na cham tu' ka'm ñii'ñdha' gu taata'n gio gu di'ii'n, am ti'ñchoka' na joodai ki'n mai'yaxix kam muukix ka'.”

5-6 Gu' ji na pim gu' aapi'm maakam ja titdada' gu ja'tkam na jax cham pui' ja'k tu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios, na pim pui' ja titdada' na cham kam aa' gu jaroi' na palh-bui'ñdha' gu taata'n piam gu di'ii'n, dai sap na ja'pni pix xi chiidai: “Ja'p moo cham jax kax bhaai' ji gu nañ jax dhuim palhbuidha', na ñuch gu' pui' ba tii'n gu Dios nañ biix mu tu'aa' chiop gu tu' nañ ji'k bia'ka'. Cham jax kax bhaai' nañ jax dhuim taiñbuidha', sia ku ja'p moo tiim a'm jum aa'.” Jaiñ na pim gu' maakam ja aagi'ñdha' gu ja'tkam, gu' ba' gu pui' na jax pik ja'k tu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios, biix ja'p xi dhuukat japim, diihl japim ba' pu tu bua na pim jax ilhii'ñ.

7 Bak gu'r pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Isaiiyas gui' na bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios na aapi'm jam aagit jup kai'ch, na ja'pniim kai'ch:

8 Dhi ja'tkam pui' tii xi kai'chdha' am nam sap aañ jiiñ bui tu daan, gu' ji nam gu' cham tu' aañ jiiñ bui jujurtikat jup kai'chdha'.

9 ¿Tu'm gi mi'p tigia' sia kum biix aixim tii tu jim?

Na gu' dai nam jax pix ja'k ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nam ba' pu tu bua.

10 Ba' pui' xi chi'ik biix maap xi ja jumpadak gu ja'tkam gu Jesusus, jup ja titda:

—Ka na pim moox bhai' xiñ kaaya'ñ jaaduñ nañ jax jam tii'da'.

11 Jax dhuu na moo cham tu' xidhuu gu tu' koi' no' moo tu kua' pix gu jaroi'. Gu' ji no' gi-ilhim kai'ch na jax cham jir am na ba' pui'm kai'ch nax xidhuu, na gu'r ua'tulhdhara'.

12 Ba' gui' nam ji'k kaichu' mia'n xi epek jup titda am gu Jesusus:

—¿Jix maat ap aa na mit giilhim bhaak gu pariseos na mit jum kai gu dhi' pui' ji' na pich jax tu a'ga?

13 Ba'p ja titda gu Jesusus:

—¿Dho jax gip bua? Na gu' gu i'ix gui' nat cham ya i'xcha guñ Gi'kora', jix bhaai' na takbonai mu baas bua'.

14 Cha'pim jax jum aagit ja ñii'ñdha' dhi' dhi ja'tkam, nam gu' dhi' ja'p pix ji buan na jax gu cham ñii'ñia kam nam ja bai'ñchu' gu jai' cham ñii'ñia kam. Ba' gu jax chu'm cham ñia kam no' tii bai'ñchu' gu jumai cham ñia kam, maap jam dho mi' pai' suulhgia' jax chu'm ti di'n kir.

15 Ba' gu Peegro pui' ba titda gu Jesusus na sap ja aagi'ñdha' na jax jir jum duukam gu pui' nat jax ja'k tu ja a'gi biip' dir.

16 Ba'p ja titda gu Jesusus:

—¿Kux aapi'm aa pui' cham maatit jup jiiñ kēē nañ jax kai'ñkam jup kai'ch?

17 Ja'p jaiñ dho kai'ñkam jup kai'ch: Na cham xidhuu gu tu' koi' no' moo tu kua' pix gu jaroi', na gu' silh bhiya' bookaran ja'k, mi' dhir gatuuk dai na giop ba buusnia'.

18 Gu' ja'pji no' giilhim kai'ch ji gu maa'ñkam na jax cham jir am na ba' pui'm kai'ch nax xidhuu, na gu'r ua'tulhdhara'.

19 Na gu' ja jujur am dir bhaan gu ja'tkam nam gigi'lhi'ñ gux buam jum duukam, pui' na jax gu ja'tkam nam jix ja koodam ka', gio gui' nam jai' ja bia'ka' gu u'uub sia kum tii ti bipna', gio gui' nam jir ganai' pix ka', gio ba' gui' nam ti iixi'ñdha', gio ba' gui' nam iatda', gio gui' nam giilhim ja titdada' gu ja'tkam na jax cham jir am.

20 Dhi' ji' na ba' pui'm kai'ch nax xidhuu, na gu'r ua'tulhdhara' no'm pu tu bua. Gu' gu koi' pix no'm tu kua', chaam ji nax xidhuu, sia ku mit cham mui' kim jum ikoimdhak tu juu.

Gu ubii na buiñor jix biñak ka' gu Jesusus sia ku cham jir Israel kam

(Mr: 7:24-30)

21 Mi' dhir ba' ma jii gu Jesusus mu ja'k na pai' bhaan bipio' gu Tiuro dibair gio ba' gui' na bhaan jup bipio' gu Sidoon.

22 Ba' maa'n mi' ba jimchu' gu ubii gui' na pur mi' kam ka', ba' soi'm ilhdhat suakit jup titda gē' ki'ñ gu Jesusus:

—Aapi'ñ jaduun nap jir boxii'ñ gu Dabii, iam jap jix joi'mdai xiñ chigi' xi dhua'ñdharai guñ maraax na ampix pui'x ñaanbi' ka' na bhaan jup tu'ii' gu cham ki' ii'mda'.

23 Ba' gu Jesusus cham tu'p jum buixi'ñ sia ku jax kai'ch gu ubii. Ba'p titda am gu noonbi'ñ:

—Mu xi jootos dhi ubii ku mu ba jimia'. Bha ja'k jix oodam kai'ch.

24 Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho gu' aañ gu Dios bhañ joot ji nañ bha ja gaa'mira' dai gui' nam ji'k jir Israel kam ja'tkam nam ja'p ji buan na jax gu kakasnir no'm mai' suulhgix.

25 Gu' ji nat gu' gu ubii jix io'm mia'n xi epek mi ja'p o'lhia'ñ ki'ñ xi kikbok jup titda gu Jesusus:

—No' pich gi moo iam dua'ñ guñ maraax.

²⁶ Gu' ji na gu'p titda pix gu Jesusus:

—Ja'pji na gu' cham jir am no' ñich tiip xi dhua'ñ gum maraax jiñ jaduun, na gu' biipi' aagix gu Israel kam ja'tkam nañ jix bhai' ja duña'. Na gu' no' ñich aap biipi' jix bhai'm duu, ja'p ji buusnia' na jax gu a'aalh no'm mu pai' ka tu kua' gu tu' no' ñich mi' dhir ja boppoidhak mu ja'k xi ja maa gu go'ngox.

²⁷ Ba'p kai'ch ip gio gu ubii:

—Dho gu'r pui' dat dho jia tiñ jaduun, gu' pix ji nañ gu' aañ soi'ñ ilhii'ñ. ζCham aa gu' cham jax jup bua no'p moo xiñ joi'mdaip jiñ chigia' git? Na gu' ja'p ji buusnia' na jax gu go'ngox no'm mi' pai' ti tiitib gu biimñiga'n gu koi' na iigisda' nam tu kua'da' gui' nam jaro'i'r ja go'ngoxi' ka'.

²⁸ Ba'p titda ip gio gu Jesusus:

—Aa gu' moo ja'p tu' silhkam soi'm ilhii'ñ ap ji jiañ jaduun. Ea ku gi na moo pui' tu tui'ka' nap jax kai'ch.

Ba' moo jano' nat jax pui' ji' ti gu Jesusus, jix kii'p jum duu gu tiyax, pu dua na kax ñaanbi' kat na bhaan jup tui'ñgit gu cham kii' ii'mda'.

Gu Jesusus na ba ja dudua'ñdha' mui' gux kako'k kam

²⁹ Ba' mi' dhir giop ba jii gu Jesusus mu ja'k ju'ñdharan na pai' gē' suu'nka' gu suudai' na Galilea bhaan bipio'. Ba' maa'n kap oidha' daam xi jimik bha ja'p bam jii'p'iñ.

³⁰ Ba' cham ji'x miikim mui' gu ja'tkam pix ja'x ji ai mit mi' na pai'p tu'ii' ji ja ua'dat am gux kako'k kam, pui' na jax gui' nam jix mama'mkulhi' ka' nam cham tu oipoda', gio gui' nam cham ñiñña ka', gio ba' gui' nam jix mumuuk tu noonob ka', gio gui' nam cham tu ñiokda', gio ba' jai' mui' gui' na biix aixim tu'm ja e'ka' gu ko'kda'. Ba' biix ja dudua'ñ gu Jesusus, jix kiki' mit jup jum duu.

³¹ Ba' gu ja'tkam nam ji'k mi'p tu'ii', mi' pui' pup tu'ii' am na mit ja ti na mit bhai' ji chu ñiokcha gui' nam cham tu ñiokdat, gio gui' nam jix muuk tu noonob kat na mit jix kiki'p jum duu, gio gui' nam jix mama'mkulhi' kat nam cham tu oipodat, gio gui' nam cham ñiñña kat. Ba' biix dhit bhai' ji chu daani mit buiñor gu Dios, nam gu'x bhai'm taat gu dhi' pui' ji' na mit jax ti ti.

Gu Jesusus na mui'dhalhdhai gu koi' tu ja makia' ip gio mui' gu ja'tkam

(Mr: 8:1-10)

³² Ba' ba ja bai gu Jesusus gu noonbi'ñ, jup ja titda:

—Jix joi'mdat ja ñii'ñ iñ dhi ja'tkam, na gu' cham jai'ch nam tu' ka jugia', na mit gu' baik tanoolh ya' ba juruun aañ jiñ bui. Gio gu' cham jup jir am no' ñich tiip xi ja joot nam ba jimia' ja ki'aam ja'k, nam gu' mu pai' tu kaamui mi' pup bitka' boi cha'm.

³³ Ba'p titda am gu noonbi'ñ:

—ζDho tu'ch gip ja makia' aach ya', nach gu' cham gē' ua' gu koi'? Gio gu' ya ja'p jir gampix, ζpaach gip tu tañia'? Gio gu' mui' am dhi ja'tkam, cham tu' tu'r gook alh am.

³⁴ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—ζGu' aapi'm ji'k pix ua' gu paan na pim saak ua'?

Ba' gui'p titda am:

—Dho xijum gook dho pix, gio ba' ji'kchi ip gu boptop.

³⁵ Ba' xi ja chia nam pu ja tiida' gu ja'tkam nam mi ja'p xi dharaibu'.

³⁶ Mi' dhir ba' dai nat xi dhaagik gu xijum gook gu paan gio ba' gu boptop, jix dhaam ja'k xi chi tiigik xi chu taxchaabgi buiñor gu Dios. Mi' dhir ba' dai nat pix mui' ji ja maa ta'tak gu noonbi'ñ, gui' ba' mi' dhir mu ja'k pix mui'p ji ja maa mit gu ja'tkam.

³⁷ Ba' biix tu juu mit nam ji'k mi'p tu'ii' sia kum jix io'm tiir mui', tu koi'mik am nam ji'x ilhii'ñ, jai' mit pu cham ka jugio. Ba' pui' giop ma tu jumaap jamit gu ta'tak ga'n nat bii, xijum gook bapaalh dho moo giop suusu'n.

³⁸ Ba' biix dhi' na mit ji'k mi' tu juu gu ja'tkam, aixim am maakob mambhiix jix cha'tnam oo'm (4000) gu dai chichio'ñ, gu u'uub gu' cham aagix kam ji gam a'aalh.

³⁹ Ba' daipu' nat mi' pui' xi chu ja maakak gu Jesusus gu mui' ja'tkam, pu jii xi ja ñio'kdhak, dai nat jax bha tis bhaan gu gē' kanuub na mi ja'p jup se' amuub suudai' jugii'ñ, silh bhii' mu ja'k na pai' bhaan bipio' gu Magdaala dibii'r.

16

Gu pariseos nam tiix mai'chim ka' gu Jesusus no't sap moo baabui' silhkam Dios bha joot

(Mr: 8:11-13; Lk: 12:54-56)

¹ Ba' ji'kchi mummip ba ji bubua mit buiñor gu Jesusus gui' nam pariseos jum tiiti'nda' gio ba' gui' nam saduseos jup jum tiiti'nda'. Ba' ti baax aa' am na ja ñii'ñchudat jup duña' git gu tu' nar jix bhai'm duukam, gu' nam jax dhui pix jix mai'chim no't sap moo baabui' silhkam Dios bha joot.

² Gu' ji na gu'p ja titda pix gu Jesusus:

—ζGu' jax dhuukat jix mat ka' pim na jax chu'm oidha' jimii'dha' na pim ba' gu'p kai'chdha' pai'ji jax chu'm jurnik: “Xib moox kii' oidha' jimii'm, ti' na gu'x bi'm maaxi'ñ gux dhaam?”

³ Gio ba' moop kai'chdha' pim ip pai'ji jax chu'm kabuimuk: “Xib moo cham kii' oidha' jimii'm. Jaiñ na gu'x bi'm maaxi'ñ gux dhaam gio nax chibaa'.” ζGu' ba' cham pu'ñix maatiit jup jiñ ñii'ñ japim aa aañ nañ jir tu'p tu'm da'? Ti' na pim ba' gu'x maatiit ñii'ñdha' gu tu' na jax chu'm oidha' jimii'dha'.

4 Pu chuutu'm gu ja'tkam nam cham tu' ka'm ti ñi'ñ, aañ cham tu' ja ti'ñchuda' gux ki'p jum duukam, sia kum bhai' ti' aa'. Dai gatuuk nam jiñ chigia' nañ iampix pui' ja'k jup jiñ dhuñia' na jax gu Jonaas.

Ba' daipu' xi ja tidak pu jii.

Gu Jesusus na ba ja aagi'ñdha' gu noonbi'ñ nam cham ja kəkēda' gui' nam pariseos jum tii'ti'nda' gio gui' nam saduseos jup jum tii'ti'nda'

(Mr. 8:14-21)

5 Ba' na mit pai' dhuuk mi' dhir ba jii baasi'n dir ja'k jumai ju'ñdharan gu gē' suudai', cham ka ti'ñcho am gu paan gu noonbi'ñ gu Jesusus nam git xi gaamui nam mu pai' ba jugia'.

6 Ba' tu ja a'gidhim gu Jesusus gu noonbi'ñ, jup ja titdaim:

—Moo pim cham ja kəkēda' gui' nam pariseos jum tii'ti'nda' gio gui' nam saduseos jup jum tii'ti'nda', nam gu' joidham jix bhai' xi buada' nam tu a'gada', ja'p ji buusan na jax gui' na ki'n jappukar gu paan na giilhim jix chu ia'ñdhara'.

7 Ba' gu noonbi'ñ gu Jesusus dai paan bhaan jup tu a'gim am, jup kai'chim am:

—Bak gu' cham bhai' xi gaamuk jachich gu paan nach mu pai' ba jugia' git.

8 Ba' ba ja kai gu Jesusus nam jax kai'chim, ba'p ja titda:

—Jax ku pim ba' moox buam jup bam aa'ntu' gu tu' paan na pim cham ua'? J Moo chakui bix jam jujur ki'n ti jii'gi'ñ japim aa aañ jiñ bui nañ aañ jir gē'kam?

9 J Chakui aa pim maatit jiñ ñi'ñ nañ jir tu'p tu'm da'? J Cham aa pim ti'ñcho na ñich aañ mui'dhalh gu paan gux chamaam na ñich tu ja maa gu mui'ja'tkam aixkam jix chamaam mambhix jix cha'tmam oo'm? Na mit jai' cham ka jugio bo na pimit ba' aapi'm giop ma tu jumaap bapaalh cha'm. J Cham aa pim ti'ñcho na pimit ji'k ja susdui'?

10 Gio ba' gatuuk na ñich giop mui'dhalh gu xijum gook gu paan na ñich giop tu ja maa bo gu ja'tkam gu maakob mambhix jix cha'tmam oo'm aixkam, ba' jai' pui' cham jup ka jugio mit, ba' aapi'm giop ma tu jumaap bapaalh cha'm. J Cham aa pim ti'ñcho na pimit ji'k giop ja susdui'?

11 J Gu' jax ji ku pim ba' cham maatit jiñ kēē nañ aañ cham tu' paan aagidhat jup kai'chim? Gu' ja'ppi gui' nam pariseos jum tii'ti'nda' ji gio ba' gui' nam saduseos jup jum tii'ti'nda' nañ ja aagit jup kai'chim na pim cham mi ja kəkēda', nam gu' joidham jix bhai' xi buada' nam pai' dhuuk tu a'gada', ja'p ji buusan na jax gui' na ki'n jappukar gu paan na giilhim jix chu ia'ñdhara'.

12 Ba'x maatit ba kai mit gu Jesusus na cham tu' gui' aagit jup kai'ch na ki'n jappukar gu paan, gu' ja'ppi gui' ji nam pariseos

jum tii'ti'nda' gio ba' gui' nam saduseos jup jum tii'ti'nda' na ja aagidhat jup kai'chim nam cham ja kəkēda' gu pui' nam jax ja'k tu a'gada'.

Gu Peegro na pui' ba ti'ya' na gu Jesusus jir di' guch Xoi'kam

(Mr. 8:27-30; Lk. 9:18-21)

13 Ba' mi' dhir giop ba jii gu Jesusus mu ja'k na pai' Sesarea Piliipo ti tii'gim bhaan bipio' gu dibir. Ba' ba ja tikka gu noonbi'ñ, jup ja titda:

—J Jax jam kai'chdha' gu ja'tkam? J Jaroo sap da' iñ aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora'? J Tu'ñ sap jir jup tu'm da'?

14 Ba' gui'p kai'ch am:

—Dho ji'ma'n jup kai'chdha' am nap sap aap jir di' gu Juan ja'tkam bopkondam. Jai' ba'p kai'chdha' am ip nap sap aap jir di' gu Eliiyas gui' nat saak pui' maaxik duakam jii jix dhaam ja'k. Jai'p ba'p kai'chdha' am ip nap sap aap jir di' gu Jeremiias, gio ba' moo ji'x jup kai'chdha' am ip nap sap aap maadit jir di' gui' nam bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios.

15 Ba' diih jup xi ja tikka gu noonbi'ñ gu Jesusus, jup ja titda:

—J Aapi'm gi, xiñ maat japim aa nañ jir tu'p tu'm da'?

16 Ba' mui' ji ñio gu Simoon gui' nam Peegro ki'n jup jix mat ka', jup kai'ch:

—Dho aapi' dhor di' guch Xoi'kam gui' na saak bha jootsa' git gu Dios.

17 Ba'p titda gu Jesusus:

—Ja'p moo joidham jix bhai' tum jii Simoon aap nap jir maraa'n gu Jonaas, nat gu' cham tu' jaro'i' ya' kam dhi oi'nga'n jum aa'ñ gu dhi' pui' na pich jax ja'k ti nañ jir tu'p tu'm da' aañ, gu' guñ Gi'kora' ji gui' nax dhaam jup tu'ii' nat jum aa'ñ.

18 Ba' xib aañ pum titda, aap nap Peegro ki'n jup tii', na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch nap jir jodai, aap ya' ka ja silhka'nda' gui' nam ji'k jiñ bui ti jii'gi'ñ gu ja'tkam nam ba' gammiji mi' pui' jiumda' nañ jax tu jam a'gi'ñ. Ba' dhi' ja'p ji buusnia' nañ jodai cha'm ba kisa' guñ chiop. Ba' cham ji'xkat jax dhooda' gux buam jum duukam, sia ku jax ti ilhii'ñdha' git.

19 Jum makia' iñ gui' na bhaan jix maati' ka' na bix jum a'm ji chu bi'ya' gu tu' nap jax jix dhuñim ka', jix dhaam dir jañ ya' tum aichulhdha'. Ba' jax ñap ti'iidha' ya' dhi oi'nga'n, pui'p tu tui'ka' jix dhaam ja'k, gio gu tu' nap jax jix dhuñim ka', pui' ja'k jup tu tui'ka' jix dhaam ja'k.

20 Mi' dhir ba' dai nat xi ja soo'mchulhdhak gu Jesusus gu noonbi'ñ nam sap chakui jaro'i' aagi'ñdha' na dhi'r di' guch Xoi'kam gui' na saak bha jootsa' git gu Dios.

Gu Jesusus na ba tu aa'nda' nam mu'aa'
(Mr. 8:31-9:1; Lk. 9:22-27)

²¹ Ba' ba ja aagi'n gu Jesusus gu noonbi'n na sap bhammi ja'k jim Jerusaleen, sap ba' no't bhammi ba ai, tu chi'nia' am nam tulhiifchudai mu'aa' gu ja g'e'g'erkam tuk gu Israel kam ja'tkam, gio gu ja g'e'g'erkam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' bui'for gu Dios, gio ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'n gu Dios. Ku ba' gu' sap baik tanoolh ki'n duadii mi' ji na jax ba oirida'.

²² Ba' gu Peggro mu ja'p di'lhkob xi baakuk jup titda gu Jesusus na sap cham jir am gu pui' na jax kai'ch, jup titda:

—Cham ji nar am gu pui' nap jax kai'ch ji'n jaduun'. Jax dhui na moo cham pui' aa' gu Dios.

²³ Gu' ji nat gu' jotmoda' ku' xi kikkok gu Jesusus jup titda:

—Moop cham tu' ki'n ji'n juanda' toobil-hik, nap gu' cham pui' ilhii'n na jax jix aa' gu Dios, dai nam jax pix ja'k ilhii'n gu ja'tkam.

²⁴ Mi' dhir ba' moop ja titda bix gu noonbi'n gu Jesusus:

—No' jaroi'x aa' na gammiji bañ kaichgida', jum aa' na ja'p xi dhuuji na di'lh jax ilhii'ndha', dai na pix bhaan ji bamgia', cham jax bua sia kum jix mu'aam.

²⁵ Na gu' gu jaroi' no' tiix aa' na git jix bhai' tu jimda' ya' dhi oi'nga'n bhaan, cham bhai' tu jimia' gatuuk. Gu' cham ji no' gu' cham tu' ji k'ek'e'edat gammiji'n kaichu' sia ku mit ma mua, na gu'x bhai' tu jimia' mi' dhir ja'p ja'k.

²⁶ ¿Tu' gi mi'p tigia' gu jaroi' sia ku ti bixchu' tu bia' gu tu' na ya' dhi oi'nga'n jix chu jai'ch? Na gu' cham ji'xkat palhbuidha' na tisdia' jix dhaam ja'k no't jotmoda' am xi muu.

²⁷ Na gu' aañ nañ pai' dhuuk gio bhai'p jimda' ya' dhi oi'nga'n bhaan, jix io'm g'e'k'am ki'n bha jimda' iñ, na gu'n a'm ti niidhidha' guñ Gi'kora', sia gu noonbi'n jam ji'n biim jiidma'. Ba' ya' ja makia' iñ bix gu ja'tkam gu tu' nar ja mai'chik ka' bix ji'ma'n nam tu' jax buimá ya' dhi oi'nga'n bhaan, no'm mi' pui' jiidmat na jax jix aa' gu Dios piam ku gu' cham.

²⁸ Tu' silhkam ki'n jañ ya' pu jam titdañ jaaduñ na pim ji'k ya'p tu'ii' gu xib, na pim jai' dhit pui kapup duduaka' nañ gio ya' e'je'ji bar g'e'kam ka' dhi oi'nga'n bhaan, aañ nañ bhaankam ya' oiri guñ Gi'kora'.

17

Gu Jesusus na maakam tu'm jup jum du'nia' gu buibsa'n gio gu jajannulhi'n
(Mr. 9:2-13; Lk. 9:28-36)

¹ Ba' gatuuk ji'k xijum maa'n jurni'n ki'n ma jii gu Jesusus maa'n kap na pai'r oidha'

ta'm nax io'm jir t'e'k'ob, xi ja baidhak baik gu noonbi'n, moo gu Peggro, gio gu Jakoobo, gio ba' gu Juan ja'nni'n dhi' ji' dhi Jakoobo.

² Ba' na mit pai' dhuuk bhijimmi ba tiitis daam dir gu oidha', jotmoda' maakam tu'm jup jum duu gu buibsa'n gu Jesusus, ja'p tu'm jum maaxi'n na jax gu tanoolh, gio gu jajannulhi'n joidham jix chooto totbikdam jup jum duu, ja'p tu'm jum maaxi'n na jax gu tu' no' miichdhix na joidham tanoorda'.

³ Ba' ba ja ti mit gu noonbi'n gu Jesusus gook gu ja'tkam na mit mi' bam maax, maa'n jir di' gu Moisees, maa'n ba'r Eliiyas. Ba' mi' gu'kat tu a'gi'n am gu Jesusus nam mui' xi chi nui'n.

⁴ Ba' gu Peggro jotmoda' cham jum matda' ir mui' ba ñio, jup titda gu Jesusus:

—Umri moor am ji'n jaduun' nach kapb-hai' ya'p tu'ii' aap jum bui. Ji'ma'n jach jam tuttuidha' gu o'nam, maa'n moor aap ga'n ka', maa'n ba'r Moisees ga'n ka', maa'n ba'r Eliiyas ga'n ka'.

⁵ Ba' na mi' pui' ka kai'ch gu Peggro, jotmoda' bhai' ji chibgir, jix chutuap tum duu mi' nam pai'p tu'ii'. Ba' bhiji' dir ja'p tibaa'n cha'm bhai' ji chum ñio, jup tum kai'ch:

—Dhi Jesusus aañ jir ji'n mar, ba'x io'm jix dha' iñ. Aañi' ya' dir mu joot na pim ba' mi' pui' xi jimá na jax jam tida'.

⁶ Ba' na mit jax pui' ti kai gu noonbi'n guch Xoi'kam, mi ja'p ja o'lhia ki'n pu guguu mit na mit bax chooto'n, di'rap xi chu siisap gu ja moom.

⁷ Ba' gu Jesusus ja'xpix mu jimik mi' xi ja joiñdhak jup ja titda:

—Xi baapmi' gor. Cha'pim totdon ka'.

⁸ Ba' na mit pai' dhuuk gio mui'p ji chi ti, cham pai' tu jai'ch am gu ja'tkam gui' nam mi' ka gu'kat, dai di'lh gu Jesusus mi' ja'p kiiik.

⁹ Ba' giop ba jii mit bhai' dhir oidha' ta'm. Ba' nammi pai' a'nsap nam ba juurkichu', jup ja titda gu Jesusus nam sap chakui jaroi' aagi'ndha' gu pui' na mit jax ti ti, jup kai'ch:

—Moo pim chakui jaroi' aagi'ndha' gu dhi' pui' na pimit jax ti ti. Dai no' ñich muukik giop ba dua na pim ba' ba tu aa'nda'.

¹⁰ Ba' moo ja'pni bhai'p ba tikka am gu Jesusus gu noonbi'n, jup kai'ch am:

—¿Jax kum ba'p kai'chdha' gu' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'n gu Dios na gu Eliiyas bi'pi' ya' aaya' na ba' guch Xoi'kam ya'p ba aaya'?

¹¹ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho gu'r pui' dho na bi'pi' ya' aaya' gu Eliiyas na ya' ja silhkada' gu ja'tkam na ba' mi' dhir ya'p ba aaya' guch Xoi'kam.

¹² Ku ba' gu' ja'p moo gu tu'x matgim nañ ya' jam aagi'ndha', matgim gu Eliiyas ya' ba ai ji, gu' ji na mit gu' cham ji'xkat maat gu ja'tkam no' moop jir di', dai na mit tu' pix ilh. Ba' aañ nañ xib ya' oiri aapi'm jam bui nat

bhañ joot guñ Gi'kora', pu'ñi tu' pix jup jiñ ilhdha' am gu ja'tkam.

¹³ Bax maaitit ba kai mit gu Jesusus gu noonbi'ñ na gu Juan ja'tkam bopkondam aagit jup kai'ch nar di' gu Eliiyas.

Gu Jesusus na ba dua'ñdha' maa'n gu biapma' na kax ñaambi' ka' na bhaan jup tui'ñgida' gu cham kii' ii'mda'

(Mr. 9:14-29; Lk. 9:37-43)

¹⁴ Ba' na mit pai' dhuuk mummi ba ai nam pai' daraa gu mui' ja'tkam, maa'n mi' dhir ja'p mui' ji ai buiñor gu Jesusus, ba' mi ja'p o'lhia'n ki'n xi kikbok soi' ba titda, jup kai'ch:

¹⁵ —Aañ ja'p tii kai'chidhat jiñ jaduun nap git iam dua'ñdha' dhiñ alhiu' chuk na giilhim jum tulhiim na tu kaammukda'. Ji'x tai chir ba gixia' piam suudai' chir.

¹⁶ Tii ñich ya ja aichulh dhi' nam jum kaichu', gu' ji na mit gu' cham ji'xkat dua'ñ, na gu' chix xijai jax ña ja'k.

¹⁷ Ba'p kai'ch gu Jesusus:

—¿Moo ja'p chakui' bix jam jujur ki'n jix biñak japim aa buiñor gu Dios? ¿Ji'x jañ ba' ya' pu' oirít jup jam aagi'ñdha'? Bhai' gor jiñ bai'ñxi'ñbop gux ko'kkam ya'ni ja'k.

¹⁸ Ba' gui' xi bai'ñpuk mi'p ba aichulh jamit. Ba' ba ñiok gu Jesusus gu cham kii' ii'mda' na bhaan jup tui'dhi' gu biapma', jup titda:

—Mup buusnia' bhai' dhir bhaan dhi bi-apma'. Cha'p bhai' pu tui'ñgida'.

Ba'x kii'p jum duu gu biapma' mi' jot-modada' nat jax pu tii'n gu Jesusus.

¹⁹ Ba' gatuuk mu ja'p dilhkob ba tikka am gu Jesusus gui' nam kaichu', jup titda am:

—¿Jax ba'r jum duukam chi ku chich ba' aach cham ji'xkat mai' joot gu cham kii' ii'mda' bhai' dhir bhaan gu biapma'?

²⁰ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho na pim cham bix jam jujur ki'n ti jügi'ñ dho buiñor guñ Gi'kora'. Na gu' no' pim bix jam jujur ki'n ti jügi'ñdha' git buiñor, sia ku pim gu' panaas cham tu' bhaigim tu'ii', ja'p na jax gu mostaasa kai na panaas cham tu' bhaigim tu'ii', aañ pu jam titda na sia dhi oidha' jix bhaai' na pim pu tiida' na maakam ja'k jimia', pui' dho ji chu buusnia' no' pim moo tu' silhkam ti jügi'ñ buiñor guñ Gi'kora'.

²¹ Ba' gu pu chuutu'm cham kiki' i'ii'mda', saabuix kam jum aa' na ba'x bhaai' na ka' nañ mai' ja jootosda', gio ba' nañ gammiji' xi tu daanit buiñor gu Dios.

Gu Jesusus na gio pui'p ba ti'ya' nam mu'aa'

(Mr. 9:30-32; Lk. 9:43-45)

²² Ba' nam pui'p maap mi' ka oipo na pai' bhaan bipio' gu Galilea dibñir, jup ja titda gu Jesusus gu noonbi'ñ:

—Jum aaya' nam pai' dhuuk jiñ dhagia' gui' nam jiñ o'bhagi'ñ aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora'.

²³ Mi' dhir ba' dai nam ba tu chiñia' nam jiñ mu'aa', ku ba' gu' aañ baik tanoolh ki'n ya' ji nañ jax ba oirida'.

Ba' bhai'x buam jim ilh jamit gu noonbi'ñ na mit pui' ji' kai gu Jesusus.

Nam jaro'i' aagix nam tu namki'ñdha' gui' na ji'k bhaan bipio'da' gu gè' chiop

²⁴ Ba' nat pai' dhuuk mummi ja'k jup ba ai gu Jesusus na pai'r Kapernaum ja biim gui' nam kaichu', mi' ba ji bubua mit buiñor gu Peegro gui' nam tu taanda' gu tuumiñ na ji'k aagix nam tu maakda' bhammi gè' chiop. Ba' ja'pni bhai' ba tikka am:

—¿Tu namki'ñ aa gui' na pim kaichu' na ji'k bhaan bipio' gu gè' chiop?

²⁵ Ba'p ja titda gu Peegro:

—Tu namki'ñ ji matgim.

Ba' xi mii nat tikkam gu Jesusus na jax ja'k jix bhai' gu dhi' pui'. Ba' na kia'pix mui' ji baakim miji ba'k chir, biip' kat bhai' ba ñio gu Jesusus, jup kai'ch:

—¿Aap jax ilhi'ñ Simoon ja bui gux io'm gè'gè'kam jum aa'ndam nam jix jai'ch ya' dhi oi'ñga'n bhaan? ¿Jaroom aagix nam ja namki'ñdha', gu diih ja ja'tkam tuk aa, ka' gu jai' aa momkoran kam no'm ja daam kiik?

²⁶ Ba'p kai'ch gu Peegro:

—Dho gui' dho nam jir momkoran kam.

Ba'p titda ip gio gu Jesusus:

—Jir pui' dho nap jax kai'ch, gu' ba' gui' nam jir ja ja'tkam tuk tii cham tu' aagix nam ja namki'ñdha' git.

²⁷ Ba' aach pu'ñi ip, tii cham tu' aagix nach tu namki'ñdha' git, nach gu' pui'p jir ja ja'tkam tuk. Ku ba' gu' ea nap mu jimia' mummi na pai' gè' suu'n gu suudai' xi bhüji ap gu bhai'chdhakar, mup ba' xi bua' suudai' chir. Ba' gu jax chu'm na biip' mi' sa'ya' gu batoop, maa'n tigia' ap gu tuumiñ na mi jimda' chiñi'ran, aixkam na ji'k jum aa' nach ki'n tu namkidha' aap gio aañ. Ba' xi bhüji ap ki'n mu xi ja namki'ñmira' gui' nam pui' bham taan nam ba' cham tu' ki'n kach juanda'.

18

Gu Jesusus na pui' ba ti'ya' nam aa' na gampai'm ilhi'ñdha' gu jaro'i' na ba'r gè'kam ka' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios

(Mr. 9:33-37; Lk. 9:46-48)

¹ Ba' moo ja'pni bhai'p ba tikka am gu Jesusus gu noonbi'ñ, jup titda am:

—¿Jaroo chi ba'x io'm jir gè'kam ka' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios?

² Ba' xi bai'ñmirak gu Jesusus maa'n gu alhi mi ja'p ja saagi'ñ xi kiasak

³ jup ja titda:

—Tu' silhkam ki'n jañ ya' pu jam titda, gu jaroi' no' cham pui'm ilhii'ndha' na jax dhi'ni al-hii, cham ji'xkat jimia' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios.

⁴ Ba' gu jaroi' na pui'm ilhii'ndha' na jax gu alhii na soi'm ilhii'ndha', dhi' ji' ji na bar ge'kam ka' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios.

⁵ Gu' ba' gu jaroi' no't jix bhai' ba duu gu jax chu'm alhii aañ jiñ a'mkam ja'p na jax dhi'ni nañ ya' daa', ja'p ji buusnia' nat aañ jix bhai' bañ dhuu.

Gu Jesusu na pui' ba ti'ya' na cham tu jimchu'n gu ua'tulhdhara'

(Mr. 9:42-48; Lk. 17:1-2)

⁶ Ba' gu jaroi' no't maakam iatgidhak jix buam ba tu mamtux gu jax chu'm alhii pui' na jax dhi'ni nañ ya' daa', no' gu' ti ka ti ji'ndhat aañ jiñ bui, jir am kat nam kuxboran buulhdhai gu mattur mu nui'ña' mu pai' na ge' suu'nka' gu suudai'.

⁷ Ja'p moox buam iam ja bui gu ja'tkam, nam gu' gammiji jai'ch ka' ja bui gui' nam ja baidhidha' nam jix buam jum duukam jup tu duñipu'. Ku ba' gu' gu jaroi' na pu'ni ja baidhidha' gu ja'tkam nam jum u'ua'tulhdhapu', giilhim joi'mdam jum duña' ji gatuuk na pai' dhuuk tulhiinchuda' gu Dios.

⁸ Gu' ba' no'p gu' aap gum nob ki'n jum ua'tulhi'ñ piam gum toon ki'n, jix bhai' nap iikii mu baas bua' nap ba' cham gammiji ki'n pup jum ua'tulhi'ndha', cham jax bua sia kup maap dir cham tu nobtu' piam kup cham tu toontu' nap pai' dhuuk ba aaya' jix dhaam. Na gu' xi' cham jir am no' mit gu' binkam mu ja'k xim bua na pai' gammiji cham tutki gu tai nap mi' pup jum tulhi'ndha' gammiji, sia kup biix gook ti xi chu noonobtu' piam kup biix gook ti tu toontu'.

⁹ Piam ku gu' no'p gu' maap dir gum buupui ki'n jup jum ua'tulhi'ñ, jix bhai' ip pui' nap jupnai mu baas bua' nap ba' cham gammiji ki'n pup jum ua'tulhi'ndha'. Na gu' xi' cham jir am no' mit binkam mu ja'k xim bua na pai' gammiji cham tutki gu tai nap mi' pup jum tulhi'ndha' gammiji. Gu' cham ji no'p maap dir pix tu buupuichu' nap pai' dhuuk ba aaya' jix dhaam, cham jax bua, na gu'x bhai' ba tum jimia'.

Gu Jesusu na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai maa'n gu kakasnir bipia'dam

(Lk. 15:3-7)

¹⁰ Ba' aañ ya' pu jam titdañ jaaduñ na pim cham tu' pix ja ilhii'ndha' gu a'aal ja'p na jax dhi'ni nañ ya' daa', ni jax chu'm dho moo, nam gu' dhi' ja a'm ti niidhat jup tu'ii' jia gu noonbi'ñ guñ Gi'kora' gui' nam jix dhaam jup tu'ii' buiñor.

¹¹ Nat gu' aañ pu kai'ñkam bhañ joot jia guñ Gi'kora' ya' dhi oi'nga'n bhaan nañ ya'

ja palhbuidha' nañ ja boosga' gui' nam ji'k mu ja'k bhiichu' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhi'ndha'.

¹² ¿Jax japim ilhdhat jiñ kēē? Pui' na jax maa'n gu maa'nkam no' ja bia' gu kakasnir ji'k maa'n jix chamaam oo'm aix kam. Gu' ba' no't gu' jax dhuukat maa'n mai' ma bua mu pai' gampix no' ka tu bipia', ¿cham japim ilhii'ñ na mi' ka xi ja do'ñchoi gu jai' xi dhai'ñña' na tu gaa'mira'?

¹³ Ba' na pai' dhuuk tigia', jix io'm jix dha'dam dagia', cham tu' pui' ilhii'ndha' na jax gu jai' na mu pai' xi ja do'ñchoi.

¹⁴ Ba' pu'ni ip guñ Gi'kora' nax dhaam jup tu'ii', cham aa' na jaroi' maadit mai' gixia' dhi' dhi a'aalh.

Gu Jesusu na pui' ba ti'ya' na cham jir am nam jix bhaak ka' gu ja'tkam ja bui gu jai'

(Lk. 17:3)

¹⁵ Gu' ba' no' jax dhuukat aapi'm maadit tu' jax ma jam duiñ gu jax chu'm jam jaduñ, jix bhai' nap mu ja'p dilhkob xi baabui xi chu a'gidha' na cham bhai' na pui' tu buada'. Ba' no' jax kai'ch na cham pui' ka tu buada', dho gu' pui' dho na pim jax jix bhai' ba kai'chdha' na jax biipi' dir.

¹⁶ Piam ku gu' no't gu' jax dhuukat cham jum kai gu pui' nap jax tu a'gidha', jir am nap jumaip xi bai'ñmirai gu jaroi' piam ji'k gook na pim ba' baik dit tu a'gidha', katti iam jam kēēji mi' pui' ba jimia'.

¹⁷ Piam ku gu' maa'n nat jax cham jam kai, dho gu' jai'p dho giop xi ja bai'ñmirai biix nam ji'k ti jiigi'ndha' aañ jiñ bui na pim ba' mui' dhi' tu a'gidha'. Ba' no' gu' maa'n nat jax cham jam kai, dho gu' pui'p dho cham ka juanda', dai nap pui' pix ba bia'ka' na jax gui' nam cham ti jiigi'ñ aañ jiñ bui, piam pui' na jax gui' nam jir tuumiñ tu taandam tugi'ñ gux io'm ge'kam Rooma kam nam cham tu' ka'm ti ni'ñ.

¹⁸ Ba' jax ña pim jix aa'nda' ya' dhi oi'nga'n bhaan, pui' ja'k jup tu tui'ka' jix dhaam ja'k buiñor guñ Gi'kora', aañ moo ya' pu jam titda. Piam na pim jax ti'iidha' gio na pim tu' cham aa'nda' na pui' tu tui'ka' ya' dhi oi'nga'n bhaan, pui' ja'k jup tu tui'ka' jix dhaam ja'k.

¹⁹ Ba' no' pimit ji'k gook maap xi chu a'gak ma tu daani buiñor guñ Gi'kora', jam makia' dho na pim tu' taanda', aañ moo ya' pu jam titda.

²⁰ Na gu' no'm ji'k gook piam ji'k baik mi' pai' tu daan gu ja'tkam aañ jiñ bui, aañ mi'p tui'ngida' ja bui.

²¹ Ba' gu Peegro mu jimik amuub bhai' ba tikka gu Jesusu, jup titda:

—¿Gu' ba' ji'kim jix bhai' nañ pu tiida' gu jax chu'm jiñ jaduñ no't tu' jax jiñ duiñ nañ pui' pix ka tu uañi'ñka', ji'k xijum gookim aa'?

22 Ba' gu Jesusu jup titda:

—Ja'ppi mui' kim ji nax bhai' nap pu tida' nap pui' pix ka tu uañi'ñka', cham tu' gu tu' xijum gookim pix, gu' ja'ppi ji'k baik oo'm daman mambhix ja'kbui' kim ji.

Gu Jesusu na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai maa'n gui' nam palhbui'ñdha' gu jax chu'm gɛ'kam gu tu' na jax buada'

23 Ba' gu jaroi' no' bhaan ba ti niidhim gu Dios, ja'p ji buusan na jax maa'n gu jax chu'm gɛ'kam no't mu pai' ba ji chu ja'kilh nam ji'k ua'tu'nda' gui' nam ji'k palhbui'ñdha' gu tu' na jax buada'.

24 Ba' nat jax kia'pix mui' ji chu ja'kilh, ba ti na maa'n jix io'm mui' tuumiñ ua'tu'n.

25 Ba' ba tu chia nam daagii ga'ra' biima'n gu binga'n, gio gu maamra'n, gio ba' na ji'k tu' bia'ka', nam sap ba' pui' pix tujuandam ki'n ji bi'ya' cham ji namkidhat na sap ba' pu'ñi ja'k cham ka ua'tu'nda', na gu' cham bia'ka' na tu' ki'n tu namkidha' dhi' dhi maa'nkam.

26 Gu' ji nat gu' jotmoda' mi ja'p o'lhia'n ki'n xi kikkob bhai' soi' ji chi'n gu gɛ'kam gui' ji' gu maa'nkam na mui' tuumiñ ua'tu'nda', jup titda: “Ka tuñ uañi'ñka' ap jiñ jaduui. Aa'ñ matgim jum namkidha' ji biix nañ ji'k jum ua'tu'n.”

27 Ba' gu gɛ'kam jix joi'mdak ma kai, pui' cham ka juan sia ku ua'tu'n, dai nat ba tu chia nam giop do'ñcho'.

28 Gu' ji na gu' moo jano' nat jax mi' dhir buus gui' ji' gu maa'nkam na tu ua'tu'ndat, maa'n mi ja'p jup ba ti gui' nam maap tu juanda' na palhiip jup ua'tu'nda'. Ba' bhai' pu ji dhaa kuxboran, bhai' xi bhiikchu'ntu' jup xi chitdat: “Bhai'p jiñ ñamkidha' gui' nap jiñ ua'tu'n.”

29 Ba' pui' tiip xi chum uañ buiñor gui' na mi'x bhaam, jup titda: “Ka tuñ uañi'ñka' ap jiñ jaduui. Aa'ñ matgim jum namkidha' ji biix nañ ji'k jum ua'tu'n.”

30 Gu' ji na gu' cham pui' ilhii'ñ gui' na mi'x bhaam, ja'ppi na bha taan ji na ji'k ua'tu'n. Tu chia dho gu' nam kuupa' na sap ba' namkidha'.

31 Ba' na mit pui' ji' ti nat tu dooda gui' nam pui'p jir tujuandam tugi'ñ ka' gu gɛ'kam, giilhim jix buam jum ilh jamit, ba' mu jimik ba aagi'ñ am gu gɛ'kam.

32 Ba' gu gɛ'kam mu tu joochxi na mu jimda' buiñor. Ba' nat pai' dhuuk mi' ba ai, jup titda: “Ja'p moo alh jix buam tomaat ap. Ti' aa na ñich aañ cham jax jum dooda nap jix io'm mui' tuumiñ jiñ ua'tu'ndat, na ñich gu'x joi'mdak jum kai na pich bhai' soi' jiñ chi'ñ.”

33 ¿Moo cham bhaai' aa nap pu'ñix joi'mdaip kaaya' gui' na pui'm ua'tu'n na ñich aañ jax xim joi'mdak jum kai nap soi' bañ chitda?”

34 Ba' bhaamuk tu chia gu gɛ'kam nam tulhiñchuda' na ba' namkidha' ip gio gui' nat ji'k pui' ti ba tiidak na cham ka namkidha' git.

35 Ba' mi' pix juugit tu a'ga gu Jesusu gu dhi' pu'ñi ja'k. Mi' dhir ba' moop ja titda:

—Ba' aapi'm pu'ñip jam dooda' guñ Gi'kora' gui' nax dhaam jup tu'ii' no' pim cham tu ja uañi'ñ gu jam jaaduñ biix jam jujur ki'n.

19

Gu Jesusu na pui' ba ti'ya' na cham jir am nam mai' ja iabuda' gu ja bipna' gu ja tkam (Mr. 10:1-12; Lk. 16:18)

1 Ba' gatuuk na mi' pui' ji' xi chu ja a'gidhimik gu Jesusu gu noonbi'ñ, pu jii mi' dhir na pai' bhaan bipio' gu Galilea dibiir, mu ja'k jup bhii na pai' bhaan jup bipio' gu Judea dibiir, maa'n kap na pai' iampix xia'lhui ja'k bipio' mi' na pai' bhix gu Jor-daan Ak.

2 Ba' cham ji'x miikim jix io'm mui' mi' mam jumaap jamit gu ja'tkam ji ja ua'dat am gux kako'kkam, ba' gu Jesusu cham jax ji chi'iik pix ja'x jup ji ja dudua'ñ. Biix jamit dho gu'x kii'p jum duu.

3 Ba' moo ji'kchi mi'p ba ai mit gui' nam pariseos jum tiiti'nda', ba' bhai' ba tikka am gu Jesusu nam mi' pix jix mai'chim no' sap moo jax kai'ch na cham jir am nam ba' pui' ja'k iattulhdhai tu chiñia' nam mu'aa', jup titda am:

—¿Jix bhaai' aa gu jaroi' no' cham ka joi'ñ gu binga'n na mai' xi buaji jumai bhai'p ji bhiiya', ka' gu' cham aa?

4 Ba'p ja titda gu Jesusus:

—¿Kux aapi'm aa cham ji'xkat tu jiñkui'ñ mi' na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam nap jum kai'ch nat guñ Gi'kora' pu kai'ñkam jup duu gu chio'ñ gio gu ubii nam ba' gammiji maap tu oi'ñka'?

5 Gio ba' moo ja'pnip jum kai'ch ip: “Ba' dilhkob ja'k ba tu kiicha' gu chio'ñ na pai' dhuuk bhiiya' gu ubii, cham tu' mi' ka tu kioka' nam pai' oi'ñka' gu gi'korga'n. Ba' dhi' gook ja'p ji buan am nam jir maa'n maa'nkam ka' pix gu chio'ñ gio gu ubii.”

6 Pui' kuñ ba'p kai'ch nam cham tu' kar gooka'n ka', gu' maa'n pix ji. Ba' cham jir am na jaroi' ja'p xi dhuuji gu pui' nat jax ja'k duu gu Dios nam gammiji maap tu oi'ñka' gu chio'ñ gio gu ubii.

7 Ba'p kai'ch am gui' nam pariseos jum tiiti'nda':

—¿Gu' jax ji nat ba' gu Moisees pui' ja'k ja chianik gu bijik dir kam na sap jix bhaai' gu jaroi' na palhiip xi chu ua'nai mi' xi makia' gu binga'n na ba' mi' dhir bhaan jix maati' ka' nam cham kar jum bipnagim ka'?

8 Ba'p ja titda ip gio gu Jesusus:

—Dho na gu' nam jax bar tuutu'm ka' ja'p na jax aapi'm nam cham maatit tɛ kɛkɛ ni ji'x, na gu'x kaapak ka' gu ja jujur, cham aa'nda' am nam mi' pui' jimia' na jax jir am. Pui' kut ba' pu'ni ja'k ja chianik gu Moisees nax bhaai' gu jaroi' na mai' bua' gu binga'n, gu' bɛpi' dir cham tu' pui' ja'k tu jimdat am ji.

⁹ Ku gu' ja'p moo gu tu'x matgim nañ ya' jam aagi'ndha', ja'ppi na cham jir am ji na mai' bua' gu jaroi' gu binga'n no't cham bɛpi' jumai' biima'n tii na bo'ka'. Na gu' no't jumai' tii bhai' ji bhii gu chio'n gu ubii, cham tu' pui' ka ji buanda' am nam jir jum bipnagim, nam gu' ja'p pix ba tu jimda' panaas na jax gui' nam jir ganai' pix.

¹⁰ Ba' gu noonbi'n gu Jesusu jup titda am:

—Dho bak gu'r am kat ji na pu cham jaroi' maadit bhɛbhɛda' gu ubii, na gu' no't jaroi' pu'ni ma tii na jumai' biima'n bo'ka' gu binga'n, cham jir am na gio mai'p ba bua'.

¹¹ Ba'p ja titda gu Jesusu:

—Jax dhui nam gu' cham tu' bɛix gu ja'tkam jix maat no'r am nam ti bipna' ka' piam ku gu' cham, dai ji'k pix ji gui' nat pu pui' ja'k ja a'm ti tii gu Dios nam ba'x maat.

¹² Ba' jai'p jix jai'ch am gu ja'tkam nam diihl jir pu chu'm nam cham ti bipna' ka', jai' ba' nam ja'p pix cham ja do'nchoka', jai' ba' ja'p kai'nikam cham jup ti bipna' ka' am nam gammiji mi' pui' dui'chu'nda' na jax ja'k jix aa' gu Dios. Aapi'm ba' diihl jix bhai' xim gaagidha' na pim jax ja'k tu't tu oi'nika'.

Gu Jesusu na ja a'mkam ba tu dañia' gu a'aalh jix dhaam ja'k buiñor guch Gi'kora' (Mr 10:13-16; Lk. 18:15-17)

¹³ Ba' moo ja'xpix gu ja'tkam mi'p ba aichulh jamit gu Jesusu gu ja a'aalh chuk nam jix aa' na bhai' xi ja daagii tu ja daa'xidha' jix dhaam ja'k buiñor guch Gi'kora'. Gu' ji nam gu' cham aa' gu noonbi'n, dai na mit bhai' ji ja ñiok, jup ja titda am nam sap cham mu ja'k ja ua'da' gu ja a'aalh chuk.

¹⁴ Gu' ji na gu' cham pui' ilhii'n gu Jesusu, jup ja titda:

—Cha'pim ja ñioki'ndha' dhich jaaduñ nam bha ja ua' gu ja a'aalh chuk, na gu' dhi' pik jix io'm ja a'm ti ni'i'n gu Dios.

¹⁵ Ba' bhai' xi ja daagik ma tu daani buiñor guch Gi'kora'. Mi' dhir ba' dai nat ba jii.

Gu biapma' jix chumñigam na ba tikkada' gu Jesusu na jax ja'k jix bhai' na tui'gida' na ba' jimia' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios

(Mr 10:17-31; Lk. 18:18-30)

¹⁶ Ba' moo maa'n mi'p ba ai gu biapma' mi' na pai' oiri gu Jesusu, ba' ja'pni bhai' ba tikka:

—Aañ ja'p tu'm bham tikkam jiñ jaduun nañ ja'p tɛ kɛkɛ nap jir jix bhai'kam, nañ tiix maachim nap jiñ aagi'ndha' git nañ tu'x

ki'p jum duukam pu duñia' nañ ba' jimia' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios.

¹⁷ Ba'p titda gu Jesusu:

—¿Gu' jax duukat jap jix maat jiñ jaduun nañ jir jix bhai'kam? Na gu' jumaip jix jai'ch jia gui' na pui'p jir jix bhai'kam, gui' dhoñ Gi'kora' nax dhaam jup tu'ii'. Ba' no'p jix aa' nap jimia' buiñor, jum aa' nap bɛpi' mi' pui' jimia' na jax jum kai'ch gu ñio'ki'n mi' na pai' tu ua'ñix.

¹⁸ Ba'p kai'ch gu biapma':

—¿Jax gi ja'k tu ua'ñix?

Ba' gu Jesusu jup xi aagi'n jup titda:

—Dho mi' na pai' ja'pnim kai'ch: “Cha'p ja koo'nda' gu ja'tkam. Gio nap cham mai' xi buaji gum biina' jumai' bhai' ji bhiiya' gu ubii. Gio nap cham nai' ti ñxi'ndha'. Gio nap cham nai' ja iatgi'ndha' gu ja'tkam, ni jaroi' dho moo.

¹⁹ Gio ba' nap tu' ka'm niidhat gum taat gio gum naan. Gio ba' nap bɛix pix jix ja joi'gi'nda' gu ja'tkam sia nar jaroi' ka' git, ja'p nap jax xim joi'gi'nda' aap diihl.”

²⁰ Ba'p kai'ch ip gio gu biapma':

—Dho gu' aañ bɛix mi' pui' tii dui'chu' ji gu dhi' pui' nap ji'k jax kai'ch jiñ jaduun. ¿Chi gu' moo cham ji jia?

²¹ Ba'p titda ip gio gu Jesusu:

—Dho gu' maa'n kam bi'ix ji nap pu tu duñia', pui' na jax gui' nap ji'k tu' bia' nap tu ga'rai ja makia' gu tuumiñ gui' nam cham bia' nam pai' dhir u'ji ki'n tu saba'da'. Ba' dhi' pu'ni ja'k jir jix chumñigam ka' ap jix dhaam ja'k. Mi' dhir ba' dai nap gammiji bañ kaichgida' cham tu' bhaan jim tukgid-hat.

²² Ba' giilhim bhai'x buam jim ilh gu bi-apma' nat pui' ji' kai gu Jesusu, jix buam jum aagit pix ba jii, na gu' tii cham aa' na tu ga'ra' gu bixchu' na tu bia', na gu' giilhim jir jix chumñigam ka'.

²³ Ba'p ja titda gu Jesusu gu noonbi'n:

—Dho jaña nam jax jix xijaim ilhii'n gux chutumñigam nam mi' pui' jimia' na jax jix aa' guñ Gi'kora' na ba' ja a'm ba ti niidhidha' git.

²⁴ Gu kameeyo chi iam cham xijaim jup ilhii'n ji na buupuiram baakii gu soomkar ja'p dir ja'k buusnia', cham tu' pui' na jax gux chutumñigam nam giilhim jix xijaim ilhii'n nam mi' pui' jimia' na jax jix aa' guñ Gi'kora', nam gu' dai mu ja'k bhaan jix chutkagix ka' gu tu' nam bia'ka'.

²⁵ Ba' gu noonbi'n mi' pui' pup tu'ii' am na mit pui' ji' kai, cham bhaai' nam jax xim duñia', dai nam jup jum ti titda diihl:

—Dho bak gu' cham ji'xkat jaroi' aaya' ji buiñor gu Dios, na gu' bak pui' giilhim jix xijai nañ mi' pui' jimia' na jax jix aa'.

²⁶ Ba'p ja titda gu Jesusu mui' xi ja tiigik:

—Jax dhuu na cham tu' xijai kam ilhii'ñ gu Dios gu tu' nam jix xijai kam ilhii'ñdha' gu ja'tkam ya' dhi oi'ñga'n bhaan.

²⁷ Ba' gu Peegro mi' dhir ja'p mui'p ji ñio, jup kai'ch:

—¿Aach ba' tu' mai'chia' jix dhaam ja'k, na chich gu' cham tu' kap jich buix gu tu' nach bia'kat jano' dir na chich pai' dhuuk jum kai'?

²⁸ Ba' gu Jesusus jup ja titda bix nam ji'k jir gu noonbi'ñ:

—Dho gu' dai dho na pim jiñ biim ba daraibu' mambhix kap daman gook bhai' nañ pai' ba daibu' aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora' nañ pai' dhir nai'r ge'kam ka', na joidham jix chu abhaar, jano' na pai' dhuuk jum aaya' na bix xixiibkam jup tum duña' gu tu'. Ba' ba ja aagi'ñdha' pim gu ja bopxi gu mambhix daman gook maamra'n gu Israel nam tu' jax buimii ya' dhi oi'ñga'n bhaan.

²⁹ Gu' ba' gu jaroi' no't cham tu'p jim buixdhak gammiji bañ kaichu', na cham bhaan ka titi'ñchoka' gu ba'ki'ñ, piam gu sispidhi'ñ, piam gu taata'n, piam gu di'ñin, piam gu maamra'n, piam gu dirbaga'n, cham jax bua dho, na gu'x io'm mui' bhaan ba tu bi'ya' gatuuk, gio na pu jimia' jix dhaam ja'k buiñor guñ Gi'kora'.

³⁰ Gu' ba' gui' nam xib jir ge'gerkam ya' dhi oi'ñga'n bhaan, kam aaya' gatuuk nam jir cham tu' ka', gu' ba' gui' nam xib jir ja'ppix ja'tkam ya' dhi oi'ñga'n bhaan, gatuuk ge'gerkam ki'n ji bi'ya' am jix dhaam ja'k buiñor guñ Gi'kora'.

20

Gu Jesusus na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai gu tujuandam nam maa'n nam ji'k ja namkidha' sia ku mit jai' gatuuk ka tu jua

¹ Ba' gu jaroi' no' bhaan ba ti niidhim gu Dios, ja'p ji buusan na jax gu jaroi' no' mu pai' ti i'ix gu bhaidha'. Ba' no' bar am na pai' dhuuk tu u'ya', kapbhuimuk ba ja umua'ñdham' gu tujuandam nam tu u'ya' gu bhaidha'.

² Ba' na pai' dhuuk ba ja gigia', xi ja aagi'ñdha' na ji'k ja namkidha' gu maa'n tanoolh, ba' xi ja baidhai mi' xi ja chifña' nam ti i'kia' gu bhaidha' na pai' ti i'ix ka'.

³ Ba' moo ja'xpix t'e'kob pa' duuk iam, gio jai'p ma ja umua'ñdham gu tujuandam, ba' ba ja ti ip ji'kchi nam mummu ja'p pax daraa irban gu ge' kiicham nam cham tu' jax bua.

⁴ Ba' pui'p ba ja titda, jup kai'ch: “Aañ bha jam umua'ñdham jiñ jaaduñ na pim jiñ palhbuidha' na pim ti i'kia' gu bhaidha' mu nañ pai' ti i'ix.” Ba' gui' cham jax ji chi'ik jup ma oi mit na mit tu juanam.

⁵ Ba' nat mi' xi ja do'ñchok, ja'xpix jix dhaam duuk jai' giop ma ja umua'ñdham.

Ba' pui'p ba ja titda nat pai' dhuuk ba ja ti nat jax ja tidak ja baidhak gu jai'. Ba' xi ja baidhak mu xi ja do'ñchok ip. Mi' dhir ba' ja'xpix mia ji dhuniik, gio jai'p ma ja umua'ñdham. Ba' ba ja ti ip jai', ba' pui'p ba ja titda nat jax ja tidak ja baidhak gu jai'. Ba' pui'p xi ja baidhak mu xi ja do'ñchok ip.

⁶ Mikkat ba' nat jix io'm ba ji jur, jai' giop ma ja umua'ñdham mu ja'p irban gu ge' kiicham. Ba' ba ja ti ip jai' nam mi' pax ja'p daraa nam cham tu' jax bua. Ba' ba ja tikka' na sap jax kum ba' cham tu' juan, jup ja titda: “¿Jax ku pim ba' cham tu juan jiñ jaaduñ? Ya' pax pu daraa japim bix chanoolh.”

⁷ Ba' gui'p kai'ch am: “Dho na cham jaroi'ch umuagi'ñ dho.” Ba' gui'p ja titda ip gio: “Dho gu' aañ bha jam umua'ñdham dho na pim jiñ palhbuidha' na nam tu u'ya' gu bhaidha' mu nañ pai' ti i'ix.” Ba' gui' cham jax ji chi'ik jup ma oi mit na mit tu juanam.

⁸ Ba' gatuuk nat pai' dhuuk ba ji chuk, jup titda gu tujuandam tugi'ñ gui' na mi' ti i'ix ka' gu bhaidha': “Eap ba' xib bhai' xi ja bai'ñ gui' na mit jich palhbui na mit ti i'ki gu bhaidha', mi'p xi ja namkidha'. Bi'pi'p bhai' ji ja namkidha' gui' na mit ji'k jix io'm gatuuk ya' ai, mu ja'k jap ji chi'mo' ja bui gui' na mit ji'k kabuimuk dir bhai' ji chu jua.”

⁹ Ba' moo mi' ba ai mit gui' na mit ji'k jix io'm jurnik ka tu jua, ba' mi' xi ja namki mit. Ba' maa'n na mit ji'k ja namki na ji'k tum namki'ñdha' gu maa'n tanoolh sia ku mit ti palhup pax tu jua.

¹⁰ Ba' moo ja'xpix mi'p ba ai mit gui' na mit kabuimuk dir bhai' ji chu jua. Ba' ti ilhdhat am nam mui' pa' ja namkidha' git, gu' ji na mit gu' ja'kbui' pax jup ja namki na ji'k tum namki'ñdha' gu maa'n tanoolh.

¹¹ Ba' gatuuk na mit bix xi ja namki, bhai' ji ñio'kbo mit buiñor gui' na mi' ti i'ix ka' gu bhaidha',

¹² jup titda am: “¿Jax ku pich ba' dhi' ja'kbui' pax jup ja namki na pich ji'k jich ñamki aach? ¿Cham bhaai' aa nap mui' pa'ch ñamkidha' git aach, na chich gu' bix chanoolh jich chulhi na chich tu jua, gio na bhax chatoiñ? Gu' dhi' ti palhup pax tu jua mit, na mit gu' jurnik ya' ka ai.”

¹³ Ba'p kai'ch gui' na mi' ti i'ix ka' gu bhaidha': “Aañ cham pai' jax kai'ch jiñ jaaduñ nañ cham bix jam namkidha', nañ gu' pu jam aagi'ñ nañ pu ja'kbui' pax jam namkidha' gu maa'n tanoolh.

¹⁴ Ja'ppi na pim cham jax ji kai'chit xi gaamui dhi tuumiñ na ñich jam maa, na gu' dhi' aañ dñih jup jix maat na ñich ba' ja'kbui'p ja namki na ñich ji'k jam namki aapi'm.

¹⁵ Na gu' dñih jir jiñ chumñi' siañ jax bua. ¿Ka' pim ji xiñ jügam aa nañ jir jix bhai'kam ja bui dhi jaaduñ?”

¹⁶ Ba' mi' pax juugit tu a'ga gu Jesusus gu dhi' pu'ñi ja'k, mi' dhir ba' moop ja titda:

—Ba' pu'ñi ja'k jup tu ja jimia' gui' nam xib jir g'e'g'erkam ya' dhi oi'ñga'n bhaan, gatuuk cham tu' ki'n ji bi'ya' am. Gu' ba' gui' nam xib jir cham tu', gatuuk g'e'g'erkam ki'n jup ji bi'ya' am jix dhaam ja'k buiñor guñ Gi'kora'.

Na bar baikim ka' na gio pui'p ba ti'ya' gu Jesusu nam mu'aa'

(Mr. 10:32-34; Lk. 18:31-34)

¹⁷ Ba' na pai' dhuuk gamai' ba jimchu' gu Jesusu bhammi ja'k Jerusaleen, mu ja'p xi ja boosgak dilhkob gu mambhiix daman gook noonbi'ñ, jup ja titda:

¹⁸ —Xib jach ba' moo ba jiiimchu' bhammi ja'k Jerusaleen nach jax ya' ba jiiim gu xib. Ba' aan nat bhañ joot guñ Gi'kora', jiñ dhagia' am gui' nam xiñ bhaamki'ñ gu ja'tkam, mi' dhir ba' dai nam jiñ bhiika' mu ja'k nam pai' darka' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios gio ba' gui' nam jir ja g'e'g'erkam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios. Ba' maap xim daagi ja chiñia' am gu jai' ja'tkam nam cham jir Israel kam nam jiñ mu'aa'.

¹⁹ Ba' gui' bhiix aixim xiñ buimii kuruus ta'm jiñ sissapai xiñ mu'aa' am. Ku ba' gu' aan baik tanoolh ki'n ya' ji nañ jax ba oirida', nañ gu' duadii giop bangia' mi' dhir koi'ñga'n tir.

Gu binga'n gu Sebedeo na tiix aa'nda' nam sonpan darka' git gu maamra'n na pai' daaka' gu Jesusu

(Mr. 10:35-45)

²⁰ Ba' gu binga'n gu Sebedeo xi ja baidhak gu maamra'n mui' ji ai mi' na pai'p tu'ii' gu Jesusu, ba' mi ja'p o'lhia'n ki'n xi kikkob soi' jim duu.

²¹ Ba' gu Jesusu xi chikka na tu' ba'x aagit mi' soi' ba tu'ii', ba' gui'p kai'ch:

—Dho nañ pui' tii' ilhii'ñ dho nap pui' xi chi'ya' git nam jum sanoop darka' dhiñ maamar jano' nap pai' dhuuk g'e'kam ki'n ba daaka', maa'n ki'n dir ja'k nap chiñia' na daaka', maa'n ba' o'nsop dir ja'k.

²² Ba'p ja titda gu Jesusu:

—Matgim giilhim jix xijai ji na ba' pui' tu tui'ka' gu dhi' pui' na pim jax ilhii'ñ, na gu' bii'pi'm aa' na pim giilhim jum tulhiña', ja'p na jax aañ. ¿Ka' pim jix ñakoo' aa na pim jum tulhiña'?

Ba' gui'p kai'ch am:

—Jix ñakoo' ich ji matgim.

²³ Ba'p ja titda ip gio gu Jesusu:

—Dho gu'r am dho no' pim gu'x ñakoo' na pim jum tulhiña'. Ku ba' gu' aañ cham jax jam tida' ji na moo pui' tu tui'ka' gu dhi' na pim tu' bhaan tu a'ga, na pui' maa'n ki'n dir ja'k jiñ xanoop daaka', gu jumai ba' o'nsop dir ja'k. Na gu' dai jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n bhaan na

ba'x maati' ka' na jaroi' bhai' ji aaga' guñ Gi'kora'.

²⁴ Ba' gu jai' mambhiix noonbi'ñ gu Jesusu am bhaak jamit ja bui gu jai' gook nam pui'p jir noonbi'ñ nam jir jum sispidhim na mit pui' ji' ja kai.

²⁵ Gu' ji nat gu' gu Jesusu jotmoda' maap xi ja jumpadak jup ja titda:

—Jax dhui na cham jir am na pim moo ki'n jup bax bhaak na pim jix aagit na pim jir g'e'g'erkam ka'. Na gu' dhi' ja'p pix ba ji buusan na jax gui' nam cham tu' ka'm ti ni'i'ñ, pui' na jax gui' nam jix kakai' ki'n dadarri nam xi' g'e'g'erkam jum taat ka' ja bui gu ja ja'tkam tuk, sia ji gu' no'm jir miamdaga'n pix, g'e'g'erkam bam taat ka' am.

²⁶ Gu' aapi'm matgim cham jir am ji na pim moo pui' ja'k jup tu jimda' na jax gui' am. Gu' matgim no' pim moo baabui'x aa' na pim jir g'e'g'erkam ka', jum aa' ji na pim soi'm duukat ja palhbui'ñdha' gu ja'tkam sia nar jaroi' ka' git.

²⁷ Ba' no' pu'ñi aapi'm maadit jix aa' na pim jir g'e'g'erkam ka', jum aa' na pim pui'm ilhii'ñdha' na jax gui' nam pui' pix tu juanda' nam cham ja namki'ñdha'.

²⁸ Na gu' sia aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora', cham tu' g'e'kam jiñ ilhii'ñ iñ, na ñich gu' cham tu' pu kai'ñkam bha jii ya' dhi oi'ñga'n bhaan nam ba' ya'ñ palhbui'ñdha' gu ja'tkam tu' na pix ki'n. Gu' ja'pji na ñich ja'kbui' kat bha ja palhbuidham ji nañ ja a'mkam mukia' na ba' mi' dhir ba tu namkix ka' gu ja ua'tulhdhara'.

Gu Jesusu na ba ja dudua'ñdha' gook gu ja'tkam nam cham ñiñia ka'

(Mr. 10:46-52; Lk. 18:35-43)

²⁹ Ba' nat pai' dhuuk mi' dhir gamai' ji jii gu Jesusu na pai'r Jerikoo ja biiim gu noonbi'ñ, mui' ja'tkam pix chu'p jum duu mit na mit ba oi.

³⁰ Ba' palhiip gama ja'k nam ba bhiichu', mi' ba daraa am boi jugii'ñ gook gu ja'tkam nam cham ñiñia ka'. Ba' na mit pui' ba ti kai na gu Jesusu mi ja'p jim mui' ja biiim, mui' ji jiiñkui mit, jup titda am:

—Jaapi' jich jaduun nap jir boxii'ñ gu Dabii, iam jap xich joi'mdai jich chigia'!

³¹ Ba' gu ja'tkam nam mui'p oi'ñchu' gu Jesusu, am jix bhaaktu' am, jup ja titda am nam sap cham ñokat darka'. Gu' ji na mit gu' gui'x io'm ba xi jii nam g'e' ki'n mu jiiñak, jup kai'ch am:

—Jaapi' jich jaduun nap jir boxii'ñ gu Dabii, iam jap xich joi'mdai jich chigia'!

³² Ba' gu Jesusu mi' gan ji kikko, dai na mui' pup ti ni'i'ñ mu nam pai' dhir bha jiiñak gu ja'tkam gui' nam cham ñiñia ka', ba' xi ja bai nam mu jimia'. Ba' na mit pai' dhuuk mi' ba ai, jup ja titda:

—¿Tu'ni aa jam duuk jiñ jaaduñ na pim ba' bhañ jiñkui'ñ?

³³ Ba' gui'p kai'ch am:

—Dho nach pui' ti ilhii'ñ dho nap xich dhudua'ñdhai git nach cham ñiñña.

³⁴ Ba' gu Jesusus cham jax ji chi'ñik jix ja joi'mdak jup xi ja dudua'ñdhak, dai nat bhai' pix xi ja daa ja buupui am, pux kiki'p jum duu mit mi' jotmoda'. Mi' dhir ba' dai na mit jai'p ma oi mu ja'k na pai' jim.

21

Gu Jesusus na Jerusaleen ba aaya'

(Mr. 11:1-11; Lk. 19:28-40; Jn. 12 :12-19)

¹ Ba' bhammi amuub ba ai gu Jesusus na pai'r Jerusaleen, maa'n kap na pai' pui' ti tii' Betpajee, sonpan gu oidha' gui' nam Oliibus ki'n jup jix mat ka' gu ja'tkam. Ba' ba ja jootos gook gu noonbi'ñ nam tii'milhdhapu' maa'n gu bhuru'x,

² jup ja titda:

—Ea na pim mu jimia' bhammini na pai' pix ji'dilh jir kikcham na pim jiñ chiimilhdhapu' maa'n gu bhuru'x. Mi' moo bulhka' na pim jax ya' dir mu aajidha'. Ba' dai na pim jax xi buplhio'kai bhai' pu tii'mirika', biix sia gu maraa'n.

³ Gu' ba' no' gu' jaro'i' ampik ba jam tikka na pim jax dhuñña' gu bhuru'x, ja'p japim tii'da': "Dho gu G'e'kam nat bhach joot. Cham maat ich na tu' mi bhiiñora', ku ba' gu' sap ja'xñi gio ya'p bam aichulhdha' ji."

⁴ Ba' dhi' pu'ñi ja'k tum kuugalh gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak maadit gui' nam bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios na ja'pnim kai'ch:

⁵ Xi ja aagi'ñ gor gu Sion oi'ñkam na soi' jim duiñchugit bhuru'x cha'm mui' ba jim gu ja g'e'kam tuk.

Jir bhi'ññordam gu bhuru'x na bhaan jim.

⁶⁻⁷ Ba' gu noonbi'ñ cham jax ji chi'ñik mui'p ma jii mit mu nat pai' ja joot gu Jesusus. Ba' pui' ji chu buus na jax ja titda, mi' bulh gu bhuru'x na pai' tu ja aagi'ñ, ba' gui' dai na mit jax buplhio' xi chiimirak jamit binkam gu maraa'n. Ba' mu ja aichdhak bhai' xi ja bakxi mit gu ja kuktun, ba' gu Jesusus maa'n bhai' xi dhaibuk gamai' pix chu'm duu biix boi.

⁸ Ba' gu ja'tkam joidham jix bhai' jim taatugit biipi' dir bapoi'dhat ja kookosidhat mi' ja iabuim am boi cha'm gu ja kuktun, nam gu'x io'm mui' mu jiiim nam oi'ñchu' gu Jesusus, gam jai' gu tua jaaja' nam omsaidhat mi' iabuim mi' na pai' jax bhijim gu Jesusus.

⁹ Ba' nam pui' xi chu buidhat pix jiiñak bittu am biix gui' nam ji'k biipi' dir jiiim gio gui' nam gatuuk dir jup jiiim, jup kai'chim am:

—¿Taxchaab ba' guch Gi'kora' nat bhai' bach joochxi gu boxii'ñ gu Dabii' gui' na bijik ya'r g'e'kam kat!

¹⁰ Ba' ja'xpix nat pai' dhuuk bhammi ba ai gu Jesusus na pai'r Jerusaleen, cham maat am gu bhai' oi'ñkam nar jaro'i' dha'. Nai' tiim ti tikka am, jup kai'ch am:

—¿Jaroo chi ba' da' dhi maa'ñkam?

¹¹ Ba' jai' dhit jup kai'ch am:

—Dho dhi' dhor di' gu Jesusus gui' na bhaankamu'n tu a'ga gu Dios, gui' na mummi kio Nasareet gui' na mi' bipio' na pai' jax jir Galilea.

Gu Jesusus na ja'k ba ja jootsa' gui' nam bhai' ka tu ga'rada' g'e' chiop

(Mr. 11:15-19; Lk. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹² Ba' ja'xpix mu ja'k jup ba ai gu Jesusus na pai'r g'e' chiop, ba' mi' pix ji ja tii' gu ja'tkam nam jix io'm mui' miji tu ga'ra gu bixchu'. Ba' biix mi' dhir ja'k ji ja aadi nam ji'k bhai' ka tu ga'ra gio gui' nam bhai' ka tu saba'n, ja ia'lhxichulh gu ja memees gui' nam bhai' bhaan ka tua' gu tuumiñ nam bhai' ja pataaxi'ñ gu ja'tkam ki'n gu jai' tuumiñ, gio ba' gui' nam giokda' bhaan bhai'p ka ja kuup nam bhai' ka ja ga'ra, biix jup ja ia'lhxichulh.

¹³ Ba'p ja titda pui' xi ja doodak:

—¿Kux cham maat japim aa nap jum kai'ch gu ñio'ki'ñ guñ Gi'kora' mi' na pai' tu ua'ñix: "Dhi chiop nat mi'm ki, mi' dhir jix bhaai' nam bha tuñ a'gi'ñdha' gu ja'tkam soi' jim ilhdhat"? Aapi'm gu' ya ja'p tu'tii' na jax pai' no'm jum jumpa'n gu i'xkum.

¹⁴ Ba' na pui' bhai' ka oiri' gu Jesusus na pai'r g'e' chiop, bhai' ba ai mit ji'kchi gu ja'tkam nam cham ñiñña ka' gio ba' jai' gui' nam jix mama'mkulhi' ka', ba' soi' ba titda am na ja dudua'ñdha'. Ba' gui' cham jax ji chi'ñik jix ja joi'mdak jup xi ja dudua'ñ, jix kiki' mit jup jum duu.

¹⁵ Ba' giilhim bhai' ji bhaak jamit gu ja g'e'g'er kam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios gio ba' pui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, na mit tii' gu Jesusus nat ja dudua'ñ gux kako'k kam. Gio gu' gu a'aalh mi' dhir ya'p pix jiiñak jup biit am nam jix bhai'm taat buiñor gu Jesusus, jup kai'ch am: "Taxchaab ba' guch Gi'kora' nat bhai' bach joochxi gu boxii'ñ gu Dabii' gui' na bijik ya'r g'e'kam kat."

¹⁶ Ba'p titda am gu Jesusus gu g'e'g'er kam jum aa'ñdam:

—Ja'p xi ja tii'ñ nam cham ñiokda' dhi a'aalh. Moo ja'p ja k'e' ap pix nam jax kai'ch.

Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho jax gip bua siam jax kai'ch, na gu' pui'm kai'ch gu ñio'ki'ñ guñ Gi'kora' mi' na pai' tu ua'ñix na saak siax bhaai' gu a'aalh nam tu daanda' buiñor gu Dios, sia gui' nam

ka xio'da'. ¿Cham aa pim ji'xkat tu jiñkui'n mi' na pai' pu'ñim kai'ch?

¹⁷ Ba' daipu' xi ja tìdak gu Jesusus mi' dhir pu jii mu ja'k na pai'r Betaania, mi' ba' gan ji chibia.

Gu iigix na ba gokia' na ñiokdha' gu Jesusus (Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸ Ba' kabuimuk nat giop ba xia', ma jii ip gio gu Jesusus bhammi ja'k gè' kiicham. Ba' na gamai' ka jimchu', am jix bhioгим ba tu tatdatu'.

¹⁹ Ba' ba tii na mu ja'p kiiik boi jugii'n maa'n gu iigix, ba' muu' ma jii nat tiiгим. Ba' na bha ja'p tii xi ñiñii'n, pu nim maa'n kut tii gu iibhai'ñga'n, ba'p kai'ch:

—Alh moo cham ji'xkat ka iibhai'ñcha' dhi iigix.

Ba' moo jano' nat jax pu tii'n, pu mi' nai' ji gaa gu iigix.

²⁰ Ba' mi' pui' pup tu'ii' am gu noonbi'n na mit pui' ji' ti tii, ja'xpix ba' ba tikka am gu Jesusus nat jax dhuukat nai' ji gaa gu iigix nat jax pu tii'n na cham ka iibhai'ñcha', jup titda am:

—¿Jax chi kut ba' moo jotmoda' nai' ji gaa dhi iigix na pich jax pu tii'n na cham ka iibhai'ñcha'?

²¹ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho na bhaan jix maati' ka' na cham tu' daipu' pu'ñix bhaai' na pim pu tu duñia' no' pim jix biiñak buiñor guñ Gi'kora', gu' ja'pji sia ji gu'ñi oidha' no' pim jax titda: “Eap ya' dir ja'k jim muni ja'k na pai' gè' suu'n gu suudai'”, dho gu' pui' dho ji chu buusnia' no' pim bix jam jujur ki'n ti jii'gi'n na pui' ji chu buusnia' na pim jax ti'ya'.

²² Gu' ba' pu'ñi ip no' pim bix jam jujur ki'n jix biiñak buiñor guñ Gi'kora', jam makia' dho tu' na pim taanda'.

Gu Jesusus nam tii ba tikkada' na jax kai'ñkam pui' tu bua bhai' gè' chiop (Mr. 11:27-33; Lk. 20:1-8)

²³ Ba' gio mi'p ba ai gu Jesusus na pai'r gè' chiop. Ba' na mi' ka tu ja a'gi'n gu ja'tkam, mi' ba ai mit gu ja gè'gèrkam tuk gui' nam bhai' gè' chiop ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' gui' nam jir ja gè'gèrkam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam. Ba' bhai' ba tikka am, jup titda am:

—¿Jax jap ba' kai'ñkam ya' pu tu bua? ¿Jaroom chianik bham joot nap ya' pu tu duñia' nap diilh jax ilhii'n?

²⁴⁻²⁵ Ba' gu Jesusus jup ja titda:

—Dho ea nañ aañ maa'n jup xi jam tikka' gu tu'x buadam na jax jir jum duukam. ¿Jaroo bha joot saak gu Juan na ja bopkona' gu ja'tkam? ¿Dios aa, ka' diilh aa mit chia gu ja'tkam na ja bopkona'? Ea gor xiñ aagi'ñ nañ ba' aañ jup jam aagi'ñdha'.

Ba' gui' dai na mit ba jim ti tikka diilh, jup kai'ch am:

—¿Jax jach ja'k tìda'? Na gu' no'ch jax kai'ch nat gu Dios bha joot gu Juan, pui' dho ji ch'i'ya': “¿Gu' jax ji ku pimit ba' cham mi' pui' jii na jax tii pup tu jam a'gidhimik?”

²⁶ Gio no' chich jax tiip xi chii'n na mit diilh chia gu ja'tkam na ja bopkona', bhaakuim dhoch ma'yasai joodai ki'n jich kooda', nam gu' bix pix ti jii'gi'n na gu Juan bhaankam tu a'gimik gu Dios.

²⁷ Ba' pui' cham bhaai' nam jax tìda', dai nam jup titda pix:

—Cham ji nach maat nat jaroi' bha joot gu Juan.

Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho bak aañ pui' cham jup jam aagi'ñdha' ku gi nat jaroi' bhañ joot nañ ba' ya' pui' tu bua.

Gu Jesusus na bhaan ji ua'rgidhai ba tu a'ga' maa'n gu maa'nkam na mu pai' ja jootsa' gook gu maamra'n nam tu juanpu'

²⁸ Ba' moo mi' dhir ja'pni bhai'p ba ja tikka gu Jesusus, jup kai'ch:

—¿Aapi'm jax ilhdhat kèè? Pui' na jax maa'n gu maa'nkam no' gook tu maamar, ba' no' maa'n jax titda: “Ea nap mu jimia' mu gaa tir nap tu juanmira'.”

²⁹ Ba' no' gu' jax kai'ch pix gu maraa'n: “Aañ cham. Aañ moox oo'n. Cham pai' jimiim jii ilhii'n iñ.” Ba' na pui' xi kai'chimik ja'xpix siamri dikoo ma jii.

³⁰ Gu' ba' gu jumai pui'p ba titda ip, gui' dho gi gu'x bhai'm taatit jup kai'ch ji: “Ea ku gi nañ moo mu jimia'.” Ba' daipu' xi ch'i'ik pu cham mu' ba ji jii, pu cham ji'xkat dho gi mu jii mu nat pai' joot gu taata'n.

³¹ Ba' mi' dhir jup ja titda gu Jesusus:

—¿Jax chu'm gu gook jii mu nat pai' joot gu taata'n nam tu juanpu'?

Ba' gui'p kai'ch am:

—Dho gui' nat jax biipi' dir pu tii'n dho.

Ba'p ja titda ip gio gu Jesusus:

—Dho aapi'm pu'ñip ji buusan na jax gui' nat pu cham jii mu nat pai' joot gu taata'n. Gu' ba' dhi' ja'p jir jum duukam nam biipi' jimia' jir dhaam ja'k buiñor gu Dios gui' nam jir tuumiñ tutaandam tugi'ñ gux io'm gè'kam Rooma kam, gio gu u'uub gui' nam jir ganai' pix ka'. Gu' ba' aapi'm cham, sia ku pim pui' tii xi ilhii'n na pim aapi'm biipi' jimia' git jix dhaam ja'k,

³² na pimit gu' cham mi' pui' jii na jax tii pup tu jam a'gidhimik gu Juan ja'tkam bopkondam, dai na pimit tu' pix ilh. Gu' gu tuumiñ tutaandam tugi'ñ gux io'm gè'kam Rooma kam, sia kum giilhim tiix u'ua'tulhdhix, gio gu u'uub gui' nam jir ganai' pix ka', moo jano' soi' jim ilhdhak mi' pui' jii mit nat jax tu ja a'gi gu Juan. Gu' aapi'm pu cham mi' pui' jii ji, sia ku pimit

tii kai nat jax tu a'ga gio na pimit jax tii nat joidham jix bhai' tu duu.

Gu Jesusus na tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai gu tujuandam na mit buam pix tu dooda
(Mr. 12:1-12; Lk. 20:9-19)

³³ Mi' dhir ba' moo ja'pni bhaan ji ua'rgidhak bhai'p ji chu a'ga gu Jesusus, jup ja titda:

—Kani na pim moo jumaip xiñ kaaya' nañ tu' bhaan jup tu jam a'gidha'. Maa'nnim maa'n gu maa'nkam tu darsak gu uubas gio ba' nat tu kuu mi' nat ji'x juugit tu darai. Mi' dhir ba' moo tu echkai ip mi' na pai'x bhai'n ka' nam ba kii'da', gio ba' nat mi' kii ip maa'n gu tɛb bhi'ñbak na ba' bhai' dhir bhaan daakat nai' ti nii'ñdha' na tu nuuka'nda'.

'Gu' ji na gu' moo ampik jup bar jimdami' mik ja'k. Ba' mi' ka xi ja do'ñchok ji'kchi gu ja'tkam nam mi' ka tu juanda' pu jii ba'.

³⁴ Ba' nat pai' dhuuk ba bhai gu uubas, mui' ba ja joot gu tujuandam tugi'ñ mu nat pai' ka xi ja do'ñchok gu jai' tujuandam tugi'ñ nam ua'pu' gui' na ji'k bhaan bipio'.

³⁵ Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk tii mu ba ai gu tujuandam gui' nat mu ja joot, dai na mit bhai' ji ja da'ngi, ja gibiimik am, jai' mit pu ja koi, jai' ba' dai na mit joodai ki'n xi ja ma'yasak gio pui' mijip xi ja joot.

³⁶ Ba' gatuuk jai' mui' tiip ja joot, mui' pa' iam, cham tu' ja'kbui' nat ji'k mu ja joot bi'pi' dir, gu' ji na gu' maa'n na mit jax ja dooda.

³⁷ 'Gu' ba' mikkat na cham ka jai'ch na jaro' mui' ka jootsa', dai gu maraa'n pix ba bii jui' nax io'm jix dha'da'. Ba' pui' mui'p ma joot jup xi chi'ik: “Dhi' dho gi gu' chi juugi'ñdha' am ji, nam gu'x maat na aañ jir jiiñ mar.”

³⁸ Gu' ji nat gu' cham pui' ji chu buus nat pai' dhuuk mu tiip ba ai gu maraa'n. Jup kai'ch am diih jix dhu'np'i'ñ ki'n gu tujuandam: “Dhi' moo bhaan ji chu bi'ya' biix na ji'k tu' ya'x chu jai'ch no't ba muu gu taata'n. Ja'pji nar am ji nach mu'aa' na ba' aach jich a'm ji chu bi'ya' kapbhai' nat diih ya' ka ai.”

³⁹ Ba' pui' xi chi'ik bhai' ji dhaa mit, baas dir ja'p koraar bi'bh'i' mit xi baidhak xi mu'aak.

⁴⁰ 'Gu' ba' aapi'm jax ilhii'ñ na ja dooda' dhi' dhi tujuandam na mit buam pix tu dooda na pai' dhuuk mi' aaya' gui' nat mi' tu darsak gu uubas?

⁴¹ Ba' gui'p kai'ch am:

—Dho gu' ja kooda' dho jia, jai' ba' mi' ja iabu' gu tujuandam, nam ba' mi' dhir ba maakidha' gui' na ji'k bhaan bipio'da' na pai' dhuuk bax bhai ka' gu uubas.

⁴² Ba'p ja titda ip gio gu Jesusus:

—ÇCham aa pim ji'xkat tu jiiñkui'ñ gu ñio'ki'ñ gu Dios mi' na pai' tu ua'ñix na ja'pnim kai'ch:

Gu jodai na mit mai' xi buak gu bhibhi'ñbakchadam,

gu' ji nat gu' gio mi'p dai gux Gi'kora' na ba' bhaan darka' gu jai' joodai,

na gu' pui' ja'k jix aa',

ba' aañ joidham jix bhai'ñ chaat bui'ñor gu dhi' pui' nat jax tu duu?

⁴³ Ba' aapi'm pu'ñip ji buusan na jax gu bhibhi'ñbakchadam na mit mai' xi buak gu jodai gux kii', ba' cham ji'xkat aaya' pim jix dhaam ja'k bui'ñor gu Dios. Dai gui' nam ji'k mi' pui' jiiim na jax jix aa' nam ba' jimia' bui'ñor.

⁴⁴ Ba' aañ ya' pu jam titda na pu ta'tak jup jum duñia' gu jaro' no't bhaan jutbuk ia dhi' dhix kii' jodai. Piam ku gu' no't jax dhuukat bhaan gi' gu jaro' no' mi' pai' ka oiri, pu matai dhop jum duñia'.

⁴⁵ Ba' tiix dhaagik am gu Jesusus gu gɛ'gɛ'kam jum aa'ndam, nam gu'x maat na dhi' ja aagit jup kai'ch nat tu a'ga bhaan ji ua'rgidhak gu tujuandam na mit buam pix tu dooda.

⁴⁶ Gu' ji nam gu' moop jix ja i'bh'i'ñ gu ja'tkam, nam gu' biix pix jix bhai'x mat ka' na gu Jesusus silhkam Dios bhaankamu'n tu a'gada'. Ba' pui' cham ji'xkat jax dhoda mit gu mi' jotmoda'.

22

Gu Jesusus na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai maa'n gu maa'nkam nam tiimo'

¹ Ba' gio bhai'p ji chu ja a'gi gu Jesusus gu ja'tkam bhaan ji ua'rgidhak maa'n gu maa'nkam nam tiimo', jup ja titda:

² —Ba' na jax ja'k ja a'm ti niidhidha' gu Dios gu ja'tkam, ja'p ji buusan na jax maa'n gu gɛ'kam no' mu pai' ba xim tiimom gu maraa'n,

³ na ba ja jootsa' gu tujuandam tugi'ñ nam ja bai'ñpu' gu ja'tkam nam tu jugia' gu koi'. Gu' ji na gu' ni ji'x kum cham aa' nam pai' dhuuk mu ja'p pui' tii ba ja titdaim, pui' mit giop ba jii gu tujuandam tugi'ñ gu gɛ'kam.

⁴ Ba' gatuuk jai' gio mui' tiip ja joot jup xi ja titdak: “Ea na pim aapi'm mui'p jimia' na pim ja bai'ñpu' gu ja'tkam nam ya'ni tu jugia' gu koi'. Ja'p japim ja titda na ya' bax chu bhai, na ñich gu' tu chia gu tutuur gux dhudua kam nam ja koodai tu jidhoora' gu bakaax.”

⁵ Gu' ji na mit gu' sia cham aa gu ja'tkam nam mu tu koi'po' nam pai' dhuuk mu ja'p pui' tii ba ja titdaim gu tujuandam tugi'ñ gu gɛ'kam. Maa'n dai nat mu ja'k ji dhuu na pai' tu ga'mbhar, maa'n ba' mu ja'k jup ji dhuu na pai' tu juanda'.

⁶ Gu jai' ba' dai na mit bhai' ji ja da'ngi gu tujuandam tugi'ñ gu gɛ'kam, ja gibiimik jamit mi ja'p xi ja koodak.

7 Ba' gu gɛ'kam giilhim bhai' ji bhaam na mit ja koi gu tujuandam tugi'n. Mu ja joot dho gu' gu sandaarui'x chugi'n nam pui'p ja kooda' gui' na mit jup tu dooda, gio nam pup xi ja mi'iidha' gu ja ba'bhak.

8 Mi' dhir ba' moo ja titda gu jai' tujuandam tugi'n: "Dho gu' ya' tii bax chu bhai dho dhi koi', gu' ji na mit gu' cham aa gui' na ñich mui' tii tu ja joochxi nam bha tu koi'po' git.

9 Ea na pim aapi'm mui'p jimia' mu ja'p irban gu gɛ' kiicham na pim ja bai'ñpu' gu ja'tkam nam ya'ni tu jugia'. Biix japim bha ja baidhika' na pim ji'k mi ja'p ja tigia'."

10 Ba' mui'p ma jii mit gu tujuandam tugi'n gu gɛ'kam mu ja'p irban gu gɛ' kiicham, ba' biix ja baidhak jamit na mit ji'k mi ja'p ja tii, sia gui' nam giilhim jix buam tomaat ka' gio gui' nam jir jix bhahbai'kam ka'. Suu'n jamit mi'ji ba'k chir mi' na pai'r koi'cham ka'.

11 Ba' ja'xpix nat pai' dhuuk mi' ba baa gu gɛ'kam, ba tii na maa'n cham pu chu'm ti tii'chu' na jax chu'm tim titi' na ba'x bhaai'n ka' nañ mu bakia' mi' pai' no' pu'ñir koi'cham ka'.

12 Ba'p titda: "Jax japich dhuuk ya baañ jaduun? Nap moo cham pu chu'm ti tii'chu' na jax chu'm tim titi' na ba'x bhaai'n ka' nañ mu bakia' mi' pai' no' pu'ñir koi'cham ka'." Ba' cham ñiok gui' na mi' pui' titda.

13 Ba'p ja titda gu gɛ'kam gui' nam mi' tu bhijim gu koi': "Ea gor buuprak gu tootna'n gio gu noonbi'ñ mu bua'ñ diirap dhi maa'nkam mi' na pai' giilhim jix chukgam na tii suakda' na giilhim jix buam jum aa'nda'."

14 Ba' pu'ñi tiip jix aa' gu Dios nam git mui' ti jii'ñdhai gu ja'tkam mi' pui' jimia' na jax jix aa', gu' ji na gu' ji'k pix nam ba'x aa' nam mi' pui' jimia'.

Gu Jesusu na pui' ba tii'da' nar am nam gook kap tu namki'ñdha' gu ja'tkam
(Mr. 12:13-17; Lk. 20:20-26)

15 Ba' bhaakuk mi' dhir pu jii mit gui' nam pariseos jum tii'ti'nda'. Ba' tii biix maap xim jumpadak ma tu a'ga mit nam jax dhu' mai'chia' git gu Jesusu na pu ti'ya' git na jax cham pui' ja'k tu aagix ka' nam ba' pui' ji chi'ji iattulhdhai tu chi'ña' nam mu'aa'.

16 Ba' mui' tii ja joot jamit ji'kchi gu ja ja'tkam tuk ja biim gu Eroodis gu ja'tkam tugi'n nam sap tikkapu' gu Jesusu, katti sap iam maakam pix ti'ya' git na jax cham pui' ja'k tu aagix ka' nam ba' pui' ji chi'ji iattulhdhai tu chi'ña' nam mu'aa'. Ba'p titda am mu ji gɛ'k:

—Jiñ jaduun, aach ti jii'gi'ñ nap silhkam jup kai'chdha' nap pai' dhuuk tu ja a'gi'ñdha' gu ja'tkam, jir silhkam nap jax ja titdada' na pui' ja'k jix aa' gu Dios, gio na

maa'n nap jax ja ilhii'ñ gu ja'tkam sia nar jaro'i' ka' git.

17 Ba' aach ja'p tu'm bham tikkam jich jaduun, jir am aa nach namki'ñdha' gux io'm gɛ'kam Rooma kam Seesar tii'gim na ji'k aagix nach namki'ñdha', ka' cham aa?

18 Gu' ji na gu'x bhai'x maat gu Jesusu nam jax kai'ñkam jup titda, ba'p ja titda:

—Jax ku pim ba' moo ja'p tii xiñ mai'chim jiñ jaaduñ?

19 Ea gor maa'n bhañ chaiñbui'ñ gu tumiñ gui' na ki'n tum namki'ñ na ji'k aagix nam namki'ñdha' gux io'm gɛ'kam Rooma kam.

Ba' gui' maa'n jup xi bhidham jamit gu tuumiñ.

20 Ba' gu Jesusu xi dhaagik mi' xi chiigik jup ja titda:

—Jaroo da' dhi' na ya' jupñix bhaan dhi tuumiñ, gio na jaro'i' mi' ua'ñix na jax chi'?

21 Ba' gui'p kai'ch am:

—Dho gux io'm gɛ'kam Rooma kam dho.

Ba'p ja titda ip gio gu Jesusu:

—Dho pim xi maakidhat ku gi gux io'm gɛ'kam Rooma kam na ji'k bhaan jup bi'pio'da', gio gu Dios japim jup xi maakidhat na ji'k bhaan jup bi'pio'da'.

22 Ba' pu cham ka ñio mit gui' nam mi' tikka, dai nam mi' pui' pup tu'ii' ji'x juugit. Mi' dhir ba' dai na mit ba jii cham jax ji chi'ñik.

Gu Jesusu nam tii ba tikkada' gu saduseos nam jax ja'k tu ja jimda' gu kol'ñga'n nam pai' dhuuk gio mu pai'p ba oipoda'

(Mr. 12:18-27; Lk. 20:27-40)

23 Ba' moo jano' mi'p ba ai mit ip gui' nam saduseos jum tii'ti'nda', gui' nam cham ti jii'gi'ñdha' nam gio mu pai'p ba oipoda' gui' nam ji'k ba ko'iix ka' gu ja tutku' am bhaan. Ba' bhai' ba tikka am gu Jesusu, jup titda am:

24 —Aach bhai' ma jii jich jaduun na chich bham tikkam gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees, na sap no't maa'n ba muu gu maa'nkam, no't diilh mi' ji bii gu binga'n, no' cham maa'n bhaan tu mar kat, jix bhai' na bhai' ji bhiiya' gu sipdhi'ñ gui' na mia'n oi'ñdha' na ba' bhaan ba tu mar ka', na ba' ja'p ji buksia' nar dhi' ka' gu xio'gi'ñ gui' na ba mukia'.

25 Gu' ji nam gu' moo ja'pñip tu a'gada' gu ja'tkam nam sap mu pai' oi'ñkat xijum gook gu ja'tkam daim sispidhim. Sap ba' moo tii ba ti biina' kat gu' nar biipi' kam, gu' ji nat sap gu' am xi muu, pu cham sap maa'n bhaan tu mar kat gu ubii. Sap ba' gu sipdhi'ñ gui' na mia'n oi'ñ gui' nat ba muu, tiix bhai' ba tiidak gu nuuchixi'ñ.

26 Gu' ji nat sap gu' pui' am jup xi muu, pui' sap cham maa'n jup tiigik jamit gu alhii. Gio gu ti'iraab kam sap pui' tiix bhai'p ba tiidak ip, gu' ji nat sap gu' pui' am jup xi muu.

Pu bñix dho sap koi mit gu xijum gook ti pup bhíbhíjímik, pu cham sap jaroi' maadit bhaan tíigik gu alhii.

²⁷ Mikkat sap bñix am jup xi muu gu ubii.

²⁸ Gu' ba' gu xijum gook gu ja'tkam nam tí pup bhíbhíjímik gu ubii, ¿jax chu'm ba' pik gio bhai'p ji bhíya' jano' nam pai' dhuuk saak gio mu pai'p ba oipoda' sia ku mit tí ba koi gu ja tutku' am bhaan?

²⁹ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho jax dhuí na pim gu' cham maat gu pui' na jax tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios, ni na pim jix maat na jax jir gè'kam na pu tu duña' na jax ilhii'ñdha'.

³⁰ Gu' matgim gui' nam jik ko'iim nam gio mu pai'p ba oipoda', cham tu' bhaan ka títi'ñchoka' am ji, na gu' dai ya' dhi oi'ñga'n bhaan nam ba'x aa'nda' nam ti bipna' ka'. Gu' no'm maakam ja'k ba oipo, ja'ppix ba ji buanda' am ji na jax gu noonbi'ñ guñ Gi'kora' gui' nax dhaam jup tu'ii'.

³¹ Gio gu'x bhai'x maati' nam bhai' pai' aajim maa'n kap gui' nam jik ko'iim gu ja tutku' am bhaan, na gu' pui'm kai'ch bo gu ñio'ki'ñ gu Dios mi' na pai' tu ua'ñix bhaan gu u'uan. ¿Cham aa pim jix'kat tu jiiñkui'ñ? Na ja'pnim kai'ch bo:

³² “Aañ jir di' gu Dios tugi'ñ gu Abraam, gio ba' gu Isaak, gio ba' gu Jakob.” Cham tu' na jax kai'ch: “Aañ jir ja Dios tuk kat”, gu' ja'ppi na pui'm kai'ch ji na pui' ja Dios tuk ji. Dhi' bhaan jix maati' nam pui mu pai' oipo dhi' dhi ja'tkam, sia ku mit ba koi gu ja tutku' am bhaan.

³³ Ba' pu cham ka ñio mit bñix gu ja'tkam, dai nam mi' pui' pup tu'ii' na mit pu'ñi kai gu Jesusus, na gu' joidham jix bhai' xi bua na tu a'ga.

Gu Jesusus na ba tu aa'nda' na jax chu'm jix io'm jum aa' nañ mi' pui' duiñchu'nda' na jik'jax tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios

(Mr. 12:28-34)

³⁴ Ba' gu pariseos maap xim jumpadak giop ma tu a'ga mit na mit pai' dhuuk pui' ba ti kai nat maa'n nat jax ja ma'iich gu Jesusus gu saduseos.

³⁵ Ba' maadit gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios mu jimik amuub na pai'p tu'ii' gu Jesusus, mi ja'p ji kikkok bhai' ba tikka, gu' na mi' pix tíix mai'chim ku ba'p kai'ch, jup titda:

³⁶ —¿Jax chu'm pik jix io'm jum aa' nañ mi' pui' duiñchu'nda' na jik'jax tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios?

³⁷ Ba'p titda gu Jesusus:

—Dho mi' na pai' ja'pnim kai'ch: “Bñix jum jur ki'n jap tu daanda' buiñor guch Gi'kora', gio nap jix'jup jum taat.”

³⁸ Dhi' ji' ji na bñip' kat jix io'm jum aa' nap mi' pui' duiñchu'nda'.

³⁹ Gatuuk ba' moo mi' na pai' ja'pnip jum kai'ch: “Jix ja joi'gi'nda' ap bñix gu ja'tkam sia nar jaroi' ka' git, ja'p nap jax xim joi'gi'nda' aap dilh.”

⁴⁰ Na gu' dhi' bñix na jik' jax tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios, dai dhi' pik dhi gok kap nax io'm bhaan tum a'gada', gio gui' nam bijik bhaankam jup tu a'gimik gu Dios, dai dhi' bhaan jup tu ja a'gi'ñdha' am gu ja'tkam.

Gu Jesusus na ba ja tikka' gu pariseos na jaroi'r boxii'ñ guch Xoi'kam

(Mr. 12:35-37; Lk. 20:41-44)

⁴¹ Ba' nam pui mi' kap tu'ii' gu pariseos, ⁴² ba ja tikka gu Jesusus na sap jaroi'r boxii'ñ guch Xoi'kam, jup ja titda:

—¿Aapi'm jaroo ilhii'ñ jiiñ jaaduñ nar boxii'ñ guch Xoi'kam?

Ba' gui'p kai'ch am:

—Dho saak gu Dabii dho.

⁴³ Ba'p ja titda ip gio gu Jesusus:

—¿Gu' jax ji na ba' gu' dñil gu Dabii nat pui' ja'k jurtuda gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' pui' ja'k iim guch Xoi'kam nar gè'kam tugi'ñ? Mi' pai' na tu ua'ñix bhaan gu u'uan na ja'pni kai'ch gu Dabii:

⁴⁴ Jup titda gu Dios guñ gè'kam tuk:

“Ya'ni kii'n dir jiiñ xanoop jap ka xi dhaibu' nañ ka xi ja tulhiiñchuda' gui' nam xim bhaamki'ñ,

nam ba' soi' bam ilhdha' aap jum bui.”

⁴⁵ ¿Gu' ba' jax dhuukat pui' Dabii jir boxii'ñ ji guch Xoi'kam na ba' gu' dilh gu Dabii pui' ja'k iim nar gè'kam tugi'ñ guch Xoi'kam?

⁴⁶ Ba' pu cham jaroi' ka' ñio, dai nam mi' pix pui' pup tu'ii'. Jano' dir ba' pu cham jaroi' tu' ka tíkkada' gu Jesusus, nam gu'x maat na maa'n na jax ja mai'chia'.

23

Gu Jesusus na ba tu aa'nda' nam buam pix tu jim gu pariseos gio gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios

(Mr. 12:38-40; Lk. 11:37-54; 20:45-47)

¹ Mi' dhir ba' moop ja titda gu Jesusus gu ja'tkam gio gu noonbi'ñ, jup kai'ch:

² —Gui' nam sap pik ba' tíi xix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios gio gui' nam pariseos jum tíiti'nda', gammiji bhaan tu a'gada' am gu pui' na jax ja'k tu aagix mi' nat pai' tu ua'nak gu Moisees.

³ Ba' aapi'm cham jax ji kai'chit tu' ka'm xi ja niidhat nam jax jam titdada', dai ji na pim gu' cham pui' ja'k jup tu jimda' nam jax ja'k tu jim dñil, na gu' jax ñam xi chi'ji maakam tu buidha' am nam dñil jax ilhii'ñdha'.

⁴ Giilhim jix xijaim ja chianda' am gu ja'tkam nam mi' pui' jimia', sia kum gu dñil pu cham mi' pui' jiiimdat jup kai'chdha', ni palhíp dho moo.

⁵ Ja'p pix ba' dai nam bhaan pix gè'gèrkam jum taat ka' nam sap pik ba' panaas mi'

pui' xi jium nam xi ja ni'i'ndha' gu ja'tkam, gu' pu paa gi mi' pui'p jiumda' am gu tu' silhkam. Gio na ja ko'raarda' ip nam bha ja'p ja kokobtai' am xi ja buupratu'nda' gu bapket gui' na mi' tu ua'frix gu ñio'ki'ñ gu Dios, piam bha ja'p ja noonob am. Gio nam t'e'teb tim ti'ii'rika' gui' na am tu bhabha'salh ka' gu jajannullh.

⁶ Gio no' mu pai' tum kua', jix aa'nda' am ip nam jix kiki' a'toxkar ta'm xi dharka', gio mu ja'p na pai' jax tum daanda', jix aa'nda' am ip nam biip' dir xi dharka'.

⁷ Gio nam jix aa'nda' ip nam soi'm duukat ja ñio'ki'ndha' gu ja'tkam mu ja'p irban gu g'e' kiicham, gio nam jix aa'nda' ip nam pui' ja tii'ti'nda' nam jir jix chu mamatdagim.

⁸ Ba' aapi'm cham pui' ja'k jup tu jimda' nam jax ja'k tu jim gui'am. Cha'pim jix aa'nda' nam pui' jam tii'ti'nda' gu ja'tkam na pim jir jix chu mamatdagim, na pim gu' aapi'm ja'p ba ji buan na pim jir jum jajaannim. Ba' maa'n pix jix jai'ch gui' nax dhaam jup tu'ii' na jam buir jix chu matdagim.

⁹ Gio na pim cham jaroi' pui' tii'ti'nda' ya' dhi oi'nga'n nar jam gi'kora', na gu' maa'n pix jix jai'ch gui' nax dhaam jup tu'ii' nar jam Gi'kora'.

¹⁰ Ni na pim cham pui'm aa'nda' nam git g'e'gerkam jam bia'ka' gu ja'tkam, na gu' aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora' nañ ba'r jam g'e'kam tuk.

¹¹ Ba' no' jaroi' aapi'm maadit jix aa' nar g'e'kam ka', jum aa' nax bhai' ja buada' gu ja'tkam sia nar jaroi' ka' git.

¹² Na gu' gu jaroi' no' dai g'e'kam jum taat, pu cham tu' dho tu' ki'n ji bi'ya', gu' no' gammiji soi'm ilhii'ñ, dho gi' gu' g'e'kam ki'n ji bi'ya' ji.

¹³ Gu' ba' aapi'm na pim ji'k sap pik ba' tiip xix maat gu ñio'ki'ñ gu Dios gio aapi'm na pim pariseos jum tii'ti', cham bhai' tu jam jimia' na pim gu' cham silhkam ja aagi'ñ gu ja'tkam nam jax ja'k mi' pui' jimia' na ba' ja a'm ba ti niidhidha' git gu Dios, ni aapi'm diilh dho moo ku pim mi' pui' jium, ni na pim cham aa' nam mi' pui' jimia' jai' dhit gu ja'tkam gui' nam ji'k mi' pui' ti xix jimiiik.

¹⁴ Jam aagi'ñ iñ moo na cham bhai' tu jam jimia' aapi'm na pim sap pik ba' tii xix maat gu ñio'ki'ñ gu Dios gio aapi'm na pim pariseos jum tii'ti', na pim gu' ja ixi'ndha' gu ja ba'bhak gu di'dilhdhim u'uub, ba' giilhim mik tu daanda' pim pui' xi chu bua't na ba' jax dhui cham maati' ka' git na pim tu' jax buada'. Ku ba' gu' kam aaya' ji na pim pai' dhuuk giilhim jum tulhiina'.

¹⁵ Cham bhai' tu jam jimia' moo aapi'm na pim sap pik ba' tii xix maat gu ñio'ki'ñ gu Dios gio aapi'm na pim pariseos jum tii'ti', na pim gu' mu ja'p nai' jiumdat ja chi'iidha' gu ja'tkam nam mi' pui' jimia' na

pim jax ja'k tu jim aapi'm diilh. Gu' ba' no't jaroi' maadit mi' pui' ba jii na pim jax ja aagi'ndha', aapi'm jix io'm maakam xi chi'ña' na mi' pui' jiumda' sia ku jax cham pui' aa' gu Dios, gu' na ba' jax dhui mu ja'k bhüya' na pai' cham tutki gu tai na ba' giilhim jum tulhiina', cham tu' pui' na jax aapi'm.

¹⁶ Cham bhai' tu jam jimia' moo aapi'm na pim sap pik ba' tii xix maat gu ñio'ki'ñ gu Dios gio aapi'm na pim pariseos jum tii'ti', na pim gu' pui' kai'chdha' na cham jax bua sia kut cham pui' duu gu jaroi' no't pui' xi chi'ñik na gu g'e' chiop bhaan jix maati' ka' na pui' tu duña' jax ña ja'k jix chu duñiim ka' buiñor gu Dios. Gu' sap ba' no' jax kai'ch na gu di'oor gui' na miji jai'ch ka' miji irban dir gu g'e' chiop bhaan jix maati' ka' na pui' tu duña', dhi' dho gi' gu' sap pik ba'x io'm jum aa' ji na pui' tu duña' sia nar jax ka' git.

¹⁷ Cham jam jur bia' pim dho jia ku pim ba' pui' kai'chdha', ja'p ji buan japim na pim cham ñiñña. Jax dhui na moox io'm jum aa' gu g'e' chiop, cham tu' pix gu di'oor na miji jai'ch ka' irban dir.

¹⁸ Gio na pim jup kai'chdha' ip na sap pik ba' cham jax bua no't cham pui' tu duu gu jaroi' jax ña ja'k tu daasa' buiñor gu Dios na pu tu duña', sia kut gu' pui' xi chi'ñik na bhaan jix maati' ka' git gui' na bhaan bha tum makgixi'ñ gu Dios. Gu' sap ba' no' gu' jax kai'ch na sap pik ba' bhaan jix maati' ka' gui' na ji'k bhaan bipio'da' gu Dios gu tu' gui' na bhai' bitka' bhaan gui' na bha tum makgixi'ñ, na sap pik ba' dho gi' gu'x io'm jum aa' ji na pu duña' sia nar jax ka' git.

¹⁹ Ba' aapi'm jiiñ jaaduñ na pim ja'p ji buan na pim cham ñiñña, jax dhui nax io'm jum aa' gui' na bhaan bha tum makgixi'ñ gu Dios, cham tu' pik gui' nam bha makgirta'.

²⁰ Na gu' gu jaroi' no't pui' tii na bhaan jix maati' ka' gui' na bhaan tum makgixi'ñ gu Dios na tu' silhkam pui' tu duña' jax ña ja'k jix chu duñiim ka', cham tu' dai gui' aagit jup kai'chdha' na bhaan bha tum makgixi'ñ, gu' ja'pji biix ji sia na aagit jup kai'chdha' gui' na ji'k tu' bha ti bitka' bhaan.

²¹ Piam gu jaroi' no' jax kai'ch na gu g'e' chiop bhaan jix maati' ka' na silhkam pui' tu duña' jax ña ja'k jix chu duñiim ka' buiñor gu Dios, cham tu' dai gu g'e' chiop aagit jup kai'chdha', gu' ja'pji sia biix ji gu Dios gui' na bhaan mi' ti ni'i'ndha'.

²² Piam gu jaroi' no' jax kai'ch na gux dhaam bhaan jix maati' ka' na pui' tu duña' jax ña ja'k jix chu duñiim ka' buiñor gu Dios, sia biix aagit jup kai'chdha' bhammi na pai'r g'e'kam gu Dios.

²³ Ba' cham bhai' tu jam jimia' aapi'm na pim sap pik ba' tii xix maat gu ñio'ki'ñ gu Dios gio aapi'm na pim pariseos jum tii'ti', na pim gu' cham biix mi' pui' duñichu' na ji'k jax

jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios, dai gui' na ji'k bhaan bipio'da' gu tu' gu Dios na pim ba' mi' aichdhidha' gè' chiop. Gu' gu jai' bi'iix ji na pim pu duña', pui' na jax na pim silhkam tu a'gada', gio na pim jix chu joi'gi'nda', gio na pim biix jam jujur ki'n buifor jix biifak ka' gu Dios. Dhi' ji' ji na biix jum aa' na pim mi' pui' duiñchu'nda', gio gu jai' na jax tu daaxix ba pui' ip.

²⁴ Ba' aapi'm na pim cham silhkam tu a'gada', jix ñii'ñ japim gu jaroi' no' am jum ua'tulhi'ñ, gu' aapi'm diilh pu cham jum ñii'ñdha' na pim giilhim jum ua'tulhi'ñ.

²⁵ 'Cham bhai' tu jam jimia' moo aapi'm na pim sap pik ba' tii xix maat gu ñio'ki'ñ gu Dios gio aapi'm na pim pariseos jum tiiti', na pim gu' dai daam dir xi ja bopkonat gu jam bapaas gio jam jajoosia'. Aapi'm jañ dho jam aagit jup kai'ch na pim giilhim jix u'ua'tulhdhix, na pim gu' tu ja iixi'ñdha' gu ja'tkam gam na pim biix aixim tu buada' na jax cham ki' ka'm ñii'ñ gu Dios.

²⁶ Gu' dhi'm aa' ji na pim sia biix irban dir ja'k ja bopkonda' gu jam bapaas na ba' pu'ñi ja'k jix kikü' ka' sia daam dir ja'k.

²⁷ 'Cham bhai' tu jam jimia' moo aapi'm na pim sap pik ba' tii xix maat gu ñio'ki'ñ gu Dios gio aapi'm na pim pariseos jum tiiti', na pim gu' ja'p ji buan na jax mu nam pai'm yassap gu ja'tkam, na daam dir joidham jix chua ki'n xi mamxidhix ka' na ba'x abhaar ka', gu' irban dir ja'k jix io'm mui' mi chi bitka' ji gu kokkoidha' ja a'oo gam biixchu' gu tu' na cham kikü' na mix chu jai'ch ka'.

²⁸ Ba' aapi'm pu'ñi ja'k jup tu jim, panaas ku pim joidham jir jix bhahbai'kam ka' ja bui gu ja'tkam, gu' gu jam jujur am bhaan ni ji'x ji iam kur pui', gio na pim giilhim jix buam tomaat.

²⁹ 'Cham bhai' tu jam jimia' moo aapi'm na pim sap pik ba' tii xix maat gu ñio'ki'ñ gu Dios gio aapi'm na pim pariseos jum tiiti', na gu' jam ko'raar na pim jix bhai' tu buada' mi' nam pai' yassap gui' nam bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, am tu yooxma'nda' pim ji gu' mi' nam pai' jax yassapka' gui' nam ji'k jir jix bhahbai'kam kat.

³⁰ Jup kai'chdha' pim ba' moo: "Jir am kat no'ch git aach jano' biix mi'p oipoda' git na mit pai' dhuuk gu bijik dir kam ja koi dhi' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios. Aach ja a'mkam nokia' git ji nam ba' cham ja kooda' git."

³¹ Gu' ji na gu' sia ku pim pu'ñi tii kai'ch, jax dhui na gu'x bhai'x maati' na pim aapi'm jir ja bopxi gui' na mit ja koi,

³² gio na pim pui' ja'k tu kuugalhdhim na mit jax ja'k bhai' ji chibgai gu jam bopxi kat nam buam pix tu buada' na jax cham pui' aa'nda' gu Dios.

³³ 'Jax japim dui ilhii'ñ na pim cham mu ja'k bhüya' na pai' gammiji cham tutki gu tai na pim mi' pup jum tulhiñdha' gammiji? Na pim gu' giilhim jix bhaa'mna' ja'p na kooko'.

³⁴ Ba' aañ bhai' ka jam joochxidha' gui' nam bhaankam tu a'gada' gu Dios, gio ba' jai' gui' nam jix chu amatda' ka', gio ba' jai' gui' nam biix aixim jup jix chu mat ka'. Ba' aapi'm ja da'ngii ja kooda', jai' ba' na pim kukrus ta'm ja sissapai ja kooda' ip pui', gio ba' jai' na pim ja gi'bia' mu ja'p na pai' jax tum daanda', jai' ba' na pim mu ja'p nai' ba ja gaagidha' na pai' jax ji'dilh i'lhich jir kikcham ka'.

³⁵ Ba' aapi'm jam a'm ji jimia' na ja a'mkam gu jam bopxi kat jam tulhiñchuda' gu Dios, na ba' pu'ñi ja'k biix tu namkix ka' na mit ji'k ja koi gui' nam jir jix bhahbai'kam kat na bhai' tii ja jootosda' ya' dhi oi'ñga'n bhaan nam ba' ya ja'p bhaankam tu a'ga'. Mummii dir bhai' ji jam kusbidha' na mit pai' dhuuk mua gu Abeel, mi' juugit na mit pai' dhuuk jup mua gu Sakariiyas maraa'n gu Berekiiyas gui' na mit mi' saa'ñdhan mua na pai' kiik gui' na bhaan mi chum makgixi'ñ gu Dios, mi' na pai' kiik gu bhi'ñbak na mi chum daanda'.

³⁶ Jam aagi'ñ iñ moo na aapi'm jam a'm ji jimia' na ja a'mkam gu jam bopxi kat jam tulhiñchuda' gu Dios aapi'm na pim xib ya' dudua.

*Gu Jesuus nax buam bam aa'nda' ja a'mkam gu Jerusaleen oi'ñkam
(Lk. 13:34-35)*

³⁷ Ba' bhai' joi'mdara' ji ai gu Jesuus ja a'mkam gu Jerusaleen oi'ñkam, jup kai'ch:

—Aapi'm Jerusaleen oi'ñkam na pim ja koo'n gui' na bhai' tii jam joochxi'ñdha' gu Dios nam ba' ya ja'p tu jam a'gidha' bhaankamu'n, gu' ji na pim gu' aapi'm joodai ki'n ma'yasimii mu'aa' gu jaroi' no't pu'ñi chu'm bhai' tii ba ji buus aapi'm jam bui. Ba' aañ tii pup xi jam aa'ñdhimik na jax ja'k jam a'm ba ti niidhidha' git gu Dios, ja'p na jax gu pippilh no' ja bai'ñ gu ja naan nam mu ja'k xi boopoya', gu' ji na pimit gu' diilh cham aa.

³⁸ Ba' aañ ya' pu jam titda na cham ya' ka ti ñii'ñdha' gu Dios ya' na pim pai' oi'dha'.

³⁹ Gio nañ gu' aañ jup ba jimia' nañ pai' dhir jup jim, ba' cham pai' kañ chigia' pim. Dai jano' nañ pai' dhuuk gio bhai'p jimda' na pim ba' giop bañ chigia', na pim pai' dhuuk jup ti'ya': "Ja'p moo joidham iam na bhai' ba jim gui' nat bhach joochxi guch Gi'kora'."

24

*Gu Jesuus na pui' ba ti'ya' nam iara' gu gè' chiop
(Mr. 13:1-2; Lk. 21:5-6)*

1 Ba' gatuuk na mi' pu'ñi xi chu a'gimik gu Jesusus, ba buus mi' dhir gē' chiop. Ba' nat gamai' ba ji jii, mi ja'p amuub ji ēēk jup titda am gu noonbi'ñ na sap joidham jix abhaar gu gē' chiop na jax ja'k tu't bha bhi'ñbakchix.

2 Ba'p ja titda gu Jesusus:

—¿Jia na joidham jix abhaar na pim jax ba nii'ñ? Ku ba' gu' kam aaya' ji na pai' dhuuk am xim iara', pu nip pai' maa'n kap ku tukdhixim bi'ya' dhi joodai, aañ moo ya' pu jam titda.

Gu Jesusus na ba tu aa'nda' na jax ba tum buidha' na pai' dhuuk bar mia'n ka' nam tiimo' dhi oi'ñga'n

(Mr. 13:3-23; Lk. 21:7-24; 17:22-24)

3 Ba' nam mi' pui' xi chu a'gimik, moo silh bhii mit baasi'n dir ja'k oidha' ta'm bhai' nam pai' Oliibus ki'n jix chu mat ka' gu ja'tkam. Ba' jimdat bha ja'p ji dhaibu gu Jesusus, ba' gu noonbi'ñ mui' ji ai mit nam diih jix chikkam, jup titda am:

—¿Paa ba' pik duuk pui' ba jim iara' gu gē' chiop, gio na jax ba tum buidha' na pai' dhuuk bar mia'n ka' nam tiimo' dhi oi'ñga'n, gio nap pai' dhuuk aap saak gio bhai'p ba jimda'?

4-5 Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho gu' dai nam mui' ya' ba aaya' dho gui' nam pui' kai'chidha' nam sap aañ jir gui' ka'. Moo pim cham mi ja kēkēda' nam cham jam iatgidha'. Nam gu'p kai'chidha': “Aañ jir di' guch Xoi'kam.” Ba' mui' ja'tkam pui' ja titdaimi ja iatgidha' am.

6 Gio ba' na pim pui' ba tē kēkēkē' na ba jigialhcha' ya ja'p gio ba' jai' kap, ku ba' gu' aapi'm cham totdon ka' ji. Na gu' dhi' biipi'm aa' na pui' tum duñia' na ba' pik moo bam tiimo' dhi oi'ñga'n, ku gu' chakuir jano' ka' ji na pai' pik duuk jum tiimo'.

7 Na gu' biipi' ka xim kuugalhdha' nam bhai' ji bhaaku' gu gē'gērkam jum aa'ndam ja biim gu ja ja'tkam tuk nam ja kokda' gu jai' gē'gērkam gui' nam jumai momkoran ja'k jup tui'ka'. Gio ba' na mui' kap bhio'gi' ba jimia', gio ba' jai' kap na ba joñia' dhi oi'ñga'n.

8 Ku ba' gu' dhi' na bhaan pix jix maati' ka' ji na ba miamlhidha' na pai' dhuuk pik tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n bhaan.

9 Ba' aapi'm na pim jik ti jigi'ñdha' aañ jiiñ bui, jam da'ngii jam ui'ka' am nam jam tulhiñchuda', gio ba' nam jam kooda' no'm xi ilhi'ñ, gio ba' nam biix cham jam kiigalhi'ñdha' gu ja'tkam no' pim aañ jiiñ bui ti jigi'ñ.

10 Mui' dho gu' cham ka ti jigi'ñdha' am jano' aañ jiiñ bui na pai' dhuuk pui' tum duñia', dai nam diih bhai' jim bhabhaakuidha', ja kooda' am jai' dhit.

11 Gio ba' nam mui' ya' ba aaya' gui' nam sap pik ba' Dios bhaankamu'n tu a'gidha', ba' mui' ja'tkam ja iatgidha' am.

12 Gio nam biix pix giilhim jix buam ba tomaat ka' gu ja'tkam, cham tu' jaroi' kar jix bhai'kam ka' jano'.

13 Ku ba' gu' gu jaroi' no' moo cham tu' bhaan jax jim aagit pu ti jigi'ñ aañ jiiñ bui, cham tu' kam tulhiñña' ji gatuuk, na gu' pu jimia' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios.

14 Ba' dhix bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga na jax ja'k bhaan ti niidhidha' gu Dios gu jaroi', dhi' biix kap na jix oi'ñga'n pui' ba tum a'ga' nam ba' biix kaaya' gu ja'tkam nam jik jix jai'ch, na ba' mi' dhir dho gi ba' am xim tiimo' ji dhi oi'ñga'n.

15 Gio ba' moo ja'pni ja'k jup tum duñia' nat jax tu ua'nak gu Daniai gui' na bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios nap jum kai'ch na sap jano' na pai' dhuuk pik ba jim tiimo' dhi oi'ñga'n, maa'n ya' ba aaya' gu maa'nkam giilhim jix bhangim, ba' miji ji baaki' gē' chiop pu tu dooda' na jax ilhi'ñdha'. ¡Moo pim xi chi'ñchokot dhi' pui' na jik jax tu ua'ñix na pim jik tu jiiñkui'ñdha'!

16 Ba' gui' nam jik ya' jup amuub ka oipoda' na pai' jax jir Judea, jum aa' nam ba ji boi'ñgia' mu ja'p u'xchir na ba' cham jax ja dooda'.

17 Pui' na jax gu jaroi' no' bhai' pai' ka daa ba'k dhaam, jir am na bhai' dhir timni' pu jimiiññolia', cham tu' na mijip ka bapkida' ba'k chir na ba' tu' xi bhiji.

18 Piam no' jaroi' mu pai' ka oiri gampix, jir am na mi' dhir pu jimiiññolia', cham tu' na tu' jajannulhi'ñ jai'p ka xi chu ua'rai na ba' pik ba jimiiññolia'.

19 Ja'p moo joi'mdam jum duñia' am gu u'uub gui' nam a'aalh ki'n cham bhai'm taat ka' jano', gio gui' nam ilhi'ch xio'dam ka tu maamar ka' ba pui' ip.

20 Ba' pui' pu aañ ya' pu jam titda na pim gammiji tu daanda' buiñor gu Dios, na ba' cham jano' pik pui' tum duñia' na pai' dhuuk jix io'm jix jii'ñ ka', piam na pai' dhuuk aagit na cham tum juanda'.

21 Na gu' jano' na pai' dhuuk pui' tum duñia', giilhim jir tulhiññara' ka' jia, cham tu' pui' na mit jax jum tulhiñña' ba bubua gu jai' jano' dir nat gu Dios jup duu dhi oi'ñga'n ya' juugit, gu' ja'p jix io'm ji na pui' tum duñia' na ba' pik pu bar daipu' ka'. Mi' dhir ba' cham jix'kat pai' dhuuk gio pui'p ka tum duñia' gatuuk, na gu' pu biix ba tum kuugalhdha'.

22 Nat gu' moo pu pui' tii ip gu Dios na sap jano' na pai' dhuuk ba ji chum kuugalhdha', cham tu' mik jir tulhiññara' ka', na gu' ja joi'gi'n gui' nam jik ti jigi'ñdha' buiñor, pui' ku ba' cham aa' nam mik ya' oipot giilhim jum tulhiññdha'. Na gu' no' cham tu daasa' git na jix' juugit jir tulhiññara' ka', pu biix jam

dho git ko'ya', na gu' cham jaroi' nakoo' na giilhim jum tulhiina'.

²³ 'Gu' ba' jano' na pai' dhuuk bar mia'n ka' na pai' dhuuk tum kuugalhdha', no' jaroi' jax ba jam titda: "Muni ba ai guch Xoi'kam. Maik gor jach kaipu'", piam no' jax kai'ch: "Muni dhaa guch Xoi'kam", aapi'm cham juigi'ndha', na gu' cham tu' silhkam aañ jir di' ka'.

²⁴ Nam gu' kai'nikam mui' ka jai'chdihlia' jia gui' nam sap pik ba' Dios bhaankamu'n jup xi chu a'gidha'. Ba' pui'x bhai'p xi chu buidha' am gui' na tu'r jix ki'p jum duukam ka', gu' nam jax dhui pix ja iatgidha' ji gu ja'tkam, sia ji gu' gui' nam ji'k ti juigi'ndha' aañ jiñ bui, jai' dhit mu ja'k jup ji ja kaaya' am.

²⁵ Mooñ pu ba jam aagi'n xib dir na pim ba' moox mat ka'.

²⁶ Piam no' jaroi' jax ba jam titda: "Maik gor jach kaipu' guch Xoi'kam. Muni sap pai' oiri gampix jix chu gak ki'", aapi'm moo cham mi kekēda', na gu' cham tu' silhkam aañ jir di' ka' jia kai'nikam. Piam no' jax jam titda: "Muni o'nchix guch Xoi'kam. Maik gor jach kaipu'", aapi'm moo sia cham mu jimmda', na gu' kai'nikam cham tu' aañ jir di' ka'.

²⁷ Na gu' aañ nañ pai' dhuuk gio bhai'p jimda' ya' dhi oi'nga'n bhaan, aañ nañ xib bhaankam ya' oiri guñ Gi'kora', ja'p jiñ dhuña' iñ na jax gu duuk na bipgia', na bhammini dhir xia'lhbuu bhai' pu bhūya', mummni ja'k ji aaya' na pai'r jurn. Dhi' bhaan jix maati' ka' nañ aañ jir di' ka'.

²⁸ Na gu' na pim jax bax maat bo jia na jax gu nunnui no'm bhai' pai' pix xikoolh jūim, na gu' bhai' tu muukix ka'. Ba' aañ pu'ñi ip nañ pai' dhuuk gio bhai'p jimda', dhi' bhaan jix mat ka' pim nañ aañ jir di' ka' no't bhai' ba tim bipgi.

Na jax tum duña' jano' na pai' dhuuk gio bhai'p jimda' guch Xoi'kam

(Mr. 13:24-37; Lk. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

²⁹ 'Ba' gatuuk na pai' dhuuk pu'ñi bix xi chum tulhiinaimii, nai' ji chukia' gu tanoolh gio gu masaa'n, jix chukgam jup tum duña'. Gio gu chiichia' na bhai' ji ii'ñxia' bhammi dir jix dhaam, gio nax io'm nai' ji gi'ndukia' dhix dhaam.

³⁰ Ba' gu ja'tkam giilhim totdonii bhai' ji susuaña' am. Mi' dhir ba' dai nam bañ chigia' aañ nañ xib bhaankamu'n ya' oiri guñ Gi'kora' nañ jix io'm gē'kam ki'n bhai' ba jimda' bhammi dir jix dhaam bhaan gu tibiaa', gio na gē' joidham nammi tum ton-nichu'nda'.

³¹ Mi' dhir ba' dai na gē' ki'n ba tum kuichdha', ba' aañ jotmoda' nai' ja jootsa' gu noonbi'ñ guñ Gi'kora' mu ja'p na ji'x

jir oi'nga'n na ji'x juugit ju' kam tu'ii' dhix dhaam, nam ba' bix maap ja jumpada' gui' nam ji'k ti juigi'ndha' aañ jiñ bui.

³² 'Ba' dhi ja'p ji buusnia' na jax gu i'ix na pai' dhuuk bhai' ji i'puña' na joidham pix ti'ñgilhidha' gu jaaga'n. Dhi' bhaan jix maati' ka' na bar mia'n ka' na pai' dhuuk ba ji chi'ngia'. Moo pim xi chi'ñchokot dhi' pui' nañ jax jam titda.

³³ Na gu' no' pu'ñi joidham ba tum buim nañ jax ba tu jam a'gi'n, dhi' bhaan jix maati' ka' na bar mia'n ka' jano' nañ pai' dhuuk gio bhai'p jimda' ya' dhi oi'nga'n bhaan, aañ nañ xib bhaankam ya' oiri guñ Gi'kora'.

³⁴ Ba' dhi' bix na pui' ka xi chum kuugalhdhai nam ba' mi' dhir am xi ko'ya' bix gu ja'tkam nam ji'k ka duduaka' jano'.

³⁵ Ba' cham ji'xkat jugia' dhiñ ñi'ook, dai dhi oi'nga'n dho gi gu'm timo' ji gio dhix dhaam.

³⁶ 'Ba' dhi' pui' nañ jax ba tu jam a'gi'n, cham maati' na pai' pik duuk pui' tum duña', na gu' dai diilh guñ Gi'kora' nax maat nat pai' dhuuk tu dai na pui' tu duña'. Sia gu noonbi'ñ gu' nam jix dhaam jup tu'ñi pu cham maat am, ni sia aañ nañ jir Maraa'n cham maat iñ, dai gui' dilh ji na ba'x maat.

³⁷ 'Ba' jano' nañ pai' dhuuk gio bhai'p jimda' ya' dhi oi'nga'n bhaan, aañ nañ xib ya' oiri bhaankam guñ Gi'kora', pu'ñi ja'k jup tum duña' nat jax tum duu jano' na pai' dhuuk gu Noee ti pup tu ja a'gidhimik gu ja'tkam na ti ja aagi'ndha' na jax ja dooda' gu Dios, gu' ji na mit gu' cham ji'xkat kai.

³⁸ Dai nam xi chu kua'dat gē'gē'kam jum taat ka', gio nam jix maik ka', gio nam jum titmodat tu oi'ñchaidha' jano' juugit nat pai' dhuuk tisa'añ gu Dios gu suuda', nat pai' dhuuk bha tis gu Noee bhaan gu gē' kanuub gu' nat jup duu.

³⁹ Ni ji'x kum cham pum aagit gu ja'tkam na jax jup tum duña', na gu' jotmoda' pix nat bhai' ji dhuu'n nam cham pum aa', ba' pu bix koi mit bhai'kuk. Ba' pu'ñip tum duña' jano' nañ pai' dhuuk aañ gio bhai'p jimda' ya' dhi oi'nga'n bhaan, aañ nañ xib bhaankam ya' oiri guñ Gi'kora'.

⁴⁰ Ba' jano' gook gu ja'tkam mu ja'p ka oipoda' am gampix, ba' maa'n am xi baidhai iñ, gu jumai ba' mi' pup oirida'.

⁴¹ Gio ja'p ja'k gook gu u'uub maap jup ka tu tua'da' am, maa'n am jup xi baidhai iñ, gu jumai ba' mi' pup bi'ya'.

⁴² 'Ba' aapi'm gammiji cham kooksit darka', na gu' cham maati' nañ pai' dhuuk bha jimda' ya' dhi oi'nga'n bhaan.

⁴³ Na gu' dhi' ja'pni jia na jax gu jaroi' no' moox maat na jax chu'm tukaa' mi bakia' kia'mi'ñ gu ixkum, na gu' ti ni'ñdha' bix chukaa' na tu nuuka'nda' na ba' cham mi' baakii ti iixdha' gu tu' na mi' bia'ka'.

⁴⁴ Ba' pu'ñi ip aapi'm, jum aa' na pim gammiji cham kooksit darka', na gu' aafi nañ xib bhaankam ya' oiri guñ Gi'kora', pu'ñiñ jotmoda' pix ya' ba aaya' na pim pai' dhuuk cham ilhii'ñdha'.

Gu Jesusus na tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai maa'n gux kii' tujuandam gio ba' maa'n gui' na cham bhai' tu juanda' ip
(Lk. 12:41-48)

⁴⁵ Ba' gui' na jaro'r jix kii' tujuandam ka' gio nax chu matda' ka', pui' na jax maa'n gu jax chu'm gè'kam no' ampik mu pai' bar jimdam, na mi' ka xi dho'ñchoi maa'n gu tujuandam tugi'ñ na bhaankam mi' ka tu ja maakda' gui' nam mi' pup bi'ya' kia'mi'ñ na ji'x juugit gio mi'p aaya'.

⁴⁶ Ja'p moo joidham jix bhai' tu jimia' gu tujuandam no' mi' pui' tu duiñchu' na jax xi chiani' gu gè'kam tugi'ñ na pai' dhuuk ba tigia' na gio mi'p ba aaya'.

⁴⁷ Ba' aafi ya' pu jam titda na gu gè'kam tugi'ñ joidham jix bhai'm ilhdhai pui' ja'k tu'm ki'n ba daasa' na bix ba tu nuukxi'ñdha' gu tu' na ji'k bia'ka'.

⁴⁸ Gu' ji no' gu' dhi' dhi tujuandam buam pix tomaat na jax cham jir am, no' gu' jax jum aa' na cham ob mi' aaya' gu gè'kam tugi'ñ,

⁴⁹ Ba' dai na bhai' ji ja gibichpaga' gu jai' tujuandam, gio ba' na bhai' ji maimu' ja biim gu jai' maikkam, gio na xi chu kua'dat na ji'x ilhii'ñdha'.

⁵⁰ Ba' na pai' dhuuk cham pum aa'nda', jotmoda' mi' pix ba kiika' gu gè'kam tugi'ñ,

⁵¹ dho gu' giilhim tulhiñchuda' dho, pui' xi chü'dai na pui' pix ja'k jup tu jimia' na jax gui' nam cham tu' ka'm ti ni'ñ gu ja'tkam. Ba' giilhim tiix buam jum aa'nda'.

25

Gu Jesusus na ba tu a'ga' ja a'm ji ua'rgidhai ji'k mambhix gu u'uub titi'ya

¹ Ba' no' ja a'm ba ti niidhim gu Dios gu ja'tkam, ja'p ji buusan na jax ji'k mambhix gu titi'ya no' mit xi chi bi'ñdhak mi' pai' dhir gamai' ji jii, no' mit ba namkim maa'n gu biapma' na mi' aaya' na mi'm tiimo'.

² Ba' jai' ji'k jix chamaam gui' ji' gu titi'ya ampix pui' cham tu mamatda' ka' am, dai ba' gu jai'x chamaam joidham jup jix chu mamatda' ka' am.

³ Ba' gui' nam cham tu mamatda' ka' gu titi'ya, cham jai' pup xi bhik jamit gui' nam mi ja toi'dha' gui' nam ki'n ti bi'ñdhatu' no't am xi juum, pu daipu' gui' na ji'x mi jimchu'.

⁴ Gu' ba' gui' nam ji'k jix chu mamatda' ka' gu titi'ya, dhi' dho gi gu' jai'p xi chu'aak jamit ji gui' nam mi ja toi'dha' no't ba ji chutki gui' nam ki'n ti bi'ñdhatu', gio ba' jai' na mi' pu jimchu'.

⁵ Gu' ba' nat gu' cham ob mi'p ji ai gu biapma' gui' na mi'm tiimo', mi' pui' ma kookoi mit gu titi'ya nam ti ti niira.

⁶ Nammix io'm iraab tukaa' nat ba' pui' ba tim ti, jup tum kai'ch: "Xib ba' bhai' ba jim gu biapma' gui' na ya'm tiimo'. Mui' gor xi ñamkibop."

⁷ Ba' gu titi'ya jotmoda' na mit jax baapam jix bhai' ba ja duu mit gui' nam ki'n ti bi'ñdhatu'.

⁸ Ba' gu jai'x chamaam titi'ya jup ja titda am gui' nam jix chu mamatda' ka' gu titi'ya: "Alhi'ch japim jich choi'dha' dhi' na ki'n mimiimtu' dhi' nach ki'n ti bi'ñdhatu'. Jaiñ nat gu' ba ji chutki dhi' nach aach ja ua'."

⁹ Ba'p ja titda am gui' nam jix chu mamatda' ka' gu titi'ya: "Chaam ji nach jam toi'dha', na gu' ja'p moo diilh jich a'm kam aa'. Mu ja'p japim xi chu taañpui na pai' jax jum ga'ra na ba' pu'ñi ja'k bix dhit cham jich a'm jum aa'nda'."

¹⁰ Ba' na mit mu ja'k ka tu taañim na pai' jax jum ga'rada', mi' ja'k ba ai gu biapma' gui' na mi'm tiimo'. Ba' gui' nam ji'k mi'p tu'ñi gu titi'ya, gui' nam jix matda' na mit jax ja'k duu na ba' cham tutkia' gui' nam ki'n ti bi'ñdhatu', bima'n mui' ji baap jamit mu ja'k ba'k chir mi' na pai'r koi'cham ka'. Mi' dhir ba' dai nat jix bhai' bhai' xim kuu gu ki'ñgob.

¹¹ Ba' ja'xpix mi' ti ba ai mit gu titi'ya gui' na mit tu taañpuk gui' nam mi ja toi'dha' gui' nam ki'n ti bi'ñdhatu', gu' ji nat gu' pux bhai' bhai' bam kuu gu ki'ñgob. ¿Jax gi dhuu mui' ka baapkia' am? Ba' tii mui' ba tu soon am jup xi kai'chit: "ixich kupio'ki'ñ jich jaduun kuch aach mui'p xi baapkia'!"

¹² Gu' ji na gu' gui' miji dir jup ja titda: "Jax dhuu na gu' cham jax kax bhai' na pim bha baapkia', na pimit gu' mik dir ba suulh."

¹³ Ba' aapi'm pu'ñi cham kooksit darka' —jup ja titda gu Jesusus—, na pim gu' pu'ñi cham mat ka' nañ pai' dhuuk bha jimda' ya' dhi oi'ñga'n bhaan aafi nañ xib bhaankam ya' oiri guñ Gi'kora'.

Gu Jesusus na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai gu tuumiñ

¹⁴ Mi' dhir ba' ja'pni ja'k gio bhai'p ji chu ja a'gi gu Jesusus gu ja'tkam bhaan ji ua'rgidhak gu tuumiñ, jup ja titda:

—Gio ba' moo ja'pni ja'k jup ji buusan ip no' ja a'm ti niidhim gu Dios gu ja'tkam na jax maa'n gu maa'nkam no' mik ja'k bar jimdam jumai momkoran, no't ja baidhak gu tujuandam tugi'ñ xi ja maakak gu tuumiñ pui' ba ja titda nam ki'n tu juana' na gui' ka jimia'.

¹⁵ Maadit mi' xi maa jix chamaam mambhix jix cha'tmam oo'm gu bapainum tuumiñ, gu jumai ba' gook mambhix jix cha'tmam oo'm mi'p xi maa ip, maa'n ba' maa'n mambhix jix cha'tmam oo'm pix

maa, na gu' na jax ja nui'n nam jax jix chu juuanara' bix ji'ma'n.

¹⁶ Ba' gui' na mit jix chamaam mambhix jix cha'tmam oo'm maa gu bapainum tuumiñ ki'n bhai' ji chu jua, ba' ja'kbui' aixim mi' pu buusai' na mit ji'k mi' xi dho'ñchidhak, ba'x io'm mui' bap jum duu gu tumñiga'n gui' nat mi' do'ñchidhak.

¹⁷ Gio ba' gui' na mit gook jix chamaam mambhix jix cha'tmam oo'm jup maa, pui' ki'n bhai'p ji chu jua ip, ba' ja'kbui' aixkam mi'p buusai' na mit ji'k mi' xi dho'ñchidhak.

¹⁸ Gu' ba' gui' na mit maa'n mambhix jix cha'tmam oo'm maa, dai nat xi u'uuk mu ja'p dibur bita' xi chi di'rak mi' xi baapai, pu cham dho gu' ki'n ji chu jua gu tumñiga'n gu g'e'kam tugi'n.

¹⁹ Ba' mikkat jix io'm mui' jurni'n ki'n gio mi'p ba ai gu ja g'e'kam tuk dhi' dhi tujuandam, ba' giop ba tu ja joochxi nam sap mu ua'tulhi'ñdha' gu tumñiga'n na ba' tu ja'kilhdha' na mit ji'k mi' ba buusai' nam ki'n tu juan.

²⁰ Ba' moo biip' mi' ba ai gui' nat jix chamaam mambhix jix cha'tmam oo'm mi' xi dho'ñchidhak gu bapainum tuumiñ, ba' mi ja'p ji kikkok jup titda gu g'e'kam tugi'n: "Pin jix chamaam mambhix jix cha'tmam oo'm ya' xiñ dho'ñchidhak japich jia jiñ jaduun. Dho jaña, ja'kbui' aixim jañich pup mui'dhalh na pich ji'k ya' xiñ dho'ñchidhak."

²¹ Ba'p kai'ch gu g'e'kam tugi'n: "iAa gu' moo ja'p joidham jir jix kii' tujuandam ap ji jia! Ea nañ moo g'e'kam ki'n jum daasa'. Jabaak bha ja'k ba'k chir nach ba' maap ya' joidham jix bhai'ch chaat ka'."

²² Mi' dhir ba' moo mi'p ba ai gu jumai tujuandam tugi'n gui' nat gook mambhix jix cha'tmam oo'm mi' xi maakak gu bapainum tuumiñ, ba' mi ja'p ji kikkok pui'p ba titda ip gu g'e'kam tugi'n, jup kai'ch: "Pin gook mambhix jix cha'tmam oo'm ya' xiñ dho'ñchidhak japich jia jiñ jaduun dhi bapainum tuumiñ. Dho jaña, ja'kbui' aixim jañich pup mui'dhalh na pich ji'k ya' xiñ dho'ñchidhak."

²³ Ba'p titda gu g'e'kam tugi'n: "iAa gu' moo ja'p joidham jir jix kii' tujuandam ap ji jia! Ea nañ moo g'e'kam ki'n jum daasa'. Jabaak bha ja'k ba'k chir kuch ya'ni maap joidham jix bhai'ch chaat ka'."

²⁴⁻²⁵ Ba' ja'xpix mi'p ba ai gu jumai tujuandam tugi'n gui' nat mambhix jix cha'tmam oo'm pix mi' xi dho'ñchidhak gu bapainum tuumiñ, ba' pui' mi ja'p ji kikkok pui'p ba titda gu g'e'kam tugi'n, jup kai'ch: "Ya'ni ba' gum tumñi' jiñ jaduun. Cham jañich moo ki'n ji chu jua, nañ gu' xim iibhi'n, nañ gu'x maat nap giilhim jix bhanaa' sia palhup pix tu', pu duña' ap jax no' pich ba ilh, sia kum gu' ti cham pu kai'ch gu ja'tkam. Pui' ku ñich ba' aañ mi ja'p xi chi di'rak dibur ta'm

miji xi baapai dhim tumñi' na ba' cham mai' suulhgia'."

²⁶⁻²⁷ Ba'p titda gu g'e'kam tugi'n na mi' pui' titda: "Dho bak cham jir kii' tujuandam ap aañ nañ pai' jax kai'ch. ¿Moo cham bhai' aa nap muñ dho'ñchidha' git nam pai' mumui'dhalhi'n gu tuumiñ, na ba' mi' mui'dhidha' git nap ba' mi' dhir giop xi ua'rai ya' bañ do'ñchidha' git mui' pa' iam? Jaiñ nap gu' moo pui' tiix maat nañ pui' giilhim jix bhanaa' sia palhup pix tu', gio nañ pu tu duña' nañ jax ilhii'ñdha', sia kum ti cham pu kai'ch gu ja'tkam."

²⁸ Ba' pui' xi chi'ñik jup ja titda gui' nam mi ja'p jup guguuk: "Ea gor bha boosgi'n dhi tuumiñ na mi' dhaa', mu ja'k japim makia' dhi' nat mambhix ja'kbui' aixkam pup mui'dhalh.

²⁹ Na gu' gu jaroi' na pu'ñi joidham jix bhai' tu juanda', nam gu' dai dhi' pix ba ji umuagi'ñdha' gu ja'tkam. Gu' ji no't gu' gu palhup jup jum duukam cham mi' pui' duu no't mit ti umua', dho dhi' bhaan jam dho cham ka nini'ñdha' gu ja'tkam.

³⁰ Gu' ba' dhiñ chujuandam tuk nat cham pu dhuu nañ jax ti ilhdah, ea gor daagik mu buañ ñirap mi' na pai' giilhim jix chukgam, mi' na pai' ti suakda' na giilhim jix buam jum aa'nda'."

Gu Jesusus na ba tu aa'nda' na jax ja'k tu ja jimia' gu ja'tkam jano' na pai' dhuuk gio bhai'p jimda' ya' dhi oi'ñga'n bhaan

³¹ Mi' dhir ba' moo ja'pni bhai'p ji chu ja a'gi ip gio gu Jesusus gu ja'tkam, jup ja titda:

—Ba' aañ nañ xib bhaankam ya' oiri guñ Gi'kora', jano' nañ pai' dhuuk gio bhai'p jimda' ya' dhi oi'ñga'n bhaan ja biim gu noonbi'n guñ Gi'kora', joidham mik ja'p tum tonnichu'nda'. Mi' dhir ba' dai nañ bhai' ba daibu' bhai' nañ pai' dhir nai'r g'e'kam ka', na pai' joidham jix chu abhaar.

³² Ba' bix gu ja'tkam nam ji'k jix jai'ch ka' ya' dhi oi'ñga'n bhaan mi' bam jumpada' am aañ jiñ bui, ba' aañ xi ja' chiña' nam jai' dilhkob ja'k xi gu'kuya', ja'p na jax ja'k tu buada' gu bipia'dam no't dilhkob ja'k xi ja sai gu dai kakasnr gio ja'p ja'k ip gu dai kakarbox.

³³ Ba' aañ pu'ñip tu duña', xi ja chiña' iñ gui' nam ja'p ji buanda' na jax gu kakasnr nam mi' dhir ja'k xi gu'kuya' kii'n dir ja'k mi' nañ pai' daaka', gu' ba' gui' nam ji'k ja'p jup ji buanda' na jax gu kakarbox, mi' dhir ja'k o'nsop dir ja'k jañ jup xi ja chiña' nam gu'kuya' mi' nañ pai' daaka'.

³⁴ Ba' gui' nam ji'k kii'n dir ja'k gu'kuya' jup ja tiida' iñ: "Gor ja g'e' bha ja'k aapi'm nat ji'k jam a'm ti ti guñ Gi'kora'. Ya' pim ba' oi'ñka' na pai' jax jir g'e'kam, ya' na pim pai' pu iimchudhix jano' dir nat pai' dhuuk jup duu gu Dios dhi oi'ñga'n.

³⁵ Na pimit gu' joidham jix bhai' dhuu na pimit tuñ onbai' jano' nañ pai' dhuuk ba uamaidhat, gio na pimit jiñ choi' gu suudai' jano' nañ pai' dhuuk ba tonmoidhat, gio na pimit jiñ chibiaptuda nañ mu ja'p ka paxiaraim aapi'm jam bui,

³⁶ gio ba' na pimit tuñ onbai' gu jajannulh jano' nañ pai' dhuuk cham ka bia' nañ tu' ti'ya', gio na pimit muñ chüigim jano' nat pai' dhuuk ma tuñ ai gio na mit mañ kuu."

³⁷ Ba' bñx dhi' ji' nam ji'k pu'ñir jix bhabhai'kam ka' jup jiñ chüda' am: "¿Paa chi ba' duuk pui' mu pai' tum onbai' chich jich jaduñ nap pui' ba uamaidhat, nach gu' moo cham pai' dhuuk mu pai'm niidhat, dai xib na chich ba' ya' bam tü, gio na chich pui'm toi' gu suudai' nap pui' ba tonmoidhat,

³⁸ gio ba' na chich pui'm tibiaptuda nap pui' mu ja'p ka jim aach jich bui, gio ba' na chich pui' tum onbai' gu jajannulh nap cham ka bia' kat nap tu' ti'ya',

³⁹ gio na chich pui' mum tüigim mu pai' nat ma tum ai gio na mit jum kuu?"

⁴⁰ Ba' aañ jup ja tüda' ip gio: "Dho gu' aañ gui' ji nañ ja aagit jup kai'ch nam gampai'm ilhii'ñdha' gui' nam jiñ bui ti jügi'ñdha' na pimit pu'ñix bhai' ja duu, pui' kuñ ba'p kai'ch na pimit aañ jix bhai'ñ dhuu. Na gu' dhi' pui' na pimit jax tu duu, dhi' aañ jiñ a'mkam na pimit pui' tu duu."

⁴¹ 'Gu' ba' gui' nam o'nsop dir ja'k jup gu'kuya' jup ja tüda' iñ ip: "Ba' aapi'm na pim cham tu' ka'm ti niñ'ñ, na pim cham tu' joi'gi'n, mu pim jimia' mu na pai' gammiji cham tutki gu tai, mi' na mit pai'p duiñ gu ja'ook na ba' mi'm tulhiña' ja bñm gu noonbi'ñ jix io'm, ja bñm ba' aapi'm na pim cham tu' ka'm ti niñ'ñ.

⁴² Na pimit gu' cham tuñ onbai' jano' nañ pai' dhuuk ti ba uamaim, gio na pimit cham jiñ choi' gu suudai' jano' nañ pai' dhuuk ti ba tonmoim,

⁴³ gio na pimit cham jiñ chibiaptuda jano' na ñich pai' dhuuk mu ja'p tü bhii aapi'm jam bui, gio na pimit cham tuñ onbai' gu jajannulh jano' nañ pai' dhuuk cham ka bia' nañ tu' ti'ya', gio na pimit cham muñ chüigim jano' nat pai' dhuuk ma tuñ ai gio na mit mañ kuu."

⁴⁴ Ba' gui' mu dir bha ja'k jup jiñ chüda' am ip: "Dho jax dhuip tum onbai'ñdha' ich, nach gu' cham ji'xkat pai' dhuuk mu pai'm niidhat na jax xib na chich ya' bam tü. ¿Jax gi dhuip tum onbai'ñdha' ich pai' nap duuk mu pai' ti pui' ba uamaim, gio na chich pui' cham jum toi' gu suudai' nap pui' ti ba tonmoim, gio na chich pui' cham jum tibiaptuda nap pui' mu ja'p pai' ti paxiaraim aach jich bui, gio na chich pui' cham jum onbai' gu jajannulh nap pui' cham ka bia' nap tu' ti'ya', gio na chich pui' cham

mum tüigim nat ma tum ai gio na mit jum kuu?"

⁴⁵ Ba' aañ jup ja tüda' ip gio: "Dho gu' aañ gui' ji nañ ja aagit jup kai'ch nam gampai'm ilhii'ñdha' nam aañ jiñ bui ti jügi'ñdha' na pimit cham pu'ñix bhai' ja duu, pui' kuñ ba'p kai'ch na pimit cham bhai'ñ dhuu aañ. Na gu' no' pim pu'ñi jix bhai' ja duñia' git, dhi' pui' ji buusnia' git na pim aañ jiñ a'mkam jix bhai' ja duñia' git."

⁴⁶ Ba' bñx dhi' nam ji'k pu'ñi buam pix tomaat ka', mu ja'k bhüya' am na pai' gammiji cham tutki gu tai, mi' nam pai' pup jum tulhiñdha' gammiji. Gu' ba' gui' nam ji'k jup jir jix bhabhai'kam, mu ja'k jup bhüya' am nam pai' joidham gammiji jix bhai' bam taat ka'.

26

Nam ba tu a'ga' gu gë'gë'kam jum aa'ndam nam jax ja'k duñia' nam dagia' gu Jesuus

(Mr. 14:1-2; Lk. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Ba' gatuuk na mi' pu'ñi xi chu a'gimik gu Jesus jup ja tüda gu noonbi'ñ:

² —Xib moo gook tanoolh pix ba bii na pai' dhuuk jir piasta ka' bhaan Paaska ta'm, na pim jax bax maat jiñ jaaduñ. Ba' aañ nañ xib bhaankam ya' oir: guñ Gi'kora', ampix jiñ dhagia' am gui' nam jiñ o'bhagi'ñ, gio ba' nam tu chiñia' nam jiñ xissapa' kuruus ta'm.

³⁻⁴ Ba' jano' ji' na pui' ji' tu a'ga gu Jesuus, bñx maap bam jumaap jamit gui' nam ji'k o'bhagi'ñdha', pui' na jax gu ja gë'gë'kam tuk gu Israel kam ja'tkam, gio ba' gu ja gë'gë'kam tuk ip gui' nam bhai' gë' chiop ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios. Ba' ma tu a'ga mit mi' na pai' daaka' gu Kaipaa gu' nax io'm jir ja gë'kam tuk ka', ba' pui' ja'k maa'n ñi'ook jup duu mit nam jax ja'k duñia' nam dagia' gu Jesuus, gio nam jax ja'k iattulhdhai tu chiñia' nam mu'aa'.

⁵ Ku gu'p kai'ch am ip ji nam sap chakui juanda' jano' na pai' dhuuk jir piasta ka', na ka xi buusnia' sap nam ba' ba dagia', jup kai'ch am:

—Dai ji nach gu' chakui juanda' jano' na pai' dhuuk jir piasta ka'. Na ka xi buusnia' nach ba' ba dagia', nam ba' cham bhai' ji bhaaku' gu ja'tkam.

Gu ubii na bhai' ba toi'dha' mo'ran gu Jesuus gui' na joidham uub

(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶ Ba' mu ja'k Betaania daakat jup ba tu kua' gu Jesuus buiñor gu Smoon gui' nam pui' ja'k jup jix mat ka' gu ja'tkam na tootolhidhat bha gakiidha' gu tukga'n.

⁷ Ba' cham ji'x mikim mi' ba ai maa'n gu ubii ji ua'dat maa'n gu alhi'ch ja'aa na mi jimchu' gui' na joidham uub nax io'm

jix dha'ram namuik. Ba' na jax jim xi kupio'kak bhai' xi choi' mo'ran gu Jesusus na mi' daakat ka tu kua'.

⁸ Ba' gu noonbi'n am bhaak jamit na mit pui' ji' tii, jup kai'ch am:

—zCham jir tu' kub aa dhi' na joidham uub nat ya' ba nua dhi ubii?

⁹ Aixim nat mu ga'rak ja maa gu tuumi'n gui' nam cham bia' nam pai' dhir u'ji ki'n tu saba'da'.

¹⁰ Gu' ji nat gu' ba ja kai gu Jesusus nam jax kai'ch, ba'p ja titda:

—Cha'pim tu' ki'n juanda' dhi'n jaduun, nat gu' dhi'x bhai' ba duu nat bhai' ba'n choi' dhi' na joidham uub.

¹¹ Matgim gu' dhi' na pim jaroi' ja aa' nam pui' cham bia' gu tuumi'n na pai' dhir u'ji ki'n tu saba'da', dhi' gammiji' pix ya'x jai'ch ka' am ji aapi'm jam bui. Gu' aa'n dai xib ji na'n ya' oiri' aapi'm jam bui, na'n gu' aa'n bar boi' cha'm kam.

¹² Pui' kut ba' bhai' ba'n choi' dhi'n jaduun dhi' na joidham uub, na ba' cham xijai' ka' nam jin yaaspa' nam pai' dhuuk jin mu'aa'.

¹³ Ba' aa'n tu' silhkam ki'n ya' pu jam titda' jaadu'n, na pai' dhuuk tum a'gada' gux bhai'm kai'chdham ni'ook mu ja'p pai', bi'x jai' mi'p xim a'gada' dhi'n jaduun nat jax tu duu nat bha'n choi' dhi' na joidham uub.

Gu Juudas na maaxik bax kiisam ka' gu Jesusus

(Mr. 14:10-11; Lk. 22:3-6)

¹⁴ Ba' maadit gui' nam jir mambhi'x daman gook noonbi'n gu Jesusus gui' nam Juudas Iskarioti ki'n jix mat ka' gu ja'tkam, xi mi' nat ja tikkam gu ja g'e'g'erkam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' bui'gor gu Dios,

¹⁵ jup ja titda mu ji e'ek:

—zJi'k japim jin n'amikidha' no' ni'ch jam aa'n na pai'r am ka' na pim dagia' gu Jesusus?

Ba' gui' mi' xi aagi'n am nam makia' maa'n oo'm daman mambhi'x gu bapainum tuumi'n jix chooto totbikdam.

¹⁶ Ba' jano' dir pix am niidhidha' gu Juudas gu Jesusus na pai' ja'k jax jimda' na ba' giop xi ja aa'ndhara' gu g'e'g'erkam jum aa'ndam no't mi' pai' tii na oiri' na pai'r am ka' nam dagia'.

Gu noonbi'n guch Xoi'kam nam ba tu bhaidha' gu koi' nam ba tu jugia' jurnik ja'k

(Mr. 14:12-25; Lk. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1Co. 11:23-26)

¹⁷ Ba' nat pai' dhuuk kia'pix mui' ba jim bhii na pai' dhuuk jir piasta ka', jano' na pai' dhuuk jum kua'da' gu paan gui' na cham binka' gui' na ki'n jappukar, ba tikka am gu Jesusus gu noonbi'n na sapa ja'k jix aa' nam tu bhaidha' gu koi', jup titda am:

—zPaap ja'k jix aa'ch jaduun nach tu bhaidha' gu koi' nach ba' tu jugia' xib nat kapbhai' ya' bam ai gu piasta bhaan Paaskua ta'm?

¹⁸ Ba' gui'p ja titda:

—Dho bhai' dho g'e' kiicham na pai' kio maa'n gui' na'n jix maat. Ka na pim mu jimia' na pim pu tii'npu' na pim bhai' tu bhaidha' gu koi'. Ja'p japim tida': "Aach ja'p jich chiidak bhach joot gu G'e'kam nap sap ya' pai' maa'n kap ka tai'n'buidha' gum ba'aak pai' nax chu bhaai'n ka' nach sap ba' ya' tu bhaidha' gu koi' na tu jugia' na bha jimda' ja'x'ni ja bi'm gu noonbi'n, nat gu' ya' bam ai gu piasta bhaan Paaskua ta'm."

¹⁹ Ba' gui' cham jax ji chi'ik mui'p ma jii mit na jax ja titda gu Jesusus, pui' dho ji chu buus na jax kai'ch. Ba' gui' dai na mit ba tu bhai'n gu koi' mi' na mit pai'm tai'n'bui gu ba'aak.

²⁰ Ba' ja'xpix nat pai' dhuuk ba jur, mi' ba ai gu Jesusus ja bi'm gu noonbi'n, ba' mi ja'p ji dharaibuk ma tu juu mit.

²¹ Ba' nam mi' ka tu kua', jup ja titda gu Jesusus gu noonbi'n:

—Xib dhi tukaa' maadit aapi'm maaxik jin kiisa' nam jin dhagia' gui' nam jin o'bhagi'n.

²² Ba' nai' soi' jim duu mit gu noonbi'n nat pui' ji' xi ja tii'n gu Jesusus. Ba' gatuuk jix bhai' bhai' ba tikka am na sap jaroi' pik jir di' na maaxik kiisa', jup titda am:

—zJaroo chi ba' moo pui' pik maaxik jum kiisa'n jaduun? zKa' ba' moo aani' aa chi?

Gio gu jumai pui'p kai'ch ip:

—zKa' moo aani' aa chi?

Gio gu jai' bi'x nam ji'k jir noonbi'n maa'n nam jax kai'ch.

²³ Ba' gu Jesusus jup ja titda:

—Dho gu' maa'n pix ji gu' na maaxik jin kiisa', maadit dhi' nach ji'k maap ti sissi bhaan dhi jooxia'. Dhi'r di' ka' na maaxik jin kiisa'.

²⁴ Ku ba' gu' dhi' na mi' pix pui' ba jim ji na jax dhuu pix pui' ja'k tum kuugalhdha' na mit jax tu ua'nak gui' nam bijik ya ja'p bhaankam tu a'gimik gu Dios nam aa'n jin aagit jup kai'chdha' nam saak pu'ni ba'n dhoda' aa'n na'n xib bhaankam ya' oiri' gu' Gi'kora'. Ba' gui' na jaroi' maaxik jin kiisa', giilhim jum tulhi'na'. Jir am kat na moo pu cham jai'ch ka' git na ba' cham pu'rim ua'tulhdhai bam tulhi'na'.

²⁵ Ba' gu Juudas gui' na maaxik kiisa' gu Jesusus, jai' pui' xi kai'ch nam jax kai'ch gu jai' noonbi'n gu Jesusus na sap ba' jax dhuu bhaan cham xi maati' ka' git na tu' jax dhu'nia', jup titda gu Jesusus:

—zKa' moo aani' aa chi pui' pik maaxik jum kiisa'n jaduun?

Ba'p titda gu Jesusus:

—Dho aapi' dhor di' nap jax ba kai'ch jin jaduun.

²⁶ Ba' nam pui mi' daraat ka tu kua', jotmoda' nat jax dhaa gu Jesusu maa'n gu paan, xi chu taxchaabgidhak buiñor gu Dios mui' xi ja maa gu noonbi'ñ ta'tak jaisak, jup ja titda:

—Dhi'ñi pim mui'p xi jugia', na gu' dhi'r jiñ chuuku'.

²⁷ Gio ba' moo maa'n mi' dhir ja'p bhai' ji bhii'p gu alhi'ch ja'aa na mi suu'ntu' gu biñ gui' na uubas ki'n jup duñiix, ba' pui'p xi chu taxchaabgidhak buiñor gu Dios mu ja'k xi ja maa nam bha i'ya', jup ja titda:

—Dhi'ñi pim mui'p xi i'ya',

²⁸ Na gu' dhi'r jiñ i'ñir na ba' bhaan jix maati' ka' na xib dir ja'p ja'k maakam ba tu aagix ka' na jax jix aa' guñ Gi'kora', na milhia' guñ i'ñir na ba' pu'ñi ja'k tu namkix ka' biix gu ja ua'tulhdhara' gu ja'tkam.

²⁹ Ba' cham pai' dhuuk giop ka i'ya' iñ dhi ja'p tu'm gu uubas baraa', nañ gu' aañ bar boi cha'm kam. Dai jano' nach pai' dhuuk gio maap bap tui'ka'x dhaam ja'k buiñor guñ Gi'kora' nañ ba' giop ba i'ya', ku ba' gu' gux uañ ji gu uubas baraa', cham tu' dhi' ja'p tu'm.

Gu Jesusu na ba aagi'ñdha' gu Peegro na gatuuk pu ti'ya' na cham tu' kaichu'

(Mr. 14:26-31; Lk. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³⁰ Ba' gatuuk nam mi' xi chu laalagimik buiñor gu Dios, ma jii mit bhammi ja'k oidha' ta'm bhai' nam pai' Oliibus ki'n jix chu mat ka' gu ja'tkam.

³¹ Gu' ji na gu' gama ja'k nam ba jii'mchu', jup ja titda gu Jesusu gu noonbi'ñ:

—Ja'xñi tukaa' pu biix ji boi'ñgia' pim nam pai' dhuuk jiñ dhagia' gu' nam jiñ o'bhagi'ñ nam tu chiñia' nam jiñ mu'aa'. Na gu' pui' ja'k jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios mi' na pai' tu ua'ñix na ja'pni mui' jim kiksa: “Mu'aa' iñ gu bipia'dam, ba' gu kakasnir nai' pix ta'tak boopoya' am.”

³² Ku ba' gu' aañ nañ pai' dhuuk duadii giop ba bamgia' mi' dhir koi'ñga'n tir, biipi' kat mummi ba oir'ida' iñ ji Galilea na pim ba' aapi'm gatuuk mup ba aaya'.

³³ Ba'p kai'ch gu Peegro:

—¿Cham aa gu' aañ moo chakui pik jup jimiññolia'ñ jaduun' ? ¿Dai chi dhi jai' jia no'm jiboi'ñgia' ? Aañ dho gi gu' cham ji.

³⁴ Ba'p titda gu Jesusu:

—Pui'p dho kai'ch gu xib, nat gu' chakui tu' jax jum duu. Gu' ja'xñi tukaa' pui' ji na ji chu buusnia' nañ jax jam titda, pui' na jax aap na kia'pix maa'nnim ba jiiñkia' gu takaarui', aap baikim pui' ba ti'ya' nap cham tu'ñ kaichu'.

³⁵ Gu' ji na gu' xi kiik gu Peegro na pui' kai'ch, jup titda gu Jesusu:

—Aañ dho gi gu' pu ti'ya' dho gi ji nañ jum kaichu'ñ jaduun'. Cham jax bua sia ku mit jum bindak jiñ mua.

Ba' biix sia gu jai' noonbi'ñ pui'p xi kai'ch am.

Gu Jesusu na mi' ji e'jeji Getsemanii ba tu daanda' buiñor guch Gi'kora'

(Mr. 14:32-42; Lk. 22:39-46)

³⁶ Ba' mi' pix ji ai mit na pai' Getsemanii ti tii'. Ba' gu Jesusu jup ja titda gu noonbi'ñ:

—Aapi'm moo ya'ni pix kañ ñiirada'ñ jaaduñ. Aañ moo bha'ñi ka jimia' nañ tu daanmira' buiñor guñ Gi'kora'.

³⁷ Ba' gammiji pix chu'm duu dai gu Peegro xi baidhak, gio ba' gu Jakoobo, gio ba' gu Juan. Ba' baasi'n na mit ba ai, bhai' gampai' jim duu gu Jesusu nam bhai' xi nii'ñ gu noonbi'ñ gui' na ja bai'ñchu', panaas kux buam bam aa'.

³⁸ Ba'p ja titda:

—Aañ moo cham pui' ka tu tatda' ji, bax chaat iñ nam jiñ mu'aa'. Ba' aañ pui' ilhii'ñ na pim aapi'm ya' pix jup kañ ñiirada', aañ moo bha'ñi ka tu daanmira' buiñor guñ Gi'kora'. Dai na pim moo jai' xi chu daanda' ja'p na jax aañ, cha'pim koksoda'.

³⁹ Ba' palhiip baasi'n iam xi jimik mi ja'p o'lhia'n ki'n xi kikkok jix io'm xi dhumaartik na diirap xi chu siisap gu ma'oo'n bhai' ji chu daani buiñor guch Gi'kora', jup kai'ch:

—Aapi'ñ Gi'kora' nap jix dhaam jup tu'ii', jiñ palhbuidha' ap nam ba' cham jiñ mu'aa' gui' nam jiñ o'bhagi'ñ, na gu' dhi' ja'p ji buusnia' nañ i'ya' gu tu' na giilhim jix xibu'. Ku gu' cham tu' ji na moo pui' tu tui'ka' nañ jax kai'ch aañ, gu' ja'pji nap jax ilhii'ñdha' ji aap jiñ Gi'kora'.

⁴⁰ Ba' daipu' pu'ñi ja'k xi chu daanik ba jii ip gio gu Jesusu mu ja'k nam pai' pup dar gu noonbi'ñ. Ba' nat mu ba ai, kookos am. Ba'p titda gu Peegro:

—¿Moo cham bhaai' aa na pim ti nai'ñdha' sia ji'x juugit na ñich jam chianik na pim jai' xi chu daanda' ja'p na jax aañ?

⁴¹ Gu' pim ji ti nai'ñdha' ji, cha'pim koksoda'. Tu daanda' pim na ba' cham jam mai'chia' gu ja'ook. Na pim gu' aapi'm diilh tiix aa' jia na pim mi' pui' jiiimda' git na jax jix aa' guñ Gi'kora', gu' pix ji na pim gu' giilhim jix xijaim ilhii'ñ na pim jum tulhiña'.

⁴² Ba' daipu' xi ja tiidak gio mu ja'k jup ji dhuu nat ba tu daañim ip gio. Ba' maa'n na jax kai'ch na tu daan na jax biipi' dir, jup kai'ch:

—Aapi'ñ Gi'kora' nap jix dhaam jup tu'ii', jiñ palhbuidha' ap nam ba' cham jiñ mu'aa' gui' nam jiñ o'bhagi'ñ, na gu' dhi' ja'p ji buusnia' nañ i'ya' gu tu' na giilhim jix xibu'. Ku ba' gu' cham tu' ji na moo pui' tu tui'ka' nañ jax kai'ch aañ, gu' ja'pji nap jax ilhii'ñdha' ji aap jiñ Gi'kora'.

⁴³ Ba' daipu' nat pu'ñi ja'k xi chu daanik giop ba jii mu ja'k nam pai' pup daraa gu noonbi'ñ. Ba' maa'n nam jax kookos nat gio

mi'p ba ai, na gu' giilhim jix buam tu tatda' nam jix kookxik.

⁴⁴ Ba' gui' mi' pix xi ja tūgik giop ba jii nat ba tu daañim ip gio buiñor gu Dios, ba' maa'n na jax kai'ch nat jax ja'k tu daañimirak biipi' dir.

⁴⁵ Mi' dhir ba' giop ba jii mu ja'k na pai' gu noonbi'ñ, ba'p ja titda mu ji e'ek:

—¿Jir maa'n aa na pim jax kookos? ¿Moo ja'p jix momgon japim aa? Aa'ñ nañ xib bhaankam ya' oiri guñ G'kora', ya' bam ai nam pai' dhuuk jiñ mu'aa' gui' nam cham tu' ka'm ni'ñ.

⁴⁶ Muni dhir bhai' ba jim mui' ja bñim gui' na maaxik jiñ küsa'. Xi baapmi' gor jach mui' xi ñamkia'.

Gu Jesusus nam daagii ba bhüka'

(Mr. 14:43-50; Lk. 22:47-53; Jn. 18 :2-11)

⁴⁷ Ba' na mi' pui' ka ja titda gu Jesusus gu noonbi'ñ, mi' ba ai gu Juudas gui' na maadit jir di' gu mambhix daman gook gu noonbi'ñ, ji ja baidhat mui' gu ja'tkam kukxir ji chu ua'kat gam u'uux jix kaapak na mit mui' ba daagim gu Jesusus, na mit mu ja joot gu ja g'e'g'erkam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' gu jai' ja g'e'g'erkam tuk gu Israel kam ja'tkam.

⁴⁸ Ba' biipi' dir pu xi ja aa'ñdhak gu Juudas nam baas dir bhai' ka jiiim, jup ja titda:

—Gui' nañ jaroi' mi' xi ñio'kdha', dhi' ji'r di' ka' gu Jesusus. Moo pim mi' pu dagia', jix bhai' pim buuprai pu bhüka'.

⁴⁹ Ba' pui'm duu ip jia, na jax jim gu Juudas pix jix bhai' kai'chim, jup titda gu Jesusus:

—¡Aach bha ja'k ip jiñ jaduun!

Gio ba' nat mi' xi ñio'ki pui' xi chüdak.

⁵⁰ Ba'p titda gu Jesusus:

—¿Pu'ñi ja'k japich maaxik bañ kiiñ jaduun?

Ba' gui' na ja bai'ñchu' gu Juudas mi' pu daa mit gu Jesusus.

⁵¹ Ba' maadit gui' nam kaichu' gu Jesusus, jotmoda' nat jax baabu gu kuxiir bhai' pu soñiich naakaran maadit gui' na mit mi' ba daa gu Jesusus, gui' nar tujuandam tugi'ñ ka' gux io'm ja g'e'kam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios.

⁵² Gu' ji nat gu' jotmoda' soo'mchulh gu Jesusus, jup titda:

—Pui' pix ka tui'ka'ñ jaduun. Cha'p juanda'. Xi ulhña' ap dhim kuxiir. Na gu' gu jaroi' na pu chu'm ki'n tu kokdada', pu chu'm ki'n jup mu'aa' am jia.

⁵³ ¿Cham maat ap aa na aañ jix bhai' nañ pu titda' git guñ G'kora' na bhañ joochxidha' mui' gu noonbi'ñ nam ba'ñ a'mkam tu kokda' git?

⁵⁴ Gu' ji na gu' dhi' mi' pix pui' ba jim na jax dhuu pix jum kuugalhdha' na mit jax ja'k tu ua'nak gui' nam bijik bhaankam ya ja'p tu a'gimik gu Dios nam aañ jiñ aagit jup kai'chdha' nam saak pu'ñi bañ dhooda'. Pui' kuñ ba'p jum titda nap cham ja juanda' dhi' na mit ya' bañ dhaa.

⁵⁵ Mi' dhir ba' moop ja titda gui' na mit mi' ba daa:

—¿Gu' aapi'm jax ku pim ba' bixchu' kukxir ji chu ua'kat bha ja'k jiiim gam u'uux jix kaapak? ¿Tu' ixkum jiñ ihii'ñ japim aa? ¿Moo cham bhaai' aa na pim bhammi' puñ dhagia' git g'e' chiop nañ moo bhai' pu oirit tu jam a'g'i'ñdha' gammiji nabap tanoolh?

⁵⁶ Ku ba' gu' na gu' dhi' mi' pix pui' ba jim na jax dhuim kuugalhdha' gu pui' na mit jax ja'k tu ua'nak gui' nam bijik ya ja'p bhaankam tu a'gimik gu Dios nam aañ jix aagit jup kai'chdha' na pim saak pu'ñiñ dhaagii tu chiñia' nam jiñ mu'aa'.

Ba' gu' noonbi'ñ gu Jesusus diilh mi' xi buak pu jiboi'ññor jamit.

Gu Jesusus nam mu ja'k ba aichdha' na pai' tum a'gada'

(Mr. 14:53-65; Lk. 22:54-55, 63-71; Jn. 18 :12-14, 19-24)

⁵⁷ Ba' mu ba aich jamit gu Jesusus mi' na pai' daaka' gu Kaipaas gui' nax io'm jir ja g'e'kam tuk ka' gui' nam bhai' g'e' chiop ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios. Ba' bix mi'p tu'ii' am gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, gio ba' gu jai' ja g'e'g'erkam tuk gu Israel kam ja'tkam.

⁵⁸ Ba' biipi' dir na mit chakui mu aich gu Jesusus mu na pai' gu Kaipaas, gatuuk dir jum a'oo'ñchoidhat mui'p jimchu' gu Peegro, na gu'x ja iibhi'ñ nam dagia'. Ba' mi' pix ji ai nam pai' tu naadat juuka' gu o'rosiiris tugi'ñ gu Kaipaas, na gu' tiix chügim gu Jesusus nam jax ba' ba ji dhooda'.

⁵⁹⁻⁶⁰ Ba' bix gu ja g'e'g'erkam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' gu jai' g'e'g'erkam jum aa'ndam nam mi'p tu'ii', bhai' ji chu a'ga mit nam jax ja'k dui' tu chiñia' nam mu'aa' gu Jesusus. Gu' ji na mit gu' bix aixim pix bhai' ji chi, jai' maakam jup kai'ch am, gio jai' maakam ip, nam gu' cham ji'xkat pai' dhuuk ni'ñ na mu pai' pix jix buam jum duukam jup tu bua gu Jesusus. Mui' mi' tiip tu'ii' am ip jai' gui' nam pui' tiip iattulhi'ñ. Mikkat jai' gook mi'p ba ai mit ip gu ja'tkam, pui' mi ja'p gu'kik bhai' tiip ji iattulh jamit,

⁶¹ jup kai'ch am:

—Dho gu' aach mi' pai' pui' k'e'e' ji dhi maa'nkam nap kai'ch: "Alh jañ moo iara' dhi g'e' chiop ga'n gu Dios, baik tanoolh ki'n jañ ba' moo gio ya'p küsa'."

⁶² Ba' gu Kaipaas xi kikkok ba tikka gu Jesusus, jup titda:

—¿Jax jap ilhdhat ja kēē dhi ja'tkam? ¿Jir pui' aa nam jax kai'ch, ka' cham aa?

⁶³ Gu' ji na gu' cham ñiok gu Jesusus, mi' pix pu tu'ii'.

—Tu' silhkam ki'n jañ ya' pum titda buiñor gu Dios nap jich aagi'ñdha' no'p moo silhkam aap jir di' guch Xoi'kam gu Dios gu Maraa'n gui' na saak bha jootsa' git jix dhaam dir.

⁶⁴ Mi' dho gi gu' mui' ji ñio ji gu Jesusus, jup kai'ch:

—Jir pui' dho nap jax kai'ch jiñ jaduun. Aań jir di'. Ka na pim moo bań chigia' gatuuk aań nań xib bhaankamu'n ya' oiri guń Gi'kora', nań bhammi sonpan ki'i'n dir ja'k ba daaka' buiñor gui' na jaroi' bixchu'x chu aichu'n na pu tu duńia', gio ba' na pim bań chigia' ip jano' nań pai' dhuuk gio bhai'p jimda' ya' dhi oi'ńga'n bhaan gu tibiaa'.

⁶⁵ Ba' gu Kaipaas xi saassa gu kutuuna'n na sap ba' bhaan jix maati' ka' na giilhim cham jir am gu pui' nat jax ja'k ti gu Jesusus. Jup ja titda ba' gu ja'tkam gui' nam ji'k mi'p tu'ii':

—Dho jaña na jax kai'ch dhi maa'nkam. ¿Jarooch ba'p ka nira na tu aa'nda' na tu' bhaan kuińcha bia', na chich gu' dñilh jich ñaanak ki'n ba kai nat ya' bam ua'tulh buiñor gu Dios? ¿Cham aa gu' giilhim jir ua'tulhdhara' gu dhi' pui' nat jax ja'k ti?

⁶⁶ ¿Ka' cham aar pui'ñ jaaduñ?

Ba' gui'p kai'ch am:

—Jir pui' ji matgim, ja'ppi na pim mu tu chĩnia' nam mu mu'aa' dhi maa'nkam, na gu' giilhim bax ua'tulhdhix.

⁶⁷ Ba' pui' xi chĩ'nik bhai' ji dhaa mit, jai' mit bhai' ji xixbuidhimi buibsaran, jai' ba' na mit bhai' xi bulhdhak gu jannulh buupiram bhai' xeeggib,

⁶⁸ jup titda am ba' moo:

—Eap xich aagi'ñ na jaroi' bham gib no'p baabui' silhkam aap jir di' guch Xoi'kam gui' na saak Dios bha jootsa' jix dhaam dir.

Gu Peegro na pui' ba ti'ya' na cham tu' kaichu' gu Jesusus

(Mr. 14:66-72; Lk. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Ba' gu Peegro mi' daakat juuka' mi' nam pai' tu naadat juuka' gu o'rosiiris. Ba' ja'xpix maa'n mi' ba ai gu ubii nar tujuandam tugi'ñ gu Kaipaas, ba' bhai' xi ñiidhimik jup titda:

—Aap dho maadit jir di' jia gui' nam kaichu' gu Jesusus Galilea kam.

⁷⁰ Gu' ji na gu' cham tu aa' gu Peegro, dai nap kai'ch pix:

—Chaam tu' ji matgim jiñ jaduun. Pu cham maat iñ gu jaroi' nap aa'.

⁷¹ Ba' jotmoda' nat jax kikkob gu Peegro mi ja'p bñi, gama ja'k ki'ñgob ji kikkob. Gu ba' na gu' mi ja'p tum oipo jia gu ja'tkam, jumai mi'p ba ti na mi' kiik. Ba' bhai' xi ñiidhimik jup ja titda gu jai' nam mi ja'p jup oipo:

—Gu'ñi dho bak maadit jup jir di' gui' nam kaichu' gu Jesusus Nasareet kam.

⁷² Gu' ji na gu' maa'n na jax kai'ch gu Peegro, jup kai'ch:

—Chaam tu' ji matgim jiñ jaduun. Aań dñilh ji nań jup oilhim. Pu cham maat iñ gu jaroi' nap aa'.

⁷³ Ba' ja'xpix jup titda am ip jai' gu Peegro gui' nam mi'p tu'ii', jup kai'ch am:

—Aap dho maadit jir di' gui' nam kaichu' gu Jesusus. Ti' nap ba' moo ja'p pui' tu ñiok nam jax tu ñiok gu mu kam nar pai' kam gui'.

⁷⁴ Gu' ji na gu' xi kiik gu Peegro na pui' kai'ch na cham maat gu Jesusus, jup ja titda:

—Chaam tu' ji matgim jiñ jaaduñ. Pu cham maat iñ gu jaroi' na pim aa'.

Ba' na mi' pui' ka kai'ch gu Peegro, ba kai gu takaarui' nat maa'n ba jiñ.

⁷⁵ Ba' jotmoda' bhai' pup ti'ñcho na bak pin biipi' dir jup titda gu Jesusus: “Kia'pix maa'n ba jiñkia' gu takaarui' nap aap baikim pui' ba ti'ya' nap cham tu'ñ kaichu'.” Ba' giilhim bhai'x buam ji chu tatdat gu Peegro, baas dir ja'p xi buusnik ma susua.

27

Gu Jesusus nam mu ba aichulhdha' gux kai' Pilaato

(Mr. 15:1; Lk. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

¹ Ba' buimgidhak nat pai' dhuuk ba xia', bñix maap bam jumaap jamit gu ja gē'gērkam tuk gui' nam bhai' gē' chiop ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' gu jai' ja gē'gērkam tuk gu Israel kam ja'tkam. Ba' pui' ja'k ma tu a'ga mit nam sap tu chĩnia' nam mu'aa' gu Jesusus.

² Ba' ba tu chia mit nam buuphia' gu Jesusus, mi' dhir ba' dai na mit mui' ba baidhak buiñor gux kai' Pilaato gui' na mi'r nobii'ñ gux io'm gē'kam Rooma kam.

Gu Juudas nax buam jum ilhdhai ba mukia'

³ Ba' gu Juudas gui' nat maaxik ki' gu Jesusus, giilhim jix buam bhai' jim ilh na xi ñii'ñ gu Jesusus na mit ba bñiik. Ba' giop xi u'uuk gu bapaiñum tuumiñ jix chooto totbikdam gui' na mit biipi' dir maa, xi mi' na ja do'ñchidham gu ja gē'gērkam tuk gui' nam bhai' gē' chiop ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' gu jai' ja gē'gērkam tuk gu Israel kam ja'tkam.

⁴ Ba'p ja titda mu ji eek:

—Aań tak gē'kam ki'n mañ ua'tulh buiñor gu Dios na ñich maaxik jam kiix gu Jesusus

na pim ba' tu chiñia' nam mu'aa', sia ku gu' tii cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam.

Ba' gui'p titda am:

—¿Cham aa gu' dhi' aap dñilh jir jum kuiñcha, cham tu' aach?

⁵ Ba' gu Juudas mi ja'p xi iabuk gu tuumiñ miji gē' chiop ba jii nat bam sai'chdham mu ja'p gampix, pu muu dho gu'.

⁶ Ba' gu gē'gérkam jum aa'ndam maap xi jumpadak giop xi u'uuk jamit gu tuumiñ, jup kai'ch am ba':

—Cham kar am nach gio mi'p tu'aa' dhi tuumiñ mi' na pai'm tua'ba na ji'k bhaan bipio' gu Dios, na gu' cham ka kii', na gu' ki'n ba tu namkix gui' nach jaroi' tu chiñia' nam mu'aa'.

⁷ Ba' pui' ja'k maa'n ñi'ook jup duu mit nam sap dibñir ki'n saba'da' mi' na pai' pui' ti tii' Bhi'ñ Kaat, nam sap ba' mi' ja yassapda' gu jai' ja'tkam nam cham jir mi' kam ka' gui' nam mi ja'p ko'da' ja bui.

⁸ Ba' mi' na mit pai' saba'lh gu dibñir, Jix F'rma' Dibñir pup ti tii' am gu ja'tkam, sia gu xib maa'n nam jax ti tii'.

⁹ Ba' dhi' mi' pix pui' ba jim na jax dhuim kuugalhdha' gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Jeremiias gui' na bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios na ja'pni' kai'ch: "Ba' giop xi u'uuk jamit gu bapañum tuumiñ gui' na mit tii ja maakak gu Israel kam ja'tkam,

¹⁰ ba' dibñir ki'n saba'lh jamit mi' na pai' pui' ti tii' Bhi'ñ Kaat pui' nat jax jiñ chia guñ Gi'kora'."

Gu Jesusu nam mu ba aichdha' buiñor gux kai' Pilaato

(Mr. 15:2-5; Lk. 23:3-5; Jn. 18 :33-38)

¹¹ Ba' mu ba aich jamit gu Jesusu buiñor gux kai' Pilaato gui' na mi'r gē'kam ka'. Ba' bhai' ba tikka gu Jesusu, jup titda:

—¿Aapi' aar di' nap saak jir ja gē'kam tuk gu ya' kam dhi Israel?

Ba'p titda gu Jesusu:

—Jir pui' dho nap jax kai'ch jiñ jaduun. Aa'ñ jir di'.

¹² Ba' gu gē'gérkam jum aa'ndam bñix aixim bhai' ji iattulh jamit gu Jesusu, gu' ji na gu' gui' cham ñiok sia kum jax kai'ch.

¹³ Ba'p titda gu Pilaato:

—¿Jir pui' aa ba' nam jax kai'ch dhi ja'tkam nap ba' moo ja'p cham ñiok?

¹⁴ Gu' ji na gu' sia cham ñiok gu Jesusu. Ba' mi' pu cham maat gu Pilaato na jax dhuñia' na tii xim ga'nga.

Gu Pilaato na baja chiñia' gu sandaarui'x chugi'ñ nam kuruu ta'm sissapa' gu Jesusu

(Mr. 15:6-20; Lk. 23:13-25; Jn. 18 :38-19:16)

¹⁵ Ba' gu Pilaato jix joi'ñdha' ip na maa'n ba ji dho'ñcho' gui' nam mi kuupka' nabap maa'n oidha' na pai' dhuuk jum aajidha' gu

piasta bhaan Paaskua ta'm, jax ñam tu'm jix aa'nda' gu ja'tkam.

¹⁶ Ba' jano' maa'n mi'p kuupka' gu maa'nkam Jesusu Barrabaas tñigim.

¹⁷ Ba' gu Pilaato bhai' ba ja tikka gu ja'tkam gui' nam ji'k mi'x bhaak, jup ja titda:

—Aa'ñ pui' ilhii'ñ nañ maa'n do'ñcho' dhi' nam ji'k ya' kuup dhi ja'tkam. ¿Jaroo pim jix aa', gui' aa na Jesusu Barrabaas tii', ka' gui' aa jumai na pui'p tii' Jesusu gui' nam jich Xoi'kam jup tii'?

¹⁸ Ba' gu Pilaato, guch Xoi'kam pik na tiix aagit jup kai'ch na do'ñcho' git, na gu'x bhai'x maat na ja'p pix nam jix bhaamki'ñ na mit ba' mi aichulh, cham tu' na moo gu tu' nat jax dhuu nar jix buam jum duukam.

¹⁹ Ba' moo jano' na pui' mi' ka daa gu Pilaato mi' na pai'r gē'kam ka', mui' ba tu joochxi gu binga'n nam sap jup tii'da' na cham juanda' gu Jesusu, nat gu' sap pui' ti tii'tki tukaa' na cham bhai' tu jimia' no't tu chia nam mu'aa'.

²⁰ Gu' ji na gu' gu gē'gérkam jum aa'ndam bñix pui' ja'k ba ja tii'n jamit gu ja'tkam nam sap gu Jesusu Barrabaas tñigim bhai' ji aaga' na do'ñcho' gu Pilaato na pai' dhuuk gio bhai'p ji ja tikka', dai sap ba' gu Jesusu gui' nar jich Xoi'kam tu chiñia' nam mu'aa'.

²¹ Ba' pui'm duu dho, nat pai' dhuuk gio bhai'p ji ja tikka gu Pilaato, jup ja titda:

—¿Gu' jaroo pim bax aa' nañ do'ñcho'?

Ba' gui'p kai'ch am:

—Dho gu Barrabaas dho.

²² Ba'p ja titda gu Pilaato:

—¿Gu' dhi' gi ba' Jesusu nam jich Xoi'kam tii'ti', jax jañ dhuñia'?

Ba' gui'p kai'ch am ip gio:

—Dho nap tu chiñia' dho nam kuruu ta'm sissapa'.

²³ Ba'p kai'ch ip gio gu Pilaato:

—¿Gu' tu' gi moo gē'kam ki'n jix buam jum duukam jax jam duiñ ku pim ba' moo ja'p jup jix bhaamki'ñ?

Gu' ji nam gu' gui' cham tu' kēkēkē, dai nam jup kai'ch gē' ki'n:

—¿Tu chian kum mu sissapa' kuruu ta'm!

²⁴ Ba' ba tu joot gu Pilaato nam alhi'ch bhii'ñpu' gu suudai' na ba' ki'n jum ikoimdha' na bhaan jix maati' ka' na cham tu'r kuiñcha' na ka' na tu chiñia' nam mu'aa' gu Jesusu, jup ja titda ba':

—Aapi'm dñilh jir jam kuiñcha ka' nam mu'aa' dhi Jesusu, cham tu' aañ.

²⁵ Ba' gui'p kai'ch am:

—Dho cham jax bua dho sia ku aach jir jich kuiñcha ka' ja bñim guch maamar.

²⁶ Ba' ba ja chia gu Pilaato gu sandaarui'x chugi'ñ nam do'ñcho' gu Barrabaas, dai ba' gu Jesusu xi chu chia nam gibipu' gio nam sissappu' kuruu ta'm.

²⁷ Ba' pui'p tu buim am gu sandaarui'x nat jax ja chia gu Pilaato, ba baidhak jamit gu Jesusus maa'n kap na pai' g'e'x chi gi'ir. Ba' bix maap ba ja jumaap jamit gu jai' sandaarui'x gui' nam ji'k miji ja'p jup tu'ii' nam sap ba' tigia' nam jax dhooda' gu Jesusus.

²⁸ Ba' jax ña mit pix bhai' ji buimi, jumai mit ba tii' gu jannulh jix ñakaabma' xi chu kookoxdhak jamit gu diihl jajannulhi'ñ.

²⁹ Gio ba' gu tu'x jo'ii' xi xikoolhkadak jamit bhai' xi dhaax mo'ran ja'p na kurruun, gio ba' maa'n gu oxia mit mi'p xi dhaa'ñchuda nobi'ran. Gio ba' na mit mi ja'p ja o'lhia ki'n xi gu'kik jax ñam pix titda, jup kai'ch am:

—ja'p moo joidham jix bhai'ch chaat ich na ya'p tu'ii' dhi ja g'e'kam tuk gu ya' kam dhi Israel!

³⁰ Gio ba' nam bhai' xi xixbui'ñ pui' xi chitdat, gio nam bha gib mo'ran ki'n gu oxia gui' na mit mi' xi dhaa'ñchudak.

³¹ Ba' gatuuk nam pu'ñi bix aixim xi buimik giop xi kuañdhak jamit gu jannulh gux ñakaabma', gu diihl jajannulhi'ñ jamit ba' giop xi chi tii'dhak. Mi' dhir ba' dai na mit ba baidhak bhammi ja'k nam pai' sissapa' kurruus ta'm.

Gu Jesusus nam kurruus ta'm ba sissapa' (Mr. 15:21-32; Lk. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

³² Ba' nam gama ja'k ba bai'ñchu' gu Jesusus na pai' bar ñarap dir mi' gu g'e' ki-icham, mi' ba ja nam maa'n gu maa'nkam Simoon tiigim nar mu ja'k kam ka' Sireene. Ba' gu sandaarui'x mi' dhir ja'k buak gamai' chia mit na mootika' gu kurruus, nat gu' ba magoo gu Jesusus na tii mooto'!

³³ Ba' na mit bhammi ba ai oidha' ta'm bhai' na pai' pui' ti tii' Golgota, na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch: Kakoi' Mo' Daa,

³⁴ ba' bhai' tii i'chu'n am gu Jesusus gu uubas baraa' na sap ba' ki'n cham pik tu taat ka' git nam sissapa', gu' ji nat gu' ba dii nar tu' da', ba' cham bha ii.

³⁵ Ba' gatuuk na mit pai' dhuuk bhai' xi sissapak bhaan gu kurruus, xim mama'chik jamit gu sandaarui'x a'lhio'k xi chu u'uuk gu jajannulhi'ñ. Pui' ji chu buus nat jax tum ua'nak bijik, nap jum kai'ch: “A'lhio'k jamit xi chu u'uuk guñ jajannulh.”

³⁶ Mi' dhir ba' dai nam mi ja'p daraat ba tu nuuka'n nam ba' cham mu aaya' gu ja'tkam.

³⁷ Ba' amuub daam dir ja'p na pai' mo'tik gu Jesusus, maa'n bha siis jamit gux komaal-hik taa'mla na g'e'g'er ki'n bha tu ua'ñix na bhaan jix maati' na jax kai'ñkam bhai' sissap gu Jesusus, jup jum kai'ch: “Dhi'ñir di' gu Jesusus gui' nar ja g'e'kam tuk gu ya' kam dhi Israel.”

³⁸ Ba' gook bixxik dir jup ja sissapa mit gu i'xkum jai' kukrus ta'm, maa'n ki'n dir ja'k, jumai ba' o'nsop dir ja'k.

³⁹ Ba' gui' nam ji'k mi ja'p amuub buan gu ja'tkam, jax ñam pix xi chitdaidhat gu Jesusus,

⁴⁰ jup kai'chdha' am:

—jaña nap jax chu'ii'! Nap saak iara' gu g'e' chio'p, gu nap saak baik tanoolh ki'n gio jumai bhai'p ki'sa'. Eap xi chimiin bhai' dhir bhaan dhi kurruus nach xim ni'ñdha' no'p baabui' moo silhkam Dios jir Maraa'n, ka' ba' gu' nap pui' pix kai'chdha'.

⁴¹ Sia ji gu' jai' gu g'e'g'erkam jum aa'ndam gui' na mit tu chia nam sissapa', jai' pui'p xi chitda am gu Jesusus, jup kai'ch am:

⁴² —¿Gu' ba' moo cham jup bhai' ji jia na diihl bhai' dhir ji chimiña' bhaan dhi kurruus, nat ba' gu' gu jai' ja'tkam jix bhai' ja duu? No' baabui' pui' silhkam jir ja g'e'kam tuk gu ya' kam dhi Israel.

⁴³ Na gu'p kai'chdha' na saak Dios jir Maraa'n, nat gu' sap pik ba' bhaan ti tii nar jix ki' maa'nkam. ¿Cham bhaai' aa na bha jimii bhai' dhir ji chimiña' gu Dios no' baabui' moo silhkam jix io'm jix dha' na jax ba kai'chdha'?

⁴⁴ Bix ji gu' sia jai' pui'p xi chitda am gu i'xkum gui' nam mi' dhir ja'p bixxik dir jup sissap jai' kukrus ta'm.

Gu Jesusus na ba mukia'

(Mr. 15:33-41; Lk. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

⁴⁵ Ba' nat jix dhaam ba ji dhuu, nai' ji chum tukgamta, pu cham ka tu maax, nammi jix io'm mia ji dhuniik nat ba' gio bhai'p jix chu maaxir.

⁴⁶ Ba' jotmoda' g'e' ki'n ba jiiñ gu Jesusus, jup kai'ch:

—Elii, Elii, ¿lama sabaktani? —na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch: Aapi' Dios jiiñ Gi'kora', panaas kup cham jiiñ a'm ka ti niidhim.

⁴⁷ Ba'p kai'ch am jai' dhit gui' na mit kai nam ji'k mi'p tu'ii'!

—Kani na tii bai'ñ gu Eliiyas gui' na bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios.

⁴⁸ Ba' maadit jotmoda' xi miñ nat bhiim maa'n gux moik ja'p tu'm na tok, ba' xi ba'nnidhak ki'n gu uubas baraa' gux ji'ñik uux cha'm xi buraak kuugaran mui' xi ñamkich chiñi'ran gu Jesusus na sap ba' xio'pna' git na ki'n kapup xi dhuatgida' git ji'x juugit.

⁴⁹ Gu' ji na mit gu' xi soo'mchulh gu jai' nam mi'p tu'ii', jup titda am:

—Cha'p juanda'. Ya'ch pix ka ti niirada', ea no't moo ya' ba ji ai gu Eliiyas na tibiañdha' bhai' dhir bhaan dhi kurruus.

⁵⁰ Ba' gio g'e' ki'n jup xi jiiñik gu Jesusus dho gi ba' nai' ji muu ji.

⁵¹ Ba' gu jannulh gui' na bhai' g'e' chio'p se'ka', daam dir mui' pu sar silh irban. Gio ba' nat jix io'm bhai' ji gi'nduki gu oi'ñga'n,

jai' pu jaiki gu joodai, ta'tak mi ja'p pup daraa.

⁵² Gio ba' na mit duduadik pu baapam gu koi'nga'n mi' dhir nam pai' yassapkat gui' na mit ji'k ti jügi'ndhak ba ko'üik buiñor gu Dios.

⁵³ Ba' nat pai' dhuuk duadik giop bam gu Jesusus mi' dhir koi'nga'n tir, maop mui' ji ai mit bhai' gë' kiicham na pai'r Jerusaleen, ba' mui' ja'tkam ja tii mit.

⁵⁴ Ba' gu ja gë'kam tuk gu sandaarui'x ja biim gui' nam maap mi' tu nuuka'n, giilhim bhai' ji chooto'n jamit nat pai' dhuuk bhai' ji gi'nduki gu oi'nga'n gio na biix aixim tum buu nam nai' xi chi nai'ñ, ba'p kai'ch am:

—Bak ji gu' moo silhkam Dios jir Maraa'n ji dhich jaduun na chich ya' ba mua.

⁵⁵ Ba' mui' gu u'uub mik pa' gu'kat mui'p ti nii'ñ am, gui' na mit mummi dir Galilea mui' pu oi nam palhbui'ñchu'nda' gu Jesusus tu' na pix ki'n,

⁵⁶ na maadit jir di' gu Mariiya Magdaleena, gio ba' gu jumai Mariiya gui' nar di'ñi' gu Jakoobo gio gu Josee, gio ba' gu jumai gui' nar ja naan gu Sebedeo gu maamra'n.

Gu Jesusus nam ba yaaspa'

(Mr. 15:42-47; Lk. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷ Ba' miikkat nat pai' dhuuk ba ji chuk, mi' ba ai maa'n gu maa'nkam nar jix chumñigam ka' Josee tüigim, nar mu ja'kkam ka' Arimatea, na maadit jir di' gui' na pui'p kaichu' gu Jesusus.

⁵⁸ Ba' dhi' ji' dhi Josee mui' ma jii buiñor gux kai' Pilaato nat tikkam no' moox bhahi' nam tibiaañdhai yaaspa' gu Jesusus. Ba' pix cham jax jup ti gux kai' Pilaato na pai' dhuuk pui' ba titda.

⁵⁹ Ba' gu Josee mu jimik ba tibiaañ gu Jesusus bhai' dhir bhaan gu kuruus, mi' dhir ba' dai nat ba bhiib ki'n gu gë' jannulh jix dha'ram namkim.

⁶⁰ Mi' dhir ba' dai nat mu ba tikaam gai di'n kir mi' nat pai' kia'pix tu chia nam ti di'ra' jix molk ai' cha'm, nat chakui jaroi' maadit mi'm ja'bsu gu tukga'n. Ba' mi' xi chikaak maa'n gë' jodai ki'n bhai' xi kuupak ba jii.

⁶¹ Ba' biix jup jiiim am gu Mariiya Magdaleena gio gu jumai Mariiya, ba' mi' pup daraa am mi' na pai' dhir mu tum bapki mi' na mit pai' tii gu Jesusus.

Gu sandaarui'x nam mi' tii tu nuuka'nda' na pai' yaasapka' gu Jesusus

⁶² Ba' buimgidhak na pai' dhuuk aagix ka' na cham tum juanda', gio mui'p ma jii mit gu gë'gë'kam jum aa'ndam ja biim gu pariseos na mit ñio'kdham gux kai' Pilaato,

⁶³⁻⁶⁴ jup titda am mu ji gë'k:

—Aach moo gio bhai'p ma jii jich jaduun na chich bhai' pui'm tüidam nap ja chiñia' gum sandaarui'x chuk nam mi' ka tu

nuuka'nda' mi' nat pai'm tii gu tukga'n gu Jesusus gui' na nai' ja iatgi'ndha' gu ja'tkam, na chich gu' ba ti'ñcho na bak pin jup kai'ch na sap baik tanoolh ki'n duadii giop bamgia' mi' dhir koi'nga'n tir. Pui' kuch ba'p kai'ch nap ka tu chiñia' nam mi' tu nuuka'nda' sia gu baik tanoolh pix juugit nam ba' cham tukaa' mi' ji gë'ji gu noonbi'ñ xi bhii'ji gu tukga'n pui' ba ti'ya' nat giop dua. Na gu'x io'm bhai' jim gi'lhdha' nam nai' pui' ji ja iatgidha' gu ja'tkam, cham tu' pui' na jax biipi' dir.

⁶⁵ Ba' gu Pilaato pix cham jax jup ti, dai nat xi ja chia nam ja baidhai gu sandaarui'x chugi'ñ ja biim mu xi chu nuukdapu' mu na pai' yaasap gu Jesusus.

⁶⁶ Ba' gui' dai na mit xi ja baidhak mu jii na mit tu nuukdam. Ba' mu ji gë'k jix io'm jix bhai' bhai' xi kuu mit gu ki'ngob, gio ba' na mit bhai' pup xi matgill na bhaan jix maati' ka' na cham bhai' na jaroi' mu ja'k bapki'da'. Mi' dhir ba' giop ba jii mit pui' xi chu duuk, dai ba' gu sandaarui'x jamit mi' xi ja chianik nam tu nuuka'nda'.

28

Gu Jesusus na duadii giop ba bamgia' mi' dhir na pai' ka yaasapka'

(Mr. 16:1-8; Lk. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Ba' na bar jumai buimgidhak nat kia'pix ba ji chu maaxir, nat pai' dhuuk ba buus jano' na pai' dhuuk aagix ka' na cham tum juanda', nat kia'pix mui' ba jim bhii gu maa'n simaan, mui' ma jii gu Mariiya Magdaleena gio gu jumai Mariiya na mit ba ti tüigim mu na mit pai' yaas gu Jesusus.

² Ba' na mit chakui mu ai, jotmoda' jix io'm bhai' ji chum gi'nduki mi' na mit pai' yaas gu Jesusus. Bak gu' gu nobii'ñ guch Gi'kora' nat mi' ba ai jix dhaam dir, ba' mui' ji ai mu ja'k na pai'r ki'ngob, ba' daagik ja'p ja'k xi nu'ya gu gë' jodai gui' na ki'n bha kuup, ba' mi' ja'p xi chikaak daam dir bhaan bhai' ji dhaib.

³ Ba' gu buibsa'n jix chua totbikdam jum maaxi'ñ ja'p tu'm na jax gu duuk na biipgia', gio ba' gu jajannulhi'ñ pui'x chooto ip, ja'p tu'm jum maaxi'ñ na jax gu jabook kib.

⁴ Ba' gu sandaarui'x gui' nam mi' ka tu nuuka'n, giilhim jix chooto'n jamit na mit tii gu nobii'ñ guch Gi'kora' nat mi' bam maax, ba' ji gi'bokik mi' ja'p nai' ji ia'ri mit, mi' ja'p pup biit am na mit ba tu kaam.

⁵ Ba' na mit pai' dhuuk mummi ba ai gu u'uub mi' na pai' ka yaasapkat gu Jesusus, jup ja titda gu nobii'ñ guch Gi'kora':

—Cha'pim totdon ka'ñ jaaduñ. Aa'ñ jix maat jia na pimit gu Jesusus bhai' ba gaagam gui' na mit kuruus ta'm sissapa.

⁶ Xib cham tu' ya' kap tu'ii', nat gu' duadik giop bam pui' na jax ba jam titda biipi' dir.

Ka gor miji ti xi chi ti' na cham tu jai'ch mi' na mit pai' ka tikaak.

⁷ Ba' gu xib dai na jam a'm jum aa' na pim xi boopoya' na pim ja aa'ndhapu' gu noonbi'n, ja'p japim ja tiida': "Jup jich chitda gu nobi'n guch Gi'kora' nat sap duadik giop bam gu Jesusus, sap ba' biipi' kat mummi ba oirida' na pai' Galilea dibii' bhaan bipio', mummi sap ba' tigia' pim." Ba' aa'n dhi' pu kai'fikam pix bha jii na nich bha jam ti'ndhoixdham gu dhi' pu'ni.

⁸ Ba' gu u'uub jotmoda' na mit jax bubua miji dir na pai' ka yaaspich gu Jesusus, xi boop jamit na mit ja aa'ndham gu noonbi'n ji gi'bokidhat nam gu' pui'p jix chotduntu', ku gu'x bhai'm taattu' am ji.

⁹ Ba' gamai' gu biix boi nam mui' ka boopo', mi ja'p biipi' dir jim maaxdhak gu Jesusus mui' xi ja nio'ki. Ba' gui' amuub xi eek mi ja'p ja o'lhia ki'n xi gu'kik mi' xi komkik jamit gu tootna'n bhai' ji chu daani buifior.

¹⁰ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Cha'pim totdon ka'n jaadu'n, nat gu' pu cham tu' jax jum duu. Cha'pim jax jum aagit xi boopoya' na pim pu ja ti'npu' gu jai'n jaadu'n gui' nam pui'p jii kaichu' nam mu jimia' Galilea nam ba' mummi'n chigia'.

Gu sandaarui'x nam ba ja aagi'ndha' gu g'e'gerkam jum aa'ndam nat jax jum duu gu Jesusus

¹¹ Ba' na mit chakui ai gu u'uub mu na mit pai' ja'k ba ja aa'ndham gu noonbi'n gu Jesusus, ji'kchi gu sandaarui'x kia'pix jum titii'ndhok mi' dhir baapmigik xi boop jamit bhammi ja'k g'e' kiicham na mit ja aa'ndham gu ja g'e'gerkam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buifior gu Dios.

¹² Ba' gui' mi' dhir jotmoda' xi boop jamit ip na mit ja aa'ndha' gu jai' ja g'e'gerkam tuk gu Israel kam ja'tkam. Ba' biix maap xim jumpadak maa'n ni'ook bap duu mit nam sap mui' tuumi'n ja namkidhai ja soo'mchulhdha' gu sandaarui'x nam cham tu aa'nda' nat giop dua gu Jesusus.

¹³ Ba' pui' ba ja titda am gatuuk, jup kai'ch am:

—Aapi'm moo ja'p ja tiida' gu ja'tkam na mit diih gu noonbi'n gu Jesusus jam iix gu tukga'n tukaa' na pim pai' dhuuk ka kookos.

¹⁴ Gu' ba' no't jax dhuukat ma maat gux kai' Pilaato gu dhi' pui' nach jax jam titda, aach pu tiida' na cham tu' aapi'm jir jam kui'ncha na ba' cham jax jam dooda'.

¹⁵ Ba' gu sandaarui'x pui'p tu duu mit nam jax ja titda gu g'e'gerkam jum aa'ndam, dai na mit xi gaamuk gu tuumi'n gui' na mit ja maa. Ba' gammiji mi' pui' pup tu daa'ndhu' am gu Israel kam ja'tkam, sia gu xib pui' pui' kai'chdha' am nat sap cham tu' giop dua guch Xoi'kam.

Gu Jesusus na nai' ba ja jootsa' gu noonbi'n nam tu a'gapu' gux bhai'm kai'chdham ni'ook

(Mr. 16:14-18; Lk. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁶ Ba' gu noonbi'n gu Jesusus mui' ma jii mit ip mummi Galilea, maa'n kap na pai'r oidha' ta'm mi' na pai' tu ja aagi'n nam tigia'.

¹⁷ Ba' jotmoda' pix mi ja'p bam maax ja bui, ba' gui' mi ja'p ja o'lhia ki'n xi gu'kik bhai' ji chu daani mit buifior, sia kum gu' jai' cham pik ti jii'gi'n no' moo silhkam jir di' gu Jesusus ka' ba' gu' cham.

¹⁸ Ba' gu Jesusus amuub xi eek jup ja titda:

—Gu'n Gi'kora' g'e'kam ki'n jii dhai jix dhaam ja'k gio ya' dhi oi'nga'n bhaan.

¹⁹ Ba' xib dai na jam a'm jum aa' na pim nai' xi chu ja a'gi'npu' gu ja'tkam biix kap na ji'x oi'nga'n nam ti jii'ndhai aa'n jii bui mi' pui' jimia' na'n jax jix aa', gio ba' na pim xi ja bopkonidhat bhaankam gu'n Gi'kora', gio ba' aa'n na'n jir Maraa'n, gio ba' gux Dhuudu' kam jix Ua'n li'mda' ip.

²⁰ Gio ba' na pim xi ja aa'ndhidhat ip nam tu' ka'm xi niidhat gu pui' na nich jax ja'k jam aa'n aapi'm na pim mi' pui' jii'mda'. Ba' aa'n gammiji nabap tanoolh jam buip tui'ngida' siat ba' am xim tiimo dhi oi'nga'n.

**GUX BHA'I'M KAI'CHDHAM
NI'OOK NA BHAAN TU A'GA
GUCH XOI'KAM NAT TU
UA'NAK GU
MAARKOS**

Gu Jesusus na mi' ba aaya' na pai' ja bopkonda' gu Juan gu ja'tkam

(Mt. 3:1-12; Lk. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Ja'pni ja'k bhai' jim tibgai dhix bhai'm kai'chdham ni'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam, Maraa'n gu Dios,

² nat tu ua'nak bijik gu Isaiiyas jano' nat pai' dhuuk bha' ñio'kdhak gu Dios, na sap jup titda guch Gi'kora' gu Maraa'n: Jumaiñ bñipi' mu jootsa' na ba' ba ja mat-tuda' gu ja'tkam nap jootom mui' ba jim.

³ Na mu ja'p pix ba tu ja a'gi'ñdha' gu ja'tkam gampix jix chu gak kir nap ja titdada': "Gor jix ki' bim duuñ.

Ja'p pik bhai' bar jimdam gu Gē'kam. Mi' pim sap pui' ba jimia' na jax jix aa'."

⁴ Ba' pui'p jum duu ip, mummu ja'p pix ba oirida' gu Juan na pai'r gampix jix chu gak kir, ja bopkonda' gu ja'tkam pui' xi ja titdat na sap jir am nam xim bopkonai mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' guch Gi'kora', na sap ba'x ja joi'mdai ba uañchuda' gu ja ua'tulhdhara'.

⁵ Ba' mui' ja'tkam mi' aajidha' am gu bhammi dir kam Jerusaleen na pai'r gē' kiicham, gio ba' jai' mui' kap dir na ji'x Judea dibñir bhaan bipio', nam jix kaim ka', na gu' giilhim joidham jix bhai' xi buada' na tu a'gada'. Ba' gui' nam ji'k ti jjiigi'ñdha' na silhkam jir pui' na jax tu ja a'gi'ñdha', pui' ba titdada' am nam sap cham ka aa' nam jix ua'tulhdhix ka'. Ba' gu Juan dai na xi ja bopkonda' mi' na pai' mirda' gu suudai' Jordaam Ak.

⁶ Ba'p gu Juan gu tii'dharga'n, kameeyo gu bapoo'n jir jup duiñxim ka', gio ba' gu bhisparu'n jir jo' ka' ip. Ba' na pai' dhuuk bax bhio'n ka', dai gu sossoi na tu da'ngit tu kua'da' gio ba' gu miibat gu gampix kam.

⁷ Ba' na tu ja a'gi'ñdha' gu ja'tkam jup ja titdada':

—Gatuuk dir bha jim gui' nax io'm jir gē'kam, cham tu' pui' na jax aañ, na ni ji'x kuñ cham jir jupaabkamu'n nañ dhumarti' tu' suska'n jup ba kookoxdha' git.

⁸ Ba' aañ xib suudai' ki'n pix ka jam bopkon, gu' ba' gui' na pai' dhuuk ya' aaya', pui'p ji' buusnia' na jam bopkona', na gu' ba jam tajaanidha' gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mdaga'n gu Dios.

Gu Jesusus na ba chiñia' gu Juan na bakuana'

(Mt. 3:13-17; Lk. 3:21-22)

⁹ Ba' jano' mui'p ma jii gu Jesusus mummu dir Nasareet na pai' Galilea dibñir bhaan bipio'. Ba' mummu ba ji buus Jordaam Ak mi' na pai' oirit ja bopkon gu Juan gu ja'tkam, ba' mi' pui' ba titda ip na sap bakuana'.

¹⁰ Ba' nat pai' dhuuk mui' ji buus mi' dñir suudai' chir gu Jesusus na ba bakuañixchu', ba tii nat bhai' jim kupio' gux dhaam, gio ba' nat bhai' ji chim gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' ja'p tu'm na gioda', ba' nai' ji jaa bhai' bhaan.

¹¹ Gio ba' nat ba kai nat bhai' ba tum a'ga bhammi dir jix dhaam, jup tum kai'ch:

—Aap jir di' nap jir jiiñ xim ki'galhi'ñ, gio nañ gē'kam ki'n jix bhai'ñ chaat aap jum bui.

Gu ja'ook na tiix mai'chim ka' gu Jesusus
(Mt. 4:1-11; Lk. 4:1-13)

¹² Ba' gatuuk mi' dñir ma jii gu Jesusus mummu ja'k maa'n kap na pai'r gampix, nat gu' pui' ja'k jurtuda gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda'.

¹³ Ba' mi' juruuñ maa'n masaa'n daman mambhix tanoolh, miji ja'p pu oirida' daih na pai' cham jaroi' oirida'. Dai gu tu' ji'ngiarum na mi ja'p tum oipoda', gio ba' guch Gi'kora' gu noonbi'ñ nam guguxi'ñdha'. Ba' mi' ba ai gu ja'ook na ilhdhat na moo mi' mai'chia' git, gu' ji nat gu' cham jax dhooda.

Gu Jesusus na kia'pix ba ji chu ja a'gidha' gu ja'tkam

(Mt. 4:12-17; Lk. 4:14-15)

¹⁴ Ba' mikkat na mi' pai' dhuuk ba kuu gu Juan, ma jii gu Jesusus bhammi ja'k Galilea nat ba tu ja a'gidham gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios.

¹⁵ Ba'p ja titdada' bhammi ja'p ji oirit:

—Ya' mam aiñ jaaduñ na pai' dhuuk tu daaxix na maaxik jum maaxdha' gu Dios aapi'm jam bui, na pim ba' bax mat ka' nax chu joi'gi'n sia kux io'm jir gē'kam. Ba' dai na jam a'm bam aa' na pim mi' pui' ba jimia' na jax jix aa', gio ba' na pim ti jii'ñdha' na bhai' ji chu jam a'gidha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ.

Gu Jesusus na ba ja baidhika' maakob gu boptop bhiadam

(Mt. 4:18-22; Lk. 5:1-11)

¹⁶ Ba' ma jii gu Jesusus mummu ja'p ju'ñdharan na pai' gē' suu'nka' gu suudai' gui' na Galilea dibñir bhaan bipio'. Ba' mi' ba ja tii gook gu boptop bhighbiadam daim sispidhim nam mi ja'p buppaim suudai' chir maa'n gu gē' asaak. Maa'n Simoon tiigim, jumai ba' Anrees.

¹⁷ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Aañ pui' ilhii'ñ jiiñ jaaduñ na pim xib dir gammiji bañ kaichgida', na pim ba' jai'ñ palhbuidha' nañ tu ja a'gidha' gu ja'tkam.

Bar ja'tkam bhbihadam ka' pim pix ba', cham tu' boptop bhbihadam kia', na gu' gui' nam ji'k ba ti jii'ndha' na pim ji'k jax tu ja a'gidha', dhi' ja'p ji buusnia' na pim ba ja bhia'.

18 Ba' gui'p ma oi mit cham jax ji chi'ik. Mi' xi iabok jamit gu ja a'sak.

19 Ba' palhiip gama ja'k iam xi jii mit bix ju'ndharan, mi'p ba ja ti mit gu Jakoobo gio gu Juan, maamra'n gu Sebedeo, nam mi' daraat kanuub ta'm ka ja jiisom gu ja a'sak gui' nam ki'n tu bhibia gu boptop.

20 Ba' pui'p ba ja titda nat jax ja tiidak ja baidhak gui' na ja biim ba jim. Ba' gui' pui' cham jax ji chi'ik ma oi mit ip, mi' xi buak jamit gu ja taat Sebedeo ja biim gu tujuandam tugi'n.

Gu Jesusu na ba dua'ndha' maa'n gu maa'nkam na kax'naanbi' ka'

(Lk. 4:31-37)

21 Moo mit mummu ja'k bhii Kapernaum na pai'r kikcham na ba' moo bam aaya' na pai' dhuuk cham ka tum juanda'. Ba' jano' nat pai' bam ai, mui' ma jii gu Jesusu mu nam pai' tu chiopi' gu Israel kam ja'tkam. Ba' mi' baakik bhai' ji chu ja a'gi.

22 Alh ni jaro'i ku niok, mi' pui' pup tu'ii' am na mit ba kai, na gu'x io'm bhai' xi bua na xi chu a'ga, cham tu' pui' na jax gui' nam jup kai'chdha' nam sap jix mat ka' gu ni'o'ki'n gu Dios.

23 Ba' maa'n mi'p oirida' gu maa'nkam na ampix jix naanbi' ka', na bhaan baax ka' gu cham ki' i'ii'mda'. Ba' na mi' ka tu ja a'gi'n gu Jesusu gu ja'tkam, mi' baakik chiop ge' ki'n mui' ba ni'o gux naanbigim, na gu' pui' ja'k jurtu'ntu' gu cham ki' i'ii'mda', jup kai'ch:

24 —Jax japich bhai' bach dhoodam Jesusu Nasareet kam? ¿Ka'p ti bhai' bach koodam aa? ¡Aañ jix maat jia nap aap jir di' gu Dios gu maaxik duakam!

25 Gu' ji na gu' maa'n nat jax niok gu Jesusu, jup titda:

—¡Cha'p niokda' cham ki' i'ii'mda' nap naanbichu'n dhi'n jaduun! ¡Mup buusnia' bhai' dhir bhaan! ¡Cha'p bhai' pu tui'ngida'!

26 Ba'x io'm xi bhii gu maa'nkam nat pai' ba ji buus gu cham ki' i'ii'mda' bhai' dhir bhaan. Ge' xi jii'nik nat ba' pik ba buus.

27 Ba' dappaam mi' pui' pup tu'ii' am dho gi ji ba'x io'm gu ja'tkam, dai nam nai' tiim ti tikka'n diih jix dhu'np'i'n ki'n, jup kai'ch am:

—Jax ba'r jum duukam chi dhi' pui'? Gi nach cham ji'xkat pai' dhuuk pui' chi niidhat na jax tu buim dhi Jesusu. Ti' na sia gu cham kiki' i'ii'mda' tu' pix ja ilhi'i'n, jix jii'gi'n am.

28 Ba' cham miikim na mit bix pui' ba ti kai gu ja'tkam na ji'x jir Galilea na ji'k jax tu buim gu Jesusu.

Gu Jesusu na ba dua'ndha' gu daada'n gu Simoon Peegro

(Mt. 8:14-15; Lk. 4:38-39)

29 Ba' ja'xpix nat ba buus gu Jesusu mi' dhir chiop, na xi chu ja a'gidhimik gu ja'tkam, silh jii mummu gama ja'k nam pai' tu ba'aak gu Simoon gio gu Anrees. Ba' bix jai' xi jiiim am gu Jakoobo gio gu Juan.

30 Ba' gu daada'n gu Simoon miji ka bo' ba'k chir jum bakxidhat na e'e gu toi'ndhi'. Ba' nat jax mu ai gu Jesusu, ba aagi'n am gu mi' oi'nikam nax ka'ook.

31 Ba' mui' ji ai gu Jesusu mi' na pai' bo', ba' daagik nobi'ran xi bamii'. Jix ki' bhai' ji bam mi' jotmoda' pix, ba' dai nat ba tu ja onbai'.

Gu Jesusu na ba ja dudua'ndha' mui' gux kako'kkam

(Mt. 8:16-17; Lk. 4:40-41)

32 Ba' nat pai' ba bhi'n gu tanoolh, na pui' bax dhidimpu', mui' ja'tkam pix ja'x ji ai mit mi' ba'aak kiik na pai' daa gu Jesusu ji ja baidhat gux kako'kkam, jai' gui' nam ampix jix naanabi' ka' na ja a'm jup tui'ka' gu cham kiki' i'ii'mda'.

33 Giilhim mui' mit mi' mam jumaap ki'ngob gu mi ja'p oi'nikam na ji'x jir kiicham.

34 Ba' pix ja'x ji ja dudua'n gu Jesusu gux kako'kkam, na gu' mi ja'p moo bix aixim tu'm jup te e'eka' gu ko'kdai'. Jai' gui' nam ampix jix naanabi' ka', bix ja'k ja joot gu cham kiki' i'ii'mda' ja a'm dir. Pu cham ja do'ficho nam jax bha tu a'ga gu cham kiki' i'ii'mda', na gu'x bhai'x maat na no't jax dhuuk xi ja do'ficho nam bha tu a'ga', mi' maaxik ba kiisa' am nar tu'p tu'm da'.

Gu Jesusu na ba jimia' mu ja'p na ji'x jir Galilea na tu ja a'gi'nmira' gu ja'tkam

(Lk. 4:42-44)

35 Ba' bijik ba bam gu Jesusu na kapup jix chukgam, ba' ma jii nammi gama ja'k na pai'r gampix. Mi' ba' bhai' ji chu a'ga jix dhaam ja'k bui'for guch Gi'kora'.

36 Ba' ja'xpix nat pai'x bhai' ba xia', mui'p ma gaagam gu Simoon bamgik ja biim gui' nam takaab dir maap jii mit gu Jesusu.

37 Ba' nammi pix ji chi' mit na pai' ka oiri, ba'p titda am:

—Bhammi tiim ga'nga' am mui' gu ja'tkam.

38 Gu' ji na gu'p ja titda gu Jesusu:

—Gatuuk jach dho gio bhai'p aaya', na gu' ka tum aagim. Maik gor kia' mijini ja'p na jax jir kikcham, sia dai ya ja'p mia'n kia', nam ba' gu' bix jup jix mat ka' gu ja'tkam nañ ji'k jax tu a'ga, na fiich gu' pu kai'nikam bha jii.

39 Bhai' ba' pu oirida' na ji'x jir Galilea na tu ja a'gi'ndha' gu ja'tkam bha ja'p nam jax tu chichioi'. Gio ba' na ja'k ja jootsaim gu

cham kiki'i i'ii'mda' ja a'm dir gui' nam jix ñanaanbi' ka'.

Gu Jesusu na ba dua'ñdha' maa'n gux ko'kkam na tootolhidhat bha gakiidha' gu tukga'n

(Mt. 8:1-4; Lk. 5:12-16)

40 Ba' maa'nnim mu ba ai maa'n gux ko'kkam na pai' oirida' gu Jesusu, na tootolhidhat bha gakiidha' gu tukga'n. Ba' mi' o'lhia'n ki'n ji kikbuk biipi' dir jup titda:

—Aa'ñ ja'pni moo soi' bham tiidam jiñ jaduun' nañ ja'p tɛ kɛɛ nap bixchu'x aichu'n nach chu' cham pai' ni'i'ñ, nap iam jiñ dhua'ñdha' no'p moo pui'p ilhi'i'ñdha' git.

41 Ba'x joi'mdak ba ti'i gu Jesusu, ba'p titda bhai' xi dhaagik:

—Jir am dho, nañ gu' pu kai'ñkam ya oiri. Jaiñ, ba dua pich. Cha'p jax kam aa'nda'.

42 Ba' dai nat pui' ji' xi chi'i'n, jotmoda'x bhai' bhai' ji chu taatda. Jix ki'i'p jum duu, pu cham pai' ka tu ko'k.

43 Ba' gu Jesusu ti'i xi soo'mchulhdhak ba joot na cham tu aa'nda' nat jax dhuuk dua, jup titda:

44 —Dai nap moo cham jaroi' aagi'ñdha' na ñich aañ jum dua'ñ. Dai nap silh jimia' bhammi na pai' daa gui' na jai' ja pal-hbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, na ba'm tigia' na pich ba dua. Xi chikkada' ap. No' jax kai'ch nap bax ki'i', dai nap tu makgirtai titikia' na jax ja'k aagix nat tu ua'nak gu Moisees, nam ba' bax mat ka' gu ja'tkam nat ba buus gu ko'kdai' dhi' nap ki'n kax ka'ook kat.

45 Gu' ji na gu' gui' moo jano' nat jax jii, pix ja'x ja aagi'ñ gu ja'tkam. Giilhim biix pui' bax chu maat am. Ba' pui' mi' pup oiri gu Jesusu gampix, miji ja'p tibiappuda', na gu' cham ka aa' na maaxik bhammi ja'p oirida' gɛ'gɛ' kikcham. Ku' gu' pui' pix mui' mi'p aajidha' am ji na pai' oirida'.

2

Gu Jesusu na ba dua'ñdha' maa'n gux ma'mkulhi'

(Mt. 9:1-8; Lk. 5:17-26)

1 Ba' gatuuk ji'kchi jurni'ñ ki'n gio mi'p ba ai gu Jesusu Kapernaum. Mi' pai' maa'n kiicham pix ba kaidha' na tibiap.

2 Ba' jotmoda' pix ja'x ji ai mit gu ja'tkam, giilhim mui' mi' mam jumaap jamit. Jix kabkam suu'n jamit miji ba'k chir, pu cham jir buusan mi ki'ñgob, na gu' mi' dhir diirap dir nammi ja'p jup xi ju' am. Gu Jesusu ba' dai na tu ja a'gi'ñchu'.

3 Ba' ja'xpix maa'n mi' ba aich jamit gux io'm jix ma'mkulhi' maakob dit.

4 Ba' ilhdhat am nam jiimit miji pu baap-kia' git ba'k chir na pai'p tu'ii' gu Jesusu, gu' ji na gu' cham bhai'i', nam gu' giilhim jix kabkam suuda' gu ja'tkam. Pui' mit alhi'ch

ma digaar gu ba'aak daam dir na mit ba' mu tisaa'ñdhak bhai' dhir mu tibiaañ baxxidhar ta'm miji na pai'p tu'ii' gu Jesusu.

5 Ba' nat ba ja ti'i gu Jesusu nam buiñor jix bi'iñaktu', jup titda gux ma'mkulhi':

—Cha'p jax kam aa'nda'ñ jaduun'. Ba uañchudhix ji matgam gum ua'tulhdhara', na ñich gu' aañ pui' ba ti'i.

6 Ba' ji'kchi mi'p daraa am gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, ba'p jum aa' am ja jujur am bhaan:

7 “Jax ba' ilhdhat jup kai'ch? Jax'xbui' aa sap ti'i gɛ'kam jup xim ilhi'i'ñ na gu Dios? JJaroo gip ba uañchuda gu tu' ua'tulhdhara' gu jaroi' ya' kam pu chu'm ip jix ua'tulhdhix kam? Dios dho gi jii' ji.”

8 Gu' ji na gu'x bhai'x maat gu Jesusu jura'ran bhaan nam jax jum aa', ba'p ja titda:

—Ni ji'x iam kur pui' na pim jax jum aa' gu jam jujur am bhaan.

9 Na gu' cham pik xijai no'ñ jax kai'ch: “Ba uañchudhix ji matgam gum ua'tulhdhara'”, na gu' cham maati' ka' no' moo pui' ji buus-ña' piam ku gu' cham. Gu' ji no'ñ jax kai'ch: “Xi bamii', munip ja'p ba oirida' bhiji' gum baxxidhara'”, dho gi gu'x xijai ji, na gu'x maati' ka' no't cham pui' ji buus.

10 Ku ba' gu' aañ xib ya' dua'ñdha' ji dhiñ jaduun' nax ma'mkulhi' na pim bax mat ka' na aañ nat bhañ joot gu Dios, jir gɛ'kam iñ nañ ba' ya' tu uañchuda' gu ua'tulhdhara' ya' dhi oi'ñga'n.

Ba'p titda gux ma'mkulhi' pui' xi chi'ñik:

11 —Aapi'ñ jaduun' nap jix ma'mkulhi', xi bamii'. Ba jimia' ap jum ki'aam, bhiji' ap dhim baxxidhara'.

12 Ba'x ki'i' bhai' ji bam gui' na kax ma'mkulhi' kat nat jax pu ti'i'n gu Jesusu. Ba' dai nat ba jii xi bhii'k gu baxxidharu'n, mui' ba buus ja saagi'ñ gu ja'tkam gaammiji ji dhuu. Ba' mi' pui' pup tu'ii' am biix, mi' dhir ba' ma tu daani mit buiñor gu Dios, jup kai'ch am:

—jMooch pik cham ji'xkat pui' ti niidhat ji jich Gi'kora'!

Gu Jesusu na ba baidhika' ip gu Lebi

(Mt. 9:9-13; Lk. 5:27-32)

13 Ba' mikkat gio'p ma jii gu Jesusu mummu ja'p ju'ñdharan na pai' gɛ' suu'nka' gu suudai'. Ba' mui' ja'tkam mi' mam jumaap jamit na pai' ka oiri, ba' xi chu ja a'gidhimik.

14 Ba' ja'xpix nat giop ba jii, nat nammi ba ji bhii' jupaaban na pai' tum namki'ñ no'ñ gɛ' ju' tibiañor, mi' pix ji chi'i gu Lebi, maraa'n gu Alpeo, gui' nar tuumiñ tu taandam tugi'ñ ka' gux io'm gɛ'kam Rooma kam, Seesar tiigim, na mi' daakat pix ji dhaagim gu tuumiñ gui' nam mi' tu namkidhim. Ba'

mui' ji ai gu Jesusus, mi ja'p amuub xi kikbuk jup titda:

—Aa'n pui' ilhii'n jii' jaduun nap xib dir gammiji bañ kaichgida'.

Ba' gui' nat jax kikbuk pix chu'p jum duu cham jax ji chi'ik, gammiji pix ko'kmar jii am.

Gu Jesusus na ja biim ba tu jugia' gui' nam cham tu' ka'm ti ni'ndha' gu ja'tkam

¹⁵ Ba' gatuuk ma ja baidhak gu Lebii gu ja'tkam mummu kia'mi'n nam mi' tu jugia' bui'or. Moo jimchu' gu Jesusus gio gu ja'tkam tugi'n, gio jai' gui' nam jir tumi'n tutaandam tugi'n ka' gux io'm g'e'kam Rooma kam Seesar tiigim, gio gui' nam pui' ja bia'ka' gu g'e'gerkam jum aa'ndam nam sap cham tu' ka'm ti ni'i'n. Ba' gu Jesusus jix bhai'm taatit bhai' ji chu juu ja biim, nam gu' mui' ba kaichu'.

¹⁶ Ba' ji'kchi gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'n gu Dios gio gui' nam pariseos jum tiiti'nda', am bhaak jamit na mit ti gu Jesusus na ja biim tu kua' gui' nam jir tumi'n tutaandam tugi'n ka' gux io'm g'e'kam Rooma kam, Seesar tiigim, gio gui' nam pui' ja bia'ka' nam sap cham tu' ka'm ti ni'i'n. Ba' ja'p ja'k xi ja boosgak jamit gu ja'tkam tugi'n gu Jesusus, jup ja titda am:

—¿Jax ku ba' ja biim tu kua' dhi jam g'e'kam tuk dhi tumi'n tutaandam gio dhi' nam cham tu' ka'm ti ni'i'n?

¹⁷ Gu' ji na gu' ja k'e' gu Jesusus nam jax kai'ch, ba'p ja titda:

—Dho na gu' dhi' ja'pni jia na jax gu ja'tkam no'm jix kiki', na gu' cham ja a'm jum aa'nda' na jaro'i' ja duduadhi'ndha', na gu' dai nam g'e'gerkam jum taat ka'. Gu' gui' ji nam ji'k jix kako'k ka' na ba' ja a'm jum aa'nda', nam gu' soi'm ilhii'ndha' nam jix dhuduadhim ka'. Ba' aa'n na ñich bha jii ya' dhi oi'nga'n bhaan, cham tu' pu kai'nikam bha jii ñich nañ ba' ja baidhika' gui' nam g'e'gerkam jum taat, nam pui'm aa' nam tu' ka'm ti ni'i'n, gu' ja'pji gui' ji nam ji'k bax maat nam jix u'ua'tulhdhix, nam gu' soi'm ilhii'n bui'or gu Dios. Dhi' ji' ji nañ ba' ja baidhika'.

Gu Jesusus nam ba tikka' na sap jax kum ba' cham jum saabda' gu ja'tkam tugi'n
(Mt. 9:14-17; Lk. 5:33-39)

¹⁸ Ba' maa'nnim ji'kchi gu ja'tkam mui' ma tikkam jamit gu Jesusus na sap jax kum ba' cham ji'xkat pai' dhuuk ja ni'i'n nam jum saab gu ja'tkam tugi'n. Na gu' gui' nam kaichu' gu Juan gio gui' nam pariseos jum tiiti'nda', gammiji pix ja ni'i'ndha' am nam jum saabda'. Ba'p titda am mummu e'ek:

—¿Jax ku ba' aap gum ja'tkam tuk cham ji'xkat pai' dhuuk ja ni'i'n ich nam jum saab?

¹⁹ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho na gu' dhi' ja'pni ji buusan jia na jax no' jaro'i' mu pai' ba xim tumum, nam gu' cham jum saabum jum ilhii'ndha' gu jajaa'nni'n, nam gu'x chu nak ka' gu koi'. Ba' pu'ñip ji buusan ja bui dhi'n ja'tkam tuk, cham jum saabum jum ilhii'n am gu xib, nam gu'x bhai'm taat nañ ya' kap tu'ii' ja bui.

²⁰ Ku gu' kam aajim ji nam pai' dhuuk jii dhagia' gui' nam boi'n bhichdha', jano' dho gi ba' bam saabu' am ji.

²¹ Na gu' dhi' ja'pni ji buusan jia na jax gu jaro'i' no't alhi'ch i'ik gu xibkam jannull ti xi dhaax gu ti'dharga'n no'r kilhii'nga'n. Maa'n na jax giop sarnia' bix xikoolh dhir, na gu' bhai' ji so'lhka' gu xibkam jannull na pai' dhuuk xi bakuana'.

²² Piam ja'p na jax gu bii'n, nam gu' xixi'ibkam jajo' bopko bhaan tu aidha' gu buusai'ndham, na gu' no'r kikhli'nga'n, maa'n na jax xixiipña'a', pu bix jum nu'aa' dho gu', na gu' giilhim jix o'jo' ka'. Pui' kum ba' xixi'ibkam jajo' bopko ta'm bhaan tu aidha' gu bii'n gui' na kia'pix buusnidha'.

Gu Jesusus gu ja'tkam tugi'n nam tu kaip-gaidhat tu ko'iidha' gu mura'a'n ga'n gu tiriik
(Mt. 12:1-8; Lk. 6:1-5)

²³ Ba' maa'nnim na pai' dhuuk cham tum juanda', ma jii gu Jesusus nammi gama ja'k maa'n kap, moo mi' buusnichu' na pai' ti ix gu tiriik. Ba' gu ja'tkam tugi'n na ja biim jimchu', xi u'iidhat gu mura'a'n ga'n xi kaipgaidhat tu ko'iim am.

²⁴ Ba' pix am bhaak jamit ji'kchi gui' nam pariseos jum tiiti'nda', na mit gu' ja ti nam ka tu u'iim gu tiriik muraada'. Ba' mu boopok jup titda am gu Jesusus:

—¿Jax kum ba' pui' tu buim dhim ja'tkam tuk? ¿Kux cham maat am aa na xib cham tum juan?

²⁵ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—¿Kux aapi'm cham ji'xkat tu jii'ku'i'n aa mi' u'uan ta'm nat jax tu duu gu Dabii gio gu ja'tkam tugi'n jano' maa'nnim nam pai' dhuuk ba ua'maim?

²⁶ Na mit tu juu bo gu paan gui' na mi' tikix kat g'e' chiop, nat ja maa gu Abiatar gui' na mi'r ja g'e'kam tuk ka' jano' gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' bui'or gu Dios, na saak dai gu'x bhaai'n ka' nam kua'da' git.

²⁷ Ja'pni ba' moop ja titda jia:

—Pui' kuñ ba' aañ cham pai' jax ja titda dhi'n ja'tkam tuk, sia kuñ ja ni'i'n nam jax tu buim. Na gu' na pai' dhuuk cham tum juanda', dai nañ jii' jii'p'i'ka' no'n jix aa' cham jax ji kai'chit. Piam kuñ gu' tu' jax jup jix dhu'iim, ¿jax giop bua? Na gu' dhi tanoolh cham tu' jax kai'nikam pui' ja'k jum duu nañ bixchu' jix chu xidhuutu'n ka'.

²⁸ Na gu' pur cham tu' gu pui' na pim jax ja'k tii xi ilhii'n aapi'm. Aaŋi' ji nañ jix maat, nat gu' pu kai'ŋkam bhañ joot guñ Gi'kora' nañ ba'ya' ja aagi'ñdha' gu ja'tkam biix nam ji'k tu' jax buada', sia na pai' dhuuk cham tum juanda'.

3

Gu Jesusus na ba dua'ñdha' maa'n gu maa'nkam nax muuk ka' gu nobii'ñ
(Mt. 12:9-14; Lk. 6:6-11)

¹ Ba' miŋkat nat giop bam ai na pai' dhuuk cham tum juanda', gio mui'p ma jii gu Jesusus maa'n kap nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, ba' jimdat mi'ji jii baa. Ba' maa'n mi'jip daa gu maa'nkam nax muuk ka' gu nobii'ñ.

² Ba' pix niidhim am gu Jesusus gui' nam pariseos jum tiiti'nda', ea no't sap moo ba ji dhua'ñ gui' nax muuk ka' gu nobii'ñ, na sap ba' dhi' bhaan jix bhaai'n ka' nam jax ti'ya' nam iattulhdha'. Na gu' jano' aagix ka' na cham tum juanda', nam cham tu' jax buada' gu ja'tkam.

³ Ba' mui' ba bai'ñ gu Jesusus gui' nax muuk ka' gu nobii'ñ, jup titda:

—Eap bhai' xi jim jiñ jaduun'. Ya'ni ja'p jap xi kikkbu' amuub.

⁴ Ba' pui' xi chiidak jup ja titda ip gu jai' gui' nam mi'x bhaamut nii'ñ:

—Jax pin jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios mi' na pai' tu ua'ñix? ¿Tu' pin jix bhaai' nach jax buada' na pai' dhuuk cham tum juanda', nach jix bhai' tu buada' aa pin, ka' pin nach jix buam tu buada' aa? Pui' na jax gu jaroi' no'x io'm jix ka'ook, ¿jax ja'k jum aagidha', nañ dhua'ñdha' aa, ka' nañ mi' pix xi ñii'ñdha' aa no' mi ja'p ba mumki jiñ chaagiob?

Alh pu ni jaroi' ku ñio'k, mi' pix pu tu'ii' am.

⁵ Ba' nai' xi ja nai'ñ gu Jesusus biix xikoolh gu ja'tkam jix buam jum ilhdhat, ji'x tii am jix bhaamum jum ilhii'ñ, na gu' ni ji'x ku ja jujur am baapak na jax tii tu ja a'gi'ñ. Ba'p titda ip gio gu maa'nkam gui' nax muuk ka' gu nobii'ñ:

—Eap xi silhiiñ dhim nob jiñ jaduun'.

Ba' gui' ja'p jup xi silh, jix kii'p jum duu na ja'p xi joiñ'i'ñ, panaas ku moo pu cham pai'x muuk kat.

⁶ Ba' bhaakuk jotmoda' jii mit gui' nam pariseos jum tiiti'nda' bhammi ja'k ja bui gu ja'tkam tugi'ñ gu Eroodis gui' na sap jir gē'kam ka', nam sap ba' bhai' xi chu a'gai maap nam jax ja'k duuji mu'aa' gu Jesusus.

Gu Jesusus na ba ja dudua'ñdha' mui' gux kako'kkam mumm ju'ndharan na pai' gē' suu'nka' gu suudai' gui' na Galilea bhaan bipio' gu dibii'

⁷ Gu' ji nat gu' ba jii gu Jesusus ja biim gu ja'tkam tugi'ñ mumm ja'k na pai' gē'

suu'nka' gu suudai' na Galilea bhaan bipio' gu dibii'. Ba' mui' ja'tkam pix chu'p tui'dhi' am nam mu oi'ñchu', moo gu Galilea oi'ñkam gio gu Judea kam.

⁸ Gio jai'm mui'p jimchu' gu bhammi dir ja'k kam Jerusalem, gio gu Idumea kam, jai' gu baasi'n dir ja'k kam xia'lhbu' na pai' bhiix gu Jordaan Ak, gio gui' nam biix xikoolh oi'dha' mumm na pai' gē'gē' jir kikcham na pai' Tiuro ti tii' gio ja'p ja'k na pai' Sidoon ti tii', nam gu' pui' tē kēē na gē'gē' jup jum duu'nkam jix bhai' tu buim gu Jesusus.

⁹ Ba'p ja titda gu Jesusus gu ja'tkam tugi'ñ nam sap maa'n jix io'm ju'ndharan ja'k xi busaichulhdha' gu kanuub, na sap ba' bhaan bha tisdia' nam cham mi' ki'spa' gu ja'tkam no' mi' pix ja'p kiik diirap.

¹⁰ Nam gu' giilhim mui' pix ji aajim gux kako'kkam, gio nam gu' alh na ji'x ki'n nam amuub jix aik na pai'p tu'ii', pix am jum tutki'ñ am, aa'nda' git nam jax pik jum duñia', nam gu' pui' tē kēē nat mui' ba ja dudua'ñ.

¹¹ Ba' ji'ma'n mi'p oipo am gu ja'tkam na ja a'm jup tui'ñgida' gu cham kiki' i'ii'mda' na ja naanbichu'nka'. Ba' nam jax tigia' gu Jesusus, mi' ja o'lhia ki'n ji gu'nguk am bi'pi' dir, ba' gē' ki'n mui' pu nokia' gu maa'nkam, na gu' pui' ja'k jurtu'nda' gu cham kii' ii'mda', jup ti'ya'.

—Aap jir di' nap jir Maraa'n gu Dios.

¹² Gu' ji na gu' pu ja sosbhichulhi'ñ gu Jesusus nam mui' tii ji ñokia' nam sap cham mi' maaxik kisa' nar tu'p tu'p da'.

Gu Jesusus na ba ja aaga' mambhiix daman gook gu ja'tkam tugi'ñ nam jir noonbi'ñ ka'

(Mt. 10:1-4; Lk. 6:12-16)

¹³ Ba' gatuuk ma jii gu Jesusus maa'n kap na pai'r oidha' ta'm, xi ja baidhak ji'kchi gu ja'tkam tugi'ñ na jax chu'm jix aa' diilh na ja biim jimda', ba' gui' ma oi mit ip.

¹⁴ Ba' na mit pai' dhuuk bhammi tiitis oidha' daam, bhai' ji ja aa nam jax chu'm bar noonbi'ñ ka' gammiji, mambhiix daman gook moo aich. Dhi' sap ba' bhaankamu'n nai' ja jootsa' nam tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam gu ñio'ki'ñ gu Dios,

¹⁵ gio nap ja titda nam pui'p ba ja dudua'dhi'ñdha' gux kako'kkam, gio nam mai' ja jootosda' gu cham kiki' i'ii'mda' ja a'm dir gu ja'tkam gui' nam jix ñanaanbi' ka'.

¹⁶ Ba' gu Simoon maadit jir di' na bar nobii'ñ, gui' na gook ki'n jix mat ka' gu Jesusus, Simoon Peegro tiiti'nda'.

¹⁷ Mi' dhir ba' moo gu Jakoobo gio gu Juan, daim sispidhim, maamra'n gu Sebedeo, gui' nax joi'ñdha' na Boarnerjes ja tiiti'nda' gu Jesusus, na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch: Jix bhaa'mnagin.

¹⁸ Gio ba' mi' dhir moo gu Anrees, Piliip, Bartolomee, Mateo, Tomaas, gio gu jumai Jakoobo, maraa'n gu Alpeo, gio gu Tadeo, gio ba' gu jumai Simoon, gui' na ja kaichgida' gui' nam kananiistas jum tiiti'nda',

¹⁹ gio ba' gu Juudas Iskariote, gui' na gatuuk ja aa'fidhara' gu g'e'g'erkam jum aa'ndam na pai' oirida' gu Jesusus nam ba' boi bhiichdha'.

Gu Jesusus gu jajaa'nni'ni nam ja'p jum aa'nda' na cham juraa'n ka bia'ka'

(Mt. 12:22-32; Lk. 11:14-23; 12:10)

Ba' gatuuk na mit ja'k suulhgik bhammi dir na mit pai' jimik, gio mi'p ji ai mit nam pai'x joi'fidha' nam tibiappuda'.

²⁰ Ba' cham ji'x miikim gio pix ja'x jup ji ai mit gu ja'tkam, giilhim mui' mi' mam jumaap jamit, pu cham jax jix bhaai' na tu jugia' gu Jesusus ni gu noonbi'ni, na gu' dai nam ti ja palhbui'fichu' gux kako'kkam.

²¹ Ba' pui' ba ti kai mit gu jajaa'nni'ni gu Jesusus na cham bhaai' na jax tu jugia'. Ba' bhai' ma jii mit mummu dir nam pai' oi'dha' na mit bhai' ba baidham, nam gu' ja'p jum aa' na cham juraa'n ka bia'.

Gu Jesusus nam maakam ba ai'chuxdha' gu ja'tkam na sap jajo'k gu ja g'e'kam tuk bhaan jup tui'rigida'

²² Gu' ba' gu Jerusaleen kam na mit mi'p ai gui' nam sap jix mat ka' gu fio'ki'ni gu Dios, maakam jup ai'chuxi'ni am gu Jesusus, jup kai'ch am na sap jajo'k gu ja g'e'kam tuk bhaan jup tui'dhi', pui' sap kum ba'x jii'gi'ni gu cham kiki' i'ii'mda' na mai' ja jootos ja a'm dir gu ja'tkam jix nanaanbigim.

²³ Gu' ji na gu'x maat gu Jesusus nam jax kai'ch, ba' maap ja jumpadak bhai' ji chu ja a'gi bhaan ji chu ua'rgidhidhat gu tu' na ya' dhi oi'riga'n jix chu jai'ch nam sap ba'x maait kaaya'. Jup ja titda jia:

—Ni ji'x iam kur pui' na pim jax kai'ch. Jax dhui na cham ji'xkat mai' ja jootsa' gu ja'ook g'e'kam jum aa'ndam gu bii'ma'n tuutu'm jajo'k, nam gu' maa'n ii'mda'p duuk. Na gu' no't maait ti mai' xi joot, ja'p ji buusnia' na diih mai'm jootsa'.

²⁴ Na gu' dhi' ja'pni na jax gu dai g'e'g'erkam jix kakai' no'm cham maa'n ni'ook jup duuk, no'm ji'ma'n tu' tii jax jix dhuuim na jax ja'k jir joidham, no'm gu' jai' maakam jup kai'chim, mi' pu cham tu' jax ji dhuuji mam pataasa' am.

²⁵ Piam ja'p na jax gu ja'tkam no'm jir maap jum oi'dhagim no'm daim kokda, nam gu' mi' pui' xi kai'chimii gammiji pix ta'tak jimia'.

²⁶ Pu'ni'p jum du'nia' git gu ja'ook g'e'kam jum aa'ndam no' jax dhuukat bhai' ji bhaamu' git ja bui gu bii'ma'n tuutu'm jajo'k, na gu' mi' pix ja'p ji bi'ya' git ba', cham ka

nini'fidha' am git gu noonbi'ni, nam gu' ba bhaaku' git bui'for.

²⁷ 'Gu' matgam gu ja'ook g'e'kam jum aa'ndam cham aa' ji na jaroi' tu' ki'n ja juanda' gu bii'ma'n tuutu'm jajo'k. Na gu' dhi' ja'pni ji buusan na jax maa'n gu maa'nkam jix oogim jix bhangim no' mi' pai' kio, nam biix pix jix iibhi'fidha' gu ja'tkam nam amuub aaya', sia kum tiix chi iixdham gu bixchuga'n. Dai gu jaroi' no'x maat nax io'm jix oo' na ba' mu jimii xi buuprai bha ja'p xi dhaasai na ba' ba ti iixdha' gu bixchuga'n. Ba' aai xib pu'ni'p ji buusan na jax gui' nax io'm jix oo', na gu' pur cham tu' aai jii' bui gu ja'ook g'e'kam jum aa'ndam, pu ni ji'x dho moo kur jii' jupaabkam.

²⁸ 'Tu' silhkam ki'n jaa' pu jam tiida', biix na ji'k ja'tkam jix bhaai' na jax ja'k duuji ua'fichudhix ka' gu ja ua'tulhdhara', sia kum giilhim jix buam tu' niok, dai na bii'pi'm aa' nam soi'm ilhdha' bui'for gu' Bi'kora'.

²⁹ Gu' ba' gui' nam ji'k jix ki'ni'ni gux Dhuudu' kam jix Uai' Ii'mda', dai nam pix am ti'fichuka' nam gammijim tulhiina', na gu' cham ji'xkat ka o'nia' gu ja ua'tulhdhara'.

³⁰ Ba' dhi' na pui' ji' ja titda, na mi' pix ja aagi'ni na gux Dhuudu' kam jix Uai' Ii'mda' bhaan jup tui'dhi', cham tu' na tu' jajo'k gu ja g'e'kam tuk nam jax ai'chuxi'ni gui' nam sap jix mat ka' gu fio'ki'ni gu Dios.

Nam mi' ba aaya' gu Jesusus gu jajaa'nni'ni gio gu di'ni'

(Mt. 12:46-50; Lk. 8:19-21)

³¹ Ba' ja'xpix mi' ba ai mit dho gi ji ba' gu jajaa'nni'ni gu Jesusus gio di'ni', mummu ja'p ji guguu mit gama ja'k, na gu' cham bhai' nam jax mia'n aaya', nam gu' giilhim mui' mi jumpax gu ja'tkam biix xikoolh dhir mi' na pai'p tu'ii'. Ba' mi'ji xi chu joochxi mit na sap mu jimda'.

³² Ba' pui'p ba titda am gui' nam mi ja'p mia'n daraa biix xikoolh dhir:

—Mi' sap pai' ba ai mit gum jaadu'ni gio gum naan, sap jum gaagim am.

³³ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Ja'x japim ba' ilhdhat pui' kai'ch? Jax dhui nai aai cham tu' pui' ilhii'ni nam dai gui'r jii' jaadu'ni gio gu'ni'naan.

³⁴ Ba' pui' xi chi'ik nai' xi ja tiigik gui' nam mi ja'p daraa biix xikoolh dhir, jup ja titda:

—Na gu' aapi'm jai' dhit na pim ya' daraa, pui'p bar jii' jaadu'ni japim.

³⁵ Na gu' gu jaroi' no' mi' pui' ba jimchu' na jax jix aa' gu Dios, dhi' bar jii' jaduun' ka' gio nar jii' naan ka'.

4

Gu Jesusus na bhaan ji ua'rgidhai tu a'ga' gu tiriik giigi'ndham
(Mt. 13:1-9; Lk. 8:4-8)

¹ Ba' mikkat ji'kchi jurni'n ki'n gio bhai'p ji chu ja a'gi gu Jesusu gu ja'tkam, mummu e'ek ju'ndharan na pai' g'e' suu'n gu suudai' na Galilea bhaan bipio' gu dibii'. Ba' gook alh mi' ka jumpax am nat jax bhai' ji chu a'ga, gu' ji na gu' cham ji'x miikim giilhim mui' mi' mam jumaap jamit. Pui' bhai' ma tis kanuub ta'm, na gu' mi ja'p amuub jup se' suudai' jugi'n. Bhai' ba' ji dhaakat bha tu ja a'gi'n gu mui' ja'tkam nam mi'p tu'ii' da'rap.

² Bixchu' bhaan ji chu ua'rgidhat na ya' dhi oi'nga'n jix chu jai'ch nam sap ba'x maatit kaaya'. Ba' maa'n ja'pni moo mui' ji kii nat mui' ji chu a'ga:

³ —Ea na pim moo bix jam jujur ki'n xi'n kaaya' nañ jax jam tida'. Maa'nnim maa'n gu maa'nkam xi chu moikdak mummu pai'p ka jii, ji'kchi moo xi jur na mi' pix katka' gu moikda'n. Gu' ji na gu' mi ja'p tum oipoda', jotmoda' pix am boi ba kaat mi moika'n tir.

⁴ Ba' gatuuk nat mui' ji chu gii' gu tiriik, maa'n na mit jax jugio gu u'ji' nam mi ja'p nini' gui' nat mi' suulh na pai' pix am boi ba kaat, na gu' maaxik pix dharaat, na gu' bax chu kabaak.

⁵ Ba' jai' ja'p ja'k ai' cha'm jup suulh ip na pai'x komaalhim jir dibii'. Dhi dho gi gu' tii jotmoda' bubua ji, nat gu' daaman jum yaas.

⁶ Gu' ji na gu' maa'n nat jax mi'i'n gu tanoolh nat bhaan mi' ji chotnorimi, nat gu' cham tuukab takta, dai nat ba gaa pix.

⁷ Ba' jai' nat ja'p ja'k jup suulh na pai'x joi'ndha' na tuutka' gu tu'x bii u'uux jix jo'ii', ba' pui' tii bhai'p ji bubua. Gu' ji na gu' jotmoda' bhai'p ji i'pu gu u'uux jix jo'ii', maa'n nat jax bhai'bich, jix u'uam mi' pup tuut gu tiriik, pu cham tu' ka bhaai'.

⁸ Ba' gu jai' nat ja'p iam jup suulh na pai'x kii' gu dibii', dhi' dho gi gu' joidham jix bhai'm duu ji, alh ja'p sa'sbar jum kaip. Ji'ma'n moom kaip maa'n oo'm daman mambhix, jai' baik oo'm, jai' jix chamaam oo'm, mi' pix pui'.

⁹ Ba' mi' dhir na pui' ji' xi chu ja a'gidhimik, jup ja tida ip gio:

—Mi' pim pui' ba jimia' ji'k na pim jix maatit jii' k'e'e'.

Gu Jesusu na ba ja aagi'ndha' gui' nam kaichu' na jax jir jum duukam gu tiriik nat tu gi' gu maa'nkam

(Mt. 13:10-17; Lk. 8:9-10)

¹⁰ Ba' ja'xpix na mit pai' ba jii gu mui' ja'tkam gui' na mi' tu ja a'gidhimik gu Jesusu, ba tikka'n am gu mambhix daman gook gu noonbi'n gio gu jai' gui' nam pui'p kaichu' na sap ja aagi'ndha' na tu' aagit jup kai'ch gu tu' tiriik giigi'ndham.

¹¹ Ba'p ja tida gu Jesusu:

—Matgam aapi'm saalh ka maachim ji na jax ja'k jix bhaai' na jam a'm ti nai'ndha' gu

Dios, na pim gu' bañ kaichu'. Gu' ba' gui' nam ji'k cham jii' kaim nañ bhaankam tu a'ga guñ Gi'kora', pu'ni pix ja'k jañ tu ja a'gi'ndha' bixchu' bhaan ji chu ua'rgidhat ya' kam dhi oi'nga'n.

¹² Na ba' sia kum tii'n ñii'n nañ jax tu buada', pu cham maatit ji' ñii'ndha' am, piam no'm tii'n k'e'e' nañ jax tu ja a'gi'ndha', pu cham maatit jii' k'e'e'ka' am. Ja'pni dhuuji ba' matgilhia' nam pu cham aa' nam mi' pui' jimia' na jax jix aa' gu Dios, ba' dai nam pix am ti'ñchuka' na ja tulhiñchuda' gu ja ua'tulhdhara'.

Nax bhai' ba tu aaga' gu Jesusu na jax kai'nkam jup jum kai'ch gu tiriik giigi'ndham

(Mt. 13:18-23; Lk. 8:11-15)

¹³ Mi' dhir ba'p ja tida ip gio:

—¿Cham aa pim maatit jii' k'e'e'? ¿Jax japim ba' duuji jix maatit jup kaaya' gu jai' nañ pai' dhuuk giop tu ja a'gidha' gu ja'tkam bhaan ji chu ua'rgidhai gu tu' ya' kam dhi oi'nga'n?

¹⁴ Ja'pniñ dho kai'nkam jup kai'ch: Gu jaroi' na tu ja a'gidha' gu ñio'ki'n gu Dios gu ja'tkam, ja'p ji buusnia' na jax no't ba tu gii' gu tiriik.

¹⁵ Ba' ji'ma'n no' mit cham bix ja jujur ki'n kai sia kum ji'x tii kapup xi chi'ñchutgit palh'ip, na pai' dhuuk mi' e'jei gu ja'ook maakam xi jurtuda', mi' pu cham tu' kap jum buixi'ndha'. Dhi ja'p ji buusnia' na jax gu tiriik gui' nat boi cha'm suulh.

¹⁶ Gu' ba' gui' nam jotmoda' ti jii'ndha' jix bhai'm ilhdhai, dhi' ja'p ji buusnia' na jax gui' nat mi' suulh na pai'x komaalhim jir dibii' nar ai' cha'm nat tii jotmoda' bubua, dai nat cham tuukab takta.

¹⁷ Ba' maa'n nam jax gu mummu pui'p suulhgia' no' tu' ba ja duiñchu', nam gu' palh'ip pix na'nda', na gu' mi' pix tu ja ma-mai'chikda' no'm baabui' moo tu' silhkam ti jii'gi'ñ buiñor guñ Gi'kora'.

¹⁸ Gio gu jai' gui' nam pui' tii joidham jup kaaya', dhi' ja'p ji buusnia' na jax gui' nat mi' suulh na pai'x joi'ndha' na tuutka' gu tu'x bii u'ux jix jo'ii'.

¹⁹ Na gu' no' mit tii ba ti jii'ñ, bhai' ji ja tukgidha' gu tu' na ya' dhi oi'nga'n jix chu jai'ch. Tu' nam pix bax joi'ndha' nam bia'ka' jix dha'ram namkim, piam ku tu' nam pix jax bax dhuñiik ka' na tu' cham jum aagidha', nam jax dhuu' pix mi' bhaan jim iatat cham mi' pui' ka tui'ngida' na jax jix aa' guñ Gi'kora'. Ba' cham tu' pui' ka' kia', na gu' nai' pix ji jugiidha' gux Ua'ñ Ii'mda'.

²⁰ Ba' gui' nam bix ja jujur ki'n ti jii'ndha', mi' pui' ba jimia' am na jax ja'k jix aa' guñ Gi'kora', cham ji'xkat ja'k ka suulhgia' am, nam gu' gammiji buiñor bax biiñak ka'. Dhi' ja'p ji buusnia' na gui' nat mi' suulh na pai' joidham jix kii' gu dibii', nat jum kaip maa'n oo'm daman mambhix, gio jai' ja'p na jax

gui' nat baik oo'm jum kaip, piam ja'p na jax gui' nat jix chamaam oo'm jum kaip.

Gu Jesusu na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai maa'n gu kañdhiir miimdam (Lk. 8:16-18)

21 Ja'pni ba' moop ja titda:

—¿Jaroo pim nii'ñ nat xi miichdhak gu kañdhiir miji ja'p pai' xi kii tu' ki'n xi chaa'bidhak no'x chukgam? ¿Piam aa na cham? Jax dhui na gu' cham tu maax ka' no' miji pai' taa'bidhix, dai no' t'e'kob kiik tu' ka'm na ba'x bhai'x chu maax ka'.

22 Ba' xib pu'ñi pix ilhii'ñ am gu mui' ja'tkam, nam gu' cham maatit jiñ k'e'e nañ jax kai'ñkam jup ja titda. Ja'p jum aa' am nañ iam pix jix ixchuixim tu a'ga, gu' tii cham ji. Ku ba' gu' kam aaya' ji nam pai' dhuuk biix ka machia' na jax jir jum duukam.

23 Mi' pim pui' ba jimia' ji'k na pim jix maatit jiñ k'e'e.

24 Ba' mi' dhir nat pui' ji' xi chi'ik, jup ja titda ip gio:

—Jix bhai' pim moo xim ga'ngada' na pim jax ja'k duuji jix maatit kaaya' no'ñ pu'ñi pai' tu a'ga ja'p na xib. Na gu' no' pim moo soi'm ilhdhat jix maachik, diilh pix bhai' ji machia' pim, na gu' xi jam joi'm dai ba jam mattuda' gu Dios na jax jir jum duukam ka'.

25 Gu' ba' gui' nam ji'k cham soi'm ilhii'ñdha', no'm cham maachik, mi' pix ganai' jix ooda' am, panaas kum ja'p jix xijaim ilhii'ñdha', nam gu' cham biññak ka' buiñor guñ Gi'kora'.

Na cham mat ka' gu isdam na jax ja'k bhai' ji gi'lhia' gu tu' ixchuk

26 Ja'pni ba' moop ja titda mi' na pai' tu ja a'gidhimik gu Jesusu gu ja'tkam:

—Iam pix pui' ji buusan na pai' dhuuk ja a'm ba ti nii'ñdha' gu Dios gui' nam ji'k buiñor bax biññak ka', ja'pni na jax gu jaroi' no't ba ti ii gu ixchukga'n, no' mi' pai' bia'kat.

27 Na mi' pix xi isai, mi' dhir dai na ka niirda' ji'k tanoolh, diilh bha bubuakia', tukaa'ñ cha'm piam taatab, pai' na pix dhuuk cham daaxix kam. Mi' pix ba tuutka' na pai' dhuuk ba tigia' gu isdam, pu cham mat ka' na jax ja'k bhai' jim duñia' na jax kia'pix bhai' ji bubuakia', piam na jax bua't gi'lhidha'.

28 Na gu' mi' no't ba bubua dibiir ta'm dir, mi' dhir dai na bhai' ji sa'sarka' gu jaaga'n, gio na ba muraa'nta', gio na ba kaicha', suuduya' bhai' na ji'x jir muraa'nga'n ka'.

29 Ba' na pai' bax kabaak ka', dai na jiiikai xi kaipgai ba' ulhña'.

Gu Jesusu na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai gui' na mostaasa jum tüti' (Mt. 13:31-32; Lk. 13:18-19)

30 Ba' mi' dhir gio mui'p ji chu ja a'gi gu Jesusu gu ja'tkam, jup ja titda:

—¿Tu'ñ git bhaan ji ua'rgidhai jam aa'ñdha' na jax ja'k duuji ja a'm ti nii'ñdha' gu Dios gui' nam buiñor bax biññak ka'?

31 Ja'pni dho ji buusan na jax gu mostaasa kai nar ilhi'ch alh, pu ni jax chu'm kaichuk kur ja'xbui'.

32 Ku ba' gu' no' ñich mi ja'p xi ii, giilhim g'e'p jum duñia' ji na pai' dhuuk bhai' ji buusnia', jix io'm t'e'kob tu jimmi, cham jax chu'm ja'xbui' tu jimmi gu jai' na pui'p jir jum isdam. Joidham xi boorak jup jum bua, gu u'ji' ja ko'raar nam bha tu kakos ka'.

Gu Jesusu na bixchu' bhaan ji chu ua'rgidhimik tu ja a'gidhimik gu ja'tkam (Mt. 13:34-35)

33 Ja'pni ja'k ba' tu ja a'gidhimik gu Jesusu gu mui' ja'tkam bixchu' bhaan ji chu ua'rgidhimik na ya' dhi oi'ñga'n jix chu jai'ch. Nam pai' cham ka kaim nat ba' cham ka tu a'ga.

34 Pu cham maa'nnim tu ja a'gi nat cham tu' bhaan ji chu ua'rgidhak, gu' ja'ppi pu biix nat ji'x juugit tu a'ga na bixchu' bhaan ji chu ua'rgidhimik. Ku ba' gu'x bhai' ja aagi'ñ ji dai gui' nam ji'k kaichu' na jax jir jum duukam.

Gu Jesusu na ba ñiokdha' gu jibiilh gio gu suudai' (Mt. 8:23-27; Lk. 8:22-25)

35 Ba' moo jano' jurnik nat pai' ba ji dhidimpu, jup ja titda gu Jesusu gu noonbi'ñ:

—Maik gor jach jimia' bhammi baasi'n dir ja'k dhi g'e' suudai'.

36 Ba' gamai' ji jii mit biix suudai' dhaam pu gui' gu kanuub ta'm na bhai' dhir bhaan daakat bha tu ja a'gidhimik gu Jesusu, dai na mit jax xi ja tabuimgidhak gu mui' ja'tkam. Ba' gatuuk dir mui'p ji jii mit gu jai' gui' nam pui'p kaichu' pui' kaknub ta'm ip.

37 Ba' na mit nammi ba ji bhi' irban, gi-ilhim jix io'm bhai' ji jib, gio nat bhai' ji gu'nguki gu suudai', pix bhai' jim tu'aim kanuub ta'm.

38 Ba' gu Jesusu mi' dhir ja'p kuu' dir gu kanuub kooxchu' jim mo'xdhat. Ba' ma ñiñiich jamit gu noonbi'ñ, jup titda am:

—Aapi'ñ jaduun, jbi ñiñia! ¡Tii! na jax jum bua gu suudai'! ¿Cha'ch ba' ya' bhai'ku'?

39 Ba' gu Jesusu bamgik ba ñiok gu jibiilh, jup titda:

—¡Cha'p bha ja'k buam jum buada'!

Gio ba' gu suudai' jup titda ip:

—¡Cha'p joiñat suu'nka'!

Ba' jotmoda' nai' ampix ji chu juu, pu cham pai' ka jibiir.

40 Ba' mi' dhir jup ja titda gu noonbi'ñ:

—¿Jax ku pim ba' ja'p xi' pik jup jix chot-don? ¿Moo chakui bix jam jujur ki'n jix biifnak japim aa aan' jifn bui?

41 Ba' mi' pui' pup tui'dhi' am, ja'x moo xi miikim pa', na gu' cham bhai' nam jax ti'ya'. Dai nam jup kai'chim jix dhu'npi'i' ki'n:

—Ja'p moor gɛ'kam ji bak jia dhich jaduun na ba' gam jibiilh gio suudai' jix jüigi'ni!

5

Gu Jesusus na mai' ja jootsa' mui' gu cham kiki' i'ii'mda' bhai' dhir bhaan maa'n gu maa'nkam

(Mt. 8:28-34; Lk. 8:26-39)

1 Ba' bhammi dir ba ai mit na pai' giop bar ju'ndharan, Gadaara ti tüigim.

2 Ba' nat jax mui' ji chim gu Jesusus bhai' dhir kanuub ta'm, ba ti na mu ja'p ba jim maa'n gu maa'nkam na cham kii' tu ii'mda', ampix jix ñaanbi' ka'. Mu dir ja'k jim nam pai'm yassap gu koi'nga'n,

3 na gu' pui' ti ilhii'ndha' nar kia'mi'ni' pai' no'm jum yassap gu koi'nga'n. Pu cham bhaai'n ka' ip moo nam jax dhui buuphia' sia tu' baiñum tirbiñ ki'n, na gu' giilhim jix oo' ka'.

4 Pai'ji ti ma buuphia' am baiñum tirbiñ ki'n sia tootnaran, gu' ji na gu' maa'n na jax i'kida', ba' pui' cham ka juanda' am.

5 Ba' nabap tanoolh gio nabap tukaa' mummu ja'p oirit jiiñakda' u'xchir gio nam pai' jax jum yassap gu koi'nga'n, gio na diilh jum ko'ktolhdhidha' joodai ki'n.

6 Ba' nat ba ti na mu ja'p oiri gu Jesusus, jotmoda' mu miraak mi' o'lhia'n ki'n ji kikbu biip'i' dir,

7 jup titda gɛ' ki'n:

—¿Jax japich bhai' bañ dhoodam Jesusus nap jir Maraa'n gu Dios gux io'm Gɛ'kam? Cha'p tu' ki'n jifn juanda'. Ka tuñ uañi'rika' ap gu xib.

8 Gu' nax choo'nnit na ba' pui' kai'ch, nat gu' maa'nnim pu ba ñiok gu Jesusus, jup titda:

—Mu buusañi' cham kii' ii'mda' bhai' dhir bhaan dhiñ jaduun.

9 Ba' ba tikka'n gu Jesusus gux ñaanbigim, jup titda:

—¿Jax jap tii'?

—Lejion jañ dho tii' —jup kai'ch gux ñaanbigim—, nach gu'r mui' gu cham kiki' i'ii'mda'.

10 Ba' soi'm duuk gio bhai'p ji ñio mit gu cham kiki' i'ii'mda' bhai' dhir bhaan gux ñaanbigim nam jup kai'ch na sap chakui mu ja'k ja jootosda' mu pai' nam giilhim jum tulhii'na'.

11 Ba' ampik mia'n oipot jup ka tu kob am mui' gu tatooxkolh bha ja'p juurap oidha' ta'm.

12 Ba'p titda am gu cham kiki' i'ii'mda' gu Jesusus:

—Bhammini gu'ni tatooxkolh bhaan jap ka xich jootsa' nach ja a'm ka xi baapkipu'.

13 Ba' siamri pui' ma ja ti'i'n gu Jesusus nax bhaai' nam bhammi ja'k ka xi baapkipu'. Ba' gu cham kiki' i'ii'mda' jotmoda' bubuakik bhai' dhir bhaan gu maa'nkam bhammi ja'k pu baapkim jamit. Ba' bhai' dhir ji boop jamit gu tatooxkolh na mit jax bha baap ja a'm, bha ja'p bhii mit gu bix a'nsap, boopok mijimmi pu baap jamit na pai' gɛ' suu'nka' gu suudai', mi' mit pu koi dappaam bhai'kuk. Gook mambhix jix cha'tmam oo'm kat am gu tatooxkolh.

14 Ba' gui' nam ka ja bipia'dat gu tatooxkolh, totdonik pu jiboi'ññor jamit na mit ja aa'ndham gu ja'tkam gu mummu gɛ' kiicham oi'nkam, gio gui' nam mu ja'p oi'dha' ji'dilh mi'mik. Ba' bhai' ma jii mit ip na mit bha ti tüigim no' baabui' moor silhkam na jax tum kai'ch.

15 Ba' na mit mi' ba ai na pai'p tu'ii' gu Jesusus, mi' pix ji chii mit nax kii' juraa'n bia'kam mi ja'p daa gui' nam mui' bhaan kap tui'ngit gu cham kiki' i'ii'mda', bam ti'ii'ni, na gu' gammiji jix dhaapatk mu ja'p ka oirida'. Ba' giilhim bhai' ji chooto'n jamit.

16 Ba' gu jai' gui' nam ji'k nii'ni nat jax ja'k dua'ni gu maa'nkam gui' na kax ñaanbi' kat, gio na mit jax dhuuk koi gu mui' gu tatooxkolh, mi' dhir jup ba ja aagi'ndha' am gui' nam ji'k kia'pix mi' aajidha'.

17 Mi' dhir ba' bix na ji'k ja'tkam nam mi'p tu'ii' soi'm duuk jup titda am gu Jesusus na ba jimia' mi' dhir.

18 Ba' nat jax bha tis kanuub ta'm ba jii ip. Ba' tiix oidhamit gui' nat dua'ni na kax ñaanbi' kat,

19 gu' ji na gu' cham aa' gu Jesusus, dai nat jup xi chiidak:

—Ja'p ji nap ba jimia'ni jaduun jum ki'aam ja bui gum jaaduñ. Ja aagi'ndha' ap nat maadit jix joi'mdak jum tüigik jum dua'ni gui' na bhaankam ya oiri gu Dios.

20 Ba' ma jii ip gu maa'nkam nat tu aagam nat jax dhuuk dua'ni gu Jesusus, mu ja'p ji bhii mui' kap na Dekapolis bhaan bipio'. Ba' bix nat ji'k kap ai, mi' pui' pup tui'ka' am na ba ja aagi'ndha'.

Gu Jairo na ba umuagi'ndha' gu Jesusus na dua'ndhara' gu maraa'n

(Mt. 9:18-26; Lk. 8:40-56)

21 Ba' nat gio bhammi dir jup ba tis gu Jesusus baasi'n dir ja'k mi' na pai' gɛ' suu'nka' gu suudai', giilhim mui' mi' mam jumaap jamit ip gio gu ja'tkam, ba' mi' pup oiri ju'ndharan.

22 Ba' mi' ba ai maa'n gu maa'nkam Jairo tüigim gui' na mi'r gɛ'kam ka' maa'n kap nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam.

Ba' mi' o'lhia'n ki'n ji kikbu bïpi' dir gu Jesusu,

²³ Ba'p titda soi'm ilhdhat:

—Aañ ja'p tii kai'çhit jiñ jaduun nap iam mu jimia' git jiñ ki'aam nap dua'ndhara' guñ maraax, umri moo ba muukim. Aañ jix maat na dai no' pich xi dhaa, pu dodhia'.

²⁴ Ba' gu Jesusu cham jax ji chi'ik mui'p ma oi.

Gu ubii na pu dodhia' na bhai' pix xi dhagia' gu jannulhi'n gu Jesusu

Ba' mui' ja'tkam pix chu'p tui'dhi' am, pix am kiki'spaim am.

²⁵ Ba' maa'n mui'p jimchu' gu ubii na mambhix daman gook oidha' bax ka'ook. Nat pai' dhuuk ai gu masaa'n, pui' ja'k pu bii, cham ka duduarda', gammiji pix ba mirda' gu i'ra'n.

²⁶ Mui' ko'kda'i' mamtim tii ba ja umua', pui' na jax ba tu'ii'. Bix tii ba tu ga'ra gu tu' na bia'kat na tiix dhuadhim ka', gu' ji na gu' jix io'm bhai' ji bhbihida'.

²⁷ Gu' ji na gu' pui' ba tē kēē gu ubii na tu dudua'ndhim gu Jesusu, ba' xi' mui' xi jimchu' miji ja'tkam tir na mia'n jix bhiim na pai' jax jimchu'. Ba' mia'n bhik bhai' xi dhaa gu jannulhi'n,

²⁸ na gu' pui' pix kai'nikam ba' xi' mui' xi jii nap jum aa': "Dai pix no' fiich ba daa gu jannulhi'n gu Jesusu, pu dodhia' in."

²⁹ Ba' jotmoda' pu kikbu gu i'ra'n, gio nat jix bhai' bhai' ji chu tatdat na kax chu ko'k kat.

³⁰ Gu' ji na gu'x bhai'x maat gu Jesusu nat maadit ba dua'n gu jaroi' nat jax bha dhaa jannulhiran, na gu'x io'm jir gē'kam. Ba' ja'k giisik jup ja titda gu ja'tkam:

—Jaroo bhañ dhaa jiñ jannulh am?

—Jaroo bhañ dhaa jiñ jannulh am sap!

Jax jap gi dhuip machia'? Na gu' mui' ja'tkam ya tum jii'mchu', pix am jum kiki'spaim am.

³² Gu' ji na gu' gu Jesusu jix bhai' gan xi ja nii'n, panaas ku cham xi maat nat jaroi' bha dhaa.

³³ Ba' gu ubii jix choo'nnit gi'bukidhat mi' o'lhia'n ki'n ji kikbu bïpi' dir gu Jesusu, na gu'x maat na dhi' aagit jup kai'ch. Ba' bix ba aagi'n nat jax kai'nikam bha dhaa jannulhiran.

³⁴ Ba'p titda gu Jesusu:

—Pu ba dua pich ji matgam jiñ jaduun, nap gu' aañ jiñ bui bax biiñak. Ba jimia' ap, cha'p jax kam aa'nda'. Cham tu' ja'k ka gixia' gu ko'kda'i' nam ēēkat.

Gu Jesusu na ba dua'ndha' gu maraa'n gu Jairo

³⁵ Ba' na mi' ka tu a'gichu' gu Jesusu, mi' ba ji bubua mit ji'kchi gu ja'tkam mummy kam nar pai' kam gu Jairo, ba'p titda am:

—Ba muu ji matgam gum mar. Jax gip kax bhaai' sia kup mui' tii ba bai'fichu' dhi gē'kam?

³⁶ Gu' ji na gu' gu Jesusu ja kēē nam pui' ji' titda gu Jairo, ba'p titda:

—Aap moo cham jax jum aa'nda'. Diilh jup kai'ch am ji matgam. Aañ jiñ bui pix jap jix biiñak ka'.

³⁷ Ba' mi' cham ka aa' gu Jesusu na ja biiim ka jimda' gu mui' ja'tkam. Dai gu Peegro, gio gu Jakoobo, gio ba' gu Juan sipdhi'n gu Jakoobo, xi ja baidhak mu ja'k ji dhuu na pai' kio gu jairo.

³⁸ Ba' na mit mummy ba ai, giilhim tum kai'ch, gē' ki'n tum suan, gio nam giilhim jix buam jum aa' nat ba muu gu tiyax.

³⁹ Ba' gu Jesusu mu baakik ba'k chir jup ja titda:

—JTu' ma jam duu jiñ jaaduñ na pim ba' moo ja'p giilhim kai'ch? Gē'gēr suan japim. Jax dhuu na cham tu' muukix gu tiyax, matgam mi' pix ji na koos.

⁴⁰ Ba' dai na mit xi a'sik nat pui' ji' xi ja ti'i'n, nam gu' cham jii'gi'n, ja'p jum aa' am na pix ja'p kai'ch. Ba'p ja titda nam sap ka xi bubuakia' mi' dhir ba'k chir. Ba' gui' pix jup ji bubua mit, dai ba' gu taata'n gio gu di'ii'n gu tiyax mi' ji bii mit, gio ba' gu noonbi'n gui' na pu ja biiim jimchu'. Ba' mui' ji ai mit mi' na pai' kaat gu mukdha'.

⁴¹ Ba' gu Jesusu nobi'ran xi dhaagik jup titda:

—Talita kumi —na ja'p kai'nikam jup jum kai'ch: Xi bamii' tiyax.

⁴² Ba' nat jax pu ti'i'n, bhai' ji bam gu tiyax, mi ja'p pix gan ba oiri na gu' bar gē', mambhix daman gook oidha' bia'kam. Ba' mi' pui' pup tum tu'ii' na mit pui' ti ti, am cham bhaai' nam jax jum duñia', nam gu'x io'm jix bhai'm taat.

⁴³ Ba' xi ja soo'mchulhdhak gu Jesusu nam sap cham jaroi' aagi'ndha' nat jax dhuuk dua'n gu tiyax, dai nat xi chianik gu diidi'n na ba tu makia'.

6

Gu Jesusu nam cham kii'galhdha' mummy Nasareet

(Mt. 13:53-58; Lk. 4:16-30)

¹ Ba' giop ba jii gu Jesusu ja biiim gu noonbi'n mummy ja'k Nasareet nar pai' kam.

² Ba' nat bam ai na pai' dhuuk cham tum juanda', mui' ma jii maa'n kap mu nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam. Ba' mi' ēēk bhai' ji chu ja a'gi gui' nam ji'k mi'p tu'ii'. Bix mi' pui' pup tu'ii' am na mit kai, na gu' giilhim jix bhai' xi bua na xi chu a'ga. Ba'p kai'ch am diilh:

—J'Paa ba' ji chum mamtuxdhak pui' pik joidham jix bhai' xi bua? Jax moo duukat

jix aix na jax ti'ya? Ti'i na gu' bixchu' pix nar jix bhai'm duukam jup tu buim.

³ Cham aar di' gui' na u'uux ka tu jibda' na bixchu' kap tu buada', na Mariiya jir di'ii'n, nam jir jum sispidhim gu Jakoobo gio gu Josee gio gu Juudas gio ba' gu Simoon? Gio gu u'uub sispidhi'n, cham aa pin ya' tu bipna' am?

Mi' pui' xi kai'chmik gan ji ii mit, nam gu' ja'ppix maa'nkam ilhii'n.

⁴ Gu' ji na gu'p ja titda gu Jesusu:

—Cham dho jii'gi'ndha' am gu mia'n jum oi'dhagam gu jaroi' no' ti xi chu ja a'gi'n bhaankam gu ñio'ki'n gu Dios, gu' chi ba' pik no'm jir jum jaja'nnim. Dai no'm jir mik kam nam ba' siamri jii'gi'ndha'.

⁵ Ba' mi' xi ja dudua'ndhak ji'kchi gux kako'kkam, dai na bhai' pix xi ja da'ngi, pu duduar am. Cham pai' moo maa'n jup duu gu tu' nax io'm jix bhai'r jum duukam, na gu' ampix jix chum bhaak.

⁶ Gampai' ji dhuu gu Jesusu, na gu' ni ji'x kum bui'or jix bii'nak gu mi' oi'nikam. Pui' ma jii mi' dhir mummu ja'p jai' kap, na ji'x jir mia'n pa', na pai' jax jir kikcham, na tu ja a'gidhim gu ja'tkam.

Gu Jesusu na nai' ba ja jootsa' gu noonbi'n nam tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam

(Mt. 10:5-15; Lk. 9:1-6)

⁷ Ba' maa'nnim maa'n kap maap ja jumpadak gu mambhix daman gook gu noonbi'n gu Jesusu, nai' ja joot go'gok nam jai' nai'p xi chu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam. Jup ja titda na sap ja palhbuidha' guch Gi'kora', na ba'x bhaai'n ka' nam bhaankamu'n mai' ja jootsaidha' gu cham kiki' i'ii'mda' ja a'm dir gu ja'tkam gui' nam ji'k jix ñanaanbi' ka'.

⁸ Gio ba' nap ja titda na cham bhaai' nam kusbioda' tu' asaak, nich chu' koi' kum ua'da', nich chu' tuumiñ, dai uux tapoorak nam ki'n oxiakkidha'.

⁹ Gio gu ja sussak daipu' nam jax aa'ntu'nda', gio gu ja jajannulh pu daipu' nam jax ti' tiichgida', cham bhaai' sap nam jai'p tu ua'da'.

¹⁰ Ja'pni ba' moop ja titda:

—Pai' kikcham na pim aaya', no' ampik maadit jam tibiapputu'n gu jaroi', mi' pim xi juruufndhai, na pim pai' timu' tu ja a'gidhimii gu mi' oi'nikam na pim ba' giop ba jimia'.

¹¹ Piam ku pimit gu' mi' pik ai nam pai' cham jam kiigalhi'ndha', nam cham ji'x jam kaim ka', pu jimia' pim maakam ja'k, dai na pim xi xiikkai gu dibur mi jam tooton am na pim jax gamai' ji jimia', na ba' bhaan jix maati' ka' na mit cham jam kiigalh. Tu' silhkam ki'n jañ ya' jam aagi'ndha', cha'pim jax jum aa'nda' sia kum jai' cham jam kaim. Na gu' jano' na pai' dhuuk jum aaya' na tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n nam ba' pui' ti

bam aa'nda', nam gu' giilhim jum tulhiiña' jix io'm, cham tu' pui' na gu Sodooma kam gio gu Gomorra kam.

¹² Ba' gui' ma jii mit ip nai' ja'p na jax jir kikcham na mit tu ja a'gidham gu ja'tkam, jup ja titdaim am nam sap mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' guch Gi'kora'.

¹³ Gio ba' na mit mui' mai' ja joot gu cham kiki' i'ii'mda' ja a'm dir gux ñanaanbigim, gam na mit mui' ja dudua'ñ gux kako'kkam, dai nam bhai' pix xi ja julhii'ndhim gu tu' joidham jix xuu'ngi'.

Na mit jax dhuuk mua gu Juan ja'tkam bopkondam

(Mt. 14:1-12; Lk. 9:7-9)

¹⁴ Ba' gu Eroodis gui' nar g'e'kam ka' pui' ba ti kai na mu pai' oirit jix bhai' tu bua gu Jesusu, nam gu' pix ja'x pui' tu a'ga gu ja'tkam. Ba'p kai'chdha':

—Dhi' bak gu Juan ja'tkam bopkondam gio duadik jup ba buus mu dir koi'ñga'n tir, pui' ku ba'x io'm jix bhai' ba tu buim gu tu' nax bhai'r jum duukam.

¹⁵ Jai'p kai'chdha' am:

—Ja'pji Eliiyas ji chi, gui' nat saak maaxik tis jix dhaam ja'k.

Jai' maakam jup kai'chdha' am:

—Ja'pji chi maadit pix jir di' gui' nam bijik ya ja'p bhaankam tu a'gimik gu Dios.

¹⁶ Ba'p kai'ch gu Eroodis na pui' ba t'e k'e'e nam pui' ji' kai'chdha':

—Ja'pji Juan ji nat gio duadik jup ba buus mu dir koi'ñga'n tir, gui' na ñich tu chia na mit ii gu ma'oo'n.

¹⁷ Ba' giilhim bax choodon pui' xi kai'chit, nat gu' dhi' tu'm da'p duu na mit pai' dhuuk daa gu Juan jano' nat bai'num tirbiñ ki'n bu-uprak tu chia nam mu kuuppu' nam pai'm kukpa gu ja'tkam, na mit gook dit maap jim daagik gu binga'n Eroodiyas tiigim, gui' na biipi' dir kar binga'n kat gu Piliip nam jir jum sispidhim gu Eroodis, gu' ji nat gu' bhai' ji iix, sia kum tiir jum sispidhim.

¹⁸ Ba'p titdada' gu Juan:

—Cham jir am nap bima'n tu kioka' dhi ubii jii' jaduun, na gu' moo mia'n jir jum jaduun ga'n.

¹⁹ Ba' giilhim bhai' ji bhaam gu Herodiyas bui'or gu Juan nat pui' ti kai na sap pui' ji' kai'chdha', tiix chu chiañim ka' nam mu'aa'.

²⁰ Gu' ji na gu' soo'mcholhi'ñka' gu Eroodis, na gu'x iibhi'ndha', na gu'x mat ka' na bhaan ti nii'ndha' guch Gi'kora' gu Juan, na gu' gammiji tu' ka'm ti nii'ndha', gio na gu'x io'm jix bhai' xi buada' na xi chu a'gi'ndha'. Ba' joidham k'e'ke'e gu Eroodis, sia ku ti cham pik maatit k'e'ke'a' na jax kai'nikam jup titdada', pui' ku ba' cham aa' nam mu'aa', pui' pix ti ka xi kuu.

²¹ Gu' ji na gu' moo jano' pik bhai'p jir koi'cham kat nat bhai' tu chia gu Eroodis nat tum bhai'n gu koi' nat sap jum ai gu oid-harga'n. Ba' ma tu juu ja biim gu o'rosiiris tugi'n, gio gu sandaarui'x chugi'n, gio jai' gu Galilea kam gui' nam pui'p jir g'e'g'erkam jum aa'ndam ka'. Ba'x bhai' pix jum ilh gu Herodiiyas, na gu' bax maat nat noonbiran ba gi' gu ki'darga'n. Ba' dai na mit xi chu a'gak gook dit gu tiyaa maraa'n nam jax ja'k duuji jix bhai' bhiiya' gu Eroodis na ba' mi' bhaan jim tukgidhai aaga' na tu chiifia' nam boi bhiichdha' gu Juan.

²² Ba' mi' dhir ja'xpix nam mi' ka tu kua', mi' ba baa gu tiyaa, ba' mi ja'p ma chi nii ja nii'nchudat gu ja'tkam. Alh iam ko'raaru gu Eroodis pui' nat jax ja'k ti nii, gio gui' nam mi'p tu'ii' bima'n ba pui' ip. Ba'p titda gu Eroodis:

—¿Tu'm a'm jum aa'? Ya'n dhop tu'ii' no'p tu'x aa' nañ jum makia'.

²³ Jix bhai' moo xi chitda na ba' jüigi'ñdha', jup titda:

—Ja'p ji moox gi'm jañ ya' pum titda. Jum makia' iñ dho nap tu' ilhii'ñdha', sia dibüir jañ dhom makia' irban juugit gui' na ji'x bhaan bipio' ya' nach pai'p tu'ii'. Cham jax bua, nañ gu' biix ja daa' gu ja'tkam.

²⁴ Ba' xi mi' gu tiyaa nat tikkam gu di'ii'n, jup titda mu e'ek:

—Jup jiñ chitda gu ya' kiokam na sap jiñ makia' nañ tu'x aa'nda'. ¿Tu'ñ bha tañia'?

Ba'p titda gu di'ii'n:

—Ja'p jap tiida' na iiki' bham makia' gu ma'oo'n gu Juan ja'tkam bopkondam.

²⁵ Ba' jotmoda' gio mijip xi mi' gu tiyaa mu na pai' daa gu Eroodis, ba' mu e'ek jup titda:

—Aañ jix aa' nap jiñ makia' jooxia' ta'm gu ma'oo'n gu Juan ja'tkam bopkondam, xib ip moo.

²⁶ Ba' nai' soi' jim duu gu Eroodis, giilhim jix buam jum ilh. Gu' ji nat gu' moo pui'p ba ti'ii' mi' ja kaichdhat gui' nam ji'k mi'p tu'ii' na makia' na tu' ilhii'ñdha'.

²⁷ Ba' pui' tiix buam jim aagit mui' ma joot maa'n gu sandaarui'x chugi'n na ikhdhara' gu ma'oo'n gu Juan.

²⁸ Ba' mui'p ma jii maa'n gu sandaarui'x nat ikim gu ma'oo'n. Ba' ja'xpix mi' ba aich, mi' xi maa gu tiyaa. Mi' dhir ba' gu tiyaa mu ja'k jup xi bhiidhak gu di'ii'n.

²⁹ Ba' pui' ba ti kai mit gu noonbi'ñ gu Juan na mit ba mua, ba' mu' ma jii mit na mit bhiim gu tukga'n nam yaaspa'.

Gu Jesusu na mui'dhalhdhai gu paan tu ja makia' gu mui' ja'tkam

(Mt. 14:13-21; Lk. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰ Ba' gio maap jup bam jumaap jamit gu noonbi'ñ gu Jesusu na mit ja'k suulhgik mu ja'p pai' nam jax oipimik, ba' ba aagi'ñ am

na mit ji'k tu'x bhai' tu duu, gio nam jax ja'k ja titdaim gu ja'tkam nam tu ja a'gidhim.

³¹ Ba'p ja titda gu Jesusu:

—Maik gor pai' na cham jaroi' oiri' na pim ba'm jüpdha'.

Nam gu' giilhim mui' ja'tkam mi'p oipo, jai' jimüim am, jai'm mi'p aajim, pu cham bhai' nam jax tu jugia'.

³² Ba' diil dai na mit jax bha tiitis kanuub ta'm na mi ja'p jup se' suudai' jugii'ñ, pu cham xi chu tabuimgidhak pu jii mit jotmoda' baasi'n dir ja'k na pai'r gampix.

³³ Gu' ji na mit gu' sia ja ti' mui' jai' dhit, jix maatit ti' mit na biix gu Jesusu bhammi pix daichu' nam mui' xi chi nii'ñ. Ba' bhiji ja'p pu boop jamit biix ju'ñdharan gu suudai', biipi' kat bhammi dir bap tu'ii' am na mit ba' gui' bhammi dir jup ba ai. Ja'x xikoor jumpax am, nam gu' jano' pik mui' mi'p oipo jai' kap dir, sia mik dir kam.

³⁴ Ba' nat mui' ji chim gu Jesusu bhai' dhir kanuub ta'm, nammi ja'p xi ju' am gu ja'tkam nat ba ja ti. Ba'x ja joi'mdat ja ti, nam gu' sap ja'p ji buusan na jax gu kakasnir no' cham jaroi' ja bipia'. Ba' bhai' ji chu ja a'gi biix aixim na jax ja'k jir am nam tui'ñgida'.

³⁵ Ba' ja'xpix jurnidhak mu ja'p ba baabu mit gu noonbi'ñ gu Jesusu, jup titda am:

—¿Jax jach jich dhuñia'? Ti' nat ya' pix ba ji jur. ¿Cham aach ba jimia' nach ba tu koi'po'? Na gu' ya' cham bhaai' nach pai' tu jugia', na gu' ya'r gampix.

³⁶ Dai nap xi ja jootsai dhi jaaduñ kum ba tu taañpu' gu koi' miji ja'p pai' na jax jir kikcham, nam gu' cham tu' ua' gu tu' nam jugia', gio na gu' ya' cham bhaai' nam pai' tu saba'da'.

³⁷ Ba'p ja titda gu Jesusu:

—Yaa' pim dho ka tu ja makia' aapi'm. ¿Tu' gi pik?

Ba'p kai'ch am ip gio:

—Jax dhui na gu' sia kut maadit ti' ma chu jua ji'k xijum baik masaa'n, pu cham ja aix nam tu jugia' siat ti' ma chu saba'lh biix ka'm na ji'k mai'chia' gu tuumiñ.

³⁸ Ba' ba ja chia nam ja tikka' no'm sap cham jai' dhit iam ua' gu koi', jup ja titda:

—Ea gor xi ja tikka no'm iam jai' dhit ua' gu koi'.

Ba' gui' miji ja'p jup xi ja tikkapak jup titda am gu Jesusu:

—Muni ti' ua' maadit, dai nar gook alh, jix chamaam gu paan gio ba' gook gu boptop.

³⁹ —Dhii' dho ba ja kokba'ñchu'n —jup kai'ch gu Jesusu.

Ba'p ja titda gu noonbi'ñ nam sap xi ja chiñia' nam mi ja'p xi dharaibu' xi'xkor gu ja'tkam sai' dhaam na joidham jix chi tiidu'.

⁴⁰ Ba' pui'p xi ja ti'n jamit, ba' mi ja'p jup ji dharaibu mit xi'xkor. Ji'kchi kap moo gui' na mit maap daraibu nam aix

jix chamaam oo'm, jai' kap ba' gook oo'm daman mambhix, mi' pix pui'.

⁴¹ Ba' gu Jesusu nat jax dhaa gux chamaam gu paan gio gu gook gu boptop, jix dhaam ja'k xi chi tigiik xi chu taxchaabgidhak pix mui' ji ja maa gu noonbi'n ta'tak jaisaidhat, ba' gui' mi' dhir nai'p ji ja maa mit gu ja'tkam. Na mit pai' bix xi ja maakak gu paan, gio gu boptop nai'p ji ja maa mit.

⁴² Bix chu juu mit nam ji'k mi'p tu'ii', tu koi'mik am nam ji'x ilhii'n.

⁴³ Jai' mit pu cham ka jugio, pui' mit ma chu jumaap ip gio, mambhix daman gook bapaalh jamit ja susdai', ku gu' binkam ji gu boptop, cham tu' moo dai gu paan.

⁴⁴ Alh moo mui' ja'tkam na mit mi' tu juu, jix chamaam mambhix jix cha'tmam oo'm (5000) aixim gu chichio'n, gu u'uub gu' cham daaxix kam ji gam a'alh.

Gu Jesusu na joidham suudai' dhaam pix jimda'

(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

⁴⁵ Mi' dhir ba' nat jax ja chia gu Jesusu nam bha tisdia' kanuub ta'm gu noonbi'n, miji xi ja joot biip' kat nam ba jimia' Betsaida ja'k. Ba' gui' mi' ji bi, na gu' mi ja'p ka ja tabuimgi'n gu mui' ja'tkam.

⁴⁶ Ba' ja'xpix nat pai' bix xi ja tabuimgidhak, pu jii bhijimmi pai' oidha' daam nat tu a'gam jix dhaam ja'k bui'or guch Gi'kora'.

⁴⁷ Ba' kia'pix irban ba ji bhik jamit gu noonbi'n nat ba tuk, gu Jesusu pui bhammip tu'ii' oidha' daam.

⁴⁸ Ba' na bhammi dir mui' xi chi ni'i'n, ba ja ti nam mummu ti ti bhii, cham ka jimmi gu kanuub, nat gu' giilhim jix io'm bhai' ji jib mu dir ja'k nam pai' ja'k ti ka jiumit. Ba' nammi na pai' bar katukgab, mui' ma jii gu Jesusu, bhammi dir pix tu tui'dhi' bix a'nsap, mi' ba ai ip gio na pai' ge' suu'nka' gu suudai'. Mi' dhir ba' bix suudai' dhaam pix chu'm duu, ja'p gai dhir pa' moo bhichu' nam pai'p tu'ii' gu noonbi'n kanuub ta'm. Ba' nat mi ja'p jupaaban ji bhii,

⁴⁹ ge'ge' ba jii'n jamit jix xusua'nim na mit ba ti na mi ja'p ba jimchu' suudai' dhaam. Ja'p jum aa' am na tu' mi' bax ja naa.

⁵⁰ Giilhim jix chotdonit mui' ba ti ni'i'n am, gu' ji nat gu' jotmoda' bha nio, jup ja titda:

—jCha'pim totdon ka'! jAa'ni' pix jup tui'dhi'!

⁵¹ Ba' mui' ji ai. Ba' nat jax bha tis kanuub ta'm, nai' ji kikbu gu jibilh. Ba' gui' mi' pui' pup tu'ii' am, nam gu' giilhim jix juraapgix,

⁵² nam gu' chakui maat no'r ge'kam gu Jesusu, sia kum ti ni'i'n nat mui'dhalh gux chamaam gu paan, nam gu' cham bix ja jujur ki'n xim ga'nga na jax jir jum duukam.

Gu Jesusu na ja dudua'ndha' gux kako'kkam mu Genesareet

(Mt. 14:34-36)

⁵³ Ba' ja'xpix bhammi dir ba tiitis jamit ju'ndharan na pai' Genesareet ti ti'i, mia'n Betsaida. Ba' bha ja'p xi buraak jamit gu kanuub

⁵⁴ mui' ji chitim. Gu' ji nam gu' ampik mui'p ti ni'i'n gu ja'tkam, jix maatit ti mit na maadit jir di' gu Jesusu.

⁵⁵ Jotmoda' mit nai' xi chu aagam miji ja'p na jax jix chum kako'k, gio jai' na mit mui' ji ja u'uuk na pai' oiri gu Jesusu.

⁵⁶ Ba' nat miji ja'p xi jii na jax jir kikcham, pup xim ja booso' am gux kako'kkam miji dir ja'p ba'pki chir, ba' soi' titdada' am na sap sia palhiip nam bhai' xi dhagia' ju'ndharan gu jannulhi'n, pu dudua'ndha' am. Pui' ba'p ji buus, pu dudua mit bix gui' na mit ji'k daa gu jannulhi'n sia gu palhiip.

7

Gu Jesusu nap kai'ch na chamjir am nam jax tu jimdat gu bijik dir kam

(Mt. 15:1-20)

¹ Ba' jano' na mi' ka oiri gu Jesusu, mi' ba ai mit bhammi dir ja'k Jerusaleen gui' nam pariseos jum tiiti'nda' gio ba' gui' nam sap jix mat ka' gu nio'ki'n gu Dios.

² Ba' moo ampik jup ba ji chu juu mit gu ja'tkam tugi'n gu Jesusu, ba' ba ja ti mit na mit jai' dhit cham mui'kim jum i'koim, na gu' sap jix xidhuu ka' no' cham mui'kim ikoimdhix gu jaro'i.

³ Na gu' gui' nam pariseos jum tiiti'nda' gio gu jai' Israel kam ja'tkam, pui mi' pui' tu daa'fichu' am nam jax ja'k tu jimdat gu bijik dir kam kat, na sap no'm cham mui'kim ikoimdhix, cham jir am nam gan tu kua'da', nam gu' sap jum ua'tulhdha'.

⁴ Gio jai' cham daaxix kam, pui' na jax gu jaro'i no't jii pai' na bixchu' tum ga'ra, jum aa'nda' sap na mui'kim batbia' ja'k giisi, na gu' sap jix xidhuu na tu jugia' no't jax dhuuk cham mui'kim batbia. Gio gam gu tu' na bhaan tu io'da' na mui'kim ja bopkonda', gio gu bhi'mkar, gio ba' gu tu' na bhaan dadarrida' na pai' dhuuk ba ji chu jugia'.

⁵ Mi' dhir ba' bhai' ji chikka mit gu Jesusu gui' nam pariseos jum tiiti'nda' gio gui' nam sap jix mat ka' gu nio'ki'n gu Dios, jup titda am:

—jJax kum ba' dhim ja'tkam tuk cham mi' pui' ka jimchu' nam jax tu jimdat guch bopxikat? Ti' nam cham mui'kim jum i'koimdhix tu kua'.

⁶ Ba'p ja titda gu Jesusu:

—Dho pui' na jax aapi'm na pim gu' cham tu' mi' pui' jium na pim jax ja'k tu ja a'gi'ndha' gu ja'tkam nam tui'ngida'. Bak gu'r pui' nat jax tu ua'nak mi' u'uan ta'm gu Isaiiyas gui' nat mui'kim bha nio'kdhak gu' Gi'kora', nap jum kai'ch:

Dhi ja'tkam pui' xi kai'ch am nam sap tu' ka'm jiñ fiñ'ñi,
gu' ji na gu' gu ja jujur mi'k ja'k jup tu'ii' aañ jiñ bui.

⁷ Tu'm gi mi'p tigia' siam biix aixim tu daan? Nam gu' cham tu' mi' pui' jiiim nañ jax jix aa',

gio na gu' nam ji'k jax tu ja a'gi'ñdha' gu ja'tkam,

diñh pix nam jax ilhii'ñdha'.

⁸ Jix matgam dho —jup kai'ch gu Jesus—, na pim gu' ja'p xi dhuukat na jax jix aa' gu Dios. Dai na pim mi' pui' tu daa'ñchu' nam jax tu jimdat gu bijik dir kam kat nam mui'kim ja bopkondat gu tu' nam bhaan tu io'da', gio jai' cham aagix kam ku pim pu tu buim.

⁹ Gu' ba' na jax jix aa' gu Dios, tu' pix ilhii'ñ japim. Dai na pim mu ja'k jix chutk-agix na pim jax ilhii'ñ diñh.

¹⁰ Moo ja'p cham jam a'm baapak aa? Gi nat ja'pni tu ua'nak bo gu Moisees nap jum kai'ch mi' u'uan ta'm: "Tu' ka'm nap niidhat gum taat gio gum naan." Gio ba' moo ja'pni'p jum kai'ch ip: "Gu jaroi' na cham tu' ka'm niñ'ñdha' gu taata'n piam gu di'ii'n, pix am ti'ñchoka' na joodai ki'n ma'yaxix kam muukix ka'."

¹¹ Gu' ji na gu' aapi'm jix io'm maakam ba xi buim, ja'p jum aa' pim nar am na ja'p tiida' gu jaroi' gu taata'n piam gu di'ii'n: "Pui' ba ti'ñ jañich gu Dios nañ biix mu tu tu'aa' chiop nañ ji'k tu bia'. Cham ka bhaai' nañ jax dhuim tai'ñbuidha', sia ku ja'p moo tiim a'm jum aa'."

¹² Dai no't pu'ñi ba ti'ñ gu taata'n piam gu di'ii'n, aapi'm pui' ba ti'ya' na mi' pui' ba jimchu' na jax jix aa' guñ Gi'kora', ja'p moo silhkam xi kai'chdha' pim.

¹³ Ba xi jii pimit na pim biix aixim tu bua bhaan jim iatat nam jax tu jimdat gu bijik dir kam. Gu' ba' na jax jix aa' gu Dios, gampai' pix bia' pim, panaas ku pu cham tu' bhai', gio jai' cham aagix kam ku pim pu tu buim.

Gu Jesusu nap kai'ch na cham xidhuu gu jax chu'm koi'

¹⁴ Ba' gu Jesusu maap ja jumpadak gu mui' ja'tkam jup ja titda:

—Ka na pim moox bhai' xiñ kaaya' biix na pim ji'k ya'p tu'ii' nañ jax jam tiida'.

¹⁵ Jax dhuu na gu' cham tu' xidhuu no' moo tu kua' pix gu jaroi', gu' ji no'x bhaamut nai' titi'ñcho, piam ku jax ña pix jum aa' na jax cham jir am na ba'x xidhuu, na gu'r ua'tulhdhara'.

¹⁶ Mi' pim pui' ba jimia' ji'k na pim jix maatit jiñ kēē.

¹⁷ Ba' mi' pui' xi ja titdaimik pu jii mummu na pai' tibiapka'. Ba' nat mu ba ai, ba tikka am gu noonbi'ñ na jax kai'ñkam jup kai'ch gu pui' na jax ja titda gu mui' ja'tkam.

¹⁸ Ba'p ja titda:

—Zaapi'm aa pui' cham maatit jup tē kēē? Ja'p jañ dho kai'ch na cham tu' xidhuu no' moo tu kua' pix gu jaroi',

¹⁹ na gu' silh bookaran ja'k bhūya' gu koi', mi' dhir dai na giop ba buusnia', cham tu' na jura'ran ja'k baapki' mi'x buam ba jur-tu'nka'.

Ba' dhi' na pui' ji' kai'ch gu Jesusu, ja'p kai'ñkam jup kai'ch na sap cham tu' xidhuu gu tu' koi', pu ni jax chu'm.

²⁰ Ba' ja'pni'p ja titda:

—Gu' ji no'x bhaamut nai' titi'ñchu gu jaroi' piam ku jax ña pix jum aa' nax buam jir jum duukam na ba'x xidhuu, na gu'r ua'tulhdhara'.

²¹ Na gu' kai'ñkam ja jujur am dir gu ja'tkam na bhai' jim gi'gi'lhi'ñ gux buam jum duukam, jax ñam pix bam aa'nda', ja'p na jax gui' nam jai' jix bhai' ja titdda' gu u'uub sia kum ti' ti bipna', gio gu u'uub ba pui' ip. Gio gui' nam cham tiimui'x ka', siam ti' maap tu oi'dha'. Gio gui' nam ja'tkam ja koo'nda'.

²² Gio gui' nam ti' iixi'ñdha'. Gio gui' nam jix bhaamut niñ'ñdha' gu jaroi' no' tu' bia', nam jai' pui'p jix aagit. Gio gui' nam jax ñam pix tu buada' na jax cham jir am. Gio gui' nam iatda'. Gio gui' nam jotmoda' pix jix bhai' tiida' gu ubii, mi' dhir jumai ip. Gio gui' nam jix chi jūgak ka'. Gio gui' nam giilhim tu ñiok. Gio gui' nam jix buam ja a'gada' gu ja'tkam. Gio gui' nam gē'gēr'kam jum taat ka'. Gio gui' nam biix aixim tu buada', panaas gum cham ja jujur bia'ka'.

²³ Biix dhi'ñi na ji'k jix buam jir jum duu'nkam, ja jujur am dir jum gi'gi'lhi'ñ gu ja'tkam. Dhi' ji na ba' pui'm kai'ch nax xidhuu, na gu' giilhim jir ua'tulhdhara'.

Maa'n gu ubii na cham jir Israel kam na umua'ñdha' gu Jesusu na dua'ñdha' gu maraa'n

(Mt. 15:21-28)

²⁴ Mi' dhir ba' ma jii gu Jesusu mummu maa'n kap, mia'n pix iam na pai' gēr' ki-icham Tiuro ti tiigim. Ba' mi' nat pai' ai, ti' cham pai' jimmiida' na ti' cham aagit na jaroi'x mat ka' na pa ja'k jax chui'ka'. Gu' ji nat gu' cham pui' ji chu buus, moo jano' pui' ba tim ti.

²⁵ Mi' ba jimchu' maa'n gu ubii nat jax pui' ti kai, na sap cham ki' tu ii'mda' ka' maa'n gu maraa'n, ampix pui'x ñaanbi' ka', ba' mi' o'lhia'n ki'n ji kikbu biipi' dir gu Jesusu.

²⁶ Gui' gu ubii cham tu'r Israel kam ka', pur mi' kam ka' Peniisia, na Siiria bhaan bipio' gui' gu dibir. Ba' soi' xi chitda, jup titda na sap iam mai' jootsa' gu cham kii' ii'mda' bhai' dhir bhaan gu tiyax.

²⁷ Gu' ji na gu'p titda gu Jesusu:

8

—Ea nañ b̄ipi! ka xi ja palhbuidha' gu Israel kam ja'tkam nañ ba' aap jup bam palhbuidha'. Na gu' no' ñich aap b̄ipi'm palhbui, ja'p ji buusnia' na jax gu a'aalh no'm ka tu kua' gu tu' koi' no' ñich mi' dhir ja boppoidhak mu xi ja maa gu go'ngox.

28 Ba'p kai'ch gu ubii:

—Dho gu' pui' dat do jia ti, gu' ji nañ gu' aañ soi'ñ ilhii'ñ. ¿Cham aa gu' cham jax jup bua no'p moo xich joi'mdai jich palhbuidha' git? Na gu' ja'p ji buusnia' na jax no'm ti t̄itib gu go'ngox gu biimuñga' na iigisda' pai' nam tu kua'da' gu a'aalh.

29 Ba'p titda gu Jesusus:

—Ja'pji moo silhkam jia nap soi'm ilhii'ñ jiñ jaduun. Ba buus ji matgam gu cham kii' ii'mda' bhai' dhir bhaan gum maraax. Cha'p jax kam aa'nda', ba jimia' ap.

30 Ba' ba jii ip gu ubii. Nat pai' dhuuk mu ai kia'mi'ñ, jix kii' mi ja'p bo'm bakxidhat gu t̄iyax, pu ba buus gu cham kii' ii'mda' bhai' dhir bhaan na ki'n kax ñaanbi' kat.

Gu Jesusus na ba dua'ñdha' maa'n gui' na cham t̄e k̄ēk̄e' gio na cham tu ñiokda'

31 Ba' mi' na pai' daakat gu Jesusus mia'n ge' kiicham Tiuro ti t̄igim, mi' dhir giop ma jii, moo bhai' buus na pai' Sidoon ti t̄ii', na pui'p jir ge' kiicham. Bhai' dhir ja'p gakoolh bh̄iik mummu ba buus na pai' Dekapolis bhaan bipio' gu dib̄ir. Mu ji ai mia'n na pai' ge' suu'nka' gu suudai', na Galilea bhaan ba bipio'.

32 Ba' mi' ba bai'ñchu' am gu ja'tkam maa'n gux ko'kkam na cham t̄e k̄ēk̄e' gio na cham tu ñiokda', ba' soi' titda am na sap palh̄ip bhai' xi dhagia' na ba' dodhia'.

33 Ba' gu Jesusus ja'p ja'k xi baidhak diilhkob palh̄ip bh̄iji xi kii'mpi naankaran, gio ba' nat xi xixbuidhak gu nobii'ñ palh̄ip bhai' xi dhaa ñiniran.

34 Gio ba' nat jax jix dhaam ja'k xi chi t̄igik ii'mdaga'n xi buak jup kai'ch:

—jEpaata! —na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch: ¡Xim kukpio'k!

35 Ba' joidham bhai' jim kukpio' gu naanka'n gui' na cham t̄e k̄ēk̄at, gio gu ñin̄i'n pu dua ip, jix bhai' ba tu a'ga.

36 Ba'p ja titda gu Jesusus gui' nam mi'p tu'ii' nam sap cham jaro'i' aagi'ñdha' nat jax dhuuk dua'ñ, gu' ji nam gu' gui' moo jano' nai' pix ja'x pui' tu ja a'gi'ñ, sia kut ti xi ja soo'mcholhdhak.

37 Ba' gu ja'tkam gui' nam pui' tu ja a'gi'ñdha' mi' pui' pup tui'ka' am, ja'xpix dai nam jup kai'chdha':

—joidham dho bak jia! Jaiñ na gu' pui' ja dudua'ñdhim gui' nam cham t̄e k̄ēe' gio gui' nam cham tu ñiok.

Gu Jesusus na mui'dhalhdhai gu koi' giop tu ja makia' mui' gu ja'tkam

(Mt. 15:32-39)

1 Ba' mi' na pai' ka oiri gu Jesusus, gio mui' mi'p ma ai mit gu ja'tkam. Ba' baik jurni'ñ ki'n ma juu gu koi' nam tu ua'dat. Ba' maap xi ja jumpadak gu noonbi'ñ, jup ja titda:

2 —Jix joi'mdat ja nii'ñ iñ dhi ja'tkam, na mit gu' baik tanoolh ya' ba ji juruun. Cham ka tu ua' am gu tu' nam jugia'.

3 Na gu' no' ñich pui' cham tu ja maakak ba ja joot ja ki'aam ja'k, mu pai' ua'ma' am boi cha'm, nam gu' jai' mik dir tu jim.

4 Ba'p titda am gu noonbi'ñ:

—¿Jax gi dhui jaro'i'p ba tu ja maa, na gu' ya'r gampix? ¿Paach gip tu saba'da' gu tu' nach ja makia'?

5 Ba' ba ja tikka'n, jup ja titda:

—¿Gu' ji'k japim pix ua' gu paan na pim saak ua'?

Ba' gui'p titda am:

—Xijum gook dho pix.

6 —Dhi'ch dho ta'tak jaisai ja makia' —jup kai'ch gu Jesusus.

Mi' dhir ba'p ja titda nam sap xi ja chifia' gu ja'tkam nam xi dharaibu'. Ba' gui' pui'p xi ja t̄ii'n jamit, ba' pix mi ja'p jup ji dharaibu mit. Ba' gu Jesusus nat jax dhaa gu xijum gook gu paan xi chu taxchaabgidhak pix mui' ji ja maa gu noonbi'ñ ta'tak jaisaidhat, ba' ge' mi' dhir pix nai'p ji ja maa mit gu ja'tkam.

7 Gio ba' gu boptop ji'kchip ua'dat am. Nat jax jup daa, pui'p xi chu taxchaabgidhak pix mui'p ji ja maa gu noonbi'ñ, mi' dhir ba' gui' pix nai'p ji ja maa mit ip gu ja'tkam.

8 Dappaam tu juu mit, tu koi'mik am nam ji'x ilhii'ñ. Jai' mit pu cham ka jugio, pui' mit ma chu jumaap, xijum gook bapaalh susda gu ta'tak ga'n nat bii.

9 Maakob mambh̄ix jix cha'tmam oo'm (4000) aix am gu ja'tkam na mit mi' tu juu. Mi' dhir ba' dai nat jax xi ja tabuungidhak,

10 nat jax bha tis bhaan gu kanuub, pu jii ja biim gu noonbi'ñ baasi'n dir ja'k maa'n kap na pai' Dalmanuuta bhaan bipio' gui' gu dib̄ir.

Gu pariseos nam jix aa'nda' na maa'n jup duñia' gux bhai'm duukam gu Jesusus ja nii'ñchudat

(Mt. 16:1-4; Lk. 12:54-56)

11 Ba' na mit bhammi dir ba t̄it̄is, bhai'p ba ai mit gui' nam pariseos jum t̄iti'nda'. Ba' pix am bhakku am buiñor gu Jesusus, bhax aa' am na sap jup duñia' gu tu' nar jix bhai'm duukam ja nii'ñchudat, na sap ba' bhaan matgilhia' no't baabui' silhkam bha joot guch Gi'kora'.

¹² Gu' ji na gu' gu Jesusus cham aa', dai nat jix buam jum aagit il'ndaga'n xi buak jup ja titda:

—¿Jax ku pim ba'x aa' nañ jup duñia' maa'n gu tu' nar jix bhai'm duukam? Na pim gu' gammiji pu nii'ñdha'. Aañ pu kai'ch tu' silhkam ki'n nañ cham tu'p duñia' dai aapi'm jam nii'ñchudat, na pim gu' cham ji'xkat ti ji'ñdha' aañ jiñ bui, sia kuñ jix bhai' tii tu bua.

¹³ Daipu' xi ja tiidak nat jax bha tis kanuub ta'm, pu jii ip gio baasi'n dir ja'k mi' na pai' gè' suu'nka' gu suudai'.

Na cham jir am pui' nam jax ja'k tu a'gada' gu pariseos gio gu Eroodis

(Mt. 16:5-12)

¹⁴ Ja'p moo cham jup ka ti'ñchu' am nam xi chu gaamui git gu tu' nam tu jugia' gu noonbi'ñ gu Jesusus, maa'n pix bha ua' am gu paan kanuub ta'm.

¹⁵ Ba' nammi gama ja'k nam ba jiiimchu', jup ja titda gu Jesusus:

—Moo pim cham ja kèkèda' gui' nam pariseos jum tiiti'nda' gio gui' nam kaichu' gu Eroodis. Nam gu' ja'p ji buusan na jax gui' na ki'n jappukar gu paan, giilhim jix chu ia'ñdhara'.

¹⁶ Ba' bhai' jim ti tikka mit diilh jix dhu'npin' ki'n, jup kai'ch am:

—¿Jax ba' ku ba'p kai'ch? Gu' bak nach cham ka ti'ñchu gu paan nach bha ui'ka'.

¹⁷ Gu' ji na gu'x bhai'x maat gu Jesusus nam jax kai'ch, jup ja titda ip gio:

—¿Jax ku pim ba' dai gu tu' paan bhaan tu a'gim na pim cham ua'? Nañ gu' aañ cham tu' tu' koi' aagit jup kai'chim. ¿Moo ja'p cham maait tɛ kɛɛ pim aa? ¿Moo ja'p jix kaapak ji jia gu jam jujur!

¹⁸ ¿Ka' pim ji cham tu buupui aa, ka' cham tu naanak japim aa? ¿Kux moo ja'p cham tiiti'ñchura' pim aa?

¹⁹ ¿Ji'k japimit bapaalh ja susdui' gu paan gu ta'takga'n nat bii jano' na ñich mui'dhalhdhak tu ja maa gux chamaam mambhix jix cha'tmam oo'm gu ja'tkam?

Ba' gui'p titda am:

—Mambhix daman gook bapaalh dho.

²⁰ —Jano' gi na ñich pai' dhuuk mui'dhalh gu xijum gook gu paan, na ñich tu ja maa gu maakob mambhix jix cha'tmam oo'm, ¿ji'k japimit bapaalh ja susdui'?

Ba' gui'p titda am:

—Xijum gook bapaalh dho.

²¹ Ba'p ja titda:

—¿Gu' jax ji ku pim ba' moo ja'p cham maait tɛ kɛɛ, ni ku pim xim ga'nga na jax jir jum duukam? Nañ gu' aañ cham tu' tu' koi' a'gidhat jup kai'chim, ja'pji gui' nam pariseos jum tiiti' gio gui' nam kaichu' gu Eroodis nañ ja aagit jup kai'chim, na

cham jir am nam jax ja'k tu ja a'gi'ñdha' gu ja'tkam.

Gu Jesusus na ba dua'ñdha' maa'n gu maa'nkam Betsaida kam

²² Ba' mi' dhir mui' ma jii gu Jesusus mummu na pai'r gè' kiicham, Betsaida ti tiigim. Ba' mi' ba bai'ñchu' am maa'n gu maa'nkam na cham ñia ka', ba' soi' ba titda am na sap palhüp bhai' xi dhagia' na ba' dodhia'.

²³ Ba' gu Jesusus am xi ñobchik gammiji pix chu'm duu, nammi baas ju'ñdharan xi baabuk palhüp bhai' xi julh gu chiñbur ga'n buupuiran gio nat palhüp bhai' xi dhaa, ba' xi chikka no' sap moo bax chu maax na nai' xi chi ni'ñ.

²⁴ Ba'p kai'ch gu cham ñia kam nai' xi chi niidhat:

—Bax chu maax pa' dho. Ja'p tu'm jum maaxi'ñ am gu ja'tkam na gu tutua.

²⁵ Ba' gio bhai'p xi dhaa buupuiran, jix bhai' bhai' ji ñiata, pu dua, sap joidham jix bhai'x chu maax na nai' xi chi ni'ñ.

²⁶ Mi' dhir ba' dai nat ba joot kia'mi'ñ ja'k, jup titda:

—Ba jimia' ap jum ki'aam ja'k. Gakoohl jap moo bhैया' mi' dhi gè' kiicham nam cham bam tikkada' gu mi' oi'ñkam na pich jax dhuuk dua.

Gu Peegro na ba tu aa'nda' na gu Jesusus jir di' guch Xoi'kam

(Mt. 16:13-20; Lk. 9:18-21)

²⁷ Ba' mikkat giop ma jii gu Jesusus ja biim gu noonbi'ñ mummu ja'k ji'kchi kap na pai'r kicham, mia'n gè' kiicham na Sesarea Pili-ipo ti tii'. Ba' nam nammi ka jimchu' bhix boi, ba ja tikka, jup ja titda:

—¿Jax jam kai'chdha' gu ja'tkam? ¿Jaroo sap da' iñ? ¿Tu'ñ sap jir jup tu'm da'?

²⁸ Ba' gui'p titda am:

—Dho ji'ma'n jup kai'chdha' am nap sap aap jir di' gu Juan gui' na ja'tkam ja bopkondat. Jai' ba'p kai'chdha' am ip nap sap aap jir di' gu Eliiyas, gui' nat saak maaxik jii jix dhaam ja'k. Gio ba' jai'p kai'chdha' am ip nap sap aap maadit jir di' gui' nam bijik ya ja'p bhaankam tu a'gimik guch Gi'kora'.

²⁹ Ba' diilh jup xi ja tikka gu Jesusus, jup ja titda:

—Aapi'm gi, ¿xiñ maat japim aa nañ jir tu'p tu'm da'?

Ba' mui' ji ñio gu Peegro, jup kai'ch:

—Dho aapi' dhor di' guch Xoi'kam gui' na saak bha jootsa' git guch Gi'kora'.

³⁰ Ba' xi ja soo'mcholhdhak nam sap cham jaroi' aagi'ñdha', diilh jam sap pix pui'x chu mat ka'.

Gu Jesusus na ba tu aa'nda' nam ba mu'aa' (Mt. 16:21-28; Lk. 9:22-27)

³¹ Mi' dhir ba' gio bhai'p ji chu ja a'gi gu Jesuus gu noonbi'n, jup ja titda:

—Gillhim kañ chulhiña' in, ku ba' gu' cham jax bua ji, nat gu' pu kai'ñkam bhañ joot guñ Gi'kora'. Cham jin kügalhdha' am gui' nam jir ja gë'gërkam tuk ka' gu Is-rael kam ja'tkam, gio gu ja gë'gërkam tuk gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'n gu Dios, tu chiña' am nam jin mu'aa'. Ku ba' gu' aañ baik tanoohl ki'n yaa' ji nañ jax ba oirida'.

³² Dhi' pui' dho gi gu'x bhai' ja aagi'n ji, cham tu' pai' tu' bhaan ji ua'rgidhat. Ba' gu Peegro ja'p ja'k dilhkob xi baabuk jup titda na sap cham jir am gu pui' na jax kai'ch.

³³ Gu' ji na gu' gu Jesuus jotmoda' kuu' kikbu, mu ja'k ti niidhat nam pai' pup daraa gu jai' gu noonbi'n, jup titda:

—iChap' tu' ki'n jin juanda' toobolhik! Nap gu' cham pui' ilhii'n na jax jix aa' gu Dios. Pui' pix ja'k ilhii'n ap nam jax ilhii'n gu ja'tkam.

³⁴ Ba' maap xi ja jumpadak gu noonbi'n gio gu ja'tkam, jup ja titda:

—No' jaroi'x aa' na gammiji bañ kaichgida', jum aa' na ja'p xidhui na diilh jax ilhii'ñdha', dai na pix bhaan ji bamgia', cham jax bua sia kum jix mu'aam.

³⁵ Na gu' gu jaroi' no' ti bañ kaichgit, no't dai mi' ba ji choo'n no'm bax mu'aam, cham bhai' ka tu jimia', na gu' cham ji'xdha' ka tisdia' jix dhaam ja'k. Gu' cham ji no' gu' cham tu' ji kekë'edat gammijiñ kaichu', no' mi' pui' xi jimchu' na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n guñ Gi'kora', jix bhai' dho tu jimia', na gu' pu jimia'x dhaam ja'k, sia ku mit ba mua.

³⁶ Tu' gix bhai' sia ku jaroi' bixchu' tu bia' gu tu' na ya' dhi oi'ñga'n jix chu jai'ch? Na gu' pui' pix cham jup palhbuidha' na jax dhui tisdia' jix dhaam ja'k,

³⁷ gu' ji na soi'm duujim uana' no'x aa' na cham jum tulhiña'. Na gu' cham jum aa' na mu pai' tu namki'ñdha', dai na pu tiida' guñ Gi'kora' jix dhaam ja'k na uana' gu ua'tulhdhar ga'n.

³⁸ Gu' ba' gu jaroi' no' jax dhuukat ti ba ti jügi'n jin bui, aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora', no' gu' daix xi'ir nañ a'mkam tu ja a'gidha' gu ja'tkam gui' nam chaku ti jügi'ñdha' nam jix ua'tulhdhix ka', pix am ti'ñchuka' nañ cham baidhika' jix dhaam ja'k, jano' nañ pai' dhuuk bhammi dir gio ya'p ba aaya' ya' dhi oi'ñga'n ja biim gu noonbi'n guñ Gi'kora', nam ba' ampix machia' biix gu ja'tkam nañ jir gë'kam.

—Tu' silhkam ki'n jañ ya' pu jam tiida', jai' dhit na pim ji'k ya'p tu'ii' xib, ka tigia' pim na pim tu' cham pai' nui'n na ba' bhaan matgillha' nañ aañ ja'xbui'p jir gë'kam na jax gu Dios, ba' bhaankam bhañ joot nañ ya ja'p jup tui'ñgida' ja bui gui' nam ji'k jix biñak ka' buiñor na ba' cham tu' ja duña'.

Gu Dios na ba tu mattuda' nar gë'kam gu Jesuus

(Mt. 17:1-13; Lk. 9:28-36)

² Ba' gatuuk xijum maa'n jurni'n ki'n ma jii gu Jesuus ja biim baik gu noonbi'n, moo gu Peegro, gio gu Jakoobo, gio ba' gu Juan, bhammi mit ba tiitis maa'n gu gë' oidha' ta'm. Ba' bhai' jotmoda' maakam tu'm bhai'p jim duu,

³ bhai' ji chotbiki gu jajannulhi'n, jix chuaap jum duu, ni na cham ja'p jix chua na jax gu jabook kib no' bhaan mi chanoor. Ja'p jix io'm jix chua ji, na moo sia ku diilh pux chua gu jannulh, cham ji'xkat pu chu'm oña', siat mui'kim tiim bakua.

⁴ Ba' bhai' bam maax gu Eliiyas gio gu Moisees, bixxik dir guguukat tu a'gi'n am gu Jesuus na mit ba ti gu noonbi'n.

⁵ Ba' mui' ji ñio gu Peegro, jup kai'ch:

—iUmri moor am na pich bhach baidhak jin jaduun nach ya'p tui'ka' jum biim! Xib ba' tu' na jax chui'ka', ji'ma'n jach jam o'namdha', maa'n jir aap ga'n ka', jumai ba'r Moisees ga'n ka', jumai ba'r Eliiyas ga'n ka'.

⁶ Cham jum matda'ir pui' ba ti gu Peegro, na gu' giilhim jix juraapgix, gio gu jai' ba pui' ip.

⁷ Ba' jotmoda' bhai' ji chi'ika dai mi' nam pai'p tu'ii', silh bhai' jim gi'ilh gu tibaa' na pai' dhir bha tanoor. Ba' bhijimmi dir tibaa'ñ chir bhai' ji chum ñio, jup tum kai'ch:

—Dhi'r jin mar na pim ba' moox mat ka'. Mi' pim pui' xi chui'ngit na jax jam tiidaidha'.

⁸ Ba' jotmoda' mu ti ti mit na pai'p tu'ii' gu Jesuus, cham pai' ka tu jai'ch am gui' nam biima'n mi' ka gu'kat. Diilh pix mi' ba kiik.

⁹ Mi' dhir ba' dai na mit giop ba jii. Ba' bhammi dir a'nsap nam bhai' ba juurkim, jup ja titda gu Jesuus:

—Moo pim chaku jaroi' aagi'ñdha' gu xib pui' na pimit jax ti ti. Jano' ba' nañ pai' dhuuk muuki ya' nañ jax ba oirida' aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora'.

¹⁰ Ba' gui' cham jaroi'p aagi'ñdha' am, diilh pix pui'x chu mat ka' am. Dai nam tiim ti tikka'nda' diilh na sap jax kai'ñkam jup ja titda na pui' muuki mi' na jax ba oirida'.

¹¹ Mi' dhir ba' moop ba tikka am, jup titda am:

—Jax kum ba'p kai'chdha' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'n gu Dios na pui' biipi'

9

¹ Ja'pni ba' moop ja titda:

ya' aaya' gu Eliiyas na ba' guch Xoi'kam ya'p ba aaya'?

¹² Ba'p ja titda:

—Jir pui' dho, na gu' pui'm kai'ch mi u'uan ta'm gu ñio'ki'ñ gu Dios. Bii'pi' bha jimia' gu Eliiyas na ba' ya' ba ja mattuda' gu ja'tkam na bhai' ba jim gui' na bha jootsa' guñ Gi'kora'. Dai ji na gu' giilhim jum tulhiina', ja'ppix maa'nkam ilhdha' am gu ja'tkam, na gu' pui' ja'k jup jum kai'ch mi u'uan ta'm.

¹³ Ku ba' gu' ja'p moo gu tu'x matgam ba tum kuugalh ji, nat gu' ya' ti ai gu Eliiyas, gu' ji na mit gu' tu' pix ilh gu ja'tkam pui' na jax jup jum kai'ch mi u'uan ta'm gu ñio'ki'ñ gu Dios. Juan ja'tkam bopkondam jañ aagit jup kai'ch na pui' ji buusan na jax gu Eliiyas.

Gu Jesusus na mai' jootsa' maa'n gu cham kii' ii'mda' bhai' dhir bhaan maa'n gu biapma' (Mt. 17:14-21; Lk. 9:37-43)

¹⁴ Ba' ja'xpix nat mummu ba ai gu Jesusus ja bii'm gu baik gu noonbi'ñ, mi' na mit pai' pup bii gu jai' noonbi'ñ, ba ja ti nam ja'x xikoor guguuk gu ja'tkam xikoolh dhir, mi' ñiokbotu' am ja bii'm gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, nam gu' mi'p oipo.

¹⁵ Ba' gu ja'tkam na mit ba ti gu Jesusus na mi' amuub ba aajim, joidham jix bhai'm ilh jamit. Jotmoda' mit mu boop, baas jamit namkik ba ñio'ki.

¹⁶ Ba' nat mi' ba ai na pai' pix tu' tum kai'ch, ba ja tikka gu noonbi'ñ nam tu' a'gat pix tu' kai'ch, jup ja titda:

—¿Tu' pim ba' ki'n ñiokbo ja bii'm dhi jaaduñ?

¹⁷ Ba' mi' dhir ja'p bhai' ji ñio maadit gu jaroi', jup kai'ch:

—Aañi' dhoñ a'm jup tu tu'ii' jiñ jaduñ na ñich bhai' ma baidhak guñ mar nap kapbhai' yiji pai' pix kaidha' nap oir, nap git iam mai' jootsa' gu cham kii' ii'mda' bhai' dhir bhaan na ki'n cham tu ñiok.

¹⁸ Pai'ji jix io'm ba xi bhiiya', jotmoda' iarii bhai' jim totbhiopa', gio na bhai' ji choksolhia' gu chiñii'ñ, gio ba' na kio'ñcho'nda' gu taatmu'n. Ja'p ba' moox gak pix ba'. Tii ñich ba ja umua' dhiñ jaaduñ dhi' nam jum kaichu' nam mai' jootsa' git, gu' ji na gu' chix xijai, jax ña ja'k.

¹⁹ Ba'p ja titda gu Jesusus bii'x nam ji'k mi'p tu'ii':

—¿Jax ku pim ba' moo ja'p cham ji'x buiñor jix biiñak guñ Gi'kora'? ¿ji'x jañ ba' ya ja'p oir'it jup tu jam aagi'ñdha'? Bhai' gor xiñ bai'ñxi'ñbup gux ko'kkam.

²⁰ Ba' ma bai'ñxidham jamit. Ba' nam amuub ba bai'ñchu', bhai' jim bhaamtuda gu cham kii' ii'mda' nat ba ti gu Jesusus na mi'p tu'ii'. Ba xi bhii gu biapma', mi ja'p nai' ji ia, giilhim bhai' jim totbhiopa, gio nat bhai' ji chokso'gor gu chiñii'ñ.

²¹ Ba' xi chikka gu Jesusus gu taata'n gu biapma', jup titda:

—¿Paa duuk dir pui' bam bua'?

Ba' gui'p kai'ch:

—Alhi'ch dhim dir do.

²² Pai'ji pu'ñi bhai' jim bhammutu'nda' gu cham kii' ii'mda' na jax xib, mi' ba gixia' tai chir dhiñ mar piam pai' suudai' chir. Ja'p moo tiip mumua'da' dho, kux ba' gu joidham aa. Pui' kuñ ba' soi'm titdañ jaduñ no'p moo pui'p ilhi'i'ñdha' git nap xich joi'mdai mach palhbuidha'.

²³ Ba'p titda gu Jesusus:

—Dho gu' no'p gu' bax biiñak ka' buiñor guñ Gi'kora', xib dho pui' ji chu buusnia', na gu' gui' cham tu' xijaichu'n.

²⁴ Ba' gu taata'n gu biapma' xi'kam mu ñio ip gio, jup kai'ch:

—Dho gu' aañ chiix biiñak ji panaas, gu' chi moo chakuir pui' ji jia. Aa' nap mañ aa'ñdha'ñ jaduñ nañ ba'x bhai' machia' nañ jax ja'k jix io'm bax biiñak ka' buiñor.

²⁵ Ba' pix ji aajim am gu ja'tkam na ja nii'ñ gu Jesusus, ba' xim jotma'ñ nat mai' joot gu cham kii' ii'mda', jup titda:

—Aapi' cham kii' ii'mda' nap mi' naan-bichu'n dhiñ jaduñ na ba' cham tu ñiok gio na cham tē kēē, mu buusaiñ bhai' dhir bhaan. Cha'p ba' gio bhai'p ka bapkada'.

²⁶ Ba' panaas kut jix io'm ba xi bhii gu biapma' nat pai' dhuuk ba ji buus gu cham kii' ii'mda' bhai' dhir bhaan, panaas kut nai' ji muu. Ba' xeej jiiñkik gu cham kii' ii'mda' nat ba' pik ba buus. Ba' jai' dhit jup kai'ch am gu ja'tkam:

—Pu muukik jup jum duu ji dhi'.

²⁷ Gu' ji na gu' gu Jesusus nat jax nobi'ran daa, xi bamii'. Joidham bhai' ji bam, jix kii'p jum duu.

²⁸ Ba' mi'kkat nat gio mummup ba ai gu Jesusus na pai' tibiapka', ba tikka am gu noonbi'ñ, jup titda am:

—¿Jax ku chich ba' aach cham jax dhooda gu cham kii' ii'mda' nach tiip titda na buusnia' git bhai' dhir bhaan gu biapma'?

²⁹ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho na gu' gui' pu chu'm gu cham kii' ii'mda', saabuix kam jum aa', gio nañ gammiji xi chu a'gat jix dhaam ja'k buiñor guñ Gi'kora' na ba'x bhaai'n ka' nañ mai' jootsa'.

Gu Jesusus na gio pui'p ba ti'ya' nam mu'aa'

(Mt. 17:22-23; Lk. 9:43-45)

³⁰ Mi' dhir ba' giop ma jii mit, mummu mit ba bubua na pai' Galilea bhaan bipio' gu dibiir. Ba' ti cham aagit gu Jesusus na jaroi'x mat ka' na mi' buusnichu',

³¹ na gu'p ja titda'im gu noonbi'ñ:

—Aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora', jum aaya' gu tanooll nañ mi' pix ji buusnia' nam

pai'n o'bhagi'ndha' gu ja'tkam g'e'g'er kam jum aa'ndam. Mi' puñ dhaagii tu chiñia' am nam jiñ mu'aa', ku ba' gu' aañ baik tanoolh ki'n yaa' ji nañ jax ba oirida'.

³² Gu' ji na mit gu' cham maatit kai na jax kai'ñkam jup ja titda. Tii xix chikkam ka' am, gu' ji nam gu'x ìbhi'ñdha'.

Gu Jesusu na ba tu aa'nda' nam jaroi' jir g'e'g'er kam ka'

(Mt. 18:1-5; Lk. 9:46-48)

³³ Ba' mummu ba ai mit g'e' kiicham na pai' Kapernaum ti tii'. Ba' nam mi' ka daraa nam pai' tibiapka', ba ja tikka gu Jesusu gu ja'tkam tugi'ñ nam tu' a'gim bhiji biix boi nam pai' dhuuk bha jimchu', jup ja titda:

—¿Tu' pim ba' a'gim bhiji biix boi nach bha jim na pim ba'x dhu'ñpi'ñ ki'n pix chu' kai'chim?

³⁴ Pu cham jaroi' ñiok, nam gu'x xi'ir, nam gu'm ti tikkaim na jaroi' jix io'm jir g'e'kam gui' nam ji'k bha jímchu' dai gui' nam ji'k kaichu'.

³⁵ Ba' maap ja jumpadak gu mambhix daman gook gu noonbi'ñ, mi ja'p ji dhaibuk jup ja titda:

—No' jaroi'x aa' nax io'm jir g'e'kam ka', jum aa' na soi'm ilhii'ñdha' gio na ja palh-bui'ñdha' gu ja'tkam, sia nar jaroi'.

³⁶ Ba' maa'n gu alhii nat jax nobchik mi ja'p ba kiis ja saagi'ñ. Mi' dhir ba' xi dhaagik jup ja titda:

³⁷ —No't jaroi'x bhai' ba duu maa'n gu alhii jiñ a'mkam ja'p na dhi'ñi nañ ya' daa', pui' ji buusnia' nat aañ jix bhai' bañ dhuu. Ku ba' gu' cham tu' ji na moo dai aañ nax bhai'ñ dhuñia', gu' ja'ppi biix ji sia guñ Gi'kora' gui' nat bhañ joot.

Gu jaroi' na mi' pui' ba tu da'ñchu'nda' na jax gu ja'tkam tugi'ñ guch Xoi'kam

(Lk. 9:49-50; Mt. 10:42)

³⁸ Ba' bhai' ji ñio gu Juan, jup kai'ch:

—Aañ chíi xim tikkam na chich maa'n tii gu maa'nkam nam a'mkam mai' ja jootos gu cham kiki' i'ii'mda' ja a'm dir gu ja'tkam. Aach ba' xi soo'mcholhdhak, na gu' cham jich biim oiri.

³⁹ Ba'p kai'ch gu Jesusu:

—¿Jax ku pimit ba'p soo'mchulh? Na gu' cham ji'xkat jiñ a'mkam jix bhai' tu duñia' gu jaroi' no' cham ti jügi'ñ aañ jiñ bui.

⁴⁰ Na gu' gu jaroi' no' cham jix buam jich a'ga, mi' pui' tu da'ñchu'nda' na jax aach.

⁴¹ Ba' gu jaroi' no't tu jam maa gu koi', piam sia dai suudai' no't jam toi', no'x maat na pim jiñ kaichu', tu' silhkam ki'n jañ ya' pu jam titda', dhi' bhaan ba ti nii'ñdha' guñ Gi'kora'.

Gu Jesusu na ba tu aa'nda' na cham tu jimchu'n gu ua'tulhdhara'

(Mt. 18:6-9; Lk. 17:1-2)

⁴² Gu' ba' gu jaroi' no't maakam iatgidhak jix buam ba tu mamtxu maadit gu alhii pui' na dhi'ñi, no' gu' ti ka ti jügi'ñdhat aañ jiñ bui, piam sia kur g'e' maa'nkam no't kia'pix ba ji chi jü'ñdhak, aañ pu jam titda na dhi' ba' pui'm kai'ch na cham jir ki'. Dhi' ba' pui' pix bax bhaigít nam bha bulhdhai gu mattur kuxburan mijimmi pai' bua' suudai' chir, na ba' cham gammiji pup jum ua'tulhdhidha', gio nam ba' cham mi' ji k'e'ji gu jai' mi' bhai'p jim ua'tulhdha'.

⁴³ Gu' ba' no't jax dhuuk mam ua'tulh gu jaroi', no't gu' gu nobii'ñ chu'm da'p duu, pui' pix bax bhai' na tu chiñia' nam ikdha' na ba' cham pix ba jim ua'tulhdhidha'. Na gu' cham jax bua sia ku maa'n pix tu nob, no' ti jügi'ñ buiñor guñ Gi'kora', cham tu'm tulhiñia' no't bam ja'bsu gu tukga'n, pu jimia'x dhaam ja'k. Gu' gi ba' no' gu' cham ti jügi'ñ, sia ku ti biix gook jix kiki' gu noonbi'ñ, mu ja'k pu bhüya' dhox chu tukgam kir na pai'r tulhiñara' gammiji, na pai' cham tutki gu tai,

⁴⁴ mu na pai' ja'p ji buusan na jax pai' ju'ñdharan gu g'e' kiicham na tum nu'aidha' gu tanaarada', nam gillhim mui' mi bitka' bo gu botpoda' nam tu kua'da' gu tu' dibaalgaha' na mi chu suulhgidha', gio ba' na gammiji ti mijidha' dai mi', na gu' mim kuusdaidha'.

⁴⁵ Piam ku gu' no't jax dhuuk mam ua'tulh gu jaroi', no't gu' gu toona' tu'm da'p duu, pui' pix bax bhai' ip na tu chiñia' nam ikdha' na ba' cham pix ba jim ua'tulhdhidha'. Na gu' cham jax bua sia ku maa'n pix chu toon, no' ti jügi'ñ buiñor guñ Gi'kora', cham tu'm tulhiñia' no't bam ja'bsu gu tukga'n, pu jimia'x dhaam ja'k. Gu' gi ba' no' gu' cham ti jügi'ñ, sia ku ti biix gook jix kiki' gu tootna', mu ja'k dho pu bhüya' jix chu tukgam kir na pai'r tulhiñara' gammiji, na pai' cham tutki gu tai,

⁴⁶ mu na pai' ja'p ji buusan na jax pai' ju'ñdharan gu g'e' kiicham na tum nu'aidha' gu tanaarada', nam gillhim mui' mi bitka' bo gu botpoda' nam tu kua'da' gu dibaalgaha' na mi chu suulhgidha', gio ba' na gammiji ti mijidha' dai mi', na gu' mim kuusdaidha'.

⁴⁷ Piam ku gu' no't jax dhuuk mam ua'tulh gu jaroi', no't gu' gu bui'ñ tu'm da'p duu, pui' pix jup bax bhai' ip na tu chiñia' nam jupñidha' na ba' cham pix ba jim ua'tulhdhidha'. Na gu' cham jax bua sia ku maa'n pix tu bui, no' ti jügi'ñ buiñor guñ Gi'kora', cham tu'm tulhiñia' no't bam ja'bsu gu tukga'n, pu jimia'x dhaam ja'k. Gu' gi ba' no' gu' cham ti jügi'ñ, sia ku ti biix gook jix kiki' gu buupui'ñ, mu ja'k dho pu bhüya' jix chu tukgam kir na pai'r tulhiñara' gammiji, na pai' cham tutki gu tai,

⁴⁸ mu na pai' ja'p ji buusan na jax pai'

ju'ñdharan gu gè' kiicham na tum nu'aidha' gu tanaarada', nam giilhim mui' mi bitka' bo gu botpoda' nam tu kua'da' gu tu' dibaalhg'a'n na mi chu suulhgidha', gio ba' na gammiji ti miijidha' dai mi', na gu' mim kuusdaidha'.

⁴⁹ 'Gu' ba' gui' nam ji'k jiñ kaichgida', jax ña pix ba tu taddaka' pai'ji, panaas ku tu' na pix jax ba ja duña'a, ja'p ji na jax dhui ja ti'ñchuixi'ñka' nam ba'x io'm mui' xim biiñkada' buiñor guñ Gi'kora'. Ba' dhi' iampix ja'pniñ ja'k ua'rgidhat jup kai'ch na jax gu bijik dir kam nam tu makgirtarda' na ba' ja uañdhidha' gu Dios gu ja ua'tulhdhara', bii'p'i'm mi' xi buidhai gè' gu on nam ba' ba miidha'. Ba' gu xib gui' nam ji'k jix aa'nda' na ofña' gu ja ua'tulhdhara', ja a'm jum aa' nam jix io'm xim biiñkada' aañ jiñ bui na ba' ja'p ji buusnia' na jax gu makgir gu bijik dir kam kat, cham tu' kam aa' nam moo pui'p tu buidha' kia'.

⁵⁰ Na gu' guui' nam ji'k mi' pui' ba jimchu'nda', no'm cham tu' bhaan jim banoosat tu oi'dha', dhi' ja'pni ja'k ji busaak na jax gu koi' no' ampix jix onkak. Gu' ba' no' mit gu' dai mi' bixchu' bhaan ba jim banoosa, no'm gu' cham pui' ilhii'ñ gu jai', dhi' ja'p ji buusnia' na jax gu on gui' nar jai' pa' no't maa'nnim ba ba'n, na cham tu' ka bhai'n ka', na gu' cham pui' ka onkak ka'.

10

Gu Jesusu nap kai'ch na cham bhai' nam mai' ja iabuda' gu ja'tkam gu ja bipna' (Mt. 19:1-12; Lk. 16:18)

¹ Ba' giop ma jii gu Jesusu mi' dhir Kaper-naum mummu ja'k maa'n kap na pai' Judea bhaan bipio' gui' gu dibii'. Mikkat ba' baasi'n dir ja'k gu Jorda'an Ak xi jii, iampix xia'lhui ja'k, na pai' maakam ja'k ba bipio' gui' gu dibii'. Ba' mui' bhai' mam jumaap jamit gu ja'tkam, ba' bhai' xi chu ja a'gidhimik, pui' na jax ba tu ja a'gi'ñdha' gammiji na jax ja'k jix bhai' nam tui'ñgida'.

² Ba' moo bhai'p ba ai mit gui' nam pariseos jum tiiti'nda', ba' ba tikka'n am gu Jesusu no' sap jix bhaai' gu jaroi' no' cham ka joi'ñ gu binga'n na mai' xi buaji jumai xi bhüji. Nam mi' pix mamti, ee jax pik sap ti'ya'.

³ Ba' xi ja tikka ip gu Jesusu, jup ja titda:
—¿Jax gi ja'k jum kai'ch mi u'uan ta'm nat tu ua'nak gu Moisees?

Tiix maat, gu' ji na gu' pix jap ja titda.

⁴ Ba' gui'p kai'ch am:

—Dho saak dai na palhüip tum ua'na' u'uan ta'm na bhaan jix maati' ka' nam cham tu' kar jum bipnagam ka'.

⁵ Ba'p ja titda ip gio gu Jesusu:

—¿Jax japim ba' ilhdhat kèè' gu pui' nat tu ua'nak? ¿Panaas kur joidham aa' ja'pni dho

kai'ñkam pui' ja'k tu ua'na, na gu' giilhim jix kaapak ka' gu ja jujur gu bijik dir kam, cham ji'xkat mi' pui' jii mit na jax tii pik tu ja a'gidhimik. Ba' aapi'm alh ja'p moox ja oi'ñ.

⁶ Gu' matgam ja'piani ja'k na aagix jano' dir nat pai' dhuuk jup duu gu Dios dhi oi'ñga'n, na gu' pui' tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ mi u'uan ta'm nap jum kai'ch: “Gook pix ya ja do'ñcho gu ja'tkam, maa'n chio'ñ gio maa'n ubii.”

⁷ Gio ba' moo ja'pniip jum kai'ch ip: “Na pai' dhuuk ba ti biina' ka' gu jaroi' maadit, jix bhai' na maakam ja'k ba tu kiicha' bii'ma'n gu binga'n, cham tu' mi' ka kioka' nam pai' oi'ñka' gu gi'korga'n.

⁸ Ba' maa'n ii'mda'p duuka' am gook dit daim bipnagam.” Ba' dhi' ja'pnir jum duukam, na ba' ja'p ji buusnia' na bar maa'n maa'nkam ka', sia kum jir gook.

⁹ Na gu' gu Dios cham tu' aa' gu pui' ja'k nam xim u'ji gatuuk giop bam ji'dilhkada'.

¹⁰ Ba' na mit pai' dhuuk gio mummup ba ai nam pai' tibiapka', ba tikka am gu noonbi'ñ na jax kai'ñkam jup ja titda gu pariseos mi' na pai' xi chu ja a'gidhimik.

¹¹ Ba'x bhai' xi ja aagi'ñ gu Jesusu, jup ja titda:

—Ja'pniñ dho kai'ñkam jup kai'ch, na gu jaroi' no't mai' xi buak gu binga'n jumai bhai' tiip ji bhii, cham tu' pui' ka ja bia'ka' guñ Gi'kora' nam jir jum bipnagam ka', pui' pix bar tuutu'm ka' am gu' buiñor na jax gui' nam jir ganai' pix ka'.

¹² Gio gu ubii no't mai' xi buak gu binga'n jumai tiip xi oi, cham tu' pui'p ka ja bia'ka' guñ Gi'kora' nam jir jum bipnagam ka', pui' pix ja'k jup ba ji buusanda' buiñor nañ jax ba kai'ch.

Gu Jesusu na ja a'mkam tu a'ga' gu a'aalh jix dhaam ja'k buiñor guch Gi'kora' (Mt. 19:13-15; Lk. 18:15-17)

¹³ Mi' dhir ba' mikkat mi' ba ai mit gu ja'tkam na pai'p tu'ii' gu Jesusu, ji ja ua'dat am gu ja a'aalh chuk na sap ba' bix ji'ma'n xi ja daagii tu a'ga' ja a'mkam jix dhaam ja'k buiñor guch Gi'kora'. Gu' ji nam gu' gu noonbi'ñ cham aa', ba ja ñiok jamit, jup ja titda am na cham bhai' nam mu ja'k ja ua'da'.

¹⁴ Gu' ji nat gu' gu Jesusu ba ja kai gu noonbi'ñ nam ja ñioki'ñ gu ja'tkam nam pix ji aajim, ba'x buam jum ilh, ji'x chii pix am jix bhaaumum jum i'ñhi'ñ, ba'p ja titda:

—Cha'pim ja ñioki'ñdha' dhi jaaduñ nam bha ja ua' gu ja a'aalh chuk, na gu' no'm soi'm ilhii'ñ gu ja'tkam, ja a'm ti ñii'ñdha' gu Dios. Nam gu' ja'p ji buusanda' na jax gu a'aalh no'm chakui tu' bhaan tiiti'ñchu nax buam jir jum duukam.

¹⁵ Tu' silhkam ki'n jañ ya' pu jam tiida', gu jaroi' no'x aa' na bhaan ti ñiidhidha' gu

Dios, jum aa' na soi'm duuka' gio na soi'm ilhii'ndha' gammiji. Ba' dhi' ja'p ji busaak na jax gu alhii no'x chi kəḗ nam tu' chianda'.

¹⁶ Daipu' xi ja tiidak, mi' dhir ba' dai na jax ja da'ngi gu a'aalh, mui' xi chu a'ga ja a'mkam jix dhaam ja'k.

Maan' gu biapma' jix chumñigam na ba tikkada' gu Jesusus na jax ja'k jix bhai' na tui'ngida'

(Mt. 19:16-30; Lk. 18:18-30)

¹⁷ Ba' maa'nanim nat ba jii gu Jesusus, nammi gama ja'k ba ai mirdat maa'n gu biapma'x chumñigam, ba' mi ja'p o'lhia'n ki'n xi kikkbuk bii'p' dir jup kai'ch:

—Aañ ja'p tḗ kəḗ nap joidham jir jix bhai'kam jiñ jaduun. Ba' bhai' ma miñ nich na nich bham tikkam na jax ja'k jix bhai' nañ duuji mi' pui' jimia' na saak jax jix aa' guch Gi'kora' nañ ba' buiñor bap tui'ka', na ba' gammiji jiñ a'm ba ti niil'ndha'.

¹⁸ Ba'p titda gu Jesusus:

—Jax jap duukat jix maat nañ jir jix bhai'kam jiñ jaduun? Na gu' jumaip jix jai'ch gui' na ja'xbui' pui'p jir jix bhai'kam na jax aañ, gui' dhoñ Gi'kora' nax dhaam jup tu'ii'. Gui' ji' ji na ba'm baidhika' jix dhaam ja'k,

¹⁹ no'p dho ji mi' pui' jimia' na jax tu ua'ñix mi u'uan ta'm gu ñio'ki'ñ nap jum kai'ch: “Cha'p jai'x bhai' ka ja titdada' gu u'uub nap pai' dhuuk ba ti bina' ka'. Gio nap cham ja koo'nda' gu ja'tkam. Gio nap cham ti iixi'ndha'. Gio nap cham iatda'. Gio nap tu' ka'm ti niil'ndha', pui' na jax gum taat nap moo tu' ka'm xi ñiidhat gio gum naan.”

²⁰ Ba'p kai'ch ip gio gu biapma':

—Dho gu' aañ moo ti cham pai' dhuuk mu pai' jax tu bua ji na nich dhir bhai'ñ jur ji bhii. Biix jañ mi' pui' jimchu' nap jax ba kai'ch.

²¹ Ba'x joi'mdat ba ti gu Jesusus, na gu'x maat nar pui' na jax kai'ch. Ba'p titda:

—Maan' ka bi'iix ji matgam nam a'm jum aa' nap mi' pui' jimia', nap biix tu ga'ra' gui' nap ji'k tu' bia', ja makia' ap ba' gu tuumiñ gui' nam alh cham bhai' nam pai' dhir u'ji tu' ki'n tu saba'da'. Na gu' cham jax bua no'p bañ kaichu' sia pich pui' ji bii gu xib, na gu'x dhaam ja'k pui' nap jax bar jix chumñigam ka'.

²² Ba' gampai' jim duu gu biapma' nat pui' ji' xi chii'n. Giilhim jix buam jum aagit ba jii, na gu' dai mu ja'k bhaan jix chugix, na gu' giilhim jir jix chumñigam ka'.

Gu Jesusus na ba ja aagi'ndha' gu ja'tkam tugi'ñ na giilhim jix xijai nam ti jii'ndha' buiñor gu Dios gux chutumñigam

²³ Ba' gu Jesusus bhai' xi ja tiigik gu ja'tkam tugi'ñ nam mi ja'p guguuk biix xikoolh dhir, jup ja titda:

—Jax japim ilhdhat ti niil'ñ jiñ jaaduñ? Ti' na jax jix xijai na ti jii'ndha' buiñor gu Dios gu jaroi' no'r jix chumñigam.

²⁴ Ba' mi' pui' pup tu'ii' am nat pui' ji' xi ja ti'i'n. Ba'x bhai' xi ja aagi'ñ, jup ja titda:

—Ja'pniñ dho kai'ñkam jup kai'ch jiñ jaaduñ. Giilhim jix xijaim ilhii'ndha' na bhaan titii'ñchuka' gu Dios gu jaroi' no'r jix chumñigam, na gu' dai mu ja'k bhaan jix chugix ka' gu tu' na tu bia'ka'.

²⁵ Na gu' ja'p ji busaak na jax gu soomkar na alhi'ch alh tu bui. Jax dhui mu baakii ja'p dir ja'k ji buusnia' gu tu' no' giilhim jir gḗ', ja'p na jax gu kameeyo? Pu'ñip ji buusan gu jaroi' no'r jix chumñigam.

²⁶ Jix io'm mi' pui' pup tu'ii' am gu ja'tkam tugi'ñ nat gio pui' ji'p xi ja ti'i'n. Nai' tiim ti tikka am diilh, jup kai'ch am:

—Dho bak gu' cham ji'xkat jaroi' tisdia' jix dhaam ja'k, na gu' bak pui' giilhim jix xijai nañ gammiji bhaan titii'ñchoka' na jax ja'k jix bhai'r jum duukam.

²⁷ Ba' gu Jesusus bhai' xi ja tiigik jup ja titda ip gio:

—Dho gu' gu ja'tkam giilhim jix xijaim ilhii'ñ am dho. Gu' gu Dios buiñor pur cham tu', na gu' biixchu'x bhaai' nap tu duñia'.

²⁸ Ba' bhai' ji ñio gu Peegro, jup kai'ch:

—Dho gu' aach chii biix ja'p xi dhuuk ji gu tu' palhñip nach bia'kat na chich pai' dhuuk dir bhai' ji chi jii'ñ aap jum bui.

²⁹ Ba'p kai'ch gu Jesusus:

—Tu' silhkam ki'n jañ ya' pu jam tiida', gu jaroi' no't ja'p xi dhuuk gu tu' na tu bia'ka', pui' na jax gu ba'pki'ñ, piam gu xiixio'gi'ñ, piam gu sispidhi'ñ, piam gu taata'n, piam gu di'ii'n, piam gu binga'n, piam gu maamra'n, piam gu dippir pai' nar ga'n ka', no't aañ jiñ bui ba ti jii'ñ na ba' mi' dhir dai nañ a'mkam ba tu a'gada' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook,

³⁰ jix io'm mui' tu makia' guñ Gi'kora', jix chamaam oo'm pup. Cham tu' ja'kbui' na ji'k ja'p xi dhuu ji, gu' ja'pji mui' ji na ja'k iabuidha' gu ba'bhak, gio gu xiixio'gi'ñ, gio gu sispidhi'ñ, gio gu diidi'n, gio gu maamra'n, gio gu dippir, sia ku gu'x buam tu tatdaka' pai'ji. Ku ba' gu' na pai' dhuuk ja'bsuñia' gu tukga'n, pu jimia' ji jix dhaam ja'k.

³¹ Gio ba' jano' na pai' dhuuk jum aaya' na tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ña'n, gui' nam xib jir gḗ'gḗ'kam jum aa'ndam, ja'ppix ja'tkam ji bi'ya' am, gu' ba' gui' nam xib panaas jir ja'ppix ja'tkam, bar gḗ'gḗ'kam ka' am jano'.

Gu Jesusus na gio pui'p ba ti'ya' nam mu'aa'

(Mt. 20:17-19; Lk. 18:31-34)

³² Ba' nam bhammi ba tiisdim nam Jerusaleen ja'k ba jii'm, bii'p' jimchu' gu Jesusus, gatuuk dir ba' mui'p jii'mchu' am gu

ja'tkam tugi'ñ. Mi' pix pu tui'dhi' am, cham tum ñiokim, jix chotdontu' am, nam gu'x maat nam bhai' o'bhagi'ñ. Ba'x io'm baasi'n ja'p xi ja boosgak dilhkob dai gu mambhix daman gook gu noonbi'ñ ba ja aagi'ñ nam jax dhoda',

³³ Jup ja titda:

—Ba aajim ich jia Jerusaleen na pim jax ba ti ñii'ñ. Moo mam ai na pai' dhuuk tu daaxix nam jiñ dhagia' gu ja g'e'g'er kam tuk gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio gui' nam sap jix maat gu ñio'ki'ñ gu Dios, ba' ja chiñia' am nam jiñ mu'aa' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

³⁴ Ba' gui' jax ñam pix jiñ buimii, jiñ gibliimii am, gio nam bhañ xixbuidhimii. Ja'pnim jiñ buimiiñ mu'aa', ku ba' gu' aañ baik tanoolh ki'n yaa' ji nañ jax ba oirida'.

Gu Jakoobo gio gu Juan nam ba tikka' gu Jesus no' ja aa'ñdha' nam jax ilhii'ñdha' (Mt. 20:20-28)

³⁵ Ba' gu Jakoobo gio gu Juan, maamra'n gu Sebedeo, moop ba tikka am gu Jesus nam jax ilhii'ñ, jup titda am:

—Aach ti xim tikkam jich jaduun' no'p moo cham jax ti'ji jich aa'ñdha' git nach aach jax jup ilhii'ñ.

³⁶ Ba' xi ja tikka gu Jesus, jup ja titda:

—¿Jax gi ja'k ilhii'ñ japim jiñ jaaduñ? ¿Tu' pim jix aa' nañ jax dhuñia' aapi'm jam bui'?

³⁷ Ba' gui'p kai'ch am:

—Dho nach ja'p ti ilhdhat nap bixxik dir jich dharsa' jum sanoop nap pai' daaka' aap jich jaduun', maa'n ki'n dir, jumai ba' o'nsop dir, jano' na pai' dhuuk saak maaxik bax maati' ka' nap jix io'm jir g'e'kam.

³⁸ Ba'p ja titda gu Jesus:

—¿Kux ilhii'ñ japim aa na cham xijaiñ jaaduñ ku pim ba' bixxik dir jix aa' na pim daraibu' jiñ xanop? ¿Katti no' pim gu'x ñakoo' jia na pim tu i'ya' gux xibu' nam aañ jax chu'm jiñ ichdha', gio nam jam bopkona' ki'n gui' nam aañ jax chu'm ki'n jiñ bakuana'? Ja'p jañ kai'ñkam jup kai'ch nar tulhiiñara' na pim ba' ba mai'chia' na pim jax jix aa'.

³⁹ Ba' gui'p kai'ch am:

—Jix ñakoo' ich dho.

Ba'p ja titda gu Jesus:

—Dho ea na pim pix am ti nirda' ku gi nam jam ichdha' gux xibu', gio nam jam bopkona' pui' nam jax ja'k jiñ bakuana' aañ.

⁴⁰ Gu' ba' dhi' na pim tu'ñ chikka na pim bixxik dir jix aa' na pim daraibu' jiñ xanop, maa'n ki'n dir, gio jumai o'nsop dir, cham maati' ji gu xib. Gu' jano' ji na pai' dhuuk tum kuugalhdha' na ba' bax maati' ka' na jaro' bhai' ji ja aaga' guñ Gi'kora'.

⁴¹ Ba' gu jai' gu mambhix gu noonbi'ñ gu Jesus am bhaak jamit ja bui gu gook,

Jakoobo gio gu Juan, nam ja k'e'e nam pui' ji' kai'ch.

⁴² Gu' ji nat gu' gu Jesus jotmoda' maap xi ja jumpadak jup ja titda:

—Jax dhui na cham jir am na pim moo ki'n jup bax bhaak na pim jix aagit na pim jir g'e'g'er kam ka'. Na gu' dhi' ja'p pix ba ji busan na jax gui' nam cham tu' ka'm ti ñii'ñ, pui' na jax gui' nam jix kakai' ki'n dadarri, nam dai giulhim g'e'g'er kam jum taat ka', sia ji gu' gui' nam miamdaga'n ki'n dadarri.

⁴³ Gu' matgam no' pim aapi'm jix aa' na pim jir g'e'g'er kam ka', jum aa' ji na pim soi'm duukat ja palhbui'ñdha' gu ja'tkam, sia nar jaro'!

⁴⁴ Sia pik jax ka' git. No' pix maadit jix aa' ji gu jaro' nar g'e'kam ka', jum aa' moo na soi'm duuka' gio nar jix bhai'kam ka', panaas ku moo pu cham jir g'e'kam ka' git.

⁴⁵ Ti pik aañ nañ jix io'm jir g'e'kam, cham pai' iam jax jiñ aa' iñ nañ pix am cham ja ñii'ñdha' gui' nam alh gampai' tuutu'm. Na ñich gu' cham tu' pu kai'ñkam bha jii nañ ya' e'je' dai g'e'kam bañ chaat ka', nañ moo pix chu' ja titdada' bix na ji'k ja'tkam nam mi' pui' jimia' nañ jax ilhii'ñdha'. Gu' ja'pji nañ jix ja joi'gi'n na ñich ba' bhai' ma jii nañ ba' ya' maaxik jiñ kiisa' nam boiñ bhichdha', na ba' tu namkix ka' gu ja ua'tulhdhara' buiñor guñ Gi'kora'.

Gu Jesus na ba dua'ñdha' maa'n gu cham ñia kam Bartimeo ti'gim

(Mt. 20:29-34; Lk. 18:35-43)

⁴⁶ Ba' bhammi ba ai mit na pai'r kikcham Jerikoo ti ti'gim, alhiom bhai' xi oipimik. Ba' ja'xpix nat gamai' ji jii gu Jesus ja bii'm gu noonbi'ñ gio jai' mui' gu ja'tkam, baasi'n ju'ñdharan nam ba buuakim, bha ja'p daakat tu taan gu tuumii maa'n gu cham ñia kam Bartimeo ti'gim.

⁴⁷ Ba' nat ba maat na dhi' gu Jesus Nasa-reet kam mu jim, g'e' ki'n ba jiiñak, jup kai'ch:

—Aapi' G'e'kam Jesus nap jir boxii'ñ gu Dabii, iam jap xiñ dhua'ñdhai no'p moo xiñ joi'gi'nda' git.

⁴⁸ Ba' pix am bhaak jamit gu ja'tkam buiñor, jup titda am na sap cham ñiokat daaka'. Gu' ji nat gu' gui'x io'm ba xi jii na g'e' ki'n mu jiiñak, jup kai'ch:

—Aapi' nap jir boxii'ñ gu Dabii, iam jap xiñ dhua'ñdhai no'p moo xiñ joi'gi'nda' git.

⁴⁹ Ba' mi' pup kii' gu Jesus nat kai na mu pai' dhir bha jiiñkai'ñ gu jaro', ba' miji xi chu joot nam bai'ñxi'ñpu'. Ba' mui'p ma boop jamit gu ja'tkam, jup titda am mu e'ek:

—Cha'p jax kam aa'nda'ñ jaduun'. Bha tum joochxi gu G'e'kam nap jaro' jiiñkai'ñ. Xib jach jum nobchii mum aichdha'.

⁵⁰ Ba' gui' jotmoda' nat jax jum ti'bhio', mi ja'p xi buak gu sa'ua'n kikbuk ga'm pix

chu'm duu ja biiim gui' nam bha nobchichu'. Bhai' mit ba aich nat pai' dhir mu tu joochxi gu Jesusus,

⁵¹ Ba' xi chikka gu Jesusus, jup titda: —¿Tu'ni aam duuk jiñ jaduun nap ba' bhañ jiiñkai'ñ?

Ba' gui'p kai'ch:
—Dho nañ ja'p tii ilhdhat no'p moo pui'p ilhii'ndha' git nap iam xiñ dhua'ndhai git nañ cham ñia.

⁵² Ba'p titda gu Jesusus:
—Bax kii' ap ji matgam, nap gu' aañ jiñ bui bax biiñak. Cha'p jax kam aa'nda'.

Ba' dai nat pui' ji' xi chi'ñ, bhai' ji chi tii gui' na cham ñia kat, jix kii' dho gu'p jum duu. Mi' dhir ba' dai nat ba oi bhammi ja'k nat pai' ba jii gu Jesusus ja biiim gu jai'.

11

Gu Jesusus na Jerusaleen ja'k ba aaya' (Mt. 21:1-11; Lk. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Ba' bhammi ba ai mit na pai' Betpajee ti tii', bhai' na pai' ja'p iam Betaania ti tii' ip, sonpan maa'n gu oidha' nam Oliibus ki'ñ jix chu mat ka', nam ba' pik moo ba aaya' Jerusaleen. Ba' bii'pi' miji xi ja joot gu Jesusus gook gu noonbi'ñ,

² jup ja titda:
—Aañ ja'p tii kai'chit jiñ jaaduñ na pim mu jimia' muni na pai'r kikcham na pim jiñ chiimilhdhapu' maa'n gu jigiarum bhuru'x na chakuir jum ulhisdam. Mi' moo bulhka' na pim jax ya' dir mu aajidha', dai na pim jax bulhio'kai bha tiiimirika'.

³ No' moo jaro'i ba jam tikka, no' jax jam titda: “¿Jax japim ba' duñia' dhi bhuru'x ku pim'it ba' gamai' ba ji chiimirak?”, ja'p japim tiida': “Bhach joot gu Gê'kam. Tu' chi na mi bhiiñora'. Ku gu' sap gio ya'p aichdha' ji ja'xñi.”

⁴ Ba' gui' mui' ma jii mit, pui' dho ji buus. Nam jax kia'pix mu aajim, mi' bulh maa'n gu bhuru'x mia'n ki'ñgob maa'n gu ba'aak. Ba' na mit jax bulhio', ga'mpix chu' dooda mit.

⁵ Ba' jai' dhit nam ja nii'ñ, ba ja tikka am, jup ja titda am:

—¿Jax japim ba' duñia' dhi bhuru'x ku pim'it ba' gamai' ba ji chiimirak cham ji aa'ndhak gui' nar jaro'i ga'n?

⁶ Ba' gui' dai na mit pui' xi ja tiidak nat jax mu ja tii'ñ gu Jesusus nam ti'ya', ba' pui' cham ka ja tikka mit.

⁷ Ba' mummu ba aichulh jamit. Ba' pui' bhai' bax dhaibum kat gu Jesusus, gu' ji na gu' gu noonbi'ñ siamri bhai' xi bakxi mit gu têt'et'eb ja kuktun, gui' nam daam dir ja tii'chu'nda', nat ba' bhai' xi dhaibuk gamai' ji jii.

⁸ Ba' gu ja'tkam tugi'ñ bii'pi' dir boopok mi' ba tu iabu mit gu jaaja' na pai' jax bhiichu'.

Ba' gu jai' mui' ja'tkam na mit ji ja tiigik, pup xiim mi chu iabu mit ip tu o'msak gu jaaja', jai' gu têt'et'eb ja kuktun.

⁹ Ba' jai' bii'pi' jii mit jai' gatuuk dir pix jiiñak bii't am, jup kai'chim am:

—¿Taxchaab ba' guch Gi'kora' nat bhai' bach joochxi nach jaro'i nii'rat!

¹⁰ ¿Taxchaab ba' guch Gi'kora' gui' nax dhaam jup tu'ii'! Na gu' dhi'r di' nat ya' ba ai nat bha joot, dhi' ya' bar gê'kam ka' ja'p na jax gu Dabii. Iam git ba' moo gammiji' bhaan ti nii'ndha' guch Gi'kora'.

¹¹ Ba' bhai' ba ai gu Jesusus Jerusaleen. Jimdat mijimmi ji baa gê' chiop, alhio miji ja'p xi oilhimik bii'x xikoolh na ti niidhim na tu' jax jum bua. Mi' dhir ba' dai nat ba jii Betaania ja'k ja biiim gu mambhii'x daman gook gu noonbi'ñ, nat gu' pu ba jur.

Gu Jesusus na ba ñiokdha' maa'n gu iigix (Mt. 21:18-19)

¹² Ba' buimgidhak na mit ba jii mi' dhir Betaania, Jerusaleen ja'k ip gio, chi gu' am jix bhio'gim tu tatda' gu Jesusus.

¹³ Ba' na nai' gan xi chi niidhim, ba tii na mu ja'p pix kiik maa'n gu iigix joidham xi-boorak jix jaagam, jix iibhaidha' kam tu'ii'. Ba' mui' ma jii gu Jesusus nat tiigim, gu' ji na gu' pu nim maa'n ku bha dhaa na bha ja'p tii xi ñiini'ñ, bak gu' jano' pik cham jup iibhai'ch.

¹⁴ Ba'p titda ja kaixdhat gu noonbi'ñ:
—¿Alh jax moo cham ji'xkat ka iibhai'ñcha' xib dir ja'p ja'k!

Gu Jesusus na bii'x ja'k jootsa' bhai' dhir gê' chiop gui' nam mi' tu ga'radat' (Mt. 21:12-17; Lk. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ Ba' gatuuk na mit pai' dhuuk bhammi ba ai Jerusaleen, miji ji baakik gu Jesusus irban dir gu gê' chiop, bii'x ja'k ja joot mu ja'p diirap gui' nam bhai' ka tu ga'rat gu bixchu', gio gui' nam bhai' tu saba'n. Gio ba' gui' nam bhai' ja pataaxi'ñ gu tuumiñ gu ja'tkam, ja ia'lhxichulh gu ja memees. Gio ba' gui' nam bhai' ka tu ga'ra gu giokda', pu bii'x jup ja ia'lhxichulh gu ja a'toxkar, miji ja'p pix ja'x tu da'nsa.

¹⁶ Gio nat cham ka ja do'ñcho na jaro'i bixchu' tu ua'dat mu ja'k jimda' irban dir gu gê' chiop,

¹⁷ dai na tu ja a'gi'ñ mi oirit, jup ja titda:
—¿Jax ku pim ba' ya' pu tu bua? Na pim gu'x maat gu ñio'ki'ñ gu Dios na mi' tu ua'ñix u'uan ta'm nap jum kai'ch: “Dhi' dhi chiop nat mi' bam kii, mi' dhir jix bhaai' nam bha tuñ a'gi'ndha' soi'm ilhdhat bii'x na ji'k ja'tkam, sia nam jir pa ja'k kam.” Ja'pni bo nam kai'ch, ¿cham maat japim? Aapi'm gu' ya ja'p tu duuk na pai' chiob nam jum jumpa'n gu i'xkum.

¹⁸ Ba' giilhim bhaak jamit gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios gio gu ja

gê'gêrkam tuk gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios. Maap jim daagik ma chu a'ga mit nam jax dhuuji tu chiñia' nam mu'aa', nam gu'x ñbhidhat jix jügam, na gu' joidham jix bhai' xi bua na xi chu a'ga. Mi' pix pui' ba tu'tii' am na ji'k ja'tkam,

¹⁹ gu' ji na gu' ja'xpix nat pai' dhuuk ba tuk, pu jii gu Jesusus mi' dhir gê' kiicham.

Na ba gokia' gu iigix gui' nat biipi' dir ñiok gu Jesusus

(Mt. 21:20-22)

²⁰ Ba' buimgidhak jix dha'npam ji chu maaxirik gio mui'p ba jüm am Jerusaleen ja'k. Ba tii mit nax gak mi kiik gu iigix na joidham jix chiidu' mi' ka kiikat takaab dir, biix chakaa'n jix gak.

²¹ Ba' ba ti'ñichu gu Peegro nat bak pin ñiok gu Jesusus, ba'p titda:

—Kagit jiñ jaduun nat ba gaa dhi iigix na pich ñiok takaab. Attiiru dho moox gak sia gu taka'a'n.

²² Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho pu'ñi ku pim jix io'm mui' xim biiñkada' buiñor gu Dios.

²³ Tu' silhkam ki'n jañ ya' pu jam tida', no' jaroi' jax titda dhi oidha': "Ja'k jim ya' dir, mup jimia' na pai' gê' suu'n gu suudai'", no' moo ja'p tu' silhkam jix biiñak biix juraa'n ki'n, no' moo pix pum aa' nar pui' ka' na jax ti'ya', pui' dho ji chu buusnia', kux ba' cham ip.

²⁴ Aañ moo jam aagi'ñ no' pim tu' ya' dir mu taan guñ Gi'kora' jix dhaam ja'k soi'm ilhdhat, no' pim moo pix pum aa' nar pui' ka' na pim jax tida', pui' dho ji buusnia'.

²⁵ Ba' na pim pai' dhuuk tu a'gada' jix dhaam ja'k buiñor guñ Gi'kora', no' pim ampik ti'ñichu na pim jix bhaamut ni'i'ñ gu jaroi', cha'pim bhaamut ka ti'ñichuka', tu uañi'ñka' pim pix na ba' guñ Gi'kora' pui'p tu jam uañi'ñka' gu jam ua'tulhdhara'.

²⁶ Na gu' no' pim aapi'm daix bhaamut niidhat ti'ñichu gu jaroi', no' pim cham tu uañi'ñ, guñ Gi'kora' nax dhaam jup tu'ii' pui' cham jup tu jam uañi'ñka' gu jam ua'tulhdhara'.

Nam ba tikka' gu Jesusus na jax jir jum duukam nat ba' pui' tu dooda mi' gê' chiop

(Mt. 21:23-27; Lk. 20:1-8)

²⁷ Ba' gio mi'p ba ai mit Jerusaleen. Ba' na miji ja'p ka oiri gu Jesusus gê' chiop, mi' ba ai mit gu ja gê'gêrkam tuk gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, gio jai' gui' nam jir ja gê'gêrkam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam. Ba' mi ja'p soo'mdhak

²⁸ ba tikka am, jup titda am:

—¿Jax jap ba' kai'ñkam ya' pu tu bua? ¿Jaroom chianik bham joot nap ya' pu tu dooda' nap jax ilhi'i'ñ?

²⁹ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho bak aañ maa'n jum jam tikka' gu tu'x buadam na jax jir jum duukam, no' pim moox maat na pim jiñ aagi'ndha' nañ ba' aañ jup jam aagi'ndha'.

³⁰ ¿Jaroo bha jootsak gu Juan nat ja bopko gu ja'tkam? ¿Dios aa, ka' diilh aa mit chia gu ja'tkam? Ea gor xiñ aagi'ñ.

³¹ Ba' dai na mit ba jim ti tikka diilh, jup kai'ch am:

—¿Jax ja'k jach tida'? Na gu' no'ch jax titda nat Dios bha joot, pui' ji chi'ya': "¿Gi jax ji na pimit ba' cham ti ji'i'ñ na jax tii tu jam a'gidhimik?"

³² Cham dho bhai' jia no' chich pui' ja'k tii'ñ. Na gu' no'ch jax jup titda na mit diilh chia gu ja'tkam, pui' cham jup jir am.

Cham aa' am nam tu aaga', nam gu'x bhai'x maat nam mui' ja'tkam ti jügi'ñ na gu Juan bhaankam tu a'gimik gu Dios.

³³ Mi' pui' cham ka bhai' nam jax ti'ya', dai na mit jup xi chidak gu Jesusus:

—Cham ji nach maat nat jaroi' bha joot gu Juan.

Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho bak gu' aañ pui' cham jup jam aagi'ndha' nat jaroi' bhañ joot.

12

Gu Jesusus na tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai gu tujuandam nam buam pix tu dooda'

(Mt. 21:33-46; Lk. 20:9-19)

¹ Mi' dhir ba' gio bhai'p ji chu ja a'gi gu Jesusus bhaan ji ua'rgidhak maa'n gu i'xchadam, jup ja titda:

—Maa'n gu maa'nkam tu darsak gu uubas, gio ba' nat tu kuu mi' nat ji'x juugit tu darai. Mi' dhir ba' moop ti ki'impi na pai'x bhaai'n ka' nam ba ki'i'ndha', gio ba' nat mi kii maa'n gu tēb bhi'ñbak na ba' bhai' dhir bhaan nai' ti ni'i'ndha' na tu nuuka'nda'. Gu' ji na gu' moo ampik jup bar jimdham mik ja'k, ba' mi' xi ja do'ñchok ji'kchi gu ja'tkam nam mi' ka tu juanda', pu jii ba'.

² Ba' nat pai' dhuuk ba bhai gu uubas, mui' tii joot maa'n gu tujuandam tugi'ñ mi' nat pai' ka xi ja do'ñchok gu jai' tujuandam tugi'ñ, na sap mu ua'ra' gui' na ji'k bhaan bipio'.

³ Gu' ji na gu' nat jax mi' ai, dai na mit bhai' ji dhaa gui' nam mi' tu juan, gibichpagak pui' miji xi joot jamit ip gio.

⁴ Jumai ba' mui'p joot. Dho gi ba' joodai ki'n ma'yasa mit ji, giilhim ko'ktolh jamit gu ma'oo'n, gio nam biix aixim titdaimik nam jax ilhi'i'ñ, pui' mit mijip xi joot.

⁵ Ba' jumai mui' tiip joot. Dho gi ba' pu mua mit ji. Jai' ba' mui' tiip ja joot gatuuk.

Pui' mit jup ja dooda, jai' mit ja ko'ktohl pix, jai' mit pu ja koi.

6 Ba' mikkat na cham jaroi' ka jai'ch na mu jootsa, dai gu maraa'n pix ba bii gu'i nax io'm jix dha'da, pui' mui'p ma joot jup xi chi'iik: "Dhi' dho gi gu' jii'ndha' am ji, nam gu'x maat na aañ jir jiñ mar."

7 Gu' ji na gu' nat pai' dhuuk tii mi' ba ai, jup kai'ch am dihl jix dhu'np'i'n ki'n gu tujuandam: "Dhi' moo bhaan ji chu bi'ya' bix gu tu' na ji'k ya'x chu jai'ch no't ba muu gu taata'n. Jir am nach mu'aa', kapbhai' nat dihl ya' ka ai na ba' aach jich a'm ji chu bi'ya'."

8 Ba' pui' xi chi'iik bhai' ji dhaa mit, pu mua mit dho, baas dir ja'p koraar bñbhi' mit xi buak.

9 Ba' nat pai' xi chiimuk na pu'ñi xi chu ja a'gidhimik gu Jesusu, ba' moop xi ja tikka, jup ja titda:

—Jax japim ba' ilhii'n na ja dooda' gu kiokam? Ç Cham aa na mi' e'ejii pui'p ja kooda', jai' ba' mi ja labu' gu tujuandam?

10 Ç Kux cham tu jiñkai'ndha' pim aa gu ñio'ki'n gu Dios mi u'uan ta'm? Nap jum kai'ch:

Gu jodai na mit tii mai' xi buak gu bñbhi'ñbakhadam, xib dhi' pik bhaan jix oo' bix gu jai'.

11 Ba'x bhai'ch chaat ich nat pui' ji' tu duu guch Gi'kora'.

12 Ba' tiix dhaagik am gu Jesusu gu g'e'gerkam jum aa'ndam, nam gu'x maat na dhi' ja aagit jup kai'ch nat tu a'ga bhaan ji ua'rgidhak gu i'xhadam. Gu' ji nam gu'x ja iñbhi'ñ gu mui' ja'tkam, pui' cham juan am, dai na mit ma jii pix.

Gu Jesusu na pu ja tiida' gu pariseos nar am nam gook kap tu namki'ndha' (Mt. 22:15-22; Lk. 20:20-26)

13 Ba' mikkat gu g'e'gerkam jum aa'ndam mu joochxi mit gu Jesusu ji'kchi gui' nam pariseos jum tiiti'nda' gio ji'kchi ip gu Eroodis gu ja'tkam tugi'ñ nam sap tikkapu', sap ba' no't moo jax ji chii na cham jir am gu tu' nam tikka', bax bhaai'n ka' nam jax dhuuji iattulhdha'.

14 Ba' mu e'ek jup titda am:
—Aach bhai' ma jiich jaduun nap jich aagi'ndha' no'r am nach aach jax ilhii'ñ, nach gu'x maat nap aap silhkam jup kai'chdha' nap pai' dhuuk tu a'gada', gio nap cham jax ti ilhii'ñ sia kum giilhim jum a'ga, nap gu' bhaankam tu a'ga na jax jix aa' gu Dios, cham tu' nam jax ja'k ilhii'ñ gu ja'tkam. Ti'i nap gu' moo cham jaroi' iñbhi'ñ, sia ku tiir g'e'kam. Ba' ja'p tu'm jachich bham tikkam: Ç Jir am aa nach namki'ndha' gux io'm g'e'kam Rooma kam Seesar tiigim gui' na ji'k aagix nach tu namki'ndha', ka' cham aa? Dhi' pix ki'n jachich moo bhai' xi

jii, no'r am nach namki'ndha' piam ku gu' cham.

15 Gu' ji na gu'x bhai'x maat gu Jesusu nam cham mi' pui' jii'mchu' nam jax tu ja a'gi'ndha' gu ja'tkam. Ba'p ja titda:

—Jax ku ba' ja'p moo jam ko'raar aapi'm na pim iatda'? Ea gor maa'n bñbup gu tuumiñ nañ xi chigia' na jax jir tu'm da'.

16 Ba' maa'n bñhi'ñpuk mi' xi maa mit. Ba' mi' xi chiigik jup ja titda:

—Jaroo da' dhi' na ya' jupñix?
Ba' gui'p kai'ch am:
—Dho gu Seesar gux io'm g'e'kam Rooma kam.

Ba'p ja titda ip gio:
—Dhi' gi na ya' tu ua'ñix, ç jax jum kai'ch?
Ba' gui'p kai'ch am ip gio:

—Dho dhi' na jax chi'!
17 Ba'p ja titda:

—Dho pim xi maakidhat ku gi gu Seesar na pui'r jam g'e'kam tuk na ji'k bhaan bi-pio'da', gio gu Dios japim jup xi maakidhat na ji'k bhaan jup bipio'da'.

Ba' mi' pui' pup tu'ii' am nat pui' ji' xi ja ti'i'n, na gu joidham jix bhai' xi bua na xi chu a'ga. Cham jaroi' pui' k'e'ek'e' am.

Nam ba tikka' gu Jesusu gui' nam cham ti jügi'ndha' no'm gio mu pai'p ba oipoda' gui' na ba ja'bsuñia' gu ja tutku' (Mt. 22:23-33; Lk. 20:27-40)

18 Ba' moo mi'p ba ai mit ji'kchi gui' nam saduseos jum tiiti'nda', nam cham ti jügi'ndha' no'r silhkam nam gio mu pai'p ba oipoda' gui' na ba ja'bsuñia' gu ja tutku'. Ba' bhai' ji chu a'gi mit gu Jesusu, jup titda am:

19 —Aach bhai' ma jiich jaduun na chich bham tikkam ja'p tu'm na cham jir jich jur. Nach gu' aach mi' pui' tu daa'ñchu' nat jax tu ua'nak gu Moisees na sap no't maa'n ba muu gu maa'nkam, no't dihl mi' ji bii gu binga'n, no' cham maa'n bhaan tu mar kat, jix bhai' na bhai' ji bñi'ya' gu sipdhi'ñ na mia'n oi'ndha' na ba' bhaan ba tu mar ka', na ba' ja'p ji buusnia' nar di' ka' gu xio'gi'ñ na mukia'.

20 Gu' ji nam gu' moo ja'pñip tu a'gada' gu ja'tkam, sap mu pai' oi'ñikat am xijum gook gu ja'tkam daim sispidhim. Sap ba' ti ba ti bñna' kat gui' nar bñpi' kam, gu' ji nat gu' sap am xi muu, pu cham sap maa'n bhaan tu mar kat ku ubii.

21 Sap ba' gu sipdhi'ñ na mia'n oi'ñ ip gui' nat ba muu, tiix bhai' ba tiidak ip gu nuuchixi'ñ, gu' ji nat gu' sap pui' am jup xi muu, pui' sap cham maa'n jup tiigik jamit gu alhii. Gio gu ti'irab kam sap mi'ji dir tiip jimii, bhai' sap tiix bhai'p ji chii'n, pui' sap pix jup jum duu.

22 Bix sap pu koi mit gu xijum gook tii pik bñbhiimik, pu cham dho sap moo maadit

bhaan tügik gu alhii. Mikkat sap pui' am jup xi muu gu ubii.

²³ ¿Gu' ba' jax chu'm pik gio bhai'p ji bhäya' jano' nam saak pai' dhuuk gio mu pai'p ba oipoda', sia kut tii bam ja'bsu gu ja tutku'? Jaiñ nam gu' pui'r xijum gook ja'tkam kat.

²⁴ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—¿Jix maat japim aa na pim pai' jax chu't jup kai'ch? ¿Kux gu' ilhii'ñ japim aa na pui' kai'ñkam jup jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios mi' na pai' tu ua'ñix? Cham tu'r pui' ip ji siamri. Gu' matgam gu Dios tu' na pix jix aichu'n ji, gu' ji na pim gu' aapi'm cham maat.

²⁵ Na gu' gui' nat ji'k bam ja'bsu gu ja tutku', cham tu' bhaan ka titii'ñchuka' am gu pui' ja'k jano' nam pai' dhuuk gio maakam ja'k jup ba oipoda', nam pai' chakui tu mat ka' gu xib. Nam gu' ja'p ji buusanda' na jax gu noonbi'ñ gu Dios nam bhammip tu'ii' jix dhaam, cham tu' nam jup kax aa'nda' nam ti bipna' ka' na jax ya' maaxik.

²⁶ Gu' dhi' na pim jax ja'k tii xi ilhii'ñ na pim cham ti jügi'ñ nam maakam ja'k ba oipoda', cham tu'r pui' ji, na gu' diilh pix na pim pui'm aa', cham pai' pui' tu ua'ñix. ¿Kux cham ji'xkat tu jiiñkai'ñ japim aa mi u'uan ta'm nat pai' tu ua'na gu Moises jano' nat pai' dhuuk bha ñio'kdhak gu Dios? Nap titda bhaan jim ua'rgidhak gux bii u'ux: “Aañ jir di' pix gu Dios nam jax jiiñ bui bax biiñak gu jam bopxi kat Abraam, gio gu Isaak, gio ba' gu Jakob.” Ja'pni bo nam kai'ch, ¿moo cham jup ti'ñchu pim?

²⁷ Ja'p jum aa' pim na cham tu' bhaan ka ti niidhidha' gu Dios gu ja'tkam no't bam ja'bsu gu ja tutku'. Matgam jir maa'n ji na jax ja a'm ti niidhidha', na gu' pui' nam jax buiñor bax biiñaktu'nda' na jax maaxik nam ya' oipoda'. Ja'p dho moo cham maat japim na pim pai' jax chu't jup kai'ch, ni palhiip ku iam jir pui' na pim jax tii xi ilhii'ñ.

Gu Jesusus na ba tu aa'nda' na jax ja'k jix io'm jum aa' nam tui'ñgida' gu ja'tkam (Mt. 22:34-40)

²⁸ Ba' maa'n gui' na sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios mi ja'p kiiakat jup tē kēē nam jax kai'ch, ba' joidham kai pui' na jax ja'k tu a'ga gu Jesusus. Ba'x io'm mia'n xi kikbuk xi chikka, jup titda:

—¿Jax ba' tu'm pik jix io'm jum aa' nañ mi' pui' jimda' na jax jix aa' guch Gi'kora' na jax tu ua'ñix mi u'uan ta'm?

²⁹ Ba'p titda gu Jesusus:

—¿Na jax chu'm jix io'm jum aa' aa na ji'k mi' tu ua'ñix? Gui' dho na ja'pniñ kai'ch: “Gor xi chi kai Israel kam ja'tkam, maa'n pix jix jai'ch gu Dios nax io'm jir gē'kam.

³⁰ Tu daanda' pim biix jam jujur ki'n jix dhaam ja'k na pai'p tu'ii', gio biix na ji'x

jam i'ii'mda' ki'n. Dai gui' pim pix ti'ñchuka' gammiji, mui' pim xim biiñkada' na pim ji'x pup jum taat.” Dhi' ja'pni moo biip' kat jum aa' nam tui'ñgida' gu ja'tkam.

³¹ Gio ba' gu jumai na iampix pui' ja'k jup tu ua'ñix nap jum kai'ch: “Moo pim xim ga'ngada' na tu' ja a'm jum aa'nda' gu jai', panaas ku moo aapi'm jam a'm jum aa'nda'.” Ja'pni ja'k jum kai'ch. Dhi' ji' dhi gook na jax jum kai'ch moox io'm jum aa', sia pik jax ka' git.

³² Ba'p kai'ch gui' na sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios:

—Umri moor pui' nap jax kai'ch jiiñ jaduun na maa'n pix jix jai'ch gu Dios nax io'm jir gē'kam, cham tu' jumaip jix jai'ch.

³³ Jir am dho nach tu daanda' biix jich jujur ki'n na ji'k ja'tkam jix dhaam ja'k, gio biix na ji'x jich i'ii'mda' ki'n. Dai gui'ch pix ti'ñchuka' gammiji, gio nach mui' xich biiñkada' nach ji'x pup jich chaat. Gio nach xich ga'ngada' na tu' ja a'm jum aa'nda' gu jai', panaas ku moo aach jich a'm jum aa'nda'. Moo dho gu'x io'm jix bhai' ji busaak gu pui' ja'k, gui' bak gu' cham pik tu' bhai' ji nañ mu pai' tu makgirtat ti tikkada'.

³⁴ Ba' gu Jesusus na gu'x maat na iampix mi' pui' jimchu' na jax tu ua'ñix, ba' mui' xi guguux, jup titda:

—Alhi'ch pix bam aagit jiiñ jaduun nap buiñor bap tui'ka' gu Dios na ba' gammiji jum a'm ba ti nii'ñdha'.

Mi' pui' cham jaro' tu' ka tikka'n, nam gu' bax xi'rgi'ñ, na gu'x io'm jix matda' na jax ja'k ti'ya'.

Gu Jesusus na baja tikka' gu gē'gērkam jum aa'ndam

(Mt. 22:41-46; Lk. 20:41-44)

³⁵ Ba' gio bhai'p ji chu ja a'gi gu Jesusus gu ja'tkam pu mi' pui' irban dir gu gē' chiop, xi ja tikka'n na sap jax jir jum duukam na ba' pui' Dabii jir boxi'ñ. Jup ja titda:

—¿Jax kum ba'p kai'chdha' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios na guch Xoi'kam Dabii jir boxi'ñ?

³⁶ ¿Gu' jax ku ba' gu Dabii pui'p kai'ch nax io'm jir gē'kam guch Xoi'kam? Ja'pni bo nat tu ua'na jano' nat pai' dhuuk pui' ja'k jurtuda guch Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda', nap jum kai'ch:

Jup titda gu Dios guñ Gē'kam tuk gui' nar jich Xoi'kam:

“Ya'niñ xanoop jap xi dhaibu' nañ aañ ka xi ja tulhiiñchuda' gui' nam xim bhaamki'ñ nam ba' soi'm ilhdha' aap jum bui.”

³⁷ ¿Gu' jax jam ba' duukat pui' ja'k iimchu' na pui'r boxii'ñ, na ba' gu' gu Dabii jup kai'ch nar Gē'kam tugi'ñ guch Xoi'kam?

Alh iam tiix xi'ir am gui' nam mi' gē'gērkam jum taat, nam gu' jano' mui'

ja'tkam mi'p tu'ii' nam kɛɛ na joidham tu a'ga gu Jesuus. Ba' pu cham ka bhaai' nam jax tɪda'.

Gu Jesuus na ba tu aa'nda' nam jax ja'k tu jim gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñi gu Dios (Mt. 23:1-36; Lk. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Mi' dhir ba' maakam bhai' pi chu ja a'gi gu Jesuus, jup ja titda:

—Moo pim cham ja kɛkɛɛdat gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñi gu Dios, na gu' ja'p moo ja ko'raarda' bo nam nai' jiiimda' tɛ'tɛb ji chim tii'dhat nam sap ba' gɛ'gɛrkam ja ilhii'ñidha' gu ja'tkam. Gio nam jix aa'nda' nam tu' ka'm ja nii'ñidha', jum aa'nda' sap na xi kuanai gu bonma'n na ja ñio'kdha' gu jaroi' mu ja'p nam jax jiiimda'.

³⁹ Gio nam jix joi'ñidha' nam ja'xbui' pui'p xim taat ka' na jax gu gɛ'gɛrkam jum aa'ndam. Jai' mijimmip xi dharka' am nam pai' darka' mu ja'p nam pai' jax tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, piam pai' nam jax tu piastatda'.

⁴⁰ Gio ba' nam jix joi'ñi nam ja iatgidhat ja boosgi'ñidha' gu ja bixchu' gu u'uub di'dilhdhim. Mi' dhir ba' mi'k tu ñio'kidha' am nam pai' dhuuk ba ji chu nokia', na ba' jax dhuu cham maati' ka' nam tu' jax buada'. Ku gu' dhi' kam tulhiina' am ji ja'p jix io'm jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' nam ba' mi' xi aaya'.

Gu ubii na cham jir jix chumñigam na mi chu'aa' gu tuumiñ chiop (Lk. 21:1-4)

⁴¹ Ba' ja'xpix mi'ji daakat gɛ' chiop jup ba ja nii'ñi gu Jesuus gu ja'tkam nam pix mi' ji chu'aim gu tuumiñ na pai'm tua'ba. Jai' moo mui' mi chu'aim am, nam gu'r jix chutumñigam.

⁴² Ba' moo mi'p ba ai maa'n gu ubii na cham jir tu bia'kam ka' gio nat muu gu binga'n, ba' mi'p xi chua gook gu tuumiñ na cham pik tu' bhaigim tu'ii'.

⁴³ Ba' gu Jesuus maap xi ja jumpadak gu noonbi'ñi, jup ja titda:

—Tu' silhkam ki'n jañ ya' pu jam tɪda', dhi ubii na cham jir jix chumñigam nat gook pix mi chua gu tuumiñ, ja'p ji buusan nat jix io'm mui' mi chua, nat gu' soi'm ilhdhak mi chua. Gu' ba' gu jai' na mit panaas mui' mi' tii xi chua, pur cham tu'.

⁴⁴ na gu' gui' na ji'k cham ja a'm kam aa' nam ba' mi chu'aim. Gu' gu ubii biix mi' pu tua na ji'k ua'dat, sia ku gu' daipu' bia'kat na ki'n ka tu saba'da' git.

13

Gu Jesuus na ba tu aa'nda' nam iara' gu gɛ' chiop

(Mt. 24:1-2; Lk. 21:5-6)

¹ Ba' ja'xpix nat ba buus gu Jesuus mi'ji dir gɛ' chiop, jup titda maadit gu nobii'ñi:

—jKagit na jax joidham tu'm dhi bhi'ñbak jiñ jaduun! Jupaaban sobkoñxim gu joodai bha bhi'ñbakchix.

² Ba'p titda gu Jesuus:

—Ya' dho pui' ka tu'ii' gu xib nap nai'ñi. Ku gu' dhi' kam aaya' ji na pai' dhuuk jum iara', pu cham pai' maa'n kap tukdhixim bi'ya' gu joodai.

Gu Jesuus na ba tu aa'nda' na jax ja'k ba tum buidha' na bar mia'n ka' nam timu' dhi oi'ñga'n

(Mt. 24:3-28; Lk. 21:7-24; 17:22-24)

³ Mi' dhir ba' pu jii mit amuub baasi'n dir ja'p oidha' ta'm nam Oliibus ki'n jix chu mat ka', na silh jix chu maax bhai' dhir gɛ' chiop. Ba' gu Jesuus bhammi tisdik mi ja'p ji dhaibu. Ba' gu Peegro gio gu jakoobo gio gu Juan gio ba' gu Anrees, mui' ji ai mit mu na pai' daa, ba' ba tikka am jix dhu'np'i'ñi ki'n,

⁴ jup titda am:

—Aach ja'p tu'm tiix maachim jich jaduun no'p moo cham jax ji chi'jich aagi'ñidha' git. ¿Paa ba' duuk pui'm iara' saak gu'ñi gɛ' chiop nap jax ba kai'ch biipi'? ¿Jax ja'k ba tum buidha' na bhaan jix maati' ka' na bar mia'n nam iara'?

⁵ Ba'p ja titda gu Jesuus:

—Dho dai na pim ti niidhat oipoda' na cham jaroi' jam iatgidha'.

⁶ Nam gu' mui' ya' aaya' nam pui' ja titdaidha' gu ja'tkam nam aañ jir gui' ka', jup kai'chidha' am: “Aañ jir di' guch Xoi'kam.” Ba' giilhim mui' ja iatgidha' am.

⁷ Gu' no' moo bar mia'n, pui' ba ti kaaya' pim ji na jigialhcha' mi' pai' na pim jup tui'ka' piam maakam ja'k. Ku ba' gu' aapi'm cham jax jum aa'nda' ji, na gu' dhi' pui' ji chu buusnia' sia pik jax ka' git, giilhim jix buam tum buidha', ku gu' chakuir dhi' ka' ji na pai' dhuuk pik tum kuugalhdha'.

⁸ Biix aixim ka xi chum duña' ji matgam. Bhai' ji bhaaku' am gu ja'tkam gɛ'gɛr kikcham dir ja bui gu jai' na pui'p jir gɛ'gɛr kikcham ka', jum kokda' am, jum mama'yasa' am. Gio na joña' dhi oi'ñga'n mui' kap, gio ba' na bhiogi' jimia'. Ku gu' dhi' na bhaan pix ba pup xi chum tulhiñidha' ji, na bhaan jix maati' ka' na ba tum kuugalhdhidha'.

Gu Jesuus nap kai'ch nam ja o'bhai'ñidha' gui' nam ji'k ti jügi'ñidha' buiñor

⁹ Ja'pni ba' moop ja titda:

—Moo pim cham jum o'jolhdhat ti jügi'ñidha' aañ jiñ bui. Nam gu' jam da'ngii jam u'ji jam gii'bia' gu tutpilh mu ja'p nam pai' jax tu chichiopi' ka'. Gio nam mu jam ui'ka' nam pai' darka' gux kakai' gio jai' ja bui gu gɛ'gɛrkam jum aa'ndam, mi'm ba' bhai' ji jam tikka' no'r silhkam na pim ti jügi'ñidha' aañ jiñ bui.

¹⁰ Ba' nam pai' bixx ka xi kaaya' na ji'k ja'tkam ya' dhi oi'nga'n gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios na ba' pik moo ba tum kuugaldhda'.

¹¹ Ba' na pim pai' dhuuk mu suulhgia' nam pai' darka' gu g'e'g'erkam jum aa'ndam, cha'pim jax jum aa'nda' na panaas ku cham ka bhaai'n ka' na pim jax ti'ya', ni ku pim jax jum aa'nda': "Jax jañ ba' ja'k ti'ya' chi?" Matgam diilh pix ya' dir ja'p ji buusnia' ji gu ñi'ook, na gu' jam a'm jup tui'ngida' gux Dhuudu' kam jix Uañ I'i'mda'. Gui' pix jup tu dui'fchu'nda', cham tu' aapi'm diilh, panaas ku gui' pik tu a'gidha', na gu' jam maakidha' gu matda' na pai' dhuuk ba xi chum aagidha'.

¹² Ja'p na pai' jigialhi' chir jup tum tui'ka' dho gu' panaas, na gu' bixx pix jix chum bhaak ka' gui' nam ji'k cham ti jügi'ñdha' aañ jiñ bui. Diilh jum i'attulhdha' am gu ja'tkam siam sispidhim, jai' gu ja maamar nam bhai' ji ja bhaamkidhai ja iattulhdha' no'm ba ti jügi'ñ aañ jiñ bui, jai' gu ja tataat nam ja iattulhdha' nam ba'x bhai' ja bhüya' gu g'e'g'erkam jum aa'ndam nam ja kooda' no'm xi ilhii'ñ.

¹³ Bixx na ji'k ja'tkam gui' nam cham tu' ka'm ti ni'i'ñdha', cham ja kaim ka' am gio nam cham ja niidham ka' gui' nam ji'k ba ti jügi'ñdha' aañ jiñ bui. Ku ba' gu' jaroi' na cham jim o'joldhdhat gammiji' ti jügi'ñdha', cham jax bua ji sia mit ma mua, na gu'x dhaam ja'k bhüya'.

Gu Jesus na bhaan tu a'ga' maa'n gu maa'nkam na giilhim jir jix bhangim

¹⁴ Ja'pni moop tum duñia' nat jax tu ua'nak gu Danial, gui' na bijik ya ja'p bhaankam tu a'gimik guñ Gi'kora', nap jum kai'ch na jano' na pai' dhuuk pik ba ji chum kuugaldhda', ya' ba aaya' maa'n gu maa'nkam giilhim jix bhangim, iibhidham tu buidha' nam ba tigia' gu ja'tkam. Bhai' baaki g'e' chiop pu tu dooda' na jax ilhii'ñdha'. —Moo pim ti'ñchukat dhi'ñi na jax ya' tu ua'ñix, aapi'm na pim ji'k tu jiñkai'ñdha'. — Ba' aañ pu kai'ch na gui' nam ji'k ya ja'p mia'n jup tui'ka' jano', pui' na jax ya' dhi Judea, jir am nam ba ji boi'ngia' mu ja'p pai' oi'dha' ta'm na ba' cham ja tulhiñchuda'.

¹⁵ Piam no' jaroi' bhai' pai' ka daa ba'k dhaam, jir am na bhai' dhir timni pu jimiiñolhia', cham tu' na mi'ip ka bapkada' irban dir na ba' tu' xi bhüji.

¹⁶ Piam no' jaroi' mu pai' ka oiri ga'ran, jir am na mi' dhir pu jimiiñolhia', cham tu' na tu' jajannulhi'ñ jai'p ka xi chu ua'rai kia'mi'ñ na ba' pik ba jimiiñolhia'.

¹⁷ Ja'p moo joi'mdam tum duñia' ji jano', kux ba' gu' pui' aa! Nam gu' giilhim jum tulhiña' gu u'uub gui' nam a'aalh ki'n cham

bhai'm taat ka', gio jai' nam i'lhich ka tu maamar ka' xio'dam.

¹⁸ Ba' aañ pu kai'ch na pim gammiji tu a'gada'x dhaam ja'k buiñor gu Dios na ba' cham jano' pik pui' tum duñia' na pai' dhuuk jix jüpi'ñ ka'.

¹⁹ Na gu' jano' na pai' dhuuk pui' tum duñia', giilhim jir tulhiñara' ka' jix io'm, cham tu' pui' na mit jax jum tulhiñak gu jai' bijik, jano' nat dir jup duu gu Dios dhi oi'nga'n. Gu' ja'pji jix io'm ji na ba' pik bar daipu' ka', cham ji'xkat pui' ka tum duñia' gatuuq, na gu' ba tum kuugaldhda'.

²⁰ Nat gu' pui' pu ti i'p gu Dios na jano' na pai' dhuuk tum kuugaldhda', cham mik jir tulhiñara' ka', na gu'x ja joi'gi'n gui' nam ji'k ba ti jügi'ñ buiñor, cham aa' nam mik ya' i'opot giilhim jum tulhiñdha'. No' gu' cham tu daasa' git na ji'x juugit jir tulhiñara' ka', bixx jam dho pu ko'ya' git. Jaroo gip jix ñakoo' na giilhim jum tulhiñdha'?

²¹ Ba' jano' na pai' dhuuk bar mia'n ka' na tum kuugaldhda', no' jaroi' jax jam titda: "Muni dhaa guch Xoi'kam. Maik gor jach kaipu'", piam no' jax kai'ch: "Muni ba ai guch Xoi'kam", cha'pim jügi'ñdha'.

²² Nam gu' mui' jai'chdhahia' gui' nam pui' xi kai'chidha': "Aañ jir di' guch Xoi'kam", gio jai' nam pui' xi kai'chidha' na maadit jir di' ka' gui' nam bijik ya ja'p bhaankam tu a'gimik guñ Gi'kora'. Pui'x bhai'p xi chu buidha' am gui' nax bhai'r jum duukam ka', nam jax dhui pix ja iatgidha' gu ja'tkam, sia gui' nam ji'k ti jügi'ñdha' aañ jiñ bui. No'm gu' cham pik bixx ja jujur ki'n jix biñak, jix bhai' ja bhüya' dho gu'.

²³ Ba' aañ pu kai'ch na pim cham ja k'e'k'e'ðat, nam gu' tu iatgidhidha' pix. Mooñ ba jam aagi'ñ xib dir.

Na jax ja'k tum duñia' na gio bhai'p jimda' guch Xoi'kam

(Mt. 24:29-35, 42-44; Lk. 21:25-36)

²⁴ Mi' dhir ba' na xi chum tulhiñai, dai na bhai' ji chum tukgamta'. Cham ji'xkat ka tonnia' ki'n gu tanoolh, ni na cham ji'xkat ka masbagia'.

²⁵ Gio gu chiichia' nam bhai' ji ii'ñxia', na gu' giilhim jix io'm gi'ndukia' gux dhaam.

²⁶ Ba' aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora', bañ chigia' pim nañ bhüjimmimi dhir bhai' ji bu-usnia' tibaa'ñ chir, nam ba' ba machia' bixx na ji'k ja'tkam nañ aañ pui'p jir g'e'kam na jax guñ Gi'kora'.

²⁷ Ba' nai' ja jootsa' iñ gu noonbi'ñ guñ Gi'kora' na ji'x jir oi'nga'n, pui' na jax mummimi ja'p na pai' am ju'kam tu'ii' dhix dhaam, nam ba' ja jumpada' gu ja'tkam gui' nam ji'k ti jügi'ñdha' aañ jiñ bui.

²⁸ Cham ji'xkat ni'i'ñ japim aa gu iigix na pai' dhuuk bhai' ji iipoñia', na joidham pix ti'ngilhidha' gu jaaga'n? Dhi' na bhaan jix

maati' ka' no't ba ji chaa'm, na pai' dhuuk ba ji chu juuka'.

²⁹ Ba' iam pix pu'ñip ji buusnia' dhi' pui' nañ jì'k jax ba kai'ch. Pix am ti'ñchuka' pim no't ba jim tümu dhi oi'ñga'n, bax maati' ka' na bar mia'n ka' nañ bha jimda'.

³⁰ Tu' silhkam ki'n jañ ya' pu jam tüda, biipi' pu'ñi xi chum duuji nam ba' pik ba ko'ya' dappaam gu ja'tkam gui' nam jì'k ka duduaka' jano'.

³¹ Dai dhi oi'ñga'n nam tümu' gio gux dhaam, gu' guñ ñi'ook cham jì'xkat jum tümu' ji.

³² 'Ku ba' gu' dhi' cham maati' ji na pai' dhuuk pik pui' tum duñaia', na gu' dai diilh guñ Gi'kora' nat tu dai na pui' tum duñaia'. Cham maat am gu noonbi'ñ, sia kum bhamnip tu'ii'x dhaam, ni aañ kuñ cham maat nañ jir Maraa'n, dai gui' diilh nax maat.

³³ 'Ba' gu xib tu' na jax chui'ka', aañ pu kai'ch na pim gammiji tu a'gada' jix dhaam ja'k buiñor guñ Gi'kora', cha'pim jì'x mik buppada', na pim gu' cham maat na pai' dhuuk tu daaxix. Gu' dhi' jotmoda' pix pui' tum duñaia' cham jum ilhdham.

³⁴ Na gu' dhi' ja'p ji buusnia' na jax gu jaroi' no't ka paxiaram mu pai' ja'k mik, no't mi' ka xi ja do'ñchok jai' gu ja'tkam nam mi' ka tu juanda', dai na xi ja chiani' nam jax ja'k tu juanda', pui' na jax mi' na pai' tuutka' gu ba'pki'ñ, na gu' maa'n mi'p xi chiani' na ka tu nuuka'nda'. Ba' gui' dai na pix am ti' niirka' na pai' dhuuk gio mi'p aaya', na gu' bhai' ji o'bhai'ñdha' no' mi' pix cham tu jai'ch.

³⁵ Ba' aapi'm pu'ñi ip, pix am ti' niirka' pim, na pim gu' cham maat nañ pai' dhuuk ya' aaya', no' jaxji' dhiidimpugidhak, piam irab tukaa', piam ku gu' katukgab na pai' dhuuk ba jiiñkia' gu takaarui', piam ku gu'x dha'npam ji chu maaxirik.

³⁶ Moon ba jam aagi'ñ xib dir na pim ti'ñchukat. Cha'pim moo kooksit darka', nañ gu' jotmoda' ya' pix ji buusnia' cham jum ilhdham.

³⁷ Biix dhi'ñi pui' nañ jì'k jax jam titda aapi'm, dappaam na jì'k ja'tkam jañ jup ja titdat jup kai'ch: Nam cham kooksit darka', gammiji pix ti'ñchuka' am nañ jax ba kai'ch.

14

Nam ba tu a'ga' gu g'e'g'erkam jum aa'ndam nam jax ja'k duuji mu'aa' gu Jesusus (Mt. 26:1-5; Lk. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Ba' nat gook tanoolh pix ba ji bii na ba' moo bam aaya' na bar piasta ka' bhaan Paaskua ta'm, gio jumai na mia'n oi'ñ nam pai' dhuuk jix basdak tu kua'da' gu paan gakhdi'ñchix kam, iampix ja'p tu'm na ariin timkalh. Ba' jano' gu ja g'e'g'erkam tuk gui'

nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, tii moom ga'nga' am nam jax ja'k duuji iatgidhai tu chiñia' nam mu'aa' gu Jesusus. Aa'nda' git am nam ba dagia',

² gu' ji na gu' sap cham jax jix bhaai', na gu' kar piasta ka'. Ba' ja'pni pix ka xi chi'ñik jamit:

—Mooch chakui juanda' na kar piasta ka', no't ba buus ba'. Na gu' no' chich xib daagik mi ja'p pai' jax ba buim ja ni'ñchudat gu ja'tkam, giilhim bhai' ji bhaaku' am jich bui.

Gu ubii na bha toi'dha' mo'ran gu Jesusus gui' na joidham uub

(Mt. 26:6-13; Jn. 12 :1-8)

³ Ba' ja'xpix gu Jesusus jimñik mummup ba tu kua' Betaania, na pai' kio gu Simoon gui' na tootolhidhat ka gakiidhat gu tukga'n. Ba' moo mi'p ba ai maa'n gu ubii ua'dat maa'n gu ilhi'ch jix moik gu jodai ja'aachix kam, nam alabaastro ki'n jix mat ka', na mi suu'ntu' gu osbhaga'n gui' nam nardo ki'n jix mat ka' nax dha'ram namñik, na joidham uub. Ba' nat jax kukpio'kak bhai' xi choi' mo'ran gu Jesusus, pu biix ip moo nat bha toi'.

⁴ Ba' jì'kchi gu ja'tkam nam mi'p tu'ii' bhai' ji bhaak jamit, jup kai'ch am:

—Jax ba'm aagit pui' tu bua dhi ubii? Ti' nat biix xi dhoodak dhi' na tu'x dha'ram namkit.

⁵ Cham bhai' aa na tu chiñia' git nam ga'ra' nam ba' ja makia' git gui' nam alh cham jir tu bia' kam, nam attiuru cham bia' nam tu' ki'n tu saba'da'? Jaiñ na gu' ja'kbui' busaakdat gu tuumiñ na jax no' ñich maa'n oidha' ba tu jua.

Ba' pui' jì' xi kai'chimik am bhai' ji ñiok jamit gu ubii,

⁶ gu' ji nat gu' jotmoda' ja soo'mcholh gu Jesusus, jup ja titda:

—Cha'pim tu' ki'n juanda' dhiñ jaduuiñ, na pim gu' cham maat nat jax kai'ñkam bhañ juulh dhi' na pim it tu' bhaan ba ji chu a'ga.

⁷ Gu' matgam gu jaaduñ na pim ja aa', gammiji ya' jam buip tui'ka' am ji, xi ja maakat japim dho nam alh ki'n jup xia'ñdhidha'. Gu' aañ nañ bar boi cha'm kam

⁸ nat ba' bhai' bañ choi' dhi ubii dhi' na joidham uub, na ba' cham xijai ka', dai nam bañ yaaspa'.

⁹ Tu' silhkam ki'n jañ ya' pu jam tüda', na pai' dhuuk bhai' ji chum a'ga' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook ya' dhi oi'ñga'n, biix jup jum a'gidha' dhi ubii na ba' bhaan jix maati' ka' nat jix bhai' dhuu nat bhañ choi' dhi osbhaga'n gu nardo na joidham uub.

Gu Juudas na maaxik kisa' gu Jesusus nam mu'aa'

(Mt. 26:14-16; Lk. 22:3-6)

¹⁰ Ba' maadit gu mambhix daman gook gu noonbi'n, gui' na Juudas Iskariote tii'ka', xi mii nat ja aa'ndham gu ja g'e'g'erkam tuk gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' bui'nor gu Dios, na ba' maaxik kiisa' nam boi bhichdha' gu Jesusu.

¹¹ Ba' joidham jix bhai'm ilh jamit na ba ja aagi'n, jup titda am nam mui' namkidha' na mu ja baidhika' gu ja o'rosiiris tuk na pai' silh oirida' gu Jesusu. Ba' gu Juudas ba jim gaa na jax ja'k jix bhai' ji buusnia' nam jix bhai' bhiiya', nam ba' cham xijaichdha' nam daagi boi bhichdha'.

Nam ba tu bhaidha' gu koi' bhaan Paaskua ta'm gu ja'tkam tugi'n gu Jesusu (Mt. 26:17-29; Lk. 22:7-23; Jn. 13 :21-30; 1Co. 11:23-26)

¹² Ba' buimgidhak biipi' dir na ba' moo mui' jim kiisa' ja'xpix na pai' dhuuk kasnir bakaax tum jugia', gio ba' gu jumai na mia'n oi'n nam jix basdak tu kua'da' gu paan gakdhi'nchix kam, ba' moop ba tikka am gu noonbi'n gu Jesusu, jup titda am:

—ZPaap ja'k jix aa' nach jimii tu bhaidha' nach tu jugia' ja'xni nat ya' bam ai gu piasta bhaan Paaskua ta'm?

¹³ Ba' gu Jesusu gook miiji xi ja joot bhammi g'e' kiicham, jup ja titda:

—Aa'n ja'p tii kai'chit na pim mu jimia' aapi'm gook bhammi g'e' kiicham. Bhai' pim tigia' maa'n gu chio'n nar tujuandam na mi ja'p ba tu bai'ntu'nda' maa'n gu bai'ndhakar ta'm. Ba' aapi'm mui' xi oidha' gatuuk dir, pix niidhidha' pim na mummu ji aaya' kiicham.

¹⁴ Ba' aapi'm cham xi'irdat mui' xi aaya', ja'p japim tiida' gu mi' kiokam: “Aach ja'p jich chiidak bhach joot gu G'e'kam nap sap tai'nbuidha' maa'n kap gum ba'aak pai' na tu bio', na sap ya' tu jugia' ja biim gu noonbi'n nat bam ai gu piasta bhaan Paaskua ta'm.”

¹⁵ Ba' gui' tu jam tii'ndhuda' bhiji ja'p t'e'kob, na pai' ti kii'mpigix gio na g'e'x chu bhai'. Bhai' pim ba' tu bhaidha' nach tu jugia' ja'xni.

¹⁶ Ba' mui'p ma jii mit gu gook gu noonbi'n, bhammi mit ba ai g'e' kiicham. Pui' dho ji chu buus na ji'k jax ja titda gu Jesusu. Cham xijaich jamit, dai na mit xi chu bhaidhak gu koi' nam tu jugia'. Ja'xpix ba' giop ka xi jii mit mummu nat pai' dhir bha ja joot.

Gu Jesusu na ba ja aagi'ndha' gu noonbi'n na maadit maaxik kiisa' nam boi bhichdha'

¹⁷ Ba' ji chukgik mi' ba ai gu Jesusu ja biim gu mambhix daman gook gu noonbi'n.

¹⁸ Mi' ba' bhai' ji chu juu mit. Ba' nam mi' daraat ka tu kua', jup ja titda:

—Tu' silhkam ki'n jañ ya' pu jam tiida', maadit aapi'm na pim ya'p tu'ii', maaxik jiñ

kiisa' ja bui gu g'e'g'erkam jum aa'ndam nam boi' bhichdha'.

¹⁹ Ba' gui' gampai' ji dhuu mit, ba' pix bhai' ji chikka mit ji'ma'n, jup titda am:

—ZAa'ni' aa chi?

Gio gu jumai:

—ZKa' aa'ni' aa chi?

²⁰ Ba'p ja titda gu Jesusu:

—Maa'n pix ji gu' aapi'm mambhix daman gook na pim ya'p tu'ii', nach ji'k maap ya ti sissi dhi jooxia' ta'm nañ jax chu'm ka'm tu kua' aañ.

²¹ Jir am kat na pu cham jai'ch ka' git gu jaroi' na maaxik jiñ kiisa' nam boi' bhichdha'. Tiix joi'gi'n iñ, na gu' giilhim jum tulhiina' maaxik xiñ kiisai. Ku ba' gu' dhi' mi' pix pui' ba jimda' ji, na bhaan pix jum kuugalhdha' na jax jum kai'ch mi u'uan ta'm gu nio'ki'n gu Dios, na pu'ni ja'k jiñ dhooda' am aañ nat bhañ joot.

Gu Jesusu na ba tu daasa' na jax ja'k aagix ka' nam ba' bhaan ti'fichuka' gui' nam ji'k ti jigi'ndha' bui'nor na ja a'mkam mukia'

²² Ba' mui' pui' nam tu kua', nat jax dhaa ip gio gu Jesusu jai' gu paan, xi chu taxchaabgidhak jix dhaam ja'k ta'tak xi jaisaidhat pix mui' ji ja maa gu noonbi'n, jup ja titda:

—Dhi'n'i pim pup mui' xi jugia', na gu' dhi'r jiñ chuukul.

²³ Gio ba' maa'n mi' dhir ja'p bhai'p ji bhii gu alhi'ch ja'aa na mi suu'ntu' gu biiñ gui' na uubas ki'n jup duñiix, ba' mu ja'k xi ja maakak xi ja chia nam i'ya'. Ba' gui' bhai'p xi ii mit ji'ma'n kaam.

²⁴ Na mit xi i'chuk ba'p ja titda:

—Dhi' na pim it tu ii, dhi'r jiñ i'hir na ki'n xib dir maakam aagix ka' na jax ja'k jix aa' guñ Gi'kora' nam mi' pui' jiidma' gu ja'tkam, na gu' ka milhia' guñ i'hir na ba' tu namkix ka' gu ja ua'tulhdhara', na ba'x bhai' tu ja jimia'.

²⁵ Tu' silhkam ki'n jañ ya' pu jam tiida', daipu' dhi maa'n kaam nañ xi io'ji dhi uubas baraa' gu xib, nañ gu' moo bar boi cha'm kam. Jano' ba' na pai' dhuuk ba tum kuugalhdha' nañ ba' giop ba i'ya' jix dhaam ja'k, ku gu' gux uañ ji, cham tu' dhi' pu chu'm.

Gu Jesusu na ba aagi'ndha' gu Peegro na pui' ti'ya' gatuuk na cham tu' kaichu'

(Mt. 26:30-35; Lk. 22:31-34; Jn. 13 :36-38)

²⁶ Mi' dhir ba' maa'n xi laalagik tii ma jii mit bhammi ja'k oidha' ta'm, nam pai' Olibus ki'n jix chu mat ka'.

²⁷ Gu' ji na gu' na mit baas ba ji bhii, jup ja titda gu Jesusu:

—Ya' moo mam ai nam kuugalhdha' na jax tu ua'fux mi u'uan ta'm nap jum kai'ch: “Mu'aa' am gu bipia'dam, ba' gu kakasnir jum ji'dilhkadai pix cha'tak boopoya' am

ji'ma'n." Ba' dhi' na pui' ji' tu ua'ñix, aapi'm jam aagit pui' ja'k jum kai'ch, na pim pu jiboi'ñgia' xib dhi tukaa' nam bañ dhagia' gui' nam bha ja jootsa' gu g'e'g'erkam jum aa'ndam. Na gu' cham tu' dai nam jiñ ku-upa' pix, gu' ja'pji nam pu tu chiña' nam jiñ mu'aa'.

²⁸ Ku ba' gu' aañ gatuuk yaa' ji nañ jax ba oirida'. Kagit nañ biipi' mu ba oirida' Galilea na pim ba' aapi'm mup ba aaya'.

²⁹ Ba'p kai'ch gu Peegro:

—Aañ dho gi chakui jimiññolhia' ji, sia mit dhi jai' jiboi'ññor. Cham jax bua sia ku mit jum bindak jiñ dhaa.

³⁰ Ba'p titda gu Jesusus:

—Tu' silhkam ki'n jañ ya' pum tiida' na gookim ka jiñkia' gu takaarui' xib dhi tukaa', aap baikim pui' ba ti'ya' nap cham jiñ kaichu'.

³¹ Gu' ji na gu' xi kiik gu Peegro, jup kai'ch:

—Aañ dho gi pu ti'ya' ji nañ jum kaichu', cham jax bua sia mit jum bindak jiñ mua. Ba' biix pui'p ji chiñ mit gu jai' noonbi'ñ.

Gu Jesusus na mi' e'je Getsamanii tu a'ga' jix dhaam ja'k buiñor guch Gi'kora' (Mt. 26:36-46; Lk. 22:39-46)

³² Ba' mi' pix ji ai mit na pai' Getsamanii ti ti'i, ba'p ja titda ip gio gu Jesusus:

—Ya'ni pim ka darka'. Aañ bha'ni ka tu a'gara' jix dhaam ja'k buiñor guñ Gi'kora'.

³³ Ba' baasi'n iam xi jimik baik pix xi ja baidhak gu noonbi'ñ, dai gu Peegro, gio gu Jakoobo, gio ba' gu Juan. Ba' gampai' jim duu nam bhai' xi ñii'ñ, panaas kux buam jum aa',

³⁴ ba'p ja titda:

—Aañ moo cham pui' ka tu tatda' ji, bax chaat iñ nam mia'n ba jiiim gui' nam boiñ bhichdha'. Aañ ja'p ilhi'ñ na pim ya' pix kañ ñirda' ip aapi'm, dai na pim moo cham kooksoda', ti ñii'ñdha' pim.

³⁵ Ba'x io'm baasi'n iam xi jimik mi ja'p o'lhia'n ki'n xi kikbuk xi dhumartik, diirap na xi chu siisap gu ma'oo'n. Ba' mui' ji chu a'ga jix dhaam ja'k buiñor guch Gi'kora', na tikka'n no' sap jix bhaai' na palhbuidha' nam ba' cham boi bhichdha',

³⁶ jup kai'ch:

—Aapi'ñ Gi'kora' nap jix dhaam jup tu'ii', nap bixchu'x bhaai' nap pu tu duña', xiñ palhbui'ñ nam cham boiñ bhichdha', na gu' dhi' ja'p ji buusan na jax gu tu' na gi-llhim jix xibu' nañ tu i'ya'. Piam jap xiñ guguuxdha' nañ ba' cham jax jiñ aa'nda' no'p gu'x aa' nam kuugalhdha' nap aap jax ilhi'ñ. Ku gu' aañ cham tu' ji nañ moo cham aagit jup kai'ch.

³⁷ Ba' ja'xpix nat ja'k giñ mi' nat pai' xi ja chianik nam ka darka' gu baik gu noonbi'ñ, mi' pix kookos am nat ba ja ti. Ba'p titda gu Jesusus gu Peegro:

—Simoon, ¿moo ja'p jix kooxim ap aa? Ti ñii'ñdha' ap. Moo pich chi moo jano' koi na ñich jax jii. ¿Ka'p ji siamri ji'x xi chi ñiidhimik aa?

³⁸ Gu' pim ji ti ñii'ñdha' ji, gio na pim tu a'gada' jix dhaam ja'k buiñor guñ Gi'kora' na ba' cham jam mai'chia' gu ja'ook. Pui' dho pix ti xi chu tatda' jia na pim nakga' git na pim jum tulhiña' na jax aañ, gu' ji na pim gu' cham nakoo'.

³⁹ Ba' dai nat xi ja ñii'ñichdhak gio mu ja'k jup ji dhuu nat tu a'gam jix dhaam ja'k, jir maa'n na jax kai'chim nat jax ja'k tu a'ga biipi' dir.

⁴⁰ Ba' ja'xpix nat gio ja'k jup gi, kookos am nat giop ba ja ti, pu cham ñiok am na ti xi chu ja a'gi'ñ, nam gu' giilhim jix kookxik.

⁴¹ Ba' na bar baikim nat xi chu a'garak jix dhaam ja'k nat gio mi'p ba ai, maa'n nam jax kookos nat ba ja ti, ba'p ja titda:

—¿Kux ba' moo ja'p jix kookxik japim aa? Gi nañ jup jam titda na pim ti ñii'ñdha' nañ ji'x ka tu daan. Xib na gu' cham kam aa' na pim ti ñii'ñdha', nat gu' bam ai na pai' dhuuk tu daaxix na aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora' boi bañ bhichdha' am gui' nam cham tu' ka'm ti ñii'ñ.

⁴² Mummuni dhir bhai' ba jimchu' mui' ja biim gui' nañ jaroi' jam aagi'ñ biipi' na maaxik jiñ küsa'. Maik gor jach mui' xi ñamkia'.

Gu Jesusus nam daagii ba bhiika' (Mt. 26:47-56; Lk. 22:47-53; Jn. 18 :2-11)

⁴³ Ba' na pui' ji' ka ja titda gu Jesusus gu noonbi'ñ, mi' ba ai ji gu' gu Juudas, gui' na maadit jir di' gu mambhix daman gook gu noonbi'ñ, ja biim mui' gu ja'tkam kukxir ji chu ua'dat am, jai' gu u'uux jix kaapak, na mit bha ja joot gu ja g'e'g'erkam tuk gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, gio ba' gui' nam jir ja g'e'g'erkam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam.

⁴⁴ Ba' gu Juudas biipi' dir xi ja aa'ñdhak nam baas dir ka jiiim na jax ja'k duña' nam ba' ba machia' na jax chu'm jir di' ka', jup ja titda:

—Gui' nañ jaroi' mi' xi ñio'kdha', dhi'r di' ka'. Ba' aapi'm jotmoda' mi' pu dagia', jix bhai' pim buuprai pu bhiika'.

⁴⁵ Pui' dhom duu. Na mit jax mi' ai, pix jix bhai' kai'chim gu Juudas, jup titda gu Jesusus:

—Aach bha ja'k ip jiñ jaduufñ.

Gio ba' nat mi' xi ñio'ki.

⁴⁶ Ba' gui' jotmoda' mi' pu daa mit, bu-uprak gamai' pu bhich jamit.

⁴⁷ Ba' maa'n gu maa'nkam tugi'ñ gu Jesusus, nat jax baabuk gu kuxiiru'n bhai' ti soñiich maadit gui' na mit mu ja joot

gu ja gɛ'gɛrkam tuk gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios. Gu' ji nat gu' cham ai, nat gu' ja'p xi ñiira, dai naaka'n pix ai palhiip.

48 Ba'p ja titda gu Jesusus gui' na mit ba daa: —¿Jax ku pim ba' bixchu' kukxir tu ua'dat bha ja'k jiiim gam u'ux jix kaapak? ¿Tu' ixkam jiiñ ilhii'ñ japim aa?

49 ¿Jax ku pim ba' cham mummu puñ dhaa gɛ' chiop nañ moo mi' pu oirit tu jam a'gi'ndha' nabap tanoolh? Ka' ba' na gu' dhi' na bhaan pix jum kuugalhdha' na jax jum kai'ch mi u'uan ta'm gu ñio'ki'ñ gu Dios.

50 Ba' diilh mi' xi buak jamit gu Jesusus gu noonbi'ñ pu jiboi'ññor.

Na ba jimiññolia' maa'n gu biapma'

51 Ba' nam nammi gama ja'k ba ua' buuphixim gu Jesusus, gatuuk dir mui' ka jimchu' maa'n gu biapma' dai tɛb kutuun ji chii'chgít. Ba' o'bhai'ndhak tii daa mit,

52 gu' ji na mit gu' cham bhai' daa, kutuunaran pix daa mit. Jum junpak pu jimiññor jix dhaapkat.

Gu Jesusus nam mu ba aichdha' na pai tum a'ga'

(Mt. 26:57-68; Lk. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

53 Ba' mummu ba aich jamit gu Jesusus na pai' kioka' gui' nax io'm jir ja gɛ'kam tuk ka' gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios. Ba' biix maap bam jumaap jamit gu jai' gui' nam cham pik jir ja gɛ'gɛrkam tuk ka', gio ba' gui' nam jir ja gɛ'gɛrkam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam, gio ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios.

54 Ba' gu Peegro gatuuk mi'p ba ai, na gu' gatuuk dir pix mui' ji jim jix choo'nnit. Mi' dhir ja'p diirap pix ji dhai bu mi' na pai' miim gu tai, nam pai' tu naadat juuka' gu o'rosiiris.

55 Ba' gu gɛ'gɛrkam tiim ti tikka'n am nam jax ja'k duuji iattulhdhai tu chiñia' nam mu'aa' gu Jesusus, gu' ji nam gu' cham ji'xkat ni'ñ na mu pai' giilhim tu buim, ni nam pai' dhuuk pui' tɛ kɛɛ'. Mi' dho gu' pu cham bhaai' nam jax ti'ya'.

56 Ba' jai' dhit tii xi iattulhi'ñ am, gu' ji nam gu' pui' pix cham jup ja jii'gi'ñ, na gu' maa'n maakam jup kai'chdha', gio gu jumai maakam ip. Mi' pui' cham ka nokia', mi' dhir jumai bhai' tiip ji chu a'ga'.

57 Jai' gu'ngukit tii xi iattulhi'ñ am, jup kai'ch am:

58 —Dho gu' aach mi' pai' pui' kai' ji nap kai'ch: “Alh jañ moo ka iara' dhi gɛ' chiop ja'tkam jup ja duiñ, baik tanoolh ki'n jañ ba' gio jumai ya'p kiisa', dhi' ba' Dios bap jir duñii'ñ ka', cham tu' tu' ja'tkam.”

59 Ni gu pui' kum cham maa'n ñi'ook jup bua, sia kum panaas tii silhkam kam xi kai'ch.

60 Ba' gux io'm ja gɛ'kam tuk gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, xi kikbuk xi ja soo'mchulhdhak nam sap cham ñio'kda', ba' ba tikka gu Jesusus, jup titda:

—¿Jax jap ilhdhat ja kɛɛ dhi jaaduñ? ¿Jir silhkam aa nam jax kai'ch, ka'm ji iat aa? Eap xi chu a'ga nach xim kɛɛka'.

61 Gu' ji na gu' cham ñio'k gu Jesusus, mi' pix pu daa. Ba' giop xi chikka jix bhai' pix, jup titda:

—¿Jir silhkam aa nap saak aap jir di' guch Xoi'kam, nap saak jir Maraa'n gu Dios gux io'm Gɛ'kam?

62 Mi' dho gi ba' bhai' ji ñio' ji gu Jesusus, jup kai'ch:

—Aañi' dhor di'. Kani na pim bañ chigia' nañ bhijimmini dhir bhai' ji buusnia' tibiaa'ñ chir gatuuk nañ bhammix dhaam xi dhaakat sonpan gu Dios ki'ñ dir.

63 Ba' gux io'm ja gɛ'kam tuk gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, ais saassa gu jannulhi'ñ na sap ba' bhaan jix maati' ka' na cham jir am pui' nat jax ti gu Jesusus, jup kai'ch ba':

—¿Dho jaña! ¿Jarooch ba'p ka ñiira nax bhai' tu aa'nda'? Ti' nat diilh ya' maaxik bam kai'.

64 ¿Jax japimit gi ilhdhat kai? ¿Cham aa pim ilhii'ñ na giilhim jir ua'tulhdhara' gu pui' nat jax ti, na moo ja'xbui' gɛ'kam jup xim taat na jax gu Dios?

Ba' biix bhai' ji bhaak jamit nam ji'k mi'p tu'ii', pui' ji chii mit na sap pui' pix bax bhaai' nam tu chiñia' nam mu'aa'.

65 Ba' bhai' ji dhaa mit pui' xi chi'nik. Jai' mit bhai' ji xixbuidhimi, jai' na mit bhai' xi bulhdhak gu jannulh buupuiran bhai' xi gib, gio ba' nam xi chikka, jup titda am:

—¿Jaroo bham gi'p? Eap xich aagi'ñ.

Mi' dhir ba' gu o'rosiiris jai' bhai'p ji gibii'mi mit buibasaran.

Gu Peegro na pui' ba ti'ya' na cham tu' kaichu' gu Jesusus

(Mt. 26:69-75; Lk. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)

66 Ba' gu Peegro na mi' ka daa cham joiñat, bhiji dir ja'p timnik tɛ'kob mi' ba ai maa'n gu tiyaa na mi'r tujuandam ka'.

67 Ba' mi' pix ji chii gu Peegro na mi' daakat ka juuka' taikob, ba' bhai' xi ñiidhimik jup titda:

—¿Aap aa maadit jir di' nap kaichu' gu Jesusus Nasareet kam?

68 Gu' ji na gu' gu Peegro cham tu aa', dai nap kai'ch:

—Cham. Aaŋ dñihl ji nañ jup oilhim jiñ jaduun. Pu ni nañ jix maat gu jaroi' nap aagit jup kai'ch.

Ba' mi' dhir jimik gama ja'k jup ba kiik ki'ngob. Ba' mi kiikat jix buam jum aa', ba' moo maa'nnim ba jiin gu takaarui'.

⁶⁹ Ba' gu tiyaa mui' xi ñidhimik ip gio, jup ja titda gui' nam mi'p tu'ii':

—Gu'ni dho bak maadit jir di' na kaichu' gu Jesusu.

⁷⁰ Gu' ji na gu' gu Peegro jir maa'n na jax kai'ch. Ba' ja'xpix bhai'p ji chikka mit gui' nam ji'k mi'p tu'ii', jup titda am:

—Ja'p aa moor silhkam nap cham tu' maadit jir di' gui' nam kaichu' gu Jesusu Nasareet kam? Chi moo tii kaichu' ap ji, gu' ji nap gu' cham tu aagam. Jax dhui na pim gu'r mia'n jum oi'dhagam. ¿Ka' cham aa aap jir Galilea kam? Tii' nap ba' moo ja'p pui' tu ñiok nam jax tu ñiok gu mu kam.

⁷¹ Gu' ji na gu' xi kiik gu Peegro, dai nat bhai' pix ji bhaam nam tiix bhai' pix xi chikka. Bix aixim ja titda na jax ilhii'ñ, jup kai'ch no' gu' sap cham jir pui' na jax kai'ch, ku gammiji pu dooda' ku gi gu Dios na jax ilhii'ñdha'. Ja'pni moo kai'ch:

—No' gu' cham jir pui' ku gi nañ jax jam titda, ku puñ dhooda' ku gi gu Dios na jax ilhii'ñdha', nañ gu' aañ tii ba jam aagi'ñ nañ dñihl jup oilhim. Gio pu cham jup ñi'ñ iñ na jax chu'm ti ñi'ñ gu jaroi' na pim miji pai' aa'. ¿Jax japim ba' duukat pui' ja'k ilhii'ñ nañ aañ kaichu'?

⁷² Ba' daipu' xi ja tiidak gio mi ja'p gam-pai'p jim duu. Ba' giop ba jiin gu takaarui', bar gookim nat giop ba jiin. Ba' bhai' pup ti'ñcho gu Peegro na bak pin pu'ñi titda gu Jesusu biipi' dir: “Gookim ka jiin'kia' gu takaarui' nap aap baikim pui' ba ti'ya' nap cham jiñ kaichu'.” Ba' bhai' ji susua, nat gu' giilhim bhai'x buam ji chu tatdat na pui' xim aa'.

15

Gu Jesusu nam mu ba aichdha' na pai' gu Pilaato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lk. 23:1-5; Jn. 18 :28-38)

¹ Ba' buimgidhak nat jax pix bhai' ji chu maaxir, gu ja gē'gērkam tuk gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' gui' nam jir ja gē'gērkam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam, gio ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, xi chu a'gak jamit nam jax ja'k duuji tu chiñia' nam boi bhāichdha' gu Jesusu. Ba' ja'xpix na mit pai' maa'n ñi'look xip duuk, dai na mit mui' ba bhik jix bhai' buupl-hixim mu na pai' daa gux kai' Pilaato.

² Ba' gu Pilaato xi chikka'n gu Jesusu na mit jax mu aichulh, jup titda:

—¿Aapi' aar di' nap saak jir ja gē'kam tuk ya' dhi Israel kam ja'tkam?

Ba'p titda gu Jesusu:

—Jir pui' dho nap jax kai'ch jiñ jaduun.

³ Ba' gu ja gē'gērkam tuk gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, bix aixim tii iattulhi'ñ am gu Jesusu.

⁴ Ba' gio bhai'p ji chikka gu Pilaato, jup titda:

—Jir silhkam chi moo pui' nam jax kai'ch nam bix aixim jum iattulhi'ñ dhi ja'tkam. Tii' nap ba' cham ñiok. ¿Pui' aap ba' cham tu' bhaan jum palhbuidha'? Tii' nam jax kai'ch dhi ja'tkam.

⁵ Gu' ji nat gu' cham ka ñio gu Jesusu nat gio tiip xi chikka. Ba' mi' pu cham maat gu Pilaato na jax dhuñia' na tii xim ga'nga.

Gu Pilaato na ba tu chiñia' nam sissappu' kuruus ta'm gu Jesusu

(Mt. 27:15-31; Lk. 23:13-25; Jn. 18 :38-19:16)

⁶ Ba' ja'pni ja'k moop tu jimda' gux kai' Pilaato: Nabap oidha' na pai' dhuuk jum aajidha' gu piasta bhaan Paaskua ta'm, maa'n dado'ñcho' gu maa'nkam gui' nam ji'k ku-upka', dai na gu' gu jaroi' na ilhii'ñdha' nam cham pik bhaamki'ñdha' gu ja'tkam.

⁷ Ba' jano' maadit mi'p kuupka' gu maa'nkam Barrabaas tiigim, gui' na bix jimdat biipi' dir na mit pai' dhuuk ja koi ji'kchi gu ja'tkam na mit ja kokda gu gē'gērkam.

⁸ Mi' dhir ba' mi'm jumpadak gu ja'tkam jup titda am gux kai' Pilaato, na sap jix bhaai' na do'ñcho' maadit gui' nam miji kuup nam pai'm kukpa gu ja'tkam.

⁹ Ba'p ja titda gu Pilaato:

—Aañ ja'p ilhii'ñ nañ do'ñcho' dhi Jesusu, na gu'p kai'ch nar jam gē'kam tuk bix aapi'm ya' dhi Israel. ¿Jir am aa, ka' cham aa? ¿Jax japim ilhii'ñ aapi'm?

¹⁰ Ba' dhi' na pui' ji' ja titda gu Pilaato na mi' pix mamti, ee jax pik ti'ya' am. Na gu'x maat na gu ja gē'gērkam tuk gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, nam jix bhaamkidhat jamit ba' mu aichulh gu Jesusu na sap ba' mi' dhir ja chiñia' gu sandaarui'x chugi'ñ nam mu'aa', nam gu' giilhim jix jūgam.

¹¹ Gu' ji na gu' gui' pu biipi' dir ba ja iatgi mit gu ja'tkam, jup ja titda am nam sap pui' ti'ya' na cham dado'ñchoda' gu Jesusu, Barrabaas jamit ja chia nam bhai' ji aaga' na do'ñcho'.

¹² Ba' xi ja tikka'n gu Pilaato nax bhai'x maachim no'm sap cham iam jax ti'ya' na do'ñcho' gu Jesusu, jup ja titda:

—¿Jax japim ba' ja'k ilhii'ñ nañ tu chiñia' nam dooda' dhi Jesusu? Na gu' kai'ñkam pui'

kai'ch nar jam gɛ'kam tuk bix aapi'm ya' dhi Israel.

¹³ Ba' gu ja'tkam pix jii'nak suulh jamit, jup titda am gɛ' ki'n:

—|Mu ja chian gum sandaarui'x chuk kum sissappu' kuruus ta'm!

¹⁴ Ba' gio tii mui'p ka xi ñio gu Pilaato, jup ja titda:

—zTu' gi moo jax dhuu mu pai' ku pim ba' moo ja'p jix ki'ii'n?

Gu' ji nam gu' gu ja'tkam cham tɛ kɛɛ. Jix io'm gɛ' ki'n pui' ba xi chitda am:

—|Mu ja chian gum sandaarui'x chuk kum sissappu' kuruus ta'm!

¹⁵ Ba' pui' ma do'ñicho gu Pilaato gu Barrabaas nam ba' cham bhaaku' gu ja'tkam, nam gu' dhi' bhax aa'. Mi' dhir ba' pui' ma ja chia gu sandaarui'x chugi'ñ nam gii'bia' chipliin ki'n gu Jesusus nam ba' mi' dhir ba sissappu' kuruus ta'm.

Gu sandaarui'x nam bix aixim dooda' gu Jesusus

¹⁶ Ba' gu sandaarui'x chugi'ñ gu Pilaato na mit pai' xi gii'mik gu Jesusus, mu ja'k jup bhik jamit gɛ' bhi'ñbak chir, mi' na pai' gɛ'x chi gi'ñir, nax bhaai' na mi ja'p tum oipoda' gu ja'tkam bix xikoolh. Ba' gu sandaarui'x gui' na mit gii' gu Jesusus, bix bhai' ji ja bai mit gu jai' sandaarui'x nam mi ja'p jup tu'ii',

¹⁷ ba' xi chi tii'dhak jamit jix ñakaabma', gio na mit bhai' xi dhaaxdhak gu joi' kurruuñchix kam mo'ran.

¹⁸ Giilhim bhai' ji chitdaimi, jup titda am: —zGammiji aap tii ilhdhat nap jir ja gɛ'kam tuk ka' git gu ja'tkam ya' dhi Israel?

¹⁹ Gio na mit bhai' ji gii'mi mo'ran maa'n gu uux tapoorak ki'n, gio nam bha xixbui'ñ. Gio ba' nam ja o'lhia ki'n gu'ngukit biip' dir pix am tum uañ'i'ñ, tu' ka'm ñii'ñ am chi sap panaas, gu' ja'pji nam mi' pix xi'rappu.

²⁰ Ba' ja'xpix nam mi' pui' xi buimik, giop xi chu kookoxchulhdhak jamit gux ñakaabma' na mit biip' dir ti tii', diilh jajannulhi'ñ jamit ba' xi chi tii'dhak ip gio, na mit ba' moo baabuk miji dir gɛ' bhi'ñbak chir ba bhik na mit ba sissapam kuruus ta'm.

Nam ba sissapa' gu Jesusus kuruus ta'm (Mt. 27:32-44; Lk. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹ Ba' nam baasi'n ba ua' gu Jesusus na mit ba sissapam, maa'n bhai' ka jimchu' gu maa'ñkam Sireene kam Simoon tiigim, nar taata'n gu Alijaanru gio ba' gu Ruupu, sap mu pai' dhir ja'k jimchu' gampix. Ba' gu sandaarui'x bhai' dhir ja'k buak gamai' chia mit na mootika' gu kuruus, nat gu' ba magoo gu Jesusus.

²² Ba' bhammi ba aich jamit gu Jesusus na pai' Golgota ti tii', na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch: Kakoi' Mo' Daa.

²³ Ba' ji'kchi gu ja'tkam bhammi ɛɛk tii maak am gu uubas baraa', binkam gu osbhaga'n gu u'uux gui' nam mirra ki'n jix mat ka', na sap ba' ki'n cham pik tu ko'k ka', na gu' cham pik tu taat ka' gu tukgana, gu' ji na gu' cham aa' na i'ya' gu Jesusus.

²⁴ Ba' gu sandaarui'x xi chu kookoxchulhdhak jamit gu jajannulhi'ñ, na mit ba' bhai' ba sissapa kuruus ta'm. Mi' dhir ba' dai na mit xim mamai'chik a'lhiok xi chu u'uuk.

²⁵ Bhammini ja'p moo tɛ'kob pa' ba ji dhuu na mit pai' dhuuk bhammi sissapa.

²⁶ Ba' daam dir iam na pai' mo'tik gu Jesusus, maa'n bhai'p siis jamit gu taa'mla alhi'ch komaarak pa', gɛ'gɛr ki'n bha tu ua'ñix na sap ba' bhaan jix maati' ka' na mit tu' ki'n jup dooda. Ba' ja'pnim kai'ch gui' na bha tu ua'ñix: “Dhi'ñi jir di' gui' nar ja gɛ'kam tuk bix gu ja'tkam ya' dhi Israel.”

²⁷ Ba' gook i'xkum jamit biima'n bhai' sissapa bixxik dir jai' kukrus ta'm.

²⁸ Ba' dhi' nat pui' ji' tum duu, nat jax dhuuk pix jum kuugalh gu ñio'ki'ñ gu Dios na jax tu ua'ñix mi u'uan ta'm nap jum kai'ch na guch Xoi'kam tu' pix ilhdha' am gu ja'tkam, pui' na jax gu jaroi' no' cham tu' ka'm ti ñii'ñ.

²⁹ Ba' jai' dhit gu ja'tkam mi ja'p amuub buanit giilhim titdaidha' am bhai' xi ñiidhidhat, am gagai buppaidha' am gu ja moom. Ja'pnim moo titda:

—Jaña nap jax chu'ii' aap nap saak iarai gu gɛ' chiop baik tanoolh ki'n gio jumai bhai'p kiisa'.

³⁰ Eap xi chimiiñ bhai' dhir dhi kuruus ta'm nach xim ñii'ñdha' no'p baabui' moox io'm jir gɛ'kam.

³¹ Ba' gu ja gɛ'gɛr kam tuk gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, ba xi jii mit ip nam giilhim a'ga gu Jesusus, jup kai'ch am gɛ' ki'n ja kaixdhat:

—Gi jax ji nat ba' gu' gu jai' ja'tkam ja palhbui, diilh ba' moo ja'p cham jup bhai' ji jia na jax dhuim palhbuidha' xib na bhai' sissap.

³² No' git jich ñii'ñchudat bhai' dhir bhai' ji chimñia' dhi' na saak jir jich Xoi'kam, na saak jir jich gɛ'kam tuk bix aach ya' dhi Israel, dho gi gu' bix ti jii'ñdha'ch git ji buiñor.

Ba' gui' nam bhai' biima'n sissap pix am jup bhakku' am buiñor, jax ñam pix chitda.

Gu Jesusus na ba mukia' (Mt. 27:45-56; Lk. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ Ba' nat jix dhaam ba ji dhuu, bhai' ji chum tukgamta, pu cham pai' ka tu maaax ja'p na jax no'r tukaa', attiiru pui' mia ba ji dhuu nat ba' giop ba tu maaaxir.

³⁴ Ba' nat jax kia'pax gio bhai'p ji chu maaaxir, gɛ' ki'n jup kai'ch gu Jesusus:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabaktani? —na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch: Dios jiñ Gi'kora', ¿jax kup ba' cham jiñ a'm ka ti niidhim? Ti' na mit jax jiñ dhooda.

³⁵ Ba'p kai'ch am gui' nam mi'p tu'ii' nam kèé:

—Ka git na tii bai'ñ gu Eliiyas gui' nat bijik ya ja'p bhaankam tu a'gimik gu Dios.

³⁶ Ba' maadit gui' nam mi'p tu'ii' jup kai'ch:

—Ea nach niirada' gu Eliiyas no' bha jim na tibiaañdha'.

Na gu' ja'p jum aa' na dhi' bai'ñ gu Jesusu nat gè' ki'n tu a'ga. Ba' pui' xi chi'ñik, jotmoda' xi ba'nnidhak maa'n gux moik ja'p na tok ki'n gu uubas barga'n jix ji'ñik, uux cha'm xi ixkunak mui' xi maa chi'ñi'ran gu Jesusu na sap ba' xio'pna' na ki'n kapup xi dhuatgida'.

³⁷ Gu' ji nat gu' nai' ji muu, dai nat gè' ki'n xi jiiñkik.

³⁸ Ba' nat jax muu gu Jesusu, gu jannulh gu gè'x kabook na mu sè'ka' irban dir gu gè' chiop, pu irban sar. Daam dir dir mui' ji sar, mijimmi ji chim.

³⁹ Ba' gui' nar ja mo' ka' gu sandaarui'x ni'ñ nat gè' ki'n xi jiiñkik gu Jesusu nat ba muu, ba'p kai'ch:

—Bak ji gu' silhkam ji na Dios jir Maraa'n kat dhi jaduun na ba' saak pui' kai'ch nar gè'kam.

⁴⁰ Ba' jai' gu u'uub mikpa' guguukat mui'p ni'ñ am. Maadit moor di' gui' na Mariiya Magdalena ti', gio gu jumai Mariiya, gui' nar ja naan gu Josee gio gu Jakoobo, gui' nam gatuuk kam ki'n jix mat ka', ba' jumai ip gu ubii Salomee tiigim.

⁴¹ Ba' dhi' dhi u'uub jir di' am gui' nam gammiji: biix jup xi jiidma' mu ja'p Galilea, na pai' jax tu ja a'gidhidha' gu Jesusu gu ja'tkam, nam palhbuidhidha' nam mu bhüidhidha' na tu'm aagidha'. Gio jai' mui' gu u'uub nam mi'p tu'ii', gui' na mit bha oi ip jano' nat jax bha ai Jerusaleen.

Nam ba yaaspa' gu Jesusu

(Mt. 27:57-61; Lk. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Ba' mikkat nat pai' ba tuk nam ba' moox ki' bam duña' gu Israel kam ja'tkam, na gu' buimgidhak cham ka tum juanda',

⁴³ mi' ba ai maa'n gu maa'nkam Ari-matea kam, Josee tiigim. Dhi' maadit jir ja gè'kam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam. Jir jix bhai'kam ka', na gu' pui' tiip niirada' guch Xoi'kam na pai' dhuukya' aaya' dhi oi'ñga'n. Ba' juraa'n xi dhaasak mui' ma jii na pai' daa gux kai' Pilaato, nat tikkam no'x bhai' na tibiaañdhai yaaspara' gu Jesusu.

⁴⁴ Ba' bhammi èék pui' ba titda. Mi' pui' pup tu'ii' gu Pilaato, na gu' cham ilhdhat no' jotmoda' mukia' git. Ba' ba bai'ñ gui' nar

ja mo' ka' gu sandaarui'x, nat mi' ai ba' xi chikka no'r silhkam nat ba muu gu Jesusu.

⁴⁵ Ba' gui'p kai'ch nar silhkam. Ba'p titda gu Pilaato gu Josee nax bhaai' na tibiaañdhai ba bhika'.

⁴⁶ Ba' gu Josee xi saba'dak maa'n gè' gu jannulh jix dha'ram namkim, ki'n xi bhüib-gak mummu tikaam jamit gai di'n kir, mu nat pai' tim digaar biipi' dir jix moik ai' cha'm, gio ba' na mit bhai' xi kuupak maa'n gu gè' jodai ki'n.

⁴⁷ Ba' gu Mariiya Magdalena, gio gu jumai Mariiya gui' nam jax maap ba jiidma', ni'ñ am na mit pai' ti gu tukga'n gu Jesusu.

16

Gu Jesusu na gio mi'p ba oirida' gatuuk maaxik sia ku mit mua

(Mt. 28:1-10; Lk. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Ba' mikkat nat ba buus gu tanoolh na cham tum juanat, gu Mariiya Magdalena, gio gu jumai Mariiya gui' nar di'ñi' gu Jakoobo, gio ba' gu jumai gu ubii gui' na Salomee ti', ba tu saba'lh jamit gui' na joidham uub nam sap mu juulhdhapu' gu tukga'n gu Jesusu mu na pai' kaat, na sap ba' cham giilhim uub ka' na bhai' ji dhübaa'.

² Ba' tumiñku ta'm jix ki'nkob nat kia'pix bhai' ba ji chon, mui' ma jii mit mummu di'n kir, nam gu' ja'p jum aa' na pui mu kaat gu Jesusu.

³ Ba' nam nammi gama ja'k ba jiidmchu', jup kai'chim am:

—¿Jarooch ba' umua'ñdha' na ja'k daasa' gu jodai gui' na ki'n bha kuup? Nach gu' aach cham nakoo' nach jax dhui ja'k daasa'.

⁴ Gu' ji na gu' na mit mu ba ai, mi' pix kupio'kix, ja'p gai dhir pix dhaa gu jodai gu gè' na ki'n bha kuupich.

⁵ Ba' gui' dai na mit jiidmit pu baap bhiji di'n kir, ba' mui' pix ji chi' mit na daa maa'n gu biapma' téb kutuun am jix chua, ki'n dir daa mi' na pai' kaatit gu Jesusu. Ku gu' cham tu'r maa'nkam ji, ja'ppi gu nobii'ñ guch Gi'kora' jix dhaam kam. Ba' giilhim jix chooto'n jamit,

⁶ gu' ji nat gu' jotmoda' bha ñio, jup ja titda:

—Cha'pim totdon ka'. ¿Jesusu Nasareet kam aa pimit tii gio bhai'p ba tiigim, gui' na mit bas takaab bhammi sissapa kuruus ta'm? Ba jii ji bo, nat gu' giop ba dua. Cham tu' ka muukix. Ka gor mi' xi chi' na pai' kaatit na cham pai' tu jai'ch.

⁷ Cham tu' ji na pim jix buam jum aagit yiji ka ti niñi'ñdha' di'n kir, ja'ppi dai na pim ja aa'ñdhapu' gu noonbi'ñ, pui' na jax gu Peegro. Ja'p japim tiida' nat giop ba dua gu Jesusu, mummu ja'k japim ba tigia' Galilea na ba oirida', pui' na jax ba jam titda biipi' dir nam ba' moo daagi' ba mu'aa'.

⁸ Ba' gui' bubuakik pu jiboi'ññor jamit gi'bukidhat, na mit gu' giilhim jix chooto'n. Pu cham jaroi' aagi'ñ am na mit jax ti tii, nam gu' daix juraapgxichu'.

Gu Jesusu na mi' bam maaxdha' ja bui baik gu ja'tkam tugi'ñ

(Jn. 20:11-18; Lk. 24:13-35)

⁹ Ba' ja'xpix cham miikim mu bam maax gu Jesusu buiñor gu Mariiya Magdalena, gui' nat xijum gook mai' joochxi gu cham kikii' i'ii'mda' bhai' dhir bhaan na ki'n jix ñaanbi' kat.

¹⁰ Mi' dhir ba' xi mi' nat ja aa'ñdham gu jai' gui' nam pui'p ti jügi'ñ buiñor gu Jesusu mu nam pai' daraat suan nam jix buam jum aa' nat sap muu.

¹¹ Ba' mu øøk ti ba ja aagi'ñ nat giop ba dua. Tiip ja titda nat maaxik tii, pu cham jügi'ñ am.

¹² Ba'x io'm ja'xpix mummu ja'k jup bam maax gu Jesusu ja bui gook gu ja'tkam tugi'ñ nam mu ja'p ka jümchu' bix boi. Dai na maakam tu'm, cham ob maatit tii mit.

¹³ Ba' gui' tiip xi boop jamit na mit ja aa'ñdham gu jai'. Pui' cham jup jügi'ñ am.

Gu Jesusu na mi'm maaxdhai ja bui gu mambhix daman maa'n gu noonbi'ñ ba tu ja a'gidha'

(Mt. 28:16-20; Lk. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴ Ba' mikkat mummu bam maax dho gi ji ba' gu Jesusu ja bui gu mambhix daman maa'n gu noonbi'ñ, mu nam pai' daraat ka tu kua'. Ba' pix am ja ñioki'ñ, tu' sap ku ba' moo ja'p jix kaapak gu ja jujur nam ba' cham ja jügi'ñ nam tii ja aagi'ñ gui' na mit biipi' dir tii nat giop ba dua.

¹⁵ Mi' dhir ba'p ja titda:

—Ba' xib dir tu' na jax chui'ka', nai' pim xi jimia' jiiñ jaaduñ na ji'x oi'ñga'n na pim tu ja a'gi'ñpu' jiiñ a'mkam dappaam na ji'k ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook.

¹⁶ Ba' gui' nam ji'k ti jii'ñdhai bam bop-kona', dai nam ba jimia' jix dhaam ja'k. Gu' ba' gui' nam ji'k cham ti jügi'ñdha', pix am ti'ñchuka' am nam gammijim tulhiña'.

¹⁷ Gam gui' nam tu' silhkam ti jügi'ñdha' aañ jiiñ bui, ja makia' iñ gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nam ba' ki'n mai' ja jootsa' jiiñ a'mkam gu cham kikii' i'ii'mda' ja a'm dir gu ja'tkam, gio ba' nam ki'n tu a'gada' jai' gu ñi'ook na ba' bhaan jix maati' ka' nañ aañ ja a'm ti niidhidha'.

¹⁸ Gio ba' na cham ji'xkat ia'ñdha' no't tu' ko' ba kii maadit. Piam no't jax dhuuk juu gu pa'ch, cham tu' maimtuda'. Gio ba' nam ja duduadhi'ñdha' gux kako'kkam, dai nam bhai' pix xi ja da'ngida', pu duduarda' am.

Gu Jesusu na ba tisdia' jix dhaam ja'k
(Lk. 24:50-53)

¹⁹ Ba' daipu' na jax pui' ji' xi chu ja a'gidhimik gu Jesusu, pu jix dhaam ja'k, ba' bhammi ji dhaibu kii'n dir sonpan gu Dios.

²⁰ Ba' gu noonbi'ñ nai'p ji jii mit na mit tu ja a'gidham gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na jax ba' ba tum a'gichu' sia gu xib. Jix bhai' dho tu buimik am gu tu' nax bhai'r jum duukam, na gu' guch Xoi'kam pix jup tu duiñchu' na jax ba ja titda biipi' dir nat ba' moo ba jii jix dhaam ja'k.

GUX BHA'I'M KAI'CHDHAM NI'OOK NA BHAAN TU A'GA GUCH XOI'KAM NAT TU UA'NAK GU LUUKAS

Gu Luukas na bax chu ua'ñixidham ka' gu Tiopil

¹ Mui' dhit gu ja'tkam tu u'uantu' am nam tu daasaim na ji'k tu' jax buimik guch Xoi'kam jano' na ya' xi oilhimik aach jich bui.

² Pui' ja'k tu daasaim am nam jax ja aagi'ñ gui' na mit maaxik ja buupui ki'n ti tii nammi dir nat jax bhai' ji oilhimi guch Xoi'kam, nat gu' dhi' ba' ja a'm bii nam nai' pui' tu ja a'gidha' gu ja'tkam, pui' kuch ba' aach pui'p bax chu maat jai' dhit.

³ Gu' ba' aañ jup mañ guguuux nañ tum ua'ñixidha' aap jiñ jaduun' Tiopil nañ kapbhai' bax maat nat jax tu duuk guch Xoi'kam gio nat jax pik ja'k jum duu diilh, na ñich gu'x bhai' xi chi tikkaimik.

⁴ Pu'ñi ja'k jap dho gi ba' gu'x io'm jix bhai' pui' bax chu mat ka' ji nam jax jup tum a'gi'ñ jai' dhit.

Gu nobii'ñ gu Dios na ba aagi'ñdha' gu Sakariiyas na ba maaxilhia' gu maraa'n Juan ja'tkam bopkondam

⁵ Jano' na gu Eroodis bhai'r gē'kam ka' na ji'x Judea bhaan bipio' gu dibii'r, maa'n jano'p jix jai'ch ka' gu maa'nkam Sakariiyas tiigim na ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam bhammi gē' chiop. Ji'k jam maap jim daagit dai pu chuutu'm Abiiyas jum tiiti'nda', nam gu'r bopxi'ñ ka' gu Abiiyas. Ba' Isabeel ti'i'nka' gu binga'n gu Sakariiyas, dhi'r boxii'ñ ka' ip gu Aroon.

⁶ Ba' daim bipnagim mi' pui' jiiimda' am na jax jix aa' gu Dios, mi' pui' tu duiñchu'nda' am na jax tu aagix ka', nam gu' tu' ka'm ni'i'ñdha' gu Dios. Sia biix gu ja'tkam jai'p jix mat ka' am nam tu' ka'm ti ni'i'ñdha', cham ba' pai' jaroi' tu' ki'n jax ja titdada'.

⁷ Ba' cham jup tu maamar ka' am, na gu' gu Isabeel cham jir ai'ñ ka' gu a'aalh, ku gu' bar jagi'gir ka' am ji.

⁸ Ba' maa'nnim giop mam ai na pai' dhuuk mu jimia' gu Sakariiyas bhammi gē' chiop nam gio maap jup jum jumpada' gui' nam ji'k maap jum daa'nka' dai pu chuutu'm.

⁹ Ba' bhammi na mit biix maap xim jumpadak, biip'i' mit xim mamai'chik na ba' bhaan matgillhia' nam tu' jax dhuñia' biix ji'ma'n, nam gu' pui' ja'k pu buada' gammiji nam biip'i' xim mamai'chii. Ba' bhaan ji bii gu Sakariiyas na bhiji tu kubhiona' na pai'x chu xidhuu ki'n gui' na joidham uub.

¹⁰ Ba' na pai' bhiji ba tu kubhion gu Sakariiyas, gu ja'tkam mi' dhir ja'k tu daañchu' am nam pai' pum jumpa'nda' gammiji, na gu' tuukab ja'k bipio' na pai'x chu xidhuu.

¹¹ Ba' jotmoda' maa'n mi' bam maax gu nobii'ñ gu Dios na pai' ka tu kubhion gu Sakariiyas, kii'n dir ja'k jum maax mi' na pai' kii'k gu gē' kubhioñkar.

¹² Ba' giilhim jix choo'n nat ba tii, cham ka bhaai' na jax jum duñia', dai na bhai' pup nii'ñ.

¹³ Ba'p kai'ch gu nobii'ñ gu Dios:

—Cha'p toodon ka' Sakariiyas, na ñich gu' aañ bhai' pix jum aa'ñdham nat gu Dios jum kai na pich jax pui' tii'n. Ba' tigia' maa'n gu alhii gum biina', Juan jap ba' taitga' na pai' dhuuk maaxilhia'.

¹⁴ Aap gē'kam ki'n jix bhai'm ilhdha' jano' na pai' dhuuk maaxilhia', sia mui' gu ja'tkam pui'x bhai'p jum ilhdha' am ja'p na jax aap,

¹⁵ Na gu' gu jam alhii chuk ya'r gē'kam ka' bhaankam gu Dios. Gio cham ji'xdha' i'ya' gu jax chu'm biin, gio na pu biip'i' dir bhaan bam tajaan' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mdaga'n gu Dios na iraab dir kap tui'ñgida' gu di'i'n na ba' mi' dhir ba maaxilhia'.

¹⁶ Dai ba' na bhai' ji chu ja a'gidha' gu Israel kam ja'tkam nam mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' gu Dios gui' na pur ja Dios tuk bijik dir.

¹⁷ Dhi' ba' ja'p ji buusnia' na biipi' ya ja'p ba tu boi'nta' na ba' cham ka xijai ka' na ya' bhiiya' gux io'm Gē'kam na cham xim bhai'p jim gatuuk dir. Na gu' ampik maa'n ni'ook bap ja duñia' gu ja'tkam nam ka xim bhabhaakui'ñdha', pui' na jax no'm ja bui kax bhaak gu ja maamar, piam ku gu' mu dir bha ja'k gu ja maamar ja bui kax bhaak am gu ja tataat. Sia biix gui' nam jix bhaak ka' pix nam cham ji aagit nam mi' pui' jimia' na jax jix aa' gu Dios na ja jijikgitdai mi' ja tuttu' na pai'x bhai' ba tu ja jimda'. Gu Juan bhaan tajaanixchu'nda' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mdaga'n gu Dios, pu chu'm ip na jax chu'm bhaan tajaanixchu'ndat bijik gu Eliiyas gui' na bhaankamu'n gu Dios ya ja'p tu ja a'gidhimik gu ja'tkam. Gam na bixchu'x bhaai'n ka' gu tu' na jax dhuñia', na ni jaroi' ku cham ji'xdha' pu duñia' gu diilh pix, na gu' sia pu chu'm bhaan jup tajaanix ka' na jax chu'm Eliiyas bhaan jup tajaanix kat bijik.

¹⁸ Ba'p kai'ch gu Sakariiyas:

—ǷStamri chi ba'r silhkam aa na pui' tigia' gu alhii guñ biina'? Jax dhui nach gu' moo xi' pik jup bar jagi'gir.

¹⁹ Ba' gu nobii'ñ gu Dios jup titda:

—Ja'pji nañ gu' aañ silhkam ya' pui'm titda, cham tu'p jax jum aa'nda' nañ pui'x

kai'ch. Jir nobii'n iñ gu' aañ gu Dios. Aañ jir di' nañ Gabriel ti'. Gui' pix bhañ joot nañ ya'm aagi'ñdha' na jax jix bhai' kai'ch.

²⁰ Gu' xib ba' tu' na jax chui'ka', nap gu' cham jiñ jügi'ñ, cham ka tu' ñiokda' ap jano' juugit na pai' dhuuk maaxilhia' gu jam alhii chuk.

Ba' pu jii gu nobii'ñ gu Dios pui' xi chüidak gu Sakariiyas.

²¹ Gu' ba' gu ja'tkam gui' nam baas dir ja'p jup ka tu' daanit, tii pix gan bam juan am na cham pai' dhir ka buusnim gu Sakariiyas. Tii bam ti tikka am na sap jax kut ba' ba maikim.

²² Mikkat ba' siamri bhiji dir ba ji buus. Pu cham bhaai' na jax dhui tu a'ga', dai gu noonbi'ñ ki'n pix ja'p tii tu bua na tu ja a'gi'ñ. Ba' gu ja'tkam jotmoda' pui'm aa mit ip nat jax ji nat ti tii bhiji na ka baax na pai'x i'o'm jix chu xidhuu kut ba' pui'm duu, cham tu' gu ja'p pix. Pui' ba' cham tu' ñiokda' gu Sakariiyas, dai noonbi'ñ ki'n pix ja'p tu buada' na pai' dhuuk tu a'gada'.

²³ Ba' nat pai' dhuuk jum ai na ji'k tanoolh tu daaxix ka' nam bhai' juruuñdha' g'e' chiop nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, ba jii ip gio mu kia'mi'ñ gu Sakariiyas.

²⁴ Ba' ji'k jurni'ñ ki'n bar alhi'ch kiikam gu binga'n Isabeel, dai ba' nat cham pai' ka paxiarax chamaam masaa'n nat dir pui' jim duu. Ba'p jum aa'nda':

²⁵ "Gu Dios pix jup tu duu nañ ba' bar alhi'ch kiikam, na gu' dhi' pu'ñi ja'k ba' cham gampai' kañ ilhi'i'ñdha' am gu ja'tkam no'ñ maa'n ba tu mar."

Gu nobii'ñ gu Dios na ba aagi'ñdha' gu Mariiya na ba maaxilhia' gu Jesuus

²⁶ Ba' na pai' xijum maa'n masaa'n ba ua' nar alhi'ch kiikam gu Isabeel, gu Dios gio mu ja'k jup joot gu nobii'ñ Gabriel na pai' Nasareet ti tii', na Galilea bhaan bipio' gui' gu dibiir.

²⁷ Mu joot na paxiartu'n'mira' maa'n gu ubii' tyaa Mariiya tiigim, gui' nat pui' ba tii'n maa'n gu biapma' Josee tiigim na biima'n jum timo' nam maap tu oi'ñcha'. Gu Josee jir boxii'ñ ka' gu Dabii gui' nax i'o'm jir g'e'kam kat bijik.

²⁸ Ba' mummi ba ji buus na pai'p tu'ii' gu Mariiya, jotmoda' bha ja'p bam maax mi ba'k chir. Ba'p titda:

—Aañ bha ja'k ip jiñ jaduun. Aañ bham aa'ñdham nat gu Dios g'e'kam ki'n jum a'm ba ti tii na cham jax chu'm ubii ja'xbui' pui' g'e'kam bhaan ti ninidhat.

²⁹ Ba' giilhim jix choo'n gu Mariiya nat ba tii, gio nat gampai' ji dhuu pui' nat jax ja'k tidak ñio'ki. Mi' jotmoda' tii xim ga'nga na jax jir jum duukam.

³⁰ Ba'p titda ip gio gu nobii'ñ gu Dios:

—Cha'p jax jum aa'nda' Mariiya. Jix bhai'p pix bam taat ka', nat gu' g'e'kam ki'n jum a'm ba ti tii gu Dios.

³¹ Ba' tigia' ap maa'n gu alhii chio'ñ, xib dir jap mui' jir alhi'ch kiikam ka'. Jesuus jap ba' titga' na pai' dhuuk maaxilhia'.

³² Dhi' jix i'o'm jir g'e'kam ka' ya' dhi oi'ñga'n, na gu' gu Dios pix diih g'e'kam ki'n daasa' na jax gu boxii'ñ Dabii nat pui' g'e'kam ki'n jup daasak bijik. Ba' maraa'n gu G'e'kam Dios ki'n jix mat ka' am gu ja'tkam.

³³ Ba' gammiji pup jir ja g'e'kam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam, cham ji'xkat jum timo' nar g'e'kam ka'.

³⁴ Ba' gu Mariiya xi chikka gu nobii'ñ gu Dios, jup titda:

—Jax jañ ba' dui tigia' gu alhii, nañ gu' aañ chakui chio'ñ biima'n daa?

³⁵ Ba' gu nobii'ñ gu Dios jup titda:

—Dho na gu' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' jum a'm jum tajaana' nar ikgiga'n gu G'e'kam Dios, na gu' dhi' ja'p ji buusan na jax gu tibiaa' na ti ikgi'. Gu Dios pix diih jup tu duñia', na gu'x i'o'm jir g'e'kam, bixchu'x bhaai' na pu tu duñia'. Pui' kum ba' G'e'kam Dios maraa'n ki'n machia' gu ja'tkam dhi' dhi alhii chio'ñ jano' na pai' dhuuk maaxiri' ya' ba oirida', na gu' gam nax uañ ki'n ya oirida'.

³⁶ Gio gu Isabeel na pim iam pix jir jum jajaa'nnim, pui'p bar alhi'ch kiikam, xijum maa'n masaa'n ba ua' na dir pui' ba tu'ii', sia ku gu' panaas tii bar jagi', gam nam jup a'gada' gu ja'tkam na cham jir ai'ñ gu a'alh.

³⁷ Jax dhui na gu' gu Dios cham tu' xijai kam ilhi'i'ñ gu tu' na jax dhuñia'.

³⁸ Ba'p kai'ch gu Mariiya:

—Ea na pui' tu duñia' gu Dios nap jax jiñ chitda, nañ gu' aañ jir tujuandam tugi'ñ pix.

Ba' pu jii gu nobii'ñ gu Dios nat pui' xi chüidak gu Mariiya.

Gu Mariiya na mui' ba jimia' na pai' kio gu Isabeel

³⁹ Ba' jano' xim jotma'ñ nat mu jii gu Mariiya maa'n kap na pai' mui' daa'ñxim jir kikcham gam na g'e'r jukgam, Judea bhaan bipio' gui' gu dibiir.

⁴⁰ Mu jii nat paxiartudam gu Isabeel nam iam pix jir jum jajaa'nnim gook dit, na gu' bhammi kioka' gu Sakariiyas. Ba' bhammi nat g'e'kam gu Mariiya, mu baakik ba'k chir mui' xi ñio'ki gu Isabeel.

⁴¹ Ba' nat kai gu Isabeel nat mu tu' ñio'ki gu Mariiya, jotmoda' joi gu alhii na iraab dir ua'. Ba' mi' jotmoda' joidham jix bhai' bhai' jim ilh gu Isabeel, nat gu' g'e' bhaan bam tajaax gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n gu Dios.

⁴² Ba'p kai'ch g'e' ki'n:

—jAa gu' g'e'kam ki'n bhaan ti niidhim ji jia gu Dios gum alhii chuk nap jum iraab dir

ua! Ja'p moox bhai' tum jii, na gu' cham jax chu'm ubii ja'xbui' pui' gɛ'kam ki'n bhaan ti niniidhat na jax aap.

⁴³ ɛAañ ba' jax jup jiñ ilhii'ñ nat ba' ja'kbui' kat bhai'p jiñ chüigim gu di'ii'n guñ Gɛ'kam tuk?

⁴⁴ Na gu' na ñich jum kai na pich bha tu ñio'ki, jotmoda' joi guñ alhii chuk nañ jiñ iraab dir ua' nat jix bhai'm ilh.

⁴⁵ ɟa'p moo joidham jix bhai'm duu na pich bix jum jur ki'n ti jii'ñ na pui' tum duña' na jax jum titda guch Gɛ'kam tuk!

Gu Mariiya na tu a'ga' na jax jir tu'm kam gu Dios

⁴⁶ Ba'p kai'ch ip gu Mariiya:

Dho gu' aañ jiñ ii'mda' bhaan gɛ'kamtu'n ji gu Dios,

⁴⁷ nañ gu'x bhai'ñ chaat nat ba uana guñ ua'tulhdhara',

⁴⁸ gam nat gɛ'kam ki'n jiñ a'm ti tii nañ tii gampai' tu'm aañ nañ jir tujuandam tugi'ñ.

Ba' xib dir gammiji ja'k pui' pup jiñ chitdada' am gu ja'tkam nat joidham jix bhai' tuñ jii.

⁴⁹ Bixchu' gɛ'gɛr jup tum duu'nkam jiñ bui bap tu duu gu' gu Dios na bixchu'x bhaai' na pu tu duña',

na gu' giilhim jir jix uañ gui' na pui' tii' Dios.

⁵⁰ Na gu'x ja joi'mdat ja a'm ti niidhidha' gu Dios gui' nam mi' pui' jii'mda' na jax jix aa'.

⁵¹ Jix io'm jir gɛ'kam gu', bixchu'x bhaai' na pu tu duña' na jax ilhii'ñdha'.

Tii' nat mik ja bui'ñchulh nam jax kam aa'nda' gui' nam ja'p pix gɛ'gɛrkam jum taat ka'.

⁵² Gam nat bhammi dir ji ja tiipxi gui' nam gɛ'gɛrkam ki'n ka daraat, pu cham tu' ki'n ji bii mit.

Gui' ba' nam jir cham tu' dat, gɛ'gɛrkam ki'n xi ja darsak.

⁵³ Gio gui' nam giilhim kar jix chutumñigam kat,

pui' gammiji xi ja joot xi chu ja boosgidhak gu ja bixchu',

tu ja maa ba' gui' nam soi' tu'ii' nam cham tu' bia' ni ji'x.

⁵⁴ Nat gu' ba ti'ñcho nat bam ai nat pai' dhuuk tu dai nax ja joi'mdaix bhai' ja duña' gu Israel kam ja'tkam,

na gu'r ja'tkam tugi'ñ gio nam jir tujuandam tugi'ñ.

⁵⁵ Pui' pu xi ja tiidak ji gu' bijik guch bopxi kat,

pui' na jax gu Abraam maadit jir di' nat pui' tiidak.

⁵⁶ Pu'ñi ja'k ba' tii ip gu Mariiya. Mi' juruun ji gu' ji'k baik masaa'n buiñor gu Isabeel nat ba' ba jii ip gio mu ja'k kia'mi'ñ.

Na ba maaxilhia' gu Juan ja'tkam bop-kondam

⁵⁷ Ba' nat pai' dhuuk jum ai gu tanoolh, ba maaxir gu maraa'n gu Isabeel.

⁵⁸ Ba' gu jaa'nni'ñ gio gui' nam cham jax iim nam ja'p pix jix ja mat ka', ba maat jamit nat ba tii gu alhii, ba maat jamit sia nat gu Dios pix jix joi'mdak tiigik maa gu alhii. Ba' mi ɛɛk jup titda am nat joidham jix bhai' tu jii.

⁵⁹ Ba' nat pai' aich gu xijum baik tanoolh gu alhii, dai na mit ba tiit gio na mit matgilh nar Israel kam. Ba' jai' dhit tiix aagit am na git pui'p tii'nka' na jax gu taata'n Sakariyas.

⁶⁰ Gu' ji nat gu' cham aa gu di'ii'n, jup kai'ch pix:

—Juan ji nañ jix aa' na tii'nka' dhiñ alhii chuk.

⁶¹ Ba' tiip titda am gui':

—Jax dhui na cham jax chu'm iam pui' tii' na pim ji'k jir jum jajaa'nnim.

⁶² Ba' gu taata'n ba tikka am ip na jax ja'k jup jix aa' na tii'nka' gu maraa'n, ja noonob ki'n ja'p ba buixi'ñ am nam tikka.

⁶³ Ba' xi ja taa nam bha bhiiidha' maa'n gu uux komaarak sobkoñxim alhi'ch pa' na bhaan mi dhaasa' na jax ja'k jix aa' na tii'nka'. Ba' ja'pni mi' xi dhai: “Juan jach tiitga' dhiñ alhii chuk.” Ba' gui' gampai' ji dhuu'n jamit, nam gu' cham ilhdhat na jai' pui' ja'k jup ilhii'ñ na jax gu binga'n.

⁶⁴ Ba' mi' jotmoda' bhai' ji chu ñiokcha ip gio gu Sakariyas, jix bhai'm taatit xi gɛ'kamtu'n gu Dios jix dhaam ja'k.

⁶⁵ Ba' giilhim jix chooto'n jamit gui' nam mi'p tu'ii', gio nai' ja'p pix pui' tim tii nat jax tum duu na ji'x jir jujukgam na Judea dibiiir bhaan bipio'.

⁶⁶ Ba'p jum aa'nda' am gui' nam pui' tɛ kɛɛkɛ':

—ɛTu' chi ba'r jup tu'm da' ka' gu alhii nat mu pai' pu maaxir'?

Na gu' bix aixim joidham jix bhai' tu buada' gu Dios buiñor gu alhii nam xi chɛ kɛɛ, dhi' bhaan ba' tii xim ga'ngada' am na tu'r jup tu'm da' ka'.

Na tu a'ga' gu Sakariyas na jax jir tu'm kam gu Dios

⁶⁷ Ba' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gɛ' bhaan bam taja gu Sakariyas, taata'n gu alhii, ba' bhai' ji chu a'ga na jax jir tu'm kam gu Dios, jup kai'ch:

⁶⁸ ɟa'p moor jix bhai'kam ji tu' silhkam ki'n gu Gɛ'kam Dios!

Tii' nat moo bha jii ya' ja bui gu ja'tkam tugi'ñ Israel kam na ba' ya' ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara'.

⁶⁹ Bhach joochxi maa'n gui' na bixchu'x bhaai' na pu tu duña'.

Dhi' ba'ch boosga' mi' dhir bhaan gu boi nach bhaan mu ja'k ka jiiim nach pai' gammiji mi' pup jich chulhiindha'.

Maadit jir di' gu boxii'ñ gu Dabii' gui' na Dios jir tujuandam tugi'ñ kat bijik.

⁷⁰ Pui' pu xi ja tiidak ji gu' gu Dios gui' nam bijik bhaankamu'n jix u'uañ ki'n ya ja'p tu ja a'gidhimik gu ja'tkam,

⁷¹ na sap pu'ñi ka daasaim na pai' dhuuk jich palhbuidha' nam cham kach juanda' bix gui' nam xich bhaamki'ñ.

⁷² Jum aaya' sap na pai' dhuuk g'e'kam ki'n jix joi'm dai ja tigia' bix guch bopxi kat,

cham sap ba' ji'xkat mik bua' pui' na jax ja titda.

⁷³ Guch boxii' Abraam maadit jir di' nat pui' tiidak gu Dios,

⁷⁴ na sap pu'ñich palhbuidha' nam cham kach juanda' gui' nam xich bhaamki'ñ

nach ba' mi' dhir cham tu' bhaan ka totdonit dai gui' bar tujuandam tugi'ñ ka',

⁷⁵ nach cham tu' bhaan kach ua'tulhdhat mi' pui' ba jiiimda' na jax jix aa' gammiji nach ji'x ya duduaka' dhi tutku' bhaan,

na ba' bhammi dir bha ja'k pui'ch a'm jup ti niidhidha'.

⁷⁶ Ba' aap jiñ chio'ñ, jup ti'ya' am gu ja'tkam nap aap maadit jir di' gui' nam bijik ya ja'p tu a'gimik bhaankam gu Dios gui' nax io'm jir g'e'kam,

nap gu' aap biipi' ya ja'p ba tu ja a'gidha' gu ja'tkam na ba' mi' dhir ya'p ba aaya' gux io'm g'e'kam,

ja'p ji buusnia' nap biipi' ya' ba tu boi'nta'.

⁷⁷ Nap gu' ba ja mattuda' gu ja'tkam tugi'ñ na jax ja'k jix bhai' nam dui cham mu ja'k ka bhiiya' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiindha',

na gu' ba ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara'.

⁷⁸ Nat gu' gu Dios jich Gi'kora' g'e'kam ki'n ba xich joi'gilh,

ya' bach aichulh jix dhaam dir maa'n gui' na g'e' miimtu'.

Dhi' ja'p ji buus jich bui nat kia'pix bhai' ba tu kobxi gu tanoolh xia'lhui dhir.

⁷⁹ Ba' bix jich a'm tonnia', sia gui' nam jix io'm jix chu tukgam tir jup tu'ii'.

Joidham bax chu maax ka' nach ti niidhidha' nach jax ja'k joidham jix bhai'ch chaatit mi' pui' jiiimda' na jax jix aa' gu Dios.

⁸⁰ Pu'ñi ja'k ba' tu a'ga gu Sakariiyas. Ba' pix ji gi'lhidha' gu alhii, ti bhiijidha' na jax jir tu tu'm kam ya' dhi oi'ñga'n. Ba' nax io'm pa' bar g'e'ka', mu ja'p pix ba oirida' gampix jix chu gak kir. Jix io'm mikkat nat ba' nai' ji chu ja a'gi gu Israel kam ja'tkam.

2

*Na ba maaxilhia' gu Jesuus
(Mt. 1:18-25)*

¹ Jano' gu Auguusto Seesar bix kap jir g'e'kam ka' na ji'k Rooma bhaan bipio' gu dippir, ba' dhi' ja chia nam jum daasa' bix gu ja'tkam nam ji'k dhi' bhaan tu oi'dha'.

² Jano' kia'pix jir maa'nnim ka' nam jum daasa', nam gu' cham pai' dhuuk jum da'nsat biipi' dir. Jano' gu Sireenio jir jix kai' ka' ip mi' ja'k na pai' Siiria bhaan bipio' gu dibii'.

³ Ba' pui' ja'k duu gu Auguusto Seesar nam aa'nda' na mi'm daasa' gu jaroi' nar pai' kam ka' gu bijik dir kam boxii'ñ.

⁴ Pu'ñi duuk ba' gu Josee ma jii mi' dhir Nasareet na Galilea bhaan bipio' gu dibii', bhammi ja'k bhii Beleen na pai' Judea bhaan bipio' ip gui' gu dibii'; nat gu' bhai' maaxir gu boxii'ñ Dabii' nar g'e'kam kat bijik.

⁵ Sia gu Mariiya bix jup xi baidhak nam gook dit jum daasa', gui' nat pui' ba tii'n na bhii'ma'n jum tiimo' nam maap tu oi'ñcha'. Ku gu' pu bar dakoo pix tu'n da' ji ba' gu Mariiya ki'n gu alhii.

⁶ Ba' janoo' pik jup mam ai gu tanoolh na pai' dhuuk maaxilhia' gu alhii nam bhai' ka oipo Beleen.

⁷ Cham jup ja ai gu' mijii na pai' tim tibiappu na git mi' dodhia' gu Mariiya, na mit gu' suu'n gu ja'tkam na mit mui' bham jumaap. Mu ja'k jamit ba' jii nam pai' ku-upka' bix aixim tu'm gu sasoi'. Mi' ba' dua gu Mariiya ki'n gu biipi' kam maraa'n, jajannulh ki'n xi bhii'bgak bhai' xi boo'n bhaan gu' nam sasoi' mi tu kua'.

*Gu nobii'ñ gu Dios na ba ja aagi'ñdha'
gu kakasnir bipia'dam nat ba maaxir guch
Xoi'kam*

⁸ Ba' ji'kchi gu ja'tkam bhammi baasi'n dir ja'p jup tibiapka' am gampix nam bhai' darket tu bipia'da' gu ja kakasnira' nam ja bia'ka'.

⁹ Ba' cham pum aa' am nat jotmoda' g'e' nammii ja'p ba tu maaxir mi' bix xikoolh nam pai'p tu'ii', gu' gu nobii'ñ gu Dios nat mi' bam maax ja bui nat g'e' ton nam ba' bhaan machia' na dhi'r di' gui' na bhaankam oiri gu Dios. Gu' gui' giilhim jix chooto'n jamit.

¹⁰ Ba' gu nobii'ñ gu Dios jup ja titda:

—Cha'pim totdon ka'. Aañ jam ua'tulhi'ñ ji maa'n gu ñi'ook na pim bhaan joidham jix bhai'm ilhdha', sia bix gu ja'tkam pui'x bhai'p jum ilhdha' am nam pai' dhuuk machia'.

¹¹ Ja'pniñ tu'm jam ua'tulhi'ñ: Maa'n bha'ñi dhir maaxir gu alhii xib dhi tukaa' na pai' kiokat bijik gu Dabii. Dhi'r di' gui' na

pim naira na saak bha jootsa' gu Dios ya' dhi oi'nga'n na jam palhbuidha'.

¹² Kani gor ti tii'mbop na bha ja'p bo'ka' bhaan gui' nam sasoi' mi tu kua' jajannulh bhiibgixim ki'n.

¹³ Ba' jotmoda'x io'm mui' bhai' bam maax jamit gu noonbi'ni gu Dios nat jax pix mi' ji tiimo nat tu a'ga gu maa'n, ba'p kai'ch am bii'x dhit nam ge'kamtu'n gu Dios:

¹⁴ iAach jix bhai'ch chaatit ge'kamtu'n gu Dios nach ji'k mia'n jup tu'ii' bui'noor! Nat gu'x joi'mdak jix bhai' ba ja duu gu ja'tkam ya' kam dhi oi'nga'n, dai ba' na ja a'm ba ti niidhidha' gui' nam ji'k mi' pui' jimda' na jax jix aa'.

¹⁵ Ba' na mit pai' jii'x dhaam ja'k gu noonbi'ni gu Dios, gu kakasni' bipia'dam jup jum ti tida am:

—Each mu jii'm Beleen nach tii'mpo' gu alhii nat pui' maaxir na jax jich chitda guch Gi'kora'.

¹⁶ Ba' na mit jax guguu mi' bhii mit na mit tiigim. Mummy mit ba ji bubua na pai'p tu'ii' gu Mariiya gio gu Josee, gu alhii bha ja'p bo' bhaan gui' nam sasoi' mi tu kua'.

¹⁷ Ba' na mit pai'x bhai' xi chii'gik gu alhii gu kakasni' bipia'dam, ba ja aagi'ni am gui' nam ji'k mi'p tu'ii' nar tu'p tu'm da' ka' gu alhii, xi ja aagi'ni am na maa'n gu nobii'ni gu Dios pui' ja tida.

¹⁸ Ba' gui' mi' pui' pup tu'ii' am nam ba ja aagi'ni nar tu'p tu'm da' ka'.

¹⁹ Gu Mariiya ba' dai jura'ram jup xim ga'nga tii na jax jir jum duukam pui' nam ji'k jax kai'ch gu kakasni' bipia'dam.

²⁰ Ba' ba jii mit ip gio gu kakasni' bipia'dam xi ge'kamtudidhat gu Dios, xi laalagidhat am ji'x gu alabaa'n, jix bhai'm taattu' am gu' na mit pui' ti tii na jax ja aagi'ni gu nobii'ni gu Dios.

Nam mui' ba bhika' gu Jesus ge' chiop

²¹ Ba' nat pai' aich gu xijum baik tanoolh gu alhii, dai na mit ba tiit gio na mit matgilh nar Israel kam. Jesus jamit tii na jax ja'k pu aagi'ni gu nobii'ni gu Dios gu Mariiya bi'pi' dir na ba' moo bar alhi'ch ki'kam ka'.

²² Ba' pui' ja'k jup tu aagix ka' nat tu ua'nak gu Moisees bhaankamu'n gu Dios, nam cham pai' buanda' ji'k tanoolh gu u'uub mi' dhir ja ki'aam no' mit pu'ni kia'pix dudua a'aalh ki'n. Pui' duu ip ba' gu Mariiya, cham pai' buus ji'k tanoolh. Nat pai' xi aichdhak na ji'k aagix ka' na mit ba' ba bhik gu alhii bhammi Jerusaleen, bhai' na pai' kiika' gu ge' chiop nam ba' bhai' dhir iimchuxdha' gu Dios.

²³ Na gu' sia pui' ja'k jup tu aagix ka' nat pui'p tu ua'nak gu Moisees bhaankamu'n gu Dios. Ja'pnim kai'ch: "Iimchuxdhidha' pim gu Dios gu a'aalh chichio'ni gui' nam bi'pi' maaxilhidha'."

²⁴ Pu'ni ba' kai'nikam mu bhik jamit bhammi Jerusaleen. Ba' sia pui' ja'k jup tu aagix ka' nam aa'nda' nam tu makgirxidha' gu Dios gu u'uub no' mit pu'ni kia'pix ja tii gu a'aalh, jup jum kai'ch na sap sia tu' gio'nda' gook piam gook gu joojoi.

²⁵ Ba' maa'n gu maa'nkam bhai'p kioka' Jerusaleen, Simeon tiigim, na mi' pui' jimda' na jax jix aa' gu Dios, gammiji tu daanda'. Ba' jai' pui' tiip ti niirada' na pai' ba' duuk pui'x ja joi'mdai ja palhbuidha' gu Dios gu Israel kam ja'tkam nam ja tulhii'ncu'nda' gu jai' ja'tkam maakam dir ja'k kam. Ba' na gu' bhaan jup tu'ni'gida' gux Dhuudu' kam jix Ua'i' i'mda',

²⁶ gui' pix pui' jurtu'nka' na chakui mukia' na ya' ba aaya' guch Xoi'kam na Dios bha jootsa'.

²⁷ Ba' gui' pix jix Dhuudu' kam jix Ua'i' i'mda' pui' jurtuda na mu jimia' ge' chiop, mummy ba ji buus. Maap pix mi' ji aajim am gu Jesus gu gi'korga'n na mit mi' pui'p ba tu du'niim na jax tu aagix.

²⁸ Ba' xi dhaagik gu Simeon gu alhii ma tu a'gax dhaam ja'k bui'noor gu Dios, jup kai'ch:

²⁹ Taxchaab dho ba'ch Gi'kora' na pich bhai' bach joochxi gui' nap saak pui' bha jootsa' na pich jax ja tiidak guch bopxi bijik.

Ba' aa'i xib cham tu' bhaan jax ka'i aa' sia pich ba' ba'i dho'ficho na'i ba mukia' na'i jir jum tujuandam tuk,

³⁰ na ni'ch gu' ya' ba tii'ni buupui ki'n gui' na ya' ja ua'ndha' gu ja ua'tulhdhara' gu Israel kam ja'tkam.

³¹ Xib japich ba' mui' ba ji kai nap jax jix aa' di'ihl jich Gi'kora' nap tu du'nia' xi ja ni'i'fichudat bii'x gu ja'tkam nam ji'k jix jai'ch ya' dhi oi'nga'n.

³² Na gu' dhi' ba'r di' gui' na joidham ge' tanoor na ja bi'fuidha' bii'x gu ja'tkam nam ji'k jix jai'ch,

ba' mi' dhir dai nam pix jix bhai' ba ja aa'nda' gum ja'tkam tuk Israel kam na pich jix bhai' ba ja duu.

³³ Ba' gu Josee gio gu Mariiya gampai' ji dhuu'n jamit nat gu ja mar bhaan tu a'ga gu Simeon jix dhaam ja'k, mi' pix pui' pup tu'ii' am.

³⁴ Ba' bii'x gook xi chu ja daa'nxidhak gu Simeon na sap ba'x bhai' tu ja jimda'. Mi' dhir ba' moop tida dai gu Mariiya:

—Kani nap xi'i kaaya' na'i jax jum tida'. Dhi alhii bhammi dir bha ja joochxi gu Dios gu Israel kam ja'tkam. Jai' mi' pui' jimia' am na jax ja tida', jai' ba' cham. Jix io'm jir mui' ka' am gui' nam cham mi' pui' jimia',

³⁵ sia kum gu' tiix maatiit kaaya' na jax kai'nikam jup ja tida', gu' pix ji nam gu' di'ihl jix bhaamut kaaya', dhi' ba' bhaan jix maati' ka' nam di'ihl cham aa'nda'. Aap ba' gi'ihlim

jix buam jum aa'nda' tii, ja'p tu tadtaka' panaas na jaroi' kuxiir ki'n bham sissida'.

³⁶ Ba' maa'n gu ubii jagi' bhai'p oirida' Aana tiigim na bhaankamu'n gu Dios tu ja a'gi'ndha' gu ja'tkam nam jax ja'k mi' pui' jii'mda'. Gu taata'n Panuel tiigich, maadit jir di' kat gui' nam Aseer jir bopxi'n. Ba' dhi Aana alhii pa' oidhak maa'n gu chio'fi, gu' ji na mit gu' xijum gook oidha' pix maap tu oi'ficha, ma muu ip gu binga'n.

³⁷ Diihl ba' pup oiri nat dir diihl bii, maakob oo'm daman maakob oidha' bap duu jano' dir. Gu' ba' mi' pix ja'k ji ai chiop na pai' ba' pup jir tujuandam tugi'fi gu Dios, cham pai' maakam ja'k ka buus. Gammiji tu juanda' mi' dhi chiop nabap tanoolh gio nabap tukaa', gam nam saabda', gio na tu daanda'.

³⁸ Ba' gui' ji' Aana jai' mi'p ba ji buus na pai' gu gi'korga'n gu Jesusus, jai' ba'p ma taxchaabgi gu Dios jix dhaam ja'k. Mi' dhir ba' nai' pui'p ba ja titdaim gui' nam pui'p ti niira na pai' ba' duuk pui'x ja joi'mda'i ja palhbuidha' gu Dios gu Israel kam ja'tkam, pui' ja titdaim nat ya' ba ai gui' nam jaroi' niira.

Gu Mariya gio gu Josee nam ba jimia' ip gio mu ja'k Nasareet

³⁹ Ba' na mit biix pui' xi chu duuk gu gi'korga'n gu Jesusus na jax ja'k aagix na tu ua'fiix gu fiio'ki'fi gu Dios, giop ba jii mit mu nam ja'k Nasareet nam pai' oi'dha', na pai' Galilea bhaan bipio' gui' gu dibiiir.

⁴⁰ Ba' gu alhii pix ji gi'lhidha', jix io'm bax chi bhii'fi ka' gio nax io'm bax oo' ka', gam nax bhai'm taat ka', na gu' bhaan ti niidhidha' gu Dios.

Gu Jesusus na mi' daaka' g'e' chiop

⁴¹ Ba' gu gi'korga'n gu Jesusus mui' pu jimimida' am bhammi Jerusaleen nabap oidha' na pai' dhuuk jum aajidha' bhaan Paaskua ta'm.

⁴² Ba' nammi nat giop bam ai, gio mit mui'p ma jii, biix jamit xi baidhak gu Jesusus, na gu' mambhiix daman gook oidha' ba bia'ka'.

⁴³ Ba' nat pai' buus gu bhaan Paaskua ta'm, gio ja'k jup ba suulhgichu' am mu ja'k ja ki'aam, gu' ji nat gu' bak gu Jesusus bhammi pup bii Jerusaleen. Pu cham maat am gu gi'korga'n no't bhammi pai'p bii,

⁴⁴ Ja'p jum aa'ntu' am gu' na mi' pai' ja saagi'fi jim gu ja'tkam nam giilhim mui' mu jii'm. Maa'n tanoolh gu' pu ba jii mit na mit ba' nai' tii ba ji gaa mi ja'p ja bui gu jajaa'nni'fi gio mi ja'p ja bui gui' nam ji'k jix ja maat.

⁴⁵ Cham pai' tii mit. Ba' gio mi' dhir ja'k jup ma suulh jamit na mit gaagam bhammi Jerusaleen.

⁴⁶ Nammi baik tanoolh ki'n ba' ka tii mit bhai' g'e' chiop na ja saagi'fi daa gui' nam sap jix mat ka' gu fiio'ki'fi gu Dios, ja k'e'e nam aagi'fi gu fiio'ki'fi gu Dios na bha ja tikka.

⁴⁷ Ba' ji'x gampai' ji dhu'ntikda' am biix gui' nam ji'k mi'p tu'ii nam sap cham pai' dhuuk jax chu'm alhii pui' k'e'k'e't nax io'm jix chu maat.

⁴⁸ Ba' na mit ba tii gu gi'korga'n na pai' daakat pix chu' kai'ch, gampai' ji dhuu'n jamit ip sia, nam gu' cham ji'xkat pai' dhuuk pui' niidhat gu jax chu'm alhii na jax ja'k tu jim gu Jesusus. Ba'p titda gu di'ii'n:

—Jax ba'fi chio'fi ku pich ba'ch o'fiixi? Nai'ch chiim gaa'fichu' gook dit dhim taat jix buam jich aa'ntugit.

⁴⁹ Ba' gu Jesusus jup ja titda:

—Jax ku pim ba' moop jii ga'nga? Na gu' aa'fi jii a'm jum aa' na'fi machia' na jax jir tu'm kam gu' Gi'kora'. Jum aa' na'fi ya'p tui'ka' na pai' ba'kchudhix.

⁵⁰ Pu cham maatit kai mit gu gi'korga'n nat jax kai'fikam jup ja ti'n.

⁵¹ Ku gu' pu ja oi ji ba' gu Jesusus mu ja'k Nasareet pui' xi ja titdak, na gu'x ja k'e'k'e' tu' nam chianda'. Ba' pui' pix jum aa'nda' jura'ram bhaan gu di'ii'n na jax ba'r jum duukam na jax ja'k tu jim gu Jesusus, tiim ga'ngada'.

⁵² Ba'x chi bhii'fi kam gi'lhidha' gu Jesusus, gam nax bhai'm taat ka', na gu' bhaan ti niidhidha' gu Dios, gio gu ja'tkam joidham pix jix bhai' aa'nda' am.

3

Gu Juan na ja bopkonda' gu ja'tkam (Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

¹ Ba' jumaip bar g'e'kam ka' biix kap na ji'k Rooma bhaan bipio' gu dippii, Tibeerio ba ti'i'nka' gui' na bar g'e'kam ka'. Mambhiix daman jix chamaam oidha' bhai' pu bap duu na ba' gu Poonsio Pilaato mi'p bar jix kai' ka' dai mi' na ji'x Judea bhaan bipio' gu dibiiir. Mu ja'k Galilea ba' Eroodis tiigim mi'p jir jix kai' ka' jano'. Mu ja'k Iturea ba' gio Trakoniite, maa'n Piliip tiigim mi'p jir jix kai' ka' dhi gok kap, jir jum jajaa'nnim ka' am gook dit gu Eroodis. Ba' mu ja'k na pai' Abiliniia ti'ii, maa'n Lisaanias tiigim mi'p jir jix kai' ka'.

² Gu' ba' maa'n Anaas tiigim gio jumai Kaipaas, jix io'm jir ja g'e'g'erkam tuk ka' am gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam. Dhi' ji' ba' biix nam g'e'g'erkam ki'n ka darka', gu Dios mummy ja'k ba tu a'gi gu Juan gui' na Sakariiyas jir maraa'n. Mummi tu a'gi gampix jix chu gak kir na pai'x joi'ndha' na oirida', jup titda na ampix bax bhaai' na pai' dhuuk jir am na ba tu ja a'gi'fi'mira' gu ja'tkam mu ja'p nam pai' jax tu oi'dha'.

³ Ba' gui' ma jii ip nat tu ja a'gidham, mu ja'p ji bhii bñix ju'ndharam gu Jordaana Ak gè' na mi' bhix, jup ja titdaida' nam soi'm ilhdhai bam bopkona' na ba' dhi' bhaan jix maati' ka' na mit mi' pui' ba jii na jax jix aa' gu Dios, ba' dai na ba uañchudhix ka' gu ja ua'tulhdhara'.

⁴ Ba' pui' ji chu buus na jax jum kai'ch mi' nat pai' tu ua'nak bijik gu Isaiiyas gui' nat bhaankamu'n gu Dios tu ja a'gidhak gu ja'tkam. Jup jum kai'ch:

Maa'n gu maa'nkam mu ja'p gampix jix chu gak kir ji jimdat jup ja titdaim gè' ki'n gu ja'tkam:

“Gor jix ki' bim duuñ,

bar mia'n na bhai' ba jim gu Gè'kam.

Mi' pim sap pui' ba jimia' na jax jix aa'.

⁵ Na pim gu' ja'p pix tu'ii' na jax gu boi no' giilhim gè'gèr jix kakolhbik gam no'x ñoonolh na jax ja'k cham bhai' tum oiri.

Jam a'm jum aa' ba' na pim mi' pui' jimia' na ba' tim ki'mpiga' jam i'ii'mda' ir bhaan nax chu buichik.

⁶ Na gu' maaxik ya aaya' gui' na Dios bha jootsa',

bñix dhit tigia' am gu ja'tkam.

Dhi' ba' ya' ja' uañdha' gu ja' ua'tulhdhara' nam bñix aixim tu'm ki'n jix u'ua'tulhdhix.”

⁷ Mi' ba' Jordaana Ak ja bopkonda' gu Juan gu ja'tkam. Mui' pix mi' ji aajidha' am nam xim bopkonamtu'nda'. Ba'p ja titdada' gu Juan:

—¿Jaroo ba' moox bhai'p ba duu na ba jam aagi'ñ na pim jax ja'k dui cham jum tulhiña' na cham xiim bam aajim na tu tulhiñchuda' gu Dios ku pim ba' ga'm ba jiiim? Ja'p ji buusan gu' na pim jir kooko' gux bhaa'mnagam na pim cham mi' pui' jiiim na jax jix aa' gu Dios.

⁸ Ku gu' no' pim silhkam cham aa' na pim jum tulhiña', jum aa' ji na pim pui' ja'k ba tu jimda' na jax ja'k bhaan jix maati' ka' na pim soi' bam ilhi'ñ buiñor gu Dios na ba' gui' xi jam joi'mda' ip. Cha'pim jax jum aa'nda' na pui' pix jup xi jam joi'mda' na pim chi panaas xir bopxi'ñ gu Abraam. Jax dhui na gu' gu Dios sia joodai bopxichuda' gu Abraam no't xi ilh, no' pim aapi'm cham mi' pui' tu daa'ñchu' na jax ja'k tu daa'ñchugit bijik gu Abraam. Na gu' tu' na pix jix bhaai' na pu duña' gu Dios na jax ja'k ilhi'ñdha' gu tu', na gu'r gè'kam.

⁹ Gio gu' ja'p ji buusan na pim aapi'm jir i'ix gui' nam i'bhai'ñchardat jix maikak bñebñe. Ba' no' maadit cham kiki' i'bhai'ñchar, piam ku pu cham tu i'bhai'ñchar, amuub dho ba kaat gu baiñdhas na ki'n jum iarai xim biimsai maap xim jumpada' mi' xim kixdha' gu tai ku mu jagia', daman pup bñix takaa'n xim boosgai

bhai' xim iabu' na ba' cham jai' bhai'p ka i'punda'.

¹⁰ Ba' gu ja'tkam nam mi'p tu'ii' bhai' ba tikka am, jup titda am:

—¿Gu' jax jach ba' ja'k xi chu buada' nach ba' cham jich chulhiña' jich jaduun'?

¹¹ Ba' gu Juan jup ja titda:

—Dho na pim jix ja joi'mdai ja tigia' gu ja'tkam gui' nam gampai' tu'ii' nam cham tu' bia'. Ji'ma'n japim ja makia' gu jam jajannull no' pim go'gok ja bia'. Gio no' pim jaroi' ñii'ñ na uamaim, xi onbai'ñdha' pim gu koi' no' pim aapi'm bia'.

¹² Ba' gu tuumiñ tutaandam tugi'ñ gux io'm gè'kam Rooma kam ji'k mi'p ai mit nam pui'p xim bopkonam. Ba' pui' bhai'p ba tikka am gu Juan, jup titda am:

—¿Aach gi, jax ja'k jup xi chu buada' jich jaduun' na ba' pui' cham jup jich chulhiñchuda' gu Dios?

¹³ Ba' gu Juan jup ja titda:

—Dho na pim cham ja'p pix ja chianda' gu ja'tkam nam mui' tu namki'ñdha' na pim jix aagit na jai' jam a'm bi'iidha', daipu' ji na ji'k pix aagit nam tu namki'ñdha'.

¹⁴ Ba' ji'k ip gu sandaarui'x mi' dhir ja'p bhai'p ba tikka am, jup titda am:

—¿Aach gi, jax ja'k jach jup xi chu buada' na ba' pui' cham jup jich chulhiñchuda' gu Dios?

Ba' gu Juan jup ja titda:

—Dho na pim cham jaroi' ja'p pix bha taanda' gu namki' no' pim jix maat nat cham tu' jax dhuu, ni ku pim cham tu' ki'n ji iattulhdhai mu pai' ba kiksaidha' na pim tañiidha'. Ja'kbui' pim pix ki'n jix bhai'm taat ka' na pim ji'k mai'chik.

¹⁵ Ba' gu ja'tkam am nai' ti ñii'ñdha' am nam ja'p jim aagit na tu' pik jax ba ji dhuña' gu Juan nam cham pai' dhuuk pu chu'm ñii'ñdha', xim ti tikkat am no' sap ba'r di' guch Xoi'kam nat bhai' ba joot gu Dios gui' na pui' saak bha jootsa', ka' ba' gu'r jumai.

¹⁶ Gu' ji na gu' bñix jup ja titda gu Juan nam ji'k mi'p tu'ii':

—Aañ xib dai suudai' ki'n pix nañ ya' ka jam bopkon na pim jax jiiñ ñii'ñ, matgim maa'n gatuuk dir bhai'p jim ji gui' nax io'm jir gè'kam, cham tu' pui' na aañ. Cham ji'x iam jir jupaabkamu'n iñ nañ git tu' suuska'n jup xi kookoxchulhdha'. Gui' dho gi gu' jam bopkona' ji ki'n gux Dhuudu' kam jix Uañ I'mda' gio tai ki'n, na gu'x io'm bixchu'x bhai' na pu tu duña' na jax ilhi'ñdha'.

¹⁷ Gio gu' sia ja'p jup ji buusan japim na gu tiriik. Ba' pu ua' gui' na ki'n jam jilhbida' na pim jix chanaara', ja'p ja'k dilhkok ji bi'ya' gux ki', gio gu tanaara' ja'p ja'k ip. Ba' dai gux ki' ulhña' maa'n kap na pai' dai gu tiriik jum ulhiis, gu tanaara' ba' maidha' na pu cham ji'xkat ka tukia' gu tai.

¹⁸ Pu'ñi ja'k ba' ja titdada' gu Juan gu ja'tkam na tu ja a'gi'ñdha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, gam bix aixim nam jax ja'k jum guguuxdha' nam mi' pui' jimia' na jax jix aa' gu Dios.

¹⁹ Ba' gu Juan ji'kchi kim jup ñiok gux kai' Eroodis na sap cham jir am nat gan bhii gu Erodiyas, sia ku tii'ringa'n gu sipdhi'ñ Piliip. Bix pui'p xi chitdada' na ji'k tu'x buam tu buada'.

²⁰ Gu' ji nat gu'x bhaamut pix kai gu Eroodis, dai nat ba tu chia nam kuupa' na sap gan buam titda, alhi'ch pup xim ua'tulh.

Gu Jesusus nat tu chia nam bakuana'

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

²¹ Ba' ja'pnip tum duu jano' na mit chakui kuupak gu Juan na mummy oirit Jordaana Ak ka ja bopkonda' gu ja'tkam. Bix gu Jesusus chia ip na mi' bakuana'. Mi' nat xim bakuanak mui' ji chu daani buiñor gu Dios jix dhaam ja'k. Mi' dhir ba' joidham bhai' jim kupio' gux dhaam mi' pui' na ka tu daan.

²² Ba' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' maaxik bhammi dir bhai' ji chim ja'p tu'm na gu gioda'. Gio ba' nat bhammi dir bhai' ba tum a'ga, jup tum kai'ch:

—Aap jir di' guñ mar nañ joidham jix io'm xim da', na ñich gu' gē'kam ki'n jum a'm ti tii dai aap.

Gu bijik dir kam bopxi'ñ gu Jesusus

(Mt. 1:1-17)

²³ Ba' nai' ji chu ja a'gi gu Jesusus gu ja'tkam na ba bia'ka' ji'k maa'n oo'm daman mambhix oidha'. Ba' pui' ilhii'ñdha' am gu ja'tkam nar taata'n ka' gu Josee, gio mi' dhir gu Josee, Elii jup jir taata'n kat.

²⁴ Gio mi' dhir gu Elii, Matat jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Matat, Lebii jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Lebii, Melki jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Melki, Jana jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Jana, Josee jup jir taata'n kat.

²⁵ Gio mi' dhir gu Josee, Matatiyas jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Matatiyas, Amoos jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Amoos, Naum jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Naum, Elsi jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Elsi, Nagai jup jir taata'n kat.

²⁶ Gio mi' dhir gu Nagai, Maat jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Maat, Matatiyas jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Matatiyas, Semei jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Semei, Josee jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Josee, Judaa jup jir taata'n kat.

²⁷ Gio mi' dhir gu Judaa, Joanan jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Joanan, Reesa jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Reesa, Sorobabeel jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Sorobabeel, Salatiel jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Salatiel, Neeri jup jir taata'n kat.

²⁸ Gio mi' dhir gu Neeri, Melki jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Melki, Aadi jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Aadi, Kosam jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Kosam, Elmadam jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Elmadam, Er jup jir taata'n kat.

²⁹ Gio mi' dhir gu Er, Josue jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Josue, Elieser jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Elieser, Jorim jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Jorim, Matat jup jir taata'n kat.

³⁰ Gio mi' dhir gu Matat, Lebii jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Lebii, Simeon jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Simeon, Judaa jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Judaa, Josee jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Josee, Jonaan jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Jonaan, Eliakiim jup jir taata'n kat.

³¹ Gio mi' dhir gu Eliakiim, Melea jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Melea, Mainaan jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Mainaan, Matata jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Matata, Nataan jup jir taata'n kat.

³² Gio mi' dhir gu Nataan, Dabii jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Dabii, Isayii jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Isayii, Obed jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Obed, Boos jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Boos, Salmoon jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Salmoon, Nasoon jup jir taata'n kat.

³³ Gio mi' dhir gu Nasoon, Aminadab jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Aminadab, Aram jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Aram, Arni jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Arni, Esrom jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Esrom, Paaris jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Paaris, Judaa jup jir taata'n kat.

³⁴ Gio mi' dhir gu Judaa, Jakob jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Jakob, Isaak jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Isaak, Abraam jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Abraam, Taree jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Taree, Nakor jup jir taata'n kat.

³⁵ Gio mi' dhir gu Nakor, Serug jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Serug, Ragau jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Ragau, Peleg jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Peleg, Eber jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Eber, Sala jup jir taata'n kat.

³⁶ Gio mi' dhir gu Sala, Kainaan jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Kainaan, Arpad jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Arpad, Sem jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Sem, Noee jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Noee, Lamek jup jir taata'n kat.

³⁷ Gio mi' dhir gu Lamek, Matusaleen jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Matusaleen, Enok jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Enok, Jared jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Jared, Mahalaleel jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Mahalaleel, Kainaan jup jir taata'n kat.

³⁸ Gio mi' dhir gu Kainaan, Enoos jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Enoos, Set jup jir taata'n kat. Gio mi' dhir gu Set, Adaan jup jir taata'n kat. Ba' mi' dhir gu Adaan, gu Dios jup bar taata'n, nat gu' dhi' bii'pi' ya do'ficho gu Dios dhi oi'n'ga'n bhaan.

4

Gu ja'ook na tix mai'chim ka' gu Jesusus (Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

¹ Ba' mi' Jordaana Ak nat jum bakua gu Jesusus, g'e' bhaan jum tajaan gux Dhuudu' kam jix Uaŋ I'i'mda'. Mi' dhir ba' pu silh mu ja'k bhii' maa'n kap gampix jix chu gak kir na pai' pu cham jaroi' oir', na gu' gux Dhuudu' kam jix Uaŋ I'i'mda' pix nat pui' jurtuda.

² Pu kai'fikam pix mu ja'k bhii' nat mi'm saabum gook oo'm tanoolh gam gu bix chukaa', pu cham tu' nat juu. Ba' nat pai' pu ba aich gu ja'kbui' tanoolh gio gu bix chukaa' nam saab, gu ja'ook mi' ba ai. Tii ilhdhat na mi' mai'chia' git na kapbhai' mi' kax bhio',

³ jup titda:

—No'p silhkam aap Dios jir maraa'n, eap ja'p tii'n dhi jodai na paan jup jum duŋia' no't moo pui'm duu.

⁴ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Jax dhui nap jum kai'ch mi' na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam nax io'm jum aa' na mi' pui' jimda' gu maa'nkam na jax jix aa' gu Dios na ba'x bhai' tu jimda', cham tu' gu tu' koi' ki'n.

⁵ Mi' dhir ba' maa'n oidha' kuu' am xi baidhak xi chu joojoi'fichuda bix kap na ji'x g'e'ger jir kikcham na ji'x jir oi'n'ga'n.

⁶ Ba'p titda:

—Jiŋ a'm jup tu' tui' bix dhi' nap ji'k tu' ni'i'n, pu bijik dir jiŋ a'm tu bii' nat dir ya' ji tum kikchamta dhi oi'n'ga'n bhaan. Ba' aaŋ ya' dir ja'p ja'k pui'p jix bhaai' naŋ tu makia' gu jaroi' naŋ ilhii'ndha',

⁷ pui' na jax aap tum makia' iŋ no' pich mi'ni ja'p jum o'lhia ki'n kikbok pui' xi chii naŋ aaŋ jir g'e'kam. Bix jum a'm ji chu bi'ya'.

⁸ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Jax dhui na gu'p jum kai'ch ip mi' na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam na dai gu Dios jix bhai' nach g'e'kamtu'nda', cham tu' juma'i. Dai gui' pix jach jir tujuandam tugi'ŋ ka'.

⁹ Ba' bhammi ja'k jup baidhak Jerusalem bhai' na pai' kii'k gu g'e' chiop, kuugaram xi kii'sak jup titda:

—Eap ya' dir mu tuudaiŋ no' silhkam jum a'm ti niidhim gu Dios nap saak pui'r maraa'n.

¹⁰ Gio gu'p jum kai'ch mi' pai' na mit tu ua'nak gu bijik dir kam:

Gu Dios bha ja jootsa' gu noonbi'ŋ nam jum nuukdaidha' gammiji na cham tu'm duŋia'.

¹¹ T'e'kob jum bapmi'ndhidha' am nap ba' cham mi' pai' jax chu'm jodai cha'm jutbu' ilhia'.

¹² Ba' gu Jesusus jup titda:

—Jax dhui nap jum kai'ch ip sia mi' na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam nax xid-huu no' jaroi' mamai'chik gu Dios, na gu'r g'e'kam.

¹³ Ba' cham ka bhaai' gu ja'ook na jax dhui ka mai'chia' gu Jesusus, pui' ma jii ip gio. Ku gu' gatuu'k gio tiip mai'chia' ji.

Na kia'pix ba ji chu ja a'gidha' gu Jesusus gu ja'tkam mi' Galilea

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴ Ba' gu Jesusus giop ba jii mu ja'k Galilea, pu maa'n na jax g'e' bhaan tajaanixchu'nda' gux Dhuudu' kam jix Uaŋ I'i'mda', gam na bixchu' bax chu bhaai' na pu tu duŋia' gu tu' na jax ilhii'ndha'. Ba' bix na ji'x Galilea dibii' bhaan bipio' pix ja'x pui' kai'chdha' am gu ja'tkam na mu pai' joidham jix bhai' tu bua gu Jesusus.

¹⁵ Mi ja'p ba' pu tu ja a'gi'ndha' chichiop gu Israel kam ja'tkam nam pai' jax jum jumpa'nda' nam tu daanda' bui'ŋor gu Dios. Ba' joidham k'e'k'e' am, pix jix bhai' aa'nda' am.

Gu Jesusus nam cham kii'galhdha' gu ja'tkam mi' Nasareet

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

¹⁶ Mi' dhir ba' mu ja'k ba ai gu Jesusus Nasareet na pai' gi'lhix. Ba' nat giop bam ai nam pai' dhuuk cham tu juanda' dai gu Israel kam ja'tkam, mu ba ai chiop nam pai'm jumpa'nda' ip nam tu daanda' gu mi' kam. Ba' xi chia mit na kikboi xi ja jiŋkaixdha' gu ŋio'ki'ŋ gu Dios,

¹⁷ xi maa mit gu u'uan gui' nat Isaiiyas tu ua'nak, gui' na bijik bhaankam gu Dios tu ja a'gidhimik gu ja'tkam. Ba' nat bhai' ji silh, ba tii mi' na pai' ja'pnim kai'ch:

¹⁸ Gux Dhuudu' kam jix Uaŋ I'i'mdaga'n gu Dios jiŋ a'm tajaanix,

nat gu' diih gu Dios jiŋ a'm ti tiigik jiŋ tajaan naŋ ba' ya ja'p tu ja a'gidha' gux bhai'm kai'chdham ŋio'ki'ŋ gui' nam soi' tu'ii' nam cham tu' bia' ni' ji'x,

gio gui' nam ji'k kuup jaŋ xi ja do'ficho xi ja chiŋia' nam jix bhai'm taatit mu ja'p ba oipoda',

gio gui' nam cham ŋii'ŋia ka' naŋ tu ja tii'fichoda'.

Bix gui' nam ji'k jum tulhiiŋ jaŋ jix bhai' ja duŋia',

¹⁹ xi ja aagi'ndha' iŋ nat ampix jum ai oidha' nat jix joi'mdak ja a'm ba ti tii gu Dios.

²⁰ Ba' nat tiimok gu Jesusus nat ja jiŋkaix, giop xi ŋiansapak gu u'uan mu ja'k xi maakak

gui' na mi'r tujuandam chiop mi ja'p ji dhaibu ip gio. Gu' ji nam gu' bha ti ni'i'ñ gu ja'tkam nam ti ni'ra na ja aagi'ñdha' na jax kai'ñkam jup jum kai'ch mi' nat pai' ja jai'ñkaix.

²¹ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dhi' na pimit ji'k jax kai na ñich jam jai'ñkaix gu ñio'ki'ñ gu Dios, xib ya' pui' ba tu tui'dhi'.

²² Ba' pix jix bhai'm taat am biix gu ja'tkam nam mi'p tu'ii' nam joidham kēē gu tu a'ga gu Jesusus, pix jup jum ti titda am:

—¿Dhi' aa gu Josee gu maraa'n?

²³ Ba' gu Jesusus jup ja titda ip gio:

—Ja'p japim dho chiñ chiida' nam jax kai'chdha' ya' gu ja'tkam na saak jix bhaai' na diilh xim dua'ñdhai no' bax ka'ook gu jaro'i' nax maatit ja duduadhi'ñdha' gu ja'tkam. Gam chi ja'pni: “Pui' na chich jax ti kai na pich joidham jix bhai' tu duu mu Kapernaum, pui'p jup xi chu duña' ya'm dirba' am na pich pai' g'i'ir.”

²⁴ Mui' xi chu ja a'gi'ñchu' gu Jesusus, jup ja titda:

—Jax dhui nam gu' cham jii'gi'ñdha' gu ja'tkam gu jaro'i' no' ti bhaankam gu Dios tu ja a'gi'ñ gu ñio'ki'ñ no'r mi' kam, aaf moo ya' pu jam titda.

²⁵ Jax japim gix maat jano' na gu Eliiyas ya' xi oilhimik na pui' bhaankam jup tu a'gimik gu Dios, maa'nim bo nat ya' giilhim bhio'gi' ma jii biix kap na ji'x jir Israel, cham duu'n baik oidha' daman taak. Mui'x jai'ch ka' am gu' tai gu di'dilhdhim u'uub ya' dhi Israel,

²⁶ gu' pix ji nat gu' gu Dios mummi ja'k joot gu Eliiyas na pai' Sarepta ti tii', na mia'n bipio' gama ja'k na pai' Sidoon jup ti tii' nax iom mui' pa' daa'ñxim jir kikcham, na gu' mi'x jai'ch ka' maa'n gu ubii dilhdhim. Tii' na gu'r maakam ja'k kam gu dilhdhim ubii nat buiñor joot gu Dios gu Eliiyas, cham tu' iam jir Israel kam.

²⁷ Gio jano' na gu Eliseo pui' bhaankamu'n gu Dios ya'p tu ja a'gidhimik gu ja'tkam, jano' giilhim ma tu ai gui' na tootolhidhat gakiidha' gu ja tutku' gu ja'tkam biix kap ya' na ji'x jir Israel. Tii' nat gu' gu Namaan pix dua'ñ nar mummi ja'k kam Siiria, ni kut iam maadit gu ya' kam Israel dua'ñ.

²⁸ Ba' na mit pui' kai, giilhim bhai' ji bhaak jamit biix gui' nam ji'k mi'p tu'ii'.

²⁹ Daagik jamit xi buusaidhak diirap bhai' bhich gu tai' na pai' tai'gim jir kikcham, nammi baas dir ja'p amuub kookba'n ba aichdhidhat am na pai'x babaa' nam sap ba' mi' dhir mijimmi xi ñui'ñña' git.

³⁰ Gu' ji nat gu' gu Jesusus mi' buus ja saagi'ñ, gaammiji ji dhuu.

Gu Jesusus na ba dua'ñdha' maa'n gu maa'nkam na kax ñaanbi' ka'

(Mr. 1:21-28)

³¹ Mu ja'k ba' pu bhii gu Jesusus Kapernaum na pai' Galilea bhaan bipio' gu dibii, ba' mi' pu tu ja a'gi'ñdha' gu ja'tkam chiop jano' nam pai' dhuuk cham tu juanda' dai gu Israel kam ja'tkam.

³² Ba' joidham kēē am, na gu'x gi'm tu ja a'gi'ñdha', cham tu' jaaxmada' ki'n.

³³ Ba' mi' dhi chiop maa'n mi'x jai'ch ka' gu maa'nkam na bhaan jup tui'ñgida' gu cham kii' ii'mda', ampix pui'x ñaanbi' ka'. Ba' gē' ki'n bhai' dhir ja'p mui' ba jiiñ na ka tu a'ga gu Jesusus, jup kai'ch:

³⁴ —¿Jax japich bhai' bach dhoodam Jesusus Nasareet kam? ¿Nap ya'ch kooda' aa? Cham ji nap pui'ch buada'. Jix maat iñ gu' nap aap jir jix uaf nap bhaankam ya oiri gu Dios.

³⁵ Gu' ji nat gu' gu Jesusus pu ñio'k, jup titda: —¿Cha'p ñio'kda' cham kii' ii'mda' nap bhai' bhaan baaxchugit naanbichu'n dhiñ jaduun! Mup buusnia' bhai' dhir, cha'p bhai' pu tui'ñgida'.

Ba' mi ja'p ji ia gu maa'nkam ja taagiob gui' nam mi'p tu'ii', nat gu' gu cham kii' ii'mda' pui' xi dhoodak nat ba' pik ba buus bhai' dhir bhaan. Gio ba' bhai'p ji bam gu maa'nkam, dai na bax kii', cham tu' ka naanbi'.

³⁶ Ba' gu ja'tkam giilhim bax chotdon am biix nam ji'k mi'p tu'ii' nam jax ti ni'i'ñ, pix jup jum ti titda am diilh:

—¿Aa gu'x io'm jir gē'kam ji bak jia dhich jaduun nam ba' gam cham kiki' i'ii'mda' jix jii'gi'ñ na ja ñio'ki'ñ!

³⁷ Ba' nai' pix ja'x pui' tum kai'chdha' na ji'x jir Galilea na mu pai' joidham tu buada' gu Jesusus.

Gu Jesusus na ba dua'ñdha' gu daada'n gu Simoon Peegro

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸ Ba' mi' dhir nat buusnik chiop gu Jesusus, silh jii gama ja'k na pai' tu ba'aak gu Simoon Peegro. Gu' ji na gu' jano' pik jup jix ka'ook toidhi' ki'n gu daada'n gu Simoon Peegro, mi'ji bo' ba'm bakxidhat ba'k chir. Ba' biix dhit soi' ba titda am gu Jesusus gui' nam mi' oi'dha' na iam dua'ñdha'.

³⁹ Ba' mui' ji ai ip gu Jesusus amuub na pai' bo', ba' biipi' xi mugia'tik nat ba' mi' dhir xi ñio'k gu ko'kdai' na toidhdichu'n. Jix kii'p jum duu gu daada'n gu Simoon, mi' dhir dai nat bamgik ba tu ja onbai'.

Gu Jesusus na mui' ja duduadhi'dha' gu ja'tkam

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰ Ba' nat pai' pu ba jur, nat ampix bhiji ji bhii'ñ gu tanoolh, mui' gu ja'tkam pix mi' ji ai mit na pai' gu Jesusus ji ja baidhat gux

kako'kkam bix aixim tu'm na ja e'eka' na ba' ja dudua'ndha'. Ba' gu Jesusus pix jup ji ja dudua'ñ, dai na bhai' pix xi ja da'ngim.

⁴¹ Mui' mit mi'p ja aich gui' nam ampix jix ñanaanbi' ka' na ja a'm jup tui'ñgida' gu cham kiki' i'ii'mda'. Ba'p titdada' am gu Jesusus g'e' ki'n:

—Aap jir di' gu maraa'n gu Dios.

Gu' ji na gu' maa'n na jax ñiokdhai pu mai' jootsa' gu Jesusus bhai' dhir bhaan gu maa'nkam, na gu' dhi' pix na pui' jurtu'nka' na ba' mi' dhir pui'p kai'chdha'. Jix maat am gu' nar di' gui' na bhaankam ya oiri' gu Dios.

Gu Jesusus na nai' tu ja a'gidhidha' gu ja'tkam

(Mr. 1:35-39)

⁴² Ba' cham jaro'i' ji aa'ñdhak gu Jesusus kapbhuimuk ba jii mi' dhir na pai' mui' daa'ñixim jir kikcham, nammi ja'k bhii maa'n kap na pai' cham jaro'i' oiri. Gu' ji na mit gu' nai' ji ga'ngimi gu ja'tkam na mit pai' dhuuk ti' na cham tu jai'ch, mummi ba ji bubua mit na pai' ka oiri. Ba' tiix aagit am nam git gio ja'k jup bua', gu' ji na gu' cham aa' gu Jesusus,

⁴³ jup ja titda:

—Jax dhui nat gu' aañ pu kai'ñkam bhañ joot gu Dios nañ bix kap ja aa'ñdha' gu ja'tkam nat jix ja joi'mdak ja a'm ba ti ti', sia ku gu'x io'm jir g'e'kam.

⁴⁴ Ba' nai' ja'p pu tu ja a'gi'ñdha' gu Jesusus gu Israel kam ja'tkam bix kap chichiop nam pai'm jumpa'nda' nam tu daanda'.

5

Gu Simoon Peegro gio gook ja bii'm nam mui' ja bhia' gu boptop

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

¹ Ba' mummi ja'k Genesareet jup ba tu ja a'gi'ñ gu Jesusus gu ja'tkam, ju'ñdharam gu g'e' suudai' Galilea kam. Giilhim mui' mim jumaap jamit gu ja'tkam nam jix kaim na jax tu a'ga gu ñio'ki'ñ gu Dios, ba ki'sap pix ba'.

² Ba' ba ja ti' gook gu kaknub jup tuutu'm na mu ja'p nangia' suudai' jugii'ñ, na mit gu' tiitmigik mi ja'p jup ka ja bopkon gu g'e'g'e' a'sak gu boptop bhiihhiadam.

³ Ba' gui' na Simoon Peegro jir kanuub ga'n bhaan xi chisdik jup titda na palhiip kuu' xi jimiiichdha' mi' dhir ju'ñdharam, bhai' ba' dir daakat bha tu ja a'gi'ñ gu ja'tkam mui' nam mi'p tu'ii'.

⁴ Ba' nat pai' tiimok na tu a'gimik, jup titda gu Simoon Peegro:

—Ea nap mummini ja'k xi jimiiichdha' dhi kanuub na pai'x io'm jix chuuk gu suudai', mi' pim ba' xi iabu' dhi g'e'g'e' jam a'sak nam mim iicha' gu boptop.

⁵ Ba'p kai'ch gu Simoon Peegro:

—Jax dhui nam cham jai'ch gu boptop ya ja'p jiiñ jaduun. Aach bix chukaa' ya ja'p ti' pu ja iabuim dhi g'e'g'e' a'sak, nim maa'n ku chich bhia. Ka' ba' nap gu' aap pui' ba kai'ch jiiñ jaduun, ea nach mu ja iabupu' dhich a'sak.

⁶ Ba' mui' xi ja iabuk jamit gio bhai' tiip ji ja boosolh. Giilhim jix biipit, nam gu' mui' mi jii'm gu boptop, pix am kikkrunim gu a'sak nam mu ja baissinim.

⁷ Ba' cham bha aajim gu dai maa'n ka'm gu kanuub, ma ja bañio'ra mit gui' nam mummi ju'ñdharam oipo nam mu bhika' gu ja kanuub nam jai' tu iicha'. Jupaaban jamit xi ja ju'ñ gu boptop bhaan gu gook kaknub ta'm, pix jix baapkimtu' nam mu ja'k ba ja ua' ju'ñdharam.

⁸ Ba' gu Simoon Peegro mi ja'p o'lhia'n ki'n xi kikkok jup titda gu Jesusus:

—Cham jir am nañ jum bii'm oirida'ñ jaduun, nañ gu' aañ giilhim jix ua'tulhdhix.

⁹ Jix choo'n gu' gu Simoon Peegro ja bii'm gui' nam gammiji maap pu tu bhiihhiada' bhaan gu kanuub ga'n, nam gu' cham ji'xkat ja'kbui' ja bhiiadat gu boptop.

¹⁰ Sia gui' mit jup jix chooto'n na mit ja bai nam jai' tu iicha', na Jakoobo ti' gio juma' Juan, jir maamra'n maa'n Sebedeo tiigim. Gu Jakoobo gio gu Juan maap gu Simoon Peegro nai' pu tu bhiihhiidha' am bhaan gu diih ja ka'knubi'. Ba' gu Jesusus jup titda:

—Cha'p ka toodon ka', nap gu' aap xib dir ja'p ja'k dai gu ja'tkam pix ba ja bhiiada' ja'p na gu boptop.

¹¹ Ba' bix gui' nam ji'k maap tu bhiiadat gu boptop, mi ja'p xi ja tu'aak jamit gu ja kaknub suudai' jugii'ñ pu oi gu Jesusus. Cham jamit tu' kap jum buix nam bhaan ka tu juanat.

Gu Jesusus na ba dua'ñdha' maa'n gui' na tootolhidhat gakiidha' gu tukga'n

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

¹² Maa'nnim gu Jesusus maa'n kap ka oiri na pai' mui' pa' daa'ñixim jir kikcham. Mi ja'p ba jim maa'n gux ko'kkam na e'eka' gui' na tootolhidhat gakiidha' gu tukga'n. Ba' nat ba ti' na mi ja'p ba jim gu Jesusus, mu miraak biipi' dir mi o'lhia'n ki'n ba kikbo, ñarap xi chu siispich gu kobaa'n na soi'm ilhii'ñ na dua'ñdha', jup titda:

—Aapi'ñ jaduun, iam jap jiiñ dhua'ñdha' nañ jix ka'ook no'p iam pui'p ilhii'ñdha' git.

¹³ Ba' gu Jesusus jix joi'mdak ti', bhai' xi dhaagik jup titda:

—Jum dua'ñdha' iñ ji matgim, cha'p jax jum aa'nda'. Jaña, bam dua'ñ jañich.

Ba'x kii'p jum duu mi' jotmoda', daipu' nat xi chii'n gu Jesusus, pu cham pai' matgir gui' na ki'n kax ka'ook kat.

¹⁴ Ba' xi soo'mchulhdhak gu Jesusus na cham jaro'i' aagi'ñdha' nat dua'ñ, jup titda:

—Cha'p jaroi' aagi'ñdha' na ñich aañ jum dua'ñ. Silh jap pix jimia' mu chiop na pai' daa gui' na ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, na ba'm tigia' na pich ba dua. Ba' no' jax kai'ch nap bax kii', ti tikia' ap na jax ja'k aagix nat tu ua'nak gu Moiseses nam ba' bhaan machia' gu ja'tkam na cham tu' kam e'e gu ko'kdai' dhi' na jax chu'm jum e'ekat.

¹⁵ Ba' sia ku pu'ñi tii xi ja sosb-hichulhi'ñdhat gu Jesusus gui' na ja dudud-adhi'ñdha' nam cham jaroi' aagi'ñdha' nat jaroi' ja dudua'ñ, pix na ja'p ji kai'ñchaidha' cham matgim na ji'k jax joidham tu buada'. Pix ji mui'dhidha'm ba' gu ja'tkam nam pai' dhuuk mim jumpa'nda' na pai'p tui'ka' gu Jesusus nam jix kaim ka' na tu a'gada', gio jai' nam jix dhuduadhik ka' nam jix kako'k ka'.

¹⁶ Ku' gu' ba jimia' ji gu Jesusus mummy ja'p gampix na pai' cham jaroi' oirida' na ba tu daa'ñmira' buiñor gu Dios.

Gu Jesusus na dua'ñdha' maa'n gux ma'mkulhi'

(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

¹⁷ Ba' ji'k jurni'ñ ki'n maakam ja'k jup ba tu ja a'gi'ñ gu Jesusus gu ja'tkam. Mui' mi'p tu'ii' am gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios gio gui' nam pariseos jum tii'ti'nda', mui' kap dir mi ai mit gu' gu ja'tkam na ji'x jir Galilea gio na ji'x jir Judea dir, sia Jerusalem dir jamit mi'p xi ai. Ba' gu Jesusus jix maati' ka' na bix aixim jix bhaai'n ka' na pu tu duña' na jax ilhi'i'ñdha', na gu' ja dududadhi'ñdha' gux kako'kkam.

¹⁸ Ba' ji'kchi gu ja'tkam mi'ji dir ja'p ba aich jamit maa'n gux io'm jix ma'mkulhi' baxkidhar ta'm. Tiim sap jii mit bhiji pu baasa' git ba'k chir na pai'p tu'ii' gu Jesusus na dua'ñdha',

¹⁹ gu' ji na gu' pu cham jir jim bha ki'ñgob, nam gu' giilhim jix kabkam suuda' gu ja'tkam. Ba' pui' mit alhi'ch ma digaar gu ba'aak daam dir na mit ba' mu tisaa'ñdhak bhai' dhir mu tibiaa'ñ baxkidhar ta'm mi'ji na pai'p tu'ii' gu Jesusus.

²⁰ Ba' nat ba ja tii gu Jesusus nam buiñor jix biiñaktu', jup titda gux ma'mkulhi':

—Ba uañchudhix ji matgim gum ua'tulhdhara'ñ jaduun', na ñich gu' aañ pui' ba tii.

²¹ Ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios gio gui' nam pariseos jum tii'ti'nda', jup jum aa' am ja' jujur am bhaan: “Jax ba'm ilhdhat pui' kai'ch dhi maa'nkam? J Dios aam ilhi'i'ñ? Jax gi dhuip ba uañchuda' gu ua'tulhdhara' gu jaroi' ya' kam pu chu'm ip jix ua'tulhdhix kam? Dios dho gi jii' ji.”

²² Gu' ji na gu'x maat gu Jesusus nam jax jum aa', ba'p ja titda:

—Jax ku pim ba' pui'm aa' jam jujur am bhaan?

²³ Jax dhui na cham tu' xijai no'ñ jax kai'ch: “Ba uañchudhix ji matgim gum ua'tulhdhara'”, na gu' cham maati' ka' no' moo pui' ji buusnia' piam ku gu' cham. Gu' ji no'ñ jax kai'ch: “Xi bamii', munip ja'p ba oirida'”, dho gi gu'x xijai ji, na gu'x maati' ka' no't cham pui' ji buus.

²⁴ Ku ba' gu' aañ xib ya' dua'ñdha' ji dhiñ jaduun' nax ma'mkulhi' na pim ba' bhaan machia' nach gook dit maap jich k'ek'e'e gu Dios, gio na bixchu'x bhaai' nañ pu tu duña' nañ jax ilhi'i'ñdha'. Jix bhaai' ba' nañ tu uañdha' gu ua'tulhdhara' ya' dhi oi'ñga'n.

Ba'p titda gux ma'mkulhi' pui' xi chi'iiik:

—Aapi'ñ jaduun' nap jix ma'mkulhi', xi bamii', ba jimia' ap jum ki'aam bhiji dhim baxkidhara'.

²⁵ Ba'x kii' bhai' ji bam gui' na kax ma'mkulhi' kat nat jax pu tii'n gu Jesusus, xi bhaix gu baxkidharu'n gamai' ba buus ja saagi'ñ gu ja'tkam gaammiji ji dhuu xi taxchaabgidhidhat gu Dios.

²⁶ Ba' giilhim jix chooto'n jamit bix, mi' pui' pup tu'ii' am. Jup kai'ch am soi'm ilhdhat buiñor gu Dios:

—Xib jachich dho gi ba' ma ti tii ji nach tu' cham pai' dhuuk pu chu'm ti niidhat.

Gu Jesusus na ba baidhika' gu Lebii'

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

²⁷ Ba' ja'xpix nat mi' dhir buusnik gu Jesusus, mummy gama ja'k ja'p jup ba jim maa'n kap na pai' daakat pix ji iichaim gu tuumiñ maa'n Lebii' tii'gim, na gu' maadit jir di' gu tuumiñ tutaandam tugi'ñ gux io'm g'e'kam Rooma kam. Ba' gu Jesusus mi ja'p mia'n xi e'ek jup titda:

—Jiiñ jaduun', maik, bañ kaichgida' ap.

²⁸ Ba' gu Lebii' nat jax kikbo pix mia'n bhii ip gu Jesusus cham tu'p jim buixdhak gui' na mi' bhaan ka tu juanat, mi' pui' pup tu tu'ii'.

²⁹ Mikkat ba' ma tu piastata mu kia'mi'ñ gu Lebii' nax bhai'm taat na ba kaichu' gu Jesusus. Mui' ja bai gui' nam jir tuumiñ tu-taandam tugi'ñ ka' gux io'm g'e'kam Rooma kam, gio jai' mui' gu ja'ppix ja'tkam. Ba' nam bix mi' maap daraat ka tu kua' bii'ma'n gu Jesusus,

³⁰ bax bhaak am gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios gio gui' nam pariseos jum tii'ti'nda' na mit ba ja tii, jup ja titda am gui' nam kaichu' gu Jesusus:

—Jax ku pim ba' gan ja bii'm tu kua' dhi tuumiñ tutaandam tugi'ñ gux io'm g'e'kam Rooma kam gio dhi jai' ja'tkam nam cham tu' ka'm ti nai'ñ? Giilhim jix u'ua'tulhdhix am.

³¹ Ba' gu Jesusus jup ja titda:

—Dho na gu' dhi' ja'pni na jax gu ja'tkam no'm jix kiki', na gu' cham jum aa'nda' na

jaroi' ja dudua'dhi'ñdha', gu' gui' ji nam jix kako'k ka' na ba'm aa'nda' na jaroi'x bhai' ja dui ja dudua'ñdha'.

³² Ba' aañ pu'ñi ip na ñich bha jii ya' dhi oi'ñga'n, cham tu' pu kai'ñkam bha jii ñich nañ ja baidhika' gui' nam pui'm aa' nam panaas cham tu' bhaan u'ua'tulhdhix, gu' gui' ji nam soi'm ilhdhai machia' nam jix ua'tulhdhix nam ba' mi' dhir pui' ba tũda' gu Dios na ja uañdha'. Dhi' ji' pu chu'm gu ja'tkam nañ ja baidhika'.

Nam pui' ba tũda' gu Jesusus nam cham jum saabda' gu ja'tkam tugi'ñ
(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³ Ba' ja'pnip titda am gu Jesusus:

—Jax kum ba' cham ji'x jum saabum jum ilhi'ñdha' dhim ja'tkam tuk. Gammiji ja nii'ñdha' ich nabap tanoolh nam tu kua'da' gam nam tu ichgida' gu tu' nar jum io'dam. Matgim gui' nam pariseos jir ja ja'tkam tuk gio gui' na Juan ja'tkam bopkondam jup jir ja'tkam tugi'ñ, gammiji ji nam jum saabda' gio nam gammiji tu daanda'.

³⁴ Ba' gu Jesusus jup ja titda:

—Dho na gu' dhi' ja'pni na jax gu jaroi' no' mi' pai'm titmo nam cham ji'x jum saabum jum ilhi'ñdha' gu ja'tkam mi' jotmoda', nam gu'x chu nak ka' gu koi'.

³⁵ Gio na gu' cham tu' gammiji mi oirít jum titmot tu ja maakda', daipu' ji maa'nnim na biix maa'n jimdam mi' pu tu ja makia', nam gu' ba baidhika' na xi chu ja maakai. Mi' dhir dho gi ba' gu' cham jax ka bua ji sia mit ba' bam saabu, na gu' bar cham tu' ka'. Pu'ñi ip ba' dhiñ ja'tkam tuk, cham jum saabum am gu xib, nam gu'x bhai'm taat nañ ya' kap tu'ii' ja bui.

³⁶ Ba' bhaan ji ua'rgidhak maa'n gu jan-nulh xi ja aagi'ñ nam sap ba'x maatiit kaaya', jup ja titda:

—¿Paa pim nii'ñ gu maa'nkam nat taak ñikik gu xibkam kutuuna'n mu ja'k daax bhaan gu kilhi'ñga'n kutuuna'n? Pu nip pai' dho jia. Jax dhui na gu' cham abhaar ka' no' taak dir jir xibkam gio no' taak dir jir kilhi'ñga'n, tu' kub pix ba' na xi chui'dha' gu xibkam kutuuna'n.

³⁷ Ni gu biiñ gux o'jo' ku cham jaroi' bhaan tua'ba gu kikhli'ñga'n jajoo', pu xixi-ipñia' gu' no't jax dhuuk bhaan tua, na gu' cham ka kaapak ka', tu' kub ba' gu biiñ nam nu'aa' gio gu jajoo' na ba xixiipñia'.

³⁸ Pui' kum ba' xixiibkam jajoo' bhaan tu aidha' gu biiñ gux o'jo' gui' nam biiñ cha'm tu juan na ba' cham xixiipñia'.

³⁹ Gio gu' gu jaroi' no' pu gammiji io' gu biiñ gux o'jo', cham tu' joidham diikda' gu kuuga'n no' tiip xi io', na gu' cham pui' mat ka'. Jup kai'chdha' gu' no' jaroi' tii xi maak: “Cham ji na i'ooob dhi kuuga'n, gux o'jo' ji nañ joidham diik.”

6

Gu ja'tkam tugi'ñ gu Jesusus nam tu kaip-gaidhat gu muraa'n ga'n gu tiriik tu ko'iidha' jano' pik na pai' dhuuk cham tum juanda'
(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

¹ Maa'nnim bhaan gu tanoolh cha'm nam pai' dhuuk cham tu juanda' dai gu Israel kam ja'tkam, maa'n kap ka jim gu Jesusus ja biim gui' nam kaichu' na pai' ti ix gu tiriik. Gu' ba' dai gui' nam kaichu' xi u'iidhat am gu tiriik xi kaipgaidhat tu ko'iim.

² Ba'ji'k'jup jium am gui' nam pariseos jum tii'ti'nda', bax bhaak am ja bui na mit ja tii, jup ja titda am:

—¿Jax ku pim ba' gan ti i'kidhat tu kaip-gaidhat tu ko'iim dhi tiriik? ¿Kux cham maat japim aa na xib cham tum juan?

³ Ba' gu Jesusus jup ja titda:

—¿Kux aapi'm cham ji'xkat tu jiñkai'ñ aa mi u'uan ta'm na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam na bhaan tu a'ga nat jax tu duu gu Dabii ja biim gu ja'tkam tugi'ñ maa'nnim nam pai' dhuuk ba ua'maim?

⁴ Na mit saak tu juu bo gu paan jix xidhuu kam gui' na chiop tikiix kat. Tii daipu'x bhaai' nam kua'da' gui' nam ja a'mkam tu daanda' buiñor gu Dios gu Israel kam ja'tkam, cham tu' gu ja'ppix ja'tkam.

⁵ Mi' dhir ba'p ja titda:

—Gio gu' aañ jir g'e'kam nañ bhaankam ya oiri gu Dios, jix maat iñ ba' na tu'x bhaai' nañ pu buada' gio na tu' cham na pai' dhuuk pu'ñi cham tum juanda'. Pui' kuñ ba' cham pai' jax ja titda dhiñ ja'tkam tuk sia kuñ ja nii'ñ nam jax tu buim.

Gu Jesusus na ba dua'ñdha' gu nobii'ñ maa'n gu maa'nkam jano' pik na pai' dhuuk cham tum juanda'

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶ Ba' nat giop jum ai gu tanoolh nam pai' dhuuk cham tu juanda' dai gu Israel kam ja'tkam, mu ba ai ip gio chiop gu Jesusus, mi' ba' bhai' ji chu ja a'gi gu ja'tkam gu ñio'ki'ñ gu Dios. Ba' maa'n mi'p jix jai'ch ka' gu maa'nkam na kii'ñ dir jix muuk ka' gu nobii'ñ.

⁷ Ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios gio gui' nam pariseos jum tii'ti'nda', pix am ti niira am no't sap moo ba ji dhua'ñ gu Jesusus sia ku tii cham tum juan. Sap ba' no't dua'ñ, dai nam ba iattulhdha' ja bui gu ja g'e'gérkam tuk.

⁸ Gu' ji na gu'x bhai'x maat gu Jesusus nam jax jum aa', ba'p titda gui' nax muuk ka' gu nobii'ñ:

—Aapi'ñ jaduun nax muuk gum nob, bhai' xi jim, ya'nip ja'p xi kikbo' biipi' dir.

Ba' gui' nat jax jup kikbo, mu jimik mi'p ba kiik.

⁹ Mi' dhir ba'p ja titda gu Jesusus dai gui' nam mi'x mai'chim:

—Jiñ aagi'ñdha' pim nañ maa'n ñi'ook jam tikka'. ¿Tu' daix bhaai' nañ jax buada' na pai' dhuuk pu'ñi cham tum juanda'? ¿Nañ jix bhai' tu buada' aa, ka' nañ jix buam tu buada' aa? ¿Gu jaroi' aañ xi ñii'ñdha' pix sia ku jax jix io'm jix ka'ook, piam ku mi ja'p ba mumkiñ chaagiob? ¿Cham aa nañ jix bhai' dui dua'ñdha'?

¹⁰ Cham ñiok am gui'. Ba' bñix nai' xi ja tiigik gu Jesusus nam ji'k mi'p tu'ii' na ba' mi' dñir jup titda gui' nax muuk ka' gu nobii'ñ:

—Eap xi silhiñ dhim nob.

Ba' gui' xi silh ip, jix ki'p jum duu, panaas ku pu cham pai' muuk kat.

¹¹ Ba' bhai' ji bhaak jamit gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios gio gui' nam pariseos jum tiiti'nda'. Tii ma tu a'ga mit na jax ja'k jix bhaai' nam dooda' gu Jesusus.

Gu Jesusus na ja aaga' mambhix daman gook gu ja'tkam tugi'ñ nam jir noonbi'ñ ka' (Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹² Ba' mi' dñir ji'k jurni'ñ ki'n maa'n kap jup jii oidha' daam gu Jesusus nat tu daañim buiñor gu Dios jix dhaam ja'k. Bix chukaa' tu daani, bhai' pu xi'aa'ñ.

¹³ Ba' nat pai' ton, maap xi ja jumpadak bñix gui' nam kaichu' pix ji ja aa gui' nam ji'k jir noonbi'ñ ka', mambhix daman gook ja aich.

¹⁴ Gu Simoon maadit jir di' nat aa nar nobii'ñ ka', gui' na gook ki'n jix mat ka' gu Jesusus, Simoon Ppegro tiiti'nda'. Mi' dñir ba' gu Anrees jup aa, gui' nam jir jum ja-jaa'nnim gu Simoon Ppegro. Mi' dñir ba' gu Jakoobo. Mi' dñir gu Juan. Mi' dñir gu Piliip. Mi' dñir gu Bartolomee.

¹⁵ Mi' dñir gu Mateo. Mi' dñir gu Tomaas. Mi' dñir gu jumai Jakoobo, maraa'n gu Alpeo. Mi' dñir gu jumai Simoon ip, gui' na ja kaichgida' gui' nam kananiistas jum tiiti'nda'.

¹⁶ Mi' dñir gu Juudas, maraa'n gu Jakoobo. Mi' dñir gu Juudas Iskariote, gui' nat gatuuk iattulh gu Jesusus nat ja aa'ñ gu g'e'g'erkam na pai' oiri.

Gu Jesusus na tu ja a'gi'ñdha' mui' gu ja'tkam

(Mt. 4:23-25)

¹⁷ Ba' bhai' dñir ja bñim giop ba jii gu Jesusus oidha' daam gui' nat noonbi'ñ ki'n xi ja darsak gio gu jai' nam ja'p pix kaichu'. Gama ja'k ba' ji ai bitaa'n maa'n kap na pai'x gio', nam gu' mi'p daraa gu jai' ja'tkam nam pui'p kaichu', gam jai' kap dir na j'ix jir Judea nam mi'p tu'ii' mui' gu ja'tkam, pui' na jax gu Jerusaleen kam, gio mu dir ja'k kam ju'ñdharam gu g'e' suudai' na pai' Tiuro ti tii', gio jai' gama ja'k kam iam na pai' Sidoon jup ti tii' na pui'p jir ju'ñdharam gu g'e' suudai'. Pu kai'ñkam pix mi ai mit nam jix

kaim gu Jesusus na tu a'ga, gam jai' nam jix aa' na ja dudua'ñdha' nam jix kako'ktu'.

¹⁸ Ba' gu ja'tkam gui' nam ampix jix ñanaanbi'chu'nda' na ja a'm jup tui'ñgida' gu cham kiki' i'ii'mda', pu bñix ja dudua'ñdhidha' gu Jesusus, pu mai' ja jootsaidha' gu cham kiki' i'ii'mda'.

¹⁹ Ba' nam ni'ñdha' gux kako'kkam na pix ji ja dudua'ñdhidha' gu Jesusus gu jai'x kako'kkam, pix jum tutki'ñdha' am nam bhax dhaagik ka', na gu' sia kut jaroi' bhai' pix xi dhaa, pu maa'n jimdam dodhia', na gu' jax ña pix ja'k jix bhaai' na pu dui dua'ñdha' gu jaroi' gu Jesusus, na gu'r g'e'kam.

Gu Jesusus na ba tu aa'nda' na jax ja'k tu ja jimia' gatuuk gui' nam tu' ka'm ti tigia' gio gui' nam ji'k cham

(Mt. 5:1-12)

²⁰ Ba'p ja titda gu Jesusus mui' xi ja tiigik dai gui' nam ji'k kaichu':

—Aapi'm na pim cham tu' bia' ni ji'x, joidham jix bhai' tu jam jim, na gu' pu'ñi chu'm gu ja'tkam nax ja joi'mdat jam a'm ti niidhidha' gu Dios, sia ku jax jix io'm jir g'e'kam.

²¹ 'Cha'pim jax jum aa'nda' sia ku pim panaas xib ua'maim, na gu' bam aajim na pim pai' dhuuk kokbada'.

'Joidham jix bhai' tu jam jimia' gatuuk sia ku pim gu' xib suan, na pim gu' gatuuk joidham jix bhai'm taatit ba jiidma'.

²² 'Joidham jix bhai' tu jam jimia' sia no'm gu ja'tkam xi jam bhaamki'ñ, sia mit chi mi' pai' dñir ji jam joot jax chu'm chiop piam jax chu'm kiucham, piam kum ja'p pix jix bhaamut jam ni'ñ sia gu mik dir pu kai'ñkam pix na pim jiñ bui ti jii'gi'ñ aañ nañ bhaankam ya oiri gu Dios dhi oi'ñga'n bhaan.

²³ Aapi'm jix bhai' pix jum taat ka' no'm pui' jam bua, na gu' no' pimit nakoo, g'e'p jum duukam tu mai'chia' pim jix dhaam. Nam gu' pu'ñip ja buimik gu bijik dir kam jich bopxi kam bhaankam tu a'gimik gu Dios, dhi' pu chu'm gu ja'tkam jam pu'ñip ja tulhiñchudimik.

²⁴ 'Ba' aapi'm na pim xib giilhim jir jix chutumñigam, cham bhai' tu jam jimia' gatuuk, na pim gu' pu ya'x bhai' bam taat ki'n gu tuumiñ na pim ji bia'kat.

²⁵ 'Cham bhai' tu jam jimia' na pim dai aapi'm jix kokba'n, gatuuk ua'ma' pim gu'.

'Gam na pim jix bhai'm taatit jiiim xib, cham bhai' tu jam jimia' sia, gatuuk jix buam jum aagit ba suanda' pim.

²⁶ 'Sia cham bhai' tu jam jimia' na pim jix bhai'm taatit pix g'e'g'erkam jum taat ka' no'm tu' ka'm jam ilhdhat pix jix bhai' kai'ch jam bui mui' gu ja'tkam. Pu'ñip ja buimik am gu' bijik gu ja'tkam gui' nam sap pik ba' bhaankam tu a'gada' gu Dios.

Gu Jesusus na pui' ba ti'ya' nam jix bhai' pix ja titdada' gui' nam jix bhaak ka' ja bui (Mt. 5:38-48; 7:12)

27 'Ku gu' aafñ ya' pu jam titda ji aapi'm na pim jik' ya'p tu'ii' na pim jiñ kēē, na pim jix bhai' ja titdat gui' nam xi jam bhaamki'ñdha', siam chi diilñ ti' mu dir bha ja'k xi jam bhaamki'ñ.

28 Xi chu ja daañxidhat japim buiñor gu Dios na ba'x bhai' tu ja jimda', sia kum tiix bhaakut jam a'ga piam kum gu' maaxik giilhim jam titda mi' pai'.

29 No't jaroi' bhai' mam giim' kaam am, ja'p dir jap mu ja'k jup xi dhaa'ñdha' gu jumaim kaam na bham gi'bia'. Piam no't gu' jaroi' mam iixdhak gux kabook jum kutuun nap daam dir ti'chgida', biix gux komaal-hik jum kutuun nap tuukab ti'chgida'p jotmoda' kuanai mu makia'.

30 Cha'p taanda' gu jaroi' no't tu'm iixdhak. Gio gu jaroi' no't tu' bam taan, cha'p jax ji chi'ji makia'.

31 Pui' pim ja'k jix bhai' ja buada' biix pix gu ja'tkam na pim jax ja'k jix aa'nda' aapi'm diilñ nam git jix bhai' jam buada'.

32 'Na gu' no' pim aapi'm dai gui'x ja joi'gi'n nam jaroi' xi jam joi'gi'nda' aapi'm, ¿jax ba' duip jix maati' ka' na pim aapi'm silhkam tu' ka'm niñ'ñ gu Dios? Na gu' sia gui' nam cham tu' ka'm ti niñ'ñ nam pui' ja'k tu jim.

33 Gio no' pim dai gui'x bhai' ja bua nam jaroi'x bhai' jam buada' aapi'm, sia cham maati' ka' na pim aapi'm silhkam tu' ka'm niñ'ñ gu Dios, na gu' sia gui' nam cham tu' ka'm ti niñ'ñ nam pui' ja'k tu jim.

34 Sia cham maati' ka' na pim aapi'm silhkam tu' ka'm niñ'ñ gu Dios no' pim dai gui' ja taiñbui'ñ gu tu' nam jaroi' jam taiñbui'ñdha' ip aapi'm gu tu', na gu' sia gui' nam cham tu' ka'm ti niñ'ñ nam pui' ja'k tu jim.

35 Biix pix ji na pim jix ja joi'gi'nda' gu ja'tkam, jix bhai' pim ja buada' sia gui' nam xi jam bhaamki'ñdha'. Ja taiñbui'ñdha' pim gu tu' nam jum taiñbui'ñdha', cha'pim niirat mu dir bha ja'k nam pui'p duñia'. Pu'ñi ja'k dho gi gu' pui' bam kai'chdha' ji na pim jir maamra'n gu Dios gui' naax dhaam jup tu'ii', na siax ja joi'gi'n gui' nam cham buiñor titi'ñcho gam gui' nam cham tu' ka'm ti niñ'ñ.

36 Pu'ñi pim biix pix jix ja joi'gi'nda' gu ja'tkam ja'p na jax gu Dios na biix pix jix ja joi'gi'n.

Gu Jesusus na pui' ba ti'ya' na cham jir am na jaroi' ja'k buppi'ñdha' gu jumai sia kut jix buam tu duu (Mt. 7:1-5)

37 'Cha'pim ja'k buppi'ñdha' gu jaroi' sia kut tu'x buam jam duiñ, tu uañi'ñka' pim

pix, na gu' cham ji'xkat tu jam uañdha' gu Dios no' pim aapi'm cham tu ja uañi'ñ gu ja'tkam.

38 Gu jaroi' no' tu' ba jam taan, xi iichulhdha' pim cham jax ji chi'ji na ba' gu Dios pui'p jam maakidha' gu tu' nam aa'nda'. Ja'xbui'p jam iichulhdha' gu Dios na pim ji'x iichulhdha' gu jaroi', dai na joidham xiixkixim jix kabkam jimdam gio jupaaban.

39 Ba' gu Jesusus biix aixim bhaan ji chu ua'rgidhak gu tu' na ya' dhi oi'ñga'n jax jum buada' ba ja aagi'ñ, jup ja titda:

—¿Paa pim niñ'ñ gu maa'nkam cham ñia kam na bai'ñchu' gu jumai na pui' cham jup ñia ka'? Jia na pu cham pai'. Jax dhui nam gu' biix gook mi' pai' pu suulhgia' jax chu'm ti di'n kir.

40 Gio ja'pni ip, gu jaroi' no' tu' bhaan tum mamtuxi'ñ, ja'xbui' pix juugit tu machia' na ji'x jix chu mat ka' gu jaroi' na tu mamtuxdha'.

41 'Giox niñ'ñdha' pim no't palhiip buupuiram gi' gu tanaara' gu jax chu'm jam jaduun, aapi'm diilñ pu cham niñ'ñ na gē'gēr iam bha biit jam buupui am.

42 No' pim gu' aapi'm cham niñ'ñ na gē'gēr iam bha biit gu tanaara' diilñ jam buupui am, cham jir am na pim jax titdada' gu jam jaduun: “Bha ja'k jiñ jaduun kuñ xim baabuidha' dhi tanaara' na bha kaat jum buupui am.” Biipi' pim diilñ xi boosgai gu diilñ jam tanaara' jam buupui am dir na pim ba'p ba baabuidha' gu jam jaduun.

Gu Jesusus na bhaan ba tu a'ga' gu i'ix gui' na tu i'bhai'ñchar (Mt. 7:17-20; 12:34-35)

43 'Cham jax chu'm jai'ch gu i'ix gui' nam jix maikak i'bhai'ñchar dat bhēbhē na mi' dhir jix maimdagim iibhai'ñchaim ba bhaaya', ni gui' na pux maimdagim i'bhai'ñchar dat bhēbhē ku mi' dhir jix maikak iibhai'ñchaim ba bhaaya'.

44 Biix pix jix maati' gu' gu i'ix nam jax jir tu'm, pui' na gu iigix na gu' cham uupar ta'm jup jum bua, ni gu uubas ku cham kokma' u'uux cha'm nangia'ka'.

45 Ja'pniñ dho kai'ñkam jup kai'ch, gu maa'nkam no'r jix kiñ, joidham jix bhai' tu ñiokda', na gu' pui' ja'k jura'ram dir buusnidha'. Gu' ba' gu maa'nkam no' cham jir kiñ, giilhim jix buam tu ñiokda', na gu' pui' ja'k jura'ram dir buusnidha' ip. Na gu' gu jaroi' na jax ja'k jum aa'nda' jura'ram bhaan, pui' ja'k chiñi'ram dir buusnidha' ip.

Gu Jesusus na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai gook gu ja'tkam nam tu ba'pkicha' (Mt. 7:24-27)

46 '¿Jax ku pimit ba' cham mi' pui' ba ji jii nañ jax jam aagi'ñ na pim tu'iñgida'? Aapi'm dai pui' xi kai'chit nañ aañ jir gē'kam.

⁴⁷ Kani nañ bhaan ua'rgidhai gook gu ja'tkam jam aa'ñdha' na pim ba'x maatit jiñ kaaya' na jax ja'k ji buusan gu jaroi' no't mi' pui' jii gio gu jaroi' na cham.

⁴⁸ Gui' na mi' pui' jimia' nañ jax tu a'ga, ja'p ji buusnia' na ai' cha'm ti di'ngarsai mi kiisa' gu ba'ki'n. Ba' cham jax jum duñia' sia kut giilhim jix io'm bhai' ji dhuu'n jibiih ki'n, siat chi tē'kob xi juu gu suudai'. Ni ku cham palhūp iam xi joiñdha', na gu'x bhai' mi kiika'.

⁴⁹ Gu' ba' gu jaroi' no't cham mi' pui' jii nañ jax tu a'ga, dhi' ja'p jup ji buusnia' na tii tu ba'kcha' ip, dai na pui' mi ja'p o'yatam gio pui' kai'chdhixim. Ba' na pai' dhuuk jix io'm bhai' ji dhuudu' jibiih ki'n, pu maa'n jimdam nammi ja'p xi iabu' gu u'uux, pu bi'ññika' ba' gu suudai' na pai' dhuuk mui' ji dhai'ññia'.

7

Gu Jesusu na ba dua'ñdha' gu tujuandam tugi'ñ gu gē'kam sandaarui'x Rooma kam (Mt. 8:5-13)

¹ Ba' mi' dhir pu jii gu Jesusu mu ja'k Kapernaum nat pai' tiimok nat xi chu ja a'gidhimik gu ja'tkam.

² Ba' mi' Kapernaum maa'n jix jai'ch ka' gu gē'kam sandaarui'x Rooma kam, giilhim jix io'm ma tu ai gu tujuandam tugi'ñ gui' nax dha'da', dakoo pix ba duatu'.

³ Ba' pui' ba ti kai gu gē'kam sandaarui'x na mi' pai' amuub oiri gu Jesusu na tu dududadi'ñ, ba' mi' xi ja joot ji'kchi gu Israel kam ja'tkam gui' nam jix mamatda' gu ñio'ki'ñ gu Dios nam sap soi' tiidai mu baidhika' na dua'ñdha' gu tujuandam tugi'ñ.

⁴ Mummi ba'p ba ji bubua mit na pai' oiri gu Jesusu, ba' soi'm duuk jup titda am:

—Iam jap dua'ñdhara' gu tujuandam tugi'ñ gu gē'kam sandaarui'x nax ka'ook, soi'ch jum titda nap palhbuidha'.

⁵ Na gu' dhi' dhi sandaarui'x jix ja joi'gi'n gu ja'tkam nam ya ja'p tu oi'dha', pui' na jax gu chiop mi' nach pai'ch jumpadat daan guch Gi'kora', dhi' nat jich chiañxi nam jich kiixdha'.

⁶ Ba' ma ja oi gu Jesusu nat ba dua'ñdham gux ko'kkam. Ba' nat ba maat gu gē'kam sandaarui'x nam amuub ba jiim, gui' nam maap jix bhai' kai'chdha' mijip xi ja joot nam bhaankam jup tiida' gu Jesusu:

—Amuub pix kia'ñ jaduun, nañ gu cham jir jum jupaabkam nap git iam yiji bakia'ñ ba'gir.

⁷ Pui' ku ñich ba' cham jiñ guguux nañ diilh jum gaa'mirai soi'm tiida' nap dua'ñdha' guñ chujuandam tuk. Mi' dhir jap pix pui' xi chi'ya' na ba dodhia' guñ chujuandam tuk.

⁸ Nañ gu' aañ cham tu' gē'kam jiñ chaat, jix maat iñ gu' nañ bitaa'n jup tu'ii' ja bui guñ gē'gērkam tuk, daipu' pix jañ ba' pui' tu duñiim nam jax jiñ chūdaim. Gio aañ diilh ya' dir ja'p ja'k jañ ja'xbui' pix ki'n jup tu ja chian guñ sandaarui'x chuk nañ jix pix ki'n gē'kam daa, xiñ kēkē' am ip ba'. Jimia' gu jaroi' maadit no'ñ pai' jootos, piam no'ñ jaroi' maadit mu pai' dhir bai'ñ, mu jimia' ip. Sia guñ chujuandam tuk no'ñ tu' chian, mi' pui' duñia' ip.

⁹ Ba' gampai' ji dhuu gu Jesusu nam pui' ba titda gui' nam maap jix bhai' kai'chdha' gu gē'kam sandaarui'x, na gu' sap cham pai' jaroi' jumai ja'xbui' pui'p jix biññak na jax dhi'. Ba' mui' xi ja tiigik gu ja'tkam nam oi'ñchu' jup ja titda:

—Cham jaroi' iam maadit gu Israel kam ja'xbui' pui'x biññak buiñor gu Dios na jax dhi sandaarui'x, sia ku gu' tiir Rooma kam, aañ moo ya' pu jam titda.

¹⁰ Ba' mi' dhir ja'k ba gi' ip gio gu Jesusu. Dai gui' nam maap jix bhai' kai'chdha' gu gē'kam sandaarui'x jamit mu ba ai ip gio, ba' ba tii mit nax ki' mi oiri gu tujuandam tugi'ñ na kax ka'ook kat.

Gu Jesusu na ba dua'ñdha' maa'n gu alhii biapma' nam mukxikam ka ua'ka' gu ja'tkam

¹¹ Ba' mi' dhir mu ja'k pu bhii gu Jesusu maa'n kap na pai' Naiin ti tii', biix jiim am sia gui' nam kaichu' gio jai' mui' gu ja'tkam.

¹² Nammi nam amuub ba aajim na pai'r kikcham, gu Jesusu ba tii maa'n gu mukdha' nam mi ja'p ba ua' bakxidhar ta'm na mit ba yaaspam. Daipu' maa'n tu mar kat maa'n gu dihdhim ubii nat muu gu bing'a'n.

¹³ Ba'x joi'mdat tii gu Jesusu gu ubii nax buam jum aa'ntugit suakim, jup titda mui' xi ēēk mia'n:

—Cha'p ka suakda'.

¹⁴ Mi' dhir ba' mu ja'k xi ēēk jup xi dhaa gu bakxidharu'n gu maraa'n nam bhaan ua' nam ba' gu'kuya' gui' nam mu ua'. Ba' gui' xi guguu mit ip. Ba'p titda gu mukxikam:

—Alhii biapma', aapi' nap muukix, xi bamii'.

¹⁵ Ba' bhai' silh ji dhaisu gu alhii biapma', ba tu a'ga mi dhaakat. Ba' gu Jesusu xi aagi'ñ gu di'ii'n na mi ja'p kiik.

¹⁶ Ba'x chooto'n jamit biix gu ja'tkam nam ji'k mi'p tu'ii' nam ti ni'ñ, xi gē'kamtu'n am gu Dios jup ji kai'chit:

—Dhi' bak bhaankam ya oiri gu Dios, gē'kam ki'n bhaan ti niidhim ba'. Ti' na jax bixchu'x bhaa' na pu tu duñia'.

Gio ba' ja'pnip kai'ch am:

—Ya' ba ai gu Dios nat bha ja palhbuidham gu ja'tkam tugi'ñ.

¹⁷ Ba' biix gu ja'tkam nam ji'k Judea dibii' bhaan oi'dha' pui' ti kai mit nat joidham tu duu gu Jesusu, sia mit pui' ti kai gui' nam

jix io'm gama ja'k ja'p oi'dha' na pai' cham Judea bhaan bipio' gu dibiīr.

Gu Juan ja'tkam bopkondam na mu ja jootsa' gook gu ja'tkam tugi'n̄ mu na pai' oirida' gu Jesuus

(Mt. 11:2-19)

¹⁸ Ba' gu Juan ja'tkam bopkondam pui' ba ti kai ip nat mu pai' joidham tu duu gu Jesuus, nam gu' ba aagi'n̄ gui' nam kai'chu' diih gu Juan. Ba' gook xi ja baidhak

¹⁹ Jup ja titda nam mu jimia' na pai' oiri gu Jesuus nam tikkapu' no' sap silhkam jir di' gui' na saak bha jootsa' gu Dios jix dhaam dir, piam ku gu' cham sap nam ba' niirada' gui'.

²⁰ Ba' mijip ji dhuu mit, mummy mit ba ji bubua na pai' oiri gu Jesuus, ba'p titda am:

—Aach bhach joot gu Juan ja'tkam bopkondam nach jum tikka' no'p sap silhkam aap jir di' gui' na pui' saak bha jimda'x dhaam dir, piam ku gu' cham sap kuch niirada' gui'.

²¹ Ba' cham jax ja titda mi' jotmoda' gu Jesuus, dai na xi ja dudua'ndhim pix gu ja'tkam na ka ja e'eka' biix aixim tu'm gu ko'kda'i, sia gui' nam ampix pui' kax n̄naanbi' ka' na ja a'm jup tui'ngida' gu cham kiki' i'ii'mda'. Mui' mi' tu ja ti'i'ndhoda ip gu cham niin̄na kam.

²² Ba' nat pai' biix xi ja dudua'ndhak, jup ja titda gui' nat Juan mu ja joot:

—Ba jimia' pim ip gio bhammi na pai' gu Juan, aagi'ndha' pim na pimit jiñ chi na ñich ja dudua'ñ gu ja'tkam nam jix kako'k kat, biix japim xi aagi'ndha' na pim ji'k jax t̄e k̄ē na ñich chu duu jai' kap. Ja'p japim tiida' na mit dudua gu cham niin̄na kam, gio gui' na tootolhidhat gakiidha' gu ja tutku', gio gui' nam kax mama'mkulhi' kat, gio gui' nam cham t̄e k̄ēk̄et. Gio jai' gui' nam ti ba ko'iix kat jañich ja dudua'ndhak jup ja baapmi'. Gio gui' nam cham tu' bia' ni ji'x nañ tu ja a'gi'ñ gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga nam jax ja'k cham kam tulhiin̄dha'.

²³ Ja'p moox bhai' ba tu jimda' gu jaroi' no' pu gammiji' ti ji'ndhat bhaan ba tu daa'ñichu' na dai aañ jix bhaai' nañ palhbuidha' sia tu' na pix bhaan.

²⁴ Ba' daipu' nat xi ja ti'n̄ gu Jesuus, pu jii mit gui' nat Juan mu ja joot. Mi' dhir ba'p ja titda gu Jesuus gu ja'tkam bhaan ji chu a'gat gu Juan ja'tkam bopkondam:

—Jano' na pimit mu jii mummy gampix jix chu gak kir, çtu' pimit mu tiigim? ÇJunbo' aa mi' joidham jum bua na bhai' xi jibiīr?

²⁵ ÇKa' maa'nkam aa mi oiri ji chim tiidhat gu jajannulh jix a'bhax nax dha'ram namik? Moo chi cham. Jax dhui na pim gu'x maat nam mummy ja'p jix joi'n̄ nam pai' darka' gux io'm ḡe'ḡekam jum aa'ndam

gui' nam pu chu'm tim ti'ii'ñika' nam sap ba' joidham xi chui'ka' nam xi ja niin̄idha' gu ja'tkam.

²⁶ ÇJaroo ji pimit ba' mu tiigim na pimit ba' mu jii? ÇKa' maadit aa mi oiri gui' na bhaankam tu a'ga gu Dios? Dhi' ji' na pimit mu tiigim na pimit ba' mu jii, cham tu' gu tu' na mi' joidham jum bua. Dhi' ḡe'kam ki'n bhaan ti ti gu Dios, cham tu' pui' na jax gu bijik dir kam nam pui' bhaankam jup tu a'gimik.

²⁷ Gu Juan ja'tkam bopkondam aagit jup kai'ch in̄. Pu dhi' aagit jup kai'ch gu Dios mi' pai' na tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ nam jum kai'ch: “Maa'n jañ biip! mu jootsa' na ba' ampik ba ja mattuda' gu ja'tkam nap jootom mui' ba jim.”

²⁸ Ba' aañ jix io'm ḡe'kam bia' dhi Juan ja'tkam bopkondam, cham tu' ja'xbui' na ji'x gu jai' ja'tkam. Ku ba' gu' buiñor gu Dios jix io'm jir ḡe'kam ka' ji gui' nar cham tu' ka', dai pix no' soi'm ilhdhat mi' pui' jim na jax jix aa'.

²⁹ 'Na gu' gui' na mit ji'k chia jano' gu Juan ja' ba bopkona', soi'm ilhdhak jamit chia biix, sia gui' nam jir tuumiñ tutaandam tugi'n̄ gux io'm ḡe'kam Rooma kam, na mit gu' ba maat nar mi' pui' ka' jax no't ba ti gu Dios.

³⁰ Dai ba' gui' nam pariseos jum tiiti'nda' gio gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, cham kiigalham jamit gu Juan, nam gu' cham ti jigi'ndha' na ti ja aagi'ndha' na jax ja'k jix joi'mdat ja a'm ba ti niidhidha' gu Dios, pu cham chia mit ba' na ja bopkona'.

³¹ ÇTu'ñ git bhaan ji ua'rgidhai jam aa'ndha' nam jax ja'ji buan gu ja'tkam gui' nam xib jix jai'ch?

³² Ja'pnim dho ji buan na jax gu a'aalh no' mit mui' maap jim daagik ma tiibim mi' pai' giotir. Ba' jai' bha ja'p ji daraibui ma tu saasbia' am titrimiax ki'n, ba'p ja tiida' am gu jai' ja bipna' a'aalh xi saasbichui: “Ni ji'x ku pimit iam ti ni na chich ba tu saas, ni ku pimit susuani na ti joi'mdam jum kai'chit guch xaasab.”

³³ Pu'ñi ja'k ji buan am gu ja'tkam gui' nam xib jix jai'ch, nam gu' jax ñam pix aichuxdhidha' sia jaroi'. Ti' gu Juan ja'tkam bopkondam pui' aichux jamit na ja'ook bhaan jup tui'dhi', sia ku ti cham ji'xkat ḡe' tu kua' ni ku cham ji'xkat io' gu jax chu'm biin̄.

³⁴ Ba' aañ na ñich ya'p ai, pui'p jiñ aichux jamit nañ ḡe' tu kua' gio nañ ḡe' io' gu biin̄. Gam sap jir ja biim tu'm in̄ gu tuumiñ tutaandam tugi'n̄ gux io'm ḡe'kam Rooma kam gio gu jai' ja'tkam nam cham tu' ka'm ti niin̄, nañ gu' sap ja biim oirida', gio nañ ja biim tu kua'da'.

³⁵ Ku gu' dhi' matgilhia' ji gatuuk na jax kai'ñkam pui' ja'k bua gu Dios, na gu' dhi'

nam jax pix ti niidhim nam pu kai'cham, cham tu' nam iam xim ga'nga no'x bhai' ji chu buusnia' gatuuk piyam ku gu' cham.

Gu Jesusus na ba tu koi'ra' buiñor maa'n gu pariseo

³⁶ Ba' gu Jesusus ma tu ko'iim buiñor maa'n gu pariseo Simoon tiigim, nat gu' baidhak na biima'n tu koi'ra' mu kia'mi'ñ. Ba' na mi' daakat ba tu kua',

³⁷ maa'n mi' ba baa gu ubii nar ganai' pix ka' ji dhaa'ñchugit maa'n gu alhi'ch jix jaikgam ja'aa, na mi jim suu'ngim gui' na joidham uub. Amuub jup kio gu', pui' ku ba'x maat na mi'p tu'ii' gu Jesusus buiñor gu pariseo.

³⁸ Ba' suakidhat mi' ji tobii'ñchi na pai' tootnatik gu Jesusus, xi bopkoñdak buupui barga'n ki'n giop xi uañdhak kuupa'n ki'n nat ba' mi' dhir mi' xi chiñxidhak mi' xi choi' gui' na joidham uub.

³⁹ Ba'p jum aa' gu pariseo jura'ram bhaan: "No' silhkam baabui' pui' bhaankam ya oiri gu Dios dhi jaduun, ÷cham aa moox mat ka' git na jax jir tu'm dhi ubii na mi dha'ngi tootnaram? Giilhim jix ua'tulhdhix."

⁴⁰ Ba'p titda gu Jesusus na mi' pui' kam aa':
—Simoon, aañ maakam xim tiidam.

Ba'p kai'ch gui':

—Eap xiñ aagi'ñ jiñ jaduun.

⁴¹ Ba' xi aagi'ñ gu Jesusus, jup titda:

—Maa'nim maa'n gu maa'nkam ja taiñbui gu tuumiñ gook gu ja'tkam, maa'n taiñbui jix chamaam jix cha'tmam oo'm, maa'n ba' gook oo'm daman mambhix.

⁴² Gu' ji na gu' cham bhaai' nam jax dhui ka namkidha' gatuuk, pui' ba' max ja joi'gilh gui' nat ja taiñbui, jup ja titda na pui' ba tui'ka', cham kam aa' nam namki'ñdha'. ÷Ba' jaroop ilhii'ñ nat jix io'm jix bhai'm ilh gu gook ja'tkam nam tu ua'tdat, gui' aa nax io'm mui' tu ua'tdat, ka' gui' aa na gook alh?

⁴³ Ba'p kai'ch gu pariseo:

—Aañ ilhii'ñ na gui' nax io'm mui' tu ua'tdat.

Ba' gu Jesusus jup titda:

—Jir pui' dho nap jax kai'ch.

⁴⁴ Ba' mi' xi chiigik gu Jesusus gu ubii jup titda ip gio gu pariseo:

—Dhi ubii nap jax ba nii'ñ, buupui barga'n ki'n jiñ bopkoñ guñ chooton, kuupa'n ki'n ba' xiñ gakii'ñxidhak. Na pich gu' aap cham jiñ choi' gum suu'ngi' na ñich jax ya ai nañ ki'n xi bopkonai git guñ chooton nañ ba' ya' ba bakia'm ki'aam.

⁴⁵ Ni ku pich cham tu' ka'm jiñ chiidak jiñ ñio'ki ja'p nap jax nii'ñ dhi ubii nat pu cham jum jup na mi' puñ chiñxi'ñchu'ñ chooton am nañ ji'x ya' ba daa.

⁴⁶ Ni gu asait ku pich cham jiñ choi' ya'ñ mo' am na jax ja'k jum bua no' jaro'i paxi-araim, dhi ubii ba' dai bañ choi'ñ chooton am dhi' na joidham uub.

⁴⁷ Ba' aañ pum titda na bix ba uañchudhix gu ua'tulhdhar ga'n, sia kut jax gé'm ua'tulh, na gu' pui' nat jax jix bhai' bañ dhuu, dhi' bhaan jix maati' nat soi'm ilhdhak bha jiñ bui. Xib dir ja'p ja'k ba' dai nax bhai' bam taat ka', na gu' nañ jax bam titda na gu jaro'i no' mui' tu ua'tu'n, giilhim jix bhai'm ilhdha' no' jax titda gu ua'tdam tugi'ñ na pui' ba tui'ka'. Gu jaro'i ba' na pu gook alh tu ua'tu'nda' no't pui'p ti'i'n gu ua'tdam tugi'ñ na pui' ba tui'ka', palhup pix jix bhai' tu taddachia', na gu' pu cham pai' pik jax jum aa'nda' sia ku tu ua'tu'n, na gu'r gook alh ka'.

⁴⁸ Ba'p titda gu ubii pui' xi chi'ñik:

—Ba uañchudhix ji matgim gum ua'tulhdhara', aañ ya' pum titda.

⁴⁹ Ba' gu jai' nam mi'p tu'ii' nat pui'p ja bai gu pariseo nam tu jugia', jup jum ti titda am:

—÷Jax ba'm ilhdhat jup kai'ch dhi maa'nkam na ba' gam ua'tulhdhara' xi chu uañchu'n? ÷Dios aam ilhii'ñ?

⁵⁰ Gu' ji na gu' xi chu a'gi'ñchu' gu Jesusus gu ubii, jup titda:

—Giop jup ba jimia' cham jax jum aagit jiñ jaduun. Diilh jum palhbui pich gu' na pich tu' silhkam buiñor ti jii'ñ na dai aañ jix bhaai' nañ jum palhbuidha'. Ba' cham tu' mu ja'k ka jim ap nap pai' gammiji git mi' pup jum tulhiiñdha'.

8

Gu u'uub nam palhbui'ñchu'nda' gu Jesusus

¹ Ba' ji'k jurni'ñ ki'n nat mi' pui' xi chu duuk gu Jesusus, ma tu ja a'gidham ip gu ja'tkam. Nai' ja'p ji bhii na pai' jax mui' daa'ñxim jir kikcham, gio na pai' jax ji'dilh jir kikcham, ja aa'ñdhim gu ja'tkam na jax ja'k jix bhaai' nam duñia' na ba'x ja joi'mdai ja a'm ti tigia' gu Dios. Bix oi'ñchu' am gu mambhix daman gook gu noonbi'ñ,

² gio ji'kchi gu u'uub gui' nat biipi' dir ja dudua'ñ, nat ja a'm dir mai' ja joot gu cham kiki' i'ii'mda' nam ja a'm jup tui'ñgit. Maadit jir di' gui' na Mariiya ti', nam Magdalena ki'n jup jix mat ka'. Dhi' jix jum gook gu cham kiki' i'ii'mda' bhaan jup tui'ñgit am.

³ Gio ba' jumai Juana tiigim ip, Kuusa gu binga'n. Gu Kuusa jir di' na ja aa'ñdhat gu tujuandam tugi'ñ gu Erodis nam jax ja'k tu duñiidha'. Gio ba' jumai Susaana tiigim jup jimda', gam jai' mui' gu u'uub. Bix gui' gu u'uub tu saba'daidhat gu koi' diilh ja tumñi' ki'n tu ja ua'tulhi'ñdha' am bix gui' nam ji'k maap jiidma'.

Gu Jesusus na bhaan ji ua'rgidhai maa'n gu tiriik giigi'ndham ja aa'ndha' gu ja'tkam (Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴ Maa'nnim maa'n kap ka oiri gu Jesusus na mit mui' mi' nam jumaap gu ja'tkam nam jix chüigik, mami ja'p mik xi juu mit mi' na pai'p tu'ii'. Nai' ja'p dir mi ai mit na pai' jax mui' pa' daa'ñxim jir kikcham. Ba' gu Jesusus mui' ji chu ja a'gi bhaan ji ua'rgidhak maa'n gu tiriik giigi'ndham, ja'pni mui' ji kai:

⁵ —Maa'nnim maa'n gu maa'nkam xi chu moikdak mui' ji chu gii' gu tiriik, ba' jai' mu ja'k ma suulh boi cha'm na mi ja'p amuub bhäix. Ba' nai' ji biimki nam kiissapda' gu ja'tkam nam mi bhäibhüida', mikkat jamit mi êêk xi jugiokak gu u'ji'.

⁶ Ba' jai' ja'p ja'k joodai chir suulh ip na pai'x komaalhim kaat gu dibüir, ba' nat pai' dhuuk bhai' ti' ji bubua, gio nai'p ji gaa, nat gu' cham tuukab takcha.

⁷ Ba' jai' ja'p ja'k suulh ip na pai'x joi'ndha' na buanda' gux bii u'uux jix jo'ii'. Ba' pui' ti' bhai'p ji bubua, gu' ji nat gu' maa'n nat jax bhai'bich gux bii u'uux jix jo'ii' nat bhai'p ji bubua, mi' pu bhai'ku gu tiriik, jix u'uam mi' pup tuut, pu cham ji'xkat gi'rik kaicha.

⁸ Ba' gui' nat mi' suulh na pai'x ki' gu dibüir, dhi' dho gi gu' giilhim joidham jix bhai'm duu ji, ji'ma'n jix chamaam oo'm kaichuk xim kaip gu maa'n tiriik.

Ba' mi' dhir nat pui' xi chu ja a'gidhak, jup ja titda gê' ki'n:

—Jix bhai' pim xim ga'ngada' na pim ba'x maatit kaaya' na jax jir jum duukam da' na ñich bhaan tu jam a'gi.

Gu Jesusus nam ba tikka' gui' nam kaichu' na jax jir jum duukam nat bhaan ua'rgidhak gu tiriik giigi'ndham tu a'ga (Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

⁹ Ba' na mit pai' jii gu mui' ja'tkam, ba tikka am gu Jesusus gii' nam kaichu' na jax jir jum duukam gu tiriik giigi'ndham nat bhaan tu a'ga.

¹⁰ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Jax dhui na gu' aapi'm pux bhai' jam aa'ndhim gu Dios na pim jax ja'k duiñchu'nda' na ba' xi jam joi'mdat jam a'm ti niidhidha', na pim gu' bañ kaichu'. Gu' gui' ji nam ji'k cham jii kaichu' nañ ba' bixchu' bhaan tu ua'rgidhat tu ja a'gi'n, nam gu' cham tu' biix ja jujur ki'n jix maachik ka' nañ jax kai'chdha'. Pu cham ba' maatit jiiñ kêêkê' am sia kum tiix bhai'ñ kêê gu tu' nañ a'gada', ni kum cham ji'xkat machia' nañ pai' dhir jimdat ba' ya oiri, sia kum tiññ ñii'ñ.

Gu Jesusus na ba ja aagi'ndha' gui' nam kaichu' na tu' aagit jup kai'ch nat bhaan ua'rgidhak gu tiriik giigi'ndham tu a'ga (Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

¹¹ Ba' ba ja aagi'ñ gu Jesusus gui' nam kaichu' na tu' aagit jup kai'ch nat bhaan ua'rgidhak gu tiriik giigi'ndham tu a'ga. Jup ja titda:

—Ja'pniñ dho kai'ñkam jup kai'ch biipi' na ñich bhaan tu a'ga gu tiriik giigi'ndham. Gu jaroi' no't tu ja a'gi gu ja'tkam gu ñio'ki'ñ gu Dios, dhi' ja'p ji buusnia' na tu gii'ndha' gu tiriik.

¹² Ba' gui' nat boi cha'm suulh, gui'ñ ja aagit jup kai'ch nam ti' kaaya' gu ñio'ki'ñ gu Dios, dai ji na gu' na pai' dhuuk mi êêji gu ja'ook maakam xi ja jurtuda' nam sap ba' cham ti jii'ndhai cham kam tulhiña', mi' ba' pu cham ka ti'ñchoka' am na pin jax jum ti'ya', gio mummy pui'p suulhgia' am ba'.

¹³ Ba' gui' nat joodai chir suulh, gui'ñ ja aagit jup kai'ch ip nam ti' joidham kaaya' gu ñio'ki'ñ gu Dios, gu' pix ji nam gu' cham tu' biix ja jujur ki'n ti jii'ndha' pui' na jax jum kai'chdha', ba' dhi' pui'm kai'ch na mit cham tuukab takcha. Ji'xpax jam ti xi chi jii'ndha', gu' pix ji na gu' na pai' dhuuk ja mai'chia' gu ja'ook, maa'n nam jax gio mummy pui'p suulhgia'.

¹⁴ Ba' gui' nat mi' suulh na pai' buanda' gux bii u'uux jix jo'ii', gui'ñ ja aagit jup kai'ch ip nam ti' joidham kêêji ti jii'ndha' na jax jum ti'ya' gu ñio'ki'ñ gu Dios, pix ji nam gu' mikkat saalh jum o'joldhai nai' cham tu'p ka jim buixdha' nam pai' dhuuk bhai'x buam jim ilhdha', nam jix chu aagit nam git biix aixim tu'm xi chu bia'ka' gux dha'ram namkim na ya' dhi oi'ña'ga'n jix chu jai'ch, ba' dhi' pui'm kai'ch na ja bhai'bchi' ja bhai'ktuda' gux bii u'uux jix jo'ii'. Mi' pu cham tu' kap jum buixdha'm ba' na jax jum ti'ya' gu ñio'ki'ñ gu Dios, giom mummy pui'p suulhgia' na jax biipi' dir.

¹⁵ Ba' gui' nat mi' suulh na pai' joidham jix kai' gu dibüir, gui' ja aagit jup kai'ch iñ nam biix ja jujur ki'n pu gammiji ba ti jii'ndha' na jax jum ti'ya' gu ñio'ki'ñ gu Dios, cham ji'xkat ja'k ka suulhgia' am ba'. Ba' dhi' pui' bam kai'ch ip nat giilhim joidham jix bhai'm dunaak mui'm oo gu tiriik.

Gu Jesusus na tu a'ga bhaan ji ua'rgidhai maa'n gu kañdhiir (Mr. 4:21-25)

¹⁶ Ba' ja'pniip ja titda gu Jesusus:

—Aañ cham ji'xkat jaroi' pai' nii'ñ gu maa'nkam na xi miichdhai gu kañdhiir miji ja'p xi ixchu' bopto' bita', piam ku tu' ki'n xi soo'mdhai mi ja'p xi küsa'. Gu' ja'ppi bhammi ja'p na pu xi küsa' t'ê'kob na ba'x chu maax ka' nam mi ja'p oipoda' gu ja'tkam.

¹⁷ Gio gu' cham ji'xkat jum ixchu' gu tu' sia ku ti' ixchuix panaas, ni ku cham ji'xkat na moo cham jup matgilhia' sia ku ti' cham tu' aa' gu jaroi'.

¹⁸ 'Jix bhai' pim xim ga'ngada' nañ pai' dhuuk pu'ñi bixchu' bhaan tu ua'rgidhat tu a'gada' na pim ba' machia'. Na gu' no' pim tu' silhkam jix maachik kat xim ga'nga, jam makia' gu Dios gu matda' na pim ba'x maatit kaaya' gu tu'. Gu' ji no' pim gu' pu cham maachik, sia ku pim palhüp tii pix am jix maatit kəpə, sia dho dhi' pu cham ka ti'ñchoka' pim gatuuk.

Gu di'ii'n gio gu jajaa'nmi'ñ gu Jesusus nam mi' ba aaya' na pai'p tui'ka'

(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

¹⁹ Ba' mi' ba ai gu di'ii'n gu Jesusus gio gu jajaa'nmi'ñ na pai'p tui'ii'. Mi' dhir ja'p pix ji ai mit ja biibhi' gu ja'tkam, nam gu' giilhim mui' xikoor mi jumpax, pu cham bhaai' nam jax mia'n aaya' nam tiix chu a'gidham.

²⁰ Ba' maadit gu maa'nkam mu jimik na pai' gu Jesusus, jup titda:

—Mi'ñi dhir ba ai gum naan ja biim gum jaaduñ, xi chum a'gidham am sap.

²¹ Ba'p titda gu Jesusus:

—Jax dhui na sia gui' nam mi' pui' ba jiim na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios nañ pui'p ja ilhii'ñ na jax guñ ñaan gio guñ jaaduñ.

Ba' pui' xi chi'ii'k miji xi ja kaim.

Gu Jesusus na ñiokdha' gu jibiilh gio gu suu-dai'

(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

²² Ba' maa'nnim gu Jesusus maa'n kanuub ta'm xi chisdik ji'k ja biim gui' nam kaichu', jup ja titda:

—Maik gor jach jimia' bhammi baasi'n dir dhi gə' suudai'.

Ba' gamai' ji jii mit.

²³ Nammi irban gu gə' suudai' na mit ji bhii, ba koi gu Jesusus mu dir ja'k xi jimik kuu' dir gu kanuub. Ba' moo jano' bhai' ji jib gam nat tibgirik bhai' ji dhuu'n tirnidam, gam nat bhai' silh ji gu'nguki gu suudai', pix bhai' ba jim tu aim kanuub ta'm. Bax chotdoutu' am gui' nam kaichu' nam pui' xim aa' no't jotmoda' am xi baa gu kanuub.

²⁴ Ba' mu jimik ba ñiñichu'n am gu Jesusus, jup titda am:

—Jich jaduun, bi ñiñia. Tii' na jax jum bua gu suudai'. ¿Cha'ch ba' ya' bhai'ku'?

Ba' gu Jesusus banga'k xi ñiok gu jibiilh gio gu suudai', jotmoda' ba' ampix jup ji chu juu, pu cham pai' ka jibiir:

²⁵ Mi' dhir ba'p ja titda gui' nam kaichu':

—¿Gi na pim saak biix jam jujur ki'n ti jügi'ñ aañ jiñ bui? ¿Jax jup jum duu?

Gui' cham ñiok am, dai nam jix chotdon, ji'x bhai'x bhai' jim ilhii'ñ na mit jax tii gu Jesusus nat tu duu, jup jum ti titda am jix dhu'npi'ñ ki'n:

—Ja'p moor gə'kam ji bak jia dhich jaduun. Tii' na sia jibiilh gio suudai' pui'p jix jügi'ñ am nat xi ja ñiok.

Gu Jesusus na mai' ja jootsa' mui' gu cham kiki' i'ii'mda' bhaan dir maa'n gu maa'nkam
(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶ Ba' siamri ma ai mit bhammi dir jumai ju'ñdham gu gə' suudai' na pai' Geraasa bhaan bipio' gu dibiiir, na Galilea dir silh bhammix chu maax.

²⁷ Ba' nat mui' ji chim gu Jesusus bhai' dhir kanuub ta'm, ba tii maa'n gu maa'nkam jix ñaanbigim nat mummi dir ja'k bhai' ji buus na pai' dhir mui' pa' daa'ñxim jir kikcham, bhaan jup tui'ñgida' am gu cham kiki' i'ii'mda' nam ba' mi' dhir naanbichu'n ka'. Mui' oidha' ba ua'ka' dhi' dhi maa'nkam na nai' pix pu oirida' pui'x dhaapkat. Mi' pik jix joi'ñdha' nam pai'm yassapda' gu koi'ñga'n. Ba' nat amuub ba bhii,

²⁸ ba tii gu Jesusus na mi' kiiik. Ba' jotmoda' mu miraak mi o'lhia'n ki'n büpi' dir ba kikbo, ba'p titda gə' ki'n:

—¿Jax japich bhai' bañ dhoodam Jesusus maraa'n gu Gə'kam Dios? Cha'p jiñ chulhiñichu'nda'. Ka tuñ uañi'ñka' ap gu xib.

²⁹ Na gu' chian gu Jesusus gu cham kii' i'ii'mda' na mu buusnia' bhai' dhir bhaan gu maa'nkam na ba' pui' tum uañi'ñ. Mui'kim jix io'm ba ji ko'ktulh gu', tii buupurda' am gu ja'tkam bapaiñum jix kaapak ki'n na ba' cham nai' pix mirda' git, gu' ji na gu' xi i'kii' mi' dhir ji dhai'ñiia' ip gio, mummi ja'p ba' pix miihlidha' gampix jix chu gak kir. Gui' pix cham kii' i'ii'mda' na pui' ja'k duiñichu'nda'.

³⁰ Ba' xi chikka gu Jesusus, jup titda:

—¿Jax jap tii'?

—Lejion dho —jup kai'ch gux ñaanbigim.

Ba' ja'p kai'ñkam jup kai'ch nam giilhim jir mui' gu cham kiki' i'ii'mda' nam bhai' baapxichu' bhaan gu maa'nkam.

³¹ Ba' soi' tii'n jamit biix dhit gu Jesusus na chakui mu ja'k ja jootosda' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'.

³² Gu' ba' na gu' ampik mui' bha ja'p jup tum bipia' gu tatooxkolh oidha' ta'm, jup titda am na bhai' ja'k ka xi ja jootsa' nam ja a'm ka xi baapkia'. Ba' gu Jesusus bhai' ja'k xi ja joot.

³³ Jotmoda' mit ba' bubuakik bhai' dhir bhaan gu maa'nkam bhammi ja'k pu baap. Ba' bhai' dhir ji boop jamit gu tatooxkolh nai' gu a'nsap, mijimmi pu suulh jamit suudai' chir, pu biix koi mit bhai'kuk.

³⁴ Ba' totdonik bhai' dhir jup ji boop jamit gui' nam ka tu bipia'dat gu tatooxkolh, silh boop jamit nammi gama ja'k na pai' mui' pa' daa'ñxim jir kikcham na mit ja aa'ñdham gu ja'tkam, sia gui' nam ji'k ja tügim gu ja'tkam pu xi ja aa'ñdhidhat am na mit jax ti tii.

³⁵ Ba' gui' bhai'p jii mit ip na mit bha ti tīgim no' sap moor silhkam nam jax kai'ch, mi' ba ji bubua mit na pai'p tu'ii' gu Jesusus. Ba'x ki' juraa'n bia' kam mi' ja'p daa gui' nam mui' bhaan kap tui'ngit gu cham kikii' i'ii'mda' na mit ba tii, gio ba ti tii'dhix gu jajannulh, pui'x dhaapkat ka oirida' gu'. Ba' giilhim bhai' ji chooto'n jamit.

³⁶ Ba' gu jai' gui' na mit ti tii nat jax tum duu nat ba' pik ba dua gu maa'nkam na kax ñaambi' kat, mi' dhir jix bhai'p ba ja aa'ñdhidha' am gui' nam kia'pix mi aajidha'.

³⁷ Ba' soi' tii'dak ba joot jamit gu Jesusus biix gui' nam ji'k mi'p tu'ii' nam Geraasa dibii' bhaan oi'dha', nam gu' bax i'bhii'ñ. Ba' gu Jesusus nat jax bhai'p tis kanuub ta'm ba jii, gaammiji ji dhuu.

³⁸ Ba' tii'x oidhamut gu maa'nkam gui' na kax ñaambi' kat, gu' ji na gu' cham aa' gu Jesusus. Xi jootsak pix na ba jimia' mu nam pai' oi'dha' gu jajaa'nni'ñ, jup titda:

³⁹ —Ba jimia'p ji matgim mu nam pai' oi'dha' gum jaaduñ. Ja aagi'ñdha' ap nat jax ja'k jix joi'mdak jum tīgik jix bhai'm duu gu Dios.

Ba' ba jii ip gu maa'nkam nat tu aagam nat jax ja'k duuk dua'ñ gu Jesusus. Biix kap ai na ji'x jir kikcham mi' Geraasa.

Gu Jairo na ba umua'ñdha' gu Jesusus na dua'ñdhara' gu maraa'n

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

⁴⁰ Ba' nat pai' dhuuk gio bhammi dir jup ba ai gu Jesusus jumai ju'ñdharam gu gē' su-udai' na pai' Galilea bhaan bipio' gu dibii', joidham pix jix bhai'm ilh jamit gu ja'tkam gui' nam bhai' dhir oi'dha', nam gu' ñiira na gio bhammi dir jup tisdia'.

⁴¹ Ba' moo jano' mi'p ba ai gu maa'nkam Jairo tīgim. Dhi' maa'n kap jir gē'kam ka' nam pai' tu chichiopi' dai gu Israel kam ja'tkam. Ba' o'lhia'n ki'n xi kikbok biipi' dir na pai' gu Jesusus soi' ba titda na sap iam mu jimia' kia'mi'ñ

⁴² Na dua'ñdhara' gu maraa'n tiiyax na dakoo pix ba duatu'. Daipu' maa'n tu mar gu' sap, chi ji'k mambhix daman gook oidha' bia'kam gu tiiyax. Ba' ma oi ip gu Jesusus, biix gu ja'tkam pix chu'p jum duu mit, pix maap sulhikgim am nam gamai' jiiim, giilhim mui' am gu'.

⁴³ Maa'n bak ba' mui'p jimchu' gu ubii na mambhix daman gook oidha' dir bax ka'ook. Pu cham ka dua maa'nnim nat ka xi ai gu masaa'n, gammiji pix pup mirda' gu i'ra'n. Mui' ti ba ja umua' gu ko'kdai' mamtim nam jix jai'ch, pu cham jaroi' maadit iam ba dua'ñ. Gam gu tu' na bia'kat pu biix tu ga'raimik na ki'n ti tu umuagi'ñdha' na jaroi' dua'ñdha'.

⁴⁴ Ba' gatuuk dir mui' xi ai mia'n na pai' gu Jesusus na ba' cham tigia', bhai' xi dhaa ba'

ju'ñdharam gux kabook jannulhi'ñ na daam dir tii'chu'. Ba' jotmoda' mi' pum kii'ñdha, pu cham pai' ka mir gu i'ra'n.

⁴⁵ Ba' gu Jesusus nai' ba ja tikka gu ja'tkam nam mu jiiim, jup ja titda:

—¿Jaroo bhañ dhaa?

Gui'p kai'ch am na cham pai' jaroi' da'ngi. Ba' mi' dhir ja'p jup kai'ch gu Peegro:

—¿Kux ba' jaroi' bhai'p jum da'ngim jiñ jaduun? Ja'pji nam jum a'm sulhikgim gu ja'tkam nam jix kobkom ya jiiim.

⁴⁶ Gu' ji na gu' gu Jesusus jix maat nat jaroi' maadit jix ko'kkam bha dhaa, jup kai'ch:

—Ja'pji gu' moo maadit jix ko'kkam nat bhañ dhaa, taat iñ gu' nat jiñ a'm dir buus gui' nañ ki'n bixchu'x bhaai' nañ pu tu duñia'.

⁴⁷ Ba' cham ka bhaai' na jax jum duñia' gu ubii na tii xix ixchu nat dhi' bha dhaa, pui' gi'bokidhat mi o'lhia'n ki'n xi kikbok biipi' dir ba aagi'ñ na tu' ki'n jix ka'ooktugit kut ba' bha dhaa, xi aagi'ñ nat cham pai' ka mii' gu i'ra'n, dai nat xi dhaa pix gux kabook jannulhi'ñ. Biix xi chē' kēē am gu ja'tkam na mi' pui' kai'ch.

⁴⁸ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Pu ba dua pich ji matgim jiñ jaduun, na pich gu' biix jum jur ki'n ba ti jii'ñ jiñ bui. Jix bhai'p jum taattugit ba jimia'.

⁴⁹ Ba' pui ka tu a'gichu' gu Jesusus nat maa'n mi' ba ai gu maa'nkam, jup titda gu Jairo:

—Cham ji na jax kax bhaai' sia kup mui' ti ba bai'ñchu' dhi gē'kam, jax dhuu nat ba muu gum mar.

⁵⁰ Gu' ji na gu' kēē gu Jesusus na jax titda, ba'p titda gu Jairo:

—Cham ji nap jax jum aa'nda'ñ jaduun, dodhia' ji matgim gum mar. Aap ti jii'ñdha' pix na dai aañ jix bhaai' nañ jum palh-buidha'.

⁵¹ Ba' mummi ba ai mit kia'mi'ñ gu Jairo. Gu Jesusus xi ja chianik gu mui' ja'tkam nam mi' dhir pix ka gu'ka' diirap. Dai gu Peegro xi baidhak, gio gu Jakoobo, gio gu Juan, gio ba' gu gi'korga'n gu tiiyax nat pui' kia'pix muu, miji ji baap jamit ba' ba'k chir.

⁵² Giilhim tum suan nat muu gu tiiyax. Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Cha'pim suanda'. Jax dhuu na gu' dhi tiiyax mi' pix koos, cham tu' na muukix.

⁵³ Ba' gui' xi a'sik jamit pix, nam gu' cham ti jii'ñ na jax ja titda gu Jesusus, maaxik nii'ñ am gu' nat muu gu tiiyax.

⁵⁴ Ba' xi nobchik gu Jesusus jup titda gē' ki'n:

—Aapi' tiiyax, xi bamii'.

⁵⁵ Ba' bhai' ji dhua nat jax pu tii'ñ gu Jesusus, jix kii' bhai' ji bam. Mi' dhir dai nat xi ja chia gu Jesusus nam tu makia'.

⁵⁶ Ba' cham bhaai' nam jax xim duñia' gu gi'korga'n gu tiiyax nam jix bhai'm taat

nat ba dua. Xi ja soo'mchulhdhak ip ba' gu Jesuus nam cham jaroi' aagi'ndha' nat dua'n gu ja mar.

9

Gu Jesuus na nai' ba ja jootsa' gu noonbi'n nam tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam
(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

¹ Maa'nanim gu Jesuus maap xi ja jumpadak gu mambhix daman gook gu noonbi'n, xi ja tajaan' ba' gui' na ki'n jix bhaai'n ka' nam ja a'm dir gu ja'tkam mai' ja jootsa' bhix aixim tu'm gu cham kiki' i'ii'mda', gio ba' nam ja dudua'ndha' gui' nam ja'p pix jix kako'k ka' bhix aixim tu'm ki'n.

² Ba' nat xi ja tajaan'dhak nai' ba ja joots nam ja aa'ndhapu' gu ja'tkam na jax ja'k jix bhaai' nam duña' na ba'x ja joi'mdat ja a'm ti gigia' gu Dios, gio ba' gux kako'kkam nam ja dudua'ndhapu',

³ jup ja titda:

—Cham jum aa' na pim tu ua'kat gu koi' mu pai' jiidma', nix chu' ja'ppix a'sak ku pim tu kusboda', nix chu' jam o'xia ku pim ja ua'ka', nix chu' tuumiñ ku pim gaamtu'nda'. Gu jam jajannull pu daipu' pim ti tiichgida' na pim jax ba ti ti'chu'. Cham tu'm aa' gu' na pim bixchu' tu ua'kat mu pai' jiidma'.

⁴ Ba' gu jaroi' no' pimit buiñor ai na cham jam bhaamki'n, pu mi' buiñor japim ji dharkat bhix tu ja a'gidha' gu mi ja'p oi'ñkam, cham tu' na pim nai' pix tibiappuidha' jai' kikcham.

⁵ Ba' no'm cham jam kiigalhi'n mu pai' jax chu'm kikcham, moo jano' pim pu jimia' mi' dhir, dai na pim ja ni'i'ñchudat xi xiixkai gu dibür na mi' ba gixia' nam tooton am, nam ba' dhi' bhaan ti'ñcho' ip gio gatuuk na diilh jir ja kuiñcha na mit cham jam kiigalh.

⁶ Ba' gui' ma jii mit ip, mu ja'p jamit ji bhii na pai' jax ji'dilh jir kikcham, nam ja aa'ndhim gu ja'tkam nam jax ja'k duña' nam cham mu ja'k bhüya' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha', gam gux kako'kkam nam xi ja dudua'ndhidhat.

Gu Eroodis na cham mat ka' nar jaroi' dha' ka' gu Jesuus
(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷ Ba' gux kai' Eroodis pui' tē kēkēkē ip na mu pai'x bhai' tu buada' gu Jesuus. Dai pix ji na gu' cham bhai' mat ka' nar jaroi' pik da' ka', nam gu'p kai'chdha' gu ja'tkam na sap pik ba' panaas jir di' gu Juan ja'tkam bopkondam nat giop buus duadik mu dir na mit pai' yaas.

⁸ Jai'm ba'p kai'chdha' ip na sap dhi'r di' gu Eliiyas gui' na bijik bhaankamu'n gu Dios ya ja'p tu ja a'gidhimik gu ja'tkam gio ya'p ba ai. Jai'm ba'p kai'chdha' ip na sap maadit

pix jir di' gui' nam pui' bhaankamu'n gu Dios ya ja'p tu ja a'gidhimik gu ja'tkam bijik, dai nat duadik giop ba buus mu dir nam pai' yassap kat.

⁹ Ba' cham mat ka' gu Eroodis na jaroi' ba' pik jir di' ka', jup kai'chdha' ti:

—Aa'ni' tu chia nam ikia' gu Juan gu kuxbo'n, ¿gu' ba' paa dir ja'k jup jim gu jaroi' na mu pai' pu bhix aixim jix bhai' tu bua?

Tii ba'm ga'ngada' diilh gu Eroodis na jax ja'k dai gigia' maaxik gu Jesuus.

Gu Jesuus na mui'dhalhdhai gu paan ja makia' gu mui'ja'tkam

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰ Ba' na mit gio ja'k jup ba suullh gu noonbi'n gu Jesuus na mit tu ja a'gi'ñpuk gu ja'tkam, ba aa'ndhim am na mit ji'k tu'x bhai' dhuu mu ja'p na mit jax bhii. Ba' mi' dhir dai gui' dilhkob ja'p ja'k jix ixchuixim xi ja boosgak, mi' dhir ba' mu ja'k pu ja baidhak maa'n kap gampix na pai' Betsaida mia'n bipio'.

¹¹ Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk ti gu ja'tkam na cham tu jai'ch gu Jesuus, gatuuk dir jamit mui' pu ardi, mummi ba ji bubua mit na pai'p tu'ii'. Ba' cham pai' jax ja titda gu Jesuus, dai nat bhai' ji chu ja a'gi na jax ja'k jix bhaai' nam duña' na ba'x ja joi'mdat ja a'm ti gigia' gu Dios, gam gux kako'kkam nat xi ja dudua'ndhak.

¹² Ba' ja'xpix nat pai' ba ji jur, mia'n xi ēk jamit bhix gu mambhix daman gook gu noonbi'n na pai'p tu'ii' gu Jesuus, ba'p titda am:

—Ya' pix ma ji jur jich jaduuiñ. ¿Cham jir am nap ba ja jootsa' dhi jaaduñ kum bam jiidhapu' mu ja'p pai' kikcham? Ba tu taañpu' nach ba' gu koi' nam cham ya ua'ma' gampix na pai' cham tu' jai'ch.

¹³ Ba'p ja titda gu Jesuus:

—Aapi'm dho ya' ka xi chu ja makia', ¿tu' gi pik?

Ba' gui'p kai'ch am:

—Jax dhui nach jix chamaam pix ua' gu paan gio gu gook boptop, pu daipu'. Jir mui' am gu' dhi ja'tkam. Ji' ji no'ch jai'p tu taañpu' nach ba' bhix maa'n jiidam tu ja makia' nam ji'k ya'p tu'ii'.

¹⁴ Maaxik giilhim jir mui' am gu' gu ja'tkam nam ji'k mi'p tu'ii', aixkam chi ji'k gook oo'm daman mambhix jix cha'tmam oo'm (5000) dai gu chichio'ñ, gu' cham aagix ji gu u'uub gam a'aalh. Ba'p ja titda ip gio gu Jesuus gu noonbi'ñ:

—Ea na pim xi ja chiña' nam xi'xkor daraibu', ji'k go'gok oo'm daman ma'mambhix aixim nam ji'dilh xi'xkor daraibu'.

¹⁵ Ba' gui'p xi ja chia mit gu ja'tkam nam daraibu' nat jax ja chia gu Jesuus.

¹⁶ Mi' dhir ba' xi dhaagik gu Jesusus gux chamaam gu paan gio gu gook boptop, jix dhaam ja'k xi chi tūgik xi chu taxchaabgidhak pix mui' ji ja maa gu noonbi'n ta'tak jaisaidhat. Ba' gui' mi' dhir pix mui'p ji ja maa mit gu ja'tkam nam tu jugia'.

¹⁷ Biix tu koi'mik am nam ji'x ilhi'n. Jai' mit pu cham ka jugio na mit xi' ba ka koob. Gio ba'p ma jumaap jamit gui' nat bi, mambhix daman gook bapaalh jamit ja susdui'.

Na pui' ba ti'ya' gu Peegro na gu Jesusus jir di' guch Xoi'kam

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

¹⁸ Maa'nnim gu Jesusus maa'n kap dilhkob xi chu dañiimik jix dhaam ja'k buiñor gu Dios na ba' mi' dhir jup ja titda gui' nam kaichu' nam jup oi'nchu'!

—Jax jam kai'chdha' gu ja'tkam na pim ja kēēkē? ¿Jarooñ sap da'? ¿Paañ sap dir ja'k jim?

¹⁹ Ba' maadit jup titda:

—Dho ji'ma'n jup kai'chdha' am nap sap pik ba' panaas aap jir di' gu Juan ja'tkam bopkondam nat giop buus duadik mu dir na mit pai' yaas. Jai'm ba'p kai'chdha' ip nap sap aap jir di' gu Eliiyas gui' na bijik bhaankamu'n gu Dios ya ja'p tu ja a'gidhimik gu ja'tkam gio ya'p ba ai. Jai'm ba'p kai'chdha' ip nap sap maadit pix jir di' gui' nam pui' bhaankamu'n gu Dios ya ja'p jup tu ja a'gidhimik gu ja'tkam bijik, dai nat duadik giop ba buus mu dir nam pai' yassap.

²⁰ Ba' dilh jup xi ja tikka gu Jesusus, jup ja titda:

—Aapi'm gi, xiñ maat japim aa nañ jir jaroi' dha' gio nañ pai' dhir ja'k jim?

Ba'p kai'ch gu Peegro:

—Dho aap jir di' guch Xoi'kam nach jaroi' nairat na bhach joochxidha' gu Dios jix dhaam dir.

Gu Jesusus na ba tu aa'nda' nam mu'aa'

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

²¹ Ba' gu Jesusus xi ja soo'mchulhdhak nam sap cham jaroi' aagi'nidha' nar di' guch Xoi'kam, dilh pix sap jix mat ka' am.

²² Ba' pui' xi ja tiidak jup ja titda ip:

—Aa'ñ matgim giilhim kañ chulhiña' ji gatuuk. Xiñ bhaamkidha' am gu ja gē'gēkam tuk gu Israel kam ja'tkam, gio gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'n gu Dios, gio gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam. Tu chiñia' am nam jiiñ mu'aa', ku gu' aañ baik tanoolh ki'n yaa' ji nañ jax ba oirida'.

²³ Ba' ja'xpix mui' ja'tkam jup ba tu ja a'gi'n, jup ja titda:

—No' jaroi'x aa' na gammiji bañ kaichgida', jum aa' na cham tu' bhaan kap jum buixi'ñdha' gu tu' na ya' dhi oi'ñga'n jix chu jai'ch, sia chi moo jax jum

tulhiñaim, na gu' dhi' ba' ja'p ji buusanda' nañ oi'ñchu'nda' ji mootot gu kuruus.

²⁴ Na gu' gu jaroi' no' dai bhaan titi'ñcho gu tu' na ya' dhi oi'ñga'n jix chu jai'ch, cham ji'xkat palhbuidha' na jax ja'k jix bhai' tu jimia' gatuuk. Gu' ji no' gu' cham tu' jim buixdhat mi' pui' xi chu duñiim nañ jax jix aa', jix bhai' ji na tu jimia'.

²⁵ ¿Gio gu' tu'p jix bhai' sia ku ti jaroi' biix tu bia' na ji'k tu'x chu jai'ch ya' dhi oi'ñga'n bhaan, no' gu' ja'xpix ba mukia'? Ni ku ji palhbuidhai na jax ja'k jix bhai' tu jimia' buiñor gu Dios.

²⁶ Gio gu jaroi' no'x xi'ir nañ a'mkam tu ja a'gidha' gu ja'tkam, aañ pui'p jix xi'irai cham tu'p jiiñ buixdha' buiñor jano' nañ pai' dhuuk gio bhai'p jimda' gē'kam ki'n ja biim gu noonbi'n guñ Gi'kora', jano' nam pai' dhuuk biix machia' gu ja'tkam nañ jax jir gē'kam.

²⁷ Ba' aañ pu kai'ch na pim aapi'm jai' dhit pui' duduaka' jano' na pai' dhuuk jix bhai' matgilhia' na tu' silhkam jix ja joi'mdat ja a'm ti nūi'n gu Dios biix gu ja'tkam, chakui pim moo biix ko'ya'.

Na maakam tu'm jup jum duñia' gu Jesusus

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

²⁸ Ba' ji'k jix jum baik tanoolh xip duu mi' na pui' xi chu ja a'gidhimik gu Jesusus gu ja'tkam nat ba' mi' dhir giop jii maa'n kap xi ja baidhak baik gu noonbi'n, moo gu Peegro, gio gu Jakoobo, gio ba' gu Juan, maa'n kap jamit titis gē' oidha' ta'm. Ba' bhammi na mit ba ai oidha' daam, ja'p ja'k dilhkob xi jimik gu Jesusus mui' ji chu daanix dhaam ja'k buiñor gu Dios.

²⁹ Ba' mi' pui' na ka tu daan, jotmoda' maakam tu'm bam maax gu buibsa'n, jix chua totbikdam ba ti nūi'n. Sia gu ti'dhar ga'n jix chua totbikdam jup jum duu.

³⁰ Mi' dhir ba' mi' bam maax jamit gook gu ja'tkam biixik dir na pai'p tu'ii', pui' joidham jix a'bhax jup totnor gu ja ti'dhara', joidham ja'x xikoolh tum tanoor mi' nam ji'x guguuk, jir di' gu Eliiyas gio gu Moisees.

³¹ Aagi'n am ba' gu Jesusus nam jax chu't tulhiñchudai mu'aa' gu ja'tkam bhai' Jerusaleen.

³² Ba' gu Peegro gio gu jai' gook nam maap jiiim, xi chi nūi'n am sia kum jax jix kookxiik, pui' kum ba' nūi'n na joidham jix abhaar tobiik gu Jesusus gio gu gook na ja biim jup tu'ii'.

³³ Ba' nat ba ji jii gu Moisees gio gu Eliiyas, jup kai'ch gu Peegro:

—Umrir am jiiñ jaduun nach ya' ka xi juruunidha'. Aach jam o'namdha', maa'n jir aap ga'n ka', maa'n ba'r Moisees ga'n ka', maa'n ba'r Eliiyas ga'n ka'.

Cham jum matda'ir pix pui' tii gu Peegro, pu cham matda' na jax kai'fikam jup kai'ch.

³⁴ Ba' jotmoda' maa'n gu tibaa' mi' pu ja ii biix na pui' ka kai'ch gu Peegro. Ba' mi' giilhim bhai' ji chooto'n jamit nam irban dir bap tu'ii' gu tibaa'.

³⁵ Ba' bhai' ba tum ñio bhiji dir, jup tum kai'ch:

—Aañ dhi'r jiñ mar. Gê'kam ki'n bhaan ti tii ñich. Mi' pim pui' xi jiimit na jax jam tii'daidha'.

³⁶ Ba' nat pai' gio ampix jup ji chu juu, diilh mi kiik gu Jesusu na mit gio mui'p ti tii. Ba' cham pai' jaro'i' aagi'ñ am gu moo jano' pui' na mit jax ti tii, diilh pix jix mat ka' am.

Gu Jesusu na mai' jootsa' maa'n gu cham kii' ii'mda' bhaan dir maa'n gu biapma'

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

³⁷ Ba' buimgidhak ba jii mit ip gio bhai' dhir oidha' daam. Nammi na mit jax pix ji juur sonpan gu oidha', mui' gu ja'tkam mi' ba nam jamit gu Jesusu.

³⁸ Ba' maadit miñi dir ja saagi'ñ gu mui' ja'tkam bhai' ba jiñak, jup kai'ch:

—Jiñ jaduun, gi no' pich iam dua'ñ guñ alhii chuk. Tii' na jax jum bua. Daipu' maa'n tu mar iñ gu'.

³⁹ Bhaan jup tui'dhi' maa'n gu cham kii' ii'mda'. Pai'jix io'm pu'ñi ba xi bhii'ya', bhai' jim totbhiopa', gio na bhai' ji choksolhia' gu chiñii'ñ, gio ba' na jiñakda'. Giilhim gê' dho gu' ba ko'ktullh. Cham ji'x busaak bhai' dhir bhaan.

⁴⁰ Aañ ya' tii soi' ja titda dhi' nam jum kaichu' nam iam mai' jootsa' git gu cham kii' ii'mda' na pui' ja'k duuk, gu' ji na gu' chix xijai, jax ña ja'k?

⁴¹ Ba'p kai'ch gu Jesusu:

—¿Moo ni ji'x aa ku pim jum guguuxi'ñdha' na pim buiñor jum biñkada' guñ Gi'kora'? ¿Ji'x jañ ba' ya ja'p oirit jup jam a'gi'ñdha' na pim jax ja'k duñia'? Ea gor bhai' xiñ bai'ñxidhak dhix ko'kkam ya'ni ja'k amuub.

⁴² Ba' nam amuub ba bai'ñchu' gu biapma' na pai' kiik gu Jesusu, gio mi ja'p nai'p ji ia, nai' xim totbhiopaim, gu cham kii' ii'mda' gu' na pui' ja'k duuk. Gu' ji nat gu' gu Jesusu pu ñiok gu cham kii' ii'mda', maa'n jimdam pu buus ba' bhai' dhir bhaan. Ba'x kii' juraa'n bla' kam bhai' ji bam gu biapma'. Mi' dhir ba' mu ja'k xi joochxi gu taata'n na mi ja'p kiik.

⁴³ Ba' biix mi' pui' pup tu'ii' am gu ja'tkam nam cham pai' dhuuk pui' ti niidhat nat jax jix bhai'm duukam bap tu duu gu Dios nax io'm jir gê'kam.

Gu Jesusu na giop ba tu aa'nda' nam mu'aa', bar gookim ka' ba' dhi' ki'n

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Ba' mi' pui' nam joidham jix bhai'kam taat gu ja'tkam nat jix bhai'm duukam jup

tu duu gu Jesusu, mi' dhir jup ja titda dai gui' nam ji'k kaichu':

⁴⁴ —Aañ ja'pni xi jam tii'dam jiñ jaaduñ, moo pim cham mik buppada' dhi' nañ jax jam tii'da'. Aañ nañ bhaankam ya oiri gu Dios, jum aaya' gu tanoolh nam pai' dhuuk jiñ dhagia' gu ja'tkam gui' nam xiñ bhaamki'ñ.

⁴⁵ Gu' ji na mit gu' pu cham maatit kai na jax kai'fikam jup kai'ch gu mi' jotmoda' gui' nam kaichu', na gu' gu Dios pix diilh tu soobhi'ñ nam chaku mamtida'. Panaas kum jix iibhi'ñdha' ip gu' gu Jesusu nam git jix bhai' xi chikka' na jax kai'fikam jup kai'ch.

Gu Jesusu na ba tu aa'nda' na jax ja'k jum aa' nar tu'm ka' gu jaro'i' no'x aa' nar gê'kam ka'

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

⁴⁶ Ba' maa'nnim ma ji ñiokbo mit ip diilh dai gui' nam ji'k kaichu' gu Jesusu, jup kai'ch am na jaroo ba' pik jix io'm jir gê'kam dai gui' nam ji'k kaichu'.

⁴⁷ Gu' ba' gu Jesusu na gu'x maat ja jujur am bhaan nam jax xi kai'chimik, maa'n xi ñobchik gu alhii

⁴⁸ jup ja titda:

—No' jaro'i' maadit aapi'm jiñ buix biiñak kat jix bhai' ba duu maa'n gu alhii ja'p na dhi'ñi, dhi' aañ nax bhai'ñ dhuñia'. Gu' ba' gu jaro'i' na aañ jix bhai'ñ dhuñia', guñ Gi'kora' nax bhai' duñia' ip nat bhañ joot jix dhaam dir. Ba' dhi' ja'pniñ kai'fikam jup jam titda na gu jaro'i' no'x aa' nar gê'kam ka' ja bui gu jai', jum aa' na cham tu' tu' jim ilhdhat jix bhai' ja buada' gu jai', dhi' ba' pui' bam kai'ch nar gê'kam.

Gu Jesusu na pui' ba ti'ya' na gu jaro'i' no' pui' ja'k jup duiñchu' nam jax ja'k tu duiñchu' diilh, dhi' bhaan jix maati' ka' na ja bñm jup tui'dhi'

(Mr. 9:38-40)

⁴⁹ Ba' gu Juan jup titda gu Jesusu:

—Jiñ jaduun, aach maa'n tii gu maa'nkam nam a'mkam mai' ja jootos gu cham kiki' i'ii'mda' ja a'm dir gu ja'tkam. Aach ba' xi soo'mchulhdhak, na gu' cham jich bñm jup tui'dhi'.

⁵⁰ Ba' gu Jesusu jup titda:

—¿Jax ku pimit ba'p soo'mchulh? Jax dhui nach bñm jup tui'ngida' pui' ji chu'tu gu jaro'i' no' cham bhaamut jich aa'.

Gu Jesusu na ja aagi'ñdha' gu Jakoobo gio gu Juan na cham jir am nam jax kai'ch

⁵¹ Ba' na ba miamlhim na pai' dhuuk tu daaxix na giop ji jimia' gu Jesusu jix dhaam ja'k, juraa'n ba dai na mu jimia' Jerusaleen.

⁵² Biipi' mui' xi ja joot gui' nam kaichu' maa'n kap na pai' ji'dilh jir kikcham na

Samaaria bhaan bipio' gui' gu dibii; nam ti tikka' no'x bhaai' nam mi' xi chibiapuidhat.

⁵³ Gu' ji nam gu' cham aa' gu mi oi'ñkam, nam gu'x maat nar Israel kam gu Jesusus ku ba' Jerusaleen ja'k jim.

⁵⁴ Ba' gu Jakoobo gio gu Juan jup titda am gu Jesusus:

—¿Dho gi aap jax kai'ch jich jaduun' no' chich moo pui'p ti na ja a'm tai mi dhuudu' kum biix mu ko'ya' gu mi oi'ñkam? ¿Tu' gi kum ba' cham aa'? Ti' nat gu' gu Eliiyas pui'p tu duu bijik.

⁵⁵ Ba' gu Jesusus ja'k gúisik jup ja titda:

—Aapi'm diilh pu cham maat no'x kii' ii'mda' jam a'm tajaanix gu pui' na pim jax kai'ch, ka' ba' gu' cham.

⁵⁶ Jax dhui na gu' aañ na ñich bhaankam bha jii gu Dios ya' dhi oi'ñga'n, cham tu' nañ ya' ja tulhiñchuda' gu ja'tkam, gu' ja'ppi nañ ja'kbui' kat ja aagi'ñdha' nam jax ja'k duñia' nam ba' cham jum tulhiña'.

Ba' mi' dhir pu maakam ja'k bhii mit na pui' ji' dilh jup jir kikcham nam ba' mi' xi chibiapuidhat.

Gu ja'tkam nam tiix aa'nda' nam gammiji ba kaichgida' gu Jesusus

(Mt. 8:19-22)

⁵⁷ Ba' gamai' nam jii'mchu' biix boi, maa'n mi' dhir ja'p jup titda gu maa'nkam gu Jesusus:

—Aañ jai' tiip jix aa' nañ git jup jum kaichgida'ñ jaduun' nañ ba' git jai'p xi jimda' pai' nap ja'k oilhidha'.

⁵⁸ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Jax dhui na aañ nañ bhaankam ya oiri gu Dios, pu cham pai' bhaai' nañ joidham xiñ jiidpda' git, cham pui' na gu kaxio na silh jimia' mu pai' na chio' na ba kooxmira' pai' na duuk jix kooxim ka', piam pui' na gu u'ii' na silh jimia' pai' na tu kos ka' na pai' dhuuk jup jix kooxim ka'.

⁵⁹ Ba' diilh gu Jesusus ja'p ja'k jup titda jumai:

—Aañ ja'p ilhi'ñ jiiñ jaduun' nap bañ kaichgida' xib dir ja'p ja'k.

Ba'p kai'ch gui':

—Dho ea nañ ka xi yaaspai guñ chaat no't ba muu nañ ba' mi' dhir bam kaichgida' gammiji.

⁶⁰ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Ja'ppi nap nai' xi ja aa'ñdha' gu ja'tkam na jax ja'k jix bhaai' nam duñia' na ba'x joi'mdat ja a'm ti taglia' gu Dios, cha'p tu' bhaan jup jim buixdhat gu ja'tkam gui' nam ja'p ji buan nam ko'iix. Matgim dhi' ya' pum yaaspaidha'm ji dai koi'ñga'n.

⁶¹ Ba' jumai mi' dhir ja'p jup titda ip gu Jesusus:

—Aañ dho gi gu'x aa' ji nañ tu' silhkam bam kaichgida', jix aa' iñ nañ jai'p xi jimda' pai' nap ja'k jimda'. Dai pix ji nañ ka

xi ja tabuimgi'ñmirai biix guñ jaaduñ muñ ki'aam, mi' dhir dho gi ba' gu' bar cham tu' ka' ji.

⁶² Ba' gu Jesusus jup titda:

—¿Aap paa duuk ni'ñ gu maa'nkam gui' na tu juantu'nda' jaraar ta'm na kuu' ja'k ti niidhim? Pu'ñi dhop ji buusan gu jaroi' no' dai bhaan titii'ñcho gu tu' na gatuuk dir bi'iidha', pu cham tu' ba' bhaai'n ka' na jax dhui mi' pui' jimia' na jax jix aa' guñ Gi'kora'.

10

Gu Jesusus na biipi' mui' ba ja jootsa' baik oo'm daman mambhiix gook gui' nam kaichu'

¹ Ba' mikkat baik oo'm daman mambhiix gook maap xi ja jumpadak gu Jesusus gui' nam kaichu', go'gok ba' miji xi ja joot biipi' nam tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam gammiji na pai' jax mui' pa' daa'ñxim jir kikcham na pai' bhiiya'.

² Jup xi ja tiidak biipi' dir nat ba' moo ba ja joot:

—Gé'gér dhor ga'n tir ya ja'p na pim jax bax maat, gu' pix ji nam gu' gu ordam jir gook alh. Jum aa' ba' na pim soi' titdada' guñ Gi'kora' na ya' tu gaa na jai' bhai'p ja jootsa' gu ordam nam ba' ya' tu oraa'.

³ Ku gu' ea na pim aapi'm ka xi chu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam. Xim nuukdat japim na cham tu' jam duñia', na pim gu' ja'p ji bubuakia' na jax gu kakasnr nam mi' pik aaya' nam pai'x jai'ch ka' gu sisi'.

⁴ Cham jum aa' na pim gaamtu'nda' tu' tuumiñ, nix chu' asaak ku pim kusbioda'. Gu jam sussak pu daipu' na pim jax ja aa'ntu'nda'. Gu jaroi' no't ampik mu pai' jam nam boi cha'm, daipu' na pim xi ñiokdhai maa'n na pim jiiimda', cha'pim tu a'gi'ñdha'.

⁵ Pai' jax chu'm kiicham na pim jix aik ka', ja'p japim ti'ya' na pim ja ñio'kdha' gu mi oi'ñkam: “Moo git xi jam joi'mdat jam a'm ti niidhidha' gu Dios.”

⁶ Ba' no'm gu' joidham jir jix bhahai'kam gu mi oi'ñkam, gammiji dho pui'x joi'mdat ja a'm ti niidhidha' gu Dios, gu' ji no' gu' cham, cham dho ja a'm ti niidhidha'.

⁷ Cha'pim nai' pix tibiappuidha' kikcham, mi' ji na pim juruuñdha' pai' nam jam aichdha'x bhai' jam tiidai. Na pim pai' biix xi chu ja a'gidhai gu ja'tkam gui' nam mi ja'p jup oi'ñka' na pim ba' ba jimia' mi' dhir: Gio gu koi', mi' pui' tu kua'da' pim tu' nam jam maakda', gio gu suudai' mi' jam toi'dhidha' am, na gu' na pim jax bax maat gu jaroi' no' tu' bhaan tu juan, mi buusnidha' gu mai'chik ga'n.

⁸ Ba' mu pai' mui' kam tir na pim aaya', na mui' pa' daa'ñxim jir kikcham ka', no' mit joidham jam tiidak ma tu jam onbai' gu

ja'tkam, aapi'm xi chu jukai gu tu' nam jam bhiidha'.

⁹ Gux kako'kkam japim jup xi ja dudua'ndhai no'm ampik mi'p jix jai'ch. Ja'p japim ja tida' bix gu ja'tkam: "Ya' ma miamri' na pim pai' dhuuk ampix machia' na pim jax ja'k duña' na ba' xi jam joi'mdai jam a'm ba ti niidhidha' gu Dios."

¹⁰ Ba' no' pimit mi' pik ai kikcham nam pai' cham jam kiigalhi'ndha' gu ja'tkam, ja'p japim xi ja tida' pu jimia' mi' dhir:

¹¹ "Jam ni'ndhadat jach ya' xi xiixkai dhi dibir nat jix'x ya' bam bhi'is jich chooton am gu ya' jam ki'aam kam, ba' dhi' bhaan jix maati' ka' na pimit cham jix'x jich kiigalh. Dai ba' nach ja'p pix xi jam tiidam nat bak ya' mam ai na pim pai' dhuuk ampix machia' na pim jax ja'k duña' na ba' xi jam joi'mdai jam a'm ba ti niidhidha' gu Dios."

¹² Ba' aan' ya' pu jam tida nax io'm cham bhai' tu ja jimia' dhi' dhi ja'tkam jano' na pai' dhuuk jum aaya' na pim kuugalhdha' ya' dhi oi'nga'n, cham tu' pui' na gu Sodooma kam ja'tkam.

Nam cham mi' pui' jiumda' gu ja'tkam Korasiin oi'nkam gio Betsaida (Mt. 11:20-24)

¹³ Ba'x buam jum aagit ba ja aa' gu Jesusu gu Korasiin oi'nkam gio gu Betsaida kam, jup kai'ch:

—Aañ jix buam jiñ aa' ja bui gu Korasiin oi'nkam gio gu Betsaida kam, na mit gu' cham mi' pui' jii na jax jix aa' guñ Gi'kora'. Tii ñich jix bhai' tu duu ja ni'ndhadat nam jax ja'k cham pai' dhuuk pui' ti niidhat. No'ñ git Tiuro gio Sidoon pui'x bhai' tu duña' sia kum cham jir Israel kam, moo jano' git soi'm ilhdhai mi' pui' ba jimia' am. Jajannulh jix xaasak jam git pu tim ti'dha', ni kum ka batbiada', ja'kbui' kat jam matai bhai' xim buidhidha' na bhaan jix maati' ka' nam silhkam soi'm ilhi'ñ.

¹⁴ Ba' tu' na jax chui'ka', jix io'm tul-hiñara' tir suulhgia' am jano' na pai' dhuuk jum aaya' gu tanoolh na ja aagi'ndha' guñ Gi'kora' bix gu ja'tkam nam jik' tu' jax xi buimi' ya' dhi oi'nga'n, cham tu' pui' na gu Sidoon oi'nkam gio Tiuro.

¹⁵ Gu' ba' gu Kapernaum oi'nkam, ja'p jum aa' am nam jix dhaam ja'k jium buiñor guñ Gi'kora'. Matgim mijimmi' ja'k ji nam ja iabu'x io'm tuukab na pai' g'e' ti di'.

¹⁶ Ba' aapi'm nañ jam jootos na pim tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam, gu jaroi' no' joidham cham jax ji kai'chit jam k'e' na pim tu a'gi'ndha', dhi' aan' na joidham jiñ k'e'k'e'. Gu' ba' gu jaroi' na cham jam kaim ka', dhi' aan' na cham jiñ kaim ka' ip. Ku gu' cham tu' ji na dai aan' na cham jiñ kaim ka', gu' ja'ppi sia guñ Gi'kora' nat bhañ joot ya' dhi oi'nga'n.

Nam ja'k ba suulhgia' gu baik oo'm daman mambhix gook gui' nam kaichu' gu Jesusu

¹⁷ Ba' gio pix ja'x jup ji ai mit gu baik oo'm daman mambhix gook gui' nam kaichu' gu Jesusu na mit ja'k ba suulh na mit tu ja a'gi'ñpuk gu ja'tkam. Jix bhai'm taattugit ba aagi'ñ am na mit tu' joidham tu duu mu ja'p, jup tida am:

—Jich jaduun', giilhim xich jügi'ñ am gu cham kiki' i'ii'mda' nach jum a'mkam mai' ja jootos ja a'm dir gu ja'tkam! Jotmoda' pu buan am!

¹⁸ Ba'p ja tida gu Jesusu:

—Dho na gu' aan' cham tu'r jiiñ jupaabkam gu ja'ook, pui' ku ba' xiñ jügi'ñ. Tii ñich gu' nat bha ji buax dhaam dir guñ Gi'kora' jano' nat pai' dhuuk giilhim jum ua'tulh buiñor, ja'p jum duu na jax gu duuk no't bipgi.

¹⁹ Pui' ku ñich ba' aan' jam tajaan' gui' na pim ki'n jum palhbuidhidha' na cham tu' tu' jam duña', siat chi moo tu' naksir cham tu jimchu'ndam jam kii, piam jax chu'm jumai ko'x maimdagim.

²⁰ Dai pix ji na pim gu' cham dhi' ki'n jix bhai'p bam taat ka', gu' ja'ppi na pim ba ua'ñix u'uan ta'm jix dhaam na pim jax chii' na pim ki'n jix bhai'm taat ka', na gu' dai gui' nam ba ua'ñix ka'x dhaam na ja baidhika' gu Dios na pai'p tu'ii'.

Nax bhai'm taat ka' gu Jesusu (Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Ba' mi' jotmoda'x bhai' bhai' jim ilh gu Jesusu, nat gu' gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' pix pui' ja'k duu na bhaan tajaanix. Ba'p kai'ch:

—Aañ jix bhai'ñ chaat jum buiñ Gi'kora', aap nap jir g'e'kam jix dhaam gio ya' dhi oi'nga'n, na pich gu' ba ja mattuda gu ja'tkam gui' nam gampai' tu'm na pich tu' ja ixchuix gux amatdagim jum aa'ndam. Ba' aan' jix bhai'ñ chaat jiñ Gi'kora', nap gu' pui' ja'k jix aa'.

²² Ba'p ja tida gui' nam mi'p tu'ii':

—Aañ bix tuñ maa guñ Gi'kora' na jik' tu'x chu jai'ch, na gu' dai aan' jix bhai' xiñ maat nañ jir tu'p tu'm da', nañ gu'r maraa'n. Gio aan' ya' dir mu ja'k dai aan' dhiil pix jup jix maat guñ Gi'kora' nar tu'p tu'm da'. Gu' ba' gu jaroi' no'x maachim nach jir tu'p tu'm da' gook dit, aañi' dho aagi'ndha'.

²³ Ba' mi' ja'k xi ja tiigik jup ja tida dai gui' nam kaichu':

—Joidham no'm bix pui'p ti tigia' git gu ja'tkam na pim aapi'm jik' tu' joidham jix bhai'm duukam ti ni'ñ nañ jup tu bua.

²⁴ Na gu' gui' nam bhaankamu'n gu Dios ya ja'p tu ja a'gidhimik gu ja'tkam bijik, gio gux io'm g'e'g'er kam kat Israel kam, pui' tii joidham tu'm jup jix chi tiigik kat am na pim aapi'm jax joidham tu'm ti ni'ñ xib, gu' ji na

mit gu' cham pu chu'm ti tii. Sia pui' joidham tu'm jup jix chi kaik kat am ti na pim aapi'm jax joidham tu'm tɛ kɛɛ xib, gu' ji na mit gu' cham pu chu'm ti kai.

Gu Jesusus na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai maa'n gu maa'nkam Samaaria kam

²⁵ Ba' maadit gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios mu jimik bhai' ba tikka gu Jesusus, na mi' pix jix maachim no' sap moo pui' pix jup ji bua na jax ilhii'ñ dailh. Jup titda:

—Jiñ jaduun, aañ ja'p tu'm bham tikkam nap iam jiñ aagi'ñdha' git nañ ja'p tɛ kɛɛ nap bixchu' pix jix maat. ζTu'ñ jax dhuñia' nañ ba' gammiji buiñor bap tui'ka' gu Dios?

²⁶ Ba' gu Jesusus jup titda:

—ζDho jax gim kai'ch nap tu jiñkai'ñdha' mi' na pai' tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios na mit tu ua'nak gu bijik dir kam na tu' pik jix io'm jum aa' nach pu duñia'?

²⁷ Ba'p kai'ch:

—Dho sap nach gammiji tu' ka'm nii'ñdha' gu Dios, gio nach gammiji ti'ñchoka' biix jich jujur ki'n gio na ji'x jich i'ii'mda' ki'n, biix nach ji'x pup jich chaat. Gio sap ba' nach jix joi'mdai tiigix bhai' dhuñia' gu jaroi' no' tu' bhaan jum tulhiñ, panaas ku sap moo aach pix jir gui' ka'.

²⁸ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Dho pu'ñi pix nap duñia'ñ jaduun nap ba' gammiji buiñor bap tui'ka' gu Dios.

²⁹ Gu' ji nat gu' gio bhai'p ka xi chikka gui' na sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios na sap ba' cham jax jum aa'nda' gu Jesusus na ja'p pix bha tikka sia kux maat, jup titda:

—Dho ja'pji nañ cham maat na jax chu'm ja'tkam ba' ja aagit jup kai'ch gui' nañ pui'x ja joi'mdaix bhai' ja duñia' no'm tu' bhaan jum tulhiñ.

³⁰ Ba' gu Jesusus mui' ji chu a'ga bhaan ji ua'rgidhak maa'n gu maa'nkam, jup kai'ch:

—Maa'nnim maa'n gu maa'nkam Jerusalem kam ti ma paxiaram mu ja'k Jerikoo. Gu' ji na mit gu' gama ja'k daagik gibiimik gux i'xkum, ti pup mukxikam jamit mi ja'p xi buak boi cha'm, xi chi iixdhak jamit ba' biix gui' na ji'k tu' tu ua'kat. Daman gu jajannulhi'ñ pup jamit xi chu kookoxchulhdhak xi chu u'uuk na ka ti ti'chggit, pui'x dhaapkat jamit mi' xi buak.

³¹ Ba' ampik mi'p bhiichu' maadit gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam. Ba' ba tii na mi' kaat, ni ji'x kut iam jix joi'mdat tii. Mi' dhir ja'p gakoohl xi bhiik maa'n na jimchu'.

³² Ba' ja'xpix mui'p ba jimchu' maadit gui' nam jir tujuandam mu ja'p chichiop nam pai' tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam. Ba' pui'p ba tii na mi' kaat boi cha'm, gu' pix ji nat gu' pui' cham joi'mdat jup tii sia,

mi' dhir ja'p gakoohl xi bhiik pui' maa'n na jimchu' ip.

³³ Ba' siamri maa'n gu maa'nkam Samaaria kam mi ja'p jup ka jim dhi' ka'm gu boi. Dhi' dho gi gu'x joi'mdak tii ji na mi' soi' tu'ii',

³⁴ mui' pu ji ai mia'n. Ba' xi chu juulh na pai' jax jix ko'ktulhdhix gu tukga'n, gio nat xi chu bhiibgi jajannulh saaski' ki'n. Ba' bhai' xi dhaasak bhaan gu bhuru'x na ua' ba bhiik maa'n kap na pai' tim tibiappu, ba' xi chu namkidhak miji ba boo'n. Mi' ba' pu daakat nuuka'n bix chukaa'.

³⁵ Ba' buimgidhak gu Samaaria kam maa'nkam jup titda gui' nar ga'n mi' na pai' tim tibiappu: "Ya'p kañ ñii'ñxi'ñka' dhiñ jaduun na mi' bo', jix bhai'p ka buada'. Ya'ni gook gu tuumiñ nap ki'n saba'ñixdha' gu tu' no' bam aa'. No' pich jax dhuuk jai' dailh jum tumñi' ki'n tu namki gu tu', aañ ja'k jum iabuidha' nañ gio ya'p buusnia' nañ ja'k ba giixchu'nda'."

³⁶ Dho jaña, ζjax chu'm dhi baik ja'tkam na mit mi' bubuax joi'mdak tiigik jix bhai' dhuu gu maa'nkam na mi' tulhiñix boi cha'm?

³⁷ Ba' gui' na sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios jup kai'ch:

—Dho gu Samaaria kam.

Ba' gu Jesusus jup titda:

—Dho pu'jani pix ja'k jum aa' nap duñia'ñ jaduun, jix bhai'p ja buada' biix pix gu ja'tkam, sia moo nar pai' kam ka' git.

Gu Jesusus na mi' ba aaya' kia'mi'ñ gu Maarta gio gu Mariiya

³⁸ Ba' pui' xi chu a'gidhat jimchu' gu Jesusus. Namma gama ja'k maa'n kap ba ai na pai' jumañ ji'dilh jup jir kikcham. Ba' maa'n mi' kioka' gu ubii Maarta tiigim, joidham cham jax ji chi'hiik aich na sap mi' xi chibiapui.

³⁹ Ba' maa'n ti siipi'ñ ka' gu Maarta, Mariiya tiigim. Dhi Mariiya mi ja'p ji dhaibuk amuub kɛɛ na tu a'ga gu Jesusus.

⁴⁰ Ba' gu Maarta bha ja'p jix bhai' tu bua biix aixim gu tu'. Ba' na gu' cham palhbui'ñ gu sipdhi'ñ, mu jimik amuub jup titda gu Jesusus:

—No' pich mi' dhir iam ja'p tii'n dhiñ xiku' na jai' xiñ palhbuidha' nañ tu'x bua. Mi' pix pu daa. ζKa'p ji cham joi'mdat jiñ ñii'ñ aañ jaduun?

⁴¹ Ba' gu Jesusus jup titda:

—ζJax kup ba' moo bhaan jix buam jup jum aa' Maarta gu tu' nap biix aixim ji chu bua't?

⁴² Jax dhui na maa'n pix jix io'm jum aa' nap pu duñia', nap ya'ni ja'p daibui xiñ kaaya' na jax dhi Mariiya. Dhi' ji' ji nax io'm jum aa'. Ba' cham jir am nañ mui'p bam joochxi'ñdha' dhi Mariiya, nat gu' dhi' ya' ba ai na pai' pik jum aa'.

11

Gu Jesuus na ba ja aagi'ndha' gui' nam kaichu' nam jax ja'ktu daanda' buiñor gu Dios (Mt. 6:9-15; 7:7-11)

¹ Maa'nanim maa'n kap xi jimik gu Jesuus ma tu daani jix dhaam ja'k buiñor gu Dios, biix jam jup oi'nchu' gui' nam kaichu'. Ba' nat tiimok na xi chu dafiimik, maadit mi' dhir ja'p jup titda gui' nam kaichu':

—Jich aagi'ndha' ap jich jaduuni nach jax ja'k tu daanda'x dhaam ja'k buiñor gu Dios, ja'p nat jax gu Juan ja'tkam bopkondam jup ja aa'ndhak gui' nam kaichgit.

² Ba'p ja titda gu Jesuus:

—Dho ja'p japim kai'chdha' na pim pai' dhuuk tu daanda' buiñor gu Dios:

Aapi'ch Gi'kora' nap jix dhaam jup tu'ii', aap nap gammijix uañ ki'n pur jum tiitgidam ka'.

Iam jap ja'xbui' pui'p xi chu buada' ya' dhi oi'nga'n ja'p nap jax tu buada'x dhaam ja'k.

Ku gu' aap ji no'p diihl pui'p ilhii'ndha' git, aach pui' pix soi'm kaichu'n ji.

³ Gio dhich chuuku' na tu' ki'n jup dua, gammijip xi maakidhat nabap tanoolh na ba' ki'n jix bhai' tu tatda ka'.

⁴ Gio ba' nap iam tuch uañi'ñka' nach ji'x mach ua'tulhdha' jum bui, pui' nach jax jup tu ja uañi'ñ aach gui' nam jup jum ua'tulhi'ñ jich bui.

Gammijip iam jich a'm ti niidhidha' na cham jich mai'chi' gu ja'ook jumai boi bhaan jich bhüchdha' na pai' mai'x chi giixi'.

⁵ Ba' ja'pnip ja titda gu Jesuus:

—Kani nañ jam aagi'ndha' na jax pik ja'k tu tu'ii' dhi'. No' maadit aapi'm na pim ji'k ya'p tu'ii', iraab tukaa' mui' ba tu soon jum ki'aam gu jaroi' na mi' dhir ja'p jup kioka', no' gu' jax jum titda: “Jiñ jaduuni, iam gook jiñ chafñbui'ñ gu paan

⁶ nañ onbai'ndha' maa'n guñ jaduuni nat mik dir mi ai. Giilhim sap bax bhio'ntu', aañ gu' pu cham bia' gu tu' nañ iam onbai'ndha' git.”

⁷ Ba' no'p gu' aap mi ji dir jup titda: “Kux cham jir ge'l tukaa' aa ku pich ba' moo bhai'p bañ niñichdham. Bha siisap ip' gu' ki'ñgob, gio ya' ja saagi'ñ bo' iñ guñ a'aal chuk. Cham dho ba' jax jix bhaai' nañ bamgia', dampan ji ba' no' giop ba xi chum aagim.”

⁸ Gu' ji no' gu' pix ji kuisaim na soi' kai'ch nam taan, ma ji bamgia'p ji matgim nap tu makmira' biix gu tu' na aa'nda'. Ku gu' aañ ya' pu jam titda ji na cham tu' na moo nap jix mat ka' kup ba' tu makia', gu' ja'ppi na pix ji kuisaidha' na soi' kai'chdha' kup ba' tu makia'.

⁹ Ba' aañ pui'p jam titda, gu tu' na pim taanda' guñ Gi'kora', jam makia' dho. Piam

gu tu' na pim ga'ngada', jam aagi'ndha' ip. Gio no' pim pix ji kuisaim na pim bha tu soon ki'ñgob, jam kupio'kdha' ip.

¹⁰ Na gu' na pim jax bax maat gu jaroi' no' pix ji kuisaim na tu taan gu tu', makia' am. Piam no' tu' ga'nga, tigia' ip. Gio no' pix bhai' ji chu soon bhai' pai' ki'ñgob, kupio'kdha'm ip.

¹¹ ¿Aapi'm daas aa na pim jodai makia' gu jax chu'm jam mar no' paan jam taan? ¿Piam ku pim gu' ko' mui' ba maak no' batoop jam taan?

¹² ¿Piam ku pim gu' naksir mui' ba daagi'ñ no' lankiuyus jam taan?

¹³ ¿Jia na pim gu' biix pix jir jix bhah-hai'kam ja bui gu jam maamar, sia ku pim jax jir jix u'ua'tulhdhix kam ja'tkam? ¿Guñ Gi'kora' gi ba' na giilhim jir jix bhai'kam nax dhaam jup tu'ii'? Tajaan'dha' ji matgim gu Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n gu jaroi' na taanda'.

Nam pui' ai'chuxdha' gu Jesuus na gu ja ge'kam tuk gu cham kiki' i'ii'mda' bhaan jup tui'dhi'

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27)

¹⁴ Maa'nanim gu Jesuus maa'n mai' ba jootos gu cham kii' ii'mda' bhaan dir maa'n gu maa'nkam na bhaan jup tui'dhi'. Cham tu ñiokda' dhi' dhi maa'nkam, na gu' gu cham kii' ii'mda' pix na pui' duuka'. Ba' joidham bhai' ji chu ñiokcha gu maa'nkam nat pai' ba buus gu cham kii' ii'mda' bhaan dir. Ba'x bhai'm ilh jamit jai' gu ja'tkam na mit pui' ti ti.

¹⁵ Jai' ba'p kai'ch am:

—Ja ge'kam tuk ji gu cham kiki' i'ii'mda' na bhaan jup tui'dhi' dhi', pui' nam ba'x jii'gi'ñ.

¹⁶ Ba' jai'p titda am na sap xip duña' gu tu' nam cham pai' dhuuk pu chu'm niñi'ñ, nam jax dhui mi' pix jix mai'chim no' sap moo bixchu'x aichu'n na pu tu duña'.

¹⁷ Gu' ji na gu'x maat gu Jesus nam jax jum aagit jup titda, siax maat nam jax ai'chuxi'ñ gu jai'. Ba'p ja titda bax:

—Gu jax chu'm ge'kam no' cham maa'n ñi'ook jup duuk ja bui biix gui' nam maap tu juanda', cham ji'xkat tu' jax dhuña', nam gu' jai' maakam kai'chdha', gio jai' maakam ip. Mikkat mi' pix pu bhaaku'i mam kooda' am diihl.

¹⁸ Pu'ñip jum duña' gu ja ge'kam tuk gu cham kiki' i'ii'mda' no't jax dhuuk bhai' ji bhaam ja bui gu tujuandam tugi'ñ, nam gu' cham maa'n ñi'ook kap duuka'. Ja'p jañ kai'ñkam jup kai'ch na ni ji'x kur pui' na pim jax jiñ ai'chuxi'ñ jai' dhit. Jup kai'ch japim nañ a'm jup tui'dhi' gu ja ge'kam tuk gu cham kiki' i'ii'mda' nam ba' xiñ jii'gi'ñ.

¹⁹ ¿Aapi'm ba' pui' ja ge'kam tuk gu cham kiki' i'ii'mda' ja a'm jup tui'dhi' aa gui' nam

jam kaichu' nam ba'x ja jüigi'n nam mai' ja jootos ja a'm dir gu ja'tkam? ¿Jia na gu' cham? Pu dhi' bhaan jix maati' na cham ji'x jir pui' na pim jax jiñ ai'chuxi'n.

²⁰ Matgim aañ gu Dios ji nañ bhaankam ya oir'it mai' ja jootos gu cham kikii' i'ii'mda' ja a'm dir gu ja'tkam. Gu Dios pix diilh jiñ a'm ti niidhim, pui' kum ba' xiñ jüigi'n. Ba' dhi' bhaan jup jix maati' nat bam ai na pim pai' dhuuk ampix machia' na pim jax ja'k duñia' na ba'x joi'mdat jam a'm ba ti niidhidha' gu Dios.

²¹ Gu ja'ook ja'pni ja'k jup ji buusan na jax maa'n gu maa'nkam jix oogim na mu pai' tu bia'ka' gu bixchuga'n jax chu'm ba'k chir. Ba' mi' tu nuuka'nda' ji dhaagit gui' na ki'n jum palhbuidha' no' jaro'i' bax chi iixdham, sia ku gu'p jix oo'.

²² Gu' ji no't gu'x dhupii'n mu ai gu jumai maa'nkam nax io'm jix oo' ka', cham tu' pui' na gui', mi' dho daagii' xi iixdhai gu tu' na ka daa'nka' na git ki'n jum palhbuidha', pui' ba' xi gibii'mi' gammijix xi ardimia'. Gu bixchuga'n ba' bix bhaan ji chu bi'ya' na mijii ka tu bia'ka' ba'k chir.

²³ Na gu' gu jaro'i' no't cham pui'p ilhii'n nañ aañ jax ilhii'ndha', dhi' bhaan jix maati' ka' na xiñ bhaamki'ndha'. Gio gu jaro'i' no' cham jiñ palhbui'n nañ tu jumpa'nda', dhi' bhaan jix maati' ka' ip na ja'kbui' kat ti ji'dilhka'nda'.

Gu Jesusus na ba tu aa'nda' na jax jum buada' gu cham kii' ii'mda'

(Mt. 12:43-45)

²⁴ Gu cham kii' ii'mda' no't bhaan dir ba buus gu maa'nkam, ba jimia' mummii ja'p gampix jix chu gak kir na tu gaa'mira' na pai' kiicha'. Ba' no't cham pai' ti ti nar joidham, jup jum aa'nda': "Gi no' ñich giop jii bhammi nañ pai' kiokat, na gu' cham pai'r joidham ya ja'p."

²⁵ Ba' joidham ti tigia' na gio bhammip ba bakia' bhaan gu maa'nkam, jix chi kii' ka', joidham tu boxkix ka', na gu' pui' ji buusanda' no'x kii' gu maa'nkam.

²⁶ Ba' xi dhai'ñña' na ja bai'ñmira' ji'k xijum gook pup gu bipnaga'n cham kikii' i'ii'mda', nam jix io'm xi chu xi buada', maap jam ba' bhai' ba baapkia'. Mi' dhir dho gi ba' gu'x io'm bam duñia' ji gu maa'nkam, cham tu' pui' na bii'pi' dir.

Gu Jesusus na ba aagi'ndha' maa'n gu ubii na sia jaro'i' na pix jix bhai' ba tu jimda' no' mi' pui' ba jim na jax jum kai'ch gu ñio'ki'n gu Dios

²⁷ Ba' na mi' pui' ka tu a'ga gu Jesusus, maa'n gu ubii mijii dir ja'p ja saagi'ñ gu ja'tkam jup titda ge' ki'n:

—Moo git joidham jix bhai' tu jimda' gum naan na pich bhaan dir maaxir, gio nat magoonik bam gi'iilh.

²⁸ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Ja'ppi sia ji gui' nam ke'je' mi' pui' ba jii'mda' na jax jum kai'chdha' gu ñio'ki'n gu Dios na pui' gammijix bhai'p ba tu ja jimda'.

Nam pui' ba tida' gu Jesusus gu ja'tkam gui' nam cham tu' ka'm ti ni'i'ñ nap duñia' na tu'r jix bhai'm duukam nam cham pai' ni'i'ndha'

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹ Ba' giilhim mui' pix ja'x ji aajim am gu ja'tkam mi' na pai'p tu'ii' gu Jesusus, nammi ja'p ba xi ju' am. Ba'p ja titda:

—Jai' dhit gu jaaduñ nam ya'p tu'ii' tiix aa' am nañ sap tu' jax xi dhuñia' nam cham pai' dhuuk pu chu'm ni'i'ñ, gu' ji na gu' cham tu' pu chu'm ja a'm jum aa', nam gu' giilhim jix u'ua'tulhdhix. Ku gu' aañ jir dhi' pu chu'm ka' ji nam jax chu'm jix aa' nam tigia', pui'ñ jup jiñ dhuñia' nat jax jum duu bijik gu Jonaas.

³⁰ Gu ja'tkam Niinibe oi'ñkam bhaan dir maat jamit gu Jonaas na bax ja tulhi'ñchudam gu Dios. Aañ ba' pu'ñi ip ya' ja bui xib gu ja'tkam, aañ pix jiñ a'm dir machia' am na jax ja'k cham ja tulhi'ñchuda' gu Dios gatuuk ja'p na jax jano' gu Jonaas.

³¹ Jano' na pai' dhuuk jum aaya' na guñ Gi'kora' ja aagi'ndha' bix gu ja'tkam nam ji'k tu' jax buimii ya' dhi oi'ñga'n, gu ubii gui' na bijik jix io'm jir ge'kam kat mi' dhir ja'k jurrip, jano' xi kikboi pui' ti'ya' na pim cham tu'r kikii' ja'tkam, na pimit gu' cham mi' pui' jii na maadit ti pu ya' jam aa'ñdhimik na pim pai' oi'dha' na pim jax ja'k mi' pui' jimia'. Gu' gui' gu ubii mik dir jum dikoo'ñ nat bha jii nat bha kaim gu ge'kam Salomoon na giilhim jix chu matda' ka'. Ku gu' gui' na maadit xib ya oiri, jix io'm jix chu maat ji gio nax io'm jir ge'kam, cham tu' pui' na jax jano' gu Salomoon.

³² Sia gu ja'tkam Niinibe oi'ñkam xi gu'kii pui'p ti'ya' am jano' na pim maaxik cham jir kikii' ja'tkam. Na gu' gu ja'tkam Niinibe oi'ñkam moo jano' pu soi'm ilh jamit buiñor gu Dios nat jax pui' tu ja a'gi gu Jonaas na cham bhai' tu ja jim. Ba' gui' na maadit xib ya oiri, jix io'm bhaan ti niidhim gu Dios, cham tu' pui' na gu Jonaas.

Gu Jesusus na pui' ba ti'ya' na gu buupui ja'p ji buusan na ge' tanoor

(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³ Aañ cham ji'xkat jaro'i' pai' ni'i'ñ gu maa'nkam na xi miichdhai gu kañdhiir mijii ja'p xi kiisa' na pai' cham tu maax ka', piam ku tu' ki'n xi chaa'bidha'. Gu' ja'ppi bhammi ja'p na pu xi kiisa' te'kob na ba'x chu maax ka' nam mi ja'p oipoda' gu ja'tkam.

³⁴ Dhich buupui pu'ñip ji buusan na jax gu kañdhiir na joidham ge' tu maaxi'ñ ka' tukaa' no' bi'ñdhix, nach gu' ki'n ti ni'i'ñ. Mui'

pix pux chum tukgam ka' gu' no' cham kiki' dhich buupui.

³⁵ Ba' aapi'm jix bhai' xim duukat na cham tutkia' dhi jam buupui.

³⁶ Na gu' no' joidham jix kiki', jix bhai' ni'i'ndha' pim gu jam tutku' na jax chui'ka'. Pui' na jax gu ka'ndhiir no'x bhai' miim, na gu'x bhai' tu maaxi'ni' ka', pu cham pai' maa'n kap pix am jix chi iika' ka'.

Gu Jesusu na pui' ba ja tuda' nam cham bhai' tu jim gu pariseos gio gui' nam sap jix mat ka' gu nio'ki'ni' gu Dios

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lk. 20:45-47)

³⁷ Ba' nat pai' tiimo na tu a'ga gu Jesusu, maa'n gu pariseo ba baidhak na tu koi'ra' kia'mi'ni'. Ba' gu Jesusu ma oi ip, jimdat mi' ji dhaibuk ba ti nair nam tu bhiidha' na pai' tum kua'.

³⁸ Ba' gu pariseo cham jir juraa'n nat ti nat cham jum ikoim, na gu' panaas nax maat diih, jum aa' na xim ikoimdhai gu jaro'i' no't ba ji chu juu.

³⁹ Ba' gu Jesusu na gu'x maat na cham juraa'n daa gu pariseo, jup titda:

—Ja'p moo tiix u'uañ jup im ilhii'ni' japim aapi'm na pim pariseos jum tiiti'. Gu' dai daam dir na pim ti xi ja bopkon gu jam ja jooxia' gio jam bapaas, irban dir ja'k gu' giilhim mi bhi'sap ji gu jam ua'tulhdhara', na pim ti iixi'ndha' gam biix aixim na pim tu buada' na tu' cham jir kii'.

⁴⁰ Cham jam jur bia' pim dho jia ku pim ba' pui' ja'k tu jim. Jax jum aa' pim aa na cham ti ni'i'ni' gu Dios jura'ram gu maa'nkam? Jax dhui nat gu' biix jup duu na jix jir tuuku', sia irban dir, sia daam dir.

⁴¹ Ba' tu' na jax chui'ka' ya' dir ja'p ja'k, tu' silhkam japim jix ja joi'mdat ja palh-bui'ndha' gu ja'tkam gui' nam cham tu' bia' ni ji'x. Pu'ni ja'k dho gi gu' ba oñia' ji sia irban dir ja'k gu jam ua'tulhdhara'.

⁴² Tiini' jix buam jiiñ aa' jam a'mkam aapi'm na pim pariseos jum tiiti', na pim gu' cham bhai' ja bua gu ja'tkam gui' nam biix aixim bhaan jum tulhiin. Aapi'm dai sap pik ba' gammiji mi tu aichdhidha' chiop na ji'k bhaan jup bipio' gu Dios gu tu' na pim ti is, gu' ba' gu ja'tkam cham ja niini'ni' japim sia kum mi ja'p soi' tu'ii' jam taaglob. Dhi' ji ba' pik biipi'm aa' na pim jix ja joi'mdaix bhai' ja duñia', gatuuk japim ba' pui'p ba duñia' gu tu' nam aa'nda'.

⁴³ Gio ba' na pim ge'gerkam jum taat ka', biipi' dir japim jix dharaibuktu'nda' na pai' tum daanda', ni ji'x ku pim iam gatuuk dir xix dharaibuktu'nda'. Gam na pim jix aa'nda' nam biix gu ja'tkam tu' ka'm jam niidhat jam nio'kdhidha' mu ja'p na pim jax jiiimda'.

⁴⁴ Ja'p pix ji buan japim na jax gu maa'nkam no' bijik dir mi' pai' ba yaasap na

cham ka tu maati' ka', siam chi daam dir mi oipo gu ja'tkam. Pu ni kum jix mat ka' no' tu' maa'nkam bita'n jup dibaalhchik.

⁴⁵ Ba' maadit gui' nam sap jix mat ka' gu nio'ki'ni' gu Dios mi' dhir ja'p jup kai'ch:

—Jiñ jaduun, aach biix jup jich ia'ni' pui' na pich jax ti, panaas jap sia aach jich aagit jup kai'ch.

⁴⁶ Ba' gu Jesusu jup titda:

—Sia dho tiix buam jiiñ aa' in jam a'mkam aapi'm na pim sap pik ba'x maat gu nio'ki'ni' gu Dios. Ja'p ji buusan gu' na pim tu ja bhiin'olhdhatu' gu ja'tkam na pim dai gui' ja chianda' nam mi' pui' jiiimda' na jax jum kai'ch gu nio'ki'ni' gu Dios, gam na pim jax ilhii'ni' diih. Aapi'm diih gu' pu cham mi' pui' jiiim.

⁴⁷ Gio na pim jix bhai' xi chu buada' nam pai' yassap gu bijik dir kam gui' nam ya ja'p tu a'gimik bhaankam gu Dios, gu' gu jam bopxi kat na mit ja koodak mi' ja yaas nam jix bhaamut ja ke'ke' nam ti tu ja a'gi'ndha' na jax jir mi' pui'.

⁴⁸ Ba' dhi' bhaan jix maati' na pim jix bhai'm taatit am jix bhai' tu bua mi' na mit pai' ja yaas.

⁴⁹ Pui' pu ti ji gu' guñ Gi'kora' na giilhim jix chu maat nam sap cham ja kiigaldha' gui' nam pu'ni bhaankamu'n ya ja'p tu a'ga, jai' ja kooda' am.

⁵⁰ Ba' aapi'm pik jix io'm jam o'bhai'ndha' gu Dios na pim xib ya oipo na mit ba ja koi gu jam bopxi kat gui' nam bijik bhaankamu'n ya ja'p tu a'gimik.

⁵¹ Nammi dir bhai' ji jam kusbidha' bhaan gu Abel na mit biipi' mua, ya' juugit na pai' gu Sakariyas, gui' na mit mi irban mua na pai' kiik gui' na bhaan tum makgirxi'ni' gu Dios, gio gu ba'aak nam pai' dhir tu daan gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam. Jam aagi'ni' in moo na aapi'm jai'p jam o'bhagi'ni' gu Dios na mit tu koi gu jam bopxi kat jano' dir.

⁵² Gio gu' aapi'm na pim sap pik ba'x maat gu nio'ki'ni' gu Dios, ja'p ji buusan na pim aapi'm ua' gui' na ki'n jum kukpio'k mi' pai' na tum mamti na jax ja'k jir am na pim mi' pui' jiiimda' na jax jix aa' gu Dios, gu' ji na pim gu' cham ja kukpio'ki'ni' gu ja'tkam, ni aapi'm diih ku pim mi baapak.

⁵³ Ba' giilhim bhai' ji bhaak jamit gu pariseos gio gui' nam sap jix mat ka' gu nio'ki'ni' gu Dios na pui' ja titda gu Jesusu. Biix aixim bhai' ba tikka am maap jim daagik

⁵⁴ Nam mi' pix mamai'chik no' sap moo pui'p ilhii'ni' nam jax ilhii'ni' diih gu tu', piam ku gu' sap cham, dai nam ba ja aagi'ndha' gu ja ge'gerkam tuk.

12

Gu Jesusus na ba ja aagi'ndha' gui' nam kaichu' nam cham ja jügi'ndha' gu pariseos

¹ Ba' giilhim mui' mi' mam jumaap jamit gu ja'tkam na pai'p tu'ii' gu Jesusus, nammi ja'p xi ju' am. Giox kabkam ki'sap am jai' mijj ja'p, nam gu'x kobkom mi guguuk. Ba' biipi' mui' ji chu ja a'gi gui' nam kaichu', jup ja titda:

—Moo pim cham mia'n ja a'jida' gui' nam pariseos jum tüiti'. Giilhim jix kaidha' gu' gu ja ñi'ook, ja'p jir tu'm am na jax gui' na ki'n jappukar gu paan, pu cham mi' pui' jiiim am diilh nam jax ja aagi'ndha' gu ja'tkam.

² Ku gu' kam aajim ji na pai' dhuuk matgilhia' nam jax jir tu'm, sia kum gu' xib diilh pix pui'x chu maat. Na gu' cham ji'xkat jum ixchu' gu tu' sia ku ti ixchuix panaas, ni ku cham ji'xkat na moo cham jup matgilhia' sia ku ti cham tu' aa' gu jaroi'.

³ Ba' aapi'm pu'ñi ip no' pimit tiix ixchuixim mu pai' tu a'ga gu tu', maa'n na jax matgilhia' gatuuk. Sia pimit chi moo tiix kabkam xim kuupak mu pai' jax chu'm ba'k chir, nai' pix ja'x chum jiiñakda' na pui' tum kai'chdha' gatuuk.

Gu Jesusus na pui' ba ja tüida' gui' nam kaichu' nam cham ja i'bh'i'ndha' gui' nam tu koo'n

(Mt. 10:28-31)

⁴ Ba' ja'p jañ jup xi jam tüidam jiñ jaaduñ na pim cham ja i'bh'i'ndha' gu ja'tkam gui' nam jir tu koo'n kam, cha'pim totdon ka' sia kum xi jam koodak. Na gu' no' mit moop ma jam koi, dai gu jam tutku' nam ja kooda', gu jam i'i'mda' pu cham nam jax dhooda'.

⁵ Gu Dios ji na pim jix i'bhidhat oipoda', na gu' gui'x bhaai' na xi jam koodai mu ja'k xi chu chi'nia' nam ja iabu' gu jam i'ii'mda' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhii'ndha' no' pim cham tu' ka'm ni'i'ñ. Tu' ka'm japim moo niidhat, aañ moo ya' pu jam titda.

⁶ Cham da'ram namüik am dho gux bii u'ji' nam mu ja'p jum ga'ra, jix chamaam aix am gu gook tumñix cha'm. Gu' ji na gu' gu Dios jix dha'ram ja ilhii'ñ sia kum cham tu' bhaigim tu'm panaas.

⁷ Aapi'm gi ba' na pim jir ja'tkam jam jur bia' kam, ¿ja'p jum aa' pim aa na cham da'ram jam ilhii'ñ gu Dios? Matgim giilhim ji nax dha'ram jam ilhii'ñ, sia jam kuup jix bhai' ja'kilhdhix kam bia' na ji'k bha tuut jam moot am. Ba' cha'pim jax jum aa'nda', na gu'x io'm jix dha'ram jam ilhii'ñ gu Dios, cham tu' pui' na gu u'ji'.

Gu Jesusus na pui' ba ja tüida' gui' nam kaichu' nam ja aagi'ndha' gu ja'tkam nam kaichu'

(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ No'm ba jam tikka gu ja'tkam no' pim jiñ kaichu', xi ja aagi'ndha' pim na pim jiñ kaichu', aañ ba'p ja aagi'ndha' gu noonbi'ñ guñ Gi'kora' na pim silhkam jiñ kaichu'.

⁹ No' pim cham ja aagi'ñ, aañ pui' pix jup ja titda' gu noonbi'ñ guñ Gi'kora' na pim pu cham tu' silhkam jiñ kaichu'.

¹⁰ Ba' no't jaroi' giilhim jiñ chii'n aañ nañ bhaankam ya oiri gu Dios, jum ua'tulhdha', dai pix ji na gu' giop tu uañdha' gu Dios no't soi'm ilhdhak pu ti na cham pui' ka kai'chdha'. Gu' cham ji'xkat tu uañdha' ji kia' no't gux Dhuudu' kam jix Ua'i Ii'mda' giilhim ti'i'n na jax cham jir am, na gu' dhi' buiñor jix io'm jir ua'tulhdhara' no' jaroi' jaaxmam kai'ch.

¹¹ No' mit pai' dhuuk jam da'ngik mu ja'p pai' ba jam tuttuim chichioip piam mu ja'p pai'x kakai' ja bui, cha'pim jax jum aa'nda' sia ku panaas cham bhaai' na pim jax ba ji chi'ya' ja bui.

¹² Jax dhui na gu' diilh pix bhai' ji bhaigia' na pim jax ti'ya' no' pim bhaan bap tui'dhi', na gu' gux Dhuudu' kam jix Ua'i Ii'mda' jam makia' gu matda' na jam a'm ta-jaañixchu'nda'.

Gu Jesusus na pui' ba ti'ya' na cham jir am no' jaroi' gan jix aa' nar jix chumñigam ka'

¹³ Maadit ba' mijj dir ja'p ja saagi'ñ gu ja'tkam jup titda gu Jesusus:

—Jiñ jaduun, mi' dhir jap iam ja'p jiñ chii'ñixdha' guñ xiix na tuñ makia' na ji'k jiñ a'm jup tuñ bipio' gu bixchuga'n guñ chaat kat. Ni ji'x ku xi chuñ maakim.

¹⁴ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Jax dhui nañ aañ cham tu' g'e'kam ki'n daaxix nañ mu pai' ja maakda' gu ja'tkam na ji'k ja a'm tu bipio' gu tu'. ¿Ka' paa pimit duuk pu chu'm ki'n g'e'kam jiñ dhai kup ba'x maat na pu chu'm jir jiñ a'mkam?

¹⁵ Ba'p ja titda bixx gu ja'tkam nam ji'k mi'p tu'ii':

—Cha'pim dai bixchu'x chu aa'nda' na pim git xi chu bia'ka', na gu' cham tu' gu bixx aixim na tu bia'ka' gu jaroi' na ba'x bhai' tu jimda'.

¹⁶ Ba' xi ja aa'ñ bhaan ji ua'rgidhak maa'n gu maa'nkam jix chumñigam nat jax tu jii, jup ja titda:

—Maa'nnim maa'n gu maa'nkam giilhim g'e' ma ii gu tirik. Giilhim jir jix chumñigam ka' gu', g'e'g'er ja bia'ka' gu dippir. Ba' nammi ji kii nat pai' dhuuk ti bhi gu tirik.

¹⁷ Ba' cham g'e'g'er jup tu ba'bhak ka', i'lhich mi' ja tuttu ka'. Ba'p jum aa' jura'ram bhaan: “¿Paañ ba' ja'k ulhña' dhi jai' tirik na bi'ya' sia ku ñich jai' mi ulh dhi i'lhich ba'pki chir, na gu' cham bixx mi aix?”

¹⁸ Ba' ja'xpix jup jum aa' ip gio: “Ja'ppi nañ ja ia'rsai dhi i'lhich ba'bhak g'e'g'er mi' ja tuttu' na ba' maa'n jimdam bixx mi aaya'.

Guñ bixchu'n bhai' dhir ja'p gai dhir jup xi chu ullña'.

¹⁹ Mi' dhir ba' dai nañ bañ jipi'ñka', tu kua'da' iñ jix bhai'ñ chaatit gio nañ jix maim ka'. Mui' oidha' mi biitka' gu' dhi tiriik."

²⁰ Ba' na mi' pui' kam aa' gu maa'nkam, jup titda gu Dios: "Joidham ti ti ilhii'ñ ap jia. ¿Jaroo ba' bhaan ji chu bi'ya' dhi' nap tu' bhaan tu a'ga? Nap gu' aap ja'xñi tukaa' cham tu' ka duaka'. Cham jum jur bia' ap kup ba'p kai'ch."

²¹ Pu'ñi pix ja'k ba' tu jimia' gu jaroi' sia kut ti joidham ti ilhdhak nammi ji chi kii gux dha'ram tu namkim ya' kam dhi oi'ñga'n, pix ji no' cham jir jix chumñigam ip buiñor gu Dios.

Gu Jesusu na ba ja aagi'ñdha' gui' nam kaichu' na ja a'm ti niidhim gu Dios gui' nam jir maama'n

(Mt. 6:25-34)

²² Ba' mikkat gu Jesusu jup ja titda dai gui' nam kaichu':

—No' pim pai' dhuuk cham ji'x ka bia' gu koi' piam tu' jannulh na pim ti'ya', cha'pim jax jum aa'nda'.

²³ Na gu' cham tu' pik jum aa' gu koi' ni gu jannulh, gu' gui' ji jam i'ii'mda' gio dhi jam tutku' nax io'm jum aa', dhi' pik japim gaa'ñchu'nda' na jax ja'k jix bhai' tu ja jimda'.

²⁴ Gio gu' ja nii'ñ japim gu kokkon. Cham pai' mu pai' or am gu tu' nam kua', nam gu' pu cham ti is. Ni kum pai' tum bipi'ñ jax chu'm ba'k chir, jax dhu' nam gu' pu cham tu ba'bhak. Gu' ji na gu' gu Dios tu ja maak nax joi'mdat ja nii'ñ. Dho jaiñ, ¿aapi'm ba' cham jix io'm jup xi jam joi'mdat jix bhai'p jam duña' aa gu Dios na pim jir ja'tkam?

²⁵ Gio gu' cham ji'xkat ja'kbui' oidha' aichdha' na duaka' gu jaroi' na ji'k ti xi ilhii'ñdha', na gu' cham jaroi' diñh jup bua gu ii'mda', siat chi moo ti bix juraa'n ki'n pui'm aa na ja'kbui' oidha' aichdha' git.

²⁶ Ba' dhi' pu'ñi ip, cham jir am na pim ja'p pix jix chu aa'nda' gu tu' na cham jum aa', na gu' cham ji'xkat jaroi' alhi'ch pup jup duña' gu ii'mda' na ba' ja'x pup xi dhuaka', sia kut bam ai na pai' dhuuk mukia'.

²⁷ Ja nii'ñ japim ip gu yooxi' nam nai' yoot bix aixim tu'm jix a'bhah. Cham tu' diñh jup tu bua am gu tu' nam ki'n jum a'bhartu'n, ni kut iam pu chu'm jix a'bhah tim ti'ñdhak gu Salomoon gui' nax io'm jir gē'kam kat bijik, sia ku ti joidham jix bhai' xim duuka'. Gu yooxi' gu' gu Dios na pu chu'm tu ja ti'ii'ñka', cham tu' diñh.

²⁸ Ba' no' gu yooxi' pui'x a'bhah tu ja ti'ii'ñ gu Dios sia kur gampix kam gio na buimgidhak bax gak ka', ¿gu Dios aa ba' cham jix a'bhah jup tu jam ti'ñdha' na xi jam joi'gi'n na pim jir ja'tkam dudua kam jum jur bia'

kam? Tu jam ti'ñdha' ji matgim, dai ji na pim bix jam jujur ki'n buiñor ti jügi'ñdha'.

²⁹ Ba' cha'pim jax jum aa'nda' sia ku pim cham ka bia' gu tu' na pim jugia', ni gu tu' na pim i'ya' no't ma gaa gu suuda'.

³⁰ Pui'm dho tu'ii' ji gui' nam chakui maat gu Dios, bix dhi' pu chu'm jam bhaan jix buam jum aa'. Gu' matgim aapi'm bax maat ji na jaroi'r jam Gi'kora', gu Dios dho. Gio gu' gui'x mat ka' na tu' jam a'm jum aa'nda'.

³¹ Aapi'm dai ji na pim mi' pui' xi dhuiñchu'nda' na jax jix aa' na ba'x joi'mdat jam a'm ti niidhidha'.

Gu Jesusu na ba ja aagi'ñdha' gui' nam kaichu' nam jax ja'k jir jix chutumñigam ka'x dhaam ja'k

(Mt. 6:19-21)

³² Cha'pim tu' bhaan totdon ka' aapi'm na pim ja'p ji buan na pim jir jiiñ kakasñira', na gu' sia ku pim jir gook alh, guñ Gi'kora' xi jam joi'mdat jam a'm ti niidhim.

³³ Cha'pim jax jim aagit xi ja maakat gu tuumiñ gu ja'tkam gui' nam cham tu' bia' ni ji'x. Xi chu ga'rat japim gu tu' na pim bia' na pim ba' mi' dhir ja maakda'. Na gu' no' pim pu'ñi ja'k duiñchu', aapi'm jum tutumñigamtaidha' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios na pai' gux ixkum cham ji'xkat aaya', ni gu tu' na ti di'nbalhchu'n ku cham ji'xkat aaya'.

³⁴ Na gu' gu jaroi' mu pai' no' bia' gu tuumiñ, dai mumm ti'ii'ñchoka'. Ba' pu'ñi aapi'm no' pimit bam tutumñigamtax dhaam buiñor gu Dios, dai bhammi ja'k japim ba ti'ii'ñchoka'. Dhi' pu'ñi ja'k jum aa' na pim duña'.

Gu Jesusu na ba ja aagi'ñdha' gui' nam kaichu' nam gammiji mi' pui' xi jii mit na jax jix aa' gu Dios

³⁵ Gammiji pim gaa'ñchu'nda' na pim jax ja'k mi' pui' jii'mda' na jax jix aa' gu Dios.

³⁶ Ja'p japim tu'ka' na jax gu tujuandam no't gu gē'kam xi ja chianik nam mi' darka' kia'mi'ñ nam kupio'kdha' na pai' dhuuk mi aaya' na jax maa'nanim bha tu soosnia' na xim timorai mu pai'.

³⁷⁻³⁸ Ja'p moo joidham jix bhai' tu ja jimia' gu tujuandam no'm ti nii'ñ na pai' dhuuk mi aaya' gu ja gē'kam tuk, siat iraab tukaa' mi ai, piam katukgab, piam jix dha'npam ji chu maaxirik. Aa'ñ ya' pu jam titda nax bhai'm ilhdhai gu ja gē'kam tuk xi ja chiñia' nam daraibu' na ba' tu ja bhiidha' nam tu jugia'.

³⁹ Gio gu' ja'pnip tu'ii', pu cham mat ka' am gu tujuandam na pai' dhuuk mi aaya' gu ja gē'kam tuk, ja'p na jax gu jaroi' na gu' pu cham mat ka' na pai' dhuuk mi eñji ti iixdha' gux ixkum kia'mi'ñ, joidham no' gu' pu biipi' dir bax mat ka' git na ba' mi' pix ba tu nuuka'nda' nam cham ti iixdha'.

40 Ba' aapi'm pu'ñi, jix bhai' pim jum duuka', mi' pim pui' xi jüimít na jax jix aa' guñ Gí'kora', na gu' cham maati' nañ pai' dhuuk gio bhai'p jim ya' dhi oi'ñga'n nañ jam baidhika'. Cham jum ilhdham pix ya aaya' iñ gu'.

Gu Jesusu na tu a'ga' bhaan ji ja ua'rgidhai gook gu tujuandam
(Mt. 24:45-51)

41 Ba' gu Peegro bhai' ba tikka, jup titda:
—Jiñ jaduun, ¿dai aa nach ji'k bam kaichu' nap jup jich chítat jup kai'ch dhi' na pich tu' bhaan tu a'ga? ¿Ka' bix aa dhi jai' nam ya'p tu'ii'?

42 Ba' gu Jesusu jup titda:
—Dho pui' na maa'n gu gél'kam ip no't mik ja'k bhii na mi' xi dho'ñchoi maa'n gu tujuandam kia'mi'ñ, na mi' ka tu ja maakda' gu maamra'n ganai' jajaa'nmi'ñ na pai' dhuuk jum aajidha' nam tu kua'da'.

43 Ja'p moo joidham jix bhai' tu jimia' gu tujuandam no't mi' pui' duu na jax chiñia' gu gél'kam tugi'ñ,

44 na gu' gu gél'kam joidham jix bhai'm ilhdhai daasa' na ti ni'ñxi'ñka' bix na ji'k tu' tu bia'ka', tu' silhkam jañ moo ya' pu jam titda.

45 Gu' ji no't gu' gu tujuandam jax jim aa nat pai' dhuuk jii gu gél'kam tugi'ñ: “Kap-hai' nat mik ka jii gu gél'kam, aañ ya' xi chu koi'mii nañ ji'x ilhii'ñ, xi maimukimii iñ, xi ja gibichpagai iñ dhi oi'ñkam gio dhiñ biim tuutu'm tujuandam nam ya oipo, gammiji bix aixim nañ jax ilhii'ñ jañ pui' xi chu buimii.” Ba' pui'p ji chu duu gammiji bix aixim nat jax ilh.

46 Na pai' dhuuk mi' pix ba kiika' gu gél'kam tugi'ñ na cham pum aa'nda', giilhim dhox io'm tulhiñchuda' bhaamui, ja'xbui' pui'p tulhiñchuda' na jax gui' nam cham ji'x tu' ka'm ti nii'ñdha'.

47 'Na gu' gu jax chu'm tujuandam no't ti xi aa'ñdhak gu gél'kam tugi'ñ na tu' cham jir am na pu buada', gu' ji no't gu' tu' pix ilhdhak pu dhuu, na pai' dhuuk mi' gél'kam tugi'ñ giilhim gibimii chipliñ ki'n.

48 Ba' gu tujuandam no't pu cham aa'ñdhak gu gél'kam tugi'ñ na tu' cham jir am na pu buada', cham tu' mui' gii'bia' sia kut pu dhuu gu tu' na cham jir am, na gu' pu cham mat ka'. Gio gu jaroi' no' mit bix aixim chia gu tu' na jax dhuñia', bix jum aa' na tu aa'nda' no't jix bhai' mi pu tu duu. Gu' ba' gu jaroi' nam ji'k pix tu chiñia' ip, dai ja'kbui' aa'nda' ip na bhaan tu aa'nda' no't jix bhai' mi' pui'p duu.

Gu Jesusu na ba tu aa'nda' nat cham tu' pu kai'ñkam bhajii naya' pui' ja duñia' nam jax ja'k maa'n ñi'ook bap duuka' gu ja'tkam
(Mt. 10:34-36)

49 Aañ na ñich bha jii ya' dhi oi'ñga'n, ja'p ji buus na ñich bha tu kuusdam, tiñ bax aa' na git ba ti miijidha'.

50 Gu' ji na gu' biip'mi' aa' nañ jiñ chul-hiiñ'a' na ba' pui' ba tum duñia'. Tiix buam tu tatda' ip ba' nañ ti nura nañ jiñ chulhiñ'a', aa'nda' git nañ mi' dhir ba buusnia'.

51 Cham tu' ñich pu kai'ñkam bha jii nañ pui' ja duñia' gu ja'tkam nam jix io'm jix bhai' ba kai'chdha', gu' ja'pji nam jix io'm ba xim bhabhaaku'ñdha'.

52 Na gu' pui' na jax no'm jix chamaam maap mi' pai' ka tu oi'dha' gu ja'tkam, no'm gu' gook ba ti jügi'ñ jiñ bui, gu baik nam cham ti jügi'ñdha' bhai' ji bhaaku' am ja bui gu gook. Piam kum gu' gu baik ti jügi'ñ jiñ bui, bhai' ji bhaaku' am ip gu gook nam cham jiñ bui ti jügi'ñdha'.

53 Piam gu ja maamar bax bhaak ka' am ja bui gu ja tataat gio gu ja nanaan, piam ku gu' mu dir bha ja'k bhai' bax ja bhaamki'ñdha' am gu ja maamar. Piam gu ja bha'bhara a'oo', piam gu ja kaka'mda', jax ña pix ja'k.

Gu Jesusu na pui' ba ja tiida' gu ja'tkam na jax kum ba' cham maat na jaroi' ja bui oiri nam pui'x maati' ti nii'ñ gio nam jix maati' tu taat

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

54 Mi' dhir ba'p ja titda gu Jesusu bix gu ja'tkam nam ji'k mi'p tu'ii'.

—Na pim pai' dhuuk nii'ñdha' gu tibia' na bhai' ba tiisdia' jurnip dir, bax mat ka' pim na bax kiibarum ka', ba' pui'p ji chu buusnia' na pim jax ilhii'ñdha'.

55 Gio no't jix juuk ba jib, bax mat ka' pim ip nax chatoi'ñdham ka', ba' pui'p ji chu buusnia'.

56 ¿Gu' jax ba'r jum duukam ku pim ba' cham maati' nii'ñ maadi' gui' na ya oiri jam biim na pai' dhir ja'k jim gio na jax kai'ñkam ya oiri? ¿Kux cham bhaai' aa na pim pu'ñip jix mat ka' git? Pui' pix kai'chdha' pim dho bak.

Gu Jesusu na pui' ba ti'ya' na cham bhai' ka tu jimia' gu jaroi' no't cham biip'i' dir pu tiñ'ñ na namkidha' gu ua'tdam tugi'ñ

(Mt. 5:25-26)

57 Diñh japim mi' pui' xi jimii na jax jix aa' gu Dios, diñh japim xim ga'ngidhat na tu'r jix kii' gio na tu' cham jir kii'.

58 Na gu' dhi' ja'pni pix tu'ii' na jax ya' dhi oi'ñga'n bhaan no' jaroi' mui' tu ua'tu'n, na buuprai ba bhiika' gu ua'tdam tugi'ñ na ba kuupmira' no' cham namki'ñ. Gu' ji no't gu' biip'i' dir pui' ba tiñ'ñ gu ua'tdam tugi'ñ na namkidha', nam chaku' aaya' na pai' daaka' gu gél'kam, mi' dhir dho pu ja'k suulhia' am nam jix bhai' maa'n ñi'ook xip dui, ba' cham tu' mu ka aaya' am na pai' daaka' gu gél'kam. Na gu' buiñor gu gél'kam dai nam xi aa'ñdha'

nam jax kai'ñkam ua'tulhi'ñ, pu miji ja'p xi kuupa', cham tu' na jax jup ka kai'chdha'.

⁵⁹ Cham dho ji'xdha' buusnia' mi' dhir no't cham tu namki nam ji'k bha taanda', aañ moo ya' pu jam titda.

13

Gu Jesusus na pui' ba ja tiida' ji'kchi gu ja'tkam na ja a'm jum aa' nam mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' gu Dios

¹ Ba' ji'kchi gu ja'tkam mi'p ba aa'ñdhim am gu Jesusus, nat sap gu Pilaato tu chia bhai' Jerusaleen nam ja kooda' ji'kchi gu ja'tkam Galilea kam, nam bhai' oipot gē' chiop ka tu makgirxi'ñ gu Dios. Sap ba' gu ja i'ñir ki'n tum jupsusa biix xikoolh bhai' na pai' tum makgirxi'ñ gu Dios, na pai' gu sasoi' gu ja i'ñir ki'n jup tum jupsus.

² Ba' gu Jesusus jup ja titda:

—¿Gu' ba' aapi'm ja'p jum aa' aa nam dai gui'x io'm jix u'ua'tulhdhix kat na mit ba ja koi, gu' ba' panaas cham pik gu jai' nam pui' mup oi'dha' Galilea?

³ Matgim biix ji nam pui'x io'm jup jix u'ua'tulhdhix, pui'p ja tulhiñchuda' gu Dios no' mit cham soi'm ilh buiñor, sia aapi'm no' pimit cham soi'm ilh.

⁴ Gio jano' na mit mambhiix daman xijum baik gu ja'tkam koi, nat ja tiim gu tēb bhi'ñbak nat ia bhai' Siloe, ¿ja'p jum aa' pim aa nam dai gui'x io'm jup jix u'ua'tulhdhix kat kut ba'p tu ja dooda, gui' ba' panaas cham pik u'ua'tulhdhix am nam bhai'p oi'dha' Jerusaleen?

⁵ Biix ji nam pui'x io'm jup jix u'ua'tulhdhix, sia pui'p ja tulhiñchuda' gu Dios no' mit cham soi'm ilh buiñor, sia dho aapi'm nañ jax ba kai'ch.

Gu Jesusus na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai maa'n gu iigix na cham i'bhai'ñcharda'

⁶ Ba' bhaan ji ua'rgidhak gu Jesusus maa'n gu iigix, jup ja titda:

—Maa'nnim maa'n gu maa'nkam tii i'ñix ka' maa'n gu iigix mu na pai' ti i'ñix ka' gu uubas, gu' ji na gu' cham i'bhai'ñcharda'. Maa'nnim ba' giop ma tiigim no' cham iam bax iibhaidha' nat jumai oidha'p ba aich. Nim maa'n ku bha dhaa na bhai' tii ba nini'ñ.

⁷ Ba'p titda gui' na mi'x bhai' buada' gu uubas: “Iara' ap dhi iigix, na gu' cham i'bhai'ñchar. Silh pix na bha ja'k cham bhai'. Bas maaki'n dir tii bhai' ba nini'ñ iñ no' cham iam bax iibhaidha', pu nim maa'n ku bha daaka', na gu' chi bak cham tu i'bhai'ñchar.”

⁸ Ba'p kai'ch gui' na mi'x bhai' buada' gu uubas: “Ea nach dai xib pix dhi oidha' ba niira' no't cham iam ba iibhai'ch. Aañ ka xi

moikxidha' gio nañ mi tu buidhimii gu tu' na ki'n jix bhai'm duña'.

⁹ Mi' ba' no't gu' cham ba ji iibhai'ch, dai nañ ba iara'.”

Gu Jesusus na ba dua'ñdha' maa'n gu ubii jano' pik na pai' dhuuk cham tum juanda'

¹⁰ Maa'nnim gu Jesusus ma jii maa'n kap nam pai' tu chiopi' ka' gu Israel kam ja'tkam, jano' mu jii nam pai' dhuuk cham tum juanda' dai gu Israel kam ja'tkam. Ba' mi' bhai' ji chu ja a'gi gui' nam ji'k mi'p tu'ii'.

¹¹ Ba' maa'n mi'x jai'ch ka' gu ubii jagi' na gē'x kaboarak ka' komi'ram dir. Ampix jix dhumaaram tu oirida', gio na bhaan pix jix ka'ook ka', pu cham bhaai'n ka' na jax jum silhña'. Maa'n gu cham kii' ii'mda' pui' ja'k duuka'. Mambhiix daman xijum baik oidha' bap duu na dir pui' ba tu'ii'.

¹² Nat pai' dhuuk tii gu Jesusus na mi ja'p daa, mu ja'k xi baidhak amuub jup titda:

—Xiib ya' dodhia' ap ji matgim jiñ jaduun dhi' nap tu' ki'n jix ka'ook. Cha'p jax kam aa'nda'.

¹³ Ba' palhiip bhai' xi dhaa komi'ram. Jotmoda' mi' bhai' jim silh, jix kii'p jum duu. Ba' gu ubii ma taxchaabgi gu Dios jix dhaam ja'k.

¹⁴ Ba' bhai' ji bhaam gui' na mi'r gē'kam ka' chiop nat ba tu dua'ñ gu Jesusus na tii cham tum juan. Jup ja titda biix nam ji'k mi'p tu'ii':

—Jano' pim bha jimmida' na pai' dhuuk tum juanda' no' pim jix dhuduadhik, cham tu' xib na pai' dhuuk aagix nach cham tu' jax buada'. Tu' ka'm japim xi chi ni'i'ñdhat.

¹⁵ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Pui' pix kai'ch ap ji matgim. ¿Kux aapi'm aa cham ji'xkat i'chdhapu' gu jam bhuru'xi' piam tu' jam tuuru' no' jano' pik giilhim bax chanoom na pai' dhuuk tii cham tum juanda'?

¹⁶ Pu'ñi dhop ji buusan dhiñ jaduun nar boxii'ñ gu Abraam, gu cham kii' ii'mda' pui' ja'k duuka' nax dhumaaram tu oirida'. Mambhiix daman xijum baik oidha' ba tulhiñchuda. ¿Cham aa gu'r am ba' na dodhia' sia na pai' dhuuk cham tum juanda'?

¹⁷ Ba'x xi'iraak mi' pui' pup tu'ii' gui' na mi'r gē'kam ka' chiop nat pui' tii'ñ gu Jesusus, biix gu jai' mit jup jix xi'i'ra nam pai'p kax bhaakut buiñor. Gu jai' jappix ja'tkam nam mi'p tu'ii' dho gi gu' giilhim joidham jix bhai'm ilh jamit ji, nam gu' cham pai' dhuuk pu chu'm ti ni'i'ñ nat gē'p jum duukam bap tu duu gu Jesusus.

Gu Jesusus na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai gu kai'ñ gu mostaasa (Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

¹⁸ Ba'p ja titda ip gu Jesusus gu ja'tkam:

—¿Tu'ñ git bhaan ji ua'rgidhai jam aa'ñdha' na jax ja'k ji busaak gu jaroi' no't jix joi'mdak bhaan ba ti tii gu Dios?

¹⁹ Ja'pni dho ji busaak na jax gu mostaasa no't jaroi' ii, no't giilhim ge' xibooraak gi'iir sia ku gu'r ilhi'ch gu kai'ñ, u'ji'm bhai' xi chu kakoska' maamragaram.

Gu Jesusus na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai gui' na ki'n jappukar gu paan (Mt. 13:33)

²⁰ Gio ba' ja'pniip ja titda:

—¿Tu'ñ git bhaan ji ua'rgidhai jam aa'ñdha' ip na jax ja'k jup ji busaak gu jaroi' no't jix joi'mdak bhaan ba ti tii gu Dios?

²¹ Ja'pni dho ji busaak ip na jax gui' na ki'n jappukar gu tui' no't jaroi' ba jip duu gu paan, joidham ge' bhai' ji jabka' sia kut tii palhiip pix mi bui'ñ.

Gu Jesusus na ba ja aagi'ñdha' gu ja'tkam na gook jix jai'ch gu bapoi (Mt. 7:13-14, 21-23)

²² Ba' pui' xi chu ja a'gidhidhat gu Jesusus gu ja'tkam mi ja'p na pai' jax ji'dilh jir kikcham gio na pai' jax mui' pa' daa'ñxim jup jir kikcham, jimchu' Jerusaleen ja'k.

²³ Ba' maadit gu maa'nkam ba tikka, jup titda:

—Jiñ jaduun, ¿jir gook alh ka' am aa gui' nam bui'ñor ja'k bhüya' gu Dios, ka' mui' aa?

Ba' gu Jesusus jup titda:

²⁴ —Dho daipu' gui' nam ji'k ja jur daasai bhai' bhaan bubuakia' gu ki'ñgob na pai'r ilhi'ch. Aa'ñ jix maat gu' nam mui' bhai' tiix bubuakik ka' bhaan dhi ilhi'ch ki'ñgob, gu' ji nam gu'x xijaim ilhdha'. Ba' aapi'm pu'ñi, jam jur japim xi dhaasai xi gaaga' na pim jax ja'k dui bhai' bhaan bubuakia' dhi' dhi ki'ñgob.

²⁵ Gio gu' cham tu' gammiji bhai' pu kupio'kix ka' dhi' dhi ki'ñgob. Aaya' ji matgim gu tanoolh na pai' dhuuk kuupa' gu kiokam. Cham ji'xkat ka jam kupio'kdha' no' pimit ñirap dir ba bii, sia pim chi tii gatuuk mui'p ba tu soon. Gui'p jam tida' mi'gi dir: “Jax dhui nañ aañ cham jam maat na pim jir jaroi' dha'.”

²⁶ Ba' no' pim gu' jax kai'ch: “Dho aach jir di' nach jum biim tu koi'mik gio nach jum biim tu i'mik, mi ja'p jap oirit pu tuch a'gi'ñdha' nach pai' jax oi'ñka'.”

²⁷ Ba'p jam tida' ip gio: “Jax dhui nañ gu' ba jam aagi'ñ nañ cham jam maat na pim jir jaroi' dha'. Cha'pim bha ja'k mia'n a'jida', na pim gu' cham jir kiki' ja'tkam.”

²⁸ Ba' giilhim jix buam jum ilhdhai bhai' ji susuañia' pim aapi'm. Ba tigia' pim ip gu' gu Abraam, gio gu Isaak, gio gu Jakob, gio jai' mui' gui' nam bhaankam tu a'gimik gu Dios bijik nam bui'ñor jup tui'ka', aapi'm gu' pu ñirap dir ba bi'ya' na pim pui' xim aa'nda'.

²⁹ Biix kap dir na ji'x oi'ñga'n gu' gu ja'tkam nam bui'ñor jum jumpada' gu Dios. Dai ip gui' nam ji'k mi' pui' jimia' na jax jix aa' nam bui'ñor aaya', maap jam ba' tu jugia' biix, ge'r koi'cham ka' joidham. Gio gu' cham tu'r Israel kam ka' am dhi' dhi ja'tkam.

³⁰ Ba' dhi' pik biipi' xi dharka' am jai' dhit nam xib cham tu' kam jum ilhii'ñ, ba' jai' dhit nam xib tu' kam jum ilhii'ñ, gatuuk dir ja'k daraibu' am.

Gu Jesusus nax buam jum aa'nda' ja a'mkam gu Jerusaleen oi'ñkam (Mt. 23:37-39)

³¹ Ba' ji'kchi gu pariseos jum titgidam mi'p ba ji bubua mit na pai' oiri' gu Jesusus. Ba'p titda am:

—Cha'p mu ja'k jimda' Jerusaleen, na gu' bhai'm o'bhagi'ñ gu Eroodis na sap jum mu'aa'.

³² Ba' gu Jesusus jup ja titda:

—Ja'p jum ilhii'ñ dho gu Eroodis na gu kaxio. Ja'p japim tida' nañ dai xib gio kabuimuk pix ya ja'p ba ja dudua'ñdha' gu ja'tkam nam jix kako'k, gio jai' nañ ja a'm dir mai' ka xi ja jootsa' gu cham kiki' i'ii'mda' na ja a'm jup tui'dhi'. Maaxdhiñ ba' ba tiimo',

³³ kuñ ji gu' mu ja'k jimda' ji pui' xi chu dudua'ñdhidhat. Xib jañ ji'x bhüya', gio kabuimuk, gio maaxdhi. Bhammi ja'p jañ ba ji buusnia', na gu' gu jaroi' no' pu'ñi bhaankam tu a'ga gu Dios, jum aa'nda' nam bhai' mu'aa' Jerusaleen, cham tu' maakam ja'k.

³⁴ Aapi'm ja'tkam Jerusaleen oi'ñkam, ja'p pix na pim ja koo'n gui' nam bhaankam tu a'gada' gu Dios. Tii jam aa'ñdhidha'm pix na pim jax ja'k duñia' na ba'x bhai' ba tu jam jimda'. Aapi'm ja ma'yasat ja koo'nda' joodai ki'n, gu' gu Dios pix na bhai' tii ja jootosda' nam ba' ya' tu jam a'gidha'. Ja'p na aañ na ñich mui'kim tii ji jam aa'ñ na pim mi' pui' jimia' na jax jix aa' gu Dios na ba' xi jam joi'mdat jam a'm ba ti ñiidhidha' git, gu' ji na pim gu' cham aa'. Dhi' ja'p ji buus na jax gu takaaru' no' tii pup biix xix ja boi'spam kat gu maamra'n no' bax ja naa gu tu', gu' ji nam gu' cham mu ja'k a'jida' dñih.

³⁵ Ba' xib ya' dir ja'p ja'k, cham pai' pim kañ kaaya' nañ pu chu'm tu jam a'gi'ñdha', ni ku pim cham pai' kañ chigia' maaxik. Jano' pim maaxik kañ chigia' na pim pai' dhuuk jup ti'ya': “Jir ge'kam gio nax uañ ki'n kiki' dhi' na bhaankam bhai' ba jim gu Dios!”

14

Gu Jesusus na ba dua'ñdha' maa'n gu maa'nkam na kax baigik ka'

¹ Maa'nnim nam pai' dhuuk cham tu juanda' dai gu Israel kam ja'tkam, gu Jesusu tu ko'iim buiñor maa'n gu g'e'kam pariseo, nat gu' bai na buiñor tu koi'ra'. Ba' sia mi'p daraa am gu jai' pariseos nam jix mai'chim gu Jesusu.

² Maa'n jup bai mit gu' gu maa'nkam na e'eka' gu baigiki' na ja biim jup tu jugia', bhai' dhir ja'p jup daa ba'.

³ Ba' nat ba tii gu Jesusu, ba ja tikka gu pariseos gio gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios nam mi'p daraa. Jup ja titda:

—¿Jix bhaai' aa nañ xib dua'ñdha' dhiñ jaduun' nax ka'ok sia ku cham tum juan, ka' gu' cham aa?

⁴ Gui' cham ñiok am, dai nam mi' pix pu tu'ii'. Ba' gu Jesusu mu jimik xi dhua'ñdhak gux ko'kkam xi joot na ba jimia' kia'mi'ñ.

⁵ Ba'p ja titda ip gio gu pariseo:

—No't maadit aapi'm tu' jam alhii' chuk piam tu' jam tuuru' mu pai' ma gii' jax chu'm ti di'n kir jano' pik na pai' dhuuk cham tum juan, ¿mi' pix jap xi ñii'ñdha'? ¿Cham aa nap jotmoda' mu dai'ññi' baabu'?

⁶ Ba' gui' bhai' pix xi ñii'ñ am, na gu' cham bhaai' nam jax ja'k jup xi chiida'.

Gu Jesusu na ba ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nam jax ja'k cham jum xi'rappuda' ja bui gu jai' ja'tkam

⁷ Ba' gu ja'tkam gui' nam kia'pix mi aajim nat pui'p ja bai gu g'e'kam pariseo nam jai' biima'n jup tu jugia', biipi' dir pix ji dharai'buim am amuub na pai' daa na xi ja ñii'ñ gu Jesusu. Ba' xi ja aagi'ñ na cham jir am nam pui' ja'k tu jimda', jup ja titda:

⁸ —No' jaroi' mu pai' bam titno, ba' pu'ñi ma jam bai na pim buiñor tu jugia', cha'pim amuub dadaarrida' na pai' daaka' gui' na mi'm titmoda', na gu' cham maati' ka' no' aapi'm mi' jam bi'ii'ñka' gu a'toxkar, ka' ba' gu jai' na palhiip iam jix io'm pa'x kii' ka'm ja ñii'ñdha'.

⁹ Mi' dhir dho ji jam jootsa' no' pu'ñi jai' mi' ja bi'ii'ñ no' aapi'm cham pik kii' ka'm jam ñii'ñ. Ba' pui'x xi'ra' jai'p ja'k ma jimia' pim na pai' cham pik tu' bhaigim tu tui'ka'.

¹⁰ Gu' ja'pji no' mit pai' dhuuk pu'ñi jam bai na pim tu jugia', nammi dir ju'ñdharan japim pix pu ji dharai'buidha' na pai' cham pik tu' bhaigim tu tui'ka'. Mi' ba' diilh no' jax kai'ch gu jaroi' na jam baidha' na pim mu ja'k darai'bu' amuub, mu ja'k japim dho ba'p ba jimia'. Ba'x bhai'm taatit japim mi'p ba darka' biima'n gio ja biim gu jai' na mi'p ja chiñia', ba' biix pix jix bhai' jam aa'nda' am gu ja'tkam nam mummi dir ja'p darka' na pim biima'n xi chu kua'da' gui' na mi'm titmoda'.

¹¹ Na gu' gu jaroi' no' gampai'm ilhii'ñ, joidham jix kii' ka'm ñii'ñdha' am gu ja'tkam,

gu' cham tu' kii' ka'm ñii'ñdha' am ji no' dai g'e'kam jum taat.

¹² Ba' nat pui' xi ja tiidak gu Jesusu gu ja'tkam, jup titda ip diilh gu g'e'kam pariseo nat bai na biima'n tu jugia':

—Gu aap jiiñ jaduun' nap jir kiokam, nap pai' dhuuk ja bai'ñdha' gu ja'tkam nam jum biim tu jugia', cha'p dai gui' ja bai'ñdha' nap jaroi' ilhii'ñdha' nam pu chu'm ki'n ja'k jup jum buidha', pui' na jax gui' nam jir jix bhahhai'kam ka' jum bui, piam gum jaaduñ, piam gux chutumñigam nam ya ja'p amuub oi'dha' nap pai' kio.

¹³ Gu' gui' ji nap ja baidha' nam cham tu' bia' ni'j'x, gio gui' nam jix mama'mkulhi', gio gui' nam cham ñii'ñia.

¹⁴ Mi' dhir ba' dai nap jix bhai' pix bam taat ka', na gu' ja'k jum buidha' gu Dios jano' nam pai' dhuuk duaduadii' baapmiglia' gui' nam mi' pui' jimia' na jax jix aa'nda', sia kum gu' dhi' cham ja'k jum buidha' gu ya' jotmoda'.

Gu Jesusu na ba tu a'ga bhaan ji ua'r'gidhai na g'e'r koi'cham ka'

¹⁵ Ba' maadit gu maa'nkam nat kai gu Jesusu nat koi' bhaan tu a'ga gux dhaam kam, jup kai'ch:

—Ja'p moo joidham jix bhai' tu ja jimia' gui' nam buiñor aaya' gu Dios nax io'm jir g'e'kam! iBiima'n tu jugia' am gu'!

¹⁶ Ba' gu Jesusu jup kai'ch:

—Maa'nnim maa'n gu maa'nkam jix aa' na tu jugia' jurnik kam mui' ja biim gu ja'tkam. Gu tujuandam tugi'ñ miji ja'p xi joot na pu ja ti'nmira' gu ja'tkam nar koi'cham ka'.

¹⁷ Ba' nat pai' dhuuk bam ai nam tu jugia', gio miji ja'p jup xi joot gu tujuandam tugi'ñ na mui' ba ja baidhika' gui' nat biipi' dir ba ja aa'ñ nar koi'cham ka', mi' pu ba tu bhiix.

¹⁸ Gu' ji na gu' na ma ja'p ti' pui' ba ja titdaim ip gio, cham ka aa' am. Jup kai'ch gui' nat biipi' pui' ti' xi chi'ñ: “Aañ kia'pix alhi'ch saba'lh maa'n kap gu dibir. Mu ja'k jañ ba' ka ti'mira'. Ka xi chuñ uañi'ñka' ap nañ cham mu jim.”

¹⁹ Ba' juma' ja'p ja'k pui' tiip ba titdaim, jup kai'ch pix ip: “Aañ kia'pix ja saba'lh gook gu tuturu nañ ki'n tu juana'. Mu ja'k jañ ba' ka matmira' no'm moox o'jo'. Cham jañ ba' moo mu jim, ka xi chuñ uañi'ñka' ap.”

²⁰ Ba' juma' ja'p ja'k pui' tiip ba titdaim, jup kai'ch pix ip: “Ja'p moo xib pik sap muni pai' kañ chi'mo' iñ. Cham jañ ba' moo mu jim, nañ gu' mu ja'k ka bhaya'. Ka xi chuñ uañdha' ap.”

²¹ Ba' pui' diilh giop ma jii gu tujuandam ti' pup xi ja baidhimik, bhammi ba aa'ñdham gu g'e'kam tugi'ñ. Ba' gui' ti' ma bhaam nat cham jaroi' mu jii, ba'p titda ip gio: “Dhop xi dhai'ññia' ku gi nap ja bai'ñmira'

gui' nam cham tu' bia' ni ji'x mi' ja'p nam jix jai'ch dhi gē' kiicham, sia gui' nam jix mama'mkulhi' nam mi' ja'p daraa, gio gui' nam cham ñiñña." Ba' xi mi' ip gu tjuandam nat ja baidham.

²² Ba'xpix ba' gio mi'p ba ai ji ja baidhat, jup titda gu gē'kam tugi'ñ: "Ya' ñich ba ja aich gu ja'tkam na pich jiñ joot, gu' ji na gu' gē' ka tu bio' ya ba'k chir."

²³ Ba'p titda gu gē'kam tugi'ñ: "Dho giop jup xi dhai'ñña' nap ja bai'ñmira' gui' nam mu ja'p daraa ju'ñdharam dhi gē' kiicham. Soi'p xi ja titdada' nam ba' bham oidha'. Biix jap am pup ja baidhai' gui' nam mi' pai' darka' boi jugi'ñ. Jix aa' iñ gu' nam suudu' ya' dhiñ ba'kgir.

²⁴ Ni maadit gu' ku ka tu jugia'ñ biim gui' na ñich biip' dir tii ja bai, aañ nañ pai' jax kai'ch."

Gu Jesusus na ba ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nam jax ja'k duiñchu'nda' no'm ba kaichu'

²⁵ Ba' na gamai' ba jimchu' gu Jesusus, mui' gu ja'tkam mu oi'ñchu' am, pix chibiip kattu' am. Ba' mui' xi ja tiigik jup ja titda:

²⁶ —No' tu' silhkam jix aa' na jaro!' gammiji bañ kaichgida', jum aa' na biix juraa'n ki'n xiñ dhaanda' gammiji. Na gu no'x io'm jix dhaan gu taata'n, piam gu di'ñ'n, piam gu jajaa'nni'ñ, piam gu maamra'n, piam ku gu' dail jix io'm xim joi'gi'n, cham tu'r am nañ kaichgida'.

²⁷ Gu' cham ji no' gu'x io'm xiñ dhaanit jiñ kaichu', na gu' cham tu' bhaan jup jum buixi'ñdha' gu tu' na ya' dhi oi'ñga'n jix chu jai'ch, sia chi jax jum tulhiñ biix aixim tu'm ki'n. Dhi' ba' ja'p ji buusanda' na gammijiñ oi'ñchu'nda' ji mootot gu kuruus.

²⁸ Na gu' dhi' ja'pni na jax no' maadit aapi'm mu pai'x kiisam maa'n gu tēb bhi'ñbak, çcham aa gu' biip'i xi dhaibui xim ga'ngada' ap no' moo aix gu tuumiñ nap ki'n tiimo'?

²⁹ Nam gu' bhai' jim a'ga' gu ja'tkam lo' pich xi chu kookbik dai joodai mi' xi baapsak mi' dhir mi' pui' pup tu'lii'.

³⁰ Jax kai'chdha' am dho gu': "Cham ka aich dho chi gu tuumiñ gu jaduun na ki'n tiimo' dhi bhi'ñbak kut ba' ja'xbui' pix ji bua." Tiip ba' bax xi'irda'.

³¹ Piam ja'pni ip, no'm gook gux io'm gē'gē'kam ba xim koodak, ba' no' gu' maa'n gook alh ja bia' gu sandaarui'x, gu jumai ba' mui', çcham aa gu' biip'i xi dhaibui xim ga'ngada' gui' na gook alh ja bia'ka' gu sandaarui'x, no' ja'kbui' ki'n mamai'chik gu jumai na mui' ja bai'ñchu'nda'?

³² Gu' ba' no' gu' ja'kbui' kat mamai'chik na pui' xim aa', mi'ji dho xi jootsa' gu tjuandam tugi'ñ na aa'ñdhara' gu jumai gē'kam na pui' ba tui'ka', nam chaku' maap jum

naankia'. Ba' mi' pui' cham tu' kam kokda' am.

³³ Pu'ñi ip ba' aapi'm, jum aa' na pim cham tu' bhaan jujurtika' gu tu' na pim bia'ka' no' pim jix aa' na pim gammiji bañ kaichgida', gio na pim tu' silhkam xiñ dhaanda'.

Gu Jesusus na tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai gu on

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴ çAapi'm jax ilhi'ñ no' jax dhuukat mi' jotmoda' cham ka onkak gu on no' jaro!' gē' mi' pai' ka bia'? çJax dhuu giop ka onkalhia' na ba' gio ki'n jup bax chu io'b ka'?

³⁵ Aa'ñ ja'p kai'ch na pu cham tu' ka bhai'n ka', ni gu i'ñix ku ki'n kax joi'ñdha' sia kut tii mi'p xim bui'ñ. Mi' pim pui' ba jimia' jik' na pim jix maadit jiñ kēē nañ jax kai'ñkam jup kai'ch.

15

Gu Jesusus na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai maa'n gu kasnir bipia'dam

(Mt. 18:10-14)

¹ Ba' mui' mi' aajidha' am gu tuumiñ tu taandam tugi'ñ gux io'm gē'kam Rooma kam na pai' oirida' gu Jesusus, nam jix kaim ka' na tu a'gada', sia gu jai' ja'ppix ja'tkam nam cham tu' ka'm ti ni'ñ.

² Ba' gu pariseos gio gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios mi' dhir ja'p jix bhaamut a'gichu' am gu Jesusus, jup kai'ch am:

—Jaiñ dhi' na saak mi' pui' jim na jax jix aa' gu Dios, joidham cham jax ji ja ilhdhat ja biim tu kua' gux u'ua'tulhdhix kam.

³ Ba' gu Jesusus xi ja aa'ñ bhaan ji ua'rgidhak maa'n gu kasnir bipia'dam, jup ja titda:

⁴ —No' jaro!' maadit aapi'm ja bia' maa'n jix chamaam oo'm gu kakasnir, ba' ma tu bi'aam japich mummy pai' nax xa'ii', gu' ji no' gu' cham tu jai'ch maa'n nap ba ja niñi'ñ mi ēēk, ba' aap jix buam jum ilhdhak ma tu gaagam ip gio mi' xi ja kuupak gu jai'.

⁵ Ba' siamri nammi pai' ma tii pich jax chu'm bapaikkam, ba'x bhai'm ilhdhak japich xi io'mdak xi mootok ba jii ip gio.

⁶ Ba' mu na pich ai kiicham, xi dhai'bus japich na pich ja baidham gu ja'tkam gui' nap jik' jix ja maat, ba' jax ja titda ap mi' maap ji ja jumpadak: "Aa'ñ maa'n mai' buak gu kasnir na ñich tu bia'rak. Giilhim jañich jix buam jiñ ilh na ñich pai' dhuuk maat na maa'n cham tu jai'ch. Ba' ma tu gaagam jañich, siamri ñich giop tii nammini maa'n kap bapaikkam. Xib jañ ba' giilhim jix bhai'ñ chaat. Dhi' pu kai'ñkam jach ba' ya' maap tu jugia', na pim ba' aapi'm pui'x bhai'p jum taat ka'ñ biim nat jix bhai' tuñ jii."

7 Pu'ñi ip dhox dhaam ja'k, giilhim gè'r koi'cham ka' no't jaroi' soi'm ilhdhak pui' ba ti'i'n gu Dios na uañdha' gu ua'tulhdhar ga'n, nam gu' bñix jix bhai'm ilhdha' gui' nam jix dhaam jup tu'ii' buiñor gu jaroi' na soi'm ilhdha'. Jix io'm jix bhai'm ilhdha' am dhi' buiñor, cham tu' pui' na jax gui' nam biipi' dir pu soi' bam ilhdha'.

Gu Jesusus na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai maa'n gu ubii na mai' bua' gu tuumiñ

8 'Piam ja'pni ip. No' ji'k mambhñix aixim gu bapaiñum tuumiñ bhai' pai' ka bia' maa'n gu ubii, gu' ji no' gu' cham tu' ja'kbui' ka aix na pai' dhuuk ti ba ja'kilhi'ñ, ba'x buam jum ilhdhak nai' ji chu gaa gè' ji chi bi'iñdhak, pix am tu boxkaidhat tu gaagim mi ja'p diirap gio bhiji ja'p sasoosna'n. Ba' no't gu' siamri ma ti na mi' pai' kaat,

9 joidham dhox bhai'm ilhdhai xi dhai'ñña' ip na ja bai'ñmira' gu bipnaga'n u'uub gui' na ji'k jix ja mat ka', pui' na jax gui' nam mi' dhir ja'p amuub oi'ñka'. Ba' no' gu' jax ja titda' mi' maap ji ja jumpadak: "Aañ maa'n mai' buak gu tuumiñ, mambhñix aixim jañ bha'ñi ka bia'kat dai bapaiñum. Ba' tu ga'ngimik jañich ma ti dakoo. Xib jañ ba' joidham jix bhai'ñ chaat. Dhi' pu kai'ñkam jach ba' ya' maap tu jugia', na pim ba' aapi'm pui'x bhai'p jum taat ka'ñ bñim nat jix bhai' tuñ jii."

10 Pu'ñi ip dhox dhaam ja'k, giilhim gè'r koi'cham ka' no't jaroi' soi'm ilhdhak pui' ba ti'i'n gu Dios na uañdha' gu ua'tulhdhar ga'n. Bñix jix bhai'm ilhdha' am gu' gu noonbi'ñ guñ Gi'kora'.

Gu Jesusus na tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai maa'n gu biapma' na mik ja'k bhñiya'

11 Ba' jumai bhaan jup ji chu ua'rgidhak mui' ji chu ja a'gi gu Jesusus gu ja'tkam, jup ja titda:

—Maa'nnim maa'n gu maa'nkam gook tu maamar ka' biipibop.

12 Gu gatuuk kam jup titda gu taata'n: "Xi chuñ maakai ap jiñ chaat gum bixchu' na ji'k jiñ a'm jup tu bipio'." Ba' maa'n jimdam bñix gook xi chu ja maakak gu ja taat na ji'k ja a'm tu bipio'.

13 Ba' ji'k pix jur nat bñix xi chu ga'rak gu gatuuk kam nat ji'k tu' tu maa gu taata'n, mik ja'k bhii ba' jumai momkoram xi u'uuk gu tuumiñ. Bhammi dir pu jugio bñix na ji'k ua'kat, na gu'x maim ka' ganai' bñix aixim na tu buada' na jax ilhii'ñdha'.

14 Ba' jano' pik giilhim bñiogi' ma jii bhammi dir na ka oiri, gio gu' pu ba juu gu tumñiga'n. Cham ka jai'ch na tu' jugia', dai na ba uamaim pix.

15 Ba' maa'n gu maa'nkam buiñor ma tu jua na bipi'ñxi'ñdha' gu tatooxkolh

na ja bia'ka'. Mummi ja'p chianda' na bipi'ñxi'ñka' na pai' tu ga'mbhar ka' gui' gu maa'nkam.

16 Tiix ñaakit nii'ñdha' gu tatooxkolh ja koi'dhara' nam ja maakda' mi kiicham, giilhim uamaidha' gu'. Aa'nda' git nam jax tiida' na jai' palhñip jup xi jugia' na ki'n ji'x jup bam guguuxdha', gu' ji nam gu' cham pai' jax jup titdada'.

17 Ba' mikkat jup jum aa': "Bhammi chi giilhim gè' na ja bipio' gu koi' gu tujuandam tugi'ñ guñ chaat, aañ gu' ya' ja'k giilhim uamaim sia kuñ pui'p jir tujuandam.

18 Gi no' ñich gio mui'p jii bhammi, ja'p jañ chñida' guñ chaat na ñich mañ ua'tulh buiñor Dios gio buiñor diilh.

19 Ja'p jañ chñida' na cham pui' kañ iimda' nañ jir maraa'n, na ñich gu' buam pix alhio. Ja'p jañ chñida' na ja'p pix bañ bia'ka' na jax maadit gu tujuandam tugi'ñ."

20 Ba' pui'm aagik pix kikbo bñix boi nat ba jii bhammi buiñor gu taata'n.

'Ba' yammi dir ja'p mui' ba jim nat ba ti gu taata'n, mu da'bus nat namkim. Io'mdak xi koom gio nat chiñxi, nat gu'x joi'mdak ti na yammi dir ja'p mui' soi' ba tui'dhi' na mui' ba jim.

21 Ba'p kai'ch gu maraa'n: "Jiñ chaat, aañ gè'kam ki'n mañ ua'tulh buiñor gu Dios gio aap jum bui. Cha'p pui' kañ iimda' nañ jir jum mar, na ñich gu' buam pix jum alhio."

22 Gu' ji na gu' gu taata'n cham pui' ilhii'ñ, jup ja titda gu tujuandam tugi'ñ: "Gor xi chi ti'ii'ñ dhiñ chio'ñ gu jajannulh gux kiki', xi chu ua'pui pim mi ji na naangia' ba'k chir. Suusak japim jup xi aa'ñdha', gio maa'n aniyu pim jup xi dhaaxdha' nobi'ram.

23 Xi boopoya' pim ip ba na pim saa'npu' gu tuur jax chu'm nax dhua. Mi' pim ba' xi mu'aa' kuch ya' tu jugia'.

24 Giilhim jix bhai'ñ chaat iñ gu' na ñich giop ba ti dhiñ chio'ñ nat mui' tanooll mai' gñisik, panaas ku muukix kat gio duadik ya'p ba oiri." Ba' ja'xpix giilhim mi' bar koi'cham.

25 'Ba' gu biipi' kam maraa'n mummi ja'k jup ka oiri ga'mbhar tir nat gu sipdhi'ñ mi' ja'k ba ai. Miji pix gè' ki'n tum sab na mui' ba jimchu', pu cham maat na jax kai'ñkam mi ji tum sab, tim nii'chu' kam tum kai'ch. Ba' nax io'm amuub ba jimchu',

26 maa'n gu tujuandam xi baidhak xi chikka na tu' jax jum bua.

27 Ba'p titda: "Dho sap nat giilhim jix bhai'm ilh gum taat nat gio ya'p ba ai gum xiku' nat mai' gñisik, nat gu' sap jix kiñ' ya ai. Tu chia ba' nam mu'aa' maa'n gu tuur jix dhuakam nach tu jugia'. Mi' dho ba' bhaajim xib."

28 Ba' gui' dai nat bhai' ji bhaam. Mummi ja'p mik pix pup kiik. Cham mui' ka ai. Ba'

mu jimnik gu taata'n tii soi' ba titda na mu aaya'.

²⁹ Jup kai'ch gu maraa'n: “¿Nap ba' aafñ cham pui'x bhai'ñ buañ chaat nañ gammiji ya'm palhbui'ñ gu tu' nap jax bua? Tii' nañ tii' pix bhaan ji' bamgidha' nañ tu juantu'nda', pix cham jiñ jupdhidha' iñ. Jumai oidha' bap duñia', ya' pui' nañ jax jum biim bap tui'ñgida'. Chakui ñich moo pai' dhuuk maa'nnim cham jum kai. Mi' pui' tu duñiidha' iñ gu tu' nap jiñ chianda'. Ni kup cham pai' dhuuk jax kai'ch nap iam tu' karbax xiñ makia' nañ ja biim jup tu jugia' pui' nañ ji'k jup jix ja maat.

³⁰ Gu' dhi' gi ba' gum tumñi' nat xi ja onbai'ñdharak gu oipodam u'uub bhai' ga'm ba jim, mi' xi mui' pich ji gu' gu tuur jix dhuakam sia kup tiix maat nat jax jum alio.”

³¹ Ba'p kai'ch gu taata'n: “Ba tum iimchudhix ji matgim jiñ gio'ñ nañ ji'k tu' tu bia', biix bar tu aap ga'n, nap gu' maaxik gammiji ya'p tui'ñgit jiñ palhbui'ñ gu tu' nañ jax bua.

³² Dai pix ji na gu' xib jich a'm jum aa' nach biix maap jix bhai'ch chaatit tu jugia' nat ya' ba ai gum xiku' nat mui' tanoolh mai' giisik, panaas ku muukix kat gio duadik ya'p ba oiri.”

16

Gu Jesus na tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai maa'n gui' na iam'p g'e'kam ki'n daaka' jabui gu'jai' tujuandam

¹ Ba' gu Jesus diihl jup xi chu ja a'gi dai gui' nam ji'k kaichu' pui' bhaan jup xi chu ua'rgidhak, jup ja titda:

—Maa'nnim maa'n gu maa'nkam jix chumñigam maa'n bia'ka' gu tujuandam na mi' dhir jup tu ja chianda' gu'jai' tujuandam tugi'ñ. Ba' cham mi' pui' tu duiñchu'nda' dhi' dhi tujuandam na jax chianda' gux chumñigam. Ba' gu'jai' tujuandam ba aagi'ñ am gux chumñigam na cham mi' pui' tu duiñchu'.

² Ba' gux chumñigam xi chu joochxi na mu jimda' na tikka' no'r silhkam. Ba' mummip ba ji buus, jup titda: “¿Jir silhkam aa nap cham mi' pui' duiñchu' nañ jax jum aagi'ñ? Eap tu ua'mir gu u'uan gui' nap bhaan tu daasaim nañ xi chigia' no'p mi' pui' tu duiñchu', piam ku gu' cham kuñ aafñ ya' dir jum buusaidha'.”

³ Ba' nat mi' dhir buusnik gamai' ba jimchu' gu tujuandam, jup jum aa'ntu': “¿Tu'ñ ba' bhaan ka tu juana', na gu' bañ buusaidha' gu kiokam na ba tigia' guñ u'uan? Cham tu' bhai' iñ gu' nañ tu juana' jaraar ta'm nañ git jup ba ti'xia'. Jix xi'ir iñ ip nañ pui' nai' ja tañiidha' gu ja'tkam gu tuumiñ.

⁴ ¡Aa, bax maat iñ nañ jax ja'k duñia'! Ja'p jañ ja tiida' gui' nam ua'tu'n gu kiokam

nam ji'k pix namkidha' nam ba' dhi'x bhai'ñ dhuñia'.”

⁵ Ba' ji'ma'n pix bhai' ji ja bai gui' nam ua'tu'n gux chumñigam. Jup titda gui' nat b'ipi' mi ai: “¿Ji'k jap moo ua'tu'n gu kiokam?”

⁶ Ba'p kai'ch gui': “Maa'n jix chamaam oo'm kastaañ dho gu oliibus baraa'.” Ba'p titda: “Dhop mi'ñi ja'p xi dhaibui atoxkor ta'm jumaip duñia' gui' na bhaan jix maati'. Ya'ni gu u'uan. Gook oo'm daman mambhix kastaañ jap pix mi dhaasa'.”

⁷ Ba' jumai mijip xi chu joochxi na mu jimda', jup titda ip nat mi' ba ai: “¿Aap ji'k jup ua'tu'n gu kiokam?” Ba'p kai'ch gui': “Maa'n jix chamaam oo'm janee' dho gu tiriik.” Ba'p titda ip: “Dhop mi'ñi ja'p xi dhaibui jumaip duñia' gui' na bhaan jix maati'. Ya'ni gu u'uan. Maakob oo'm janee' pix jap mi dhaasa'.”

⁸ Ba' gux chumñigam gatuuk ba maat nat jix aich nat jax ja'k duu gu tujuandam tugi'ñ kat na ba' cham mu ja'p pix mai' giixix ka'. Maaxik pui' ja'k tu jim am gu' gui' nam cham mi' pui' jium na jax jix aa' gu Dios, jix io'm jix aichu' am nam jax ja'k duñia' gu tu' na diihl jir jup ja duiñ ka', cham tu' pui' na gui' nam mi' pui' jiumda' na jax jix aa' gu Dios.

⁹ Jir am ip dho na pim mui' mai'chia' gu tuumiñ ya' kam dhi oi'ñga'n nax chu ua'tulhdhix, na pim gu' dhi' ki'n ba' ja mai'chia' jai' gu ja'tkam, nam jaroix' bhai' jam tiidai jam aichdha' maa'n kap nam pai' gammiji bhai' pu ba oi'ñka', jano' na gu tuumiñ ya' kam dhi oi'ñga'n cham pai' ka matgilhia'.

¹⁰ Na gu' na pim jax bax maat gu jaro'i no't mi' pu tu duu gu tu' palh'ip jup jum duukam no' mit chia, dhi' bhaan jix maati' ka' ip na sia gu g'e'p jum duukam mi' pui'p duñia' no' mit chia. Gu' ji no't gu' gu palh'ip jup jum duukam cham mi' pu duu, pu dhi' bhaan jup jix maati' ka' na cham mi' pui'p duñia' gu g'e'p jum duukam.

¹¹ Ba' pu'ñi ip aapi'm no' pim cham mi' pui' duñiim gu tuumiñ na jax ja'k jum aa' na pim duñiidha', dhi' bhaan jix maati' ka' na pim sia cham tu' mi' pui'p duñia' na pai' dhuuk tu jam makia' gu Dios gui' nax dhaam ja'k jix chu jai'ch na cham ji'xkat tu ju'ngi.

¹² Piam pui' na jax sia gu jaro'i no' pim cham mi' pui' tu duñiim gu tu' na tii jam chiñia', ¿tu' pim ba'p n'irda' nar jam namki' ka'?

¹³ Gio gu' na pim jax bax maat na cham jir am na gu jax chu'm tujuandam gok kap tu juanda' maa'n jimdam, na gu' cham tu' biix gook jix bhai' tu ja juañdha', jumai dho pix jup bhaamkidha' gu jaro'i na buiñor tu juanda', mikkat jumai ip, mi' pum buada'.

Dhi' ja'p jañ kai'ñkam jup kai'ch na cham bhai' mi' pui' jimda' gu jaroi' na jax jix aa' gu Dios, no' daix chu aa' na git xi chu bia'ka' gux dha'ram namkim na ya' dhi oi'ñga'n jix chu jai'ch.

¹⁴ Ba' gu pariseos dai na mit xi a'sik gu Jesusu na pui' kai'ch, nam gu' dai tuumiñ jix joojoi'ñdha'.

¹⁵ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Aapi'm na pim pariseos jum tiiti' sap pik ba' panaas joidham mi' pui' xi jium japim na jax jix aa' Dios, gu' ji na gu' dai nam xi jam ni'i'ñdha' pix gu ja'tkam, nam sap ba' pix jix bhai' jam aa'nda'. Gu' ji na gu'x bhai'x maat gu Dios jam jujur am na pim jax pik ja'k jir tu'm, sia ku pim gu' ya' ja bui gu ja'tkam ti pui' xi chu'ii' na pim jir kiki'i'. Na gu' ya' ja bui gu ja'tkam, sia kum moox ki'i' ni'i'ñ panaas gu tu', gu Dios cham ki'i' ni'i'ñdha'.

Gu Jesusu na pui' ba ti'ya' nam aa' na pui'm duñidha' na ji'k jax tu aagix

¹⁶ 'Gui' nat ji'k Moisees tu ua'nak na jax ja'k tu aagix ka', mi' pix juugit dhi' bhaan tu a'ga mit gui' nam bhaankam ya oipimik gu Dios na pai' gu Juan ja'tkam bopkondam. Mi' dhir bha ja'k maaakam tu'm bhai' ji chum a'ga na jax ja'k tu't jix joi'mdat ja a'm ba ti niidhidha' gu Dios. Ba' dhi' na jax chu'm tum a'ga, biix tiix maachik kat mi' pui'x jimiik am gu ja'tkam.

¹⁷ 'Ku gu' biix mi' pui'm duiñchu'nda' ji na ji'k jax tu aagix nat tu ua'nak gu Moisees bijik, na gu' biix jum aa', cham tu' pui' na dhi dibür gio dhix dhaam na cham pik jum aa' siat chi cham pai' matgir jax chu'm tanoolh.

Gu Jesusu na pui' ba ti'ya' na cham tu' pui' ka ja bia'ka' gu Dios nam jir jum bipnagim ka' gu jaroi' no't mai' xi buak gu biipi' kam binga'n jumai bhai'p ji bhii

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸ 'No't jaroi' mai' xi buak gu biipi' kam binga'n jumai bhai'p ji bhii, cham tu' pui' ka ja ilhii'ñdha' gu Dios nam jir jum bipnagim ka'. Gio gu ubii na mai' buix ka' no't jaroi' bhai'p ji bhii, pui' cham tu' pui'p ja ilhii'ñdha' gu Dios nam jir jum bipnagim ka'. Ja'p pix ba ja ilhii'ñdha' na jax gui' nam jir ganai' pix.

Gu Jesusu na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai maa'n gu maa'nkam jix chumñigam gio maa'n Laasar tiigim na cham tu' bia'ka'

¹⁹ 'Maa'nnim maa'n gu maa'nkam jix jai'ch ka' giilhim jix chumñigam. Gammiji joidham jix bhai' xim duuka' ki'n gux dha'ram namkim gu jajannulh, gio gammiji nabap tanoolh jix bhai' tu kua'da'. Nammi ji chi kiiska' gu koi' gam na joidham xi chu yooxmadhix ka' bha ja'p.

²⁰ Ba' maa'n jup jix jai'ch ka' gu maa'nkam Laasar tiigim na gammijix ka'ook ka' ki'n gu bipri'x na øka'x kobkom biix na ji'x tukga'n. Pu cham jir tu' bia' kam ka' ip. Dhi' ba' gammiji mi' daaka' ki'ñgob na pai' kioka' gux chumñigam,

²¹ na ti niürda' na iam ba makia' git sia gui' na bhai' dhir iigisda' na pai' tu kua'da'. Ba' gu go'ngox mi a'jit jup tuspuni'ñdha' am gu Laasar na pai' jax jix bipri'xi' ka'.

²² Ba' maa'nnim ampix muu gu Laasar pui' xim tulhiñaimik, baidhak jamit ba'x dhaam ja'k gu noonbi'ñ gu Dios na buiñor bap tui'ka' gu Abraam na pai' joidham jix chu abhaar. Ba' ji'k jurni'ñ ki'n jup ma muu gux chumñigam, dhi' dho gi gu' joidham jix bhai' duiñxim yaas jamit ji, gu' ji nat gu' pu jii mu ja'k na pai'm tulhiñia'.

²³ Ba' giilhim jix buam tu tatda' gux chumñigam na bam tulhiñ ja biim gui' na mit pui' koi cham mi' pui' ji jimik na jax jix aa' gu Dios. Ba' mijimmi dir ba ti gu Laasar na biima'n jup tu'ii' gu Abraam.

²⁴ Ba'p kai'ch ge' ki'n: "Jiñ boxii Abraam, iam xiñ palhbu'i'ñ nañ ya'ñ chulhiñ tai chir. Xi chiñia' ap dhi Laasar na iam xi bargidhai gu dee'n ga'n bhañ juulhdhara'ñ ñiin am. Giilhim jix buam tu tatda' nañ jix chanoom."

²⁵ Ba'p kai'ch gu Abraam: "Jax dhui nat jix bhai' tum jii aap jiñ boxii nap duakat jum tuuku' bhaan, gu' dhi Laasar jum tulhiñaimik. Pui' ku ba' xib ya oiriñ biim na pai'x bhai' tu tatda' gammiji, na gu' pu'ñi ja'k jir mai'chik ga'n. Aap ba' mi' ja'k jum a'm bipio' nap pai' ba' bam tulhiñ.

²⁶ Gio gu' cham bhaai' na jaroi' ya' dir mu ja'k buusnia', ni mu dir bha ja'k, na gu' giilhim ge' irban jix chi'ik. Jumai momkoram jup tu'ii' ap aap, gio aach jumai ka'm ip."

²⁷ Ba'p kai'ch gux chumñigam: "Dho piam jap mu ja'k jootsa' na pai' kio guñ chaat.

²⁸ Mi' dharaa am jix chamaam guñ jaaduñ na ja aagi'ñdha' na jax ja'k jix bhaai' nam dui cham bha ja'k bhüya' ya tai chir nañ pai' bañ chulhiñ aañ. Giilhim jix buam tu tatda' gu'."

²⁹ Ba' gu Abraam jup titda: "Jax dhui nam bia' gui' nat Moisees tu ua'nak, gio gu jai' nam pui' bhaankamu'n jup tu a'gimik gu Dios. Gui' ka'm tu daa biix na tu'm aa' nam pu duña' nam ba' cham mi' ja'k bhüya'. Dai ji nam ti jii'ñdhai mi' pui' jimia' na jax jum kai'ch."

³⁰ Ba'p kai'ch gux chumñigam: "Pui' dho ti nap jax kai'ch jiñ boxii, dai pix ji nam gu' cham tu' jax ji chi'ji ti jii'ñdha' no't jaroi' muukik gio duadik jup ba tu ja a'gidhim."

³¹ Ba' gu Abraam jup titda: "Pui' pix ip ji matgim sia kut tu' maa'nkam muukik gio duadik mi ja'p jup ba kiik, pix ji no'm cham ti jii'ñi'ñ nat jax tu ua'nak gu Moisees,

gio gu jai' nam bhaankamu'n gu Dios tu ja a'gidhimik gu ja'tkam, nam gu' diihl cham mi' pui' jimiik ka'."

17

Gu Jesusu na ba tu aa'nda' na jax ña pix dhuim ua'tulhdha' gu jaroi'

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

¹ Ba'p ja titda ip gio gu Jesusu gui' nam kaichu':

—Gammiji' pix jix jai'ch ka' am gu ja'tkam nam tu baidhidha' mu ja'k na pai'x chu ua'tulhdhix. Tiñ jix buam jiñ aa'nda' bhaankam gu jaroi' no't jax dhuukat maadit aapi'm mu ja'k jam bhich na pim kia'pix jiñ bui ba ti jigi'ñ, na gu' mi' dhir cham bhai' ka tu jimia' na pui' xi jam doodai.

² Iam chix bhai'p tu jimia' ji nam biipi' dir mu pu ba bua' suudai' chir, bha bulhdhai gu gē' mattur na chakui maadit jam iatgidha'.

³ Ba' aapi'm xim nuukdat na cham jaroi' jam iatgidha'.

⁴ No't jax chu'm jam jaduun mam ua'tulh jam bui, xi aagi'ñdha' pim na cham pui' ja'k tu jimda'. Gu' ba' no' gu' jax kai'ch na cham pui' ka tui'ka', aapi'm jup tu uañi'ñka'.

⁵ Sia chi moo xijum gookim gu tanoolh jum ua'tulh jum bui, tu uañi'ñ ka' ap no't ja'kbui' kim pui'p jum ti'n na cham pui' ka tui'ka'.

Gu Jesusu na pui' ba ja tiida' gu noonbi'ñ nam cham iam ja'xbui'x biñak buiñor gu Dios na ji'x gu kai'ñ gu mostaasa

⁶ Ba' gu noonbi'ñ gu Jesusu jup titda am: —Jich jaduun, jich aagi'ñdha' ap nach jax ja'k jix io'm buiñor jix biñak ka' gu Dios.

⁷ Ba' gu Jesusu jup ja titda: —Jax dhuu na pu ni palhiip ku pim iam jix biñak buiñor gu Dios. Kani no' pim sia ja'xbui' buiñor jix biñak ka' git na ji'x gu kai'ñ gu mostaasa, ba' no' pim jax titda dhi tua na mi'ñi kiik na diihl jum takbunai mummim daasa' na pai' gē' suu'n gu suudai', pui' dhop ji buusnia' git.

Gu Jesusu na ba tu aa'nda' na jax ja'k tu jimda' gu jaroi' no'r tujuandam

⁸ No' jaroi' maadit aapi'm bia' gu tujuandam, ba' no't gu' tu bia'rak gu baak piam kut tu moikdarak, ni kup iam jax tiida' na pai' dhuuk mi' ba aaya' kiicham: “Bi chu ju'. Bha'ñi bax chu bhai'.”

⁹ Gu' ja'ppi ja'kbui' kat nap mi chiñia' na tu bhaidhai tum makia'. Nap pai'x bhai' xi koi'choi nap ba'p ba chiñia' na tu jugia'.

¹⁰ Ni kup jup xi taxchaabgi'ñdha' nax bhai' tum buixi'ñdha'.

¹¹ Ba' aapi'm pu'ñi na pim jir tujuandam buiñor gu Dios. Na pim pai' dhuuk tiimoidha' gu tu' na jam chianda', ja'p japim kai'chdha': “Ni ji'x kuch cham jir kiki' tujuandam buiñor gu Dios, nach gu' cham tu'

diihl jai' tu' pup jax xi bua, daipu' na jax pix jich chian.”

Gu Jesusu na ba ja dudua'ñdha' mambhiix gui' nam tootolhidhat gakiidha' gu ja tutku'

¹² Ba' gu Jesusu na Jerusaleen ja'k jim, mi ja'p a'jim na pai' jax Galilea bhaan bipio' gu dibiir gio na pai' jax Samaaria bhaan jup bipio'.

¹³ Ba' na maa'n kap ba aajim na pai' ji'diilh jir kikcham, yammii dir ja'p mui' ba ti ni'ñ am mambhiix gux kako'kkam na ja eeka' gui' na tootolhidhat gakiidha' gu ja tutku'.

¹⁴ Ba' mui' ba jiiñkai'ñ am gu Jesusu, jup kai'ch am:

—iXich dhudua'ñdhak jich jaduun! iJam jap xich joi'mdat xich chigia'!

¹⁵ Ba' nat ba ja ti gu Jesusu, jup ja titda: —Ja bui pim xi jimia' gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam bhai' gē' chiop, nam jam tigia' na pim bax kiki'.

Ba' nam gamai' ka jii'mchu', joidham jix bhai' bhai' ji chu tatdat, bax kiki' gu ja tutku' nam xim niñi'ñ.

¹⁶ Ba' maadit mi' dhir pu ja'k gii nat bam ti na bax kii' xi taxchaabgidhidhat gu Dios gē' ki'n.

¹⁷ Silh jii ip gio mu na pai' gu Jesusu, ba' mi' o'lhia'n ki'n xi kikbok ba taxchaabgi'ñ nat ba dua'ñ. Jir Samaaria kam gu maa'nkam.

¹⁸ Ba'p kai'ch gu Jesusu: —iKux cham tu'r mambhiixi'ñ am aa gux kako'kkam na fiich ja dudua'ñ? iPu jii mit aa ba' gu xijum maakob?

¹⁹ Dai bak ba' dhi' na cham jir Israel kam bhai' xi jii nat bha taxchaabgidham gu Dios.

²⁰ Ba'p titda gu maa'nkam pui' xi chi'hiik: —Pu ba dua pich ji matgim jiñ jaduun, cha'p jax kam aa'nda', na pich gu' biix jum jur ki'n ti jii'ñ buiñor gu Dios. Ba jimia' ap xi kikboi.

Gu pariseos nam ba tikkada' gu Jesusu na pai' ba' duuk jum aaya' gu tanoolh na gu Dios jix ja joi'mdat ja a'm ti tigia' gu ja'tkam

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²¹ Ba' gu pariseos bhai' ba tikka' am gu Jesusu na pai' ba' duuk jum aaya' gu tanoolh na gu Dios jix ja joi'mdat ja a'm ti tigia' gu ja'tkam. Ba'p ja titda:

—Jax dhuu na pim cham tu' maaxik tigia' na pai' dhuuk gu Dios jix joi'mdat ja a'm ti tigia' gu ja'tkam.

²² Cham tu' pim jax ti'ya': “Jaña, mi'ñi ba ai.” Piam ja'pni: “Bhai' sap pai' ba ai.” Gu' gu Dios pu xib na ya'x joi'mdat ja a'm ba ti niidhim gu ja'tkam.

²³ Ba'p ja titda dai gui' nam ji'k kaichu': —Aapi'm jax chu'm tanoolh gio tiip ba xiñ chiigik ka' maaxik ja'p na jax xib, gu' ji na pim gu' cham pai' kañ chigia'.

²³ Jai' dhit bhai' ji jam iatgi'ndha' am gu ja'tkam, jup kai'chdha' am: "Mi'ni ba ai guch Xoi'kam." Piam moo jax kai'chdha' am: "Muni sap pai' ba ai guch Xoi'kam." Cha'pim mi' ja jügi'ndha', na gu' cham jir silhkam ka'.

²⁴ Na gu' nañ pai' dhuuk gio bhai'p jimda', ja'p tu't ya aaya' iñ na jax gu duuk no't bipgi na jotmoda' mui' kap tum tonnia'.

²⁵ Ku gu' biipi'm aa' ji nam jiñ chul-hiñchuda' gu ja'tkam nam xib ya'x jai'ch, nam gu' cham jiñ kiigaldha'.

²⁶ Ba' jano' na ba miamlhidha' nañ gio bhai'p jimda', cham tu'p jum buixi'ndha' am gu ja'tkam, pu cham jügi'ndha' am gu jaroi' sia ku tii ja aagi'ñ. Pui' ip na jax jano' nat tis gu suudai', na tii pup ja aa'ndhimik gu Noee gu ja'tkam na jax tum duñia'.

²⁷ gu' ji nam gu' pu cham jügi'ndha'. Cham tu'p jum buixdhat tu kua'da' am, jix maik ka' am, gio nam jum titmoda'. Jano' ba' tii pix gan ti tii mit nat pai' dhuuk giilhim jix io'm bhai' ji dhuu'n, gu' ji na gu' gu Noee pu irban dir jix bhai' ba' kuupchu' bhaan gu kanuub. Pu koi mit dho gu' biix bhai'kuk.

²⁸ Gio jano' ip na gu Lot, dai gui' mi' pui' jimda' na jax jix aa' gu Dios. Gu jai' ja'tkam cham tu'p jum buixdhat ti isdat tu kua'da' am, sia ku pui' tiip ja aagi'ndha'. Jix maik ka' am, jai' tu saba'nda' am, jai' tu ga'rada' am, jai' tu ba'pkichaidha' am.

²⁹ Ba' dai tai pix mi' ba duu'n nam cham pum aa', mi' pix pu tum totpok dibür ta'm. Gu Lot gu' pu biipi' dir ba jimiññor mi' dhir Sodooma nat chakui tai duu'n. Ba' pu biix koi mit gui' nam mi oi'ñkat, nim maa'n kut bii.

³⁰ Aa'ñ ba' pu'ni ip jano' nañ gio bhai'p jimda' ya' dhi oi'nga'n, cham tu'p jum buixi'ndha' am gu ja'tkam sia kum jai' dhit tii ja aagi'ñ. Ya' pix pu bañ maaxdha' iñ nam cham pum aa'nda'.

³¹ Ba' jano' na pai' dhuuk jum aaya' gui' gu tanoolh, no' jaroi' maadit aapi'm bhai' pai' ka daa ba'k dhaam, bhai' dhir jap timni pu jimiññolia'. Cha'p miji ka bapkida' ba'k chir nap tu' xi bhiji. Piam no' jaroi' mu ka oiri ga'ram, mi' dhir gammiji ja'k pu jimiññolia'. Cham tu' na jax jum aa'nda' na mumm ka xi ñorgira' kia'mi'ni na ba' pik ba jimiññolia'.

³² Jax japim gix maat nat tu dooda bijik gu Lot gu binga'n, pu'ni dhop tu jam dooda' no' pim dai bhaan titi'ñcho gu jam bixchu'.

³³ Na gu' gu jaroi' no' dai bhaan titi'ñcho gu tu' na ya' dhi oi'nga'n jix chu jai'ch, cham jix'kakat palhbuidha' na jax ja'k jix bhai' tu jimia' gatuuk. Gu' ji no't gu' cham tu'p jim buixdhak mi' pui' xi chu duu na jax jix aa' gu Dios, jix bhai' ji na tu jimia'.

³⁴ Ba' no' jano' pik jir tukaa' nañ pai' dhuuk gio bhai'p jimda', no'm gook maap

mi' pai' ka boobok gu ja'tkam, maa'n pix jañ baidhika', gu jumai ba' mi' pup bi'ya'.

³⁵ Piam no' ñich gu' tataab ja'k ya' ai, no'm gook maap mi' pai' ka tu tua' gu u'uub, maa'n pix jañ jup baidhika', maa'n mi' pup bi'ya'.

³⁶ Piam no'm gook gu ja'tkam mu pai' ka oipo gaa tir, pui' maa'n pix jañ jup baidhika', gu jumai mi' pup bi'ya'.

³⁷ Ba' bhai' ba tikka am gui' nam kaichu', jup titda am:

—¿Jich jaduun, ya' aa ba' pui' tum duñia', ka' maakam ja'k aa?

Ba' gu Jesusu jup ja titda:

—Dho na pim jax bax maat no'm pai' pix xikoolh jüm gu nunnui na gu' bhai' tu muukix ka', pu'ñip jix maati' ka' jano' na pai' dhuuk pui' ba tum duñidha'.

18

Gu Jesusu na bhaan ji ua'rgidhai tu a'ga' maa'n gu ubii gio maa'n gu gë'kam

¹ Ba' gu Jesusu bhaan ji chu ua'rgidhak maa'n gu ubii gio maa'n gu gë'kam, ba ja aagi'ñ gui' nam kaichu' na bhaan ja gugu-uxi'ñ nam cham jim o'joldhat gammiji tu daanda' buiñor gu Dios.

² Jup ja titda:

—Maa'nnim maa'n gu maa'nkam maa'n kap jir gë'kam ka', na pai' mui' pa' daa'ñxim jir kichkam ka'. Cham tu' ka'm ja ni'ndha' gu ja'tkam dhi' dhi gë'kam, ni gu Dios ku tu' ka'm ni'ndha'.

³ Ba' mi'p jix jai'ch ka' maa'n gu diilhdhim ubii nat muu gu binga'n. Dhi' mi' tii a'jida' na pai' daaka' gui' gu gë'kam na pu titdada' na bhaankam nokia' nam kokdada' gu ja'tkam mu na pai' kio,

^{4,5} gu' ji na gu' cham tu'p jum buixi'ndha'. Mui' tanoolh jup duu na cham tu'p jum buixi'ndha' gu gë'kam buiñor gu diilhdhim ubii. Ba' maa'nnim jup jum aa': "Gi no' ñich a'mkamu'n jup ñio dhi ubii ku cham kañ juanda', sia kuñ tii cham tu' ka'm ja ni'ñ gu ja'tkam, ni gu Dios kuñ tu' ka'm ni'ñ. Jir maa'n na bha ja'k jiñ chooñi'ñ."

⁶ Ba' pui' xi chi'ñik jup ja titda ip gio gui' nam kaichu':

—Dho jañ nat siamri dakoo a'mkam ma ñio gu gë'kam gu diilhdhim ubii na cham jum jipi'ñka' na pu titdada', sia ku gu' tii cham tu' ka'm ti ni'ñ gui' gu gë'kam.

⁷ ¿Aapi'm ba' cham pu'ñip jam kaaya' aa jax no' pim titda gu Dios nat jam a'm ti tii na pim jir ja'tkam tugi'ñ ka', no' pim gammiji pui' titda nabap tanoolh gio nabap tukaa'? ¿Ka' gu' ka ji miikidha' aa panaas na ba' pik jix joi'mdat ba jam tigia'?

⁸ Matgim moo jano' ji na jam palhbuidha', cham tu' na gu' miikidha', aañ moo ya' pu jam titda. ¿Siamriñ chi ba' gio ya'p ja tigia' aa

gu ja'tkam dhi oi'nga'n bhaan nam jiñ bui ti jügi'ñdha' jano' nañ gio bhai'p jimda'?

Gu Jesusus na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai maa'n gu pariseo gio maa'n gu tuumiñ tutaandam tugi'ñ gux io'm gë'kam Rooma kam

⁹ Ba' jai' dhit gu ja'tkam gë'gë'kam jum taat ka' am nam chi sap panaas mi' pui' jiim na jax jix aa' gu Dios, gu' ba' gampai' ja ilhii'ñdha' am gu jai' ja'tkam. Ba' gu Jesusus jumai bhaan jup xi chu ua'rgidhak ba ja aagi'ñ nam ba'x maatiit kaaya', jup ja titda:

¹⁰ —Maa'nnim gook gu ja'tkam ma jii mit maa'n kap chiop na mit tu daa'ñim jix dhaam ja'k buiñor gu Dios. Maa'n jir pariseo, jumai ba' maadiit jir di' gui' nam jir tuumiñ tutaandam tugi'ñ gux io'm gë'kam Rooma kam.

¹¹ Ba' gu pariseo pui' kiikat jix dhaam ja'k xi chi tiigik mui' ji chu daani buiñor gu Dios, jup kai'ch: “Moo taxchaab ba' Gë'kam Dios nap jiñ palhbui'ñchu' nañ mi' pui' jim nap jax jix aa'. Cham jañ tu'r jix ixkum na jax jai' gu ja'tkam nam giilhim jix i'xbi', ni kuñ jir pu chu'm na jax jai' nam mai' xi ja iabut gu ja bipna' jai' bhai' ji ja u'. Cham jañ pai' dhuuk jix buam jum duukam jup tu bua. Jum taxchaabgi'ñ in ip sia na pich cham tu' pu chu'm ya'ñ dho'ñcho dhi oi'nga'n bhaan nañ jir tuumiñ tutaandam tugi'ñ ka' gux io'm gë'kam Rooma kam, ja'p na dhi' na bhai' dhir kiik. Giilhim jix u'ua'tulhdhix am gu' pu chuutu'm.

¹² Aa'ñ gookim jiñ xaabda' na giop bam aaya' na pai' dhuuk cham tum juanda'. Gio gu tu' nañ mai'chidha' nañ tu juanda', gammijim maakidha' in na ji'k jum a'm jup bipio'.”

¹³ Ba' gu tuumiñ tutaandam tugi'ñ gux io'm gë'kam Rooma kam ja'x mik pa' ji kikbo, ni ku iam xim guguuxi'ñ nax dhaam ja'k xi chi tigia', dai na bhai' xim gibdat bhaastu'n jup kai'ch: “Aapi' Gë'kam Dios, xiñ joi'mdaip iam jiñ ua'ñdha' guñ ua'tulhdhara' nañ giilhim jix ua'tulhdhix.”

¹⁴ Ba' aa'ñ ya' pu jam titda nat gu tuumiñ tutaandam tugi'ñ gux io'm gë'kam Rooma kam ba jii kia'mi'ñ uañichudhix kam gu ua'tulhdhar ga'n, gu' ba' gu pariseo cham. Na gu' cham tu' joi'mdat nii'ñdha' gu Dios gu jaro'i' no' dai gë'kam jum taat, gu' gui' ji na soi'm ilhii'ñdha' na ba'x joi'mdat nii'ñdha'.

Gu Jesusus na tu ja daa'ñxidha' gu a'aalh (Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵ Ba' jai' dhit gu ja'tkam mui'p ba aichulhdhim am gu Jesusus gu ja a'aalh chuk nam jix aa' na ja a'mkam tu ja daa'ñxidha'. Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk ja ti gu noonbi'ñ gu Jesusus, ba ja ñiok jamit pix gu jai' nam mui' tiip ba ja ua'kat gu ja maamar.

¹⁶ Ba' diilh gu Jesusus xi ja baidhak gu noonbi'ñ jup ja titda:

—Cha'pim ja sosbhichulhi'ñdha' dhi ja'tkam nam bha ja ua' gu ja maamar, na gu' pu'ñi chu'm ja a'm jum aa' gu ja'tkam nam jir tu'm ka' na ba'x joi'mdat ja a'm ti niidhidha' gu Dios.

¹⁷ Cham jix'kakat jaro'i' aaya' buiñor gu Dios no't cham pui'm ilh na jax gu alhii, aa'ñ moo ya' pu jam titda.

Gu maa'nkam jix chumñigam na ba tikkada' gu Jesusus na jax ja'k mi' pui' jimda' (Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸ Ba' maadiit gui' nam jir ja gë'gë'kam tuk gu Israel kam ja'tkam jup titda gu Jesusus:

—Aa'ñ ja'p tu'm xim tikkam jiñ jaduun, aap nap jir jix bhai'kam. Jax ja'k jix bhaai' nañ xi chu duñaia' nañ ba' mai'chia' nañ jimia' buiñor gu Dios nañ gammiji buiñor bap tui'ka'?

¹⁹ Ba'p titda gu Jesusus:

—Jax'p kai'ñkam jup kai'ch ap aa'ñ jaduun nañ aa'ñ ja'xbui'p jir jix bhai'kam na gu Dios? Na gu' dai gui' nar jix bhai'kam.

²⁰ Gio gu' gui' nap tu'ñ chikka, jix maat ap na jax tu' aagim na tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios nap tu' jax dhuñaia'. Ja'pni bom kai'ch: “Cha'p nai' pix ja biim boppoda' gu u'uub, daipu' gu jax chu'm nar jum biina' ka'p pu biima'n tu kioka' gammiji nap jix'x duaka'. Gio nap cham ja koo'nda' gum bipna' ja'tkam. Ni kup cham ti ixi'ñdha'. Ni kup cham iatbi' ka'. Gum taat jap tu' ka'm jup nii'ñdha' gio gum naan.”

²¹ Ba'p kai'ch gu gë'kam:

—Dho biix jañ pui' ti pu tu duiñichu' na ñich dhir bhai'ñ jur ji bhi.

²² Ba'p titda gu Jesusus nat pui' ti:

—Ka bi'iix ji gu' maa'n nap pu duñaia'. Biix jap tu ga'rai nap jix'k tu' tu bia' ja makia' gu tuumiñ gui' nam cham tu' bia' ni jix, bhai'p ba' xi jimia' nap bañ kaichgida'. Pu'ñi ja'k jap ba' bar jix chumñigam ka'x dhaam buiñor gu Dios.

²³ Ba' gampai' ji dhuu gu gë'kam nat pui' xi chii'ñ gu Jesusus, jix buam jum ilh, na gu' giilhim jir jix chumñigam ka'.

²⁴ Ba' na bhai' xi ñii'ñ gu Jesusus nat jix buam jum ilh, jup kai'ch:

—Ja'p moox xijaim ilhii'ñ am gux chutumñigam nam mi' pui' jimia' na jax ja'k jix joi'mdat ja a'm ba ti niidhidha' git gu Dios!

²⁵ Gu kameeyo chi iam cham xijaim jup ilhii'ñ ji na bhai' baaki' bui'ram gu soomkar ja'p dir ja'k buusnia', cham tu' pui' na gux chutumñigam nam jix xijaim ilhii'ñ nam mi' pui' jimia' na jax ja'k jix joi'mdat ja a'm ba ti niidhidha' git gu Dios.

²⁶ Ba' jai' dhit gui' nam tē kēē, jup titda am gu Jesusus:

—jDho bak gu' cham jixkat jaroi' buiflor aaya' gu Dios, na gu' pui'x xijai nach mi' pui' jimia' na jax jix aa'!

²⁷ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Jax dhui na cham tu' xijaim ilhii'ndha' gu Dios gu tu' nam gu ja'tkam jix xijaim ilhii'ndha', na gu' bixchu'x bhaai' na pu tu duñia'.

²⁸ Ba' gu Peegro mi' dhir ja'p jup titda:

—Dho pui' na jax aach na chich cham tu' kap jich buix gu tu' nach ka bia'kat jano' na chich pai' dhuuk ti jii'ndhak jum biiim ba jiiñ jaduun'.

²⁹ Ba'p ja titda biiix gu Jesusus:

—No't jaroi' cham tu' bhaan kap jum buix gu taata'n gio gu di'ii'n, piam gu xiixiogi'n, piam gu sispidhi'n, piam gu binga'n, piam gu maamra'n, piam gu tu' na bia'ka', pui' na gu ba'ki'n, ganai' biiix aixim, ba' dai nat pix bhaan ji bam na pui' ba tu duñiim na jax ja'k jix joi'mdat bhaan ba ti niidhidha' gu Dios, aai' ya' pu jam titda na cham jax bua.

³⁰ Na gu'x io'm mui' ba tu iimchuxdha' gu Dios pu ya' na ka duaka' dhi oi'nga'n bhaan, cham tu' ja'kbui' na jik cham tu' bhaan jup jum buixdha' bii'p' dir. Gio daman pup na xi baidhika' jix dhaam na buiflor bap tui'ka' gammiji.

Gu Jesusus na giop ba tu aa'nda' nam mu'aa', bar baikim ka' ba' dhi' ki'n
(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

³¹ Ba' ja'p ja'k dilhkob xi ja boosgak gu Jesusus dai gu mambhix daman gook gu noonbi'n jup ja titda:

—Xib jach ba' silh mui' pu ba jimia' Jerusaleen, bhai' na pai' pui' ba tum duñia' ba' na mit jik' jax tu ua'nak nam aai' jii' aagit jup kai'ch gui' nam bijik bhaankam ya ja'p tu a'gimik gu Dios.

³² Gu Israel kam ja'tkam jam maaxik jiiñ kiisa' ja bui gui' nam cham jir Israel kam, gui'm ba' biiix aixim jiiñ buimii nam jax ilhii'n, bhañ xixbuidha' am, jiiñ asdam ba' pui' xiiñ bua't.

³³ Gio nam jiiñ giiimii, mi' dhir jam ampix jiiñ mu'aa'. Ku ba' gu' aai' baik tanoollh ki'n yaa' ji nañ jax ba oirida'.

³⁴ Ba' gu' noonbi'n pu ni jix' ku mit jix maaitit kai na jax kai'nkam jup kai'ch, pu cham maaitit kai mit na jax kai'nkam jup ja titda. Na gu' pui' na jax ja titda gu Jesusus, jix xijai na jaroi'x maaitit kaaya' gu mi' jotmoda'.

Gu Jesusus na ba dua'ndha' maa'n gui' na cham ñia ka'

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

³⁵ Ba' nammi na mia'n ba aajim gu Jesusus na pai' Jerikoo ti tii', maa'n gu maa'nkam cham ñia kam mi ja'p daakat boi jugii'n tu taan gu tuumiñ nam onbai'ndha'.

³⁶ Ba' nat ba ja kai nam mui' mi ja'p pix kai'ch gu ja'tkam nam buan, ba ti tikka na tu' jax jum bua.

³⁷ Ba'p titda am na Jesusus Nasareet kam mi ja'p jim mui' ja biiim gu ja'tkam.

³⁸ Ba' ba jiiñak ge' ki'n gu cham ñia kam, jup kai'ch:

—Jesusus, boxii'n gu Dabii! jlam jap xiiñ joi'mdai xiiñ chii'gi xiiñ dhua'ndhai!

³⁹ Ba' gu ja'tkam gui' nam bii'p' dir jiiim, jup titda am tii na cham ñiokat daaka', gu' ji na gu' gui'x io'm ge' ki'n mui' ba xi jiiñak, jup kai'ch:

—jBoxii'n gu Dabii! jlam jap xiiñ joi'mdai xiiñ chii'gi xiiñ dhua'ndhai!

⁴⁰ Ba' mi' pup kiik gu Jesusus nat kai, miji xi chu joot ba' nam mu bai'ñixhidhika'. Ba'p titda na mit mi' ba aich:

⁴¹ —¿Tu'ni aai' ki'n jum palhbuidha'ñ jaduun'?

Ba' gui'p kai'ch:

—Dho nañ tiix aa'n jaduun' nap jiiñ dhudua'ñixidha' dhiñ buupui nañ cham ñia. Tiix chi tiigim iñ.

⁴² Ba'p titda gu Jesusus:

—Pu bax kiki' ji matgim jiiñ jaduun', na pich gu' biiix jum jur ki'n jiiñ bui ba ti jii'n.

⁴³ Ba' bhai' ji chi tii gu cham ñia kam nat pui' xi chii'n gu Jesusus, jix kii'p' jum duu. Ba' dai nat ba oi gu Jesusus xi taxchaabgidhidhat gu Dios jix dhaam ja'k. Sia pui'p xi taxchaabgidhim am gu Dios gui' na mit jik' tii nat dua'n gu Jesusus.

19

Gu Sakeo na baidhika' kia'mi'n gu Jesusus

¹ Ba' mi' ba ai gu Jesusus na pai' Jerikoo ti tii', mui' ji bhii' irban na pai'r kikcham.

² Ba' maa'n mi'p kioka' gux chumñigam Sakeo tiigim, dhi' maadit jir di' ka' gui' nam jir ja ge'gerkam tuk gu tuumiñ tutaandam tugi'n gux io'm ge'kam Rooma kam.

³ Ba' tiix chii'gi gu Jesusus na mi ja'p jim, gu' ji nam gu' giilhim jix kobkom mu jiiim gu ja'tkam. Gio na gu' cham jir tɛb ka' gu Sakeo, ja juraab pix ju'nka' gu ja'tkam. Miji dir ja'p ba' tii mimlhim ja bii'bi', gu' ji na gu' cham pai' dhir jir joidham na tigia'.

⁴ Pui' ba' bii'p' dir dai'ñiik maa'n tua ta'm tis na sap ba' bhai' dhir tigia' na mi ja'p ji buusnia'.

⁵ Ba' am pup tii gu Jesusus gu Sakeo na bhai' dhaa tua ta'm nat mi ja'p ji buus, ba'p titda:

—Sakeo, xi chimnik bhai' dhir tua ta'm mai' xiiñ baidhak mum ki'aam kuñ mi' xi chibiapui.

⁶ Ba' jotmoda' xi chimnik bhai' dhir tua ta'm gu Sakeo ba baidhak gu Jesusus mu na pai' kio cham jax ji chi'ik.

7 Ba' bhai' ji bhaak jamit bñix gu ja'tkam nam j'i'k jiim, sap nat gan mi ai gu Jesusus buiñor gux ua'tulhdhix kam.

8 Ba' gu Sakeo xi kikbok jup titda gu Jesusus:

—Aañ ja'pni ilhii'n jiiñ jaduun. Bñix nañ j'i'k tu' tu bia', irban juugit jañ ja makia' gui' nam cham tu' bia' ni j'i'x. Gu' ba' no' ñich jaroi' tu' ñix, maakobim ja'kbui'n ja'k buidha' j'i'k nañ ti ñixdha'.

9 Ba' gu Jesusus jup titda:

—Pu'jani ja'k jir tu'm ka' am gui' nam tu' silhkam jir bopxi'n ka' gu Abraam. Aap ba' xib ya' dir ja'p ja'k cham tu' mu ja'k ka' jim nap pai' gammiji git mi' pup jum tulhiñdha'.

10 Dhi' j'i' ji na ñich bha ja gaagam na mit jumai boi bhaan bhii na pai' mai'x chi giixi', aañ na ñich bhaankam bha jii gu Dios. Ba' gui' nañ j'i'k ja tiigim, gio mi'p ja tuttuim iñ bhaan gu boi na pai' cham mai' ka ti giixi'.

Gu Jesusus na bhaan ji ua'rgidhai tu a'ga' gu tuumiñ

11 Ba' gu ja'tkam t'e k'e'e am na mi' pui' tu a'ga gu Jesusus. Ba' xi chu ua'rgidhak bhai' ji chu ja a'gi, nam gu' ja'p jum aa' na dai pix no't bhammi ba ai gu Jesusus Jerusalem, dai na g'e'kam ki'n ba daasa' gu Dios na ba' g'e'kam ki'n bhai' ji chi silhkada'.

12 Jup ja titda:

—Maa'nnim maa'n jix jai'ch ka' gu maa'nkam na giilhim jir jix chumñigam ka'. Ba' dhi' dhix chumñigam jumai monkoram dir bai'n am nam g'e'kam ki'n daasa', gio ba' bhai'p jimia' dai nam g'e'kam ki'n xi dhaasa'.

13 Ba' maap xi ja jumpadak mambhñix gu tujuandam tugi'n, xi ja maakak ba' mui' gu tuumiñ bñix j'i'ma'n, jup xi ja tiidak: "Aapi'm ya' ki'n ka tu juanda' dhi tuumiñ. Jix io'm mui' pim ba mui'dhalhdha' nañ gio ja'k jup gixia'." Ba' ba jii pui' xi ja tiidak.

14 Ba' gu mi' kam ja'tkam cham jup kiigalhiñdha' am, bñipi' mit ba' miji xi ja joot jai' nam bhammi pu ti'ya' nam cham aa' na dhi'r ja g'e'kam tuk ka'.

15 Gu' ji na mit gu' sia pui' g'e'kam ki'n dai, gio ba' bhijip ji dhuu. Ba' mi' e'ek nai' ji chu ja joochxi bñix j'i'ma'n gu tujuandam tugi'n na bax maachim na mit j'i'k mui'dhalh gu tumñiga'n nat mi' ja do'ñichidhak.

16 Ba'p kai'chim gui' nat bñipi' mi' ai: "Ya'ni ba' gum tumñi'. Mambhñix ja'kbui' pup jañich mui'dhalh na pich j'i'k ya'ñ dho'ñichidhak."

17 Ba' gu g'e'kam jup titda: "iAa gu' joidham ji jia! Jir jix kii' tujuandam ap dho bak. Ea nañ jum daasa' nap jir jix kai' ka' mambhñix kap na pai' jax mui' pa' daa'ñixim jir kikcham, na pich gu' mi' pu dhuu gu palhñip jup jum duukam."

18 Ba' jumai nat mi'p ai, jup kai'chim ip: "Ya'ni ba' gum tumñi'. Jix chamaamim

ja'kbui' ñich pup mui'dhalh na pich j'i'k ya'ñ dho'ñichidhak."

19 Ba'p titda gu g'e'kam: "iAa gu' joidham ji jia! Jir jix kii' tujuandam ap dho bak. Ea nañ jix chamaam kap jum daasa' nap jir jix kai' ka' na pai' jax mui' pa' daa'ñixim jir kikcham."

20 Ba' gu jumai nat mi'p ai, jup titda pix gu g'e'kam tugi'n: "Ya'ni ba' gum tumñi' na pich ya'ñ dho'ñichidhak. Aañ cham tu' ki'n tu jua. Jannulh cha'm jañich pix xi bñiibgak bha ja'p xi gaamuk nañ pu'ñiñ aa' nañ giop bam makia' no' pich ya' ba ai.

21 Nañ gu' xim ñbhi'n nap jiiñ ñiokdha' no' mit mañ ñix, piam ku ñich dñil mai' ma iabu. Nañ gu'x maat nap giilhim jix bhanaa' tu' na pix bhaan sia palhñip jup jum duukam, pu duñia' ap jax no' pich ba ilh, sia kum cham pu kai'ch gu ja'tkam."

22-23 Ba' gu g'e'kam jup titda: "Dho cham tu'r jix kii' tujuandam ap aañ nañ pai' jax kai'ch. iCham bhaai' aa nap muñ dho'ñichidha' git nam pai' mui'dhalhi'n jai' dhit gu ja tumñi' nap pui' xiñ ñbhi'n, nap gu' pui'x maat nañ pu tu duñia' pix jax no' ñich ba ilh sia kum cham pu kai'ch gu ja'tkam? Siamri gu' j'i'k jup ba mui'dha' git na ñich j'i'k juruun."

24 Ba' pui' xi chiidak jup ja titda gu jai' nam mi ja'p guguuk: "Boosgidhai pim gu tuumiñ mu ja'k makia' gui' nat mambhñix ja'kbui' pup mui'dhalh."

25 Ba'p kai'ch am ti' gui': "iJax dhui na dhi' mui' ba bia', mambhñix ja'kbui' pup na pich j'i'k ya' do'ñichidhak?"

26 Ba'p ja titda gu g'e'kam: "Dho na gu' gu jaroi' no't pu'ñi mui'dhalh gu tu' nam chii'ña', jix io'm mui' bhaan ji chu bi'ya' gu tu'. Gu' ji no't gu' pu'ñi cham j'i'x iam xim guguux na mui'dhalhdha' sia gu palhñip, boosgidhaim dho gu j'i'k nam ti' makia' na git ki'n tu juana' mu ja'k makia' gu jaroi' nax io'm jix chu juanar ka', aañ moo ya' pu jam titda."

27 Bhai' pim jup ja ua'pui mi'ñi ja'p xi ja kooda' gui' nam j'i'k kam aagit nañ jir g'e'kam ka'.

Na ba aaya' Jerusalem gu Jesusus

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

28 Ba' nat tiimok gu Jesusus na mi' pui' xi chu a'gimik, ba jii ip gio Jerusalem ja'k na pai' ja'k jim.

29 Ba' maa'n kap soosna'n ba ai na pai' daa gu oidha' Oliibostam, na pai' mia'n bipio' na pai' Betpajee ti' ti', gio na pai' palhñip ja'p ja'k Betaania ti' ti' ip. Ba' gook gui' nam kaichu' maa'n kap ba ja jootos,

30 jup ja titda:

—Jiiñ chiimilhdhapu' pim maa'n gu jigiarum bhuru'x bhammini dhir na pai' pix j'i'dilh jir kikcham nach pai' ja'k jiim, chakui

jaroi! maa'nnim ulh gui' gu bhuru'x. Bhai' bulhka' na pim jax ya' dir mu aajidha'. Dai na pim jax bulhio'kai bhañ chii'milhdhika'.

³¹ No! jax dhuukat jaroi! ba jam tikka na jax ku pimit ba' bulhio'kak ba ji chii'mirak, ja'p japim tiida' nat gu Gê'kam mu jam joot.

³² Ba' mijji ji dhuu'n jamit, pui' ji chu buus nat jax ja tii'n gu Jesusus.

³³ Ba ja tii mit gui' nar ja bhuru'xi' nam mi' ka buplhio'k, jup ja titda am:

—Jax ku pimit ba' gamai' ba ji chii'mirak dhich bhuru'xi'?

³⁴ Ba' gui'p kai'ch am:

—Dho gu Gê'kam nat bhach joot nach mu tii'milhdhika'.

³⁵ Ba' bhai' xi baxxidhak jamit gu têt'êb ja kuktun nam daam dir ja tii'chu' ba tii'mirak mu na pai' gu Jesusus, dai ba' na mit xi chia na bha daibu'.

³⁶ Ba' na gamai' tu jimchudim, biip' dir ji bapoi'dhat mi' ja iabuim am gu ja'tkam boi cha'm gu têt'êb ja kuktun nam daam dir ja tii'chu'.

³⁷ Ba' nammi baas dir nam ba' moo gammiji ja'k a'nsap ba juurkia' bhaan gu oidha' Olibostam, jix bhai'm taattugit pix jiiñak ba kattu' am biix gui' nam ji'k kaichu' gu Jesusus, taxchaabgidhim am gu Dios jix bhai'm taattugit nam ti nii'ñdha' na biix aixim joidham tu'm jup tu buada' gu Jesusus, nam tu' cham pai' dhuuk pu chu'm ti nii'ñdha'.

³⁸ Jup kai'chim am:

—Jix oi'm jir gê'kam dhi' na bhaankam ya oiri' gu Dios, gam na joidham jix uañ ki'n kiik! jix bhai'ch chaatit jach gê'kamtu'nda' gu Dios jix dhaam nat xich joi'mdak bach chii'!

³⁹ Ba' ji'kchi gu pariseos nam jup jiiim, mijji dir ja'p ja saagi'ñ gu ja'tkam jup titda am gu Jesusus:

—Jich jaduun, ja ñiokdhaiñ dhim ja'tkam tuk. Jax ñam pix kai'chim.

⁴⁰ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Jax gi dhui nam gu dhi joodai pix jiiñak jup suullhia' na mi'ñi ja'p daraa no' ñich tiip xi ja ñiok nam cham ñiokda' dhiñ ja'tkam tuk, aañ moo ya' pu jam titda.

⁴¹ Ba' nat bhammi dir ba tu maaxir Jerusalem na pai' gê' daa'ñixim jir kikcham, bhai' ji susua gu Jesusus,

⁴² jup xi kai'chit:

—Joidham git no'm pu xib dhi tanoolh jix maatit jiiñ chigia' nañ jir jaroi' dha' biix gu Israel kam ja'tkam nam bhai' oi'dha' Jerusalem, ba'ñ kê'êji git mi' pui' ba jimia' am na jax ja'k jix bhai' tu ja jimia' gatuu! Gu' ji nam gu' cham maatit tê kê'ê, ni nam jix maatit ti nii'ñ, ja'p ji buusan nam tu' ki'n taa'bidhix.

⁴³ Jum aajim gu' gu tanoolh na pai' dhuuk cham bhai' tu ja jimia', gu ja sandaarui'x

chuk gui' nam jix ja bhaamki'ñ bhai' ji ja xikoolhmda' am, maap jam ji ja soo'mdhai pu biix maa'n jimdam ja kooda' nam ji'k bhai' oi'ñka'.

⁴⁴ Dhi ja ba'bhak pu cham ji'k tuukdhixim bi'ya' gu joodai, na gu' gu ja gê'gêrkam tuk gu Israel kam ja'tkam nar ja kuifcha ka' nam cham aaga' nam mi' pui' jimia' na jax ja'k git jix joi'mdai ja palhbuidha' gu Dios.

Gu Jesusus na mi' dhir ja'k ji ja jootsa' gê' chiop gui' nam bixchu' mi' ka tu ga'rada'

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ Ba' mikkat mu ba baa gu Jesusus gê' chiop. Mi' dhir ji ja aadi gui' nam bixchu' mi' ka tu ga'ra irban dir;

⁴⁶ jup xi ja tiidak:

—Jax ku pim ba' ya' pu tu duuk? Jax cham maat japim aa gu ñio'ki'ñ gu Dios na tu ua'ñix nap jum kai'ch: “Dhiñ ba'aak nat mi'm ki, mi' dhir jix bhai' nam jiiñ dhaanda' gu ja'tkam soi'm ilhdhat’? Aapi'm gu' ya ja'p tu duuk na mu pai' chiob nam pai'm jumpa'n gux i'xkum.

⁴⁷ Ba' mi' pu tu ja a'gi'ñdha' gu Jesusus gu ja'tkam gê' chiop gammiji nabap tanoolh. Gu' ba' gu ja gê'gêrkam tuk gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, gio gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, gio gu ja'ppix ja gê'gêrkam tuk gu Israel kam ja'tkam, tii maap tu a'gada' am nam tu' bhaan git xi iattulhdhai tu chiñia' nam mu'aa'.

⁴⁸ Joidham kê'êkê' am gu' gu ja'tkam na jax tu a'gada' gu Jesusus, sia kum gu' gui' tiix bhaamut kê'êkê'. Jix ja iibhidhat gu ja'tkam ba' cham juanda' am gu Jesusus.

20

Nam ba tikka' gu Jesusus gu ja gê'gêrkam tuk gu Israel kam ja'tkam na jaroi' ba' bhaankam biix aixim ja aagi'ñ gu ja'tkam na diilh jax ilhii'ñ

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

¹ Maa'nnim na mi' ka tu ja a'gi'ñ gu Jesusus gu ja'tkam gê' chiop, na ja aagi'ñ nam jax ja'k duñia' na ba'x joi'mdat ja a'm ti tigia' gu Dios, mi' ba ji bubua mit gu ja gê'gêrkam tuk gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, gio gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, gio ba' gu ja'ppix ja gê'gêrkam tuk gu Israel kam ja'tkam.

² Ba'p titda am:

—Jax chu'm gê'kam jap bhaankam ya' biix aixim tu bua? Jir pa ja'k kam gui' nat pui' ja'k jum chia?

³ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho aañ jup jam tikka' no' pim jiiñ aagi'ñdha' nañ ba' aañ jup jam aagi'ñdha'.

⁴ Jaroo bha joot gu Juan na ja bopkona' gu ja'tkam? J Dios aa, ka' ya' pai' dhir aa gu ja'tkam chia mit? Ea gor xiñ aagi'ñ.

⁵ Ba' bhai' jim ti tikka mit diihl, jup kai'ch am:

—¿Jax jach ti'ya'? Na gu' no'ch jax kai'ch nat Dios bha joot, pui' ji chi'ya': “¿Gu' jax ji na pimit ba' cham mi' pui' jii na jax ti jam titdaimik?”

⁶ Gio gu' no'ch jax kai'ch na mit ya' pai' dhir chia gu ja'tkam, bhai' ji bhaaku' am ip jich bui biix gu ja'tkam, nam gu' biix jix bhai'x maat na gu Juan bhaankam tu a'gimik gu Dios. Jich kooda'm dho gu' joodai ki'n jich ma'yasimil.

⁷ Ba' pui' ma ti'n jamit nam cham maat nat jaroi' bha joot gu Juan na ja bopkona' gu ja'tkam.

⁸ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho aai' pui' cham jup jam aagi'ndha' nat jaroi' bhai' joot, na pim gu' cham jiñ aagi'n aapi'm.

Gu Jesusus na ba tu a'ga' bhaan ji ua'rgidhai gu tujuandam nam jix buam tomaat ka'

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ Ba' gu Jesusus mui' ji chu ja a'gi biix gu ja'tkam bhaan xi chu ua'rgidhak na tu' jax jum buada' ya' dhi oi'nga'n nam sap ba'x maatit kaaya'. Jup ja titda:

—Maa'nnim maa'n gu maa'nkam xi chu darsak gu uubas mik ja'k pu bhii, dai gu tujuandam ji'k mi' xi ja do'ñchok nam mi'x bhai' buixi'ndha' gu i'xi'ñ.

¹⁰ Ba' nammí na pai' dhuuk jix maat na bhébhéé gu uubas, bhammi dir bhai' ti ba joot jumai gu tujuandam tugi'ñ mi' nat pai' ja do'ñchok gu jai' tujuandam tugi'ñ, nam git mu makia' na ji'k bhaan jup bipio'. Gu' ji na gu' na mi' pui' ti ba ja titdaim, dai na mit bhai' ji dhaa, gíbiimik jamit pui' mi'ji xi joot ip gio.

¹¹ Ba' jumai bhammi dir bhai' tiip joot. Pui' mit giilhim jup xi chitdaimik xi gíbiimik pui' mi'ji xi joot ip sia.

¹² Jumai ba' bhammi dir bhai' tiip joot. Maa'n na mit jax dhooda, xi gíbiimik jamit jix i'rsu' mi' dhir jup ji aadi, pu cham tu' mit maa.

¹³ Ba'p jum aa' gui' nat tu darai gu uubas: “¿Gi jarooñ ba' mu jootsa' nam ba' cham jax ji chi'ji bha makia' gu uubas na ji'k jiñ a'm jup bipio'? Gi no' ñich mu joot dhi diihl jiñ mar, kat jam chi iam tu' ka'm tiigi' makia', nam gu'x maat nañ giilhim jix dha'.”

¹⁴ Gu' ji na gu' nat pai' dhuuk ti mu ba ai gu maraa'n, jup jum ti titda am diihl gu tujuandam: “Dhi' dho ba'r di' gui' na bhaan ji chu bi'ya' biix na ji'k ya'x chu jai'ch na pai' dhuuk mukia' gu taata'n. Ja'ppi nach ya' mu'aa', kapbhai' nat ya' ba ai. Aach ba'ch a'm ji chu bi'ya' na ji'k ya'x chu jai'ch.”

¹⁵ Ba' pui' xi chi'ik bhai' ji dhaa mit. Nammí gama ja'k ja'p jamit xi bhik xi

mu'aak na pai' cham ti ix gu uubas. ¿Aapi'm ba' jax ilhii'ñ na ja dooda' gui' gu tujuandam na mit ba mua gu maraa'n gui' nat mi' tu darsak gu uubas?

¹⁶ Mu jimí dho ja koodai jai'p mi' ja iabu' gu tujuandam.

Ba'p kai'ch am gu ja'tkam na pui' kai'ch gu Jesusus:

—¿Iam git moo cham ji'xkat pui' tuch dhooda'!

¹⁷ Gu' ji nat gu' gu Jesusus jix bhai' mui' xi ja tiigik jup ja titda:

—¿Gu' jax japim ba' ilhdhat kéé ji gu ñio'ki'ñ gu Dios mi' na pai' ja'pñim kai'ch?: Gu jodai gui' na mit ti mai' xi buak gu bhíbhí'ñbakchadam nam jup jum aa' na cham tu' bhai',

xib dhi' pik bhaan jix o'jo' gu jai' joodai.

¹⁸ Jix íbhídhara' dho dhi jodai. Niidhat japim na pim cham dhi' pik bhaan ia'lhia'. Na gu' no' pimit jax dhuuk bhaan ia'ri, ta'tak mi' ja'p pup darka' pim. Piam no't jax dhuuk jam tiim, mataip jam dooda'.

¹⁹ Ba' mi' jotmoda' tiix dhaagik am gu Jesusus gu ja g'e'g'erkam tuk gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, gio gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, gu' ji nam gu'x ja íbhí'ñ gu ja'tkam, cham juan am ba'. Jix maatit kai mit gu' gu Jesusus na gui' pix ja aagít jup kai'ch, nat bhaan tu a'ga gu tujuandam nat mi' xi ja do'ñchok gui' nat xi chu darsak gu uubas, gu' ji nam gu' cham tu'r kiki' tujuandam.

Gu Jesusus na pui' ba ja tída' gu ja'tkam nam gok kap tu namki'ndha'

(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

²⁰ Ba' gui' nam jix bhaamki'ñ gu Jesusus, jix xi'lhim jamit mui' xi ja joot jai' gu ja'tkam nam xir jix bhahai'kamtu'nda' buiñor, nam tikka' no' pui'p ilhii'ñ nam jax ilhii'ñ diihl. Gu' sap ba' no' cham pui' ja'k kai'ch, dai nam daagii ba bhika' buiñor gux kai'.

²¹ Jup titda am gui' na mit mu ja joot:

—Aapi'ch jaduun, aach ti jii'gi'ñ na maaxik jir silhkam pui' nap ji'k jax ja titda gu ja'tkam. Jir mi' pui' na jax jich chian gu Dios nach chui'ngida', cham pai' pui' ja'k ja aagi'ñ ap panaas nap diihl jax ilhii'ñ.

²² Ba' ja'p jach tu'm jup xim tikkam: ¿Jir am aa nach namki'ndha' gux io'm g'e'kam Seesar Rooma kam na ji'k aagix nach namki'ndha', ka' cham aa?

²³ Gu' ji na gu'x bhai'x maat gu Jesusus nam mi' pix mamai'chik, ba'p ja titda:

²⁴ —Ea gor maa'n xiñ chaiñbui'ñ gu tumiñ. ¿Jax jum kai'ch ya'ni na pai' tu ua'ñix, gio dhi' na ya' jupñix, jir jaroo da'?

Ba' gui'p kai'ch am:

—Dho dhi' gux io'm gɛ'kam Seesar na mi' jupñix, ba' dhi' na mi' tu ua'ñix mi' dhaa na jax chii'.

²⁵ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho pim xi namkidhat gu Seesar na j'i'k aagix na pim namki'ñdha', gio gu Dios japim jup xi maakidhat na j'i'k bhaan jup bipio'.

²⁶ Ba' cham pai' jax kai mit gu Jesusus nam tii mamai'chik nam ba' git dagia', na gu' silhkam jir pui' na jax kai'ch. Gui' dai nam mi' pui' pup tu'ii' nat am ja bui'ñ, pui' ba' cham ka juan am.

Nam mi' ba aaya' na pai' gu Jesusus gui' nam cham ti jüigi'ñdha' nam gu koi'ñga'n gatuuk gio maakam ja'k jup ba oipoda'

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷ Ba' ja'xpix j'i'kchi mi'p ba ai mit gu saduseos, nam cham ti jüigi'ñdha' nam gatuuk gio duaduadii maakam ja'k jup aaya' gui' nam j'i'k ko'ya' ja tutku' bhaan. Jup titda am gu Jesusus mi' ɛ'ɛk:

²⁸ —Jich jaduun, aach bha jii na chich bham tikkam no'p iam jich aagi'ñdha' git ja'p tu'm na cham jir jich jur. Gui' nat Moisees tu ua'nak jup jum kai'ch na sap no't maadit muu gu maa'nkam cham maa'n ji chüigik gu alhii bhaan gu binga'n, mi' dhir jix bhaai' na bhüji gu sipdhi'ñ na mia'n oi'ñdha' bhaankam tigia' gu alhii, ba' ja'p ji buusnia' na gu xio'gi'ñ pix jir maraa'n ka'.

²⁹ Ba' ja'p jach jup jix chu maat aach. Maa'nnim maa'n kap oi'ñkat am xijum gook gu ja'tkam daim sispidhim. Ba' gu bhüpi' kam tii ba bhüik maa'n gu ubii, gu' ji nat gu' am xi muu cham maa'n ji chüigik gu alhii bhaan gui' gu ubii.

³⁰⁻³¹ Ba' gu sipdhi'ñ na mia'n oi'ñ tii bhai'p ji bhii gui' gu ubii, gu' ji nat gu' pui' jotmoda' am jup xi muu, pu cham maa'n jup tii ip sia gu alhii bhaan gui' gu ubii. Ba' gu ti'iraab kam tii bhai'p ji bhii, pui' pix jup jum duu. Bix koi mit gu xijum gook tii pup bhübhüimik gui' gu ubii, pu cham jaroi' iam tii gu alhii bhaan gui' gu ubii.

³² Mikkat sap pui' am jup xi muu diih gu ubii.

³³ ¿Jaroo ba' pik jir binga'n ka' jano' nam saak duaduadii gio mu pai'p ba oipoda'? Jaiñ nam gu' pui'r xijum gook ja'tkam kat.

³⁴ Ba' gu Jesusus jup ja titda:

—Jax dhui na dai ya' dhi oi'ñga'n bhaan nam ti bipna' ka' gu chichio'ñ gio gu u'uub, dai nam ka duduaka' ja tutku' bhaan.

³⁵ Gu' matgim gui' nam mi' pui' jimii ko'ya' ja tutku' bhaan na jax jix aa' gu Dios, cham tu' bhaan jup ka titii'ñchoka'm ji jano' nam pai' dhuuk maakam ja'k aaya',

³⁶ nam gu' ja'p pix bar tu'm ka' na jax gu noonbi'ñ gu Dios. Ni kum cham tu' kar tu ko'dam ka', na gu' gu Dios pix diih na giop

ja dudua'ñdhai ja baidhika' nam buiñor bap tui'ka', ba' gammiji pu bar maamra'n ka'.

³⁷ Gio gu'x bhai'x maati' nam maa'n kap aajim gui' nam ko'iim ja tutku' bhaan nam mi' pui' jimii na jax jix aa' gu Dios. Pui'm kai'ch mi u'uan ta'm nat pai' tu ua'nak gu Moisees, na bhaan tu a'ga jano' nat tu a'gidhak gu Dios taip jim duuk bhaan dir gux bii u'uux. Gu Dios jup titda diih gu Moisees na dhi' pix jir di' gu Dios na jax gammiji pu buiñor bax biiñak gu Abraam gio gu Isaak gio ba' gu Jakob, cham pai' jax kai'ch nam jix biiñak kat pix buiñor.

³⁸ Na gu' maaxik gu Dios cham tu' koi'ñga'n na ja a'm ti niidhidha', gu' gui' ji nam duduaka'. Na gu' gui' cham tu' pui' ilhii'ñ nam jup ko'ya' gui' nam mi' pui' jimia' na jax jix aa', gu' matgim gui' buiñor bix ji nam dudua'.

³⁹ Ba' j'i'kchi gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios mi' dhir ja'p jup titda am gu Jesusus:

—Jir pui' dho nap jax kai'ch jich jaduun.

⁴⁰ Ba' gui' cham ka juan am, daipu' na mit xi chiidak.

Na ba ja tikka' gu Jesusus gu ja'tkam na jaroi'r boxii'ñ

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹ Ba' bhai' ji ja tikka ip gu Jesusus gu ja'tkam, jup ja titda:

—¿Jax ku pim ba'p kai'chdha' na guch Xoi'kam jir boxii'ñ gu Dabii?

⁴² Na ba' gu' gu Dabii diih pui'p kai'ch nar gɛ'kam tugi'ñ guch Xoi'kam. Ja'pnim kai'ch mi Salmos ta'm nat pai' tu ua'nak diih gu Dabii:

Jup titda gu Dios guñ gɛ'kam tuk:

“Ya'ni ki'ñ dir jin xanoop jap ka xi dhaibu'

⁴³ nañ aañ ka xi ja mattuda' gui' nam xim bhaamki'ñ

nap aap jir gɛ'kam nam ba'm bui soi'm ilhdha'.”

⁴⁴ ¿Gu' jax ji pim chi ba' duukat pui' iimchu'n na pui'r boxii'ñ, na ba' gu' gu Dabii pui'p kai'ch nar gɛ'kam tugi'ñ guch Xoi'kam?

Na ba tu aa'nda' gu Jesusus nam jax ja'k jir tu'm gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lk. 11:37-54)

⁴⁵ Ba' bix tɛ kɛɛ am gu ja'tkam nam mi'p tu'ii'. Ba'p ja titda gu Jesusus dai gui' nam kaichu':

⁴⁶ —Cha'pim ja jüigi'ñdha' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, nam gu' dhi' ja'ppix gɛ'gɛ'kam jum taat ka'. Jix joojoi'ñdha' am nam tɛ'tɛb ji chim tii'dhat nai' jiiimda', jix aa'nda' am nam tu' ka'm ja niidhat ja ñio'kdhidha' bix gu ja'tkam mu ja'p nam jax jiiimda'. Gio bhüpi' dir jam jix dharalibuktu'nda' na pai' tum daanda' gio

nam pai' jax tu kua'da', ni ji'x kum iam gatuum dir xix dharaibuktu'nda'.

⁴⁷ Gam nam tu' bhaan xi ja iatgidhat ja boosgi'ndha' gu ja ba'bhak gu di'dilhdhim u'uub nam ba ko'iix gu ja bipna', sap ba' mik xi chu daanda' am buiñor gu Dios nam xi ja nii'ndha' gu ja'tkam, na sap ba' panaas bhaan jix maati' ka' nam cham tu' bhaan u'ua'tulhdhix. Gu' dhi' ji ba' pik jix io'm ja tulhiñchuda' gu Dios, na gu' cham kii' ka'm nii'ñ gu pui' nam jax ja'k tu jim.

21

Gu tuumiñ na mi tu'aa' chiop gu ubii gui' na cham jir jix chumñigam
(Mr. 12:41-44)

¹ Ba' ja'xpix mi' ja'k jup ba ja nii'ñ gu Jesusu gu ja'tkam gui' nam jir jix chutumñigam, nam pix mi' ji chu'a'im gu tuumiñ mi' na pai'm tua'ba nam maakim gu Dios na ji'k bhaan jup bipio'. Mui' mi' xi chu'a'im am.

² Ba' maa'n jup ba ti gu ubii diilhdhim na ba muukix gu binga'n, pu cham tu' bia' ni ji'x gu tu' na jax gu jai'. Ba' mi'p xi chua gook gu tuumiñ na cham pik tu' bhaigim tuutu'm.

³ Ba'p ja titda gu Jesusu biix gui' nam mi'p tu'ii':

—Aañ ya' pu jam titda tu' silhkam ki'n nat dhi ubii jix io'm mui' mi tua gu tuumiñ, sia ku panaas cham tu' bhaigim tu'ii' dhi' nat mi tua.

⁴ Na gu' gui' na mit panaas mui' mi tua, daipu' gui' na ji'k cham kam aa' na mit mi tua. Gu' dhi ubii pu biix mi tua na ji'k bia'kat, ni kut iam jax xim aa na pai' ba' dir u'ji ki'n saba'da' gu tu' na jugia', na gu' cham jir jix chumñigam.

Na ba tu aa'nda' gu Jesusu nam iara' gu gè' chiop

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵ Ba' ji'kchi gui' nam kaichu' gu Jesusu mi ja'p bhaan ba ji chu a'ga mit gu gè' chiop, jup kai'ch am na joidham tu'ii' na joidham tu't sobkoñxim bha bhi'ñbakchix gu joodai. Ba'p ja titda gu Jesusu na ja kè'è:

⁶—Ya' dho pui' ka tu tu'ii' xib. Matgim jum aaya' ji gu tanoolh na pu cham pai' maa'n kap tuukdhixim bi'ya' dhi joodai.

Na ba tu aa'nda' gu Jesusu na jax ja'k ba tum buidha' no' bar mia'n nam tiimo' gu oi'ñga'n

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

⁷ Ba' gui' bhai'p ba tikka am na pui' ja titda gu Jesusu, jup titda am:

—Jich jaduun', ¿paa ba' duuk pik pui' tum duñia'? ¿Tu' jax bam buidha' na bhaan bax maati' ka' na bar mia'n?

⁸ Ba'p ja titda gu Jesusu:

—Na pai' dhuuk bar mia'n ka' na pui' ba ji chum duñia', mui' pix ya' ba ji è'èda' am

gui' nam pui' kai'chdha' na sap panaas aañ jir gui' ka' am. Jup kai'chdha' am: “Aañ jir di' guch Xoi'kam. Bam ai nañ pai' dhuuk ya aaya'.” Aapi'm cham ja jügi'ndha', nam gu' jam iatgi'ndha'.

⁹ Gio pui' ba ti kaaya' pim na ba jigialhcha'. Aapi'm cham totdon ka', na gu'm aa' na biipi' jigialhcha' na ba' pik bam tiimo' dhi oi'ñga'n. Ku gu' chakui pik jir di' ka' ji sia kut ba jigialhich.

¹⁰ Mui' xi chu ja a'gi'ñchu' gu Jesusu, jup ja titda:

—Maap jam jim daagi dai gè'gèrkam ja biim biix gu ja ja'tkami' mui' ji chu kokda' ja bui gu jai' gè'gèrkam nam jai' momkoram jup tui'ka'. Giilhim ba' bar jigialhi' ka'.

¹¹ Gio ba' na mui' kap diil pix ba joi'ndha' dhi oi'ñga'n. Gam na bhioyi' bhai' ji jimia'. Gio gu ko'kdai' na bhai' ji chu aaya'. Gio bha ja'p jix dhaam biix aixim jix iibhidham jax ña pim pix ba ti nii'ndha' na pim tu' cham pai' dhuuk pu chu'm ti nii'ndha'. Gam jai' biix aixim ku pim pui' ti tigia'. Ba' dhi' bhaan jix maati' ka' na ba miamlhidha' na bam tiimo' dhi oi'ñga'n.

¹² Ba' biipi' na ba' moo bhai' ji jigialhcha', aapi'm na pim ji'k ti jügi'ndha'ñ bui, jam da'ngii jam ui'ka' am gu ja'tkam mu ja'p nam pai' jax tu chichioyi' ka', mi' ba' bhai' ji jam tikka' am na pim jax kai'ñkam mi' pui' tu daa'ñchugit mi' pui' jüim na jax aañ. Mi' dhir ba' mu ja'p ba jam u'aidha' am nam pai' jax darka' gux kakai' gio jai' ja bui gu gè'gèrkam.

¹³ Ba' kapbhai' nam bhai' ba jam tikkada', aapi'm xi ja aagi'ndha' na pim jax kai'ñkam jüñ kaichu', xi ja aagi'ndha' pim sia nañ jir tu'p tu'm da'.

¹⁴ Ba' no' pim cham maat na pim jax ja'k ti'ya' ja bui gu gè'gèrkam, cha'pim jax jum aa'ntu'nda',

¹⁵ nañ gu' aañ jam makia' gu matda' na pim jax ja'k ja tiida' no' pim bhaan bap tui'dhi'. Diil pix ya' dir ja'p ji bubuakia' gu ñi'ook na pim jax ja'k ja tiida', gui' pu cham ka bhaai'n ka' nam jax jam tiida'.

¹⁶ Ku gu' biix pix bhai' ji jam bhaamkidha'm ji gui' nam cham jüñ bui ti jügi'ndha', sia gu jam tataat no'm cham jüñ bui ti jügi'ñ, sia gu mia'n jam jaaduñ, sia gu mik dir kam jam jaaduñ, sia gu jaro' na pim ti jügi'ñ jix bhai' ka kai'chdha'. Dhi' ba' maaxik jam tuttu' am ja bui gu gè'gèrkam, ba' jai' dhit jam kooda' am no'm xi ilhii'ñ.

¹⁷ Biix jam xi jam bhaamki'ndha' gu ja'tkam gui' nam cham ti jügi'ndha' aañ jüñ bui.

¹⁸ Ku ba' gu' cham jax bua ji, na gu' gammiji jam a'm ti niidhidha' gu Dios, nim maa'n jam kuup ku mai' gäixix ka' jam mo' am dir.

¹⁹ Ba' cha'pim jax jum aa'ntugit mi' pui' xi chu duñiidha' na jax jix aa' gu Dios sia

pui' jim tulhiiñaidhat, na ba' jam baidhika' na pai'p tu'ii'.

²⁰ Ba' no' pimit ba ja tii nam biiç xikoolh dhir ba daraa gu sandaarui'x ya' Jerusaleen, am ti'ñchoka' pim na cham xiim cham pai' matgilhia' dhi ba'bhak ja biiim gui' nam ya' oi'dha', sia ku gu' jax gè'r kiicham.

²¹ Gu' ba' no'm gu ya' kam mu ja'p ka paxiar jai' kap na pui' Judea bhaan jup bi-pio' gu dibiiir, mi' dhir jam ba jiboi'ñgia' bhiji ja'p oi'dha' ta'm na jax jix u'xi', cham tu' nam bha ja'k boopoda'. Gio jai' no'm ya' ka oipo Jerusaleen, ya' dir jam bubuakii ba jiboi'ñgia' mu ja'p gampix. Gio jai' no'm mu ja'p ka oipo ja gagaa am, mi' dhir jam gammiji ja'k pu ba jiboi'ñgia', cham tu' nam yammip ka xi ñoongii nam ba' pik ba jiboi'ñgia'.

²² Bam aaya' gu' gu tanoolh na pai' dhuuk giilhim jix io'm tulhiiñara' ja daam jimia' biiç gu ja'tkam gui' nam cham tu' ka'm ti tigia', ba' pui' ba tum duñia' na jax tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios na mit tu ua'nak gu bijik dir kam.

²³ Tii joi'mdam jum buada' am jano' gu u'uub gui' nam a'aalh ki'n cham bhai'm taat ka', gio gui' nam kia'pix ja tigia' gu a'aalh. Giilhim jix ko'kom jum buada' am biiç pix gu Israel kam ja'tkam gui' nam cham mi' pui' jimia' na jax jix aa' gu Dios, ja daam ba jimia' gu' gu tulhiiñara' dhi' dhi ja'tkam.

²⁴ Ba' jai'm ya' pu xi ja sissii kukxir ki'n, jai'm ba' ja buuprai nai' ba ja u'aidha' jai' momkoram nam pai' jax dar gux io'm gè'gè'kam. Ba' ya' dhi Jerusaleen gampai' tu dooda' am gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, ku gu' tu ja daaxdha' ip ji gu Dios dhi' dhi ja'tkam nam pai' dhuuk jup ja kooda', cham tu' nam pui' bi'ya'.

Na jax ja'k tum duñia' jano' na pai' dhuuk gio bhai'p jimda' guch Xoi'kam

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

²⁵ Mui' xi chu ja a'gi'ñchu' gu Jesusus, jup ja titda:

—Ba' mi' dhir biiç aixim bhai' ji chum duñia' bha ja'p jix dhaam. Gu tanoolh nai' ji chukia', gio gu masaa'n cham ka tu mas-bagi'ñdha', gio gu chiiichia' cham pai' bhai' pai' ka darka', gio gu gè'gè'r suudai' na mu ja'p suusu'n ju'ñdharam dhi gè'gè'r dippir, gè'gè'r ba tiroonda'. Cham ka bhaai'n ka' nam jax jum duñia' biiç gu ja'tkam, giilhim bax chotdon ka' am.

²⁶ Tu kaamui nai' ji ia'lhia' am nam pui' xim aa'nda' na bam tiiimo dhi oi'ñga'n. Biiç tu ii'ñxia' gu' dhi' na tu' xib bha ja'p jix maax jix dhaam, panaas ku jaroi' bha tu xiixka'.

²⁷ Ba' mi' dhir aañ nañ bhaankam ya oiri gu Dios, bañ chigia' pim nañ bhammi dir bhai' ba jimda' bhaan maa'n jix chua

tibaa'ñ cha'm giilhim gè'kam ki'n, joidham am nammi ja'p jix chu maaxchu'nda'.

²⁸ Ba' na pai' dhuuk pu'ñi ba ji chum duñia', cha'pim jix buam jum aa'nda'. Am gan ba ti nii'ñdha' pim ji, na gu' gu Dios cham xiim ya' dir ba jam baapmi'ñdha'.

²⁹ Ba' bhaan xi chu ua'rgidhak xi ja aagi'ñ, jup ja titda:

—Na gu' na pim jax bax maat maa'n gu iigix piam jax chu'm jumai i'ix,

³⁰ no't ii'nsik gu jaaga'n jai' ba i'po, dhi' bhaan jix maati' ka' na cham xiim ba ti'ngia'.

³¹ Ba' pu'ñi ip no' pim biiç aixim ba ti nii'ñ na ba tum bua, dhi' bhaan bax mat ka' pim na cham xiim xi jam joi'mdaix bhai' ba jam duñia' gu Dios.

³² Puix jai'ch ka' am gu ja'tkam Israel kam jano' na pai' dhuuk pui' tum duñia', aañ moo ya' pu jam titda.

³³ Na gu' aañ nañ pai' jax kai'chdha', pui' ji chu buusnichgida', cham tu' pui' na dhi dibiiir gio dhix dhaam na jax chu'm tanoolh cham pai' matgilhia'.

³⁴ Ba' aapi'm cham tu' bhaan jum tukgi'ñka' gu tu' na ya' dhi oi'ñga'n jix chu jai'ch na cham tu' mim nini'i'. Cha'pim maik ka', dai ji na pim mi' pui' xi jiiimda' na jax jix aa' gu Dios na ba' cham ya' pix

³⁵ pu ba jam tulhiiñchuda' na pim jum jur bhaya', ja'p na jax gu tu' na jotmoda' pix tiigi'ñ chir ba gixia' na cham pum aa'nda'. Na gu' pu'ñi ja'k jum duñia' am gui' nam cham tu' ka'm tigia' gu Dios, nam gu' dai gam irda' kia'.

³⁶ Gu' aapi'm gammiji tu daanda' ji buiñor gu Dios jix dhaam ja'k na pim ba' cham jum tulhiiña' na jax gu ja'tkam gui' nam cham tu' ka'm tigia' gu Dios, gam na pim ba'x bhai'm taatit baasi'n bañ ñamkia' nañ bhai' ba jimda'.

³⁷ Ba' gu Jesusus dai tataab ja'k mi' tu ja a'gi'ñdha' gu ja'tkam gè' chiop, jurnik ja'k ba' ba jimia' na ba tibiapmira' baasi'n ja'p oidha' ta'm Oliibostam.

³⁸ Na jax pix ji chonnidha'm mi' ba aaya' gu ja'tkam gè' chiop nam jix kaim ka' gu Jesusus na tu ja a'gi'ñdha'.

22

Na mui' ba jimia' gu Juudas ja bui gu gè'gè'kam gui' nam jix bhaamki'ñ gu Jesusus

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

¹ Ba' bam aajim gu piasta na pai' dhuuk jum kua'da' gu paan jix basdak gakdhi'ñchix kam, gio na pai' dhuuk jup jum kua' gu kasnir bakaax.

² Gu ja gè'gè'kam tuk gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, gio gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios,

tii maap tu a'gada' am nam jax dhui git tu chifnia' nam mu'aa' gu Jesusu, nam gu'x ja iibhi'ndha' gu ja'tkam nam ba' tii cham juanda'.

³ Gu' ji na gu' maadit gu mambhix daman gook gu noonbi'ñ gu Jesusu bhaan baa gu ja'ook, gui' na Juudas tii', nam Iskarioti ki'n jup jix mat ka'.

⁴ Xi mi' mu nam pai' darka' gu ja g'e'g'er kam tuk gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, gio gui' nam jir o'rosiiris bhai' g'e' chiop, ba ja aagi'ñ na sap gui' ja aagi'ndha' na pai' dhuuk jir am ka' nam daagii tu chifnia' nam mu'aa' gu Jesusu.

⁵ Ba' gui' giilhim jix bhai'm ilh jamit na pui' ja titda, jup titda am nam namkidha' no't ja aa'ñ.

⁶ Ba' gu Juudas pix jix bhai'p jum ilh nam aagi'ñ gu tuumiñ, ba gaagidha' ba' na pai' dhuuk jir am ka' na ja aa'ndha' nam dagia' gu Jesusu.

Nam ba tu bhai'ñpu' gu noonbi'ñ gu Jesusu bhaan Paaskua ta'm

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13 :21-30; 1Co. 11:23-26)

⁷ Ba' nat bam ai na pai' dhuuk jum kua' gu paan jix basdak gakdhi'ñchix kam gio gu kasnir bakaax,

⁸ gu Jesusu ba ja jootos gu Peegro gio gu Juan nam tu bhai'ñpu' nam maap tu jugia' jurnik kam, jup ja titda:

—Mu jimia' pim aapi'm gook na pim tu bhai'ñpu' bhai' dhir g'e' kiicham nach tu jugia' ja'xñi jurnik nat bam ai dhi piasta bhaan Paaskua ta'm.

⁹ Ba' gui' bhai'p ba tikka am, jup titda am: —Jax chu'm ba'k chir jap jix aa' nach tu bhaidha'?

¹⁰ Ba'p ja titda gu Jesusu:

—Dho bhai' na pai' ji aaya' maa'n gu maa'nkam tu bai'ntugit bai'ñdhakar ta'm, ba tigia' pim na ya' dir mui' ba tu bai'ntu'nda' na pim jax mu aajidha' bha kikcham. Mui' pim pu oidha' bhammi juugit maa'n kap kiicham na ji aaya'.

¹¹ Ja'p japim ba' tiida' gu kiokam: “Jup kai'ch guch g'e'kam tuk nap sap pai' taiñbui'ñ taak dir dhim ba'aak, na mi' tu jugia' ja biim gu noonbi'ñ ja'xñi jurnik dhi bhaan Paaskua ta'm nat bam ai.”

¹² Tu jam tii'ñchoda' ba' bhiji' ja'p daam dir na pai' joidham jix chi kii' gio g'e'x chi gi'ñir. Bhai' pim ba' ba tu bhaidha' nach tu jugia' ja'xñi jurnik.

¹³ Ba' gamai' bhii mit na mit tu bhaidham. Pui' ji chu buus na jax ja titda gu Jesusu, ba' dai na mit bhai' ji chu bhai'ñ.

¹⁴ Ba' ja'xpix jurnik nat bam ai na pai' dhuuk tum kua' gu bhaan Paaskua ta'm, mi' ba ai gu Jesusu ja biim gu jai' noonbi'ñ nam pai' tu jugia', pix mi ja'p ji dharaiibu mit.

¹⁵ Mi' dhir ba'p ja titda gu Jesusu biix gu noonbi'ñ:

—Ja'p jañ tii bax aagit na git pu'ñi bam aaya' dhi piasta bhaan Paaskua ta'm nañ ba'x bhai'ñ chaatit jam biim xi chu jugai daipu' maa'nnim pix ba', nam gu' aañ bañ mu'aa'!

¹⁶ Cham jañ pai' dhuuk ob ka tu jugia' joidham jix bhai'ñ chaatit na jax xib. Na pai'm aaya' jano' na pim pai' dhuuk buiñor aaya' guñ Gi'kora' nañ ba' giox bhai'ñ chaatit jam biim jup ba tu jugia', nach gu' jano' biix maap tu jugia' biima'n guñ Gi'kora'.

¹⁷ Ba' xi dhaagik gu alhi'ch ja'aa na mi jim gu biiñ gui' na uubas ki'n jup duñiix, xi chu taxchaabgi buiñor gu Dios jix dhaam ja'k. Mi' dhir ba' mu ja'k xi ja bhii'ñ gu noonbi'ñ jup xi ja tiidak:

—Dhi'ñi pim ji'ma'n kaam xi i'ya' biix.

¹⁸ Aa'ñ daipu' xib pix jix bhai'ñ chaatit jam biim ba i'ya' dhi biiñ. Na pai'm aaya' jano' na pim pai' dhuuk buiñor aaya' guñ Gi'kora' nañ ba' giox bhai'ñ chaatit jam biim jup ba i'ya', nach gu' jano' biix maap tu i'ya' biima'n guñ Gi'kora'.

¹⁹ Mi' dhir ba' gu paan jix basdak gakdhi'ñchix kam jup xi dhaagik pui'p xi chu taxchaabgi buiñor gu Dios jix dhaam ja'k. Mi' dhir ba' ta'tak jaisak mui' xi ja maa, jup xi ja tiidak:

—Dhi'ñi pim mui'p xi jugia'. Dhi'r jiñ chuuku' gui' nam mu'aa' gu ja'tkam na ba' jam a'mkam ki'n tu namkix ka' gu jam ua'tulhdhara'. Pui' pim buada' na pim bhaan jiñ chi'ñchoka' na ñich jam a'mkam tu namki.

²⁰ Ba' na mit xi jugaak gu paan jix basdak gakdhi'ñchix kam, jumai' bhai'p ji bhii gu Jesusu gu alhi'ch ja'aa na mi jim gu biiñ gui' na uubas ki'n jup duñiix. Ba' mui' xi ja maa jup xi ja tiidak:

—Dhi biiñ jup jir jiñ i'ñir gui' na miñhia' na ki'n jam a'mkam tu namkix ka' gu jam ua'tulhdhara'. Gam na dhi' bhaan pup jix maati' ka' na xib dir maakam pup tu aagix nam jax ja'k buiñor bax biiñak ka' gu Dios gu ja'tkam, cham tu' pui' na jax bijik dir.

²¹ Ba' gui' na maaxik jiñ kiisa' nam jiñ dhaagiñ mu'aa', ya'ñ biim tu kua' xib,

²² na gu'm aa' nañ mi' pui' bhiiya' nat jax kai'ñkam bhañ joot guñ Gi'kora'. Tiix joi'gi'n iñ gui' na maaxik jiñ kiisa', na gu' cham bhai' tu jimia' na pui'ñ dhooda'.

²³ Ba' tii bhai' jim ti tikka mit biix gu noonbi'ñ na jaro'i' ba'r di' gui' na maaxik kiisa'.

Gu Jesusu na ba tu aa'nda' na jax jir tu'm ka' gu jaro'i' na ba' pui' bam ilhi'ñdha' nar g'e'kam

²⁴ Ba' diihl mi' pix chu' ba ji chii mit ip gu noonbi'n gu Jesusu na sap jaroi' ba' pik jix io'm jir g'e'kam dai gui' am.

²⁵ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Cha'pim pui' tu jimda' na jax gu ya' dhi oi'nga'n kam gu g'e'g'erkam nam maa'n kap pix ji dharaat tu ja chianda' nam tu' jax buada' gu ja ja'tkami', ba' cham tu' iam jax jum kai'chdha' na mit diihl gu ja'tkam tu' jax dhuu. Gu' ja'pji gu ja g'e'g'erkam tuk nam pix jix bhai' kai'chdha' ja bui, nam gu' sap gui'x maatit pui' ja chianda' gu tu'.

²⁶ Gu' matgim no' jaroi' maadit aapi'm jix aa' nar tu' ka' ja bui dhi jai', jum aa' ji na gampai'm ilhii'ndha' ja'p na gu alhii na kia'pix g'i'lhidha', piam na tujuandam pix jum ilhii'ndha'.

²⁷ Nam gu' ya' gu ja'tkam pui' ilhii'n na gu jaroi' na daibui ba ti niirada' nam tu bhiidha', dhi' sap ba'r g'e'kam ka' panaas, gu' sap ba' gu jaroi' na mu tu bhiidha', jir tujuandam ka' pix. Gu' matgim aaf cham tu' ji nañ pui' ilhii'n, ja'kbui' kat tujuandam ki'n pix ya oir: iñ aaf nañ jax ba' ya' ba jam palhbui'n biix aixim tu'm ki'n.

²⁸ Gu' ba' na pim gu' aapi'm gammiji puñ biim jup tui'dhi' sia pui' xich chulhii'ndha' biix aixim bhaan,

²⁹ aaf g'e'g'erkam ki'n jam darsa' biix ji'ma'n jano' na pai' dhuuk jum tiimo' dhi oi'nga'n. Pui'n g'e'g'erkam ki'n jup jam darsa' ja'p na jax aaf guñ Gi'kora' nat g'e'kam ki'n jiiñ dhai.

³⁰ Maa'n kap jañ ba' jam darsa' na pim pai' dhir ja tikka' biix gu Israel kam ja'tkam no' mit mi' pui' jii na jax jix aa' guñ Gi'kora' piam ku gu' cham. Gio ba' na pim jiiñ biim tu kua'da' gammiji gio na pim jiiñ biim tu io'da' tu' na pim ilhii'n.

Gu Jesusu na ba aagi'ndha' gu Simoon Peegro na gatuuk jup ti'ya' na cham tu' kaichu'

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13 :36-38)

³¹ Ba' gu Jesusu jup titda ip gu Simoon Peegro:

—Simoon, aaf ja'pni xim tiidam. Gu ja'ook jup titda guñ Gi'kora' na sap aapi'm biix ji'ma'n jam mai'chia' tu' bhaan na pim ba' gai suulhgia'. Guñ Gi'kora' ba' pui'p ti'n nar am na sap ba' bhaan machia' no' pim bax ñakoo'.

³² Gu' ji na gu' aaf soi' titdatu' ip guñ Gi'kora' na aap jix io'm jum palhbuidha' nap ba' gatuuk gioñ buip ba ti jii'gi'ndha', sia kup gu' jix ti cham xi chi jii'ndhat jiiñ bui. Ba' nap pai' dhuuk gioñ buip ba ti jii'gi'ndha', ja aagi'ndha' ap dhi jai' nam gammiji biix ja jujur ki'n jiiñ bui ti jii'gi'ndha', cham tu' nam aapix jum o'jolhi'ndha'.

³³ Ba'p kai'ch gu Simoon Peegro:

—Jax dhui nañ biix jiiñ jur ki'n jum bui ti jii'gi'ñ. Pu cham jax jiiñ aa' iñ sia ku mit jum bindak jiiñ kuu, piam ku mit jum bindak jiiñ mua.

³⁴ Ba'p titda gu Jesusus:

—Jax dhui nap moo ja'xñi baikim pui' pu ba ti'ya' nap cham jiiñ maat na kia'pix maa'nnim ba jiiñkia' gu takaaru'. Pum titdañ moo Peegro.

Na pui' ba ja tiida' gu Jesusu gu noonbi'n nam ba tu' ua'ka' gu tu' nam aa'

³⁵ Mi' dhir ba'p ja titda gu Jesusu biix gu noonbi'n:

—Jano' na ñich pui' jam joot na pim nai' tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam, jano' bo nañ jup jam titda na cham jum aa' na pim ua'da' tu' tuumiñ, nich chu' a'sak, nich chu' jam sussak ku pim jai' ja gaamtu'nda', zia nat gu'x bhai' tu jam jii sia ku pim pui' jiiimit?

Ba' gui'p kai'ch am:

—Matgim jix bhai' ji nat tuch jii.

³⁶ Ba'p ja titda ip gio:

—Dho xib jañ ba' ja'p jup jam titda na pim ba tu kusbio' gu a'sak no' pim ja bia', gio gu tuumiñ japim jup ba gaamu' no' pim bia'. No' jaroi' maadit cham bia' gu kuxiir, xi ga'rai dho gux kabook kutuuna'n maa'n ki'n saba'da'.

³⁷ Nat gu' xib ba' bam ai na pui' ba tum duña' na jax jum kai'ch mi' na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam nap jum kai'ch: "Ja'p pix jamit pui' ja'k xi aichuxdhak mua na sap cham jix tu' ka'm ti nii'n, panaas ku pui'p jir tu'm kat na jax gui' nam tu' silhkam cham tu' ka'm ti nii'n." Na gu' biix na mit jik' jax tu ua'nak gu bijik dir kam nam aaf jiiñ aagit jup kai'ch, biix pui' ji chu buusnia' sia pik nar jax ka' git.

³⁸ Ba' gui'p kai'ch am:

—Ya'ni biit gook gu kuxjir jich jaduun'.

Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Cham tu' ji na pim maatit jiiñ k'e'e. Cha'pim jax ka kai'chdha'.

Gu Jesusu na mi e'jei Getsemanii tu dañia' buiñor gu Dios jix dhaam ja'k

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ Ba' mi' dhir buusnik ba jii ip gio gu Jesusu ja biim gu noonbi'n mu ja'k sonpan gu oidha' Oliibostam, na pai' pux joi'ñ na a'jida'.

⁴⁰ Ba' na jax pix mi' ji aajim, jup ja titda biix gu noonbi'n:

—Xi chu dañia' pim jix dhaam ja'k buiñor gu Dios na cham tu jam mai'chia'.

⁴¹ Ba' diihl ja'x xi jimak o'lhia'n ki'n xi kikkob mui'p ji chu daanix dhaam ja'k buiñor gu Dios,

⁴² jup kai'ch:

—Aapi'n Gi'kora', xiñ palhbui'n nam cham jiiñ mu'aa', na gu' dhi' ja'p ji buusan nañ i'ya' gu tu' na giilhim jix xibu'. Ku gu'

no'p aap jix aa' ji, aañ pui' pix ti' soi'm titda ji.

⁴³ Ba' jotmoda' maa'n mi' bam maax gu nobii'n gu Dios nat bha tajaan'dham gui' na ki'n nakga' gu tulhii'nara'.

⁴⁴ Ba' giilhim jix buam tu tatda' gu Jesusu na bhaan bam tajaanaim gui' na ki'n tu nakga', gu' ji na gu' cham jum o'joldhat xi chu daañchu' bui'ñor gu Dios. Gio i'ñir bhai' ji boorat, g'e'g'er mi ja'p ba iigis di'rap.

⁴⁵ Ba' mikkat kikbok ba jii ip gio mu nam pai'p tu'ii' gu noonbi'n nat jix' xi chiimok na xi chu dañimik. Ba' mi' pix kookos am nat mu ba ai ip gio, ja kookxich' gu nam bhaan jix buam jum aa' nam pui' mu'aa' gu Jesusu.

⁴⁶ Ba'p ja titda:

—Jor xi ñiñña! Jax ku pim ba' dai kookos? Xi baapmigi' jim xi chu dañia' bui'ñor gu Dios na cham tu jam mai'chia'.

Nam daagii ba bhika' gu Jesusu

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18 :2-11)

⁴⁷ Ba' na mi' pui' ka ja titda gu Jesusu gu noonbi'n, mi' dhir ja'p mui' ji bubua mit mui' gu ja'tkam. Gu Juudas pik biipi' xi jim, gui' na ti' maadit jir di' gu mambhix daman gook gu noonbi'n. Ba'x io'm amuub xi e'ek na pai' gu Jesusu bhai' xi chiñxi kaamaram.

⁴⁸ Ba'p titda gu Jesusu:

—Juudas, opu kai'ñkam aa pich bhañ chiñxi nap maaxik jii' kiksa nam jii' dhagia' dhi ja'tkam nam ya' jiiim aañ nañ bhaankam ya oiri gu Dios?

⁴⁹ Ba' gu noonbi'n gu Jesusu, na gu' cham kar am nam jax ti' nii'n, jup titda am:

—Jich jaduun, cham jach gu' tu kokda' dhich kukxir ki'n nach ja ua', ka'ch ji gu' cham joi'nat gu'ka' aa?

⁵⁰ Ba' maadit nat jax dhaa gu kuxiir bhai' ti' soñiich gu tujuandam tugi'n gux io'm ja g'e'kam tuk gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, gu' ji nat gu' dai naaka'n pix ai, mu ja'p ji sai.

⁵¹ Ba'p ja titda gu Jesusu:

—Cha'pim ja juanda'. Bax bhai'.

Ba' pui' xi ja tiidak giop xi dhua'ñdhak gu naaka'n gui' na mit soñiich.

⁵² Mi' dhir ba' gu ja g'e'g'er kam tuk gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, gio gui' nam jir o'rosiiris bhai' g'e' chiop, gio ba' gu ja g'e'g'er kam tuk gu Israel kam ja'tkam, jup ja titda:

—Jax ku pim ba' kukxir ji chu ua'dat bha ja'k jiiim gam u'uux jix kaapak? Jir jix ixkum iñ aa panaas?

⁵³ Gio gu' cham bhaai' aa na pim git bhai' puñ dhagia' g'e' chiop nañ moo bhai' oirit pu tu jam a'gi'ñdha' nabap tanooll na pim git ba' cham pu'ñi yammii ja'p bañ gaagidha'? Ku gu' dhi' na jax dhui mi' pix pui' ba jim ji, nat gu' xib ba' kam ai na pai' dhuuk jam daam jimia' gux chukgam.

Na pui' ba ti'ya' gu Peegro na cham kaichu' gu Jesusu

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18 :12-18, 25-27)

⁵⁴ Ba' daagik jamit pu bhik gu Jesusu bhammi na pai' kio gux io'm ja g'e'kam tuk bhix gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam. Ba' gu Peegro mik dir mu ja oi'ñchu'.

⁵⁵ Ba' miji irban dir ba tu nai mit gu o'rosiiris, mi ja'p na pai' g'e'x chi gi'ñir, mi'm ba' daraat bhix xikoolh ba juuka', bhix gu Peegro mi'p ji dhaibu ja sanoop.

⁵⁶ Ba' na mi' ka juuka' gu Peegro, maa'n gu ubii' gui' na mi'r tujuandam ka' mi' dhir ja'p bhai' ba nii'n na mamti, ba'p ja titda gui' nam mi'p daraa:

—Dhi'ñi dho bhix jup kaichu' gu Jesusu.

⁵⁷ Gu' ji na gu' gu Peegro cham tu aa', jup kai'ch:

—Jax jap ba' kai'ch? Jax dhui nañ pu cham maat gu jaroi' nap aa'.

⁵⁸ Ba' ja'xpix jumai gu maa'nkam pui' bhai'p xi ñiidhimik jup titda:

—Moo chi aap pui'p kaichu' gu Jesusu, j'ka' cham?

Ba'p kai'ch gu Peegro:

—Cham tu' ji matgim jii' jaduun. Diih ji nañ jup oilhim.

⁵⁹ Ba' ja'x xi miikim pa' nat jumai gu maa'nkam mi'p ba ai na pai' kiik gu Peegro, ba' pui' bhai'p xi ñiidhimik jup ja titda gu jai' nam mi'p tu'ii':

—Jai'p kaichgit moo dhi' gu Jesusu, jix maati' na jax chu'ii', gio gu'r mu kam Galilea.

⁶⁰ Ba'p kai'ch gu Peegro:

—Jax jap ba' kai'ch jii' jaduun? Jax dhui nañ moo pu cham maat gu jaroi' nap aa'.

Ba' na pui' ka kai'ch gu Peegro, ba jiiñ gu kilhii' takaaru'.

⁶¹ Ba' gu Jesusu jotmoda' mu ti' gu Peegro. Gu Peegro bhai' pup ti'ñcho na pin biipi' dir jup titda gu Jesusu: “Jax dhui nap moo ja'xñi baikim pui' pu ba ti'ya' nap cham jiiñ maat na kia'pix maa'nnim ba jiiñkia' gu takaaru'.”

⁶² Ba'x buam jum ilh gu Peegro. Buusnik baas dir ja'p di'rap ma susua.

Gu Jesusu nam jax ñam pix buada'

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³ Ba' gu o'rosiiris gui' nam mi' daraat nuuka'n gu Jesusu, jax ñam pix bua. Bha gib am, as am ba' pui' xi bua't.

⁶⁴ Xi bupprat am jannullh ki'n gu buupui'ñ nam bha gib, jup titdada' am ba':

—Jaroo bham gib?

⁶⁵ Bhix aixim na jax aa' kum pu titda gu Jesusu.

Nam mu ba aichdha' gu Jesusus na pai' tum a'ga

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18 :19-24)

⁶⁶ Ba' buimgidhak nat ba tu maaxir, maap jamit bam jumaap gu ja g'e'g'erkam tuk gu Israel kam ja'tkam, gio gu ja g'e'g'erkam tuk gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, gio ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios. Ba bhiik jamit ba' gu Jesusus mu na pai' tum a'ga, ba' mu aichdhak bhai' ba tikka am, jup titda am:

⁶⁷ —Ea nap jich aagi'ñdha' nach ja'p tu'm xim tikkam. ¿Ja'p aa silhkam aap jir di' guch Xoi'kam?

Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Jax dhui na pim cham tu'ñ jigi'ñdha' sia kuñ tiip jam aagi'ñ nañ aañ jir di'.

⁶⁸ Gio no'ñ tu' tiip xi jam tikka, sia cham jiñ aagi'ñdha' pim.

⁶⁹ Ku gu' aañ xib dir sonpan ba daaka' ji kii'ñ dir guñ Gi'kora' na giilhim bi'xchu'x bhaai' na pu tu duñia'.

⁷⁰ Ba'p titda am biix dhit nam ji'k mi'p tu'ii':

—¿Ja'p kai'ñkam jup kai'ch ap aa ba' nap Dios jir Maraa'n?

Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho aañ jir Maraa'n maaxik, gio gu' aapi'm diihl pui'p kai'ch.

⁷¹ Ba'p kai'ch am diihl gui':

—Dho jaiñ! ¿Jaroi' aach pup ka niira' nach aagi'ñdha' no'x buam kai'ch piam ku gu' cham? Diihl chiñi'ñ ki'n ba kai chich gu' na jax kai'ch.

23

Nam mi' ba aichdha' gu Jesusus na pai' gu Pilaato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18 :28-38)

¹ Ba' mi' dhir na mit jax guguu ip gio, ba bhiik jamit gu Jesusus mummi na pai' gu Pilaato.

² Mu buiñor ba iattulhi'ñ am ba', jup titda am:

—Aach ja'p tu'm ki'n ya'm ua'tulhi'ñ dhi maa'nkam. Mu ja'p oirit ja kokdhichu'n guch ja'tkami', jup ja titda nam sap cham namki'ñdha' gux io'm g'e'k'am Rooma kam. Gio na pui' ja titda na sap jir di' guch Xoi'kam, na ja'p kai'ñkam jup ji kai'chit na dhi'r di' gux io'm jich g'e'k'am tuk.

³ Ba' gu Pilaato xi chikka diihl gu Jesusus, jup titda:

—¿Aapi' aax io'm jir ja g'e'k'am tuk gu Israel kam ja'tkam?

—Aañi' dho —jup kai'ch gu Jesusus.

⁴ Ba'p ja titda gu Pilaato gu ja g'e'g'erkam tuk gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu

Israel kam ja'tkam, gio gu ja'tkam nam ji'k mi'p tu'ii':

—Aañ cham tu' buam k'e'e' dhi maa'nkam pui' na jax kai'ch.

⁵ Ba'x io'm g'e' ki'n jup kai'ch am gui':

—Ja'pji aach na cham jich ko'raar na maakam ja mamtuxdhim guch ja'tkami'. Mummi dir bhai' ji kii Galilea, saalh pui' yammi ja'p ba ja iatgidhim Judea.

Nam mu ba aichdha' gu Jesusus na pai' gu Eroodis

⁶ Ba' nat ja kai gu Pilaato na mit Galilea dir bhai' ji chu aa, ba ja tikka no'r Galilea kam gu Jesusus.

⁷ Gui'p xi aagi'ñ am nar Galilea kam. Ba' mu ja'k xi joochxi gu Eroodis, gui' na mur g'e'k'am ka' Galilea. Jano' pik bhai'p oiri' Jerusaleen.

⁸ Ba' giilhim jix bhai'm ilh gu Eroodis nat ba ti gu Jesusus, na gu' pui'm aa'nda' na chiñia' na tu' jax xi dhuiñdha'x bhai'm duukam na tu' cham pai' dhuuk pu chu'm ni'ñ na pai' dhuuk pu'ñi' tigia'. Pui' t'e' k'e'e'k'e' gu' gu Eroodis na gu Jesusus mu ja'p pai' joidham jix bhai'm duukam jup tu buada', nam tu' cham pai' dhuuk pu chu'm ti ni'ñ gu ja'tkam.

⁹ Biix aixim ba' bhai' ti ji tikka, gu' ji nat gu' pu cham ñio gu Jesusus.

¹⁰ Ba' biix mi'p tui'dhi' am gu ja g'e'g'erkam tuk gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, gio gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios. Dhi' pik pup xim taattu' am gu' nam iattulhdhim gu Jesusus.

¹¹ Ba' jax ña pix xi bua't as gu Eroodis gu Jesusus, tu' pix ilhi'i'ñ. Sia gu sandaarui'x chugi'ñ jam jai' pui'p xi bua. Xi chii' mit ip ba' gu jannulh gux dha'ram namkim nam jax chu'm ja ti t'i' gux io'm g'e'g'erkam, ma a'si mit ba' xi chii'dhak. Mi' dhir ba' gio mu ja'k jup xi joochxi gu Pilaato.

¹² Ba' jano' gui' gu tanoolh cha'm dir bhai'x bhai' ji chii mit gu Pilaato gio gu Eroodis, nam gu' biipi' dir ka xim bhah-haakui'ñdha'.

Nam pui' ba ti'ya' biix gu ja'tkam nam mu'aa' gu Jesusus

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18 :39-19:16)

¹³ Ba' gu Pilaato maap xi ja jumpadak gu ja g'e'g'erkam tuk gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, gio gui' nam jir ja g'e'g'erkam tuk gu Israel kam ja'tkam,

¹⁴ ba'p ja titda:

—Aañ cham tu' tu' bhaan buam k'e'e' dhi maa'nkam na pimit gio ya'p bañ aichullh na pui' mu ja'p pai' oirit ja kokdhichu'n gu jam ja'tkami'. Tiñ ñich biix aixim ba tikka na pim jax jiñ k'e'e', cham tu'r jix buam panaas aañ jiñ bui na ji'k jax kai'ch.

¹⁵ Sia chi gu Eroodis pui' cham pai' buam jup kai na jax kai'ch, tii' nat gio bhai'p xiñ joochxi. Cham tu' ji matgim na tu' bhaan kuiñcha bia' nach moo bhaan jup ba ji mu'aa'.

¹⁶ Xi chu chiñia' iñ nam gii'bia' chipliiñ ki'n, mi' dhir jañ xi chu chiñia' nam do'ñcho'.

¹⁷ Ba' nabap oidha' na pai' dhuuk pu'ñi aajidha' gu piasta bhaan Paaskua ta'm, maa'n jup dado'ñchoda' gu Pilaato gui' nam kupka' nam ba' bhaan jix bhai'm taat ka' gu ja'tkam. Gu' ba' gu Pilaato tiix aa' na gu Jesusu do'ñcho',

¹⁸ gu' ji na mit gu' bixx dhit pix jiiñak gii gu ja'tkam, jup kai'ch am:

—Tu chiañiñ nam mu'aa' dhi Jesusu, gu Barrabaas jap ba' do'ñcho'.

¹⁹ Gu Barrabaas bhai' kuupka' mua'da' ki'n, gio na ja bintatgit gui' na mit buiñor bhaakuk tu kokda gux io'm gē'kam Rooma kam bhai' Jerusaleen.

²⁰ Gu' ba' na gu' gu Pilaato tiix dho'ñchom gu Jesusu, tii gio pui'p xi ja tii'n na cham tu' bhaan kuiñcha bia'.

²¹ Gu' ji nam gu' gui'x io'm gē' ki'n ba xi jiiñak, jup kai'ch am:

—Tu chiañia' ap nam sissapa' kuruus ta'm dhi Jesusu!

Gookim mi'mia'n jamit pu tii'n na sap tu chiñia' nam kuruus ta'm sissapa' gu Jesusu.

²² Ba' gio pui' tii'p xi ja tii'n gu Pilaato, jup ja titda:

—Jax dhui nat cham tu'x buam duu gu tu' gē'kam ki'n kuch moop ba tu chian nam mu'aa'. Xi chu chiñia' iñ nam gii'bia' chipliiñ ki'n, mi' dhir jañ xi chu chiñia' nam do'ñcho'.

²³ Gu' ji nam gu' gui' pix ji kii'saim nam chian na tu chiñia' nam sissapa' kuruus ta'm. Nat pai' pu tii gu Pilaato na pui' tu duñia' nam jax kai'ch na mit ba' cham ka ñio,

²⁴ sia ku gu' tii pup cham xi aagimik nam mu'aa' gu Jesusu.

²⁵ Ba' xi chu chia nam do'ñcho' gu Barrabaas na mua'da' ki'n bhai' kuup, gio na ja bintatgit gui' na mit buiñor bhaakuk tu kokda gux io'm gē'kam Rooma kam bhai' Jerusaleen, dai ba' nat xi chu chia nam diil pu dooda' gu Jesusu nam jax pui'x aa' gu Israel kam ja'tkam.

Gu Jesusu nam sissapa' kuruus ta'm

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19 :17-27)

²⁶ Ba' nam gamai' ba ua' gu Jesusu na mit ba sissapam, maa'n gu maa'nkam Simoon tiigim jamit gamai' chia na mootika' gu kuruus oidhat dir gu Jesusu. Jir Sireene kam gui' gu maa'nkam, kia'pix mu pai' dhir jimdat gampix mui' ka aajim.

²⁷ Ba' mui' mu jiiñchu' am gu ja'tkam nam oi'ñchu' gu Jesusu, suañim am gu u'uub nam jix ko'kom niidhim.

²⁸ Ba'p ja titda gu Jesusu bhai' xi ja tiigik:

—Aapi'm u'uub Israel kam, cha'pim jiiñ xuañdhidha' aañ, na gu' aañ jix bhai' tuñ jim. Aapi'm ji diilh na pim jum suañi'ñdha' gio gu jam maamar.

²⁹ Na gu'm aajim gu tanoolh na pim pai' dhuuk jup kai'chdha' tii: "Joidham jix bhai' tu ja jii gui' na cham jir ja ai gu a'aal, na mit cham ji'xkat tu xi'iich, ni ku mit cham ji'xkat jum a'lhich chuutkamta."

³⁰ Ba' mi' dhir bixx gu Israel kam ja'tkam tiix aa'nda' am nam git maa'n jimdam ko'ya'. Jup ja titdada' am ti gu oi'dha': "Gor iam bhai'ch a'm xi ia'lh."

³¹ Na gu' nam jax jiiñ chulhiñchu'n aañ xib, ja'p pix ji buusan na jax gux baa' ku'aa' na cham miidha' sia ku tii miijim, nañ gu' aañ cham tu' kuiñcha bia'. Gu' gi ba' gui' nam jix u'ua'tulhdhix ka', zjax japim ilhiñ na tu ja dooda' jano' nam pai' dhuuk jup jum tulhiña'? Na gu' ja'p ji buusnia' na jax gux gak ku'aa' na maa'n jimdam miya'.

³² Ba' gook pup mui'p ja ua' am gu ja'tkam nam pui'p ja sissapa' maap gu Jesusu kukrus ta'm. Dhi gook ja'tkam iixdhara' ki'n ja kooda' am.

³³ Ba' bhammi na pai' Kakoi' Mo' Daa ti tii', bhai' mit ba sissapa kuruus ta'm gu Jesusu. Ba' gu jai' gook ja'tkam nam jup ja ua', bixxik dir jamit ja sissapa, irban ba' ji bii gu Jesusu.

³⁴ Ba'p kai'ch gu Jesusu:

—Jiiñ Gi'kora', chakuip tu'p jum buixi'ñdha' ja bui dhi ja'tkam, nam gu' cham maat no'm jup jum uai'tulhi'ñ jum bui.

Ba' gu sandaarui'x mi ja'p ma titbia mit mi ja'p ji chu darsak amuub gu jajannulhi'ñ gu Jesusu na sap ba' gu jaroi' na tu mai'chia', bhaan ji chu bi'ya'.

³⁵ Gu ja'tkam ba' mu ja'p gu'kat bha ja nii'ñ am gui' nam bhai' sissap. Ba' jai' gu ja gē'gēr'kam tuk gu Israel kam ja'tkam jax ñam pix a'ga gu Jesusu, jup kai'ch am:

—Diilh dho jia xim palhbuidha'. Tii' nat ba' jai' gu ja'tkam bixchu' pix bhaan ja palhbu. zGu' diilh aa ba' cham jup bhaai'? Gio gu' saak jir di' guch Xoi'kam nat bhaan ti tiigik bha joot gu Dios bhammi dir jix dhaam. Bhai' dhir dho ji chimñia' no' baabu'r silhkam.

³⁶ Sia gu sandaarui'x pui' jax ñam pix jup xi bua't as gu Jesusu, bha i'chu'n am gu biiñ jix ji'iik.

³⁷ Gam nam jup xi chitdat:

—zGi nap saak aap jix io'm jir ja gē'kam tuk gu Israel kam ja'tkam? zKux cham bhaai' aa nap diilh bhai' dhir ji chimñia' na pui' bixchu'x bhaai' nap pu tu duñia'?

³⁸ Ba' bhai' mo'bon gu Jesusu maa'n bha siis jamit gu taa'mla alhi'ch komaarak na gē'gēr' ki'n bha tu ua'ñix, jup jum kai'ch:

“Dhi'ñir di' gux io'm ja gɛ'kam tuk b̄ix gu Israel kam ja'tkam.”

³⁹ Ba' maadit gui' nam bixxik dir jup sis-sap kukrus ta'm, jai' pui'p xi chitda gu Jesus, jup kai'ch:

—No'p baabui' silhkam aap jir di' guch Xoi'kam nat Dios bham joot, diih jap dho bhai' dhir ji chimña', sia aach jap jai'p xich palhbuidha' nach ya'ch chulhiñ.

⁴⁰ Ba' gu jumai na ja'p dir ja'k jup sissap jup titda gu b̄ima'n tu'm:

—¿Kux aap moo cham jax jum aa' aa na tiim tulhiñchu'n gu Dios ja'p na jax aañ? Aach maaxik ya' pui' ba bap tui'ka' nap ja'k jich a'm jum aa', na chich gu' maaxik jich ua'tulh na chich pui' ji chu dunaak na tu' cham jir ki'.

⁴¹ Gu' dhiñ jaduun̄ ti cham tu' jax dhuu na ya' pui' tu'ii'.

⁴² Mi' dhir ba'p titda gu Jesus:

—Aapi' Jesus, siamrip xiñ ch'iñchoi xiñ baidhai nañ jum bui bap tui'ka' nap pai' dhuuk jix io'm gɛ'kam ki'n ba daibu'.

⁴³ Ba'p titda gu Jesus:

—Xib jap bhammip tui'ka'ñ b̄im na pai' joidham jix chu abhaar. Aañ ya' pum titda.

Na ba mukia' gu Jesus

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19 :28-30)

⁴⁴ Ba' jotmoda' bhai' ji chum tukgamta. Kia'pix jix dhaam ba ji dhunaak nat pui' tum duu, nammi ja'p mia ba duu nat pai' dhuuk gio bhai'p ji chu maaxir.

⁴⁵ Diihl pix nai' ji chuu gu tanoolh. Ba' gu gɛ'x kabook jannulh na mu sɛ'ka' irban dir gu gɛ' chiop, pu irban sar.

⁴⁶ Ba'p kai'ch gu Jesus gɛ' ki'n:

—Jiñ Gi'kora', ba bhika' ap dhiñ ii'mda' kum bui bap tui'ka'.

Ba' pui' xi ch'i'ik nai' ji muu.

⁴⁷ Ba' gui' nar ja gɛ'kam tuk ka' b̄ix gu sandaarui'x, niñ'ñ nat gɛ' ki'n pui' xi ch'i'ik ba muu gu Jesus. Ba' joi'mdara' bhai' ji chum suulh nat pui' kai, ba'p kai'ch soi'm ilhdhat buiñor gu Dios:

—Maaxik cham tu' ji na ti kuifcha bia'kat dhi jaduun̄.

⁴⁸ Ba' gu mui' ja'tkam na mit mi'p jum duu, jix buam jum ilhdhak ba jii mit bhai' xi gibiidhat gu ja bhaasut.

⁴⁹ Dai ba' gui' nam ji'k jix io'm jix kiigaldhat gu Jesus mummy ja'p gu'kat bhai' pup niñ'ñ am, gio jai' gu u'uub na mit mummy dir bhai' pu oi Galilea.

Nam ba ulhña' gu tukga'n gu Jesus

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19 :38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Ba' maa'n jix jai'ch ka' gu maa'nkam Josee tiigim, jir Arimatea kam na pai' bhaan bipio' gu Judea kam dibir. Joidham jir jix bhai'kam ka', na gu' jai' pui' tiip ti n̄irada'

na git bam aaya' na gu Dios ja silhkada' b̄ix gu ja'tkam ya' dhi oi'ñga'n, nam ba' mi' pui' ba jii'mda' na jax jix aa'. Ba' dhi' jai' maadit jup jir dhi' ka' nar ja gɛ'gɛ'kam tuk ka' b̄ix gu Israel kam ja'tkam, gu' ji nat gu' cham tu' maa'n ñi'ook jup duu ja bui jano' na mit pai' dhuuk tu a'ga nam bax mu'aak gu Jesus.

⁵² Dhi' ji' ba' Josee mu jimik pu ti'ñ gu Pilaato no'x bhaai' na tibiañdhai ulhñara' gu tukga'n gu Jesus. Ba' gu Pilaato cham jax ti'ik jup xi chia.

⁵³ Ba' xi chibaañdhak bhai' dhir kuruus ta'm ba ulhñam, dai nat xi bhiibgak jannulh ki'n xibkam jix dha'ram namkim. Maa'n kap ba' ulh na pai'x chiobim ja'k ti di', mi' nam pai' pu pui' ja'k ti di'ngaras ai' cha'm nam ba' pu'ñi mi' ja ulhñaidha' gu koi'ñga'n. Dai nat mi' chakui jaro'i maa'nim mim ulhñak nat pai' bam ulh gu tukga'n gu Jesus.

⁵⁴ Ba' jano' bam ai ip gu tanoolh nam jix bhai' tu duña' b̄ix gu Israel kam ja'tkam, na gu' buimgidhak cham tum juanda' gui' ja bui.

⁵⁵ Ba' gu u'uub gui' na mit mummy dir bhai' pu oi gu Jesus Galilea, b̄ix jup jii am na mit ulhñam gu tukga'n. Niñ'ñ am ba' na mit jax ja'k mi ti gio na mit jax chu'm chioh ti.

⁵⁶ Ba' mu dir na mit ja'k suulhgik, jix bhai' mit pu xi dhuuk gui' na joidham uub, nam ba' mu juulhdhapu' tukgaram gu Jesus na jax pix xi buusnia' gu tanoolh na pai' dhuuk cham tum juanda', na jax tu aagix nat tu ua'nak gu Moisees bhaankamu'n gu Dios. Dai ba' nam jum jipi'ñ buimgidhak gu bix chanoolh.

24

Gu Jesus na giop dodhia'

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

¹ Ba' kapphuimuk na pai' dhuuk giop ba tum juan, mu jii mit ip gio gu u'uub mummy nat pai'm ti gu tukga'n gu Jesus. Ka pup jix iika' na mit mu jii, dai na mit xi ja u'uuk gu i'lhich jaja' na mi jim gui' na joidham uub, na mit pu bas takaab dir jix bhai' ba ja duu.

² Ba' na mit mummy ba ai, bhai' pix pu ti di' bhiji na mit pai' ti gu tukga'n gu Jesus, ja'p ja'k dilhkok pix kiik gu gɛ' jodai gui' na ki'n bha kuupich.

³ Ba' mui' ji baap jamit miji irban dir. Cham pai' tu jai'ch gu tukga'n gu Jesus na mit ba ti.

⁴ Ba' mi' bhai' ji chooto'n jamit, cham ka bhaai' nam jax jum duña'. Gan jam ti xi ch'i niñ'ñ nat pai' ba' jax jum duu. Ba' mi' pix ja'p ji ja ti mit nam guguuk gook gu ja'tkam jix chooto ti ti' kam tobiikdam.

⁵ Ba' giilhim jix chotdonit nai' ji mumgia mit gui'. Ba'p ja titda am gu gook ja'tkam:

—Jax dhui na cham tu' ya' kap tu'ii' koi'nga'n tir gui' na pim jaroi' ga'nga.

⁶ Duadik buus ip gio na jax jam titda jano' na mummy kapup oiri Galilea jam biim. ζCham aa gu' ti'ñcho pim?

⁷ Jup jam titda bo na saak gui' na bhaankam ya oiri gu Dios dhi oi'nga'n, jum aaya' gu tanoolh nam pai' dhuuk daagii mu'aa' maa'n kuruus ta'm gu ja'tkam jix u'ua'tulhdhix kam, saak ba' gio baik tanoolh ki'n ya' na jax ba oirida'.

⁸ Ba' gui' bhai' pup ti'ñcho mit na bak pin pu'ñi ja titda jano' gu Jesusus.

⁹ Ba' mi' dhir bubuakik pu jii mit bhammi nam pai' daraa gu mambhiix daman maa'n gu noonbi'ñ gu Jesusus, gio gu jai' nam ja'p pix kaichu', bhammi ba ja aa'ñdhim am na mit jax ti' ti.

¹⁰ Ba' gui' gu u'uub maadit jir di' gu Mariya Magdalena, jumai ba'r Juana, gio ba' gu jumai Mariya nar di'ii'n gu Jakoobo, gio ji'kchi pup gu u'uub jam maap jiiim.

¹¹ Gu' ji nam gu' gu noonbi'ñ gu Jesusus cham ja jii'gi'ñ nam ti ba ja aagi'ñ na mit jax ti' ti, ja'p jum aa' am nam diihl jax ñam pix ba ti' ni'ñ.

¹² Gu' ji nat gu' gu Peegro mui' ma dai'bus nat ti tiigim mummy na mit pai' ti gu tukga'n gu Jesusus no' sap moor silhkam nam jax kai'ch gu u'uub piam ku gu' cham. Pui' dho ji chu buus nat mummy ba baa, cham pai' tu jai'ch gu tukga'n gu Jesusus, dai jajannulh pix mi biit na ki'n bhiibgich. Ba' giop ba jii jix buam jum aa'ntugit bhammi nam pai'm jii'pi'ñ, ti xim ga'ngim nat pai' ba' ja'k jax jum duu gu tukga'n gu Jesusus.

Gu Jesusus na gook ja bui bam maaxdha' gui' nam kaichgida' nam mu ja'k ka jii'mda' Emaus

(Mr.16:12-13)

¹³ Ba' pu gui' gu tanoolh cha'm mu ja'k jup ka jiiim am Emaus gook gui' nam kaichu' gu Jesusus, ti pup chix dhaam ji dhuñiidhak jum a'ji bhai' dhir Jerusalem.

¹⁴ Gammiji jii mit tu a'gim am na tu' ba' ku mit ba' mua gu ja'tkam gu Jesusus.

¹⁵ Ba' mi' pui' nam xi ñiokbuidhat ka tu a'gim, gatuuk dir mui' ji ai gu Jesusus, saalh pui' gammiji ko'kmar ba jiiim am.

¹⁶ Ba' sia ku mit ti ba ti na gamai' ba jim ja biim, pu cham maatii ni'ñ am no'p jir di', panaas ku tu' ja soobhi'ñ nam ba' cham maatii tigia'.

¹⁷ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—ζTu' pim ba' a'gidhat pix nammim kējim jii jaaduñ?

Ba' gui' gan ji guguu mit pux buam jim aa'ntugit.

¹⁸ Mi' dhir ba'p kai'ch gui' na Kleopas ti'':

—Dai aap dho bak chakui maat jiiñ jaduñ nat tu' jax jum duu bhai' Jerusalem sia kup bhai'p xi paxiaraimik.

¹⁹ Ba'p titda gu Jesusus:

—ζTu' gi jax jum duu?

Ba'p titda am:

—Dho gu Jesusus Nasareet kam kat na bhaankam gu Dios tu ja a'gidhat gu ja'tkam. Bixchu'x bhaaigit na pu tu duña' na ni jaroi' ku cham ji'xkat pu tu duña' sia chi pik jax chu'm gē'kam ka' git, na gu' gui' bhaan ti niidhidhat guch Gi'kora'.

²⁰ Gu' ji na mit gu' cham bhai' dhuu gu ja gē'gē'kam tuk gui' nam ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, gio gui' nam aach jir jich gē'gē'kam tuk, daagik tu chia mit nam mu'aa' maa'n kuruus ta'm.

²¹ Aach jup jich aagit ji na gui' ba' pui' saak jir di' ji na ya'r ja gē'kam tuk ka' biix gu Israel kam ja'tkam, na ba'ch palhbuidha' nam cham kach chulhiin'chu'nda' gui' nam cham jir ya' kam. Ku gu' baik tanoolh bap duu ji na mit dir jup dooda.

²² Jai' dhit gu u'uub nach bhammi maap jich jii'pi'ñ maakam jup jich i'ñkia mit. Bi'pi' kapbbhuimuk na kapup jix iika' mit miji xi boop na mit ti tiigim mummy nat pai'm ti gu tukga'n gu Jesusus.

²³ Jup jich chitda am na mit mu dir ja'k suullgik na sap cham tu jai'ch gu tukga'n mu nat pai'm ti. Sap ba' mi' pix ba guguk am gook gu noonbi'ñ gu Dios, ja'p sap kai'ch am na cham tu' muukix gu Jesusus, dua ji sap.

²⁴ Gio jai' dhit gu chichio'ñ nach pui' maap jup tu'ii' mijip xi chi tiigim jamit no' sap baabui'r silhkam nam jax kai'ch gu u'uub. Pui' ji sap na tu tu'ii' na mit mummy ji bubua nam jax kai'ch gu u'uub. Cham pai' sap tu jai'ch gu tukga'n gu Jesusus.

²⁵ Ba' gu Jesusus jup ja titda:

—Jam a'm jum aa' dho na pim jix bhai' xim ga'ngada' na jax kai'ñkam jup jum kai'ch mi u'uan ta'm na mit tu ua'nak gu bijik dir kam.

²⁶ Na gu' pu pui' ja'k tu ua'ñix bijik dir na sap pu'ñi bi'pi'm tulhiin'ñ' gui' na Dios bha jootsa' na ba' mi' dhir giilhim jix io'm gē'kam ki'n ba daibu'.

²⁷ Ba' xi ja aagi'ñ gu Jesusus pui' mo'ram dir xi boosgaidhat na pai' ja'p pui'm kai'ch nam dhi' aagit jup kai'ch na mit tu ua'nak gu bijik dir kam. Mummy dir bhai' ji kii nat pai' gu Moisees tu ua'nak, mi' dhir ba' gu jai' na mit pui'p tu ua'nak nam sia dhi' pix aagit jup kai'ch.

²⁸ Ba' na mit mummy ba ai Emaus, gu Jesusus am bi'pi' mui' xi jii, panaas ku gui' maa'n na jimda' kam xim duu.

²⁹ Gu' ji na mit gu' gui' gio ja'k jup bua, nat gu'p ba jur, jup titda am:

—Jich jaduufi, ya'ch ka xi chibiapui maap jix gi'giram. Jix chukgam ji matgim gammiji boi cha'm. Kabuimuk jap ba' giop ba jimia'.

Ba' gu Jesusus cham jax ji chi'ik ba ja oi ip mu nam pai' tibiapu'.

³⁰ Ba' nam mi' ba daraa na pai' tum kua' na mit ba ji chu juu gu jurnik kam, gu Jesusus maa'n xi dhaagit gu paan xi chu taxchaabgidhak buiñor gu Dios irban jaiñak mui' xi ja maa.

³¹ Ba' bhai' pup maat jamit na dhi'r di' gu Jesusus, panaas kut jaroi' ja'k bhii' gui' na ki'n ja soobhi'ñkat nam ba' cham maatit tigia'. Gu' ji nat gu' jotmoda' cham pai' matgir gu Jesusus.

³² Ba' bhai' ji chu a'ga mit dai gook, jup kai'ch am:

—Gu' bak ji pur di' ji gu Jesusus. Pui' ku ba' giilhim joidham jix bhai' tu tatdatu' biipi' na mu dir bhach aa'ndhim na mit jax kai'ñkam pui' tu ua'nak gu bijik dir kam. Jix bhai'x maatit kəɣjim ich na jax jich aa'ndhim.

³³ Ba' na mit jax guguu mi' bhii' mit ip gio nam pai' dhir jiim, pu cham ka tibia mit. Bhammi mit ba ji bubua Jerusaleen nam pai' daraa gu mambhiix daman maa'n gu noonbi'ñ gu Jesusus, gio gu jai' nam ja'p pix kaichu'.

³⁴ Ba' gui' chakui tu aa' am nam jax jix chu mattu', dai gui' nam bhai' pu daraa jup ja titda am:

—Jir silhkam dho bak nat giop dua guch gə'kam tuk. Mu sap pai'm maax buiñor dhi Simeon.

³⁵ Ba' mi' dhir diilh jup ba tu aa' am nam jax jup jix chu maat, xi ja aagi'ñ am na jax ja titdaim gamai' biix boi nam jiim, gio ba' na mit mummix maatit ka tii' Emaus na dhi'r di' gu Jesusus nat xi ja jax gu paan.

Gu Jesusus na mi' bam maaxdha' ja bui biix gui' nam kaichgida'

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

³⁶ Ba' nam mi' pu chu'm ka tu a'ga, mi' pix bam maax gu Jesusus ja saagi'ñ. Ba'p ja titda:

—Aañ bha ja'k ip gor jiñ jaaduñ.

³⁷ Gui' pu cham ñiok am, dai nam giilhim bax chotdon. Ja'p jum aa' am na dai ii'mdaga'n mi ja'p oir'it ja i'ñkiat.

³⁸ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Jax ku pim ba' giilhim bax chotdon? ÇCham aa pim ji'x ti jigi'ñ na ñich maaxik giop dua?

³⁹ Jax dhui nañ aañ pix jir di' maa'n na jax. Kani gor jix bhai' xiñ chi'. Ya' pui'x maati'ñ ñoonob am gioñ chooton am nañ pai' sissapich. Xiñ dha'ngida' pim ip, kani nam da'ngi dhiñ chuuku'. Matgim pu cham ji nañ jiñ dha'ngida' no'ñ jir ii'mda' pix ka' git, pu cham tatda'ka'ñ git.

⁴⁰ Xi ja nini'i'ñchu'n ba' noonbiram gio totnoram na pai' sissapich na pui' xi ja titdat.

⁴¹ Gu' ji nam gu' chakui bhai' ti jigi'ñ no' maaxik jir silhkam na jax ja titda piam ku gu' cham. Ku gu' ji'x bhai'x bhai' jim i'ñhi'ñ am ji. Ba' xi ja tikka gu koi' no'm cham bia' na sap ba' ja ni'i'ñchudat tu jugia' nam ba'x io'm ba jigi'i'ñdha' nar di' pix, jup ja titda:

—ÇCha'pim iam bia' tu' koi' nañ xi chu jugia'/? Am jix bhio' iñ.

⁴² Ba' maa'n xi maa mit gu batoop gai'xim, panaaali'x mihta' mit jup xi maa.

⁴³ Ba' ma tu juu gu Jesusus ja ni'i'ñchudat biix nam ji'k mi'p tu'ii'.

⁴⁴ Ba'p ja titda ip gio nat xi koi'chok:

—Pu'jani na tuñ dhooda' kuñ ba'p jam titdada' nañ mu ja'p jam biim oirida', nam aaya' gu tanoolh na pai' dhuuk pui' ji chu buusnia' na jax tu aagix nat tu ua'nak gu Moisees na aañ jiñ aagit jup kai'ch, gio gu jai' na mit pui' bhaankamu'n gu Dios jup tu ua'nak nam sia aañ jiñ aagit jup kai'ch, pui' na mi' Salmos ta'm.

⁴⁵ Ba' diilh gu Jesusus pui' xi chu duu nam jix maatit kaaya' mi ja'p na pai' jax ja aagi'ñ.

⁴⁶ Ba'p ja titda ip gio:

—Biix nam ji'k aañ jiñ aagit jup kai'ch na mit tu ua'nak gu bijik dir kam, pu pui' ja'k tu dai mit na aañ nañ bhaankam ya oirida' gu Dios dhi oi'nga'n bhaan, jum aa' nañ pu'ñi muukii' giop dodhia' baik tanoolh ki'n na ñich jax bañ dhuu ba'.

⁴⁷ Ba' aapi'm jiñ a'mkam nai' xi chu ja a'gidha' biix gu ja'tkam nam ji'k jix jai'ch. Ya' dir japim muu' ji kiisa' Jerusaleen. Ja'p japim ja titdaidha' nam mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' gu Dios na ba' ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara'.

⁴⁸ Pui' pim xi ja titdaidha' na pim ji'k jax jix chu maat na pimit jiñ chi' na ñich jiñ dhuu.

⁴⁹ Ku ba' le' ya' pix ka xi darka' pim ji xib Jerusaleen, nañ gu' bhai' ka jam joochxidha' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' gui' nat jiñ Gi'kora' jam iimchuda na jam ta'jaañdha'. Dhi' ba' ki'n biixchu' bax bhaai'n ka' na pim pu tu duña'.

Gu Jesusus na ba tisdia'x dhaam ja'k

(Mr. 16:19-20)

⁵⁰ Ba' pui' xi ja tiidak ba ja baidhak nammi gama ja'k na pai' Betaania ti ti'. Ba' mi' bhai' ji tu ja daa'ñi buiñor ja'k gu Dios xi baapmi'ñdhak gu noonbi'ñ.

⁵¹ Ba' pui' ja a'mkam ji chu dañiidhat gamai' ji bam jix dhaam ja'k, bhijimmi ji bhii'ñ, gui' ba' mi' pup bii mit.

⁵² Ba' gui'p xi dhañiimik am na mit ba'p ba jii ip gio bhammi ja'k Jerusaleen joidham jix bhai'm taattugit.

⁵³ Ba' gammiji nabap tanoolh mi aajidha'
am gɛ' chiop nam daanda' gu Dios.

**GUX BHA'I'M KAI'CHDHAM
NI'OOK NA BHAAN TU A'GA
GUCH XO'I'KAM NAT TU
UA'NAK GU
JUAN**

*Nat maa'nkam jup jum duuk ya' oilhimik
guch Xoi'kam na ja'xbui'p jir g'e'kam na gu
Dios*

¹ Bijik dir jumai pux jai'ch na ja'xbui'p jir g'e'kam na gu Dios, nam gook dit maap pum ke'ke'e. Ba' gui' mi' dhir bha ja'k jup jich mattu'n na jax jir tu'm kam gu Dios.

² Gui' mit ba' gook dit bap duu gu Dios dhi oi'nga'n,

³ gam bix na ji'k tu' ya'x chu jai'ch. Nix chu' kux jai'ch ya' dhi oi'nga'n bhaan nat cham gui'p duu, na mit gu' pu gook dit maa'n ni'ook xip duuk jup tu duu bix.

⁴ Gu jumai jir di' pix gui' na ja maak gu ii'mda' nam ki'n dudua bix gu ja'tkam. Jir di' pix ip nam ki'n jix chu maax kir ji bi'ya', na gu' gui' na ii'mda' tu maak joidham g'e' tanoor.

⁵ Sia tu tonni'n mu ja'p ja bui gu ja'tkam nam jix chu tukgam kir jup tu'ii', ba' cham ji'xdha' tu saa' gux chukgam dhi' na joidham g'e' tanoor.

⁶ Ba' pu kai'nkam pix bha joot gu Dios maa'n gu maa'nkam Juan tiigim,

⁷ na sap ba' ya ja'p ba ja mattuda' gu ja'tkam na jax jir tu'm kam gui' na joidham g'e' tanoor, nam sap ba' cham xijaichdha' no't ya' ba ai, dai nam ba ti jii'ndha' bui'nor bix ja jujur ki'n.

⁸ Ku gu' pu Juan cham tu'r jupaabkamu'n ji, gu' ja'pji nat jax dhuuk pix bhaan matgir ji nat bam ai na pai' dhuuk nai' ji chu a'aga' gui' na joidham g'e' tanoor.

⁹ Nat ba' bii'pi' xi chu mattuda gu Juan nat ba' moo mi' dhir diilh nai'p ji chu a'ga' gui' na joidham g'e' tanoor, nam ba'x chu maax kir ji bi'ya' gu ja'tkam.

¹⁰ Gu' ji na mit gu' cham kiigal gu ja'tkam nat ya' ti ba ai maaxik maa'nkam jup jum duuk, na mit gu' cham xim gaa ja jujur am bhaan nam iam ba machia' git na dhi' pix jir di' gui' nat jup duu dhi oi'nga'n gio na ji'k tu'x chu jai'ch bhaan.

¹¹ Ya' ti ai ja bui gu Israel kam ja'tkam nam pai' saak ti jii'ndha' bui'nor guch Gi'kora'. Pu cham kiigal jamit, tu' pix ilh jamit ja jaaxmakar.

¹² Ji'ma'n siamri ti jii'ni jamit bui'nor nam ji'k joidham ke'e na jax tu a'ga. Daipui' ba'x joi'ndak xi ja aagi'n nam cham tu' mai' ka suulhgix, nam gu' sap bar maamra'n gu Dios.

¹³ Ku gu' na pui' ji' ja titda nam bar maamra'n, cham tu' jax kai'nkam jup ja titda ji na jax gu jaroi' no' mit ba xim ja joojoi gook dit maa'n gu tiyaa nam maap oi'fichai mikkat ba ja tigia' gu a'aalh nam ja maamar jum tiiti'nda', gu' ja'pji no't jaroi' ba ti jii'ni bui'nor gui' na joidham g'e' tanoor na ba'r maraa'n ka' gu Dios.

¹⁴ Na gu' maaxik ya' xi oilhimik gui' na joidham g'e' tanoor maa'nkam jup jum duuk. Jir di' pix gu jumai na ja'xbui'p jir g'e'kam na guch Gi'kora'. Aach jai' dhit jix bhai'x maat, nach gu' bii'ma'n oipimik na ji'x juugit ya' oilhimik. Jix bhai' tiigik jachich na cham tu'r ja'ppix maa'nkam, nat gu' cham ji'xkat iatda' tu a'gimik, dai na joidham jix chu joi'gi'nda' pix.

¹⁵ Pu dhi' pix niidhat jup kai'ch gu Juan jano' nap ja titda gu ja'tkam:

—Gu'jani nañ aagit jup kai'ch nat muni ba ai, nañ jup jam titda bo na jumai bha jim gatuuk dir na giilhim jir g'e'kam, na pu ni ji'x kuñ jir jupaabkamu'n. Na gu' gui' bijik dir pux jai'ch, sia kuñ gu' aañ tiir bii'pi' kam pa' gu ya' maaxik.

Ja'pni bo na ja titda.

¹⁶ Jir silhkam dho na giilhim jir g'e'kam, pui' ku ba' giilhim jir jix bhai'kam gio nax chu joi'gi'n. Jaiñ na gu' aach nach ji'k ba ti jii'ni bui'nor, gammiji pix jix bhai' ba tu tatda na gu'ch a'm ti niidhim.

¹⁷ No' chakui ya' aaya' git, chakui machia' ich git na jax ja'k jix bhaai' nach dhuuji jir jix bhahai'kam ka' gam nach jix chu joi'gi'nda'. Nach gu' cham maatit ke'ke'e na jax kai'nkam jup jum kai'chdha' mi u'uan ta'm nat pai' tu ua'nak gu Moisees, daipu' na jax ja'k jix aa' guch Gi'kora' nach chui'ngida' nach ba' siamri pux maatit pa' ke'ke'e'. Jano' ji na pai' dhuuk maaxik ya' xi oilhimik guch Xoi'kam na chich ba' bhai' ji maat na bach aagi'n.

¹⁸ No' chakui jich aagi'ndha' git, pu chakui machia' ich git. Gu' ji nat gu' siamri xich joi'ndak bhai' xich guguuxdharak, sia ku ja'xbui'p jir g'e'kam na guch Gi'kora', na gu' diilh gu Dios cham ji'xkat ya' pai'm maaxdha' maaxik nach git iam jup ba machia' na jax jir tu'm kam.

*Gu Juan ja'tkam bopkondam na ba ja
mattuda' gu ja'tkam na jax jir tu'm kam guch
Xoi'kam*

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lk. 3:15-17)

¹⁹ Ba' gu Judea kam ja'tkam nam bhammi oi'rika' Jerusaleen, mu ja joot jamit ji'kchi gui' nam mu ja'p jir g'e'gerkam ka' chichiop nam pai' tu daanda', gio jai' gui' nam jir bopxi'n gu Lebii nam jir tutpill ka', nam sap tikkapu' gu Juan ja'tkam bopkondam nar tu'p tu'm da'. Ba' gui' mu e'e' jup ba tikka am, jup titda am:

—Aach ja'pnich chüidak bhach joot jamit gu gë'gérkam nap sap jich aagi'ndha' nap jir tu'p tu'm da' na pich ba' ya' pix ba ji kai'ñcha nap ja bopkon gu ja'tkam cham jum ilhdham.

²⁰ Ba' gui' cham jax ji chi'ñik jup xi ja aagi'ñ, jup ja titda:

—Dho gu' aañ pur cham tu' ji moo gux matgam. Cham tu' na pim jax jum aa'nda' nañ aañ jir di' guch Xoi'kam gui' na saak bha jootsa' guch Gi'kora' jix dhaam dir.

²¹ Ba' giop xi chikka am jix bhai' pix na sap ba' ja aagi'ndha', jup titda am:

—¿Ja'p moo gux gi'm jir tu'p tu'm da' ap jiñ jaduñ? ¿Ka' aap aar di' gu Eliiyas gui' na saak bijik ya ja'p bhaankamu'n tu a'gimik guch Gi'kora' nat saak biix tukga'n binkam baidhak jix dhaam ja'k?

Ba' gu Juan jup ja titda:

—Cham tu'r di' iñ, jir jumai iñ ji aañ.

Ba' gio bhai'p ji chikka mit, jup titda am:

—¿Ka' aap aar di' gui' na saak jai'chdhilhia' gatuuk na bhaankamu'n jup tu a'ga' guch Gi'kora' ja'p na jax gu bijik dir kam?

Ba'p ja titda:

—Chaaam. Jir jumai iñ ji matgam.

²² Gio mit moop ka xi chikka, jup titda am:

—Gi no'p moop xich aagi'ñ jiñ jaduñ nap jir tu'p tu'm da', nach ba' ja aagi'ndha' gui' na mit bhach joot nap cham tu' ja'p pix ya' pui' tu bua.

²³ Ba' gui'p ja titda:

—Aañi' dhor di' gui' na saak mu ja'p gampix jix chu gak kir ba tu ja a'gi'ndha' gu ja'tkam nat jax tu ua'nak gu Isaiiyas gui' na bijik ya ja'p bhaankamu'n tu a'gimik guch Gi'kora', nap ja titdaidha' bo saak: “Gor jix ki' bim duñ na pim mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' guch Gi'kora'. Bam aajim na pai' dhuuk bha jim. Ja'p ji buusnia' na pim jix bhai' ba ti ki'mpiga' mi' na pai' bhüiya.”

²⁴ Ba' gui' na mit mu ja joot gu gë'gérkam nam pariseos jum tiiti'nda',

²⁵ jup titda am ip gio gu Juan:

—Ja'pnich ba' tiip kai'chit jiñ jaduñ nap jich aagi'ndha' na jax jir jum duukam nap ba' ja bopkon suudai' ki'n dhi ja'tkam, nap pui' saak cham jir di' guch Xoi'kam, ni gu Eliiyas, nix chu' gu jumai na saak jai'chdhilhia'.

²⁶ Ba'p ja titda gu Juan:

—Dho gu' dhi' cham pik tu'm a'ga ji nañ ya' tu bopkon dhi suudai' ki'n, matgam jumai ya' oiri' ji na pim aapi'm chakui maat nar gë'kam. Gu' dhi' nañ ya' pui' tu bua na pim bhaan pix machia' ji.

²⁷ Pu kani git na gu' bhai' ka jim gatuuk dir, sia ku gu' gu xib cham pai'm mamxi'ñ. Ku gu' aañ cham tu'r jupaabkamu'n ji nañ iam tu' suuska'n jup ba kookoxdha' git, sia kuñ gu' tiir biipi' kam pa' gu ya' maaxik.

²⁸ Ja'pni tum duu mumm mia'n Betaania ja'pni dhir ja'k xia'lhui na pai' bhix gu Jordaan Ak, na pai' oirit ka ja bopkon gu ja'tkam gu Juan.

Gu Jesusus nach a'mkam mukia' sia ku ja'xbui'p jir gë'kam na gu Dios

²⁹ Ba' buimgidhak mi' ba ai gu Jesusus na pai' ja bopkon suudai' ki'n gu ja'tkam gu Juan. Ba' nat ba ti' gu Juan na mui' ba jim gu Jesusus, jup ja titda gu ja'tkam:

—Dhi'ñir di' na muni dhir bhai' ba jim gui' nat Dios bha joot nach a'mkam mukia' biix na ji'k ja'tkam ya' dhi oi'nga'n, na ba' pu'ñi dhuuji tu namkix ka' guch ua'tulldhara'. Dhi' pui' ji buusan na jax maa'n gux ki' kasnir, na gu'm makgarta' gatuuk.

³⁰ Dhi' pix aagit jup kai'ch iñ takaab nañ jup jam titda bo: “Jumai bha jim ji matgam gatuuk dir na giilhim jix io'm jir gë'kam, cham tu' pui' na aañ, na pu ni ji'x kuñ jir jupaabkamu'n, na gu' gui' bijik dir pux jai'ch, sia kuñ gu' aañ tiir biipi' kam pa' gu ya' maaxik.”

³¹ Aañ pui' chakuip maatit jia na jax ba' moo tu'm jir di', pui' ku ñich ba' moo xiñ jotma'n na ñich bha ja bopkonam gu Israel kam ja'tkam, na ba' mi' dhir pu'ñi ba matgilhia' na jax chu'm jir di'.

³² Jix bhai' moo xi ja aagi'ñ, jup ja titda:

—Jix maatit jañ moop jam titda, na ñich gu' ti' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nat bhammini dhir bhai' ji chim jix dhaam ja'p tu'm na gioda', bhai' ba' nai' jim tajaan bhaan.

³³ Dhi' ñich ba' bhaan ba maat na dhi'r di', na gu'p jiñ chitda gui' nat bhañ joot nañ ya' ja bopkona' gu ja'tkam: “Gu jaroi' na bhaan timni' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' bhai' jim tajaan', dhi'r di' ka' gui' na ja tajaan'dha' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gu ja'tkam. Ba' ja'p ji buusnia' na ja bopkona' suudai' ki'n.”

³⁴ Xib jañ dho gi ba' moo bax maat ji na dhi'r di', ba' aañ ya' pu jam titda, na dhi' Dios jir Maraa'n.

Gui' nam biipi' ba kaichgida' gu Jesusus

³⁵ Ba' buimgidhak na gio mup ba oiri' gu Juan ja biim gook gui' nam kaichu',

³⁶ ba ti' gu Jesusus na gama ja'k ja'p ba jimchu'. Ba'p ja titda gui' nam kaichu':

—Dhi'r di' na muni ja'p ba jim gui' nañ jam aagi'ñ takaab na ja'p ji buusan na maa'n gux ki' kasnir nat Dios bha joot nam matgarta' gatuuk jich a'mkam.

³⁷ Ba' gu gook ja'tkam nam kaichu' gu Juan, pu miji' xi oi mit gatuuk dir gu Jesusus na mit jax kai na pu'ñi ji' kai'ch gu Juan.

³⁸ Ba' nammi gama ja'k na ba jimchu' gu Jesusus, ba ja ti' nam gatuuk dir mu oi'ñ gook gu ja'tkam, ba'p ja titda:

—¿Tu' pim gaagim jiñ jaaduñ?

Ba' gui'p kai'ch am:
 —Chaa'm tu'. Ya' chich pix bham tikkam
 nap pai' kioñ jaduun.

³⁹ Ba' gu Jesusu jup ja titda:

—Dho mummuni. Pu kani gor maik na
 pim ba' ti tigia'.

Ba' gui'p ma oi mit mu kia'mi'ñ gu Jesusu.
 Mi'm ba' xi dharaat alhio, na gu' pu pui' ba
 jurnim, dumaalh pix ba duu na mit mu ai.

⁴⁰ Gui' ji' gook ja'tkam nam kaichgit gu
 Juan na mit oi gu Jesusu, Anrees tii' maa'n
 nar ja'nni'ñ gu Simoon Peegro.

⁴¹ Ba' xim jotma'n gu Anrees nat gaagam
 gu ja'nni'ñ Simoon. Ba' nammi gama ja'k
 tiigik ba aagi'ñ, jup titda:

—Ampix maat jachich dho gi ji ba' guch
 Xoi'kam gui' na saak Dios bha jootsa'. Kani
 maik jach tii'mpu'.

⁴² Ba' mui' ba bai'ñchu' gu Anrees gu
 ja'nni'ñ Simoon mu na pai' kio gu Jesusu na
 ba' tigia'. Ba' nam jax kia'pix mu ji aajim,
 jup titda gu Jesusu gu Simoon:

—iAa gu' aapi' jip tui'dhi' jia Simoon nap
 jir maraa'n gu Juan! Xib dir ja'p moo Peegro
 jup ba tii'ka'. —Peegro ja'p kai'ñkam jup jum
 kai'ch: Jodai.

*Gu Jesusu na ba guguuxdha' gu Piliip gio
 gu Natanail nam ba kaichgida'*

⁴³ Ba' buimgidhak ma jii gu Jesusu maa'n
 kap na pai' Galilea bhaan bipio'. Bhammi
 pix ji chii' gu Piliip na oiri. Ba'p titda:

—Bañ kaichgida' ap jiñ jaduun.

⁴⁴ Gu Piliip jir Betsaida kam nar pai' kam
 gu Anrees gio gu Peegro.

⁴⁵ Gu Piliip jup ma gaagam gu Natanail,
 jummi gama ja'k nat ba tii' jup titda:

—Ampix maat jachich dho gi ji ba' xib gui'
 na saak bha jimda' jix dhaam dir nat jax tu
 ua'nak gu Moisees gio gu jai' nam bijik ya
 ja'p bhaankamu'n tu a'gimik guch Gi'kora'
 nam dhi' aagit jup kai'ch. Gu Jesusu bak jir
 di', maraa'n gu Josee Nasareet kam.

⁴⁶ Ba' bhai' ji ñio gu Natanail, jup kai'ch:

—¿Siamri aa chi moo bhai' dhir jup ba ji
 buusnia' ja bui' gu Nasareet kam ja'tkam gu
 tu' nar jix kii'p jum duukam?

Ba'p titda gu Piliip:

—Dho na ba'. Kani git maik jach tii'mpu'
 nap ba'ñ jii'gi'ñdha'.

⁴⁷ Ba' nam kia'pix mummuni ji aajim, jup ja
 titda gu Jesusu gui' na mi' ja biim jup tu'ii'
 kaixdhat gu Natanail:

—Dhi'jani nat ya'ni ba ai na tu' silhkam jir
 Israel kam, na jax chu'm jix kii'galhi'ñ guñ
 Gi'kora', na cham pai' dhuuk iatda' tu a'ga.

⁴⁸ Ba' gu Natanail jup kai'ch:

—¿Jax jap ba' duukat moop jix maat jiñ
 jaduun nañ jax jir tu'm kam, nach gu'
 chakuich mamaat?

Ba' gu Jesusu jup titda:

—Dho nañ gu' aañ pu bii'pi' dir jum nii'ñ
 jia nap jax mu daa iigix bita' nat ba' dhi
 Piliip mu øøk bhai'p bam baidhak.

⁴⁹ Ba'p kai'ch ip gio gu Natanail:

—Xib jañ dho gi bax maat ji nap aap jir di'
 gu Maraa'n gu Dios jiñ jaduun. Tii' nap gu'
 jax bixchu'x chu matda'. Aap bak ba' ya' bar
 gø'kam ka' ja bui' gu Israel kam ja'tkam.

⁵⁰ Ba' gu Jesusu jup titda:

—Ku gu' cham tu'r daipu' ji gu xib nañ jax
 jum titda. Bixchu' ka tigia' ap ji matgam jix
 bhai'm duukam no'p moo cham oodat xiñ
 kaichu'. Tii' nap gu' biix jum jir ki'n ba ti
 jii'gi'ñ jiñ bui na ñich pui' xim tii' nañ pu
 bii'pi' dir jum nii'ñ nap mu daa iigix bita'.

⁵¹ Ba' mi' dhir jup ja titda gu Jesusu biix
 nam ji'k mi'p tu'ii':

—Tu' silhkam jañ ya' pu jam tiida', na
 kam aajim na pim pai' dhuuk ja tigia' gu
 noonbi'ñ guñ Gi'kora' nam bhijimmini dhir
 bhai' ji chii'tmi'nda', silh jii'mda' am pai' nañ
 jup tui'ka' aañ nat bhañ joot, na gu' cham
 xiim ka kupio'ka' dhiix dhaam.

2

*Na bar koi'cham ka' mu Kanaa na pai'm
 tiimo maa'n gu maa'ñkam*

¹ Ba' mi' dhir baik jurni'ñ ki'n dhi' pui',
 mam tiimo maa'n gu maa'ñkam biima'n gu
 tiyaa mu Kanaa, na pai' Galilea bhaan bipio'
 gui' gu dibiir. Ba' biix mup oiri gu di'ii'n gu
 Jesusu

² gio diih gu Jesusu ja biim gui' nam
 kaichu', na mit gu' ja bai nam sap jai' mui'
 xi jii'mda' nam jai' tu jugia'.

³ Ba' ja'xpix nam ka' tu kua', mi ja'p jix
 buam bam aa' am jai' dhit gu ja'tkam nat
 ba juum gu biiñ. Ba' gu di'ii'n gu Jesusu jup
 titda palhiip ja'p xi baabuk:

—Cham ka bia' am gu biiñ dhiix jaaduñ.

⁴ Ba' gu Jesusu jup titda gu di'ii'n:

—Dho jax jach gi pup duun jiñ ñaan, nat
 gu' chakuim ai na pai' dhuuk daaxix nam
 machia' dhi jaaduñ nañ jir tu'p tu'm da'.

⁵ Ba' gu di'ii'n gu Jesusu daipu' xi chii'dak
 mu ja'k jup ba ja aa'ñdhim gu koi' bhiadam,
 jup ja titda:

—Moo pim alh mi' pui' xi chu duñiidha' na
 ji'k jax jam tiidaidha' gu'ñiñ chio'ñ.

⁶ Ba' mi ja'p jup ja bia'ka' am gu oi'ñkam
 xijum maa'n gu gø'gø'r jaja' nar jix mamoiik
 joodai sobkoñxim, na chi gook ka' ba' baik
 bapai'ñdhakar bhii gu suudai' biix ji'ma'n,
 gui' nam bhaan tua'ka' gu suudai' nam ki'n
 jum ikoimi'ñdha' gammiji nam pai' dhuuk
 ba ji chu jugia', nam gu' pui' ja'k tu jimda'
 gu Israel kam ja'tkam.

⁷ Ba'p ja titda gu Jesusu gu koi' bhiadam:

—Ea gor mi' xi chua' gu suudai' dhi gø'gø'r
 jaja' ta'm na muni daraa, susdagim moo.

Ba' gui' mi'p xi ja susdui' mit jupaaban.

8 Ba'p ja titda ip gio:

—Xib japim ba' alhi'ch baxbhai mui' xi choi'dhika' gui' na ya' umua'ndhix na tu ja makia' dhi ja'tkam.

Ba' gui' alhi'ch baxbhak mui'p xi bhuidhak jamit.

9 Ba' na bhai' xi dhi'nka, jir jix kii' biin jix o'jo'. Ku gu' pu cham maat ji no'p jir suudai' kat nat biin jup jum duu, dai gu bhiamad nam mi' palhbui'n nam ba'x maat nar suudai' kat pix, na mit gu' dhi' tu tua gu suudai', pix ji nam gu' am cham jax kai'ch. Ba' nat xi dhakak nar biin, ja'p xi baabuk

10 jup titda gui' na mi'm titmu:

—Zkux cham aar am kat nach dhi'frix kii' biin biip' ja toi'dha' git dhi ja'tkam? Gi na gu' pui' ja'k jum bua. No'm jix io'm bax bhina' nach ba' gu kuuga'n mui'p ba ja toi'dha' git. Jain nap gu' ti pu bia' bak, xib na pich ba' bhai' ba ji bax.

11 Ba' dhi' nat pu'frix bhai'm duukam jup tu duu gu Jesusus, bhaan bhai' ji matgir na ja'xbui'p jir g'e'kam na guch Gi'kora'. Ba' pu biix ja jujur ki'n ti jii'n jamit gui' nam kaichu' na mit ti nat jax tu duu.

12 Ba' mi' dhir ba jii gu Jesusus mu ja'k Kapernaum ja biim gui' nam kaichu' gam gu jajaa'nni'n gio ba' gu di'ii'n, mi' mit xi juruufndhak ja'k tanoolh.

Gu Jesusus na ba ja soo'mchuldha' gu ja'tkam nam cham mi' tu ga'rada' rban dir gu g'e' chiop

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lk. 19:45-46)

13 Ba' na gu' bam aajim nam pai' dhuuk tu piastatda' gu Israel kam ja'tkam bhaan paaskua ta'm nam bhaan ti'fichoka' jano' nat pai' dhuuk ja palhbui gu Dios na mit bha bubua mu dir Ejipto, mui' ma jii gu Jesusus bhammi Jerusaleen na bhammi ja'k buusaidha' gu bhaan Paaskua ta'm.

14 Ba' nat bhammi e'ek mui' ji baa bhiji g'e' chiop, miji ja'p pix jii'nak biit am gu bhui'myax ga'radam, gio gu kakasnir ga'radam, gio ba' gu giokda' ga'radam. Gio gui' nam tuumiñ pataasda' mi ja'p pix jax jup daraa am.

15 Ba' gu Jesusus nat jax tirbi maa'n gui' na ki'n tim gib na ja'p tu'm na chipliin, ki'n pix cha'tak ja jimchu'n gu bhui'myax ga'radam gio gui' nam kakasnir tu ga'ra. Gio gu tuumiñ pataasdam pu ja ia'lhxichulh gui' nam bhaan ka tua'kat gu ja tuumñi'. Biix ja bubuax miji ja'k diirap.

16 Gio gu giokda' ga'radam jup ja titda:

—jMu pim ja bubuaxdha' diirap dhi giokda'! ZJax gi ku pim ba' yiji pu tu duuk na cham tu' pu kai'nikam ya' tu ba'aak guñ Gi'kora' na bixchu' yiji tum ga'rada'?

17 Ba' gui' nam kaichu' gu Jesusus ba ti'ficho mit na bak pin pu'ni tu ua'frix gu ñio'ki'n gu

Dios mi' nat pai' tum ua'nak nap jum kai'ch: "Aañ tiix aagat na dai nam ya' dir jum daanda' git pix nap pai' tu chiopi'n Gi'kora', cham tu' na biix aixim ya' tum buada'."

18 Ba' gu g'e'g'erkam Israel kam biix maap jim daagit jup titda am gu Jesusus:

—Eap jix bhai'm duukam xip tu duuñ jich ñii'fichudat nach ba' moom jii'gi'ndha' nap silhkam g'e'kam kat ya' pu tu bua.

19 Ba' gu Jesusus jup ja titda:

—Dho kani gor iaraiñ dhi chiop nañ aañ baik tanoolh ki'n giop kiisa'.

20 Ba' gui'p kai'ch am:

—jii chi gu' moo baik tanoolh ki'n jup ba kii pich dho gi ji! Mui' ja'tkam jam saak ya' tu juanaimik na mit pai' dhuuk kii dhi chiop ku mit gook oo'm dapan xijum maa'n oidha' ki'n ka tiimo. Gu' aap diilh gi ba', zpa duuk japich jup ba tiimo?

21 Gu' na mit gu' pu cham maatit kai kum ba'p titda. Ja'p jum aa' am na silhkam dhi' aa' gu chiop mi' nam pai' dhir tu daan. Gu' gu chiop na aa' gu Jesusus, gu tukga'n ji na aagat jup kai'ch.

22 Sia gui' nam kaichu' pu cham maatit kai mit gu mi' jotmoda'. Mikkat ji nat pai' dhuuk muukik gio duadik jup ba bam na mit ba ti'ficho na pin pu'ni ja titda nam duña'. Mi' dhir ba' ba ti' jii'n jamit na ji'k jax ja titda, na mit gu' ba maat nar pui' nat jax tum ua'nak bijik gu ñio'ki'n gu Dios.

Gu Jesusus nax bhai'x mat ka' nam jax jum aa'nda' gu ja'tkam ja jujur am bhaan

23 Ba' jano' na bhammi oiri Jerusaleen gu Jesusus bhaan Paaskua ta'm na bhai'r piasta, mui' ja'tkam ti xi chi jii'n jamit buiñor gu bhai' jotmoda' nam ni'n nat jix bhai' tu duu na tu'r jix bhai'm duukam.

24 Gu' ji na gu' cham ja jii'gi'n gu Jesusus, na gu'x bhai'x maat nam pix jap jum bua.

25 Na gu' giilhim jix bhai'x mat ka' nam jax jum aa'nda' gu ja'tkam ja jujur am bhaan, cham jaroim aa' na mi' dhir jup aagi'ndha' nam jax jir tu'm ka'.

3

Gu Jesusus na ba tu a'gidha' gu Nikodeemo

1 Maa'n gu maa'nkam Nikodeemo tiigim bhai' kioka' Jerusaleen, na maadit jir di' ka' gu ja g'e'g'erkam tuk gu Israel kam ja'tkam nam pariseos jum tiiti'nda'.

2 Ba' maa'nnim mui' mam dikoo gu Nikodeemo nat mui' ma jii tukaa'n cha'm mu na pai' tibiap gu Jesusus. Mummy ba ji buus, ba'p titda:

—Bax maat ich jiiñ jaduun nat aap Dios bham joot nap ya' tuch a'gidha' nach jax ja'k mi' pui' jiumda' na jax jix aa', nach gu' cham pai' jaro'i' pui' niidhat nax bhai' tu bua na tu'r jix bhai'm duukam no' cham bhaan ti

niidhim gu Dios ja'p na jax aap nap bixchu'x aichu'n nap pu tu duña'.

³ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Tu' silhkam jañ ya' pum tiida', na gu jaroi' no' cham xim ga'nga na jax ja'k duuji giop maaxilhia', cham tu' bhaan ti niidhidha' gu Dios.

⁴ Ba'p kai'ch gu Nikodeemo:

—¿Jax gi dhuip kax bhaai' nañ giop maax-ilhia' no'ñ pui' bar gē' maa'nkam? Na gu' cham ka bhaai' nañ jax dhui ilhi'ch jup jiñ dhui mi' baaki' irban guñ ñaan giop maax-ilhia'.

⁵ Ba'p titda gu Jesusus:

—Tu' silhkam jañ ya' pum tiida', na gu jaroi' no'x aa' na gammiji bhaan ti niidhidha' gu Dios, biipi'm aa' na xim ga'ngada' na jax ja'k duuji tajaandhix ka' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', na ba' mi' dhir ja'p ji buusnia' na ba bakaufix ka' suudai' ki'n.

⁶ Gu' dhi tuuku' na ya' maaxilhia', ya' pur tuuku' ka' ji. Gu' aañ gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' ji nañ aagit jup kai'ch, no't bhaan bam taja' gu jaroi' no' ba ti jüigi'ñ aañ jiñ bui na ja'p ji buusnia' na giop ba maaxilhia'.

⁷ ¿Giilhim jix xijaim kai'ch iñ aa panaas kup ba' mi' pui' pup tu'ii'? Matgam biix ja a'm jum aa' ji gu ja'tkam nam giop maaxil-hia' no'm moo pui'p ilhii'ñdha' git nam mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' guñ Gi'kora'.

⁸ Dhi' ja'p ji buusan jia na jax gu jibiihl nap pu cham mat ka' na pai' dhir bha jibiirda' sia ku ya'ni ja'p pix kuu, ni nap jix mat ka' na pa ja'k jax jum duñidha'. Pu'ñip ji buusan gu jaroi' no' ba tajaandhix gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', panaas ku giop ba maaxilhia'.

⁹ Ba' gio bhai'p ji ñio gu Nikodeemo, jup kai'ch:

—Chaam ji nañ maatit jum kēē ni ji'x na jax jir jum duukam nap jax kai'ch jiñ jaduun.

¹⁰ Ba' gu Jesusus jup titda:

—¿Gi jax jum duu pich jiñ jaduun? Nap saak aap maadit jir di' gu ja' gē'gērkam tuk gu ja'tkam ya' dhi Israel, na ba' pui' ni ji'x kup jix maatit jiñ kēē nañ jax kai'ñkam jup jum titda.

¹¹ Tu' silhkam jañ ya' pum tiida', na aañ biix nañ ji'k jax tu' a'ga, niidhim kam jup kai'ch iñ, cham tu' nañ jax aajim pix nañ pui' tu' a'gim. Mui' dhit jam dhox chu maat nañ aañ cham tu' iatda' tu' a'ga, gu' ji na gu' aapi'm na pim ji'k jir gē'gērkam ja'p xi dhuukat, ni ji'x ku pim cham jiñ jüigi'ñ.

¹² Ti' na pim gu'p kai'chdha' na pim cham maatit jiñ kēē nañ pai' dhuuk ti tu jam a'gi'ñdha' bhaan ji ua'rgidhat gu tu' nar ya' kam dhi oi'ñga'n. ¿Jax japim ba' duujix maatit jup kaaya' git no'ñ dai gu tu' nar jix

dhaam kam bhaan ji ua'rgidhai bhai' ji chu jam a'gidha' git?

¹³ Na gu' aañ jix dhaam dir jimdat jup kai'ch na pai' cham jaroi' ti ni'ñ, dai aañ nañ jir bhammi kam nat ba' bhañ joot guñ Gi'kora'.

¹⁴ Jiñ xissapa' am ba' kuruus ta'm ja'p na jax gu ko' gup duñiixim nat uux cha'm sis-sapak bijik gu Moisees mummu na pai' oihimik gampix ja biim gu Israel kam ja'tkam.

¹⁵ Na ba' gui' nam ji'k ti jüigi'ñdha' aañ jiñ bui gammiji ja a'm ba ti niidhidha' guñ Gi'kora', nam ba' cham kam tulhiña', dai nam ba jimia' jix dhaam ja'k.

Gu Dios nat jix ja joi'gilh gu ja'tkam

¹⁶ Na gu' giilhim tiix ja joi'gi'n gu Dios biix na ji'k gu ja'tkam, pui' kut ba' bha joot gu dai maa'n maraa'n ya' dhi oi'ñga'n, na sap ba' biix gui' nam ji'k ti jüi'ñdha' buiñor, cham tu' kam tulhiña' am, dai nam ba jimia' jix dhaam ja'k.

¹⁷ Cham tu' nat jax kai'ñkam bha joot gu Dios gu maraa'n na ya' ēēji ja tulhiñchuda' gu ja'tkam, gu' ja'pji na ya' tu ja uafñda' ji gu ja ua'tuldhara' nam ba' pu'ñi duuji cham kam tulhiña'.

¹⁸ Na ba' gu jaroi' no't ba ti jii'n pu'ñi buiñor gu Maraa'n, cham tu' ka tulhiñchuda' guch Gi'kora'. Gu' ji no't gu' jax dhuuk cham ti jii'ñ buiñor, dho gi gu' pix am ti'ñchoka' ji na tulhiñchuda'.

¹⁹ Na gu' giilhim jix io'm jum tulhiña' gu jaroi' no' cham ti jüigi'ñ buiñor gui' na joidham gē' tanoor na ya' ti oiri. Ba' xib gui' nam pu' cham ti jüigi'ñ buiñor, giilhim jamit dho gē' bam ua'tulh, na gu' dai nam jix joi'ñ nam biix aixim tu bua na tu'r jix buam jum duukam.

²⁰ Ba' cham kügalhi'ñ am gui' na joidham gē' tanoor pui' xi chu bua't. Pu cham pai' mi' pai' gu'nguk am ba' taab'an nam jix xi'irdat, na gu' pu ja tiida' na cham jir am gu pui' nam ji'k jax tu bua.

²¹ Dai gui' nam ji'k tu' ka'm ni'ñ nam ba' buiñor xip tu'i'dhi' gui' na joidham gē' tanoor. Dhi' ba' bhaan jix maati' nam mi' pui' jii'mchu' na jax jix aa' gu Dios.

Gu Juan na giop ba ja mattuda' gu ja'tkam na jax jir tu'm kam guch Xoi'kam

²² Ba' mi' dhir na pui' ji' xi chu a'gidhimik gu Nikodeemo, ba jii gu Jesusus ja biim gu noonbi'ñ mummu ja'k maa'n kap na pai'x jai'ch gu suudai' na Judea bhaan bipio' gui' gu dibiiir. Mi' mit ba' juruun ji'k tanoolh nam ja bopkonda' gu ja'tkam gui' nam ji'k ti jüi'ñdhidha' na ji'k jax tu ja a'gi'ñdha'.

²³ Gu Juan mummu ja'k Enoon jup ja bop-konda' mia'n na pai' Salim ti ti', na gu' ja'p moo joidham sabaar jup mirda' mummu gu suudai'. Diilh pix ji aajidha' am ji gu' gu

ja'tkam nam xim bopkonak ka', nam gu' ti jüigi'ñdha' na ji'k jax tu ja a'gi'ñdha'.

²⁴ Jano' chakui kuu mit gu Juan.

²⁵ Ba' ji'kchi gui' nam cham kaichu' gu Juan ma ja ñiokbuix jamit gui' nam kaichu' gu Juan nam pui' ji kai'chit na pui' ja'k tu daaxix nam mui'kim jum ikoimi'ñ nam pai' dhuuk ba ji chu jugia'. Cham jum aa' nam moop jum bopkona', nam gu' sap maakam tu jim.

²⁶ Mi' pui' xi kai'chimik mummu ja'k maakam jup ba tu a'gidhim am gu Juan gui' nam kaichu', jup titda am:

—Gui' nap aa' jano' na bhammi dir oiri baasi'n dir gu Jordaam Ak, gui' bo na pich saak bha ja mattudam gu ja'tkam nar tu'p tu'm da', xib pui'p ba ja bopkon gu ja'tkam. Pui' mui'p ba kaichu' am.

²⁷ Ba'p ja titda gu Juan:

—Dho gu' bhaan ti ñidhim ji guch Gi'kora' ku ba'p tu bua, cham tu' na moo ja'p pix na mu pai' pui'p ba tu bua ñiil pix na jax ilhi'i'ñ.

²⁸ Kux cham ti'ñcho pim aa nañ jup kai'ch jano': Aañ cham tu'r di' guch Xoi'kam? Matgam aañ bhai' pix jif joot ji guch Gi'kora' nañ biipi' kat ya ja'p ba ja mattuda' gu ja'tkam na cham xim bha jim. Dhi' dhor di' na pim mu pai' aa'.

²⁹ Ba' aañ xib giilhim jix bhai'ñ chaat nat ya' ba ai. Ja'pniñ jix bhai'ñ chaat na jax gu jaroi' na umua'ñdix ka' na bhaankamu'n tu ja maakda' gu ja'tkam na pai' dhuuk bar bhaan ka' na bam tiimo' gu biapma' biima'n gu tiyaa.

³⁰ Gu' ba' gu xib aañ pur cham tu' dho kia', nat gu' bam kuugalh na jax tu daaxix kat nañ jax tu ja a'gidhimik gu ja'tkam. Dai ji nam mui' xim dikoo'ñdha' nam mui' xi kaaya' gui' nar gë'kam nat ya' ba ai. Cham jax bua sia ñich aañ ya' pix ja'p ji bi, nañ gu' aañ cham tu'r jupaabkamu'n.

Gui' nat jix dhaam dir bha jii

³¹ Gui' nat jix dhaam dir bha jii na giilhim jir gë'kam, biix jix chu maat na jax tu tu'ii' bhammi. Cham tu' pui' na jax gu ja'tkam nam dai gu tu' ya ja'p kam dhi oi'ñga'n bhaan jim iatat gë'gë'kam jum ilhi'i'ñdha', gu' gui' ji nat jix dhaam dir bha jii na ba' pui'm tiiti' nar gë'kam.

³² Na gu' biix jix chu maat na ji'k tu' bhammix chu ja'i'ch jix dhaam nach aach tu' cham maat. Gu' ji nam gu' mui' ja'tkam cham ti jüigi'ñ, nam gu' ja'p jum aa' na pix jap kai'ch,

³³ nam gu' cham ti jüigi'ñ na jax kai'ch gu Dios bhaan gu u'uan ta'm na tu ua'ñix. No'm gu' moo ti jüigi'ñdha' git na jax jum kai'ch, matgam ba ti jii'ñdha'm git ji buiñor gui' nat jix dhaam dir bha jii.

³⁴ Nat gu' pu kai'ñkam bha joot gu Dios maakak gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gë' cham daaxix kam, na ba' ya' bhaankamu'n tu a'ga'.

³⁵ Ba' na gu'x dha'dat jix kigalhi'ñ guch Gi'kora' gu Maraa'n, biix chu maa na tu' ilhi'i'ñ. Dai gui' bhaan jup tu tu'ii' gu xib biix nach ji'k tu' cham ilhi'i'ñ aach.

³⁶ Ba' gu jaroi' na ti jii'ñdha' buiñor gu Maraa'n gu Dios, pu baidhika' jix dhaam ja'k na pai'p tu'ii'. Dai gu jaroi' no' cham ti jüigi'ñ buiñor dho gi gu' cham tu' baidhika' ji, dai na pix am ti'ñchoka' na tulhi'i'ñchuda'.

4

Gu Jesus na ba taanda' gu suudai' gu ubii Samaaria kam

¹ Ba' ba maat gu Jesus nam pui' ba të këë gui' nam pariseos jum tiiti'nda' na amuub oiri, sap jup kai'chdha' am gu ja'tkam: "Pui'p ba ja bopkon gu Jesus gu ja'tkam, dai gui' pix jam ba' mu ja'k ba kaichu' biix, gu Juan mi' pix ja'p ji bi'iim."

² Ku gu' pui' pix ilhi'i'ñ am ji na gu Jesus ja bopkon gu ja'tkam, sia ku gu' ti gu noonbi'ñ pix na ja chian.

³ Ba' pui' ma jii gu Jesus mi' dhir Judea, silh mummu ja'k bhii Galilea.

⁴ Mi' ba' moo buusnichu' na pai' Samaaria ti ti'i'.

⁵ Ba' mummu ba ai na pai'r kikcham, Sikaar ti tüigim, na Samaaria dibiir bhaan bipio', mia'n nat pai' iimchudak gu dibiir gu Jakob gu maraa'n Josee,

⁶ nat pai' kolhbixdhak gu suudai'. Ba' gu Jesus jimdat mi ja'p jim jiiip na pai' kolhbixdhix gu suudai' na bax magoontu' nat gu' mik ba jii, nat gu' pui'x dhaam ba ji dhuu nat ba' mi' ka bhii.

⁷ Ba' mi' pui' na kam jüipi'ñ gu Jesus, mi' ba ji buus maa'n gu ubii nat mui' ba bai'gam nar mi' kam Samaaria. Ba' gu Jesus jup titda:

—No' pich mi' dhir iam alhi'ch bhañ baxbhi gu suudai'ñ jaduun na pich kaphbai' ya' ba ai. Mooñ pik ja'p ba tonmoim ji kux ba' pui' aa.

⁸ Gu' na gu' ñiil mi'p ka daa gu Jesus na mit ka tu taanim gu koi' gui' nam kaichu' mu gë' kiicham.

⁹ Ba' nam gu' iam pix cham jum kikiigalhi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam gio gu Samaaria kam, pui' ku ba'p kai'ch pix gu ubii na ti taan gu suudai' gu Jesus:

—Jax jap ba'm aagit bhai'p bañ chaan gu suudai' nañ jum baxbhidha'? Nap gu' aap jir Israel kam, cham tu'r ya' kam ap Samaaria. Nap gu'x maat nam cham jum kikiigalhi'ñ bo gu Israel kam gio gu ya' oi'ñkam.

¹⁰ Ba' gu Jesus jup titda:

—Aap gu' moo cham jax ji kai'chit alhi'ch xiñ baxbhidha' jiñ jaduun, nap gu' cham maat nañ jir tu'p tu'm da' aañ nañ ya'm taan gu suudai', ni kup jix maat na tu'm makia' gu Dios no'p moo soi'm ilhdhai ba taanda' git. Pu kani no' pich aap soi'm ilhdhak jiñ chaa gu suudai', jix kii' ji nañ jum makia' na jax chu'm ki'n jix bhai' ba tum jimda' no' pich ba ii.

¹¹ Ba' gio bhai' ji chu a'ga gu ubii, jup kai'ch:

—¿Tu'p ba' ki'n ilhii'ñ nap baxbha', na gu'r tuukab mijimmi na pai' suu'n dhi suudai'? Tëb jum aa' gu tu' nañ ki'n gja'rgidhai mu baasa' gu bai'ñdhakar nañ ba' ba tu bai'gia'. Aap gi ba' nap cham ua' na tu' ki'n, ni nap tu' ka'm baxbha'. ¿Ka' paap gi niidhat jup kai'ch ji gux kii' gu suudai' na pui' ki'n jix bhai' ba tuñ jimda' no' ñich ba ii?

¹² Ja'p moo nap pix jap kai'ch dho jia nap gë'kam tii xim ilhii'ñ nap ilhdhat nañ moop bam kaaya', ja'p na jax guch boxii kat Jakob nach kaichgit, gui' nat ya'ch iimchudak dhi suudai' kolhbixdhak. Na gu' gui' ya' tu ba'ii'ndat ja bii'm gu maamra'n, gam gu sasoiga'n na ya' tu i'chdat. ¿Ka' giilhim gë'kam tu tatda' aa panaas?

¹³ Ba'p titda gu Jesusus:

—Aa gu' matgam dhi suudai' nap aa' aap, cham tu'm a'ga ji, na gu' dhi' cham tu' am tu ju'ngi'ñ, na gu' ja'xpix giop bax chanoom ka' gu jaroi' sia kut tii xi ii.

¹⁴ Gu' gu suudai' nañ aañ jax chu'm tu maak, cham tu' ka tanoom ka' ji gu jaroi' no't ba ii, na gu' gammiji pu bhaan ba ba'punda', na gu' bhaan ba ti niidhidha' guñ Gi'kora' na ba' cham tu' ka tulhiiñchuda', dai na ba baidhika'x dhaam ja'k.

¹⁵ Ba'p kai'ch gu ubii:

—Eap alhi'ch jiñ maak ku gi gu suudai' gu pu chu'm nap pui' tu maak nañ ki'n cham ji'xdha' ka tanoom ka', kat jañ chi iam cham bhai' ka jimmida' nañ bha tu ba'ii'nda' ya'.

¹⁶ Ba'p titda ip gio gu Jesusus:

—Dho eap bai'ñimr gui' nap bii'ma'n daañ jaduun. Xib jañ ya' jam niira biix gook.

¹⁷ Ba'p kai'ch gu ubii:

—Jax dhui nañ aañ cham ti biina'. ¿Paañ gi dhir bhai'p baidha'?

Ba' gu Jesusus jup titda:

—Jir pui' dho nap jax kai'ch jiñ jaduun nap pui' cham ti biina'.

¹⁸ Na pich gu'x chamaamim mai' ba ja iabu, jumaip pix jix bhai'p ba tiida' gu maa'nkam gio jumai. Gu' ba' dhi' nap xib oi'ñ, cham tu' dhor jum biina'. Jir silhkam dho nap jax kai'ch.

¹⁹ Ba'p kai'ch ip gio gu ubii:

—¿Jax jap duukat jix bhai'x maat jiñ jaduun? Aap ji bak bhaankamu'n jup ba tu a'ga jia guch Gi'kora' ja'p na jax saak gu bijik dir kam nam bhaankamu'n tu a'gimik.

²⁰ Gu'p bak bax aa' nach bhammi ja'k tu daanda' Jerusaleen na pai' saak aagix na pim jax ba kai'chdha' aapi'm na pim ji'k jir Israel kam. Gu' ji na gu' aach mi' pui' tu daa'ñchu' nam jax tu jimdat guch bopxikat nam bha'ñi dhir tu daanda' gu'ñi oidha' daam nach pai' dhir tu daan aach xib.

²¹ Ba'p titda gu Jesusus:

—Ea nap jix bhai' xiñ kaaya' biix jum jur ki'n jiñ jaduun nañ ji'k jax jum tiida'. Kam aajim na pai' dhuuk cham kam aa'nda' na pim dai bhai' dhir dhi oidha' daam mu daanda' guñ Gi'kora', ni bhammi dir ja'k Jerusaleen.

²² Aapi'm gu' ja'p jum aa' nar am na pim jax tu daan. Chaam tu'r pui' ji matgam, na pim gu' cham maat no' moop jir di' guñ Gi'kora' na pim daan. Gu' aach matgam jix maat ji, gam na pu'ñi bhai' dhir buusnia' ja bui gu Israel kam ja'tkam tu' na uana' gu ja ua'tulhdhara' biix na ji'k ja'tkam.

²³ Ba' xib ya' bam ai nam pai' dhuuk ampix machia' gu ja'tkam nam jax ja'k biix ja jurur ki'n ba tu daanda' buiñor guñ Gi'kora', na gu' ka ja tajaan'dha' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ li'mda' na ja guguuxdhatgida' nam gammiji tu daanda' jix dhaam na pai'p tu'ii'.

²⁴ Gu Dios pu cham maax jia, na gu' giilhim jir jix uañ. Ba' biipim aa' nam buiñor ti jii'ñdha' gu ja'tkam biix ja jurur ki'n na ba' bhai' ji ja mattuda' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ li'mda' nam jax ja'k tu daanda'.

²⁵ Ba' gio bhai'p ji ñio gu ubii, jup kai'ch:

—Dho gu' aach ya' pix tii niira ji guch Xoi'kam na saak bha jimda' na ba' ya' tuch a'gidha' na jax ja'k jix bhai' nach tui'ñgida'.

²⁶ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Aañi' dhor di' nañ ya' tum a'gi'ñ.

²⁷ Ba'p moo mi'p ba ai mit gui' nam kaichu' na mit ja'k ba suulh mu dir ja'k na mit tu taanpuk gu koi'. Ba' mi' pui' pup tu'ii' am na mit ba tii gu Jesusus na gu ubii biima'n tu a'gichu', ku gu' cham maadit jum guguux ji na moo xi chikka' git nam tu' tu a'ga, na jax tiida' git: “¿Tu'p ba' tikka'n dhi ubii?” Piam na jax tiida' git: “¿Tu'p pim ba' tu a'ga?”

²⁸ Ba' pu cham ji chu bai'gik gu ubii pui' mi ja'p xi dhaasak gu bai'ñdhakarun pu jii mummu na pai'r kikcham nat ja aa'ñdham gu ja'tkam na ji'k jax titda gu Jesusus, jup ja titdaim:

²⁹ —Muni dhaa maa'n gu maa'nkam na pai' tum ba'ii' na giilhim biix jix bhai'x maat nañ jax jiñ bua't oirida'. ¿Cham aa chir di' guch Xoi'kam gui' na saak bha jimda'? Pu ka gor maik jach ti'mpu'.

³⁰ Ba' gu ja'tkam mi' oi'ñkam pix chu'p jum duu mit na mit ba tiigim no' moor silhkam na jax ja titda gu ubii.

³¹ Gu' ba' gui' nam kaichu' gu Jesusus, mu ja'k ti tu aagi'n am gu koi' soi' titdat jup titda am:

—Ya' jai' bi chu ju'n jaduun. ¿Cham bax bhio' ap?

³² Gu' ji na gu' gu Jesusus jup ja titda pix:

—Aañ matgam bia' ji nañ tu' jugia' na pim aapi'm cham maat jin jaaduñ.

³³ Ba' mi' pu cham bhaai' nam jax ka tiida' gui' nam kaichu'. Tiim ti tikka' am diih, jup kai'ch am:

—Jaroo ba' ya' tu aichulh chi gu koi' dhich jaduun ku ba' pui' bia' na tu' jugia'?

³⁴ Gu' ji na gu'x bhai' xi ja aagi'n gu Jesusus, jup ja titda:

—Matgam cham ji na tu bhio'moda' no'n moo tu' silhkam soi'n ilhui'n ja'p na jax aañ xib, nañ gu' cham pai' iam pix am jix bhio', na gu' dai nañ tiix jotma nañ ba tiimo' git nat jax jin chidak bhañ joot guñ Gi'kora'.

³⁵ Gu'p kai'chdha' am gu ja'tkam na maakob masaa'n ki'n jir o'rabhak ka', gu' ja'ppi pu xib ji na ya' bu bhaan, nat gu' dhi'x bhai' ba kabka. Gu ja'tkam jañ dho ja aagat jup kai'ch na biix ja a'm bam aa' nam kaaya' gu ñio'ki'n gu Dios, cham tu' gu tu' na ya ja'p tim is.

³⁶ Na ba' gu' nam pai' dhuuk ba ti jii'ndha' aañ jin bui, no' jaroi' mu ja'p pai' ba tu ja a'gidhim gu ñio'ki'n guñ Gi'kora' jin a'mkam, jix bhai' bhai' jim ilhdha' am, nam gu' bhai' ji machia' na ja a'm ba ti niidhidha' guñ Gi'kora' na ba' mi' dhir cham tu' ka ja tulhiinchuda', dai na ba ja baidhika'x dhaam ja'k. Gio gu jaroi' na tu ja a'gi'ndha', pui'x bhai'p jum taat ka' ja biiim. Ba' dhi' iam pix ja'p ji buusan na jax gu jaroi' no't g'e' ti ii nax bhai'm taat ka', gio jai' dhit no'm ni'i'n nax bhai' tu kaibhaim, pui'x bhai'p jum taat ka' am, nam gu' jai' mi' ba tu bagiatda.

³⁷ Pui' nam jax ba kai'chdha' ip ya' gu ja'tkam, na saak sia kut diih mi' pai' ti ii maadit, ja'p ji buusnia' nam mui' ja'tkam jup jum duñia' na pai' dhuuk bhai' ji chu oraa'.

³⁸ Ba' aañ xib jam guguuxi'n jin jaaduñ na pim nai' xi jimia' na pim tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam mu ja'p nam pai' tu ja a'gidhimik gu jai' bijik. Na gu'm aa' nam jai' nai'p xi jimia' nam ja guguuxdha' nam ba' pik moo ba ti jii'ndha' aañ jin bui ji'k nam jix aa'nda', na pim ba' pui' ji bubuakia' na gu bagiatdam.

³⁹ Ba' jai' dhit gu ja'tkam mumm pu ti jii'n jamit buiñor gu Jesusus gu mi' oi'ñkam Samaaria na ba ja aagi'n gu ubii, nap ja titda: “Gillhim biix jix bhai'x maat nañ ji'k jax jin bua't oirida'.”

⁴⁰ Ba' ja'xpix mi' ba ai mit na pai'p tu'ii' gu Jesusus gui' na mit mu tiigim, ba'p titda am na sap mi' xi juruun'dhai ja bui. Gu Jesusus ba' mi'p xi juruun'dhak gook tanoolh.

⁴¹ Jix io'm mui' ba ti jii'n jamit dho gi ji ba' buiñor nat bhai' ji chu ja a'gi, sia gu jai' biix ba ti jii'n jamit gui' nam cham jii'gi'ndhat gu ubii na ti ja aagi'n biip' dir na jax titda gu Jesusus.

⁴² Ba'p titda am gu ubii:

—Xib jach dho gi ba ti jii'gi'n ji nar dhi' guch Xoi'kam na ya' uañchuda' guch ua'tulhdhara'. Ku gu' cham tu' ji na moo dai aap nap jup jich chitda na pui'x bhai'x maat nap jax jum buada', ja'ppi na chich diih ba kai na gillhim joidham xi bua na xi chu a'ga.

Gu Jesusus na ba dua'ndha' gu maraa'n gu nobii'n gu g'e'kam

⁴³ Mi' dhir ba' nat mi' xi juruun'dhak Samaaria gu Jesusus gook tanoolh, giop ba jii mu ja'k Galilea nat pa ja'k ba jii,

⁴⁴ sia ku tiix maat nam cham pik kigalhi'n na jax ba kai'ch, nam saak cham jii'gi'ndha' gu jaroi' no'm jir maap jum oi'dhagim, sia kux ja joi'ndat ti ja aagi'n gu ñio'ki'n guch Gi'kora'.

⁴⁵ Ku ba' gu' nat pai' dhuuk mu ai Galilea, siamri pix ja'x jup ji chi jii'n jamit ji gu mi' oi'ñkam, cham tu' na moo pu ni ji'x, nam gu' biip' dir pu ba ni'i'n nam bhammi oipimik Jerusaleen nat jix bhai'm duukam jup tu duu, na gu' ampik biix bhammip oilhimik gu Jesusus na bhai'r piasta kat gu bhaan Paaskua ta'm.

⁴⁶ Mi' dhir ba' moo nai' ja'p bhii nammi ja'k Kanaa ti tiigim na pai' maa'n na jax Galilea bhaan bipio', nat pai' biip' dir biin jup duu gu suudai'. Ba'x io'm ja'pni ja'k mik na pai' Kapernaum ti ti'i, mi'x ka'ook gu maraa'n gu nobii'n gu g'e'kam.

⁴⁷ Ba' pui' ba ti kai gu nobii'n gu g'e'kam na gio mi'p ba oiri gu Jesusus Galilea ja'k giisik mu dir ja'k Judea na xi oilhimik. Ba' mui' ma jii nat gaagam mi' na pai' oiri, mi' ji buusnik soi' ba titdaim na sap iam dua'ndhara' gu maraa'n na ba muukim nax io'm jix ka'ook.

⁴⁸ Ba'p titda gu Jesusus:

—Jax dhui na pim cham ji'xkat ti jii'ndha' aañ jin bui no'n cham jam ni'i'ndhadat jup tu bua gu tu' nar jix bhai'm duukam.

⁴⁹ Ba' gu nobii'n gu g'e'kam jup titda gu Jesusus na pui' ka kai'ch:

—Gi no' pich moom guguux jin jaduun nach mui' xi jimii muñ ki'aam na cham ba mukia' guñ alhii chuk, na gu'x io'm ba xi bhii'chu'.

⁵⁰ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Bax kai' ji matgam gum alhii chuk jin jaduun. Ja'k jap ba gixia' cham jax jim aagit.

Ba' gui' pu jii ip nat jax pu ti'i'n gu Jesusus, na gu'x maat na silhkam jup titda, cham tu' na pix jap kai'ch.

⁵¹ Ba' buingidhak na nammi ba jimchu' na iam pix ba aajim mu kia'mi'n, mi' ba nam jamit gu diih tujuandam tugi'n, ba' mi' ba

aagi'n am nat ba dua gu maraa'n, jup titda am:

—Bax kii' gum alhii chuk ji'n jaduun.

⁵² Ba' gui' xi ja tikka na pai' dhuuk dir bax kii', jup ja titda:

—¿Paa duuk dir bax kii'?

Ba' gui'p titda am:

—Takaab dho mia duuk dir cham ka jibaamuk.

⁵³ Ba' xi chi ti'ñcho gu taata'n gu alhii, jir bhai' ja'p duuk na pai' dhuuk jup titda gu Jesusus: “Bax kii' ji matgam gum alhii chuk ji'n jaduun.” Ba' dai nat ba ti jii'n bix juraa'n ki'n buiñor, gio gu jajaa'n ni'ñ dappaam jamit pu ti jii'n ip.

⁵⁴ Ba' dhi' nat pui' ji' tu duu gu Jesusus nat ja'k gisik mi' ba ai Galilea mu dir ja'k Judea na xi oilhimik, dhi' ki'n ba' bar gookim nat jix bhai'm duukam jup tu duu.

5

Gu Jesusus na ba dua'ndha' maa'n gux ma'mkulhi' bhammi Betesda

¹ Ba' mikkat giop na jii gu Jesusus bhammi ja'k Jerusaleen, nat gu' bam ai nam pai' dhuuk tu piastat gu Israel kam ja'tkam.

² Ba' nat bhammi ba ai ju'ñdharan gu ge' kiicham na pai' xikoolh tu kuup, moo bhai' dhir mu baakim nam pai' Kakasnr tu Ki'ñgobi' ki'n jix chu mat ka' gu bhai' oi'ñkam, mi' na pai' dhir bar mia'n gama ja'k na pai' suu'nka' gu suudai' nam ebreo ñi'look ki'n Betesda ti tiiti'nda', mu na pai' joidham bix xikoolh dhir ti ikgidhix ka' nax bhaai' nam mi'm jippi'ñdha' gu ja'tkam no'm mi ja'p oipo.

³ Ba' gu Jesusus jmdat mi' pix ji ja ti mui' gu cham ñi'ñia kam, jai'x mama'mkulhi' gam jai' gui' nam jix xoso'solhik ka' nam dikoo pix tu oipoda'. Bix aixim tu'm ki'n jix kaak' kat mi ja'p pix ja'x boobok am nam sap mi' ñira na gu'ngukia' gu suudai'.

⁴ Na gu' pai' ji' gu'ngukda' na sap mi' timiikda' gu nobii'ñ guch Gi'kora' na sap ba' gu jaroi' na biipi' mi bakia' na ka gu'ngukda', pu dodhia' gu jax chu'm ko'kdai' na ki'n kax ka'ook ka'.

⁵ Ba' maa'n mi ja'p jup bo' gu maa'nkam na iam pix gook oo'm oidha' ba aichdhim na dir bax ka'ook, gook oidha' pix bam aagit na ba aichdha'.

⁶ Ba'x joi'ndak ti' gu Jesusus na mi' soi' tu'ii', na gu'x maat nat mui' oidha' bap duu na dir bax ka'ook. Ba'p titda:

—¿Ti' aap jix dhuadhim ji'n jaduun'?

⁷ Ba' gux ko'kkam bhai' ji' ñio, jup kai'ch:

—Ti' dho, gu' ji' na gu' cham jaroi' jai'ch ka' nañ git iam ba umua'ñdha' na muñ baasa' suudai' chir na pai' dhuuk bhai' ji' gu'ngukia', na gu' jumai' biipi' mi' ba bakia' nañ aañ kia'pix ya' dir mu ji jimia'.

⁸ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Dho xib ba' bi bamii'ñ jaduun. Muni pa'p ba oirida' tu u'ji dhim bapaxxidhara'.

⁹ Ba'x kii' bhai' ji bam gux ko'kkam nat jax pu ti'n gu Jesusus, tu baapmi'ñdhak gu bapaxxidharu'n mu ja'p xi oiri. Gu' ji na gu' moo jano' pik cham jup tum juanda'.

¹⁰ Ba' pu ñio jamit gu ge'g'er kam Israel kam gui' nat dua'ñ gu Jesusus na mit ba ti na mi ja'p ba jimchu' tu ua'dat gu bapaxxidharu'n, jup titda am:

—¿Jax kup ba' ya' pu tu duiñchu' dhim bapaxxidhara'? ¿Kup jix cham maat aa na xib cham tum juan? Jix maat ap na pui' tu daaxix na saak cham jaroi' tu baapmigi'ñdha' sia gu tu' palhup jup jum duukam.

¹¹ Ba' gu maa'nkam jup ja titda:

—Jax dhuu na cham pai' jax ji'n chitda gui' nat ji'ñ dhua'ñ no' tu'p jix xidhuu xib na saak cham tum juan. Dai nap ji'ñ chitda: “Munip ja'p ba oirida' tu u'ji dhim bapaxxidhara'ñ jaduun.”

¹² Ba' bhaakuk jix bhai' bhai' ji chikka mit, jup titda am:

—¿Jaroo ba' da' gu jaroi' na pui'm titda nap pui' mu ja'p ba oirida' tu u'ji gum bapaxxidhara'?

¹³ Gu' ji na gu' cham maat gu maa'nkam no'p jir di' gu Jesusus nat dua'ñ. Mi' pu cham bhaai' na jax dhuuji ja aagi'ñdha' nam tiix bhai' bhai' ba tikka, nat gu' miji ja'p pai' ji dhuu gu Jesusus nat jax xi dhua'ñdhak. Pu cham maati' gu' na pa ja'k oiri, na gu' mui' mi ja'p tum oipo.

¹⁴ Mikkat ji na mit ba' giop bam titgi bhammi ja'k ge' chiop na ba'p titda gu Jesusus:

—Xib jap moo tu' ka'm xi chi ñidhat ji'ñ jaduun na pich kapbhai' ba dua, na ba' cham gio tu'p bam duña' jix io'm jix buam jum duukam no'r maa'n nap jax jum ua'tulhi'ñ.

¹⁵ Mi' ji nat ba' ampix maat gu maa'nkam nar di' gu Jesusus gui' nat dua'ñ, mi' dhir dho gu' dai nat ba ja aa'ñdham gu ge'g'er kam Israel kam.

¹⁶ Ba' gui'x bhai' pix jup jum ilh jamit na ba ja aagi'ñ, dai dho gu' nam bax chu chianik nam mu'aa'. Jotmoda' nai' xi jii mit miji ja'p na mit gaagam na pa ja'k oiri. Ba' nammí gama ja'k ji chügik ba tikka am na sap jax kut ba' dua'ñ gu maa'nkam, na gu'x maat na jano' cham tum juan.

¹⁷ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Dho na gu' guñ Gi'kora' cham pai' dhuuk daaxix na cham tu' jax bua no' moo ja'p xi chum aagam ja'p na jax xib. Ba' aañ pu'ñi ip, cham ji'ñ jipi'ñ iñ.

¹⁸ Ba' giilhim jix io'm bhaak jamit nat pui' xi ja ti'n, aa'nda' git nam ba tu chiña' nam mu'aa'. Nam gu' ja'p jum aa' na diil pix

gê'kam jum taatit cham tu' ka'm nîi'n na pai' dhuuk cham tum juanda', nam gu' cham ti jûgi'n na ja'xbui'p jir gê'kam na gu' Dios ku ba' pui' iim nar Gi'korga'n.

Guch Xoi'kam na ja'xbui'p jir gê'kam na guch Gi'kora'

¹⁹ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Tu' silhkam jañ ya' pu jam tiida'n jaaduñ, ni ji'x kur pui' iam na pim jax jum aa'. Na gu' aañ cham tu' aañ na pim gu' tu' nar jix bhai'm duukam gu aañ dailh pix, sia kuñ jir maraa'n gu Dios, gu' ji no't pui' ba ti guñ Gi'kora' nañ tu' jax duña' nañ ba' aañ mi' dhir pui'p tu duña' bhaankamu'n. Na gu' biix na ji'k tu' jax buada' guñ Gi'kora', aañ mi' dhir bhaankamu'n pui'p tu duñiidha'.

²⁰ Ka git na pim gu' ka tigia' palhiip gama ja'k iam na pim tu' cham pai' nîi'n, na gu' kap tu duña' guñ Gi'kora' bhaan jim ua'rgidhai aañ jiñ bui, na gu' giilhim xiñ kiğalhi'n. Mi' pim dho pui' pup tui'ka' no' pimit ba ti.

²¹ Ja'p na jax gu koi'nğa'n na gu' ja dudua'ndhat ja baapmigi'n guñ Gi'kora' na ba' mi' dhir ba ja baidhika'x dhaam, ba' aañ xib pu'ni ip, ja dudua'ndhat jañ dho ja baapmigi'n gu koi'nğa'n nañ ba' mi' dhir ba ja baidhika' ip.

²² Na gu' aañ pix bhaankamu'n ya' ja mattuda' gu ja'tkam nam ji'k mi' pui' jiumda' na jax jix aa' guñ Gi'kora', gio nam ji'k cham mi' pui' jiumda', cham tu' gui' dailh.

²³ Dhi' ba' bhaan jix maati' ka' nañ ja'xbui'p jir gê'kam na guñ Gi'kora' nam ba' pu'ni dhuuji tu' ka'm jiñ nîi'ndha' gu ja'tkam. Ba' gu jaro'i' no' cham tu' ka'm jiñ nîi'n, biix guñ Gi'kora' nat bhañ joot cham tu' ka'm nîi'ndha'.

²⁴ Tu' silhkam jañ ya' pu jam tiida', gu jaro'i' nax maati' jiñ kēğ nañ jax kai'fikam jup kai'ch, jir am na mi' pui' ba jimia' gio na ba ti ji'ndha' buiñor gui' nat bhañ joot, na ba' gammiji bhaan ba ti niidhida', na ba' mi' dhir cham ka tulhiinchuda', dai na ba baidhika' jix dhaam ja'k. Na gu' no't pu'ni ba ti ji'ndha' gu jaro'i', cham ji'xdha' ka mukia' gu ii'mdagaram bhaan, na gu'x chu maax kir bap tui'ngida'.

²⁵ Tu' silhkam jañ ya' pu jam tiida' aañ nañ jir maraa'n gu Dios, kam aaya' nam pai' dhuuk maaxik jiñ chügi' kañ kaaya' gu ja'tkam, gui' nam ja'p ji buusan nam ko'iix, nam jix chukgam kir jup tu'ii'. Pu xib dho gu' ya' bam ai, cham tu' na pai' dhuuk. Ti' nat gu' pix ya' ja'p jim ti. Ba' gui' nam jiñ kēğ mi' pui' ba jimia', gammiji pu ba dudua'ka' am gu ja' i'ii'mda' am bhaan,

²⁶ na gu' guñ Gi'kora' ja tajaan'i'n gu ii'mda' na jax chu'm ilhii'ndha' nam ba' ki'n dudua'ka'. Aañ ba' bhaankamu'n jix chu

maax kir ja'k ja booso' nam ba' gammiji mi' bap tui'ngida' na pai' cham ka tu muuki'.

²⁷ Na gu' biix jiñ a'm jup tu'ii' na pim tu' cham ilhii'ñ, pu kai'fikam bhañ joot guñ Gi'kora' nañ bhaankamu'n ya' ja' mattuda' gu ja'tkam na ji'k cham ka ja tulhiinchuda', dai na ba ja baidhika'x dhaam ja'k, gio gui' na ji'k pu gammiji ba ja tulhiinchuda'.

²⁸ Jax ku pim ba' mi' pui' pup tu'ii'? ¿Gi-ilhim jix xijai aa panaas gu pui' nañ jax kai'ch? Matgam kam aajim ji nam pai' dhuuk biix jiñ chügi' kañ kaaya' gu koi'nğa'n mu ja'p nam jax yassap nat ji'k bam ja'bsu gu ja tutku'.

²⁹ Nañ gu' ka ja baapmi'ndha' nañ ba' moo ba ja aagi'ndha' na mit ji'k mi' pui' jii na jax jix aa' guñ Gi'kora' nañ ba' cham ka ja tulhiinchuda', dai nañ ba ja baidhika' na pai' cham ka tu muuki'. Gu' ba' gui' na mit ji'k cham tu' ka'm ti guñ Gi'kora', pix am ti'ñchoka' am nañ ja jootsa' mu nam pai' mi' pup jum tulhiinchuda' gammiji.

Na jax ja'k jix maati' nar silhkam na ja'xbui'p jir gê'kam guch Xoi'kam na guch Gi'kora'

³⁰ Ja'pni ba' moop ja titda gu Jesusus:

—Aañ pix bhaankamu'n guñ Gi'kora' ya' ja mattuda' gu ja'tkam nam ji'k mi' pui' jium na jax jix aa', gio nam ji'k cham mi' pui' jium. Ku gu' cham tu' aañ dailh ji nañ jax ilhii'ndha', gu' ja'pji dai na jax jiñ chüdaidha' pix gui' nat bhañ joot. Dhi' ba' bhaan jix maati' ka' nar silhkam nañ jax tu' a'ga,

³¹ na gu' tu' gi kuñ bap tu a'gada' git no'ñ cham bhaankamu'n tu a'gada' git guñ Gi'kora', na gu'r iatda' ka' git pix jia.

³² Ja'pji na gu'x maati' nar silhkam nañ jax tu' a'ga, na gu' gui' nat bhañ joot pui'p jam mattu'n. ¿Cham aa dhi' kat bap jum kai'ch?

³³ Na gu' jano' na pimit mu tu joot nam tikkapu' gu Juan nar tu'p tu'm da', jir silhkam nap kai'ch na bar mia'n nañ bha jim bhaankamu'n guñ Gi'kora'.

³⁴ Ku gu' aañ cham tu'ñ a'm jum aa' ji nañ a'mkamu'n ñiokda' gu jaro'i' ya' kam dhi oi'nğa'n. Gu' ji na pim gu' aapi'm cham maat nañ jir gê'kam, gu' ba'm aa' na jaro'i' jam mattuda' na pim ba'x chu maax kir bap tui'ngida', na gu' ba uañchudhix ka' gu jam ua'tulhdhara' no' pim jix aa'nda' git.

³⁵ Ja'p na gu Juan nax chu maax kir jup tui'ngit jano' nat pai' dhuuk ya' ja'p tu' mat-tudak nañ jir gê'kam, na gu' ja'p ji buu-sanda' na gammiji ti bi'ndhatgida', pui' nam ba' biix pix joidham kēğkēğ na jax tu' a'gimik.

³⁶ Ku gu' cham tu' ji na dai dhi' bhaan jix maati' na jax tu' a'gimik gu Juan, matgam japim ji ba nîi'ñ ji nañ jup tu' bua na tu'r jix bhai'm duukam nat jax jiñ chüdak bhañ joot guñ Gi'kora'. ¿Cham aa dhi' silhkam kat bap jum kai'ch?

³⁷ Gio na gu' guñ Gi'kora' nat bhañ joot, tii pu jam mattu'nka' ip nañ aañ ja'xbui'p jir gə'kam, sia ku gu' cham tu' moo gu maaxik na ya' pai' jimdat ba tu jam a'gidhim, na gu' giilhim jir jix uañ, pu cham maax gu'.

³⁸ Dai gu u'uan ta'm na bhaan jim ua'rgidhat tii jam aagi'n na pim jax ja'k tui'ñgida'. Gu' ji na pim gu' aapi'm ja'p xi dhuukat gu ñio'ki'n na pim gu' cham biix jam jujur ki'n ti jügi'n buiñor. Ja'pni dhuukat japim ba' pui' cham jup ti jügi'n nat gui' bhañ joot,

³⁹ sia ku tiir maa'n na pim tu jiñkui'ñdha' gu ñio'ki'n guñ Gi'kora' na pim sap pik ba' tiix maachik na jax ja'k gammiji jam a'm ti niidhidha'. Matgam gə'p jam a'm kam aa' ji na pim ba'x bhai' ba machia'. Tii' na pim gu' chaku maatit kə'p na aañ jiñ aagit jup kai'ch mi u'uan ta'm na tu ua'ñix,

⁴⁰ pui' ku pim ba' cham aa' na pim jii'ñdha' aañ jiñ bui. Gu' no' pim ti jügi'ñdha' git, aañ dho jam aagi'ñdha' git na jax ja'k jix bhaai' na pim duña' na ba' gammiji jam a'm ba ti niidhidha' guñ Gi'kora'.

⁴¹ 'Ku gu' aañ cham tu' ji nañ jix aagit pui' jam titda na pim pui'n chüti'n nañ jir gə'kam.

⁴² Nañ gu'x maat na pim jax jir tuutu'm, pu cham tu' ka'm nii'n japim gu Dios.

⁴³ Gu' aapi'm gu' iatda' ji na pim joidham ilhii'n no' jaroi' ya ja'p pai' ba tu a'gim dülh pix na jax ilhii'ñdha', gu' ba' gu jaroi' no' tii silhkam xi chu a'ga, gampai' pix bia'ka' pim. Ja'p na jax aañ xib nañ bhaankamu'n ya ja'p tii ba tu a'ga guñ Gi'kora', tu' pix jiñ ilhii'n japim jam jaaxmakar.

⁴⁴ Ja'p jum aa' pim na pim tu' pik mi chigia' na pim dülh xi chu a'gat na pim jax ilhii'ñdha', gu' ba' na jax jix aa' gu Dios ja'p xi dhuukat japim, panaas ku pu cham tu' bhai'.

⁴⁵ Ku ba' gu' kam aaya' ji na pai' dhuuk jam tulhiiñchuda' guñ Gi'kora', na gu' ka matgilhia' na pim cham tu' ka'm nii'n, na gu' ka aagi'ñdha' gu Moises na pim cham tu' mi' pui' jüimchu' nat jax tu ua'nak. Sia kuñ gu' aañ tii cham aagi'n, gui' dho gi gu'x bhai' aagi'ñdha' ji. Gu xib pui'm aa' pim na pim panaas mi' pui' tu daa'ñchu' nat jax tu ua'nak. Chaam tu'r pui' ji jüimdam.

⁴⁶ Gu' no' pim mi' pui' jüimda' git nat jax tu ua'nak, ba ti jii'ñdha' pim git ji aañ jiñ bui cham jax ji chü'ji. Na gu' gu Moises aañ jiñ aagit jup kai'ch mi u'uan ta'm nat tu ua'nak na saak pu'ñi jumai bha jimda' nax io'm jir gə'kam ka'.

⁴⁷ Gu' ji na pim gu' ja'p xi dhuukat nat jax tu ua'nak, pui' ku pim ba' cham ti jügi'n nañ jax tii tu jam a'gi'n.

Gu Jesuus na mui'dhalhdhai gu koi' tu ja makia' gu mui'ja'tkam

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lk. 9:10-17)

¹ Ba' gatuuk na pui' ji' xi chu a'gimik gu Jesuus, ma jii baasi'n dir ja'k nam pai' gook ki'n jix chu mat ka', suudai' gə' suu'n na Galilea bhaan bipio', gio ba' suudai' gə' suu'n na Tibeeriyas bhaan bipio'.

² Ba' mui' ja'tkam mu oi'ñchu' am, nam gu' biipi' dir ba nii'n nax bhai' tu bua na tu'r jix bhai'm duukam, pui' na jax gux kako'kkam na ja duduadhi'ñdha'.

³ Ba' gu Jesuus jimüik bhammi jim jüip oidha' juraab na pai'x kotbora' ja biim gui' nam kaichu'.

⁴ Ba' moo jano' pik jup bar mia'n bhaan Paaskua ta'm nam pai' dhuuk tu piastat gu Israel kam ja'tkam.

⁵ Ba' mui' pix jax ji ai mit gu ja'tkam nat ba ja tii gu Jesuus gui' nam gatuuk dir mu jüimchu'. Ba' gu Jesuus xi chikka gu Piliip, jup titda:

—Jax jach ba' dui tu ja makia' dhi ja'tkam? ¿Tu'ch ki'n tu saba'da' gu koi' nach ja makia'?

⁶ Ku gu' pix jap titda ji, ea jax pik sap ti'ya', na gu' pux maat gu Jesuus na jax dhui tu ja makia'.

⁷ Ba'p kai'ch gu Piliip:

—Dho pu ni jax dhui dho, nach gu' cham mui' ua' gu tuumiñ. ¿Tu'ch gi ki'n jup tu saba'da' gu koi'? Sia ku chich chi moo tii ma chu ju ja'k xijum baik masaa'n, pu cham dho ja aix gu koi', sia ñich chi biix ka'm tu saba'lh nañ ji'k mai'chia' gu tuumiñ.

⁸ Ba' gu jumai mi' dhir ja'p bhai'p ji ñio Anrees tüigim, na pui'p jir nobii'n gu Jesuus, nar sipdhi'n gu Simoon Peegro, jup kai'ch ip:

⁹ —Muni tii ua' ji maa'n gu alhii jix chamaam gu paan gio gook gu boptop. ¿Tu' gip ja aix, nam gu' giilhim jir mui' dhi jaaduñ?

¹⁰ Ba' gu Jesuus jup ja titda:

—Ea na pim xi ja chiña' nam biix xi dharaibu'.

Ba' gui' xi ja chia mit ip. Ba' pix mi ja'p jup ji dharaibu mit sai' dhaam gu ja'tkam, na gu' ja'p moo joidham jup jix xa'ti' ka' bhai'. Alh moo siamrir mui' am dho ba' ji gu ja'tkam, jix chamaam bambhix jix cha'tman oo'm (5000) aix am dai gu chichio'ñ, gu u'uub gu' cham daaxix kam ji gam a'aalh.

¹¹ Ba' gu Jesuus nat jax daa gu paan xi chu taxchaabgidhak jix dhaam ja'k pix mui' ji ja maa gu noonbi'n. Ba' gui' mi' dhir pix nai'p ji ja maa mit gu ja'tkam nam mi ja'p pix ja'x dharaa. Gio mi' dhir gu boptop biix pix mui'p ji ja maa mit. Biix jam tu koi'mik nam ji'x ilhii'ñ.

¹² Ba' ja'xpix na xi ja nii'n gu Jesus nam jai' mi ja'p cham ka jugiokkar na mit xi' ba kakoob, jup ja titda gu noonbi'n:

—Jumpada' pim gu ta'tak na mit cham jugio jai' dhit mijja ja'p, na cham tu' kub mi' mai' gixia'.

¹³ Ba' gui'p ma chu jumaap jamit, mambhix daman gook bapaalh jamit ja susdui' gu ta'tak. Giilhim mui'p jum duu gux chamaan gu paan gio gu gook gu boptop.

¹⁴ Ba' gu ja'tkam na mit ti nat pui' ji' tu duu gu Jesus, jup kai'ch am:

—Dhi' ji bak jir di' gui' na saak bha jimda' na ya' bhaankamu'n tu a'ga' guch Gi'kora'.

¹⁵ Bix aixim ba ji chii mit, jup kai'ch am na sap jir am nam g'e'kam ki'n daasa' sia ku cham aa'. Gu' ji na gu'x maat gu Jesus nam jax kai'ch, ba' pu jii cham ji ja aa'fidhak baasi'n ja'k jix io'm oidha' daam na pai' cham jaroi' oiri.

Gu Jesus na joidham suudai' dhaam pix jimda'

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶ Ba' ja'xpix nat pai' ba ji dhidimpu, ba jii mit gu noonbi'n gu Jesus bhai' dhir oidha' juraab na pai'x kotbora'. Mummu mit ba juur na pai' g'e' suu'n gu suudai'.

¹⁷ Mi' dhir na mit jax bha tiitis kanuub ta'm, gamai' pu bhii mit bix suudai' dhaam silh baasi'n dir ja'k Kapernaum. Jix io'm bax chukgam ji gu'. Gu Jesus pui bhammi pai' pix mai'ch, cham pai' joiñ ba'.

¹⁸ Ba' na mit nammi gama ja'k ba ji bhii, giilhim jix io'm bhai' ji jib, bhai' ji gu'nguki gu suudai'.

¹⁹ Jix io'm gama ja'k irban pix iam na mit ba ji bhii nam pai' cham pum aa', ba ti mit gu Jesus na joidham bix suudai' dhaam pix tu' tui'dhi' na mui' ba jim, amuub ba ji bhii mi' nam pai' jii'mchu'. Gui' giilhim bhai' ji chooto'n jamit,

²⁰ gu' ji nat gu' jotmoda' mu nio gu Jesus, jup ja titda:

—jCha'pim totdon ka! Aa'ni' pix jup tui'dhi'.

²¹ Ba' gu noonbi'n jix bhai'm ilhdhak jup titda am na bhai' xi chisdia' kanuub ta'm. Ba' gu Jesus bhai'p xi chis, jotmoda' mit pu baasi'n dir ai cham jum ilhdham.

Gu ja'tkam nam ba ga'ngada' gu Jesus

²² Ba' buimgidhak bhammi dir ti niira am gu Jesus gu ja'tkam gui' na mit bhammi dir pup bii baasi'n dir, nam gu' ja nii'n na mit diil bhiji ja'k ji dhuu gu noonbi'n, cham tu' bix bha tis kanuub ta'm gu Jesus gui' na mit bhaan bha jii. Ba' cham ilhii'n am no't gatuuk dir diil bha jii, nam gu' daipu' maa'n mi' ka niidhat na se' suudai' dhaam gu kanuub.

²³ Ba' moo ampik jai' gama ja'k jup ba ai mit gu ja'tkam kaknub ta'm nam mu dir ja'k jii Tibeeriyas, nar mia'n bhai' dhir oidha' juraab na pai'x kotbora', nat pai' xi chu taxchaabgidhak gu Jesus nat tu ja maa gu ja'tkam.

²⁴ Gu' ba' na gu' cham pai' aajim gu Jesus nam ti niira, ni gu noonbi'n kum cham pai' joiñ nam mu namkipu', ba' na mit jax bha tiitis kaknub ta'm, pu jii mit bhammi dir ja'k Kapernaum na mit ba gaagam.

Gu Jesus nap kai'ch nar jix dhaam kam gu koi'

²⁵ Ba' na mit jax bhammi dir tiitis baasi'n dir gu ja'tkam, bhai' pix ja'p ji chii mit gu Jesus, ba'p titda am:

—zPaa pich dhuuk yammi dir ja'k tis jiñ jaduun? Aach bhammi dir tiim niiraimik.

²⁶ Ba'p ja titda gu Jesus:

—Tu' silhkam jañ ya' pu jam tiida' na pim jax kai'nikam jiñ gaagim jiñ jaaduñ, na pim giop bax bhio' dho. Gu' ni ji'x ji ku pim xim ga'nga na jax jir jum duukam nañ ba' bixchu'x aichu'n nañ pu tu duña' na tu'r jix bhai'm duukam, no'n jaxji g'e'kam kat ba' pui' tu bua, ka' ba' gu' cham.

²⁷ Moo pim cham gam irdat oipoda'n jaaduñ. Xim ga'ngada' pim na pim jax ja'k duuji bia'ka' gu koi' na cham tu ju'ngi, cham tu' na pim dai bhaan titi'fichoka' gu koi' na ampix tu ju'ngi na ki'n jum guguuxi'n dhi jam tutku'. Gu' ja'ppi na pim xim ga'ngada' ji na jax ja'k gammiji jam a'm ba ti niidhidha' guñ Gi'kora' na pim ba' ba bia'ka' gu koi' gui' na cham tu ju'ngi. Aa'ni' dho tu maak no' jaroi' soi'm ilhdhat jiñ chaan, nat gu' pui'n chiidak bhañ joot guñ Gi'kora'.

²⁸ Ba' bhai' ji chikka mit, jup titda am:

—zJax gi ja'k jix bhaai' nach dhuuji mi' pui' jimia' na jax jix aa' gu Dios?

²⁹ Ba'p ja titda gu Jesus:

—Dho dai na pim bix jam jujur ki'n ti jügi'ndha' aañ jiñ bui nar silhkam nat gui' bhañ joot.

³⁰ Ba'p titda am ip gio:

—Dho ea nap maa'n jup duña' gu tu' nar jix bhai'm duukam jich ni'fichudat nach tu' cham pai' ni'iñ, nach ba' ti jügi'ndha' aap jum bui no' baabui'r silhkam nap jax kai'ch.

³¹ Ja'p na jax jum kai'ch mi u'uan ta'm nat tu ua'nak gu Moisees na saak mu pai' oirit gampix ja biim gu jai'ch bopxikat nabap tanoolh ja maakda' gux dhaam kam gu koi' gui' na saak manaa ti'ka'.

³² Ba'p ja titda gu Jesus:

—Tu' silhkam jañ ya' pu jam tiida', matgam dhi' alh ja'p moo pu cham jum a'ga ji na pim aapi'm tu' aa'. Na gu' cham tu' diil gu Moisees na ja maakda' gux dhaam kam gu koi', guñ Gi'kora' ji na ja maakda', ku gu'r maa'n ji na jax ju'ngida'. Gu' matgam dhi'

nañ aañ xib ya' aa' nañ jax chu'm tu maak bhaankamu'n guñ Gi'kora', jir jix kii' koi' ji na pu cham tu ju'ngi.

³³ Ba' gu koi' na Dios tu maak, jir bhammi kam jix dhaam. Aañ ba' ya' ja mattuda' gu ja'tkam na jax ja'k jix bhaai' nam duñia' na ba' ja makia' gu Dios gux dhaam kam gu koi' gui' nam ki'n gammiji pu ba duduaka' gu ja i'ii'mda' bhaan.

³⁴ Ba'p titda am:

—Ea nap jich makia' gu tu' pux kii' koi' nap aa'.

³⁵ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Aañi' dhor di' gux kii' koi' nar jix dhaam kam. Ba' gu jaroi' no't ba ti jii'ñ aañ jii'ñ bui, ja'p ji buusnia' na cham ka bhio'm ka', ni ku cham ka tanoom ka', na gu' gammiji bhaan ba ti niidhidha' guñ Gi'kora'.

³⁶ Ku gu' jai' dhit cham ti jii'ñ japim ji no't gui' bhañ joot, sia kuñ gu' ti jam niifichudat jup tu bua na tu'r jix bhai'm dukam.

³⁷ Dai gui' nat jii'ñ kii' ja'k ja jujurtuda guñ Gi'kora' nam ba' siamrim guguuxi'ñ nam ti jii'ñdha' aañ jii'ñ bui, ba' aañ mi' dhir ja guguuxdha' cham jax ji chi'ji.

³⁸ Na ñich gu' aañ cham tu' jax kai'ñkam bha jii' bhammi dir jix dhaam nañ ya' e'jeji bix aixim ba ji chu buimia' nañ jax ilhii'ñ diih, gu' ja'pji nat jax pix jii'ñ chi'n ji gui' nat bhañ joot.

³⁹ Na gu' guñ Gi'kora' ja'pni ja'k jix aa', na gui' nat jii'ñ kii' ja'k ba ja jujurtuda nam ba ti jii'ñdha' aañ jii'ñ bui, jix aa' nam gammiji bañ kaichgida', na ba' jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n, cham ja tulhiiñchuda' iñ, dai nañ pu ja baidhika'x dhaam ja'k.

⁴⁰ Gio ba' ja'pni ja'k moop jix aa' guñ Gi'kora' nat bhañ joot, na bix gui' nam jii'ñ kii' jix maatit jii'ñ k'ee, no' mit ba ti jii'ñ nar silhkam nañ jax tu a'gada', gammiji ja a'm ba ti niidhidha'. Aañ ba' ja baidhika'x dhaam ja'k na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n.

⁴¹ Ba' pix am bhaak jamit gu g'e'g'erkam Israel kam nap ja titda gu Jesusus: “Aañ jir di' gux kii' koi', nañ gu' bhammi dir jim jix dhaam.”

⁴² Bhai' ji ñiokbo mit, jup kai'ch am:

—Jax ku ba' pui' kai'ch dhi jaduun'? Jax aar di' gu Jesusus tiigim, maraa'n gu Josee, gio gu di'ñi'ñ jach jup jix maat ip? Jax gi ji ku ba'p jich chitda: “Aañ bhammi dir jim jix dhaam?”

⁴³ Gu' ji na gu' ja k'ee gu Jesusus nam jax kai'ch, ba'p ja titda:

—Moo pim cham tu' bhaan ñiokboda'ñ jaaduñ.

⁴⁴ Na gu' cham jii'ñk'at ti jii'ñdha' gu jaroi' aañ jii'ñ bui no' cham pui' ja'k jurtu'n guñ Gi'kora' nat bhañ joot, nañ ba' aañ mi' dhir

baidhika' git jix dhaam ja'k jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n.

⁴⁵ Na gu' pui' ja'k tu ua'ñix mi u'uan ta'm nat pai' tu ua'nak maadit gui' nam bhaankamu'n ya' ja'p tu a'gimik guñ Gi'kora' bijik, nap jum kai'ch: “Gu Dios bix ka ja mattuda' na jii'ñ ja'tkam gu ñio'ki'ñ.” Ba' dhi' ja'pni kai'ñkam jup jum kai'ch, na gui' nam jii'ñ k' bix ja jujur ki'n jix biiñak ka' buiñor guñ Gi'kora', diih pix bhai'x maatit ji kaaya' am nañ jax tu ja a'gi'ñ.

⁴⁶ Ku gu' guñ Gi'kora' cham jaroi' ni'ñ ji gu maaxik, na gu' giilhim jir jix uañ. Dai aañ ji nañ ba' ni'ñ, nañ gu' bhammi dir jim jix dhaam na pai'p tu'ii'.

⁴⁷ Tu' silhkam jañ ya' pu jam tiida', gu jaroi' no't ba ti jii'ñ aañ jii'ñ bui, gammiji bhaan ba ti niidhidha' guñ Gi'kora'.

⁴⁸ Na gu' aañ jir di' gux kii' koi' gux dhaam kam.

⁴⁹ Jir silhkam dho nam tu koi'mik gu mana gu bijik dir kam jano' nam mummu oipimik gampix, ku gu' pui' pix jup koi mit ji.

⁵⁰ Gu' aañ gux dhaam kam gu koi' nañ aagit jup kai'ch, pu cham tu ju'ngi ji. Ba' gu jaroi' no't na jugia', cham ka tu mumkida' gu ii'ndagaram bhaan.

⁵¹ Na gu' kai'ñkam aañ pix jir di' gux kii' gu koi' nar jix dhaam kam, na ba' gu jaroi' no't pu'ñi ba tu juu, gammiji ba duaka' gu ii'ndagaram bhaan. Na gu' dhi'ñi dhi koi' nañ aañ tu maak, jir jii'ñ chuuku' na ñich bha ja maakim nam tu jugia' bix na jii'ñ gu ja'tkam, nam ba' ki'n gammiji pu ba du-du-aka' gu ja i'ii'mda' bhaan.

⁵² Ba' gio bhai'p ji ñio mit gu g'e'g'erkam Israel kam, jup kai'ch am:

—Jax ba'm aagit jup kai'ch dhi jaduun'? Jax gi dhuip jich makia' gu tukga'n nach tu jugia'?

⁵³ Gu' ji na gu' ja k'ee gu Jesusus na mit giop ba ji ñiokbo, ba'p ja titda:

—Tu' silhkam jañ ya' pu jam tiida', gu jaroi' no't cham tu juu dhiñ chuuku' gio no't cham tu ii guñ i'ñi, aañ na ñich jix dhaam dir bha jii, cham tu' bhaan ti niidhidha' guñ Gi'kora'.

⁵⁴ Na gu' gu jaroi' no't ba tu juu dhiñ chuuku' gio no't ba tu ii guñ i'ñi, gammiji bhaan ba ti niidhidha' guñ Gi'kora', nañ ba' aañ mi' dhir cham tu' ka tulhiiñchuda', dai nañ pu baidhika'x dhaam jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n.

⁵⁵ Na gu' dhiñ chuuku' gio dhiñ i'ñi, jir di' pix gux kii' koi'.

⁵⁶ Ba' gu jaroi' no't ba tu juu dhiñ chuuku' gio no't ba tu ii guñ i'ñi, maap bach k'ek'ek'ek' ich gook dit.

⁵⁷ Ba' pui' na jax guñ Gi'kora' na cham tu mumki, aañ pui' cham jup tu mumki, nañ gu' bhammi dir jim jia. Ba' gu jaroi' no't ba tu juu dhiñ chuuku' gio no't ba tu ii guñ i'ñi

nañ jax ba kai'ch, cham ka tu mumkida' ip gu i'ndagaram bhaan.

⁵⁸ Aañi' ji nañ ba'r di' gux ki'i' koi' nañ bhammi dir jim jix dhaam, cham tu' pu chu'm na gu manaa nam jax chu'm koi'mik gu bijik dir kam gu jam bopxikat na mit pui' pix jup koi. Gu' matgam no't jaroi' ba tu juu gu koi' nañ aañ jax chu'm tu maak, gammiji ba duaka' ji gu i'ndagaram bhaan.

⁵⁹ Ja'pni tu ja a'gi gu Jesusu gui' nam mi'p tu'ii' Kapernaum nam pai' tu chiopi' gu Israel kam ja'tkam.

Gu Jesusu na ba ja aagi'ndha' gu ja'tkam na jax ja'k jix bhaai' na gammiji ja a'm ti niidhidha' guch Gi'kora'

⁶⁰ Ba' mu'i' jai' dhit gui' nam kaichu' gu Jesusu giilhim jix xijaim ilhii'n am gu pui' nat jax tu a'ga, jup kai'ch am:

—¿Jaroo gix maati' jup ba kai, na gu' giilhim jix xijaim kai'ch?

⁶¹ Gu' ji na gu'x bhai'x maat gu Jesusu nam giilhim jix xijaim ilhii'n na jax tu ja a'gidhimik, ba'p ja titda:

—¿Giilhim jix xijaim kai'ch iñ aa panaas na pim xiñ kəpə?

⁶² ¿Jax japim ba'm duñia' no' gu' aañ nat bhañ joot guñ Gi'kora' nañ ya' ka tu a'ga, jotmoda' bha'ñi pu tis jañich bhijimmini ja'k jix dhaam na ñich pai' dñir bha jii?

⁶³ Dhi' moo jam a'm jum aa' ji na pim ti jii'ndha' bñix jam jujur ki'n nañ jax jam titda na ba' jam tajaandha' guñ Gi'kora' gux Dhuudu' kam jix Uañ I'i'mda' na pim ba'x mat ka' na jax ja'k jam a'm ti niidhidha'. Na gu' gu dñil pix cham ji'xkat machia' pim, na gu' dai gu tu' ya' kam dhi oi'ñga'n na pim bhaan titi'ñcho.

⁶⁴ Pui' na jax aapi'm jai' dhit na pim gu' cham tu' bñix jam jujur ki'n ti jügi'ñ aañ jññ bui.

Ba' dhi' na pui' ji' kai'ch gu Jesusu, na gu' bñipi' pux bhai'x mat ka' nam jax chu'm cham bñix ja jujur ki'n ti jügi'ñdha', ja'p na jax gu' na jaroi' maaxik küsa' nam boi bhñichdha'.

⁶⁵ Mi' dñir ba' giop xi ja ti'ñchoix na jax ba ja titda, jup kai'ch:

—Kai'ñkam cham ji'xkat ti jii'ndha' aañ jññ bui gu jaroi' no' cham pui' ja'k jurtu'n guñ Gi'kora'.

⁶⁶ Ba' jano' dir mui' cham ka kaichgida' am gu Jesusu gui' nam ka kaichgit, cham pai' ka a'jida' am.

⁶⁷ Mi' dñir ba' ja'xpix na mit dñil mi' ji bii gu mambhñix daman gook gu noonbi'ñ gu Jesusu, xi ja tikka no'm pui'p bax oo'n nam kaichgida', jup ja titda:

—¿Aapi'm aa pui' cham jup kam guguuxi'ñ na pim jññ kaichgida'?

⁶⁸ Ba' bhai' ji ñio gu Simoon Peegro, jup kai'ch:

—¿Paach gi chi ba' ja'k jup bhñiya'? Na gu' cham jaroi' ja'xbui'r gə'kam na jax aap jich jaduun nach aagi'ñdha' na jax ja'k gammijich a'm ti niidhidha' guch Gi'kora'.

⁶⁹ Gu' aach dai aap pix bhai' bam niidhim ji, na chich gu' bñix jich jujur ki'n ba ti jii'ñ aap jum bui, nach gu' bax maat nap aap jir di' guch Xoi'kam nap jir Maraa'n gu Dios nat bham joot.

⁷⁰ Ba'p ja titda gu Jesusu:

—Dho pu kai'ñkam jañich dho jam guguux aapi'm mambhñix daman gook na pim jir jññ ñoonob ka'. Gu' ji na gu' maadi' cham pui' ilhii'ñ, na gu' dai mu ja'k tukgi'ñ gu ja'ook.

⁷¹ Ba' dhi' na pui' ji' kai'ch gu Jesusu, gu Judas Iskariote maraa'n gu Simoon Iskariote na aagit jup kai'ch, na gu' dhi'r di' maadi' gu mambhñix daman gook gu noonbi'ñ na maaxik küsa' gatuuk nam boi bhñichdha'.

7

Gu jajaa'nni'ñ gu Jesusu nam cham ti jügi'ñdha' buiñor

¹ Bhai' ba' pu oirida' gu Jesusu Galilea, cham jimmda' bhammi ja'k Judea, na gu'x maat nam bhai' ga'ngada' gu gə'gə'kam Israel kam nam jix chu chiañik nam mu'aa'.

² Ba' moo jano' pik jup bam aajim nam pai' dhuuk tu o'namtarda' gu Israel kam ja'tkam, nam soi'm ilhdhat tu piastatda' xi-jum baik tanoolh.

³ Ba'p titda am gu jajaa'nni'ñ gu Jesusu:

—¿Gu' aap jax kup ba' ya' oiri? ¿Cham bhai' aa nap mui' xi jimia' bhammi Judea nam ba' gu'p jum ni'i'ñdha' gu ja'tkam nap ji'k tu' jax bua gui' nam kia'pix bam guguuxi'ñ nam jum kaichgida'?

⁴ Na gu' cham tu' ixchuixim tu a'gada' gu jaroi' no'x aa' nam kaichgida'. Aap dho pik saak jir gə'kam ji, dho gu' dhi'm aa' ji nap mu jimii bñix aixim tu duñia' ja ni'i'ñchudat gu mui' ja'tkam nam ba' ti jii'ñdha' aap jum bui.

⁵ Ba' dhi' nam pui' ji' titda, nam cham ti jügi'ñ buiñor sia kum ti mia'n jir jum jajaa'nnim.

⁶ Ba' bhai' ji ñio gu Jesusu, jup ja titda:

—Chakuim ai ji matgam na pai' dhuuk tu daaxix nam machia' gu ja'tkam nañ jir gə'kam. Gu' pui'ñ ilhii'ñ japim na jax aapi'm na pim mu ja'p pai' xi jimia' pai' na pim duuk ilhii'ñdha'.

⁷ Aañ matgam giilhim xiñ bhaamki'ñ am ji gu ja'tkam nañ xi ja aagi'ñdha' nam jix buam pix tu buada' na jax cham jir am. Gu' no' cham tu' bhaan tu a'ga jaroi' ja'p na jax aapi'm, ¿tu'm gi ki'n bia' nam bhai' ji jam bhaamkidha'?

⁸ Aapi'm dñil mui' xi jimia' bhammi na pai' tum o'namta' no' pim mur jimdam kat jup kai'ch. Aañ ya' pix ka oiri sia bhiji pai' jax tum bua, nat gu' kai'ñkam chakuim ai na

pai' dhuuk tu daaxix na matgilha' nañ jir gè'kam.

⁹ Dai pu'ñi pix xi ja tìdak mi' ji bii Galilea.

Gu Jesuus na bhammi ba aaya' na pai' tum dar o'nam tir

¹⁰ Ba' dñih bhammi ja'k ji dhuu mit gu jajaa'nñi'ñ, gu Jesuus ba' gatuuk mui'p ma jii jix ixchuixim na ba' cham jaroi' mat ka'.

¹¹ Ba' gu gè'gèrkam Israel kam bhammi ja'k tii ga'nga am, jup kai'ch am bha ja'p oipot:

—¿Paa ja'k jax chu'ii' gui' na ja'p moo gè'kam jum taat ka'? ¿Cham aa ya' pai' oiri?

¹² Gam gu ja'ppix ja'tkam bha ja'p oipot jum ñiñiokboixi'ñ am. Ji'ma'n jup kai'ch am: "Joidham jir jix bhai'kam." Jai'm maakam jup ihii'ñ, jup kai'ch am: "Chaam tu', ja'ppi na jax dhuu ja iatgi'ñ gu ja'tkam."

¹³ Ku gu' gu ja'tkam nam a'ga gu Jesuus, cham tu' ji nam ji ja kaixdhat gu gè'gèrkam, nam gu'x ja iibhi'ñ.

¹⁴ Ba' na pai' bar irban na bhai' tum dar o'nam tir, bhammi ba ai gu Jesuus gè' chiop, miji baakik bhai' ji chu ja a'gi gu ja'tkam.

¹⁵ Ba' mi' pui' pup tu'ii' am gu gè'gèrkam na mit kai na giilhim jix bhai' xi bua na xi chu a'ga, ba'p kai'ch am:

—¿Jax ba' duukat bixchu'x chu maat dhi jaduun nach moo cham ji'xkat ya' pai' ñii'ñ na tum mamtuxi'ñ?

¹⁶ Gu' ji na gu' ja kèè gu Jesuus nam jax kai'ch, ba'p ja titda:

—Dho gu' cham tu' aañ dñih ji nañ jax ihii'ñ nañ ya' tu jam a'gi'ñ, gu' matgam gui' ji nat bhañ joot nar ñio'ki'ñ dhi' nañ ji'k jax tu a'ga.

¹⁷ No' jaroi'x maachim na mi' pui' jimia' na jax jix aa' gu Dios na tui'ñgida', ba mat-tuda' na Dios jir ñio'ki'ñ nañ jax tu a'ga, cham tu' aañ dñih pix nañ jax ihii'ñ.

¹⁸ Na gu' gu jaroi' no' dñih pix nai' tu a'gim na jax ihii'ñ, cham tu'r pui' ka', na gu' dai nax aa'nda' nam pix bha niidhidha' gu ja'tkam. Gu' ji no't jumai mu joot, no' mi' pui' tu daa'ñchu' na ba'r silhkam ka' na jax kai'chdha', na gu' bhaankamu'n pix tu a'gidha'.

¹⁹ Ja'p na jax gu Moisees nat bhaankamu'n tu ua'nak guñ Gi'kora' na pim jax ja'k tui'ñgida', gu' ji na pim gu' sia gui' ja'p xi dhuukat, cham tu' mi' pui' jiiim japim nat jax tu ua'nak. Gu' ba' aañ pu'ñi ip xib, tu' pix jam jaaxmakar jii ihii'ñ japim, dai na pim bax chu chiañik nam jii mu'aa'.

²⁰ Ba' bhai' ji ñio mit gu ja'tkam, jup kai'ch am:

—Iat ap dho. ¿Jaroo gi pai'p jix chu chiañim nam jum mu'aa'? Ja'ppi nam a'm jup tui'dhi' gu ja'ook na ba' jax ña pix ba tu tatda'.

²¹ Ba'p ja titda gu Jesuus:

—¿Gu' jax ji na ba' jano' na pai' dhuuk cham tum juanda' na ñich xi dhua'ñ maa'n gu jaduun mi' pui' pup tu'ii' pim?

²² ¿Na ba' gu' aapi'm sia ja matgilha'ñdha' gu a'aalh pui' xi kai'chit na cham tum juanda'? Na gu' dai na pim mi' pui' tu daa'ñchu' nam jax tu bua't gu bijik dir kam gu jam bopxikat nat ba' moo gu Moisees jup ba tu ua'na.

²³ ¿Gu' aapi'm ba' cham jum ñii'ñ ji jia gu pui' na pim tu buada'? ¿Ihii'ñ japim aa na cham xidhuu, ka' dai aa gui' nañ tu' jax buada' aañ na ba'x xidhuu na pimit ba' giilhim bhaak jano' na ñich xi dhua'ñ gu jaduun nax ka'ook kat?

²⁴ Nidhix kam ji na pim a'gada' gu tu' no' pim ihii'ñ na cham jir am, cham tu' na pim kuupit tu a'gada'.

Gu ja'tkam nam tiim ti tikkada' no' gu Jesuus jir di' guch Xoi'kam

²⁵ Ba' jai' dhit gu bhai' kam Jerusaleen jup kai'ch am:

—¿Cham aar di' nam saak ti gaa'ñchu' nam jix chu chiañik nam mu'aa'?

²⁶ Ti' nam ba' cham juan na mi' tu a'gichu'. Moo chi ba ti jügi'ñ am gu gè'gèrkam nar di' guch Xoi'kam.

²⁷ ¿Gi jax dhuukat ba'p jix maati' nar pai' kam? ¿Cham aa gu' cham maati' ka' git na pai' dhir buusnia' no'r di' ka' git guch Xoi'kam?

²⁸ Ba' na mi' ka tu a'gichu' gè' chiop gu Jesuus, ba ja kai nam jax kai'ch, ba'p ja titda gè' ki'n nam ba' biix kaaya':

—Cham tu' ji na pim jii maat matgam nañ jir pai' kam, na pim gu' cham maat na ñich jumai bhaankamu'n bha jii, na pim aapi'm cham maat nax bhai' nam buiñor jix biiñak ka' biix na ji'k ja'tkam.

²⁹ Dai aañ na ñich bhammi dir bha jii na pai'p tu'ii' nat bhañ joot nañ ba'x maat.

³⁰ Ba' jai' dhit cham ja ko'raaru nat pui' ji' xi chi gu Jesuus, aa'nda' git nam mi' pu buuplhia', gu' ja'ppi na gu' panaas ku alh ja'p cham jax jix bhaai' nam dooda', gu' ja'ppi nat chakuim ai na pai' dhuuk daaxix nam dagia'.

³¹ Kum ti gu' pui' pix mui' ja'tkam jup ti jii'ñ ji buiñor, jup kai'ch am:

—¿Jax gi chi ja'k tu buidha' guch Xoi'kam na pai' dhuuk ya aaya'? ¿Cham aa pu'ñi pix na jax ba tu bua dhi jaduun na ji'k tu'r jix bhai'm duukam?

Gu pariseos nam mu ja jootsa' gu tutpilh nam buuprapu' gu Jesuus

³² Ba' ampix ja kai mit gui' nam pariseos jum tiiti'nda' nam mi' ka tu a'ga gui' nam kia'pix am ba ti jügi'ñ buiñor gu Jesuus. Ba' gui' nam jir ja gè'gèrkam tuk gui' nam mu ja'p tu juan chichio'p gio gu pariseos, maap

jum daagik mu ja joot jamit gu tutpill nam sap buuprapu'.

³³ Gu' ji na gu'p ja titda gu Jesusus na mit mu ba ai nam ti bax buuprak:

—¿Jax japim ba'p jiñ dhuñia', nañ gu' ya' pix buusnichu'? Ja'p pik ba ji jiñ chi matgam bhammi ja'k buiñor gui' nat bhañ joot,

³⁴ na pim pai' cham kañ chigia' sia pim ti bañ ga'nga. Na gu' giilhim jix xijai na pim jax dhuuji aaya' nañ pai' bap tui'ka'.

³⁵ Ba' ni ji'x ku mit jix maatit kai gu gè'gèrkam Israel kam na jax kai'ñkam jup ja titda. Mi ja'p jam tiim ti tikka dñil, jup kai'ch am:

—¿Paa ba' ja'k tu aagat jup kai'ch na jimia' kuch ba' pui' cham ka tigia' sia kuch ti ba ga'nga? ¿Ka' moo bhammi dir ja'k aa bhüya' momkoran nam pai' ja'k oi'dha' gui' nam pui'p tu jim na jax aach ya' kam Israel, gui' nam griago ñi'ook ki'n jup tu a'ga, na ba' jai' bhammi dir ji kiichai bha ja'p nai' ji chu ja a'gidha'?

³⁶ ¿Ka' jax gi kai'ñkam jup kai'ch ji na ba'p jich chitda: "Na pim pai' cham kañ chigia' sia pim ti bañ ga'nga, na gu' giilhim jix xijai na pim jax dhuu aaya' nañ pai' bap tui'ka'?"

Gux kii' gu suudai' gui' na cham ga'ki

³⁷ Ba' jano' nam ba' moo ba tiimu' nam tu piastat gu Israel kam ja'tkam, mi ja'p kikbuk jup ja titda gu Jesusus gè' ki'n nam ba' ðix kaaya':

—No' jaroi'x chanoom, jum aa' na soi'm ilhdhaiñ chañia' gu suudai' na ba' tu i'ya'.

³⁸ Na gu' jaroi' no't ba ti jiñ' aañ jiñ bui, gammiji bhaan ba ba'punda' gux kii' gu suudai' na cham tu ga'ki, na ki'n cham ka tu mumkida' gu ii'mdagaram bhaan, na jax bam kai'ch mi u'uan ta'm nat pai' tum ua'nak bijik.

³⁹ Ba' dhi' na pui' ji' ja titda gu Jesusus, gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' na aagat jup kai'ch na bhaan bam tajaana' gu jaroi' no't ba ti jiñ' buiñor. Na gu' chakui ja a'm tajaani'x ka' jano', nat gu' chakui muukik giop bam mu dir koi'ñga'n tir gu Jesusus.

Nam ba bhaaku' gu ja'tkam nam cham maa'n ñi'ook jup duuka'

⁴⁰ Ba' jai' dhit miji ja'p sasgidhan jup kai'ch am na mit kai na pui' ji' ja titda gu Jesusus:

—Dhi' dho bak jir di' na saak jai'chdñilhia' na bhaankamu'n jup ba tu a'ga guch Gi'kora' ja'p na jax saak gu bijik dir kam.

⁴¹ Ji'ma'n maakam jup ilhii'ñ am, jup kai'ch am:

—Ja'pji na pur dhi' guch Xoi'kam.

Gu' ji nam gu' jai' cham ti jügi'ñ, jup kai'ch am:

—¿Jax dhuu mi' pai' dhir jup ba ji buusnia' Galilea guch Xoi'kam?

⁴² Na gu' pum kai'ch mi u'uan ta'm gu ñio'ki'ñ guch Gi'kora' na saak guch Xoi'kam Beleen maaxilhia' nar pai' kam gu Dabii gui' nar gè'kam kat bijik, gio na saak maadit jax chu'm nar boxii'ñ.

⁴³ Ba' cham maa'n ñi'ook jup bua am nam ti xi chu a'ga, nam gu' jai' ti jügi'ñ nar silhkam na gu Jesusus jir di' guch Xoi'kam, jai' gu'x bhaamut pix kèè am ji,

⁴⁴ dai nam pix am jix buuprak nam gu' cham kaim gu pui' na jax ja'k tu a'ga. Ku gu' cham jum guguux jamit ji nam buuphia'.

Na giilhim joidham xi buada' gu Jesusus na tu a'gada'

⁴⁵ Ba' pui' gio mi'p ba ai mit gu tutpill na mit mui' ti ja joot gui' nam jir ja gè'gèrkam tuk gui' nam mu ja'p tu juan chichioip gio gui' nam pariseos jum tiiti'nda', nam sap buuprai mu bhüika' git gu Jesusus. Ba'p ja titda am:

—¿Jax ku pim ba' pui' bha ja'k jüim? ¿Gi nach jup jam titda na pim buuprai bha bhüika'?

⁴⁶ Ba'p kai'ch am gu tutpill:

—Jax dhuu na giilhim jix bhai' xi bua na xi chu a'ga. Cham ji'xkat jaroi' pui' kèèkèt ich.

⁴⁷ Ba'x bhaakut bhai' ji ñio mit gu pariseos, jup kai'ch am:

—¿Aapi'm aap ba jam iatgi?

⁴⁸ ¿Jaroo pim gi ñii'ñ na ba ti jügi'ñ buiñor gui' nam ji'k jir gè'gèrkam piam gu pariseos?

⁴⁹ Dai gui' nam ji'k cham maatit kèè gu ñio'ki'ñ guch Gi'kora' nat jax tu ua'nak gu Moisees mi u'uan ta'm nam ba' alh ja'p jix kaim gu ja biim tu'm. Ku gu' dhi' cham maati' ji na tu' jax ja duñia', na gu' ka ja tulhiñchuda' guch Gi'kora'.

⁵⁰ Ba' mi' dhir ja'p bhai' ji ñio gu Nikodeemo na pui'p ja kaichgida' gu pariseos, gui' nat maa'nim tukaa'ñ cha'm mu jimük nat ti'mirak gu Jesusus mu na pai' tibiaput, jup ja titda:

⁵¹ —¿Gu' jax japim ba' ti xi ilhii'ñ na pim dooda' git? Na gu' maakam ja'k tu daaxix mi u'uan ta'm na saak cham bhai' nach pu ti'ya' na cham jir am nat tu' jax dhuu gu jaroi' no' cham dñil tu aa'.

⁵² Ba' giilhim bhaak jamit nat pui' xi ja ti'i'n, jup titda am:

—¿Aap jup jix ja oi'ñ aa gu Galilea kam ja'tkam? Jix bhai'p tu jifñkai'ñdha' gu ñio'ki'ñ guch Gi'kora' nap ba'x mat ka' nat chakui jaroi' mi' dhir buus na bhaankamu'n tu a'gimik guch Gi'kora'. ¿Ka' xib ba' moop bax bhai' aa nat mi' dhir ba ji buus?

Gu ubii nat mai' xi buak gu binga'n jumai oi

⁵³ Mi' ba' pui' xi kai'chimik ma tu kookxim jamit mu ja'p ja kikia'am.

8

¹ Gu' ba' gu Jesusus jup ba tibiapum baasi'n ja'k oidha' ta'm nam pai' Oliibus ki'n jix chu mat ka', na pai'm jüpi'ñka'.

² Ba' buimgidhak jix dha'npam jix chu maaxirik giop mi'p ba ai gë' chiop. Ja'xpix ba' na mit jix lo'm mui' mi' xi ai gu ja'tkam buiñor, mi ja'p ji dhaibuk bhai' ji chu ja a'gi.

³ Gu' ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'n gu Dios, gio gui' nam pariseos jum täiti'nda', mu pai' ji chiügik jamit maa'n gu ubii na jumai pix ba oi'ñchu' gu maa'nkam, cham tu' gui' nat jaroi' oi biipi' dir. Mi ja'p ba kiis am ja saagi'n,

⁴ Ba'p titda am gu Jesusus:

—Aach bha baidhak dhi'ñi ubii nach ñii'ñ na cham jir am na pui'm bua't oirida'. Na gu' dhi' ti biina', dai nat mai' xi buak jumai ba oi'ñchu' gu maa'nkam.

⁵ Na gu' gu Moisees nat tu ua'nak pui'm kai'ch nach sap ja koo'nda' ja ma'yasat joodai ki'n gu pu chu'm gu u'uub. ¿Aap jax kai'ch, mu'aa'ch aa'?

⁶ Ba' dhi' nam pui' ji' titda gu Jesusus nam mi' pix mamti no't sap moo bhai' bhaankamu'n ji ñio, nam ba' ba iattulhdha' ja bui gu gë'gërkam Israel kam no't jax dhuuk cham pui' ja'k ti na jax tu daaxix. Gu' ji na gu' cham ñiok gu Jesusus, dai nat gan ji mugia, mi' pix ja'p xi chu u'uan nobii'ñ ki'n dhiir ta'm.

⁷ Gu' ji nam gu' kiasaim nam tikkatu'. Ba' bhai' xi ja tiügik jup ja titda:

—Aa dho bhai' xi mai'ñña' ku gi biipi' gu jaroi' maadit na cham ji'x ua'tulhdhix.

⁸ Mi' dhir ba' pui' xi chiügik gio nai'p ji mugia, maa'n na jax tu u'uantu'.

⁹ Gu' ba' na mit kai nat pui' ji' ti gu Jesusus, gampai' ji dhuu mit, nam gu'x maat nam giilhim jix u'ua'tulhdhix. Cham jamit ba' pai' ka tikka, dai na mit pix ji bubuax xi'lhim biipi' kat gui' nam jir jagi'gir. Biix jamit pu bubua, diilh dai gook jamit mi' ji bii gu Jesusus gio gu ubii.

¹⁰ Ba' nat gio bhai'p ji chi ti gu Jesusus, ampix tu ju', nim maa'n maa'nkam ku pai' tu jai'ch gu mui' nam mi' kap tu't, dai diilh gu ubii pix mi' kiik. Ba'p titda:

—¿Paa mit ja'k bhi' gui' nam ya' pix jix baabui'm ka kai'ch nam saak xim bhaamki'ñ? Cham dho bak jax ka xim doodam am jia.

¹¹ Ba'p kai'ch gu ubii:

—Cham dho chi jia.

Ba'p titda gu Jesusus:

—Dho aañ ba pui' ip, cham bia' iñ nañ jax jum täida'. Ba jimia' ap, dai nap cham kam ua'tulhi'ñdha'.

Gu Jesusus na joidham gë' tanoor ya' dhi oi'ñga'n

¹² Ba' gio bhai'p ji chu ja a'gi gu Jesusus gu ja'tkam, jup ja titda:

—Aañ jir di' gui' na joidham gë' tanoor ya' dhi oi'ñga'n. Gu jaroi' na bañ kaichgida', cham tu'x chugkam kir kap tui'ñgida'. Joidham jix chu maax kir ba oirida', na gu' ba machia' na jax ja'k mi' pui' jimda' na jax jix aa' guñ Gi'kora'.

¹³ Ba'p titda am gui' nam pariseos jum täiti'nda':

—Jax dhui na gu' aap diilh nap jum a'mkam ñiok. Dhi' cham tu'r pui' ji matgam, na gu'r iatda' ka' no'ñ diilh jiñ a'mkam tu a'gim.

¹⁴ Gu' ji na gu'p ja titda gu Jesusus:

—Dho gu' cham jax bua ji sia kuñ diilh jiñ a'mkam ñiok, na gu'r pui' nañ ji'k jax kai'ch, nañ gu'x maat na ñich pai' dhir bha jii gio nañ pa ja'k jim. Aapi'm na pim gu' cham maat nañ pai' dhir ja'k jim gio nañ pa ja'k bhichu'.

¹⁵ Gu' ja'p jum aa' pim na pui' na jax aapi'm na pim pu tu buada' na pim diilh jax ilhii'ñdha', cham tu' na jax jix aa' guñ Gi'kora'. Gu' aañ matgam cham tu' pui' ji,

¹⁶ na gu' nañ ji'k jax ilhii'ñ nañ ti'idha' sia nar pai' dhuuk, jir pui' ka', na gu' cham tu' aañ diilh jup kai'chidha', gu' matgam guñ Gi'kora' ji nat bhañ joot.

¹⁷ Dho na pim jax bax maat mi u'uan ta'm na tu ua'ñix na saak gu jaroi' no't tu' jax dhuu jix buam jum duukam, cham ti jügi'ñdha' am gu gë'gërkam no' maa'n diilh ti xi iattulhi'ñ, dai no'm gook ja'tkam pui' ba kai'ch na ba'.

¹⁸ Ja'p na jax xib nañ diilh jiñ a'mkam ñiok gio guñ Gi'kora' nat bhañ joot, gook jach dho bap jich bua.

¹⁹ Ba'p kai'ch am gu pariseos:

—¿Paa ba' jax chu'ii' gum Gi'kora'?

Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Jax dhui na gu' ni aañ ku pim xiñ maat nañ jir tu'p tu'm da', chi ba' pik jup bax maat japim guñ Gi'kora'. No' pim gu' xiñ maat ka' git aañ, pui' pim dhop jix maat ka' git guñ Gi'kora'.

²⁰ Ja'pni tu ja a'gi gu Jesusus miji gë' chiop mi sonpan ji kikbuk na pai'm tua'ba' gu tuumiñ. Ku gu' cham jaroi' juan ji, nat gu' chakuim ai na pai' dhuuk tu daaxix nam dagia'.

Gu Jesusus nap kai'chdha' nax xijai na aaya' jix dhaam gu jaroi' no' cham ti jügi'ñ buiñor

²¹ Ba'p ja titda ip gio gu Jesusus:

—Aañ matgam ya' pui' xi kai'chimi' ba jimia' ji. Sia ku pim aapi'm ti bañ ga'nga gatuuk, cham pai' kañ chigia' pim. Ya' pim pix pu ko'ya' jix u'ua'tulhdhix kam, na gu' giilhim jix xijai na pim jax dhui aaya' bhammi nañ pai' bap tui'ka'.

22 Ba'p kai'ch am diihl gu g'g'g'kam Israel kam:

—¿Paa ba' ja'k tii xi ilhii'n na bhiiya' git? ¿Ka' ba' moo xim mu'aam aa chi diihl ku ba' pui'x xijai nach jax dhuuji aaya' na pai' bap tui'ka'?

23 Gu' ji na gu' ja k'k' gu Jesusus nam jax kai'ch, ba'p ja titda:

—Na pim gu' aapi'm jir ya' kam dhi du-maalh kiisap bhaan, gu' aañ matgam jir t'k'ob kam ji. Aapi'm jir ya' kam jia dhi oi'nga'n bhaan, aañ gu' matgam cham tu'r ya' kam ji.

24 Pui' kuñ ba'p jam titda na pim ya' pu ko'ya' jix u'ua'tulhdhix kam no' pimit cham ti jii'n nañ aañ jir di' nañ bijik dir pux jai'ch biima'n guñ G'i'kora'. Ya' pup jir bi'xim ka' pim jix u'ua'tulhdhix kam.

25 Ba'p titda am:

—¿Jir tu'p tu'm da' ap gi nap ba' pui' kai'ch nap bijik dir pux jai'ch?

Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho nañ jax ba kai'ch na ñich jax dhir ya' ai.

26 Mui'x jai'ch nañ tu' tu jam a'gidha', na pim gu' cham mi' pui' jii'mchu' na jax jir am. Ku gu' cham tu' ji na aañ diihl nañ jax ilhii'n, gu ja'pji na jax jix aa' gui' nat bhañ joot. Ja'pniñ ba' pix tu jam a'gi'n, nañ gu' aañ jix maat nar silhkam nat jax jiiñ chi'n gui' nat bhañ joot.

27 Gu' ji na mit gu' cham maatit kai na guch G'i'kora' aagit jup kai'ch gu Jesusus.

28 Ba'p ja titda ip gio:

—Jano' ji na pim pai' dhuuku bañ xissapa' kuruus ta'm na pim ba' ba machia' nañ aañ jir di' nañ bijik dir pux jai'ch biima'n guñ G'i'kora', nañ cham tu' aañ diihl pix pui' tu bua nañ jax ilhii'n, gu' ja'pji na jax pix jiiñ chiidaim ji guñ G'i'kora' nañ tu jam a'gi'n.

29 Na gu' ya'ni ja'p jiiñ xanoop jup tui'dhi' guñ G'i'kora' gui' nat bhañ joot. Cham ji'xkat pai'n dho'ñcho' diihl, nañ gu' aañ mi' pui' xi chu buim na jax ja'k jix aa'.

30 Ba' mui' ja'tkam ti jii'n jamit buiñor nat pai' dhuuk pui' ji' tu ja a'gi gu Jesusus.

Gu ja'tkam na dai mu ja'k ja tukgi'ñka' gu ja ua'tulhdhara'

31 Ba'p ja titda gu Jesusus gui' nam ji'k ba ti jii'gi'n buiñor:

—No' pim mi' pui' jii'mchu' nañ ji'k jax tu jam a'gi'n, bhaan bax maati' ka' na pim bañ kaichu'.

32 Ba' cham jaroi' jam a'mkam aa'nda' na pim bha niidhidha' na jax jam tiidaidha', na pim gu' bax mat ka' na jax ja'k jir am na pim tui'ngida'.

33 Ba'p kai'ch am:

—¿Jax jap ba' duukat pui'ch chitda na pui' cham jaroi' jich a'mkam aa'nda' nach bha niidhidha' na jax jich chiidaidha'? Nach

gu' aach pui mi' pui' tu daa'ñchu' na jax tu jimdat guch boxii kat Abraam, cham tu' jaroi' bha niidhim ich.

34 Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Tu' silhkam jañ ya' jam aagi'ñdha', biix gui' nam ji'k jum ua'tulhi'n, dhi' kat pui' bam kai'ch nam dai pix bha niidhim gu ua'tulhdhara' na mu ja'k ja tukgi'n.

35 Ja'p na jax gu jaroi' no' mi' pai' pix tu juan buiñor maa'n gux chumñigam, na pix bha niidhidha' no' pui mamka na tu' ka'm tu juana'. No' gu' cham ka mamka, dho gu' dai dho na ba jimia' kia'mi'n. Piam no' gu' maraa'n, cham pai' jimia' dho, sia ku cham ka jai'ch na tu'm ka'm tu juana', na gu'r mi' kam ka'.

36 Gu' ba' gu xib no' pim moox aa'nda' git na pim cham bhaan kam tutkagi'ñka' gu jam ua'tulhdhara', piam na pim ba' cham mu ja'k ka niidhidha', jam a'm jum aa' na pim soi'n chiida' aañ nañ jir Maraa'n gu Dios nañ ba' jam boosga' mi' dhir jix chu tukgam kir na pim pai'p tu'ii'.

37 Jix maat iñ dho nar jam boxii kat gu Abraam, ku pim ji gu'x chu chiañik ji nam jiiñ mu'aa', na pim gu' cham kaim nañ ji'k jax tu jam a'gi'n.

38 Sia ku tii dai nañ ji'k jax nii'n gio na jax jiiñ chiidaim guñ G'i'kora' nañ tu jam a'gi'n, ja'p xi dhuukat japim pix ji gu', na gu' aapi'm dai mu ja'k kaichu' gu jam taat.

Gu Jesusus nap ja titda' gu g'g'g'kam Israel kam na ja'ook jir ja taat

39 Ba' bhai' ji ñio mit, jup kai'ch am:

—¿Jaroo gi ba'p jir jich chaat? Abraam dho.

Ba'p ja titda gu Jesusus:

—No' baabui' Abraam jir jam taat ka' git, mi' pui' jii'mda' pim git ji na jax tu jimdat.

40 Tii' na pim ba' gu'x chu chiañik nam jiiñ mu'aa' sia kuñ tii tu a'gim na jax pix jiiñ chiidaim gu Dios. Jax dhu na gu' Abraam cham tu' pui' tomaatit na jax aapi'm.

41 Na gu' kai'ñkam aapi'm dai na pim mu ja'k kaichgit mi' pui' tu daa'ñchu' jia na jax tu jim gu jam taat.

Ba'p titda am:

—Jix maat ich dho ip na jaroi'r jich chaat, cham tu' nach moor sai' chir kam. Dios dhor jich chaat.

42 Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Matgam no' Dios jir jam taat ka' git, xiñ kii'galhi'ñdha' pim git ji, na ñich gu' aañ bhammi dir bha jii na pai'p tu'ii'. Cham tu' nañ diihl pix ya ja'p jimdat pui' ba tu jam a'gidhim, gu' ja'pji gu Dios nat bhañ joot.

43 Gu' aapi'm ja'p jum aa' nañ pix jap kai'chim, pui' ku pim ba' cham maatit jiiñ k'k' nañ jax tu jam a'gi'n, na pim gu' cham xim ga'nga na jax jir jum duukam.

44 Na gu' aapi'm ja'ook jir jam taat, ja'p moo gu tu'x matgam, pui' ku pim ba' mu ja'k kaichgit pui'p tu buim na jax jam tiidaim. Na gu' gu ja'ookbijik dir pur tu mua'kam nat dir maaxir, cham pai' dhuuk mi' pui' jim na jax jir am, gam na giilhim jix iatbi' tu' na pix bhaan. Cham pai' dhuuk silhkam tu a'ga, dhi'r ma'oo'n gu iatda'.

45 Gu' ba' aañ nañ ti silhkam tu a'ga, cham jiñ jügi'n japim.

46 ¿Aañ japim paa duuk jiñ ñii'n na ñich tu' jax ba duu na cham jir am, nar ua'tulhdhara'? ¿Piam aa na gu' cham? Nañ gu' aañ silhkam tu a'ga, gu' ji na pim gu' cham ti jügi'n.

47 Na gu' cham tu' Dios jir jam Gi'kora', pui' ku pim ba' cham kaim. Gu' matgam gu jaroi' no' moo silhkam Dios jir Gi'korga'n, jix kaim ka' ji gu ñio'ki'n.

Gu Jesuus nap kai'chdha' na pux jai'ch bijik dir na ba' gu Abraam maaxiri' gio cham jup kajai'ch ka'

48 Ba' bhai' ji ñio mit gu gë'gërkam Israel kam, jup titda am gu Jesuus:

—Xib jachich dho gi ba' ampix jix bhai' maat ji nap jir Samaaria kam gio nam a'm ti niidhim gu ja'ook. Tii' nap jax kai'ch.

49 Ba'p ja titda gu Jesuus:

—Ja'pji dai nañ gammiji daan guñ Gi'kora', cham tu' ji na tu' ja'ook jiñ a'm ti niidhim. Gu' ji na pim gu' aapi'm cham tu' ka'm jiñ ñii'n, giilhim pix kai'chdha' pim.

50 Ku gu' aañ cham tu' ji nañ jix aagit jup kai'ch na pim jiñ dhaanda', gu' ja'pji guñ Gi'kora' nax aa' na pim jiñ bui tu daanda', na gu' gui' no't jax ba ti, jir pui' ka'.

51 Tu' silhkam jañ ya' pu jam tiida', gu jaroi' no' mi' pui' ba jimchu' nañ ji'k jax tu a'ga, cham ka tu mumkida'.

52 Ba' gio bhai'p ji ñio mit gu gë'gërkam Israel kam, jup kai'ch am:

—Jaiñ dho pik tu' aa'ch ji na ja'ook jum a'm jup tui'dhi! Tii' nat ba' gu Abraam muu no' baabui', gio gu jai' nam bhaankamu'n jup tu a'gimik guch Gi'kora'. Pui' pix jup koi mit, gu' aap jax ilhdhat pui'ch chitda nap ba'p kai'ch: “Gu jaroi' no' mi' pui' ba jimchu' nañ ji'k jax tu a'ga, cham ka tu mumkida'.”

53 ¿Giilhim gë'kam tu tatda' aa panaas? Cham tu' pui' na jax guch boxii kat Abraam nat pui' pix jup muu, gam gu jai' nam bhaankamu'n tiip tu a'gimik guch Gi'kora' na mit pui' pix jup koi. Gu' aap chi ba' pik, jii'x jup tii'.

54 Ba'p ja titda gu Jesuus:

—Kux ba' no' gu' aañ diilh pix ya ja'p tu a'gada' git nañ pui' kai'chdha' nañ jir gë'kam, ¿tu' gi mi'p jum nini'i'n? Gu' ja'pji gu Dios na pim aapi'm jaroi' aa' na pui' tiip jir jam Gi'kora' na pui' ja mattu'n gu ja'tkam nañ ja'xbui'p jir gë'kam na diilh.

55 Ku gu' aapi'm cham maat ji nañ jir tu'p tu'm da', na pim gu' cham xim ga'nga na jax ja'k jix aa'. Aañ dho gi gu'x bhai'x maat ji, nañ gu' mi' pui' tu buim na jax pix jiñ chüdaim. No'ñ gu' jax kai'chdha' git nañ cham maat, ja'p dho pix ba ji buusanda' iñ git na jax aapi'm na pim giilhim jix iatbi'.

56 Matgam no' pim mi' pui' jiidma' git na jax jir am, jix bhai'm ilhdha' pim git ji na ñich ya' ba ai, ja'p na gu Abraam nat jix bhai'm ilh nat pai' dhuuk maat nañ pu'ñi gatuuk bha jim.

57 Ba'p titda am gu gë'gërkam Israel kam: —Jii, saak jap ba' pin cham iatda' tu a'ga! ¿Jax jax ba' duukat jup nii'n gu Abraam? Nap gu' chakui ji'k gook oo'm daman mambhix oidha' bia'.

58 Ba'p ja titda gu Jesuus:

—Tu' silhkam jañ ya' pu jam tiida', biipi' dir pux jai'ch iñ aañ nat ba' gu Abraam ya' maaxirik gio cham jup ka jai'ch.

59 Ba' giilhim bhaak jamit nat pui' xi ja tii'n. Jotmoda' tii u'aam jamit gu joodai nam sap ki'n ma'yasai mu'aa' git. Gu' ji nat gu' mijii ja'p xi baa ja'tkam tir gu Jesuus, pu jii mi' dhir gë' chiop. Mi ja'p ba buus ja saagi'n, gammiji ji dhuu.

9

Gu Jesuus na ba dua'ñdha' maa'n gu maa'nkam na cham ñia ka'

1 Ba' nammi gama ja'k na ba jimchu' gu Jesuus, ba tii maa'n gu maa'nkam cham ñia kam na mi ja'p daa, na diilh pur pu chu'm nat dir maaxir.

2 Ba' xi chikka am gu noonbi'n, jup titda am:

—Jiñ jaduun, ¿diilh aam ua'tulh dhi jaduun nat ba' cham ñia kam maaxir, ka' gu gi'korga'n aa?

3 Ba' gu Jesuus jup ja titda:

—Cham tu' ji na tu' ja ua'tulhdhara' gu gi'korga'n pui' dhuuk am dhi', nix chu' gu diilh ua'tulhdharga'n. Ja'pji nat pui' ja'k pu duu gu Dios na ba' gatuuk dua'ñdha' na bhaan matgilhia' na cham tu' xijaichu'n na pu tu duñaia'.

4 Ba'ñ a'm jum aa' nañ xip tu buimii nat ji'k jax jiñ chii'n gu' nat bhañ joot, kapbhai' na kax chu maax, na gu' no' bax chukgam, cham jax kax bhaai'n ka'.

5 Na gu' xib nañ maaxik ya' ka oiri dhi oi'ñga'n bhaan, joidham gë' tanoor iñ na ki'n jix chu maax kir bap tui'ngida' gu jaroi' no' moox aa'nda' git.

6 Ba' pui' xi chi'ik mi ja'p xi xixbuk dibür ta'm palhüp xi dha'munak bhai' xi juulh buupuiram gu cham ñia kam.

7 Mi' dhir ba'p titda:

—Xib jap ba' xim ikoimdhara' gum buibas muni Siloe, na pai' kolhbixdhix gu suudai'.

—Siloe ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch nat jum mai mu jootsak.

Ba' mam ikoimdam gu cham ñia kam mu na pai' tu aagi'ñ gu Jesus. Joidham bhai' ji ñiata nat jax jum ikoim, jix kai' mummy ja'k ba ai kia'mi'ñ.

⁸ Ba'p kai'ch am gu mi ja'p oi'ñkam gio gui' nam mu ja'p ka nui'ñdha' na cham ñia kam mi ja'p daakat ka tu taanda' gu tuumiñ nam onbai'ñdha':

—¿Cham aar di' gu ya'ni kiokam nax joi'ñdha' na mi ja'p daakat ka ja taanda' gu ja'tkam gu tuumiñ?

⁹ Ba' ji'ma'n jup kai'ch am:

—Dhui' dhor di'.

Gu' ji nam gu'jai' cham ti jügi'ñ nar di', jup kai'ch am:

—Jir jumai ji dhi', gu' ji na gu' pu chu'm jup ti nui'ñ.

Ba' diih jup ba tu aa' gui' na cham ñia kat, jup kai'ch:

—Aañi' dhor di'.

¹⁰ Ba'x bhai' bhai' ji chikka mit, jup titda am:

—¿Gu' jax ba' moo duuk joidham jup ba ji dhudua dhim buupui nap cham ñia kat?

¹¹ Ba' gui'p ja titda:

—Dho maa'n gu jaduun' gui' na saak Jesusu ti' nat ja'p jix bhai' dhuu nat jiñ dhua'ñ. Mi ja'p pix xi xixbuk dibür ta'm palhiip xi dha'munak ya' xiñ juulhdhak jiñ buupui am jup jiñ chitda: “Xim ikoimdamir ba' xib muni Siloe.” Aañ ba' mu jimik jup xiñ ikoim, pu joidham bhai' ji ñiata ñich.

¹² Ba' giop xi chikka am, jup titda am:

—¿Paa ba' ja'k bhü nach machia' nar jaroi' dha'?

Ba' gui' na cham ñia kat jup ja titda:

—Dho cham maat iñ nat pa ja'k bhü.

Nam pich bhai' ji chikkada' gu pariseos gui' na cham ñia kat nat jax dhuuk dua

¹³ Mi' dhir ba' nam mi' pui' xi kai'chimik, ba baidhak jamit gui' na cham ñia kat bhammi nam pai'p tu'ii' gui' nam pariseos jum titi'nda',

¹⁴ nam gu'x maat na jano' cham tum juanda' nat pai' dhuuk dua'ñ gu Jesus, nat palhiip xi dha'munak gu dibür chüñbarga'n ki'n bhai' xi juulh buupuiram.

¹⁵ Ba' na mit bhammi ba aich ja bui gu pariseos, bhai' ji chikka mit ip nat jax dhuuk dua na cham ñia kat. Ba' gui'p ja titda:

—Dho dai nat palhiip xi dha'munak gu dibür ya' xiñ juulh jiñ buupui am gui' nañ jaroi' ba aa', gio ba' na ñich xiñ ikoimdam, pu joidham bhai' ji ñiata ñich na pim jax bañ ñi'ñ.

¹⁶ Ba' mi' ba ji ñiokbo mit diih gu pariseos, ji'ma'n jup kai'ch am:

—Cham ji nach ilhii'ñ nat Dios bha joot gu jaroi' nat pui' dua'ñ dhich jaduun', na ba'

cham tu' ka'm nui'ñ na pai' dhuuk cham tum juan.

Jai' maakam bhai'p ji chü mit, jup kai'ch am:

—¿Gu' ba' ilhii'ñ japim aa na gu jax chu'm ja'ppix maa'nkam jix ua'tulhdhix kam pui'p ba tu buada' na tu'r jix bhai'm duukam?

Ba' mi' pui' xi kai'chimik cham maa'n ñi'ook kap duuk am.

¹⁷ Ba' xi chikka am ip gio gui' na cham ñia kat, jup titda am:

—¿Aap gi jax ilhii'ñ jiñ jaduun'? ¿Tu' chir jup tu'm da' gu jaroi' nat pui'm dua'ñ nap cham ñiakat?

Ba' gui'p ja titda:

—Aañ ilhii'ñ na dhi' bhaankamu'n jup ba tu a'ga guch Gi'kora' ja'p na jax saak gu bijik dir kam nam bhaankamu'n tu a'gimik.

¹⁸ Gu' ji na gu' gu gë'gërkam Israel kam cham ti jügi'ñ am na dhi'r di' gui' na cham ñia kat, na gu'x kiki' gu buupui'ñ nam bhai' xi nui'ñ. Pui' mit ma tu ja joochxi gu gi'korga'n nam mu jümda'.

¹⁹ Ba' gui' mui'p ma jii mit. Ba' na mit bhammi ba ai, ba ja tikka am, jup ja titda am:

—¿Dhi'ñi aar di' gu jam mar nat saak cham ñia kam maaxir na pim jup kai'chdha'? ¿Jax dhuuk dua?

²⁰ Ba' bhai' ji ñio mit gu gi'korga'n, jup kai'ch am:

—Dho gu' jax gip bia' ich nach ti'ya', nach gu'x maat na dhi'r jich mar nat cham ñia kam maaxir.

²¹ Gu' nat jax dhuuk jum kü'ñdha, cham bhaai' ji nach jax dhui jax aagi'ñdha'ch jaaduñ, no't jaxji jaroi' dua'ñ nat ba' bhai' jim kikgidha gu buupui'ñ, cham jach dho ba' maat. Jix maat ji diih na pim xi chikka' na jam aagi'ñdha', na gu' bar gë' maa'nkam juraa'n bia' kam.

²² Ba' dhi' nam pui' ji' kai'ch gu gi'korga'n, nam jix ja iihhi'ñ gu gë'gërkam Israel kam, nam gu' biipi' dir pu pui' ba tē kēē nam sap jup kai'chdha' nam cham ka do'ñcho' gu jaroi' na mu bakia' nam pai' jax tu daanda' no' jax kai'ch na gu Jesusu jir di' guch Xoi'kam.

²³ Pui' kum ba'p kai'ch pix: “Jix maat ji diih na pim xi chikka', na gu' bar gë' maa'nkam juraa'n bia' kam.”

²⁴ Ba' xi baidhak jup titda am ip gio gui' na cham ñia kat:

—Xi chum uañdha' ap buiñor gu Dios na pich ba dua, cham tu' gu jaroi' buiñor nat pui' panaas jum dua'ñ. Nach gu' aach jix maat nat giillhim bam ua'tulh gui' gu maa'nkam.

²⁵ Ba' bhai' ji ñio gui' na cham ñia kat, jup ja titda:

—Aañ cham jup maat ji no'x ua'tulhdhix, daipu' ji nañ jix maat nañ aañ cham ñia kat. Xib jix kiki' guñ buupui nat jiñ dhua'ñ.

26 Ba' gio bhai'p ji chikka mit, jup titda am:
 —¿Jax moo duuk jum dua'n? ¿Jax bhai' ji chu duu na ba' bax kiki' dhim buupui?

27 Ba' gui'p ja titda ip gio:
 —Dho gi nañ gu' ti ba jam aagi'n, gu' ji na pim gu' cham jin jigi'n. ¿Ka' na pim jix aa' aa na pim ti jii'ndha' buiñor ku pim ba'x aa' nañ pix mu dir bhai' ji kiksada' nañ jam aagi'ndha'?

28 Ba' pix am bhaak jamit nat pui' xi ja ti'n, giilhim titda am na jax cham jir am kat nam tiida', jup kai'ch am:

—Aap chi no'p jix aa' jia nap mu ja'k kaichgida' gum biim tu'm. ¿Jaroo gip jum daa' siap moo kaichu'? Aach nach gu' mi' pui' tu daa'ñchu' nat jax tu ua'nak gu Moisees,

29 nach gu'x maat nat Dios bha ñio'kdhak na ba' bhaankamu'n tu a'gimik. Gu' gui' gu maa'nkam, pu cham maat ich ji na pai' dhir ja'k jimdat ya ja'p pu tu buim.

30 Ba'p ja titda:
 —Ja'p moo joidham cham jum ilhdham jup bañ dhua'n jia gu jaduun, sia ku pim cham maat na pai' dhir ja'k jim. Tii' nax kiki' xib guñ buupui.

31 ¿Jax japim ba' duukat maakam ilhii'n?
 ¿Jax dhui moo joidham jup ba ji palhbuidha' gu Dios gu jaroi' no'x ua'tulhdhix, sia ku ti xi ilhii'n nap tu duña' gu tu' nar jix bhai'm duukam? Dai no' tu' ka'm ni'n gu Dios gio no' mi' pui' jimchu' na jax jix aa' na ba' pui' ji chu buusnichgida' na jax ilhii'ndha'.

32 ¿Paa gi dhuuk jaroi' mu pai' pix ba kaidha' nat ba dua'n gu jax chu'm cham ñia kam?

33 Gu' dhi'x maati' ji nat Dios bha joot. ¿Jax dhui pui'p ba tu buidha' git no' diilh pix?

34 Ba' bhai' ji ñio mit gu ge'gerkam, jup titda am:

—¿Gu' aap ba ilhii'n aa nap ya' bach aagi'ndha' nach jax ja'k tui'ngida' na pich pux ua'tulhdhix kam maaxir?

Pui' xi chiidak gammiji xi joot jamit.

Gui' nam ja'p ji buan nam cham ñiñña

35 Ba' nat pui' ba ti kai gu Jesus na mit mai' joot gu'i nat dua'n na cham ñia kat, ma gaagam. Nammi gama ja'k tügik jup titda:

—¿Ti jügi'n ap aa buiñor gu Maraa'n gu Dios?

36 Ba'p kai'ch gui' na cham ñia kat:

—¿Jaroo gi dha'? No' pich iam jin aa'n jin jaduun nañ ba' ti jii'ndha' buiñor.

37 Ba' gu Jesus jup titda:

—Aañi' dhor di' nañ ya' tum a'gi'n. Xib japich ba' bañ maat.

38 Ba' gui' na cham ñia kat nat jax o'lhia'n ki'n kikbuk jup titda:

—Ti jügi'n in dho biix jin ki'n aap jum bui.

39 Ba' mi' dhir jup titda gu Jesus:

—Dho gu' aañ bhai' pix ja mattadam ji gu ja'tkam ya' dhi oi'nga'n nam jax chu'm mi' pui' jiiim na jax jix aa' guñ Gi'kora' gio gui' nam jax chu'm cham mi' pui' jiiim, nam ba' bhai' ji chi tigia' gui' nam cham ñiñña. Gu' ba' gui' nam pui'm aa' nam jix ñiñña, nai' ji chutkia' gu ja buupui.

40 Ba' ji'ma'n gu pariseos nam mi ja'p gu'kat ke'e nat pui' ji' ti gu Jesus, jup titda am:

—¿Aach jap biix jich aagit jup kai'ch nach cham ñiñña?

41 Ba' gu Jesus jup ja titda:

—No' pim aapi'm cham ñiñña ka' git, cham tu' kui'cha bia'ka' pim git ji ki'n gu jam ua'tulhdhara'. Gu' ji na pim gu'p kai'ch na pim jix ñiñña, giilhim jix u'ua'tulhdhix japim.

10

Gu Jesus na bhaan ji ua'rgidhai tu a'ga' gu kakasnir bipia'dam

1 Ba'p ja titda gu Jesus:

—Tu' silhkam jañ ya' pu jam tiida'n jaaduñ, gu jaroi' no't cham mi' dhir mu baa na pai' kiidha' gu ja chikiir gu kakasnir, no't gu' ja'p dir ja'k mu baa, dhi'r di' ka' gux ixkam na mi'x chi iixdham ka' gu kakasnir nam mi kuup.

2 Gu' no't mi' dhir ja'k mu baa na pai' kiidha' gu ja chikiir, dho gi gu'r di' ka' ji gu bipia'dam gui' na jaroi' ja nuuka'n,

3 na gu'x maati' ni'ndha' gui' na mi' tu nuuka'nda' na pai' kiidha' gu chikiir no'r di' gu bipia'dam, piam ku gu'r jumai. Ba' dai na ba ja kupio'kdha' gu kakasnir no' gu'r dhi', gui' ba' dai na pix ji ja baidha' nam jax chi' biix ji'ma'n gu kakasnir tugi'n. Ba' pix mu'p ji bubuakia' am, nam gu'x maati' kaaya' na dhi'r di' gui' na gammiji ja bipia'da'.

4 Mi' dhir ba' nam pai' dhuuk biix mu bubuakia', dai na biipi' mui' xi jimia' gu bipia'dam pai' na ja'k jix ja bia'ram ka' na joidham jix xa'ii', gu kakasnir tugi'n ba' dai nam gatuuk dir pix mia'n bhüya' nam mu oidha', nam gu'x dhaanda'.

5 Dai no'r jumai gu bipia'dam dho gi gu' cham ji'xdha' mu oidha' am dho gi ji sia kut mi' e'ek ti ja baidhim, piam ku gamai' ti ja sassa'. Pu jibo'i'ñña' am dho totdonii nam gu'x iibhi'ndha' na cham jir di' ka' gui' na gammiji ja bipia'da', nam gu'x maati' ke'eke' nar jumai ka' na pai' dhuuk ti xi ja bai'ndha'.

6 Ja'pni tu ja a'gi gu Jesus gu ja'tkam bhaan ji ua'rgidhak gu kakasnir, gu' ji na mit gu' pu cham maati' kai na gu ja'tkam ja aagit jup kai'ch, nam pui' ji buan na gu kakasnir.

Gu Jesus nap kai'chdha' nar di' gux kii' bipia'dam

⁷ Ba'p ja titda ip gio gu Jesusus:

—Tu' silhkam jañ ya' pu jam titda', aañ jir di' gu ki'ngob bhai' nam pai' dhir mu baapak gu kakasnir miji ja'k ja chikiir am.

⁸ Dai gui' na mit biipi' ya' tii ai dho gi gu'r di' am ji gux i'xkum nam ihdat nam ti iixdha' git gu kakasnir, gu' ji na mit gu' cham jax ja dooda.

⁹ Gu' xib aañ jir di' ji gu ki'ngob bhai' na pai' dhir mu tum bapki miji ja'k irban dir, na ba' gu jaroi' no't jum guguuxdhak bhai' dhir mu baa dhi' bhaan gu ki'ngob, joidham jix bhai' ba tu jimia', na gu' bhaan ba na niidhidha' guñ Gi'kora'. Ja'p ji buusnia' na jax maa'n gu kasnir na buusaidhai miji dir chikiir tir gu bipia'dam ba bia'ra' pai' na joidham jix xa'ii' ka', na ba'x kii' ka' jix dhuakam.

¹⁰ 'Gu' matgam gui' nañ ja aa' nam ja'p ji buan na gux i'xkum na mit biipi' ya' tii ai, ja'p ji buus ji na mit bha ja koodam gu ja'tkam gam na mit bha tu ja iixdham. Gu' aañ matgam bha jii ji ya' dhi oi'nga'n bhaan nañ ya' ja palhbuidha' gu ja'tkam, nañ ja aagi'ndha' nam jax ja'k duñia' nam ba' xib dir gammiji pu ba duduaka' gu ja i'ii'mda' bhaan, na gu' ja a'm ti niidhidha' guñ Gi'kora'.

¹¹ Aañ jir di' pix ip gux kii' bipia'dam nañ gammiji ba ja nuuka'nda' guñ kakasnira', cham jax bua sia ñich pui' ma muu nañ tii pup xi ja palhbuidhimii no't tu' ba ji ja oi.

¹² Cham tu' pui' na jax gu jaroi' no' umua'ndhix pix na tu bipia'da', siam tiix bhai' namkidhat chian na ja nuuka'nda' gu kakasnir. Biipi' kat dho mi' dhir ji dhai'ñña' no' mui' ba jim gu bhan piang gu sii'. Cham ja joi'ndai mi' xi ja iabui gu kakasnir, na gu' cham jir diñh ga'n ka'. Gu bhan ba' dai na ba ja da'ngia' ji'k na ihii'ndha', jai'm pu pai' nam ja'k boopoya' totdonii.

¹³ Na gu' gui' na pu'ñi umua'ndhix ka' pix, cham tu' ja'xbui' pui' ja da'da' gu kakasnir na jax gui' na diñh jir kakasnir tugi'ñ ka'. Pu'ñi dho ba' na biipi' kat ba jimii'ñolia' no't mi' ba ai gu sii' piang gu bhan. Tu' gi na gu' bhaan pix mai'chikda' gu tuumiñ.

¹⁴ 'Gu' aañ matgam tu' silhkam ji nañ jir jix kii' bipia'dam, cham jum aa' na jaroi'ñ ñamki'ndha'. Jix bhai'x ja mat ka' iñ ip gui' nam ji'k jir jiiñ kakasnira' ka', gio gui' mu dir bha ja'k pui'x bhai'p xiñ mat ka' am.

¹⁵ Ja'p na guñ Gi'kora' nat bhañ joot na gu'x bhai' xiñ maat aañ, gio aañ ya' dir mu ja'k pui'x bhai'p jix maat. Aañ ba' pu'ñix bhai'p jix ja mat ka' gui' nam ji'k bañ kaichu' nam ja'p ji buan nam jir jiiñ kakasnira', gam nañ jix ja joi'ndat jix ja da'da'. Pui' kuñ ba'ñ guguuxi'ñ nañ mukia' ja a'mkam.

¹⁶ Ku gu' cham tu' daipu' ja'kbu'iñ pix am ji gui' nam ja'p ji buan nam jir jiiñ kakasnira' nañ ji'k ja bia' xib, jai' jup ka jai'ch am ji

matgam gu ja'tkam nam pui'p ji buan nam jir jiiñ kakasnira', nam gu' pui'p ba ti jii'ndha' aañ jiiñ bui. Dai ji na ñich chakui ya' ja aich jiiñ chikiir am, kuñ ji gu' ka ja saa'nmira' ji nañ maap ja bñinda' dhi jai'ñ kakasnira'. Maa'n kap jañ ba' pix ba ja kukpada', nañ gu' aañ diñh bar bipia'dam ka' xib dir.

¹⁷ Ba' guñ Gi'kora' g'e'kam ki'n xiñ dha'dat xiñ kiigalhi'ñ nax bhai'm taat nañ aañ diñh boiñ bhüichdha' ja a'mkam gu ja'tkam, gio nax maat nañ muuki duadii giop bangia'.

¹⁸ Ku gu' aañ chakui jaroi'ñ mu'aa' ji gu diñh pix no'ñ aañ cham aa', gu' ja'ppi aañ diñh nañ ba xi chuñ maakim nam boiñ bhüichdha'. Mukia' iñ ja a'mkam gu ja'tkam, mi' dhir jañ giop bangia' duadii, nat gu' pu'ñi ja'k jiiñ chüidak bhañ joot guñ Gi'kora' nañ tu duñia'.

¹⁹ Ba' gu g'e'gërkam Israel kam cham maa'n ñi'ook kap duuk am na mit pui' j' kai na kai'ch gu Jesusus, nam gu' jai' dhit tii pix am ti jügi'ñ.

²⁰ Jai' gu'x bhaamut pix këë am ji, jup kai'ch am:

—Cha'pim mi këëkë' dhi maa'nkam. Naas ku tu'r jix kii'. Bhaan baax ji dhi' gu cham kii' ii'mda'. Tii' na jax pik jix ñaanbim kai'ch.

²¹ Gu' ji nam gu' jai'p kai'ch:

—¿Kux ba' pui' ja'k jup tu a'gada' aa gu jaroi' no' cham kii' ii'mda' bhaan jup tui'dhi'? ¿Cham aa gu' maakam tu a'gada' git no' pui'? ¿Jax ji na ba' gu' dhi' daix bhai'm duukam bhaan tu a'ga, gio na ja duduadhi'ñ gu cham ñiñña kam?

Gu g'e'gërkam Israel kam nam cham kiigalhi'ndha' gu Jesusus

²² Ba' jano' na pai' dhuuk bax jüpdharda', ma tu piastatat jamit gu Israel kam ja'tkam bhammi Jerusaleen, nat gu' giop bam ai nam pai' dhuuk piastatu'n gu g'e' chiop bhai' nam pai' dhir tu daan, nam bhaan ti'ñchoka' jano' na mit pai' dhuuk tii mu na mit kai.

²³ Ba' gu Jesusus am pik bhijip ka oiri bhai' na pai' irdi'chim tu kuup biix xikoolh dhir gu g'e' chiop na pai' tim jippi'ñ, nam Saloomoon ga'n jix mat ka' gu ja'tkam.

²⁴ Ba' gu g'e'gërkam Israel kam mi' ji soo'mdhak bhai' ba tikka am gu Jesusus, jup titda am:

—Gi no'p jup bach aagi'ñ no'p aap jir di' guch Xoi'kam na saak bha jimda'. ¿Ji'x jach ba' mik jup ka ti ñiira' nach ba' pik ba machia'? Kuch cham tu' bhaan ka titi'ñchoka'.

²⁵ Ba' gu Jesusus jup ja titda:

—Dho gi nañ gu' tii bijik dir pu chu'm ba tu a'ga, ja'ppi na pim gu' aapi'm cham jiiñ jügi'ñ. Nii'ñ japim ip nañ jix bhai'm duukam jup tu bua bhaankamu'n guñ Gi'kora'. ¿Kux cham aa dhi' pui' kai'ñkam bap jum kai'ch?

²⁶ Gu' ji na pim gu' aapi'm cham ti jüigi'n sia kuñ tii jam nii'ñchudat jup tu bua na tu'r jix bhai'm duukam, na pim gu' cham tu'r dhi' gui' nam ja'p ji buan nam jir jiñ kakasnira'.

²⁷ Gu' matgam gui' ji nam ji'k ti jii'ndha' aañ jiñ bui nam ba' pui' ba ji bubuakia' nam bar jiñ kakasnira', pux maatii jiñ kaaya' am ip no'n ba ja bai'n, nam gu'x bhai' xiñ mat ka', gio aañ ya' dir mu ja'k pui'x bhai'p jix ja mat ka', ba' dai nam gammiji' bañ kaichgida' mi' pui' jiiimit.

²⁸ Aañ ba' mi' dhir xi ja aa'ñdhai xi ja guguuxdha' nam mi' pui' ba jimia' na jax ja'k jix aa' guñ Gi'kora' na ba' ja a'm ba ti niidhidha', na ba' cham ka ja tulhiidchuda' gatuuok. Ba' cham jix'xdha' jaroi' kañ ixdha' sia tii ilhii'ñdha' git.

²⁹ Na gu'x io'm jir gè'kam guñ Gi'kora', cham jix'xdha' jaroi' ka ixdha' gu' ji'k no' mit jiñ kè'ek nañ jax tu a'ga mi' pui' ba jii na jax jix aa', na gu' ja a'm ba ti niidhidha'.

³⁰ Na gu' aañ gio guñ Gi'kora' maa'n ii'mda' pix jup duuk ich gook dit.

³¹ Ba' gu' gè'gè'kam Israel kam na mit jax da'ngi gu' joodai bax ma'yasak kat am na mit kai na pui' ji' kai'ch.

³² Gu' ji na gu'p ja titda gu' Jesusus:

—¿Jax ba' ku pim ba' bhai' bañ nii'ñchu'n gu' joodai? Na pim gu' tiiñ nii'ñ nañ jix bhai'm duukam jup tu bua bhaankamu'n guñ Gi'kora'. ¿Dhi' ki'n aa pim ba' moo ya' ba xiñ ma'yasam?

³³ Ba' gu' gè'gè'kam Israel kam jup kai'ch am:

—Ja'pji na chich jum kai nap maakam pix ba kai'ch nap tii tu a'ga na jax ja'k cham kii' ka'm nii'ñ gu' Dios, nap pui' kai'ch na pim saak gook dit maa'n ii'mda'p duuk gu' Dios. Na gu' dhi' panaas pui' kat pix bap jum kai'ch nap jai' Dios jup jum ilhii'ñ, sia kup jir ja'ppix maa'nkam. Cham ji nach jum juanda' git siap jax bhai'm duukam jup tu bua, dai no'p cham pui' ja'k kai'chdha' git.

³⁴ Ba' gu' Jesusus jup ja titda ip gio:

—¿Kux aapi'm cham ji'xkat tu jiñkai'ñ aa mi' na pai' tu ua'ñix gu' ñio'ki'ñ gu' Dios, nap jum kai'ch: “Aapi'm ja'p ba ji bubuakia' na didios”?

³⁵ ¿Cham aa gu' dhi' cham tu' pix jap tu ua'ñix gu' ñio'ki'ñ? Gu' ja'pji maaxik ji pui' ja tiidak gu' Dios gu' bijik dir kam jam bopxi kat nam sap pu'ñi ja'p ji bubuakia' nam jir didios ka' gui' nam ji'k silhkam tu' ka'm nii'ñ.

³⁶ Gu' ba' aañ pu'ñi ip xib, mi' pui' xi chu duñim iñ nat ji'k jax jiñ chidak bhañ joot guñ Gi'kora' ya' dhi' oi'ñga'n bhaan. Gu' ji na pim gu' aapi'm ya' pui'ñ chitda nañ gè'kam ki'n jiñ ua'tulhi'ñ buiñor nañ pui' xi jam titda nañ gui'r maraa'n nat bhañ joot.

³⁷ ¿Kux ba' gu' aañ tu'x bhai'm duukam jup tu buada' git aa no' cham guñ Gi'kora' bhañ jootsa' git? Tu' ku pim ba'p jiñ jüigi'ñdha' git nañ jax tu a'ga no'ñ cham jix bhai'm duukam jup tu buada' git.

³⁸ Piam no' pim gu' moo ja'p cham ji'x jiñ kaim nañ jax tu a'ga, sia dai dho na pim xi chi nii'ñdha' gux bhai'm duukam nañ jup tu bua bhaankamu'n guñ Gi'kora' na pim ba' mi' dhir ba machia' na silhkam jiñ buip tui'dhi' nañ ba' bhaankamu'n jix bhai'm duukam jup tu bua, cham tu' gu' aañ diilh pix, gam na pim ba' ba machia' nañ aañ ya' dir mu ja'k buiñor jup tui'dhi' ip.

³⁹ Ba' giilhim jix bhaak am na pui' ji' ja titda gu' Jesusus. Tii aa'nda' git nam mi' pu' buuphia', gu' ji nat gu' mi' dhir ja nakoo gu' Jesusus, pu' jii.

⁴⁰ Silh pu' bhii bhammi baasi'n dir ja'k na pai'r Jordaan Ak, ja'pni xia'lhui dhir na pai' ja bopkonimik gu' ja'tkam gu' Juan, bhai' ba' pu' oirida'.

⁴¹ Mui' ja'tkam mu jimmida' am ji gu' na pai' oirida' gu' Jesusus nam jix kaim ka' na joidham tu a'gada', jup xi kai'chit am:

—Gu' bak ji moor silhkam ji na jax tu a'gada' gu' Juan nar kai'chdha' na saak pu'ñi bha jimda' dhich jaduun na bixchu'x aichu'n. Sia kut gu' diilh gu' Juan cham tu' jax dhuuk na tu'r jix bhai'm duukam, ku gu'r silhkam ji na jax tu a'gada'.

⁴² Ba' mui' ti jii'ñ jamit gu' mi' oi'ñkam buiñor gu' Jesusus.

11

Na ba mukia' gu' Laasar

¹ Ba' bhammi baasi'n dir na pai' Betaania ti tii', bhai'x ka'ook ka' maa'n gu' maa'nkam Laasar tügim, nar ja'nni'ñ gu' Mariiya gio gu' Maarta.

² Dhi'r di' pix gu' Mariiya nar ja'nni'ñ gu' Laasar gui' nat jano' mu ai na pai' ka daa gu' Jesusus ji ua'dat gui' na joidham uub nat mi' xi choi'dhak tootnaran gio mi'p xi gakii'ñxi kuupa'n ki'n.

³ Ba' gu' Mariiya gio gu' sipdhi'ñ Maarta miji xi chu joot jamit nam sap aa'ñdhapu' gu' Jesusus mu na pai' oiri nax ka'ook gu' ja jaduun Laasar. Ba' gui' na mit mu ja joot mummup ba aa'ñdhi'm am gu' Jesusus, jup titda am:

—Ma chu ai gui' na pim gook dit maap jix bhai' kai'chdha'ñ jaduun. Jix ka'ook.

⁴ Ba'p kai'ch gu' Jesusus nam ba aagi'ñ:

—Cham tu' pu' mukia' ji matgam guñ jaduun no't moo ja'p jix io'm jup ma ai gui' gu' ko'kdai' na jax chu'm è'. Matgam gu' dhi' na bhaan pix matgillhia' ji na gi-ilhim bixchu'x aichu'n na pu tu duña' gu' Dios, gam na bhaan matgillhia' ip nañ aañ

ja'xbui'p jir gɛ'kam na guñ Gi'kora' nat bhañ joot.

⁵ Ba' sia kux ja joi'ndat jix ja da' gu Jesusus gu Mariiya gio gu Maarta gio ba' gu Laasar nam maap jix bhai' kai'chdha'.

⁶ Cham tu' ob mu jii bhammi nam pai' oi'dha' sia kum tii ba aagi'n nax ka'ook gu Laasar. Gook tanoolh mi' kapup xi juruuñ na pai' jax ba oiri.

⁷ Gatuuk ji na ba' mui'p bar jimdam, jup ja titda gu noonbi'n:

—Maik gor ip gio bhammi ja'k Judea na chich pai' dhir bha jii.

⁸ Gu' ji nam gu' am cham aa' gu noonbi'n, jup kai'ch am:

—¿Moo cham ja iibhi'n ap aa jiñ jaduun gu Israel kam gɛ'gɛ'kam kup ba' moo gio mui'p bar jimdam? Na mit moo bhai' tiip jum ma'yasa joodai ki'n jano' nach bhammi xi oipimik.

⁹ Ba' gu Jesusus jup ja titda:

—Dho na gu' dhi' ja'pni jia na jax gu jaroi' no' tataab mu pai' jimchu' na cham ji'xdha' moo jutbui'p ba ilhia' mu pai', na gu' mu ti niidhidha' na pai' jax ti kiispaiddha', na gu'x bhai'x chu maax ka'.

¹⁰ Gu' ji no't gu' ba tuk na mu pai' tii jim, dho gu' dai dho na jutbui'p ba ilhia' piam ku gama ja'k pix ba jimda', na gu' cham tu maax ka' na mui' tii ti niidhidha', na gu'x chukgam ka' no't pix ba bhi'n gu tanoolh.

¹¹ Ba' mi' dhir jup ja titda ip gio:

—Mui' tiir jimdam iñ bhammi Betaania nañ ñiñichdha' gu Lasaar gui' nach maap jix bhai' kai'ch, nat tak am xi koi.

¹² Ba' gu noonbi'n jup titda am:

—¿Cham aa gu' dñih ba ñiñia' pai' na duuk buusnia' gu kooxmoda'? Cham jum aa' nap moop ñiñichdha'ñ jaduun.

¹³ Ba' dhi' na pu'ñi ja titda gu Jesusus, ja'p kai'ñkam pui' ja titda nat sap ba muu ji gu Laasar, gu' ji na mit gu' cham maatit kai gu noonbi'n, ja'p jum aa' am na silhkam gu kooxmoda' bhaan tu a'ga na jax nañ koosii giop ba ñiñia'.

¹⁴ Ba' silhkam xi ja aagi'n gu Jesusus, jup ja titda:

—Ja'pji muu ji guch jaduun Laasar kat, ja'p moo gux gi'm nañ ya' jam aagi'n.

¹⁵ Ku gu' aañ jix bhai'n chaat ji nañ moo ampik cham bhammip tu'ii' nat pai' dhuuk pui'm duu, na pim ba' pu'ñi dhuuji mi' dhir biix jam jujur ki'n ti jii'ñdhai bax biñak ka' aañ jiñ bui no' pimit ba ti tii nañ tu' jax dhuñia'. Pu kanich mu jiim.

¹⁶ Ba' gu Tomaas, gui' nam Gook Dim ki'n jup jix mat ka', jup ja titda gu jai' noonbi'n gu Jesusus:

—Each mu jiim no'm moo ja'p jix bhaak gu gɛ'gɛ'kam. Bhai'ch dhop ko'ix ka' biima'n dhi Jesusus, ¿jax gi'p bua?

Gu Jesusus nap kai'chdha' nar di' gui' naja dudua'ñdhat ja baapmigi'n gu koi'nga'n

¹⁷ Ba' nat bhammi ba ai Betaania gu Jesusus, bha ja'p pix jax pui' tum kai'ch nat sap maakob tanoolh bap duu nat dir jum yaas gu Laasar.

¹⁸ Gu' ba' na gu' bhai' dhir Jerusaleen amuub baas'n dir ja'p bipio' gu Betaania, ni ku chakui ji'x miikidha' nañ ba aaya'.

¹⁹ Ba' mui' pix ji ɛ'ɛ'da' am gu Israel kam ja'tkam bhammi dir kia'mi'n gu Mariiya gio gu Maarta nam guguuxi'ñdha' nam cham pik moo jax xim aa'nda' nat muu gu ja jaduun Laasar.

²⁰ Ba' nat pui' ba ti kai gu Maarta na mu pai' dhir mui' ba jim gu Jesusus, miji xi mii nat namkim, gu Mariiya ba' mi' pup daa kiicham.

²¹ Ba'p titda gu Jesusus gama ja'k nat pai' ba nam:

—¿Ee ja! No'p moo ya'p tui'ka' git jiñ jaduun, moo chi chakui pui' tui'ngida' git guñ xiix Laasar.

²² Ku ba' gu' nañ gu' aañ jix maat na gu Dios jum kɛ'ɛ'ɛ' nap pai' dhuuk taanda' gu tu', pui' ji chu buusnia' jax no' pich ba ti'n.

²³ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Giop dodhia' ji matgam gum xiix. Aap moo cham jax jum aa'nda'.

²⁴ Ba'p kai'ch gu Maarta:

—Aa jii', jano' jia na pai' dhuuk tum kugaldha' ya' dhi oi'nga'n, nam pai' dhuuk dudua'dii giop baapmigia' biix na ji'k gu koi'nga'n. Jix maat iñ dho.

²⁵ Ba'p titda ip gio gu Jesusus:

—Ja'pji pu xiib ji, nañ gu' ya' bap tu'ii', aañ nañ jaroi' ja dudua'ñdhat giop ja baapmigi'n gu koi'nga'n. Na gu' gu jaroi' no't pu'ñi jotmoda' ma muu no' ti jii'ñdhat aañ jiñ bui, aañ giop bamii'ñdha' dua'ñdhai, ba' mi' dhir gammiji pu ba duaka' gu ii'mdagaram bhaan.

²⁶ Gu' ba' gu jaroi' no't chakui tu' duu, na ya' kapup oiri dhi oi'nga'n bhaan, no' pui'p ti jügi'n aañ jiñ bui, cham pai' dhuuk ka mukia', gammiji pu ba duaka' gu ii'mdagaram bhaan, ja'pji no'p ti jügi'ñdha' git pix nañ jax jum titda.

²⁷ Ba'p kai'ch gu Maarta:

—Ti jügi'n iñ ji biix nap ji'k jax kai'ch jiñ jaduun, nañ gu' aañ jix maat jia nap aap jir di' guch Xoi'kam, Maraa'n gu Dios, gui' na saak bha jimda' ya' dhi oi'nga'n.

Gu Jesusus na susuakia' mi' na pai' yaasap gu Laasar

²⁸ Ba' daipu' pu'ñi xi chiidak gu Jesusus nat jax ja'k gi' bhai' pu bhii ip gio gu Maarta nat baidham gu xio'gi'ñ Mariiya bhammi kiicham. Bhammi ɛ'ɛ'k jix dhupii'n ba aagi'n na ba' cham jaroi' kaaya', jup titda:

—Ya' ba ai ba' xib guch jaduun' Jesusu. Muni dhir' bhai' ba jim. Bha chu joot nap sap mu jimda'n xiix.

²⁹ Ba' moo jano' nat jax pui' ti kai, mi' pu bhii gu Mariiya nat ba namkim gu Jesusu mu na pai' dhir' bha jim.

³⁰ Nat gu' chakui mu ai kikcham tir gu Jesusu, gama ja'k pix kam jii'pi'n ju'ndharan gu ge' kiicham nat pai' nam gu Maarta bii'pi' dir na jax bhai' ka jim.

³¹ Ba' nam gu' mui' mi'p ka daraa gu Israel kam ja'tkam kia'mi'n gu Mariiya nam mi' ka guguuxi'n na ba' cham pik moo xi'x buam xi chu tatda' ka' nat muu gu ja'nni'n, jai' pix mia'n jup bhii mit nat mi' dhir' jotmoda' gamai' bhii gu Mariiya, nam gu' ja'p jum aa' nat mummu ba jii di'n kir na pai' yaasap gu ja'nni'n, na chi sap ba' mu ee'ji suakimii na ji'x am jum ju'ndha'.

³² Gu' ba' nat mu ba ai gu Mariiya na pai'm jii'pi'n gu Jesusu, mi o'lhia'n ki'n kikbuk bii'pi' dir jup titda soi'm ilhdhat:

—Aach tak moo ya' cham pui' tu'ch doodañ jaduun'. Chi gu' moo chakui pui' tui'ngida' git ji guñ xiix no'p ya'p tui'ka' git aap.

³³ Ba' gu Jesusu jai' bhai' joi'ndara'p ji chum suulh na joi'ndam ke'e gu Mariiya na suakit mi o'lhia'n ki'n ba kiik nax buam jum aa', gio gu Israel kam ja'tkam nam mi ja'p gu'kat jai' tiip suan.

³⁴ Ba' xi ja tikka gu Jesusu, jup ja titda:

—¿Paa pimit ba' yaas?

Ba' gui'p xi aagi'n am, jup titda am:

—Dho mummuni. Pu kani maik jach ti ti'i'mpu'n jaduun'.

³⁵ Ba' nat mu ba ai gu Jesusu na pai' yaasap, bhai' ji susua ip jai'.

³⁶ Ba' kai'ch am gu Israel kam ja'tkam nam nii'n na suak:

—Jai' dho bak alh tiix buam jup jum aa', nam gu' chi gook dit maap jix bhai'm daagich.

³⁷ Jai' ba'p kai'ch am:

—Chakui dho chi pui' tui'ngida' git dhi Laasar kat no' ya' oirida' git dhich jaduun', na gu' pu dua'ndha' git jia nat jax bhai' ji chu ai, ja'p na jax gui' na cham ñia kat nat dua'ñ. Aa'i ilhii'n na moo dhi' pu'ñi git ip, gu' ji na gu' jano' pik cham ya'p oiri.

Na duadii giop bamgia' gu Laasar na ka muukix ka'

³⁸ Ba'r jix moik ai' di'n kir bhiji na mit pai' yaas gu Laasar, jodai komaarak ba' ki'n bha kuup. Ba'x io'm mia'n mui' xi ai gu Jesusu bhai' na pai' yaasap gu mukdha', sia pui' ji ñakgat nax buam tu tatda',

³⁹ ba'p kai'ch:

—Ea gor mi' dhir' ja'k xi bua dhi komaarak jodai na ki'n bha kuup.

Ba' gu Maarta gui' nar ja'nni'n gu Laasar kat, jup kai'ch:

—¿Kux ba' gu' chi giilhim bax uub ji? Na gu' maakob tanoolh ba ua' nat dir jum yaas.

⁴⁰ Ba' gu Jesusu jup titda:

—Matgam gu Dios cham tu' xijaichu'n ji nax bhai'm duukam jup tu duñia'. Ja'ppi aapi' no'p jix bii'nak kat aañ jii' bui bix jum jur ki'n ti jii'gi'n na pui' ji chu buusnia' jax ñap ilhii'ndha', nañ jax bam titda bo bii'pi'.

⁴¹ Ba' ja'k xi bua mit ip gu komaarak jodai na ki'n bha kuupich bha gai di'n kir na pai' yaasap gu Laasar. Ba' gu Jesusu jix dhaam ja'k xi chi tiigik bhai' ji chu a'ga, jup kai'ch:

—Jum taxchaabgi'n iñ jii' G'kora', aap nap bhammi dir bhañ ke'e x dhaam.

⁴² Nañ gu' aañ jix maat nap gammijiñ ke'ke'ñ G'kora' sia nar pai' dhuuk, nañ gu' aañ jum a'mkam pix ya ja'p oiri. Ba' xib jii' a'm jum aa' nañ jix bhai'm duukam jup tu duñia' ja ni'ñchudat dhi ja'tkam nam kapbhai' mui' ya'p tu'ii', nam ba' machia' na pich aap bhañ joot ya' dhi oi'ngan.

⁴³ Ba' pui' xi chi'ik jup titda gu mukdha' ge' ki'n:

—Jii' jaduun' Laasar, xi buusaiñ bhiji dir di'n kir!

⁴⁴ Ba' moo jano' bhiji dir ba ji buus gu Laasar nat jax mu jii'kai gu Jesusu, pu pui' na jax ba bhii'gichu' gu tootna'n gio gu noonbi'n, gio gu buihsa'n bhai' pu iñixchu' komaarak jannulh ki'n na mit jax dhuuk bhiji pu bai di'n kir. Ba'p ja titda gu Jesusu gui' nam mi'p tu'ii':

—Gor xi bhippio'k ku mu ja'p ba' oilhia'.

Nam ti chu a'gada' gu ge'gerkam na jax dhui mu'aa' gu Jesusu

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lk. 22:1-2)

⁴⁵ Ba' mui' jai' dhit ti jii'ñ jamit gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Jesusu na mit ti nat pui' ji' tu duu, gui' na mit mu dir bha oi kia'mi'n gu Mariiya nam ampik mi'p ka daraa nam ka guguuxi'n.

⁴⁶ Jai' gu' dai ji na mit xi boop na mit ja aa'ndham gui' nam pariseos jum tiiti'nda' nat jax tu duu gu Jesusu.

⁴⁷ Ba' gui' nam jir ja ge'gerkam tuk ka' gui' nam bhai' ge' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, maap xim daagik gui' nam pariseos jum tiiti'nda' ma tu a'ga mit mu xi jimik nam pai' tu a'gada' gu daix a'aixkam, bix jamit jup xi ja baidhak gu ge'gerkam jum aa'ndam, jup kai'ch am:

—¿Jax jach ba' duñia' gu maa'nkam? Ti'i' na gu' oidhim nax bhai'm duukam jup tu bua.

⁴⁸ Nam gu' dhi' bix mu ja'k ji kaaya' gu ja'tkam no'ch mi' pix xi ñii'n. Ba' gu ge'gerkam Rooma kam dai nam bhai' ji bhaaku' no' mit ba maat, bha jimim dho gu' ya'ch kooda' bix dappaam maa'n jimdam

nach ji'k ya' oi'dha', gio nam jich ialhchulhdha' dhich chiopi'.

⁴⁹ Ba' gu Kaipaas gui' na jano' pik gui' gu oidha' jir ja g'e'kam tuk ka' gui' nam bhai' g'e' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, jup ja titda:

—¿Aa gu' aapi'm cham maat ji jia na jax ja'k jir am?

⁵⁰ Ni ku pim jax xim aa' panaas nar am na maa'n maa'nkam pix mukia' jich a'mkam bix na ji'k ja'tkam ya' dhi Israel, nam ba' cham bix jich kooda'.

⁵¹ Ku gu' gu Dios ji nat pui' ja'k jurtuda gu Kaipaas na ba' pu'ni ja titda gu jai' g'e'g'erkam, na gu' jano' gui' gu oidha' pui'p jir ja g'e'kam tuk ka' gui' nam bhai' g'e' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam. Ba' dhi' na pui' ji' kai'ch, gu Jesusu na aagit jup kai'ch na ja a'mkam mukia' gu Israel kam ja'tkam,

⁵² gam sia gu jai' nam mu ja'p oi'dha' bix kap na ji'x oi'nga'n, ba' ja'p ji buusnia' na bix maap ba ja jumpada' gui' nam ji'k ti jii'ni' buni'or guch Gi'kor a'.

⁵³ Ba' pui' ja'k maa'n ni'ook jup duu mit nam xi chu a'gimik gu g'e'g'erkam Israel kam nam sap mu'aa' gu Jesusu no' mit pai' ti.

⁵⁴ Ba'x ixchuixim pix ba oirida' gu Jesusu, na gu'x maat nam jax tu a'ga gu g'e'g'erkam. Ba jii bhai' dhir Judea nammi baas ja'k na pai' Eprain ti ti' na g'e' pa'r kiicham, na amuub bipio' na pai'r gampix jix chu gak kir. Mi' ba' pu oirida' ja bii'm gu noonbi'ni nam jax ba oi'ni.

⁵⁵ Ba' moop ba miamlhim nam pai' dhuuk tu piastatda' bhaan paaskua ta'm gu Israel kam ja'tkam. Mui' pix ba ji g'e' am bhammi Jerusaleen mu dir ja'p kam na jax a'lhich jir kikcham, nam sap ba' biipi' dir bhai' soi' bam ilhii'ndha' ampik nam aaya' nam pai' dhuuk bhai' ji chu piastata' gu bhaan paaskua ta'm.

⁵⁶ Ba' bix nam ji'k pu'ni bhammi aajim Jerusaleen gu ja'tkam, bha ja'p ti ti tikka' am gu Jesusu na pai' ja'k jax chu'ni'. Tiim ti tikkada' am bhiji ji baapki g'e' chiop, jup kai'chdha' am:

—¿Paa chi ba' moo ja'k bhii? ¿Ka' ba' iam ya' aaya' aa chi jano' na pai' dhuuk pik bar piasta ka'/? ¿Jax japim ilhii'ni aapi'm?

⁵⁷ Nam gu' gu ja g'e'g'erkam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, gio gui' nam pariseos jum tiiti'nda', pui' pu ja titda am bix gu ja'tkam na sap no' jaro' maadit pai' ni'ni' na oiri gu Jesusu, jotmoda' ja aagi'ndha' nam ba' dagia'.

12

Gu ubii na mi choi'dha' gui' na joidham uub tootnaran gu Jesusu
(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

¹ Ba' na xijum maa'n tanoolh pix ba bi'chu' na ba' moo bam aaya' gu bhaan Paaskua ta'm, mui' ma jii gu Jesusu bhammi Betaania na pai' kio gu Laasar gui' nat dua'ndhak giop bamii' na ba muukix kat.

² Ba'x bhai'm taatit ma chu bhai'ni jamit gu koi' gu jurnik kam nam tu onbai'ndha' gu Jesusu, nam gu'x bhai'm taat nat mi' ba ai. Gu Laasar jai'p ma chu juu bii'ma'n gu Jesusu maap ji dharaibuk mi sonpan gui' na bhaan tum kua', gu Marta ba' dai nat pix mui' ji ja bhii'ni.

³ Ba' gu Mariiya mi' ba ai na pai' daakat tu kua' gu Jesusu ji ua'dat gui' na joidham uub nax dha'ram namii'k, ba' mi' xi choi'dhak tootnaran giop xi gaki'ni' kuupa'n ki'n. Joidham ba tu uub ji gu' miji ba'k chir nam pai' daraa, nat gu' bix kap miji ja'p jim tiimo.

⁴ Ba' gu Juudas Iskariote na maadit jir dhi' gu mambhix gook gu noonbi'ni gu Jesusu na gatuuk maaxik kiisa' nam boi bhichdha', jup kai'ch mi ja'p daakat:

⁵ —¿Uu gu' alh ja'p moor tu' kub ji ba' dhi'! ¿Cham bhai' aa na alh jum ga'rai ji'k baik jix cha'tmam oo'm aixim ki'n gu tuumi'ni mu ja'k ja makia' gui' na alh cham bhai' nam pai' dhir u'ji ki'n tu saba'da'? Na gu' dhi'x dha'ram namii'k, na gu' giilhim joidham uub.

⁶ Ku gu' dhi' na pui' ji' kai'ch gu Juudas, cham tu' ji na moo silhkam jix ja joi'ndat jup kai'ch gui' nam cham tu' bia', ja'pji na diilh tiix gaamum gu tuumi'ni ku ba' ti aa'ndagit nam ga'ra' gui' na joidham uub. Na gu' pui' pu tu buada' na ti umua'ndhix ka' na kusboda' gu ja tum'ni' gu jai' noonbi'ni gu Jesusu, diilh xi gaamui ji'k na ilhii'ndha'.

⁷ Ba'p titda gu Jesusu:

—Aap moo cham jax kai'chdha' jii jaduuni'. Matgam gu' dhi Mariiya pu pu kai'nikam ulhii'ni kat ji dhi' na joidham uub na ba' pu'ni mi' bañ choi'dha'ni chooton am no' nich ya' ba ai, nat gu' xib pui' ba ji buus nam bañ yaaspa' gu ja'tkam.

⁸ Gu' gui' nam cham tu' bia', matgam gammiji ya'p tu'ka' am ji jam bui na pim alh jup xi ja palhbuidhat ku gi ki'n gu tu' na ja a'm jum aagaidha', nam gu' cham pai'm ti'ni'cho. Gu' aañ matgam ya' pix ja'p bhichu' ji dhi oi'nga'n bhaan, ja'p pik ba ji jii'ni chi gu'.

Gu g'e'g'erkam nam bax mu'aak ka' gu Laasar

⁹ Mui' jai' dhit gu Israel kam ja'tkam pui' ba ti kai mit na bhai' dhir oiri Betaania gu Jesusu. Ba' mui' ma jii mit na mit ti tigim no' moo silhkam bha oiri, gam na mit bhaan jim iatak nam jix chigik gu Laasar gui' nat

dua'ndhak giop bamii' gu Jesusu na ti ba yaaspich mukxikam.

¹⁰ Ba' giilhim jix bhaak am gu ja g'e'gerkam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, jup kai'ch am nam sap b'ix mu'aa' gu Laasar bi'ndai gu Jesusu,

¹¹ na gu' sap dhi'r kui'fcha'n na gan mumki nam ba' mui' jai' dhit gu Israel kam ja'tkam mu ja'k pix ba kaichu' gu Jesusu na mit ji chüigik nat dua'n, gui' ba' mi' pix ja'p ji bi'iim am.

Na g'e'kam ki'n bhammi ba aaya' Jerusaleen gu Jesusu

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lk. 19:28-40)

¹² Mui' ja'tkam bhai'p tu'ii' am ji gu' Jerusaleen nam tu piastat gu bhaan paaskua ta'm. Ba' buimgidhak pui' ba ti kai mit na sap mu ja'k ba jim gu Jesusu bhammi ja'k Jerusaleen.

¹³ Ba' na mit jax i'ki gu ko'kmarak jaaja' miji xi ji dhuu'n jamit na mit namkim mu na pai' dhir mui' ba jim jup xi kai'chidhat g'e' ki'n:

—Ja'p moor jix uañ ji tu' silhkam dhi' na jaroi'r jich g'e'kam tuk ya' dhi Israel, na jaroi' bhaankamu'n ya ja'p oiri guch Gi'kora'!

¹⁴ Ba' gu Jesusu maa'n xim tai'nbuidhak gu bhurru bhai' xi dhai'buk mui'p ba tu jim-chudim na mit ba ti gu ja'tkam. Pui' ji chu buus na ji'k jax tu ua'ñix gu ñio'ki'n gu Dios mi' nat pai' tum ua'nak bijik nap jum kai'ch:

¹⁵ Aapi'm moo cham tu' bhaan jax jum aa'nda' ji Jerusaleen oi'ñkam.

Pu kani git na mi'ñi dhir bhai' ba jimda' gu jam g'e'kam tuk alhi'ch bhurru ta'm.

¹⁶ Ku gu' gu noonbi'ñ gu Jesusu pu cham maatit k'e'k'e' am ji na jax ba'r jum duukam b'ix na ji'k jax tu buada', ni kum cham maatit k'e'k'e' ip gu' mi' na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam nam dhi' aagit jup kai'ch. Nammi ji nat pai' dhuuk muukik gio duadik jup ba jiix dhaam na mit ba' bhai'x maatit ji kai na bak b'ix pui' tu ua'ñix ji ti na ji'k jax tu buimik gu Jesusu, pix ji nam gu' cham maatit k'e'k'e'.

¹⁷ Ba' b'ix gui' na mit ji'k ti gu Jesusu nat dua'ndhak giop bamii' gu Laasar na ti ba yaaspich mukxikam, mu ja'p pix ja'x pui' tu ja a'gi'ndha' am gu jai' nam chakui maat.

¹⁸ Pui' ku mit ba'x bhai'm ilhdhak mui' xi ñam gu Jesusu mu na pai' dhir mui' ba jim, nam gu' pui' ba t'e' k'e' na joidham jix bhai'm duukam jup tu bua.

¹⁹ Gu' gui' nam pariseos jum t'iti'nda' gu' giilhim jix bhaak am ji, jup jum ti titda' am mi ja'p oipot:

—Dho jaiñ na pim jax ti ni'i'ñ! Jax jachich gip ba dooda siach chi o'bhagi'ñ? Nam gu' giilhim b'ix pix mu ja'k ba kaichu'.

Nam ba ga'ngada' gu Jesusu ji'kchi gui' nam griago ñi'ook ki'n tu a'ga

²⁰ Ba' ji'kchi bhai'p oipo am Jerusaleen gui' nam griago ñi'ook ki'n tu a'gada' nam pai'p tu'ii' gu mui' ja'tkam, nam bhai' dhir tu daan xi chu piastatdat gu bhaan Paaskua ta'm ja biim.

²¹ Ba' dhi' ji' nam griago ki'n tu a'ga, mu ja'p ji chüigik ba tikka am gu Piliip gui' nar Betsaida kam na Galilea dibiir bhaan bipio', soi' xi chitda am na ba' ja aagi'ndha', jup titda am:

—¿Paa ja'k jax chu'ii' gu Jesusu? No' pich iam jich aa'ñ jiñ jaduun. Aach tiix ñio'kdhak ji.

²² Ba' gu Piliip mu jimik ba aa'ñdham gu Anrees nam tu' tikka gu ja'tkam, gook dit jamit ba' mui' ma jii na mit aa'ñdham gu Jesusu mu na pai'p tu'ii' nam ti tikka gui' nam griago ñi'ook ki'n tu a'ga.

²³ Ba'p ja titda gu Jesusu:

—Dho nat gu' xib ya' bam ai jia nañ pai' dhuuk muukii giop bamgia' kum ba' ba xiñ maachim nañ jir tu'p tu'm da' guñ jaaduñ. Ya' bar bhaan gu' nañ pai' dhuuk giop ba jimia'x dhaam na pai'x io'm g'e'kam ki'n bañ dhaasa' guñ Gi'kora'.

²⁴ Na gu' dhi' ja'pni jia na jax ba' gu kai'ñ gu tiriik, na cham ji'xdha' mui'dha' no' mu pai' pix pu ulh'ñix, gu' dhi'm aa'nda' ji na mu ja'p jum i'xia' dibiir ta'm na ba' mi' dhir buusni' mui' ba kaicha'. Pu'ñi ip ba' aañ, biipi'm aa' nañ jiñ chulhiñai mukia' ja a'mkam gu ja'tkam nam ba' mi' dhir pu'ñi bhai' ji machia' nañ jir tu'p tu'm da'.

²⁵ Ba' gu jaroi' no' daix aa' na gammijix bhai' tu jimda' ya' dhi oi'ñga'n bhaan, am ti'ñchoka' na cham bhai' tu jimia' gatuuk. Gu' ji no' gu' cham tu' bhaan jax jim aagat ti jügi'ñ aañ jiñ bui, siat chi b'ix aixim jix buam jum duukam bhai' a'miram ji chu jii, dho gi gu'x bhai' tu jimia' ji gatuuk, nañ gu' pu baidhika'x dhaam na pai' gammijix jikgim bap tui'ka'.

²⁶ Ba' gu jaroi' no'x aa' nañ kaichgit jiñ a'mkam ba tu juanda', jum aa' na b'ix juraan ki'n ti jii'ñdhat mi' pui' xi jimda' nañ ji'k jax tu a'ga, na ba' ja'p ji buusnia' na gammijiñ biim jup tui'ñgida' sia nar pai' dhuuk, na gu'x kiigalhdhat bhaan ba ti niidhidha' guñ Gi'kora'.

Gu Jesusu na ba tu aa'nda' na jootom mukia'

²⁷ Aañ moo cham pui' ka tu tatda' ji xib, ampix pui'x buam tu tatda'. Chi na ñich gu' pu kai'ñkam pix bha jii ya' dhi oi'ñga'n, cham bhaai' nañ jax jup ba ji chüida' guñ Gi'kora': “Jiñ palhbuidha' ap jiñ Gi'kora' nam cham ji'xkat jax jiñ dhooda' gui' nam xiñ bhaamki'ñ.” Jax dhui na ñich gu' pu kai'ñkam bha jii nañ ya' pui' tu kuugalhdha'

nat ji'k jax jiñ chü'n. Gu' ja'pjani nañ tñda': "Jiñ palhbuidha' ap jiñ Gi'kora' nañ ba' pui' tu kuugalhdha' na pich ji'k jax jiñ chüdak bhañ joot, nam ba' machia' gu ja'tkam nap aap giilhim jir gë'kam."

²⁸ Ba' mi' dhir bhai' ji chu a'ga jix dhaam ja'k jup kai'ch:

—Xiñ palhbuidha' ap jiñ Gi'kora' nañ pui' tu kuugalhdha' na pich jax jiñ chüdak bhañ joot, nam ba' machia' gu ja'tkam nap aap giilhim jir gë'kam.

Ba' gë' ki'n bhai' ba tum ñio bhammi dir jix dhaam jup tum kai'ch:

—Matgam jañich pu pui' ba duu ji. Gë'kam ki'n jix bhai'n chaat iñ nap mi' pui' tu kuugalhdhim nañ jax jum titda. Jix io'm jañ jix bhai' bañ chaat ka' no' pich biix pui' ba tu kuugalh.

²⁹ Ba' gu ja'tkam nam mi'p tu'ii' na mit kai nat bha tum ñio jix dhaam dir, jup kai'ch am nat sap tu' pix gë' tir. Jai' ba' maakam jup ti mit, jup kai'ch am:

—Nobii'n guch Gi'kora' ji nat bha tu a'gi.

³⁰ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Dho aapi'm na bha jam guguuxi'n dhi' nat bha tu a'ga, cham tu' aañ, na pim sap ba' ya' dir ja'p ja'k cham jax kam aa'nda'.

³¹ Nat gu' xib ya' bam ai na pai' dhuuk ja aagi'ñdha' gu Dios biix gu ja'tkam nam ji'k mi' pui' jimia' na jax jix aa', gio nam ji'k cham mi' pui' jimia'. Gio gu ja'ook na ya' tu daam kiik dhi oi'ñga'n, mi' pix ja'p ji bi'ya' xib dir.

³² Na gu' aañ nam pai' dhuuk jiñ xissapa' kuruus ta'm, mui' bhai' ji chi jii'ñdha' am aañ jiñ bui.

³³ Ba' dhi' pu'ñi ja'k ja titda gu Jesusus gu ja'tkam na ja aagi'ñ na jax ja'k jum duuji mukia'.

³⁴ Ba'p titda am gu ja'tkam:

—¿Gi na ba'p jum kai'ch mi u'uan ta'm nach tu jiñkui'ñdha' nat pai' tu ua'nak gu Moisees na saak guch Xoi'kam na Dios bha jootsa', cham pai' dhuuk mukia' no't pu'ñi ya' ba ai? ¿Jax ji kup ba'p kai'ch nam aap jum sissapa' kuruus ta'm? ¿Ka' gui'p jir ju-maich Xoi'kam aa na bhaan tu a'ga mi u'uan ta'm na saak cham pai' dhuuk mukia'?

³⁵ Ba' gu Jesusus jup ja titda ip gio:

—Aañ pix ba jam aagi'ñ iñ jiñ jaaduñ nañ jax jiñ dhuñia' jootom, cham jañ moo pui' pix jam titda. Ba' no' pim jix aa' na pim jix chu maax kir bap tui'ka', mi' pim pui' ba jimia' nañ ji'k jax tu a'ga, na gu' aañ ja'p ji buusan nañ joidham gë' tanoor nañ ji'x ya' kapup oiri. Cham maat japim gu' na pim pa ja'k bhüchu' na pim gu'x chu tuggam kir jup tu'ii'.

³⁶ Ba ti jii'ñdha' pim aañ jiñ bui nañ ya' kap tu'ii' jam bui nañ tu jam bi'ñxi'ñ, na pim ba'ñ bim bap tui'ka' na pai' joidham jix chu maax.

Ba' mi' na pui' xi chu ja a'gidhimik gu Jesusus, mi' pix ja'p ji bhii, pu jii o'ñchixim. Cham pai' ka ti mit.

Na jax jir jum duukam nam ba' cham ti jügi'ñ gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Jesusus na ti tu ja a'gi'ñ

³⁷ Ba' pu cham ti jügi'ñ am gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Jesusus sia ku ti ja nii'ñchudat jix bhai'm duukam jup tu bua.

³⁸ Pui' ji chu buus nat ji'k jax tu ua'nak gu Isaiiyas gui' na bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, nap jum kai'ch:

Cham ji'xkat jiñ jii'ñ jamit gu ja'tkam jiñ Gi'kora' nañ alh ti pup tu ja a'gidhimik,

ni sia kuñ chi' ja nii'ñchudat jix bhai'm duukam jup tu bua.

³⁹ Gio ba' ja'pnip tu ua'nak gu Isaiiyas kum ba' cham ti jügi'ñ gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Jesusus, na ja'pni mui' ji kiksa:

⁴⁰ Gu Dios pix jup tu duu ji gu' nam ba' cham maatit ti nii'ñdha' sia kum ti ti nii'ñ na tu' jax jum bua,

panaas ku moo kuukup ka' gu ja buupui, ni nam cham maatit kë'kë' na jax jir jum duukam ka' sia kum ti kë' na ji'k jax tum a'ga gu ñio'ki'ñ,

nam jax dhui pix cham soi'm ilhdha' buiñor na ba' cham tu ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara'.

⁴¹ Pux maat jia gu Isaiiyas na guch Xoi'kam giilhim jir gë'kam, pui' kut ba' pu'ñi ja'k tu ua'nak na dhi' aagit jup kai'ch na ji'k jax tu duñia'.

⁴² Kum ti gu' moo siamri mui' ti jii'ñ ji gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Jesusus, kux gu' iam, gam sia jai' dhit gui' nam jir ja gë'gë'kam tuk. Dai ji na gu'x ixchuixim pix nam cham machia' gui' nam pariseos jum titi'nda', nam gu'x ja iibhi'ñ nam ja iattulhdhai ja bui gu jai' gë'gë'kam pu mai' ja ardimia' mi' dhir gë' chiop no' mit jax dhuuk maat.

⁴³ Nam gu' kax joojoi'ñ nam mi' pui' jimida' nam jax ja'k jix kii' ka'm nii'ñ gu ja'tkam, cham tu' na jax ja'k jix aa' gu Dios, gam nam kax aa' nam mu dir bha ja'k biix pix tu' ka'm ja niidhat pix jix bhai' ja titdada' gu ja'tkam. Gu' no' mit ba maat nam ba kaichu' gu Jesusus, pu maa'n jimdam ja bhaamkidha' am jia.

Gu Jesusus nap kai'chdha' nam jum tul-hiñ'a' gatuu'k gui' nam ji'k cham mi' pui' jimia' na jax tu a'ga

⁴⁴ Ba'p ja titda ip gio gu Jesusus gë' ki'n nam ba' kë'kë'kë'!

—Gu jaroi' no't ba ti jii'ñ aañ jiñ bui, biix buiñor ti jii'ñdhaip jum duñia' guñ Gi'kora' nat bhañ joot.

⁴⁵ Piam no't jaroi'x bhai' bañ maat nañ jir tu'p tu'm da', biix gui' nat bhañ joot jup ba machia' nar tu'p tu'm da', cham tu' dai aañ.

⁴⁶ Na ñich gu' aañ bha jii jia ya' dhi oi'ñga'n nañ ya' tu ja bi'ñxidha' gu ja'tkam nam jix chu tukgam kir jup tu'ii', na gu' aañ ja'p ji buusan nañ joidham ge' tanoor, na ba' gu jaroi' na ba ti jii'ñdha' aañ jiñ bui, jix chu maax kir ji bi'ya'.

⁴⁷ Cham tu' nañ aañ ya' e'jei pui' xi ja titdaimii nam giilhim jix u'ua'tulhdhix ba ja tulhiichuda', gu' ja'pji nañ ja'kbui' kat ya' ja pallhbuidha' ji nam jax dhuuji cham jum tulhiina' gatuuk. Mi' dhir jam ba' diilh jup bam tigia' no' mi' pui' jimia' nañ ji'k jax tu ja a'gidha', piam ku gu' cham. Diilh ba' bax maat guñ Gi'kora' na jax ja dooda'.

⁴⁸ Piam kum jai' dhit cham jii kaim nañ ji'k jax tii tu a'ga nam cham jiñ kuigaldhat, cham jax bua dho. ¿Jax jañ gip ja tiida' aañ? Jumaix jai'ch ji gu' gui' na pik ja aagi'ñdha' nam kuiñcha bia' jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n, dai na xi ja aa'ñdhai na mit silhkam cham mi' pui' jii nañ ji'k jax tu ja a'gi'ñ xib.

⁴⁹ Nañ gu' aañ cham tu' diilh pix pui' tu a'ga jia gammiji nañ diilh jax ilhii'ñ, ja'pji daipu' nat ji'k jax pix jiñ chidak bhañ joot guñ Gi'kora'.

⁵⁰ Na ba' gu jaroi' no't jiñ ke'ek mi' pui' ba jii nañ ji'k jax tu a'ga, pu baidhika' guñ Gi'kora' jix dhaam ja'k na pai'p tu'ii', na gu' gui' pix jir ñio'ki'ñ dhi' nañ ji'k jax tu jam a'gi'ñ, nat gu' pu'ñi ja'k xiñ aa'ñdhak bhañ joot.

13

Gu Jesusus na ba ja bopkoñdha' gu ja tooton gui' nam ji'k kaichu'

¹ Ba' takaab dir na ba' moo bam aaya' gu bhaan Paaskua ta'm nam pai' dhuuk tu piastatda' gu Israel kam ja'tkam, pux bhai' bax maat gu Jesusus nat bam ai na pai' dhuuk giop ba jimia'x dhaam buiñor guch Gi'kora' nat pai' dhir bha jii. Cham jax bua sia ku mit diilh ya' ji bii gui' nam ji'k kaichu', na gu' pui' na jax jix ja joi'ndat bax ja da'da' sia kut ba jii nat jax jix ja joi'gilh ya' dhi oi'ñga'n na ja biim oilhimik.

² Ba' na mit pai' dhuuk ba ji chu juu gu jurnik kam, gu ja'ook pui' ja'k ba jurтуда gu Juudas Iskariote maraa'n gu Simoon Iskariote na sap maaxik kiisa' gu Jesusus nam boi bhichdha', dai pui' pix bam aa' mi' dhaakat na tii tu kua'.

³ Gu Jesusus pui' pix xim aa' jura'ram bhaan nat bam ai na pai' dhuuk giop ba jimia'x dhaam buiñor gu Dios nat jaroi' bha joot. Pux bhai'x maat gu' na biix bhaan ji chu bi'ya' sia nar tu', gam na biix tu daam ba kiika' ya' dhi oi'ñga'n.

⁴ Pui' xim aagat ba' moo jotmoda' nat jax kikbo mi' na pai' daakat ka tu kua' gu jurnik kam, bhai' ji kua gu t'eb kutuuna'n na daam dir ti'chu', mi ja'p xi dhaasak bhai' ji bhii maa'n gu jannulh joidham jix moik. Mi' dhir ba' bha ja'p xi buraak jurban

⁵ bhai' ji ja bopkoñ gu ja tooton gu noonbi'ñ, dai nat jax ja'aa ta'm tua gu suudai', gu jannulh ki'n ba' xi ja gaki'i'ñxidhidhat gui' nat bha ja'p xi buraak jurban.

⁶ Ba' na pai' dhuuk gu Peegro tiip bax bopkoñdham gu tootna'n, cham aa', jup kai'ch pix:

—¿Aañ aap moo pui' pik ba jiñ bopkoñdha' guñ chooton jiñ jaduun'?

⁷ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Matgam gu' saalh ka maachim ap jiñ jaduun' na jax jir jum duukam nañ ba' jam bopkoñi'ñ gu jam tooton. Gu xib gu' chakui ji nap maat.

⁸ Ba' gio bhai'p ji ñio gu Peegro, jup kai'ch:

—¿Cham aa gu' aañ moo chakuiñ bopkoñdha' ap tu'ñ chooton? Nap gu' aap giilhim jir ge'kam, cham tu'r jum jupaabkam iñ.

Ba'p titda gu Jesusus:

—Dho bak gu' cham tu'ñ bui kap tui'ñgida' ap no'p cham aa' nañ jum bopkoñdha' dhim tooton.

⁹ Ba' gio mui'p ji ñio gu Peegro, jup kai'ch:

—Xiñ bopkoñi'ñ ku giñ jaduun'. Biix xia dhiñ ñoonob jap jiñ bopkoñdha' gio ba' dhiñ mo'. Aañ jix aa' ji nañ gammijim buip tui'ñgida'.

¹⁰ Ba' gio mui'p ji ñio gu Jesusus, jup titda:

—Jax dhui nax kiki' gu jam noonob gio gu jam moom, na pimit gu' kia'pix batbia. Cham jum aa' nañ jam bopkoñdha', dai ji dhi jam tooton nat ba dirbat na pim ki'n jiim nañ ba' ya' jam bopkoñi'ñ, sia ku pim cham tu' moo biix jix batbix na pim ji'k jiñ kaichu'.

¹¹ Na gu' pu bax maat gu Jesusus na maadit maaxik kiisa' nam boi bhichdha'. Pui' ku ba'p ja titda nam cham tu' biix batbix nam ji'k kaichu'.

¹² Ba' nat pai' biix ja tiimo nat ja bopkoñ gu ja tooton, gio mup ji dhaibu sonpan gui' na bhaan tum kua' xi chi'ñik ip gio gu t'eb kutuuna'n. Mi' dhir ba'p ja titda:

—¿Jix maat japim aa na jax jir jum duukam na ñich ba' jam bopkoñ gu jam tooton?

¹³ Aañ silhkam dhor ge'kam na pim jax bañ chiit', gio nañ bixchu'x aichu'n. Cham tu'r gama ja'k na pim jax kai'ch jiñ jaaduñ.

¹⁴ Kuñ chi gu' jam bopkoñ ji gu jam tooton sia kuñ giilhim jir ge'kam gam nañ bixchu'x aichu'n nañ pu tu duña' na pim jax bañ ñi'ñ. Aapi'm ba' diilh ya' dir ja'p ja'k pui'p xim bopkoñdhat gu jam tooton biix ji'ma'n.

¹⁵ Na pim jax bañ ñii'ñ aañ na ñich jam duu, pu'ñi ja'k japim ba'p tu kuugalhdhidha' aapi'm gammiji ti'ñchokat.

¹⁶ Na gu' dhi' ja'pni jia na jax maa'n gu tujuandam na mi' pui' xi chu duñiidha' na ji'k jax tiidaidha' gui' na buiñor tu juanda', na gu' bita'n jup tui'ka', cham tu' ja'xbui'p jir g'e'kam ka' gu' na jax gui' na mi' buiñor tu juanda'. Gio ba' ja'pni ip na jax gu' jax chu'm tujuandam no' mit pai' joot na jimia', mu jimia' dho na gu'x mat ka' jia nar tujuandam ka' pix, cham tu' pui' na jax gui' na mu jootsa'. Aapi'm ba' pu'ñi ip jiñ jaaduñ.

¹⁷ Mi' pim pui' xi chu duñiidhat na pim jax jiñ ñii'ñ nañ jam bua gio nañ tu jam a'gi'ñ no' pim jix maat na jax jir jum duukam, na pim ba'x jijikgim jup tui'ka'.

¹⁸ 'Sia kuñ gu' cham tu' moo biix jup jam titdat jup kai'ch na pim ji'k ya'p tu'ii', nañ gu' aañ jix maat nañ ji'k pix ja daa' gui' nam gammiji bañ kaichgida'. Na gu'm aa' na pui' tum kuugalhdha' nat jax tum ua'nak bijik nap jum kai'ch: "Maadit bhai' jiñ bhaamki gui' na mit ji'k jiñ biim tu juu."

¹⁹ Xib dir jañ pui' ba pup xi jam titdañ jaaduñ na pim ba' ba pup jix mat ka', ampik na pui' tum kuugalhdha', na pim ba'x io'm ba ti jüigi'ñdha' no't pui' ba tum duu na aañ pix jir di' guch Xoi'kam nañ jax pu bar di' sia bijik dir.

²⁰ Pu ka nañ moo silhkam ya' pu jam tiida', na gu jaroi' no't jix küigal gu jax chu'm jiñ chujuandam tuk, no' mu ja'p pai' jimdat jiñ a'mkam tu a'gim, ja'p ji buusnia' na aañ na xiñ küigalhdha'. Gu' ba' gu jaroi' na xiñ küigalhdha' aañ, guñ Gi'kora' nax dhaam jup tu'ii' nax küigalhdha' ip nat jaroi' bhañ joot.

Gu Jesusus na ba tu aa'nda' na sap gu Juudas maaxik küisa' nam boi bhüichdha'
(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lk. 22:21-23)

²¹ Ba' mi' na pu'ñi xi kai'chimik gu Jesusus, bhai' pix joi'ndara' ji chum suulh, jix buam bhai' jim ilh ii'mdagaram bhaan. Ba'p ja titda gu noonbi'ñ:

—Maadit aapi'm moo maaxik jiñ küisa' nam boñ bhüichdha' gu ja'tkam. Aañ moo ya' pu jam titda.

²² Ba' gu noonbi'ñ bhai' pix xim nini'ñ am, nam gu' cham maat na jaroi' ba' aagat jup kai'ch na pui' maaxik küisa'.

²³ Ba' maadit gui' nax io'm jix dha'da' gu Jesusus mi' dhir ja'p daa sonpan.

²⁴ Ba' gu Peegro ja'p xi dhuiñxi na sap mi' dhir tikka' na jaroi' ba' aagat jup kai'ch na pui' maaxik küisa', na kapbhai' mi sonpan daa.

²⁵ Ba' gui' amuub dir jup ba tikxax dhupii'ñ ki'n, jup titda:

—¿Jaroo ba' da' gui' na pui' maaxik jum küisa'ñ jaaduñ? ¿Jax chu'm jir di'?

²⁶ Ba' gu Jesusus jup xi aagi'ñ, jup titda:

—Dho nap pix nii'ñdha' nañ jaroi' ti bi'ñxidhai mu ja'k xi makia' gu timkallh. Dhi'r di' ka'.

Ba' pui' xi chi'ñik, nat jax daa gu timkallh, xi chi bi'ñxidhak mu ja'k xi maa gu Juudas Iskariote, maraa'n gu Simoon Iskariote.

²⁷ Ba' nat kia'pix maa'n bhai' ba kii, bhaan pu baa gu ja'ook. Ba'p titda gu Jesusus:

—Xib jap ba' ba jimda' Juudas nap jax pui'x chu duñiim saak, dai na moo jotmada' git.

²⁸ Ba' pu ni maadit gu biix nam ji'k mi dharaa kut jix maadit kai gu Jesusus na jax kai'ñkam pui' titda gu Juudas.

²⁹ Ja'p jum aa' am na jax kai'ñkam jup titda na ba tu taañmira' gu tu' nam tu bhaidha' gu bhaan paaskua ta'm, piam ku na ba ja makia' ji'k gu tuumiñ gui' nam cham tu' bia', nam gu'x maat na gui' umua'ñdhix na kus-bioda' gu ja tumñi' biix nam ji'k jir noonbi'ñ gu Jesusus.

³⁰ Ba' nat jax pix mi' ji jugio gu timkallh nat maa gu Jesusus, mi ja'p pu bhii gu Juudas nat jax kikbo pui' cham jax ji chi'ñik. Bar tukaa' ji ba' gu'.

Gu Jesusus na ba tu daasa' nam sap xim ja joi'gi'nda' gui' nam kaichu'

³¹ Ba' mi' dhir jup kai'ch gu Jesusus nat pai' pu ba jii gu Juudas:

—Xib dho gi ba' ampix jum ai ji nam pai' dhuuk am xi machia' gu ja'tkam nañ aañ ja'xbui'p jir g'e'kam na guñ Gi'kora' nat bhañ joot.

³² Na gu' nañ pai' dhuuk duadii giop bami-gia' mu dir koi'nga'n tir, dhi' bhaan bax maati' ka' na gui'ñ buip tui'dhi' na giilhim jir g'e'kam. Pu'ñi duuji ba' ba matgilhia' ip nañ aañ ja'xbui'p jir g'e'kam na guñ Gi'kora', pui' kuñ ba' bi'xchu'x aichu'n nañ pu tu duñia' bhaankamu'n.

³³ Ba' xib am ti pup ba jir boi cha'm kam iñ jiñ jaaduñ, cham jañ tu' mui' ya' ka juruuñdha' jam bui. Aapi'm chi ba' nai' ti ji chu gaaga' na pim gio ti ba xiñ chüigik ka', ji na pim gu' cham pai' kañ chigia', na pim gu' cham ji'xdha' aaya' nañ pai' ja'k bap tui'ka' no' ñich ya' dir ba jii, pui' nañ jax jup ba ja titda jano' gu Israel kam g'e'gérkam.

³⁴ Dai nañ ja'pni ja'k xi chu daasai aapi'm jam bui na tu aagik ka' xib dir, na pim joidham xim ja joi'ndat jix bhai' kai'chit tu oi'ñka' biix ji'ma'n, ja'p na jax aañ nañ xi jam joi'ndat xi jam da' biix ji'ma'n aapi'm,

³⁵ nam ba' bhai' ji machia' gu ja'tkam na pim aapi'm joidham jir jix bhabhai'kam na pim ji'k bañ kaichu'.

Gu Jesusus nap tiida' gu Peegro na sap pu ti'ya' na cham tu' kaichu'

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lk. 22:31-34)

³⁶ Ba' gu Peegro bhai' ba tikka gu Jesusus, jup titda:

—¿Paap gi moo ja'k bhüya'n jaduun kuch ba' pui' cham pai' kam tia'?

Ba'p titda gu Jesusus:

—Dho maakam ja'k dho, na pai' ja'k cham bhaai' nap jax jin oidha' gu xib nañ gamai' ji jimia'. Ku ba' gu' aap cham jax jum aa'nda' ji, nap gu' saalhim bhai' pix pui'p bhüya', bhammip jup ba ji buusnia' nañ pai'p tui'ka'.

³⁷ Ba'p kai'ch gu Peegro:

—Pu xiih ji nañ pix mi dhaibu aañ nap pai' dhuuk gamai' ji jimia'n jaduun. ¿Kux ba' gu' aañ pai'p bi'ya' diih? Daas in dho nañ mukia' jum a'mkam no'n xi ilhii'n.

³⁸ Ba' gu Jesusus jup titda:

—¿Paap gip daas nap mukia'n a'mkam Peegro? Pu ka git nap ja'xñi pu baikim pui' ba ti'ya' nap cham tu'n kaichu' na ba' pik moo ba jiiñkia' gu takaaru', aañ moo ya' pum titda.

14

Gu Jesusus nap kai'chdha' na gui'r di' gux kai' boi

¹ 'Aapi'm moo cham tu' bhaan jax jum aa'nda'n jaaduñ, Dios japim pix ti'ñchokat buiñor jix biiñak ka' gammiji, gio ba' aañ jin bui ip.

² Matgam bhammi na pai'p tu'ii' guñ Gi'kora', mui' kap jir ba'pki chir ji na pai'x bhaai' na pim oi'ñcha' bix ji'ma'n, aañ moo ya' pu jam titda. ¿Kux ba' gu' aañ pui'p ba jam titdada' git aa gu ja'p pix no' cham jir silhkam ka' git? Chakui ji nañ pui' jam tiida' git. Ba' aañ bii'pi' mui' xi jimia' xib nañ ba ti kii'mpiga' bha ja'p na pim jax aaya' bix ji'ma'n.

³ Gioñ ba' bhai'p jim nañ ji'x jix bhai' xi chu dui nañ bha jam bai'ñimira' na pim bhammi ja'k ba oi'ñchapu' jin bñim nañ pai' kio, na pim ba' gammiji jin bñim jup tui'ka'.

⁴ Xib japim dho ba' bax maat jin jaaduñ na pim jax dhuu aaya' nañ pai' ja'k jim, nañ gu' ba jam aagi'n.

⁵ Ba' bhai' ji ñio gu Tomaas, jup titda gu Jesusus:

—Pu cham maat ich jax dhuu nap pa ja'k bhüchu'n jaduun. ¿Jax jachich gi dhuip ba ai gu diih bhammi pai' nap tu aa', nach gu' cham maat gu boi nach pai' jax ji bhüya'?

⁶ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Aañi' dhor di' gux kai' boi na bhaan jum bhübhü jix dhaam ja'k na pai' cham ka tu muuki'. Jum aa' na aañ jin bui ti jii'ñdha' gu jaroi' na ba jimia' jix dhaam ja'k buiñor guñ Gi'kora'.

⁷ Na gu' no' pim jin bui ti jii'ñdhat jix bhai' ba xiñ maat nañ jir tu'p tu'm da' aañ, bix bhai' ji machia' pim na ji'x jir gē'kam guñ

Gi'kora' bhammi na pai'p tu'ii'. Pui' na jax xib na pim gu' bax maat na ji'x jir gē'kam, na pim gu' diih jam buupui ki'n ba nii'n.

⁸ Ba' gu Piliip bhai'p ji ñio, jup titda ip gu Jesusus:

—Eap xich chü'ñchodak gu Dios na jax chu'm ti nii'n jin jaduun, nach ba' cham jax jich aagit dai gui' bhaan tiñ'ñchoka' pix ba'.

⁹ Ba'p titda gu Jesusus:

—¿Kux chakui aap jin maat Piliip nañ moo mui' chanoohl jam bñim ba oiri? Gi nañ jup jam titda na gu jaroi' no't jix bhai' bañ maat aañ nañ jir tu'p tu'm da', bix bhai'p ji machia' nar tu'p tu'm da' guñ Gi'kora'. ¿Jax ji kup ba'p kai'ch nañ pui' jam tiñ'ñchoda' na jax chu'm ti nii'n?

¹⁰ ¿Ka'p ji cham ti jügi'n aa Piliip nañ jup kai'ch nañ aañ buiñor jup tui'dhi' guñ Gi'kora', gio na guñ Gi'kora' mu dir bha ja'k jin buip tui'dhi' ip? Jax dhuu nañ moop jam titda ip nañ aañ cham tu' pui' tu a'ga gammiji nañ diih jax ilhii'n pix, daipu' ji na jax pix jin chüdaim guñ Gi'kora' nañ buip tui'dhi'. Gui' pix jin a'm dir jix bhai'm duukam jup tu bua, nach gu' gook dit maa'n ii'mda'p duuk.

¹¹ ¿Ka' moo ja'p jix xijai aa na pim ti jii'ñdha' na silhkam aañ jin buip tui'dhi' guñ Gi'kora', gio nañ aañ ya' dir mu ja'k buiñor jup tui'dhi' ip? Ja'ppi na pim ba ti jii'ñdha'n jaaduñ, na pim gu' ba ti nii'n nañ joidham jix bhai'm duukam jup tu bua bhaankamu'n, nach gu' kai'ñkam gook dit maa'n ñi'ook jup duuk.

¹² Pu ka nañ moo tu' silhkam ya' jam aagi'ñdha'n jaaduñ, na gu jaroi' no' bix juraan ki'n ti jügi'n aañ jin bui, pui' bixchu'p bax chu aichu'nda' na pu tu duña' jix bhai'm duukam ja'p na jax aañ. Jix io'm gē'gē' jix bhai'm duu'nkam ba xip tu buada' no' ñich aañ ba jii'x dhaam buiñor guñ Gi'kora'.

¹³ Ba' no' ñich pu'ñi ba jii, bhammi dir dai nañ bhai' ba jam joochxi'ñdha' gu tu' na pim ya' dir mu taanda' guñ Gi'kora' aañ jin bui jix biiñak kat, na ba' bhaan jix maati' ka' nach silhkam gook dit maa'n ii'mda' pix jup duuk guñ Gi'kora' na giilhim jir gē'kam.

¹⁴ Ti'ñchokat japim moo na pim aañ jin bui pix jix biiñak kat mu taanda' guñ Gi'kora' gu tu' na jam a'm jum aagaidha'. Aañ ba' pu maa'n jimdam bha jam joochxidha', nañ gu'x mat ka' na pim aañ jin kaichu'.

Gu Jesusus nap kai'chdha' na bha ja joochxidha' gux Dhuudu' kam jix Uañ I'mda' gui' nam ji'k ba kaichgida'

¹⁵ 'Gu' ba' xib na pim bañ kaichu', dai na pim mi' pui' xi jümit nañ ji'k jax jam titda, no' pim dho ji baabui' silhkam jix aa' na pim tu' ka'm bañ ñii'ñdha' ya' dir ja'p ja'k, piam ku gu' cham.

16 Aaŋ ba' bhammi øøji soi' tida' guñ Gi'kora' na bha jam joochxidha' gui' na gammiji jam buip tui'ñgit jam nuukdaidha' na cham tu' jam duñaia', gam na jam guguxdhatgida', na gu' gui' cham pai' ka jimia' no't pix ya' ba ai, cham pui' na jax aaŋ naŋ bar boi cha'm kam.

17 Gux Dhuudu' kam jix Uaŋ Ii'mda'ñ dho aagit jup kai'ch na jam a'm bam tajaana' no't bhai' ba jam joochxi guñ Gi'kora' dai aapi'm na pim ji'k baŋ kaichu'. Gui' nam ji'k cham ti jügi'ñ aaŋ jiñ bui dho gi gu' cham ji'xdha' ja a'm jum tajaana' ji, nam gu' cham mat ka' nar tu'p tu'm da'. Aapi'm na pim gu'x bhai' bax maat nar tu'p tu'm da'.

18 Ku ba' gu' cham tu' ji naŋ moo gammiji pu diih ya' xi jam iabui no' ñich ya' dir ba jii, gioŋ bhai'p jim ji matgam ya' aapi'm jam bui, pui' naŋ jax jam bäm ba oirida'.

19 Dai gui' nam ji'k cham ti jügi'ñ aaŋ jiñ bui dho gi gu' pu cham pai' kañ chigia' am ji no' ñich pix ya' dir ba jii. Aapi'm na pim ji'k baŋ kaichu' dho gi gu' pux bhai'ñ ñii'ñdha' ji maa'n na jax, naŋ gu' jam buip tui'ñgida', gam na pim gammiji pu ba duduaka' ya' dir ja'p ja'k gu' jam i'ii'mda' bhaan ja'p na jax aaŋ.

20 Jano' dir naŋ pai' dhuuk duadii giop bamgia' mu dir koi'ñga'n tir, jix bhai' ba machia' pim na silhkam jiñ buip tui'dhi' guñ Gi'kora', gio aaŋ ya' dir mu ja'k buiñor jup tui'dhi' ip. Biix japim bhai'p ji machia' naŋ aaŋ jam buip tui'dhi' na pim ji'k baŋ kaichu' na pim jiñ bui ti jügi'ñ.

21 Na gu' gu' jaroi' no't jiñ kèkèk mi' pui' ba jii naŋ ji'k jax jam titda, dhi' bhaan bax maati' ka' na silhkam jix aa' na tu' ka'm jiñ ñiidhat ba xiñ kiigalhi'ñdha' gammiji, mi' dhir ba'x bhai' bhai' ji machia' naŋ jir tu'p tu'm da', gio ba' nax joi'ndat ba tigia' guñ Gi'kora' no' pu'ñi mi' pui' ba jim naŋ ji'k jax tu a'ga.

22 Ba' gu' Juudas gui' na cham tu' Iskariote jum da'nsa bhai' ba tikka gu' Jesusus, jup titda:

—Jax ku ba' cham jup bhaai' nam machia' nap jir tu'p tu'm da' gui' nam cham ti jügi'ñ aap jum bui ku ba' moo dai aach pix jup jix mat ka' nach ji'k jum kaichgida'?

23 Ba' mui' ji ñio gu' Jesusus, jup titda:
—Dho nam gu' cham jiñ maachim ka' jia, nam gu' cham jiñ kiigalhi'ñdha' nam cham ji chi jü'ñdhat ka' aaŋ jiñ bui. Gu' gui' no' ba ti jügi'ñ aaŋ jiñ bui ba xiñ maachim ka' ji naŋ jir tu'p tum da', pui' ku ba' mi' pui' ba jimda' naŋ ji'k jax tu a'ga xib, ba' guñ Gi'kora' jix joi'ndat tiigi bax kiigalhi'ñdha' ip. Ba' mi' dhir dai nach buiñor bap tui'ñgida' gammiji bïma'n guñ Gi'kora', ja'p ji buusnia' nach bhai' pu ba oi'ñka' bhaan.

24 Ba' gu' jaroi' no' pu'ñi cham jiñ kiigalhdhat cham ti jügi'ñ aaŋ jiñ bui,

dhi' bhaan jix maati' ka' na cham ji'xdha' mi' pui' jimia' naŋ ji'k jax tu a'ga xib bhaankamu'n guñ Gi'kora'. Na gu' naŋ jax ba jam titda bo jia na guñ Gi'kora' jir ñio'ki'ñ dhi' naŋ ji'k jax tu jam a'gi'ñ, cham tu' aaŋ diih naŋ jax ilhi'i'ñ.

25 'Aaŋ daipu' pu'ñi ja'k pix xi jam aa'ñdhai naŋ jax ba jam titda naŋ ji'x ya' kap tu'ii' jam bui.

26 Gu' no't jiñ a'mkam bhai' ba jam joochxi guñ Gi'kora' gux Dhuudu' kam jix Uaŋ Ii'mda', bixchu' ji na bhai' ji jam mat-tuda' naŋ tu' cham jam aagi'ñ xib, gio na gammiji jam ti'ñchoxi'ñka' dhi' naŋ ji'k jax tu jam a'gi'ñ na pim ba' cham mik bua'.

27 'Ba' aaŋ dhi' bhaan pui' jam guguxi'ñ, na pim ba' moo joidham jix jüikgim jup tui'ka' no' ñich aaŋ ba jii, na pim ba' cham tu' bhaan jax jim aagat jix chotdon ka'. Cham pui' na jax gui' nam cham ti jügi'ñ aaŋ jiñ bui nam tu' na jix bhaan jix buam jum aagit jix chotdon ka', ji'x pix jam tii sap pik ba'x bhai' bam taat ka'.

28 Gio na gu' naŋ jax ba jam titdañ jaaduñ naŋ jup kai'ch bo naŋ alhio pix bhammi xi ñorgirai buiñor guñ Gi'kora' gio ya'p aaya' jam bui naŋ jam bïm oirida'. Gu' ji na pim gu' aapi'm panaas jix buam bam aa' naŋ pui' xi jam titda naŋ bar boi cha'm kam. ¿Aa ku pim ji gu' pix jix bhai'm ilhdha' ji naŋ ba jam aagi'ñ naŋ bar jimdam jix dhaam buiñor guñ Gi'kora' nax io'm jir gè'kam, cham tu' pui' na jax aaŋ, no' pim baabui' tu' ka'm jiñ ñiidhat ba xiñ dhaan na pim bax maat naŋ jir tu'p tu'm da'?

29 Ku ba' gu' dhi' pui' tum duñaia' ji kia', sia ku pim gu' ya' cham pik jiñ jügi'ñ. Xib dir jañ moo pui' ba pup xi jam titda na pim ba'ñ jügi'ñdha' no't pui' ba tum kuugalh.

30 'Xib jañ cham tu' mik ka tu a'ga' aapi'm jam bui, na gu' amuub ba jimchu' gui' na ya' tu daam kiik na ji'x oi'ñga'n, sia ku gu' tii cham tu'r jiñ jupaabkam.

31 Gu' ji na gu'm aa' na pui' tum kuugalhdha' naŋ jax ba jam titda, nam ba' machia' gu ja'tkam naŋ aaŋ tu' ka'm ñiidhat mi' pui' jim na jax jix aa' guñ Gi'kora', pui' kuñ ba' biix pui' tu kuugalhdha' nat ji'k jax jiñ chiidak baŋ joot. Ja'pni dho. Maigor jach ba jümda'.

15

Gu' Jesusus nap kai'chdha' na gui' pui' ji buusan na i'ix

1 'Aaŋ pui' ji buusan jia na jax maa'n gu i'ix gui' na jax chu'm jix iibhai'ñchalhi', guñ Gi'kora' ba' pui'p ji buusan nar i'xchadam, nax bhai' bua gam na mi chui'chxidhat mi bapga na ba' cham gokia'.

2 Ba' no' maa'n cham i' bhai'ñchar gu mam-raga'n dhi i'ix, iiki mai' bua' guñ Gi'kora'.

Piam ku gu' i'bhai'ñchar, dai na ja'p jix bhai' xi kii'mpiga' dho, gio na xi kuu'mpiga' na ba' joidham xiboorkai jix io'm mui' ba iib-hai'ñcha'.

³ Aapi'm pu'ñip ji buan jiñ jaaduñ na jax gu mamraga'n gu i'ix, na pim gu' ba kii'mpigix gu jam jujur am bhaan na pim ba ti jügi'ñ biix nañ ji'k jax jam titda.

⁴ Ba' xib ya' dir ja'p ja'k dai na pim pix bhaan ji baapmigia' na pim gammijiñ buix biñak ka', ja'p na jax aañ nañ gammiji jam buip tui'dhi', nach ba' pu'ñi duuji gook dit maa'n iimda'p duuka'. Na gu' dhi' ja'pni jia na jax maa'n gu mamraga'n gu i'ix no' iix kam mummu ja'p pai' pix kaat mik, dai na bhai' pix ji gokia'. No' bha chu daa' ji toonaram gu i'ix na ba' i'bhai'ñchara'. Aapi'm ba' pu'ñip ji buan jiñ jaaduñ, cham ji'xdha' tu' jax dhuñia' pim jix bhai'm duukam gu aapi'm diilh pix no' pim cham aañ jiñ buix biñak kat. Jum aa'nda' ji gu' na pim biipi'x biñak ka' aañ jiñ bui na ba' pui' ji chu buusnidha' jax ña pim jix chu duñiik ka'.

⁵ 'Aañ xib pui' ji buusan na jax gu i'ix nañ jax ba kai'ch, aapi'm ba' na pim ji'k bañ kaichu' ja'p ji buan na gu mamraga'n. Ba' no' pim moo jax dhuuk gammiji mi' pui' jiiimit jix biñak aañ jiñ bui, aañ gammiji jam buip tui'ñgida' ip. Ba' mi' dhir bixchu' bax chu aichu'nda' pim na pim pu tu duñia' na tu'r jix bhai'm duukam, ku ba' gu' no' pim aañ jiñ buix biñak kat jup tu bua ji na ba' pui' tum duñia'. No' pim gu' aapi'm diilh pix pui' tiix chu duñiik, dho gi' gu' pu cham tu' jax dhuñia' pim ji.

⁶ Piam no' gu' jaroi' maadit cham mi' pui' jimdat jiñ buix biñak, dho gu' pu cham tu'ñ dho buiñor kap tui'ñgida'. Dhi' ba' ja'p ji buusnia' na jax gu i'ix gu mamraga'n no' cham ka i'bhai'ñchar na iiki mu baas bua' gu i'xchadam. Mi' dhir na pai' xi gokia', dai na ba miidha'.

⁷ 'Gu' no' pim moo mi' pui' jiiimit nañ jax tu jam a'gi'ñ gammijix biñak kat aañ jiñ bui, jam kékékét jam maakidha' ji guñ Gi'kora' sia tu' na pim ya' dir mu taanda'.

⁸ Gio na gu' joidham jix bhai'm taat ka' no' pim aapi'm pu'ñi joidham biix jam jujur ki'n jix biñak kat aañ jiñ buix bhai'm duukam jup tu bua jiñ a'mkam, aapi'm ba' bar di' ka' gui' nam tu' silhkam bañ kai'chgida'.

⁹ Aañ xi jam joi'ndat xi jam da' jia jiñ jaaduñ na pim ji'k bañ kaichu'. Ja'p na jax xiñ dha' aañ guñ Gi'kora', pu'ñiñ jup xi jam da'da' aapi'm no' pim gammijiñ buix biñak.

¹⁰ Pu kani git no' pim aapi'm moo mi' pui' jiiimit nañ jax ba tu jam a'gi'ñ pix bhaan ji baapmigim na pim jiñ buix biñak, xi jam joi'ndat jañ dho xi jam da'da' maa'n na jax, ja'p na jax aañ na gu' xiñ dha' guñ Gi'kora',

na gu'x maat nañ mi' pui' xi jim na jax ja'k jix aa' gam nat jax jiñ chiidak bhañ joot.

¹¹ 'Dhi'ñ pix bhaan jam guguxi'ñ jiñ jaaduñ nañ jax ba jam titda, na pim ba' moo gammijix jikigim pix jup tui'ka' aañ jiñ bui, ni palhñip ku pim am tu' bhaan jix buam jum aa'nda'.

¹² Gio ja'pniñ ba' moo tiip kai'chit jiñ jaaduñ na pim siamrix bhai' kai'chit tu oi'ñka', gam na pim xim jajoi'gi'nda' biix ji'ma'n, cham tu' na pim tu' bhaan xim bhabhaakui'ñdha'. Pui' ja'k japim jup xi chu jimda' na jax aañ nañ xi jam joi'ndat xi jam da' biix ji'ma'n.

¹³ Na gu' dhi' ja'pni jia no'ñ moo tu' silhkam baabui'x chu joi'gi'n, no' mit ba ji gi'ñ piam kum bax mu'aak gui' nach maap jix bhai' kai'chdha', aañ dho mi' dir jup ji dhai'ññia' nañ palhbuidha', cham jax bua sia ku mit mañ mua bhaankamu'n. Dhi' ba' bhaan bax maati' ka' nañ tu' silhkam jix chu joi'gi'n.

¹⁴ Aapi'm ji ba' bar dhi'ñ jaaduñ gui' nach tu' silhkam maap jix bhai' bach dhaa', na pim gu' mi' pui' ba jiiim nañ ji'k jax jam tiidaim.

¹⁵ Cham jañ tu' pui' ka jam bia'ka' na pim jir jiñ chujuandam tuk, nañ gu' biix ba jam aagi'ñ nañ jax jir tu'm kam aañ gio ba' na jax jir tu'm kam guñ Gi'kora'. Kux ba' no' pim jir jiñ chujuandam tuk ka' git pix, pu cham ji nañ jam aagi'ñdha' git nañ jax jir tu'm kam, ni nañ ji'k tu'x maat, daipu' nañ tu' jam chianda' git palhñip tu' mi ja'p, ja'p na jax gu jax chu'm tujuandam, na gu' pu cham mat ka' na tu' jax jup buada' gui' na mi' buiñor tu juanda'.

¹⁶ Aañ biipi' jam tiigik jam daa jia biix ji'ma'n na pim bañ kaichgida' xib, cham tu' na pimit aapi'm biipi'ñ chüigik bhai' jiñ kai. Ba' aañ xib pui' ilhi'ñ na pim nañ' xi jimia' biix kap na pim jix bhai'm duukam jup tu duñi'pu' jiñ a'mkam. Gammiji pim pix bhaan ji baapmigia', na ñich gu' pu chu'm ki'n jam a'm ti tiigik ba jam daa biix ji'ma'n. Ba' guñ Gi'kora' diilh jam maakidha' jiñ a'mkam gu tu' na jam a'm jum aagaidha' na pim pai' dhuuk mu taanda'.

¹⁷ Ti'ñchokat japim na pim joidham jix bhai' kai'chit tu oi'ñka', cha'pim tu' bhaan jum kokdat, gu' ja'pji na pim joidham xim jajoi'gi'nda' ji biix ji'ma'n.

Gu Jesusus nap kai'chdha' nam sap bhai' ji ja bhaamkidha' gu ja'tkam gui' nam kaichu' na mit jax bhaamki diilh

¹⁸ No' mit jax dhuuk cham jiñ kigalhdhak jiñ bhaamki gu ja'tkam, aapi'm jam biix cham jam kigalhdhai bhai'p ji jam bhaamkidha'. Ti'ñchokat japim moo dhi'.

¹⁹ Na pim gu' aapi'm cham tu' kar ya' kam dhi oi'ñga'n. Ji' ji no' pim puir ya' kam ka'

git, dho gu' ya'ni ja'p jam dho pix jix bhai' jam titdada' gu ja'tkam nam cham jiñ bui ti jügi'ñ. Gu' ji na ñich gu' aañ ya' e'ek ba jam umua' na pim ji'k gammiji bañ kaichgida' aañ nam cham jiñ kügalhi'ñ. Dho' gu' biix jam dho ba' bhai' ji jam bhaamkidha' aapi'm nam xi jam nü'ñdha' na pim cham pui' ja'k ka tu jimda' na jax gui' am.

²⁰ ¿Cham aa gu' ti'ñcho pim nañ jup jam titda na gu jax chu'm tujuandam jir k'ekkam ka' pix, cham tu' ja'xbui'p xim taat ka' na jax gui' na mi' buiñor tu juanda'? Gu' ba' xib pu'ñi ip no' mit aañ cham jiñ kügalh gu ja'tkam, aapi'm jam pui' cham jup jam kügalhdha', nam gu'x mat ka' na pim aañ jiñ kaichgida'. Piam ku mit gu' ja' dhit cham jax ji chi'ñik mi' pui' ba ji na pim jax tu ja a'gidha' jiñ a'mkam, dhi' ba' ja'p ji buusnia' nam aañ xiñ kügalhdhaiñ k'ejji mi' pui' ba jima' nañ jax tu a'ga xib.

²¹ Pu'ñi ja'k moo tu jam jimia' jiñ jaaduñ na pim ji'k bañ kaichu', jam bhaamkidhai cham jam kügalhdha' am gu ja'tkam nañ jax ba kai'ch, nam gu' cham mat ka' gui' nat jaroi' bhañ joot. Ja'p jum aa'nda' am nañ diñh pix jup kai'chdha'.

²² 'Ku ba' gu' dhi' cham maati' ji na tu' ja duña' no'm cham jiñ jügi'ñ nañ jax ti tu ja a'gi'ñ, nam gu' xib dir jix io'm kuiñcha ba bia'ka', na ñich gu' aañ ya' e'ek ti ba tu ja a'gi. No' aañ chakui ya' aaya' git, dho gi gu' pui' ja bia'ka' git guñ Gi'kora' nam cham u'ua'tulhdhix, na gu' jaroo gi pui'p ba tu ja a'gidha' git dhi' pui' ja'k nañ jax ba ja titda.

²³ Gu' ji na mit gu' bhai' pix cham jiñ kügalh, jix bhaamut pix kai mit nañ tüp ba ja aagi'ñ. Ku ba' gu' biix ji guñ Gi'kora' nam cham kügalhi'ñ, sia kum gu' ja'p jum aa' nam panaas dai aañ cham jiñ kügalhi'ñ.

²⁴ Jaiñ nam gu' pui' pix jup xich bhaamki'ñ gook dit guñ Gi'kora', sia kuñ ti ya' oirit ja nü'ñchudat jix bhai'm duukam jup tu bua nam jaroi' cham pai' dhuuk pui' nü'ñ na tu bua. Iam chi na mit gu'p ba ti jü'ñ soi'm ilhdhak na mit bañ ch# nañ bixchu'x aichu'n. ¿Gu' paa gi ba' tu'? Ja'kbuñ' kat jamit dho ba' bhai' ba jiñ o'bhai' ji. Pui' kuñ ba'p kai'ch nam xib dir jix io'm kuiñcha ba bia'.

²⁵ Ku ba' gu' dhi' mi' pix pui' ba jim ji na bhaan pix jum kuugalhdha' na jax jum kai'ch mi u'uan ta'm nat pai' tum ua'nak bijik nap jum kai'ch: "Ja'p pix ji gu' moo na mit bhai' jiñ bhaamki."

²⁶ 'Ku ba' gu' no't ya' ba ai gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nañ bha jam joochxidha' bhaankamu'n guñ Gi'kora', jix io'm bhai' ji jam mattuda' ji nañ ji'k jax jir tu'm kam aañ, na gu' jam a'm tajaañix ka', gammiji na jam nuukdaidha' gam na jam guguuxdhatgida'.

²⁷ Gio na pim gu' aapi'm diñh pu bax maat pai' nañ jax jir tu'm kam gam nañ jir tu'p

tu'm da', na pim gu' bijik dir jiñ biim ba oipo na pimit jax jiñ kai. Xib ba' moo dai na pim nai' xi jimia' na pim ja aa'ñdhapu' gu ja'tkam na pim jax jix chu maat nañ ji'k jax tu jam a'gidhimik.

16

¹ Pu xib dir jañ moo xi jam aagi'ñ biix dhi' pui' na pim ba' gammiji ti jü'ñdhat aañ jiñ buix biññak ka', na pim ba' cham buimuk gu maaxdhi jix oodai cham tu' kap jum buixdha'.

² Nam gu' bhai' ji jam bhaamkidha' jia gui' nam bhai' g'e' chiop ja a'mkam ñiokda' jix dhaam gu ja'tkam, no' mit ba maat na pim aañ jiñ kaichu'. Mai' jam aadimia' am no'm xi ilhi'ñ mi' dhir jam chichiopi' am na pim jax tu daanda'. Gio gu' kam aaya' ip gu tanoolh nam pai' dhuuk boi jam bhüichdha' no' mit moop xi ilh, pui'm xim aagat nam Dios bhaankamu'n pui' jam dooda', nam gu' ja'p jum aa'nda' nam dai gui' mi' pui' jiiim na jax jix aa', aapi'm ba' cham.

³ Gu' ja'ppi nam pu cham jich mat ka' ji nach jir tu'p tu'm da' gook dit guñ Gi'kora' kum ba' pui' jam dooda', cham tu' nam moo silhkam xich mat ka'.

⁴ Xib dir jañ moo pu ba jam aagi'ñ, na ba' no't pui' ba ji chu jam dooda, ba machia' pim nañ cham tu' pix jap jam titda.

Gu Jesuus na tu aa'nda' na jax ja'k tu buada' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' no' bhaan ba tajaañix gu jaroi'

'Pui' kuñ ba' cham pai' pui' jam aagi'ñ dhi' pui' ja'k moo jano' na ñich jax ya' ai, nañ gu'x maat nañ mui' ya' ka xi juruñdhai jam bui.

⁵ Xib ji nañ ba' pui'p ba jam titda nañ pai' moo bar jimdam dho ji jix dhaam buiñor gui' nat bhañ joot. Gu' ji na gu' ni'j'x ku pim xim guguuxi'ñ na pim jix bhai' xiñ chikka' nañ pai' ba' moo ja'k silh tu aagit jup kai'ch nañ bhüya'.

⁶ na gu' dai na pim jix buam bam aa' nañ ti xi jam aagi'ñ nañ bar boi cha'm kam.

⁷ Gu' aañ mi'x bhai' jam titda ji. Na gu' no'ñ ya' pu oiri, cham ji'xdha' bha jimia' gui' nañ aa' na gammiji jam buip tui'ka' na jam nuukdaidha' gio na jam guguuxdhatgida'. Gu' cham no' ñich mu jii, nañ gu' bhammi e'ejji bhiji xi jam joochxidha'.

⁸ No't gui' ya' ba ai dho gi ba' gu' bhai' ji ja mattuda' ji gu'jappix ja'tkam nam cham jiñ bui ti jügi'ñ nam silhkam jix u'ua'tulhdhix, nam gu' cham mi' pui' jiiim na jax ja'k jix kü' ka'm nü'ñ guñ Gi'kora' nañ jax ba tu ja a'gi'ñ, gio na bhai' ji ja mattuda' na guñ Gi'kora' ja tulhiñchuda' no' mit jax dhuuk cham tu' ka'm ti.

⁹ Gui' bhai' ji ja mattuda' nar ua'tulhdhara' no'm cham aa' nam ti jü'ñdha' aañ jiñ bui.

10 Nañ gu' aañ ja'xbui'p jir gɛ'kam kat ya' oirit tii tu ja a'gi'ñ na jax ja'k jix kii' ka'm nii'ñ gu Dios nam tui'ñgida'. Dhi' bhaan ba matgilhia' nañ pui'p jir tu'm na guñ Gi'kora', nañ gu' pu jimia'x dhaam buiñor, na pu cham jaroi' pai' kañ chigia'.

11 Bix bhai'p ji ja mattuda' na guñ Gi'kora' jax chu'm tanoolh ja aa'ñdhai nam kuiñcha bia' ja tulhiñchuda' bix nam ji'k cham tu' ka'm tigia', nat gu' xib dir pui' ja'k ba tii na bix daagii tulhiñchuda' ip gui' na ya' tu daam kiik dhi oi'ñga'n na ja iatgi'ñ.

12 Bix aixim jañ tii xi chu jam a'gidham jiñ jaaduñ, gu' ji na pim chi gu' moo cham ji'xdha' bix jix maatit kaaya', sia ku ñich tii pix jup ji bhich.

13 Gatuuk ji chi ba' no't ya' ba ai gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' na ba'x bhai' ba jam aagi'ñdha' dhi' nañ ji'k jax tii xi chu jam a'gidham kat xib. Na gu' gui' gammiji jam buip tui'ñgida na jam aa'ñdhidha' na pim jax ja'k mi' pui' jii'mda' na jax ja'k jix kii' ka'm nii'ñ gu Dios. Daipu' pui' jam jurtudidha' na jax pix tiidaidha' guñ Gi'kora', cham tu' na diih jax ilhii'ñ, gio ba' na ba jam aagi'ñdha' bix na ji'k jax tum duña' gatuuk.

14 Ku gu' joidham jix bhai'm taat ka' ji aañ jiñ bui, na gu' bix jix chu mat ka' nañ ji'k tu'x maat aañ, mi' dhir ba' mu ja'k jup jam aagi'ñdha' aapi'm.

15 Ja'p na jax aañ nañ gu' bix jix chu maat na ji'k tu'x maat guñ Gi'kora', pui' kuñ ba'p jam titda na gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' bix jix chu mat ka' nañ ji'k tu'x maat aañ, gio na pui' bixchu'p jix chu aichu'nda'. Mi' dhir mu ja'k jup jam aa'ñdhidha' aapi'm na gu' jam buip tui'ñgida'.

Gu Jesusus nap ja titdada' gu noonbi'ñ nam sap ji'k tanoolh jix buam xim ilhdhai gio bhai'x bhai'p jim ilhdha'

16 Aañ cham xiim ya' dir pix piidha' gixia', cham japim pai' ob kañ chigia'. Ji'kchi tanoolh ki'n nañ ba' moo gio ya'p ba aaya' jam bui na pim ba' pik moo giop bañ chigia'. Mi' dhir jañ dho gi ba' moo bhai' pu ba bhii'ya' ji jix dhaam ja'k buiñor guñ Gi'kora' nañ gio ja'p jup jimia', dho gi ba' cham ob kañ chigia' pim ji.

17 Ba'jai' dhit gu' nam kaichu' mi ja'p tiim ti tikka' am, jup kai'ch am:

—Jax chi ba' kai'ñkam jup kai'ch gu dhi' pui' na ji'k jax jich chitda, na pui' cham xiim pix piidha' gixia', gio nap kai'ch nach ji'k tanoolh ki'n gio ya'p ba tigia', na ba' pui' mi' dhir moo ba jimia'x dhaam buiñor guch Gi'kora'?

18 Pu cham maatit kɛɛ ich na jax ba'r jum duukam na pui' cham xiim ya' dir pix piidha' gixia'.

19 Gu' ji na gu'x maat gu Jesusus nam tiix chikkamut jup kai'ch nam ba' diih tiim ti

tikka, nam gu' cham jum guguuxi'ñ nam moo bhai' ji chikka'. Ba'p ja titda ip gio gu Jesusus:

—JCham aa pim maatit jiñ kɛɛ nañ jax kai'ñkam pui' jam titda nañ cham xiim ya' dir pix piidha' gixia', gio ba' nañ jup kai'ch na pim ji'k tanoolh ki'n gio ya'p bañ chigia'? Na pim ba' panaas tii am xiñ chikkam kam kai'ch.

20 Tu' silhkam jañ dho ya' jam aagi'ñdha'ñ jaaduñ na pim aapi'm giilhim tiix buam jum ilhdhai bhai' ji susuaña' nam pai' dhuuk jam ni'ñchudat mi ja'p pix tu'ñ dhooda' jix bhai'm ilhdai gu ja'tkam nam cham jiñ bui ti jüigi'ñ nam bañ mua'pu'. Ku ba' gu' ja'xpix giox bhai' bhai'p jim ilhdha' pim ji.

21 Ja'p na jax ba' jia maa'n gu ubii no't bam ai na pai' dhuuk tigia' gu alhii, na gu' giilhim jix chu ko'klhia' na bhai' ji maaxilhia'. Mi' dhir gu' ji'k tanoolh jurni'ñ ki'n joidham jix bhai' bhai' jim ilhdha' ji na pu' xim aa'nda' na joidham maa'n ba xi chu mar, panaas ku moo pu cham pai' tu ko'klhia'.

22 Pu'ñi ip ba' aapi'm, pui' dhox buam ka xi chu tatda' xib na pim bax maat nam jax jiñ dhooda'. No' pim it giop bañ chii gu' joidham ji na pim jix bhai' bhai' jim ilhdha' nañ jax ba jam titda. Cham ji'xdha' jaroi' ka jam soo'mchuldha' sia chi tii xi jam bhaamki'ñ na pim joidham jix jikgim jup tu'ii'.

23 Jano' pim dho gi cham tu' bhaan jax jim aagit tu'p ka xiñ chikkam ka' ji no' ñich gio ya'p ba ai duadik, na gu' dai na pim pu'ñi joidham jix bhai' bam taat ka'. Ba' mi' dhir no' pim tu' ba taan guñ Gi'kora' aañ jiñ buix biñak kat, jam makia' dho maa'n jimdam jiñ a'mkam.

24 Pui' na jax no' pim it chakui tu' mu taa, bar am dho na pim mu' xi chaña' gu tu' na jam a'm jum aa'. Tu' gi na pim gu' aañ jiñ bui bax biñak, na pim ba'x io'm gɛ'kam ki'n jix bhai' bam ilhdha' no't ba jam maa guñ Gi'kora'.

Gu Jesusus nap kai'chdha' na sap gampai' ji bi'ya' gui' na ya' tu daam kiik dhi oi'ñga'n

25 Dai xib jañ pu'ñi ja'k ka tu jam a'gi'ñ bixchu' bhaan ji chu ua'rgidhat ya' kam dhi oi'ñga'n, na gu' kam aaya' nañ pai' dhuuk silhkam ba jam aagi'ñdha' na jax jir tu'm kam guñ Gi'kora', cham tu'ñ tu' bhaan ji ua'rgidhat ka tu jam a'gi'ñdha' na pim ba'x maatit kaaya'.

26 Cham tu' kam aa'nda' nañ aañ soi' ti'ntu'nda' guñ Gi'kora' na ba' jam makia' gu tu' na pim ya' dir mu taanda', ja'pji no' pim aañ jiñ buix biñak pix, pu jotmoda' jam makia' gu tu' na pim taña'.

27 Na gu' pui'p xi jam joi'gi'n jia guñ Gi'kora', na pim gu' tu' ka'm jiñ ñiidhat mi' pui' ba jiiim nañ jax tu a'ga, gam na pim ba

ti jügi'n nañ aañ bhammi dir jim buiñor nat bhañ joot.

²⁸ Xib jañ dho gio am bhai' ja'k jup ba ti ni'ñ buiñor na ñich pai' dhir bha jii, nat gu' alhio pix bhañ joot ya' dhi oi'ñga'n.

²⁹ Ba'p kai'ch am gui' nam kaichu':

—Xib jach dho gi bix jix maatii kēē ji nap jik' jax tu a'ga jiñ jaduun, nap gu' cham tu' bixchu' bhaan ji chu ua'rgidhat ka tuch a'gi'ñ.

³⁰ Ba ti jügi'n ich ba' xib nap bhammi dir jim buiñor gu Dios. Ti' nap gu' jax joidham bixchu'x chu maat. Jix bhai'x maatii ba kēē ich gu' bix nap jik' jax tu a'ga. Cham jum aa' nach kam tikkada' nap jich aagi'ñdha' na jax jir jum duukam.

³¹ Ba'p ja titda gu Jesusus:

—Xib aa pim ba' panaas bix jam jujur ki'n ba ti jügi'ñ aañ jiñ bui nañ ba jam aagi'ñ? Moo chi alh cham.

³² Pu ka git na pim xiib ya' dir pix cha'tak boopoya' nam pai' dhuuk bhai' jiñ bhiipu' gui' nam jiñ o'bhagi'ñ, diih japim dho ya' xiñ bua ji. Ku ba' gu' guñ Gi'kora' ya'p tui'ñgida' ji na gu'ñ a'm ti niidhim, aapi'm gu' pu pai' ji na pim ja'k boopoya' jix o'ñchixim, sia ku pim gu' xib ya'x baabui'm kai'ch.

³³ Dhi'ñ pix bhaan jam guguuxi'ñ jiñ jaaduñ na pim ba' moo aañ jiñ bui pix jix biñak kat cham tu' bhaan jax jum aa'nda'. Xi ñakoo'nda' pim siat bix aixim jix buam jum duukam bhai' jam a'm ji chu jii. Aañ japim pix jiñ bui titi'ñchoka', na ñich gu' aañ ba ma'ñich gu' na ya' tu daam kiik dhi oi'ñga'n, mi' pix ja'p ji bi'ya' xib dir.

17

Gu Jesusus na ja a'mkam tu a'gada' gui' nam kaichu' jix dhaam ja'k

¹ Ba' na pu'ñi xi ja titda'imik gu Jesusus gui' nam kaichu', bhai' ji chu a'ga jix dhaam ja'k xi chi tiigik, jup kai'ch:

—Aapi'ñ Gi'kora', ya' moo mam ai na pai' dhuuk daaxix nam boiñ bhiichdha' gu ja'tkam. Jiñ palhbuidha' ap nañ jax dhui pui' tu kuugalhdha' na pich jax jiñ chiidak bhañ joot. Xi ja mattuda' ap dhi ja'tkam nam ba' machia' nap jir tu'p tu'm da' aap gio aañ, gio nam machia' nañ aañ ja'xbui'p jir gē'kam na jax aap jiñ Gi'kora'.

² Na pich pui'ñ chiidak bhañ joot nañ aañ ya' ja a'mkam mukia' dhi ja'tkam, nam ba' mi' dhir pu'ñi bhai' ji machia' nap jir tu'p tu'm da'. Ba' mi' dhir bax bhaai'n ka' nañ ja baidhika'x dhaam ja'k na pich jik' pix pu ja dai bijik dir nam pu'ñi jum bu' aaya',

³ ku gu' no' mit bam maat jiñ Gi'kora' nap dai aap jir gē'kam na ji'x oi'ñga'n, gio aañ no' mit bañ maat nañ jir tu'p tu'm da' na pich bhañ joot nañ mu ja baidhika'.

⁴ Aañ jum a'mkam ya'x bhai'm duukam bap tu duu jiañ Gi'kora' ja ni'ñchudat gu ja'tkam na pich jik' jax jiñ chiidak bhañ joot.

⁵ Xib ba' dai nañ ba ti niir nap jiñ bamii'ñdha' mu dir koi'ñga'n tir no' mit bañ yaas, nañ ba' gio mui'p ba jimia' bhammi aap jum bui nap giilhim jir gē'kam, nach ba' gio maap bap tui'ka', nam ba' mi' dhir ba machia' gu ja'tkam nañ aañ ja'xbui'p jir gē'kam na jax aap, sia pu bijik dir na chich ba' mi' dhir bap duu dhi oi'ñga'n.

⁶ Bix jañich pui' ba ja mattuda gu ja'tkam nap jax jir tu'm kam jiñ Gi'kora' na pich jik' pix pu ja dai bijik dir nam pu'ñi bañ kaichgida', nañ ba' mi' dhir pu'ñi ba ja aagi'ñdha' nap jir gē'kam. Ba' xib dai nam mi' pui' ba jiim nañ jax tu ja a'gi'ñ jum a'mkam, nañ gu' aañ pu kai'ñkam ya' oiri ja bui.

⁷ Bax maat am nañ aañ pui'p jir tu'm kam na jax aap nap giilhim jir gē'kam, pui' kuñ ba' bixchu'x aichu'n nañ pu tu duña'.

⁸ Nañ gu' ja aagi'ñ bix na pich jik' jax jiñ chiidak bhañ joot, ba' ba ti jügi'ñ am bix ja jujur ki'n nañ aañ silhkam bhammi dir jim aap jum bui na pich bhañ joot, gio nam mi' pui' ba jiim na pich jik' jax jiñ chia nañ tu ja a'gidha'.

⁹ Ba' aañ dhi' ja a'mkam soi'ñ ilhii'ñ nam jik' bañ kaichu' nam jiñ bui ba ti jügi'ñ, cham tu' gui' nam cham jiñ kiigalhdhat cham jiñ bui ti jügi'ñ. Na gu' gui' nam jik' aañ jiñ bui ba ti jügi'ñ, bix jam aap jum buip ti jügi'ñ jiñ Gi'kora'.

¹⁰ Na gu' gui' nam jik' aañ jiñ bui ti jügi'ñ, jir di' pix am gui' nam aap jum bui ti jügi'ñ. Na gu' gu tu' no'r aañ ga'n, bix jup jir aap ga'n ka', gio gu tu' no'r aap ga'n jiñ Gi'kora', bix jup jir aañ ga'n ka'. Xib bix bax maat am dhi' nam jiñ kaichu' nañ aañ jir gē'kam kat ya ja'p oiri.

¹¹ Aap ba' ja a'm ka ti niidhidha'ñ Gi'kora' dhi' nam jik' bañ kaichu' nam diih ya' ji bi'ya' dhi oi'ñga'n bhaan, nañ gu' aañ gio mu ja'k jup ba bhiichu' aap jum bui, nam ba' cham tu' bhaan jax jim aagat maa'n ñi'ook jup duukat gammiji mi' pui' jiimda' nap jax jix aa' aapi' Gē'kam nap giilhim jix uañ ki'n kiik, ja'p na jax aach nach maa'n ñi'ook jup duukat maap jich dhaa'.

¹² Na gu' aañ nañ ji'x ja biim oilhimik, siamri cham tu' maa'n jiñ ñakgak mai' gi' gi' ji, nañ gu'x bhai' ja nuukdaidhat gam nañ ja palhbui'ñchu'ndat bix aixim bhaan. Dai dho siamri gui' na maaxik jiñ kiisa' nam boiñ bhiichdha' na ba' mai' ba giixix, na jax pu pu chu'm ki'n daaxix na ba' bhaan jum kuugalhdha' nat jax tum ua'nak bijik nam dhi' aagat jup kai'ch.

¹³ Pu'ñiñ ja'k ti kai'chit jiñ Gi'kora' ja a'mkam dhi' nam jik' bañ kaichu', nam ba'x jikigim jup tui'ka' ja'p na jax aañ, xib nañ

kapbhai' ya' kap tu'ii' ja bui alhio pix ba' nañ ba' pik moo mui' ba jimia' bhammi nap pai' daa.

¹⁴ Nam ba' cham pik moo jax xim aa'nda', nam gu' bñx pix gu ja'tkam bax ja bhaamki'n nam aañ bañ kaichu', gam nam cham pui' ja'k ka tu jim nam jax tu jim dñlh, nam gu' dai pui' pix ja'k ba tu daa'ñchu' nañ jax ja'k ja aagi'n gum ñi'ook na pich ji'k jax jiñ chii'n.

¹⁵ Ku gu' cham tu' ji nañ moo jax kai'ñkam jup kai'ch nap pu xib ba ja baidhika' ya' dir dhi oi'ñga'n, ja'pji dai nap ka ja nuukdaidha' pix na cham pai' dhir jimdat jup ba ja iatgidha' gux iatkuu.

¹⁶ Nam gu' dhi' bar jai', cham tu' pui' ja'k ka tu jim am na jax gui' nam cham jiñ bui ti jügi'n. Dai nam mi' pui' ba tu daa'ñchu' nap ji'k jax jix aa' jiñ Gi'kora', ja'p na jax aañ nañ mi' pui' xi jim nap ji'k jax jix aa'.

¹⁷ Aap ba' xi ja niidhat ka ja nuukdaidha', nam gu' ti jü'ñdhat mi' pui' ba jim na pich ji'k jax jiñ chii'n nañ tu ja a'gidha', bax maat am na cham tu'r iatda' gum ñi'ook.

¹⁸ Ba' dhi' nam ji'k bañ kaichu', nai' ja joot jañich nam tu ja a'gi'ñpu' gu jai' ja'tkam nam chakuu ti jügi'n aañ jiñ bui. Ja'p na jax aañ na pich bhañ joot nañ ya' tu ja a'gidha' gu ja'tkam dhi oi'ñga'n bhaan, pu'ñiñ ja'k jup ja titda dhiñ jaaduñ.

¹⁹ Ba' aañ xib pui' xi chu kuugalhdha' na pich ji'k jax jiñ chüdak bhañ joot jiñ Gi'kora', nam ba'ñ chügi' pui' ja'k jup tu kuugalhdha' dhi' nam ji'k bañ kaichu' na ñich nai' ja joot nam tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam, nañ gu' ba ja aagi'n nap jax ja'k jix kii' ka'm niñ'n.

²⁰ 'Ku gu' cham tu' ji nañ moo dai dhi' ja a'mkam soi'm titdañ Gi'kora' nam ji'k bañ kaichu' xib, ja'pji sia gui' nam ji'k ti jü'ñdha'ñ bui gatuuk nam pai' dhuuk bhai' ji chu ja a'gidha' dhi' na ñich nai' ja joot nam tu ja a'gi'ñpu'.

²¹ Aap ba' pui' xi ja niidhat ja nuukdaidha'ñ Gi'kora' nam ba'x bhai' kai'chit bñx dhat maa'n ñi'ook jup duuka' nam ji'k ba ti jügi'ñdha'ch bui, ja'p na jax aach nach maa'n ii'mda'p duukat maa'n ñi'ook pix jup duuk, nam ba' pu'ñi duuji bhai' ji machia' gu jai' ja'tkam nam cham ti jügi'n na pich silhkam aap bhañ joot nañ ya' ja'p pui' tu ja a'gidha' gum ñi'ook, gam nam ba machia' ip nap aap jiñ buip tui'dhi', gio aañ ya' dir mu ja'k jum buip tui'dhi' ip.

²² Nañ gu' aañ pui'p jix ja joi'gi'n dhi' nam bañ kaichu', pui' ip nap jax xiñ joi'gi'n aap jiñ Gi'kora'. Aañ pu chu'm jix bhai'm duukam jup ja maa na pich jax chu'm jiñ maa aañ, nam ba' ki'n jix bhai' kai'chit maa'n ñi'ook jup duuka' gammiji, ja'p na jax aach nach maa'n ii'mda'p duukat maa'n ñi'ook jup duuk.

²³ Ba' pui' tii ilhii'n iñ jiñ Gi'kora' nañ gammiji ja buip tui'ñgida' gu ja i'ii'mda' bhaan, ja'p na jax aap nap jiñ buip tui'dhi', nam ba'x jijikgim jup tu't maa'n ii'mda'p duuka' ja'p tu' silhkam, nam ba' bhai' ji machia' dho gi ji ba' gui' nam cham ti jügi'n na pich aap bhañ joot ya' dhi oi'ñga'n nañ pui' tu ja a'gidha' nap ja'xbui'p jix ja joi'gi'n gui' nam ji'k ba ti jügi'n jiñ bui nam jax xiñ joi'gi'n aañ.

²⁴ 'Ba'x aa' iñ jiñ Gi'kora' nam bñx bhammi aaya' gatuuk nañ pai'p tui'ka' gui' na pich ji'k pui' ba ja jujurtuda nam jiñ bui ti jü'ñdha', nam ba' machia' nañ aañ ja'xbui'p jir g'e'kam na jax aap jiñ Gi'kora', gam nañ bijik dir pux jai'ch na ba' moo dhi oi'ñga'n jup ba jai'chdñlhia'.

²⁵ Ba' gui' nam ji'k cham ti jügi'n na pich aap bhañ joot, pu cham dhom maat am jiñ Gi'kora', nam gu' cham ji'xdha'm tigia' gu maaxik, nap gu' gillhim jix uañ ki'n kiik. Dai gui' nam ji'k ba ti jügi'n na pich aap bhañ joot nam ba' xim maat, ja'p na jax aañ nañ jix bhai' xim maat jiñ Gi'kora'.

²⁶ Bñx jañ ba ja aagi'n nap jax jir tu'm kam jiñ Gi'kora' gam nap jir tu'p tu'm da', pui' na pich ji'k jax jiñ chii'n. Gio nai' jup ja titda na sia ku ñich ba jii aañ ya' dir, bha jootsa' iñ jumai nañ a'mkam ya' ja guguuxi'ñdha' gam na ja mattu'nka' nam jax ja'k mi' pui' jümda' nap jax jix aa', nam ba' mi' dhir ja'p ja'k pui'p jix ja joi'gi'nda' gu jai' ja'p nap jax xiñ joi'gi'n aañ.

18

Nam ba dagia' gu Jesusus
(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lk. 22:47-53)

¹ Ba' mi' dhir na pu'ñi xi chu a'gimik gu Jesusus, pu jii ja bñm gui' nam kaichu' nam jax ba oi'ñ, silh pu bhii baasi'n dir ja'k na pai'r akki'n na Sedroon ti tii'. Bhai' mit ji ai na pai' kikoolh tu kuup na bixchu' mi chi i'xchix.

² Ba' gu Juudas gui' na iattulhi'ñ gu Jesusus ja bui gu g'e'g'erkam, jix bhai'x chu maat mi' nat pai' ai gu Jesusus ja bñm gui' nam kaichu', na gu' pu ba ti niñ'ñ bñipi' dir, na gu' bhai' pux joi'ñdha' na a'jida' gu Jesusus na jax bñx maap ka ja bai'ñchu'nda' nam ji'k kaichu', bñx gu Juudas.

³ Gu' ba' pu silh jimchu' gu Juudas ja baidhat gu sandaarui'x gam jai' ji'kchi gu ja o'rosiiris tuk gu ja g'e'g'erkam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, gam gu ja tujuandam tuk gui' nam pariseos jum tii'nda', ji chu ua'dat am gui' nam ki'n tu kokda, pix nammi ja'k jix chu maaxchu' nam ti bññdhatu', na gu' bar tukaa'.

4 Gu' ji na gu' pux maat gu Jesusus nam jax kai'ñkam mu jiim gu ja'tkam, na gu' pix pum aa' nam jax dhooda'. Ba'p ja titda na mit mi' ba ai:

—¿Jaroo pim gaagim?

5 Gui'p kai'ch am:

—Dho gu Jesusus gui' na saak jir Nasareet kam.

Ba' gu Jesusus jup ja titda ip gio:

—Dho aañ jir di'. ¿Tu' git?

Büx mi ja'p eek kiik ji gu' juudas Iskar-ioti ja biim gu sandaarui'x na mi' maaxik kiksa gu Jesusus nam boi bhichdha'.

6 Ba' nat pai' dhuuk jup ja tiin' gu Jesusus: “Aañi' dhor di’”, mui' pu ku' boop jamit gu sandaarui'x gio gu jai', pu ia'ri mit, panaas kut jaroi' mu ja nu'yasa.

7 Ba' giop xi ja tikka gu Jesusus, jup ja titda:

—¿Jarooni aa pim ga'nga?

Gui'r maa'n nam jax kai'ch, jup kai'ch am:

—Dho kai'ñkam gu Jesusus gui' na saak jir Nasareet kam.

8 Gu Jesusus jup ja titda ip gio:

—Dho kai'ñkam aañ jir di'. Bañ chi pimit ba' xib na pim pui'ñ ga'nga. Dai na pim cham ja juanad dhi' nañ ja biim jim, na pim gu' saak dai aañ jiñ gaagim.

9 Dhi' ba' bhaan pui' ba tum kuugalh na jax pu ba kai'ch biipi' dir diilh gu Jesusus, nap kai'ch: “Siamri cham maa'n maadit mai' gi' ji gui' na pich ji'k pui' ja'k ja jujurtudañ Gi'kora' nam gammiji' bañ kaichgida'.”

10 Ba' gu Simoon Peegro nat jax baabu gu tēb kuxiiru'n na baastu', bhai' pu soñiich gu kai'n dir kam naaka'n gui' na Malko ti', nar tujuandam tugi'ñ gu ja gē'kam tuk gui' nam bhai' gē' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, na gu' büx jup jim ja biim gu sandaarui'x nat mu joot.

11 Gu' ji na gu'p titda gu Jesusus gu Peegro: —Pui' pix ka tu'kai'ñ jaduun. Ka xi baasa' ap dhum kuxiir. Aap gu' baabuk ki'n jup ba iikchulh gu naaka'n dhiñ jaduun. ¿Jax jach gi pup duun? Na gu' dhi'm aa' nañ jiñ chulhiña' nat jax jiñ chiidak bhañ joot guñ Gi'kora', sia kuñ aañ ti cham aa'. Na gu' dhi' ja'p ji buusan jia na bhañ i'chdha' guñ Gi'kora' gu tu' na giilhim jix xibu'.

Gu Jesusus nam mu ba aichdha' gu sandaarui'x na pai' gu Anaas

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lk. 22:54)

12 Ba' gui' nar ja mo' gu sandaarui'x xi chu chia nam dagia' gu Jesusus. Ba' gu sandaarui'x gio gu ja o'rosiiris tuk gu ja gē'gē'kam tuk gui' nam bhai' gē' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, bhai' ji dhaa mit gu Jesusus, ba bu-upra mit.

13 Ba' mi' dhir pu bhik jamit, mummu mit ba aich buiñor gu Anaas nar ooga'n ka' gu Kaipas gui' na jano' gui' gu oidha' jir

ja gē'gē'kam tuk gui' nam bhai' gē' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam.

14 Dhi Kaipas jir di' pix gui' na biipi' dir jup ja titda gu ja gē'gē'kam tuk gu Israel kam ja'tkam nar am na maadit pix mukia' ja a'mkam büx gu ja'tkam.

Gu Peegro na pui' ba ti'ya' na cham tu' kaichu' gu Jesusus

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lk. 22:55-57)

15 Ba' gu Peegro gio jumai biima'n na pui'p kaichu' gu Jesusus, gatuuk dir mu ja oi'ñ am na mit ba bhik nam jix chiigik, ea jax pik sap dooda' am. Gui' nam maap jiim gu Peegro na pui'p kaichu' gu Jesusus, jix mat ka' gui' nar ja gē'gē'kam tuk gui' nam bhai' gē' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam. Cham juan am ba' sia kut jai' mup ji baa kia'mi'ñ na mit pai' ji bai gu Jesusus.

16 Gu Peegro ba' mi' pix ji bi dhirap dir, cham tu' mu baa, na gu'x choodon. Ba' gui' nam maap jiim nax maat gui' nar ja gē'gē'kam tuk gui' nam bhai' gē' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, na pui'p kaichu' gu Jesusus, mu xi baakik irban dir gio mui'p ma jii mu nat pai' pup bii gu Peegro nat pu tiidam gu ubii gui' na mi' tu nuuka'nda' ki'ñgob na sap jup kai'ch gu kiokam nax bhaai' na büx mu bakia' gu Peegro.

17 Ba' nat mui' ba ji baa gu Peegro miji' ba'k chir, bhai' ji ñio gu ubii gui' na mi' tu nuuka'nda' ki'ñgob, jup titda:

—¿Aap aa maadit jir di' gui' nam kaichu' dhi jaduun nat miji' ja'k jim bai ba'k chir?

Ba'p kai'ch gu Peegro:

—Chaam. Aañ diilh jup jim ji.

18 Ba' gu tujuandam gio gu o'rosiiris mi ja'p xi chu naadat juuka' am, na gu' jano' pik ja'k jup jix jii'pi'ñ. Gu' ba' gu Peegro mi' pix jup ji juukgi ja biim, na gu'x jii'm.

Gu ja gē'kam tuk gui' nam bhai' gē' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam na ba tikkada' gu Jesusus na jax jir jum duukam na jax tu a'ga

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lk. 22:66-71)

19 Ba' gu ja gē'kam tuk gui' nam bhai' gē' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, bhai' ji chikka gu Jesusus na sap jax ku ba'x ixchuuxim pix tu ja mam-tuxi'ñdha' dai gui' nam ji'k kaichu', gio na jax ba' ja'k tu ja a'gi'ñdha'.

20 Ba' gu Jesusus jup titda:

—¿Kux chakui aap maat jiñ jaduun nañ moo ya ja'p oirit pu tu ja a'gi'ñdha' nam jax tu chichiopi' büx gu Israel kam ja'tkam? Gio ya'ñ oirit pu tu a'gada' ip dhi gē' chiop nam pai'x io'm mui' ya'm jumpa'nda' gu ja'tkam Israel kam na jax jir silhkam. Aañ cham pai'

dhuuk maakam tu ja a'gi'ñ na jax cham jir pui'.

²¹ Jix chu maat am dho gu ja'tkam nañ jik' jax tu a'ga', nañ gu' ja aagi'ñ, nañ gu' kai'ñkam ya' oirit pu tu ja a'gi'ñdha' jia. Ja'ppi gui' nap xi ja tikka'ñ jaduun' no'p jix maachim na ñich jik' jax ba tu a'ga. Jum aagi'ñdha' am dho.

²² Ba' nat pui' ji' xi chii gu Jesusus, maadit gui' nam jir o'rosiris bhai' pu kapia nakpan gu Jesusus jup xi chidak:

—¿Jax kup ba' moo ja'p giilhim pix ji kai'ch nam mi' tum a'gi'ñ? ¿Paa duuk jañ ba' moo pui' pik jup titda tu' g'e'kam? Naas kup cham maat na dhi'r ja g'e'kam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam.

²³ Ba' gu Jesusus jup titda gui' nat bha giü':
—¿Moo ja'p xi' g'e'kam ki'n jix buam ma chii ñich aa na jax cham pui' tum ñiok ku pich ba' moo maa'n bhai'p bañ giü'? Panaas jia tii ya' pix tu aa' na jax jir am.

²⁴ Ba' mi' dhir mu ja'k xi chu joot gu Anaas nam bhiika' gu Jesusus buiñor gu Kaipaas gui' na pui'p jir ja g'e'kam tuk ka' gui' nam bhai' g'e' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam.

Gu Peegro na gio pui'p ba ti'ya' na cham tu' kaichu' gu Jesusus
(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lk. 22:58-62)

²⁵ Gu Peegro gu' gam juuka' ji mi taikob ja biim gui' nam mi' tu naa'n. Ba' moo bhai'p ba tikka' am, jup titda am:

—¿Ka' gu' aap maadit jir di' gui' nam kaichu' dhi maa'ñkam na mi' buupulh'?

Gu' ji na gu' cham tu aa' gu Peegro, jup kai'ch:

—Cham tu'. Aañ diihl ya ja'p oirit jup paxiar ji.

²⁶ Gu' ji na gu' maadit gui' nam jir tujuandam tugi'ñ gu ja g'e'kam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, nar ja'nni'ñ pix iam gui' nat naakaram soñiich gu Peegro, jup titda:

—Kaichu' ap ji. ¿Nap ba' biix mu oiri biima'n na pai' bixchu' ti i'xchix na chich pai' dhir bha bhiik no' baabui'?

²⁷ Gu' ji na gu' kiik gu Peegro na pui' kai'ch na cham tu' kaichu' gu Jesusus. Ba' mi' na pui' ka kai'ch, ba jiiñ gu kilhii takaaru'.

Gu Jesusus nam mu ja'k ba aichdha' buiñor gu Pilaato
(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lk. 23:1-5)

²⁸ Ba' mi' na mit xi aichdhak gu Jesusus buiñor gu Kaipaas, mu ja'k jamit jup bhik buiñor gux kai' Pilaato Rooma kam. Pux dha'npam ba tu maaxilhim ji gu', kum ti gu' cham mu baap ji bhiji ba'k chir na pai' dhaa gux kai', na gu' jano' pik jup bam aajim nam pai' dhuuk tu piastatda' gu bhaan Paaskua

ta'm. Jix xidhuutu'nda' am gu' nam mia'n aaya' gu jaroi' no' pu'ñi cham jir Israel kam, na gu' pui' ja'k tu daaxix ka'. Na gu' sap no' mit mia'n xi ai gu jaroi' no' cham jir Israel kam, ja ia'ñdha' gu ua'tulhdhargan, ba' cham ka bhaai'n ka' nam jax tu piastata' gu bhaan Paaskua ta'm.

²⁹ Mu dir ja'p jam ba' pix guguuk ñirap, ba' diihl mu' ma buus gux kai' Pilaato nat ja tikkam, jup ja titda:

—¿Tu' jax dhuu dhi jaduun' ku pim ba' yammi ja'p jup ba u'aim'?

³⁰ Gui'p kai'ch am:

—Dho gu'ch jix maatit ba' yammi ja'p pui' ba duiñchu' ji na cham jir am na jik' tu' jax bua, cham tu' na moo gu' ja'p pix.

³¹ Ba'p ja titda gu Pilaato:

—Aa dho, mu pim xi bhiika' ku gi. Aapi'm ba' diihl jix maat na pim jax dhooda', no' pim mu'aa' piam ku gu' cham, no't dho ji baabui' tu' jax dhuu nar jix buam jum duukam, ka' pim ji ba' gu' pix hap kai'ch.

Gu' ji nam gu'p kai'ch gu g'e'g'er kam nam ua' gu Jesusus:

—Dho ja'ppi na gu' pui' ja'k tu daaxix aapi'm jam bui na saak cham bhai' nach mu'aa' gu jaroi' no't tu' jax dhuu aach nach jik' jir Israel kam.

³² Ba' dhi' pu'ñi ja'k kai'ch am na jax dhuu pix pui'm kuugalhdha' na jax pu ba kai'ch diihl gu Jesusus nam saak kuruus ta'm sissapa gu ja'tkam nam pai' dhuuk mu'aa', nam gu' pu'ñi ja'k tu jimda' gu Rooma kam ja'tkam, kuruus ta'm jam ja sissapda' gui' nam jix buam tu buada'.

³³ Ba' pui' xi ja titdak gio miji ja'k jup ji baa ba'k chir gux kai' Pilaato, ba' diihl mu ja'k xi baidhak ba tikka gu Jesusus, jup titda:

—¿Aapi' aar ja g'e'kam tuk gu Israel kam ja'tkam?

³⁴ Ba' gu Jesusus jup titda:

—¿Jaroo pix am pui' tum a'gi'ñ jaduun' ¿Jaroi' aa nax bhai' xiñ maat, ka' diihl pix aa nap jix maachim kup ba'ñ chikka'?

³⁵ Ba'p kai'ch ip gio gu Pilaato:

—Dho ja'ppi nañ cham maat ji na tu' ba' kum ba' yammi ja'p bam u'aim jiiñ bui dhim jaaduñ na pim tii maap jir jum oi'dhagim dai Israel kam. Tii' nam gu' jax pik jix bhaamut jum aa' dhi' nam jir ja g'e'kam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam. Cham maat iñ dho ba' na tu' ba', nañ gu' cham maat na pim jax jir tuutu'm, nañ gu' aañ cham jir Israel kam.

³⁶ Ba' gu Jesusus jup titda:

—Dho nam gu' cham maat jia no'ñ jir g'e'kam kat jup oilhim, ja'p jum aa' am nañ jir ja'ppix maa'ñkam. Gu' aañ tiir g'e'kam ji, gu' ji na gu' cham tu' gu ya' maaxik bhaan ja bui dhi ja'tkam, na mit gu' cham tu' ya' pai' g'e'kam ki'n jiiñ dhai. Pui' kum ba' cham

maat no'n jup jir g'e'kam. zKux ba' gu' ya' pai' pui'p ba'n dhuin'chu'nda'm git aa dhi Israel kam ja'tkam no'n aaf' ya'r g'e'kam ka' git maaxik? Nañ gu' ja' bia'ka' git gui' nam tu kokda'n a'mkam. zJax jam gip jin dhooda' git? Gu' ji nam gu' cham maat no'n jup jir g'e'kam, pui' kum ba' pui'n bua.

³⁷ Ba'p titda ip gio gu Pilaato:
—Jir g'e'kam ap dho bak jia, cham tu'r ja'ppix maa'nkam ap.

Ba' gu Jesusus jup kai'ch:
—Dhor g'e'kam in ji kai'nkam nap jax ba kai'ch. Aaf' jix dhaam dir bha jii jia ya' dhi oi'nga'n nañ ba' ya' maaxiri' ja'p na maa'nkam bhai' ji chu ja a'gidha' gu ja'tkam na jax pik ja'k jir silhkam, nam ba' maatii mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' guñ G'kora'. Ba' xib dai gui' nam jik' pu mi' pui' jiiim na jax jir silhkam xiñ kaim am nañ jax tu a'ga.

³⁸ Ba'p kai'ch ip gio gu Pilaato:
—zTu' da' nap ja aagi'ndha' na jax pik ja'k jir silhkam jin jaduun?

*Nam bax mu'aak ka' gu Jesusus
(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lk. 23:13-25)*

Pui' xi chudak gio mijip ji buus dirap gu Pilaato nam pai'p tu'ii' gu ja'tkam nam iattulhi'n gu Jesusus. Ba'p ja titda:

—Cham ji nañ ti jii'gi'n nax buam tomaat dhi jaduun na pim ya' ja'p u'aim. zJax jach gip ba ji dhooda'?

³⁹ zKa'ch ji do'ficho' ku ba jimia'? Nagu'r jam g'e'kam tuk biix na pim jik' jir Israel kam ja'tkam. Gio na pimit gu' pui' ja'k tu dai aapi'm diilh nañ saak maa'n do'fichoidha' gui' nam kuup na pai' dhuuk pu'fim aa-jidha' gu piasta bhaan Paaskua ta'm. zCham aa dhi'ch ba' xi dho'ficho'?

⁴⁰ Gu' ji nam gu' gui' cham tu' pui' ilhii'n, jup kai'ch am g'e' ki'n:

—Dhi' cham ji. Gu Barrabaas ji nach jix aa' nap do'ficho' no'p moo maa'n jup jix dho'fichom.

Gu Barrabaas jix ixbi' ka' ku mit ba' kuu.

19

¹ Ba' gux kai' Pilaato pui' ma tu chia nam gi'bia' gu Jesusus.

² Mi' dhir ba' maadit gu sandaarui'x nat jax ii gu bappandam joi' kuruun xip duuk bhai' eek kiix gu Jesusus, gio maa'n gu t'eb kutuun jamit jup xi chii' jix chukuun jix bi'.

³ Ba'p titda am mia'n dir bhai' ji niidhat:
—Jaña alh na jax xi chu'ii' dhi ja g'e'kam tuk gu Israel kam ja'tkam.

Bhai' eeg gib am ba' buisaram pui' xi chitdat.

⁴ Ba' gu Pilaato gio mijip ji buus dirap nat ja tikkam gu ja'tkam nam sap jax ilhii'n, jup ja titda:

—Bhai'n xi buusaidha' gu jaduun na pimit ya'f' aichulh. zJax jañ gip ba ji

dhooda'? Na gu' panaas ti cham tu' jax tomaat. Cham jup maati' gu' no' moo silhkam tu' jax jam duiñ, ka' ba' gu' ti cham.

⁵ Pui' xi chii'ik gio mu ja'k jup ji baa gu Pilaato nat baidham gu Jesusus. Ba' ja'xpix bhiji dir bhai' ji buusai' mit gu Jesusus xi chii'chu' gu t'eb jannulh na mit tii' nax chukuun jix bi', gio gu bappandam joi' jup xi kiistu' na mit bha dhaax mo'ram kuruun xip duuk. Ba' mi' dhir jup ja titda gu Pilaato:
—Jaiñ, ya' ba' dhi jam ki'dara'.

⁶ Ba' gu ja g'e'gerkam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, gio gu o'rosiiris pix jiiñis gi' mit na mit ba tii gu Jesusus nat mui' ji buus, jup kai'ch am g'e' ki'n:

—iMu tu chianiñ nam sissapa' kuruus ta'm! iCha'p mi' pux joi'gi'nda'!

Ba'p ja titda gux kai' Pilaato:
—Dho pim mu xi bhika' aapi'm. Diilh japim ba'x maat no' pim sissapa' kuruus ta'm, no' pim moo ja' jix bhaamki'n. Aaf' nañ gu'x maat nat ti cham tu' jax dhuu nar jix buam jum duukam.

⁷ Ba'p kai'ch am ip gio gu Israel kam ja'tkam:

—Ja'pji nach gu' aach mi' pui' tu daa'fichu' na jax jum kai'ch mich u'uan am na pai' tu daaxix na jax tu aagix aach jich bui nach jik' jir Israel kam. Na mi' pai' pui' maa'n kap na saak jir ua'tulhdhara' no' jaroi' jax kai'ch nar maraa'n gu Dios. Jaiñ gu' dhi' ja'p pix na pui' kai'ch nar g'e'kam, gio na sap jir maraa'n gu Dios na jax dhuu pix bhaan jum ua'tulhi'n. Pui' dho ba' pix bax bhai' nach mu'aa'.

⁸ Ba' giilhim jix io'm bhai' ji choo'n gu Pilaato nat pui' ji' ja kai nam kai'ch gu ja'tkam nam mu jiiñak.

⁹ Ba' gio bhiji ja'k jup xi baidhak ba'k chir gu Jesusus, gio ba'p ba tikka, jup titda:

—zGir pa ja'k kam aap jin jaduun ja'p moo gux gi'm? No'p moo silhkam jup xiñ aagi'n.

Cham niok gu Jesusus na ti tikka. Mi' pix pu tu'ii'.

¹⁰ Ba'p titda ip gio gu Pilaato:
—zJax kup ba' cham jin aagi'n? zCham maat ap aa nañ aaf' jir g'e'kam kat ya' pum titda? Jix bhai' nañ jum do'ficho' no'n xi ilhii'n, piam ku gu' nañ tu chifia' nam jum sissapa' kuruus ta'm. Aap gu' ya' cham jin aagi'n nañ tu' tiim tikka.

¹¹ Ba' gio bhai'p ji nio gu Jesusus, jup titda gu Pilaato:
—Pui'p dho kai'ch, nat gu' gu Dios jin G'kora' pui' ba ti jia nañ ba' ya' ji' soi' ba tui'ka' jum bui. No' git chakui pu ti'ya' guñ G'kora', zJax jap gip jin dhooda' git siap chi pu'ni kai'chdha' git? Ku ba' gu' aap cham tu' bhaan kui'cha bia' ji gu xib, gui' ji nat jaroi' maaxik jin kai nat ba' g'e'kam ki'n jum ua'tulh.

12 Ba' nat pui' ji' giop xi chii'n gu Jesusu gux kai' Pilaato, cham bhaai' na jax kam duñia', dai na tiim ga'nga na jax pik dui do'ñcho' git gu Jesusu. Gu' ji nam gu' gu Israel kam ja'tkam giilhim mu jiiñak, jup kai'ch am:

—No' pich jax dhuuk do'ñcho dhi maa'nkam nach jum chian nap mu'aa', bhaan bax maati' ka' nap bak cham tu' ka'm nii'ñ gu Seesar gux io'm g'e'kam Rooma kam. Na gu' gu jaroi' no' diilh g'e'kam jum taat na jax dhi maa'nkam, cham tu' kii' ka'm nii'ñ gu Seesar gux io'm g'e'kam.

13 Ba' nat ja kai gu Pilaato nam pui' ji' kai'ch gu ja'tkam, xi chu chia nam busaidha' gu Jesusu mu diirap. Mi' dhir ba' jimik mu ji dhaibu na pai' dadarri na pai' dhuuk ja silhka'nda' gu ja'tkam, na Gabaata tim tiiti' gu ebreo ñi'ook ki'n, na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch na joodai sobkoñim mi baapax.

14 Ba' takaab dir na ba' buimgidhak bam aaya' gu piasta bhaan Paaskua ta'm, jup ja titda gu Pilaato gu Israel kam ja'tkam:

—Ya' ba' dhi jam g'e'kam tuk.

15 Gio pix jiiñak jup tim gi, jup kai'ch am: —iMu gor mu'aiñ! iSissapa' pim kuruuu ta'm!

Ba' gio bhai'p ji ñio gux kai' Pilaato, jup ja titda:

—¿Kux moo aa nañ ba ji chu chiñia' ba' nam sissapa' kuruuu ta'm dhi jam g'e'kam tuk?

Ba'p kai'ch am gui' nam jir ja g'e'g'e'kam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam:

—Aach daipu' ji gu Seesar nar jich g'e'kam tuk. Cham tu' jumai ip.

16 Ba'x choo'nnit pui' ma tii gu Pilaato nam mu bhiji sissapa' kuruuu ta'm ku gi gu Jesusu nam pui'x bhaamki'ñ. Miji ja'p jamit ba' xi bhik na mit ba sissapam.

Gu Jesusu nam ba sissapa' kuruuu ta'm (Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lk. 23:26-43)

17 Ba' na mit jax mootoi' gu kuruuu gu Jesusu, gamai' pix b'ipi' nu'yasim am na mit ba sissapam baasi'n daam dir na pai' Kakoi' Mo' Daa' ti tii', nam Golgota ki'n jup jix chu mat ka' gu ebreo ñi'ook ki'n.

18 Bhammi' na mit aichdhak dho gu' dai na mit ba sissapa kuruuu ta'm. Gio jai' gook jamit bixxik dir jup ja sissapa pui' kukrus ta'm ip, irban ba' gu Jesusu.

19 Ba' gux kai' Pilaato nat jax dhaa maa'n gu taa'mla alhi'ch komaarak pa', mi' xi chu ua'na, jup jum kai'ch: “Gu Jesusu Nasareet kam, ja g'e'kam tuk gu Israel kam ja'tkam.” Mi' dhir ba' xi chu chia nam bhammi' siis-papu' mo'bon gu Jesusu na pai' sissap.

20 Mui' gu Israel kam ja'tkam tii mit gu dhi' pui' na jax bha tu ua'ñix mo'bon gu Jesusu, na gu' amuub ju'ñdharan gu g'e' kiicham na mit sissapa kuruuu ta'm. Baik ñi'ño'k ki'n bha tu ua'ñix: Griago ñi'ook ki'n, gio ba' ebreo ñi'ook ki'n ip, gio ba' gu latiin ki'n.

21 Ba' gu ja g'e'g'e'kam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja a'mkam tu daanda' dai gu Israel kam ja'tkam, pix am bhaak jamit na mit ba tii na pu'ñi ja'k bha tu ua'ñix mo'bon gu Jesusu. Mu jimik jup titda am gux kai' Pilaato:

—¿Jax ku pich ba' pui' ja'k bha tu ua'na taa'mla ta'm na pui' gu Jesusu jir jich g'e'kam tuk biix nach ji'k jir Israel kam ja'tkam? Ja'pji nap siisbhio'kai gio bhai'p tu ua'na', ja'pni nam kai'chdha': “Dhi'ñir di' gui' na pui'm ilhii'ñ na sap jir ja g'e'kam tuk gu Israel kam ja'tkam.”

22 Gu' ji na gu'p ja titda pix gu Pilaato:

—Puui' ji na bhai' ba tu ua'ñix ka' na ñich jax bhai' ba tu ua'na. ¿Jax gi moop jum duñia'?

23 Ba' gu sandaarui'x na mit sissapa kuruuu ta'm gu Jesusu, xi chu jumpadak jamit gu jajannulhi'ñ na ti tii'chgít a'lhiok xi chu u'uuk. Ji'k jup tu u'uuk maa'n gio gu jumai, nam gu'r maakoba'n. Gu' ba' gu t'eb kutu-una'n na daam dir tii'chgít gu Jesusu, cham bhai' nam jax i'lhiok u'i'ka' nam mi' tii xi nii'ñ, na gu' mui' pum daa'.

24 Ba'p jum ti titda am:

—Cham jach saasasda', ja'pji nach jich mamai'chia', ea jaroi'x pik bhaan ji bi'ya'.

Ba' dhi' bhaan pui' ji chum kuugalh nat jax tum ua'nak bijik nap jum kai'ch: “A'lhiok jamit xi chu u'uuk guñ jajannullh, gio gu t'eb jiiñ kutuun jamit xim mamai'chik xi bhik.” Pui' mit dho tu dooda gu sandaarui'x na ji'k jax jum kai'ch.

25 Ba' gu di'ii'n gu Jesusu mi ja'p amuub gam kiik na pai' sissap kuruuu ta'm gu maraa'n, biima'n gu dhixii'ñ Mariiya nar binga'n gu Kleopas, gio ba' gu Mariiya Magdalena.

26 Ba' gu Jesusu mi' pix ja'p ji chii na kiik gu di'ii'n biima'n maadit gui' nam pui'p kaichu' nax io'm jix dha'da' gu Jesusu. Ba'p titda gu di'ii'n:

—Dhiñ jaduun na mi'm sanoop kiik jiiñ ñaan, jum mar tu'm ki'n ji buusnia' xib dir.

27 Ba' gui' na kaichu' jup titda ip:

—Xib dir jum naan tu'm ki'n ji buusnia' dhiñ ñaan na mi'm sanoop kiik jiiñ jaduun, nap ba' moo xi kua'ñdhat, nañ gu' aañ bar boi cha'm kam.

Ba' gui' am jup xi baidhak gu di'ii'n gu Jesusu mu ja'k kia'mi'ñ, na gu' pui' titda gu Jesusu.

Na ba mukia' gu Jesusu

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lk. 23:44-49)

²⁸ Ba' mi' dhir na gu'x maat gu Jesusu nat bixx pui' ba tum kuugalh nat ji'k jax tum ua'nak bijik, maa'n kap pix ba bii na pui' tum kuugalhdha', ba'p kai'ch:

—Tiix chanoom iñ.

²⁹ Ba' moo ampik mi'p bia' maadit gu kuuga'n gu biiñ jix ji'iik alhi'ch ja'aa ta'm. Ba' dai na mit jax ba'nni gu tok ki'n gu biiñ, uux cha'm xi buraak bhammi xi dhaax chiñi'ram gu Jesusu na ba' xio'pna'.

³⁰ Ba' pix muuk sai gu Jesusu, na gu'x chanoom. Mi' dhir ba'p kai'ch nat xi i'chok: —Xib dho gi ba' bixx pui' ba tu kuugalhd-hix ji nat ji'k jax tum ua'nak bijik.

Daipu' xi chi'iik nai' ji mugia, pu muu.

Gu sandaarui'x na ba sixia' jano'maram gu Jesusu

³¹ Ba' takaab dir na ba' moo bam aaya' gu bhaan Paaskua ta'm nam pai' dhuuk tu pi-astatda' gu Israel kam ja'tkam, mu jimii'k jup titda am gu Pilaato na sap ja chiñia' gu sandaarui'x chugi'n nam ja o'mxichulhdha' gu ja kaakai gui' nam bhammi sissap kukrus ta'm nam ba' jotmoda' ko'ya' kum xi ja yas-sapai ampik na jurnia', na gu' buimgidhak cham ka tum juanda', dai ji nam ba tu pi-astatda' gu bhaan Paaskua ta'm, nam gu' cham aa' nam bhai' pu sissap ka' buimgidhak bix chanoolh.

³² Ba' gux kai' Pilaato mijip xi ja joot gu sandaarui'x chugi'n, ba' gui' mu jimii'k jup ja o'mxichulh jamit gu ja kaakai dai gu gook nam bixxik dir sissap na pai' gu Jesusu.

³³ Na gu' ba muukix nam bhai' xi ñii'n gu Jesusu, pui' mit ba' cham ka o'mxichulh gu kaakai'n.

³⁴ Gu' ji nat gu' maadit gu sandaarui'x bhai' ees sii jano'maram gu Jesusu ki'n gu t'eb uux jix mu'uuk na ua', sia ku tii ba muukix. Ba' bhai' ji mii gu suudai' i'hir bankam.

³⁵ Tiigik moop kai'ch gui' na pui' tu a'ga bixx dhi' pui', cham tu' na pix jap kai'ch, na gu' mi'p tu'ii' na ti ñii'n nat pai' dhuuk pui' tum duu, na pim ba' aapi'm pui'p ti jii'ndha' nat silhkam pui' tum duu.

³⁶ Ba' gu dhi' pui' nat tum duu, bhaan jum kuugalh nat jax tum ua'nak gu ñio'ki'n gu Dios bijik nap jum kai'ch: “Ku gu' cham tu' maa'n a'oo'n omñia' ji nam pai' dhuuk mu'aa'.”

³⁷ Gio ja'p iam nap jum kai'ch: “Mui' ja'tkam tigia' am nam pai' dhuuk jix ko'kom dooda'.”

Nam ba yaaspa' gu Jesusu

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lk. 23:50-56)

³⁸ Ba' mi' dhir nat pu'ñi ba muu gu Jesusu, gu Josee gui' nar Arimatea kam mui' ma jii buiñor gux kai' Pilaato nat kaim no'x bhaai' na tibiaañdhai bhiika' gu tukga'n gu Jesusu. Gu Pilaato jup kai'ch nax bhaai'. Gu' na gu' gu Josee pui'p kaichgit gu Jesusu, dai nax ixchuixim, na gu'x ja iibhi'ndha' gu g'e'g'er kam jum aa'ndam. Ba' mu jimii'k tibiaañdhak xi bhiik gu tukga'n gu Jesusu.

³⁹ Gook dit am gu Nikodeemo gui' nat b'ipi' dir tukaa'n cha'm mu jimii'k mu na pai' tibiap gu Jesusu nax chu a'gidham. Gu Nikodeemo g'e' ji kusbiot gui' na joidham uub na mirram tiiti' gio ba' gui' na aaloep jum tiiti'.

⁴⁰ Ba' mi' dhir dai na mit ba juulh gui' na joidham uub gu tukga'n gu Jesusu, gio ba' na mit jix bhai' bhiib jajannull ki'n nam jax ja'k ba tu jimda' gu Israel kam ja'tkam nam pu'ñi ja'k ja bua't ja yassapda' gui' nam ji'k ko'iidha'.

⁴¹ Ba' amuub mi' na mit pai' sissapa ku-ruus ta'm gu Jesusu, maa'n kap xikoolh tu kuup ka' na bixchu' mi' ti i'xchix. Mi' irban dir ba' moo maa'n kap jup di'lhix gux moik ai' nam jax chuutu'm kir ja baapas gu koi'nga'n, dai nat chakui maa'n mijim ja'bsu gu tuuku', mi' pix pui' tui'ka', nat gu' jano' pik chakui maa'n jup muu.

⁴² Mi' mit ba' ulh gu tukga'n gu Jesusu na kapbhair amuub, na gu' moo ja'p jup bam aajim nam pai' dhuuk cham ka tu juanda' gu Israel kam ja'tkam. Jotmoda' pix jamit ba' mi' xi yaaspak.

20*Gu Jesusu na duadii giop bamgia'*

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lk. 24:1-12)

¹ Ba' mummy nat pai' buus na pai' dhuuk cham ka tum juanda' na bar tumiñku ta'm, kapbhuimuk nat jax kia'pix jix dha'npam bhai' ji chu maaxir, gio mui'p ma jii gu Mariiya Magdaleena mu ai' di'n kir na mit pai' ulh gu tukga'n gu Jesusu. Ba' mu nat ba ai, bhai' pix pu ti di' bhiji di'n kir, mu pix ja'p kaat gu komaarak jodai na ki'n bha kuupich.

² Ba' nat jax ja'k gii, dai'bus nat aa'ndham gu Simoon Peegro gio gu jumai gui' nax io'm jix dha'da' gu Jesusu na pui'p kaichu', jup ja titda mu e'ek:

—Jaroi' bak baabuk maakam ja'k tikaam gu tukga'n guch G'e'kam tuk. Cham pai' tu jai'ch mu na chich pai' tii. ¿Jax nach ba' dui ka tigia'?

³ Ba' gu Peegro gio gu jumai na pui'p kaichu' gu Jesusu, mui' ma jii mit mu na mit pai' tii gu Jesusu na mit ti tiigim no' moor silhkam, daipu' na mit jax pui' ti kai,

⁴ boopo' am. Ba' gama ja'k dir jix io'm kuudam mui' xi mii gu jumai nam maap

jiim gu Peegro, b̄ipi' kat jummi ba ai na mit pai' ulh gu tukga'n gu Jesusu.

⁵ Ku gu' cham tu' mu baa ji mi'ji irban dir, mi' dhir pix d̄irap dumaalh jum tikaak mui' xi chi ni'i'n mi'ji na mit pai' t̄i. Cham pai' tu jai'ch, dai gu jajannulh mi biit na ki'n b̄hiibgich.

⁶ Gu' ba' gu Simoon Peegro ja'x dhir mi'p ba ai. Gui' dho gi gu' m̄irdat mijimmi pu baa ji di'n kir na mit pai' t̄i gu tukga'n gu Jesusu. Ba t̄i ip na cham pai' tu jai'ch, dai gu jajannulh pix mi ja'p tu giopan na ki'n b̄hiibgich.

⁷ Gio gui' na mo'ram b̄hiibgix kat, mummu ja'p pix daa dilhkob pui' xikoolh b̄hiibgix kam na jax bha tu't mo'ram gu Jesusu, cham tu' maap biit gu jai' jajannulh na ki'n jup b̄hiibgich gu tukga'n.

⁸ Ba' gu jumai na pui'p kaichu' gu Jesusu nat b̄ipi' mi' ai, jai' mui'p ji baa di'n kir nat ji ch̄igik gu Peegro nat m̄irdat mijimmi ji baa. Mijimmi baakik jix bhai' mi ja'p xi chi nini'i'n ip jai', moo gu' maaxik ji na dai gu jajannulhi'n pix mi biit na ki'n b̄hiibgich gu tukga'n gu Jesusu. Ba' pu ti j̄i'i'n nat silhkam duadik giop bam mi' dhir, pui' xim aa' na cham tu' pai' ka muukix.

⁹ Nam gu' biix gui' na ji'k kaichu' gu Jesusu, chakui maait k̄ek̄et am na jax kai'nikam jup jum kai'ch mi' na mit pai' tu ua'nak gu bi'jik dir kam na pu'nim kai'ch na duadi giop bangia' sia ku mit mua.

¹⁰ Mi'm ba' t̄i pup xi chi niniidhimik pui' giop ma jii mummu nam pai' tibiapka', nam pai'p tu'ii' gui' nam pui'p kaichu' gu Jesusu.

Gu Jesusu na mi' bam maaxdha' bui'ñor gu Mariiya Magdaleena
(Mr. 16:9-11)

¹¹ Gu' ba' gu Mariiya Magdaleena diih mi' ji bi'nik suaak mi ja'p kiikat nax buam jum aa' na cham tu jai'ch gu tukga'n gu Jesusu. Gu Peegro gu' ba jii gio gu jumai nam maap jiim. Ba' mi' pui' na ji suakit gu Mariiya gio bhijip ka xi chi t̄i di'n kir dumaalh jum tikaak.

¹² Bhijimmi pix ji ja t̄i nam daraa gook gu noonbi'n gu Dios jix chooto t̄iti' kam na mit pai' ka tikaak gu tukga'n gu Jesusu, maa'n ja'pni dhir ja'k daa na pai' mo'tikat, gu juma ba' mi' dhir ja'k na pai' tootnatikat.

¹³ Ba'p titda am gu Mariiya na mu dir d̄irap bha ti niidhat suak:

—¿Tu'p ba' ki'n moo ja'p jix buam jum aa'n jaduun nap ba' suak?

Ba'p ja titda gu Mariiya:

—Dho nat tak gu jaroi' ya' dir baabuk pai' nat ja'k jax dhuu gu tukga'n gui' nar jich ḡek̄kam tuk kat. Cham pai' tu jai'ch. Cham maait ich dho ba' nat pai' ja'k t̄i.

¹⁴ Ba' nat pui' xi chi'nik bhai' silh ji kikbo, na gu' dumaalh kaait bhijimmi ka ti ni'i'n

di'n kir, mi' pix ja'p ji ch̄i na kiik gu Jesusu. Ku gu' pu cham maat ji gu Mariiya no'p jir di' gu Jesusu, ja'p jum aa' nar jumai.

¹⁵ Ba' bhai' ji ñio gu Jesusu, jup titda gu Mariiya:

—¿Tu' mam duun jaduun kup ba' moo ja'p suak? ¿Tu'p t̄i ga'nga?

Ba'p titda gu Mariiya:

—Dho gu tukga'n guch ḡek̄kam tuk kat na mi' pix cham tu jai'ch bhijini na chich pai' t̄i. Jaroi' bak baabuk maakam ja'k tikaam. ¿Ka'p ti aap aa iam baabuk maakam ja'k tikaam? Jiñ aagi'n̄dha' ap jiñ jaduun na pich pai' t̄i no' pich aap bh̄ik kuñ bh̄irai gio ya'p tikia'.

Gu' na gu' cham maat gu Mariiya no'p jir di' gu Jesusu, ja'p jum aa' na gu jaroi' na mi' tu nuuka'n gu i'ix na mi ja'p ti i'xchix mi' ba kiik.

¹⁶ Ba'p titda gu Jesusu:

—¿Cham aap kañ maat Mariiya?

Ba' gu Mariiya mia'n dir jix bhai' bhai' xi ni'i'n, jir di' gu Jesusu. Ba'p titda ebreo ñi'ook ki'n bhai' xi koomkik:

—jRabuumi! ¿Aapi' aar di'?

Rabuumi ja'p kai'nikam jup kai'ch na sap bixchu'x chu maat.

¹⁷ Ba' gu Jesusu jup titda:

—Aañi' dhor di' na ñich giop dua. Xi dhai'ñña' ap jiñ jaduun nap ja aa'ñdhara' gu jai'i'n jaaduñ nam jiñ kaichu' mu nam pai' tibiap. Ja'p jap ja t̄ida' na ñich aañ ba jiix dhaam buiñor guñ Gi'kora' gui' na aapi'm jup jir jam Gi'kora' gio ba' nar jam Dios tuk, nañ jax pu ba jam titda b̄ipi' dir.

¹⁸ Ba' gu Mariiya Magdaleena mi' pu bhii nat ja aa'ñdham nat jax pu t̄i'n gu Jesusu. Mummu ðek̄ nam pai' tibiap biix gui' nam ji'k kaichu', ba ja aagi'n̄ nat giop ba dua gu Jesusu, biix jup xi ja aagi'n̄ na ji'k jax titda mu nat pai'm maax buiñor.

Gu Jesusu na mi' bam maaxdha' ja bui gui' nam kaichu'

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lk. 24:36-49)

¹⁹ Ba' moo jano' gamai' nat ji jur, na gu' kia'pix gio mui'p bam bh̄ichu' na pai' dhuuk giop ba tum juanda', maa'n kap ba'k chir jamit bam jumaap biix gui' nam ji'k kaichu' gu Jesusu. Dai na mit jix bhai' bhai' xi siispak gu ki'ñgob nam gu'x chotdon no' mit mi' ji bubua gu ja o'rosiiris tuk gu ḡek̄kam Israel kam, nam gu' ja'p jum aa' nam ja u'ji ja kuupa', pui' kum ba'x bhai'm kuupat mi'ji daraa. Ba' gu Jesusu mi' jim maaxdhak irban dir nam pai' daraa mui' ba ja ñio'ki, jup ja titda:

—Aañ moo jai' ya ja'p ip jiñ jaaduñ.

²⁰ Ba' xi ja nini'i'ñchu'n gu noonbi'n mi' na pai' ti diidi' na sissapich gio bha jano'maram na mit si. Ba' gui'x bhai'm ilh jamit na mit

ba tii, na mit gu' ba maat na dhi'r di' gu Jesusu nat duadik giop bam.

²¹ Ba'p ja titda ip gio gu Jesusu:

—Jix bhai' pim jum taat ka' na ñich ya' ba ai. Aaň bhai' pix pui' jam tiidam na pim jix bhai'm ilhdhai nai' xi jimia' bix kap na pim tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam. Ja'p na jax aaň na ñich bha jii ya' dhi oi'ñga'n na ñich bha tu jam a'gidham nat pai' dhuuk bhaň joot guň Gi'kora', pui' kuň ba' aaň ya' dir jup jam jootos kaai'm.

²² Pui' xi ja tiidak nai' xi ja buxcha bix, ba'p ja titda:

—Jaiñ. Dhi'ñix Dhuudu' kam jix Uaň li'mda' jam a'm jup tui'ñgida' ya' dir ja'p ja'k

²³ na jam mattudidha' na pim jax ja'k tu ja a'gidha' gu ja'tkam. Ba' gui' nam ji'k ti jii'ñdha' na pim ji'k jax tu ja a'gidha', ba' uañchudhix ka' gu ja ua'tulhdhara'. Gu' ba' gui' nam ji'k cham ti jii'ñdha', cham tu' ja uañchudhix ka', pui' nam jax bax u'ua'tulhdhix ka', nam gu' cham ji'xdha' uana' gu dñih pix.

Gu Tomaas na ba ti jii'ñdha' nat silhkam giop dua gu Jesusu

²⁴ Ba' gu Tomaas gui' na maadit jir di' gu mambhix gook gu noonbi'ñ gu Jesusu, gui' nam Gook Dim ki'n jup jix mat ka', jano' pik cham mi'p tu'ii' nat pai' dhuuk mi' ai gu Jesusu ja bui gui' nam kaichu'.

²⁵ Ba' gui' xi aagi'ñ am, jup titda am:

—Giop ba dua guch Gê'kam tuk. Ba tii chich.

Ba'p ja titda gu Tomaas:

—Chaaam ji naň ti jüigi'ñ nar di'. Jii' ji no' ñich moo dñih tii gu noonbi'ñ mi' na pai' sissapich naň ba' jam jüigi'ñdha', naň mi' xi bapsada' guň dheen mi' na pai' ti diidi' gio bhai' ja'k jano'maram na mit pai' sil. Xib jaň ji chakui ti jii'ñdha' ji sia ku pim jax jiiñ chitda.

²⁶ Ba' gatuuk xijum baik tanoolh jurni'ñ ki'n gio mit maap jup mam jumaap bix gui' nam ji'k kaichu' gu Jesusu maa'n kap ba'k chir jix bhai' xim kuupak. Jano' dho gi ba' bix mi'p tu'ii' ji gu Tomaas. Ba' ja'xpix nam mi' ka' tu a'gichu', mi' dhir ja'p pix bhai' ji ñio ja saagi'ñ gu Jesusu, jup ja titda:

—Aaň gio bha ja'k ip jiiñ jaaduň.

²⁷ Mi' dhir ba'p titda dai gu Tomaas:

—Aaň pix jir di' na ñich giop duaň jaduun. Kanip xi chii' na diidi' guň ñoonob mi' naň pai' sissapich. Mi'p xi bapsada' gum dee'n nap ba' cham jax ti'ya' nar iatda', gio yammini ja'k jup jup xi bapsada'ñ jano'm am na mit pai'ñ xil. ¿Ka' moo ja'p jix xijai aa nap bix jum jur ki'n ti jii'ñdha' naň aaň pix jir di' na ñich giop dua?

²⁸ Ba' giilhim jix bhai'm ilh gu Tomaas, jup kai'ch:

—jAaja guň Gê'kam tuk! Giop dua ji bak gu' silhkam gu Dios jiiñ Gi'kora'.

²⁹ Ba'p titda gu Jesusu:

—Na pich pai'x bhai' xiñ chii Tomaas na pich ba' ba ti jii'ñ naň aaň jir di' na ñich giop dua. Gu' cham ti jii'ñdhat ap ji na pich chakui tiigik guň ñoonob. Jai' joidham pu ti jüigi'ñ am na ñich silhkam giop dua nat jax pui' tim tii, sia ku mit cham pai'ñ chii gu maaxik.

Nat jax kai'ñkam tum ua'na dhi ñioki'ñ gu Dios

³⁰ Mui' ji gu' nat tiix bhai'm duukam jup tu duu gu Jesusu ja nii'ñchudat gui' nam ji'k kaichu', ja'ppi na gu' cham bix ya daaxix dhi u'uan ta'm.

³¹ Daipu' dhi' na ji'k pix ya' tu daa na pim ba nii'ñ, na pim ba' tu jiiñkuidhai ti jii'ñdha' na gu Jesusu jir di' guch Xoi'kam na maaxik ya' xi oilhimik dhi oi'ñga'n bhaan, nar Maraa'n gu Dios nat bha joot. Na ba' gu jaroi' na ti jii'ñdha' buiñor baidhika'x dhaam ja'k na pai' gammiji pu ba duaka'.

21

Gu Jesusu na ja bui bam maaxdha' xijum gook gui' nam kaichu'

¹ Ba' gatuuk ji'kchi tanoolh jurni'ñ ki'n gio mummip bam maax gu Jesusu ja bui xijum gook gui' nam kaichu', mummy ju'ñdharan gu Gê' suudai' na Tibeeriyas ti tii'. Ja'pnim duu.

² Maap mi' ka oipo am gu Simoon Peegro, gio ba' gu Tomaas gui' nam Gook Dim jup jix mat ka', gio gu Natanail gui' nar Kanaa kam na Galilea dibii' bhaan bipio', gio ba' gook gu maamra'n gu Sebedeo, gio jai' gook pup nam pui'p kaichu' gu Jesusu.

³ Ba' maa'nnim jup ja titda gu Simoon Peegro gu jai':

—Aaň chi moo xib tu bhia' gu boptop.

Ba' gui'p kai'ch am ip:

—Aa dho aach bix jum oidha'. Aach pui'p jix chu bhia'k ji chii.

Ba' mi' pu bhii mit na mit ba tu bhiam, dai na mit jax bha tiitis kanuub ta'm. Bix chukaa'm mu ja'p tii buppaim gu Gê' asaak suudai' chir nam ja'p jum aa' nam joidham pix mi' jim gaamu' git gu boptop. Gu' ji na gu' pu nim maa'n kut mim gaam, pui' mit dho pu cham maa'n bhia gu bix chukaa' nam mu ja'p tii chu bhiihijimik.

⁴ Ba' nammi nax dha'npam bhai' ba tu maaxilhim, baasi'n dir ja'p pix ba kiik gu Jesusu ju'ñdharan gu suudai', ku gu' gui' nam kaichu' pu cham maat am ji no'p jir dhi'.

⁵ Ba' mui' xi ja jiiñkai gu Jesusu, jup ja titda: —¿Ji'k japimit ba ja bhia gu boptop jiiñ jaaduň?

Ba' gui'p kai'ch am:

—Pu nim maa'n dho. ¿Paa gi ip?

⁶ Ba'p ja titda ip gio gu Jesusu:

—Ea gor gio mui'p xi bua suudai' chir gu jam asaak ja'pni dhir ja'k kü'n dir dhi kanuub, ea no' mit cham iam mim gaam.

Ba' gui'x oodam gio mijip xi bua mit gu asaak, paa gi ba' tu'. Gu ja'xpix na mit gio bhai' tiip ji baabu, giilhim jix biit ji, cham bhaai' nam jax ka baabu' nam ti baassin, na mit gu' giilhim mui' mim iicha gu boptop.

⁷Ba' gui' nax io'm jix dha'da' gu Jesusu na pui'p kaichu', jup titda gu Simoon Peegro:

—Dhi'r di' guch Gê'kam tuk na bhammi dir kiik ju'ndharan.

Ba' nat jax pui' ti kai gu Peegro na dhi'r di' gu Jesusu, tim ti'dhak gu jajannulhi'n mummu pu gi suudai' chir, mui' pu ti gi biix suudai' dhaam baasi'n dir ja'k ju'ndharan na pai' kiik gu Jesusu.

⁸Gu' jai'm ba' saalh gatuuk dir mu jiiim gu kanuub ta'm pui' ji chiimirat gu gê' asaak nam mi iichixchu' gu boptop, nam gu' cham tu' moo ja'p jix io'm irban gu suudai' jup tu'ii', chi j'i'k gook oo'm daman mambhix obrasaa'n jir mik mi' dhir ju'ndharan.

⁹Ba' nam jax pix bhammi dir ji chiisdim ju'ndharan, ba ti mit na joidham gê' tu naa'n gu Jesusu, maa'n batoop mi' dhir ja'p jup xi chik tuupalh dhaam na tu gê', gio timkalh gook mi ja'p jup xi chua'.

¹⁰Ba'p ja titda gu Jesusu:

—Bhai' gor xi u'uuk gu boptop na pimit ja bhia kuch ya'ni tu ga'ya'. Bax chuplhi' gu tai.

¹¹Ba' gu Simoon Peegro gio mui'p xi jii bhammi kanuub ta'm nat ja palhbuidham gu jai' nam bha tiimir gu asaak nam mi gaamixchu' gu boptop, na gu' giilhim jix biit nam mui' mi' jiiim giilhim ja'x pik gê'gêr, xijum gook oo'm daman mambhix baik jamit dho mim gaam. Kut ji gu' siamri joidham cham jup sar ji gu asaak sia kum jax jir mui', pui' mit tiimirat bhammi dir pu tisaa'n ju'ndharan.

¹²Ba' mi' dhir jup ja titda gu Jesusu:

—Ya' gor bi chu ju' ba' xib. Bax bai gu batoop.

Ku ba' gu' gui' nam kaichu' pux bhai'x maat am ji na dhi'r di' gu Jesusu. Cham pai' jax kai'ch am ba' nam jup ba tikkada' git nar jaro!' dha', nam gu' bax maat.

¹³Ba' pui' xi ja tiidak gu Jesusu mui' xi ja maa biix ji'ma'n gu timkalh gio ba' gu batoop gai' nam ki'n tu bisda'.

¹⁴Dhi' ki'n ba' bar baikim nat ja buim maax gu Jesusu gui' nam kaichu' jano' dir nat muukik duadik giop bam.

Gu Jesusu na ba tikkada' gu Peegro no' tu' ka'm niidhat jix kügalhi'n

¹⁵Ba' mi' na mit xi koi'chok, bhai' ba tikka gu Jesusu gu Peegro, jup titda:

—Aapi' Simoon nap jir maraa'n gu Jonaas, ¿jix io'm aap tu' ka'm jiin niidhat xiin kügalhi'n, cham tu' ja'xbui' na ji'x dhi jai'?

Ba'p kai'ch gu Peegro:

—Jix io'm ji nañ tu' ka'm jum niidhat xim kügalhi'n jiin jaduun nap jax bax maat.

Ba'p titda gu Jesusu:

—Dho aap bak ba'n a'mkam ya' ka ja guguuxi'ndha' dhi' nam ji'k bañ kaichu'. Ja'p ji buusnia' nap ja nuuka'nda'.

¹⁶Pui' xi chü'dak gio bhai'p ji chikka, jup titda:

—¿Ja'p aa moo silhkam xiin kügalhdhat tu' ka'm jiin niin' ap Simoon nap jir maraa'n gu Jonaas?

Ba'p kai'ch ip gio gu Peegro:

—Dho silhkam jañ tu' ka'm jum niin' jiin jaduun nap jax bax maat nañ jiin aa' dhiñ jur am bhaan.

Ba'p titda gu Jesusu:

—Dho no' silhkam jir pui' nap jax kai'ch, aap jiin a'mkam ya' ka ja guguuxi'ndha' biix gui' nam ji'k ba ti jügi'n aañ jiin bui nam ja'p ji buan nam jir jiin kakasnira'.

¹⁷Ba' gio pui'p ba tiin, bar baikim ba' moo, jup titda:

—¿Silhkam aap moox io'm tu' ka'm jiin niidhat xiin kügalhi'n Simoon nap jir maraa'n gu Jonaas?

Ba' gu Peegro bhai'x buam jim ilh nat baikim ba ji chikka gu Jesusu no' sap silhkam tu' ka'm niin'. Ba'x xusuakim gio bhai'p ji ñio, jup titda:

—Dho jii' jiin jaduun nañ jax ba kai'ch, nap gu'x bhai'x maat jia nañ silhkam jup kai'ch nañ jax jum titda. Jix bhai'x maat ap nañ cham tu' pix jap kai'ch.

Ba'p titda gu Jesusu:

—Dhop kañ niin'ni'ka' ap ku gi dhi' nam ji'k ba ti jügi'n jiin bui nañ jax bam titda, nam ba'x jijikgim pix jup tu'ka' gammiji.

¹⁸Pu kani nañ moo silhkam ya'm aagi'ndha' Peegro, jano' nap pai' dhuuk jir biapmagich, joidham nai' pix jimda' ap pai' nap ja'k ilhiin'ndha' jix kiki' xi chim tiidhai gu jajannulh, ba' cham jaro!' jax jum tiidak. Ku ba' gu' no' pich am xi jagi'ta, cham tu' pui' ji kia', jumai pix ba tim tiidha' gum jajannulh, cham tu' aap diilh kia'. Mi' dhir dai nam bam bhiika' gu ja'tkam mu ja'k nap pai' ti cham aa'nda' nap jimia'. ¿Jax gip kax bhaai' ka' jano'?

¹⁹Ba' dhi' na pui' ji' titda gu Jesusu gu Peegro, ja'p kai'nkam jup titda nam sap mui' tigia' gu ja'tkam nam pai' dhuuk mu'aa', ba' cham ji'xdha' ja'k gixia' sia ku mit tul-hiinchuda, pui' na jax bax biin'ak ka' buiñor guch Xoi'kam, ba' joidham jix kügalhdha' gu Dios no't bhammi ba aix dhaam. Ba' ja'xpix jup titda ip gio:

—Ba' gu xib pui' ilhii'n iñ nap gammiji pu bañ kaichgida' cham tu' bhaan jax jim aagat.

Gu Jesus na bhaan ba tu a'ga' gu jumai nax io'm jix dha'da' na pui'p kaichu'

²⁰ Ba' ja'xpix na mit ba jii mi' dhir na mit nammi gama ja'k ba ji bhii, kikkuk mui' ka xi chi tii gu Peegro mu dir ja'k nam pai' jiiim, ba tii na gatuuk dir mu jim gui' nax io'm jix dha'da' gu Jesus na pui'p kaichu', jir di' pix gui' na jano' sonpan xi dhaa na mit pai' dhuuk tu juu gu bhaan Paaskua ta'm na mit ba' moo ba mua, na xi chikka nap titda: “¿Jaroo ba' da' gui' na pui' maaxik jum kiisa'n jaduun?”

²¹ Ba'p titda gu Peegro gu Jesus nat tiigik gu jumai na gatuuk dir mu jim:

—¿Dhi'nii giñ jaduun na ya'ni dhir gatuuk dir jim, jax ja'k jup tu jimia' gatuuk?

²² Ba'p titda gu Jesus:

—Dho gu' dhi' ba aagix ip dho na jax ja'k jup tu jimia'. Piam no'n jix aa'nda' git na ya' pu duaka' jano' juugit nañ pai' dhuuk gio bhai'p jimda', ya' dhop oirida' git jia, ¿jax gip bua? Ku gu' dhi' aañ dñil jup bax maat nañ jax ja'k jup tu daaxdha' na tu jimia'. Aap gu' dai ji nap mi' pui' xi jimdat gammiji xiñ kaichgida'.

²³ Ba' maakam pix ilhdhat kai mit gu jai' nam pui'p kaichu' gu Jesus na pu'nii kai'ch, ja'p jum aa' am na jax kai'ñkam jup kai'ch na cham ji'xkat pai' dhuuk ka mukia' gui' na jaroi' aa'. Gu' ja'pjani pix na kai'ch gu Jesus: “No'n aañ jix aa'nda' git nañ pui' tu duñia' na ya' pu duaka' jano' juugit nañ pai' dhuuk gio bhai'p jimda', ya' dhop oirida' git jano' juugit. Ku gu' dhi' aañ dñil jup bax maat ji. Aap gu' dai ji nap xiñ kaichgida' pix cham jax ji kai'chit.”

²⁴ Dhi' ba'r di' gui' na pui'p kaichu' gu Jesus nat ba tii gu Peegro na gatuuk dir mu ja oi'n, na ya' pui' tuch a'gi'n nat ji'k jax ti tii gio na ji'k jax jix chu maat, nat ba' ya' tu ua'na dhi u'uan ta'm. Jix maat ich nar silhkam dhi' nat ji'k jax tu ua'na, nat gu' dñil buupui'n ki'n ti tii nat jax tu duuk guch Xoi'kam.

²⁵ Mui' ji gu' nat tiix bhai'm duukam jup tu duuk gu Jesus, gu' ji na gu' no' biix dappaamtum ua'na' git na ji'k jax tu buimik, jir mui' ka' git gu u'uan na bhaan tu daaxix ka', pu cham ya' aixka' git biix kap na ji'x jir oi'n'ga'n, na gu' nammi ji chuutka' git gu u'uan. Daipu' ba' dhi' tum dai na ji'k ya' tu ua'ñix u'uan ta'm.

NAM TU' JAX BUIMĪK GU NOONBI'Ñ GUCH XO'I'KAM

*Dhi'ñi jir di' gu ua'na'n gu Luukas nat
giop tu ua'ñixidhak gu Tiopil*

¹ Gu biipi' kam jiñ u'uan na ñich tum ua'ñixidhak jiñ jaduun' Tiopil, biix jañich pui' ja'k mi chu dai na ji'k tu' jax xi buimik gu Jesusu gio na jax ja'k xi chu ja a'gidhimik gu ja'tkam, sia gu pu jano' dir nat jax bhai' ji chibgai,

² mi' juugit nat pai' dhuuk jiix dhaam ja'k.

*Gu Jesusu na ba ja aagi'ñdha' gu noonbi'ñ
na gatuuk ja a'mkam tajaana' gux Dhuudu'
kam jix Ua'ñ Ii'mda'*

Ba' biipi' dir nat chakui jiix dhaam ja'k, pui' ja'k pu ba ja jujurtuda ki'n gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' nam tu' jax dhuñia' bhaankamu'n gui' nat ji'k pu ja a'm ti ti nam jir noonbi'ñ ka'.

³ Gio ba' nat ja buim maax biix ji'ma'n jano' nat pai' dhuuk muukik giop ba bam mi' dhir koi'ñga'n tir, gio ba' na xi ja a'gi'ñ ip na sap giop bax ki', cham tu' ka muukix. Ba' maa'n masaa'n daman mambhix tanoolh ja bui xi oilhimik gio na xi chu ja a'gidhimik na jax ja'k ja a'm ti niidhidha' gu Dios.

⁴ Ba' na pui bhai' kap tu'ii' gu Jesusu ja bui gu noonbi'ñ, jup ja titda:

—Chakui pim jimmida' mi' dhir Jerusaleen. Ka xim niirada' pim na ka xim kuugalhdha' gu pui' nat jax ja'k ba tu dai guñ Gi'kora' na pu tu duñia' aapi'm jam bui, gu pui' dho nañ jax ba tu jam a'gi'ñ biipi' dir.

⁵ Dho gu' gu Juan pui' tu bopkonak dho, ku ba' gu' gu suudai' ki'n pix ji, gu' aapi'm gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' ji na pim ki'n jum bopkona' na jam a'm jum tajaana' cham ji'k jurni'ñ ki'n.

Gu Jesusu na ba tisdia' jix dhaam

⁶ Ba' biix gui' nam ji'k bhai'p tu'ii' buiñor gu Jesusu ja'pni bhai' ba tikka am:

—Xib ba' bam ai aa jich jaduun' nap aap ya'p bam g'e'kamta' biix kap na ji'x jir Israel?

⁷ Ba' gu Jesusu jup ja titda:

—Cham jam a'm jum aa' ji na pim moop jix mat ka' na pai' dhuuk pui' tu duñia' guñ Gi'kora', na gu' dai gui' no't pui' ba ti na ba' pui' tum duñia'.

⁸ Ku ba' gu' na pai' dhuuk jam a'm bam tajaana' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda', bax bhaai'n ka' ji na pim pu tu duñia' aañ jiñ a'mkam biix aixim na tu'r jix kii'p jum duukam, ba' nai' ji chu ja a'gi'ñpu' pim gu ja'tkam. Mi' dhir japim mui' ji kisa' Jerusaleen, mi' dhir ba' biix kap na ji'x juugit bhaan bipio' gu Judea dibii', gatuuk ba' mu

ja'k ip na pai' ji'x juugit bhaan jup bipio' gu Samaaria dibii', mi' dhir ba' nai' ja'p biix kap na ji'x juugit jir oi'ñga'n.

⁹ Ba' daipu' nat pu'ñi xi ja titdak gu Jesusu gui' nam ji'k bhai'p tu'ii' buiñor, pu gamai' ji chis jix dhaam ja'k, ba' bhammi pix ji baa tibiaa'ñ cha'm, pu cham pai' ka ti mit.

¹⁰ Ba' nam pui mi' gu'kat bhammi ja'k ka ti ni'ñ nat pai' ji bhi'ñ gu Jesusu, mi' bam maax jamit gook gu ja'tkam joidham jix chooto titi' kam,

¹¹ ba'p ja titda am mi ja'p ji gu'kik:

—Aapi'm jich jaaduñ Galilea oi'ñkam, z'ax ku pim ba'x buam jum aagit bhammi ja'k pup ti ni'ñ jix dhaam ja'k? Matgim gu' dhi Jesusu nat ya' dir ba jii aapi'm jam bui, na ya' xi oilhimik jam biim, gu' dhi' matgim gio bhai'p ka jim ji gatuuk. Ba' pu'ñi ja'k jup tu'ñgida' jano' na pai' dhuuk gio bhai'p jimda' ya' dhi oi'ñga'n bhaan nat jax jum duu gu xib nat ya' dir ba jiix dhaam ja'k.

*Gu Mattiyas na maadit bar di' ka' gui'
nam jir noonbi'ñ guch Xo'i'kam*

¹² Ba' bhai' dhir oidha' daam Oliibus ti tiigim, ba jii mit gu noonbi'ñ gu Jesusu mu ja'k na pai'r Jerusaleen, na gu' bhai' dhir mia'n bipio' jia, ja'xbui' na ji'x juugit aagix ka' ja bui gu Israel kam ja'tkam nam oipoda' jano' na pai' dhuuk jum a'jida' gu tanoolh na cham tum juanda'.

¹³ Ba' na mit pai' dhuuk mummy ba ai g'e' kiicham, mi' ba baap jamit nam pai' tibiapka', bhiji' ja'p ji chii'is jamit daam dir. Ba' dhi' nam jir jaro'i' dha' moo gu Peegro, gio gu Juan, gio gu Jakooob, gio gu Anrees, gio gu Piliip, gio ba' gu Tomaas, gio ba' gu Bartolomee, gio ba' gu Mateo, gio gu jumai na pui'p ti' Jakooob, gui' na Alpeo tiigim jir maraa'n ka', gio ba' gu Simoon ip gui' na biipi' dir nai' ka ja kaichgida' ji'kchi gu ja'tkam nam nai' tu a'gidha' nam tiix ja pataasak ka' gu g'e'g'erkam jum aa'ndam Rooma kam, gio ba' gu Juudas ip gui' nar maraa'n gu Jakooob.

¹⁴ Ba' biix dhi' ja'kbui' gammiji maap jum jumpadat tu daanda' am ja biim gu ja-jaa'nni'ñ gu Jesusu, gio ba' gu di'ñ'n Mariiya ja biim ip jai' gu u'uub.

¹⁵ Ba' maa'nnim na mit mui' maap mam jumaap gui' nam ji'k ti jigi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, ji'k xijum maa'n oo'm aixkam, bhai' ji chu ja a'gi gu Peegro nat jax kikbo mi' ja saagi'ñ, jup ja titda:

¹⁶ —Ya' mam kuugalh jiñ jaaduñ gu pui' nat jax ja'k jurtudak gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' gu Dabii nat ba' pui' ja'k tu ua'nak na saak pu'ñi ba ji chu buusnia' gatuuk, na bhaan tu a'ga gu Juudas kat gui' nat boi bhii'ch gu Jesusu nat iattulhdham,

¹⁷ sia ku gu' pui' tiip kaichgit gu Jesusu ja'p na jax aach nach jir noonbi'ñ.

¹⁸ Ba' gu Juudas dibii'r ki'n xi saba'dak gu tuumiñ na mit maa gui' nam jaroi'x bhaamki'ñdha' gu Jesus, gu' ji nat gu' gatuuk ma ji gi, ma'oo'n ki'n mi' pu kikbo, gio ba' nat pu xip ip gu tukga'n, gio ba' moo nat pu juupki ip gu jijii'ñ.

¹⁹ Ba' na mit pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Jerusaleen oi'ñkam, pui' pup ti tiiti' am nar Dibii'r jix I'rma' mi' nat pai' muu gu Juudas kat.

²⁰ Na gu' na mi' pix pui' ba jim gu pui' na jax ja'k tu ua'ñix bhaan gu u'uan mi Salmos ta'm, na ja'pnim kai'ch:

Cham jaroi' mi' ka kikiicharda' mi' na pai' kiokat,

mi' pui' bar gampix ka' pu gammiji.

Gio ba' moo ja'pnip jum kai'ch ip:

Jumai ba' bhaankam jup ji bi'ya' gu tu' na bhaan tu juanat.

²¹ 'Ba' gu xib aañ ja'pni ilhii'ñ jiiñ jaaduñ, kapbhai' nam ya'p tu'ii' dhi jai'ch jaaduñ dhi' nach jaroi' pu gammiji maap xi oipimik guch Xoi'kam Jesus na ji'x juugit ya' xi oihimik,

²² jano' dir nat gu Juan buiñor jum bakua-nak mi' juugit nat pai' dhuuk jii jix dhaam ja'k. Dho gu' dhi' dho maadit jir am na pui' bhaankam jup ba tu a'gada' gu Jesus nat jax ja'k jum duu nat duadik giop bam mi' dhir koi'ñga'n tir, ja'p nach jax ja'k tu a'gada' aach.

²³ Ba' bhai' ji ja aa mit gook pik, na pui' tii' maa'n Josee, gui' nam Barsabaas ki'n jup jix mat ka' gio ba' Juusto ki'n ip. Mi' dhir ba' moo jumai bhai'p ji aa mit ip, Matiiyas tüigim.

²⁴ Mi' dhir ba' dai na mit ma tu daani jix dhaam ja'k, jup kai'ch am:

—Aapi' jich Gi'kora', jich aagi'ñdha' ap nap jaroi' bhaan ti nini'ñ dhi gook gu ja'tkam, na gu' aap dai nap jix maat gu ja jujur am bhaan nam jax ja'k jum aa',

²⁵ na ba' gu' dhi' maadit bar nobii'ñ ka' guch Xoi'kam bhaankam gu Juudas, nat gu' gui' jii na pai' ja'k jir tulhiñnara' nat cham am ji buak nat jum ua'tulh.

²⁶ Ba' mi' dhir dai na mit xim mamai'chik nam bhaan machia' na jaroi' bhaan ji bi'ya'. Ba' gu Matiiyas bhaan ji bii. Jano' dir ba' giop bar bixi'ñ am gu mambhix daman gook gu noonbi'ñ guch Xoi'kam.

2

Na jax ja'k ja a'm bam tajaana' gux Dhu-udu' kam jix Uañ I'i'mda' ja bui' gui' nam buiñor ti jügi'ñdha' guch Xoi'kam

¹ Ba' nat pai' dhuuk bam ai gu piasta bhaan Pentekostees ta'm, bix maap jumpaxich ka tu daan am gui' nam ji'k ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

² Ba' jotmoda' pix giilhim tim ti bhammi dir jix dhaam silh mi' nam pai' jumpaxich ka tu daan, pix am tu kuichu'n mi' na ji'x jir ba'k chir, ja'p kai'ch na jax gu jibiihl no't jix io'm bhai' xi jib.

³ Ba' ja a'm bhai' ji mimi' ja'p tu'm na gu tai, na pix am ninbhik ja moom am bix ji'ma'n,

⁴ na gu' dhi' bak gux Dhuudu' kam jix Uañ I'i'mda' nat bix ja a'm bam tajaana. Mi' dhir ba' dai na mit bhai' ji chu ja a'gi gu ja'tkam jai' ñiiñio'k ki'n bix aixim na jax ja'k ja mattu'n gux Dhuudu' kam jix Uañ I'i'mda'.

⁵ Ba' nam gu' jano' pik mui' kap dir bhammip ka oipo Jerusaleen gui' nam jix io'm mi' pui' jii'mda' nam jax ja'k tu jimda' gu Israel kam ja'tkam.

⁶ Ba' na mit kai nat pix giilhim tim tii, mui' ji ai mit na mit ti tüigim. Ba' na mit ba ja kai nam tu a'ga ja ñiiñio'k ki'n gui' nam ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, mi' pui' pup tu'ii' am, nam gu'x maatit ja k'ëë.

⁷ Ba' dai nam jup jum ti titda dñih, na gu' cham jir ja jujur gu pui' nam jax ja k'ëë, jup kai'ch am:

—¿Kux cham aa pin jir Galilea oi'ñkam am dhi ja'tkam bix nam ji'k ya' tu a'ga?

⁸ ¿Gu' jax ji chi kum ba' aach jich ñiiñio'k ki'n pix chu' kai'ch nam xi chu a'ga nach xi ja k'ëë?

⁹ Tii' nach gu' moo tii mui' kap dir ya' oipo, pui' na jax gu Partia kam, gio gui' nam jir Meedia kam, gio gui' nam jir Ilam kam, gio gui' nam jir Mesopotamia kam, gio gui' nam jir Judea kam, gio ba' gui' nam jir Kapadoosia kam, gio gui' nam jir Ponto kam, gio gui' nam jir Aasia kam,

¹⁰ gio ba' gui' nam jir Priijia kam, gio gui' nam jir Panpiilia kam, gio ba' gui' nam jir Ejipto kam, gio gui' nam jir Liibia kam nam amuub oi'dha' na pai' Sireene ti tii', gio jai' ya'p oipo am ip gui' nam Rooma dir ja'k jiiim.

¹¹ Ji'ma'n jach jir Israel kam, jai' gui' nam pui' ja'k jup ba tu jim na jax aach. Gio jai' ya'p oipo am ip gui' nam Kreeta dir ja'k jim, gio jai' gu Araabia kam. Tii' nach gu' moo bix jix maatit ja k'ëë nam xi chu daan buiñor gu Dios na jax ja'k joidham jir jix bhai'kam.

¹² Ba' mi' pix pu tu'ii' am nam pui' xi kai'chit, gio na cham bhai' nam jax xim buada'. Dai nam nai' tiim ti tikka pix na jax ba'r jum duukam gu dhi' pui', jup kai'ch am:

—¿Jax ba'r jum duukam chi gu dhi' pui'?

¹³ Ba' jai' maakam jup ja ai'chuxi'ñ am,

jup kai'ch am:
—Ja'pji nam jix maikut jup kai'ch ji dhi ja'tkam.

Gu Peegro na ba ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nam cham tu'x maikut jup kai'ch

¹⁴ Ba' gu Peegro nat jax kikbo ja biiim gu mambhix daman maa'n noonbi'ñ guch

Xoi'kam, jup ja titda gē' ki'n gu ja'tkam bix nam ja'k mi'p tu'i'i':

—Aapi'm jiñ jaaduñ Israel kam bix na pim ji'k mik dir ja'k jüm, gio ba' aapi'm na pim ji'k ya' pu oi'dha' Jerusaleen, xiñ kaaya' pim alhio bix jam jujur ki'n nañ jax jam tida',

¹⁵ nañ ja'pni xi chu jam a'gidham dho nach aach cham tu'x maikut jup kai'ch na pim aapi'm jax jum aa'. Jax gi dhuip bax maik ka' ich, na gu' kia'pix kar kabuimuk?

¹⁶ Gu' matgim dhi' nat ya' pix pui' bam kuugalji gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Joel gui' na bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, na ja'pni kai'ch mi' nat pai' tu ua'nak na sap jup kai'ch gu Dios:

¹⁷ Ja a'm jañ ba tajaana' gux Dhuudu' kam jix Uaň Ii'mda' bix na ji'k ja'tkam, sia kum jai' cham jir Israel kam, jano' na pai' dhuuk ba tum kuugalhdhidha' ya' dhi oi'nga'n.

Ba' gu ja maamar nai' ji chu ja a'gi'ñpu' am gu ja'tkam aañ jiñ a'mkam, gu chichio'ñ gio pui' na jax gu u'uub, gio ba' gu biipibop bañ chigia' am nañ ja bui bañ maaxdha', gio ba' gu jagi'gir tii'tki' bhaan jup bañ chigia' am.

¹⁸ Gio ba' gui' nam ji'k jiñ a'mkam tu juanda' gu chichio'ñ gio pui' na gu u'uub, pui' ja a'm jup ba tajaana' iñ gux Dhuudu' kam jix Uaň Ii'mda', mi' dhir ba' dai nam nai' ji chu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam aañ jiñ a'mkam.

¹⁹ Gio ba' nañ bix aixim iibhidham ba tu duñia' bha ja'p jix dhaam, dhi oi'nga'n ba' dai na bhai' ji mi'ya', ja'p tu'm jup jum duñia' na gu i'ir, gio na ya' pix pux jikma' ka' ki'n gu kuubhix.

²⁰ Gio ba' gu tanoolh na nai' ji chukia', gio ba' gu masaa'n jix bi' bhai' pup daaka' ip. Mi' dhir ba' moo dai na ya' ba aaya' gu Gē'kam jich Xoi'kam.

Ba' ba tigia' am gu ja'tkam nam tu' cham ji'xkat pai' niidhat.

²¹ Gu ba' gui' nam ji'k soi'm ilhdhai pui' ba tida' guch Xoi'kam na ba ja uañchuda' gu ja ua'tulhdhara', cham tu' ka ja tulhiñchuda'.

²² Pu kagit na pim moo alhio kapup xiñ kaaya' jiñ jaaduñ Israel kam nañ jax jam tida'. Dho gu' gu Jesusu gui' nar Nasareet kam, jir di' dho guch Xoi'kam nat Dios bha jam joochxi aapi'm jam bui. Pui' ku ba' joidham jix bhai' xi chu buimik na tu'r jix kii'p jum duukam na jix juugit ya' xi oilhimik bhaan dhi oi'nga'n.

²³ Gu' ji na pimit gu' pu dooda nat jax ja'k ti'ik gu Dios bijik na pim saak pu'ñi ba tu chiñia' nam mu'aa' guch Xoi'kam. Pui' ku pimit ba' daagik ja chia nam kuruus ta'm

sissapa' gui' nam cham tu' ka'm ti ni'i'ñ gu ja'tkam.

²⁴ Ku ba' gu' gu Dios giop dua'ñ ji, nat gu' dñih pui' ja'k tu duu na cham mi'm tulhiñdha', ba' mi' dhir cham ji'xkat jax ka dooda' gu muuki'.

²⁵ Pui' kut ba' gu Dabii gui' na bijik jir gē'kam kat tu ua'nak bhaan ji ua'rgidhat gu Jesusu, na ja'pni kai'ch:

Gammiji ni'i'ñ iñ guñ Gi'kora' nañ buip tui'ñgida',

sia pai' nañ ja'k jimda'.

Gui' mi' dhir ja'p jup jimda' jiñ xanoop kii'n dir ja'k,

ba' cham ji'xkat jax jiñ dhooda' gux buam jum duukam.

²⁶ Pui' kuñ ba' aañ joidham jix bhai'ñ chaat ka' guñ jur am bhaan,

gio nañ jix jikgit tu laala'nda',

nañ gu' gui' buiñor gammijix biññak ka'.

²⁷ Nañ gu'x maat nañ dhua'ñdhai giop jiñ bamii'ñdha' mi' dhir koi'nga'n tir nañ pai' yaasapka',

gio na pui' tu duñia' na cham tu'm ja'bsuna' guñ chuuku',

nat gu' pu kai'ñkam jiñ a'm ti tii nañ bhaankamu'n tu a'gada'.

²⁸ Gio nat gu'ñ aa'ñ na jax ja'k jir am nañ mi' pui' jimda' nañ ba' gammijix kii' boi cha'm bhiichgida',

ba' gammiji gē'kam ki'n jix bhai'ñ chaat ka' iñ,

nañ gu' pui' xiñ aa'nda' nach maap jup tui'dhi'.

²⁹ Ba' dhi' pu'ñi nat jax ja'k tu ua'nak gu Dabii, cham tu' dñih jum aagit jup kai'ch. Pu kagit na pim moo alhio ka pup xiñ kaaya' jiñ jaaduñ nañ ya' jam aagi'ñdha' nat jax ja'k jum duu. Dho gu' gu Dabii cham tu' giop dua dho, na gu' mi' pu yaasap gu tukga'n sia gu xib mi' na mit pai' yaaspak jano' nat pai' dhuuk muu.

³⁰ Gu' na pu bax maat pix ji na jaroi' pui' ja'k jum duñia', pui' kut ba' pu'ñi ja'k tu ua'nak, na gu' gu Dabii maadit jir di' kat jia gui' nam jix bhai' kē'kēt gu Dios gio nam bhaankamu'n tu a'gimik, ba' pu ba aagi'ñ na gatuuk maa'n jir gē'kam ka' gu boxii'ñ.

³¹ Pui' ku ba'x ñi'ñdham xi kai'ch nat tu ua'nak na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam na giop bamgia' mi' dhir koi'nga'n tir, gio sap na cham tu'm ja'bsuna' gu tukga'n.

³² Dho gu' pui'm duu dho gu Jesusu nat pu'ñi gio dua'ñdhak jup bamii' gu Dios mi' dhir koi'nga'n tir. Ba' aach bix ni'i'ñ gu dhi' pui' nat jax jum duu.

³³ Mi' dhir ba' gatuuk dai nat ba jii jix dhaam ja'k na ba' bhammi ba daaka' sonpan gu Dios mi' dhir ja'p kii'n dir, gio ba' nat bhaan ji bii gux Dhuudu' kam jix Uaň Ii'mda', nat gu' ba tajaani'xi guch Gi'kora'. Mi' dhir ba' aach jich a'm jup ba tajaan nat jax xi

chi'ñik biipi' dir na ya' ka oiri. Ba' dhi' pix pui' ja'k jich jujurtu'n gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' nach ba' pui' ja'k tu a'ga gu xib na pim jax bach kəpə nach ya' tu a'ga.

³⁴ Nat gu' cham tu' gu Dabii jia nat gio duadik jup tis jix dhaam ja'k, na gu' cham tu' diñh jum aagit jup kai'ch mi' nat pai' tu ua'nak, na ja'pnim kai'ch:

Jup titda gu Dios guñ Gə'kam tuk:

“Ya'ni dhir ja'p jii xanoop jap ka xi dhaaka' kiñ'n dir ja'k,

³⁵ nañ ka xi ja tulhiñchuda' gui' nam ji'k cham jum kəgalhi'ñ, nam ba' soi' bam ilhdha' aap jum bui.”

³⁶ Ba' dhi' bhaan jix maati' jii jaaduñ aapi'm na pim jir Israel kam, na dhi'r di' gu Jesus na aagit jup kai'ch, gui' na pimit jaro'i tu chia nam kuruus ta'm sissapa', nat gə'kam ki'n dai gu Dios na ba' pu'ñir jich Xoi'kam ka'.

³⁷ Ba' na mit pui' ji' kai gui' nam ji'k mi'p tu'ii', bhai'x buam jim ilh jamit, ba' soi'm ilhdhat ba tikka am gu Peegro gio gu jai' noonbi'ñ gu Jesus, jup ja titda am:

—Aapi'm jich jaaduñ, ztu'm aa' nach jax dhuñia' na ba' cham kach chulhiñchuda' gu Dios?

³⁸ Ba' gu Peegro jup ja titda:

—Dho gu' na pim mi' pui' ba jimia' dho na jax ja'k jix aa' gu Dios, na pim ti jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Mi' dhir ba' dai na pim bam bopkona' bix ji'ma'n na ba' gu' gu Dios xi jam joi'mdai uañchudai gu jam ua'tulhdhara' jam a'm ba tajaana' gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda'.

³⁹ Na gu' biipi' dir pu ba jam iimchudhix, gio ba' gu jam maamar ba pui' ip, gio ba' gui' nam ji'k mik ja'p jup tu'ii', na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch na sia gu'i na ji'k ja a'm ti tigia' gu Gə'kam jich Gi'kora'.

⁴⁰ Mi' dhir ba' moo ja'pni ja'k jup xi ja tiidak gu Peegro:

—Dai ji na gu' jam a'm jum aa' na pim cham pui' ja'k jup ka tu jimda' nam jax ja'k tu jim jai' dhit gui' nam cham tu' ka'm ni'ñ gu Dios, na ba' cham ji jam bindai maap jam tulhiñchuda'.

⁴¹ Ba' mui' ti jii'ñ jamit gu pui' nat jax ja'k tu ja a'gi gu Peegro, aixkam ji'k baik miil. Mi' dhir ba' dai na mit bam bopko, gio ba' na mit ba ja biinat gui' nam ji'k pu biipi' dir ba ti jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

⁴² Mi' dhir ba' dai nam gammiji maap bam jumpa'nda' nam tu daanda' gio nam tu kua'da', gio ba' nam gammiji mi' pui' jii'mda' nam jax ja'k ja aagi'ñ gu noonbi'ñ guch Xoi'kam.

Nam jax ja'k joidham jir jix bhabhai'kam ka' gui' nam ji'k ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam

⁴³ Ba' bix gu Jerusaleen oi'ñkam mi' pui' pup tui'ka' am nam pai' dhuuk ba ja tigia'

gu noonbi'ñ guch Xoi'kam nam joidham jix bhai' xi chu buada' gux kii'p jum duukam.

⁴⁴ Ba' bix nam ji'k ti jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, joidham maa'n ni'ook jup duuka' am, gio ba' nam cham ji' chu da'dat tum a'onbaga'i'dha' gu tu' nam bia'ka'.

⁴⁵ Pui' na jax jai' nam xi chu ga'rat gu ja dippira' gam jai' gu tu' nam bia'ka', mi' dhir ba' gu tuumiñ na ji'k mi buusnidha', ja maakidha' am gui' nam ji'k cham bia'ka' nam tu' ki'n tu saba'da'.

⁴⁶ Gio ba' nam gammiji maap jim jumpadat tu daanda' bhai' nam pai' gə' tu chiopi' ka' gu Israel kam ja'tkam, gio ba' nam gammiji maap tu kua'da' mu ja'p ja kikia'am joidham jix bhai' jim taatit, nam gu' cham tu' gə'gə'kam jum ilhii'ñdha' gu ja jujur am bhaan.

⁴⁷ Ba' nam gammiji pu'ñi tu daanda' buiñor gu Dios, joidham jix ja kəgalhi'ñdha' am gu ja'tkam. Ba' nabap tanoolh pix jup ji chi jii'ñdha' am buiñor guch Xoi'kam gui' na ji'k ja a'm ba ti tigia' guch Gi'kora'.

3

Na jax ja'k ba dodhia' maa'n gu maa'nkam na kax ma'mkulhi' ka'

¹ Ba' maa'nnim mia duuk na pai' dhuuk jum a'jida' na tum daanda' bhai' na pai'r gə' chiop ka', ma jii gu Peegro gio gu Juan na mit ba tu daa'ñim.

² Ba' moo maa'n bhai'p daaka' gu maa'nkam bhai' na pai'r ki'ñgob ka' bhai' nam pai' pui' ti tiiti'nda': Joidham jix chu Abhaar Kir, bhai' na pai' dhir jax mui' ji chum bapkida' mu ja'k na pai' tum daanda'. Ba' dhi' ji' dhi maa'nkam jix ma'mkulhi' ka', ilhi'chdham dir pu cham tu oirida'. Ba' gammiji mi' ai'chu'nda' am nabap tanoolh, mi'm ba' daaska' ki'ñgob na sap ba' mi' bha ja taanda' gu tuumiñ gui' nam ji'k mui' ji baapkidha'.

³ Ba' nam pu'ñi mui' ba jii'm gu Peegro gio gu Juan, nam kia'pix mui' bax baap-kiktu'ndat mu ja'k na pai' tum daan, ba ja ti gux ma'mkulhi', ba' bhai' ba ja taan gu tuumiñ.

⁴ Ba' gui' mi' pix ji guguu mit na mit ti na mi ja'p daakat bha ja taan gu tuumiñ. Ba' gu Peegro mui' ji ñio, jup titda:

—Zjix aa' ap aa jich jaduun nach jum makia' gu tu'?

⁵ Ba' gux ma'mkulhi' mi' pui' pup tu'ii', dai na bha ja ni'ñ no' mit moo tu' ba ji maa.

⁶ Ba' gio mui'p ji ñio gu Peegro, jup titda:

—Cham ua' iñ dho gu tuumiñ nañ jum makia' git jii'ñ jaduun. Ku ba' gu'm makia' iñ ji gui' nap tu' cham ilhii'ñdha'. Kap xi kikbo'ñ jaduun. Aañ ya' pum titda bhaankamu'n guch Xoi'kam gu Nasareet kam, nap xib dir ja'p ja'k ba tu oirida'.

7 Ba' daipu' nat pu'ñi xi chüdak gu Peegro xi dhaagik nobi'ran gu kü'n dir kam xi kikbuich gux ma'mkulhi'. Ba' pu mi' jotmoda' bhai' ji o'jo'ta gu tootna'n gio gu kek'elhi'n,

8 ba' am t'ekob tuu'nik mi ja'p pup küik. Jano' dir ba' pu bhai' ji chu oilhich, cham tu' kax ma'mkulhi'. Mi' dhir ba' dai nat ba ja oi gu Peegro gio gu Juan na mit mui' ji baap mu ja'k na pai' tum daanda', am tuu'nkim gio na xi chu daañim buiñor gu Dios.

9 Ba' büix gui' na mit ji'k ba ti na tu oiri gio na xi chu daan buiñor gu Dios,

10 mi' pui' pup tu'ii' am, nam gu'x bhai'x maat na dhi'r di' gu maa'nkam gui' na kax ma'mkulhi' kat na tu taandat gu tuumiñ bhai' ji dhaakat ki'ñgob, bhai' nam pai' pui' ti tiiti'nda' Joidham jix chu Abhaar Kir.

Gu Peegro na ba ja a'g'iñdha' gu ja'tkam nat jax dhuuk dua gui' na kax ma'mkulhi' kat

11 Ba' gui' nat dua na kax ma'mkulhi' kat, cham ka ja dadoo'ñcho gu Peegro gio gu Juan, maa'n na ja oi'ñchu' nam bha ja'p xi oipo. Ba' gu ja'tkam na mit ji chügik nax ki' dhi' ji' na kax ma'mkulhi' kat, mui' mu boopok mi' jim jumaap jamit maa'n kap sonpan gu g'e' chiop nam pai' ja'pni ti tiiti'nda': Tootnam Bhi'ñbaki'ñ gu Salomoon, nam jix bhai'x ja tügim gu Peegro gio gu Juan nam mi'p tu'ii' büima'n gui' na kax ma'mkulhi' kat, na gu' cham jir ja jujur gu pui' nam jax ti nüi'ñ.

12 Ba' gu Peegro nat ba ja ti nam mi ja'p gu'kat bhai' ba ja nüi'ñ, jup ja titda:

—¿Jax ku pim ba' bhai' bach nüi'ñ jich jaaduñ Israel kam? ¿Ja'p jum aa' pim aa nach aach diñh pix bixchu'x chu ai'chu'n nach pu tu duñia', pui' ku chich ba' dua'ñ dhich jaduun na kax ma'mkulhi' kat na cham tu oiri't, piam ku gu' panaas nach a'm ti nüi'ñ pix gu Dios na chich ba' pui' tu duu'?

13 Gu' dhi' matgim gu Jesusu ji na chich bhaankamu'n dua'ñ, gui' nar maraa'n gu ja Dios tuk guch bopxi kat, pui' na jax gu Abraam, gio gu Isaak, gio ba' gui' nar Jakob, nat gu' g'e'kam ki'n dai na ba' büix aixim jix ai'chu'n na pu tu duñia'. Ba' dhi Jesusu jir di' na pimit jaroi' ja chia gu g'e'g'erkam nam mu'aa', gui' bo na gatuuk ti bax dho'ñchom kat gu Pilaato, gu' ji na pim gu' aapi'm cham ji'x aa' na do'ñcho'.

14 Iam chi na pim gu' jax chi'ya' git na ba do'ñcho' gui' nar jix uañ gio nar jix bhai'kam. Aapi'm gu' dai gu tu' tu mua'kam xi chu chia nam do'ñcho'.

15 Gui' pimit ba' xi chu chia nam mu'aa' na kach guguuxi'ñdhat nach mi' ja'k bhichgida' jix küi' boi cha'm na pai' ja'k jup tu'ii' gu Dios. Ku gu' gu Dios giop dua'ñ ji, ba' aach büix nüi'ñ diñh jich buupui ki'n gu dhi' pui' nat jax jum duu.

16 Gu' ba' dhich jaduun na ya' küik na pim nüi'ñ gio na pim jix maat nar jaroi' dha', dho gu' dhi' na soi'm ilhdhat jix biññak dho buiñor gu Jesusu, pui' kut ba' dua na kax ma'mkulhi' kat. Ba' dhi' pu'ñi pix ja'k jir jum duukam jñ jaaduñ.

17 Ba' aañ xib bax maat jñ jaaduñ na pim bak pu cham maatit na pimit jax kai'ñkam tu chia ja büim gu jam g'e'g'erkam tuk nam mu'aa' gu Jesusu.

18 Gu' dhi' nat jax dhuukat pix pui' ja'k ba tu kuugalh ji gu Dios na jax pui' pu ba kai'chdha' bijik dir ja a'm jim ua'rgidhat gui' nam bhaankamu'n tu a'gada', nam pu'ñi kai'chdha' na saak gatuuk pu'ñi jich a'mkam bam tulhiña' guch Xoi'kam.

19 Ba' gu xib dai na bam aa' pix na pim soi'm ilhdhai mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' gu Dios na ba' ba uañchuda' gu jam ua'tulhdhara', gio ba' na ba jam tajaañdha' gui' na pim ki'n gammiji jix jikgim bap tui'ka'.

20 Gatuuk ba' dai na gio bhai'p ba jam joochxidha' gu Jesusu, gui' nat jaroi' pu bijik dir bhaan ti ti na pu'ñir jich Xoi'kam ka'.

21 Ku ba' gu' xib jootom chaku oi bha jim ji guch Xoi'kam, dai no't büix ba tum kuugalh gu pui' nat jax ja'k ti'ik gu Dios ja a'm jim ua'rgidhak gui' nam bhaankam tu a'gimik.

22 Pui' na jax gu Moisees nat bhaan jim ua'rgidhak pui' tu ja a'gidhak guch bopxi kat, na ja'pni ja titda: "Gu G'e'kam jich Gi'kora' pui' ba tu duñia' na gatuuk jam bui dhir maaxilhia' maa'n gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios ja'p na jax aañ. Moo pim mi' pui' xi jimia' na jax jam tida'.

23 Na gu' gu jaroi' no't cham mi' pui' jii na jax kai'chdha' gui' ji' na bhaankam tu a'ga' gu Dios, dho gu' dai na ja'k jootsa' dho gu Dios mi' dhir ja bui gu Israel kam ja'tkam, na gu' cham ka küigalh'i'ñdha' gio na cham bhaan ka ti nüidhidha'."

24 Ba' büix gui' nam ji'k bhaankam tu a'gimik gu Dios jano' dir nat pai' dhuuk bhai' ji chu a'ga gu Samuel, pu'ñi bhaan tu a'gada' am na jax ba ji chu buusnichu' gu xib.

25 Ba' dhi' pui' nat jax ja'k tu daasak gu Dios ja a'm jim ua'rgidhat gui' nam bhaankam tu a'gada', dho gu' aapi'm dho jam aagit jup kai'chdha'. Gio gu pui' nat jax ja'k jup tu ja daaxdhak guch bopxi kat nat bhaan jim ua'rgidhak gu Abraam na ba' ja'pni ja titda: "Büix na ji'x oi'ñga'n ja a'm ba ti nüidhidha' gu ja'tkam, nam gu' mi' pui' ba jimia' nañ jax jix aa', nam gu' pui' ja'k ba ja aagi'ñdha' gui' nam gatuuk ka maaxilhia' nam jir jum bopxi ka'."

26 Pui' kut ba' gu Dios aapi'm büipi' ba jam mattuda nat jax jum duu jano' nat pai' dhuuk giop dua guch Xoi'kam, na pim sap ba' ba machia' na jax ja'k jam a'm ti

niidhidha' gu Dios na pim sap ba' cham kam ua'tulhi'ñdha' bix j'i'ma'n aapi'm.

4

Gu Peegro gio gu Juan nam ja bui ba suulhgia' gu g'e'g'erkam jum aa'ndam

¹ Ba' gu Peegro gio gu Juan nam pui mi' ka tu ja a'gi'ñchu' gu ja'tkam, mi' ba ai mit gui' nam bhai' g'e' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam ji ja baidhat am gui' nam saduseos jum tii'ti'nda' gio ba' gu ja g'e'kam tuk gui' nam bhai' tu nuuka'nda' chiop.

² Ba' giilhim jix bhaaktu' am, nam gu' tii cham aa' nam mi' tu ja a'gi'ñ gu ja'tkam gu Peegro gio gu Juan, nam pui' ja tida nam gu koi'nga'n gatuuk duduadii giop baapmigia' mi' dhir nam pai' ka yassapka', pui' nat jax jum duu gu Jesusu nat duadik giop bam mi' dhir na pai' ka yaaspich.

³ Ba mi' pu ja da'ngi mit, gu' ji na gu' moo pu pui' bar jurnik ip, ba' cham ka aix nam tu ja a'gidha'. Ba' ka xi chu chia mit pix nam ja kuupa' mu ja'p nam pai' ja kukpada' gu ja'tkam.

⁴ Ku gu' mui' ti jii'ñ jamit ji bui'ñor guch Xo'i'kam gui' na mit j'i'k ja kai na mit jax tu ja a'gi gu Peegro gio gu Juan. Ba'x io'm bar mui' am gui' nam j'i'k ti jii'ñdha' bui'ñor guch Xo'i'kam, j'i'k jix chamaam miil jam dho moo aix gu dai chichio'ñ.

⁵ Ba' buimgidhak maap bam jumaap jamit bhammi Jerusalem gui' nam jir ja g'e'g'erkam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam, gio ba' jai' gui' nam j'i'k jir jix a'aixkam ka', gio ba' jai' ip gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios.

⁶ Gio ba' moo bix bhai'p ai ip gu Anaas, gui' nax io'm jir ja g'e'kam tuk ka' gui' nam bhai' g'e' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam, ji ja baidhat gui' nam j'i'k jir jum maap oi'dhagim ka', pui' na jax gu Kaipaas tiigim, gio ba' moo gui' na Juan jup tii'nka', gio ba' moo gu Alijaanru.

⁷ Mi' dhir ba' dai na mit xi chu chia nam mui' xi ja bai'ñxidhika' gu Peegro gio gu Juan. Ba' na mit pai' dhuuk mi ja'p xi ja tuttu ja saagi'ñ, jup ja tida am:

—Jax dhuukat japimit dua'ñ dhi maa'nkam? Jarooni aa bhaankam japimit dua'ñ?

⁸ Ba' gu Peegro mui' ji ñio, na gu' g'e' bhaan jup tui'dhi' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ li'mda', jup ja tida:

—Dho gu' ea na pim xiñ kaaya' jiiñ jaaduñ, aapi'm na pim jir ja g'e'g'erkam tuk gu Israel kam ja'tkam, gio aapi'm na pim jir jix a'aixkam.

⁹ Dho gu' kapbhai' na pim ya' bach chikka na pim jix maachim nat jax dhuuk dua dhich jaduun na kax ma'mkulhi' kat,

¹⁰ dho gu' jam aagi'ñdha' ich dho nam ba' jai' pui'p bax chu mat ka' gu ja'tkam bix nam j'i'k jir Israel kam. Dho gu' dhi' dua dho dhich jaduun na kax ma'mkulhi' kat na pim jax ba nii'ñ, ba' aach bhaankamu'n dua'ñ dho guch Xo'i'kam Jesusu gui' nar Nasareet kam, gui' na pimit jaroi' tu chia nam kuruuu ta'm sissapai mu'aa', nat Dios giop dua'ñ.

¹¹ Ba' dhi' j'i' dhi Jesusu pui' ji buus na jax gu jodai, aapi'm ba' ja'p jup ji bubua na jax gu bhibhi'ñbakchadam, na pimit mai' xi buak dhi' j'i' dhi jodai na pim pui' ilhi'i'ñ na panaas cham tu' bhai', gu' ji nat gu' dhi' ba' pik g'e'kam ki'n ji bii.

¹² Ba' cham tu' jumaip jix jai'ch gui' na jaroi' uañchu'n gu ua'tulhdhara', nat gu' gu Dios cham tu' jumai bhai'p joot ya' dhi oi'nga'n na jaroi' uañchuda' guch ua'tulhdhara'.

¹³ Ba' mi' pui' pup tu'ii' am gu g'e'g'erkam jum aa'ndam na mit ji ja k'ek nam joidham jix bhai' xi bua nam tu a'ga gu Peegro gio gu Juan, nam gu'x maat na mit tii cham pai' tum mamtux, gio gu' gampai' tuutu'm am nam xi ja nii'ñ. Ba' ba ilh jamit nam jir di' gui' nam kaichgit gu Jesusu Nasareet kam.

¹⁴ Pui' pui' cham bhai' nam jax ka' tida', gio na gu' moo mi'p kik ja bii'm gui' nat dua na kax ma'mkulhi' kat, Jax gi dhuip ja ñiokdha' am?

¹⁵ Pui' dho ba' cham jax ji ja tidad giop ka xi chu chia mit nam alhio ka xi ja boosga' mi' dhir nam pai' ka tu a'gat. Diih jamit ba' mi' ji bi'ik ma tu a'ga nam tiim ti tikka nam jax ja'k ja duña',

¹⁶ jup kai'ch am:

—Jax ba' ja'k jix bhai' nach ja duña' dhi ja'tkam? Nam gu' moo bix pui'p bax chu maat gu ja'tkam gu ya' kam Jerusalem na mit dua'ñ gui' na kax ma'mkulhi' kat. Jax gi dhuip ja iattulhdha' ich?

¹⁷ Ku gu'x bhai' ji nach ja soo'mchulhdha' nam ba' cham nai' bhaan ka tu a'gidha' gu Jesusu, na ba' cham gammiji pup tum a'gichgida' pu chu'm.

¹⁸ Ba' pui' xi kai'chimik am giop ba tu ja joochxi mit. Ba' na mit pai' dhuuk mi' ba ai, ja ñiokdhat pui' ba ja tida am nam cham nai' bhaan ka tu a'gada' gu Jesusu.

¹⁹ Gu' ji na gu' gu Peegro gio gu Juan jup ja tida am pix:

—Aa dho gu' dai na pim biipi' xim ga'ngada' dhoñ jaaduñ no' moox kii' ka'm nii'ñ gu Dios nach aapi'm tu' ka'm jam nii'ñdha', ka' ba' gu' gui' na jax ja'k jich jurtudidha'.

²⁰ Dho gu' aach cham ji nach jich gu'nguxi'ñ nach moo cham jup ka ji chu a'ga' gu pui' nach jax ja'k niidhimik gu Jesusu nax bhai' xi chu buimik gio na jax ja'k xi chu a'gimik.

²¹ Ba' giilhim jix bhaakut pix ja kai mit gu g'e'g'erkam jum aa'ndam gu pui' na mit jax chi. Ba' ti bax ja tulhiinchudam kat am, gu' ji nam gu' cham bia' nam jax ji chi'ji ja tulhiinchuda' git, nam gu' biix pix tu daan gu ja'tkam buiñor gu Dios nam xi ja k'e'p, nam jix bhai' jim taatit nat dua gui' na kax ma'mkulhi' kat. Pui' dho ba' cham jax ji ja doodak ba ja joot jamit nam ba jimia' mi' dhir.

²² Ba' gui' nat joidham dua na kax ma'mkulhi' kat, bia'ka' ji'k gook oo'm oidha'.

Nam ba tu daanda' buiñor gu Dios gui' nam ji'k ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam

²³ Ba' na mit pai' dhuuk xi ja do'ñcho gu Peegro gio gu Juan, pu silh jii mit mu ja'k ja bui gui' nam pui'p ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, ba' ba ja aagi'ñ am nam jax ja titda gu ja g'e'g'erkam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam, gio ba' gui' nam jir jix a'aixkam ka'.

²⁴ Ba' na mit pai' dhuuk tiimo nam pu'ñi xi chu ja a'gidhimik, ma tu daani mit biix maap buiñor gu Dios, jup kai'ch am:

—Aapi'ch Gi'kora' na pich jup duu dhix dhaam, gio ba' dhi dibii, gio ba' gu suudai' na nai' suu'n biix kap na ji'x jir oi'ñga'n, gio ba' biix na ji'k tu' ya'x chu jai'ch bhaan dhi oi'ñga'n,

²⁵ na pich pui' ja'k jurtudak gu Dabii ki'n guch Dhuudu' kam jix Uañ jum Ii'mda' nat ba' pui' ja'k tu ua'nak mi u'uan ta'm na ja'pnim kai'ch:

Ɑxam kam ba' dai nam bhai' ji bhaaku' gu ja'tkam, gio nam cham ja matda' ir tu a'gichu'nda' nam jax ja'k tu duñia'?

²⁶ Pui' na jax gui' nam jix io'm g'e'g'erkam ki'n daraa ya' dhi oi'ñga'n,

gam gui' nam cham pik g'e'g'erkam ki'n daraa,

maap ba tu a'ga mit nam jax ja'k dui tu soo'mdha' na ba' cham jaroi' bhaankam ka tu a'gada' guch Gi'kora' gio gui' nat bhaan ti ti,

na saak bha jootsa' ya' dhi oi'ñga'n.

²⁷ 'Dho gu' pui' dho ji chu buus nat gu Eroodis biima'n gu Pooniso Pilaato, gio ba' ja biim ip gu Israel kam ja'tkam, gio ba' gui' nam cham jir Israel kam, ya' maap jim jumpadak jamit na pai'r Jerusalem mua gum tujuandam tuk gui' nax io'm jir jix uañ, gui' na pich pu bijik dir bhaan ti ti na saak gatuuk pu'ñich a'mkam soi'm duñia' nam mu'aa'.

²⁸ Ba' dhi' pu'ñi ja'k doodak mit nap jax pui' pu ba kai'chdha' bijik pai' dhuuk dir na saak gatuuk pu'ñi ja'k ba tum kuugalhdha'.

²⁹ Ba' gu xib dai nach a'm bam aa' nap jich ñuukdaidha' nam ba' cham jax jich dhooda'

gui' nam jaroi' xich bhaamki'ñ, gio ba' nap pui' tu duñia' nach cham ji chotdonit nai' tu ja a'gi'ñchu'nda' gu ja'tkam guch bhai'm kai'chdham jum ñi'ook.

³⁰ Gio ba' nap pui' ja'k jup tu duñia' nach ja dududhi'ñdha' guch kako'kkam bhaankamu'n gu Jesus gui' nar jum mar, gio ba' na biix aixim jix bhaai'n ka' nach pu tu duñia' guch ki'p jum duukam. Ja'pni daipu'.

³¹ Ba' na mit pai' dhuuk tiimo nam xi chu daa'ñimik, pix am tum gi'nduki mi' nam pai'p tu'ii', bak gu' guch Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nat ja a'm bam tajaan biix ji'ma'n. Mi' dhir ba' dai nam cham ji chotdonit tu a'gada' guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios.

Nam jax ja'k tu jimda' gui' nam ji'k ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam

³² Ba' biix gui' nam ji'k ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, maa'n nam jax jum aa'nda' gu ja jujur am bhaan, sia kum gu' tiir mui'. Ni jaroi' maadit ku am jix chu da'da' gu tu' nam bia'ka', nam gu' pui' ilhi'i'ñdha' nar ja biix ga'n ka' pik.

³³ Ba' gu noonbi'ñ guch Xo'i'kam gammijix io'm bhaan xi chu ja a'gi'ñdha' am gu pui' nat jax ja'k jum duu diih guch Xo'i'kam jano' nat pai' dhuuk duadik giop bam. Ba' gu Dios pui' xi chu duu nam biix pix bia'ka' gu tu' na ja a'm jum aa'nda'.

³⁴ Ba' cham jaroi' maadit bhaan jum aa'nda' gu tu', na gu' jai' dhit gui' nam bia'ka' gu dippir xi chu ga'rat am, piam tu' na pix no'm bia'. Ba' gu tuumiñ na ji'k mi buusnidha',

³⁵ ja maakidha' am gu noonbi'ñ guch Xo'i'kam nam ba' gui' mi' dhir jup ja maakidha' gui' nam ji'k cham bia'ka' nam tu' ki'n tu saba'da'.

³⁶ Pui' na jax maadit gui' nam jir bopxi'ñ gu Lebi, Josee tiigim, nar mu ja'k kam ka' na pai' pui' ti ti' Chipre, gui' na mit Bernabee ja'k ji chiitgik gu noonbi'ñ guch Xo'i'kam, na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch: Gui' na ja guguuxi'ñdha' gu ja'tkam.

³⁷ Ba' dhi' ji' dhi maa'nkam nat pu'ñi ma tu ga'ra gu dirbaga'n na bia'kat ja maa gu tuumiñ gu noonbi'ñ guch Xo'i'kam gui' nat ji'k mi buus.

5

Na mit jax ja'k jum uatuldhak gu Ananias gio gu Sapira

¹ Ba' moo maa'n gu maa'nkam Ananias tiigim pui'p ma tu ga'ra gu dirbaga'n biima'n gu binga'n Sapiira tiigim.

² Gu' ji na mit gu' maa'n ñi'ook xip duuk daim bipnagam, jai' xi bi'aak jamit gu tuumiñ gui' nat ji'k mi buus na mit tu ga'ra. Ji'k

pix ba' xi u'uuk ba jii gu Ananiiyas nat ba ja maakim gu noonbi'n̄ guch Xo'i'kam.

³ Gu' ji na gu'p titda gu Peegro nat pai' dhuuk tii ba maa:

—ǂjax ba' jiñ jaduun̄ Ananiiyas kut ba'm jur am ji baakik gu ba'ook pui' ja'k jum jur-tuda nap ba' bha jimii ya' iatgidha' gux Dhuudu' kam jix Uań li'mda', nap pui' kai'chim na pimit ja'kbui' ki'n̄ pix ga'ra gu jam dirba' na pich ji'k ya' ba aich dhi tuumiñ, sia ku pimit jai' xi bi'aak?

⁴ Dho gu' cham jax jup bua't dho no'p moo pu cham jax jup ji kai'chidhat ya'p ba aichdha' git sia gu ja'kbui', na gu'r aapim dñlh ga'n gu dib̄ir na pimit ga'ra. Cham jax bua't sia pim jax bua gu jam tumñi' na pim jax ilhii'ñdha'. Gu' ja'pji nap moo pui'p kai'chim ji nar biixi'ñ nat ba' bhaan cham am ka gi, na gu'r ua'tulhdhara'. Na gu' cham tu' gu ja'tkam na pich ya' ba ja iatgi, gu' gu Dios ji.

⁵ Ba' nat jax pui' ji' tii'n gu Peegro, mi ja'p iarik pu gan ji muu gu Ananiiyas. Ba' giilhim jix chooto'n̄ jamit gui' na mit ji'k pui' ba ti kai.

⁶ Ba' ji'kchi gu biipibop xi bhiibgak ba yaaspam jamit gu tukga'n gu Ananiiyas kat.

⁷ Ba' moo ja'xpix mi'p ba ai gu Sapiira binga'n gu Ananiiyas kat, pu cham maat no' tu' jax jup jum bua.

⁸ Ba' bhai' ji chikka gu Peegro no' moor silhkam na mit ja'kbui' ki'n̄ pix ga'ra gu ja dirba', jup titda:

—ǂjir silhkam aa na pimit ja'kbui' ki'n̄ pix ga'ra gu jam dirba' na ji'k ba aa' gum biina'?

Ba' gui' maa'n na ji'k jup aa', jup kai'ch:

—ǂjéé', ja'kbui' ki'n̄ pix dho.

⁹ Ba' gio mui'p ji ñio gu Peegro, jup titda:

—ǂjax ba' ku pimit ba' maa'n ñi'ook jup duu daim bipnagim na pim ba' pu'ñi ya' ji ééji iatgidha' gux Dhuudu' kam jix Uań li'mda'? Na gu' tii cham jir kii', na gu'r ua'tulhdhara'. Kani nam muni dhir bhai' ba jiiim gui' na mit bhik gum biina' na mit yaaspapuk. Ba' xib aap jup jum bhiika' am nam jum yaaspapu'.

¹⁰ Ba' mi' jotmoda' nat jax pu tii'n gu Peegro, mi ja'p taa'ban ji iarik pu gan ji muu ip gu Sapiira. Ba' na mit pai' dhuuk mi' ba ai gu biipibop, mi' pix ji chí mit na muukix kam mi ja'p kaat. Ba' ma bhik jamit ip na mit yaaspam mi' dhir ja'p sonpan na mit pai' yaas gu binga'n.

¹¹ Ba' na mit pui' ba ti kai gui' nam ji'k ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, giilhim jix chooto'n̄ jamit, gio gu jai' ba pui' ip na mit ji'k pui'p ba ti kai.

Nam jax ja'k joidham jix bhai' xi chu buada' gu noonbi'n̄ guch Xo'i'kam

¹² Ba' bha ja'p ji oipot Jerusaleen gu noonbi'n̄ guch Xo'i'kam joidham jix bhai' xi

chu buada' am ja bui gu ja'tkam nam jax ja'k cham ji'xkat pai' pui' ti niidhat, nam sap ba' ji chígi ba ti jü'ñdha' nar silhkam gu pui' nam jax ja'k tu ja a'gi'ñdha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios. Gio ba' nam gammiji ba jim jumpada' biix nam ji'k ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam nam tu daanda' bhai' gè' chiop, maa'n kap nam pai' pui' ti tii'ti'nda': Tootnam Bhi'ñbaki'ñ gu Salomoon.

¹³ Ba' gui' nam ji'k chakui ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam cham jix ja bintam ka' am, sia kum gu tii'x ja kügalhi'ñdha'.

¹⁴ Ku gu' gatuuk siamri pix ja'x ji chí jii'ñ jamit ji buiñor guch Xo'i'kam, pui' na jax gu chichio'ñ gam u'uub.

¹⁵ Mi' dhir ba' dai nam ja boosgaidhat mu ja'p ba ja darsaim gux kako'kkam biix ba'bhak soosnap bhaan gu bapaxkidhara', nam pui'm aa' na jai' ja a'm bhüya' gu ikgiga'n gu Peegro na pai' dhuuk bha buusnia' nam sap ba' pu dudua'dhia'.

¹⁶ Gio ba' jai' mui' bhai'p aajidha' am Jerusaleen gu ja'tkam gui' nam mu ja'p ji'dilh oi'dha'ka' ji ja ua'dat am gux kako'kkam, jai' dikoo pix ji dhuduatu' am na ja a'm jup tui'ñgidat gu cham kiki' i'ii'mda'. Ba' biix ja dudua'ñhidha' am gu noonbi'n̄ guch Xo'i'kam, jix kiki' dho gu' ba jimia' am.

Nam ba ja kuupa' gu noonbi'n̄ guch Xo'i'kam

¹⁷ Ba' gu ja gè'kam tuk gui' nam bhai' gè' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam, bhai' ji bhaam ja biim gui' nam saduseos jum tii'ti'nda'.

¹⁸ Ba' bhai' pu ja da'ngik ja kuu mit gu noonbi'n̄ guch Xo'i'kam bhai' nam pai' pu ja kukpada' gu ja'tkam.

¹⁹ Gu' ji nat gu' tukaa' maa'n gu nobii'ñ gu Dios bhai' ji éék biix kap tu kukpjo' gu kiki'ñgob, ba' xi ja boosgak jup ja titda:

²⁰ —Ea na pim moo giop mui'p jimia' mu chiop, mi' pim xi gu'kii ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nam ti jii'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam na ba'x bhai' ba tu ja jimda' gammiji.

²¹ Ba' gui' pui'p jum duu mit na jax ja titda gu nobii'ñ gu Dios. Kabuimuk jamit mu ji baapik chiop bhai' ji chu ja a'gi gu ja'tkam.

Ampik na gu ja gè'kam tuk gui' nam bhai' gè' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam, ja biim gui' nam ji'k maap jix bhai'm daa'nka', kia'pix nai' ja'p ka tu ja joochxi'ñ am nam bhai'm jumpada' biix gui' nam ji'k jir jix a'aixkam gu Israel kam, nam sap ba' maap bhai' ja iattulhdha' gu noonbi'n̄ guch Xo'i'kam, nam gu' pu cham maat no' mit jup ba bubua. Ba' na mit pai' dhuuk biix bhai' bam jumaap, xi ja joot jamit gu o'rosiiris nam ja bai'ñpu' gu noonbi'n̄ guch Xo'i'kam mu na mit pai' ka ja kuupak.

²² Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk mu ji eek xi kukpio'kak miji ja'p ti xi chi nini'i'n, chaam pai' tu jai'ch am mi' na mit pai' ka ja kuupak. Pui' dho ba' gu' giop ba jii mit na mit ba ja aa'ndham gui' na mit jaroi' mu ja joot,

²³ Jup ja titdaim am mu ji eek:

—Cham pai' tu jai'ch am gui' na pimit jaroi' ti much joot nach ja bai'ñpu'. Ti mi' pu kuukup gu kiki'ngob na chich jax mu ai, gio gu sandaarui'x mi' ti pu guguuk am ip nam tu nuuka'n.

²⁴ Ba' nat pui' ji' ja kai gu ja g'e'kam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam, gio ba' gu jai' nam pui'p jir g'e'g'er kam, gio ba' gui' nar ja g'e'kam tuk ka' gu' nam bhai' g'e' chiop tu nuuka'nda', nai' ti pup jum ti tikka am na mit jax ba'm duu gui' na mit bhai' ka ja kuupak.

²⁵ Ba' moo jano' bhai'p ba ai maa'n gu maa'nkam, na jax jim jup ja titda:

—Gui' na pimit saak ja kuu, mu chiop ji gu'kat tu ja a'gi'ñchu' am gu ja'tkam.

²⁶ Ba' nat jax pui' ti kai gu ja g'e'kam tuk gui' nam bhai' chiop tu nuuka'nda', mu dai'bus nat ja gaagam xi ja baidhak gu o'rosiiris tugi'ñ. Ba' na mit pai' dhuuk ba ja ti, jix bhai' pix ja tiidak ba ja baidhak jamit, nam gu'x ja iibhi'ñ gu ja'tkam, nam gu' bhaakui mi' ja ma'yasa' joodai ki'n no' mit mi ja'p ba ji ja gibiimi ja ni'i'ñchudat.

²⁷ Ba' pu silh ja bai'ñchu' am mu ja'k nam pai' jumpax gui' nam jix bhaak. Ba' na mit pai' dhuuk mi ja'p xi ja tuttu ja saagi'ñ, bhai' ji ja ñiok gu ja g'e'kam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam, jup ja titda:

²⁸ —Gi nach jup jam titda na pim cham nai' bhaan ka tu a'gada' gu Jesusus. Aapi'm gu' b'ix kap ba tiimo na ji'x jir Jerusalem na pim tu a'gimik, na pim jix aagit nam jich bhaamkidha' gu ja'tkam na chich tu chia nam mu'aa'.

²⁹ Ba' gu Peegro gio gu jai' noonbi'ñ guch Xoi'kam mui' ji ñio mit, jup kai'ch am:

—Dho gu' ja'ppi na gu'ch a'm jum aa' nach tu' ka'm ni'i'ñdha' gu Dios, cham tu' gu ja'tkam.

³⁰ Ba' dhi' dhi Dios jir di' nam jaroi' daanit guch bopxi kat, jir di' pix ip nat giop dua'ñ gu Jesusus gui' na pimit jaroi' tu chia nam kurusu ta'm sissapai mu'aa'.

³¹ Mi' dhir ba' dai nat ba baidhak jix dhaam ja'k, sonpan ki'i'n dir ja'k ba' chia na daaka'. Gio ba' nat g'e'kam ki'n dai na ba'x bhaai'n ka' na tu uañchu'nda' gu ua'tulhdhara', na ba' pu'ñi duuk ba ja uañchuda' gu ja ua'tulhdhara' gu Israel kam ja'tkam no'm mi' pui' ba jii na jax jix aa'.

³² Ba' aach jix bhai'x maat gu dhi' pui', na gu'ch mattu'n gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ

Ii'mda' gui' nat ja a'm tajaa gu Dios b'ix nam ji'k tu' ka'm ni'i'ñ, gio diilh jachich jup ti nat jax jum duu gu Jesusus na ya' xi oilhimik.

³³ Ba' giilhim jix bhaakut pix ja kai mit gu g'e'g'er kam, mi' dho gu' bax ja koodak am gu noonbi'ñ guch Xoi'kam.

³⁴ Gu' ji na gu' moo ampik mi'p tu'ii' ja bui maa'n gu pariseo, Gamalial t'igim, na sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, gio nam b'ix pix tu' ka'm ni'i'ñdha' gu ja'tkam. Ba' dhi' ji' dhi Gamalial jotmoda' nat jax kikbo xi chu chia nam alhio mi' dhir ka xi ja bubuaxdha' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam.

³⁵ Mi' dhir ba' moop ja titda gu g'e'g'er kam nam mi'p tu'ii':

—Ea xib japim ba' xiñ kaaya'ñ jaaduñ Israel kam nañ ja'p xi jam tiidam, na pim chakui ja juanda' dhi ja'tkam, na pim bi'pi' ka xim ga'ngada' no' moor am na pim ja kooda' ka' ba' gu' cham.

³⁶ Na gu' na pim jax bax maat jia nat jax jum duu gu Teudas kat jano' nat pai' dhuuk bhai' ji chu ja a'gi gu ja'tkam, na ti g'e'kam xim ilhii'ñdha', ba' mui' ba kaichgit am, ji'k gook mambh'ix oo'm aixim. Ba' na mit pai' dhuuk mua, nai' pix ji'dilh jii mit, pu ampix ji chu juu dho gu'.

³⁷ Gio ba' moox io'm xib pa' ip, na pai' dhuuk ja daasaidha' gu ja'tkam gu g'e'kam Rooma kam, pu'ñi bhai'p ji chu ja a'gi gu ja'tkam gu Juudas kat gui' nar Galilea kam kat. Ba' ti ji'k jup ba kaichgit am, gu' ji na mit gu' gatuuk ampix mua, ba' gu ja'tkam tugi'ñ nai' pix ji'dilh jii mit, pu ampix ji chu juu ip pui'.

³⁸ Nañ ba' ki'n jup jam titda jiñ jaaduñ na pim cham ja juanda' dhi ja'tkam, nach gu' cham maat nam jax kai'ñkam pui' ja'k tu a'ga. Na gu' no'm ja'p pix pui' ja'k tu a'gada' git, çcham aa gu' ji'x pix juugit pui' ja'k jup tu a'gada' am git, mi' dhir pu nai' ampix ji chu jugia' git na mit jax bam duu gu jai' gui' nañ jaroi' ba ja aa'?

³⁹ No' gu' dhi' gu Dios pui' ja'k ja jujurtu'n nam tu a'ga, dho gi gu' pu ni jax dhui ji ku pim cham ji'xkat ja soo'mchulhdha', sia pik nar jax ka' git. Moo pim xim ga'ngada' nañ jax jam titda. Cha'pim maa'n na pim jix bhaak ka', jaiñ no't gu' jax dhuukat buiñor gu Dios ja'k ji chu buus.

Ba' gu g'e'g'er kam mi' pui'p jii mit nat jax ja t'ii'n gu Gamalial.

⁴⁰ Dai na mit xi chu chia pix nam ja bai'ñpu xi ja g'u'bia' chipliin ki'n gu noonbi'ñ guch Xoi'kam. Mi' dhir ba' dai na mit xi ja soo'mchulhdhak ba ja joot nam cham nai' bhaan ka tu a'gada' gu Jesusus.

⁴¹ Ba' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam mi' dhir jup ba jii mit ja bui gu g'e'g'er kam joidham jix bhai'm taattugit, nam gu'x maat na gu Dios pui' ja'k jix aa' nam jum tulhiñdha' bhaankamu'n gu Jesusus.

⁴² Ba' gammiji cham iikix ka' nam tu a'gada' bhai' gē' chiop gio mu ja'p kikcham, nam bhaankamu'n tu a'gada' gu Jesus jich Xo'i'kam gui' na saak Dios pu'ñi gatuuk bha jootsa'.

6

Gu noonbi'ñ guch Xo'i'kam nam pui' ba ti'ya' na cham jir am ka' no'm cham ka tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios

¹ Gu' ba' nam gu' jano' pix ji mui'dhidha' gui' nam ti jii'ndhidha' buiñor guch Xo'i'kam, ba' jai' dhit dhi' ji' nam ba ti jügi'ñdha' nam griago ñi'ook ki'n tu a'gada', pui' ba ja titda am gui' nam ebreo ñi'ook ki'n jup tu a'gada' nam sap cham pik bhai' tu ja maakda' gu di'dilhdhim u'uub gui' nam pui' griago ki'n jup tu a'gada'. Ba' pui' ja titda am jia nam sap siamri jix bhai' xi chu ja maakat gu tu' nam ja onbagi'ñdha' gammiji nabap tanoolh.

² Ba' jai' dhit dhi' ji' nam ebreo ñi'ook ki'n tu a'gada' nam jir di' gu mambhiix daman gook noonbi'ñ guch Xo'i'kam, ba' tu ja joochxi mit biix nam ji'k ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam nam sap ba' maap jum jumpadai xi chu a'gai maa'n ñi'ook jup duña' na jax ja'k jir am ka' gu dhi' pui'. Ba' na mit pai' dhuuk biix maap bami jumaap, bhai' ji chu ja a'gi mit, jup ja titda am:

—Aa dho gu' aach ja'p kai'ñkam tu jam joochxi dhoch jaaduñ nach xi jam aa'ñdham nach aach cham kach gu'nguxi'ñ nach jam palhbui'ñdha' nach jix bhai' jam buada' nach tu jam maakda' gu tu', nach pui' cham pik bhai' tu jam maakda' jai' dhit, nach gu' aach nai' ka tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, nat gu' pui' ja'k jich a'm ba ti ti. Ba' cham jir am no' chich moo cham jup ka ji chu a'ga.

³ Ba' aach pu jam titda na pim jai' xi ja gaagai gui' nam jaroi'x bhai' jam buada'ch jaaduñ, nam tu jam maakda' gu tu' na jam a'm jum aagaidha', ya' aapi'm diih jai' dhit na pim ji'k ti jügi'ñ buiñor guch Xo'i'kam, nam aixka' ji'k xi jum gook ja'tkam, gio nam jir jix bhahai'kam ka', gio ba' nam jir jix chu mamatdagim ka', gio ba' na gē' ja a'm ta-jaañix ka' gux Dhuudu' kam jix Ua'i Ii'mda', nach ba' pui' ja'k ya ja darsa' aapi'm jam bui nam jich a'mkam jix bhai' jam buada',

⁴ nach aach gu' moo nai' ka tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, gio ba' dai nach ka xi chu daanda' buiñor ja'k jam a'mkam biix na pim ji'k ti jügi'ñ buiñor guch Xo'i'kam.

⁵ Ba' biix pix pui' ji chii mit na sap jir am gu pui' nam jax kai'ch gu noonbi'ñ guch Xo'i'kam. Ba' moo bhai' ji aa mit gu Teeban, na gu' sap dhi'x io'm jix biiñak ka' buiñor guch Xo'i'kam, gio sap na gē' bhaan tajaañix

ka' gux Dhuudu' kam jix Ua'i Ii'mda'. Mi' dhir ba' gu Piliip bhai'p ji aa mit, gio ba' gu Prookoro ip, gio ba' gu Nikanoor ip, gio ba' gu Timoon ip, gio ba' moo gu Parmeenas ip, gio ba' Nikolaas ip gu Antiokiyya kam, gui' na jai' pui' ja'k jup tu jimda' nam jax ja'k tu jimda' gu Israel kam ja'tkam.

⁶ Mi' dhir ba' dai na mit ba ja baidhak mu ja'k ja bui gu noonbi'ñ guch Xo'i'kam, ba' gui' dai na mit bhai' xi ja da'ngik ja moom am ma tu daani jix dhaam ja'k buiñor gu Dios.

⁷ Ba' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios jix io'm pix mik ja'p jim kēējidha'. Ba' mui' ja'tkam pix ja'x jup ji chi jii'ndhidha' am buiñor guch Xo'i'kam gu bhai' kam Jerusaleen, ba'x io'm mui' ba aixka' am. Daman gui' nam bhai' gē' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam jai' pui'p xi chi jii'ñ jamit buiñor guch Xo'i'kam.

Nam ba dagia' gu Teeban gux a'aixkam jum aa'ndam

⁸ Gu' ba' na gu' gu Dios bhaan ti nii'ñdha' gu Teeban, ba' joidham jix bhai' xi chu buada' gux ki'p jum duukam ja bui gu ja'tkam nam tu' cham ji'xkat pai' pui' ti niidhat, nam ba' bhaan jix mat ka' nar silhkam gu pui' na jax ja'k tu ja a'gi'ñdha'.

⁹ Gu' ji na mit gu' jai' dhit gu Israel kam ja'tkam nam mu ja'p tu chiopi' ka' dilhkob ja'k, gui' na mit ja do'ñcho nam tu ja juantudimik pui' pix cham ja namkidhat, giilhim bhai' ji bhaak jamit dhi' ji' ja biim gui' nam mu ja'k oi'ñka' Sireene, gio ba' gui' nam mu ja'k jup oi'ñka' Alijandriya, gio ba' jai' gui' nam mu ja'k jup oi'ñka' na pai' Siliisa bhaan bipio' gu dibiiñ, gio ba' moo gui' nam mu ja'k jup oi'ñka' na pai' Aasia bhaan jup bipio' gu dibiiñ. Ba' dhi' biix bhai' ji ñiokbo mit buiñor gu Teeban.

¹⁰ Ku gu' diih gui' am cham bhaai' ji nam jax ja'k xi chitdada' git na ba' cham ka tu a'gada' git, na gu' gui' giilhim joidham jix bhai' xi bua na xi chu a'ga nam xi kēē, na gu' gux Dhuudu' kam jix Ua'i Ii'mda' na mattu'n na jax ja'k ti'ya' na tu a'ga'.

¹¹ Ba' pui' ma ja umua' mit ja namkidhak ji'kchi gu ja'tkam nam sap ja iatgi'ñpu' gu ja'tkam mu ja'p nam pui' ja titdaidha', na sap pui' kai'ch gu Teeban na pur cham tu' gu gē' chiop bhai' nam pai' tu daanda' gio gu pui' nat jax ja'k tu daasak gu Moises na tu aagix ka'.

¹² Ba' nam pai' dhuuk mu ja'p ba ja iatgidhim gu ja'tkam, giilhim bhai' ji bhaak jamit dho gu', pui' na jax gu ja gē'gērkam tuk gu Israel kam ja'tkam, gio ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios. Bhai' dho gu' pu daa mit gu Teeban, mi' dhir ba' dai na mit ba baidhak mu ja'k na pai' tum a'gada' gu gē'gērkam ja bui.

¹³ Jai' mit jup xi ja umua'ndhak gui' nam iattulhdha' gu Teeban, mui' tii cham kɛɛ no' moo pui' kai'ch piam ku gu' cham. Ba' na mit pai' dhuuk bixx maap xim jumpadak bhai' ji chu a'ga, mui' ji ñio mit dhi' ji' na mit jaro'i ja umua', jup kai'ch am:

—Dho gu' aach pui' kɛɛkɛ' ji dhi maa'nkam na gammiji pui' kai'chdha' na sap pur cham tu' ya' dhi gɛ' chiop gio ba' gu pui' na jax ja'k tu aagix nach tu jimda',

¹⁴ na pui' kai'chdha' na sap gu Jesus Nasareet kam ka iara' dhi gɛ' chiop, gio sap ba' na maakam tu daasa', cham tu' sap pui' ja'k ka tu jimda' ich nat jax ja'k tu daasak aach jich bui gu Moisees.

¹⁵ Ba' nam bhai' xi ñii'ñ gu gɛ'gɛ'rkam gio ba' bixx gui' nam ji'k mi' daraa, ja'p tu'm ti ñii'ñ gu Teeban nam jax chu'm ti ñii'ñ gu noonbi'ñ gu Dios.

7

Na jax ja'k ba tu ja a'gidha' gu Teeban gu gɛ'gɛ'rkam jum aa'ndam

¹ Ba' gux io'm ja gɛ'kam tuk gui' nam bhai' gɛ' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam xi chikka gu Teeban no' sap moor silhkam nam jax chitda gu ja'tkam ka' ba' gu' cham.

² Ba' gu Teeban mui' ji ñio, jup kai'ch:

—Ea na pim xiñ kaaya'ñ jaaduñ bixx na pim ji'k ya'p tu'ii'. Ja'pjanin kai'ñkam pix jup kai'chdha' aafi nat gu gɛ'kam jich Gi'kora' Dios buiñor jum maaxdhak guch boxii kat Abraam jano' na mu ja'k ka kioka' Mesopotaamia, biipi' dir na ba' moo ba ki-ichmira' mu ja'k Araan.

³ Ba'p titda jia jano' ji' nat buiñor jum maax: "Jimia' ap maa'n kap nañ pai' tum aagi'ndha'. Ya' pui' ba tui'ka' dhim dirba' gio dhim jaaduñ."

⁴ Ba' gu Abraam mi' dhir Kaldeeya jup ma jii jia, mu ja'k ba' pu kiicham Araan. Ba' mikkat jup ma muu ip gu taata'n kat. Mi' dhir ba' gatuuk bha ja'k jup joot gu Dios gu Abraam ya' dhi dibixr ta'm na pim pai' oi'dha' gu xib aapi'm jii jaaduñ.

⁵ Ku gu' cham pai' iam xi iimchudak ji na pai' ba' bhaan ji bi'ya' git gu Abraam, sia na mi' ti kiisap ka' git maa'n toona'n ki'n. Ku gu' siamri pui' titda ji na gatuuk iimchuda' na ba' ja a'm ji bi'ya' gu bopxi'ñ na pai' dhuuk ba mukia', sia ku gu' jano' tii chakui tu maamar ka' gu Abraam.

⁶ Gio ba' nap titda ip jia gu Dios gu Abraam nam sap gu bopxi'ñ mi' dhir maakam ja'k jimii oi'ñchapu' ja dirba' am ja'k gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam ka'. Ba' dhi' ji' dhi ja'tkam bhai' ji ja tulhiin'chuda' am nam mi' bhai' ji ja chiñia' nam tu ja juañxidha' maakob jix cha'tmam oo'm oidha' juugit.

⁷ Ku ba' gu'p titda ip ji gu Dios na sap pui'p ja tulhiin'chuda' gui' nam tu ja juantu'nda', mi' dhir sap ba' dai nam bha jimii ya' ja'k ba tu daanda' buiñor.

⁸ Gio ba' na mit maa'n ñi'ook jup duu gook dit gu Dios gio gu Abraam, na pui' titda na sap ja matgilhdhidha' gu a'aalh chichio'ñ gui' nam ji'k kia'pix maaxilhidha' na ba'x maati' ka' nam jir Israel kam ka'. Pui' kut ba' xi jum baik tanoolh ki'n ba matgilhchuda nat pai' dhuuk maaxir gu maraa'n Isaak. Mi' dhir ba' gu Isaak pui' ja'k jup duu ip gu maraa'n Jakob nat pai' dhuuk ba maaxir. Gio ba' gu Jakob mi' dhir pui' ja'k jup dunaak ip bixx gu mambhixx gook maamra'n gui' na mit bhaan dir mui'dhak gu Israel kam ja'tkam.

⁹ Ba' dhi' ji' nam jir maamra'n gu Jakob nam jir jich bopxi kat, bhaamkidhak ga'ra mit gu ja xiku' Josee, mu ja'k jamit ba' baidhak na pai'r Ejipto. Ku gu' gu Dios gammiji bhaan ti niidhidha' ji gu Josee,

¹⁰ Ba' joidham jix bhai' tu jimda', pui' na jax nax chu matda' ka', gio ba' nat jix kiigalhdhak gu Paraoon gui' nar gɛ'kam kat mummy Ejipto. Ba' gɛ'kam ki'n daasak gu Josee na ji'x jir Ejipto, gio ba' mi' na pai' daaka' gu gɛ'kam.

¹¹ Ba' gatuuk bhai' bhiogi' ji jii bixx kap na ji'x bhaan bipio' gu Ejipto dibixr, gio ba' ya ja'p na ji'x jir Kanaan. Ba' guch bopxi kat cham ka bia'ka' am nam tu' jugia'.

¹² Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Jakob na gu tiriix jix jai'ch mummy Ejipto, mui' ma ja joot gu maamra'n gui' nam jir jich bopxi kat nam tu taañpu'. Ba' dhi' na mit mu jimii, kia'pix jir maa'nnim ka'.

¹³ Ba' gatuuk na mit gio mui'p jii, dho gi ba' ba ja aagi'ñ ji gu Josee gu jajaa'nni'ñ na dhir' di' gu ja xiku' gui' na mit ga'ra biipi' dir. Jano' ba' ba maat gu Paraoon nar pa ja'k kam gu Josee.

¹⁴ Mi' dhir ba' mikkat dai nat ba tu joot gu Josee nam bai'ñpu' gu taata'n Jakob mu ja'k Ejipto, gio bixx ip gui' nam ji'k jir jum maap oi'dhagim nam aix baik oo'm daman mambhixx pup gio ba' jix chamaam pup.

¹⁵ Ba' dhi' pu'jani dhuukat mu ja'k kiokat gu Jakob na pai'r Ejipto. Mi' ba' pu muu jagi'tak, gio gu maamra'n ba pui' ip gui' nam jir jich bopxi kat.

¹⁶ Dai ba' gu ja tutku' ja u'uuk jamit mu ja'k na pai'r Sikeem na mit ja yaaspam mi' nat pai' saba'dak gu Abraam gu dibixr na mit mi' ga'lhidhak gu mi' kam Sikeem, nam jir maamra'n gu Amoor tiigim.

¹⁷ Gu' ba' na pai' dhuuk bam kuugalhdhim gu pui' nat jax ja'k tu daaxdhak gu Dios gu Abraam, jix io'm pix ji mui'dhim am gu Israel kam ja'tkam mi' na pai'r Ejipto.

18 Ba' jano' jumai gē'kam ki'n mi' ba dai mit gu Paraon mi' na pai'r Ejipto na pu cham maatit gu Josee.

19 Ba' dhi' dhi gē'kam jia bhai' buam pix ji ja dooda guch bopxi kat, gam na ja chianda' nam mai' ja iabuidha' gu chichio'ñ ja maa-mar gui' nam ji'k kia'pix maaxilhidha' nam sap ba' ko'iidha' nam cham ka mui'dhidha'.

20 Ba' jano' ji' kia'pix ba maaxir gu Moisees, ba' dhi' dhi alhii gē'kam ki'n jix kügalh gu Dios. Mi' ba' pu gi'lhhdhidha' am gu gi'korga'n ja ki'aam baik masaa'n juugit.

21 Gatuuk ba' na mit pai' dhuuk ba ixchu mu ja'p gampix, mi' ba ti' gu ubii maraa'n gu Paraon. Ba' xi bhii'k mu ja'k kia'mi'ñ, mi' ba' gi'lhhdhidha' ja'p na düil' maraa'n.

22 Ba' dhi' pu'ñi dhuukat jai' pui' ja'k jup jix chu maatit gu Moisees nam jax ja'k jix chu mat ka' gu Ejipto kam ja'tkam, ba'x ai'chu'nda' na jax ja'k ti'ya' gio na pu tu duñia' jax ña ilhii'ñdha'.

23 Ba' na pai' dhuuk ba bia'ka' gu Moisees gu gook oo'm oidha', ma ja paxiaram gu jajaa'nni'ñ Israel kam ja'tkam mu ja'p nam pai' jax oi'dha'ka'.

24 Gu' ji na gu' na mu ja'p ka jim, ba ti' maa'n gu Ejipto kam maa'nkam na mu ja'p gibchu' maa'n gu Israel kam maa'nkam. Ba' gu Moisees mu jimiik ma palhbui gu Israel kam, xi mu'aak gu Ejipto kam maa'nkam ba jii.

25 Gu' na ti' ja'p jum aa' ji gu Moisees nam git ba machia' gu jajaa'nni'ñ Israel kam ja'tkam na dhi'r di' na ja palhbuidha' bhaankamu'n gu Dios, gu' ji na mit gu' pu cham maat ni ji'x.

26 Ba' buimgidhak na gio mu ja'p jup ba jim gu Moisees, ba ja ti' ip nam mu ja'p jum gibchu' gook gu dai Israel kam ja'tkam. Ba' na tiix aa' gu Moisees nam git cham jum kokdada', mu jimiik ti' xi ja soo'mchulh, jup ja titda: "Jcha'pim jum kokdada', na pim gu' moor jum jajaa'nnim!"

27 Gu' ji na gu' gui' na pik mi' gibchu' gu ja'nni'ñ mu ja'p xi ñu'ya gu Moisees, jup titda ba' moo: "Jaroo gē'kam ki'n jum dai ya' aach jich bui kup ba' bha ja'k puch chitdaim?"

28 JKa' gu' ya' ba xiñ mu'aam ap aa ja'p na pich jax mua takaab gu ya' kam Ejipto?"

29 Ba' gu Moisees nat jax pu'ñi kai, pu jimi'ññor mi' dhir maakam ja'k, mu ja'k ba' pu bhii na pai' bhaan bipio' gu Madian dibiiir. Mi' ba' pu ji kiicha biima'n maa'n gu ubii, gook jamit ba' ja tiigik gu a'aalh.

30 Ba' gatuuk jix io'm mikkat nat gook oo'm oidha' bap duu, na mummy ja'p ka oiri gu Moisees na pai'r gampix jix chu gak kir amuub mi' na pai'r oidha' ta'm Sinaii ti tiigim, mi' bam maax buiñor maadit gu nobii'ñ gu Dios na ja'p tu'm jum maaxi'ñ na

jax gu tai na bha ja'p pix nammi kikka na miijim bhaan gux bii u'uux.

31 Ba' gu Moisees mi' kii'kat mui' pup ti ni'ñ bha ja'p na pai' miijim gu tai, na gu' cham maat nar tu' da'. Ba' ja'xpix na mui' xi ñiidhimik, mui' ji jii nat ba tiigim no' moo silhkam jir tai ka' ba' gu' cham. Gu' ji nat gu' ba kai gu Gē'kam jich Gi'kora' nat bhai' dhir bhai' ba ñio, jup titda:

32 "Aañ jir di' gu Dios gui' nam daanit gum bopxi kat, pui' na jax gu Abraam, gio gu Isaak, gio ba' gu Jakob." Ba' gu Moisees giilhim bhai' ji gigiib nat bhai' ji choo'n, pu cham dho gu' mui' ka ni'ñ gu tai na bha ja'p miijim bhaan gu tu'x bii u'uux, na gu' bax maat na bak jir di' gu Dios na bhai'p tu'ii'.

33 Ba' dhi' ji' dhi Gē'kam jich Gi'kora' na bhai' dhir bha tu a'gi'ñ, jup titda ip gio: "Xi kookosa' ap dhim sussak, na gu' mi' nap pai' kii'k giilhim jir jix chu uañ jia."

34 Mi' dhir ba' moop titda ip gio: "Dho gu' aañ ja'p kai'ñkam pix bha jii dho na ñich bhai' pui'm tidam nap mu jimia' jiiñ a'mkam mu Ejipto nap ja boosgara' guñ ja'tkam tuk, nam gu' giilhim ja tulhiin'chu'n gu mi' kam nañ xi ja ni'ñ. Ba' ti' tu daanda' am aañ jiiñ bui nañ ja kē'ē nam pui' kai'chdha' nañ ja palhbuidha'."

35 Ba' daipu' xi chiidak mui' xi joot na ja boosgara', sia ku mit gu' biipi' dir ti' ñio'k na ka ja sosbhichulhi'ñ nam cham jum gigiibda' git daim jajaa'nnim, nam pui' titda na cham tu' ki'n ja juanda' nat gu' cham jaroi' gē'kam ki'n dai ja bui. Ku ba' gu' gu Dios nat bha joot maadit gu nobii'ñ nat buiñor jum maax bhaan gux bii u'uux, gē'kam ki'n mu joot ji na ja palhbui'ñmira' na ja boosgara' mu dir Ejipto nam pai' giilhim jum tulhiin'.

36 Ba' dhi'r di' dho gu Moisees nat mummy dir ja boosgak Ejipto guch bopxi kat. Jir di' pix ip na joidham jix kii'p jum duukam jup tu buimik ja bui gu Israel kam ja'tkam nam tu' cham pai' ñiidhat gu gook oo'm oidha', pui' na jax mummy na pai' gē' suu'nka' gux bi' suudai', gio pui' na jax mummy gampix jix chu gak kir.

37 Jir di' pix ip gu Moisees na ja'pni ja titda bo gu Israel kam ja'tkam: "Gatuuk pui' ba tu duñia' gu Dios na maa'n aapi'm jam bui dhir ba maaxilhia' gui' na tu a'gada' bhaankam ja'p na jax aañ."

38 Gio dhi' pix jup jir di' gu Moisees na ja biim xi oilhimik guch bopxi kat mummy na pai'r gampix jix chu gak kir, gio nat ñio'kdhak maadit gu noonbi'ñ gu Dios mummy na pai'r oidha' ta'm Sinaii ti tiigim. Gui' ba' Moisees tu ua'nak na jax ja'k aagi'ñ gu nobii'ñ gu Dios nach jax ja'k cham jich chulhiña' gatuuk, na ba' mi' dhir jup bach aagi'ñdha' aach.

³⁹ Gu' ji na gu' guch bopxi kat ni ji'x ku mit mi' pui' jii, dai na mit ja'p xi dhuuk ja'k bax xuulhgik mu ja'k Ejipto.

⁴⁰ Gio nam ba chian gu Aroon na maa'n jup ja dui'ndha' gu dios, jup titda am: "Maa'n jap jup jich dui'ndha' gu dios na ba'ch a'm ti nii'ndha', nach gu' cham maat nat pa ja'k bhii gu Moisees, gui' nat jich boosolh mu dir Ejipto."

⁴¹ Ba' gu Aroon cham jax ji chi'ik jup ja dui' ip maa'n gu dios ja'p tu'm na bheseer. Ba' giilhim jix bhai'm taat am gu Israel kam ja'tkam, ma tu piastat jamit, gio na mit ma tu koi gu ja sasoi' nam tu makgirxidha' bui'for dhi' ji' dhi dios na mit tu chia nam jup ja dui'ndha'.

⁴² Ba' gu Dios cham tu' ja a'm ka ti nii'n, nam gu' cham mi' pui' ka jiiim na jax jix aa'. Cham tu' ba' kap jum buixi'n ja bui, siam ja daan gu chiichia' gux dhaam kam. Na gu' biipi' dir pui' ja'k pu ba tu ua'niix jia bhaan gu u'uan mi' nat pai' tu ua'nak maadit gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios bijik, na ja'pnim kai'ch bo:

Aapi'm Israel kam,
iam chi na pim aañ jii makgirxidhimik gu jam sasoi' gu gook oo'm oidha' na pimit mummi juruuñ na pai'r gampix jix chu gak kir,
gio na pim aañ jii maakidha' git gui' na ja'k jii' a'm jup bipio'da' gu tu' na pim bia'ka'.

⁴³ Gu' ji na gu' aapi'm dai gu didios jup dui'xim xi chu ja makgirxidhimik, pui' na jax gui' na Molok ti', gio pui' na jax gui' na pu chu'm na jax gu chi'ii' na pui' ti' Repaan.
Diilh na pimit jup ja duu dhi' dhi didios na pim ba' pu'ni ja daanda'.
Ba' tu' na jax chui'ka',
jam jootsa' iñ ya' dir na pim mu ja'k oi'fchapu' jix io'm gammiji ja'k na pai'r Babiloonia.

⁴⁴ Ba' guch bopxi kat mummi bia'ka' am ip gu jannulh ba'aak na pai'r gampix jix chu gak kir gui' nat jup dunaak gu Moisees ja'xbui' nat ji'x chia gu Dios, nam ba' mi' bia'ka' gu joodai gui' na mi chu ua'niix ka' gu pui' na mit jax ja'k maa'n ni'ook jup duu gook dit gu Dios.

⁴⁵ Ba' dhi' dhi jannulh ba'aak ja a'm ji bii gatuum gu ja maamar guch bopxi kat. Bha bhii kamit ba' ya' ja'k gui' na mit ji'k buima'n bha jii gu Josue jano' na mit pai' dhuuk ya' ja kokdak gui' nam ya' oi'nikat, gui' nat ya' dir ja'k ja ardi gu Dios nam sap ba' gu Israel kam ja'tkam ya' oi'nika'. Ba' ya' pu bia'ka' am dhi' dhi jannulh ba'aak, sia gu jano' na pai' dhuuk ya' bar g'e'kam ka' gu Dabii.

⁴⁶ Ba' gu Dabii gui' nar g'e'kam kat bhaan jup ti niidhat gu Dios, na gu' mi' pui' jimdat na jax jix aa'. Ba' tiix aagit na maa'n jup

dui'ndha' git gu bhi'nbak chiop na sap ba' bhaan ti nii'ndha' git gu Dios gui' na Jakob biix jup daanit, gu' ji nat gu' ba muu cham tu' jax ji' dhuuk.

⁴⁷ Mi' dhir ji ba' gu maraa'n Salomoon nat ba'p dui'ndhak gu Dios gu bhi'nbak chiop,

⁴⁸ sia ku gu' cham bhai' na mi kioka' gu Dios bhaan gui' nap jir ja dui' gu ja'tkam, na jax bam kai'ch bhaan gu u'uan mi' nat pai' tu ua'nak maadit gui' nam bhaankam tu a'gimik gu Dios bijik, na ja'pnim kai'ch bo jia na sap jup kai'ch guch Gi'kora'.

⁴⁹ Gux dhaam jir jii atooxkor,
gu oi'nga'n ba' nañ bhaan tuttu guñ chooton.

¿Jax gi dhuu jax chu'm ba'aak jup bañ dhuuñ jamit?

¿Paa gip jix bhai' nañ jii jupidha' aañ?

⁵⁰ Na ñich gu' aañ pix jup tu duu biix na ji'k tu' ya'x chu jai'ch.

⁵¹ Mi' dhir ba' moop ja titda ip gio gu Teeban, jup kai'ch:

—Gu' ji na pim gu' aapi'm ni ji'x ku pim cham maait t'e k'e'e. Tii tu naanak japim dho gi ji sap, gu' ji na gu' ni ji'x ku pim cham jam jujur ku'n xim ga'nga na jax ja'k jix aa' gu Dios, ni ji'x ku pim jix aa' na pim mi' pui' jimia' na jax ja'k ti jam guguuxi'ndha' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda'. Jix ja oi'ñ japim dho gu jam bopxi kat nam pu'ni ja'k tu jimdat bijik,

⁵² na mit ja koi gui' nam ya ja'p bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, nam ja aagi'ndha' gu ja'tkam na gatuum bha jim gui' na giilhim jir jix bhai'kam. Ba' gu xib nat pai' dhuuk ya' tiip xi e'ek gui' na jaroi'r jix bhai'kam, aapi'm dho gu' iattulhdhak tu chia dho nam mu'aa'.

⁵³ Aapi'm biipi' kat cham tu' ka'm nii'n gu pui' nat jax ja'k tu daasak gu Moisees na tu aagix ka' na mit pui' ja'k aa'ndhak gu noonbi'ñ gu Dios.

Nam ba mu'aa' gu Teeban

⁵⁴ Dho jano' ji ba' giilhim jix io'm bhai' ji bhaak jamit nat pu'ni xi chu ja a'gi gu Teeban, giilhim bhai' ji kirmi mit gu ja taatam nam giilhim bax bhaak.

⁵⁵ Gu' ji na gu' gui' cham jax jum aa', na gu' g'e' bhaan jup tui'dhi' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda'. Dai nat bhammi ja'k pix xi chi ti jix dhaam, ba' ba ti gu Dios na bhammi daa, gio gu Jesus na mi' dhir ja'p kiik sonpan ki'n dir ja'k.

⁵⁶ Ba' ti xi ja aagi'ñ gui' nam mi' giilhim bax bhaak, jup ja titda:

—Kani na ñich ba ti guch Xoi'kam gui' nat ya' e'ek dhi oi'nga'n bhaan, na bhammi kiik sonpan ki'n dir ja'k bui'for gu Dios, bhammi nat pai' dhir bha joot.

⁵⁷ Gu' ji nam gu' gui' cham tu' xi kəp, dai na mit gə' ki'n jiiñkidhat mui' ji boop buiñor gu Teeban.

⁵⁸ Ba' na mit jax daa, gamai' bhiich jamit mu ja'k dīrap dir mi' gu gə' kiicham. Ba' mi' bhai' ji mi'yasa mit joodai ki'n gui' nam mi' xi iattulhdhimik biipi' dir. Mi ja'p jamit xi chu darsak gu daam dir kam ja kuktun, xi chianik jamit maa'n gu biapma' Saulo tiigim na sap mi' ka ja nii'ñi'ñka'.

⁵⁹ Ba' nam mi' ka ma'yastu' gu Teeban, bhai' ji chu daani jix dhaam ja'k, jup kai'ch: —Aapi' Jesus nap jir jich Xo'i'kam, ba baidhika' ap dhiñ ii'mda' bhammi ja'k aap jum bui.

⁶⁰ Mi' dhir ba' o'lhia'n ki'n xi kikkok gio bhai'p ji chu daani jup kai'ch gə' ki'n:

—Aapi' jich Xo'i'kam, cha'p ja tul-hiiñchu'nda' dhi' nam xib ya'm ua'tulhi'ñ.

Ba' daipu' xi chi'ñik pu nai' gan ji muu.

8

Gu Saulo na bax ja kuupam ka' gui' nam ti jii'ñi'ñda' buiñor guch Xo'i'kam

¹ Ba' gu Saulo mi ja'p kiikat mu ti nii'ñ na mit mi' ba mua gu Teeban, jup jum aa' na giilhim joidham jix bhai' ji chu buusnichu'.

Ba' gatuuk na mit xi mu'aak, jai' nai'p ji ja gaa mit biix nam ji'k ti jii'ñi'ñda' buiñor guch Xo'i'kam gu bhai' kam Jerusaleen. Gu' ji na mit gu' pui' ba ti kai nam ja o'bhagi'ñ, ba' jai' bhai' dhir mai' ma boop jamit mu ja'k Judea, gio ba' jai' mu ja'k Samaaria. Dai ba' gu noonbi'ñ guch Xo'i'kam bhai' pup bii mit.

² Gu' ba' gu Teeban na mit mua, yaas jamit gu tukga'n ji'kchi gu ja'tkam nam jir jix bhahbai'kam ka', gio ba' nam ti suan nam jix joi'gi'n.

³ Gu Saulo gu' milhchu' ji na ja gaa'ñichu' gui' nam ji'k ti jii'ñi'ñ buiñor guch Xo'i'kam, miji ja'p ba'pki chir baapkidhat ja tibaipput bha ja boosgaim gu chichio'ñ gio gu u'uub. Mi' dhir ba' dai na ja u'tikat ja kuupaim bhai' nam pai' ja kukpada' gu ja'tkam.

Nam ba kaaya' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook gu Samaaria kam ja'tkam

⁴ Gu' ba' guch Xo'i'kam jii'ñi'ñdham gui' na mit ji'k bhai' dhir mai' boop Jerusaleen, tu ja a'gi'ñchu' am gu ja'tkam mu ja'p kikkham nam jax a'jim nam ja aa'ñdhim na jax ja'k jix bhaai' nam duña'a' nam ba' cham jum tulhiiña' gatuuk, na pai' dhuuk ja'bsuna' gu ja tutku'.

⁵ Ba' maadit dhi' ji' nam mu ja'p tu a'gidha', Piliip ti', nat mu ja'k bhi na pai'r gə' kiicham Samaaria ti tiigim. Mi' bhai' ji chu ja a'gi gu ja'tkam gu mi' kam na ja aagi'ñ gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga' guch Xo'i'kam.

⁶ Ba' mui' ja'tkam mi aajidha' am mi' na pai' tu a'gada' gu Piliip nam jix kaim ka',

na gu' joidham jix bhai' xi buada' nam xi kəpə'kə'. Ba' biix ja jujur ki'n kəpə'kə' am no't ba ji chu a'ga, nam gu' ti jii'ñi'ñda' gu pui' na jax kai'chdha', nam gu' nii'ñdha' na joidham jix kii'p jum duukam jup tu buada' nam tu' cham pai' nii'ñdha'.

⁷ Pui' na jax gux kako'kkam nat mui' ja dudua'ñdhak gui' na ja a'm jup tui'ñgit gu cham kiki' i'ii'mda', gio ba' gui' nam jix mama'mkulhi' kat pui' biix jup ja dudua'ñ ip. Gu' ba' gu cham kiki' i'ii'mda' nam pai' dhuuk ba ji buuakia' ja a'm dir gu ja'tkam, gə' ki'n xi jiiñkii am nam ba' pik moo ba bubuakia'.

⁸ Ba' joidham gə'kam ki'n jix bhai'm ilh jamit gu ja'tkam gu mi' kam na mit pu'ñi ti ti.

⁹ Ba' moo maa'n mi'p kioka' gu maa'nkam Simoon tiigim nax jiboiñara' ka' nat biipi' dir pui' ja'k jum mamtuxdhak. Ba' mui' ja'tkam ba ja iatgidhak gu mi' kam Samaaria na pui' ja titdada' nam gə'kam ki'n daasa'.

¹⁰ Ba' giilhim jix jii'ñi'ñda' am sia gu gə'gə'rkam gio gui' nam cham jir gə'gə'rkam, jup kai'chdha' am:

—Ja'xbui' dho bak jup jir gə'kam dhich jaduun na jax gu Dios.

¹¹ Gu' gu jiboiñara' ki'n ji na ja iatgi'ñdha' gu Simoon, na gu' pui' ja'k tum mai'chki'ñdha', pui' kum ba' jii'ñi'ñdhat na ja iatgidhimik mui' oidha'.

¹² Gu' ji na mit gu'p ma ti jii'ñ gu pui' na jax ja'k tu ja a'gi'ñdha' gu Piliip na ja aagi'ñdha' na jax jir tu'm kam gu Dios gio guch Xo'i'kam, mi' dhir ba' dai na mit bam bopko mui' gu chichio'ñ gio gu u'uub.

¹³ Gio ba' gu Simoon jai' biix jup xim bakua, mi' dhir ba' dai na ba kaichu' gu Piliip. Ba' giilhim joidham nii'ñdha' gux kii'p jum duukam nap tu buada' na tu' cham pai' nii'ñdha'.

¹⁴ Gu ba' gu noonbi'ñ guch Xo'i'kam gui' na mit bhammi bii Jerusaleen pui' ba ti kai mit na mit ba ti jii'ñ buiñor guch Xo'i'kam gu mummy kam Samaaria. Ba' mui' ma joot jamit gu Peegro gio gu Juan nam tu ja daa'ñxi'ñpu'.

¹⁵ Ba' na mit pai' dhuuk mummy ba ai Samaaria, bhai' ji chu ja daa'ñxi mit gui' nam ba ti jii'ñi'ñ buiñor guch Xo'i'kam na ba' ja a'm jum tajaana' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda'.

¹⁶ Nat gu' chakui jaroi' maadit bhaan jum tajaan jia, dai na mit kam bopko pix buiñor gu Jesus nar gə'kam.

¹⁷ Ba' na mit pai' dhuuk bhai' xi ja da'ngi biix ji'ma'n gu Peegro gio gu Juan, pu ja a'm jum tajaan gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda'.

¹⁸ Gu' ba' gu Simoon nat pu'ñi ti ti nat ja a'm bam tajaan gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' gui' nam ji'k ti jii'ñi'ñ na mit pai' dhuuk bhai' xi ja da'ngi gu noonbi'ñ guch

Xoi'kam, ba ja saba'n tuumiñ ki'n gui' nam tu' ki'n pui' xi chu bua,

¹⁹ jup ja titda:

—Aañ japim jup jiñ ga'lhidha'n jaaduñ dhi' na pim tu' ki'n pui' xi chu bua, na ba' pu'ñi gu jaroi' nañ bhai' xi dhagia', pu bhaan jum tajaana' gux Dhuudu' kam jix Uaň Ii'mda'.

²⁰ Gu' ji na gu' gu Peegro jup titda pix:

—Jum tulhiñchuda' dho gu Dios ki'n gum tumñi' nap pui' kai'ch. Na gu' cham bhaai' nap saba'nda' gui' na tu' Dios pui' pix tu maak no'x maakim gu jaroi'.

²¹ Gu' aap jiñ jaduun' dho gi gu' cham ji na bhaai' nam a'm bi'ya' gu dhi' pu chu'm, na gu' ni j'i'x kur silhkam nap jax jum aa' buiñor gu Dios jum jur am bhaan.

²² Cha'p bhaan ka titi'ñchuka' dhi' na tu'r jix buam jum duukam. Soi' pix jap ba tiida' gu Dios na pui' pix ka tum uañi'ñka' gu pui' na pich jax ba ti, katti iam pui' ji chu buusnia'.

²³ Ja'p dho ji nañ gu' pui'm nai'ñ jiñ jaduun' nap giilhim jix buam tomaat, gio na ja'p ji buusan na gux buam jum duukam mu pai'm kuup, na gu'm tugi'ñ.

²⁴ Ba' gu Simoon giop mui'p ji ñio, jup kai'ch:

—Dho bak gu' dai na pim jiñ a'mkam xi chu daña' buiñor guch Gi'kora' na ba' cham pui' ji chu buusnia' na pim jax jiñ chitda.

²⁵ Ba' gatuuk na mit xi chiimuk gu noonbi'ñ guch Xoi'kam nam tu a'gimik gu ñio'ki'ñ gu Dios, mi' dhir nai' ja'p jup ji chu a'ga mit mu ja'p na pai' i'lhich daa'ñxim jir kikcham ka' na dhi' pix bhaan bipio' gu Samaaria dibir. Gatuuk ba' dai na mit ba jii bhammi ja'k Jerusaleen.

Gu Piliip na ba aagi'ñdha' gu Etiopiya kam maa'nkam

²⁶ Ba' maa'nnim gu Piliip buiñor bam maax maadit gu noonbi'ñ gu Dios, ba'p titda:

—Ea nap mu jimia' mummy na pai' buusan gu boi' gui' na bhammi dir Jerusaleen mu ja'k bhix na pai'r Gaasa, gui' na mummy buusan na pai'r gampix jix chu gak kir.

²⁷ Ba' gu Piliip dai nat jax jix ki'p jum duu gamai' bhii nat ba jii mu ja'k nat pai' joot gu nobii'ñ gu Dios. Ba' mummy pai' na ka jim, mi' ba nam maa'n gu maa'nkam nar mu ja'k kam ka' Etiopiya. Ba' dhi' ji' dhi maa'nkam jir tujuandam tugi'ñ ka' maa'n gu ubii nar ge'kam ka', nax bhai' tu buixi'ñdha' gu tu', pui' na gu tuumiñ. Ba' dhi' dhi maa'nkam kia'pix bhammi dir ja'k jim Jerusaleen nat tu daañmirak buiñor gu Dios.

²⁸ Ba' kia'pix gio ja'k jup ba giixchu' mu ja'k kia'mi'ñ bhaan gu karreet. Ba' ti tu jiñkuidhim bhaan gu u'an mi' nat pai' tu

ua'nak gui' na bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios na ja'p tiigich Isaiyas.

²⁹ Ba' gux Dhuudu' kam jix Uaň Ii'mda' pui' ja'k xi jurtuda gu Piliip nax io'm mia'n mui' xi aaya' gui' ji' na mui' ba jim bhaan gu karreet.

³⁰ Ba' nat pai' dhuuk jix io'm mia'n mui' xi ai gu Piliip, ba kai' gu Etiopiya kam na mi' tu jiñkuidhim nat pai' tu ua'nak gu Isaiyas. Ba' ba tikka no' sap moox maatit ke'e, jup titda:

—¿Siamrix maatit ke'e ap aa jiñ jaduun' dhi u'uan mi' nap pai' tu jiñkuidhim?

³¹ Ba' gu Etiopiya kam jup kai'ch:

—Dho gu' cham ji nam maatit ke'e, na gu' cham jaroi' jai'ch na iam jiñ aagi'ñdha' git.

Ba' gu Piliip pui' ba titda na bhai' xi chisaa'ñdha' bhaan gu karreet na ba' mi ja'p sonpan xi dhaibui aagi'ñdha' na jax kai'ñkam jup jum kai'ch.

³² Ba' mi' na pai' tu jiñkuidhim gu Etiopiya kam, ja'pnim kai'ch:

Mi' pix pu tu'ii' na mit pai' dhuuk ba ji mua, ja'p na jax gu kasnir na cham ñiokda' no'm jiik gu bapoo'n.

³³ Ti cham tu' jax bua gu' gu tu' nar jix buam jum duukam,

gu' ji na gu' ni j'i'x kum iam xix joi'g'i'n gui' na mit ba ji mua.

Gio gu' cham jaroi'p jai'ch na bhaankam nokia' git,

daman chakui tu maamar kat jano' ji' na mit pai' dhuuk mua.

³⁴ Ba' bhai' ba tikka gu Etiopiya kam, jup titda:

—Ea nap moo iam jiñ aagi'ñdha' git jiñ jaduun' na jax kai'ñkam jup jum kai'ch dhi' nat jax chu ua'nak gui' na bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios, nañ tiix maachim dho no' moo diilh jum aagit jup kai'ch, ka' ba' gu' jumai.

³⁵ Ba' gu Piliip mi' xi chiigik gu u'uan mi' na pai' tu jiñkuidhim gu Etiopiya kam, xi aagi'ñ ba' na dhi' aagat jup kai'ch gu Jesus na mit pu'ñi dhooda jano' na mit pai' dhuuk mua aach jich a'mkam.

³⁶ Ba' palhiip gama ja'k na mit ji bhii na pai' ge' suu'nka' gu suudai', jup kai'ch gu Etiopiya kam:

—Gi no' pich xiñ bakuanak jiñ jaduun' na kapphai' na ya'ni pix suu'n dhi suudai'.

³⁷ Ba' gu Piliip jup kai'ch:

—Baabur' jia. Dho gu' ja'ppi no'p ti jigi'ñ ji bhix jum jur ki'n buiñor guch Xoi'kam.

Ba'p kai'ch gui':

—Tu' silhkam ti jigi'ñ iñ dho na guch Xoi'kam jir Maraa'n gu Dios.

³⁸ Xi chu chia ba' nam kisa' gu karreet gui' na bhaan jim. Mi' dhir ba' dai na mit jax chitim mui' ji juur jamit mu ja'k suudai' chir, mi' ba' ba bakua gu Piliip.

³⁹ Ba' na mit pai' dhuuk giop ba bubua mi' dhir suudai' chir, mi' jotmoda' cham pai'

kam maax gu Piliip, nat gu' maakam ja'k ba bhik gux Dhuudu' kam jix Uań Ii'mdaga'n guch G'kora'. Ba' nai' ti' pup ti' ni'i'n gu Etiopiya kam, na gu' cham maat nat pa ja'k bhii. Mi' dhir ba' dai nat giop ba jii joidham jix bhai'm taattugit.

⁴⁰ Ba' mummi ja'k amuub Asooto ti' tii'gim giop bam maax gu Piliip. Ba' mi ja'p bhai'p ji chu ja a'gi gu ja'tkam na pai' jax jir kikcham ka' gux bhai'm kai'chdham ni'ook. Gatuuk ba' mu ja'k jup ba ai na pai' pui' ti' tii' Sesa-reeya.

9

Gu Saulo na ba ti jii'ndha' buiñor guch Xo'i'kam

(Noo. 22:6-16; 26:12-18)

¹ Ba' gu Saulo cham ji'x jum jii'p'i'ka' na nai' milhchu'nda' na ja da'ngit ja kuu-paidha' gui' nam ji'k ti' jii'gi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam pui' xi ja titdat na ja kooda' no'm gan ti' jii'gi'ñ. Ba' maa'nnim na jai'p ba ja o'bhagi'ñ, mu jimik buiñor gu ja g'e'kam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam,

² pui' ba titda na makia' gu u'uan na ba' ki'n jix bhaai'n ka' na mu jimia' mummi Damaasko ja bui' gui' nam mu ja'p chichiop tu daanda', nam ba' mi' dhir maap xi chu a'gai ja da'ngia' gui' nam ji'k ti' jii'gi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam, nam ba' ja ui'ka' bhammi ja'k Jerusalem, pui' na jax gu chichio'ñ gio gu u'uub.

³ Gu' ji na gu' mummi amuub na ba aajim mia'n Damaasko, jotmoda' bhai' ba tum ton bhammi dir jix dhaam dai mi' na pai' jim gu Saulo.

⁴ Ba' mi' pu ia gu Saulo, ba' ba kai nat bhai' ba tum ñio bhammi dir jix dhaam, jup tum kai'ch:

—Aapi' Saulo, ¿jax kup ba'ñ o'bhagi'ñchu'?

⁵ Ba' gu Saulo mui' ji ñio, jup kai'ch:

—¿Jir jaroop gi dha', aapi' G'e'kam nap bhammi dir bha tuñ a'gi'ñ?

Ba' bhammi dir jix dhaam gio bhai'p ji chum ñio, jup tum kai'ch:

—Aa dho aañ jir di' gu Jesus gui' nap jaroi' o'bhagi'ñchu'. Ku gu' nap jax dhu'i pix jum ko'ktulhi'ñ ji aap dii'lh, nap gu' ja'p ji buusan na gu tuur no' ñich giilhim ba ko'ktulh nañ tii bha sissi no' cham aa' na tu juana'.

⁶ Ba' gio mui'p ji ñio gu Saulo, jix choo'nnit dho gi ji ba', jup kai'ch:

—Gu' ba' gu xib, ¿tu'p jix aa' nañ jax dhu'ña' aapi' G'e'kam?

Ba' gu Jesus na bhammi dir bha tu a'ga jup kai'ch:

—Aa dho gu' dai nap xi bamgi' mui' xi aaya' mi' dhi g'e' kiicham nap pai' ja'k jim.

Mi'm ba'm aagi'ñdha' nap tu' jax dhu'ña' aañ jiñ a'mkam.

⁷ Ba' gui' nam bii'ma'n jiim gu Saulo giilhim jix chotdon am, na mit gu' bix jup kai nat bha tum a'ga bhammi dir jix dhaam, gio nam gu' cham ni'i'ñ na jaroi'p kai'ch.

⁸ Ba' nat pai' dhuuk ti' bhai' ji bam gu Saulo na gan ti' xi chi ni'i'ñ, pu cham ñia ni ji'x. Ba' pui' nobchik ma baidhak jamit mu ja'k Damaasko gui' na ja bii'm jim.

⁹ Mi' ba' pu juruun' baik tanoolh na pu cham ñia ka' gio nat pu cham tu juu, nich chu' suudai' dho moo kut ii.

¹⁰ Ba' mi Damaasko maa'n mi'p kioka' gu maa'nkam Ananiiyas tii'gim na pui'p ti' jii'gi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam. Ba' maa'nnim buiñor bam maax gui' ji' jich Xo'i'kam, ba'p titda:

—Aapi' Ananiiyas.

Ba' gu Ananiiyas jotmoda' mu ñio, jup kai'ch:

—¿Tu' git jiñ G'e'kam tuk?

¹¹ Ba' guch Xo'i'kam gio mui'p ji ñio, jup kai'ch:

—Aa dho nap xi bamgia' dho, mu jimia' ap maa'n kap na pai' daa'ñxim jir kikcham, na sakaalh mu tuut gu ba'bhak. Mu na pai' kioka' gu Juudas jap ba' xi chi tikkada' maa'n gu maa'nkam Saulo tii'gim nar mu ja'k kam Tarso, mi' moo tu daan aañ jiñ bui.

¹² Maa'n tii' gu maa'nkam Ananiiyas tii'gim nat sap mu ji' g'e'k ba'k chir bhai' xi dhaa na ba' giop bax ñia ka'. Pui' kuñ ba' mum jootos nap mu jimia'.

¹³ Ba' nat pui' ji' kai gu Ananiiyas jup kai'ch:

—Dho gu'r am kat dho jia, gu' pix ji nam gu' mui' pui' tuñ a'gi'ndha' gu ja'tkam nat jax jix buam ja dooda bhammi Jerusalem gui' nam ji'k ti' jii'gi'ñ aap jum bui.

¹⁴ Ba' gu xib pu kai'ñkam ya' ja'k jup ba ai ji ua'dat gu u'uan na mit bha maa gu ja g'e'g'er kam tuk gui' nam bhammi g'e' chiop tu daanda' ja a'mkam gu ja'tkam, na ba' ki'n jix bhaai'n ka' na ja da'ngii mu ja ui'ka' gui' nam ji'k ti' jii'gi'ndha' aap jum bui.

¹⁵ Ba' guch Xo'i'kam gio mui'p ji ñio, jup kai'ch:

—Aap gu' moo xi jimdat ji mu ja'k nañ pai'm jootos, na ñich gu' aañ bhaan ba ti tii jia dhi' dhi maa'nkam na ba' nai' ja'p jiñ a'mkam tu ja a'gi'ñmira' gu ja'tkam bix kap na ji'x jir oi'ñga'n, pui' na jax ja bui gu Israel kam ja'tkam, gio gui' nam cham jir Israel kam, gio ba' bix ip sia gu ja g'e'g'er kam tuk.

¹⁶ Ba' aañ ba mattuda' na jax ja'k jum tulhi'ña' aañ jiñ a'mkam.

¹⁷ Ba' gu Ananiiyas mui'p ma jii mu na pai' tibiap gu Saulo. Ba' na jax jim bhai' xi dhaagik jup titda:

—Aapi'ñ jaduun' Saulo, aañ jup jiñ chiidak bhañ joot gu G'e'kam gui' na Jesus tii', gui'

nat jum buim maax ga'm gu b̄ix boi nap bhai' ka jim, nañ sap bhai' xim dagia' nap ba' giop bax ñia ka', gio sap ba' nam a'm bam tajaana' gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda'.

¹⁸ Ba' mi' jotmoda' ja'p tu'm na gu kokso' bhai' dhir ji ii' buupuiran gu Saulo. Ba' na ja'p xi chi ñii'ñ, joidham giop bax ñia. Mi' dhir ba' dai nat bamgik ba tu chia nam bakuana'.

¹⁹ Gatuuk ba' dai nat ba tu juu, mi' dhir ba' gio bhai'p ji oo'nta gu tukga'n. Mi' ba' pup oiri, ji'kchi tanoolh moo mi' juruuñ ja bui gui' nam ti j̄igi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam nam mi' oi'ñka' Damaasko.

Gu Saulo na ba tu ja a'gidha' gu Damaasko ot'ñkam

²⁰ Mi' dhir ba' dai nat bhai' ji chu ja a'gi gu Saulo gu Israel kam ja'tkam bha ja'p nam pai' jax tu daanda', na pui' ja titdada' na gu Jesusu silhkam jir di' ji bak gu Dios gu Maraa'n.

²¹ Ba' b̄ix gui' nam ji'k ba kaaya' na pu'ñi tu a'gada', mi' pui' pup tui'ka' am, dai nam tiim ti tikkada' d̄iilh, jup kai'chdha' am:

—z̄Kux cham tu' aa pin jir di' gui' na saak bhammi' Jerusaleen oirit ja da'ngit ja kukpada' gui' nam ji'k ti j̄igi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, gio nat saak bha jii ya' na ja da'ngia' gui' nam ji'k pui'p ti j̄igi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, na ba' ja ui'ka' bhammi' ja'k Jerusaleen ja bui gu ja ḡe'ḡerkam tuk gui' nam bhammi' ḡe' chiop tu daanda' ja a'mkam gu ja'tkam?

²² Gu' ji na gu' gu Saulo jix io'm mui' xi chu ja a'gi'ñchu'nda' b̄ix nam ji'k jir Israel kam ja'tkam nam mi' oi'ñka' Damaasko, na pui' ja titdada' na gu Jesusu silhkam jir di' ji bak gui' na saak gatuuk pu'ñi bha jootsa' gu Dios. Ba' pu cham bhaa'n ka' nam jax xi kai'chdha', na gu' giilhim joidham jix bhai' xi buada' nam k̄e'k̄e'.

Gu Saulo nam tiix mu'aam ka' gu Israel kam ja'tkam

²³ Ba' mui' tanoolh xi jur na mit dho gi ba' moo bhai' ba ji bhaak ji gu Israel kam ja'tkam gui' nam ji'k cham ti j̄igi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, ba' maa'n ñi'ook bap duu mit nam sap mu'aa' gu Saulo.

²⁴ Gu' ji nat gu' pui' ba ti kai gu Saulo nam o'bhagi'ñ, ba' cham tu' mu ja'p pai' ja taagiob ka kikkada', na gu' bax maat nam jax dhooda'. Gu' ba' na gu' b̄ix xikoolh dhir ja'p t̄e'k̄ob jup tu kuupka' mi' dhi ḡe' kiicham na bha bhi'ñbakchix ka' gu joodai, ba' miji dir ja'p b̄ix xikoolh na pai' jax jir kiki'ñgob ka' t̄i ñirada' am gu Israel kam ja'tkam nam sap mi' pu mu'aa' git no' mui' ba jimda' git. Gu' ji nat gu' cham pai' ji buus,

²⁵ na mit gu' tukaa' jix ixchuixim ja'p dir ja'k buusai' gui' nam ti j̄igi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, bhai' dhir ja'p jamit mu

tisaa'ñdhak ja'p dir ja'k t̄ibaañ bhaan gu ḡe' baalh na mit mi' xi gaamuk. Ba' pu jii bhammi' ja'k Jerusaleen. Pui' dho ba' pu cham jax dhooda mit gui' nam mi' kax mu'aam kat nat gu' ba ja nakoo.

Gu Saulo na Jerusaleen ja'k ba oirida'

²⁶ Ba' nat pai' dhuuk bhammi' ja'k jup ba ai gu Saulo na pai'r Jerusaleen, tii mui' ma jii ja bui gui' nam ti j̄igi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam. Gu' ji nam gu' gui' giilhim jix iibhi'ñ, nam gu' chakui maat no' moo b̄ix jup ba ti j̄igi'ñ buiñor guch Xo'i'kam.

²⁷ Gu' ji nat gu' gu Bernabee mui' ma baidhak ja bui gu noonbi'ñ guch Xo'i'kam, ba' ba ja aagi'ñ na pui' b̄ix jup ba ti j̄igi'ñ buiñor guch Xo'i'kam, nat gu' sap buiñor jum maax mummi b̄ix boi amuub mia'n Damaasko na mui' ka jim, gio ba' na jax titda nat bha tu a'gi bhammi' dir jix dhaam, b̄ix jup xi ja aagi'ñ ip nat jax ja'k tu ja a'gi gu Israel kam ja'tkam gui' nam mummi oi'ñka', nat bhaan tu ja a'gi gu Jesusu, na pui' ja titda na silhkam jir di' ji bak guch Xo'i'kam.

²⁸ Ba' jano' dir cham ka iibhi'ñ am gu Saulo, nam gu' bax maat na silhkam b̄ix jup ba ti j̄igi'ñ buiñor guch Xo'i'kam. Bhai' ba' pup oiri ja bui,

²⁹ Dai ba' na tu ja a'gi'ñdha' bha ja'p ji oirit gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga guch Xo'i'kam, na ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam gui' nam griago ñi'ook k'i'n jix maait tu a'gada', na pui' ja titdada' na gu Jesusu jir di' guch Xo'i'kam. Gu' ji nam gu' gui' jix bhaamut pix k̄e'k̄e', ba' maa'n ñi'ook bap duu mit nam sap mu'aa'.

³⁰ Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk pui' ba ti kai gui' nam ti j̄igi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam nam bax mu'aam gu Saulo, ma baidhak jamit mu ja'k Sesareeya na pai'r ju'ñdharan gu ḡe' suudai', mi' dhir jamit ba' d̄iilh bhammi' dir ja'k xi joot na pai' pui' ti tii' Tarso bhaan gu ḡe' kanuub.

³¹ Ba' b̄ix gui' nam ji'k ti j̄igi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, pui' na jax gui' nam mu ja'p oi'ñka' na pai' jax bhaan bipio' gu Judea dib̄ir, gio ba' gui' nam mu ja'k jup oi'ñka' na pai' jax bhaan jup bipio' gu Galilea dib̄ir, gio ba' gui' nam mu ja'k jup oi'ñka' na pai' jax bhaan jup bipio' gu Samaaria dib̄ir, joidham jix bhai' tu ja jimda', gio nam jix io'm bha biñkaidha' buiñor guch Xo'i'kam, gio ba' nam mi' pui' j̄iimda' na jax jix aa'. Gio ba' nam pix ji mui'dhidha', na gu' nabap tanoolh nam pix ji chi j̄i'ñdhidha' gu ja'tkam buiñor guch Xo'i'kam, na gu' pui' ja'k ja jurtu'nka' gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda'.

Gu Peegro na ba dua'ñdha' gu Eneeyas

³² Gu ba' na gu' gu Peegro mu ja'p jup ja paxiaraidha' gui' nam ti j̄igi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam na ja guguuxdhidha' nam jax ja'k mi' pui' j̄iimda'. Ba' maa'nnim jup ma

jii ip mu ja'k na pai' pui' ti tii' Liida nat ba ja guuguuxdham gui' nam mu ja'k jup oi'ñka'.

³³ Ba' nat pai' dhuuk mummy ba ai, mi' ba tii' maa'n gu maa'nkam Eneeyas tii'gim na pu cham bapmi'nda' mi' dhir na pai' jax bo'ka', na gu'x ma'mkulhi' ka', nat ji'k xijum baik oidha' bap duu na mi' pu tui'ka'.

³⁴ Ba' gu Peegro jix joi'mdak ba tii, ba'p titda:

—Aapi'ñ jaduun' Eneeyas, guch Xoi'kam xib ya'm dua'ñdha'. Kanip xi bamii', jix kii' bi dhuun' dhim bakxidhara' nap bhaan bo'.

Ba' gu Eneeyas mi' jotmoda' jix kii' bhai' ji bam nat jax pu tii'n gu Peegro.

³⁵ Ba' biix gui' nam ji'k mi' oi'ñka' Liida, gio ba' gui' nam ji'k mu ja'k jup oi'ñka' na pai' pui' ti tii' Saroon, na mit tii' gu Eneeyas nat jix kii' bhai' ji bam, pu ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam, gio ba' na mit cham tu' pui' ja'k ka tu jii nam jax ja'k ka tu jimdat bi'ip' dir.

Gu Peegro na ba dua'ñdha' gu Dorgas

³⁶ Ba' jano' maa'n mu ja'k jup kioka' gu ubii na pai' pui' ti tii' Joopi, na pui'p ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, na Tabiita tii', na gu griago ñi'ook ki'n ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch Dorgas. Ba' dhi' dhi ubii gammiji joidham jir jix bhai'kam ka', tu' na pix ja onbagi'ñdha' gui' nam cham tu' bia'ka'.

³⁷ Gu' ji nat gu' maa'nnim ma tu ai dhi' ji' dhi Dorgas tii'gim, ba' moo pu muu ip. Ba' gu tukga'n dai na mit xi batbichdhak bhijimmi xi chii jix io'm daam dir mi' gu ba'k chir.

³⁸ Ba' mi' dhir Joopi mia'n jup bipio'da' mi' na pai'r Liida, mi' na pai' oirida' gu Peegro. Ba' na mit pui' ba ti kai gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam na mi' oirida' gu Peegro, mui' ma ja joot jamit gook gu ja'tkam nam sap jup tii'dai mu baidhika':

—Aach jap soi' bham tii'dam jich jaduun' nap moo cham jax ji chi'ji jich oidha' git mu ja'k Joopi nap dua'ñdha' maa'n gu ubii jich jaduun' nat ma muu. Xib git alh moo.

³⁹ Ba' gu Peegro cham jax ji chi'ñik jup ma ja oi nam pai' dhuuk pui' ba titda. Ba' na mit pai' dhuuk mummy ba ai, pu silh bai'ñchu' am bhammi t'e'kob na pai' kaat gu Dorgas. Ba' nat bhammi ba tis, biix gu di'dilhdhim u'uub suañdhat mi ja'p biix xikoolh ji gu'kik ba aagi'ñ am gu Peegro na sap giilhim jir jix bhai'kam kat gu Dorgas. Mi' xi ñiñi'ñchu'n am ji gu' gu ja i'pur gui' nat tu ja onbai'ñdhak na ka duakat, gam jai' gu ja'ppix jajannulh.

⁴⁰ Ba' gu Peegro alhio ka xi ja chia nam bubuakia' mu ja'p diirap, diilh ba' mi' ji bi'ñik o'lhia'n ki'n xi kikbuk ma tu daani jix dhaam ja'k. Mi' dhir ba' dai nat jax kikbok mi' xi chii'gik gu Dorgas na mi' muukix, jup titda:

—Aapi'ñ jaduun' Tabiita, xi bamii'. Ba dodhia' ap.

Ba' mi' jotmoda' jix kii' bhai' ji chi tii nat jax pu tii'n gu Peegro. Ba' nat ba tii na mi

ja'p kii' gu Peegro, bhai' ji bam, silh mi ja'p ba daa.

⁴¹ Ba' gu Peegro nobchik xi kikbuichdhak xi ja bai gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam gio ba' gu di'dilhdhim u'uub, mi ja'p ba' xi ja kii' jix kii'.

⁴² Ba' mui' ja'tkam ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam gu mi' kam Joopi na mit pui' ji che' k'ek nat giop dua gu Tabiita na ba muukix kat.

⁴³ Mi' ba' pup oiri' gu Peegro, ji'kchi moo tanoolh mi' xi juruun' buiñor maa'n gu maa'nkam, gui' na bapket jup tu buada', Simoon tii'gim.

10

Gu Peegro na buiñor ba aaya' gu Korneelio

¹ Ba' maa'n gu maa'nkam Korneelio tii'gim mu ja'k jup kioka' na pai' pui' ti tii' Sesa-reeya, na mi'r ja g'e'kam tuk ka' ji'kchi gu sandaarui'x Italia kam.

² Ba' dhi' dhi maa'nkam gammiji tu daanda' buiñor gu Dios ja biim gui' nam ji'k jir jum maap oi'dhagim ka', gio ba' na mui' tu maakda' gu tuumiñ nam sap ba' mi' dhir jup ja maakidha' gu Israel kam ja'tkam, gui' nam ji'k cham bia'ka' nam tu' ki'n tu saba'da'.

³ Ba' maa'nnim mia duuk na ka tu daan, ba tii maa'n gu nobii'ñ gu Dios nat buiñor bam maax na mi' dhir ja'p mui' ba jim mu ja'k na pai' ka tu daan, jup xi chitdaidhat:

—jAapi' Korneelio!

⁴ Ba' gu Korneelio mi' pui' pup tu'ii', dai na bhai' pup ñii'ñ gu nobii'ñ gu Dios. Ja'xpix ba' moox choo'nnit jup titda:

—¿Tu'p gaagim jiiñ jaduun'?

Ba' gu nobii'ñ gu Dios gio mui'p ji ñio, jup kai'ch:

—Aa dho gu' na ñich bhai' pix jum aa'ñdham dho na gu Dios gammijim k'e'k'e' nap pai' dhuuk buiñor tu daanda', gio ba' nax bhai'm taat ka' nap gammiji tu maakda' gu tuumiñ nam ba' mi' dhir jup ja maakidha' gui' nam ji'k cham bia'ka' nam tu' ki'n tu saba'da'.

⁵ Ba' gu xib, dai nam a'm jum aa' nap jaroi' mu jootsa' mu ja'k Joopi na pu tii'da' gu Simoon gui' nam Peegro ki'n jup jix mat ka' na bha jimda' ya' aap jum bui.

⁶ Mi' moo daa gu xib buiñor gui' na pui'p tii' Simoon, gui' na bapket jup tu buada' na mi' kio ju'ñdharan gu g'e' suudai'.

⁷ Ba' daipu' nat pu'ñi xi chii'dak gu nobii'ñ gu Dios, pu cham pai' ka matgir. Ba' gu Korneelio ba ja bai gook gu tujuandam tugi'ñ gio ba' maa'n gu sandaarui'x chugi'ñ gui' na gammiji tu' ka'm ñii'ñdha' gio ba' na pui' gammijip tu daanda' buiñor gu Dios.

⁸ Ba' na mit pai' dhuuk mi' ba ai, ba ja aagi'n nat bui'for jum maax maa'n gu nobii'n gu Dios gio ba' na jax titda. Mi' dhir ba' gatuuk dai nat mui' ba ja joot mu ja'k Joopi nam sap bai'ñpu' gu Simoon.

⁹ Ba' nam kia'pix mummy ba aajim Joopi, na bar buimgidhak na kia'pix jix dhaam ba duu, gu Peegro bhammi ba'k dhaam ji chisdik bhai' ji chu daani jix dhaam ja'k.

¹⁰ Ba' na bhai' ka ti niira na ka tu bhaajim na ba' moo ba tu jugia', na gu bax bhio',

¹¹ Ba ti na bhai' ba tim'nim bhammi dir jix dhaam gu tu' iam ge' komarak ja'p tu'm na gu jannulh na buuphichu' kuukgaran dir titropi'n ki'n biix maakob kap dir, panaas ku moo jaroi' bhammi kikat bha tibiaandhim.

¹² Ba' dhi' ji' na ja'p tu'm na jax gu ge' jannulh na bhammi dir bha tim'nim jix dhaam, biix aixim tu'm bhaan mi chu jium am gui' nam gampix ja'k jix chu jai'ch gu sasoi', gio ba' jai' mi'p jium am ip gui' nam jum sasoi'at, pui' na jax gui' nam maa'mkob tu tooton, gio ba' jai' mi'p jium am ip gu kooko' gam u'ji'.

¹³ Ba' ba kai gu Peegro nat bhai' ba tum ñio bhammi dir jix dhaam, jup tum kai'ch:

—Aapi' Peegro, xi bamii', xi chu koo'n dhi sasoi' kup tu jugia'.

¹⁴ Ba' gu Peegro mui' ji ñio, jup kai'ch:

—Moo chi cham ji nañ jii' gu nguxi'ñ nañ tu jugia', nam gu' cham jir jum kua'dam dhi' ja'p tuutu'm, na gu'x xidhuu no' gan jaroi' ja kua'.

¹⁵ Ba' gui' na bhammi dir bha ñio k jix dhaam jup kai'ch:

—Cha'p pui' ja'k kai'chdha' nax xidhuu, nat gu' gu Dios pui' ba ti na cham tu' ka xidhuu ka' ya' dir ja'p ja'k.

¹⁶ Ba' baikim pui' ji chi ti gu Peegro, mi' dhir ba' dai nat ba tis jix dhaam gui' na ja'p tu'm na jax gu ge' jannulh.

¹⁷ Ba' bhai' pui' pup tu'ii' gu Peegro, tiim ga'nga na jax ba'r jum duukam gu dhi' pui' nat jax ti ti. Ba' jano' pik mi' ja'k ki'ngob ba ai mit gui' nat mu ja joot gu Korneelio, ti tikkaim am na pai' kio gu Simoon.

¹⁸ Ba' na mit jax mi ai ki'ngob, ge' ki'n bhai' ba ti tikka am gu Simoon gui' nam Peegro ki'n jup jix mat ka'.

¹⁹ Ba' na pui' bhai' daakat kam ga'nga gu Peegro na jax ba'r jum duukam gu pui' nat jax ti ti, ba mattuda gux Dhuudu' kam jix Ua'i li'mda' na mit mi' ba ai baik gu ja'tkam nam gaagim.

²⁰ Ba' pui' ja'k xi jurtuda na xi kikkui mui' xi chim'nia' mi' na mit pai' ba ai gu ja'tkam na ba' cham jax ji chi'ji mu jimia' mu ja'k nam pai' baidhidha', nat gu' sap gui' pix pui' ja'k tu duu nam ba' mu bai'ñpu'.

²¹ Ba' gu Peegro dai nat jax jup tim bhai' dhir ba'k dhaam xi ja ñio'kdhak jup ja titda:

—Aa'ni' dhor di' gui' na pim jaroi' gaagim jii' jaaduñ. ¿Tu' ki'n japim giñ gaagim?

²² Ba' gui'p kai'ch am:

—Aa dho gu' nat bhach joot dho maa'n gu ja ge'kam tuk gu sandaarui'x na Korneelio ti. Ba' dhi' dhi maa'nkam joidham jir jix bhai'kam, gio na gammiji tu daanda' bui'for gu Dios, gio ba' nam biix pix jix kiigalhi'ñ gu Israel kam ja'tkam. Ba' maa'nnim bui'for jum maax gu nobii'ñ gu Dios, ba' pui' titda na sap jaroi' bha jootsa' na bham bai'ñmira' nap mu jimia' mummy kia'mi'ñ na sap ba' mi'm kaaya' nap jax tu a'gidha'.

²³ Ba' xi ja chia gu Peegro nam mui' xi baapkia' mu ja'k ba'k chir. Mi' ba' pu gan ji chibia mit, kabuimuk ba' maap ba jii mit mu ja'k nam pai' baidhim. Ba' jai' dhit jup ma ja oi mit gu mi' kam Joopi gui' nam ji'k ti jii'ñidha' bui'for gu Xoi'kam.

²⁴ Ba' na bar jumai buimgidhak, mummy ba ai mit na pai' pui' ti ti Sesareeya, mi' na pai' ti niira gu Korneelio ja biim gu jaja'nni'ñ gio jai' gui' nam maap jix bhai' kai'chdha', nat gu' ja bai nam mi'p tui'ka'.

²⁵ Ba' nat pai' dhuuk mi' ba ai gu Peegro mi' na pai' pik kio gu Korneelio, mui' ji jii nat ba namkim. Ba' na jax jim mi ja'p bi'pi' dir o'lhia'n ki'n ji kikbo nat mi' ba ji chu daani bui'for gu Peegro.

²⁶ Gu' ji nat gu' gu Peegro xi dhaagik xi kikkbuichdhak jup titda:

—Xi kikbo'ñ jaduun, cha'p jum o'lhia ki'n kikkada'. Aa'ñ jir ja'ppix maa'nkam jia ja'p na jax aap, cham tu'r Dios iñ.

²⁷ Mi' dhir ba' maap jix bhai' xi kai'chidhat mui' ji baap jamit mu ja'k ba'k chir. Ba' mi' pix ji ja ti gu Peegro nam gillhim mui' mi'p tu'ii' gu ja'tkam,

²⁸ Ba'p ja titda:

—Dho gu' na pim jax bax maat jiañ jaaduñ na pui' ja'k tu aagix aax jich bui nach jir Israel kam ja'tkam nax xidhuu no'ch maap tu a'gat maa'n ñi'ook jup bua ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, sia no'ch gam mi' pai' pix a'ji ja ki'aam. Ku ba' gu' gu Dios pui' ja'k jii' aagi'ñ ji na sap cham tu' kax xidhuu no'ñ tu a'ga gu jaroi' bui'for no' cham jir Israel kam.

²⁹ Pui' ku ñich ba' aañ cham jax ji chi'ik bhai' xi jii nam bhai' bañ baidhim dhim jaaduñ. Ba' gu xib aañ tiix maachim na pimit jax kai'ñkam mu tuñ joochxiñ jaaduñ.

³⁰ Ba' gu Korneelio mui' ji ñio, jup kai'ch:

—Aa dho gu' na ñich ja'pni ti ti dho maa'nnim nat kia'pix ji'k maakob tanoolh bap duu nañ ya' ka tu daan mia duuk ja'kia'nni na xib. Ya' bam maax jii bui maa'n gu maa'nkam na joidham jix chua totbikdam ti ti'chu',

³¹ Ba'p jiiñ chitda mi ja'p ji kikkob: “Aapi' Korneelio, gu Dios gammiji jum kēēkē' nap pai' dhuuk tu daanda' bui'for, gio ba'

nax bhai'm taat ka' nap pai' dhuuk tu maakda' gu tuumiñ nam ba' mi' dhir jup ja maakidha' gui' nam ji'k cham bia'ka' nam tu' ki'n tu saba'da'.

³² Ba' gu xib dai nam a'm jum aa' pix nap jaroi' mu jootsa' mu Joopi na mu jimia' na bai'ñmira' gu Simoon gui' nam Peegro ki'n jup jix mat ka'. Mi' moo tibiap buiñor gui' na pui'p ti' Simoon gui' na bapket jup tu buada' na mi' kio ju'ñdharan gu gë' suudai'."

³³ Ba' aañ cham jax ji chi'ñik mui'p ma tu joot ip nam jum bai'ñpu', ba' aap pui' cham jax ji chi'ñik bhai'p ma jii dho chiñ jaduun'. Ba' gu xib ya'p tu'ii' ich dho buiñor gu Dios nach xim kaim nat jax ja'k pui' bham joot nap tu'ch a'gidha'.

Gu Peegro na ba tu a'ga' buiñor gu Ko-rneelio

³⁴ Ba' gu Peegro bhai' ji chu ja a'gi, jup kai'ch:

—Xib jañ ba' bax maat jiñ jaaduñ na bak cham tu' jai' kam ja ilhii'ñ gu Dios gui' nam cham jir Israel kam.

³⁵ Gu' bak ji siax ja kügalhi'ñ ji, dai no'm tu daan pix ji bak buiñor, gio ba' no'm jix kü'p jum duukam jup tu bua.

³⁶ Dho gu' gu Dios pui' tu ja a'gidhak dho gu Israel kam ja'tkam na pui' ja titdada' na sap guch Xoi'kam gui' nar gë'kam ja bui' bix na ji'k ja'tkam, jix bhai' nam buiñor jum palhbuidha' nam ba' cham kam tulhiñ'ha' gatuuk.

³⁷ Dho gu' pui' dho na pim jax bax maat jiañ jaaduñ nat jax chum duu bhammi ja'p ja bui' gu Israel kam ja'tkam, nat bhammi dir nai' jim tibiag bo Galilea, gatuuk bo na pai' dhuuk gu Juan bha ja'p oirit pui' ja titdada' gu ja'tkam na sap jum aa' nam jum bopkona'.

³⁸ Dho gu' pui' dho na pim jax bax maat jiañ jaaduñ, nat gu Dios gë'kam ki'n bhaan ti' ti' gu Jesus Nasareet kam gio nat gë' bhaan tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', pui' ku ba' joidham jix bhai'm duukam xip tu buimik gu Jesus, gio ba' na bha ja'p oirit ja dudua'ñdhidha' gui' nam ji'k kam tulhiñ'dhat nam jix kako'k ka' na pui' ja'k ja duuka' gu ja'ook. Ba' dhi' pui' nat ji'k jax tu duu, dhi' gu Dios na bhaan ti' niidhidha', pui' ku ba'x bhaai' nat pu'ñi tu duu.

³⁹ Ba' aach maaxik ti' diil jich buupui ki'n gu dhi' pui' nat ji'k jax tu duu gu Jesus bhammi ja'p na pai' jax jir Judea dibair, gio ba' bhammi ja'k na pai' jax jir Jerusaleen. Gatuuk ba' am xi mua mit, bhaan gu kuruus ta'm jamit xi sissapak.

⁴⁰ Ku ba' gu' gu Dios giop dua'ñ ji baik tanoolh ki'n, gio ba' nat pui' tu duu na giop bam maaxdha' aach jich bui.

⁴¹ Ku ba' gu' cham tu' ji nat moo bix ja buim maax gu ja'tkam, gu' dai aach ji nat ji'k

pu bijik dir pu pui' ja'k jich a'm ti' ti' gu Dios nach pu'ñi tigia' na jax jum duñia'. Ba' aach bixma'n xi chu koi'mik gio nach xi chu i'mik gatuuk nat pai' dhuuk duadik giop bam mi' dhir koi'ñga'n tir.

⁴² Mi' dhir ba' dai nat nai' xich jootsak nach sap nai' tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam nach pui' ja titdaidha' nat sap gu Dios gë'kam ki'n ba dai ja bui' gui' nam ka dudua gu ja'tkam gio gui' nam ba ko'iix.

⁴³ Ba' gui' nam ji'k bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, pu pu'ñi pu bhaan tu a'gada' am gu Jesus, gio ba' nam pui' kai'chdha' ip na sap gu jaroi' na buiñor ti' jii'ñdha', cham tu' ka tulhiñ'chuda' gu Dios.

Naja a'm bam tajaan' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam

⁴⁴ Ba' na pui' mi ka tu ja a'gi'ñchu' gu Peegro, bix ji'ma'n ja a'm bhai' jim tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gui' nam ji'k mi' këë na tu a'ga.

⁴⁵ Ba' gu Israel kam ja'tkam gui' na ja bix jim gu Peegro nam pui'p ti' jügi'ñ buiñor gu Xoi'kam, mi' pui' pup tu'ii' am, na gu' cham jir ja jujur gu pui' na mit jax ti' ti' nat ja a'm jup bam tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

⁴⁶ Gio na gu' nam xi ja këë jai' ñiiñio'k ki'n pix ba tu a'ga am nam tu daan, cham tu' pui' ja'k ka tu' ñiok am na jax biip' dir.

⁴⁷ Ba'p ja titda gu Peegro gui' na ja bix jim:

—Jax japim ilhii'ñ jiñ jaaduñ? ¿Cham aa moor am nam jum bopkona' dhich jaaduñ, nat gu' ja a'm bam tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' ja'p na jax aach?

⁴⁸ Ba' pui' xi chi'ñik ba ja chia nam jum bopkona', nam gu' sap ba ti' jügi'ñ buiñor gu Xoi'kam. Ba' gui' soi' ba titda am gu Peegro na sap ji'k tanoolh mi' ka xi juruñdhai ja bui.

11

Gu Peegro na ba tu aa'nda' nat jax kai'ñkam tu ja a'gi'ñmirak gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam

¹ Ba' gui' na mit ji'k bhammi pup bii Judea gu noonbi'ñ guch Xoi'kam, gio ba' gu jai' gui' nam pui'p ti' jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, pui' ba ti' kai mit na mit bix jup ba ti' jii'ñ buiñor guch Xoi'kam gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nat tu ja a'gi gu Peegro gu ñio'ki'ñ gu Dios.

² Ba' nat pai' dhuuk bhammi ba ai gu Peegro Jerusaleen, bhai' ji ñiok jamit jai' dhit dhi' ji' nam ti' jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam,

³ jup titda am:

—¿Jax ba'ch jaduun ku pich ba' mu jimik ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam? Nap gu' moox maat nax xidhuu, gam jap ja bii'm xi chu koi'mik.

4 Ba' gu Peegro xi ja aagi'n nat jax ti ti bii'p' dir gio nat jax kai'n kam mu jimik ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, jup ja titda:

5 —Aa dho gu' na ñich ja'pni ti ti dho maa'nnim nañ mu ja'k ka oiri Joopi nañ ka tu daan. Ba ti ñich jix dhaam maa'n gu tu iam g'e' ja'p tu'm na jax gu g'e' jannulh na bhai' ba timñim silh mi' nañ pai' ka tu daan, ba' buuphichu' kuukgaran biix maakob kap dir, panaas kum ja'tkam bhammi gu'kat bha tibiaañdhim titropiñ ki'n.

6 Ba' nañ jix bhai' mui' xi nai'n gui' ji' na ja'p tu'm na jax gu g'e' jannulh na bhammi dir bhai' ba timñim jix dhaam, ba ja ti ñich nam mi jii'm biix aixim tu'm gu sasoi', pui' na jax gu gampix kam, gio ba' jai' gui' nam jum sasoigat, gio ba' jai' gui' nam maa'mkob tu tooton, gam jai' gu kooko' mi'p xi jii'm am ip, gam u'ji'.

7 Ba' ba kai ñich nat bhai' ba tum ñio bhammi dir jix dhaam, jup tum kai'ch: “Aapi' Peegro, xi chu koo'n dhi sasoi' kup tu jugia'.”

8 Ba' aañ jup titda na cham jir am nañ gan ja kua'da', nam gu' cham jir jum kua'dam, na gu'x xidhuu.

9 Gu' ji na gu' gui' na bhammi dir bha tuñ a'gi'n jix dhaam jup kai'ch: “Cha'p pui' ka ihii'ñdha' nam cham jir jum kua'dam dhi' nañ tu'm aagi'n nap tu jugia', na gu' cham tu' kax xidhuu, nat gu' pui' ja'k ba ti gu Dios.”

10 Ba' ji'k baikim pui'n chi'n, mi' dhir ba' giop ba tis jix dhaam gui' ji' na ja'p tu'm na jax gu g'e' jannulh.

11 Ba' moo jano' mi' ba ai mit baik gu ja'tkam mi' nañ pai' tibiapka' na mit sap mu ja joot mu dir Sesareeya nam muñ bai'ñpu'.

12 Ba' gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' jotmoda' pui' ja'k xiñ jurtudak nañ sap cham jax ji chi'ji mui' xi jimia' mu ja'k nam pai'n baidhidha'. Ba' aañ cham jax ji chi'ik mui'p ma jii dho. Ba' jai'p mañ oi mit dhiñ jaaduñ nam pui'p ti jii'gi'n buiñor guch Xo'i'kam, dhi xijum maa'n aixim nam ya'p tu'ii'. Ba' na chich pai' dhuuk mumm' ba ai na pai' kio gui' ji' nat jaroi' mu tuñ joochxi, biix jachich miji baap kia'mi'n.

13 Ba' dhi' ji' dhi kiokam bach aagi'n nat sap ti maa'n gu nobii'n gu Dios mi kia'mi'ñ na ka tu daan, na sap jup titda mi ja'p ji kikbok: “Jaroi' maadit jap mu jootsa' mu g'e' kiicham Joopi na bai'ñmira' gu Simoon gui' nam Peegro ki'n jup jix mat ka' na bha jimda' ya' aap jum bui,

14 na ba' ya' tum a'gidha' nap jax ja'k cham kam tulhiña' gatuuk nap pai' dhuuk mukia' aap gio gum jaaduñ.”

15 Ba' na ñich pai' dhuuk bhai' ji chu ja a'gi, joidham bhai' ja a'm jim tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda'. Ba' pui' ja'k jup jum duu nat jax jum duu jano' nat pai' dhuuk jich a'm jum tajaa aach.

16 Ba' aañ mi' jotmoda' bhai' pup ti'ñicho na bak gu' pin pu'ñi kai'ch ji guch Xo'i'kam jano' na pai' dhuuk ya' ka oiri, na ja'pni kai'ch: “Dho gu' gu Juan tu bopkonak dho gu suuda'i ki'n, gu' aapi'm gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' ji na pim ki'n kam bopkona'.”

17 Gu' ba' no' gu' gu Dios diilh jup bax ja maakim gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam gu pu chu'm nat jax chu'm jich maa aach jano' na chich pai' dhuuk ti jii'ñ buiñor guch Xo'i'kam, ¿jax jañ bia' nañ jup ba ji chi'ya' aañ, nañ gu' cham jir jupaabkamu'n gu Dios?

18 Ba' mi' pup cham ñiok am gu bhammi kam Jerusaleen gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, dai na mit bhai' pix ji chu daani buiñor gu Dios, jup kai'ch am:

—Dho bak gu' diilh pui' ja'k ba tu duu ji gu Dios na siax bhaai'n ka' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nam mi' pui' ba jimia' na jax jix aa', nam ba' cham kam tulhiña' gatuuk nam pai' dhuuk ko'ya', dai nam ba jimia' jix dhaam ja'k buiñor.

Nam jax ja'k ba ti jii'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam gu Antiokiya kam

19 Ba' gatuuk na mit pai' dhuuk xi mu'aak gu Teeban, jai' nai'p ji ja gaa mit gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam gu Israel kam. Ba' gui' bhai' dhir mai' ma boop jamit, mu ja'k bhii mit jai' na pai' pui' ti ti' Piniisia, jai' ba' mu ja'k Chipre, jai' ba' mu ja'k Antiokiya. Ba' dhi' biix kap na mit ji'k kap ai, mi ja'p pu bhai' ji chu ja a'gi mit gu Israel kam ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook, gu' ba' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, cham tu' tu ja a'gi mit.

20 Ba' jai' dhit na mit mi'p ai Antiokiya gui' nam pui'p ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam nam bhammi' dir ja'k jup jii'm na pai' pui' ti ti' Chipre, jai' ba' mu dir ja'k na pai' pui' ti ti' Sireene, mi ja'p bhai'p ji chu ja a'gi mit gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook, nam pui' ja titda na gu Jesusus jir di' guch Xo'i'kam gui' nar G'e'kam.

21 Ba' mui' ja'tkam ti jii'ñ jamit buiñor gu G'e'kam jich Xo'i'kam, gio ba' na mit cham tu' pui' ja'k ka tu jii nam jax ja'k ka tu jimdat bii'p' dir, na gu' gui' na mit jaroi' tu ja a'gi, giilhim joidham jix bhai' xi buada' am na mit tu ja a'gi, na gu' ja a'm ti nai'n guch Gi'kora'.

²² Ba' na mit pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Jerusaleen oi'ñkam gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, mui' xi joot jamit gu Bernabee na sap jix io'm xi ja guguuxdhara' gui' na mit kia'pix ba ti jüi'ñ buiñor guch Xo'i'kam.

²³ Ba' nat pai' dhuuk mummi ba ai gu Bernabee, joidham jix bhai'm ilh nat ba ja ti gui' nam ba ti jügi'ñ buiñor guch Xo'i'kam, na gu' sap ja a'm ba ti ñii'ñ gu Dios. Ba'x io'm xi ja guguux nam sap bix ja jujur ki'n jix biñak kat gammiji pu ti jügi'ñdha' buiñor gu Gê'kam jich Gi'kora'.

²⁴ Gu' ba' na gu' gu Bernabee joidham jup jir jix bhai'kam ka' gio na gê' bhaan tajañixchu'nda' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', ba' mui' ja'tkam ti jüi'ñ jamit buiñor gu Gê'kam jich Gi'kora'.

²⁵ Mikkat ba' mi' dhir ma jii gu Bernabee nat ba gaagam gu Saulo mu ja'k na pai' kioka' Tarso.

²⁶ Ba' nat pai' dhuuk ba ti, ba baidhim mu ja'k Antiokiya. Mi'm ba' pu oipot tu ja a'gi'ñdha' gu mui' ja'tkam, maa'n oidha' mit dho moo mi' juruun ja bui' gui' nam pui'p ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam. Ba' jano' ji' dir gu mi' kam Antiokiya, pui' ji ja tit jamit gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam nam sap jir jich Xo'i'kam jügi'ñdham.

²⁷ Ba' jano' mummip ba ji bubua mit ji'kchi gui' nam bhaankamu'n tu a'gada' gu Dios.

²⁸ Ba' maadit na Agaabo ti, na pui' ja'k jurtu'n gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', jup kai'ch mi ja'p ji kikbok na sap gatuuk mui' kap bhiogi' ka jimia'. Ba' gatuuk pui' ji chu buus na jax ba kai'ch, ba' jano' pik pui' tum duu na pai' dhuuk gu Klaudio jir gê'kam ka' bhammi dir Rooma.

²⁹ Ba' gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam mummi kam Antiokiya, maap ba tu a'ga mit nam pui' kai'ch nam sap mu ja joochxidha' gu tuumiñ gui' nam pui'p ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam gu Judea oi'ñkam, nam ji'k pix ilhii'ñ sap bix ji'ma'n nam tu makia'.

³⁰ Ba' gatuuk gu Bernabee gio gu Saulo mit mu joot nam ja ui'dhika' gu tuumiñ gu Judea oi'ñkam gui' nam ja guguuxi'ñdha' gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, nam sap ba' mi' dhir jup ja makia' bix ji'ma'n gui' nam ji'k ti jügi'ñdha'.

12

Gu Jakoobo nam ba mu'aa' gio ba' gu Peegro nam daagi ba kuupa'

¹ Ba' jano' gu Eroodis gui' nar gê'kam ka' bhai' ji ja o'bhai' jai' dhit gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam,

² ba' tu chia nam mu'aa' gu Jakoobo gui' nar ja'nni'ñ gu Juan.

³ Ba' na xi ja ñii'ñ gu Eroodis nam joidham jix bhai'm taat gu Israel kam ja'tkam gu pui' nat ji'k jax tu dooda, ba tu chia ip nam dagia' gu Peegro. Ba' jano'r piasta ka' na pai' dhuuk jum a'jida' nam kua'da' gu paan gui' na cham binka' na ki'n jappukar.

⁴ Ba' na mit pai' dhuuk ba daa gu Peegro, mi' pix ka xi chu chia gu Eroodis nam kuupa' mi' nam pai' mi' pu ja kukpada' gu ja'tkam, mi' nam pai' gammiji maakob mi chu nuuka'nda' gu sandaarui'x, na sap ba' mi' dhir gatuuk bhai' ji iattulhdha' git ja bui' gu ja'tkam na ka xi buusnia' gu piasta bhaan Paaskua ta'm.

⁵ Ba' mi' na mit pai' kuu gu Peegro, giilhim jix bhai' nuuka'n am gu sandaarui'x, gu' ji na gu' gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam joidham tu daa'ñi'ñchu' am buiñor gu Dios.

Gu Dios na ba buusaidha' gu Peegro mi' dhir na pai' ka kuupka'

⁶ Ba' moo jano' gu tukaa' na ba' moo gu Eroodis buimgidhak mu ba aichdha' git gu Peegro ja bui' gu ja'tkam, nat kia'pix ba ji koi ja bii'm gook gu sandaarui'x buuphixim noonbiran ki'n gu bapaifum titropiñ, na ja noonob am ja'k jup buupulh gu gook sandaarui'x nam bixik dir boobok, nam jai' gook mu ja'p jup ka guguuk gu sandaarui'x dhirap dir nam mi' tu nuuka'n,

⁷ jotmoda' pix mi' bam maax maa'n gu nobii'ñ gu Dios, pix nammi tu maaxir mi' na ji'x jir ba'k chir. Ba' mui' ji ai mi' na pai' bo' gu Peegro, ba' mi' xi dhaagik jano'mgaran ja'p xi joi'ndhak xi ñiñichdhak jup titda:

—Xi bamii'.

Ba' nat bhai' ji bam gu Peegro, nai' pix gan ji ii' gu bapaifum titropiñ gui' na ki'n ka buuphlich.

⁸ Mi' dhir ba' moo gio mui'p ji ñio gu nobii'ñ gu Dios, jup titda:

—Xi chim ti'ii'ñ dhim jajannullh, gio dhim sussak jap bix jup ba aada'.

Ba' gu Peegro pui'p tu buim na jax titda gu nobii'ñ gu Dios. Mi' dhir ba' moo gio mui'p ji ñio, jup titda:

—Bix dhi daam dir kam jum ti' dhara'p xi chi'ji bhai' xiñ oidha'.

⁹ Ba' pui' xi chi'ik gamai' ji jii gu nobii'ñ gu Dios, gu Peegro ba' mui'p xi oi. Ba' cham pik bhai' juraa'n bia'tu' no' moor silhkam gu pui' na jax ti niidhim ka' ba' gu' cham, ji'x ja'p jum aa' ji na pix bap ti niidhim.

¹⁰ Gu' ji na gu' na ja'p xi chi' niidhim, maa'n kap mui' ba bubua mit mi' nam pai' guguuk gu sandaarui'x nam mi' tu nuuka'n, gio ja'xpix gama ja'k jup ba buua mit nam pai' jai'p guguuk nam pui' mi'p tu nuuka'n. Mi' dhir nammi gama ja'k jup ba ai mit na pai' baiñum bar ki'ñgob, mi' na pai' pu ba tum busaak mu ja'p dhirap dir na daa'fixim

mui' bar kikcham. Ba' nam jax jiiim, diihl pix joidham nai' jim kupio' gu ki'ngob, ba' gui' dai na mit mui' ba bubua. Ba' nammi gama ja'k pai' nam ka jiiim na daa'ñxim mur kikcham, mi' jotmoda' cham pai' kam maax gu nobii'ñ gu Dios, dai diihl pix mui' ba jim gu Peegro.

¹¹ Ba' ba maat gu Peegro nar silhkam gu pui' na jax ti nüidhim, ba'p kai'chim diihl pix:

—Xib jañ dho gi ba' ba ti jügi'ñ ji nar silhkam nat bak bha joot gu nobii'ñ gu Dios na ba' pu'ñi mi' dhir jiiñ buusaidha' nañ pai' ka kuupka', na ba' cham jax jiiñ dhooda' gu Eroodis gu pui' na jax kam aagit, gio gu jai' Israel kam ja'tkam.

¹² Ba' nat pai' dhuuk pu'ñi ba maat gu Peegro, pu jii mu ja'k buiñor gu Mariiya di'ñi'n gu Juan, gui' nam Maarkos ki'n jup jix mat ka'. Ba' jano' ampik mui' mi'p ka jumpax am gu ja'tkam nam mi' tu daan jix dhaam ja'k.

¹³ Ba' na jax jim mui' ba tu son gu Peegro bha ki'ngob mi' na pai' dhir jax mui' ji chum bapki mu ja'k irban dir. Ba' maa'n gu ubii tiyaa Roodi tüigim mui' ji jii nat ba ti tüigim nar jaroi' dha' gui' na mu tu son.

¹⁴ Ba' nat ba kai na dhi'r di' gu Peegro, gi-ilhim jix bhai'm ilh, pu cham ji kupio'kdhak xi miñ nat ja aa'ñdham gui' nam mi'p tu'ii', jup ja titda na sap dhi'r di' gu Peegro na miñi dir bha tu son ki'ngob.

¹⁵ Ba' gui'p titda am pix:

—¡lat ap dho jia!

Gu' ji na gu' gui' xi kiik na pui' kai'ch na dhi'r di', ba'p titda am ip gio:

—¡Cham tu' ji nar di'! Chi chu' ii'mdaga'n pix ji ba'.

¹⁶ Gu' ji na gu' gu Peegro pix ji küsaim na mu tu son miñi dir ki'ngob. Ba' gui' biix mu jimik xi kupio' mit gu ki'ngob, dhi'r di' gu Peegro na mit ba ti. Ba' giilhim jix chooto'n jamit,

¹⁷ gu' ji nat gu' gu Peegro ja'p xi ja duiñ nobii'ñ ki'n nam sap cham ñiokda'. Mi' dhir ba' dai na xi ja aagi'ñ nat jax dhuuk buusai guch Gi'kora' mu dir na pai' ka kuupich. Gio ba' moo ja'pnip ja titda ip:

—Aagi'ñdha' pim gu Santiago gu dhi' pui' nañ jax ba tu jam a'gi'ñ, gio ba' biix gu jai' gui' nam pui'p ti jügi'ñ buiñor guch Xo'i'kam.

Ba' daipu' nat pu'ñi xi chi'ñik, mi' dhir pu jii maakam ja'k.

¹⁸ Ba' nat ba xia', nai' ti ti nüi'ñ am gu sandaarui'x, nam gu' cham maat nat pa ja'k bhii gu Peegro nam mi' ka kuupkat.

¹⁹ Ba' gu Eroodis nai' ti xi chu joot nam gaa'mpu' gu Peegro, gu' ji na mit gu' cham pai' ji chii. Ba' bhai' ji ja o'bhai' gu sandaarui'x gui' nam mi' tu nuuka'ndat, tu chia dho gu' nam ja kooda'. Mikkat ba'p ma jii gu Eroodis bhai' dhir Judea, mu ja'k pu bhii Sesareeya nat ba kiicham.

Na ba mukia' gu Eroodis

²⁰ Ba' moop jix ja bhaamki'ñdha' gu Eroodis gu Tiuro kam ja'tkam gio ba' gu Sidoon kam, ba' gui' maa'n ñi'ook xip duuk mui' ma jii mit buiñor gu Blaasto gui' na iam pix ja'xbui'p jir g'e'kam ka' na jax gu Eroodis, na mit pu tiidam na sap ja a'mkam nokia', na mi' dhir pu tiida' gu Eroodis na cham ka bhaam ka' ja bui, na gu' nam jix aa' gu Tiuro kam gio gu Sidoon kam nam mi ja'p tu saba'nda' gu koi' na pai' jax jir g'e'kam gu Eroodis na Judea dibñir bhaan bipio'.

²¹ Ba' ba tu ja daax gu Eroodis nam pai' dhuuk mi'm jumpada' buiñor dhi' ji' dhi ja'tkam. Ba' nat bam ai nat pai' dhuuk tu ja daax, giilhim mui' mi' bam jumaap jamit buiñor. Ba' joidham jix abhaar xi chim ti'dhak bhai' ji dhaibu nam pai' dadaarrida' gui' nam pu'ñir g'e'g'er kam ka', mi' dhir ba' bhai' ji chu ja a'gi.

²² Ba' gu ja'tkam pix jiiñak suulh jamit, jup kai'ch am:

—¡Dhi' na ya' tu a'ga, cham tu' ji nar maa'nkam, gu' dhi'r dios ji!

²³ Ba' pui' xi chu duu gu nobii'ñ guch Gi'kora' na mi' jotmoda' pix cham bhai' ji chu tadtachia gu Eroodis, nat gu' cham taxchaabgi gu Dios gu pui' nam jax titda gu ja'tkam. Mikkat pu muu dho ba', botpoda' mit pix bhai' ji jugio.

²⁴ Gu' ba' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios pix mik ja'p ji kai'ñichaidha', mui' kap pix ja'x pui' ba tum a'gada'.

²⁵ Ba' gu Bernabee gio gu Saulo gio ja'k jup ba suulh jamit ip bhammi dir Jerusaleen na mit pai' dhuuk bhammi xi ja aichulhdhak gu tuumiñ gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam. Biix jamit jup xi baidhak gu Juan gui' nam Maarkos ki'n jup jix mat ka'.

13

Gu Bernabee gio gu Saulo nam ba tu a'gapu' gu ñio'ki'ñ gu Dios

¹ Ba' gui' nam ji'k mummix jai'ch ka' Antiokiia nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, jai' dhit bhaankam tu a'gada' am gu Dios, jai' ba' nam ja'p pix tu mam-tuxi'ñdha'. Ba' dhi' nam jir jaroi' dha' moo gu Bernabee, gio gu Simoon gui' nam Jix iika' ki'n jup jix mat ka', gio ba' moo gu Luusio ip gui' na mummix ja'k kioka' Sireene, gio ba' moo gu Manain ip gui' na mit maap gi'gir gu Eroodis kat gui' na mummix g'e'kam kat Galilea, gio ba' moo gu Saulo ip.

² Ba' maa'nnim nam jim saabut maap jumpaxich ka tu daan buiñor guch Gi'kora', pui' ja'k ba ja jujurtuda gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' nam sap diihl pix bhai' ba ji ja aaga' gu Bernabee gio gu Saulo nam pui' ja'k tu'm ki'n ja darsa' nam mi' dhir ja'p ja'k

nai' bhaankam ba tu a'gada' gu Dios, nat gu' sap dhi' ja a'm ba ti tii.

³ Ba' gatuuk na mit pai' dhuuk xi chiimuk nam tu daañimik gio nam jum saabumik, pui' ja'k tu'm ki'n ba ja darai mit gu Bernabee gio gu Saulo, nam sap mi' dhir ja'p ja'k nai' bhaankam ba tu a'gada' gu Dios. Mi' dhir ba' dai na mit bhai' xi ja daagik ma tu daani ja a'mkam buiñor gu Dios. Mi' dhir ba' dai na mit nai' ba ja joot nam tu a'gapu'.

Gu noonbi'ñ guch Xoi'kam nam ba jimia' bhammi dir ja'k na pai' pui' ti tii' Chipre

⁴ Ba' pui' nat jax ja chia gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' gu Bernabee gio gu Saulo, pu jii mit mu ja'k ju'ñdharan gu gē' suudai' na pai' pui' ti tii' Siluusia. Mi' dhir ba' bhammi dir ja'k jup bhii mit na pai' alhi'ch jir dibii' na pui' ti tii' Chipre, dai na mit jax bha tii'is bhaan gu gē' kanuub na mi ja'p sē' suudai' jugii'ñ.

⁵ Ba' na mit pai' dhuuk bhammi dir ba ai momkoran, bhai' nam pai' gu'ngukda' gu gē'gēr kaknub na pui' ti tii' Salamina, bhai' pu ji chu a'ga mit gu ñio'ki'ñ gu Dios bha ja'p nam pai' jax chu daanda' gu Israel kam ja'tkam, ba' bii'x jup ja oi'ñchu' gu Juan na jai' ja palhbuidhidha' tu' na pix ki'n.

⁶ Gatuuk ba' bhai' dhir gammiji dir ja'k jup bhii mit na pai' gio jumaip bar ju'ñdharan gu gē' suudai' na pai' pui' ti tii' Paapos. Ba' na mit pai' dhuuk mummy dir ba ai, mi' ba tii mit maa'n gu Israel kam maa'nkam nax jiboiñara' ka' gio na giilhim jix iatbi' ka' na pui' kai'chdha' na sap bhaankam tu a'gada' gu Dios.

⁷ Ba' dhi' dhi maa'nkam nax jiboiñara' ka' mi' daaka' buiñor gui' na mi'r gē'kam ka' na pui' tii' Serkio Paulo, nam gu' gook dit maap jix bhai'm daa'nkā'. Ba' dhi' dhi gē'kam jix chi bhii'ñ ka' gio nax chu matda' ka', ba' na pui' ba tē kēē na mit mi' pai' ba ai gu Bernabee gio gu Saulo, mui' ba tu ja joochxi, na gu'x ja kaim nam tu a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios.

⁸ Ba' na mit pai' dhuuk mu jimik bhai' ji chu a'gi gu gē'kam, mi' dhir ja'p mui'p ñiokim gu jiboiñarkam gui' nam Eliimas ki'n jix mat ka' gu griago ñi'ook ki'n, na gu' tii cham aa' na mu ja'k ba ji ja kaaya' gu gē'kam.

⁹ Ba' gu Saulo gui' nam Paablo ki'n jup jix mat ka', na gu' gē' bhaan tajaañixchu' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda', mui' xi chiigik

¹⁰ jup titda gu jiboiñarkam:

—Ja'p moox buam tomaat ap jiñ jaduuiñ, gio nap jix iatbi', gam nap cham kügalhi'ñ gu'x kii'p jum duukam! jir maraa'n ap dho gu ja'ook! Tii' nap gu' cham aa' nam kaaya' gu ja'tkam na jax ja'k jir silhkam nam mi' pui' jimia' na jax jix aa' gu Dios.

¹¹ Ba' xib tu' na jax chui'ka', ka xim tul-hiiñchuda' guch Gi'kora', cham ñia ka' ap ji'k tanoolh, jix chu tukgam ka' pix ba' sia ku tiix chu maax ki'n gu tanoolh.

Ba' mi' jotmoda' nat jax pu tii'n, bhai' pix cham ji ñia gu Eliimas, mi ja'p ba' nai' tii ba tu umuagi'ñ na jaroi' iam nobchi' ba baidhika', na gu' pu cham ji'x ka ñia.

¹² Ba' nat pui' ji' ti tii' gui' na mi'r gē'kam ka', giilhim jix choo'n, ba' ba ti jii'ñ nar silhkam gu pui' na jax tu a'gi'ñ gu Paablo gu ñio'ki'ñ gu Dios na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam.

Na ba jimia' gu Paablo gio gu Bernabee bhammi dir ja'k Antiokiiya gui' na mia'n bipio' gu Pisiidia dibii'

¹³ Ba' mummy dir Paapos gio gamai'p ji jii mit gu Paablo gio gui' na ja biim jim, dai na mit jax bha tii'is bhaan gu gē' kanuub na mi ja'p sē' suudai' jugii'ñ. Ba' silh bhammi dir ja'k pu bhii mit na pai' pui' ti tii' Perje, gui' na bhaan bipio' gu Panpiilia dibii'. Dai gu Juan ba' mi' dhir pu ja'k gi' bhammi ja'k Jerusaleen.

¹⁴ Ba' na mit pai' dhuuk bhammi dir ba ai Perje, bhai' dhir baasi'n ja'k jup bhii mit na pai' pui' ti tii' Antiokiiya, gui' na mia'n bipio' gu Pisiidia dibii'. Ba' nat pai' dhuuk bam ai na cham tum juanda', ma jii mit mu ja'p nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, ba' jii'mdat mi ja'p ji dharaibu mit.

¹⁵ Ba' moo ja'xpix ba ja bai'ñ am gui' nam bhai'r ja gē'kam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam na mit pai' dhuuk xi chiimuk nam ja jiñkuixdhimik gu u'uan gu ja'tkam mi' na pai' tu ua'ñix gu pui' na jax ja'k tu aagix ja bui gu Israel kam ja'tkam, gio ba' mi' na mit pai'p tu ua'nak gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, ba' ba ja chian am nam tu ja a'gidha' gu ja'tkam, jup ja titda am:

—Ea no' pim jax jix chu a'gam jich jaaduñ na pim ki'n ja guguuxdha' dhi ja'tkam, xib jir am na pim ya' pui' xi chi'ya'.

¹⁶ Ba' gu Paablo nat jax jup kikbo, ja'p xi ja duiñ nobii'ñ ki'n gu ja'tkam nam sap ba' xi kaaya' ip na jax tu ja a'gidha', jup ja titda:

—Ea na pim xiñ kaaya'ñ jaaduñ Israel kam gio aapi'm na pim cham jir Israel kam na pim tu' ka'm nii'ñ gu Dios.

¹⁷ Dho gu' gu ja Dios tuk gu Israel kam ja'tkam ja a'm ti tiigik ji guch bopxi kat, ba' ja a'm dir ja mui'dhalh mui' gu ja'tkam jano' nam pai' dhuuk mu ja'k oi'ñka' Ejipto ja bui gu jai' ja'tkam nam cham jir Israel kam, gatuuk ba' mi' dhir ba ja boosolh sia kum tii cham aa' gu mi' kam.

¹⁸ Ba' gatuuk nam pai' dhuuk bhammi dir xi dharaat gampix jix chu gak kir gu gook oo'm oidha' juugit, tii tu nakoo'nda' gu Dios nam cham mi' pui' jii'mda' na jax jix aa'.

¹⁹ Gatuuk ba' dai nat ba ja koi gu Dios gu jai' ja'tkam ji'k xijum gok kap g'e'g'e' kikcham nam bha ja'p oi'rika' Kanaan na sap ba' bha ja'p ja oi'richuda' guch bopxi kat.

²⁰ Ba' jano' dir nat pai' dhuuk ja a'm ti ti gu Dios guch bopxi kat, jup duu maakob jix cha'tmam oo'm daman jix chamaam mambhix (430) oidha' na mit ba' pik bhammi ja'k ba ai Kanaan.

Jano' ba' maa'n g'e'kam ki'n ja bui ba dai gu Dios, gatuuk ba' jumai g'e'kam ki'n jup dai nat pai' dhuuk ba muu, gio mi' dhir jumai ip nat pai' dhuuk jup muu, gammiji pui' jano' juugit nat pai' dhuuk g'e'kam ki'n jup daasak gui' na bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios na pui' ti' Samuel.

²¹ Mi' dhir ba' jix io'm g'e'kam ki'n maa'n ja buip bax aa' am na daasa' gu Dios na sap ba' ja silhka'nda', gio no't ba muu, mi' dhir gu maraa'n jup bar ja g'e'kam tuk ka', gio mi' dhir no't jup ba muu, gu maraa'n ip jup bar ja g'e'kam tuk ka', gammiji pui'. Ba' gu Dios gu Sa'uul gook oo'm oidha' ja bui g'e'kam ki'n daasak, gui' nar maraa'n kat gu Sis na maadit jir bopxi'n kat gu Benjamiin.

²² Gu' ji na gu' mi' dhir cham ka aa' gu Dios nar ja g'e'kam tuk ka' gu Sa'uul guch bopxi kat, na gu' cham mi' pui' ka jim na jax jix aa'. Jumai ba' ja bui g'e'kam ki'n jup dai na pui' ti' Dabii, na gu' sap mi' pui' jim na jax jix aa', na ja'pni kai'ch gu Dios: "Gu Dabii gui' nar maraa'n gu Isai, mi' pui' jim na jax jix aa', gio nax aa' na mi' pui' tu duña' na jax ilhii'n, pui' kuñ ba'x kiigalhi'n."

²³ Ba' maadit gui' nam jir bopxi'n kat gu Dabii jir di' gu Jesusu, gui' nat bha joot gu Dios ya' dhi oi'nga'n na ba' ya' uañchuda' gu ja ua'tuldhara' gu Israel kam ja'tkam nat jax pu ba tu dai biip' dir.

²⁴ Ba' gu Juan pu ba ja aagi'n gu Israel kam ja'tkam na ba' moo ya' ba aaya' gu Jesusu, na pui' ja titdada' na ja a'm jum aa' nam mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' gu Dios, gio nam bam bopkona', na gu' sap bar mia'n na bhai' ba jim guch Xo'i'kam.

²⁵ Ba' mikkat na pai' dhuuk bar mia'n nam mu'aa' gu Juan, ba ja aagi'n gu ja'tkam na sap cham tu'r di' guch Xo'i'kam, jup ja titda: "Aañ cham tu'r di' guch Xo'i'kam na pim aapi'm jax ilhii'n, gu' matgim gui' gatuuk bha jim ji na ni ji'x kuñ cham iam jir jupaabkamu'n nañ iam tu' suuska'n jup ba kookoxdha' git, na gu' giilhim jix io'm jir g'e'kam."

²⁶ Ba' dhi bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga gu pui' nach jax ja'k cham kach chulhiña' gatuuk nach pai' dhuuk ko'ya', gu' dhi' aapi'm ji na pu jam bui ba jim jii' jaaduñ na pim jir bopxi'n gu Abraam, gio aapi'm na pim cham jir Israel kam na pim tu' ka'm ñi'ñ gu Dios.

²⁷ Gu' ji na gu' gui' nam bhammi oi'rika' Jerusaleen, pu cham maatit am nar tu'p tu'm da' gu Jesusu, ni gu ja g'e'g'e'kam tuk kum cham mat ka', gio nam cham maatit k'e'ke' gu u'uan na jax ba' kai'rikam jup jum kai'chdha' mi ja'p na mit pai' jax tu ua'nak gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios nam ti tu jiñku'i'ñdha' bhai' na pai' tum daanda' gammiji na pai' dhuuk jum a'jida' na cham tum juanda' na dhi' bhaan tu a'gat jup kai'chdha'. Dhi' dho ba' pix pui' ja'k tu kuugalh jamit na jax bam kai'ch gu u'uan na mit tu chia nam mu'aa' gu Jesusu.

²⁸ Sia ku gu' ti cham tu' kuiñcha bia'kat nam jax dhui mu'aa' git, chia mit pix ji gu' gu Pilaato na ja chiña' gu sandaarui'x chugi'ñ nam kuruus ta'm sissapai mu'aa'.

²⁹ Ba' gatuuk nat pai' dhuuk bhix ba tum kuugalh gu pui' na jax chu ua'ñix bhaan gu u'uan, giop ba tibiañ jamit bhai' dhir bhaan gu kuruus, mi' dhir ba' dai na mit ba yaas.

³⁰ Ku ba' gu' gatuuk giop dua'ñ ji gu Dios.

³¹ Ba' mui' tanoolh gio ja buip xi oilhimik gui' nam ji'k pu maap oipoda', pui' na jax nam mu jimmi'da' bhai' dhir Galilea bhammi ja'k Jerusaleen. Ba' xib jir di' am gui' nam nai' tu ja a'gi'ñ gu ja'tkam bhaankam guch Xo'i'kam.

³² Pui' kuch ba' aach ya ja'p jup ba tu jam a'gidhim dhi bhai'm kai'chdham ñi'ook. Na gu' gu pui' nat jax ja'k tu ja daaxdhak gu Dios guch bopxi kat na pu tu duña' ja bui,

³³ aach jich bui pui' ja'k ba tu kuugalh nach jir ja bopxi. Ba' dhi' bhaan jix maati' nat pui' ba tu duu nat giop dua'ñ gu Jesusu, pui' na jax ba tu ua'ñix bhaan gu u'uan mi' na pai'r Salmos ta'm, na ja'pni kai'ch: "Aañ joidham jix bhai'ñ chaat nap jir jii mar."

³⁴ Pui' pu ba kai'ch gu Dios na pu'ñi giop dua'ñdha' na ba' cham jum ja'bsuna' gu tukga'n, pui' ku ba' jumai kap ja'pni'p tu ua'ñix bhaan gu u'uan, na ja'pni'p kai'ch: "Tu kuugalhda' iñ gu pui' na ñich jax ja'k ba tu daax gu Dabii nañ pu tu duña'."

³⁵ Pui' ku ba' ja'pni'p tu ua'ñix ip jumai kap, nap jum kai'ch: "Nap gu' pui' tu duña' na cham tu'm ja'bsuna' gu tukga'n gum tujuandam tuk, na gu' mi' pui' tu duña'im nap ji'k jax jix aa'."

³⁶ Ba' gu Dabii cham tu' diilh jum aagat jup kai'ch, na gu' ja'pni'p jir ja g'e'kam tuk kat gu ja'tkam na jax pix ja'k chiañidha' gu Dios. Na gu' nat pai' dhuuk ba muu, cham tu' gio duadik jup ka bam mi' na mit pai' yaas ja sanoop nam pai' yassap gu gi'korga'n, gu' mi' ji nat pum ja'bsu gu tukga'n.

³⁷ Gu' gui' nat jaroi' Dios giop dua'ñ, cham tu' ji nat jum ja'bsu gu tukga'n, nat gu' giop bami' mi' dhir koi'nga'n tir.

³⁸⁻³⁹ Ba' gu xib dai na jam a'm bam aa' pix ba'ñ jaaduñ na pim jix mat ka' na gu Jesusu

buiñor jix bhai' na pim ti jii'ñdha' na ba' pu'ñi ja'k uañchudhix ka' gu jam ua'tulhdhara', pui' na jax gui' nam cham mi' pui' jim gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees na tu aagix ka' no' cham ji'x ka bhai' na uañchuda' gu ua'tulhdhar ga'n.

⁴⁰ Moo pim mi' pui' xi jimiiñ jaaduñ nañ jax jam titda na pim cham mi' pui'p ba ji bubuakia' na jax jum kai'ch gu u'uan mi' na mit pai' tu ua'nak gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, na ja'pnim kai'ch:

⁴¹ Ba jiboi'ñgia' pim totdoni aapi'm na pim cham ti jügi'ñ gu pui' na jax ti kai'chdha' gu Dios,

nañ gu' aañ biix aixim ka tu duñia' aapi'm jam bui,

dai ji na pim gu' cham ti jügi'ñdha' sia ku jaroi' ti ba jam aagi'ñ.

⁴² Ba' na mit pai' dhuuk ba tiimu nam xi chu a'gimik, na mit mi' dhir ba bubua na pai' tum daanda' gu Paablo ja biim gui' nam maap jim, mu ja'p pui' ba ja titda am gu ja'tkam nam sap gio pui' ja'k jup tu ja a'gidha' na pai' dhuuk gio mui'p jim bhüya' na cham tum juanda'.

⁴³ Ba' na mit pai' dhuuk xi chiimuk nam tu daañimik, na mit mi' dhir ba jii gu Paablo gio gu Bernabee, jai'p ma ja oi mit gu Israel kam ja'tkam gio jai' gui' nam pui' ja'k jup ba tu jimda' na jax gu Israel kam. Ba' gui' xi ja guguux jamit nam sap cham jim o'joldhat gammiji biix ja jujur ki'n ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, nat gu' sap pu kai'ñkam jix ja joi'mdak ja a'm ba ti ti gu Dios.

⁴⁴ Ba' gu jumai simaan nat pai' dhuuk giop bam ai na cham tum juanda', giilhim mui' mi' mam jumaap jamit gu ja'tkam gu mi' kam gë' kiicham nam jix kaim gu ñio'ki'ñ gu Dios na mi' tu a'ga gu Paablo.

⁴⁵ Gu' ji na gu' gu jai' Israel kam ja'tkam nam cham ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, giilhim bhai' ji bhaak jamit na mit ba ja ti gu ja'tkam nam nammi xi ju' nam mi' tē kē. Ba' bhai' ji ñio'kko mit buiñor gu Paablo, biix aixim jam ti xi chitda.

⁴⁶ Gu' ji na gu' gu Paablo gio gu Bernabee cham ji chotdonit mui'p xi chu a'ga am, jup ja titda am:

—Gu' aach aapi'm ji ba' pik bha jam aa'ñdham dhix bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios na pim jir Israel kam ja'tkam, gu' ji na pim bak gu' cham kaim, cham maachim japim na jax ja'k gammiji jam a'm ba ti ñii'ñdha' gu Dios. Ba' gu xib tu' na jax chui'ka', ya' dir ja'p ja'k gu jai' ja'tkam jach pix ba tu ja a'gi'ñpu' nam cham jir Israel kam ja'tkam,

⁴⁷ na gu' pui' ja'k jix aa' gu Dios na pui' ja'k tu ua'ñix bhaan gu u'uan, na ja'pnim kai'ch: Aañ pui' ja'k tu'm ki'n bam dai nap ja'p ji buusnia' na jax gui' na ki'n jix chu

maax ka' ja bui biix gu ja'tkam nam jai' ñiiñio'k ki'n tu a'ga, na ba' ya' dir ja'p ja'k jix bhaai'n ka' nap tu ja a'gi'ñmira' biix kap na jü'x jir oi'ñga'n nam ba' maatii mi' pui' ba jimia' nañ jax ja'k cham ka ja tulhiñchuda'.

⁴⁸ Ba' na mit pu'ñi kai' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, joidham jix bhai'm ilh jamit, ba' pui' ji chii mit na sap jir jix kii' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Gi'kora'. Mi' dhir ba' dai na mit ba ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam biix nam jü'k pu ba aagix biipi' dir nam pu'ñi ba ti jii'ñdha' nam jax ja'k gammiji buiñor bap tui'ka' gu Dios.

⁴⁹ Gatuuk ba' mu ja'p nai'p ji chu ja a'gi mit gu ñio'ki'ñ gu Dios gui' nam mu ja'p oi'ñka' na jü'x bhaan bipio' gui' gu dibüir.

⁵⁰ Gu' ji na gu' gu Israel kam ja'tkam gui' nam cham ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gui' na mit biipi' dir pu ba ja ñio'k, bhai' ji ja iatgi mit jü'kchi gu u'uub nam jir jix chutumñigam ka' gio nam tu' ka'm ti ñii'ñdha', gio ba' jai' gu chichio'ñ gui' nam bhai' gë' kiicham jir jix a'aixkam ka', nam pui' ja titda nam sap mai' ja jootsa' gu Paablo gio gu Bernabee.

⁵¹ Ba' gui' bhai' dhir jup ba jii mit, dai na mit mi' ja'p xixiixkak gu dibüir nat jü'x mi' bam ti ja tooton am na ba' bhaan jix maatii' ka' na mit jai' cham ja kiigall gu bhai' kam. Bhai' dhir ba' mu ja'k pu bhii mit Ikoonio.

⁵² Ku gu' gui' na mit jü'k ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam joidham jix bhai'm taat am ji, gio na gë' ja a'm jup tu'ñi' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'.

14

Na ba jimia' Ikoonio ja'k gu Paablo gio gu Bernabee

¹ Ba' na mit pai' dhuuk bhammi ja'k jup ba ai Ikoonio gu Paablo gio gu Bernabee, ma jii mit mu ja'p nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, ba' mi' bhai' ji chu ja a'gi mit ip gui' nam jü'k mi'p tu'ñi' nam tu daan. Ba' giilhim joidham jix bhai' xi bua am nam xi ja kē. Ba' mui' ja'tkam pix ja'x ji chi jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam pui' na jax gu Israel kam gio gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

² Ba' jai' dhit nam cham ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam nam pui'p jir Israel kam ja'tkam, bhai' giilhim ji ja a'ga mit ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nam sap ba' pui' jim aaga' nam cham jir kiki' ja'tkam gui' nam jü'k ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

³ Ba' pui' kai'ñkam bhai' pup oipo am gu noonbi'ñ guch Xoi'kam, mui' tanooll jamit bhai' juruñ, tu ja a'gi'ñdha' am gu ja'tkam cham ji totdonit, nam gu' buiñor jix biññak ka' guch Gi'kora', gio na gu' ja palhbui'ñdha' nam jup tu buada' gux kii'p jum duukam

nam tu' cham pai' nii'ndha' gu ja'tkam na ba' bhaan jix maati' ka' nar silhkam ka' gu pui' nam jax kai'chdha' nam pai' dhuuk tu a'gada' na jax ja'k jix chu joi'gi'n gu Dios.

⁴ Ba' cham tu' maa'n ñi'ook kap duuk am gu ja'tkam gu bhai' kam gē' kiicham, nam gu' jai' mu ja'k ba ja kaichu' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam, jai' ba' mu ja'k jup ja kaichu' am gu Israel kam ja'tkam gui' nam jix bhaak ka' ja bui dhi gook.

⁵ Ba' dhi' dhi Israel kam ja'tkam gio gui' nam cham jir Israel kam maap ba tu a'ga mit ja bii'm gu gē'gē'kam nam sap pu ja dooda' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam nam jax ilhii'ñ, gio nam ja ma'yasai ja kooda'.

⁶⁻⁷ Gu' ji na mit gu' pui' ba ti kai gu Paablo gio gu Bernabee nam ba a o'bhagi'ñ, ba' bhai' dhir mai' ma boop jamit, Listra ja'k jamit pu bhii, gatuuk ba' bhai' dhir Derbe ja'k jup bhii mit. Ba' tu ja a'gidhidha' am gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook sia mu ja'p na pai' jidilh jir kikcham. Ba' dhi gok kap kikcham na mit ai bhaan bipio' gu Likoonia dibii'r.

Gu Paablo nam ba ma'yasa' joodai ki'n gu Listra oi'ñkam

⁸ Ba' bhai' Listra maa'n jup jai'ch ka' gu maa'nkam na cham tu oirida', na gu'x ma'mkulhi' ka' pu ilhi'ch dhi'm dir nat pai' dhuuk dir maaxir. Ba' dhi' dhi maa'nkam mi ja'p daakat kē' gu Paablo na tu a'ga.

⁹ Ba' na xi ñii'ñ gu Paablo nax io'm soi'm ilhii'ñ gu maa'nkam, ba maat na tiix dhuad-him nax aa' na ba tu oirida'.

¹⁰ Ba'p titda gu Paablo gē' ki'n:

—jiñ jaduun, xi kikbo!

Ba'x kii' nammii ja'p pu tuu'n gu maa'nkam nat jax pu ti'n, jano' dir ba' bhai' pu ji chu oilhich.

¹¹ Ba' pix jiiñak suulh jamit gu ja'tkam bhai' kam Listra na mit pu'ñi ji chügik gu Paablo nat dua'ñ gu maa'nkam, jup kai'ch am gu Likoonia ñi'ook ki'n:

—Xib ba' ya' ba ai mit gu didios jich bui ja'tkam jup jim duuk.

¹² Ba' gu Bernabee pui' xi chüti' am na sap jir di' gu ja dios tuk gui' nam pui' tiiti'nda' Seus, gu Paablo sap ba'p jir di' gu jumai ja dios tuk gui' nam pui'p tiiti'nda' Eermes, na gu' dhi' pik nax io'm mui' xi chu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñi'ook.

¹³ Ba' gui' na bhai'r gē'kam ka' bhai' na pai' tu daanda' ja bii'm gu ja'tkam buiñor gu ja dios tuk gui' nam pu'ñi tiiti'nda' Seus, bhai' na pai' dhir jax mui' ji chum bapki mu ja'k irban dir bhai' gu gē' kiicham, xi mii nat ja saadam gu tutuur, na sap ba' ja makgixidha' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam. Ba' nat pai' dhuuk mi' ba ai, gam yooxi' xi chu ua'. Mi' dho gu' bax chu

ja makgixidham, gio na ja bui bax chu daa'ñim ja bii'm gu ja'tkam.

¹⁴ Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk ba maat gu Bernabee gio gu Paablo, giilhim jix buam jum ilh jamit, ba' xi ja saassak jamit gu daam dir kam ja kuktun mui' ji jii mit miji ja'p ja saagi'ñ gu ja'tkam, xi jiiñkidhat am jup kai'ch'im am:

¹⁵ —Cha'pim pui' tu buada'ch jaaduñ. Nach gu' aach jir ja'p'ix ja'tkam ja'p na jax aapi'm. Gu' aach pu kai'ñkam ji ba' bha jii na chich bha jam aa'ñdham na pim cham pui' ja'k ka tu buada', na pim mi' pui' ba jimia' ji na jax jix aa' gu Dios nar maaxik dua kam gui' nat jaro'i'p duu gux dhaam, gio dhi dibii'r, gio gu suudai' na gē' nai' suu'n na ji'x jir oi'nga'n, gio na ji'k tu'x chu jai'ch bii'x ji'ma'n bhaan.

¹⁶ Na gu' sia gu bijik na cham tu'p jum buixi'ñdha' gu Dios ja bui gu ja'tkam nam bii'x aaxim pix tu jimda' nam jax ilhii'ñdha' diilh.

¹⁷ Pu gammiji jix bhai' tu buada' na jax jir am, pui' na jax aapi'm na bha jam joochxi'ñ gu duuk na ba' ki'n jix bhai' tu kaipbhar na pim ba' gammiji bia'ka' na pim tu' xi kua'dat jix bhai'm taat ka'.

¹⁸ Gu' ji na gu' ni ji'x kum pui' ilhii'ñ nat jax ti xi chu ja a'gi gu Paablo, nam gu'x xijaim ilhii'ñ, jix ja makgixidham am pix ji gu' gu tutuur, gio nam jix chu daa'ñim ja bui.

¹⁹ Ba' moo bhai'p ba ai mit ji'kchi gu Israel kam ja'tkam gui' nam jix bhaaktu' ja bui gu noonbi'ñ guch Xoi'kam gui' nam bhammi oi'ñka' Antiokiya gio gui' nam bhai' ja'k jup oi'ñka' Ikoonio, ba' bhai' ji ja iatgi mit nam bhai' kax ja daa'ñim. Ba' gui' giilhim bhai'p ji bhaak jamit, maap jamit xim daagik bhai' ji ma'yasa gu Paablo joodai ki'n. Ba' nam pai' dhuuk ilhii'ñ nat ba muu, timirak jamit mu ja'p xi buapak na pai'r ju'ñdharan bhai' gu gē' kiicham.

²⁰ Ba' gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam mui' jim jumaap jamit mi' na pai' kaat gu Paablo. Mi ja'p gu'kat jam ba' mi' ba ñii'ñ bii'x xikoolh dhir, ba' bhai' ji bam gu Paablo. Mi' dhir ba' dai na mit ba baidhak ip gio mu ja'k irban dir gu gē' kiicham na sap ba' ja bui xi chüiapui. Buimgidhak ba' dai nat ba jii Derbe ja'k bii'ma'n gu Bernabee.

²¹ Ba' na mit pai' dhuuk bhai' ba ai Derbe, bhai' ji chu ja a'gi mit gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook. Ba' mui' ja'tkam pix ja'x jup ji chi jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam. Gatuuk ba' dai na mit bhai' dhir ja'k ba suulh baasi'n ja'k Listra, bhai' nam pai' dhir ja'k jii'm. Bhai' dhir ba' gammiji ja'k jup bhii mit Ikoonio gio ba' bhai' dhir Antiokiya ja'k ip.

²² Ba' bhai' ji ja'p na mit jax bhii, giop xi ja guguuxdhidhat am gui' na mit ji'k bii'p' dir ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam, nam pui' ja

titdaim nam sap gammiji b̄ix ja jujur ki'n pu ti j̄igi'ndha' buiñor guch Xoi'kam, gio nam jup ja titdaim ip na sap jum aa' nam jum tulhiña' b̄ix aixim nam ba' pu'ñi ja'k dui gammiji buiñor ba'p tui'ka' gu Dios.

²³ Gio ba' nam ji'ma'n xi ja darsaidhat gui' nam ti j̄igi'ñ buiñor guch Xoi'kam nam sap ba' ja guguuxi'ndha' gu jai' nam pui'p ti j̄igi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Ba' gatuuk nam pai' dhuuk xi ch̄imuidhat nam xi chu ja daa'ñxidhat gio nam jum saabuim̄i, pui' xi ja titdaidhat am na gammiji ja a'm ti n̄idhidha' guch Gi'kora' gui' na mit jaroi' buiñor ba ti j̄i'ñ.

Na ba jimia' gu Paablo gio gu Bernabee Antiokiya ja'k gui' na bhaan bipio' gu Siria dib̄ir

²⁴ Ba' bhai' dhir pu jii mit na pai' bhaan bipio' gu Pisiidia dib̄ir, gui' na Panpiilia dib̄ir bhaan jup bipio' mit ba'p ba ai, bhai' na pai' pui' ti t̄i' Perje.

²⁵ Ba' bhai'p ma tu ja a'gi mit gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook. Gatuuk ba' dai na mit giop ba jii Aataila ja'k, bhai' na pai'r ju'ndharan gu ḡe' suudai'.

²⁶ Ba' bhammi dir na mit jax bha t̄itis bhaan gu ḡe' kanuub, bhai' pu jii mit mi ja'k Antiokiya mi' nat pai' dhir mu ja joot gu Dios nam bhaankamu'n tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam.

²⁷ Ba' na mit pai' dhuuk mumm̄i ba ai Antiokiya, ba ja bai mit gui' nam ti j̄igi'ndha' buiñor guch Xoi'kam, ba' ba ja aagi'ñ am nat jax ja'k ja palhbui gu Dios na mit jup tu duu gux k̄i'p jum duukam ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nam ba' ti j̄i'ndha' buiñor guch Xoi'kam.

²⁸ Mi' ba' pup oipo am gu Paablo gio gu Bernabee ja bui gui' nam ti j̄igi'ndha' buiñor guch Xoi'kam, mui' tanoolh jamit mi' ju-ruuñ.

15

Nam Jerusaleen maap jim jumpadai ba tu a'gada' gui' nam ti j̄igi'ndha' buiñor guch Xoi'kam

¹ Ba' jano' ji'kchi mumm̄ip ba ai mit Antiokiya gu Judea oi'ñkam, ba' mi' bhai' ji ja iatgi mit gui' nam ti j̄igi'ndha' buiñor guch Xoi'kam, nam pui' ja titda na sap cham ji'xkat uañchudhix ka' gu ja ua'tulhdhara' no'm cham matgilhdhix nat jax ja'k tu ua'nak gu Moises na pui' ja'k tu aagix ka'.

² Ba' gu Paablo gio gu Bernabee ji'x juugit ja bui ti ma ñiokbo mit, gu' ji nam gu' cham maa'n ñi'ook jup bua. Pui' ku ba' guch Xoi'kam j̄igi'ndham Antiokiya kam ma ja darai mit pu chu'm ki'n gu Paablo gio gu Bernabee gio ba' jai' dhit gui' nam pui'p ti j̄igi'ndha' buiñor guch Xoi'kam, nam sap mu jimia' bhammi Jerusaleen nam ja tikkapu'

gu dhi' pui' ji' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam gio gu jai' gui' nam ja guguuxi'ndha' gui' nam ji'k ti j̄igi'ndha' buiñor guch Xoi'kam.

³ Ba' gui' mi' dhir jup ma jii mit Antiokiya bhammi ja'k Jerusaleen nam jax ja titda gui' nam ti j̄igi'ndha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' gamai' kikcham nam jax bh̄ijim gui' na bhaan bipio' gu Piniisia dib̄ir gio ba' gui' na bhaan jup bipio' gu Samaaria dib̄ir, xi ja aa'ñdidhat am gui' nam ti j̄igi'ndha' buiñor guch Xoi'kam nam jir Israel kam na mit sap pui'p ba ti j̄i'ñ buiñor gu Xoi'kam gui' nam cham jir Israel kam, gio nam sap cham tu' mi' pui' ka tu jim nam jax ja'k tu jimdat bh̄ipi' dir. Ba' b̄ix joidham jix bhai'm ilh jamit na mit ji'k kap pu'ñi ja aa'ñ gui' nam ti j̄igi'ndha' buiñor guch Xoi'kam gui' nam jir Israel kam.

⁴ Ba' na mit pai' dhuuk bhammi ba ai Jerusaleen gu Paablo gio gu Bernabee, pix jix bhai' ja t̄i'n jamit gui' nam ti j̄igi'ndha' buiñor guch Xoi'kam, gio gu noonbi'ñ guch Xoi'kam, gio ba' gui' nam ja guguuxi'ndha' dhi' ji' nam ti j̄igi'ndha'. Ba' pui'p ba ja aagi'ñ am nat jax ja'k ja palhbui gu Dios na mit ti j̄i'ñ buiñor guch Xoi'kam gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

⁵ Ba' jai' dhit nam bhai'p tu'ii' gui' nam pariseos jum t̄iti'nda' nam pui'p ti j̄igi'ndha' buiñor guch Xoi'kam, na mit jax guguu jup kai'ch am:

—Dho dai dho ba' na ja a'm bam aa' na pim ja matgilhdha' gui' nam pui' mu pai' ba ti j̄igi'ñ buiñor guch Xoi'kam nam cham jir Israel kam ja'tkam, gio ba' na pim ja chiña' nam mi' pui' jimia' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moises na pui' ja'k tu aagix ka'.

⁶ Ba' maap jim jumpadak ma tu a'ga mit gu noonbi'ñ guch Xoi'kam gio gu jai' gui' nam ja guguuxi'ñ gui' nam ti j̄igi'ndha' buiñor guch Xoi'kam,

⁷ gu' ji nam gu' cham maa'n ñi'ook jup bua. Ba' gu Peegro nat jax kikbo jup ja titda:

—Ea na pim aañ alhiop ka xiñ kaaya'ñ jaaduñ nañ jax jam t̄ida'. Dho gu' na pim jax bax maat jia nat ji'kchi tanoolh bap duu nat dir j̄iñ a'm ti t̄i gu Dios aapi'm jam bui nañ ba' nai' tu ja a'gidha' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'oki'ñ nam ba' k̄e'ji mi' pui' ba jimia' na jax jix aa'.

⁸ Gu' ba' na gu' gu Dios jix bhai'x maat jia gu ja jujur am bhaan, ba' ja tajaaxi gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' ja'p nat jax jich tajaaxi aach. Ba' dhi' bhaan jix maati' na pui'p jix ja k̄igalhi'ñ sia kum cham jir Israel kam ja'tkam.

⁹ Cham tu' jai' kam ja ilhi'ñ gu Dios sia kum cham jir Israel kam ja'tkam, pui' pix jup ja ilhi'ñ ji matgim na jax aach. Dhi' bhaan jix maati' nat pui'p uañchuda gu

ja ua'tulhdhara' na mit pai' dhuuk ti jii'n buiñor guch Xoi'kam ja'p na jax aach.

¹⁰ Ba' gu xib, zjax ku pim ba' tu' pix ilhdhat gu Dios pui' kai'ch na pim ja chiñia' guch jaaduñ nam pu duñia' na jax ja'k giilhim jix xijai, na cham ji'xkat jaroi' pu duñia' sia aach, ni guch bopxi kat dho moo kum cham mi' pui' jiidat?

¹¹ Gu' matgim na chich ba ti jii'n buiñor guch Xoi'kam, pui' pix ba uañchudhix ji guch ua'tulhdhara', nat gu' ba tu namki gu Gə'kam Jesus sia ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

¹² Ba' mi' pix pup tu'ii' am, pu cham jaroi' ñiok, dai nam tɛ kɛɛ pix nat pai' dhuuk bhai'p ji chu a'ga gu Bernabee gio gu Paablo, nam ja aagi'ñ nat jax ja'k ja palhbui gu Dios na mit jup tu duu gux kii'p jum duukam ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nam tu' cham pai' mi'ñ, na ba' bhaan jix maati' ka' nam silhkam jup kai'chdha' nam pai' dhuuk tu ja a'gi'ñdha'.

¹³ Ba' na mit pai' dhuuk tiimu nam xi chu a'gimik, mi' dhir ja'p mui'p ji ñio gu Santiago, jup kai'ch:

—Ea na pim aañ jup xiñ kaaya'ñ jaaduñ nañ jax jam tiida'.

¹⁴ Dho gu' ya' bach aagi'ñ dho dhich jaduñ Simoon nat jax ja'k pui' ja a'm ti ti gu Dios gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam gui' nat biipi' ja a'm ti ti nam ba' mi' dhir bar ja'tkam tugi'ñ ka'.

¹⁵ Ba' dhi' ya' pui' ba tum kuugalh dho gu pui' na mit jax ja'k tu ua'nak gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, na ja'pni mui' ji kiksa:

¹⁶ Mi' dhir ba' dai nañ giop ba kisa' gu bhi'ñbaki'ñ gu Dabii' gui' na xib ialhix, biix gu tuumki ga'n jañ maap jumpadai mi' pui' duñia' na jax tui'kat biipi' dir,

¹⁷ Nam ba' soi'm ilhdha' aañ jiñ bui gu Israel kam ja'tkam ja biim gu jai' ja'tkam nam biix aixim jai' ñiñio'k ki'n tu ñiok nam ji'k pu ba aagix nam ti jii'ñdha' aañ jiñ bui.

¹⁸ Ba' dhi' guch Gi'kora' nat pu'ñi ja'k ti bijik.

¹⁹ Ba' gu xib aañ pui' ilhi'ñ jiñ jaaduñ na gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, gui' nam jii'k mi' pui' jimiim na jax jix aa' gu Dios gio nam cham pui' ja'k ka tu pim nam jax ja'k tu jimdat biipi' dir, na pim cham ja chianda' nam mi' pui' duñia' gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees na tu aagix ka'.

²⁰ Dai pix ji nach mui' xi chu ja ua'ñxidha' na pui'm kai'chidha' nam cham ka tu kua'da' gu tu' na ja bui makgixix ka' gup duiñxim didios, sia gu i'ñir nam cham kua'da' gam gu sasoi' gui' nam ja bhiikhudat ja koo'nda', gio ba' nam cham jai'x bhai' ka ja titdada' gu u'uub.

²¹ Nam gu' pu bijik dir ba'x jai'ch nai' ja'p gui' nam pu'ñi ja'k tu a'gada' gu pui'

nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees na pui' ja'k tu aagix, gui' nam gammiji jiiñkui'ñdha' mu ja'p nam pai' jax tu daanda' gu Israel kam ja'tkam jano' na pai' dhuuk cham tum juanda'.

Gu Israel kam nam ba tu ja ua'ñxidha' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam

²² Ba' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam ja biim gu jai' gui' nam ja guguuxi'ñ gui' nam ti jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, gio ba' biix dhi' ji' nam ji'k ti jii'ñdha', maa'n ñi'ook bap duu mit nam sap jai' dhit mu ja jootsa' ja biim gu Paablo gio gu Bernabee mummy Antiokiiya gui' nam pui'p ti jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' bhai' ji aa mit gu Juudas gui' nam Barsabaas ki'n jup jix mat ka', gio ba' moo gu Silas ip, nam gu' dhi' pik jix io'm tu ka'm ja nii'ñdha'.

²³ Ba' mui' ba ja joot jamit xi ja maakak gu u'uan, na ja'pni kai'chim:

“Aachi' nach jir jam jaaduñ gio nach jir noonbi'ñ guch Xoi'kam, ja biim gu jai' gui' nam ja guguuxi'ñ gui' nam ti jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, aach ya' dir mui' xi chu jam guguuxi'ñ jich jaaduñ, aapi'm na pim cham jir Israel kam na pim mummy oi'dha' Antiokiiya, gio gui' na bhaan bipio' gu Siiria dibir, gio ba' aapi'm ip na pim bhammi dir ja'k jup oi'dha' na pai' bhaan bipio' gu Siliisia dibir.

²⁴ Ba' aach ya' pui' ba tɛ kɛɛch jaaduñ, na mit jai' dhit ya' dir mummy ji ɛɛk bhai' ji jam iatgi, sia ku chich ti cham mu ja joot. Ba' aapi'm cham bhaai' na pim jax kam duñia'.

²⁵⁻²⁶ Ba' aach xi chu a'gak maa'n ñi'ook xip duuk pui' ja'k ti nach jai' dhit pui' ja'k tu'm ki'n ja darsa' nam mu jimia' mummy aapi'm jam bui ja biim jai' guch jaaduñ, pui' na jax gu Bernabee gio gu Paablo, gui' nam jaroi'm tulhiñ nam bhaankamu'n tu a'ga gu Gə'kam jich Xoi'kam, nam tiix ja koodam ka' gu ja'tkam nam cham ja kaim ka'.

²⁷ Ba' dhi' nach jaroi' ja biim mui' xi jam joochxidha', jir Juudas gio ba' gu Silas ip, nam ba' diilh jix bhai' jam aagi'ñdha' na jax ja'k jir am gu dhi' pui' ji'.

²⁸ Na gu'x aa' gu Xhuudu' kam jix Uañ li'mda' gio aach diilh nach mui' xich ga'nga, nar am nach cham jam chianda' na pim mi' pui' jimia' gu pui' na jax ja'k tu aagix ja bui gu Israel kam ja'tkam. Ba' dai na tu' pik jum aa' na pim pu duñia',

²⁹ na pim cham ka ja kua'da' gu sasoi' gui' nam ja bui makgixix ka' gu didios jup duiñxim, sia gu i'ñir na pim cham kua'da' gam gu sasoi' gui' nam ja bhiikhudat ja koo'nda', gio ba' na pim cham jai'x bhai' ka ja titdada' gu u'uub. Ba' biix dhi' pui' no' pimit mi' pui' jii, jir pui' ka' dho na jax jir am. Ja'pni daipu'.”

³⁰ Ba' gui' dai na mit jax ja tabuimgi gui' nam ti jügi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam pu jii mit mu ja'k Antiokiya, mu ja'k na mit pai' ba ja joot. Ba' dai na mit jax êék maap xi ja jumpadak ba ja maa mit gu u'uan gui' nam ti jügi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam.

³¹ Ba' gui' dai na mit xi jiñkui, ba' joidham jix bhai'm ilh jamit, na gu' joidham jum kai'ch nam jax ja guguuxi'ñ.

³² Ba' gu Juudas gio gu Siilas jix io'm jup xi ja guguux jamit, na gu' pui' ja'k ja a'm tajaanixchu'nda' gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' nam ba' bhaankam tu a'gada' gu Dios.

³³ Ba' gatuuk ji'kchi jurni'ñ ki'n mi' dhir ba ja joot jamit gui' nam ti jügi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam nam sap giop ba jimia' bhammi ja'k Jerusalem na mit pai' dhir mu ja joot, dai na mit pui' ja'k xi ja tabuimgidhak na sap gammiji ja a'm ti niidhidha' guch Xo'i'kam.

³⁴ Dai ba' gu Siilas mummipup bii,

³⁵ gio ba' gu Paablo ip gio gu Bernabee, mi ja'p jam ba' pu oipot tu a'gada' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios ja biih jai' mui' dhit gui' nam ti jügi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam.

Gu Paablo na giop ba tu a'gara' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, ba' dhi' ki'n bar gookim ka'

³⁶ Ba' gatuuk ji'kchi jurni'ñ ki'n giop ba baidhim gu Paablo gu Bernabee, jup titda:

—Maik jach giop ja paxiaru'npu' guch jaaduñ mu ja'p biih kap na chich pai' jax bhii biipi' dir na chich pai' dhuuk tu ja a'gi'ñpuk gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Gê'kam jich Xo'i'kam, nach ja ti'mpu' nam jax jum ilhi'ñ.

³⁷ Ba' gu Bernabee biih tiip jix baidhikam gu Juan gui' nam Maarkos ki'n jup jix mat ka'.

³⁸ Gu' ji na gu' cham aa' gu Paablo, nat gu' biipi' dir gu Maarkos cham ja oi bhammi dir Panpilia, baasi'n ja'k na mit ti ba tu a'gam gu ñio'ki'ñ gu Dios, dai nat bhai' dhir ja'k ba gii.

³⁹ Pui' dho gu' cham maa'n ñi'ook jup duu mit, dai nam jup kai'ch nam ji'dilh bhiiya'. Ba' gu Bernabee dai gu Maarkos xi baidhak ba jii bhammi dir ja'k Chipre na pai' alhi'ch jir dibii; dai na mit jax bha tiitis bhaan gu gê' kanuub.

⁴⁰ Gu Paablo ba' dai gu Siilas xi baidhak jup ba jii. Ba' gui' nam ti jügi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam ja a'mkam xi chu daani mit na mit jax mi' dhir gamai' ji jii na sap ba' ja a'm ti niidhidha' guch Gi'kora' mu ja'p nam pai' jax bhiiya'.

⁴¹ Ba' mummipup ba' jii bhii mit na pai' bhaan bipio' gu Siiria dibii; gatuuk ba' mi' dhir bhammi dir ja'k jup bhii mit na pai' bhaan

jup bipio' gu Siliisia dibii; ja guguuxdhim am gui' nam ji'k ti jügi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam mu ja'p nam pai' jax tu daanda'.

16

Gu Paablo na ba baidhika' gu Timoteo

¹ Ba' bhammi dir ja'p ji bhii gu Paablo na pai'r Derbe gio ba' bhammi ja'k Listra, ba' bhai' ba tii maadit gui' nam ti jügi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam na pui' ti' Timoteo, nar maraa'n maa'n gu ubii Israel kam na pui'p ti jügi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam, gu taata'n ba' dair griago.

² Ba' biih pix joidham jix kiiigalhi'ndha' am gu Timoteo gui' nam ji'k ti jügi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam gu bhai' kam Listra gio ba' gu Ikoonio kam.

³ Ba' ba baidhim gu Paablo gu Timoteo nam sap maap tu a'gapu' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook, dai nat biipi' dir xi mat-gilhdhak na mit ba' moo gamai' ji jii na sap ba'x maati' ka' na pui'p jir Israel kam, nam ba' sap jix kiiigalhdha' gu Israel kam ja'tkam gammiji nam jax bhiiya' ja bui, nam gu' biih pix jup jix mat ka' gu Timoteo na griagor taata'n.

⁴ Ba' gammiji gu gê'gêr kikcham nam jax aajim ja bui gui' nam ti jügi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam, biih jup xi ja aa'ndhidhak am gu pui' na mit jax ja'k maa'n ñi'ook jup duu gu noonbi'ñ guch Xo'i'kam bhammi Jerusalem ja biih gu jai' nam ja guguuxi'ndha' gui' nam ti jügi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam.

⁵ Ba' biih ja jujur ki'n jix biiñak ka' am buiñor guch Xo'i'kam gio nam pix ji mui'dhidha', nam gu' jai' pix jup ji chi jii'ndhidha' nabap tanoolh.

Gu Masedoonia kam maa'nkam na buiñor bam maaxdha' gu Paablo

⁶ Ba' pui' ja'k ba ja jujurtuda gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' nam cham tu' mu ja'k tu a'gapu' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na pai' jax bhaan bipio' gu Aasia dibii; mu ja'k ba' pu bhii mit na pai' bhaan bipio' gu Priijia dibii; gio ba' gui' na bhaan jup bipio' gu Galaasia dibii.

⁷ Mi' dhir ba' nammi ju'ndharan ba ai mit mi' na pai' dhir bhaan ba bipio' gu Miisia dibii. Ba'p jum aa' am nam mi' dhir mu ja'k jup bhiiya' git na pai' bhaan bipio' gu Bitinia dibii; gu' ji nat gu' gio pui' ja'k jup ba ja jujurtuda gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' ga'n guch Xo'i'kam nam sap cham tu' mi' ja'k bhiiya'.

⁸ Silh ba' pu bhii mit gammiji na pai' jax bhaan bipio' gu Miisia dibii; gammiji dir ja'k jamit ba' ba ai na pai'r ju'ndharan gu gê' suudai', na pui' ti ti' Troas. Mi' ba' gan ji chibia mit.

⁹ Ba' tukaa' na ka koos gu Paablo, ba t̄itki maa'n gu Masedoonia kam maa'nkam nat mi ja'p ji k̄ikbok soi' ba t̄itda, ja'p sap kai'ch: "Mu jimia' ap iam bhammi dir Masedoonia nap jich palhbuidha'."

¹⁰ Ba' nat jax pui' ji' ti t̄i gu Paablo, moo jano' jix k̄i' bach dhuu chich nach bar j̄iim-dak bhammi dir ja'k Masedoonia, nach gu'x maat na dhi'r di' gu Dios na much bai'n̄ nach bhammi dir ja'p nai' tu a'ga' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n̄.

Gu Paablo gio gu Siilas nam Piliipos ji oipot ba tu a'gada' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n̄ gu Dios

¹¹ Ba' mummi dir Troas dai na chich jax bha t̄itis bhaan gu ḡe' kanuub, pu j̄i chich silh bhammi dir ja'k na pai' ilhi'ch jir dib̄ir na pui' ti t̄i' Samotraasia. Bhai' dhir ba' kabuimuk gio gamai'p ji j̄i chich baasi'n̄ dir ja'k na pai' pui' ti t̄i' Niapul̄is.

¹² Ba' bhai' dhir Niapul̄is baasi'n̄ ja'k jup bh̄i chich na pai' pui' ti t̄i' Piliipos, ba' bhai' dhi ḡe' k̄iicham jix io'm mui' bha oi'n̄ka' am gu Rooma kam ja'tkam, cham tu' pui' na jai' kap. Ba' dhi' bhaan bipio' gu Masedoonia dib̄ir, bhai' ba' pup oipo ich j̄i'kchi tanoolh.

¹³ Ba' moo maa'nnim nat pai' dhuuk bam ai na cham tum juanda', ma j̄i chich mu ja'p ju'n̄dharan bhai' gu ḡe' k̄iicham, mu ja'p b̄ix ak jach pix tu tui'dhi' nach pai' ilhii'n̄ nam jum jumpa'nda' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda'. Ba' mi ja'p ba ja t̄i chich maa'n kap nam tu daan gu u'uub, ba' aach mu ja'k ji ai. Mi ja'p jachich ba' ji dharaibuk bhai' ji chu ja a'gi gux bhai'm kai'chdham ñi'ook.

¹⁴ Ba' maadit gui' ji' gu u'uub Liidia t̄i', nar mu ja'k kam ka' Tiatiira, ba' tu ga'rada' gu jajannulh gux ñakaabma' gux k̄iki'. Ba' na gu' gammiji' tu daanda' buiñor gu Dios, ba' pui' ja'k xi jurtuda nax bhai' xi k̄e'k̄e' gu Paablo na jax kai'ch na tu a'ga.

¹⁵ Ba' ja'xpix dai nat ba ti j̄i'n̄ buiñor guch Xoi'kam, gio ba' nat bam bakua ja b̄im gui' nam j̄i'k jir jum maap oi'dhagam ka'. Mi' dhir ba' dai na soi' bach chitda nach sap xi ch̄ibiappui mu ja'k na pai' kio, jup kai'ch:

—No' pim ilhii'n̄ j̄iñ jaaduñ nañ silhkam ba ti j̄ugi'n̄ buiñor guch Xoi'kam, xi ch̄ibiappui pim muñ ki'aam.

Ba' aach jup ma oi, na gu' soi' kai'ch nach baidhim.

¹⁶ Ba' maa'nnim na chich giop ba tu daa'ñim mu ja'k na pai' tum daanda', ba t̄i chich nach mui' ka j̄im na mi ja'p daa maa'n gu ubii tiyaa na bhaan jup tu'i' gu cham k̄i' i'nda'. Ba' b̄ix aixim tu' na pix jix mat ka' no' jaroi' tu' tikka namkidhat, pui' kum ba' mi' daaska' gu ja'tkam, nam gu' mui' tuumiñ bhaan mi mai'chikda'.

¹⁷ Ba' gui' ji' gu ubii tiyaa gatuuk dir mui' jich oi jup kai'chim ḡe' ki'n̄:

—Dhi'n̄ dhi ja'tkam jir tujuandam tugi'n̄ am gu Dios gux dhaam kam. Pui' kum ba' ya ja'p tu jam a'gidhim na pim jax ja'k mi' pui' jimia' na ba' ua'ñchudhix ka' gu jam ua'tulhdhara'.

¹⁸ Ba' maa'n na pui'ch chitda nach pai' dhuuk mui' ba j̄imda' mu ja'k na pai' tum daanda'. Ba' maa'nnim nax oodat pix ba k̄e'k̄e' gu Paablo, nat jax ja'k gi' jup t̄itda gu cham k̄i' i'nda' na bhaan jup tui'dhi' gu ubii tiyaa:

—Aa'ñ pum t̄itda bhaankamu'n guch Xoi'kam nap buusnia' bhai' dhir bhaan dhi ubiiñ jaduun̄.

Ba' mi' jotmoda' buus gu cham k̄i' i'nda' bhai' dhir bhaan gu ubii tiyaa, jix k̄i' dho gu'p jum duu.

¹⁹ Ba' giilhim bhai' ji bhaak jamit gui' nam jaroi' mi' ka daaska' gu ubii tiyaa, na gu' cham ka bhaai' nam jax dhui bhaan ka mai'chia' gu tuumiñ. Na gu' nam t̄i xi ñii'n̄, ni j̄i'x ku cham ka mamti gu tu' nam t̄i xi chikka gu ja'tkam namkidhat. Ba' ba daa mit gu Paablo gio gu Siilas, mi' dhir ba' dai na mit ba ja u'uuk mu ja'k irban gu ḡe' k̄iicham ja bui gu ḡe'ḡerkam.

²⁰ Ba' mu ji ja aichdhak bhai' ji ja iattulh jamit ja bui gu ḡe'ḡerkam, jup kai'ch am:

—Aach ya' ja bai'ñichu' dhi Israel kam ja'tkam nam mu ja'p oipot ja kokdhichu'n guch ja'tkam tuk,

²¹ gam nam pui' kai'ch nach sap maakam ba tu jimda' na jax ja'k ni j̄i'x ku iam jir am nach pui' ja'k tu jimda', nach gu' aach jir Rooma kam.

²² Ba' gu ja'tkam na mit pui' ji' ji ja k̄e'k̄e', giilhim bhai' ji bhaak jamit, gio gu ḡe'ḡerkam ba pui' ip. Ba tu chia mit dho gu' nam xi ja kookoxdhai gu ja jannulh ja gi'bia' o'xia ki'n̄.

²³ Mi' dhir ba' dai na mit ba tu chia nam ja kuupa', ba' xi chianik jamit gui' na mi' tu nuuka'nda' na sap jix bhai' ja nuuka'nda' nam ba' cham bubuakia'.

²⁴ Ba' gui' nat pui'p ji ja k̄e'k̄e', jix io'm tuukab ja'k xi ja kuu gio nat jix bhai' u'uux cha'm xi baapai gu ja tooton.

²⁵ Gu' ji na gu' moo jano' gu iraab tukaa' nam ka tu daan gu Paablo gio gu Siilas, gio ba' nam ka tu laala'n̄ gu alabaa'n̄ buiñor gu Dios, gam gu jai' nam t̄e k̄e'k̄e' gui' nam mi'p kuup,

²⁶ jotmoda'x io'm bhai' ji chum gi'nduki sia mi ja'p dirap mi'j irban dir mi' nam pai' ja kukpada' gu ja'tkam. Ba' nai' pix jim kukpio' gu kiki'ñgob, gio ba' gu bapainum titropiñ am jup xi i'ki' gui' nam ki'n̄ ka buuphlich b̄ix gu' nam mi' kuup.

²⁷ Ba' nat pai' dhuuk ba ñi'ña gui' na mi' tu nuuka'nda', ba t̄i na b̄ix kukpio'kix gu kiki'ñgob mi' nam pai' ja kukpada' gu ja'tkam. Ba' bhai' ji baabu gu t̄eb kuxiiru'n

na sap mi' xim mu'ai diihl, na gu' ja'p jum aa' na mit pu nakoo gui' nam mi' kuup na mi' ja nuuka'n.

²⁸ Gu' ji nat gu' jotmoda' mu jiñkui gu Paablo, jup titda:

—Cha'p jum mumua'da'ñ jaduuiñ. Ya'p tu'ii' ich biix.

²⁹ Ba' pui' cham kam mua gui' na mi' tu nuuka'nda' nam pai' ja kukpada' gu ja'tkam, dai nat ba tu chia pix nam ti bi'ñdha'. Mi' dhir ba'x choo'nnichgit gio na ji gi'bokidhat mirdat mi' ba baa nam pai'p tu'ii' gu Paablo gio gu Siilas, mi ja'p ba' ja tooton am biipi' dir ja'k o'lhia'n ki'n ji kikbo.

³⁰ Gatuuk ba' xi ja boosgak ba ja tikka na sap jax ja'k jix bhaai' na uañchudhix ka' gu ua'tulhdhar ga'n, jup ja titda:

—¿Tu'ñ jax dhuñia'ñ jaaduñ na ba' ba uañchudhix ka' guñ ua'tulhdhara'?

³¹ Ba' gui'p titda am:

—Dho nap ti jii'ñdha' dho buiñor guch Xoi'kam ja biim gum ki'aam kam na ba' ba uañchudhix ka' gu jam ua'tulhdhara'.

³² Ba' pui' xi chüdad bhai' ji chu a'gi mit gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Gi'kora', biix sia gui' nam ji'k mi'p tu'ii' kia'mi'ñ.

³³ Mi' dhir ba' dai nat ba ja bakauiñ bha ja'p nam pai' jax jix ko'ktulhdhix nam ja gibiiimik. Mi' dhir ba' dai nat ba ja umua' nam bakuana' mu ja'p na pai' suu'n gu suudai' ja biim gui' nam ji'k jir jum maap oi'dhagim.

³⁴ Mi' dhir ba' giop ba ja baidhak mu ja'k kia'mi'ñ, ba tu ja onbai' ba', joidham pix jix bhai'm taat ji gu' ja biim gui' nam jir kia'mi'ñ kam, na gu' sap joidham jir am na mit ba ti jii'ñ buiñor gu Dios.

³⁵ Ba' kabuimuk nat ba xia', mui' ba ja joot jamit gu gē'gērkam gu ja o'rosiiris tuk nam sapp pu ti'ñpu' gui' na mi' tu nuuka'nda' nam pai' ja kukpada' gu ja'tkam na sap ja do'ñcho' gu Paablo gio gu Siilas.

³⁶ Ba' pui'p ba titda gu Paablo gui' na mi' tu nuuka'nda', jup kai'ch:

—Ba jimia' pim jiñ jaaduñ, na mit gu' sap bha tu joot gu gē'gērkam nañ jam do'ñcho'.

³⁷ Gu' ji na gu' cham aa' gu Paablo, dai nap ja titda gu o'rosiiris gui' na mit mu ja joot:

—Dho gu' ja'ppi na gu' moo cham jup jir am na mit ja'p pix tu chia nam jich gi'bia' gio nam jich kuupa', nach gu' aach pui'p jir ja'tkam tugi'ñ gu gē'kam Rooma kam. Pu cham xich chikkak jamit no' moor pui' nam jax jich chitda gui' na mit yach aich, ka' ba' gu' cham. ¿Gu xib ba' ilhui'ñ am aa nam moox ixchuixim jup bach dho'ñcho'? Gu' ja'ppi diihl ji jia nam ya'ni bha jimüich dho'ñcho'.

³⁸ Ba' gu o'rosiiris ba ja aa'ñdham jamit gu gē'gērkam. Ba' na mit pui' ba ti kai nam

jir ja'tkam tugi'ñ gu gē'kam Rooma kam, giilhim jix chooto'n jamit.

³⁹ Ba' xi boop jamit na mit pu ja tiidam nam sap ka tu ja uañi'ñka' gu pui' na mit ji'k jax ja dooda gu Paablo gio gu Siilas. Mi' dhir ba' dai na mit soi' xi ja tiidak ba ja joot nam sap ba jimia' mi' dhir gē' kiicham.

⁴⁰ Ba' gu Paablo gio gu Siilas na mit jax jup bubua mi' dhir nam pai' kuupich, pu jii mit mu ja'k na pai' kioka' gu Liidia. Ba' mi' giop ba ja ti mit gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, ba' xi ja guguuxdhak ba jii mit ip gio.

17

Gu ja'tkam nam ba bhaaku' gu Tesaloonika oi'ñkam

¹ Ba' bhammi dir mu ja'k pu bhii mit gu Paablo gio gu Siilas na pai' jai' kap jup jir gē'gēr kikcham ka', na pui' ti ti' maa'n kap Anpiipolis, gu jumai kap ba' Apoloonia ip. Ba' bhai' ji' ja'p nam xi oipimik bhai' dhir mu ja'k jup bhii mit na pai' pui' ti ti' Tesaloonika, ba' bhai' maa'n kap jup tu daanda' am gu Israel kam ja'tkam.

² Ba' gu Paablo na gu' ko'raarda' na ba ji jimia' mu ja'p pai' nam jax tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, ba' ji'k baikim na pai' dhuuk pu'ñim a'jida' na cham tum juanda' mui' ba ji jimia' mu ja'p nam pai' pu'ñi tu daanda' gu Israel kam ja'tkam gui' nam bhai' oi'ñka' Tesaloonika, ba' gammiji ja aagi'ñdha' bhaan gu u'uan mi' na mit pai' tu ua'nak gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios,

³ na pui' ja titdada' na sap pui'm kai'ch na kam kuugalhdha' nam pai' dhuuk mu'aa' guch Xoi'kam gui' na Dios pu'ñi bha jootsa'. Mi' dhir sap ba' duadii giop bangia' mi' dhir koi'ñga'n tir, jup ja titdada':

—Ba' gu Jesuio jir di' guch Xoi'kam gui' nañ jaro'i' jam aagi'ñ, gui' na saak Dios pu'ñi bha jootsa'.

⁴ Ba' jai' dhit ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam gu Israel kam ja'tkam, mi' dhir ba' dai nam ba kaichu' gu Paablo gio gu Siilas. Gio ba' jai' gui' nam griago ñi'ook ki'n tu a'gada', gui' nam ji'k pu gammiji tu daanda' buiñor gu Dios, pui' mui'p ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam, gio ba' jai' gu u'uub ip gui' nam jir jix a'aixkam ka' pui' mui'p ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam.

⁵ Ba' jai' gui' na mit cham ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam gu Israel kam ja'tkam bhai' ji bhaak jamit, ba' ba ja umua' mit ji'kchi gu ja'tkam gui' nam bha ja'p oipot jix buam tomaat ka' na j'e'x jir gē' kiicham, ba' pui' ja titda am nam sap ja iatgidha' gu ja'tkam gui' nam ji'k cham ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nam sap ba' jai' bhai'p ji bhaaku' ja bui gu Paablo gio gu Siilas. Ba' pui'm

duu dho, giilhim bhai' ji bhaak jamit. Ba' biiix maap xim daagik mui' tii jii mit mu na pai' kioka' gu Jason na mit tii o'bhai' gu Paablo gio gu Siilas, nam gu' mi' tibiapka' buiñor dhi' ji' dhi maa'nkam, nam sap ba' mi' dhir ja boosgai mu ja baidhika' git ja bui gu ja'tkam.

⁶ Gu' ji na mit gu' cham mi'p ja tii nam tii pup xi ja gaagaimik, ba' gu Jason pix bhai' ji o'bhai' mit. Tiimirak jamit dho gu' gamai' pix tu dooda ja biiim gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, nam gu' maap mi' ka daraa. Mu ba' ba ja aich jamit jiiñkidhat nam pai' darka' gu gë'gërkam jup kai'chim am:

—Ya' ja'k jup ba ai mit gu ja'tkam gui' nam biiix kap nai' oidpidhat ja ñiokbotu'n gu ja'tkam,

⁷ Ba' dhi Jason mu xi ja aich kia'mi'ñ. Cham tu' ka'm nii'ñ am dho biiix dhi' dhi ja'tkam gu pui' nat jax ja'k tu dai gu gë'kam Rooma kam na pui' ja'k tu aagix ka', nam gu' pui' kai'ch na sap jumaip jix jai'ch gu gë'kam na pui' tii' Jesuus.

⁸ Ba' giilhim bhai' ji bhaak jamit gu ja'tkam na mit pui' ji' ja kai, gio gu gë'gërkam ba pui' ip.

⁹ Gu' ji na gu' gu Jason gio gui' na mit maap mi ja aich, jotmoda' xi ja namki mit gu gë'gërkam. Ba' pui' cham jax ka ja dooda mit, dai na mit ba ja joot nam ba jimia'.

Gu Paablo gio gu Siilas nam ba jimia' Bereeya ja'k

¹⁰ Ba' moo jano' nat jax gamai' ji chuk, bhai' dhir ba ja joot jamit gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nam sap ba jimia' mu ja'k Bereeya gu Paablo gio gu Siilas, ba' gui' bhai' dhir jup ma jii mit mu ja'k nam pai' tu ja aagi'ñ. Ba' na mit jax eëk, pu jii mit mu ja'p nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam.

¹¹ Ba' mu ji eëk bhai' ji chu ja a'gi mit gux bhai'm kai'chdham ñi'ook. Ba' gui' cham jax ji chi'üik jup ti jii'ñ jamit, nam gu' diilh kat pur jix bhabhai'kam ka' dhi' ji' dhi Israel kam ja'tkam nam bhai' oi'ñka' Bereeya, cham tu' pui' na jax gui' nam bhammi ja'k jup oi'ñka' Tesaloonika. Ba' gammiji nabap tanoolh tu jiiñkui'ñdha' am gu ñio'ki'ñ gu Dios nam jix maachim ka' no' moor silhkam gu pui' na jax tu ja a'gi'ñdha' gu Paablo gio gu Siilas.

¹² Ba' mui' dho ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam gu Israel kam ja'tkam, gio jai' gui' nam griago ñi'ook ki'n tu a'gada' pui' mui'p ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam, pui' na jax gu chichio'ñ gio ba' gu u'uub ip gui' nam jir jix a'aixkam ka'.

¹³ Gu' ji na mit gu' pui' ba ti kai gu Israel kam ja'tkam gui' nam bhammi ja'k jup oi'ñka' Tesaloonika na gu Paablo mu ja'k Bereeya ji oirit jup ba tu a'ga gux bhai'm

kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios. Ba' mu jimik mu ja'k bhai'p ji ja iatgi mit gu ja'tkam gui' nam ji'k cham ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, ba' gui' na mit pui'p ji ja këëk giilhim bhai' ji bhaak jamit.

¹⁴ Gu' ji na gu' gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam jotmoda' xi joot jamit gu Paablo na sap bhai' dhir ba jimia' mu ja'k taatsab na pai'r ju'ñdharan gu gë' suudai'. Dai ba' gu Siilas gio Timoteo bhammi pup oipo am Bereeya.

¹⁵ Ba' jai' dhit jup ma oi mit gu Paablo gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam mummii juugit na pai'r gë' kiicham ka' Ateenas ti tügim. Mi' dhir ba' giop ba ja joot nam ba jimia' bhammi ja'k Bereeya pui' xi ja tüdak nam sap pu tüda' gu Siilas gio gu Timoteo nam mui' xi jiiimda' mummii na pai' oiri gu Paablo.

Gu Paablo na Ateenas oirida'

¹⁶ Ba' na mu ja'p ka oiri gu Paablo na pai' jax jir gë' kiicham, bhammi dir na pai' pui' ti tii' Ateenas, na bhai' ja ñiira gu Siilas gio gu Timoteo, bhai'x buam ji chu tatdat nat ba ja tii gu didios jup duñxim nam mi ja'p pix ja'x tuut biiix kap na ji'x jir gë' kiicham.

¹⁷ Ba' gammiji ba ji chu ja a'gidha' gu Israel kam ja'tkam mu ja'p nam pai' tu daanda', gio gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam ba pui' ip, gui' nam ji'k gammiji pu tu daanda' buiñor gu Dios, gio gui' nam mu ja'p jum jumpa'nda' irban gu gë' kiicham.

¹⁸ Ba' jai' dhit bhai' ji ñiokbo mit buiñor gu Paablo gui' nam pui' ilhii'ñdha' nam biiix aixim xi chu buada' nam ba' dhi' ki'n jix bhai'm taat ka', gio ba' gui' nam pui' ja'k jup ilhii'ñdha' na dhi' ki'n jix bhai' tu ja jimda' no'm cham jax jum aa' sia ku biiix aixim jix buam tu ja jim. Ba'p kai'ch am:

—Zu' ba' aagat jup kai'ch dhi maa'nkam jix xopkigim?

Jai' ba'p kai'ch am ip:

—Panaas ku ja a'mkam tu a'ga dhi maa'nkam gu jai' didios nam cham jir ya' kam, nam sap ba' gui' ja bui ti jii'ñdha' git gu ja'tkam.

Ba' dhi' pu'ñi ja'k kai'ch am, na gu' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na tu ja a'gi'ñ gu Paablo na bhaan tu a'ga gu Jesuus gio nat jax ja'k jum duu nat duadik giop bam mi' dhir koi'ñga'n tir.

¹⁹ Ba' pui' xi kai'chimik ba baidhim am gu Paablo mu ja'p na pai'r Areopago, mu ja'p nam pai' gammiji mi'm jumpa'ndat tu a'gada' gu tu na jax jum buada' nai' ja'p. Mu ba' ji aichdhak jup titda am:

—Jich aagi'ñdha' ap jich jaduun nar tu'p tu'm da' dhi' nap jax ja'k kia'pix ya ja'p tu a'gim.

²⁰ Na gu' dhi' pui' nap ji'k jax tuch a'gi'ñ, aach cham pai' pui' tɛ kɛkɛt, pui' kuch ba' tiix maachim na jax jir jum duukam.

²¹ Ba' dhi' dhi ja'tkam nam bhammi dir oi'ñka' Ateenas, gio gu jai' gui' nam mik dir bhai'p oi'ñka', gammiji ja ko'raarda' nam jix kaim ka' gu jaroi' no' pu'ñi jax tu a'ga, gio ba' moo na ja ko'raarda' ip nam mi' dhir pui'p ba tu a'gada' no'm pu'ñi cham pai' jaroi' pui' kɛkɛt.

²² Ba' gu Paablo dai nat jax jup kikbo mi' ja saagi'ñ gu mui' ja'tkam nam mi'p tu'ii' Areopago bhai' ji chu ja a'gi, jup ja titda:

—Dho gu' ea na pim ka xiñ kaaya'ñ jaaduñ na pim ya' oi'dha' Ateenas. Dho gu' aañ pui' jam ni'ñ dho na pim giilhim tu' ka'm ja niidhat ja daan gu jam didios tuk.

²³ Ba' maa'n kap na ñich ti ti mu ja'p na pim pai' jax chu daan ja bui gu jam didios tuk, bha tu ua'ñix bhaan gu' na pim mi' tu ja makgirxi'ñ, na ja'pnim kai'ch, “Gu Dios na cham jaroi' maat.” Ba' dhi' dhi Dios na pim pui' cham maat na pim daan, aañi' dho jam aagi'ñdha' nar jaroi' dha'.

²⁴ Dho dhi' dhor di' gui' nat jup duu dhi oi'ñga'n gio na ji'k tu' ya ja'p jix chu jai'ch bhaan, gui' nax dhaam jir gɛ'kam gio ya ja'p dhi oi'ñga'n, ba' cham tu' ya ja'p pai' kio bhaan gu chichiop gui' na ja'tkam jup jir ja duiñ.

²⁵ Ni na cham tu' a'miram jum aa' na mu pai' palhbui'ñdha' gu jaroi' gu tu' no' jax jix dhuñiim, na gu' dhi' pix jir di' nach maak gu ii'mda' bix ji'ma'n, pui' na jax gu jibihl nach ki'n iibhi, gio bix aixim na tu'ch a'm jum aa'.

²⁶ Gio dai maa'n ip gu maa'nkam nat bhaan dir ja mui'dhalh mui' gu ja'tkam nam sap ba' bix kap nai' oi'ñka' na ji'x jir oi'ñga'n, gio ba' nat ja daax nam ji'x pix juugit duduka' gio nam pai' jax oi'ñka'.

²⁷ Nam ba' ba gaaga' gu Dios na pa ja'k jup tu'ii', katti iam tu tattamidhat am pix tigia' am na pai'p tu'ii', sia ku gu' gu Dios ti cham tu' mik jup tu'ii' aach jich bui bix ji'ma'n.

²⁸ Na gu' gu Dios buiñor jia nach ba' dudua, pui' ku ba'x bhaai' nach joiñ, gio nach ba' ya ja'p jix jai'ch dhi oi'ñga'n bhaan, ja'p na mit jax ja'k tu ua'nak ip gui' nam tu u'uanda' gu ya' kam aapi'm jam bui, na ja'pnim kai'ch: “Aach jir maamra'n gu Dios.”

²⁹ Ba' no'ch jir maamra'n gu Dios, cha'ch puich aa'nda' na panaas gu Dios jir pu chu'm na jax gu ja'ppix didios jup duiñxim gux u'uam bapañum totbikdam, piam gui' na pu chu'm na gux chu bafiñum totbikdam, piam gu ja'ppix jodaip duiñxim jax ña tu'm jup jix dhuñiim ka' diñh gu maa'nkam.

³⁰ Dho gu' bijik gu Dios cham tu'p jum buixdhat dho ja bui gu ja'tkam, sia kum bix aixim pix tu jimda' nam jax ilhi'i'ñdha' diñh,

gu' xib pui' kai'ch ji nam sap bix kap mi' pui' ba jimia' gu ja'tkam na jax jix aa'.

³¹ Nat gu' ba tu dai jia gu Dios na pai' dhuuk ba ja aagi'ñdha' bix gu ja'tkam nam jax ja'k tu jimdat bix ji'ma'n. Ba' dhi' bhaankam pui' tu duñia' gui' nat jaroi' pu bijik dir bhaan ti ti, ba' jano' nat pai' dhuuk dua'ñdhak gio mi' dhir jup bamii' koi'ñga'n tir, bix ja mattuda gu ja'tkam.

³² Ba' na mit pu'ñi kai na bhaan tu a'ga gu koi'ñga'n nam giop duduar, bhai' bix aixim ji ai'chux jamit. Jai' ba' siamrip kai'ch am:

—Moo chi jumai tanoolh jach ba' giop jum kaaya' gu dhi' pui' nap jax tu a'ga.

³³ Ba' gu Paablo mi' dhir pu jii ja bui gu ja'tkam.

³⁴ Ba' jai' dhit siamri pix chu'p jum duu mit na mit ba oi gu Paablo. Maadit jir di' gui' nam mi'r gɛ'gɛr kam ka' Areopago na pui' ti' Doniisio, gio ba' maa'n ja'ppix ubii mui'p xi jimchu' Damaaris tiigim, gio ba' jai' ji'kchi pup gu ja'tkam. Ba' dhi' bix ti jiiñ jamit buiñor guch Xo'i'kam.

18

Gu Paablo na ba jimia' Koriinto ja'k

¹ Ba' gatuuk na bhammi dir xi oilhimik gu Paablo na pai'r gɛ' kiicham Ateenas ti tiigim, bhai' dhir gammiji ja'k jup bhii na pai' jumaip jir gɛ' kiicham ka' na pui' ti ti' Koriinto.

² Ba' na mi ja'p ka oiri gu Paablo, mi ja'p ba ti maa'n gu Israel kam maa'nkam na pui' ti' Akiila. Ba' dhi' dhi maa'nkam mu ja'k maaxir na pai' bhaan bipio' gu Ponto dibii, ba' kia'pix pa' mu ja'p ai mit na pai'r Koriinto biima'n gu binga'n Prisiila. Bhammi dir ja'k jam jiiim na pai'r Rooma, gui' na bhaan bipio' gu Italia dibii, na gu' gui' na bhai'r gɛ'kam ka' na pui' ti' Klaudio, bhai' dhir mai' ja aadi bix nam ji'k bha ja'p ka oi'ñkat gu Israel kam ja'tkam, pui' ku mit ba' mu ja'k ma oi'ñcham. Ba' gu Paablo ma ja paxiaram mu ja'p nam pai' oi'ñka'.

³ Ba' na gu' pu chu'm bix bhaan jup tu juanda' gu Paablo nam jax chu'm ka'm bhaan tu juanda' gui', nam jup tu buada' gu gɛ'gɛr jajannulh nam ja ga'rada' nam ja ba'kichdha' gu ja'tkam, ba' mi' pu bhai' ji chu jua gu Paablo ja biiim.

⁴ Ba' na pai' dhuuk jum aajidha' na cham tum juanda', ba jimia' gu Paablo mu ja'p nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam. Ba' gammiji ba ji chu ja a'gidha' na tiix aa'nda' nam ba ti jii'ñdha' git buiñor guch Xo'i'kam, gio gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam ba pui' ip.

⁵ Ba' na mit pai' dhuuk mummi ba ai gu Siilas gio gu Timoteo bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Masedoonia dibii, cham tu' ka tu jua gu Paablo, dai nat pix bhaan ji

bam na gammiji tu ja a'gi'ndha' gu Israel kam ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook, na pui' ja titdada' na gu Jesusus jir di' guch Xoi'kam gui' na saak Dios pu'ñi bhai' ba jootsa'.

⁶ Gu' ji na gu' gui' ni ji'x kum ti jüigi'ndha', dai na mit bhai' pix ji bhaak, gio na jax aa' kum pu titda na jax cham jir am. Ba' gu Paablo xixiixkak gu jajannulhi'ñ na sap ba' bhaan jix maati' ka' na mit cham kügalh gu pui' na jax tii pup tu ja a'gidhimik, jup ja titda ba':

—Dho gu' aapi'm dho ba' diihl bar jam kuiñcha ka' na jam tulhiñchuda' gu Dios, aañ cham tu' kar jiñ kuiñcha ka', nañ gu' aañ ba jam aagi'ñ. Ba' xib dir ja'p ja'k dai gu jai' ja'tkam jañ pix ba tu ja a'gi'ñmira' nam cham jir Israel kam, na pim gu' aapi'm cham kaim.

⁷ Ba' daipu' nat pu'ñi xi ja tüidak gu Paablo, mi' dhir pu jii na pai' tum daanda', mu ja'k ba' pix ji ai buiñor maa'n gu maa'nkam na pui' tii' Tiisio Juusto, gui' na gammiji tu daanda' buiñor gu Dios gio na mi' dhir ja'p amuub kioka' biipgan mi' nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam.

⁸ Ba' maadit gui' nam bhair' ge'gérkam ka' nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam Krispo tüigim, ba ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam ja biiim gui' nam ji'k jir jum maap oi'dhagam ka', gio ba' jai' gui' nam jir mi' kam Koriinto. Pui' mui'p ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam moo jano' na mit jax kai gux bhai'm kai'chdham ñi'ook gio na mit pam bopko ip.

⁹ Ba' maa'nnim tukaa' ba kai gu Paablo nat bhai' ba ñio guch Xoi'kam jix dhaam dir, jup titda:

—Cha'p toodon ka' Paablo. Aap moo xi chu ja a'gi'ñchu'nda' gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook, xi oidhidha' ap moo,

¹⁰ Nañ gu' aañ jum a'm ti niidhim jia. Ba' cham ji'xkat jaroi' jax jum dooda', sia ku tii xim mu'aam, ja'p dho ji nañ gu' aañ mui' ya' ka ja bia' gu ja'tkam ya' dhi ge' kiicham nam ka ti jii'ndha' aañ jiñ bui.

¹¹ Ba' mi' pup oiri ip gu Paablo na pai'r Koriinto, maa'n oi'dha' dho moo daman taak mi' juruuñ, tu ja a'gi'ndha' ba' gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios.

¹² Gu' ji na gu' jano' na pai' dhuuk jup bar ge'kam ka' gu Galion biiix kap na ji'x bhaan bipio' gu Akaaya dibiiir, maap xim daagik jamit gu Israel kam ja'tkam ba daa gu Paablo, pu bhiiik jamit dho gu' mu na pai' daaka' gu ge'kam.

¹³ Ba' mu ji aichdhak bhai' ji iattulh jamit, jup kai'ch am:

—Aach ya' bai'ñchu' dhi maa'nkam na ja'p oirit pui' ja titda gu ja'tkam nam sap buiñor tu daanda' gu Dios na jax ja'k cham jir am nach pui' ja'k tu daanda' aach, na gu' maakam tu aagix aach jich bui.

¹⁴ Ba' kia'pix mui' bax chu a'gam kat gu Paablo, gu' ji nat gu' mui'p ba ñio gu Galion, jup ja titda gu Israel kam ja'tkam:

—Aa gu' dhi' matgim na pim tu' a'gañ jaaduñ, gu' dhi' gu tu' ji no't jax dhuu no' giilhim jir jix buam jum duukam piam no't jaroi' mua nañ ba' dho gi cham jax ji chi'ji jam kaaya' git ji na pim jax kai'chdha' aapi'm na pim jir Israel kam ja'tkam.

¹⁵ Gu' ji na gu' gu tu' ñi'ook ki'n pix nam jax tu a'ga gu ja'tkam, gio na jax ja'k pui' tu aagix aapi'm jam bui na pim tu jimda', gu' dhi' aañ cham maat ji, diihl japim mu pui' xi dhuu na pim jax ilhi'ndha'.

¹⁶ Ba' pui' xi ja tüidak mi' dhir gammiji xi joot.

¹⁷ Ba' gui' palhiip gama ja'k na mit ji bhii, bhai' ji o'bhai mit gu Soostenes gui' na mi'r ge'kam ka' nam pai' tu daanda', daagik jamit giibimik. Ba' gu Galion cham tu'p jum buixi'ñ sia ku mi ja'p jax chum bua.

Gu Paablo na gio ja'k jup ba gixia' Antiokiya ja'k, mi' dhir ba' giop ba jimia' na tu a'gara' gu ñio'ki'ñ gu Dios, ba' dhi' ki'n bar baikim ka'

¹⁸ Ba' mui' tanoolh mi' kapup xi juruuñ gu Paablo na pai'r Koriinto. Gatuuk ba' mi' dhir ba jii ja biiim gu Prisiila gio gu Akiila, dai na mit jax ja tabuimgi gui' nam ti jüigi'ndha' buiñor guch Xoi'kam. Pu jii mit ba' mu ja'k na pai' bhaan bipio' gu Siiria dibiiir, dai na mit jax bha tüitit bhaan gu ge' kanuub. Ba' biipi' dir nat chakui bha tis gu Paablo bhaan gu ge' kanuub, soosnapan xi jiiikak gu kuupa'n na ba' bhaan jix maati' ka' nat ba tu kuugalh gu pui' nat jax ja'k tu dai biipi' dir na pu tu duñia'.

¹⁹ Ba' na mit pai' dhuuk bhammi dir ba ai Eepeso, bhai' pix juugit oi mit gu Paablo gu Prisiila gio gu Akiila. Ba' ma jii gu Paablo mu ja'p nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, ba' mu ji øøk bhai' ji chu ja a'gi biiix nam ji'k mi'm jumpa'nda'.

²⁰ Ba' gui' tii soi' ba titda am na sap ji'k tanoolh pup mi' ka xi juruuñdhai ja bui, gu' ji na gu' cham jup aa'.

²¹ Dai nat ba jii jup xi ja tüidak:

—Gioñ ya ja'p jup ba jam paxiaraidha' jia no' moo aa'nda' git gu Dios.

Ba' daipu' xi ja tüidak bhai' dhir pu jii Eepeso, dai nat jax bha tis bhaan gu ge' kanuub.

²² Ba' nat pai' dhuuk mummi ba ai Sesa-reeya, mi' dhir jup ma jii bhammi ja'k Jerusaleen nat ba ja paxiaram gui' nam ti jüigi'ndha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' na bhammi xi oilhimik, bhai' dhir mu ja'k jup bhii na pai'r Antiokiya.

²³ Ba' mummi dir Antiokiya ji'kchi jurni'ñ ki'n mi' dhir giop ma jii gu Paablo bhammi dir ja'p na pai' bhaan bipio' gu Galaasia

dib̄ir gio ba' gui' na bhaan jup bipio' gu Priijia dib̄ir na ja guguuxdhim gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, na pui' ja titdaim nam sap gammiji ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

Gu Apoolos na Eepeso ji oirit ba tu a'gada' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook

²⁴ Ba' jano' bhammi dir ja'k jup ba ai na pai'r Eepeso maa'n gu Israel kam maa'nkam na pui' ti! Apoolos na mu ja'k kiokat Alijandriiya. Ba' dhi' dhi maa'nkam joidham jix bhai' xi buada' na pai' dhuuk xi chu a'gada', gio nax bhai'x mat ka' mi' na mit pai' tu ua'nak gui' nam bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios.

²⁵ Na mit gu'x bhai' tu mamtuxdhak na jax ja'k mi' pui' jümda' na jax jix aa' guch Gi'kora', pui' ku ba' joidham jix bhai' xi buada' na pai' dhuuk xi chu a'gada' na jax jir tu'm kam gu Jesuus, sia ku gu' daipu' kax mat ka' na jax jir jum duukam ka' na tu bopkonaimik gu Juan.

²⁶ Ba' bhai' ji chu a'ga gu Apoolos gux bhai'm kai'chdham ñi'ook mu ja'p nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam. Ba' na mit pai' dhuuk ba kai gu Prisiida gio gu Akiila, mu ja'p jamit dilhkob xi baidhak jix bhai' xi aagi'ñ na jax pik ja'k jir silhkam gu pui' na jax tu a'ga bhaankam gu Dios.

²⁷ Ba' na pai' dhuuk bhai' dhir bar jimdam gu Apoolos bhammi dir ja'k na pai' pui' ti ti! Akaaya, jix io'm xi guguux jamit gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, gio ba' maa'n u'uan jamit mui'p xi maa na sap ja makia' gu bhammi dir kam gui' nam pui'p ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' gu u'uan pui'm kai'chim nam sap pix jix bhai' tiida' gu Apoolos na pai' dhuuk bhammi dir ba aaya' ja bui. Ba' nat pai' dhuuk bhammi dir ba ai na pai'r Akaaya, jix io'm bhai' jim guguux jamit gui' nat ji'k pu b̄ipi' dir ja a'm ba ti ti gu Dios nam ti jü'ñdha' buiñor guch Xoi'kam,

²⁸ na gu' gu Apoolos bhai' pui' xi ja titda gu Israel kam ja'tkam ja kaixdhat b̄ix gu ja'tkam na sap cham tu'r pui' nam jax ja'k ilhi'ñ. Ba' cham bhaai' nam jax tiida', na gu' maaxik jir pui' na jax ja titda. Ba' bhaan tu ja a'gi'ñdha' mi' na mit pai' tu ua'nak gui' nam bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios na pui' ja titdada' na gu Jesuus jir di' guch Xoi'kam gui' na saak Dios pu'ñi bha jootsa' gatuuk.

19

Gu Paablo na Eepeso ja'k ba aaya'

¹ Ba' na bhammi dir ja'k ka oiri gu Apoolos na pai' pui' ti ti! Koriinto, gu Paablo b̄ix jukgam ji bh̄ik bhammi dir ja'k jup ba ai na pai'r Eepeso. Ba' bhai' ba ja ti ji'kchi gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam,

² ba' ja'pni bhai' ba ja tikka:

—¿Aapi'm jam a'm jum tajaa aa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' na pimit pai' dhuuk ti ji'ñ buiñor guch Xoi'kam?

Ba' gui'p kai'ch am:

—Aach pu cham maat jia nar tu'p tu'm da' gu tu'x Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', nach gu' cham pai' jaroi' pu chu'm k̄k̄k̄t na pu'ñi ja'k tuch a'gi'ñ.

³ Ba' gu Paablo xi ja tikka na mit sap jax ja'k jum bopko, jup ja titda:

—¿Gu' jax ja'k japimit gim bopkoñ jaaduñ?

Ba' gui'p kai'ch am:

—Dho pui' na jax ja'k tu bopkonaimik gu Juan.

⁴ Ba'p ja titda gu Paablo:

—Dho gu' gu Juan ja bopkonaimik dho gui' nam ji'k jix aa'nda' nam mi' pui' ba jümda' na jax jix aa' gu Dios, ku gu' pui' xi ja titdat ji nam sap ti jü'ñdha' buiñor gui' na jaroi' gatuuk bha jimda', na dhi' aagit jup kai'chdha' gu Jesuus.

⁵ Ba' gui' na mit pui' ji' ji k̄k̄k̄t gu Paablo na pu'ñi tu ja a'gi'ñ, giop mam bopko mit buiñor gu Ḡ'kam Jesuus.

⁶ Ba' nat pai' dhuuk bhai' xi ja daa gu Paablo, pu ja a'm jum tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', ba' jai' ñiñio'k ki'n bhai' ji chu a'ga mit. Mi' dhir ba' dai nam ba tu a'ga bhaankamu'n gu Dios, na gu' pui' ja'k ja jujurtu'n.

⁷ Ba' dhi' b̄ix nat ji'k ja a'm jum tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', aix am mambh̄ix daman gook gu chichio'ñ.

⁸ Mi' ba' pu oirida' gu Paablo, baik masaa'n dho moo mi' juruuf̄. Ba' gammiji ba ji jimia' mu ja'p nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam na pai' dhuuk jum a'jida' na cham tum juanda', ba' gammiji ba ji chu ja a'gidha' gu ja'tkam cham ji choo'nnit na pui' ja titdada' nam sap ba ti jü'ñdha' buiñor guch Xoi'kam na sap ba' pu'ñi ja'k gammiji ja a'm ba ti niidhidha' gu Dios.

⁹ Gu' ji na gu' jai' ni ji'x kum cham ti jügi'ñdha' gu dhi' pui', dai na mit bhai' pix giilhim ji ai'chux guch Xoi'kam gui' na ja'p ji buusan na jax gu xibkam gu bol, na jax aa' kum pu kai'ch na jax cham jir am ja kaixdhat gu mui' ja'tkam nam mi'p tu'ñi. Ba' gu Paablo mi' dhir ba jii ja bui xi ja baidhak dai gui' nam ji'k ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' maa'n kap xim taiñbuidhak gu ba'aak mi' na pai' tu ja mamtuxi'ñdha' gu ja'tkam maa'n gu maa'nkam na pui' ti! Tiraano, mi' ba' pu tu ja mamtuxi'ñdha' gammiji, dai na ji'x juugit pix gu tanoolh.

¹⁰ Gook oidha' juugit ba' tu ja mamtuxdhak, ba' b̄ix jup kai mit gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Gi'kora' gui' nam bha ja'p oi'ñka' na ji'x juugit bhaan bipio' gu Aasia dib̄ir, pui' na jax gu Israel kam ja'tkam gio gui' nam cham jir Israel kam.

¹¹ Ba' joidham jix kii'p jum duukam jix bhai' xi chu buada' gu Paablo, na gu' palhbui'ndha' gu Dios, na gu' bhaan ti niidhidha'.

¹² Sia ji gu' gu papñios ga'n gu Paablo gam jajannulhi'n nam ja u'tiki'ndhat ja a'm xi ja da'ñixi'n gux kako'kkam, pu duduar am. Ba' jai' na ja a'm jum tui'ngit gu cham kiki' i'ii'mda', pu bix ja a'm dir bubua mit.

¹³ Ba' jai' ji'kchi gu Israel kam ja'tkam bha ja'p jum oipoda' am nam pui' mai'p ja jootosda' gu cham kiki' i'ii'mda' na ja a'm jum tui'ngida' gu ja'tkam. Ba' ti ilhdhat am nam bhaankam gu Jesusu mai' xi ja jootsa' git gu cham kiki' i'ii'mda' na bhaan jum tui'dhi' maa'n gu maa'nkam. Ba' bhai' ji ja ñiok jamit, jum ja titda am:

—Aach ya' pu jam titda bhaankamu'n gu Jesusu, gui' na jaroi' Paablo bhaankam tu a'ga, na pim mu ja'k bubuakia' bhai' dñir bhaan dhi maa'nkam!

¹⁴ Ba' dhi' pu'ñi ja'k ja titdadat mai' ja jootosda' am gu cham kiki' i'ii'mda' gu xijum gook maamra'n maa'n gu Israel kam maa'nkam na pui' ti' Esseeba, gui' nar ja g'e'kam tuk ka' gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu ja'tkam mu ja'p na pai' tum daanda'.

¹⁵ Gu' ji na gu' maa'nnim nam mi' pui' ka titdatu' gu maa'nkam na bhaan jum tui'dhi' gu cham kii' i'ii'mda', jotmoda' mui' ji ñio, jum kai'ch:

—Jix maat iñ dho gu Jesusu, gio gu Paablo pui'ñ jum jix maat nar jaroi' dha'. ¿Gu' aapi'm jir jaroo da' ku pim ba' bha ja'k puñ chitda?

¹⁶ Ba' daipu' xi chi'ñik, pu mui' jimii gu maa'nkam na bhaan jum tui'dhi' gu cham kii' i'ii'mda'. Mi ja'p dho gu' nai' ji ja gibiimi na ji'x jix oo', pu bix dho gu' tu ja saasxi-chullh gu ja jajannulh. Pui'x dha'npak jamit pix ba jiboi'ññor giox kako'ktulhdhix kam.

¹⁷ Ba' na mit pui' ba ti kai' gu Israel kam ja'tkam gui' nam mi oi'ñka' Eepeso, giilhim jix chooto'n jamit, gio gui' nam cham jir Israel kam ba pui' ip. Ba' mui' kap pix ja'x pui' tum a'gada' bhaankam gu G'e'kam Jesusu.

¹⁸ Ba' jai' mui' gu ja'tkam gui' na mit ji'k ti ji'ññ buiñor guch Xo'i'kam mi aajidhat ja kaihdhat gu ja'tkam pui' ba titdada' am gu Paablo nam sap cham ka aa' nam pui' ja'k tu jimda' nam jix buam tu buimik bi'pi' dir.

¹⁹ Ba' jai' mui' gui' na mit bam mam-tuxdhak gu jiboi'ñ mi ja aichdhak ba ja mi'ññ jamit gu ja u'uan ja ni'ñichudat gu mui' ja'tkam, gui' na mit bhaan mi' ba tum mam-tuxdhak gu jiboi'ñ. Ba' nam xi chu ja'kilhi'ñ nat ji'k ka'm mi' ba ti mi' gu u'uan, jum jum duu gook oo'm daman mambhix miil gu bapañum tuumiñ jix chooto totbikdam.

²⁰ Ba' dhi' pu'ñi mui' kap pix ja'x pui' tum a'gada' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ

guch Gi'kora', gio ba' na bix aixim jix kii'p jum duukam jum tum buada' na ba' bhaan jix maati' ka' nar g'e'kam.

²¹ Ba' gatuuk pui' ba kai'ch gu Paablo na sap giop paxiarmira' bhammi dir ja'p na pai' bhaan bipio' gu Masedoonia dibñir, bhai' dñir sap ba' mu ja'k jum bhiiya' na pai' bhaan jum bipio' gu Akaaya dibñir. Mi' dñir sap ba' bhammi ja'k jum bhiiya' Jerusaleen, gio ba' moop kai'ch ip na sap bhammi na xi e'eji Jerusaleen bhai' dñir Rooma ja'k jum bhiiya'.

²² Ba' jai' bi'pi' gook mui' ba pup xi ja joot gui' nam oi'ñichu'nda' nam palhbuidhidha' tu na pix ki'n, nam sap bi'pi' bhammi dir ja'p ba' oipoda' na pai' bhaan bipio' gu Masedoonia dibñir. Ba' dhi' nat jaroi' mu ja joot, maa'n jir Timoteo, maa'n ba'r Erasto ip. Diilh ba' bhammi dir pup oiri gu Paablo na pai' bhaan bipio' gu Aasia dibñir, ji'kchi tanoolh bhai' xi juruun nat ba' moo ba jii.

Nam ba bhaaku' gu Eepeso oi'ñkam

²³ Ba' jano' bhai'p ji bhaak jamit gu ja'tkam gui' nam bhai' oi'ñka' Eepeso na mit bhaan ji chu a'gak guch Xo'i'kam,

²⁴ nat gu' maakam ja iatgi maa'n gu maa'nkam na pui' ti' Demetrio. Na gu' dhi' dhi maa'nkam jum tu buada' gu ilhich didios jix a'bhar totbikdam pu chuutu'm na jax gu g'e' ubii dios tugi'ñ na pui' ti' Artemiisa, gio nam pu'ñi chichio'p kir jum tuuttuda' gu ilhich didios. Ba' gui' nam ji'k palhbui'ndha' nam jum tu buada', jix dha'ram ja namki'ndha'.

²⁵ Ba' maa'nnim bix dhi' ji' nam ji'k palhbui'ndha', gio gu jai' nam pu chu'm ka'm jum tu janda', ba ja bai nam pu'ñi tu'ka' buiñor. Ba' na mit pai' dhuuk bix mi' ba ai, jum ja titda:

—Aapi'm jiñ jaaduñ, na pim jax bax maat bo jia na joidham jir am dhi' nach tu' bhaan tu juan.

²⁶ Gu' ji na gu' buam pix ba tum bua na pim jax ba ti ni'ññ, gio na buam pix ba tum kai'ch na pim jax ba t'e' k'e'e, na pui' kai'ch gui' na saak jir Paablo nam sap cham tu'r didios gui' nam pu'ñi ja'tkam jum ja bua gu didios. Ba' mui' ja'tkam ba ja iatgi pu'ñi ji ja titdaimik, gio gu' bix kap ip na ji'x bhaan bipio' gu Aasia dibñir, cham tu' dai ya' na pai'r Eepeso.

²⁷ Ba' dhi' pui' aañ jiñ bui cham jir am, nam gu' cham ka ja ni'ññidha' gu ja'tkam dhi' nach tu' bhaan tu juan, gio gu chiop mi' na pai' kiik guch ñaan Artemiisa, pui' dho cham jum ka ni'ññidha' am, nam gu' cham g'e'kam ka ilhii'ndha'. Ba' cham ya' ka tu daanda' am gui' nam ya' buiñor tu daan bix kap dir na ji'x juugit bhaan bipio' gu Aasia dibñir, gio ba' nai' ja'p bix kap dir na ji'x jir oi'ñga'n.

²⁸ Ba' na mit pu'ñi kai gui' na mi' pui' ja titda, giilhim bhaakuk pix jiiñak gi' mit, jup kai'ch am:

—jGu' dhi'r gē'kam ji dhich ñaan Artemiisa nar jich dios tuk bix nach ji'k jir ya' kam dhi Eepeso!

²⁹ Ba' mi' cham bhai' nam jax kam duñia' gu ja'tkam nam ji'k mi oi'ñka' na ji'x jir gē' ki-icham, nam gu' cham ka maat na jax pik ja'k jir silhkam. Ba' ba daa mit gu Gaayo gio gu Aristaarko, gui' nam maap jiiim gu Paablo, nam jir bhammi dir ja'k kam na bhaan bipio' gu Masedoonia dibiiir. Ja tiibiopak jamit gamai' pix tu' ja dooda na mit ba ja baidhak mu ja'k na pai' mi' pu tum a'gada'.

³⁰ Ba' gu Paablo mui' tiiir jimdam nax chu ja a'gi'ñmiram gu ja'tkam gui' nam jix bhaak, gu' ji nam gu' cham aa' gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam.

³¹ Gio ba' jai' nam ampik mi'p ka oipo gu bhahbai' kai'chdham tugi'ñ gu Paablo mui'p ba tu joot jamit nam sap pu tiida' na cham mu ja'k jimda'. Ba' dhi' bhammi dir ja'k jiiim am ja bui' gui' nam bix kap jir gē'gērkam ka' na ji'x bhaan bipio' gu Aasia dibiiir.

³² Ba' gu ja'tkam pix jiiñak biit am mi' ji jumpaxich na pai' tum a'gada'. Jai' maakam jup kai'ch am gio jai' maakam ip, nam gu' jai' mui' cham maat na mit jax kai'ñkam mi' jiiim jumpadak giilhim ba kai'ch gui' nam mi'x bhaak.

³³ Ba' jai' dhit gui' nam jix maat na jax jir jum duukam, ba aagi'ñ am gu Alijaanru. Ba' gu Israel kam ja'tkam mui' ji ñu'yasa mit mu ja'k nam pai'x bhaak gu ja'tkam, mi ja'p jamit ba' xi kii biipi' dir ja'k na sap ja a'mkam nokia' nam cham ja juanda'. Ba' gu Alijaanru nobii'ñ ki'n ja'p xi ja duiñ gui' nam mi' giilhim jix bhaak nam sap alhio ka xi kaaya' na jax tu ja a'gidha'.

³⁴ Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk ba maat na pui'p jir Israel kam maa'nkam, gio pix jiiñak jup gi' mit. Miikim pa' moo nam mi' pu jiiñak, jup kai'ch am:

—jGu' dhi'r gē'kam ji dhich ñaan Artemiisa nar jich dios tuk bix nach ji'k jir ya' kam dhi Eepeso!

³⁵ Ba' gu gē'kam gui' na tu u'uanda' gu mi' dhi gē' kiicham siamri dakoo ma ja soo'mchullh nam cham ñiokda' gui' nam mi' giilhim jix bhaak, jup ja titda ba:

—Jiiñ jaaduñ na pim jir ya' kam dhi Eepeso, jax dhuu nam moo bix jix maat gu ja'tkam nach aach ya' umua'ñdix nach ji'k jir ya' kam dhi gē' kiicham nach nuuka'nda' dhi chiop mi' na pai' kiik guch ñaan Artemiisa, na dhi'r di' gu jodaip duiñxim nat jix dhaam dir ya gi'.

³⁶ Ba' cham ji'xkat jaroi' jax dhooda', na gu'x bhai' nuukdhix. Ba' aai' pu jam titda

na pim cham ñiokda', cha'pim ja'p pix pu tu buada' na pim jax ilhii'ñdha'.

³⁷ Na gu' dhi ja'tkam na pimit ya' ja aich, cham pai' buam tu bua am jia mi' nach pai' tu chiopi', ni kum cham pai' giilhim jup a'ga guch dios tuk na jax cham jir am.

³⁸ No' gu' dhi Demetrio tu'x a'gam gu jaroi' buiñor gio dhi jai' nam maap tu juan, dho mi'ñi dho daraa am gu gē'gērkam gui' nam jaroi' ti silhka'n, nam ja bui' pui' xi chi'ya' gu tu' nam pui' ki'n jix bhaak, na ba'x maati' ka' na jaroi' silhkam tu a'gada'.

³⁹ Piam no'm gu' maakam jup jix chu a'gam, dhox bhai' pix jam dhop xi chu a'gai jia pai' na silhkam tu'm a'gada', cham tu' pai' na ja'p pix tum a'ga.

⁴⁰ Na gu' dhi' pui' na pim jax ja'k tu bua gu xib, dhi' cham jir am ji, na gu' cham bhaai'n ka' nach jax ja tiida' gux io'm gē'gērkam no' mit jax dhuuk maatik bhai' jich chikka gu dhi' pui' na pim jax kai'ñkam pui' tu bua. Dho gu' pui' dhoch chiida' am na aach jir jich kuiñcha ka' na chich diilh jix buam ji chu doodak gu tu' na cham jir am.

⁴¹ Ba' daipu' xi ja tiidak ba ja joot nam ba jimia' mi' dhir.

20

Gu Paablo na ba jimia' Masedoonia ja'k, mi' dhir ba' Greesia ja'k jup bhiiya'

¹ Ba' nat pai' dhuuk ampix ji chu juu nam tii pup mi' xix bhaakut gu ja'tkam, ba ja bai' gu Paablo gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam. Xi ja guguuxdhak ba', xi ja ñi'o'kdhak ba jii bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Masedoonia dibiiir.

² Ba' bix kap ai na ji'k kap bhaan bipio' gu Masedoonia dibiiir; ja guguuxdhidha' soi' ja titdaidhat gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam. Gatuuk ba' bhai' dhir mu ja'k jup bhii na pai'r Greesia.

³ Baik masaa'n ba' mu ja'k jup juruufñ, mi' dhir ba'p bar jimdam kat bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Siiria dibiiir. Alhi'ch pix ba aagit na moo bhai' ba tisdia' git bhaan gu gē' kanuub, gu' ji nat gu' pui'p ba ti kai nam o'bhagi'ñ gu Israel kam ja'tkam gu bhammi dir kam. Ba' pui' ja'k giisik gio pui' gamai' bhii bix dibiiir ta'm, gio bhai'p buusnichu' na pai' bhaan bipio' gu Masedoonia dibiiir.

⁴ Ba' jai'p ma oi mit gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, moo gu Soopatir gu Bereeya kam maraa'n gu Piuro, gio ba' gu Aristaarko ip, gio ba' moo gu Segundo ip gu Tesaloonika kam, gio ba' gu Gaayo ip gu Derbe kam, gio ba' moo gu Timoteo ip. Gio ba' moo gu Tiikiko ip, gio ba' moo gu Troopimo ip, ba' dhi gook jir bhammi dir ja'k kam am na pai' bhaan bipio' gu Aasia dibiiir.

⁵ Ba' b'ix dhi' ji' dhich jaaduñ b'ipi' gamai' xi jii mit, bhammi dir jam ba' bach ñiira na pai'r Troas.

⁶ Ba' aach gatuuk nat pai' dhuuk xi buus gu piasta jano' na pai' dhuuk jum kua'da' gu paan gakkdhi'ñchix kam na cham binka' gui' na ki'n jappukar, mi' dhir gamai'p ji jii chich na pai'r Piliipos bhaan gu g'e' kanuub. Bhammi dir jachich ba' ba ai jix chamaam tanoolh ki'n nam pai' oipo gu jai' na mit b'ipi' mu jii. Bhai' chich ba' juruun xijum gook tanoolh.

Gu Paablo na ba ja paxiarmira' gui' nam ti j'igi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam gu Troas oi'ñkam

⁷ Ba' nat kia'pix mui' ba jim bhii gu simaan, maap bach jumaap jachich nach ba tu jugia' gu paan ta'tak zich jaixdhai, ba' bhai' ji chu ja a'gi gu Paablo gui' nam ti j'igi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam. Ba' na gu' buimgidhak bar jimdam ka', mui' pu xi chu ja a'gi'ñchu' iraab tukaa' juugit.

⁸ Ba' mi' ba'k ch'ir nach pai'p tu'ii', jir t'e'kob, gio na mui' m'imichdhix gui' na ki'n jix chu maax.

⁹ Ba' moo maa'n bha ja'p jup daa gu bi-apma' na pai' dhir mu ja'p jix chu maax mi' dhir ba'k ch'ir, Eutiko tiigim. Ba' bhai' pui' ma koi na jax ka daa, na gu' pix cham jum t'imuim na tu a'ga gu Paablo. Ba' ja'xpix bhai' dhir ma ji gi, mijimmi ji dhuu bipta'n. Ba' na mit t'itnigik ti xi bamii', attiuro muukix, pu cham ji'x joiñ.

¹⁰ Ba' gu Paablo t'imnik daam dir xi bo'ik mi' xi koom gu biapma', jup ja titda ba' gui' nam ti j'igi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam:

—Cha'pim totdon ka'. Dua ji matgim dhi biapma'.

¹¹ Mi' dhir ba' gio mui'p ji chis gu Paablo bhammi ja'k daam dir, gio aach b'ix. Mi' dhir ba' dai nat ta'tak bach jaix gu paan, ma tu juu chich dho gu'. Gatuuk ba' gio bhai'p ji chu a'ga b'ix chukaa', nai' pu ji xia'. Mi' dhir ba' dai nat ba jii.

¹² Gio gu biapma' jix ki' mi' dhir jup ba baidhak jamit. Ba' giilhim joidham jix bhai'm taat am na mit pui' ji' ti' nat cham muu gu biapma', sia kut t'e'kob dir ji gi.

Gu Paablo na ba jimia' mi' dhir Troas mu ja'k na pai' pui' ti' Mileeto

¹³ Ba' aach b'ipi' gamai' xi jii bhaan gu g'e' kanuub, miji dir ja'p b'ix gakoollh jachich bhii b'ix suudai' dhaam. Bhammi dir jachich ba' ba ai na pai' jumaip jir g'e' kiicham ka' ju'ñdharan gu g'e' suudai' na pui' ti' ti' Aaso. Dai gu Paablo ba' cham jich oi, na gu' pui'x aa' na silh bhiiya' b'ix dib'ir ta'm.

¹⁴ Ba' na chich pai' dhuuk maap bach ñaanam mi' na pai'r Aaso, mi' dhir maap ba jii chich, dai na chich jax bha t'itis bhaan gu g'e' kanuub, gamai' pu bhii chich b'ix

suudai' dhaam. Bhammi dir jachich ba' ba ai na pai' ilhi'ch jir dib'ir na pui' ti' ti' Mileto.

¹⁵ Mi' dhir ba' gio gamai'p ji jii chich gu b'ix suudai' dhaam bhaan gu g'e' kanuub. Na bar buimgidhak nammii chich ba bubua amuub mi' dhir ja'p na pai' pui' ti' ti' Kiyo. Gu jumai buimgidhak ba' nammip ba ai chich na pai' jumai ilhi'ch jup jir dib'ir na pui' ti' ti' Saamos. Mi' dhir ba' na chich gio gamai'p ji jii, bhammi dir ja'k jup ba ai chich na pai' pui' ti' ti' Mileto.

¹⁶ Ba' dhi' pu'ni ja'k jich dhuu chich, na gu' cham aa' na mik bha ja'p oilhidha' gu Paablo na pai' bhaan bipio' gu Asia dib'ir. Pui' ba' cham xi paxiarmirak mu Eepeso ja bui gui' nam ti j'igi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam, na gu' jootom jix aimtu' bhammi Jerusaleen, na gu' bhammi ja'k jix buusaid-ham gu piasta bhaan Pentekostees ta'm.

Gu Paablo na ba tu ja a'gidha' gui' nam ja guguuxi'ndha' gui' nam ti j'igi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam gu Eepeso kam

¹⁷ Ba' nach pui bhammi dir ka oipo Mileeto, ba tu ja joochxi gu Paablo gui' nam ja guguuxi'ndha' gui' nam ti j'igi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam gu Eepeso kam.

¹⁸ Ba' na mit pai' dhuuk mi' ba ai, bhai' ji chu ja a'gi, jup ja titda:

—Dho gu' na pim jax bax maat jiañ jaaduñ na ñich jax ja'k tu jii aapi'm jam bui, sia gu pu jano' dir na ñich pai' dhuuk ya ja'p ai na pai' bhaan bipio' dhi Aasia dib'ir,

¹⁹ nañ gammiji tu jam a'gi'ndha' bo bhaankam gu Dios soi'ñ ilhdhat b'ix jiñ jur ki'n, gam nañ xi suakit na mit gu' giilhim bhai' ji bhaak jiñ bui gu Israel kam ja'tkam, nam ti ilhdhat nam puñ dhooda' git nam jax ti ilhdhat.

²⁰ Ku gu' cham tu' ji na ñich moo dhi' ki'n cham jup ka tu jam a'gidham, gu' ja'pji nañ mui' xi chu jam a'gi'ñchu' ji mi ja'p maaxik ja kaixdhat gu ja'tkam, gio mu ja'p jam k'ikia'am ba pui' ip, gu pui' na pim jax ja'k jum guguuxdhai mi' pui' j'imda' na ba'x bhai' tu jam jimda' gammiji.

²¹ Pui' na jax gu Israel kam ja'tkam, sia gui' nam cham jir Israel kam jañ pui' ja titdada' nam mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' gu Dios, gio nam ba ti j'igi'ndha' buiñor guch Xo'i'kam gui' nar G'e'kam na Jesusu ti'.

²² Ba' gu xib, Jerusaleen ja'k bhichu' iñ, na gu' pui' ja'k jiñ jurtu'n gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ li'mda'. Dai ji nañ gu' cham maat na tu'ñ dhu'nia' bhammi,

²³ na gu' nañ ji'k kap oilhidha' gu g'e'g'er kikcham, pui' ja'k jiñ jurtudidha' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ li'mda' na sap kam aajim nam pai' dhuuk jiñ dhaagii kañ kuupa' gio nam b'ix aixim jiñ chulhiñchuda'.

²⁴ Ku gu' dhi' cham jax bua ji sia mit puñ dhooda, gu' aañ nañ jix aa' ji nañ jix bhai'ñ chaatit mi' pui' duiñchu'nda' nañ ji'x juugit duaka' gu' pui' nat jax ja'k kai'ñkam jiñ a'm ti tii guch Xo'i'kam, nañ pu'ñi nai' tu a'gidha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios na jax joidham jix chu joi'gi'n.

²⁵ 'Ba' pu xib dir bax maat iñ na cham jaroi' maadit kañ chigia' aapi'm na ñich ji'k ba tu jam a'gi gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga na jax ja'k jir g'e'kam gu Dios.

²⁶ Ba' aañ cham tu' kar jiñ kuiñcha ka' sia kut jaroi' cham mi' pui' jii na jax jix aa' gu Dios,

²⁷ na ñich gu' aañ biix pui' ba tu jam a'gi na jax ja'k jix aa' na pim tui'ñgit mi' pui' jii'mda', ni ji'x kuñ cham iam xix ixchu.

²⁸ Ba' xib dir ja'p ja'k jam a'm jum aa' na pim mi' pui' xi jii'mdat nañ jax ba tu jam a'gi'ñ na pim jix bhai' xi ja guguuxdhat gui' nam pui'p ti jii'gi'ñ buiñor guch Xo'i'kam, nat gu' pu kai'ñkam jam a'm bam tajaa jia gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'. Ba' ja'p ji buusanda' pim na jax gu bipia'dam, na pim gu' ja guguuxi'ñdha' gui' na pim maap tu daan buiñor gu Dios nam ba' cham maakam pix ba jujurtika', nat gu' ba ja saba'llh gu i'ra'n ki'n guch Xo'i'kam nat jum jaax.

²⁹ Ba' aañ pu ba jam aagi'ñ nam gatuuk ka jai'chdhilhia' gui' nam ja'p ji bubuakia' na jax gu sisi' gux bhaa'mnagim nam jix ja ji'dilhkadam ka' gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam.

³⁰ Sia dho aapi'm na pim ji'k ti jii'gi'ñ buiñor guch Xo'i'kam jam bui dhir jai'chdhilhia' am gui' nam bhai' ji ja iatgidha' gu jai' nam pui'p ti jii'gi'ñdha', nam jax dhuix aa'nda' pix nam ji'k jup xi ja kaichgida'.

³¹ Moo pim siamri xi chi'ñchukak na ñich jax ja'k jam aa'ñdhak biix ji'ma'n jano' na ñich pai' dhuuk baik oidha' jam bui juruñdhak nañ tu jam a'gidhimik nabap tanoolh gio nabap tukaa', siañ jax xi suakit.

³² 'Ba' gu Dios pix jam a'm ti ni'ñdha'ñ jaaduñ na pim moo mi' pui' xi jii'mdat na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga na jax ja'k joidham jix chu joi'gi'n. Na gu' gui'x ai'chu'n jia na pu tu duña' na mui' xi jam kaapakada' gu jam i'ii'mda' bhaan na pim ba' gammiji mi' pui' jii'mda' na jax jix aa', na ba' pui'p jam makia' gui' nat tu' ba ja iimchuda gui' nat ji'k ja a'm ba ti tii.

³³ Ba' ja'pniñ ja'k jup xi jam tiidam jiñ jaaduñ na ñich cham jaroi' taanik gu tu' nañ a'm jum aa', nich chu' tuumiñ ni gu jajannull nañ ja ti'ya'.

³⁴ Gu' ja'pji na ñich diilh jiñ ñoonob ki'n tu juanak tu saba'llh gu tu' nañ a'm jum

aagaidha', na pim jax bax maat, sia gui' nam ji'k jiñ biim jii'mda' ba pui' ip.

³⁵ Gio aapi'm jañ biix pui'p tu jam a'gi'ñdha' na pim pu'ñi tu juanda' gio na pim siamri xi ja maakidhat gui' nam cham bia'ka' nam tu' ki'n tu saba'da', pui' pim xim aagit nat pin jax ti'ñk gu G'e'kam jich Xo'i'kam na saak jix io'm jix abhaaruix no'ñ pu'ñi tu' nañ pix ja maakim gu ja'tkam, cham pui' na jax no'm ja'kbui' kat tuñ maak.

³⁶ Ba' daipu' nat pu'ñi xi ja tiidak gu Paablo, mi ja'p o'lhia'n ki'n xi kikkok ma tu daani ja biim gui' nam ji'k mi' pu'ñi tu ja a'gi'ñ.

³⁷ Mi' dhir ba' biix mui' ji ai mit gu Paablo xi suañidhat gio na mit xi koomkik,

³⁸ na mit gu'x buam jim ilh na pui' ja titda nam cham pai' ka tigia'. Mi' dhir ba' na chich pai' dhuuk ba jii, jai' biix dappaam jup mach oi mit mummi juugit nam pai' gu'ngukda' gu g'e'g'er kaknub.

21

Gu Paablo na ba jimia' bhammi ja'k Jerusaleen

¹ Ba' na chich jax bha tiitis bhaan gu g'e' kanuub na mi ja'p se' suudai' jugii'ñ, pu silh bhii chich bhammi dir ja'k na pai' pui' ti tii' Kos. Kabuimuk ba' bhai' dhir mu ja'k jup bhii chich na pai' pui' ti tii' Roodas, mi' dhir ba' mu ja'k jup bhii chich na pai' pui' ti tii' Paatara.

² Ba' mi' Paatara ba tii chich na maa'n kia'pix mi' dhir bar jimdam gu g'e' kanuub na mi ja'p se' suudai' jugii'ñ na silh jim bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Piniisia dibii, ba' aach bhaan bhai' pu xi chiitis.

³ Ba' nammi pai' nach ba jiiim gu suudai' iraab, ba tii chich na mu ja'p pix alhi'ch jir dibii na pai' pui' ti tii' Chipre. Ba' aach ja'p gai dhir xi bhii, maa'n nach jiiimchu' bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Siiria dibii. Ba' silh mu ja'k bhii'chu' ich na pai' pui' ti tii' Tiuro, nam gu' mu ja'k ti tiipxidha' gu tu' nam bha tu bhiiñor bhaan gu g'e' kanuub.

⁴ Ba' na chich pai' dhuuk mi' ba ai, ba ja tii chich gui' nam pui'p ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, mi' chich ba' ja bui xi juruñdhak xijum gook tanoolh. Ba' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' pui' ja'k ba ja jujurtuda nam pu tiida' gu Paablo na cham mu ja'k jimda' bhammi Jerusaleen.

⁵ Ba' gatuuk na chich pai' dhuuk mi' dhir giop ba jii gu xijum gook jurni'ñ ki'n, jai' ji'x juugit jup mach oi mit guch jaaduñ biix sia dappaam gu ja bipna' gio gu ja maamar mi' juugit na pai'r ju'ñdharan gu g'e' suudai', mi' na pai' juugit jir g'e' kiicham ka'. Mi' dhir ba'

dai na chich mi ja'p jich o'lhia ki'n xi gu'kik ma tu daani.

⁶ Mi' dhir ba' pu jii chich, dai na chich jax xi ja ñio'kdhak guch jaaduñ na chich jax bha tütis bhaan gu gē' kanuub na mi ja'p sē' suudai' jugi'ñ. Gui' ba' mi' dhir ja'k jup ba suulh jamit mu ja'k ja kiikia'am.

⁷ Ba' mi' jii' dir na pai' pui' ti tii' Tiiru mu ja'k jup bhai chich silh na pai' pui' ti tii' Tolimaida. Ba' na chich pai' dhuuk mi' ba ai, mi'p ba ja tii chich ip jai' gui' nam pui'p ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, ba' mi'p xi juruunñhak jachich ja bui maa'n tanoolh.

⁸ Kabuimuk ba' mi' dhir giop ba jii chich, mu ja'k jachich jup bhai na pai' pui' ti tii' Sesareeya. Ba' na chich pai' dhuuk mummi ba ai, ma jii chich mu ja'k na pai' kioka' gu Piliip gui' na tu a'gada' gu ñio'ki'ñ gu Dios, na maadit jir di' gu xijum gook gui' nam ja palhbui'ñdha' gu noonbi'ñ guch Xo'i'kam. Ba' mi' buiñor xi chibiapuk jachich.

⁹ Ba' dhi' jii' na pui' tii' Piliip, tu maamar ka' maakob gu u'uub di' dñhdhim, ba' dhi' pui'p tu a'gada' am bhaankamu'n gu Dios.

¹⁰ Ba' jii'kchi jurni'ñ ki'n maa'n mummip ba ji buus gui' na bhaankam jup tu a'gada' gu Dios na pui' tii' Agaabo, na bhammi dir ja'k jim na pai' bhaan bipio' gu Judea dibii'r.

¹¹ Ba' na jax jim, bhai' ji dhaa gu bhiisparu'n gu Paablo, ba' ki'n xi buuprak gu diih noonbi'ñ gio gu tootna'n jup kai'ch ba':

—Gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' pui' ja'k jiñ jurtuda nam sap gu Israel kam ja'tkam pu'ñi buuphia' bhammi Jerusaleen gui' na jaroi'r bhiisparu'n dhi'ñi. Mi' dhir jam sap ba' ja chiñia' nam kuupa' gu jai' ja'tkam nam cham jir Israel kam ka'.

¹² Ba' aach na chich pu'ñi kai, bhai' tii soi' ji chi'n gu Paablo na git cham mu ja'k jimda' bhammi Jerusaleen, gio gu jai'ch jaaduñ gu mi' kam Sesareeya pui' tii soi'p titda am.

¹³ Gu' ji na gu' cham jich jügi'ñ gu Paablo, dai nat jup xich chiñdak pix:

—¿Jax ku pim ba' moo ja'p dhi' ki'n jup ba suan? Aañ ba' jai' pui'x buam jup ba tu tatda', gu' aañ matgim cham jax jiñ aa' ji sia ku mit jiñ buupra bhammi Jerusaleen. Ku gu' cham tu' ji dai no' mit jiñ buupra nañ ba' cham jax jiñ aa', gu' ja'ppi sia ji no' mit jiñ mua nañ cham jax jiñ aa', pix ji no' mit dhi' ki'n jiñ bhaamkidhak jiñ mua nañ mi' pui' duiñchu' na jax jix aa' gui' nar Gē'kam na Jesus tii'.

¹⁴ Ba' nat gu' cham jich kai nach jax tii pup titdaimik, aach ba'p kai'ch:

—Dho bak gu' pui' tu tui'ka' ku gi na jax jix aa' guch G^lkora'.

¹⁵ Ba' gatuuk dai na chich jax jix ki'ch dhuu, pu jii chich bhammi ja'k Jerusaleen.

¹⁶ Ba' jai' dhit jup mach oi mit guch jaaduñ gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam. Ba' nammi nat ba jur, mach baidhak jamit

nach tibiappu' mu ja'p na pai' kioka' maa'n guch jaduun na pui' tii' Nasoon. Ba' dhi' bijik dir ba ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, jir mu ja'k kam ka' na pai' alhi'ch jir dibii'r na pui' ti tii' Chipre.

Gu Paablo na ba paxiarmira' gu Santiago

¹⁷ Ba' na chich pai' dhuuk bhammi ba ai Jerusaleen, joidham jix bhai'm ilh jamit guch jaaduñ gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam.

¹⁸ Ba' buimgidhak na chich ba paxiaram mu ja'p na pai' kioka' gu Santiago, jai'p mach oi gu Paablo. Ba' ampik biix mi'p daraa am gui' nam ja guguuxi'ñdha' gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam.

¹⁹ Ba' gu Paablo xi ja ñio'kdhak ba ja aagi'ñ nat jax ja'k palhbui gu Dios nat jix kii'p jum duukam jup tu duu ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

²⁰ Ba' na mit pui' jii' kai, joidham jix bhai'm ilhdhak ma tu daani mit buiñor gu Dios. Mi' dhir ba' moop titda am gu Paablo:

—Dho gu'ch jaduun, nap jax bax maat jia na mit mui' ba ti jii'ñ buiñor guch Xo'i'kam gui' nam jir ya' kam dhi Israel, ba' nam gu' pui' ilhi'i'ñ na pui ja a'm jum aa' nam mi' pui' jii'mda' gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees na tu aagix ka'.

²¹ Gu' ji nam gu' ya' pui' ja titda na sap gui' nam jir ya' kam nam mu ja'p oi'dha' jai' kap na pai' jax cham jir Israel, nap sap aap pui' ja titdaidha' mu ja'p ji oilhidhat na cham kam aa' nam mi' pui' jii'mda' gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees na tu aagix ka', nam sap cham ka ja matgilhchudidha' gu ja maamar na ba' bhaan jix maati' ka' nam jir Israel kam ka'.

²² ¿Jax jap ba' xi ilhi'i'ñ gu dhi' pui'ch jaduun? Ja'p dho ji nam gu' pui' ba ti kaaya' gu ja'tkam na pich ya' ba ai.

²³ No' pich gi ja'pni ja'k tu duu nam kapbhai' ya' jai'ch maakob guch jaaduñ na mit ba tu dai buiñor gu Dios nam tu makgirxidha'.

²⁴ Dhi'p xi ja baidhai mu jimia' mu gē' chiop nap ba' ja biim mi' pui' xi chu kuugalhdha' na mit jax ja'k ba tu dai buiñor gu Dios. Ba' jano' na pai' dhuuk jum aaya' na pim pu'ñi ba tu kuugalhdha', aap ja a'mkam xi chu namkidha' na ba' mi' dhir ja'p ja'k bax bhaai'n ka' nam jiika' gu ja kuup nam ba'm tigia' gu ja'tkam nap tu' ka'm nii'ñ gu pui' na jax ja'k tu aagix, nam ba' bax mat ka' na cham tu'r pui' nam jax kai'ch aap jum bui.

²⁵ Ba' gui' nam jii'k kam jir ya' kam dhi Israel na mit pui'p ti jii'ñ buiñor guch Xo'i'kam, pui' ja'k mui' ba tu ja ua'ñxi chich nam cham ka tu kua'da' gu tu' na ja bui makgirxix ka' gup duiñxim didios, sia gu i'ii'r nam cham

kua'da' gam gu sasoi' gui' nam ja bhiikchudat ja koo'nda', gio ba' nam cham jai'x bhai' ka ja titdada' gu u'uub.

Gu Paablo nam ba dagia' gu ja'tkam na mi' ka oir'ida' gē' chiop

²⁶ Ba' gu Paablo pui' tiip tu buim nam jax titda gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Mui' ma jii xi ja baidhak gu maakob jich jaaduñ, buimgidhak ba' dai na mit pix pui' ja'k bhaan ji baapam nam ba tu kuugalhdhim gu pui' na mit jax ja'k tu dai buiñor gu Dios nam pu tu duña'. Mi' dhir ba' dai nat mu ba baa gu Paablo gē' chiop nat ba tu aagam nam pai' dhuuk tu makgixxidha' gu Dios biix ji'ma'n.

²⁷ Gu' ji na gu' jano' na pai' dhuuk bam aajidhat nam pai' dhuuk ba tu kuugalhdha' git gu pui' na mit jax ja'k tu dai buiñor gu Dios, ba tü mit gu Paablo na mi' oiri' na pai'r gē' chiop ji'kchi gu Israel kam ja'tkam gui' nam bhammi dir ja'p oi'ñka' na pai' jax bhaan bipio' gu Aasia dibiiir. Bhai' ji ja iatgi mit gu ja'tkam nam sap ba' bhai' ji bhaaku' buiñor gu Paablo,

²⁸ jup ja titda am gē' ki'n:

—Gor jich palhbui'ñ jich jaaduñ Israel kam kuch daagii tulhiñchuda' dhi maa'nkam na nai' jimdat ja iatgidhidha' guch ja'tkam tuk, na pui' ja titdaidha' na sap pur cham tu' gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees na tu aagix ka', gio sap ya' dhi gē' chiop sia pur cham tu'. Daman nat ya' ja baapai gu jai' ja'tkam nam cham jir ya' kam dhi Israel, sia ku gu'x io'm tiix chu xidhoo.

²⁹ Ba' dhi' gu Troopimo aagit jup kai'ch am, gui' nar bhammi dir ja'k kam Eepeso, nam gu' biipi' dir ka ni'i'ñ nam bha ja'p maap ka jim gu Paablo na pai' jax jir gē' kiicham, ba' ja'p jum aa' am nat mu baidhak gē' chiop.

³⁰ Ba' na mit pui' ji ja kēek gu ja'tkam, giilhim bhai' ji bhaak jamit, pix giilhim ba kai'ch am biix kap bhai' na ji'x juugit jir gē' kiicham. Ba' jai' dhit mu boopok bhai' pu ji dhaa mit gu Paablo, tiimirak jamit gamai' pu bhich mu ja'k na pai'r dirrap dir bhai' gu gē' chiop, ba' xi buusaidhak jotmoda' bhai' pu tu kukpa mit gu kiki'ñgob nam gu' giilhim jix bhaaktu'.

³¹ Ba' ja'p pik ba ji mu'aak jamit, gu' ji nat gu' moo ampik pui'p ba ti kai gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x gu Rooma kam nam giilhim jix bhaak gu ja'tkam biix kap na ji'x juugit jir gē' kiicham.

³² Ba' nat jax maap ja jumaap gu sandaarui'x chugi'ñ mu dai'bus. Ba' na mit ba tü gu ja'tkam na mui' ba milhchu' gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x gio gu jai' sandaarui'x chugi'ñ, mi' pui' pup tu'ii' am nam mi' ka gibchu' gu Paablo, cham ka juan am.

³³ Ba' gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x mui' xi kēk mia'n xi dhaagik gu Paablo xi ja chia gu sandaarui'x chugi'ñ nam buuphia' gook bapañum titropiñ ki'n. Mi' dhir ba' ba ja tikka gu ja'tkam nar jaroi' dha' gio nat tu' jax dhuu gu tu' nar jix buam jum duukam kum ba' mi' bax mu'aam.

³⁴ Gu' ji na gu' cham maatit ja kēk, nam gu' giilhim gē' ki'n bha jiiñak gio nam biix aixim kai'ch, jai' maakam jup kai'ch am gio jai' maakam ip. Ba' pui' ma tu chia nam bhika' gu Paablo mu ja'k nam pai' oi'ñka' gu sandaarui'x.

³⁵ Ba' na mit mu ba aich na pai' dhir mu tim tissa'n mi' na pai' dhir jax mui' ji chum bapki miji' nam pai' oi'ñka' gu sandaarui'x, tē'kob daagik ma bhik jamit gu Paablo nam ba' cham daagii mu'aa' gu ja'tkam gui' nam mi'x bhaak buiñor,

³⁶ nam gu' gatuuk dir giilhim mu boopo' jiiñkidhat, jup xi kai'chidhat am:

—iMu gor mu'aiñ dhi maa'nkam!

Gu Paablo na ba tu ja a'gidha' gu ja'tkam gui' nam jix bhaak ka' buiñor

³⁷ Ba' na mit kia'pix ba ji kuu gu Paablo mi' nam pai' oi'ñka' gu sandaarui'x, ba tikka gu ja gē'kam tuk gui' ji' gu sandaarui'x, jup titda:

—¿Cham jir am aa no' ñich alhio ka xi chum a'giñ jaduun'?

Ba' gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x jup kai'ch:

—¿Ja'p aa griago ñi'ook ki'n tu ñiok ap jiñ jaaduun'?

³⁸ ¿Dho bak gu' cham tu' aap jir di' ji jia gu Ejipto kam maa'nkam gui' nat maa'nnim mumm' ma ti jigialhchuda gampix jix chu gak kir ja biim maakob miil gu sandaarui'x nat ja kokda gu Rooma kam?

³⁹ Ba' gu Paablo jup kai'ch:

—Cham, aañ jir jumai ji matgim jiñ jaduun'. Jir ya' kam iñ dhi Israel, mu ja'k jañich maaxir na pai'r gē' kiicham na pai' pui' ti tü' Tarso gui' na bhaan bipio' gu Siliisia dibiiir. Ba' aañ ja'p ti xim tiidam jiñ jaduun' nap git alhioñ dho'ñcho' nañ ka xi chu ja a'gidha' dhi ja'tkam nam ya'x bhaak.

⁴⁰ Ba' gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x cham jax ji chi'ñik jup xi chia na tu ja a'gidha' gu ja'tkam. Ba' bhai' xi kikbok gu Paablo na pai' dhir mu tim tissa'n, ja'p xi ja duñ gu ja'tkam nobii'ñ ki'n nam sap cham ñiokda', ba' gui' pix cham jup ñio mit. Mi' dhir ba' dai nat bhai' ji chu ja a'gt ebreo ñi'ook ki'n, jup ja titda:

22

¹—Ea na pim alhio ka xiñ kaaya'ñ jaaduñ nañ jax jam tiida'.

² Ba'x i'o'm pix cham ñio mit gu ja'tkam na mit kai na ebreo ñi'ook ki'n tu ja a'gi'ñ. Ba' ja'pni mui' ji kai:

³ —Dho gu' aañ pui'p jir ya' kam dho dhi Israel jiñ jaaduñ, mu ja'k jañich maaxir na pai' pui' ti tü Tarso, ya' ja'k jañich ba' gi'ñir dhi Jerusalem. Ba' buiñor tuñ mamtuxd-hak jañich gu Gamalial, ba' tu maat jañich gu pui' na mit jax ja'k tu ua'nak gux i'o'm bijik dir kam guch bopxi kat. Pui' kuñ ba' aañ gammiji buiñor tu daanda' gu Dios ja'p na jax aapi'm jiñ jaaduñ na pim gammiji tu daanda'.

⁴ Ba' bi'pi' dir giilhim jix ja bhaamki'ñdha' iñ gui' nam ji'k pu'ñi ti jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam, gui' na ja'p ji buusan nar xibkam gu boi, ja da'ngit jañ ja kukpada' gu chichio'ñ gam u'uub.

⁵ Jix maat dho gu dhi' pui' gu ja g'e'kam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, sia gux a'aixkam jum aa'ndam jich jaaduñ, na mit gu' dhi' muñ joot mu Damaasko jiñ maakak maa'n gu u'uan nañ ja tü'ñchuda' guch jaaduñ gui' nam mummí oi'ñka' gu ya' dir ja'p kam Israel, na sap ba' dhi' ki'n jix bhaai'n ka' nañ ja da'ngüi bha ja u'ka' git guch jaaduñ gui' nam ji'k ti jügi'ñdha' buiñor gu Jesus Nasareet kam, nach ba' ya' Jerusalem ja aichdhai ja tulhiñchuda' git.

Gu Paablo na ba ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nat jax dhuuk ti jü'ñ buiñor guch Xo'i'kam

(Noo. 9:1-19; 26:12-18)

⁶ Gu' ji na gu' gammiji gu biix boi nañ mui' ka jim jix dhaam duuk, nañ kia'pix ba aajidhat mu Damaasko, ba tü ñich nat jiñ a'm biix xikoolh bhai' ba tum ton bhammi dir jix dhaam giilhim jix o'jo' ki'n.

⁷ Ba' aañ mi' pu ia nañ jax ka jimdat, ba' ba kai ñich nat bhai' ba tum ñio bhammi dir na pai' bha tum tanoor, jup tum kai'ch: "Aapi' Saul, ¿jax kup ba'ñ o'bhagi'ñchu?"

⁸ Ba' aañ xi chikka nar jaro'i' dha', ja'p jañ chitda: "¿Jir jaroop gi dha' aapi' G'e'kam?" Ba' gu'i'p kai'ch na bhammi dir bha tuñ a'gi'ñ: "Aa dho aañi' dhor di' gu Jesus Nasareet kam gui' nap jaro'i' o'bhagi'ñchu."

⁹ Ba' giilhim jix chotdon am gui' nañ ja biim jim, nam gu' biix jup nai'ñ na bha tum tanoor bhammi dir jix dhaam, dai nam cham k'e' gu jaro'i' na bha ñiok bhammi dir. Dai aañ diilh nañ ba' k'e'.

¹⁰ Ba' aañ giop xi chikka gui' na bhammi dir bha ñiok, ja'p jañ chitda: "¿Tu'p jix aa' nañ jax dhuñia' aapi' G'e'kam?" Ba' gu'i'p kai'ch: "Dho nap bamgi' giop ba jimda' dho mu ja'k nap pai' ja'k jim Damaasko. Mummim ba'm aagi'ñdha' nap tu' jax dhuñia' aañ jiñ a'mkam."

¹¹ Ba' nañ gu' cham ka ñia nat pui'ñ dhoda gui' na bhammi dir bha tanoordat, pui' mit jiñ ñobchik mañ baidhak mu ja'k Damaasko gui' nañ ja biim jim.

¹² Ba' maa'n mi'p kioka' guch jaduñ Ananiyas tügim nax i'o'm tu' ka'm nai'ñdha' gu Dios na mi' pui' jimda' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees na tu aagix ka', gio nam biix pix joidham jix kiigalhi'ñdha' gui' nam ji'k ya' dir ja'p Israel mummí ja'k oi'ñka' Damaasko.

¹³ Ba' dhi' ji' dhich jaduñ Ananiyas tügim mui' ma jii mu na mit pai'ñ chübiaptuda, jup jiñ chitda ba' mu ji e'ek: "Aapi'ñ jaduñ Saulo, bhañ joot guch Gi'kora' nap sap giop bax ñia ka' xib dir ja'p ja'k." Ba' mi' jotmoda' bhai' ji ñiata ñich nat jax puñ chü'ñ. Jix bhai' giop bax chu maax nañ nai' xi chi nai'ñ.

¹⁴ Mi' dhir ba' moo ja'pni ja'k bhai'p ji chuñ a'gi, jup jiñ chitda: "Jum a'm ba ti tü jiñ jaduñ gu ja Dios tuk guch bopxi kat nap sap ba'x i'o'm jix bhai' ba machia' na jax pik ja'k jix aa', gio nap ba' tigia' maaxik gui' na jaro'i'x i'o'm jir jix bhai'kam, gio nap ba' pu'ñi k'e'k'e' na bha tum a'gi'ñdha'.

¹⁵ Nap sap gu' aap ba'r di' ka' jia nap nai' tu ja a'gidha' gu ja'tkam na pich ji'k jax ba ti tü gio na pich jax ja'k ba ti kai.

¹⁶ Ba' gu xib jum aa' nap xim dikoo'ñdha' nap bam bakuanmira' mu ja'p pai' na jax suu'nka' gu suudai' soi'm ilhdhat buiñor guch Xo'i'kam na ba' uañchuda' gum ua'tulhdhara'."

Gu Paablo na ba ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nat jax dhuuk tu ja a'gi'ñmirak gux bhai'm kai'chdam ñio'ki'ñ gu Dios gui' nam cham jir Israel kam

¹⁷ Ba' na ñich pai' dhuuk gio ya'p ba ai dhi Jerusalem, mui' ma jii ñich mu g'e' chiop na ñich ba tu daañim. Ba' nañ mi' ka tu daan,

¹⁸ ba tü ñich gu G'e'kam jich Gi'kora' nat mi ja'p bam maax, jup jiñ chitda ba': "Ba jimia' ap ya' dir dhi Jerusalem, xib moo, nam gu' cham ji'xkat jum jügi'ñdha' sia kup tü ja aagi'ñ nañ jir tu'p tu'm da' aañ."

¹⁹ Ba' aañ bhai' tü soi' ji chü'ñ ja'p jañ chitda: "Ja'pji nam gu'x maat nañ aañ bi'pi' dir mu ja'p nai' ja da'ngit ka ja tulhiñchu'nda' gui' nam ji'k ti jügi'ñdha' aap jum bui, na jax aa' kuñ pui' ja gibdat ja ko'tulhi'ñdha'.

²⁰ Gio jano' na mit pai' dhuuk ma'yasimik mua gu Teeban, gui' nam a'mkam ka tu a'gat gu pui' nap jax ja'k jix aa', nam gu' biix jup jix maat nañ aañ jai' mi ja'p jup xi kiik nañ ja nuukxi'ñ gu daam dir kam ja tü'dhara' gui' na mit mi ja'p xi ja darsak na mit mi' ba ji mua. Jai' ja'xbui' pui'p xiñ chaat iñ na sap pik ba'r am nam mu'aa'."

²¹ Ba' maa'n na jax jiñ chitda gu Gê'kam jich Gi'kora', jup kai'ch: "Ja'ppi nap ba jimia', nañ gu' aañ jix aa' nap mik ja'k bhüya' ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam."

Gu Paablo nam ti bax gü'bim ka' gu sandaarui'x

²² Ba' ja'xbui' juugit pix kai mit gu Paablo nat tu ja a'gi, mi' dhir gu' gio pix jiiñak jup suulh jamit ji, jup kai'ch am:

—Mu gor mu'aiñ dhi maa'nkam, na gu' cham jir am gu pui' na jax kai'ch!

²³ Ba' pix miji dir ji kiksa am nam pui' kai'ch, gio nam mi ja'p nai' xi ja xiixkaim gu ja jajannulh, nam gu' giilhim jix bhaak, gio gu dibüir nam jax da'ngi nai' tē'kob xi buppa am.

²⁴ Ba' gux io'm ja gē'kam tuk gu sandaarui'x xi chu chia nam giop baidhika' gu Paablo mu ja'k nam pai' oi'ñka' gu sandaarui'x, gio sap nam xi gü'bia' na sap ba' tu aaga' nam jax kai'ñkam jix bhaamki'ñ gu ja'tkam.

²⁵ Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk ba buupra gu Paablo nam ba' moo ba gü'bia' git, ba tikka gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x, jup titda:

—¿Aagix aa na pim ja gibda' gui' nam ji'k jir ja'tkam tugi'ñ gu gē'kam Rooma kam, pui' na jax aañ nañ maadit jir di', gio no' pu'ñi chakui maati' no' ñich tu' jax dhuu gu tu' nar jix buam jum duukam ka' ba' gu' cham?

²⁶ Ba' nat pu'ñi kai gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x, xi miñ nat aa'ñdham gux io'm ja gē'kam tuk gu sandaarui'x, jup titda:

—¿Jax jap ba' ilhii'ñ gu maa'nkam na pich jich chia nach gü'bia'/? Maadit jir di' gu ja'tkam tugi'ñ gu gē'kam Rooma kam.

²⁷ Ba' nat jax pui' ti kai gux io'm ja gē'kam tuk gu sandaarui'x, mu dai'bus nat tikkam gu Paablo, jup titda:

—¿Jir silhkam aa nap aap maadit jir di' gu ja'tkam tugi'ñ gu gē'kam Rooma kam?

Ba' gu Paablo jup kai'ch:

—Jir pui' dho nap jax kai'ch jiiñ jaduufñ.

²⁸ Ba' gux io'm ja gē'kam tuk gu sandaarui'x jup titda:

—Aañ mui' tuumiñ tu namki nañ ba' maadit bar di' gu ja'tkam tugi'ñ gu gē'kam Rooma kam.

Ba' gu Paablo jup kai'ch:

—Ja'ppi aañ ilhi'chdham dir pur pu chu'm jii.

²⁹ Ba' pui' cham ka gü' mit gu Paablo, na mit gu' dai bax chooto'n na mit ba maat na maadit jir di' gu ja'tkam tugi'ñ gu gē'kam Rooma kam, sia ji gu' gux io'm ja gē'kam tuk gu sandaarui'x giilhim jix choo'n nat gan tu chia nam buuplhia' bapaiñum titropiñ ki'n.

Gu Paablo na ba tu ja a'gidha' gu ja gē'gē'kam tuk gu Israel kam ja'tkam nam ti bax iattulhdham ka'

³⁰ Ba' buimgidhak ba tu chia gux io'm ja gē'kam tuk gu sandaarui'x nam sap alhio ka xi dho'ñcho' gu Paablo na buupulh bapaiñum titropiñ ki'n. Mi' dhir ba' dai nat ba tu ja joochxi gu ja gē'gē'kam tuk gui' nam bhai' gē' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam gio ba' jai' gui' nam ja'ppix jir ja gē'gē'kam tuk ka', nax maachim nam jax kai'ñkam buiñor jix bhaak gu Paablo. Ba' na mit pai' dhuuk büix mi' bam jumaap mi' na pai' tum a'gada', ba tu chia nam mu baidhika' gu Paablo, mi ja'p ba' xi ja kiix ja saagi'ñ gui' nam mi' bax iattulhdham.

23

¹ Ba' gu Paablo bha ja'p nai' xi ja tüigik gu gē'gē'kam nam mui' mi' ba jumpax nam mi' bax iattulhdham, jup ja titda:

—Aañ gammiji mi' pui' jim jiñ jaaduñ na jax ja'k jix küi' ka'm niñ'ñ gu Dios.

² Ba' gu Ananiyas gux io'm ja gē'kam tuk gui' nam bhai' gē' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam, xi ja chia nam bha gü'bia' chiñ'ran gu Paablo gui' nam ji'k mi ja'p amuub jup tu'ii'.

³ Gu' ji na gu'p titda gu Paablo:

—Aap dho pui' ja'p jup ji buusnia' nam gü'bia' gu Dios, na gu'm tulhiiñchuda'. Ti'ñ nap gu' cham mi' pui' jim na jax jix aa' nap moo mi ja'p daakat bhai'p ba tu chian nam bhañ gü'bia' dhi ja'tkam jiñ chiñ am, sia ku gu' ti cham tu' pui' ja'k tu aagix, gio nap sap pik ba' ya' ba xi chuñ a'gidham na jax ja'k jir am nañ mi' pui' jimda' na jax ja'k tu aagix.

⁴ Ba' gu jai' gui' nam mi'p tu'ii' ip jup titda am gu Paablo:

—¿Jax ba' kup ba' pui' pik jup titda dhi' nat Dios gē'kam ki'n dai na ba' pu'ñix io'm jir ja gē'kam tuk ka' gui' nam bhai' gē' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam?

⁵ Ba' gu Paablo gio mui'p ji ñio, jup ja titda:

—Dho gu' aañ cham maatit jiñ jaaduñ no' moop jir di' gux io'm ja gē'kam tuk gui' nam bhai' gē' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam. Na gu' gu u'uan ta'm pui'm kai'ch jia gui' na mit bhaan mi chu ua'nak gui' nam bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios na sap pu'ñi cham jir am nañ giilhim titdada' gu jax chu'm gē'kam na ja silhka'nda' gu ja'tkam.

⁶ Mi' dhir ba' moo ja'pni ja'k bhai'p ji chu ja a'gi nat ba ja tiñ nam jai' dhit mi'p tu'ii' gui' nam pariseos jum tiiti'nda' gio ba' jai' gui' nam saduseos jup jum tiiti'nda', jup ja titda gē' ki'n:

—Aañ dho pui' maadit jup jir di'ñ jaaduñ gui' nam pariseos jum tiiti'. Ja bui maaxir jañich, ba' pui'p ti jügi'ñ iñ nam gio duduardat jup bapmi' gu koi'ñga'n. Pui' ku pim

ba' dhi' ki'n xiñ bhaamkidhat ya' ba xiñ iattulldham.

⁷ Ba' nat jax pu'ñi ja ti'i'n gu Paablo, ma tu a'ga mit gu pariseos jum tütgidam ja biim gu saduseos. Mi' dho gu' cham maa'n ñi'ook kap duuk am nam ti' pup xi chu a'gimik.

⁸ Nam gu' jai' maakam jup kai'ch, pui' na jax gu saduseos nam gu' pui' kai'chdha' nam sap cham tu' duuardat giop ka bapmi' gu koi'ñga'n, gio sap nam cham tu' jai'ch gui' nam jir noonbi'ñ gu Dios, ni jax chu'm ii'mda' dho sap moo ku mu pai' ka oirida'. Gu' ba' gu pariseos pui'p kai'chdha' am ip nam sap gu' giop duuardat jup bapmi' ji gu koi'ñga'n, gio sap gui' nam jir noonbi'ñ gu Dios nam jix jai'ch, sia gu jax ña pix chu'm ii'mda' sap na mu pai' oirida'.

⁹ Gê' ki'n dho gu' pix jiiñak biit am biix nam ji'k mi'p tu'ii' nam pu'ñi kai'ch, jai' nam pui' kai'ch na cham tu'r pui' na jax kai'ch gu Paablo, jai' ba' nam pui' kai'ch na silhkam jir pui' ji na jax kai'ch. Gio jai' mi' dhir ja'p na mit jax jup guguu gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios nam pui' ja'k jup tu' jimda' na jax gu pariseos, jai' bhai' bhaankam jup ji ñio mit gu Paablo, jup kai'ch am:

—Dho gu' maaxik cham tu' jax bua ji dhich jaduun' gu tu' nar jix buam jum duukam. Jax jach gi bia' nach jup tiida' no' gu' pui' ja'k aagi'ñ maadit gu nobii'ñ gu Dios na ba' pui' ja'k tu' jim, piam gu jax chu'm ii'mda'? Dho gu' cham jir am dho nach jax dhu moop ba ji soo'mchulhdha'.

¹⁰ Gu' ji na gu' jai' gui' nam cham ti' jii'gi'ñ gu dhi' pui' ja'k, giillhim cham ti' jijikgir am nam bhax bhaak. Ba' pui' too'nnik giop ka xi chu chia gu ja gê'kam tuk gu sandaarui'x nam giop ka xi kuupa' gu Paablo mu ja'p nam pai' oi'ñka' gu sandaarui'x nam sap ba' cham daagi' giiimii' ta'tak jup dooda'.

¹¹ Ba' moo jano' nat jax gamai' ji chuk, buiñor bam maax guch Xo'i'kam mi' na pai' kuup gu Paablo, ba'p titda:

—Aap moo cham jax jum aa'nda' Paablo, nam gu' cham ji'xkat jax jum dooda' sia kum jax ti' ilhii'ñ gui' nam xim bhaamki'ñ gu ya' kam dhi Jerusaleen. Na gu' kam aa' nap jiiñ a'mkam bhammi dir ja'k ka tu ja a'gi'ñmira' gu ja'tkam na pai'r Rooma ja'p na pich jax ja'k ba tu ja a'gi ya' dhi Jerusaleen.

Gu Israel kam ja'tkam nam maap jim jumpadai ba tu a'ga' nam jax ja'k dui mu'aa' git gu Paablo

¹² Ba' moo jano' buimgidhak nat jumai gamai'p ji chu maaxir, jai' dhit maap jim jumpadak ba tu a'ga mit gu Israel kam ja'tkam nam pui' kai'ch nam sap mu'aa' gu Paablo. Gio na mit pui' ti' nam sap cham tu' jugia' gio nam cham tu' i'ya', nam pai' dhuuk xi mu'ai sap nam ba' ba tu jugia'.

Piam sap no' mit gu' moo jax dhuukat cham jax dhooda, diilh dho sap ba' cham bhai' tu ja jimia'.

¹³ Ba' dhi' na mit ji'k pu'ñi ja'k maa'n ñi'ook jup duu, aix am gook oo'm damdir ji'kchi pup.

¹⁴ Gatuuk ba' na mit pu'ñi xi chu a'gak, dai na mit ba ja aa'ñdham gu ja gê'gêrkam tuk gui' nam bhai' gê' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam gio gui' nam ja'ppix jir ja gê'gêrkam tuk ka' gu Israel ja'tkam, jup ja titdaim am mu ji ê'êk:

—Aach pui' ba ti' nach cham tu' jugia' gio nach cham tu' i'ya', nach pai' dhuuk xi mu'ai gu Paablo nach ba' ba tu jugia'. Piam ku chich gu' moo cham jax dhooda, diilh dho ba' cham bhai' tuch jimia'.

¹⁵ Ba' gu xib ja'pni ja'k jix bhaai' na pim aapi'm mu jimia' ja biim gu jai' ja'ppix jich gê'gêrkam tuk na pim pu' tu'ñpu' gu ja gê'kam tuk gu sandaarui'x na kabuimuk bha jam bai'ñxidhika' gu Paablo, ja'p japim xi iatgidhai na pim jix bhai'x chikkam nat tu' ba' jax dhuu gu tu' nar jix buam jum duukam. Aach ba' dai nach gama ja'k pai' boi cha'm ba ti' nirda' biipi' dir nach ba' mi' pu mu'aa' na bhai' ka bai'ñchu'nda'.

¹⁶ Gu' ji na gu' moop ja kê' maa'n gu bi-apma' nar tatalhi'ñ gu Paablo, ba' jotmoda' xi mi' nat aa'ñdham mu na pai' kuup ja bui gu sandaarui'x.

¹⁷ Ba' gu Paablo nat pui' ji' kai, maadit ba tu joochxi gu sandaarui'x, ba' pui' ba titda nat pai' dhuuk mi' ba ai na sap mu baidhika' gu biapma' buiñor gu ja gê'kam tuk na sap ba'x xi'lhim tu a'gidha'.

¹⁸ Ba' gu sandaarui'x cham jax ji chi'iik mui'p ma baidhak gu biapma' mu ja'k na pai' daaka' gu ja gê'kam tuk, jup titda ba' mu ji ê'êk:

—Aañ ya' bai'ñchu' dhi biapma' nat bhañ joot gu Paablo gui' na mu kuup, na sap jix xi'lhim xi chum a'gidham.

¹⁹ Ba' gu ja gê'kam tuk gu sandaarui'x xi ñobchik mu ja'p xi baidhak gu biapma' na pai' cham jaro'i' xi ja kê'êk' nam jax kai'chdha', ba tikka ba', jup titda:

—Jax jap xiñ chiidam jiiñ jaduun'?

²⁰ Ba' gu biapma' mui' ji' ñio, jup titda:

—Dho gu' na fiich bham aa'ñdham dho na mit maa'n ñi'ook bap duu gu Israel kam ja'tkam nam sap pik ba' bha jimii pum tiida' nap kabuimuk mu ja bai'ñxidhika' gu Paablo nam sap pik ba'x bhai'x chikkam nat tu' ba' jax dhuu gu tu' nar jix buam jum duukam.

²¹ Ku gu' aap cham mi ja jii'gi'ñdha' ji no'm moo ya' pai' jii'mdat pui' bam titdaim, nam gu' pui' kai'ch jai' dhit gu ja ja'tkam tuk nam sap gook oo'm aixkam damdir ji'kchi pup mi' pai' ti nirda' boi cha'm jix ixchuixim, nam sap ba' mi' pu mu'aa' gu Paablo nap mui' ka bai'ñchu'nda', na mit gu' sap biipi'

dir pui' ja'k ba tii nam cham tu' jugia' gio nam cham tu' i'ya', nam pai' dhuuk xi mu'ai sap nam ba' ba tu jugia'. Piam sap no' mit gu' moo jax dhuukat cham jax dhooa, diilh dho sap ba' cham bhai' tu ja jimia'. Ba' gu xib dai aap pix nam ka xim kaim nap jax chi'ya'.

²² Ba' gu ja gɛ'kam tuk gu sandaarui'x pix cham jax jup tii. Mi' dhir ba' dai nat xi soo'mchulhdhak ba joot gu biapma' na sap diilh pix pui'x chu mat ka' gu pui' nat ji'k jax ba tu a'gi.

Gu sandaarui'x nam Sesareeya ja'k ba do'ñichopu' gu Paablo

²³ Gatuuk ba' dai nat gook ba ja bai gu sandaarui'x chugi'ñ, jup ja titda ba' na mit pai' dhuuk mi' ba ai nam sap xi ja chiñia' gu jai' sandaarui'x chugi'ñ nam jix kii' bam duñia' nam ba' ja'xpix gamai' ji jimia' na ji chukgia' nam do'ñichopu' gu Paablo mu ja'k na pai'r Sesareeya, ji'k gook jix cha'tmam oo'm sap nam jiidma' gui' nam aagix nam pui' ja tooton ki'n oipoda', gio ba' jai' baik oo'm daman mambhix aixkam ip sap gui' nam kakbai cha'm jup aagix nam oipoda', gio ba' gook jix cha'tmam oo'm ip sap gui' nam jup aagix nam dai laansas ja ua'dat jup oipoda'.

²⁴ Gio nat xi ja chia ip nam ja ulhña' gu kakbai na ba' maa'n bhaan jup jimda' gu Paablo, gio nap ja titda nam sap jix bhai' bai'ñchu' git mu aichulhdha' gux kai' Peeles.

²⁵ Damdir maa'n u'uan mui'p xi ja maa na ja'pnim kai'chim na mi chu ua'ñixchu'.

²⁶ "Aañi' nañ pui' tii' Klaudio Liisias ya' dir jañ mui' xi chum guguuxi'ñ bhaan dhi u'uan nap jax jum ilhii'ñ aapi'ñ jaduun' Peeles nap jir jix kai'.

²⁷ Mi' dhir jañ ba' moo ja'pni ja'k jup xim tiidam na mit gu Israel kam ja'tkam ya' daa dhi maa'nikam gio ba' na mit ja'p pik ba ji mu'aak, gu' ji na ñich gu' aañ mu dai'ñnik ma palhbui ja biim guñ sandaarui'x chuk, na ñich gu' pui' ba ti kai na dhi' maadit jir di' gu ja'tkam tugi'ñ gu gɛ'kam Rooma kam.

²⁸ Gatuuk jañich ba' tii ma baidhak mu nam pai' tu a'gada' jim jumpadat gu Israel kam ja'tkam gu tu' no'm bax a'gam, nañ gu' tiix maachim nam tu' ba' ki'n jix bhaamki'ñ.

²⁹ Ba' bhaan bhai' ji chu a'ga mit gu pui' na jax ja'k tu aagix nam tu jimda', gu' ja'p gu tu'x buam jum duukam gu' cham pai' aa' am ji na jax ja'k moor am nam ba' mu'aa', nich chu' palhup jup jum duukam dho moo na jax ja'k moor am ka' git na ba' mi' pai' pu'ñi ba kuupka' git.

³⁰ Gu' ji na ñich gu' ya' pui' ba ti kai na mit sap maa'n ñi'ook bap duu gu Israel kam ja'tkam nam pui' kai'ch nam mu'aa'. Ba' mu ja'k jañ mui' xi chu jootsa' nam mum bai'ñixdhika', gio ba' gui' nam jaroi'x

bhaamki'ñ bix pui'p ba ja tii'n jañich nam mummi jimii aap jum bui mi' pu ti'ya' nam jax ba' kai'ñkam pui'x bhaamki'ñ. Ja'pni daipu'."

³¹ Ba' gu sandaarui'x pui'p tu buim am na jax ja titda gu ja gɛ'kam tuk, ma baidhak jamit gu Paablo nat pai' dhuuk gamai' ji chuk mu ja'k na pai' Antiipatris ti tii'.

³² Kabuimuk ba' jai' mi' dhir ja'k ba suulh jamit gu sandaarui'x gui' nam pui' jiiim ja tooton ki'n, dai gui' nam kakbai cha'm jiiim jamit ba' pu oi gu Paablo mu ja'k Sesareeya.

³³ Ba' na mit pai' dhuuk mummi ba ai, mi' xi maa mit gu u'uan gux kai', gio gu Paablo mit bix mi ja'p jup xi kix.

³⁴ Ba' gux kai' xi jiñkuidhak gu u'uan bhai' ba tikka gu Paablo na sap jir pai' kam. Ba' nat ba maat nar mu ja'k kam na pai' Siliisia bhaan bipio' gu dibix,

³⁵ jup titda:

—Dho bak gu'r am ji nañ jum kaaya' nap jax ja'k xi buada' nap tu a'ga'da' no' mit ya' ba ai gui' nam pui' xim bhaamki'ñ.

Ba' daipu' xi chi'ñik ba tu chia nam kuupa' gu Paablo pu mi' pui' na pai' jax kio diilh, na pai' kiokat ip biipi' dir gu Eroodis kat.

24

Gu Paablo nam cham jax dhooa' gu Israel kam ja'tkam nam tii ba ji iattulhdha' buiñor gux kai' Peeles

¹ Ba' gu Ananiyas gui' nax io'm jir ja gɛ'kam tuk ka' gui' nam bhai' gɛ' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam, jix chamaam jurni'ñ ki'n mummi ba ji buus na pai'r gɛ' kiicham ka' Sesareeya ti tiigim ji ja baidhat ji'kchi gui' nam ja'ppix jir ja gɛ'gɛ'kam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam, damdir maa'n jup xi bai'ñchu' gui' nax matda' ka' na tu a'ga buiñor gu jax chu'm gɛ'kam, Tertulo tiigim. Ba' dhi' ji' dhi ja'tkam mu ba ai mit buiñor gui' na mi'r jix kai' Peeles tiigim nam mi' bax iattulhdham gu Paablo.

² Ba' xi chu joot gux kai' nam bai'ñpu' gu Paablo mu ja'p na pai' kuupka' nam sap ba' mi' ba tu a'ga' maap gui' na mit jaroi' mi' ba ai nam jix bhaamki'ñ. Ba' na mit pai' dhuuk mi' ba aich, mui' ji chu a'ga gu Tertulo, jup titda gux kai' Peeles:

—Taxchaab ba'ch jaduun', moo pik ja'p joidham jix jiiikgim jup tu'ii' ich ji. Taxchaab ip jum matda' na joidham bix aixim jix bhai' ji chu buusnichu' aach jich bui nach jir jum ja'tkam tuk.

³ Ba' bix dhi' pui' aach gammiji bhaan gɛ'kam ki'n jix bhai'ch chaat nap ba' moox mat ka' aapi'ch jaduun' Peeles.

⁴ Ba' na cham jix io'm ba ji mi'kidha' nach ya' tum a'gii'ñ, ka xich kaaya' ap nach ja'pni ja'k jum tiida':

⁵ Dho gu' dhi maa'nkam aach pui' nii'n ji na giilhim nai' jimdat ja kokhdichdham gu Israel kam ja'tkam, na ja iatgidhim na jax ja'k cham jir am. Dhi' dhor di' gui' nar ja gɛ'kam tuk gui' nam nasareenos jum tii'ti'.

⁶ Gio bhammi chiop na pai' tii giilhim jix chu xidhuu, nat cham tu' ka'm ti tii nat agree'n mu ja baapai gu jai' ja'tkam nam cham jir Israel kam. Ba' aach pu kai'nikam tii daa nach ba' pu tiidai tulhii'ichuda' git na cham tu' ka'm ti nii'n gu pui' na jax ja'k tu aagix aach jich bui.

⁷ Gu' ji nat gu' mu dai'niik jup jich baabui gu Klaudio Liisias gui' nar ja gɛ'kam tuk gu sandaarui'x. Pui' chich dho ba' cham jax dhooda,

⁸ na gu' pui'ch chitda nach sap ya' ja'k aap jum bui tu a'ga' gu dhi' pui' nach jax ba kai'ch. Jix maat dho no' pich bhai' xi chikka diilil nap ba' ba ti jügi'ndha' nach silhkam jup kai'ch gu dhi' pui' nach jax ba tum a'gi'n.

⁹ Ba' gui' nam mi ja'p jup daraa gu Israel kam ja'tkam biix pui'p xi kai'ch am na jax kai'ch gu Tertulo na mi' iattulhi'n gu Paablo.

¹⁰ Ba' gux kai' ja'p xi dui'n gu Paablo na sap mui' xi chu a'ga'. Ba' gui' mui'p ji chu a'ga, jup kai'ch:

—Dho gu' aai jix bhai'n chaatit ya' pui' xi chi'ya' dho nañ jax ja'k jup xiñ maat, nañ gu'x maat nap aap mui' oidha' ya' bar jix kai' na ji'x juugit bhaan bipio' dhi dibiiir.

¹¹ Dho gu' aai nat kai'pux mambhiix daman gook tanoolh ba jiruun na ñich bhammi ai Jerusaleen na ñich mu tu daa'nim bui'or gu Dios, kagit nap tikkada'n jaduun nar pui' nañ jax kai'ch.

¹² Ku gu' cham pai' jaro'i' bui'or ñiokbo ñich ji, ni miji irban dir gu gɛ' chiop kuñ cham pai' ja kokdhichu'n gu ja'tkam, ni mu ja'p pai' nam jax jum jumpadat tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, ni sia dho moo bhai' dhi gɛ' kiicham.

¹³ Ku gu' dhi' pui' nam jax kai'ch dhi ja'tkam ni ji'x ji iam kur pui', cham bia' am dho nam jax ti'ya'.

¹⁴ Na gu' aai dai jia nañ mi' pui' jim nat jax ja'k tu dai xib gu Dios gui' nam pui'p daanit gux io'm bijik dir kam jich bopxi kat, na gu' dai nax aa' nach jix bhai' mi' pui' jiidma' na jax ja'k jix kai' ka'm nii'n. Dhi' ba'r di' gu xibkam boi nam ja'p ilhii'n dhi' nam xiñ bhaamki'n nach diilil pix pu tu bua nach jax ilhii'n nach jik' maap jich dhaa'. Gu' matgim aai jix maat ji na jax ja'k tu aagix na mit tu ua'nak gui' nam bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, ba' mi' pui' tu daa'ñchu' iñ dho.

¹⁵ Ba' pu'ñip jix biiñak iñ aai bui'or gu Dios na jax dhi' am nam pui' ja'k jix biiñak nam gatuuk duduadii giop baapmi-gia' biix gu koi'nga'n, pui' na jax gui' nam

cham u'ua'tulhdhix ka' gio gui' nam jix u'ua'tulhdhix ka'.

¹⁶ Pui' kuñ ba' aai jiiñ dhikoo'ndhatu' nañ mi' pui' jim na jax ja'k jix kai' ka'm nii'n gu Dios gio gu ja'tkam ja bui.

¹⁷ 'Ba' mikkat ji'kchi oidha' ki'n nañ maakam ja'k xi oilhimik na pai' jax cham jir Israel, bhai' ma jii ñich ya' ja'k nañ jir pai' kam na ñich bha ja do'ñchidham gu tuumiñ gui' nam cham bia' nam tu' ki'n tu saba'da', gio na ñich bha tu makgirxidham gu Dios bhammi gɛ' chiop.

¹⁸ Ba' bhai' pui' ka' tu kuugalhdhim iñ na jax ja'k tu aagix bui'or gu Dios, bam aajidhat nañ pai' dhuuk pui' tu kuugalhdha' git, gu' ji na mit gu' jano' pik bhai'n chüigik gɛ' chiop bhai' puñ dhaa gu Israel kam ja'tkam gui' nam jir bhammi dir ja'k kam na pai' bhaan bipio' gu Aasia dibiiir, ku gu' tii cham pai' ja kokdhichu'n iñ ji gu ja'tkam.

¹⁹ Dho gu' gui' ji jia nam ya'ni bha jimii pu ti'ya' nam jax kai'nikam ba' pui' xiñ bhaamki'n.

²⁰ Piam kum gu' dhi' nam ya'p tu'ii', dho ya' pui' xi chi'ya' am no' mit mooñ chii nañ jix buam tu bua gu tu' nar jix buam jum duukam jano' nañ pai' dhuuk bhammi kap tu'ii' ja bui nam pai' tu a'gada'.

²¹ Ja'p jañich pix xi chii gɛ' ki'n jano' nañ pai' dhuuk bhammip tu'ii' ja bui: “Pu kai'nikam ya'ñ iattulhi'n japim nañ ti jügi'n nam gio duduadit jup bapmi' gu koi'nga'n.”

²² Ba' gux kai' Peeles mi' pui' cham ka ja kaim gui' nam mi' tii ka iattulhi'n gu Paablo, na gu' pui' pu tɛ' kɛ'kɛ' na bhaan tum a'ga guch Xo'i'kam gui' na pui' ji buusan nar xibkam boi. Ba'p ja titda:

—Moo chi jano' ba' na pai' dhuuk ya' aaya' gux io'm ja gɛ'kam tuk gu sandaarui'x na Liisias tii' nañ ba' jam aagi'ndha' na jax ja'k jir am ka' gu dhi' pui' na pim tu' bhaan tu a'ga.

²³ Ba' daipu' xi chi'iik gux kai' Peeles, ba chia gu sandaarui'x chugi'n na giop ka xi kuupmira' gu Paablo amuub mi' dhir ja'p, ku gu' sap cham tu' ji na moop buupulh ka' na ba'x bhaai'n ka' na ji'x mi ja'p jup xi oirida', gio nam cham ja juanda' gui' nam ji'k mi aajidhat jix chüigik ka'.

²⁴ Mi' dhir ba' gatuuk nat pu'ni ja'k xi chianik gu sandaarui'x chugi'n, ji'kchi jurni'n ki'n gio mi'p ba ai gux kai' Peeles na pai' tum a'gada', biix jup xi bai'ñchu' gu binga'n Drusiila tügim na pui'p jir Israel kam ka'. Mi' dhir ba' moo xi chu joot gux kai' Peeles nam bai'ñpu' gu Paablo. Ba' na mit pai' dhuuk mi' ba aich, bhai' ji chu ja a'gi na jax ja'k jix bhai' nam mi' pui' jiidmat jix biiñak ka' bui'or guch Xo'i'kam.

²⁵ Gatuuk ba' ja'pni ja'k bhai'p ji chu ja a'gi, na sap tu' cham jir am nam pu tu

buada', nam gammiji tu' ka'm ti nui'ndha' na ba' cham ja tulhiinchuda' gu Dios na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'nga'n. Ba' giilhim pux choo'nnit kai gux kai' Peeles, mi' pui' dho gu' cham ka kaim, dai nat ba soo'mchulh pix gu Paablo na ka tu a'ga, jup titda:

—Bax bhai' pix tu a'ga ap jiñ jaduun. Ba jimia' ap, gatuuk jañ ba' giop bam bai'ndha' nañ pai' dhuuk cham tu' jax buada'.

²⁶ Gu' na ja'p ti ihdhat ip ji gux kai' Peeles na git tu' tuumiñ ba aagi'ndha' gu Paablo na ba' ba do'ñcho' git, pui' ku ba' mi'mia'n ti bai'ndha' nam gook dit tu a'gada'.

²⁷ Gook oidha' dho gu' moop duu na maa'n na bai'ndha' na ji'x juugit jir jix kai' kat. Mi' dhir nat gu' bam pataasa, jumai ba' bhaankam mi' bar jix kai', Porsio Pesto tügim. Ba' gu Peeles, na gu'x aa' nam jix kiigalhi'ndha' gu Israel kam ja'tkam, pui' cham xi dho'ñchok gu Paablo. Diilh chi sap panaas jix maat na jax dhuñia' gui' na gatuuk mi' bar jix kai'.

25

Gu Paablo nam gio cham jax jup dooda' gu Israel kam ja'tkam nam ti iattulhi'ndha' buiñor gux kai' Pesto

¹ Ba' mi' ba ai gu Pesto na pai'r Sesareeya nam ba' mi'x kai' ki'n ba daasa'. Ba' gatuuk baik jurni'ñ ki'n mi' dhir ma jii bhammi ja'k Jerusaleen.

² Ba' nat pai' dhuuk bhammi ba ai, bhai' ji iattulh jamit gu Paablo gu ja gē'gē'kam tuk gui' nam bhai' gē' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam ja biim gui' nam ja'ppix jir ja gē'gē'kam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam,

³ nam pui' titda na sap tu chiñia' nam mu baidhika' bhammi Jerusaleen. Gu' ja'ppi nam ti ihdhat ji nam sap bhammi pai' boi cha'm mu'aa' git nam mui' ka bai'ñchu'nda'.

⁴ Gu' ji na gu' cham jup aa' gux kai' Pesto, dai nap ja titda pix na mi' pix kuupka' Sesareeya, na gu' sap cham xiim gio mu ja'k jup bhüya'.

⁵ Jup ja titda:

—Mummi ji nam muñ oidha' gu jam gē'gē'kam tuk nañ pai' dhuuk ya' dir gamai' ji jimia' mu ja'k Sesareeya. Ba' no' gu' moo silhkam pui'x buam tu dooda gu Paablo, dho gu' mi' dho ba' pui' xi kai'chdha' pim nat jax pui' tu dooda.

⁶ Ba' bhammi ka pup xi juruun gux kai' Pesto na pai'r Jerusaleen ji'k xijum baik tanoolh, gatuuk ba' dai nat ba jii mu ja'k Sesareeya. Ba' nat mu ji ēēk buimgidhak bhammi ba daibu atookor ta'm na pai' daaka' gu gē'kam, na pai' dhir jix bhaai' na daakat nai' tu ja a'gi'ndha' gu ja'tkam.

Mi' dhir ba' moo ba tu joot nam bai'ñpu' gu Paablo.

⁷ Ba' nat pai' dhuuk mi' ba ai gu Paablo, mui' xi ai mit jix io'm mia'n gu Israel kam ja'tkam gui' na mit Jerusaleen dir mu ai. Mi' ba' biix aixim bhai' ji iattulh jamit, panaas kum moox nui'ndham xi kai'ch gu tu' nat jax dhuu nar jix buam jum duukam. Gu' pix ja'p kai'ch am ji, nim maa'n ku iam jir pui', pu cham dho jax dhooda mit.

⁸ Ba' gu Paablo na jax jup xim maat mui'p ji chu a'ga, jup kai'ch:

—Aañ nañ jax pix jup ba kai'ch dho nañ cham pai' dhuuk tu'x buam jum duukam jax bua, ni nañ pai' dhuuk jax kai'ch na cham tu' kam aa' nach mi' pui' jiiimda' na jax chu aagix aach jich bui nach jir Israel kam ja'tkam, ni sia dho moo gu gē' chiop kuñ cham pai' dhuuk jax kai'ch na cham tu' bhai', ni buiñor gu gē'kam Rooma kam kuñ cham pai' dhuuk buam pix tu bua.

⁹ Ba' gux kai' Pesto nax aagit nam jix kiigalhi'ndha' gu Israel kam ja'tkam, xi chikka gu Paablo, jup titda:

—Ka'ch ji sap mu jimia' aa bhammi Jerusaleen nach ba' bhammi tu a'ga' gu dhi' pui' na pim tu' bhiaan tu a'ga?

¹⁰ Gu' ji na gu' gu Paablo jup titda pix:

—Dho gu' ya'p tu'ii' in ji na pai' juugit jir gē'kam gu Rooma kam na pai' pik jix io'm jum aa' na pim pu'ñi tuñ a'gidha'. Gio na gu' nap jax bax maat nañ aañ cham tu'x buam jum duukam jax ja buixi'ñ gu Israel kam ja'tkam.

¹¹ Gu' no'ñ gu' moo silhkam pui'x buam tu dooda' git gu tu' nar jix buam jum duukam, cham jañ dho jax kai'chit sia ku mit bañ mua, na gu' pui' ja'k pix bar am ka' git. Gu' ji nañ gu' cham tu' pui' tu bua nam jax jiñ iattulhi'ñ, cham bhai' dho ba' moo na jaro'i' mui'p bañ bai'ñchu'nda' ja bui. Gu' aañ bhammi dir ja'k ji nañ jix aa' nañ bhüya' buiñor gu gē'kam Rooma kam nach ba' maap tu a'ga' gui' nam jaro'i' iattulhi'ñ.

¹² Ba' gux kai' Pesto nat pu'ñi kai, xi ja tikkarak gui' nam aagi'ndha' na jax ja'k jir am ka' gu tu' no' jax jix dhuñiim. Mi' dhir ba' moo gio mi'p ji ēēk jup titda gu Paablo:

—Dho bak gu' bhammi dir ja'k bhüya' ap ku giñ jaduun buiñor gu gē'kam Rooma kam, nap gu' diilh pui' ba kai'ch.

Gu gē'kam Agriipa tügim na bax kaim ka' gu Paablo na jax ja'k tu a'gada'

¹³ Ba' gui' nar gē'kam ka' Agriipa tügim biima'n gu binga'n Berniis tügim mummi ba ai mit Sesareeya nam paxiartudim gux kai' Pesto.

¹⁴ Ba' na mit gu' mui' tanoolh mi' juruun, ba' gux kai' Pesto ba aagi'ñ gu gē'kam na jax ja'k tu'ii' buiñor gu Paablo, jup titda:

—Maa'n ya' kuup gu maa'nkam nat ya' pu cham xi do'ñchok gu Peeles gui' na bi'pi' dir ya'r jix kai' kat.

¹⁵ Ba' maa'nnim na ñich ma jii bhammi Jerusaleen, bhai' pui' bañ chitda am gu ja g'e'g'erkam tuk gui' nam bhai' g'e' chioip tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam gio gui' nam ja'ppix jir ja g'e'g'erkam tuk gu Israel kam ja'tkam nañ sap tu chiñia' nam mu'aa' gu Paablo.

¹⁶ Gu' ji nañ gu' aañ jup ja titda nach cham tu' pui' ja'k tu jim aach nach ji'k jir ja'tkam tugi'ñ gu g'e'kam Rooma kam nach moop ba ji mu'aa' gu jaroi' no' mit pu'ñi chakui tu a'ga gu jaroi' bi'ma'n nam xim bhahbaaku'i'ñdha' na ba'x maati' ka' na jax ja'k jix chu buusnia'.

¹⁷ Ba' moo jano' na mit pai' dhuuk ya' ai, pu buimgidhak ba tu chia chich nam bha baidha' gu Paablo mi' na pai' tum a'gada' nam ba' mi' tu a'ga' maap.

¹⁸ Ku gu' na mit pai' dhuuk bhai' ji chu a'ga, cham tu' pui' ja'k ji chii mit ji nañ aañ jax ja'k ilhi'i'ñ nam ti'ya' git, nim maa'n dho moo ku mit bhaan tu a'ga gu tu' nar jix buam jum duukam.

¹⁹ Dai nam jax ja'k tu jim diilh jamit pix bhaan bhai' ji chu a'ga na sap cham mi' pui' jim gu Paablo, gio sap na pui' kai'ch nat giop dua gu jaroi' na pui' ti' Jesuu na mit ti mua.

²⁰ Gu' ba' aañ nañ gu' cham maat na jax ja'k jir am gu dhi' pui' nam jax kai'ch, aañ xi chikka gu Paablo no' moox bhai' nach mu jimia' bhammi Jerusaleen nañ ba' bhammi ja kaaya' gu dhi' pui' nam jax kai'ch.

²¹ Gu' ji na gu'p kai'ch na sap bhammi dir ja'k bui'ñor gu g'e'kam Rooma kam jix aa' nam maap tu a'ga' gui' nam jaroi'x bhaamki'ñ. Ba' aañ ya' pix ka xi chu chia nam kuupka' nañ ba' mi' dhir gatuuk mui' ba tu jootsa' nam mu baidhika' pai' na duuk jir am ka'.

²² Ba' nat pai' dhuuk tiimu na pui' xi chu a'gimik gux kai' Pesto, mui' ji ñio gu Agriipa, jup titda:

—Aañ dho pui'p jix kaim gu jaduun nap jaroi' aa' na jax ba' ja'k moo xi bua na tu a'gada'.

Ba' gu Pesto gio mui'p ji ñio, jup titda:

—Jir am dho jia nach kabuimuk kaipu'. Kagit na jax xi buada' nap kaaya'.

²³ Ba' na bar buimgidhak, mui' ma jii gu Agriipa bi'ma'n gu binga'n Berniis na mit ba kaim gu Paablo na jax ja'k xi buada' na tu a'ga' mi' na pai' jax ba tum a'gada'. Dai na mit jai' xi chim ti'i'dhak gu jajannullh gui' nam jax chu'm g'e'g'erkam ja ti'ka' na sap ba'x maati' ka' nam jir g'e'g'erkam. Mi' dhir ba' dai na mit mui' ba baap mi' na pai' tum a'gada' ja biim gu ja g'e'g'erkam tuk gu sandaarui'x gio gui' nam ji'k jir a'aixkam mi' dhi g'e'

kiicham. Mi' dhir ba' xi chu joot gux kai' Pesto nam bai'ñpu' gu Paablo.

²⁴ Ba' na mit pai' dhuuk mi' ba aich, mui' ji chu a'ga gux kai' Pesto, jup kai'ch:

—Dho ya' dho hap tu'ii' dhich jaduun nap saak jix kaim aapi'ñ jaduun Agriipa gio aapi'm na pim ji'k ya'p tu'ii'. Ba' dhi' gu Israel kam ja'tkam maa'n nam ya' iattulhi'ñ aañ jiñ bui, sia bhammi Jerusaleen na ñich mu jimik maa'nnim pu'ñip jiñ chitda am, gio na pix cham ji'x iikix nam bhañ chian nañ sap tu chiñia' nam mu'aa'.

²⁵ Gu' ji na gu' aañ nañ pui' xiñ aa', panaas cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam na jax ja'k moox bhaigit nañ tu chiñia' nam mu'aa'. Gu' ji nat gu' diilh pui' ja'k jup ti' na sap bui'ñor ja'k gu g'e'kam Rooma kam maap tu a'ga' am gui' nam jaroi'x bhaamki'ñ, ba' mui' tiip jix chu jootsam ka' iñ nam mu baidhika'.

²⁶ Gu' ji na gu' cham bhai' nañ jax ja'k mui' xi chu ua'ñixidha' gu g'e'kam Rooma kam, nañ gu' cham maat nat tu' jax dhuu dhich jaduun Paablo. Ba' aañ pu kai'ñkam bha jam bai'ñxi xib aapi'm na pim ji'k ya'p tu'ii' gio aap g'e'kam jiñ jaduun Agriipa, na pim ba' kaaya' na jax ja'k tu a'ga' na ba' gu' aañ jup jix bhaai'n ka' nañ jax ja'k mu tu ua'ñixidha' gu g'e'kam Rooma kam.

²⁷ Ja'p dho ji na gu' cham jir am aañ jiñ bui nañ moo ja'p pix mui'p ba tu jootsa' gu jaroi' nam mu baidhika' no' ñich cham biix mu tu joot gu u'uana na pui'm kai'chidha' nat tu' jax dhuu.

26

Gu Agriipa gui' nar g'e'kam ka' na ba kaaya' gu Paablo na pui' kai'chidha' na ti' cham tu' jax buada' gu tu' nar jix buam jum duukam

¹ Ba' gu Agriipa xi chia gu Paablo na mui' xi chu a'ga', jup titda: —Eap xi chu a'gañ jaduun nap jax ja'k ilhi'i'ñ.

Ba' gu Paablo nobii'ñ ki'n ja'p xi ja duiñ gu ja'tkam nam sap cham ñio'kda', ba' mui' ji chu a'ga, jup kai'ch:

² —Moox bhai'ñ chaat iñ na ñich ya' ba ji chu a'ga aap jum bui g'e'kam jiñ jaduun Agriipa, nañ gu'x maat nañ aap jum buiñ palhbuidha' gu dhi' pui' nam jax ja'k jiñ iattulhi'ñ gu Israel kam ja'tkam.

³ Nap gu' aap jix bhai'x maat jiañ jaduun gu dhi' pui' nach ji'k jax ja'k tu jim aach nach jir Israel kam ja'tkam gio nach jax ja'k tu a'gada' gu tu' no'ch bax a'gak. Ba' gu xib aañ pum titda nap jix bhai' ka xiñ kaaya' git no'p moo pui'p ilhi'i'ñdha' git nañ jax jum tiida'.

Gu Paablo na ba tu aa'nda' na jax ja'k tu jimdat bi'pi' dir na chakui ti'ji'ñdhat bui'ñor guch.Xoi'kam

4 'Biīx jam dhox maat gu Israel kam ja'tkam nañ jax ja'k tu jimdat jano' nañ pai' dhuuk ja bui kiokat bhammi Jerusaleen, sia gu pu ilhi'chdham dir.

5 Pui'p jix maat am dho nañ gammiji pui' ja'k tu jimda' na jax gui' nam pariseos jum tii'ti', gui' nam tu' ka'm nii'n̄ biīx na ji'k jax ja'k tu aagix. Jum aagi'ñdha' am dho no'm moo pui'p ilhi'i'ñdha' git nam bha jimii ya' pum tii'da'.

6 Ba' gu xib dhi' ki'n pix ya'n̄ chulhiin̄chu'n am nañ mi' pui' tu daa'ñchu' gu pui' nat jax ja'k tu ja daaxdhak gu Dios gu bijik dir kam jich bopxi kat na gatuuk pu tu duñia'.

7 Ba' aach nach ji'k jir bopxi'n̄ gu mambhiīx gook maamra'n̄ gu Jakob, ti niir ich na pai' dhuuk pui' ji chu buusnia' gu dhi' pui' nat jax ja'k tu ja daaxdhak, pui' kuch ba' aach gammiji tu daanda' buiñor gu Dios nabap tanoolh gio nabap tukaa'. Ba' gu xib dhi' ji' ki'n pix ya'n̄ iattulhi'n̄ am gu Israel kam ja'tkam, nap ba' moox mat ka'ñ jaduun̄,

8 nam gu' cham ti jügi'n̄ jia na gu Dios jir gè'kam, nax ai'chu'n na pu tu duñia' nam gio duaduaiip baapmiglia' gu koi'ñga'n.

Gu Paablo na pui' ba ti'ya' na giilhim ja tulhiin̄chudimik gui' nat jügi'ñdha' buiñor guch Xo'i'kam

9 'Aañ dho biīpi' dir nañ chakui ti jii'ñdhat buiñor gu Jesusu Nasareet kam, pui'n̄ aa'nda' iñ nañ biīx aixim tu dooda' na jax ja'k dui cham jaroi' bhaan ka titii'ñchuka' git buiñor.

10 Pui' ñich dho gu' tu dooda' maa'nnim bhammi Jerusaleen ki'n gu u'uan na mit jiiñ maa gu ja gè'gèrkam tuk gui' nam bhai' gè' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam. Mui' ñich dho gu' ja da'ngik ja kuu nam ji'k ti jügi'ñdha' buiñor gu Jesusu, gio ba' nam pai' dhuuk ba ji ja kooda', aañ jai' biīx pui'p xiñ aa'nda' nar am gu pui' nam jax ja buada'.

11 Gio ba' nañ gammiji ja gibdat ja chianda' nam pu ti'ya' nam cham tu' ka ti jügi'ñdha' buiñor gu Jesusu. Biīx kap jañich dho gu' pui' ja dooda nam ji'k kap jum jumpadat tu daanda', sia gui' nam mu ja'p oi'dha'ka' jai' kap na pai' jax cham jir Israel.

Gu Paablo na gio pui'p ba ti'ya' nat jax dhuuk ti jii'ñ buiñor guch Xo'i'kam
(Noo. 9:1-19; 22:6-16)

12 'Ba' dhi' dhi' pix ki'n jañ mui'p ka jim mu ja'k Damaasko ji ua'dat gu u'uan gui' na mit jiiñ maakak muñ joot gu ja gè'gèrkam tuk gui' nam bhai' gè' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam.

13 Gu' ji na gu'x dhaam duuk nañ gamai' ka jim gu biīx boi ja biiim gui' nam jiiñ oi'ñchu', ba ti ñich nat biīx xikoolh jich a'm bhai' ba tum ton bhammi dir jix dhaam

giilhim jix io'm jix o'jo' ki'n, cham tu' pui' na jax jix o'jo' gu tanoolh.

14 Ba' aach mi' pu ia'ri biīx nach ji'k mui' ka jiiimdat, ba' ba kai ñich nat bhai' ba tum ñio bhammi dir na pai' bha tum tanoor, jup jiiñ chitda gu ebreo ñi'ook ki'n: "Aapi' Saulo, ¿jax kup ba'ñ o'bhagi'ñchu'? Jum ko'ktulhi'n̄ ap dho aap diilh, na gu' ja'p ji buusan nap joi' cha'm ti kiiyas."

15 Ba' aañ xi chikka, ja'p jañ chitda: "¿Jir jaroop gi dha' aapi' Gè'kam?" Ba' gui' na bhammi dir bha ñiok jup jiiñ chitda: "Dho aañi' dhor di' gu Jesusu Nasareet kam gui' nap jaroi' o'bhagi'ñ."

16 Ba' gu xib bamgiip xi kikbo', na ñich gu' pu kai'ñkam jum a'm ba ti tii nap tu a'ga' gu dhi' pui' na pich jax bañ chiü gu xib, sia nañ jax jum aagi'ñdha' gatuuk.

17 Gio nañ aañ pix pui' tu duñia' nam cham jax jum dooda' gu Israel kam ja'tkam, sia gui' nam cham jir Israel kam nañ jaroi' ja buim jootsa'.

18 Ba' dhi' ja'p kai'ñkam jañ mum jootsa' nap ja aagi'ñdha' nam ba' ba machia' nam jax ja'k mi' pui' jimia' nam ba' cham jix chu turgam kir ka oipoda', nam ba' cham ka kaichgida' gu ja'ook. Gu' ja'pji nam mi' pui' ba jimia' ji na jax jix aa' gu Dios, gio nam ba' ba ti jii'ñdha' aañ jiiñ bui. Dhi' pu'ñi ja'k duuk ba' ba uañchudhix ka' gu ja ua'tulhdhara', gio na ba' ja a'm bi'ya' gui' nat tu' ba ja iimchuda gui' na ji'k ja a'm ba ti niidhim gu Dios."

Gu Paablo na pui' ba ti'ya' nat pui' tu duu nat jax ja'k ti tii gio nat jax ja'k kai guch Xo'i'kam

19 'Ba' aañ pui' tu duu dho na ñich jax ja'k ti tiiix dhaam gio na ñich jax ja'k kai gui' nat bha tuñ a'gi,

20 na ñich bhai' pu ji chu ja a'gi gux bhai'm kai'chdham ñi'ook gui' nam mummy oi'dha'ka' Damaasko. Mi' dhir ba' bhammi ja'k Jerusaleen jañich bhai'p ji chu ja a'gi, mi' dhir ba' biīx kap na ji'x jir Judea. Sia gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam jañ pui' ja titdaim nam cham kam ua'tulhi'ñdha', dai nam mi' pui' ba jimia' pix na jax jix aa' gu Dios, gio ba' nañ pui' ja titdaidha' nam jir jix bhabhai'kam ka' na ba' bhaan jix maati' ka' nam tu' silhkam cham tu' pui' ja'k ka tu jim na jax biīpi' dir.

21 Ba' dhi' ji' ki'n pix jiiñ dhaa mit gu Israel kam ja'tkam na mit bhammi jiiñ chiigik gè' chiop, gio ba' na mit tii ilhdhak nam mooñ mu'aa' git, gu' ji nat gu' cham pui' ji chu buus.

22 Ku gu' aañ maa'n ji nañ jax mi' pui' tu daa'ñchu' nañ tu ja a'gi'ñchu' gu ja'tkam gam a'aalh sia gè'gèr, na gu' gu Dios jiiñ palhbui'ñchu'. Gammijiñ pui' tu ja a'gi'ñdha' na mit jax ja'k tu ua'nak gui' nam bijik

bhaankam tu a'gimik gu Dios gio gu pui' nat jax ja'k jup tu ua'nak gu Moisees na jax ja'k ji chu buusnia' gatuuk,

²³ na saak pu'ñi gatuuk ya' aaya' guch Xoi'kam nam ba' mu'aa', ku gu' sap gatuuk na xi muuki, dhi' pik jir biip!' kam ka' ji na giop bangia' duadii mi' dhir koi'ñga'n tir. Mi' dhir ba' ja'p ji buusnia' na ja bi'ñxidha' gu Israel kam ja'tkam na ba ja aagi'ñdha' na jax ja'k duuji uañchuda' gu Dios gu ja ua'tulhdhara', sia gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

Gu Paablo na ti bax aa'nda' na git gu Agriipa cham jax ji ch'i ba ti jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam

²⁴ Ba' nat pai' dhuuk ba tiimu gu Paablo na pu'ñi xi chu a'gimik na jax ja'k jup xim maat, gē' ki'n jiiñkit mui' ji ñio gux kai' Pesto, jup kai'ch:

—Jat ap dho Paablo! Gu' na pich giilhim xi' pik ba tum mamtux cham aagix kam. Gu' ba' ampix pui' bax ñaanbi' ap, pui' kup ba' jax ñap pix ba kai'ch.

²⁵ Ba' gu Paablo jup titda:

—Ja'pji cham tu' ji nañ jix ñaanbigit jup kai'ch jiiñ jaduun Pesto, gu' ja'pji silhkam ji nañ ya' tu a'ga na jax ja'k jir pui'.

²⁶ Mi'ñi dho daa dhiñ jaduun Agriipa na pui'p jix chu maat gu dhi' pui' nañ jax ba kai'ch. Pui' kuñ ba' aañ kaixdhat ya' pui' xi kai'ch, nam gu' bix pix pui'x chu maat gu ja'tkam, nat gu' cham tu'x ixchuixim pui' tum duu.

²⁷ Jia nap gu' ti jii'gi'ñ jiiñ jaduun gu pui' na mit jax ja'k tu ua'nak gui' nam bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios? Aañ jix maat nap ti jii'gi'ñ.

²⁸ Ba'p titda gu Agriipa:

—Alhi'ch pix dho ba aagit nañ ti jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nañ xim kēē.

²⁹ Ba' gu Paablo jup titda ip gio:

—Dho gu' no' moox aa'nda' git gu Dios na git cham tu' dai aap nap ti jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, gu' ja'pji sia bix git ji nam ji'k ya'ñ kēē gu xib nañ ya' tu a'ga nam pu'ñip ji buusnia' git na jax aañ, sia kum gu' cham pu'ñi buupulh dhi bapainum titropiñ ki'n.

³⁰ Ba' nat pai' dhuuk tiimu na pu'ñi xi chu a'gimik gu Paablo, mi' dhir nat jax kikbo gu Agriipa gio gu binga'n Berniis gio gux kai' Pesto gio ba' bix nam ji'k mi'p tu'ii',

³¹ mu ja'p dilhkob jamit xi jimik ma tu a'ga, jup kai'ch am:

—Cham bhaigit ji na ya' pai' kuupka' git dhi maa'nkam, ni na cham jir am nam mu'aa', na gu' cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam.

³² Ba' gu Agriipa mui' ji ñio ip, jup kai'ch:

—Jir am kat ji nap do'ñcho' no' git chakui pu kai'chdha' nam bhammi dir ja'k baidhika' buiñor gu gē'kam Rooma kam

nam pui' maap tu a'ga' gui' nam jaroix bhaamki'ñ.

27

Gu Paablo nam ba bhiika' gu sandaarui'x bhammi dir ja'k Rooma

¹ Ba' na mit pai' dhuuk ba bhiik gu Paablo bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Italia dibür ja biim gui' nam maap mi kupipich, maa'n chia mit gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x na pui' ti' Julio ja biim gui' nam maap jir sandaarui'x. Ba' dhi' dhi sandaarui'x pui' ja'k jix ja mat ka' am nam sap jir sandaarui'x chugi'ñ gu gē'kam Rooma kam.

² Ba' maa'n ampik mi' dhir suudai' jugii'ñ jup bar jimdam gu gē' kanuub na silh jim bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Aasia dibür, ba' dhi' pui'r bhammi dir ja'k kam ka' na pai' pui' ti ti' Adramiitio. Ba' aach dhi' ka'm bhaan bhai' xi chüts, gio ba' maa'n bhai'p xi chis ip guch jaduun na pui' ti' Aristaarko na sap jir bhammi dir ja'k kam na pai' pui' ti ti' Tesaloonika, gui' na bhaan bipio' gu Masedoonia dibür.

³ Ba' buimgidhak bhammi dir ba ai chich na pai' gē'r kiicham ka' ju'ñdharan gu gē' suudai' na pai' pui' ti ti' Sidoon. Ba' ma paxiaram gu Paablo mu ja'p nam pai' oi'ñka' gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' gu Julio gui' nar ja gē'kam tuk ka' gu sandaarui'x cham jax ti, gio na mit jix bhai' dhuu sia cham pai' jax ti.

⁴ Ba' bhammi dir Sidoon na chich gio gamai'p ji jii gu bix suudai' dhaam bhaan gu gē' kanuub, miji dir ja'p jachich bhi bix gakoolh mi' na ji'x alhi'ch jir dibür na pui' ti ti' Chipre, na gu' miji dir ja'p cham pik jix io'm ti gib gu jibüñh, na gu' mi' dhir ja'k pik bhai'p jibür nach pai' ja'k jiiim, ba' cham bhai' nach silh mu bhüya', na gu' bha ja'k nu'yas gu gē' kanuub nach bhaan jim.

⁵ Namm' dir jachich ba' ja'p ba noo amuub na pai'r dibür ta'm gui' na Siliisia dibür bhaan bipio'. Mi' dhir ba'x io'm gama ja'k gio ja'p jup ba bhi chich na pai' gu Panpiilia dibür bhaan jup bipio'. Bhammi dir jachich ba' ba ai na pai' Miira ti ti', gui' na bhaan bipio' gu Liisia dibür.

⁶ Ba' bhammi dir ampik maa'n bhai' dhir jup bar jimdam gu Alijandriiya kam gu gē' kanuub na silh jim bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Italia dibür. Ba' ba ti gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x, ba' dhi' ka'm bhaan bhai' xich chüssa'ñ na chich giop ba jii bhammi dir ja'k na chich pai' ba jii.

⁷ Ba' cham pik xi' jimmi gu gē' kanuub na chich gamai' ti ji jii gu bix suudai' dhaam, na gu' pui bha jibür mu dir ja'k nach pai' ja'k jiiim, ba' siamri dikoo soi' tui'dhi' ki'n ba bubua chich na pai' pui' ti ti' Niido. Ba' mi' dhir ja'p ja'k ba bhiich jamit gu gē' kanuub

na pai' ja'k cham pik jix io'm jibüir na ba' xi' pa' ba jimda'. Ba' nammi ja'k jup ba bubua chich amuub na pai' ilhi'ch jir dibüir na pui' ti tüi' Salmoon, miji dir ja'p jachich bhüi büix gakoolh mi' na ji'x jumai ilhi'ch jup jir dibüir na pui' ti tüi' Kreeta.

⁸ Ba' gamai' büix ju'ñdharan ji bhüik jachich nammi dir jup ba ai na pai' pui' ti tüi' Buenos Puertos. Ba' bhai' dhir mia'n bipio' baasi'n ja'k na pai'r gë' kiicham na pui' ti tüi' Laseeya.

⁹ Ba' nat gu' mui' tanoolh bap duu nach ti jüim, ba' cham kar am no' chich gio gamai' tiip ji jii gu büix suudai' dhaam, na gu' ba mi-amhlhim jano' na pai' dhuuk jix jüpdharda' gio na duukda' jibiilh ki'n. Ba' gu Paablo pui' ba ja titda nam ka xim nürada' na ka xi buusnia' na ji'x juugit jix jüpi'ñ ka',

¹⁰ jup ja titda:

—Ja'p tu tu'ii'ñ jaaduñ na cham kar am no' chich gio gamai' tiip ji jii, na gu' mu pai' ja'k dir güsü am xi bakia' dhi gë' kanuub, pu büix dho gu' mai' ti gixia' gu' nach bha tu ua', gio aach nach bhai'kui ko'ya'.

¹¹ Gu' ji na gu' cham jügi'ñ gu ja gë'kam tuk gu sandaarui'x, dai gu' mu ja'k ji kai gu ja gë'kam tuk gu' nam jix bhai' buidha' gu gë' kanuub nam silh bhüichdhidha' no' gama ja'k pix jim.

¹² Ba' büix pix pui' ji chii mit na sap cham jir am nach mi' ti nürada' na pai' pui' ti tüi' Buenos Puertos na ji'x juugit jix jüpi'ñ ka'. Ba' mi' dhir ba jii chich mu ja'k na pai' pui' ti tüi' Peniis, gui' na dhi' pix bhaan jup bipio' gu Kreeta dibüir, nach sap ba' mu ja'k ka xi chii nürada' na ji'x juugit jix jüpi'ñ ka', gio na gu' mi'r am na mi' kikbo' gu gë' kanuub.

Na giilhim jix io'm bhai' ji jilhbüi' na suudai' dhaam ka jimda' gu gë' kanuub

¹³ Ba' gamai' ji jii chich gu büix suudai' dhaam bhaan gu gë' kanuub, na gu' palhüip pix bhai' ka jibüir mu dir ja'k jurnip dir. Ba' miji dir ja'p büix gakoolh bhüichu' ich mi' na ji'x jir Kreeta.

¹⁴ Gu' ji nat gu' ja'xpix ja'p dir ja'k xia'lhüi bhai' ji jib giilhim jix io'm, ba' am ja'x bua gu gë' kanuub nach bhaan mui' ka jüim,

¹⁵ ba' ja'p ja'k gamai' ji nu'ya. Ba' cham bhai' nach jax dhui ja'k ka bua' mu ja'k na pai' dhir bha jibüir, bhai' pix jach ba' pu daraichu'.

¹⁶ Ba' nammi pai' ba bubua chich amuub mi' dhir ja'p büipgan na pai' ilhi'ch jir dibüir na pui' ti tüi' Kauda. Ba' mi' xi chii saa'ñdhak jachich gu ilhi'ch kanuub gui' nach gatuuik dir tüimär, na gu' mi' cham pik jix io'm jibüir, ba' dikoo pix bhämmi ji chisaa'ñ jachich.

¹⁷ Gatuuik titropiñ ki'n xi buuprak jachich gu gë' kanuub, gio na chich xi chibaañdhak gu komaarak jannullh gui' na ki'n jim gu

gë' kanuub, nach gu' giilhim bax chotdöntu' nax io'm gi'nxim bhaan gu o'ya gui' na pui' tüi' Sirte.

¹⁸ Ba' buimgidhak nach nai' tüi xi chii nüidhim, pui' na jax ba tum bua, ba' aach gio jai' nammip xi chu iabu suudai' chir gu tu' nach bha tu bhüiñor.

¹⁹ Ba' nat jumai gamai'p ji xia', jai' chich nammip xi chu iabu büix dhit gui' na ki'n jimmidai' gu gë' kanuub.

²⁰ Ba' mui' tanoolh pu cham ton, ni gu chüichia' kut jum maax bha ja'p jix dhaam, ba' aach pu cham ka ilhi'ñ no'ch moop ka bubuakia' git mi' dhir suudai' chir, na gu' giilhim jix io'm pui bha jibüir.

²¹ Gio nat mui' tanoolh bap duu na chich chakui tu juu, ba' gu Paablo mi ja'p jich saagi'ñ xi kikbok jup jich chitda:

—Aañ moo tüi pu ba jam aagi'ñ jiiñ jaaduñ nach git mummü pix ka darko' Kreeta, gu' ji na pimit gu' cham jiiñ kai. Tüi' ba' nach jax ya' bach chulhiñaim.

²² Ba' xib tu' na jax chui'ka', cha'pim jax jum aa'ntu'nda', na gu' cham tu' jaro'i' maadit bhai'mui mukia', sia kut gu' dhi kanuub mu pai' am xi jaiki.

²³ Pui'ñ chitda maadit gui' nam jir noonbi'ñ gu Dios nat tukaa'ñ buim maax, nat gu' bha joot,

²⁴ jup kai'ch: “Cha'p too'nnichu'nda' Paablo, na gu'm a'mkam aa' nap buiñor aaya' gu gë'kam Rooka kam. Ba' gu Dios pui' tu duñia' na cham jaro'i' maadit bhai'mui mukia' na pim ji'k ya' jüim bhaan dhi gë' kanuub, nap gu' aap ya jim.”

²⁵ Pui' kuñ ba' jam titdañ jaaduñ na pim cham jax jum aa'ntu'nda', nañ gu' aañ buiñor jix büiñak gu Dios, na gu' pui' ji chu buusnia' na jax jiiñ chitda gu nobii'ñ.

²⁶ Ku ba' gu' na ka nu'i'ñika' ji gu jibiilh dhi gë' kanuub nach bhaan jüim pai' na ja'k jax chu'm dibüir.

²⁷ Ba' maa'nnim tukaa' nat gook simaan bap duu, ba maat jachich nach mummip tu'ii' na pai' pui' ti tüi' Adriatiko, nat bak mu ja'k bhüich gu jibiilh nu'yasidhat, na gu' ja'p ja'k jup bhüichdha' jia gio ja'p ja'k ip. Ba' moo jano' gu iraab tukaa' ba maat jamit gui' nam ua' gu kanuub nach bak mia'n ba aajim bhaan gu dibüir.

²⁸ Ba' xi jupaaba'n am na ji'x kax chuuk gu suudai', ba' maa'n oo'm obrasaa'n jix chuuk. Mi' dhir ba' palhüip gama ja'k na chich ji bhüi, giop xi jupaabai mit na ji'x pix moo bax chuuk, ba' mambhüix daman jix chamaam obrasaa'n pix bax chuuk.

²⁹ Ba' na gu' pix am ba tu sissapim gu kanuub bhaan gu joodai, ba' mui' xi dhado'nkosa mit maakob gui' na ki'n cham ka jimda' gu kanuub, dai na mi' pix ba së'ka' suudai' dhaam. Mi' dhir ba' dai nam mi'

pix ka tu daan buiñor gu Dios na ba' pui' tu duñia' na jotmoda' ba xia'lhia'.

³⁰ Ba' gui' nam ua' gu kanuub tii ilhdhat am nam diilh mi' dhir ba jimia' git jix ixchuixim, na mi' pup sɛ'ka' sap git gu ja kanuub. Ba' tii mui' ji chibaañ jamit gu ilhi'ch kanuub, panaas sap kum ja'p xi chu buada' git nam jai' mi' dhir ja'k mui'p xi dhado'nkosa' git gui' na ki'n mi' pix sɛ'ka' gu gɛ' kanuub.

³¹ Gu' ji nat gu' ba ja tii gu Paablo, ba' ba ja aagi'ñ gu sandaarui'x gio gu ja gɛ'kam tuk, jup ja titda:

—Ba jii mit gui' nam ua' dhi kanuub. Dhi' moo mi' pai' bhai'kui ko'ya' pim no'm cham biix ya' ka jiiim.

³² Ba' gu sandaarui'x xi i'ki mit gu titropiñ gui' na ki'n ka gigia'rxix kat gu ilhi'ch kanuub, mui' dho'ñicho mit ba' suudai' chir.

³³ Mi' dhir ba' na bar katukgab, soi' ba ja titda gu Paablo gu ja'tkam nam sap xi jugai gu tu' na jai'ch ka', jup ja titda:

—Gook simaan ba jip duu na pimit chakui ba ji chu juuñ jaaduñ, na pim jix chotdontu' nach panaas mi' pai' bhai'kui am xi ko'ya'.

³⁴ Ba' aañ pu jam titdañ jaaduñ na pim cham jax jum aa'ntugit xi chu jugai gu tu' nach ua', na gu' dhi'x io'm jum aa' jia no' pim dho jix aa' na pim duduatgida'. Na gu' tii cham tu' jaroi' maadit mi' pai' bhai'mui mukia' jia, nich chu' kuupa'n dho moo ku jaroi' maadit mai' bua'.

³⁵ Ba' daipu' nat pu'ñi xi ja titdak gu Paablo, bhai' ji dhaa gu paan. Mi' dhir ba' dai nat xi chu taxchaabgidhach buiñor gu Dios mi' pui' ja saagi'ñ gu ja'tkam nai' xi ja maa ta'tak gio ba' nat bhai' ji chu juu diilh.

³⁶ Ba' aach bhai'p jich guguux na chich ma ji chu juu.

³⁷ Ba' biix nach jik jiiim bhaan gu gɛ' kanuub, aix ich gook jix cha'tmam oo'm daman baik oo'm damdir mambbiix xijum maa'n (276) pup.

³⁸ Ba' gatuuk na chich xi chu jugaak nach jix jix chu naa, nammip xi iabu chich gu tiriik suudai' chir na ba'x jabkam sai'chgida' gu gɛ' kanuub.

Gu kanuub na o'ya bhaan ji chu siispai ba jaikia'

³⁹ Ba' nat ba xia', cham maatit ti niil'ñ am gui' nam ua' gu gɛ' kanuub na jax ti tii' mu ja'p na pai' pix jix chu maax nar dibir ta'm, ba' ba tii mit mu ja'p na pai' dhir joidham jix komaalhim mu suu'n gu suudai' mi' na pai' dhir bar dibir.

⁴⁰ Ba' xi i'ki mit gu titropiñ gui' na ki'n mi' pix ka sɛ'kat gu gɛ' kanuub, mi' ba' pup baapax suudai' chir. Gio ba' gu u'uux gui' nam ki'n ka tu bhiijidhat na ba' jimda' gu gɛ' kanuub mummy xi iabu mit suudai' chir. Mi' dhir ba' dai na mit biip' dir ja'k xi sa'iich

maa'n gu komaarak jannulh, ba' gu kanuub gamai' ji jii mu ja'k suudai' jugii'ñ.

⁴¹ Gu' ji na gu' palhñp gama ja'k nat ji bhii, mi' ba tu siis biip' dir ja'k bhaan gu o'ya na mi'x oidha'. Mi' dho gu' pu cham bhaai' na ka jimia', nat gu' giilhim jix bhai' mi' ba tu siis. Dai nat bhai' pix ji jaiki gatuuk dir ja'k, na gu' giilhim na bha nu'yas gu suudai' na bha silh gu'nguk.

⁴² Ba' gu sandaarui'x mi' bax ja koodam kat am gui' nam ja bai'ñchu' na mit ba ja kupam, sap nam ba' cham ja o'ñixidha' nam ji bubuakii mi' dhir nam mui' ji chu suulhgia' mu ja'k na pai'r dibir ta'm.

⁴³ Gu' ji na gu' gu ja gɛ'kam tuk dhi' ji' dhi sandaarui'x jotmoda' ja soo'mchulh, na gu' cham aa' nam jai' biix jup ba ji mu'aa' gu Paablo. Dai nat xi ja chia pix gui' nam jik jix maatit tu suulhi' nam biip' mui' xi chu suulhgia' mu ja'k na pai'r dibir ta'm.

⁴⁴ Gio ba' gu jai' nam jik cham maatit tu suulhi', xi ja chia ip nam sap taa'mlas bhaan mui' xi chu suulhgia', piam sap gu ta'tak ga'n gu gɛ' kanuub gui' nat mi' ba jaiki. Ba' dhi' pu'ñich buidhat siamri biix dappaam ma tiitis jachich mi' na pai'r dibir ta'm.

28

Gu Paablo na bhammi dir ba oirida' na pai' ilhi'ch jir dibir na pui' ti tii' Malta

¹ Ba' na chich pai' dhuuk biix ba bubua mi' dhir suudai' chir, ba maa'x jachich nach mi'p tu'tii' na pai' pui' ti tii' Malta.

² Ba' gu mi' oi'ñkam pix jix bhai'ch chitda am gio na mit mi' ja'p ba tu nai gɛ', na gu' giilhim jix jii'ñ na bha duuk, ba' bach bai'ñ am nach mui' xi juukgipu'.

³ Ba' gu Paablo jai' xi u'uuk gu ku'aa' mi'p xi chua tai dhaam. Ba' maa'n miji dir jimii gu ko' na ba miidhim gu tai, ba' nobi'ran jum bhiihgak pu kai.

⁴ Ba' gu mi' oi'ñkam na mit tii nat nobi'ran ba kii gu Paablo gu ko', jup jum ti titda am diilh:

—Jir tu mua'kam dho bak dhi maa'nkam nat ba' ba kii gu ko', na gu' giilhim jix ua'tulhdhix, sia kut gu' tii cham mu pai' bhai'muk muu suudai' chir. Gu' ji na gu' gu Dios cham aa' na duaka'.

⁵ Ba' gu Paablo mi' tai dhaam xi dhaagik xixixi gu nobii'ñ na ba' jigixia' gu ko', ba' pu cham tu' jax jum duu.

⁶ Ba' biix dhit pix am niil'ñ am na pai' dhuuk bhai' ji baigikia' piam na pai' dhuuk am xi mukia', gu' ji nat gu' chakui pai' jax ba jim duu nam tii xi niil'ñ, tii gu' ba miikim. Ba' gatuuk pui' ji chii mit na sap jir dios ji gu Paablo, nat ba' cham maimtuda gu ko' nat tii kai.

⁷ Ba' mi' ju'ñdharan nach pai' xi juukgimik, mi' dhir amuub bipio' gu dippir ga'n gu' na

mi'r gɛ'kam ka' na pui' tii' Publio, gui' nat jich chibiaptuda baik tanoolh gio nax bhai' tuch maakda'.

⁸ Ba' gu taata'n gu Publio jano' pik jup ɛ'ka' gu toifndhi' binkam gu book ko'k, ba' gu Paablo mui' ma tii'gim. Ba' dai na jax jim xi chu daanik buifnor gu Dios bhai' xi dhaa gux ko'kkam, jix kii' dho gu'p jum duu mi' jotnoda'.

⁹ Ba' na mit pui' ba ti kai gu jai'x kako'kkam nam mu ja'p oi'fika', jum dikoo'fi jamit na mit mu jii buifnor gu Paablo. Ba' gui' pix ja'x jup ji ja duuda'fi, jix kiki' dho gu'p jum duu mit biix.

¹⁰ Mi' dhir ba' dai na mit ma tuch onbai' biix aixim gu tu', gio na chich pai' dhuuk ba jii bhaan gu jumai gɛ' kanuub biix jamit jup xi chuch maa na j'i'k tu'ch a'm jum aagaidha' gammiji nach jax jii'mda'.

Gu Paablo na bhammi dir ba aaya' Rooma

¹¹ Ba' gu baik masaa'n na chich bhammi dir xi juruuñdhak na pai' ilhi'ch jir dibir, ba jii chich bhaan gu jumai gɛ' kanuub gui' nat pui' bhai'p juruuñ na j'i'x juugit jix jii'pi'fi kat. Ba' dhi gɛ' kanuub jir bhammi dir ja'k kam ka' na pai' pui' ti tii' Alijandriiya, ba' bhaan bha tuuttu' am biipi' dir ja'k gook gu ja didios tuk gu bhammi dir kam, na pui' tii' maa'n Kaastor, gio ba' gu jumai Poolus ip.

¹² Ba' bhammi dir ba ai chich jumai momkoraan na pai' pui' ti tii' Sirakuusa, ba' bhai'p juruuñ jachich baik tanoolh.

¹³ Mi' dhir ba' giop ba jii chich bhammi dir ja'k na pai' jumai'p jir momkoraan na pui' ti tii' Reegio. Ba' buimgidhak ampik bhai'p ji jib mu dir ja'k jurnip, ba' aach mui' pu xi jii bhammi dir ja'k nach pai' ja'k jii'm, maa'n tanoolh jachich ba'p duu na chich ba' bhammi dir jup ba ai na pai' pui' ti tii' Putioli.

¹⁴ Ba' bhai' ba ja tii chich ip jai' guch jaaduñ gui' nam pui'p ti jii'fi'ndha' buifnor guch Xo'i'kam. Ba' bach baidhim am mu ja'p nam pai' oi'fika', ba' aach mui'p ma jii, maa'n simaan jachich dho gu' ja buip juruuñ. Ba' dhi' pu'fich buidhat siamri dikoo ba aajim ich bhammi dir Rooma.

¹⁵ Ba' gui' nam bhammi ja'k jup oi'fika' Rooma guch jaaduñ jich Xo'i'kam bhaan, pu bax maat am nach mui' ba jii'm, ba' bhai' ma jii mit na mit bhach fiamkim bhai' na pai' pui' ti tii' Pooro de Aapio, gio ba' bhai' na pai' pui'p ti tii' Baik Tabernas. Ba' nat ba ja tii gu Paablo, bhai'x bhai' jim ilh, ba' ma tu taxchaabgi buifnor gu Dios.

¹⁶ Ba' na chich pai' dhuuk bhammi dir ba ai Rooma, mui' xi ja aich gu ja gɛ'kam tuk gu sandaarui'x buifnor gu jumai ja gɛ'kam tuk gu sandaarui'x gu bhai' kam, gui' na ja bai'fichu' nat mui' ba ja kuupam. Ba' gui' xi chu chia nam ja kuupa' mi' nam pai'

mi' pu ja kukpada' gu ja'tkam. Dai ba' gu Paablo dilhkob ja'k tu chia mit nam kuupa', gio sap na maa'n pix mi' nuuka'nda' gu sandaarui'x.

Gu Paablo na bhammi dir ba oirida' Rooma

¹⁷ Ba' baik jurni'fi ki'n nai' ba tu ja joochxi gu Paablo gu ja gɛ'gɛ'kam tuk gu Israel kam ja'tkam gui' nam bha ja'p oi'fika' Rooma. Ba' na mit pai' dhuuk biix bhai' bam jumaap, bhai' ji chu ja a'gi, jup ja titda:

—Aañ mañ dhaa mit bhammi Jerusaleen gu Israel kam ja'tkam sia kuñ tii cham tu' jax ja buixi'fi, ni kuñ cham pai' iam cham tu' ka'm jup nii'fi gu pui' nam jax ja'k tu jimdat guch bopxi kat, ba' ja chia mit gui' nam ya' dir bhammir gɛ'gɛ'kam nam jii chulhiñchuda'.

¹⁸ Ba' tii ba xiñ dho'fichom kat am, nañ gu' cham tu' bhaan kuiñcha bia' kum gu'p bañ mu'aa' git.

¹⁹ Gu' ji nam gu' gu Israel kam ja'tkam giilhim ba xiñ mu'aam, ba' aañ pui' mañ dikoo'fi na fiich pu tii'n gui' na bhammi dir jir gɛ'kam Judea na tu chiñia' nam bhañ bhika' ya ja'k Rooma buifnor gui' na ya'r gɛ'kam na ba' ya'fi chikka' no'fi moo kuiñcha bia'ka' ba' gu' cham, sia kuñ gu' aañ cham ja iattulhdham guñ jaaduñ Israel kam.

²⁰ Ba' aañ ja'p kai'fiam mu tu jam joochxiñ jaaduñ nañ xi jam tii'gim gio nañ bhaan xi chu jam a'gidham gui' nach jaroi' saak nãrada' na bha jimda' gi' ya' aach jich bui nach j'i'k jir Israel kam ja'tkam, gui' nañ jaroi' buifnor ti jii'fi'fi nañ ba' ya' buupulh xib ki'n dhi bapainum titropi'fi.

²¹ Ba' mui'p kai'ch am:

—Dho gu' aach ya' cham pai' jax tɛ kɛɛ ji, na gu' cham pai' jaroi' pui' ja'k bha tuch ua'ñxi'fi gu bhammi dir kam Judea, gio jai' tii bhammi dir jup jii'm am guch jaaduñ, sia cham pai' jax kai'ch am no'p moo mu pai' pix oirit jix buam tu bua.

²² Ba' aach tii xim kaim dho gu pui' nap jax jix chu a'gam jich jaaduñ, na gu' aach nach jix maat, biix kap pix pui' kai'ch am gu ja'tkam na sap cham tu'r silhkam gu dhi' pui' nap jax kai'ch.

²³ Ba' ba tu dai mit nam pai' dhuuk bhai'p tui'ka'. Ba' nat pai' dhuuk jum ai, mui' bhai' bam jumaap jamit, ba' bhai' ji chu ja a'gi gu Paablo kabuimuk dir pu nai' ji jur. Ba' mi' bhaan tu ja a'gidhimik mi' nat pai' tu ua'nak gu Moisees gio ba' mi' na mit pai'p tu ua'nak gui' nam pui' bijik bhaankamu'n jup tu a'gimik gu Dios nam sap ba'x maatit kɛɛji ba ti jii'fi'ndha' buifnor gu Jesusus.

²⁴ Ba' ji'ma'n siamri ti jii'fi jamit gu pui' nat jax ja'k tu ja a'gi gu Paablo, jai' ba' pu cham,

²⁵ dai na mit xi fiokboidhat ba jii. Ba'p ja titda gu Paablo:

—Pui' ba ji bubua pimit jiñ jaaduñ nat
jax tu ua'nak maadit gui' nam jir jich bopxi
kat, gui' nam bhaankam tu a'gat gu Dios
nat pui' ja'k jurtudak gux Dhuudu' kam jix
Uañ li'mda', gui' na pui' tügich Isaiyas, na
ja'pnim kai'ch mi' nat pai' tu ua'nak:

²⁶ Xi ja aa'ñdhamir dhi Israel kam ja'tkam
nañ jax ja'k jix aa' nam mi' pui' jimia'.
Dai ji na gu' no'p tii pui' ba tu ja a'gi'ñ,
pu cham maatit kaaya' am,
piam no'm tiim nñi'ñ nap jix ki'p jum
duukam jup tu bua,
pu cham maatit tigia' am na jax jir jum
duukam ka'.

²⁷ Nam gu' pu cham maatit tē kēē dhi' dhi
ja'tkam,
panaas ba' ku ja'p ji buusan nam pu cham
ñiññia gio nam pu cham tē kēē.
Pui' kum ba' cham xim ga'ngada' na jax
jir jum duukam ka' gux ki'p jum
duukam no'm tii nñi'ñ,
gio nam cham biix ja jujur ki'n xi chē kēēkē'
gu' nam ba' jax dhui pix cham mi' pui'
jimia' dho nañ jax jix aa'.

Ku gu' aañ cham tu'p jiñ buixi'ñdha' ji ja bui.
²⁸ Ba' xib dir ja'p ja'k bax mat ka' pim
jiñ jaaduñ nañ cham tu' aapi'm ka tu jam
a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios, dai gu jai'
ja'tkam jañ pix ba tu ja a'gidha' gui' nam
cham jir Israel kam ka', nam gu' gui'x kaim
jia.

²⁹ Ba' nat pai' dhuuk tiimu na tu a'gimik
gu Paablo, ba jii mit gu Israel kam ja'tkam
xi ñiokboidhat.

³⁰ Ba' gook oidha' bhai' juruuñ gu Paablo
bhai' nat pai'm taiñbui maa'n gu ba'aak tu
namkidhat. Ba' mui' bhai' aajidha' am gu
ja'tkam, ba' gui' pix jix bhai' ja titdada'.

³¹ Ba' cham jaroi' soo'mchulhi'ñka' na tu
ja a'gi'ñdha' gu ñio'ki'ñ gu Dios na bhaan tu
a'gada' guch Xoi'kam gui' nar Gē'kam.

**GU UA'NA'N GU PAABLO NAT
TU JA UA'ÑXI GUI' NAM TI
JHGI'Ñ BUIÑOR GUCH
XOI'KAM NAM
ROOMA OI'DHA'**

Na ba ja ñio'kdha' gu Paablo guch Xoi'kam jügi'ñdham Rooma kam

¹ Aañ jir Paablo, jam ñio'ki'ñ iñ bhaan dhi'ñi u'uan aañ nañ jir tujuandam tugi'ñ guch Xoi'kam, nat gu' pu chu'm ki'n jiñ a'm ti ti nañ pu'ñi chu'm ki'n jir nobii'ñ ka'. Ba' nañ nai' tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios nat bhaan jiñ a'm ti ti, dhi' ba' bhaan jir tujuandam tugi'ñ iñ gio nañ jir nobii'ñ.

² Ba' gui' na bhaan tu a'ga dhix bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, gu Dios diilh ja aa'ñ gui' na bijik bhaankamu'n ya ja'p tu a'gimik na pu'ñi gatu'ka' a'aya', dhi' ba' mi' dhir pui' ja'k tu ua'na mit.

³ Ba' dhix bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios bhaan tu a'ga gu Maraa'n, dhi' nach jaroi' iim aach nar jich Xoi'kam gio nar jich Gê'kam tuk, na tuuku' bhaan jir boxii'ñ gu Dabii' gui' na bijik jir gê'kam kat. Nat gu' guch Xoi'kam maaxik maa'nkam jup jim duuk ya' maaxir dhi oi'ñga'n bhaan, dai gu ii'mdaga'n nar jix uañ.

⁴ Ba' nat pai' dhuuk muukik giop dua guch Xoi'kam, dhi' bhaan matgir na silhkam jir Maraa'n gu Dios na bixchu'x bhagai' na pu tu duñia', na ni jaroi' gu ja'ppix maa'nkam cham jix'dhat pu tu duñia', gam nat cham tu' bhaan jum ua'tulh sia pik nar jax ka' git.

⁵ Ba' dhi'r di' guch Xoi'kam nat xiiñ joi'mdak jiñ chügik jiñ dhai nañ jir nobii'ñ ka' nañ ba' mi' pu tu duñia' na jax jix aa', nam ba' bix kap na ji'x oi'ñga'n jai'chdhillhia' gui' nam buiñor ti jii'ñdhai mi' pui' ba jii'mda' na jax jix aa'.

⁶⁻⁷ Pui' na jax aapi'm jiñ jaaduñ na pim bhai' oidha' Rooma, ba ti jii'ñ japimit buiñor guch Xoi'kam, nat gu' diilh gu Dios xi jam joi'mdak pui' ja'k tu duu na pim ba' bar ja'tkam tugi'ñ ka' guch Xoi'kam. Ba' gu Dios jich Gi'kora' bëima'n guch Xoi'kam jam a'm ti naidhidha' am na pim ba' joidham jix bhai'm taatit tu oi'ñka'.

Gu Paablo na pui' ba ja tida' gu Rooma kam na ja a'mkam tu daañchu' buiñor gu Dios

⁸ Biipi'ñ ja'p xi jam ti'dam jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan nañ aañ taxchaabgi'ñ gu Dios na pim jix io'm buiñor ba ti jügi'ñ guch Xoi'kam, bix kap nai' pui' tum kai'ch na pim jix io'm buiñor ti jügi'ñ.

⁹ Nañ gu' aañ gammiji jam a'mkam tu daanda' buiñor gu Dios na ba' jam palh-buidha' na pim jix io'm buiñor ti jii'ñdha'. Jix maat dho gu' gu Dios nañ gammiji jam a'mkam tu daanda', nañ gu' gammiji jam ti'ñchoka'. Gu Dios gui' nañ jaroi'r tujuandam tugi'ñ jañ aagit jup kai'ch, nañ jaroi' bhaankam nai' tu ja a'gidhim gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ na bhaan tu a'ga gu Maraa'n.

¹⁰ Ba' pui' ja'k jañ jup tu daanda' buiñor gu Dios na git gui' diilh aaga' nañ mu jam ti'mira', na gu' no't gui' diilh pui' ba ti nañ mu jam ti'mira', gui' diilh pui' tu duñia' na jax ja'k jix bhai'n ka' nañ mu jam ti'mira'.

¹¹ Ti mur jimdam iñ gu' nañ xi jam ti'gim gio nañ xi jam gu'nguxdham bix ji'ma'n jam i'ii'mda'ir bhaan na pim ba'x io'm mi' pui' xi jii'mda' na jax jix aa' guch Xoi'kam.

¹² Piam nach maap jich gu'nguxdha', jax ña pix. Pui' na jax aapi'm jiñ guguuxdha' na pim tu' bax maat na pim ji'x buiñor ba ti jügi'ñ guch Xoi'kam, gio aañ nañ tu'p jix maat nañ ji'x buiñor jup ba ti jügi'ñ.

¹³ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aañ mui'kim ti ba ji tu dai nañ mu jam ti'mira', gu' ji na gu' tu' na pix bhaan cham jax kax bhai'n ka' panaas. Nañ gu' tiix aa' na pim ja'xbui'p ba ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam na jax aañ, ja'p na jax jai' kap nam ja'xbui'x io'm jup ba ti jügi'ñ na jax aañ. Dhi' ba' ja'p ji buusnim na jax no'ñ tu oraim.

¹⁴ Jum aa' gu' nañ bix kap nai' tu ja a'gidha' gu ja'tkam nam ji'k jix jai'ch, cham jax bua sia kum jai' dhit jir jich chu matdagim piam ku gu' cham, piam sia kum jai' dhit tu' ka'm ja nii'ñ gu jai' ja'tkam, piam sia gui' nam gampai' tu'm, sia jaroi' na pix jiñ a'm jum aa' nañ tu a'gidha' sia pik nar jax ka' git.

¹⁵ Pui' kuñ ba'x aa' nañ mu jimia' Rooma nañ mu tu jam a'gi'ñmira' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam, ti aa'nda' git iñ nañ bhammi ba aaya'.

Gu Paablo na bhaan ba tu a'ga' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam

¹⁶ Aañ cham tu' xi'ir bhaan gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam, na gu' dhi'x bhai' na mi' dhir baabu' gu jaroi' na mu ja'k ka jimda' na pai' gammiji git mi' pup jum tulhiñdha', ba' jumai' boi bhaan kiisa' na pai'x bhai' ba tu jimda' gammiji, ku gu' no't ti jii'ñdhak mi' pui' ba jii' na ji'k jax jum kai'ch. Gu Israel kam ja'tkam pik git jam bix ti jii'ñdhai mi' pui' jimia' na jax jum kai'ch, na gu' dhi' pik ti ja bui jim gux bhai'm kai'chdham ñi'ook. Gu' pix ji na gu' sia pui' ja buip jim gui' nam

cham jir Israel kam ja'tkam, jum aa' ip ba' sia nam kəpəji mi' pui' jimia'.

¹⁷ Gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam, dhi' bhaan jich aagi'n gu Dios nax u'uañ ki'n jich chuttu', dai pix no' chich soi'ch ilhdhak ba ti jii'n buiñor guch Xoi'kam, pui' na mit jax tu ua'nak gu bijik dir kam nap jum kai'ch: "Gu jaroi' na mi' pui' jimda' na jax jix aa' gu Dios gio no' biix juraa'n ki'n buiñor ti jii'gi'n, dhi' gammijix bhai' ba tu jimda'."

Gu Paablo na ba tu aa'nda' nam tu' bhaan jum ua'tulhi'n gu ja'tkam

¹⁸ Aañ jix maat na gu Dios jix dhaam dir jix bhaamut ja nii'n gu ja'tkam gui' nam cham mi' pui' jii'm na jax jix aa', na gu' dai nam biix aixim tu bua nam diilh jax ilhii'n, pui' ku ba' bixchu' bhaan pix ba ja tulhiñchu'n. Na gu' pui' nam jax cham tu' ka'm nii'n gu Dios, ja'p ji buusan nam dhi' tu soobhi'n nam cham machia' gu jai' ja'tkam na jax pik ja'k jir mi' pui' nam tui'ngida'.

¹⁹ Jix bhai'x maat am ti dhi' dhi' ja'tkam nam jax ja'k dui machia' na jax jir tu'm kam gu Dios, gu' pix ji no'm jix maachik ka' git. Nat gu' gu Dios diilh jup tu duu gui' nam tu' bhaan machia' git.

²⁰ Na gu' no'n jix bhai' bhaan xiñ ga'nga gui' nat ji'k tu'p tu duu gu Dios, pu dhi' bhaan jix maati' na jax jir tu'm diilh gu Dios, sia ku gu' cham maax gu maaxik bhaan. Pui' na jax dhi oi'nga'n nach xi ñii'n na jax jir tu'm nat jup duu, dhi' bhaan jix bhai'x maati' na jax jir gə'kam na ba' bixchu'x bhaai' na pu tu duñaia'. Pu dhi' bhaan jix bhai'x maati' sia na cham ji'xkat jum tiimo' na bixchu'x bhaai'n ka' na pu tu duñaia' sia tu' na pix. Cham tu' dho ba' bhaai' nam tu' bhaan jax ti'ya' dhi' dhi' ja'tkam,

²¹ nam gu' tiix maat gu Dios na jax jir gə'kam, gu' pix ji nam gu' diilh cham xim gu'nguxi'n nam iam gə'kamtuda' na jax ja'k jum aa' nach gə'kamtu'nda' nar Dios. Ni kum cham iam jup xi taxchaabgi'n sia tu' bhaan, dai nam biix aixim bhaan titi'ñcho na tu' pu cham tu' mim nini'i'n. Jix chu tukgam tir ja'k titi'ñcho am dai, cham tu'x chu maax kir ja'k.

²² Pui' xi kai'chit am nam jix io'm jix chu mamatda', gu' ja'pji nam pu cham tu' maat gux matgim.

²³ Tii' na mit ja'p xi dhuuk gu Dios gui' na cham tu' mumki, ba' dai gui' na diilh gu ja'tkam jup jir ja' duiñ bhai' ji ja' daani mit. Iam nam gu silhkam Dios ba' pik daanit gə'kamtu'n nam kapbhai' bax maat na jax jir gə'kam. Gu' dai gui'm pix ba ja daan nam jup jir tu duiñxim, na pu chu'm ka' ip na diilh gu maa'nkam, gam u'ji'p tu duiñxim, gam gu tu' nam maakob tu tooton, gam kooko'p tu duiñxim.

²⁴ Ba' dhi' bhaan gu Dios xi ja do'ñcho pix nam ba' diilh mu pu tu duñaia' nam jax ilhii'n gu tu' nar jix buam jum duukam, pui' ku mit ba' biix aixim jix buam tum duu'nkam bhai'p jip tu duu na tu' cham jir kii'.

²⁵ Diilh bhai' ji gaa mit nam jax ja'k duix ia'tbi' ka', iam chi na mit ja'kbui' kat gaa nam jax ja'k silhkam tu a'gada' na jax jix aa' gu Dios. Gio nam biix aixim ja bui ba tu daan na tu' Dios pix jup jir duñii'n, iam chi nam gui' ba' pik buiñor tu daan na jaroi'p jir tu duñii'n biix dhi' nam ja bui tu daan. Na gu' dai gu silhkam Dios jix dhaam kam jix bhaai' nach dhaanda' gammiji sia pik nar jax ka' git. Iam git jach biix pui' duiñchu'nda' gammiji.

²⁶ Dhi' ji' ji bhaan ba' gu Dios xi ja do'ñcho dhi' dhi' ja'tkam nam ba' pu tu duñaia' nam diilh jax ilhii'n, pui' ku mit ba' bhai' jip tu duu gui' na tu' cham jir kii'. Jai' dhit gu ja bipna' dhi' dhi' ja'tkam, jai' u'uub jamit ja oi, cham tu' kap jum buix jamit gu ja chichio'ñ chuk, jix xi'iraam jum duu mit.

²⁷ Gio jai' dhit gu chichio'ñ pui'p jum duu mit, jai' mit ja oi gu chichio'ñ, cham tu' mit kap jum buix gu ja bipna' u'uub, nam gu' dai x buam tu'm bhaan ba titi'ñcho. Xim ja joojoi mit dai chichio'ñ gio dai u'uub, cham tu'r am ti' pui' na mit jax jum duu, jir jix xi'iraam dhi' pui'. Ku gu'm tulhiñ am ji pui' ji chu't ja tutku' bhaan, nat gu' pu chu'm ja daam ba jii na mit jax jix aagik pui'm duu.

²⁸ Ku gu' diilh ji gu Dios nat xi ja do'ñcho pix nam pui' ja'k jum duñaia', gio nam pu tu duñaia' nam jax jix aa' diilh, na mit gu' cham aa nam mi' pui' jimia' na jax jix aa', na mit gu' dai bhaan ba titi'ñcho gu tu' na cham jir kii'. Ba' cham jax bua siam chi ba' pum buimik jax ñam ilhii'n diilh, sia ku ti' cham jir am.

²⁹ Gio gu' biix aixim jix buam tu jim am na jax cham jir kii', cham tu' dai pui' pix. Jix jügak ka' am gu jaroi' sia tu' na pix bhaan. Gio nam jir tu koo'n kam. Gio nam ja'p pix ja ñioki'ndha' gu jai' sia kum cham tu' jax bua. Gam nam jix ia'tbi'. Joidham ilhdhat pu buada' am gu tu' na cham jir kii', gam nam nai' ja a'gidhat ja axidha' gu ja'tkam.

³⁰ Gam nam pui' ja a'gada' gu jai' ja'tkam nam jix buam tu jim, diilh ba' pu cham jum nii'ndha' am. Gio nam jix bhaamki'ñ gu Dios. Gio nam cham tu' ka'm ja nii'ndha' gu jai' ja'tkam, gə'gə'kam jum taat ka' am pix, jix aa'nda' am nam joidham jix bhai' ja aa'nda' gu jai' gu tu' nam jax buada'. Gio nam diilh pix jix aichu'nda' nam jax ja'k duñaia' gu tu' nar jix buam jum duukam. Gio gu ja gigi'kora' pu cham tu' ka'm ja nii'n am.

³¹ Gio pu cham maati' tə kəpə am sia jaroi' ti' tu ja a'gi'ñ. Gio cham ji'xkat pu duñaia' am jax no' mit ti' xi chii'. Gio nam cham tu'x joi'mdat nii'ndha' gu jaroi'. Gio nam cham

jix'xkat tu uafnda' gu jaroi' no't tu' bhaan mam ua'tulh ja bui, nam gu' pu cham maatit taat na jax tu tatda' no'ñ jix chu joi'gi'n.

³² Jix maat am ti nat gu Dios pui' ja'k tu dai, na gu jaroi' no'x buam tu bua nam jax jix buam tu jim diih, dhi' mu ja'k bhüya' na pai' gammiji mi' pup jum tulhiifnda', gu' pix ji nam gu' ja'p xi dhuukat pu tu duñim sia kum tiix maat. Joidham pix nii'ñdha' am gu jaroi' no' pui'p xi chu bua nam jax tu buada' diih.

2

Gu Paablo na pui' ba ti'ya' na gu Dios ja tulhiifchuda' gu ja'tkam na jix'x pix ja a'm bipio'da'

¹ Ba' aapi'm Israel kam ja'tkam, cham jir am na pim jix u'uañ jum ilhdhat pui' ja titdada' gu jai' ja'tkam nam jir jix u'ua'tulhdhix kam, na gu' cham jam joi'mda' gu Dios jano' na pim pai' dhuuk buifor ti ba aaya', sia ku pim gu' aapi'm pui' ilhiifñ panaas na xi jam joi'mda' na pim jir Israel kam ja'tkam. Jax dhui na pim gu' pu chu'm ki'n jup jix u'ua'tulhdhix na jax gui' am.

² Jix maat ich dho na gu Dios ja tulhiifchuda' biix gui' nam pu'ñi ja'k tu jim.

³ ¿Gu' ba' aapi'm ja'p jum aa' aa ba' na katti iam pu'ñi ja'k cham jam tulhiifchuda' gu Dios na pim pui' ja titdada' gu jai' nam jir jix u'ua'tulhdhix kam? Chaam tu'ji matgim. Dhi' ki'n ji ba'x io'm jam tulhiifchuda', na pim gu' ja'xbui' pix jup jix u'ua'tulhdhix na jax gui' am.

⁴ Gu' ji na gu' gu Dios joidham jix chu joi'gi'n, tu nakoo' pix kia' na pim tu' jax bua, na gu' ti niira no' pim iam mi' pui' ba jimia' na jax jix aa', sia ku pim gu' aapi'm pu cham maat na jax jum aa' gu Dios jam bui.

⁵⁻⁶ Gu' ji na gu' aapi'm cham tu' iam pui' bam aa' na pim mi' pui' ba jimia', ja'kbui' kat japim jix io'm jum ua'tulhdhim. Ba' gu Dios jix io'm bhaamuim ip jam bui, biix jam bi'chulhdhim jano' na pai' dhuuk jum aaya' na biix ja tulhiifchuda' gui' nam pu'ñi cham mi' pui' jimia' na jax jix aa', jano' na diih gu Dios maaxik ja bui xim maaxdhai ja aagi'ñdha' na tu' ja a'm bipio'da' biix ji'ma'n gu ja'tkam jax ñam ja'k tu jimia' ya' dhi oi'ñga'n.

⁷ Gui' nam ji'k pu gaaga' ya' dhi oi'ñga'n nam jax dhui aaya' buifor gu Dios, gio na jax ja'k dui pix jix bhai' ja aa'nda', gio nam jax ja'k dui cham jimia' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiifnda', nam mi' pui' jimia' na jax jix ki' ka'm nii'ñ gu Dios, dhi' ji' am, gu Dios ja baidha' nam buifor bap tui'ka' gammiji.

⁸ Gu' ba' gui' nam gammiji pix jum ua'tulhdha', nam cham ji'x aaga' nam mi' pui' jimia' na jax jix aa' gu Dios, nam dai

gux buam jum duukam jix joojoidha', dhi' ji' am gu Dios cham ja joi'mda' mu ja'k xi chu chiñia' nam ja iabo' nam pai'x io'm gammiji pup jum tulhiifnda', na gu'x io'm bhaamu' ja bui.

⁹ Biix jum tulhiifña' am gui' nam ji'k jum ua'tulhdha', tiix buam jum aa'nda' am ba'. Aapi'm pik jam bui jim dhi tulhiifñara' na pim jir Israel kam ja'tkam, ku gu' sia ji na pui' ja buip jim gui' nam cham jir Israel kam.

¹⁰ Piam ku gu' ja'pni ip, joidham jix bhai' ja duñia' gu Dios gui' nam mi' pui' jimia' na jax jix aa', pix jix bhai' ja aa'nda', ba' gui' pix jix bhai'p jum taat ka' am. Gui' pik jix bhai' ja duñia' nam jir Israel kam ja'tkam, ku gu' sia pui'x bhai'p ja duñia' ji gui' nam cham jir Israel kam ka'.

¹¹ Na gu' gu Dios maa'n na jax pix ja bia' gui' nam jir Israel kam ja'tkam gio gui' nam cham jir Israel kam.

¹² Na gu' sia kum jai' dhit cham bia' gu u'uan gui' na bhaan tu daaxix na jax ja'k tu aagix nat tu ua'nak gu Moisees, sia mu ja'k bhüya' am nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiifnda', nam gu' pui' pix jup jum ua'tulhdha', sia kum gu' ti pu cham maat na jax ja'k tu aagix. Gu' ba' gui' nam ti bia'ka' gu u'uan na mi tu daa na jax tu aagix, gu' pix ji no' mit gu' ja'p xi dhuuk jum ua'tulh, dhi' bhaan bhai' ji ja dagia' gu Dios na mit jax kai'ñkam cham mi' pui' jii, nam gu' tiix mat ka'.

¹³ Cham tu'r bi'xim ka' am gu' gui' nam ja'p pix kaaya' na jax tu aagix nat tu ua'nak gu Moisees, gu' gui' ji nam pu duñia' na jax jum kai'ch nam ba' cham jum tulhiifña'.

¹⁴ Na gu' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, sia kum gu' pu cham maat na jax tu aagix nat tu ua'nak gu Moisees, gu' ji no'm gu' diih jup bia' na jax ja'k jup tu aagix ja bui, bhaan tu daa'ñchu'nda' am na jax tu aagix ka' sia pik nar jax ka' git.

¹⁵ Ba' dhi' bhaan jix maati' ka' na ja jur am pix tu ua'ñix na jax tu aagix nam tui'ñgida'. Ba' nam tu'x mat ka' na cham jir kii' gio na tu'r jix kii', dhi' bhaan mui' xim ga'ngada' am nam tu' pu duñia' gio nam tu' cham pu duñia', dai ba' nax bhai' ba tu ja jimia' no' mit gu'x kii'p jum duukam jup tu duu. Piam ku gu' cham, dho dai na cham bhai' tu ja jimia'

¹⁶ jano' na pai' dhuuk jum aaya' gu tanoolh na gu Dios biix ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nam tu' jax xi buimi' ya' dhi oi'ñga'n, pui' na jax jum kai'ch dhix bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam nañ jax chu'm bhaan tu a'ga aañ, sia kum gu' cham jum matda'ir pix pu buim xib nam jax ilhiifñ.

Gu Paablo na pui' ba ti'ya' nam gu Israel

kam ja'tkam cham mi' pui' jiiim na jax chu aagix gui' nat Moiseses tu ua'nak

¹⁷ Ba' aapi'm na pim pui' kai'ch na pim jir Israel kam ja'tkam, ba' na pim pui' ji kai'chit dhi' bhaan tu daa'ñchu' pim na jax tu aagix nat tu ua'nak gu Moiseses. Ba'x bhai'm taatit am gè'gèrkam jum taat japim na pim xi iim gu Dios jix dhaam kam.

¹⁸ Jix bhai'x maat japim ip na jax ja'k jix aa' na pim tui'ñgit mi' pui' jiiimda', na gu' na jax tu aagix nat tu ua'nak gu Moiseses, jix bhai' jam aagi'ñ na tu' pik jum aa' na pim mi' pu duñaia'.

¹⁹ Ba'x bhai'x maat japim panaas na pim silh ja bai'ñchu' bhaan gu boi gui' nam cham jix'x ñiññaia, gam nax bhai' miimtu' panaas gu jam taai' na pim ki'n ja bi'ñxi'ñchu' gui' nam jix chu tukgam tir jiiimchu'.

²⁰ Nañ ja'pni kai'ñkam jup kai'ch na pim panaas jix bhai'x maat na pim pui' xim aa' na pim jax ja'k jix bhai' ja aagi'ñ gui' nam pu cham jix'x maat nam jax ja'k mi' pui' jiiimda' na jax jix aa' gu Dios, gio na pim panaas jix bhai'x maat na pim jax ja'k ja palhbui'ñchu' gui' nam kia'pix maachim nam jax ja'k mi' pui' jiiimda', na pim gu aapi'm jix bhai' bax maat na jax jir mi' pui', na pimit gu' bhaan dir maat gu u'uan gui' na mi' tu daa na jax ja'k tu aagix gui' nat Moiseses tu ua'nak.

²¹ Gu' ba' na pim kapbhai' tu ja mamtuxi'ñ gu jai' nam jax ja'k tui'ñgida', çcham bhaai' aa na pim diilh pu'ñip xi chum mamtuxdhat na pim jax ja'k mi' pui' jiiimda'? Na gu' no' pim jax ja titda gu jai' na cham jir ki' nam gan ti ñxi'ñdha', çgu' jax ku pim ba' aapi'm biip' kat ti ñxi'ñ?

²² Piam no' pim jax ja titda na cham jir am nam jai' ja biim boppoda' gu u'uub, daipux bhaai' gu ja bipna', çgu' jax ku pim ba' aapi'm nai' pix ja biim boppo gu jai' u'uub, iam na daipu' gu jam bipna'? Gio no' pim baabui' silhkam cham ja kiigalhi'ñ gu didios jup duiñxim ya' kam dhi oi'ñga'n, çgu' jax ku pim ba' gan jix xi'lhim mu baapkit ja chichiop am mi' dhir ja ñxi'ñ gu ja tumñi' ganai' biix aixim nax dha'ram tu namai'k?

²³ Tii bhaan gè'gèrkam jum taat japim dho pui' na jax tu aagix nat tu ua'nak gu Moiseses, gu' pix ji na pim gu' cham tu' bhai' bi'iim buiñor gu Dios, na pim gu' cham tu' mi' pui' jiiim na jax tu aagix.

²⁴ Pu'jani bak ba'r jum duukam na ba'p jum kai'ch mi' na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam: "Jix buam pix a'ga am gu Dios gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam. Jir jam kuiñcha aapi'm na pim jir Israel kam ja'tkam."

²⁵ Jir silhkam dho na tu'x bhaai' nam jum matgilhi'ñ ja tutku' bhaan gu Israel kam ja'tkam nam ba' bhaan jix maati' ka' nam jir Israel kam, ku gu' no'm mi' pui'p duiñchu'nda' git ji na jik'jax tu aagix. Gu' pix

ji nam gu' cham tu' mi' pui' jiiim, pu cham tu' bhaai' ba' siam tiim matgilhi'ñ.

²⁶ Na gu' gui' nam mi' pui' jiiimda' na jik' jax tu aagix, dhi' bhaan jix maati' ka' nam jir Israel kam ja'tkam ka', ba' pui' ji buusanda' nam matgilhdhix ka' ja tutku' bhaan, sia kum gu' pu cham pai' matgilhdhix.

²⁷ Ba' gui' nam pu'ñi mi' pui' jiiimda' na jik' jax tu aagix, sia kum gu' cham tu' matgilhdhix ja tutku' bhaan, dhi'x bhaai' nam pu ja tiida' gui' nam jir Israel kam ja'tkam na jax kum ba' cham mi' pui'p jiiim, nam gu' ja'kbui' kat tiim matgilhi'ñ.

²⁸ Na gu' gui' nam pui'm tiiti'nda' nam jir Israel kam, cham tu' dai daam dir pix nam pui'm tiiti'nda'. Gio gui' nam jum matgilhi'ñdha', cham tu' dai daam dir pix ip nam jum matgilhi'ñdha' na ba' pui' bam kai'chdha' nam ba matgilhdhix.

²⁹ Gu' matgim gui' nam tu' silhkam pui'm tiiti'nda' nam jir Israel kam ja'tkam, sia irban dir ji nam jir pu chu'm ka', cham tu' dai daam dir pix. Gio gui' nam tu' silhkam ba matgilhdhix ka', sia irban dir ip ja jujur am bhaan nam matgilhdhix ka'. Dhi' ba' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' na pui' ja'k ja duñaia', cham tu' na jax tu ua'ñix na tu aagix. Ba' gu jaroi' na pu'ñi ja'k jir tu'm ka', dhi'x ki' ka'm ni'ñdha' gu Dios, sia kum gu' gu ja'tkam cham tu' pui' ilhi'ñ.

3

¹ çGu' tu' mit ba' mi chi' gui' nam pui'm tiiti' nam jir Israel kam ja'tkam gio nam jum matgilhi'ñ?

² Matgim mui' ji nat ja a'm ba tu bii biix aixim tu'm. Gu gè'p jum duukam ja a'm bii, dhi'r di' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios na bhaan tu a'ga nam jax ja'k mi' pui' jiiimda' na jax jix aa'.

³ çBa' aapi'm jax ilhi'ñ na tu tu'ii' nam ba' cham mi' pui' jiiim jai' dhit na jik' jax tu aagix? çPanaas aa gu Dios pui' cham mi' pui'p ka tu duiñchu' nat jax tii?

⁴ Chaam tu' ji matgim. Jax dhui na gu' gu Dios maa'n na jax mi' pui' duiñchu'nda' jax na ti'ya' sia nar jax ka' git, cham tu' na maakam jup ba kai'chdha' gatuuk. Dai ji gu ja'tkam ya' kam dhi oi'ñga'n nam ba' maakam jup ba ilhi'ñdha' jax nam xi chi'ji. Na gu' ja'pni' kai'ch maa'n kap na tu ua'ñix nat pai' tu ua'nak maadi' gu bijik dir kam na buiñor tu daan gu Dios:

Biix pix jam pui'm bia'ka' nap dai aap jix bhai' ji buusnichu',
nap gu' gammiji pui' tu duñidha' nap jax kai'chdha'.

Ba' cham jixdha' jaroi' jax jum tiida' nap tu' bhaan cham am buatu',
nap gu' biix pui' tu duiñchu'.

⁵ çGu' ba' palhbui'ñ ich aa panaas gu Dios nach jich ua'tulhi'ñ na ba' dai gui' diilh jix

bhai' ji bi'iidha'? Gu' ba' nach chulhiin'chu'n nach jich ua'tulhi'n, z'dhi' aach ba' bhaan pui' kai'chdha' na cham tu' mi' pui'p jim, nach gu' tiix bhai' bua nach jich ua'tulhi'n na ba' dai gui'x bhai' ji bi'iidha'? Tuuku' bhaan tu' a'ga in, cham tu' gu' ii'mda' bhaan.

6 Cham tu' ji matgim. Na gu' no' cham mi' pui' tu dui'chu'nda' git diilh gu Dios nat jax ti, zjax dhui git jup ja silhka'nda' gu ja'tkam ya' kam dhi oi'nga'n nam cham mi' pui' jiumchu'?

7 No' baabui'r silhkam ka' git nañ aañ pix palhbu'i'n gu Dios ki'n nañ jax jix iatbi' na ba' dai gui'x bhai' ji bi'iidha', z'gu' jax ji chi ku ba'x ua'tulhdhix kam ki'n jin chiigii bañ chulhiin'chuda'?

8 Gio gu' no'r pui' ka' git, zcham aa nach biix maap jich dhaagii biix aixim jix buam tu buimii git na ba'x bhai' tuch jimda', nach gu'x bhai' ba du'nia' na ba' dai gu Dios jix bhai' ji bi'iidha'? Pu'ñi ja'k sap jin a'ga am jai' dhit nañ aañ pu'ñi ja'k ja mamtuxi'ñ gu ja'tkam, gu' sap nam jax dhui pix cham jin kiigalhi'ñdha' gu ja'tkam. Ku gu' dhi' dhi ja'tkam nam pui'ñ a'ga, ja tulhiin'chuda' ji gu Dios.

Gu Paablo na pui' ba ti'ya' nam biix pix jix u'ua'tulhdhix nam ji'k jix jai'ch gu ja'tkam

9 z'Gu' jax japim ba' ilhdhat jin ke'e dhi' pui' nañ jax chu jam a'gi'ñ jin jaaduñ? z'Aachi' aa panaas nach jir Israel kam ja'tkam jix io'm jir jix kiki' ja'tkam, gu' ba' panaas cham pik gui' nam cham jir Israel kam? Matgim chaam tu' ji nar pui'. Jax dhui na gu' nach jax bax maat nach biix maa'n nach jax pix jich ua'tulhi'n, sia nach jir Israel kam ja'tkam gio gui' na cham, jich dhaam jup tu'ii' gu ua'tulhdhara' sia pik nar jax ka' git.

10 Gio gu'p jum kai'ch mi' na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam:

Cham jaroi' jai'ch na iam jix bhai'm duukam jup tu du'nia',
nim maa'n kux jai'ch.

11 Ni ku cham jai'ch gu jaroi' nax maatit t'e ke'e,

ba' pu cham jaroi' jai'ch na iam xi gaaga' gu Dios.

12 Biix pix jamit bhaan bhii gu boi na pai' cham ti kii',

biix aixim jix buam pix ba tu jim am ba'.

Pu cham jaroi'x jai'ch iam nax kii'p jum duukam xip tu du'nia',

nim maa'n dho moo kux jai'ch.

13 Gu ja chiichiñ ja'p ji buusan na jax no' yasbhio'kix gu mukdha'x dhibaal, dhi' pu'ñi ja'k ji buusan nam giilhim jix ia'tbi'.

Daman ja'p jup ji buusan nax maimda' gu ja chiichiñ,

ja'p na jax gu kooko' nam ja chiichiñ am ua'ka' gux maimda' na cham jin jim-chuda' no't maa'n jin kii,

14 na gu' giilhim daix buam tu'm pix nam ba tu a'ga.

Ja'pnip ji buusan panaas na giilhim jix xibu' ja chiñ am dir buanda' nam pai' dhuuk giilhim kai'chdha'.

15 Gio nam pix jix dhu'np'i'ñ boopoya' nam mua'pu' gu jaroi' no' mit ba o'bhai'.

16 Biix aixim jix buam kum pu tu buidha' pai' nam ja'k jimda',

ja tulhiin'chudidha' am gu jai' ja'tkam mu ja'p pai'.

17 Nam gu' pu cham ka maat no'p jix jai'ch gux kii' boi nam ba' git bhaan bhii jicham tu' kam tulhiin'dha',

18 pu cham pai' dhuuk jax xim aa'nda' am iam nam xix i'bh'i'ñdha' git gu Dios,

sia ku gu' tim aa' nam git jix i'bhidhat tu' ka'm nii'ñdha'.

19 Jix maat ich dho na gui' na ji'k jax tu aagix, pui' kai'fikam tu ua'ñix nam bhaan machia' biix gu ja'tkam na tu'r ua'tulhdhara', nam ba' cham jax ti'ya' na mit pu cham ji'xkat maat jano' na pai' dhuuk diilh gu Dios bhai' ba ja tikkada'.

20 Na gu' jano' gu Dios cham ji'xkat jax tiida' gu jaroi' na cham ua'tulhdhix ka', sia kut ti biix pu tu duu na ji'k jax tu aagix ka'. Na gu' dhi' na ji'k jax tu aagix, mi' pix bhaan jich aagi'ñ nach jix u'ua'tulhdhix.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nach tu' silhkam soi'ch ilhdhat bui'ñor ti'ji'gi'ñdha' guch Xoi'kam na ba'ch uañdha' guch ua'tulhdhara' gu Dios

21-22 Gu' ja'pjani na tu tu'ii', kani nach ja'p ka xi dhui dhi' na ji'k jax tu aagix nach bhaan ka tu a'ga. Gu' Dios jix bhai'ch aagi'ñ na jax ja'k duich uañchuda' guch ua'tulhdhara', dhi' pix bhaan jich aagi'ñ na jax tu aagix na tu ua'ñix, gam na mit jax ja'k tu jii bijik gui' nam bhaankam ya ja'p tu a'gimik, gu' ja'ppi dai no'ch jix bhai' xi chu jin'kai'ñ biix jich jujur ki'n. Guch Xoi'kam pix bhaan ji buppa nach sap tu' silhkam soi'ch ilhdhai bui'ñor ti'ji'ñdha' na ba' pu'ñi ja'k jich uañdha' guch ua'tulhdhara'. Jaroi' na pix sia uañdha' gu ua'tulhdharga'n, dai pix no't pu'ñi biix juraa'n ki'n ba ti'ji'ñ bui'ñor guch Xoi'kam.

23 Na mit gu' biix jum ua'tull gu ja'tkam, ba' dilhkob ja'k ji bi' mit na pai' cham ja a'm ka ti niidhim gu Dios.

24 Gu' ji na gu' joidham jix chu joi'gi'n gu Dios, ba' pui' ja'k duu na gu jaroi' na soi'm ilhdhai bui'ñor ba ti'ji'ñdha' guch Xoi'kam, dhi' ba uañchudhix ka' gu ua'tulhdharga'n, ba' mi' dhir dai nax joi'mdat bhaan ba ti niidhidha'. Gio pui' pix na tu uañdha', cham

tu' gu tu' na jax dhuñia' nar jix bhaim' duukam.

²⁵ Na gu' jano' nat jaax gu 'ira'n guch Xoi'kam na mit mua, gu Dios pix dñilh pui' ja'k ti na gu 'ira'n ki'n bhaan tu ja uañi'ñka' gu ja'tkam sia nar jaroi' ka' git, dai no't pix soi'm ilhdhak ba ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam. Ba'x maati' na gu Dios daix bhai' ji buusnichu', cham tu' pui' na gu ja'tkam. Cham tu'p jum buixi'ñdha' gu' bijik ja bui gu ja'tkam sia kum jum ua'tulhi'ñdha',

²⁶ dai na ti niirada' na pai' dhuuk tu namkidhix ka' na ba' maa'n jimdam ba uañchudhix ka'. Ba' mi' dhir nat pai' dhuuk tu namki guch Xoi'kam bñix gu ua'tulhdhara', bñix ba tu ja uañdhim gu Dios gui' nam ji'k soi'm ilhdhat buiñor ti jii'ñdhim guch Xoi'kam.

²⁷ Pu cham tu' dho ba'x jai'ch nach bhaan tu' ka'm xich ilhii'ñdha' buiñor gu Dios, nach gu' cham tu' mi' pui' duiñchu' na ji'k jax jum kai'ch pui' na jax tu aagix, pui' pix nach bhaan ti jii'gi'ñ.

²⁸ Ba' bñix na chich ji'k tu' bhaan ba tu a'ga, bhaan ji chimo chich na gu Dios pui' pix uañdha' gu ua'tulhdharga'n gu jaroi', dai pix no't soi'm ilhdhak buiñor ba ti jii'ñ guch Xoi'kam, cham tu' na mi' pui' tu duñia' na ji'k jax tu aagix.

²⁹ Gio gu' gu Dios cham tu' dai gu Israel kam ja'tkam jir ja Dios tuk, gu' matgim bñix ji gu ja'tkam nam ji'k jax jai'ch na pui'p jir ja Dios tuk.

³⁰ Na gu' dai maa'n pix jix jai'ch gu Dios, cham tu' nam mui'x jai'ch. Daipu'x jai'ch gu Dios gui' na uañchuda' gu ua'tulhdharga'n gu jaroi' no't soi'm ilhdhak buiñor ba ti jii'ñ guch Xoi'kam, cham jax bua sia ku matgilhdhix nar Israel kam piam ku gu' cham.

³¹ ¿Gu' ba' dhi' ja'p jir jum duukam aa panaas na pu cham tu' bhaai' pui' na ji'k jax tu aagix? Chaam tu' ji nar pui'. Jax dhu' nach pui' pix jup tu duiñchu' na ji'k jax tu aagix aach nach ji'k buiñor ba ti jii'gi'ñ guch Xoi'kam.

4

Gu Paablo na bhaan ba tu a'ga' gu Abraam

¹ Ea nach bhaan jup xi chu a'ga' guch boxii Abraam nat jax ja'k tu jii bijik na ya' oilhimik, bhaan jach xi chu a'ga' nat jax chu't bñix aixim bhaan tu bii.

² No' git gu Abraam jix kii' maa'nkam tigia' gu Dios nax bhaim' duukam bap tu duñia' gu tu' na dñilh jax ilhii'ñdha', dhi' ki'n git bhaan gè'kam bam taat ka' ja bui gu ja'tkam, sia ku gu' cham tu' buiñor gu Dios.

³ Gu' ji na gu'p jum kai'ch maa'n kap nat pai' tu ua'nak maadit gu bijik dir kam: "Gu Abraam bñix juraa'n ki'n soi'm ilhdhak

buiñor ti jii'ñ gu Dios, pui' kut ba' gu Dios pui' ja'k ti nar jix kii' maa'nkam."

⁴ Na gu' aach nach jix maat na gu jaroi' no't tu' bhaan tu jua, cham tu' nam pui' pix makia' gu tuumifñ nam pai' dhuuk namkidha', gu' ja'ppi dhi'r mai'chik ga'n ka' na ba tu juana'.

⁵ Matgim gu' no't jaroi' soi'm ilhdhak buiñor ba ti jii'ñ gu Dios, ba uañdha' gu ua'tulhdharga'n pui' pix, cham tu' nam aa'nda' na tu' jax dhuñia' nar jix bhaim' duukam na ba' git dhi' pix jir mai'chik ga'n ka'. Ba' mi' dhir dñilh gu Dios pui' ja'k ba tigia' nar jix kii' maa'nkam ka'.

⁶ Gu Dabii gui' na bijik jix io'm jir gè'kam kat, dhi' bhaan jup tu a'ga nax bhaim' ba tu jimda' gu jaroi' no't pu'ñi dñilh gu Dios uañdha' gu ua'tulhdharga'n pui' ba ti na bar jix kii' maa'nkam, sia kut gu' cham tu' tu'x bhaim' duukam jup tu duu na ba' git dhi' bar mai'chik ga'n ka'.

⁷ Ja'pni moom kai'ch mi' nat pai' tu ua'nak dñilh gu Dabii:

Joidham jix bhaim' ba tu ja jimia' gu ja'tkam gui' na Dios ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara',

ba' cham tu' bhaan kap jum buixdha' gui' nam tu' bhaan jum ua'tulhdha' bñipi' dir.

⁸ Joidham jix bhaim' ba tu jimda' gu jaroi' no' gu' Dios cham tu' bhaan kap jum buixi'ñ gu ua'tulhdharga'n.

⁹ Ba' dhi' pui' nat tu ua'na gu Dabii, ¿dai aa chi gui' ja aagit jup kai'ch nam jum matgilhi'ñ nam jir Israel kam, ka' bñix aa chi gui' nam cham jum matgilhi'ñ? Nach gu'p kai'ch nat saak gu Dios pui' ti gu Abraam nar jix kii' maa'nkam, dai pix nat soi'm ilhdhak buiñor ti jii'ñ.

¹⁰ ¿Gu' paa chi ba' duuk pik pui' ja'k ti gu Dios gu Abraam nar jix kii' maa'nkam? ¿Gatuuk aa nat xim matgilhdhak nar Israel kam, ka' bñipi' dir aa nat chakuim matgilhdhak? Bñipi' dir ji matgim nat chakuim matgilhdhak nar Israel kam.

¹¹ Mi' dhir ba'p bam matgilh nat ba' bhaan jup matgir ja bui gu ja'tkam nat gu Dios pui' ja'k ba ti nar jix kii' maa'nkam, dai pix nat buiñor soi'm ilhdhak ti jii'ñ. Ba' gu jaroi' na pu'ñi soi'm ilhdhai buiñor jup ti jii'ñdha' gu Dios sia ku gu' chakuim matgilhdhix nar Israel kam, gu Dios pix dñilh pui' ja'k ba tigia' nar jix kii' maa'nkam ka', na gu' mi' pui'p tu daa'ñchu'nda' na jax gu Abraam, ja'p ji buusanda' nar taata'n ka'.

¹² Sia pui'p ji buusanda' nar ja taat ka' gu Abraam gui' nam ba matgilhdhix ka' nam jir Israel kam, dai pix no' mit tu' silhkam soi'm ilhdhak buiñor pu ba ti jii'ñ gu Dios bñipi' dir nam chakuim matgilhdha', no'm gu' sia xib pu buiñor ti jii'ñdhatu'.

Na ba tu aa'nda' gu Paablo na pui' tu duñia' gu Dios jax na tũda' gu jaro'i' no' soi'm ilhdhat buiñor ti jũgi'ñ

¹³ Na gu' jano' nat gu Dios iimchux gu Abraam na makia' gu dibũr sia gu bopxi'ñ, cham tu' nat mi' pu tu duu gu Abraam na jik' jax tu aagix kut ba' iimchux. Jax dhui na gu' chakui pai' jax tu aagix ka' jano'. Gu' ja'pji na bũx juraa'n ki'n soi'm ilhdhat buiñor ti jũgi'ñdha', pui' kut ba' pui'p tũ nar jix ki'i' maa'nkam, na cham tu' bhaan ua'tulhdhix.

¹⁴ Ba' no' gu' jax dhuukat dai gui' ja a'm ji chu bi'ya' git nam mi' pui' jimia' na jik' jax tu aagix dhi' nat tu' iimchuxdhak gu Dios gu Abraam, jir tu' kub ka' git sia ku jaro'i' tũ soi'm ilhdhat buiñor ti jũgi'ñ gu Dios, gio dhi' bhaan bax maati' ka' git na cham pik jir gẽ'p jum duukam dhi' nat tu' iimchux gu Dios gu Abraam.

¹⁵ Na gu' pai' no'x jai'ch na jax tu aagix nam tu jimda' gu ja'tkam, no't maadit cham am bua mi' pai' maa'n kap, dhi' bhaan jum ua'tulhdhai ba tulhiĩñchuda' am. Gu' ji no' gu' pu cham pai' jax jup tu aagix, dho pu cham pai' jai'ch ka' ip gu ua'tulhdhara'.

¹⁶ Pui' ku ba' mi' dhir gu Abraam gu bopxi'ñ jik' nam soi'm ilhdhat buiñor jup ba ti jũgi'ñ gu Dios, ja maa gui' nat tu' iimchux jano' dũh gu Abraam, nat gu'x ja joi'mdak ja tũ nam ja'p pix buiñor ti jũgi'ñ. Ba' cham tu' dai na mi' pu tu duñia' gu jaro'i' na jik' jax tu aagix ka' na ba' mai'chia' gui' na Dios tu maak, gu' ja'pji no' soi'm ilhdhat buiñor jup ti jũgi'ñ gu Dios ja'p na jax jano' gu Abraam. Ba' bũx nach jik' pu'ñi soi'ch ilhdhat buiñor ti jũgi'ñ gu Dios, ja'p ji buusan nar jich chaat gu Abraam.

¹⁷ Na gu'p jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bũjik dir kam: "Aa'ñ pui' ja'k jum duñia' nap mui' ja'tkam jir ja taat ka'." Ba' dhi' gu Dios nat pui' tũdak gu Abraam nat jaro'i' buiñor soi'm ilhdhak ti jũ'ñ, dhi'r di' gu Dios gui' na sia koi'ñga'n ja dudua'ñdha' no' xi ilhii'ñ, gio nax bhaai' nap duñia' gu tu' na pu cham pai' dhuuk jai'ch ka'.

¹⁸ Ba' gu Abraam silh pix ti jũgi'ñdha' nar silhkam pui' na jax chitda gu Dios na mui' ja'tkam jir ja taat ka', sia ku gu' pu cham mat ka' na jax dhui pui' tum duñia'. Ba' mui' tu bopxicha gu Abraam pui' na jik' jax titda gu Dios.

¹⁹ Nat gu' gu Abraam cham jix jum o'jolph na soi'm ilhdhat tu' silhkam ti jũgi'ñdha' buiñor gu Dios, sia ku gu' jano' ba aichd-hidha' gux chamaam oo'm oidha'. Jix mat ka' gu' tũ gu Abraam na cham xiim ba mukia' biima'n gu binga'n Saara, nam gu'x io'm bar jagi'gir ka', cham bhaai' panaas nam jax dhui ka ja tigia' gu a'aalh.

²⁰ Gu' ji na gu' gu Abraam xi kũkgida' na silhkam ti jũgi'ñdha' buiñor gu Dios na jax

titda, cham pai' pix am jum o'jolph iam, gu' ja'pji na ja'kbui' kat jix io'm xim otdatgida' nax io'm xi chi jũgi'ñdha' pui' na jax titda,

²¹ dai na pui' kai'chdha' na dai dũh gu Dios jix bhaai' na pui' tu duñia' na jax kai'ch.

²² Pui' kut ba' gu Dios pui' tũ gu Abraam nar jix ki'i' maa'nkam.

²³ Ba' pui' ja'k tum ua'na nat gu Dios jix ki'i' maa'nkam tũ gu Abraam, na cham pai' buiñor ka ua'tulhdhix, daipu' pix nat soi'm ilhdhak buiñor ti jũ'ñ. Ku gu' cham tu' ji na dai buiñor gu Abraam pui' tu ua'ñix,

²⁴ gu' ja'pji sia aach na jai'p jich iadhi'ñ dhi' nat jax chum ua'na. Na gu' pui' nach jax soi'ch ilhdhat buiñor ti jũgi'ñ gu Dios jai' dhit, gui' pui'p bach ilhii'ñ nach jir jix kiki'i' ja'tkam, cham tu' buiñor ka u'ua'tulhdhix ich gu Dios gui' nat dua'ñdhak buusai' koi'ñga'n tir dir guch Xoi'kam nar jich gẽ'kam tuk xib.

²⁵ Nat gu' gui' pix jich Xoi'kam dũh jum do'ñcho nam mu'aa' na ba' pu'ñi ja'k tu namkix ka' guch ua'tulhdhara'. Ba' nat pai' dhuuk gio duadik jup buus mu dir koi'ñga'n tir, dhi' bhaan matgir na ba tu namkix guch ua'tulhdhara', ba' cham tuch dhaam kap tu'ii'.

5

Gu Paablo na pui' ba ti'ya' nam cham tu' bhaan kuiñcha ka bia' buiñor gu Dios gui' nam soi'm ilhdhat buiñor ba ti jũgi'ñ

¹ Ba' aach jai' dhit cham tu' bhaan kuiñcha ka bia' buiñor gu Dios, nach gu' tu' silhkam ti jũgi'ñ soi'ch ilhdhat nat guch Xoi'kam bũx ba tuch ñamkichulh guch ua'tulhdhara'.

² Ba' guch Xoi'kam nat jix bhai' dhuu kuch ba'x bhai'ch chaatit jix bhai' ba tu jim buiñor gu Dios, na gu' gu Dios xich joi'mdat jich a'm ba ti niidhim xib, na chich gu' tu' silhkam buiñor ti jũ'ñ soi'ch ilhdhak. Sia xib maa'n nach jax buiñor ti jũ'ñdhatu', dai ji ba' nach jix bhai'ch chaatit ti niira nach buiñor aaya' gu Dios na pai' joidham jix chu abhaar, na pai' dhir bũx kap jir gẽ'kam.

³ Ku gu' cham tu' ji nach dai dhi' bhaan jix bhai'ch chaat, gu' ja'pji sia bũx aixim bhaan nach jich chulhiĩñ nach bhaan jix bhai'p jich chaat. Na gu' no'ch jich chulhiĩñ, dhi' ba' bhaan jix io'm jich guguxdhaidha' ich nach soi'ch ilhdhat cham jich o'jolph'ñdha' nach ti niirda' nach buiñor aaya' gu Dios.

⁴ Ba' no'ch gu' pu'ñi bax maat nach jax ja'k dui cham jich o'jolphdhat ti niirada' nach aaya' buiñor gu Dios, dhi' bhaan jix maati' ka' nach cham tu'ch o'jolphdha' sia kut tu' bhaan ma tuch ma'iich jix buam jum duukam. Ba' no't gu' pui' ji chu buus nach silhkam xi gu'ki' sia kut tuch ma'iich tu' bhaan, dho mi' dhir dai nach jix io'm jix bhai'ch chaatit ba ti niirada' nach buiñor aaya' gu Dios.

⁵ Ba'ch jurur am bhaan jix chaat ich nach silhkam buiñor aaya' pui' nach jax ja'k ti niira, na gu' gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' na pui'ch jurtu'n nat gë'ch a'm tajaa diih gu Dios.

⁶ Pu cham bhaai'n ka' git gu' nach jax dhuich palhbuidha' diihl pui' nach jax gilhim jix u'ua'tulhdhix, gu' ji nat gu' guch Xoi'kam ya' ma ai nat pai' dhuuk gu Dios diihl tu dai, ba' siamrich a'mkam ma muu nach jix u'ua'tulhdhix, giilhim jix buam tu jim ich gu'.

⁷ Aach nach jix maat ya' aach jich bui, jix xijai na jaroi' pu ti'ya' na bhaankam mukia' gu jumai' no'm bax mu'aam no't tu' bhaan cham am bua, ni ku cham iam xim gu'nguxi'ñdha' sia kut gu' ti' mi' pui' jii jax na tu aagix ka'. Siamri chi ti am jum gu'nguxi'ñdha' palhüp no'x io'm jir jix bhai'kam gu jaroi', gu' chi ba' pik no' giilhim jix buam tomaat.

⁸ Gu' matgim gu Dios ja'ppi nat xich joi'mdak jich chiü sia kuch giilhim kax u'ua'tulhdhix. Ti' nat mooch a'mkam muu guch Xoi'kam sia pu chu'm jix u'ua'tulhdhix kam.

⁹ Gu' ba' xib cham tu' bhaan kuiñcha ka bia' ich buiñor gu Dios, nat gu' guch Xoi'kam pix pui' ja'k tu duu. Ba' sia jano' cham tu' kach chulhiña' ich na pai' dhuuk jum aaya' nam jum tulhiña' gui' nam cham mi' pui' jimia' na jax jix aa' gu Dios.

¹⁰ Ba' nat gu' diihl gu Dios pui' tu duu, nat gu'ch a'mkam muu gu Mara'a'n nach aach buiñor jix bhai' bi'ya', sia kuch jir ki'darga'n kat nach jix u'ua'tulhdhix, dhi' bhaan jix maati' na pu cham pai' dhuuk jup kach chulhiñchuda' sia pik nar jax ka' git, dai nach gammiji pu buiñor bap tui'ka' ba'.

¹¹ Ku gu' cham tu' ji nach ja'p pix gammiji buiñor jup tui'ka' gu Dios, gu' ja'ppi nach buiñor jix bhai'ch chaat ka' bhaankam gu Gë'kam jich Xoi'kam, na chich gu' bhaankam guch Xoi'kam jix bhai' ji bii buiñor gu Dios.

Gu Paablo na bhaan ba tu a'ga' gu Adaan gio guch Xoi'kam

¹² Ja'pni moom duu jano' nat gu Adaan biipi' ya' ai dhi oi'ñga'n bhaan nat ba' gatuuk guch Xoi'kam ya'p ba ai. Gu Adaan nat biipi' ya' do'ñcho gu Dios, dai dhi' bhaan ya' jai'chdhir gu ua'tulhdhara' nat ba' bhaan ji jii gu muuki', biix ba' gu ja'tkam bhai' ga'm pu ja daam jimidha' ip, nam gu' pui'p bam ua'tulhi'ñdha' nat jax jum ua'tulh gu Adaan.

¹³ Pu bax jai'ch ka' gu ua'tulhdhara' ya' dhi oi'ñga'n nat chaku jai'chdhirik na jax ja'k tu aagix ka' gui' nat Moisees tu ua'na, ba' cham tu' mat ka' am gu ja'tkam nam tu' bhaan jum ua'tulhi'ñdha'.

¹⁴ Gu' pix ji nam gu' sia ko'iidha' gui' nam pu'ñim ua'tulhi'ñdha' nat jax jum ua'tulhdhak gu Adaan, pu jano' dir jam ba' ga'm bhai' pu ko'iidha' nat dir jup muu gu Adaan, sia kut gu' mi' dhir jup ba tu ua'na ba' gu Moisees na jax ja'k tu aagix ka'. Ba' nat jax ja'k tu jii gu Adaan, jum aa'nda' na jumai ya'p aaya' na maakam jup tu jimia'.

¹⁵ Ku gu' cham tu' ji nar ja'xbui' ip dhi' nat tu' bhaan xich joi'gilh gu Dios na jax gu ua'tulhdarga'n gu Adaan, na gu' nat jum ua'tulh jano' gu Adaan, mui' ja daam jii gu muuki', sia kut ti dai dhi'm ua'tulh. Matgim gu' gui' nat tu' bhaan xich joi'gilh gu Dios, jix io'm ji nar gë'p jum duukam, nat gu'x bhai' ba tu ja jii gu ja'tkam pui' mui' ip, daipu' diihl guch Xoi'kam nat bhaan jix bhai' tu ja jii.

¹⁶ Ba' dhi' bhaan jix maati' na cham tu'r ja'xbui' ip nat ji'x jum ua'tulh gu Adaan gio nat ji'x jup xich joi'gilh gu Dios. Na gu' gu Adaan mu ja'k ja' bhiich gu ja'tkam nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha', gu' ba' guch Xoi'kam nat ya'p ai, pui' ja'k jup tu duu na gu Dios pui' ti'ya' na biix ba ua'ñchudhix ka' guch ua'tulhdhara' sia ku chich mui'kim bach ua'tulh.

¹⁷ Na gu' gu Adaan nat jum ua'tulh, biix ja daam jii gu ja'tkam gu muuki', sia kut gu' ti diihl gu Adaan jum ua'tulh. Ba' pu'ñi dai guch Xoi'kam ip nam bhaan biix jix bhai' ji bi'ya' buiñor gu Dios pui' pix, cham jum aa' nam tu' jax dhuñia'. Mi' dhir ba'p bax bhaai'n ka' nam bixchu'x bhai'm duukam bap tu buada'.

¹⁸ Ba' pui' nat jax jum ua'tulh gu Adaan nat ba' jai'chdhir nam pai'm tulhiña' gu ja'tkam nam pui'p jum ua'tulhdha' nat jax jum ua'tulh gui', guch Xoi'kam jix bhai'p ja duu nat muu bhaan gu u'uux na gai biit. Ba' biix cham tu' bhaan kax u'ua'tulhdhix ka' am, dai nax bhai' ba tu ja jimda'.

¹⁹ Piam ja'pni ja'k jax ña pim ja'k jix bhai'x maatiit kaaya': Gu Adaan cham tu' ka'm ti gu Dios nat jax ti ti'n na jax ja'k jix aa'. Pui' kut ba' biix ja daam jup jii gu ua'tulhdharga'n, na mit gu' mi' pui'p tu daa nat jax tu jii gui'. Ba' guch Xoi'kam nat ya'p ai, mi' pui' tu duu na jax jix aa' gu Dios, ba' biix pui'p ja duu nam jix bhai' ji bi'ya' buiñor gu Dios.

²⁰ Gu' ba' nat pai' dhuuk tu ua'na gu Moisees na jax ja'k tu aagix ka', jix io'm gë' bhai' jim gi'iil gu ua'tulhdhara'. Gu' ji na gu' nat jix io'm gë' bam gi'iil gu ua'tulhdhara', ba matgir nat gu Dios jix io'm jup jum gi'iil nat jix ja joi'gilh gu ja'tkam.

²¹ Ba' aañ joidham jix bhai' ba tuñ jim xib, nañ gu' cham tu' bhaan kuiñcha ka bia' buiñor gu Dios, nat gu' xiñ joi'mdak jiñ chi bhaankam gu Gë'kam jich Xoi'kam, pui'

nat jax jich dhaam jup jii gu muuki' nar kuificha'n gu Adaan nat jum ua'tulh.

6

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo na ja'p ji buusan nach ko'iix buiñor gu ua'tulhdhara'

¹ ¿Jax japim ba' ilhdhat kēēñ jaaduñ nat gu Dios jix io'm xich joi'gilh nat pai' dhuuk jix io'm jum gi'iilh gu ua'tulhdhara'? ¿Panaas aa ba' kur am nach maa'n nach jax jich ua'tulhdhidha' na ba' gu Dios jix io'm jup gi'lhdhidha' na xich joi'gi'nda'?

² Chaam tu' ji nar am nach kach ua'tulhdhidha', na gu' ja'p ji buusan nach aach ba ko'iix buiñor gu ua'tulhdhara'. ¿Jax gi dhuip kar am nach pui buiñor jup tui'ñgida'?

³ ¿Ka' pim ji chakui maat aa na chich maa'n maa'nkam pix jup jich dhuu biima'n guch Xoi'kam na chich pai' dhuuk jich bopko suudai' ki'n, gio na chich maap jup koi jano' na mit pai' dhuuk mua?

⁴ Jano' na chich pai' dhuuk jich bopko suudai' ki'n, dhi' ja'p jir jum duukam na mit maap guch Xoi'kam much chua ti di'n kir jano' na mit pai' dhuuk mua. Ba' na chich maap koi guch Xoi'kam, pu kai'ñkam maap koi chich nach ba' jai' pui'p duduadi giop baapmigia' nat jax jum duu gui'. Mi' dhir ba' pu'ñi bar jix kiki' ja'tkam ka' ich, jix bhai' ba tuch jimda' ip ba', na gu' guch Gi'kora' na bixchu'x bhaai' na joidham tu'm jup tu duña', dua'ñ guch Xoi'kam.

⁵ Ba' no' chich gu' pu'ñi jai' biima'n jup koi guch Xoi'kam, dho pui' biima'n duduadik jup baapam jachich nat pai' dhuuk duadik bam gui'.

⁶ Ba' bax maat ich nat guch ua'tulhdhara' biix bhai' pup bii biima'n guch Xoi'kam bhaan gu u'uux na gai biit na mit bhaan sissapa jano' na mit mua, ba' xib cham tu'ch dhaam kap tu'ii'.

⁷ Na gu' gu jaroi' no' ba muukix tuk-garam bhaan, cham tu' daam ka jimda' gu ua'tulhdhara'.

⁸ Ba' ti jigi'ñ ich na chich biima'n koi guch Xoi'kam jano' na mit mua, gio pui'p ti jigi'ñ ich na chich biima'n jup duduadik baapam jano' nat pai' dhuuk duadik bam mi' dhir koi'ñga'n tir.

⁹ Jix maat ich ip sia na guch Xoi'kam cham tu' giop ka mukia', nat gu' muukik duadik ba bam, na gu' gu muuki' cham bhaai' na jax dhuu giop ka mu'aa'.

¹⁰ Nat gu' guch Xoi'kam pu daipu' maa'nnim pix muu jich a'mkam nach jix u'ua'tulhdhix kat, pu cham ji'xkat pai' dhuuk ka mukia' ip gio, pu gammiji ba duaka' buiñor gu Dios jano' dir nat duadik giop bam.

¹¹ Ba' pu'ñi ip aapi'm, ti jigi'ñdha' pim na pim ba ko'iix buiñor gu ua'tulhdhara', ba' dai gu Dios buiñor japim pix ba dudua, na pim gu' maap bap tui'dhi' guch Xoi'kam.

¹² Ja'p japim xi dhuu ya' dir ja'p ja'k gu ua'tulhdhara' na ba' cham pui jam daam jup tui'ñgida' jam tutku' bhaan. Cha'pim tu'p jum buixi'ñdha' sia ku ti jam chian na pim jix buam jum duukam jup tu duña', sia chi jax chu tatda' jam tutku' bhaan.

¹³ Cha'pim mi dadoo'ñchi'ñdha' gu jam tutku' gu ua'tulhdhara' na cham biix aixim bhaan pu tu buada' na jax ilhi'ñ, gu' ja'ppi gu Dios na pim mui' xi dho'ñchidha' na ba' bhaan pu tu duña' na jax jir jix bhai'm duukam. Na pimit gu' aapi'm ba koi buiñor gu ua'tulhdhara', ba' giop dudua pimit na pim ba' mi' dhir pui' ba tu duña' na jax ja'k jix aa' dai gu Dios.

¹⁴ Mi' dhir dho gi ba' gu' cham tu' jam daam kap tui'ñgida' ji gu ua'tulhdhara', na gu' xi jam joi'mdat jam a'm ba ti niidhidha' gu Dios pui' pix, cham tu' na pim mi' pu tu duña'im na jax tu aagix.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo na cham tu' ja daam kap tu'ii' gu ua'tulhdhara' guch Xoi'kam jigi'ñdham Rooma kam

¹⁵ ¿Ka' gu' jax gi ja'k ilhdhat kēē pim dhi' pui' na gu Dios pui' pix xich joi'mdat jich a'm ba ti niidhim, cham tu' na chich pu tu duu na jax tu aagix? ¿Ka' gu' pui' ilhdhat kēē pim aa na cham jax bua siach chi ba'ch ua'tulhdhimik, kapbhai' na pui' pix xich joi'mdat jich a'm ti niidhim gu Dios? Chaam tu' ji nar pui'.

¹⁶ ¿Jax gix maat japim no't jaroi' tujuandam tugi'ñ ki'n mi' pai' ba ai buiñor gu jax chu'm gē'kam pui' pix cham ji namkidhat? ¿Cham aam aa'nda' na mi' pui' tu duñiidha' na jax tiidaidha' gu gē'kam tugi'ñ, na gu' pu kai'ñkam mi aaya'? Pu'ñi ip dho no' jaroi' buiñor jup tui'dhi' gu ua'tulhdhara', jum aa'nda' na mi' pui' tu duñiidha' na jax jix aa'nda', ku gu' dhi' mu ja'k bhichidha' ji na pai' gammiji mi' pup jum tulhiidha'. Gu' ba' no't jaroi' buiñor jup ai gu Dios, pu kai'ñkam buiñor jup aaya' na mi' pui' jimia' na jax jup jix aa'.

¹⁷ Ba' aañ taxchaabgi'ñ gu Dios na pim aapi'm dai gu Dios pix bar tujuandam tugi'ñ, joidham biix jam jujur ki'n japim mi' pui' jiiim na jax jix aa', na pimit gu' pui' ja'k maat na mit jax jam aa'ñ, sia ku pim gu' bñpi' dir giilhim kam tulhiidha' na pim jir tujuandam tugi'ñ ka' gu ua'tulhdhara'.

¹⁸ Mi' dhir na pimit bubuakik na pim xir tujuandam tugi'ñ kat gu ua'tulhdhara', mi' ja'k japimit jup baap na pim pai' mi' pui' ba jiiim ba' na jax jix aa' gu Dios.

¹⁹ Aañ tu ua'rgidhat bhaan tu a'ga na tu' jax jum buada' ya' dhi oi'ñga'n na pim

ba'x maatiit jiñ kaaya' nañ bhaan tu a'ga gu i'mda' bhaan. Ba' pu'ñi na pimit jax dhuu na pimit do'ñichi gu jam tutku' gux buam jum duukam na pimit ba' bix aixim bhaan giilhim jum ua'tulh, pu'ñi pim Jup do'ñichidha' gux bhai'm duukam na pim ba' mi' pui' ba jimda' na jax jix ki' ka'm ni'ñ gu Dios, na pim jix u'uañ bap tui'ñgida' buiñor gui'.

²⁰ Na pim pai' dhuuk kar tujuandam tugi'ñ ka' gu ua'tulhdhara', chakui pim mi'p tui'ñgida' na pai' xib jix ki' ka'm ba jam ni'ñ gu Dios.

²¹ Pu cham tu' pimit mi chi' na pim jax ja'k tu jimdat biipi' dir na pim jum ua'tulhi'ñdha', dai na pim bhaan pix ti bax xi'ir ba' xib, na pim gu' mu ja'k silh ba jiiimit na pim pai' gammiji git mi' pup jum tulhi'ñdha'.

²² Ba' xib na cham ka tu jam juantu'n gu ua'tulhdhara', dai na pim mi' pui' ba jiiim na jax jix aa' gu Dios. Dhi' dho gi' gu mi' tigia' pim ji na tu'r jix ki'p jum duukam, na pim gu'x u'uañ ki'n bap tui'ñgida' buiñor gu Dios, ba' gatuuk dai na pim buiñor ba aaya' na pim ba' pu gammiji buiñor bap tui'ka'.

²³ Gu ua'tulhdhara' dai dhi' ki'n tu namki'ñ na mu ja'k bhiichdha' gu jaroi' na pai' gammiji mi' pup jum tulhi'ñdha'. Matgim gu' gu Dios baidhika' ji na buiñor bap tui'ka' gammiji na pai' joidham jix bhai' ba tu jimda' gu jaroi' na biima'n maa'n maa'nkam bap jum duñia' guch Xoi'kam gui' na xib jir jich G'e'kam tuk.

7

Na ba tu aa'nda' gu Paablo na jax jir jum duukam pui' na jax chu aagix

¹ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, jix maatiit japim na jax kai'ñkam jix jai'ch ka' jax na tu aagix ka'. Ba' dhi' na jax tu aagix ka', daipu' na ji'x pix duaka' gu maa'nkam bhaan Jup tui'ñgida', cham tu' na pui' bhaan Jup tui'ñgida' sia ku ba muukix.

² Pui' na jax maa'n gu ubii no' ti biina' na gu'm aa'nda' na biima'n Jup tui'ñgida' gu chio'ñ na ji'x duaka', na gu' pui' ja'k tu aagix. Ba' no't gu' jax dhuukat ma muu gu chio'ñ, gu ubii cham tu' ki'n ji bi'ya' buiñor gu chio'ñ gui' na ba mukia', mi' pix juugit aaya' gu' na ji'x tu aagix ka' nam maap Jup tui'ñgida'.

³ Ba' no' gu' gu chio'ñ ka dua nat gu ubii jumai ba oi gu chio'ñ, dhi' pui' ja'k bam kai'chdha' na jax gui' nam jir ganai' pix ka'. Ji' ji no't gu' pu'ñi tu' bhaan ma muu gu chio'ñ, dho gi' gu' cham jax bua ji siat ba' jumai ba oi.

⁴ Ba' pu'ñim duu pimit aapi'm jiñ jaaduñ, koi pimit biima'n guch Xoi'kam na ba' aapi'm mi' dhir cham jam daam kap

tui'ñgida' pui' na jax tu aagix, na gu' ja'p ji buusandat na dhi'r jam biina' kat. Gu' ji na gu' mi' dhir na pimit giop dudua, jumai ba oi pimit, na pim gu' guch Xoi'kam pix ja'k ba kaichu' gui' nat duadich giop bam koi'ñga'n tir dir. Ba' dhi' gu Dios pix nat pui' ja'k tu duu nach ba' pu'ñi ya' dir ja'p ja'k bar jix kiki' ja'tkam ka' buiñor, ba' dai nach mi' pui' ba jiiimda' na jax jix aa'.

⁵ Na gu' pui' na jax tu aagix ka', panaas kut dhi' ba'ch ni'ñich nach jix buam jum duukam Jup tu duñia' na chich chakui biima'n koi'ñ guch Xoi'kam. Dhi' ba' mu ja'k jich bhiichdhatu'ndat panaas nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhi'ñdha'.

⁶ Gu' ji na chich gu' xib ba koi buiñor dhi' na jax tu aagix, ba' cham tu'ch dhaam kap tu'ii'. Dilhkob ja'k pix bap tu'ii' ich xib nach pai' dhir cham tu' bhaan jax jich aagit mi' pui' ba jiiim na jax jix aa' gu Dios. Dai nach pui' tu duñiim na ji'k jax jich jurtudim gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Li'ndaga'n, cham tu' na jax chu aagix na tu ua'ñix u'uan ta'm.

Na ba tu aa'nda' gu Paablo na chich jax ja'k duuk maat nach a'm Jup tu'ii' gu ua'tulhdhara'

⁷ Ja'p japim ilhdhat jiñ k'e'e aañ jaaduñ na panaas ja'p kai'ñkam Jup kai'ch in nar ua'tulhdhara' dhi' pui' na ji'k jax tu aagix? Chaam tu' ji matgim. Na gu' no' cham pai' jax tu aagix ka' git, aañ xib pu cham mat ka' git na tu' pui'm tiiti' ua'tulhdhara'. Pui' na jax nañ pu cham mat ka' git xib no'p jir ua'tulhdhara' nañ bix aixim ja'p pix bhax chu aa'nda' gu tu' no' git chakui pui' ja'k tu aagix ka'. Gu' ji na gu' ja'pni tu ua'ñix: "Jir ua'tulhdhara' no'p gan ja'p pix bix aixim bhax chu aa' nap git xi chu bia'ka' gu tu'."

⁸ Gu' ba' gu ua'tulhdhara' dhi' bhaan jim iatak na ji'k jax tu aagix bhai'ch dhaam ji jii, panaas ba' kut diilh gu ua'tulhdhara' pui' ja'k tu dai na jax ja'k tu aagix ka' na ba' dhi' bhaan jix bhai'ch bhi'ya'. Na chich gu' dhi' ba' bhaan bhai' ji ni'ñia nach jax ja'k jich ua'tulhdha', mu ja'k jach ba' ba jiiimit nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhi'ñdha'. Na gu' no' pu cham pai' jax tu aagix ka' git, pu cham pai'x jai'ch ka' git gu ua'tulhdhara'.

⁹ Nañ pai' dhuuk chakui mat ka' aañ na jax tu aagix ka', joidham jix bhai' tu jimda' in panaas, pu cham pai' bhaan jax jiñ aa'nda' in gu' tu' ua'tulhdhara'. Gu' ji na gu' na ñich pai' dhuuk bhai' ji maati na ji'k jax tu aagix, panaas kut mi' dhir kia'pix bhai' ji jai'chdhir gu ua'tulhdhara'.

¹⁰ Ba' dai na mu ja'k bañ bhiichdhatu' nañ pai' gammiji mi' pup jiñ chulhi'ñdha'. Na gu' dhi' na ji'k jax tu aagix, ti pu kai'ñkam tum ua'na nach mi' pui' jimia' na ba' mi' dhir jix bhai' ba tuch jimda', gu' ji na gu' ja'kbui'

kat mu ja'k pix bach bhüichdhatu' nach pai' gammiji mi' pup jich chulhiñdha'.

¹¹ Gu' bak ji nat jax dhui pix bhaan jix bhai'ch bhii ji gu ua'tulhdhara' pui' na ji'k jax tu aagix, pui' kut ba' panaas dhi' mi' dhir mu ja'k jup jich bhüich nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhiñdha'.

¹² Ku gu' tiir jix uañ ji dhi' bñix na ji'k jax tu aagix, cham tu' na ua'tulhdhara' bhaan jup tu'ii'. Bñix ji'ma'n na ji'k jax tu aagix jir mi' pui' na jax jum kai'ch, jir jix kñip jum duukam.

¹³ ¿Gu' ba' ja'p kai'ñkam jup kai'ch iñ aa panaas jiñ jaaduñ na gux kñip jum duukam ba' mu ja'k ti bhüichu'n na pai'r tu tulhiñara'? Chaam tu' ji matgim. Gu' ja'ppi gu ua'tulhdhara' na dhi' bhaan ti bhüichu' na ji'k jax tu aagix, panaas ba' ku dhi' na jax ja'k tu aagix pui' ja'k tu bua, sia ku tiir jix kñip jum duukam. Gu' ji nat gu' dhi' bhaan jup matgir ba' nar jix buam jum duukam gu' na pu'i'm tñiti' ua'tulhdhara', diñh maaxik jum kii.

¹⁴ Jix maat ich ip na pui' na ji'k jax tu aagix jir t'ekob kam, cham tu'r ya' kam dhi oi'ñga'n bhaan. Ba' aach nach jir ya' kam dhi oi'ñga'n bhaan, ja'p ji buusan nach ga'lhix buiñor gu ua'tulhdhara' na ba' mi' dhir jup tuch juantu'n nach jup tu buada' na tu'r jix buam jum duukam.

¹⁵ Aañ cham maatit na jax kai'ñkam pui' ja'k tuch jimda', na gu tu' no'ñ tii jax jix dhuñiim nañ jax jix aa'nda', cham ji'xdha'ñ mi' pu duñia', gui'ñ pix pui' ba duiñchu'nda' nañ tu' tii cham aa'nda' nañ pu duñia'.

¹⁶ Gu' ji na gu' nañ jix bhai' xiñ ga'nga nañ pu'ñi cham tu' mi' pu buada' gu tu' nañ tiix aa'nda', dai gu tu' nañ cham aa'nda' nañ pui' ba tu duñia', dhi' bhaan jix maati' nar jix bhai'm duukam pui' na ji'k jax tu aagix, cham tu' na ua'tulhdhara' bhaan jup tu'ii'.

¹⁷ Ba' cham tu' aañ nañ pui' tu buada' gu tu' nar jix buam jum duukam, gu' ja'ppi gu ua'tulhdhara' nañ a'm jup tui'ka' na pui'ñ dhuñichu'nda'.

¹⁸ Ba' bax maat iñ na guñ chuuku' ya' kam dhi oi'ñga'n cham tu'x kñip jum duukam bhaan jup tui'dhi', gu ua'tulhdhara' bhaan jup tui'dhi'. Na gu' gu tu' no'ñ tiix aa' nañ pu duñia', cham jañ ji'xdha' pu duñia'.

¹⁹ No'ñ tii pux chu duñiim na tu'r jix bhai'm duukam, dai gux buam jum duukam jañ pix pu tu duñia' nañ tu' tii cham pu duñiim ka'.

²⁰ Gu' ba' no'ñ gu' aañ tii cham pu duñiim gu tu' nar jix buam jum duukam, dhi' bhaan jix maati' na cham tu' aañ nañ jix buam jum duukam jup tu buada', gu' ja'ppi gu ua'tulhdhara' nañ a'm jup tui'ka' na pui' ja'k jiñ dhuñichu'nda'.

²¹ Jix bhai'x mat ka' iñ tii na cham jir am ka' gu tu' nañ pui' ba tu duñia', gu' pix ji na gu' panaas dai dhi'x bhaai'n ka' nañ pu tu

duñia' na tu'r jix buam jum duukam ka', sia kuñ gu' aañ tii cham aa'.

²² Jiñ jur am bhaan aañ ti jüigi'ñ nar am pui' na ji'k jax tu aagix,

²³ gu' ji na gu' ja'p dir ja'k jiñ a'm jup baapak jumai na pui'ñ jurtu'n nañ cham mi' pui' jimmida'. Dhi' ba'r di' gu ua'tulhdhara' nañ a'm jup tu'ii', panaas ku ja'p jiñ dhuuk na mu pai'ñ kuup nañ ba' cham mi' pui' jimia' na jax jir am.

²⁴ Ja'p moox buam iam. ¿Jaroo ba' chiñ palhbuidha' nañ mu ja'k ba jim nañ pai' gammiji mi' pup jiñ chulhiñdha'? ¿Jaroo ja'k jootsa' gu ua'tulhdhara' nañ dhaam jup tu'ii'? Na gu' aañ cham bhaai' nañ diñh ja'k jootsa'.

²⁵ Dai dho gu Dios jix bhaai' na pu duñia', dhi' nañ jaro'i taxchaabgi'ñ aañ bhaankam gu G'kam jich Xoi'kam. Ba' sia kuñ tii ti jüigi'ñ nar pui' na ji'k jax tu aagix buiñor gu Dios, guñ chuuku' bhaan mi' pui' tu daa'ñchu' iñ na jax jiñ jurtu'n gu ua'tulhdhara'.

8

Na bhaan ba tu a'ga' gu Paablo nam guch Xoi'kam jügi'ñdham mi' pui' jüim na jax ja jurtu'n gux Dhuudu' kam jix Uañ I'i'mda'

¹ Na gu' gui' nam ji'k buiñor bap tui'ñgida' guch Xoi'kam, cham tu' mu ja'k ka jüimda' am nam pai' gammiji git mi' pup jum tulhiñdha', nam gu' cham tu' mi' pui' ka jüimda' na jax jix aa'nda' gu ja tutku', gu' ja'ppi daipu' na jax pix ja jurtudidha' gux Dhuudu' kam jix Uañ I'i'mda'.

² Na gu' no'ch pu'ñi buiñor jup tui'ñgit guch Xoi'kam mi' pui' ba jüim na jax jich jurtu'nka' gux Dhuudu' kam jix Uañ I'i'mda', cham tu'ch dhaam kap tui'ñgida' gu ua'tulhdhara', ba' cham tu' mu ja'k ka jüimda' ich nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhiñdha'.

³ Gu Dios pui' ja'k ba tu duu gu' nat tu' cham ji'xdha' pu duu gui' na jax tu aagix nat Moises tu ua'nak, cham bhaai'n ka' gu' na jax dhuich pataasa' guch chutku' bhaan nach jir ya' kam dhi oi'ñga'n. Ba' gu Dios bhai' ma joot gu diñh Maraa'n pu chu'm jup xi dhuuk na jax chu'm gu ya' kam maa'nkam dhi oi'ñga'n ta'm nat ba' ya' muu jich a'mkam nach jix ua'tulhdhix, pu'ñi dhuuk ba' cham tu'ch dhaam kap tu'ii' xib guch ua'tulhdhara'.

⁴ Gio pu kai'ñkam pui' ja'k duu ip na ba' pui' ja'k dui bax bhaai'n ka' nach mi' pui' ba jimia' na jax tu aagix gui' nat Moises tu ua'nak, nach gu' cham tu' mi' pui' ka tu daa'ñchu'nda' na jax jix aa'nda' dhich chutku' nar ya' kam dhi oi'ñga'n bhaan, gu' ja'ppi na jax ja'k jich jurtu'nka' gux Dhuudu' kam jix Uañ I'i'mda'.

⁵ Na gu' gui' nam pui mi' pui' tu daa'ñchu' na jax jix aa'nda' gu ja tutku' nar ya' kam dhi oi'ñga'n bhaan, dai gu tu' nar ya' kam dhi oi'ñga'n nam bhaan jix buam jum aa'nda'. Gu' ba' gui' nam mi' pui' jii'mda' na jax jup ja jurtu'nka' gux Dhuudu' kam jix Uań Ii'mda' na cham maax, dai gu tu' na cham maax jam bhaan jix buam jup jum aa'nda'.

⁶ Gio gu' gu jaroi' nax buam jum aa'ntugit gaagidha' na jax jurtu'nka' gux Dhuudu' kam jix Uań Ii'mda', dhi' joidham jix bhai' tu jimia', na gu' buiñor ja'k aaya' gu Dios na pai' joidham jix bhai' tu tatda'. Gu' cham ji gui' na dai bhaan jix buam jum aa'nda' gu ya' kam dhi oi'ñga'n na tu'x maax, na jax jurtu'nka' gu tukga'n, dai gu' na mu ja'k bhüya' na pai' gammiji mi' pup jum tulhiiñdha'.

⁷ Gio gu' gui' nam pu'ñi dai bhaan jix buam jum aa'nda' na jax ja jurtu'nka' gu ja tutku' nar ya' kam dhi oi'ñga'n, dhi' bhaan jix maati' ka' nam jix bhaamki'ñdha' gu Dios, na gu' cham bhaai'n ka' nam jax dhui mi' pui' jimia' na jax tu aagix buiñor, gio gu' cham jix'xkat mi' pui' jimia' am sia pik jax ka' git.

⁸ Ba' cham ji'xkat ja kügalhdha' gu Dios gui' nam pu'ñi daix buam jum aa'ntugit gaagidha' na jax ja jurtu'nka' gu dñlh ja tutku', na gu' dai gu tu' na ya' dhi oi'ñga'n jix chu jai'ch ka' nam jix kügalhi'ñdha'.

⁹ Ba' aapi'm jiiñ jaaduñ, cham tu' mi' pui' ka tu daa'ñchu' pim na jax jam jurtu'n gu jam tutku' nar ya' kam dhi oi'ñga'n, gu' ja'pji dai na jax pix jam jurtudim gux Dhuudu' kam jix Uań Ii'mdaga'n gu Dios, gui' dho ji no' silhkam jam a'm jup tui'dhi'. Na gu' gu jaroi' no' cham mi' pui' tu daa'ñchu' nat jax ja'k tu jii guch Xoi'kam, cham tu' bhaan jup tui'ñgida' gux Dhuudu' kam jix Uań Ii'mdaga'n gu Dios.

¹⁰ Gu' ji no' gu' mi' pui' tu daa'ñchu' nat jax ja'k tu jii guch Xoi'kam, dho gi gu' dhi' bhaan jix maati' ka' ji na bhaan tajaañix ka' gu silhkam jix Dhuudu' kam jix Uań Ii'mdaga'n gu Dios. Gio dhi' bhaan jix maati' ka' nat gu Dios mi' dhir ba baabu na pai' bhaan kap tui'ñgit gui' na dñlh jax ilhii'ñdha' na pu tu duñiidha' na tu' ya' dhi oi'ñga'n jax jum bua. Sia dhi' bhaan jup jix maati' ka' nat gu Dios buiñor jix bhai' ba bii, ba' cham tu' mu ja'k ka jimda' na pai' gammiji git mi' pup jum tulhiiñdha', na gu' ba uañchudhix ka' gu ua'tulhdharga'n.

¹¹ Gu' ba' no' gu' silhkam jam a'm tajaañix gux Dhuudu' kam jix Uań Ii'mdaga'n gu Dios, nat jich Xoi'kam gio dua'ñdhak jup bamii' mu dir koi'ñga'n tir, dhi' ji' Dios nat bamii' guch Xoi'kam, jai' tutku' jam makia' na pim ba' cham tu' pui' ka tu jii'mda' na jax bñpi' dir, sia ku gu' pui' na jax bar ya' kam dhi oi'ñga'n. Gux Dhuudu' kam jix Uań

Ii'mdaga'n pix jai' jam pataaxdha' dhi' na jam a'm ba tajaañix.

¹² Ba' pu'ñi pix aapi'm jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, jich a'm jum aa' nach mi' pui' jimia' na jax jich jurtu'nka' gux Dhuudu' kam jix Uań Ii'mdaga'n gu Dios, cham tu' na jax jich jurtu'nka' guch chutku' nar ya' kam dhi oi'ñga'n.

¹³ Na gu' no' pim aapi'm mi' pui' jii'm na jax jam jurtu'nka' gu jam tutku', mu ja'k bhüya' pim na pim pai' gammiji mi' pup jum tulhiiñdha'. Gu' cham ji no' pim gu' mi' pui' jii'm na jax pix jam jurtudidha' gux Dhuudu' kam jix Uań Ii'mdaga'n gu Dios, na gu' dai na pim buiñor jimia' gu Dios na pai' joidham jix bhai' ba tu jam jimda'. Ba' dhi' ja'p ji buusnia' na pim mu'aa' gux ua'tulhdhix kam jam tuuku' na pim bhaan kap tui'ñgida' bñpi' dir.

¹⁴ Ba' gui' nam pu'ñi mi' pui' jii'mda' na jax pix ja jurtudidha' gux Dhuudu' kam jix Uań Ii'mdaga'n gu Dios, dhi' pui' m'ñi'nda' am nam jir maamra'n gu Dios.

¹⁵ Ba' cha'pim jix chotdonit mi' pui' jii'mda' na jax jam jurtudidha' gux Dhuudu' kam jix Uań Ii'mda'. Na gu' dhi' cham tu'r di' gux buam jum duukam na ja'p pix tu jam juantu'n na ba' mi' dhir cham bhai' ka tu jam jimia', gu' matgim dhix Dhuudu' kam jix Uań Ii'mda' pui' ba jam duu ji na pim jir maamra'n ka' gu Dios. Dhi' pix jix Dhuudu' kam jix Uań Ii'mda' pui'ch jurtu'nka' nach ba' gu Dios pui' iimda' nar jich Gi'kora'.

¹⁶ Dhix Dhuudu' kam jix Uań Ii'mda' maap jum dagia' am gu dñlh jich iimda', ba' maa'n ñi'ook xip dui am mi' dhir pui' ba ti'ya' nach aach jir maamra'n gu Dios.

¹⁷ Gu' ba' no'ch mi' dhir pu'ñi bar maamra'n gu Dios, dho dai nach a'm ba tu bi'ya' gui' nat tu' Dios dñlh jich iimchux. Ba' dhi' na tu'ch a'm bi'ya', maap jich a'm ji bi'ya' gook dit guch Xoi'kam, ku gu' no' chich ja'xbui' pui'p jich chulhii' ji nat jax jum tulhii' guch Xoi'kam, ba' mi' dhir dai nach buiñor ba aaya' na pai' joidham jix chu abhaar.

Na sja ba ti'ya' gu Paablo na cham jax bua sia kuch jich chulhiiñ xib

¹⁸ Aań ja'pni ilhii'ñ, na cham tu' ja'xbui'p jir gē' dhi tulhiiñara' na jax gui' nach tu' tigia' gatuuk na joidham jix abhaar. Aań jiiñ bui jir cham tu' dhi tulhiiñara'.

¹⁹ Na gu' nat ji'k tu'p tu duu gu Dios dhi oi'ñga'n bhaan, ti ti nñira am na git bam aaya' gui' gu tanoolh na pai' dhuuk gu Dios dñlh ba tu aa'nda' nam jir jaroi' dha' gu maamra'n.

²⁰ Cham tu' pui' ja'k tu'm tu bii gu' nat jax pik kai'ñkam tiip tu duu gu Dios gui' na tu'x chu jai'ch ya' dhi oi'ñga'n. Ku gu' cham tu' ji nat dñlh pui' ja'k tu bii, gu' ja'pji gu Dios nat

diihl pui' ja'k jix aa, ba' kapup jix bhaai' na jax dhui gio pui' ja'k jup tu bi'ya' nat jax pik kai'nikam jup tu duu gu Dios.

²¹ Na gu' gu Dios pix diihl pui' ja'k tu duñaia' na jax ja'k gio pu chu'm jup tu bi'ya' nat jax pik kai'nikam jup tu duu, na gio tu'p bax chu bhaai'n ka', cham tu' na gatuuk cham pai' tu matgilhia'. Na gu' xib bhaan jup tu'ii' gu tulhiinara' dhi' nat jik tu'p tu duu gu Dios. Ba' gu Dios pix diihl giox joi'mdaip ja tiigiix bhai' ja duñaia', pui' ip na jax jix joi'mdat ja palhbui'ñ gui' na maamra'n ba ja ilhii'ñ.

²² Jix maat ich na giilhim tulhiinara' tir jup tu tui'dhi' dhi' bix nat jik tu'p tu duu gu Dios ya' dhi oi'ñga'n, tiix ko'kom tum bua ja'p na jax maa'n gu ubii no' bax chiigim gu alhii nax ko'kom jum buada'.

²³ Ba' pu'ñip suan ich aach jich ii'mda' ir bhaan, nach gu' pui'p jich chulhiin na jax gui' nat tu'p tu duu gu Dios, sia ku gu'ch a'm jup tu'ii' gux Dhuudu' kam jix Uaň Ii'mda'. Dhih Dhuudu' kam jix Uaň Ii'mda' biipi' bach onbai' gu Dios na ba' dhi' bhaan jich onbai'ñdha' ip gu gə'p jum duukam gatuuk. Gio no' ba pataaxix guch chuktu', mi' dhir dai nach tu' silhkam bar maamra'n ka' gu Dios, nach gu' cham tu'x buam jum duukam kap tu buada'.

²⁴ Ba' dhi' pu'ñi nach ti nira nach jich dhuñaia', dhi' bhaan cham mu ja'k ka jiim ich nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhiinñdha'. Aapi'm jix maat na gu tu' no'ch nira, cham tu' ja'p kai'nikam jup jum kai'ch nach bia'ka' gu tu', piam kuch mi' pai' niidhat jup kai'chdha', gu' ja'ppi cham tu' ji nach niinñdha', pui' kuch ba' ti nirda' pix.

²⁵ Ba' dhi' nach tu' nira xib, cham tu' bia' ich ni kuch ni'ñ. Silh pix nach ti nira na pai' dhuuk pui' tum duñaia', ba' gammiji jich a'm jum aa' nach ti nirda' cham ikix kam.

²⁶ Gu' ba' gux Dhuudu' kam jix Uaň Ii'mda' jich palhbui'ñdha' ip gu tu' no'ch cham am buatu' piam kuch cham maat. Na gu' no'ch cham maatit tu daan buiñor gu Dios na jax ja'k jum aa' nach buiñor tu daanda', gux Dhuudu' kam jix Uaň Ii'mda' mi' dhir pui' soi' titdada' gu Dios jich a'mkam, dai na cham tu' ñi'ook ki'n ja'p nach jax kai'chdha' aach.

²⁷ Na gu' gu Dios diihl jix maatit kə'kə' na jax kai'nikam jup titdada', na gu' gu Dios siax mat ka' nam jax jir tu'm ka' gu ja'tkam ja jujur am bhaan. Ba' gux Dhuudu' kam jix Uaň Ii'mda' pui' pix titdada' gu Dios no'x aa' na pui' tu duñaia' nam jax titdada' gui' nam buiñor jup tui'ñgida'.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo na cham jixkat jax jich dhooda' gu tu' aach nach buiñor ti jigi'ñ guch Xoi'kam

²⁸ Jix maat ich na gu Dios pix jup tu duiñchu'nda' na ba' joidham jix bhai' tu ja

jimda' gui' nam buiñor tu daanda', gui' nat jik' ka a'm ti ti nam mi' pui' jimia' na jax jix aa'.

²⁹ Pu bijik dir bax maat gu Dios nam jik' buiñor ti jii'ñdha' gu ja'tkam, ba' pu jano' dir pui' pu ti ip nam pui'p jir tu'm ka' na jax gu Maraa'n. Ja'p ji buusnia' nam jir jajaa'nni'ñ ka', dai na gu Maraa'n jir biipi' kam ka'.

³⁰ Ba' pui' nat jax ti bijik gu Dios nam jir pu chu'm ka' ip na jax gu Maraa'n, xib dai nat pui' ba ja duu nat jax ti. Ba' nat pui' xi ja dunaak, pui' ja'k tu duu ip nam jax ja'k jix bhai' ji bi'ya' buiñor. Ba' na mit jix bhai' ba bii buiñor, dai nat pui' ba ti ip nam buiñor aaya' na pai' dhir jix io'm jir gə'kam nax chu abhaar.

³¹ Dho jaiñ, ¿jax ba'r jum duukam jiñ jaaduñ dhi' pui'? Dho nach palhbui'ñ dho gu Dios xich joi'mdat bix aixim bhaan, jich a'm ti niidhim. Ba' cham jixkat jax jich dhooda' sia chi jaroi' ti xich bhaamki'ñ.

³² Nat gu' gu Dios cham tu' xich dhai' gu Maraa'n, gu' ja'ppi nat cham jax ji chi'ik tu maa nat ba' ya'ch a'mkam muu na ba' mi' dhir jix bhai' ba tuch jimda' pu'ñi. Gu' ba' nat cham jich dhai' gu Maraa'n, dhi' bhaan jix maati' ip na bixchu'ch a'm jup tu tu'ii' biima'n gu Maraa'n.

³³ Gio cham jix'dha' jaroi' pui' ka ja tiida' nam jix u'ua'tulhdhix gui' nat Dios diihl ja a'm ba ti ti, nat gu' diihl gu Dios pui' ba ti nam cham tu' bhaan kax u'ua'tulhdhix.

³⁴ Ni ku cham jixkat jaroi' jax ti'ya' nam mu ja'k jiim nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiinñdha'. Jax dhui nat gu' mi' dhir bach boosolh guch Xoi'kam nat muu jich a'mkam, gioch a'mkam duadiak bam ip. Xib sonpan daa gu Dios ki'n dir ja'k, ba' bhai' dhir soi' titdatu' xib jich a'mkam.

³⁵ ¿Tu' pim ilhii'ñ jiñ jaaduñ na mi' dhir kach boosga' na pai' xich joi'mdat jich a'm ba ti niidhim guch Xoi'kam? ¿Gu tulhiinara' aa? ¿Ka' gux xijaim jum aa'ndam aa? ¿Ka' no'm jich gib aa gui' nam xich bhaamki'ñdha'? ¿Ka' gu bhioqi' aa? ¿Ka' no'ch cham ka bia' aa nach tu'ch chi'dha'? ¿Ka' no'ch muuki' chir bap tui'dhi' aa? ¿Ka' diihl aa gu muuki'?

³⁶ Na gu' pui' tu ua'ñix mi' na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam, jup jum kai'ch: Bix pix ba xich koodak am gu ja'tkam nach jum bui' ti jigi'ñ aapi' Dios, ja'p tu'ii' ich panaas na jax gu kakasnr no'm amuub ba ja tuttu nam pai'm koo'n.

³⁷ Matgim chaam tu' ji na tu'ch dhaam jup tu'ii'. Ja'kbu'ch ja daam jup tu'ii' ji dhi' bix na jik' jir jix buam tum duu'nkam, nat gu'ch palhbui' guch Xoi'kam xich joi'mdak nach ba' pu'ñi ja daam jimia'.

³⁸ Ba' cham jixkat tu' mi' dhir kach boosga' na pai' xich joi'mdat jich a'm ba ti niidhim gu Dios, sia chi moo tu' muuki' ka' git, piam

gu tu' na duaka', nix chu' gu noonbi'n gu Dios, nix chu' gu tu' nam tu dudua i'ii'mda' bhaan nam ti bix aixim jix bhaai' nam pu tu duñaia' nam diih jax ilhii'ndha', nix chu' gu tu' na xib jix maax, nix chu' gu tu' na gatuuk tu maaxilhia',

³⁹ nix chu' gu tu' na tɛ'kob ja'k jix chu jai'ch, nix chu' gu tu' na tuukab ja'k jup jix chu jai'ch, nix chu' dho moo gu tu' na Dios jup jir duñaia' gu tu' cham bhaai' na jax dhui mi' dhir jich boosga', na pai' xich joi'mdat jich a'm ba ti niidhim gu Dios bhaankam guch Xoi'kam nar jich Gɛ'kam tuk, na gu' guch Xoi'kam pix bhaan pi'x maati' na xich joi'mdat jich a'm ti ni'i'n gu Dios.

9

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nat gu Dios ja a'm ti ti gu Israel kam ja'tkam

¹ Ba' aañ ja'pni xi jam tiidam jiñ jaaduñ, silhkam pui' tu tatda' nañ jax jam tiida', cham tu' nañ jam iatgidha', nañ gu' aañ silhkam tu a'ga nañ ti ji'i'ni buiñor guch Xoi'kam, na gu' guch Dhuudu' kam jix Ua'i'ndha' matu'n nañ jax ja'k silhkam tu a'gada'.

² Ja'pniñ xi jam tiidam: Aañ gammiji tiix buam jiñ aa'nda'ñ jur am bhaan, panaas kuñ gammiji: pix dhi' bhaan jix ka'ook ka'.

³ Pui'ñ aa'nda' iñ gu' nañ ja a'mkam jiñ chulhiña' guñ jaaduñ nach maap jir jich oi'dhagam, no' git pu'ni ja'k iam cham mu ja'k ka jiidma' am nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha', siat chi moo pu cham tu' ki'n jiñ palhbui guch Xoi'kam.

⁴ Jir pu chu'm am ip gu' na jax aañ, maa'n nach jax pix jir Israel kam ja'tkam gui' nat Dios pui' ja duu nam jir maamra'n ka'. Dhi Israel kam ja'tkam, joidham jix abhaar ki'n ja buim mamxidhimik gu Dios, ja aa'ndhak ba' na jax ja'k tu tui'ka' ja bui gio na jax ja'k tu aagix ka', gui' nat ba' Moises ba tu ua'na, gio ba' nam jax ja'k tu't tu daanda' buiñor, gio ba' nat bixchu' tu ja iimchuxdhak na gatuuk tu ja makia'.

⁵ Dhi Israel kam ja'tkam jir bopxi'ñ am gu bijik dir kam jich bopxi nam pui'p jir Israel kam ja'tkam kat. Ba' dhi Israel kam ja'tkam ja bui dhir jai'chdhir guch Xoi'kam, pui'p jir Israel kam ba' tuuku' bhaan. Dhi'r di' pix gu Dios gui' nat jup tu duu bix na j'i'k tu'x chu jai'ch, pui' ku ba' dai gui'x bhai' nach gammiji buiñor tu daanda', iam git jach moo pui' pu duiñchu'nda' gammiji.

⁶ Ku gu' cham tu' ji nach jax jich aa'nda' na gu Dios ba' cham pui' tu duiñchu' nat jax ja tiidak guch bopxi kat, gu' ja'pji nam gu' cham tu' silhkam bix jir Israel kam ja'tkam, sia kum jai' dhit pui' tiim ilhii'ñ.

⁷ Na gu' cham tu' silhkam bix jir bopxi'ñ am gu Abraam gui' nat j'i'k ti tu bopxicha,

na gu'p titda gu Dios gu Abraam: “Bhaan dir gum mar Isaak jap mui' tu bopxicha'.”

⁸ Ba' dhi' ja'pniñ jum duukam, na gu Dios tu' silhkam bopxi'ñ ja ilhii'ndha' gui' nam pui'p tu jimda' nat jax tu jii diih gu Abraam, cham tu' gu jaro'i' na ja'p pix pui'm ilhii'ndha'. Ja'p ji buusanda' gu' nam mi' dhir maaxilhia' na pai' gu Isaak nat jax tiidak diih gu Dios gu Abraam.

⁹ Gio ja'pniñ ti'n jano' gu Dios gu Abraam: “Gamai' ja'kia'nniñ moo gio ya ja'p jup ba oiri, ampik maa'n ba tigia' gu alhii gum biina' Saara.”

¹⁰ Gio mi' dhir gatuuk pui'p jum duu ip na mit gook maaxir gu maamra'n gu Rebeeka, daipu' diih jir ja taat ka' gu' ti guch boxii Isaak.

¹¹⁻¹³ Ba' pu biipi' dir ba aagi'ñ gu Dios gu Rebeeka nam jax jir tu'm ka' gu maamra'n gatuuk, nat gu' pu pui' ja'k ba tu duu diih gu Dios, sia ku mit chakui maaxir gu maamra'n, ni ku mit chakui tu'x buam jum duukam jup tu dunaak, piam ku gu' gu tu'x bhai'm duukam. Jup titda gu Rebeeka: “Gum mar gu'i' na biipi' maaxilhia', bitaa'n ji bi'ya', ba' gui' na gatuuk maaxilhia', tɛ'kob ji bi'ya'.” Ba' ja'p ja'k iam na iam pix pui'p tu ua'ñix jup jum kai'ch ip: “Aañ dai gu Jakob jix joi'mdak ti, gu Esauu ba' cham.” Ba' dhi' bhaan pup jix maati' na gu Dios pui' duñaia' gu jaro'i' na diih jax ilhii'ndha', siatti tu'x buam jum duukam jup tu duu piam ku gu' cham.

¹⁴ ɔ'Gu' dhi' bhaan jach ba' pui' kai'chdha' aa na gu Dios cham tu' mi' pui' tu duiñchu' nat jax ti'ik bijik? Chaam tu' ji matgim.

¹⁵ Jax dhui nat gu' gu Dios pui' pu tiidak ip gu Moises bijik, jup xi chidak: “Jix joi'mdat tigia' iñ gu jaro'i' nañ ilhii'ndha'. Jix bhai' duñaia' iñ ip gu jaro'i' nañ diih ilhdha'.”

¹⁶ Dho jaiñ, gu jaro'i' bak na diih ilhii'ndha' gu Dios nax joi'mdai tiigiix bhai' duñaia', gu' pur cham tu' ka' ji gu jaro'i' sia ku ti bix aixim jix bhai' tu bua, na jax ja'k ti xi ilhii'ndha' na git jix bhai' ji bi'ya' buiñor gu Dios, na ba' git mi' dhir bax joi'mda'.

¹⁷ Na gu'p jum kai'ch ip maa'n kap na tu ua'ñix na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam nap titda gu Dios gui' nax io'm jir gɛ'kam ka' Ejipto: “Aañ pu kai'ñkam jix io'm gɛ'kam ki'n jum dai ya' Ejipto, nap ba' aap jiñ a'mkam bhaan matgilha' ja bui bix gu ja'tkam nam j'i'k jix jai'ch ya' dhi oi'ñga'n nañ jax jir gɛ'kam, na bixchu'x bhaai' nañ pu tu duñaia' nañ diih jax ilhii'ndha'.”

¹⁸ Ba' dhi' bhaan jix maati' na gu Dios jix joi'mdai tigia' gu jaro'i' na diih ilhii'ndha', gio ba'x bhaai' ip na pui' duñaia' gu jaro'i' na ilhii'ndha' na kabkada' gu juraa'n.

¹⁹ Gu' ba' no' gu' maadit aapi'm jax kai'ch jiñ jaaduñ: “ɔ'Gu' jax ji ba' ku ba' gu Dios bhach kusbi'ñ nach pui'x u'ua'tulhdhix, na

gu' pui' cham bhaai' nach tu' bhaan jax chüida', daipu' na dñihl jax ilhii'ñ pix na pu tu duñia'?"

²⁰ ¿Gu' aap ba'p jir tu'p tu'm da' kup ba'p tikkada' gu' Dios na jax kai'ñkam pui' tu bua, nap gu' cham jir jupaabkamun? Jir jup duñii'ñ ap pix gu'. Paa pim gi duuk kēē gu' bhii'ñ ja'aa na jax titda gui' nat jup duu: "¿Jax ku pich ba' pu chu'm jup jiñ dhuu?"

²¹ Gu' matgim daipu' ji gui' na jaja'p tu buada' nax mat ka' na jax chu'm jup ja duñia'. Dñihl bhii'rai gu' bhii'ñ da'munai pu chu'm jup ja duñia' na jax chu'm ilhdha', siat chip ja duu gu' ñhich jaja' gui' na gampai' tu'm ka', piam ku gu' gui' nax kiki' pa' ka', piam ku gu' gui' nax io'm jix kiki' ka'.

²² Ba' gu' Dios pu'ñi ip, pu pui' ja'k duu bijik nam jum tulhii'ña' gu' ja'tkam jup' nam cham mi' pui' jimia' na jax jix aa', tu dai ba' na pai' dhuuk pik jum aaya' nam jum tulhii'ña' na ba' dhi' bhaan matgilhia' na jax jir gē'kam.

²³ Ba' pui'p tu dai ip na pai' dhuuk jup jich aagi'ñdha' na xich joi'mdat jich a'm ti ñii'ñ aach nach ji'k mi' pui' jii'mda' na jax jix aa', nat puch a'm ti ti ip bijik dir nach buiñor aaya'.

²⁴ Ba' gui' nach ji'k pu'ñi buiñor aaya' gu' Dios, gu' Dios dñihl ji'k pix mi' dhir jich boosolh ja bui gu' Israel kam ja'tkam, gio ji'k ja bui dhir ip gui' nam cham jir Israel kam.

²⁵ Na gu'p jum kai'ch mi' u'uan ta'm nat pai' tu ua'nak gu' Oseas bhaankamu'n gu' Dios:

Gui' nam cham jir jiñ ja'tkam tuk, aañ pui' ja duñia' nam bar jiñ ja'tkam tuk ka'.

Gio gui' nañ cham ja da'dat, bax ja da'da' iñ.

²⁶ Ba' palhüp iam ja'p ja'k dhi' ka'm pix dhi u'uan jup jum kai'ch ip:

Aapi'm na pim cham jir jiñ ja'tkam tuk, maamra'n gu' Dios duakam japim bar jum tütgidam ka'.

²⁷ Ba' gu' Isaiiyas na bhaan tu a'ga ip gu' Israel kam ja'tkam, jup kai'ch: "Sia kum ja'p pix tu'ñi gu' Israel kam ja'tkam na jax gu' o'ya na mu ja'p katka' gē' suudai' jugii'ñ, ji'k pix jam jimia' buiñor gu' Dios, cham tu' biix,

²⁸ jano' na pai' dhuuk cham xiim pui' tu duñia' gu' Dios na ji'x oi'ñga'n nat jax ti'ñik bijik."

²⁹ Na gu' ja'p ja'k iam ja'pnip kai'ch ip gu' Isaiiyas:

No' git gu' Dios gui' na bixchu'x bhaai' na pu tu duñia' cham jich bopxichu'nda' git, xib jach git ja'p ba tui'ñgida' na jax gu' Sodooma kam kat ja'tkam gio gu' Gommorra kam.

³⁰ ¿Jax ba' kai'ñkam jup jum kai'ch dhi' pui'? Dho na gu' gu' Dios pu'ñix kiki' ja'tkam ba ja tigia' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam ka', dai pix no' mit tu' silhkam

buiñor ba ti jii'ñ soi'm ilhdhak, sia kum gu' tii cham tu' ga'nga nam jax ja'k duix bhai' ji bi'ya' git buiñor gui'.

³¹ Ba' gu' Israel kam ja'tkam nam tii mi' pui' jii'm na ji'k jax tu' aagix, nam ja'p jum aa' nam git pu'ñi ja'k jix bhai' ji bi'ya' buiñor gu' Dios, ja'kbui' kat gampai' ji bii mit. Cham tu'x kiki' ja'tkam ja tii gu' Dios.

³² ¿Jax ba'r jum duukam chi? Dho nam gu' cham tu' soi'm ilhdhat buiñor ti jügi'ñdha' gu' Dios, daipu' gu' tu' nam jax buada' nam bhaan gē'gē'kam jum taat ka'. Ja'p ji buus ba' na mit dhi' bhaan jutbuk ia'ri, ja'p na tu' jodai no' ñich bhaan jutbuk ia'.

³³ Pui'm kai'ch ji gu' maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu' bijik dir kam na bhaan tu a'ga dhi' na pui' ji buusan na gu' jodai, jup jum kai'ch:

Maa'n jañ mi' ja daaxdha' gu' jodai gu' Sion oi'ñkam nam ba' dhi' bhaan jutbui ia'lhia'.

Ba' gu' jaro'i na bhaan bam machia' dhi jodai,

cham tu' bhaan jum xi'irbo' gatuuk.

10

Na bhaan ba tu a'ga' gu' Paablo gu' Israel kam ja'tkam gio gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam

¹ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aañ tiix aa' nam git gu' Israel kam ja'tkam cham mu ja'k bhüya' nam pai' gammiji' mi' pup jum tulhii'ñdha', ti ja a'mkam pui' ja'k tu daañchu'nda' iñ buiñor gu' Dios.

² Jix maat iñ aañ nam gu' Israel kam ja'tkam tiix aa' nam git mi' pui' xi jii'mda' na jax jix aa' gu' Dios, dai ji nam gu' cham maat na jax pik ja'k jum aa' nam mi' pui' jii'mda'.

³ Cham ti jügi'ñ am gu' na gu' Dios pix dñihl nax kii' maa'nkam tigia' gu' jaro'i, cham tu' na dñihl jix kii' maa'nkam jum ilhii'ñdha' nam jax tu jim dñihl. Dhi' bhaan ba' cham tu' mi' pui' jii'm am buiñor gu' Dios na jax pik ja'k jum aa' nam mi' pui' jii'mda'.

⁴ Na gu' pui' na ji'k jax tu' aagix gui' nat Moisees tu ua'nak, mi' bhaan ji juu buiñor guch Xoi'kam. Pui' ku ba' gu' jaro'i no' buiñor ba ti jügi'ñ guch Xoi'kam, gu' Dios pui' ba ilhdha' nar jix kii' maa'nkam ka'.

⁵ Jano' nat gu' Moisees tu ua'nak na ji'k jax tu aagix, ja'pni ja'k jup xi chu ua'na: "Gu' jaro'i na mi' pui' jimia' dhi' na ji'k jax ba tu aagix, dhi' buiñor jimia' gu' Dios."

⁶⁻⁸ Ba' ja'p ja'k iam nat dhi' pix Moisees jup tu ua'nak, tu aa' ip nam silh pix buiñor ti jüi'ñdha' gu' Dios nam ba' buiñor jimia', na gu' pu'ñi ja'k cham pik xijai. Na gu' cham jum aa' kia' nam jax jum aa'nda': Jix xijai na jaro'i mu tisdia'x dhaam na ba' tigia' gu' Dios, piam ku gu' mijimmi' pai' nam jum jumpa'n gu' ja i'ii'mda' gu' koi'ñga'n na ba'

mu ja'k tigia' no' ampik mu ja'k oiri. Matgim gu' ja'pji sap ja a'm nap tu'ii' gu' fio'ki'n gu Dios, ja chiichiñ am gio ja jujur am. Ba' xib dhi' pu'ñi ip, gu jaroi' no't ja'p pix soi'm ilhdhak buiñor ba ti jii'ñ guch Xoi'kam, gu Dios pui' ba tigia' na dhi'r jix kii' maa'nkam ka'. Cham jum aa' nax xijaim ilhii'ñdha', no' gu' jax jum aa': "Jix xijai nañ mu tisdia'x dhaam nañ ba' tigia' guch Xoi'kam, piam ku gu' mu ja'k nam pai'm jumpa'n gu ja i'ii'mda' gu koi'ñga'n no' ampik mu ja'k oiri." Gu' ja'pji na gu' na jax bam kai'ch nach a'm jup tu'ii' guch bhai'm kai'chdham fio'ki'ñ guch Xoi'kam. Dhi' ba'r di' guch bhai'm kai'chdham ñi'ook nach jax chu'm bhaan tu a'ga aach. Pui' ja tidaam ich gu' gu ja'tkam nax bhaai' nam soi'm ilhdhai buiñor ba ti jii'ñdha' guch Xoi'kam, pui' pix, cham tu' nam aa' nam tu' pik jax dhuñia'.

⁹Na' gu' daipu' no' jaroi' diihl chiñii'ñ ki'n pui' ba kai'ch na guch Xoi'kam jir Gê'kam, gio na bix juraa'n ki'n ba ti jii'gi'ñ nat gu Dios pix dua'ñdhak giop bamii' mu dir koi'ñga'n tir, cham tu' mu ja'k ka jimda' na pai' gammiji git mi' pup jum tulhii'ñdha'.

¹⁰Na gu' no'ch bix jich jur ki'n buiñor ba ti jii'gi'ñ guch Xoi'kam, gio no'ch diihl jich chiñ ki'n pui' ba kai'ch nar Gê'kam, gu Dios jix kiki' ja'tkam bach chigia', ba' cham tu' mu ja'k ka jii'mda' ich nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhiñdha'.

¹¹Jup jum kai'ch gu' maa'n kap mi' na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam: "Gu Dios pix diihl pui' tu duñia' nam cham tu' bhaan jum xi'i'rbo' gui' nam tu' silhkam soi'm ilhdhai buiñor ti jii'ñdha'."

¹²Ba' dhi' bix pix ja aagit jup kai'ch gu ja'tkam sia nar jaroi', cham jax bua no'r Israel kam maa'nkam piam ku gu' cham. Bix pix jir ja Dios tuk gu' gu Dios nam j'i'k jix jai'ch gu ja'tkam, ba' gê' makia' gu tu' gu jaroi' no' soi'm ilhdhat taan.

¹³Na gu' ja'pnip jum kai'ch maakam ja'k na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam: "Gui' nam j'i'k soi'm ilhdhat buiñor ba tu daanda' gu Dios, gui' diihl mi' dhir ba ja boosga' nam pai' mu ja'k jii'm nam gammiji mi' pup jum tulhii'ñdha'."

¹⁴¿Gu' pix ji na gu' jax jam dui soi'm ilhdhaip tu dañia' buiñor gu Dios no'm gu' cham buiñor ti jii'gi'ñ? ¿Gio jax jam dui buiñor jup ti jii'ñdha' no'm cham pai' pu chu'm tē kēē na tum a'ga? ¿Gio jax jam dui pu chu'm jup ti kaaya' no' pu cham jaroi' pu chu'm tu ja a'gi'ñ?

¹⁵¿Gio jax dhuip jai'chdhihia' gu jaroi' na pu chu'm tu ja a'gidha' no' gu' gu Dios cham jaroi' pu chu'm ki'n nai' jootos? Jup jum kai'ch gu' maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam: "Ja'p moo joidham jix bhai' tu tatda' no'm pai' dhir jii'm gui' nam tu

a'gidha' gux bhai'm kai'chdham fio'ki'ñ gu Dios!"

¹⁶Gu' ji na gu' cham tu' nam moo bix kēēji mi' pui'p jimia' na jax jum kai'chdha' gux bhai'm kai'chdham fio'ki'ñ guch Xoi'kam, ja'p na jax jum kai'ch mi' nat pai' tu ua'nak gu Isaiyas bijik, jup jum kai'ch: "Aapi' Dios, cham jaroi' iam ti jii'ñdhak mi' pui' ba ji jii sia ku mit tii ba kai gux bhai'm kai'chdham jum ñi'ook."

¹⁷Na gu'm aa' na bii'pi' kaaya' gu jaroi' gux bhai'm kai'chdham fio'ki'ñ guch Xoi'kam na ba mi' dhir bhai' ji ti jii'ñdha' bix juraa'n ki'n.

¹⁸Ba' aañ diihl jup jii' aa'nda': ¿Kux chakui aa chi pai' dhuuk kai mit gux bhai'm kai'chdham fio'ki'ñ guch Xoi'kam bix nam j'i'k jir Israel kam ja'tkam? Ba kai mit ji matgim, na gu'p jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam: Bix kap nai' pui' tum a'ga gux bhai'm kai'chdham fio'ki'ñ gu Dios, na mit gu' bix kap ai na j'i'x oi'ñga'n gui' nam pu'ñi nai' tu a'ga.

¹⁹Gu' ba' ja'p jañ jup jii' aa': ¿Ka' gu' pu cham maatit kēē am aa na tu' bhaan tum a'ga? Ja'pji na gu' gu Moisees jup kai'ch maa'n kap nat pai' tu ua'nak bhaankamu'n gu Dios: Aañ pui' ja duñia' gu Israel kam ja'tkam nam ja jii'mui bhai' ji bhaaku' ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, pui'ñ ja duñia' nam ja bhaamkidha' gui' nam pu cham tu' maatit tē kēē.

²⁰Ba' ja'p ja'k gu Isaiyas jix bhai' pui'p xi kai'ch bhaankamu'n gu Dios, jup kai'ch: Jiñ chi mit gu ja'tkam gui' nam tii cham jiñ ga'nga, ja buiñ maax jañich gu ja'tkam gui' nam cham j'i'x iam pai' dhuuk tiñ chikka. ²¹Ba' gu Isaiyas pix na bhaankam tu a'ga gu Dios jup kai'ch ip na bhaan tu a'ga gu Israel kam ja'tkam: "Aañ bix chanoohl mui' tii pu ja daagi'ñ guñ ñob dhi ja'tkam, gu' ji nam gu'r jix kaapak, pu cham tu' ka'm ti nii'ñ am."

11

Na ba tu aa'nda' gu Paablo na pui ja a'm ti niidhim gu Dios gu Israel kam ja'tkam

¹Ba' ja'p jañ jup kai'ch aañ: ¿Pu cham tu' aa chi ba' kap jum buixi'ñ gu Dios ja bui gu Israel kam ja'tkam? Matgim ja a'm ji na ti niidhim pui. ¿Jax japim giñ ñii'ñ aañ? Aañ pui'p jir Israel kam maa'nkam gu, jir jiñ boxii gu Abraam, gio mi' dhir jai'chdhir jañich ja bui gu kukuulsi'ñ gu Benjamiin.

²Jax dhui nat gu' gu Dios pu bijik dir ja a'm ti tii gu Israel kam ja'tkam nam pu'ñir ja'tkam tugi'ñ ka', ba' xib pui pui' ja ilhii'ñ nam jir ja'tkam tugi'ñ. Gi na pim gu'x maat na jax jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam, na bhaan tu a'ga gu

Eliiyas na tii aagi'n gu Dios nam buam pix ba tu jim gu Israel kam ja'tkam, jup titda:

³ "Aapi! Dios, gu Israel kam ja'tkam jamit biix ba ja koi gui' nam jum a'mkam tii tu a'ga, ja xichui' mit gui' nam bhaan ka tum makgirxi'ndhat. Dai aaf pix ba bi'chu' nañ pui kapup duatu', ku gu' sap sia biix kañ mu'aa' am ji kia!."

⁴ Gu' ji na gu' gu Dios jup titda: "Matgim jai' pup ji nam jix jai'ch gui' nam jir jiiñ ja'tkam tuk. Baik oo'm daman mambhix jix cha'tmam oo'm (700) pup jañ ja bia', na mit chakui maa'nnim ja o'lhia ki'n gu'kik tu daani buiñor gu ja'ppix dios Baal jum tii'tgidam."

⁵ Ba' dhi' pu'ni ip xib, ji'k pix bi'iix am gu Israel kam ja'tkam nam mi' pu tu duñia' na jax jix aa' gu Dios, nat gu' diilh gu Dios jix joi'mdat pui' ja'k ja a'm ti tii.

⁶ Gu' ba' no' gu' pui'm kai'ch nat gu Dios jix joi'mdak ja a'm ti tii, dhi' bhaan jix maati' na cham tu' gu tu' na mit jix bhai'm duukam jup tu duu na ba' pu'ni ja'k jir ja mai'chik, gu' ja'ppi pui' pix nat jix ja joi'mdak ja a'm ti tii. Na gu' no'm git jix bhai'm duukam jup tu duñia' gu tu', cham tu' pui'm kai'chdha' git nat pui' pix jix ja joi'mdak ja a'm ti tii gu Dios.

⁷ ¿Mi' dhir gi, jax ja'k jach jup xi kai'chdha'? Aa dho na mit jai' dhit gu Israel kam ja'tkam cham ji'xkat tii gui' nam tu' pik tii gaagidhat, dai gui' tii mit nat ji'k diilh gu Dios ja a'm ti tii. Gu jai' ba' dai nat xi ja kaapakadak gu ja jujur nam ba' cham ji'xkat maatiit kaaya' ni kum jix maatiit tigia' gui' nam tu' tii ga'nga.

⁸ Na gu'p jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam na bhaan tu a'ga gu Israel kam ja'tkam: "Gu Dios pui' ja duu nam ja'p tu jimda' nam panaas pu cham ja jur bia'ka'. Cham maatiit ti niil'ndha' am, ni kum jix maatiit tē kēēkē'."

⁹ Gio gu Dabii ja'pniip kai'ch ip ja'p ja'k bhaankamu'n gu Dios:

Gammijim joidham jix bhai'm taatiit mui' dhit maap tu kua'da' nam ba' dhi' bhaan jum tukgi'ñka'.

Dhi' pix bhaan ja mai'chia' gux buam jum duukam na ba' mi' dhir dai nam bam tulhiiñda'.

¹⁰ Gio nai' pix cham ji niññia ka' am nam ba' cham ti niil'ndha' na tu' jax jum buada',

gio nam nai' pix ji dhu'nmarka',
pu cham ji'xkat pai' dhuuk kam siissa' am.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nam jax ja'k dui cham mu ja'k kajimda' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nam pai' gammiji git mi' pup jum tulhiiñdha'

¹¹ Ba' ja'p jañ jup kai'ch: ¿Pu gammiji mai' ba suulh jamit aa chi ba' gu Israel kam

ja'tkam na mit pui' biix aixim bhaan bam tukgi? Chaam tu' ji matgim, gu' ja'ppi nam ba' jax dhui dhi' bhaan cham mu ja'k bhiiya' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiiñdha'. Ba' bhai' pup niññia'm ip gu Israel kam ja'tkam na gui'x bhai' ba tu ja jimda', panaas kum dhi' bhaan pix bhai' ji ja jii'mo'.

¹² Ba' no' gu' pu kai'ñkam pix jix bhai' tu ja jii gu ja'tkam biix na ji'x oi'ñga'n gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, na mit cham am bua pix gui' nam jir Israel kam ja'tkam, dho bak gu'x bhai' ji na tu ja jimia' biix gu ja'tkam ya' kam dhi oi'ñga'n no' mit biix gu Israel kam ja'tkam mi' pui'p jii na jax jix aa' gu Dios.

¹³ Ba' ja'p jañ xi jam tii dam aapi'm na pim cham jir Israel kam ja'tkam: Gu Dios, ja buiñ joot nañ jimia' gui' nam pu'ni cham jir Israel kam ja'tkam nañ tu ja a'gidha', ba' joidham jix bhai'ñ dhat iñ dhi' nat jax chu'm ki'n jiiñ dhai gu Dios.

¹⁴ Nañ gu' aaf jix aa' nam gu Israel kam ja'tkam bhai' ji jam jii'moi' mi' pui'p ba jimia' na jax jix aa' gu Dios. Cham aa' iñ gu' tii nam mu ja'k bhiiya' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiiñdha'.

¹⁵ Na gu' nañ jax ba kai'ch, no' mit gu Israel kam ja'tkam jix bhai' duu nam ba' biix gu ja'tkam gui' nam cham jir Israel kam jix bhai' ji bi'ya' buiñor gu Dios, ¿jax ba' tu tui'ka' pim ilhii'ñ no' mit biix jix bhai'p bii buiñor gu Dios gui' nam jir Israel kam? Ja'pni dho tum duñia' panaas na jax no' mit ko'ik gio bhai'p ji baapam biix gu ja'tkam.

¹⁶ Na gu' dhi' ja'pni na jax gu biipi' kam paan no' mit jix xidhuu kam jup duu, gu tui' nam pai' dhir jup duñia', pui' biix jup jix xidhuu ka'. Gio gu jax chu'm tua no' tii dai gu takaa'n jup jix xidhuu, sia gu mamraga'n pui'p jix xidhuu ka'.

¹⁷ Ja'pni ji buusan am ip gu Israel kam ja'tkam na jax gu oliibo. Dai ji nat gu' dhi oliibo jai'm i'ki gu mamraga'n, jai' ba'm ua'rak bham tuttui' gui' nar gampix kam, na cham tu'r i'xchix kam. Dhi' ba' ja'p ji buusan nar aapi'm na pim cham jir Israel kam ja'tkam, ba' maap bam daa' pim gu oliibo gui' na mi' pu kiik, ja'p ji buusan na maa'n na jax pix jir di' gu diilh mamraga'n.

¹⁸ Ku pim ji gu' cham tu' jax jum aa'nda' ji na pim aapi'm jix io'm jir jix kiki' ja'tkam ku mit ba' bhai' jam tuttu bhaan gu oliibo, gu' ba' gui' na pik jir mamraga'n jamit ja i'ki nam cham jir kiki', na pim gu' dhi' bhaan g'g'rkam bam taat ka'. Gu' ba' no' pim gu' pui'm aa', dai na pim xi chi'ñchoka' na pim cham tu' diilh dudua, gu' ja'ppi gu takaa'n gu oliibo na mu jam maak ii'mda' na pim ba' ki'n dudua, na gu' gui' mi' pu tu tak.

¹⁹ Piam ku pim gu' jax kai'ch: "Jax dhui na mit gu' diilh ja i'kik aach bhach chuttu. ¿Tu'

gi bhaan jup jir jich kuiñcha?"

²⁰ Tii dhor pui', dai ji na gu' gui' ja i'ki mit nam cham soi'm ilhdhat tu' silhkam buiñor ti jügi'n'ñ guch Xoi'kam. Ba' aapi'm pu kai'ñkam pix bhai'p jam tuttu mit na pim buiñor soi'm ilhdhat ti jügi'n'ñ guch Xoi'kam. Cham jir am ba' na pim g'e'g'erkam jum taat ka', gu' ja'pji na pim jix chotdonit soi' pix jum ilhi'i'ñdha' bhai' pui' ji chu't.

²¹ Cham bhai' ka tu jam jimia' gu' no' pim dai g'e'g'erkam jum taat, nat gu' cham ja joi'gilh gui' na pu diihl jir mamraga'n kat dhi oliibo. Çilhi'i'ñ japim aa ba' nap xi jam joi'mda' aapi'm na pim cham silhkam jir mamraga'n? Chaam tu' ji na jam joi'mda'.

²² Jir jix chu joi'gi'n dho gu Dios, gu' ji na gu' pui'p jix bhanaa'. Tii' nat bhaam ja bui gui' na mit bix aixim bhaan jum tukgi gu tu' na ya' dhi oi'ñga'n jix chu jai'ch, sia kum tiir Israel kam ja'tkam. Aapi'm ba' xi jam joi'mdak jam tiigik jix bhai'p jam duu, sia ku pim ti cham jir Israel kam. Jum aa' ba' na pim mi' pui' tu duñiidha' nat jax pik kai'ñkam xi jam joi'mdak jam a'm ti tii, na gu' no' pim cham mi' pui' tu duñiim, giop jam i'kia' bhai' dhir bhaan gu oliibo.

²³ Gu' ba' no' mit gu' gu Israel kam ja'tkam mi' pui' jii na jax jix aa' gu Dios, gio dho bhai'p ja tuttu' bhaan gu oliibo nam jir pai' kam, na gu' gu Dios bixchu'x bhai' na pu tu duñia', pu cham tu' tu' jibo'xchu'n.

²⁴ Tii' na aapi'm na pim ti cham jir Israel kam ja'tkam, gu Dios xi i'kdharak gu mamraga'n gu gampix kam oliibo bhai' ja'k tuttui gui' nar i'xchixim gu oliibo. Çilhi'i'ñ japim aa ba' nap jix xijaichu'n gu Dios na gio bhai'p tuttuidha' gui' na diihl pur mamraga'n gu oliibo gui' nar i'xchixim? Chaam tu' ji na xijaichu'n, na gu' pu diihl jir mamraga'n, gio diihl gu Dios bhai' dhir i'ki.

Na ba tu aa'nda' gu Paablo nam jax ja'k dui cham mu ja'k ka jiidma' gu Israel kam ja'tkam nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiidha'

²⁵ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aañ jam aagi'ñdha' na jax ja'k tu't pui' ja'k tu duiñchu' gu Dios na pim ba' cham tu' bhaan jix matdagim jum ilhi'i'ñdha'. Dho jai' dhit gu Israel kam ja'tkam ja kaapakai gu Dios gu ja jujur nam ba' cham ji'x maait t'e'k'e'k'e', kut ji gu' alhio pix pui' ja duu ji nam ji'x pix bix ka xi chi jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

²⁶ Ba' no' mit pu'ñi bix ba ti jii'ñ, bix nam ji'k jir Israel kam ja'tkam mi' dhir ba ja boosga' gu Dios bhaan gu boi nam pai' bhaan mu ja'k jiiim nam pai' gammiji git mi' pup jum tulhiidha'. Na gu' maa'n kap jup jum kai'ch na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam:

Gui' na tu booso'nda' mi' dhir bhaan gu boi nam pai' mu ja'k jiidma' gu ja'tkam nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiidha',

mi' dhir maaxilhia' Sion.

Dhi' ba'r di' ka' gui' na ja uañchuda' bix gu ja ua'tulhdhara' gu bopxi'ñ gu Jakob.

²⁷ Gio ja'p iam jup kai'ch ip gu Dios:

Nañ pai' dhuuk bix xi ja uañdhai gu ja ua'tulhdhara',

dai nañ mui' xi ja binta'.

²⁸ Gu Israel kam ja'tkam xib jix bhaamki'ñ am gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, ba' ampix jix bhai' na pim aapi'm kaaya', ku gu'x ja joi'gi'n ji gu Dios, nat gu' pu bijik dir ja a'm ti tii gu ja bopxi kat.

²⁹ Na gu' gu tu' na makia' gu Dios gu jaroi', cham tu' giop baabuidha' gatuuk, gu' ja'pji na gammiji pup jir diihlga'n ka'. Gio gu jaroi' na pu'ñi bhaan ti tigia', pu gammiji ip na bhaan pup ti niidhidha'.

³⁰ Bijik na pimit aapi'm cham am bua buiñor gu Dios, pu cham tu' jam a'm ka ti niidhim. Ba' na mit gu Israel kam ja'tkam cham am jup ka bua buiñor gu Dios, aapi'm xi jam joi'mdak jam a'm jup ti tii.

³¹ Pu chu'm ki'n jamit cham am jup bua xib gu Israel kam ja'tkam na pimit aapi'm jax chu'm ki'n cham am bua bijik, ku gu' diihl ji gu Dios nat pui' ja'k tu duu na ba' jax dhui xi jam joi'mdai jam a'm ti tigia' aapi'm. Mi' dhir ba' giox ja joi'mdai ja a'm jup ti tigia' gu Israel kam ja'tkam pui' nat jax ba duu xib.

³² Ba' dhi' ja'pni pik jir jum duukam, nat gu Dios pix pui' tu duu nam bix gu ja'tkam cham mi' pui' jimia' na jax jix aa' na ba' mi' dhir bix jix ja joi'mdai ja a'm ba ti niidhidha'.

³³ Ja'p moo joidham bixchu'x aichu'n gu Dios na jax ja'k tu duñia' gu tu'! Jix io'm jix chu matda'. Cham jaroi' mat ka' na jax ja'k ji chu buusnia' pui' na jax ilhi'i'ñdha', ni ku cham jaroi' mat ka' na jax kai'ñkam pui' tu duñiidha', sia kum tiix mat ka' gu ja'tkam gu tu' na jax buada'.

³⁴ Jup jum kai'ch gu' maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam: "Jaroo gip guguuxdha' gu Dios? Na gu' pu cham jaroi' maat na jax jum aa'nda'."

³⁵ Gio ja'p iam ja'pniup jum kai'ch: "Jaroo tu' ba maa gu Dios na ba' bhammi dir bha ja'k ja'k jup buidha' gu tu' ki'n?"

³⁶ Jax dhui na gu' bix bhammi dir bha tu jim buiñor gu Dios na ji'k tu'x chu jai'ch, gui'p tu duu na ba'x chu jai'ch. Jir ti diihlga'n bix gu Dios, cham tu' na jai'p jir tu aachga'n. Pui' ku ba'm aa' nach gammiji buiñor tu daanda'. Mooch git pui' duiñchu'nda' gammiji.

12

Na ba tu aa'nda' gu Paablo nach jax ja'k jix kiki' i'ii'mda' ba ua'ka'

¹ Ba' aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aañ soi' jam titda na pim gammiji mi' pui' xi jimda' na jax jix aa' gu Dios, kapbhai' nat xi jam joi'mdak jam a'm ba ti ti. Gammiji pim jix u'uañ jup tui'ngida' gui' buiñor, cha'pim tu' bhaan kam ua'tulhi'ñdha'. Na gu' no' pim pu'ñi duiñchu', dhi' bhaan g'e'kamtu'nda' pim gu Dios, gio nax bhai' tu' jam jimda' aapi'm dailh. Gio na gu' pu'ñi ja'k ja'p'ji buusanda' na pim makgirxi'ñdha' gu Dios gu jam i'ii'mda'.

² Cha'pim pui' ja'k ka tu duduaka' nam jax ja'k tu dudua gu jai' ja'tkam nam cham ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, ni ku pim cham pui' ja'k kam aa'nda', gu' ja'p'ji na pim ba gaagidha' na pim jax ja'k jix bhai' bi'iidha' gammiji buiñor gu Dios, na tu'r jix kii' buiñor gui' gio na jax jir mi' pui'.

³ Aañ nañ jir nobi'ñ guch Xoi'kam nat pu chu'm ki'n jiñ dhai' gu Dios, pu jam titda iñ jiñ jaaduñ na pim cham tu'x io'm tu' ka'm xim ilhi'ñdha', daipu' ji na pim jax pix jum ilhi'ñ xib, nat ji'x pix bhaan jam a'm ti ti gu Dios na pim it soi'm ilhdhak buiñor ti jii'ñ.

⁴ Na gu' pui' na jax dhich chutku', sia ku mui' tuttuidhix nach ki'n tu'x bua, gu' pix ji nach gu' cham tu' bix ki'n pu duñia' gu tu'. Jax dhui na gu' bix ji'ma'n aagix nach tu' ki'n jax buada'.

⁵ Pu'ñi ip ba' aach nach ji'k buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam, maa'n nach jax pix buiñor maap jich dhaa' sia kuch jir mui', nach gu' bix buiñor ti jügi'ñ.

⁶ Bix aixim tu'm jich maa gu' gu Dios nach jix joojoidhat pu tu duñia' bix ji'ma'n, nat jax chu'm ilh dailh. Ba' no't gu' jai' dhit jich a'm bii nach nai' tu' a'ga' bhaankam'u'n gu Dios, dhoch nai' xi chu a'ga' na jax pix jich jurtu'nka' dailh gu Dios, gio nach ji'x pix ti jügi'ñdha' nar mi' pui'.

⁷ Piam kut gu' jai' dhit jich a'm bii nach ja palhbui'ñdha' gu ja'tkam tu' na pix ki'n, dho ja'p'ji nach pui'p ba duiñchu'nda', dai ji na gu' na jax pix jir mi' pui' ip. Piam kut gu' jaroi' maadit bhaan bii na tu mamtuxi'ñdha' pix gu ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, dho pui' ba duiñchu'nda' ip.

⁸ Piam kut gu' jaroi' maadit bhaan bii na ja gu'nguxi'ñdha' gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nam jax ja'k cham jum o'jolhi'ñdha', dho pui' ba duiñchu'nda' ip sia. Piam kut gu' jumai bhaan jup bii na tu ja maakda' gu tu' gui' nam cham tu' bia' ni ji'x, dho pui'p ba duiñchu'nda' dho. Piam kut gu' jaroi' bhaan jup bii ip na jax ja'k ja silhka'nda' gu jai', jir am ip na pui' duñia', dai na ja'xchudhix kam na jax pix jir mi'

pui'. Ba' gu jaroi' no't bhaan bii nax ja joi'mdat ja palhbui'ñdha' gu ja'tkam tu' na pix bhaan, joidham dhoch bhai'm taatit pui'p ba duiñchu'nda'.

Na ba tu aa'nda' gu Paablo na jax ja'k jum aa' nam tui'ngida' gui' nam buiñor ti jügi'ñdha' guch Xoi'kam

⁹ Aapi'm na pim ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, tu' silhkam japim xim ja joi'gi'nda' bix ji'ma'n, cham tu' na palhüp pix. Cha'pim ka kii'galhi'ñdha' gux buam jum duukam, gu' ja'p'ji dai gui' na tu'r jix kii' na pim gaa'ñchu'nda'.

¹⁰ Pui' pim ja'k xim ja joi'gi'nda' na jax no' pim mia'n jir jum jajaa'nnim ka' git. Tu' ka'm japim xim niniidhat, cham tu' na pim ampix jum jajaa'nmagi'ñdha'.

¹¹ Gio na pim tu juanda' cham oodat buiñor gu Dios, cham tu' na pim ampix pui'x chu o'jo'nda'.

¹² Gio ba' na pim jix bhai'm taatit ñarada' guch Xoi'kam na gio bhai'p jim. Gio na pim nakoo'nda' gu tulhiñara' no't tu' bhaan jam daam ma jii. Gio ba' na pim gammiji tu daanda' buiñor gu Dios.

¹³ Gio na pim jix bhai' ja buada' guch Xoi'kam jügi'ñdham gui' nam cham tu' bia' ni ji'x, pui' pim jum ilhi'ñdha' na pim panaas aapi'm pix jir gui' ka'. Gio gui' nam jam paxiaraidha', jix bhai' pim ja titdat, cham tu' na pim jix ja bhaamki'ñdha'.

¹⁴ Gio gui' nam xi jam bhaamkidhat xi jam koodak ka', cha'pim pui' kai'chdha' na git iam tu' na pix ja duñia'x buam jum duukam, ja'kbui' kat ji na pim tu ja daañxi'ñdha' na git jix bhai' tu ja jimda'.

¹⁵ Ba' no'm jai' dhit jix bhai'm taat, jai' pim jix bhai'p xim taat ka' ja biiim. Gu' ba' no'm jai' dhit suan, pui' pim jup xi suanda' ja biiim.

¹⁶ Joidham japim jix bhai' kai'chit tu oi'ñka', cham tu' na pim xim bhahhaakui'ñdha'. Ni ku pim cham g'e'g'er kam jum taat ka', soi' pix ji na pim jum ilhi'ñdha' nam jax soi'm ilhi'ñdha' gu jai'. Cha'pim jix chu mamatdagim jup jum ilhi'ñdha' sia, na gu' cham jir am na pim tu' pix ja ilhi'ñdha' gu jai'.

¹⁷ No't jaroi'x buam jam duiñ gu tu', cha'pim ja'k buppi'ñdha', gu' ja'p'ji na pim ja'kbui' kat jix bhai' ja buada' bix pix gu ja'tkam.

¹⁸ Xi gaagidha' pim na pim jax ja'k jix bhai' bi'iidha' gammiji ja bui' gu ja'tkam nam ba' cham xi jam bhaamki'ñdha', ni aapi'm mu ja'k.

¹⁹ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aañ pu jam titda na pim cham tu' pui'p buada' gu jaroi' no't tu'x buam jam duiñ. Gu Dios dailh jix maat na jax ja'k ja duñia' gui' nam jix buam tu buada', na gu'p jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam, na

ja'pni kai'ch gu Dios: "Dai aañ jix bhaai' nañ ja'k buidha' gu jaroi' na buam jam dooda'. Pu chu'm ki'n jañ ja'k jup buidha' na jax chu'm ki'n jix buam jam dooda'."

²⁰ Gio ja'p ja'k iam nap tu ua'ñix jup jum kai'ch ip: "No' mi' pai'm taagiob ba uamaim gu jaroi' na xim bhaamki'ñdha', xi chu makia' ap. Piam no' mi' pai' ba tonmoim, xi choi'dha' ap gu suudai'. Na gu' pu'ñi ja'k jum xi'irboi cham kam bhaamki'ñdha'."

²¹ Ja'kbui' pim mai'chikda' gux buam jum duukam ki'n gux bhai'm duukam na pim jup tu buada', cham tu' na ja'kbui' kat jam mai'chikda'.

13

¹ Gio gu gē'gērkam nam jix chu jai'ch, tu' ka'm japim xi ja niidhat, cham tu' na pim gampai' ja ilhii'ñdha', na gu' dhi' gu Dios pix na ja daraas. Cham tu' jai'ch ka'm git gu' gu gē'gērkam ya' dhi oi'ñga'n no' git gu Dios cham pu kai'chdha'.

² Gu jaroi' ba' no' cham tu' ka'm ja ni'i'ñ gu gē'gērkam, dhi' bhaan jix maati' ka' na cham tu' mi' pui' tu da'ngi na jax ilhii'ñ gu Dios. Ba' gu jaroi' na cham pui' ilhii'ñdha' na jax ilhii'ñdha' gu Dios, dai na ba tulhii'ñchuda'.

³ Na gu' gu Dios cham tu' pu kai'ñkam ja daraas gu gē'gērkam nam ba'x ja iibhi'ñdha' gui' nam jix bhai'm duukam jup tu buada', gu' gui' ji nam jix buam tu buada'. Pui' na jax aapi'm no' pim jix aa' na pim cham tu' bhaan ja iibhi'ñdha' gu gē'gērkam, dho dai na pim cham tu'x buam tu buada', dai ba' nam pix jix bhai' jam aa'nda' diil gu gē'gērkam na pim jix bhai' tu jim.

⁴ Pu kai'ñkam ja daraas gu' gu Dios gu gē'gērkam nam ba' joidham jix bhai' tu oi'ñkam gui' nam jir jix kiki' ja'tkam. Ba' no' pim gu' aapi'm jix buam pix tu jim, dho pu'ñi dai na pim jix chotdon ka' na pim jix ja iibhi'ñdha' gu gē'gērkam. Na gu' cham tu' ja'p pix ua'ka' gu gē'kam gu oxia, gu' ja'ppi na dhi' bhaan jix maati' ka' na ja tulhii'ñchuda' gui' nam jix buam tomaat ka'. Pu'ñi ja'k bhaankam tu juan am gu Dios gu gē'gērkam ya' kam dhi oi'ñga'n.

⁵ Pui' ku ba'm aa' na pim tu' ka'm ja ni'i'ñdha' gu gē'gērkam, ku gu' cham tu' ji na dai na pim jix ja iibhidhat nam cham jam tulhii'ñchuda', gu' ja'ppi na gu' dhi' pui' ja'k jum aa' buiñor gu Dios.

⁶ Gu' ba' nam gu' gu gē'gērkam bhaankam tu juan gu Dios, jum aa' ip na pim tu maakda' gu tuumiñ na ji'k aagix na ja a'm bi'iidha'.

⁷ Gammiji jam a'm jum aa' na pim tu maakda' gu tuumiñ na pai' dhuuk jum aajidha'. Tu namkidhidhat japim sia tu' na pix bhaan no' pim tu ua'tu'n. Gio tu' na aagix ka' na pim tu namki'ñdha', tu namkidhidhat japim. Gio tu' ka'm japim ja niidhat gu'

nam aagix ka' na pim tu' ka'm ja ni'i'ñdha', jir jix bhabhai'kam ka' pim ja bui.

⁸ Gio diilh japim cham tu'm u'ua'tu'nda', xim nanamkidhat japim. Gu jaroi' no' pim jix joi'mdat ni'i'ñ, jix bhai' pim xi dhuñia' na pim ba' dhi' bhaan cham tu' ka ua'tu'nda'. Na gu' gu jaroi' no'ch jix joi'mdat ni'i'ñ, ja'p ji buusanda' nach ua'tu'nda'. Gu' ba' no'ch jix ja joi'mdat pu'ñix bhai' ja bua gu ja'tkam, dhi' bhaan pui' bam kai'ch na chich biix pui' ba duu gu jai' na jax ja'k jup tu aagix.

⁹ Ja'pni tu aagix gu' buiñor gu Dios nach tu duiñchu'nda': "Cha'p jai' ja biim boppoda' gu u'uub, daipu' gum biina' nap jax chu'm biima'n tu kioka'. Cha'p ja koo'nda' gu ja'tkam. Cha'p jix joi'ñdha' gu tu' no'r jumai ga'n." Ba' dhi' pui' na jax tu aagix, gam biix gu jai', dhi' pix bhaan jim titmo na ja'pni' kai'ch: "Jix ja joi'mdat jap jix bhai' ja buada' gu ja'tkam sia nar jaroi' ka' git. Pui'p ja'k jix ja joi'mdat jix bhai' ja buada' nap jax diilh xim joi'mdat jix bhai'm buada'."

¹⁰ Na gu' gu jaroi' no'x chu joi'g'i'n, jir jix bhai'kam ka' pix ja bui gu jai', cham tu' nax ja bhaamki'ñdha'. Pui' ku ba' dhi' bhaan jim titmo biix na ji'k jax jup tu aagix gu jai'.

¹¹ Jix ja joi'mdat japim jix bhai' xi ja buada' gu ja'tkam, nat gu' xib jix io'm ba miamri na pai' dhuuk bach baidhika' guch Xoi'kam nach buiñor bap tui'ka', cham tu' pui' na jax jano' na chich jax kia'pix buiñor ti jii'ñ na mit pai' dhuuk tach a'gi gux bhai'm kai'chdham ñi'ook. Jum aa' ba' na pim jix bhai' xi ñiñia'i xib mi' pui' xi chu duñia' na jax jix aa' gu Dios.

¹² Ja'p ji buusan gu' nach tukaa' buujim xib, gu' pix ji nach gu' ba xia'ñdham, cham xiim bhai' ba tu maaxilhia'. Pui' ku ba'ch a'm jum aa' nach cham tu' bhaan kap jich buixi'ñdha' gu tu' nar jix chugkam ga'n, gu' ja'ppi dai gui' na tu'r jix chu maax ga'n nach bap tu duñiidha'. Ja'p ji buusnia' nach gux chu maax ki'n ba tich chii'dha', ja'p na jax gu sandaarui'x nam bapaiñm kuktun ba tim ti'dha' no'm bax chu kokdak.

¹³ Gammijich jix chu maax kir jiidma' ja'p na jax no' joidham jix bhai' tanoor, nach cham tu' mu pai' jimmida' pai' nam mui' dhit maap tu kua'da'x bhai'm taatit gu ja'tkam gui' nam cham tu' ka'm ti ni'i'ñ, piam sia tu' na pix nam sap pik ba' bhaan jix bhai'm taat ka'. Ni kuch cham jix maik ka', ni kuch cham nai' pix ja biim boppoda' gu jai' u'uub nam jir ganai' pix ka', ni kuch cham nai' tu kokkada', ni kuch cham bixchu' bhaan jix chi jii'gak ka'.

¹⁴ Gu ja'ppi nach gammiji mi' pui' xi jiidma' na jax jix aa' guch Xoi'kam. Cha'ch jich dho'ñchoka' na jax jich jurtu'nka' gux buam jum duukam, na gu' dhi' dai nach bach ua'tulhdha' no'ch mi jii'gi'ñ.

14

Na bñx aixim ba tu a'ga' gu Paablo na jax ja'k jir am nam tu jimda' gu daich Xoi'kam jügi'ñdham

¹ No' jaroi' maadit ba jam paxiaraim na cham pik bhai' buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam, ba' no' gu' cham maat na jax pik ja'k jix aa' gu Dios, cha'pim bñx aixim ba ji chüda', jix joi'gi'nda' pim pix.

² Pui' na jax nam gu' jai' dhit guch Xoi'kam jügi'ñdham pui'm aa' na bñx pix jix bhaai' nam tu kua'da' gu koi' na tu'x jai'ch ka', gu' ba' gui' nam cham pik bhai' buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam, pui' ilhii'ñ am na dai gum i'xchadam ki'n jix bhaai' nam tu kua'da'.

³ Gu' ba' no' pim gu' aapi'm pui' ilhii'ñ nax bhaai' na pim tu kua'da' bñx, dho pim cham jax ja titdada' gui' nam jix xidhuutu'n ka' jai' gu' koi', ni gui' mu dir bha ja'k gum cham jax jam titdada', na gu' gu Dios maa'n na jax pim ilhii'ñ sia ku jaroi' bñx aixim tu'm tu kua' piam ku j'i'k pix.

⁴ Gio gu' pui' na jax no' jaroi'r tujuandam tugi'ñ gu g'e'kam, ¿jax kup ba'p silhka'nda' aap, na gu' cham tu' aap tum juañxi'ñdha'? Gu' gui' ji g'e'kam tugi'ñ na diilh silhkada' no' pui'p ilhii'ñ, cham tu' aap. Gio diilh jup jix maat ka' gui' no'x bhai' bi'ya' buiñor gu g'e'kam tugi'ñ piam ku gu' cham. Ku gu' gu Dios diilh jix maat ji nam jax ja'k jix bhai' bi'ya' gui' nam buiñor ti jügi'ñdha'.

⁵ Gio jai' ja'pnip ilhii'ñ am guch Xoi'kam jügi'ñdham na sap ji'ma'n pix jir jix kiki' tanoolh ka', cham tu' bñx, ba' jai' pui' ilhii'ñ am na sap gammiji' pix jir jix kiki' tanoolh ka'. Ba' buiñor gu Dios, cham jax bua sia jax ilhii'ñ maa'n gio gu jumai.

⁶ Na gu' gu jaroi' na pui' ilhii'ñdha' na jax chu'm tanoolh pix jir jix ki' ka', pu kai'ñkam pix gui' gu tanoolh pui' ilhii'ñdha' nar jix ki' ka' na ba' dhi' bhaan buiñor tu daanda' gu Dios soi'm ilhdhat. Gu' ba' gu jaroi' na bñx tu kua'da' na ji'k tu'x chu jai'ch ka', nax bhai'm taat ka' buiñor gu Dios ku ba' tu kua'da', dai na xi taxchaabgidhat. Gu' ba' gu jaroi' na ji'k pix tu kua'da', na pui'x bhai'p jum taat ka' buiñor gu Dios ku ba' ji'k pix jup tu kua'da' gu koi', pui'p xi taxchaabgidhat ip gu Dios.

⁷ Ba' aach nach ji'k buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam, cham tu' ja'p pix diilh ka dudua ich, ni kuch cham ja'p pix diilh ko'ya'.

⁸ Gu' ja'pji nach bhaankam dudua guch Xoi'kam tutku' bhaan, gio nach pai' dhuuk ko'ya', buiñor jup jimia' ich. Ba' cham jax bua sia kuch dudua piam kuch ko'ix, maa'n nach jax jir jich Xoi'kamga'n ka'.

⁹ Nat gu' pu kai'ñkam muukik giop dua guch Xoi'kam na ba' mi' dhir pu'ñi bar ja g'e'kam tuk ka' gui' nam dudua' gio gui' nam ko'ya'.

¹⁰ Ba' cham jir am na pim pui' kai'chdha' na cham mi' pui' jim gu jumai na pui' tiip ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Bñx maa'n nach jax buiñor aaya' gu' guch Xoi'kam na pai'p tu'ii', bñx ji'ma'n jup jich aagi'ñdha' no'ch jir jix kiki' ja'tkam piam ku gu' cham.

¹¹ Na gu'p jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam:

Jup kai'ch gu Dios:

Tu' silhkam ki'n jañ pu kai'ch aañ nañ jir Dios na bñx gu ja'tkam nam ji'k jix jai'ch,

soi'm ilhdhai ja o'lhia ki'n gu'kiiñ dhañia' am jano' nañ pai' dhuuk aañ diilh pu ti'ya'.

¹² Ba' dhi' bhaan jix maati' nach bñx ji'ma'n buiñor aaya' gu Dios na ba' gui' diilh pu ti'ya' no'ch jir jix kiki' ja'tkam piam ku gu' cham.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nach cham tu' bhaan jax ja titdada' gui' nam pui'p ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam

¹³ Ba' cham jir am nach gan nai'ch a'agada' nach cham jir kiki' ja'tkam nañ jax ba kai'ch, gu' ja'pji nach ja'kbui' kat jix bhai' xi ja titdada' gui' nam pu'ñi chakui bñx ja jujur ki'n jix bhai' ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nam ba' cham gio ja'k jup suulhgia', jaiñ no' gu' jax dhuuk pu cham ka ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam gu jaroi' no'ch gan a'ga.

¹⁴ Pui' na jax aañ nañ gu' diilh jup jix chaat jiñ jur am bhaan na cham tu' tu'x xidhuu ya' dhi oi'ñga'n gui' nar koi', nañ gu' pui' ja'k ti jügi'ñ. Gu' ji no' gu' jaroi' pu'ñi tu'x xidhuutu'n, dho cham tu' kuada' ip gu tu' nax xidhuutu'n ka', na gu' pui' ja'k ti jügi'ñdha'.

¹⁵ Gu' ba' no' pim gu' aapi'm ni'i'ñchudat kua' gu tu' na tu' cham kua'da' gu jumai, dhi' cham joi'gi'nda' pim ku pim ba'p buada'. Pui' ku ba' cham jir am na pim ni'i'ñchudat kua'da' gu tu' na jax chu'm jix xidhuutu'n ka' gu jumai, na ba' cham tu' pix ti ilhdhai mi' cham ka ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, dai ba' na mu ja'k ba bhüya' na pai' gammiji' mi' pup jum tulhii'ñdha'.

¹⁶ Xi gaagidha' pim na pim jax ja'k jix bhai' ji bubuakidha' ja bui gu jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham nam ba' xi jam ni'i'ñdha' ip gu jai' ja'tkam nam cham ti jügi'ñ na pim jix bhai' tu jim.

¹⁷ Na gu' na ba' ja a'm ti niidhidha' gu Dios gu ja'tkam, nam mi' pui' jümda' na jax jix aa', nam jix bhai'm taatit tu oi'ñka' bñx ji'ma'n na jax pix ja jurtudhidha' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', dhi' j'i' bhaan na ja a'm ti niidhidha' gu Dios, cham tu' gu tu' koi' no'ñ bñx tu kua' piam ku gu' cham.

¹⁸ Ba' no'ch pu'ñi gammijix bhai'ch chaatit tu oi'dha', jix bhai'm taat ka' ip gu Dios jich bui, gio gu ja'tkam tu ka'm jich ni'i'ñdha' am.

¹⁹ Jum aa' nach bhaan tu juanda' nach gammiji gaagidha' nach jax ja'k jix bhai'ch chaatit tu oi'rika', nach ba'x io'm jix o'jo'p jich dhuñiidha' nach buiñor ti jügi'ñdha' guch Xoi'kam.

²⁰ Ba' cha'pim bhaan tu a'gada' gu tu' koi' no'r jix xidhuu piam ku gu' cham. Jax dhui nat gu' gu Dios biix tum kua'dam jup tu duu na ji'k jix chu jai'ch. Gui' dho gi gu'x xidhuu ji no't gan koi' ki'n gai gi gu jaroi' na pui' tiip ka ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

²¹ Ba' no' gu' pui', dho cham jir am na gan tu kua'da' gu jaroi' gu bakaax no' gu'x xi dhuutu'n gu jumai na pui'p ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam na ba' cham dhi' bhaan gai gixia', ni chu' biiñ ku cham io'da'.

²² Ku gu' aapi'm diilh jix maat ji na pim jax ja'k jix bhai' ji bi'iidha' buiñor gu Dios, na pim gu'x chaat ka' jam jur am bhaan. Joidham jix bhai' tu tadda' gu' no'ñ jix chaat jiñ jur am bhaan nañ jix bhai' bi'iim buiñor gu Dios, no'ñ mi' pui' tu duñiim na tu'r jix kii'p jum duukam.

²³ Gu' ji no' gu' jaroi'x chaat jura'ram bhaan na gu jax chu'm koi'r jix xidhuu, ba' no't gu' xi juu sia kux chaat, bam ua'tulhdha' buiñor gu Dios, na gu' cham tu' pui' ja'k ti jügi'ñdha' nar jum kua'dam ka'. Na gu' no' pui' ti jügi'ñ na cham tu'r ua'tulhdhara' gu tu' na kua'da', dho cham tu'r ua'tulhdhara' ka', gu' ji no' gu' pui' ti jügi'ñ nax xidhuu gu jax chu'm koi', dhox xi dhuu ka' ip buiñor gu Dios, ba' dai na bam ua'tulhdha' buiñor no't xi juu.

15

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nach jix bhai' bi'iidha' ja bui gu jai'

¹ Jai' dhit nach ji'k biix jich jujur ki'n buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam, nach jix bhai' bax maat na jax pik ja'k jix aa' gu Dios, ja palhbuidha' ich gui' nam chakui biix ja jujur ki'n jix bhai' ti jügi'ñ, nam chakui bhai' maat na jax pik ja'k jix aa' gu Dios nam mi' pui' jümda', cham tu' nach diilh gë'gë'kam jich chaat ka' nach xix maat.

² Biix ji'ma'n nach ji'k pu'ñi biix jich jujur ki'n jix bhai' ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, jum aa' nach pu'ñi ja palhbui'ñdha' nam jax ja'k jix bhai' tu jimia' buiñor gu Dios gui' nam chakui biix ja jujur ki'n jix bhai' ti jügi'ñdha', nam ba'x bhai' machia' na jax pik ja'k jix aa' gu Dios nam mi' pui' jümda'.

³ Nat gu' sia guch Xoi'kam cham tu' gë'kam jum ilh jano' na ya' xi oilhimik, sia ku biix jix maat na jax pik ja'k jix aa' gu Dios, nat gu' pui' ja'k tu jii na jax jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam, jup jum kai'ch: "Aañ jam pix jup jiñ chitdat jup kai'ch gu ja'tkam, sia kum gu'

aap pix xim bhaamkidhat jax ñam pix jum titda panaas."

⁴ Na gu' biix na mit ji'k jax tu ua'nak gu bijik dir kam, pu kai'rikam tu ua'nak jamit nach ba' pu'ñi aach bhaan machia' nach jax ja'k jix io'm jich guguuxdha' nach buiñor ti jügi'ñdha' guch Xoi'kam, gio nach jax ja'k tu nakga' pui' na jax jix chu xijai ya' dhi oi'ñga'n.

⁵ Ba' gu Dios pix na dhi' bhaan jich guguuxi'ñ nach jix io'm buiñor ti jügi'ñdha' guch Xoi'kam, gio nach jax ja'k tu nakga' ya' dhi oi'ñga'n. Ba' maa'n na jax gu Dios pix git moo pui' jam duuka' na pim biix maa'n ñi'ook jup duuka' cham tu' bhaan jax ji kai'chit, pui' nat jax ja'k tu jii diilh guch Xoi'kam jano' na ya' xi oilhimik.

⁶ Na gu' pu'ñi ja'k biix maa'n na pim jax pix jix bhai' maap buiñor tu daanda' gu Dios gio buiñor guch Xoi'kam, na gu' cham jir am no' jumai maakam jup ilhii'ñ, gio gu jumai maakam ip.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo na gux bhai'm kai'chdam ñio'ki'ñ guch Xoi'kam biix ja buip jim gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam

⁷ Jum aa' ba' na pim xim kikiigalhdhat biix ji'ma'n sia na pim jax jir tu'm ka' git. Tiñ' nat gu' guch Xoi'kam xi jam kiigalh sia ku pim jax jix u'ua'tulhdhix kat. Na gu' no' pim biix xim kikiigalhi'ñ, biix maa'n na pim ji'x buiñor tu daanda' ip sia gu Dios, na pim gu' cham tu' maakam ilhii'ñdha' biix ji'ma'n, gu' ja'pji maa'n ji na jax pix.

⁸ Guch Xoi'kam bha jii ya' dhi oi'ñga'n nat bha ja palhbuidham gui' nam jir Israel kam ja'tkam, pu kai'rikam bha jii nat bhai' pu duñiim nat jax ja tidak gu Dios bijik guch bopxi kat na pu'ñich palhbuidha' gatuuk aach nach jir Israel kam ja'tkam. Ba' dhi' bhaan matgir na gu Dios pui' duñia' jax no't ba ti.

⁹ Pu kai'rikam bhai'p jii guch Xoi'kam nam ba' pu'ñi bhaan machia' ip gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam na joidham jix chu joi'gi'n gu Dios. Na gu' ja'pnim kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam:

Pui' kuñ ba' aañ jum gë'kamtu'n ja bui dhir dhi' nam cham jir Israel kam ja'tkam, nap gu' aap jiñ palhbui'ñchu' sia tu' na pix ki'n.

Jum laala'ñxidha' iñ jix bhai'ñ chaatit.

¹⁰ Gio ja'p ja'k iam ja'pnip jum kai'ch ip: Jix bhai' pim xim taat ka' aapi'm na pim cham jir Israel kam ja'tkam ja biim gui' nam jir Israel kam, na Dios jir ja'tkam tugi'ñ.

¹¹ Ba' ja'p ja'k iam ja'pnip jum kai'ch ip: Xi dhañia' pim gu Dios biix na pim ji'k jir ja'tkam na pim jix jai'ch ya' dhi oi'ñga'n, dai gui' pim xi gë'kamtuda'.

12 Gio ja'p ja'k iam nat pai' gu Isaiiyas jup tu ua'nak na bijik bhaankamu'n gu Dios ya ja'p tu a'gimik, jup jum kai'ch ip:

Maadit jai'chdhilhia' gu boxii'n gu Isayii na ba'm g'e'kamtai ja silhkada' b'ix gu ja'tkam.

Ba' joidham jix kiigaldha'm ip gui' mu dir bha ja'k,

dai dhi'm pix buiñor xim palhbuidhak ka'.

13 Ba' gu Dios pix dhi' nach jaroi' buiñor jich palhbui'n, jam tajaafndha' gui' na pim ki'n jix bhai'm taatit tu oi'fika', na pim cham tu' xim bhabhaaku'i'ndha' aapi'm na pim ji'k tu' silhkam ba ti jügi'n gui' buiñor. Gio gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mdaga'n na jam tajaafndha' git na ba' pui' jam jurtuda' na dai gui'x bhaai' nach buiñor jich palhbui'fika' gammiji.

14 Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aañ jix bhai'x maat na pim aapi'm jir jix bhabhai'kam ja bui gu jai', b'ix aixim jix chu mamatda' pim na pim jax ja'k tu duñia' gu tu', giox maatit jup tum a'a'gi'n japim na pim jax ja'k tui'ngida' b'ix ji'ma'n.

15 Gu' ji nañ gu' aañ ya' tu daasaim bhaan dhi' u'an dhi' nañ bhaan mu tu jam ua'ñxi'n na pim ba' bhaan ti'ñchokak mi' pui' duñiidha' na jax jix aa' gu Dios, na pim cham mik buppada'. Gio nat gu' gu Dios pix pui' ja'k jiñ dhai xiñ joi'mdak

16 nañ pu'ñi chu'm ki'n jir tujuandam tugi'n ka' guch Xoi'kam. Ba'x bhai'p ba tu ja jimia' ip pu'ñi gui' nam cham jir Isra-rael kam ja'tkam, nañ gu' aañ ba' ja'p ji buusan nañ maadit jir di' gui' nam jai' ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam mu ja'p chichiop. Na gu' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nañ pai' dhuuk pu'ñi tu ja a'gidha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n guch Xoi'kam, no' mit ti jü'i'n, dai nañ buiñor ja'k ba ja aichdha' gu Dios joidham jix u'uañ ki'n. Ba' diilh gu Dios joidham ja tigia', na gu' ja a'm ba tajaafnix ka' gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda'.

17 Ba' aañ nañ ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam, joidham jix bhai' tu tatta' nat jax chu'm ki'n jiñ dhai gu Dios nañ jir tujuandam tugi'n ka'.

18 Ba' dai pui' pix chu'm tu a'gada' iñ nat tu' jax joidham jix bhai'm duukam bap tu duu guch Xoi'kam bhaankam aañ, nañ gu' aañ nai' tu ja a'gidhim gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nam mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' gu Dios. Diilh jiñ ñi'ook ki'n jañich pui' tu ja a'gi, gio pui' tu duu ñich ip ja ni'i'ñchudat gu ja'tkam.

19 Na gu' gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mdaga'n gu Dios nañ a'm tajaafnix kuñ ba' b'ix aixim jix bhai'm duukam jup tu buim, nam tu' cham pai' dhuuk pu chu'm ti ni'i'ñ gu ja'tkam. Na gu' bixchu'x bhaai' na pu tu duñia' gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda'

na cham ji'xdha' jaroi' pu tu duñia' gu ya' kam dhi oi'ñga'n. Gio ba' nañ nai' pu'ñi tu ja a'gidhidha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n guch Xoi'kam, na bhaan tu a'ga nam jax ja'k dui cham mu ja'k bhüya' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'. Mui' kap jañich nai' ba tu ja a'gi, Jerusaleen dir jañich bhai' ji bhüch, mu ja'p jañich sia ba tu ja a'gi na pai' jax Iliiriko bhaan bipio' gu dib'ir.

20 Gio gu' dai pai' nañ jix mat ka' nat chakui jaroi' tu ja a'gi gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n guch Xoi'kam nañ ba' tu ja a'gi'n aañ, nam pai' chakuix jai'ch ka' guch Xoi'kam jügi'ndham. Na gu' cham jir am no'n aañ mijimmip ba baakchu' no't jumai mi' ba tu jua, tu gaagidha' iñ ba' nat pai' chakui jaroi' mi' tu jua.

21 Na gu'p jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam:

Gui' gu ja'tkam tigia' am sia kum cham pai' dhuuk pui' t'e k'e'e na ja bui aaya'.

Jix maatit tigia' am nar jaroi' dha' sia ku cham pai' dhuuk jaroi' pui' tu ja a'gi'n.

Napui' ba ti'ya' gu Paablo namur jimdam Rooma

22 Pu'jani kai'ñkam jañich ba' chakui mu jam tügim, sia kuñ aañ ti' aa'nda' git nañ ba jam tigia'.

23-24 Mui' oidha' bap duu gu' nañ dir ti' mui' ba xi jam ti'miram, ku gu' na ñich kapbhai' ba t'imo ya ja'p na ñich tu ja a'gidhimik gu ja'tkam, ti' bhai'x buusnim iñ jam bui nañ bhai' xi jam tügidhat nañ Espaaña ja'k bhüya', kat japim chi bhai' dhir iam jup jiñ palhbuidha' nañ tu' ki'n aaya'.

25 Aañ xib Jerusaleen ja'k kar jimdam nañ ka ja ui'dhika' nam tu' ki'n jum palhbuidha' guch Xoi'kam jügi'ndham gui' nam cham tu' bia' ni ji'x.

26 Na mit gu' ji'k maap jim daagik guch Xoi'kam jügi'ndham Masedoonia kam gio gu Akaaya kam, ja taa gu tuumiñ gu jai'ch Xoi'kam jügi'ndham nam ba' mu ja joochxi'ñ guch Xoi'kam jügi'ndham Jerusaleen kam gui' nam cham tu' bia' ni ji'x.

27 Ba' dhi' na mit maap jumpadak gu tuumiñ mui' ba ja joochxi'ñ guch Xoi'kam jügi'ndham Jerusaleen kam nam cham tu' bia' ni ji'x, diilh ja jujur ki'n jamit pui' dhuu, cham tu' nat jaroi' ja chia. Ba' dhi'x bhai' bua am, na gu' gu Jerusaleen kam nam jir Israel kam ja'tkam gio aañ, jix bhai' dhuu chich na chich ja ua'p gux ki'p jum duukam i'i'mda' bhaan sia kum gu' cham jir Israel kam ja'tkam, jum aa' ip ba' nam ja palhbuidha' guch Xoi'kam jügi'ndham gui' nam jir Israel kam ja'tkam sia tu' bhaan nax maax ya' dhi oi'ñga'n.

28 Ba' daipu' dhi' nañ xi ja do'ñchi'ñmirai guch Xoi'kam jügi'ndham, mu dir nañ ja'k

gixia', pu Espaaña ja'k jañ ba bhüya'. Bhai'n ba' buusnia' jam bui nañ xi jam tügidhat, nañ jax ba kai'ch.

²⁹ Ba' nañ pai' dhuuk bhai' aaya' jam bui, aañ jix chaat jiñ jur am bhaan na guch Xoi'kam pix jiñ palhbuidha' gè'kam ki'n gu tu' nañ a'm jum aa'nda'.

³⁰ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, bhaankam guch Xoi'kam jich Gè'kam tuk gio bhaankam gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' na pui' ja'k jich jujurtu'n nach xich jajoig'nda' bëx ji'ma'n, aañ soi' jam titda na pim jiñ a'mkam xi chu daanda' bëx dhit. Bëx aixim bhaan jiñ chulhiñam iñ gu'.

³¹ Pui' pim ja'k xi chu daanda' buiñor gu Dios nam cham jax jiñ dhooda' gui' nam cham ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam mu kam Judea, gio ba' gui' nañ ja ua'tulhi'ndha' guch Xoi'kam jügi'ndham Jerusaleen kam nam git moo cham tu' bhaan jax ji chi'ji xi gaamui.

³² Gu' ba' no't gu'x bhai' tuñ jii, bhammiñ ja'p jup ba ji buusnia' jam bui, no' moop jix aa'nda' git gu Dios. Joidham chix bhai'n ilhdha' iñ nañ ba jam tigia', gio na bam jüpdha' guñ jur nañ ka xi jam tügim ka'.

³³ Ba' gu Dios pix jam palhbui'ñchu'nda' na pim ba' joidham jix bhai' kai'chit tu oi'ñka' bëx ji'ma'n. Ja'pni pix git ba' moo tu tui'ka'.

16

Na pui' ba ja tüda' gu Paablo guch Xoi'kam jügi'ndham nam mi' dhir bhaankam xi ja ñio'kdha' gu jai'ch Xoi'kam jügi'ndham

¹ Bhaan jañ xi chu jam a'gidha' maa'n gu ubiññ jaduun jich Xoi'kam bhaan na Peebe tüi'. Dhi' tu ja a'gi'n ji'kchi guch Xoi'kam jügi'ndham na pai' Senkrea ti tüi'.

² Joidham japim jix bhai' tüdai aichdha' na bhammi aaya' jam bui, na gu' dhi' tu' silhkam ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam. Xi palhbuidha' pim tu' na bhaan a'miram jum aa'nda', nat gu' diñh pui' mui' ba ja palhbui gu ja'tkam bëx aixim bhaan gu tu' na ja a'm jum aa'nda', pui' na jax aañ nat gu' sia pui'p jiñ palhbui xiñ joi'mdak na cham bhai' tuñ jimdat.

³ Jiñ a'mkam japim xi ñio'kdha' gu Priiska gio gu Akiila, nach gu' dhi' maap jir tujuandam tugi'n guch Xoi'kam.

⁴ Dhi' mit bëpi' dir guguu na mit jiñ palhbui nam ba xiñ mu'aam, diñh jamit ba' tüp ja koi. Ba' aañ gè'kam ki'n ja taxchaabgi'n, ku gu' cham tu' ji nañ dai aañ ja taxchaabgi'n, gu' ja'pji sia guch Xoi'kam jügi'ndham nam nai' ja'p maap jum jumpadat tu daan nam ji'k cham jir Israel kam ja'tkam.

⁵ Bëx japim siañ a'mkam xi ja ñio'kdha' guch Xoi'kam jügi'ndham gui' nam bhai' ja ki'aam jum jumpa'n gu Priiska gio gu Akiila. Bëx japim jiñ a'mkam xi ñio'kdha' guñ bhai' kai'chdhami', gui' nañ joidham jix küigalhi'n

na Epeneeto tüi'. Jir bhai' kam na pai' Akaaya dibüir bhaan bipio', dhi' bëpi' ti jü'n buiñor guch Xoi'kam gu bhai' kam Akaaya dibüir.

⁶ Sia gu Mariya pim jiñ a'mkam jup xi ñio'kdha'. Dhi' gè' ba tu jua jam a'mkam na ba'x bhai' tu jam jimda'.

⁷ Bëx japim jiñ a'mkam xi ñio'kdha' gu Androoniko gio gu Juunias, nam pui'p jir Israel kam ja'tkam ja'p na jax aañ. Dhi'ch maap kuupich na mit jich kuu gui' nam cham buiñor ti jügi'n guch Xoi'kam, gio pui'p jir noonbi'n am guch Xoi'kam ja'p na jax aañ, pu bëpi' dir ba ti jügi'n am buiñor guch Xoi'kam na ñich ba' aañ jup ba ti jü'iñ.

⁸ Sia gu Ampliato pim bëx jiñ a'mkam jup xi ñio'kdha'. Dhi'r jiñ bhai' kai'chami' bhaankam guch Xoi'kam.

⁹ Gio gu Urbaano pim bëx jiñ a'mkam xi ñio'kdha'. Dhi'ch maap jir tujuandam tugi'n ip guch Xoi'kam. Sia pim bëx jiñ a'mkam xi ñio'kdha' gu Estaakis.

¹⁰ Gu Apeeles japim siañ a'mkam xi ñio'kdha'. Dhi' tu' silhkam bëx juraa'n ki'n buiñor ti jügi'n guch Xoi'kam, jix maati' na jax ja'k tu jim. Sia pim jiñ a'mkam xi ñio'kdha' gu Aristoobulo, gam sia bëx gui' nam ji'k maap jir jum oi'dhagam.

¹¹ Gio gu Erodioon japim bëx jiñ a'mkam jup xi ñio'kdha'. Dhi' siar Israel kam maa'nkam ja'p na jax aañ. Sia gu Narsiiso pim jiñ a'mkam xi ñio'kdha' gam gui' nam ji'k maap jir jum oi'dhagam nam buiñor ti jügi'n guch Xoi'kam.

¹² Bëx japim jiñ a'mkam xi ñio'kdha' gu Tripeena gio tu Tripoosa. Dhi' pui' bhaankam jup tu juaan am guch Xoi'kam. Bëx japim jiñ a'mkam xi ñio'kdha' gu Peersida, nach gu' dhi' pui' joidham jup jix küigalhi'n na buiñor ti jügi'n guch Xoi'kam, gio gu' dhi' gè' ba tu jua bhaankam.

¹³ Bëx japim jiñ a'mkam xi ñio'kdha' gu Ruupo. Dhi' joidham jix bhai' buiñor ti jügi'n guch Xoi'kam. Sia gu di'i'n japim bëx jiñ a'mkam xi ñio'kdha'. Dhi' ja'p ji buusan aañ jiñ bui na pui'p jir jiñ ñaan.

¹⁴ Jiñ a'mkam japim xi ñio'kdha' ip gu Asiinkrito, gio gu Plegonte, gio gu Ermes, gio gu Patroobas, gio gu Ermas, gio bëx gu jai' nam pui'p ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam nam ja bëm jum jumpadat tu daan.

¹⁵ Sia pim jiñ a'mkam xi ñio'kdha' gu Piloologo, gio gu Juulia, gio gu Neereo, bëx gu ja'nni'n ubii. Sia pim jiñ a'mkam xi ñio'kdha' gu Oliimpas, sia bëx guch Xoi'kam jügi'ndham nam ji'k dhi' maap jum jumpadat tu daan buiñor guch Xoi'kam.

¹⁶ Ba' aapi'm diñh bëx ji'ma'n jup xim ñiñio'kdhat. Pui' pim ja'k jum ñiñio'ki'ndha' na jax ja'k bhaan jix maati' ka' na pim tu' silhkam xim ja joi'gi'n. Ya' dir mu jam ñio'ki'n am guch jaaduñ jich Xoi'kam bhaan

bix kap dir nam ji'k kap maap jum jumpadat daan guch Xoi'kam.

¹⁷ Ba' aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, cha'pim mi ja kəkəkəda' gui' nam maakam tu aagi'ñ guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam. Na gu' no' pimit mi' ba ji ja kai, nai' pix jim ji'dilhkada' pim, cham tu' pim maa'n ñi'ook kap duuka', pu chu'm pix tu ua'pu no' pim mi ja kəkəkə. Piam jai' dhit cham ka ti jii'gi'ñdha' am buiñor guch Xoi'kam jax ña pix. Gu' ja'pji na pim dhi' bhaan tu daa'ñchu'nda' na mit jax chu'm ñi'ook tu jam a'gi.

¹⁸ Dhi' pu chu'm gu ja'tkam, cham tu' bhaankam tu a'ga am gu' guch Xoi'kam, gu' ja'pji diilh pix nam jax ilhii'ñ nam jax dhui dhi' bhaan ja mai'chia' ip sap pik ba' gu ja'tkam nam ba' pui'p xi ja kaichgida'. Joidham jix bhai' xi buidha' am nam jax ja'k ja iatgidhidha' gui' nam cham mat ka' na jax ja'k jir silhkam.

¹⁹ Ku gu' aapi'm mi' pui' jiiim ji na jax jum kai'ch guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam. Jix bhai'ñ chaat iñ aañ na pim mi' pui' jiiim. Ba' gammiji pim mi' pui' pu jiiimda', jix kii'p jum duukam jipim jup xip tu duñiidha', cham tu' guch buam jum duukam. Na gu' no' pim gammijix kii'p jum duukam jup tu duñiim, dhi' bhaan jix maati' ka' na pim jir jix chu mamatda'.

²⁰ Gio gu' pu'ñi ja'k dui ba' mai'chia' ip gu Dios gu ja'ook na ba' cham tu' jax ka jam buada' aapi'm. Bitaa'n ji bi'ya' jam bui gu ja'ook, ja'p ji buusanda' na pim daam dir mi kiisapka'. Ba' guch Xoi'kam jich Gə'kam tuk pix gammiji jam a'm ti niidhidha'.

²¹ Ya' dir mui'p jam ñio'ki'ñ gu Timoteo nach maap jir tujuandam tugi'ñ guch Xoi'kam. Sia gu Luusio, gio gu Jasoon, gio ba' gu Sosipater, nam pui'p jir Israel kam ja'tkam ja'p na jax aañ.

²² Ba' aañ nañ Tersio tii' nañ bhaankam gu Paablo tu u'uan dhi' na mu tu jam ua'ñxi'ñ, aañ pui' mui'p jam ñio'ki'ñ bhaan dhi'ñi u'uan, mu jam ñio'ki'ñ iñ bhaankam guch Xoi'kam.

²³ Gio gu Gaayo pui' ya' dir mui'p jam ñio'ki'ñ. Dhi' buiñor tibiap iñ ya kia'mi'ñ, nam gu' dhi' buiñor maap jum jumpadat tu daan gui' nam pu'ñi buiñor ti jii'gi'ñ guch Xoi'kam. Bix mui'p jam ñio'ki'ñ gu Erasto. Dhi' buiñor tu namki'ñ am bix gu ja'tkam nam ji'k ya' oidha' dhi' gə' kiicham na ji'k aagix nam tu namki'ñdha'. Bix mu jam ñio'ki'ñ guch jaduun jich Xoi'kam bhaan na Cuarto tii'.

²⁴ Moo git gu Gə'kam jich Xoi'kam gammiji jam a'm ti niidhidha' bix ji'ma'n aapi'm. Moo git pui' tu tui'ka'.

²⁵ Dai gu Dios jix bhaai' nach gə'kamtu'nda', na gu' dai gui'x bhaai' na gammiji silh jam bhüchdhatgida' na jax jum kai'ch guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, dhi' nax bhaai' na mi' dhir baabu' gu jaroi' na mu ja'k ka jimda' na pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'. Dhi'r di' nañ jax chu'm bhaan tu a'ga aañ, gio dhix bhai'm kai'chdham ñi'ook bhaan tu a'ga guch Xoi'kam. Ba' dhi' mi' pui' tum duñiim na chich jax ja'k maat na ilhii'ñ gu Dios, pu bijik dir pui' ja'k pum aa na tu duñia' gatuuk, pu bii'p' dir nat chakuip dunaak dhi oi'ñga'n.

²⁶ Ba' nat jax ja'k jix aa gu Dios na ji chu buusnia' gatuuk, tu dai mit u'uan ta'm gu bijik dir kam nam bhaankam ya ja'p tu a'gimik. Mi' dhir jachich ba' maat ip aach, nat gu' diilh ja chia gu Dios nam pu'ñi tu ua'na' nam ba' mi' dhir pu'ñi machia' bix gu ja'tkam nam ji'k jix jai'ch ya' dhi oi'ñga'n nam ba' mi' pui'p tu dagia'.

²⁷ Ba' dai gu Dios jach gammiji gə'kamtu'nda' na cham tu mumki, na gu' daipu' maa'n jix jai'ch, gio daipu' gui'x chu matda' na jax ja'k tu duñia' guch kii'p jum duukam. Pui' kuch ba' dai gui' gammiji daanda' bhaankam guch Xoi'kam. Iam git moo pui' tu tui'ka'.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo na dai gu Dios jix bhaai' nach gammiji gə'kamtu'nda'

**GU BHPI' KAM UA'NA'N GU
PAABLO NAT TU JA UA'NXI
GUI' NAM TI JHGI'N BUIÑOR
GUCH XOI'KAM NAM
KORIINTO OI'DHA'**

Na ba ja ñio'kdha' gu Paablo

¹ Aañ Paablo nañ jir nobii'n guch Xoi'kam, diilh gu Dios pui' ja'k jix aagak pu chu'm ki'n jiñ dhai. Mu tu jam ua'ñxidha' in bima'n guñ jaduun jich Xoi'kam bhaan na Soostenes ti'.

² Aapi'm jañ mu tu jam ua'ñxidha' na pim mi' maap jum jumpadat daan gu Dios gē' kiicham na Koriinto ti' ti', na pim pui'p jir jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan. Na pim gu' pui'x u'uañ ki'n jup ba guguuk buiñor gu Dios, nat gu' gui' pix jam a'm ti' tiigik mi' jam tuttu na pai' gu ja'tkam tugi'n na pim ba' pui' jai' maap jum jumpadat buiñor jup ba tu daan ja'p na jax aach, gam sia biix gui' nam ji'k nai' mui' kap pui' maap jum jumpadat jup tu daan buiñor gu Gē'kam jich Xoi'kam.

³ Moo git ba' gu Dios jich Gi'kora' gio gu Gē'kam jich Xoi'kam pix jam a'm ti' niidhidha' am na pim ba' gammijix bhai'm taatit tu oi'ñka'.

Na ba ja aagi'ndha' gu Paablo na taxchaabgi'ñ gu Dios

⁴ Aañ gammiji taxchaabgi'ñ gu Dios nat bhaankam guch Xoi'kam jam a'm ba ti' ti',

⁵ gio nat bhaankam jam maa gu matda' na pimit ba'x maatit kai gu ñio'ki'ñ, gam na ba'x bhaai'n ka' na pim jax ja'k bhaankam jup tu a'ga mi' dhir gammiji ja'k jai' ja bui' gu ja'tkam.

⁶ Jix bhai' jam biinat gu' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam, na pimit gu'x bhai'x maatit kai.

⁷ Ba' cham tu' tu' ka bi'ix na jam aagi'ndha' gu Dios na pim tu' jax dhuñia', na pim gu' biix bax maap, dai ba' na pim mi' pui' jii'mda', na pim gu' pu'ñi ja'k naarda' gu Gē'kam jich Xoi'kam na jootom gio ya'p aaya' dhi oi'ñga'n bhaan.

⁸ Gu Dios pix diilh jam palhbui'ñchu'nda' na pim jax ja'k mi' pui' jii'mda' na jax jix aa' na pim ya' kap tui'dhi' dhi oi'ñga'n bhaan na ba' cham jaroi' jax jam tiida' na pimit cham am bua.

⁹ Pui' tu duñia' gu' gu Dios jax no't ba ti' sia pik nar jax ka' git. Gui' pix jam a'm ti' tiigik mi' jam tuttu na pim mi' pui' ba jii'mda' na jax jix aa' guch Xoi'kam nar Maraa'n. Dhich Xoi'kam ba' biix dhiti jir jich Gē'kam tuk nach ji'k buiñor ti' jii'gi'ñ.

Na ba ja aagi'ndha' gu Paablo nam maa'n ñi'ook jup duuka' gammiji

¹⁰ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, bhaankam gu Gē'kam jich Xoi'kam soi' jam titda in na pim gammiji maa'n ñi'ook xip duukat, cham tu' na pim dai ñiokboda'. Jix bhai' pim kai'chit tu oi'ñka', cha'pim maakam kai'chdha' jai' gio jai' maakam.

¹¹ Aañ dhi' pui' jam titda, nam gu' bañ aagi'ñ gui' nam maap jir jum oi'dhagim gu Kloe na pim sap cham tu' maa'n ñi'ook jup duuk biix, xim bhabhaakuidhat japim sap ji'dilh jup tu'ii'.

¹² Ja'p sap kai'chdha' pim jai' dhiti: "Aach gu Paablo ja'k kaichu'." Jai' sap ba'p kai'chdha' pim ip: "Dho aach gu Apoolos ja'k jup kaichu'." Jai' sap ba'p kai'chdha' pim ip: "Aach ba' gu Peegro ja'k jup kaichu'." Jai' sap ba'p kai'chdha' pim: "Aach silh ji' guch Xoi'kam nach kaichu'."

¹³ ¿Jax ba' ku pim ba' pui' ja'k tu jim? ¿Ka' pim ji' ilhii'ñ aa na guch Xoi'kam mui'p jum bua? Gio gu' aañ nañ jir Paablo, cham tu' jam a'mkam jiñ xissapa mit bhaan gu u'uux na gai biit, ni ku pimit cham jiñ a'mkam jum bopko suudai' ki'n jano' na pimit pai' dhuuk ti' jii'ñ buiñor guch Xoi'kam.

¹⁴ Gio gu' aañ gook pix ja bopko suudai' ki'n, daipu' gu Krispo gio gu Gaayo. Taxchaabgi'ñ in gu Dios na ñich dai dhi' gook ja bopko

¹⁵ na pim cham pu'ñi ba kai'chdha' jai' dhiti na pim jir jiñ ja'tkam tuk.

¹⁶ Gio dho bak pin gu Esteepanas ja biim gui' nam ji'k maap jir jum oi'dhagim jañich ja bopko. Cham pai' jai' pup ka ja bopko ñich mi' dhir.

¹⁷ Gio gu' cham tu' pu kai'ñkam nai'ñ joot guch Xoi'kam nañ ja bopkonaidha' gu ja'tkam, gu' ja'pji nañ nai' ja aa'ndha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ na bhaan tu a'ga nam jax ja'k dui cham jimia' mu ja'k nam pai' gammiji mi' pup jum tul-hiiñdha'. Ni kuñ cham giilhim jix aixkam jup xi kai'chim nañ ja aa'ndhim nam jax kai'chdha' gux a'aixkam, ja'ppix maa'nkam nai' jiidat tu a'gim in nam ba'x bhai'x maatit kaaya' gu ja'tkam nat jax kai'ñkam jich a'mkam muu guch Xoi'kam bhaan gu u'uux na gai biit.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nam tu' pix ilhii'ñ guch Xoi'kam gui' nam cham ti' jii'gi'ñ buiñor

¹⁸ Gui' nam ji'k cham mu ja'k jiiim nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiiñdha' ja'p na jax aach, jix maap ich na dhi' Dios jup jir tu duni'ñ, pui' kut ba' muu guch Xoi'kam bhaan gu u'uux na gai biit. Ba' gui' nam ji'k mu ja'k jiiim, gampai' pix ilhii'ñ am.

¹⁹ Na gu'p jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam, na pai' gu Dios pix diilh tu a'ga, jup jum kai'ch:

Gui' nam gɛ'gɛrkam jum taatit pui'm ilhii'ñ
nam jix io'm biix aixim jix chu maat,
pui' ja duñia' iñ nam cham maatit kɛɛkɛ' jax
ña tum a'gada',
siam chi moox bhai' ja jujur ki'n ti xi chɛ
kɛɛ.

Ni kum cham ka ti bhibhiidha' ka',
sia kum ti kax chi bhibhiidha' kat.

²⁰ Pui'm duu dho. Ti' gui' nam tiix chu
maatim xi kai'chdha', cham maat am na
tu'r jix ki'p jum duukam. Sia gui' nam jix
maatim ka xi kai'chdha' nam jich aa'ñdha'
gu tu' nax maax ya' dhi oi'ñga'n, pu cham
bhaai' nam jax pik ja'k jix bhai'ch aa'ñdha'
kia'. Gu Dios dñilh pui' ja'k tu duu na ja'kbui'
kat gu ja'tkam ya' kam dhi oi'ñga'n ja'ppix ji
bubuakia' am na jax gui' nam cham ja jur
bia'.

²¹ Nat gu' gu Dios ti pui' tu duu nam
jax ja'k machia' git gu ja'tkam na gu Dios
bixchu'x bhaai' na pu tu duñia', gu' ji nam
gu' pu cham maatit ti nii'ñ. Pui' kut ba' gu
Dios jix ja joi'mdak pui' tu duu na dai pix
no'm tu' silhkam biix ja jujur ki'n ba ti jügi'ñ
na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham
ñio'ki'ñ, cham tu' mu ja'k ba bhiiya' am nam
pai' gammi mi' pup jum tulhiidha', sia kum
gu' jai' tu' pix ilhii'ñ.

²² Gu Israel kam ja'tkam dai nam jix aa'
na jaroi' tu' jax xi ja duiñdha' nam cham pai'
dhuuk pu chu'm ti nii'ñ nam sap ba' bhaan
jum gu'nguxdhai tu' silhkam ba ti jüñdha'
na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham
ñio'ki'ñ gu Dios. Ba' gui' nam cham jir Israel
kam ja'tkam, ti gaa'ñchu' am nam jax ja'k
biix aixim jix chu mat ka'.

²³ Ba' aach nach ti jügi'ñ buiñor guch
Xoi'kam, dai dhi' bhaan jup tu a'gichu' ich
na mit jax kai'ñkam sissapa guch Xoi'kam
bhaan gu u'uux na gai biit. Ba' gu Israel kam
ja'tkam jix bhaamum ilhii'ñ am, gu' ba' gui'
nam cham jir Israel kam ja'tkam, pui' pix
jich bia' am nach cham jich jur bia' kuch ba'
pu chu'm tu a'ga.

²⁴ Ba' gui' nat ji'k Dios ja a'm ti tügik pui' ja
duu nam tu' silhkam buiñor ba ti jügi'ñdha',
bax maat am na bhaankam guch Xoi'kam
tuch a'gi'ñ gu Dios. Biix sia bhaankam guch
Xoi'kam tu ja a'gi'ñ gui' nam jir Israel kam
ja'tkam gio gui' nam cham jir Israel kam.

²⁵ Ba' sia ku panaas pur cham tu' pui' na
jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios, dhi' pik
jix io'm jum aa' nach tu' ka'm ilhii'ñdha', na
gu' maaxik jir silhkam pui' na jax kai'ch gu
Dios, cham tu' pui' nam jax kai'chdha' ya'
gu ja'tkam. Gio sia ku panaas gampai' pix
jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios, dhi'x io'm
bixchu'x bhaai' na pu tu duñia' na jaroi'
cham ji'xdha' pu duñia' gu tu'.

²⁶ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, jix bhai'
pim xim ga'ngada' na pim jax ja'k jix bhai'
machia' na jam a'm ti niidhim gu Dios

aapi'm na pim gampai' tu'm. Nam gu'
ji'ma'n pix jix jai'ch jam bui' gui' nam biix
aixim tu'm jix chu maat na tu'x jai'ch dhi
oi'ñga'n bhaan. Gio ji'k pix jup jix jai'ch
am jam bui' gui' nam tu' ka'm ja ilhii'ñ gu
ja'tkam.

²⁷ Ba' gu Dios ja a'm ti tü gui' nam gam-
pai'm ilhii'ñ na ba' bhaan ja xi'rbo' gui'
nam gɛ'gɛrkam jum taatit pui'm ilhii'ñ nam
biix aixim jix chu maat na tu'x maax dhi
oi'ñga'n bhaan. Sia biix ja a'm ti tü gui'
nam panaas cham tu' bhaigim tu'ii' ja bui'
gu ja'tkam na ba' dhi' bhaan pui'p ja xi'rbo'
gui' nam panaas bixchu' ki'n tu'x bhaai'.

²⁸ Piam ja'pni ja'k jax ña pim ja'k jix maatit
jiñ kaaya': Gu Dios dhi' pik ja a'm ti niidhim
xib nam jax chu'm gampai' tu'm gu ja'tkam,
nam cham tu' ki'n ja bia' gui' nam jix chu
mamatdagim jum ilhii'ñ. Gui' ba' pu cham
tu' ki'n ji bii mit nam pui'm aagit na dhi' ba'
pik ja a'm jimiim gux bhai'm duukam.

²⁹ Pu kai'ñkam pix pui' ja'k duu gu Dios
nam ba' bhaan jix mat ka' gu ja'tkam na
cham jir am na jaroi' gɛ'kam jum taatit pui'
kai'chdha' na biix jix chu maat na ji'k tu'x
chu jai'ch dhi oi'ñga'n bhaan.

³⁰ Ba' aapi'm taxchaabgi'ñdha' gu Dios nat
xi jam joi'mdak jam a'm ti tügik ya' ja'k
ba jam aich na pai' guch Xoi'kam, dhi' na
jaroi' bhaankam tuch mattu'n biix aixim gu
Dios, gam na dhi' bhaankam jix bhai' tuch
jimda', gam nach bhaankam jix bhai'ch
chaat ka'. Nat gu' dhich Xoi'kam bhaankam
jich boosolh gu Dios mi' dhir na pai' cham
bhai' tuch jimdat.

³¹ Ba' no' jaroi'x aa' na gɛ'kam jum taat
ka', jum aa' na pui' ja'k duñia' na jax jum
kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu
bijik dir kam nap jum kai'ch: "Jir am na
jaroi' bhaan gɛ'kam jum taat ka' na mi' pui'
jim na jax jix aa' gu Dios."

2

*Na pui' ba ti'ya' gu Paablo na mit jax
kai'ñkam sissapa guch Xoi'kam bhaan gu
u'uux na gai biit*

¹ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, jano'
na ñich bhammi ja'p ɛɛk tu jam a'gi gu
ñio'ki'ñ gu Dios dhi' na cham jaroi' dñilh pix
jix maatit kaaya' na jax jir jum duukam,
cham tu' ñich giilhim jix aixkam ki'n tu jam
a'gi nam jax kai'chdha' gu a'aixkam jum
aa'ndam ya' kam dhi oi'ñga'n.

² Ni ku ñich cham jumai ja'ppix maa'nkam
bhaan tu jam a'gi, gu ja'ppi guch Xoi'kam na
ñich bhaan tu jam a'gi, na gu' dhi' pik jum aa'
na pim kaaya' na mit jax kai'ñkam sissapa
mua bhaan gu u'uux na gai biit.

³ Gampai' tui'ñgit jañich ba kikbo nañ ba
xi chu jam a'gidham, ji gi'bokidhat iñ, nañ

gu'x aa' nañ jix bhai' jam aa'ñdha' na pim jax ja'k jix maatit jiñ kaaya'.

⁴ Cham jañich pai'x aixkam ki'n tu jam a'gi nam jax kai'chdha' gux a'aixkam jum aa'ndam nam sap pik ba' joidham jix bhai' xi buidha' nam tu ja a'gidhidha' gu ja'tkam nam sap ba' joidham ja kēēji bax ja kīgaldha'. Gu' matgim aañ jiñ kīgaldh japimit, nat gu'ñ palhbui gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' na ñich jax ja'k jam ti'n, gio diñh gu Dios nañ a'm ti nūdhim na bixchu'x bhaai' na pu tu duñia'.

⁵ Ba' dhi' pui' ja'k duu gu Dios na pim ba' pu silh bix jam jujur ki'n buiñor ti jii'ñdha' guch Xoi'kam, cham tu' gu jax chu'm ja'ppix maa'nkam jix aixkam nat bix aixim jam titdaimik.

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo na gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' bhaan jum ua'rgi'ñ gu Dios

⁶ Jix a'aixkam ki'n tu a'ga ich dho ja bui dai gui' nam ji'k bhaan bax kaapak nam ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, nam gu'x bhai'x maatit ba kēē na jax jir jum duukam gu ñio'ki'ñ gu Dios. Gio gu' cham tu' pui' ja'k bua ich nam jax ja'k tu jim ya' dhi oi'ñga'n gux a'aixkam nam gē'gērkam ki'n daraa, dhi' nam alhio pix ya'r gē'gērkam, na gu' bam aajim nam pai' dhuuk gampai' ji bi'ya'.

⁷ Jax dhuu nach aach maakam tu't jir jix a'aixkam bhaankam gu Dios, diñh pix gu Dios pui' ja'k duu pu bijik nat chakuip dunaak dhi oi'ñga'n na pu'ñi dhi' bhaan jich a'm ti tigia'.

⁸ Pu cham maatit kai mit dhi' gu gē'gērkam jix a'aixkam na jax pik jir jum duukam sia kum ti ja aagi'ñdha'. Na gu' no'm jix maatit kaaya' git, cham tu chianda'm git nam sis-sapda' guch Xoi'kam bhaan gu u'uux na gai büt, jix dhaam dir ti bha jii gu' guch Xoi'kam.

⁹ Gu' ji na gu' mi' pix pui' ba jim na jax dhuu pui' tum duñia' na jax jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam, nap jum kai'ch:

Gui' nam ji'k tu' silhkam buiñor ti jii'ñdha' gu Dios,

ja bi'chulhi'ñ nam tu' cham pai' dhuuk ni'ñ ni kum cham pai' dhuuk pu chu'm kēē na tum a'ga.

¹⁰ Ba' aach nach ji'k buiñor ba ti jügi'ñ guch Xoi'kam, gu Dios bhaankam gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n jich aagi'ñ dhi' nat tu'ch bi' pu bijik. Na gu' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' no'ñ a'm bap tui'dhi', bix tuñ aagi'ñdha', sia ku panaas jix xijai gu tu' nañ jix maatit kaaya'.

¹¹ Na gu' dhi' ja'pni pix na jax aach nach pu cham mat ka' gu jumai na tu'x mat ka', na gu' diñh bhaan jup tui'ñgida' gu ii'mdaga'n, cham tu' jai'p jich iadhi'ñka'. Ba' pu'ñi ip

buiñor gu Dios, dai gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n jix maat na jax ja'k ilhii'ñ diñh.

¹² Gu' ji na gu' aach cham tu'ch a'm kap tui'dhi' gu ii'mda' ya' kam dhi oi'ñga'n, gu' ja'ppi gux dhaam kam nach a'm bap tui'dhi', na Dios jir ii'mdaga'n, nach ba' pu'ñi dhuuk jix mat ka' nar tu' da' gui' na Dios bha tuch joochxi'ñ xich joi'mdat.

¹³ Ba' aach dhi' pix pu chu'm bhaan tu a'ga na tu'p jir duñii'ñ gu Dios, cham jach tu'r jix a'aixkam nam jax ja'k tu jim gu ja'tkam ya' kam dhi oi'ñga'n nam giilhim bix aixim kai'chdha', gu' ja'ppi daipu na jax pix jich jurtu'n gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'. Ba' dai gux dhaam kam jach tu ja a'gi'ñdha' gui' nam ji'k bar jix u'uañ, nam gu' gu jai' cham maatit jich kaaya'.

¹⁴ Pui' ku ba' gu jaro'i' no' cham bhaan jup tui'dhi' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', cham kīgaldha' gui' na tu maak gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', pui' pix ja'k jum aa'nda' nar iatda'. Pu cham ji'xkat maatit kaaya' ba', na gu'm aa' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' na palhbuidha'.

¹⁵ Gu' ba' gu jaro'i' no' bhaan jup tui'dhi' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', bix jix bhai'x maatit kēēkē' gu tu' nam aagi'ñdha'. Na gu' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' pix na palhbui'ñdha', xim ga'ngada' no' moor pui' gu tu', piam ku gu' cham, cham tu' na pui'p ilhii'ñdha' nam jax ilhii'ñdha' gu jai'.

¹⁶ Na gu'p jum kai'ch mi' na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam: "Cham jaro'i' jai'ch gu maa'nkam nax maat na jax jum aa'nda' gu Dios, ni ku cham jaro'i' jai'ch na ja'kbui' kat ya' dir mu ja'k aagi'ñdha' na jax ja'k mi' pui' jimda'." Gu' ji na gu' aach jix maat na jax jum aa' guch Xoi'kam, na gu' gui' pix diñh jich mattu'n nach ba' aach mi' pui'p tu daa'ñchu'nda' na jax gui'.

3

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo nam jir tujuandam tugi'ñ pix gu Dios gui' nam tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam

¹ Cham tu jam a'gi ñich aapi'm jiñ jaaduñ na jax ja'k tu tu'ii' ii'mda' bhaan, na pim gu' chakui bhai' kaapak na pim buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam, ja'p ji buusan na pim kar a'aalh.

² Daipu' gui' na tu'x maax jañich bhaan tu jam a'gi na pim ba'x maatit jiñ kaaya', ja'p na jax gu alhii ilhii'ch na gu' dai gu bii'm na io'da' na xi'chu'nda' gu di'ñi'n, cham tu' maakda' gu tu' nax kaapak ka', na gu' cham io'gi'ñdha'. Aapi'm ba' pu'ñiip ji buan,

³ na pim gu' chakui mi' pui' jüm na jax ja'k jum aa' na pim tui'ñgida'. Pui ka xim bhah-haakui'ñ japim gu', jix chi jijügak japim bix aixim tu'm ki'n. Pui pui' ja'k tu jim japim

nam jax chu jim gui' nam jir ya' kam dhi oi'ñga'n.

⁴ Na gu' maadit no' jax kai'ch: "Aañ gu' Paablo kaichu'", gio gu' jumai no' jax kai'ch: "Dho aañ gu' Apoolos ja'k jup kaichu'", pu dhi' bhaan jix maati' na pim pui' ja'k tu jim nam jax tu jim gui' nam jir ya' kam dhi oi'ñga'n.

⁵ Jax dhui nach jir tujuandam tugi'ñ pix gu' Dios gook dit gu' Apoolos, gui' pix much joot nach tu jam a'gidha' na pim ba' buiñor ti jii'ñdha' guch Xoi'kam. Pui' ñich pix tu duu nat jax xiñ chi'ñ gu' Dios nañ tu duñaia', gio gu' Apoolos pui' ip.

⁶ Aapi'm ja'p ji buan gu' na jax gu' gaa, ja'p ji buus na ñich ti ii na ñich tu jam a'gi guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, gu' Apoolos ba' ja'p jup ji buus nat tu baa nat jam aa'ñ na pim jax ja'k tui'ñgida'. Gu' ji na gu' gu' Dios pix nap tu duiñchu' na pim jax ja'k jix io'm ti jii'ñdhidha' buiñor guch Xoi'kam, ja'p jup ji buusan ba' na gu' Dios pix gi'lhdim dhi gaa.

⁷ Ba' dhi' bhaan jix maati' nam pur cham tu' gui' nam tu a'gada' guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam gio gui' nam tu aagi'ñdha' nam jax ja'k tui'ñgida' gui' nam ba ti jii'gi'ñdha', na gu' gu' Dios pik na pui' ja' duñaia' gu' ja'tkam nam ba'x bhai' ba ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

⁸ Na gu' gui' nam tu a'gada' guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam gio gui' nam mi' dhir tu aagi'ñdha' nam jax ja'k tui'ñgida' gui' nam ba ti jii'gi'ñdha', maa'n na jax pix ja' ihii'ñ gu' Dios, gio diilh pix jup jix maat na ji'x tu ja' makia' gu' tu' nar ja' mai'chik ka'.

⁹ Jir tujuandam tugi'ñ ich pix ba' gu' Dios gook dit gu' Apoolos nañ jax ba kai'ch, aapi'm ba' ja'p jup ji buan na jax gu' gaa, ba' gu' Dios diilh jix bhai' jam bua.

Gio ja'p jup ji buan japim na jax gu' bhii'ñbak no' kia'pix jum kiasaim, gu' ji na gu' gu' Dios bhaan ti ñii'ñ dhi' dhi' bhii'ñbak.

¹⁰ Gu' Dios diilh xiñ joi'mdak jin a'm ti ti nañ aañ mi baapsa' gui' na bhaan bam kiasaim gu' bhii'ñbak, jir jai' am ip ba' gui' nam tisa'a'ñdhim nam bhii'ñbakchaim. Matda' ki'n jañich mi ti gui' na bhaan bam kiasaim gu' bhii'ñbak, gio gui' nam tisa'a'ñdhim nam bhii'ñbakchaim pui' matda' ki'n ip.

¹¹ Ba' cham ji'xdha' jaroi' maakam tu'm kap duñaia' dhi' na ñich jax chu'm mi' ba ti, pu gammiji pup jir pu chu'm ka', na gu' dhi' na bhaan ba kiik gu' bhii'ñbak, dhi'r di' guch Xoi'kam.

¹² Ba' no't pu chu'm mu pai'p bam ti sia pai' na pix ja'k, jax ña pix chu'm gu' bhii'ñbak jix bhaai' na bhaan mim kiasa'. Siat chi sai' ba'ak bhaan mim kai, piam juk sobkoñxim, piam kut joodaix a'bhar

jum sobkonak bham bhii'ñbaki, piam gu' ba-paiñum gui' na joidham jix a'bhar jix chooto totbik nax dha'ram namik, piam gui' nax u'uam totbik nax io'm jix dha'ra'.

¹³ Na gu' gu' Dios ba' diilh tai ki'n machia' no'r jix ki' gu' jax chu'm na mi kiasa' gu' jaroi' jano' na pai' dhuuk jum timo' dhi oi'ñga'n, jano' bix machia' gu' Dios no'r jix ki' gu' tu' nach jax dhuñaia'.

¹⁴ No't jaroi' maadit jup duu gu' tu', ba' cham mimii' jano' na pai' dhuuk xi mimii'ñdha' gu' Dios, makia' gu' tu' ji'x na bhaan bipio'da'.

¹⁵ Gu' ba' no't gu' maa'n nat jax mi, cham tu' bhaan bi'ya', daipu' dhi'r mai'chik ga'n ka' na cham jum tulhiña', na gu' cham tulhiñchuda' gu' Dios. Ba' ja'p ji buusnia' na jax gu' jaroi' no't miji dir buusnik jimii'ñor no't ba mi gu' ba'ki'ñ.

¹⁶ ¿Aapi'm aa chakui maat na pim ja'p ji buan na jax gu' chiof? Jir chiof ga'n japim dho aapi'm gu' Dios, gio jam a'm tajaanix guch Dhuudu' kam jix Uañ I'i'mdaga'n.

¹⁷ Bhaan ti niidhim ba' gu' Dios dhi' dhi' chiof. Ba' no't jaroi' iar, diilh gu' Dios pu dooda' na jax ihii'ñ.

¹⁸ Cham jir am na pim bix aixim kai'chdha', na pim gu' bhaan gai suulhgia'. No' jaroi' pui'm aa' na bix jix chu maat na jax ja'k tu' tu'ii' ya' dhi oi'ñga'n, jum aa' na gampai'm ilhdha' ja'p na jax gui' nam pu cham tu' maat ni ji'x, na ba' mi' dhir tu' silhkam jix chu matdagim ba buusnia'.

¹⁹ Na gu' gu' ja'tkam gui' nam bix aixim jix chu mamatdagim jum ihii'ñ ya' dhi oi'ñga'n, buiñor gu' Dios ja'p ji buusan am nam cham ja' jur bia', na gu'p jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu' ua'nak gu' bijik dir kam: "Gui' nam jix chu mamatdagim jum ihii'ñ ya' dhi oi'ñga'n, gu' Dios dhi' bhaan jix bhai' ja' bhüya' jano' na pai' dhuuk bhai' ba ja' tikkada' nam jax ja'k tu' jimia' ya' dhi oi'ñga'n."

²⁰ Gio ja'p iam ja'pni'p jum kai'ch: "Jix bhai'x maat gu' Dios nam pui' pix ja'k tu' jim nam cham ja' jur bia' gui' nam tiix chu mamatdagim xim ihii'ñ."

²¹ Ba' dhi' bhaan jix maati' na pur ja'ppix ka' sia ku jaroi' ti bhaan g'e'kam jum taat gu' tu' nax mat ka', na gu'r ya' kam ka' pix dhi oi'ñga'n gui' na tu' tiix mat ka'. Gu' ji na gu' aapi'm na pim ji'k ba ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam, bix jam a'm jup tu' tu'ii' na ji'k tu'x chu ja'ch.

²² Pui' na jax aañ jam buip tu'ii', sia gu' Apoolos, sia gu' Peggro. Sia dhi oi'ñga'n jir jam aapi'm ga'n, gio gu' ii'mda', gio na pai' dhuuk jum aajim na pim ko'ya', gio xib dhi tanoolh nach ya' ka' dudua, gio gatuuk pai' nach ja'k ba oipoda'.

²³ Ba' aapi'm jup jir jich Xoi'kam ga'n, gio mi' dhir guch Xoi'kam, Dios buiñor jup tu'ii' ip.

4

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo na jax ja'k tu ja jimda' gui' nam jir tujuandam tugi'ñ ka' guch Xoi'kam

¹ Aach dai dhi' ki'n pix daraa nach ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nam pu cham maatit na jax ja'k ilhi'i'ñ na tu duñia' gu Dios ja bui. Ba' pui' pim pix ja'k jich ilhi'i'ñdha' nach ja'ppix jir tujuandam tugi'ñ guch Xoi'kam.

² Na gu' na pim jax bax maat gu jaroi' no' tu' ki'n ba daa, jum aa' na pui' ja'k tu jimda' na tu' ki'n daaka' na ba' bhaan jix maati' ka' na silhkam jup kai'ch.

³ Ba' no' pim aapi'm jax jum aa', piam sia gu gē'gērkam no'm pui'm aa' nañ dñil cham mi' pui' jim nañ jax tu a'ga, dhi' cham jax bua, na gu' sia aañ dñil cham jir am nañ pu ti'ya' nañ mi' pui' jim piam ku gu' cham, gu' ja'ppi dñil gui' nat pu chu'm ki'n jiñ dhai.

⁴ Ti' cham pai'x buam tu bua iñ panaas na ñich dir ti ji'i'ñ buiñor guch Xoi'kam, ku gu' cham tu' ji nañ ja'p kai'ñkam jup kai'ch nañ moox bhai' mi' pui' jim na jax jix aa' gu Dios, gu' ja'ppi dñil gu Dios na pu ti'ya' no' ñich mi' pui' ji' piam ku gu' cham.

⁵ Ba' cham jir am na pim pui' titdada' gu jaroi' na mi' pui' jim na jax jix aa' gu Dios piam ku gu' cham, nat gu' chakui ja'k gi' guch Xoi'kam na dñil ja aagi'ñdha' gu ja'tkam na mit jax chu jii biix ji'ma'n, na ba' mi' dhir gu Dios jup ba tu ja makia' na tu'r ja mai'chik ka'.

⁶ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aañ tu jam a'gi'ñ na pim jax ja'k duñia' na ba'x bhai' tu jam jimia' gatuuk. Biix jañ jup xiñ aa' aañ dñil nañ jax ja'k tu jim, gio gu Apoolos jañ biix jup xi aa', na pim ba' aapi'm mi' pui'p tu dagia'. Cha'pim biix aixim maakam ilhdhat kē'kē' gu ñio'ki'ñ gu Dios, ja'ppi na jax pix jum kai'ch na pim bhaan tu daa'ñchu'nda', na gu' bhaan pix gē'kam jum taat ka' gu jaroi' no' biix aixim maakam ilhi'i'ñ.

⁷ Cham jaroi' maadit jir dñil ga'n gu' gu tu', gu Dios pix tu jam maak biix na pim ji'k tu' tu bia'. Cham jir am ba' na pim dhi' ki'n gē'gērkam jum taat ka', na pim gu' cham dñil jup tu bua.

⁸ Gē'gērkam jum taatit pui' bam ilhi'i'ñ japim na pim jir jix chutumñigam, tu' pix bach ilhi'i'ñ japim ba', pu cham tu' bhai' ich panaas jam bui. Joidham chi no' pim silhkam gē'gērkam ki'n darka' git nach jai' jam biim jup bar gē'gērkam ka'.

⁹ Biix aixim tu'm ki'n pix bach chulhi'i'ñ ich gu' aach nach ji'k jir noonbi'ñ guch Xoi'kam, panaas kut ju'ñdharam ja'k xich chuttuk gu

Dios na pai' cham pik jich a'm ti niidhidha'. Pu kai'ñkam pix jir noonbi'ñ ich panaas guch Xoi'kam nach jich chulhi'i'ñaimi ko'ya'. Gio gu ja'tkam panaas joidham jich ñiidhat jich as am nach jich chulhi'i'ñ, sia panaas dñil gu noonbi'ñ gu Dios.

¹⁰ Sia bhaan jich as am panaas gu ja'tkam pui' nach jax ja'k tu jim. Pui' pix ja'k tu jim ich gu' ti na jax pix jix aa' guch Xoi'kam, gu' gui' pui'ch bia' am nach cham jich jur bia' ni ji'x. Aapi'm ba' pui' xi jam bia'kat am na pim jix bhai' jam jur bia', aañ taxchaabgi'ñ guch Xoi'kam na gui' pix pui' tu dui'ñchu'. Gio aapi'm na pim pui'm ilhi'i'ñ na pim panaas jix io'm jix kaapak na pim buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam, aach ba' panaas cham. Gio nam cham tu' ka'm jich ñii'ñ aach gu ja'tkam, aapi'm joidham tu' ka'm jam nii'ñ am.

¹¹ Xib puich chulhi'i'ñ ich ki'n gu bhigi', cham bhaai' nach pai' dhir u'ji gu tuumiñ ki'n tu saba'da', gam nach jix chanook ka'. Gio nach cham tu jajannulh, alhi'ch pix nach pui'x dha'npak oipoda' git. Gam gu ja'tkam nam biix aixim buam jich chitdai'dha' nai' ja'p. Gio na pu cham pai' bhaai' nach joidham xi chu oi'ñka' git.

¹² Gio dñil jach gaagidha' nach pai' tu jua-nai mai'chia' gu tu' nach a'm jum aa'nda', jix momgon ka' ich nabap jurnik. Gio nach tu ja daa'ñxi'ñdha' nax bhai' tu ja jimda' gu ja'tkam gui' nam giilhim jich chitdada' gio gui' nam xich bhaamkidhat jich gaagim nam xich koodak. Aach cham tu' bhaan jax jich aa' sia pik nar jax ka' git.

¹³ Nam pai' dhuuk pu'ñi giilhim jich chitdada' gu ja'tkam, aach jix bhai' pix ja titdada'. Ja'ppix jich ilhi'i'ñ am ya' dhi oi'ñga'n na jax tu' tanaara', piam ja'p na jax gu ko'i' gui' na cham tu' ka bhaai'.

¹⁴ Cham tu'ñ ja'p kai'ñkam pui' ja'k mu tu jam ua'ñi'ñ nañ jax dñui bhaan pix jam xi irappu, gu' ja'ppi nañ dhi' bhaan pix jam aagi'ñ na pim ba'x maatit jiñ kaaya', nañ gu' xi jam joi'gi'n na pim jir jiñ maamar tuutu'm.

¹⁵ Na gu' sia kum jix jai'ch ka' git ji'k mambhiix miil gui' nam tu jam a'gi'ñdha' guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, gu jam tataat tuutu'm cham tu' ja'kbuix' jai'ch ka'm git. Daipu' aañ jix jai'ch nañ jir jam taat tu'm, na ñich gu' aañ tu jam a'gi guch bhai'm kai'chdham ñi'ook na pim ba' xib buiñor bap tu'i'dhi' guch Xoi'kam.

¹⁶ Ba' aañ xib soi' jam titda na pim mi' pui' jimia' nañ jax ja'k tu jim aañ.

¹⁷ Pu kai'ñkam jañich mijip xi jam joochxi gu Timoteo na tu jam a'gidha' nañ jax ja'k tu jimdat ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gio nañ jax ja'k tu a'ga jai' kap gam nai' ja'p chichioip. Mi' pui' jim gu' dhi Timoteo na jax jix aa' guch Xoi'kam, giox joi'gi'n iñ ip aañ,

na gu'r jifn mar tu'm, pui' ku ñich ba' dhi' mijj xi jam joochxi.

¹⁸ Gio sap aapi'm jai' dhit gē'gērkam ba xim ilhii'ñ ja bui gu jai' nam pui'p ti jūgi'ñ buiñor guch Xoi'kam nam ja'p jim aagit nañ cham mui' ka jim.

¹⁹ Matgim mui' ka jim iñ ji no' moox aa'nda' git guch Xoi'kam, mi'ñ ba' ja tigia' dhi' nam gē'gērkam jum taat no'm moo tu'x bhaigit jup kai'ch ka' ba' nam ja'p pix biix aixim kai'chdha' nam jax dhui gē'gērkam jum taat ja bui gu jai'.

²⁰ Na gu' gu jaroi' no' tu' silhkam bhaankam tu a'ga gu Dios, pui' ja'k tu a'gada' na jax ja'k bhaan jix maati' ka' na tu' silhkam bhaan ti niidhim gu Dios, cham tu' na ja'p pix tu a'gada' na jax pix ilhii'ñdha'.

²¹ ¿Ku gu' jax ji ja'k ilhii'ñ japim aapi'm na pim ji'k gē'gērkam jum taat? ¿Jix aa' pim aa nañ bhaamda' ki'n tu jam a'gidha' nañ pai' dhuuk mu jimda', ka' gu' nañ xi jam joi'mdat tu jam a'gidha'?

5

Na pui' ba ja tūda' gu Paablo na cham jir am na jaroi' bhibhūda' gu di'w'n tu'm

¹ Jup tum kai'ch na sap bhai' jam bui maadit guch Xoi'kam jūgi'ñdham xi bhūik gu di'w'n tu'm biima'n ba tu kio. Jir jix buam dhi' pui' na tu bua gu jaroi', ni kum cham pui' ja'k tu jim gui' nam cham ti jūgi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

² Pix cham jax jum aa' pim panaas buiñor gu jaroi' na pui' ja'k tu jim, iam chi na pimit jix buam tūgik baabu bhai' dhir jam bui na git ba' cham jam biim ka oirida'.

³ Aa'ñ ya' dir pu kai'ch na cham tu' kar kii' maa'nkam gu jaroi' nat bhii gu di'w'n tu'm. Sia kuñ gu' cham bhammip tu'ii' jam bui gu maaxik, gu ii'mda' bhaan bhammip tu'ii' iñ.

⁴ Pui' pim xim aa'nda' nañ jam biim jup tu'ii' na pim pai' dhuuk maap jum jumpa'nda'. Gio gu' gu Dios jam tajaan' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' na pim ki'n pu duñia' gu tu' na pu'ñim aagidha', dhi' ki'n japim bhaankam guch Xoi'kam

⁵ mu joochxidha' gu ja'ook gu jaroi' na bhai' pai' pui'x buam tu bua na ba' mu pu dooda' gu tukga'n na diilh jax ilhii'ñ, katti pu'ñi ja'k iam soi'm ilhdha', siat ba' dai ii'mdaga'n jii buiñor guch Xoi'kam jano' na pai' dhuuk gio bhai'p jim.

⁶ Cha'pim joidham niidhat jix bhai'm taat ka' gu jaroi' no' pu'ñix buam tu bua. Cham jax ka ilhii'ñ japim gu' chi, no't gu' biix jup ba jam ia'ñ na jax bar jum kai'chdham na saak palhiip pix jum aa' gui' na ki'n gē' jabka' gu ariin no't jaroi' ba jip duu gu paan.

⁷ Baabu' pim bhai' dhir jam bui dhi' na ki'n jappukar gu paan, na gu' cham bhai' jam ia'dhi'ñ, ja'p ji buusan gui' nar bijik

kam. Ja'ppix japim jir tu'm ka' na jax gu paan pui' gakkdhi'ñchix kam nam jax chu'm kua' gu Israel kam ja'tkam bhaan Paaskua ta'm. Guch Xoi'kam pui'p ji buusan gu' nar di' gu kasnir bakaax na pui' bhaan Paaskua ta'm jup jum kua', nat gu' dhi' tuch ñamkix guch ua'tulhdhara' na mit sissapa bhaan gu u'uux na gai biit.

⁸ Na gu'x bhai' tu tatda' no'ch cham biina' gui' na ki'n jappukar gu ariin, nañ ja'pni kai'ñkam jup kai'ch nach jix bhai'ch chaat ka' cham tu' ki'n bhaan ji u'ua'tulhdhix kat. Jir ja'ppix paan gakkdhi'ñchix kam ka' ich nach mi' pui' jiiimda' na jax jix kii' ka'm nii'ñ gu Dios.

⁹ Gui' na ñich biipi' dir mu tu jam ua'ñ, jup jam titda iñ na pim cham ja kügalli'ñdha' gui' nam jai' ja biim boppoda' gu u'uub nam cham jir ja bipna' ka', jir jix xidhuu gu' dhi' buiñor gu Dios.

¹⁰ Cham tu'ñ ja'p kai'ñkam jup kai'ch na pim cham pai' ka ja nii'ñdha' dhi' pu chu'm gu ja'tkam. Jum aa'nda' git gu' na pim ya' dir bubuakia' dhi oi'ñga'n na pim ba' cham pai' ka ja nii'ñdha', pui' na jax sia gui' nam ja'p pix jix chu aa'nda' nam git bixchu' xi chu bia'ka', piam gui' nam bixchu' ti iixi'ñdha', piam gui' nam biix aixim tu'm tu didios tuk.

¹¹ Ja'ppi nañ ja'p pix kai'ñkam jup jam titda na pim cham tu' pui' ja'k jup tu jimda', ni ku pim am maap daraat tu kua'da' sia ku pui' kai'ch na pui'p ti jūgi'ñ buiñor guch Xoi'kam no' pim gu' nii'ñ na mui' ja biim boppo gu u'uub, piam ku pim jix maat na ja'p pix bixchu'x chu joi'ñ na git xi chu bia'ka', piam ku gu' biix aixim tu'm tu didios tuk, piam ku gu' bixchu' bhaan jix iatbi', piam ku gu' dai nax maim ka', piam ku gu' biix aixim ti iixi'ñ. Dhi' ji' pu chu'm gu ja'tkam jañ ja aagit jup kai'ch no'm jix jai'ch jam bui na pim cham ji'x ja bipnatda', ni ku pim am ja biim tu kua'da'.

¹²⁻¹³ Na gu' aañ dai gui' nam ti jūgi'ñ buiñor guch Xoi'kam nañ ja silhka'n, cham tu'ñ a'm bipio' nañ ja silhka'nda' gui' nam cham ti jūgi'ñ, dhi' diilh gu Dios jix maat na jax ja'k ja silhkada'. Aapi'm ba' pu'ñi ip, mai' jootsa' pim gu jaroi' na pui' bhai' oirit jum ua'tulhi'ñ jam taagiob, cham tu' na pim bhai' pix pu nii'ñdha'.

6

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo nam jax ja'k tu jimda' ja bui gu gē'gērkam nam cham ti jūgi'ñ buiñor guch Xoi'kam

¹ No' maadit aapi'm na pim ji'k ti jūgi'ñ buiñor guch Xoi'kam tu' bhaan cham bhai' ua' gu jumai na pui'p ti jūgi'ñdha', cham jir am nam buiñor jimmida' gu jax chu'm gē'kam na cham ti jūgi'ñdha' na ba' tu ja

a'gidha', gu' ja'pji daich Xoi'kam jüigi'ñdham nam maap xi chu a'gai.

² Jix maat japim gu' na aach nach j'i'k buiñor ti jüigi'ñdha' guch Xoi'kam, jano' na pai' dhuuk jum tñmo' dhi oi'ñga'n, ja'kbui' kat tu ja a'gidha' ich bñx gu ja'tkam gui' nam cham mi' pui' jimia' na jax jix aa' guch Xoi'kam. ¿Jax jach ba' duukat ja'kbui' kat jup ja kaichu' nam jax jich chitdada' mu dir bha ja'k?

³ Jix maat japim ip nach sia gu noonbi'ñ gu Dios ja silhka'nda' jano'. ¿Ya' gi ba' gu palhiip jup jum duukam no'ch cham jich gu'nguxi'ñ nach pu duñia'?

⁴ Cham jir am ba' na pim ja ga'ngada' gu g'e'g'erkam gui' nam cham ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam no' pim pu'ñi cham bhai' kam u'ua' daich Xoi'kam jüigi'ñdham, nam gu' aach jich bui pu cham tu' bhaai' gui' nam pu'ñi cham ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

⁵ Siamri pim dhi' bhaan xim ga'ngat xix xi'irda' nañ jax jam titda, nam gu' tiix jai'ch jam bui gui' nam ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam nam jix mamatda' nam jax ja'k tu jam a'gidha' no' pim pu'ñi cham bhai' kam u'ua'. ¿Ka'm ji gu' cham jai'ch aa'?

⁶ Jir jix buam dho no'm cham bhai'm u'ua' daich Xoi'kam jüigi'ñdham, gio pui'p jir jix buam no'm mu ja'p ba sulhikgim ja bui gu g'e'g'erkam nam cham ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

⁷ No' pim gi xi ñakoo' sia ku jaroi'x buam jam bua na pim cham dhi' bhaan jum kokdada' daich Xoi'kam jüigi'ñdham, xi ñakoo'nda' pim sia ku jaroi' tu jam ñixi'ñ.

⁸ Aapi'm gu' pui'p dooda' jaroi' no't jax jam dooda, cham j'i'x nakgam jum ilhdha' pim. Jir jix buam gu' na pim daich Xoi'kam jüigi'ñdham pui'm bua.

⁹⁻¹⁰ Iam gu'r cham pu tu't jiiñ jaaduñ, cham j'i'xkat aaya'm gu' buiñor gu Dios na pai' dhir bñx kap jir g'e'kam gui' nam pu'ñi bñx aixim jix buam tu buada'. Pui' na jax gui' nam ganai' pix ja bñm boppoda' mui' gu u'uub, gio gui' nam bñx aixim tu'm tu didios tuk. Gio gui' nam jai' ja bñm boppoda' gu u'uub sia kum ti ti bipna'. Gio gui' nam dai chichio'ñ maap boppoda' nam pui' ji dhui diñh na maadit jir ubii ka'. Gio gui' nam bñx aixim ti ñixi'ñdha'. Gio gui' nam ja'p pix jix chu aa'nda' nam git bñx aixim xi chu bia'ka'. Gio gui' nam daix maik ka'. Gio gui' nam bñx aixim bhaan iatda'. Gio gui' nam bñx aixim bhaan ja iatgidhat gu ja'tkam dhi' ki'ñ ja mamai'chikda'.

¹¹ Jai' dhit pu'ñi ja'k tu jimdat japim na pim chaku ti jii'ñdhat buiñor guch Xoi'kam, gu' ji nat gu' diñh guch Xoi'kam jam uañdhak gu jam ua'tulhdhara' pui' jam duu na pim jir ja'tkam tugi'ñ ka', gook dit jamit pui' jam

duu gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n gu Dios.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo na cham tu' pu kai'ñkam guch chutku' nach ki'n bñx aixim jix buam tu buada'

¹² Cham jax bua dho ti sia kuch bñx aixim pu tu bua nach jax ilhii'ñ diñh nar joidham panaas, nach gu'x maat nat guch Xoi'kam bñx jich a'mkam ba tu namki. Gu' pix ji na gu' j'i'x pix jir am nach pu tu buada', cham tu' bñx nach jax ilhdhidha'. Jir am nach pu tu buada' nach tu' ilhii'ñ diñh nar joidham, dai pix nach biipi' xich ga'ngada' gu tu' nach jax ba ji duñia' no' cham jix chu tukgam tir jich iabu'.

¹³ Gio saak ja'pñip jir jum kai'chdham: "Pu kai'ñkam pix tu boopok ich na mim gaamuidha' gu koi'." Piam ja'pni: "Pu kai'ñkam pix jix jai'ch gu koi' nach boopok am jum gaamu'." Maaxik jir pui' dho, dai pix ji na gu' cham pai'ch matgilhdha' gu Dios pai' na duuk ilhdha', sia gu koi', na gu'r ya' kam pix dhi oi'ñga'n. Dhich chutku' ba' pu'ñi ip, pu kai'ñkam pix jup duñiix nach mi' pui' jimia' na jax jix aa' guch Xoi'kam na ba'ch a'm jup ti niidhidha', cham tu' nach jix buam jum duukam jup tu buada'.

¹⁴ Gio na ba' no'ch pu'ñi mi' pui' jiiim na jax jix aa' guch Xoi'kam, gu Dios jich dhudua'ñdhai mi' dhir jich baapmi'ñdha' pai' nach yassapka' jano' na pai' dhuuk diñh pu ti'ya', ja'p nat jax dua'ñdhak bamii' guch Xoi'kam. Na gu' gu Dios bixchu'x bhaai' na pu tu duñia', na gu'r G'e'kam.

¹⁵ ¿Jix maat japim aa na aach nach j'i'k ti jüigi'ñ ja'p ji buusan na jai'p jir baxxiga'n guch Xoi'kam dhich chutku'? ¿Jir am aa panaas nach guch Xoi'kam gu tukga'n mu ja'k bipnalhi'ñdha' bhaan gu ubii nar ganai' pix ka'? Jir jix buam ji matgim.

¹⁶ Jix maat ich gu' no't jaroi' biima'n ba boi gu pu chu'm, maa'n maa'nkam bap jum duñia' biima'n. Na gu' ja'pñim kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bñx jir dir kam: "No' mit maap ba tu oi'ñficha gu chio'ñ gio gu ubii, ja'p ji buusnia' nam maa'n maa'nkam jup jum duñia'."

¹⁷ Gu' ba' guch Xoi'kam no'ch buiñor ba ti jüigi'ñ, pui' maa'n maa'nkam pix jup bap duuka' ich biima'n ii'mda' bhaan, nach gu' mi' pui'p ba tu daa'ñch'u'nda' na jax gui'.

¹⁸ Ba' cha'pim nai' pix ja bñm boppoda' gu u'uub, na gu' cham bhai' jam ia'ñdha' jam tutku' bhaan. Cham bhai' tu bua gu' dhi' pu chu'm gu ua'tulhdhara', na gu' silh jich chutku' am ja'k na tu ia'dhi'ñ, cham tu' pui' na jax gu jai' ua'tulhdhara' nap jix jai'ch.

¹⁹ ¿Cham maat japim aa sia na gu jam tutku' ja'p ji buusan na jax gu chio'p na pai' dhir jum daan gu Dios? Jam a'm kio ba' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gui' nat

diihl gu Dios jam tajaan na ba' pui' jam jurtudidha' na pim jax ja'k mi' pui' jiimda', cham tu' na pim diihl jix mat ka' gu tu' na pim jax duñidha'. Dhi' bhaan jix maati' na cham tu'r aapi'm diihl gu'n dhi jam tutku'.

²⁰ Jano' nat pai' dhuuk xi jam joi'mdak jam tiigik jam palhbui gu Dios na pim mu ja'k ba jiiimit na pim pai' gammiji mi' pup jum tulhiidha' git, jam saba'dak jup jam duu, giilhim jix dha'ram nam japimit. Ba' kapbhai' nat jix bhai' ba duu gu Dios, jix bhai' pim xi ja bhiichdhatgida' dhi jam tutku' na jax ja'k jix aa', gam na pim ba' diihl jix bhai'm taatit tu oi'ñka'.

7

Na baja aagi'ñdha' gu Paablo nam jax ja'k tu jimda' gui' nam ti bipna'

¹ Gui' na pimit bha tuñ ua'ñ, jiñ chikka pim no'r am na pim cham ti bipna' ka'.

² Gu' pix ji na gu'x xijai na jaroi' nakga' na diihl oirida', nai' pix jix ja joidhat ba ja niifñdha' gu u'uub. Piam no'r ubii, nai' pix jix ja joidhat ba ja niifñdha' gu chichio'ñ, mi' pix pum ua'tulhdha' ja'xpix. Jir am ba' na maa'n xi gaagai gu jaroi' na biima'n tu kioka' na ba' cham pu'ñi nai'm ua'tulhi'ñdha' no' gu' cham nakoo' na diihl oirida'.

³ Ba' gu jax chu'm chio'ñ piam gu jax chu'm ubii no' ba ti biina', jum aa' nam gammiji maap boppoda' daim bipnagam.

⁴ Na gu' gu ubii gu tukga'n, cham tu' diihl jir tukga'n ka', gio gu chio'ñ gu tukga'n, cham tu' diihl jup jir tukga'n ka'. Biix gook maa'n tuuku'p duuka'm gu' daim bipnagam.

⁵ Jix bhai' kai'chit jam ba' maap boppoda' pai' nam duuk ilhii'ñdha', cham tu' na maadit cham aa'nda'. Gio gu'r am ip nam gook dit xi chu a'gai no'm jix aa' nam jik tanoolh cham maap boppoda', no'm gu'x aa' nam soi'm ilhdhat dai gu Dios buiñor ka xi chu dañia'. Ba' na pai'm aaya' nam pai' dhuuk juugit tu daasa', mi' dhir maa'n nam jax jix bhai' kai'chit maap boppoda'. Na gu' no'm mik cham maap boppo, cham maati' ka' no'm moo nakga' nam ti biim jix bo'iik ka', ka' ba' gu' dhi' bhaan ja mai'chii gu ja'ook bam ua'tulhdha' am.

⁶ Ba' dhi' nañ jik jax jam titda, nañ jam aagi'ñ pix na jax ja'k jir joidham, cham tu' nañ jam chianit jup kai'ch na pim pui' duñia'.

⁷ Ba' ja'p jañ jup ilhii'ñ na pim git biix di'dilhdhim oipoda', ja'p na pim jax jiñ chitda na pim jiñ chikka. Pui' pim git jup jir di'dilhdhim ka' ja'p na jax aañ, na pim cham tu' ka ga'ngada' gu jaroi' na pim biima'n tu kiicha', ni ku pim pui'm aagit ka oipoda'. Gu' ji nat gu' gu Dios biix ji'ma'n jich a'm ti ti nach jax ja'k duduaka' ya' dhi oi'ñga'n, jai'

dhit maakam tu't jam ya duduaka', gio jai' maakam ip.

⁸ Pui' na jax gu chichio'ñ gio gu u'uub nam pur di'dilhdhim, aañ chiix aa' nam git pui' di'dilhdhim ba bi'ya', sia gui' nam ba ko'iix gu ja bipna'.

⁹ Gu' ji no'm gu' cham nakoo' nam diihl oipoda', jix io'm jir am nam xi ja gaagai gui' nam ja biim tu oi'ñka', na gu' cham jir am no'm dai bhaan ti ti'ñcho nam ti biim jix bo'iik.

¹⁰ Gu' ba' gu u'uub gui' nam ba ti bipna', pu gammijim ja biim ba tu oi'ñka' gu chichio'ñ gui' nam ba ja oi'ñ, cham tu'm kam ji'dilhka'nda'. Pui' ja'k jix aa' gu Dios, cham tu' aañ diihl nañ pui'x aagit jup kai'ch.

¹¹ Gu' ba' no't gu' maadit dhi ubii jax dhuuk tu' bhaan mai' ma bua gu chio'ñ gui' na ka oi'ñdha', jir am na pui' diihl ba oirida', cham tu' jumai ka ga'ngada'. Gu' ba' no' gu'x aa' na chio'ñ biima'n tu kioka', gio gui' gaagaix bhai'p tiida' na jax chu'm biima'n tu kiokat, cham tu' na jumai ga'ngada'. Sia gu chichio'ñ pui' ja'k jum aa' nam duñia' nañ jax ja'k ja aagi'ñ gu u'uub.

¹² Ba' jai' gu chichio'ñ nam ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, no'm gu ja bipna' cham ti jüigi'ñ, no' gu' cham pai' jax kai'chit jix aa' na biima'n tu kioka', jir am na gammiji pu biima'n tu kioka', cham tu' na mai' xi buaji. Dhi' aañ diihl pix nañ pui' ja'k ilhii'ñ nar joidham, cham tu' na pui' ja'k tu aagit buiñor gu Dios.

¹³ Gu' ba' no' gu' gu ubii ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, ba' gu binga'n chio'ñ cham ti jüigi'ñ, gu' ji no' gu' pui' cham jax jup ji kai'chit jix aa' na biima'n tu kioka', jir am nam pui' gammiji maap jup tu oi'ñka', cham tu'm mai'm i'abuda'.

¹⁴ Na gu' sia ku cham ti jüigi'ñ gu chio'ñ, biix gook ja a'm ti niidhidha' gu Dios, na gu' biix gook jix u'uañ ja niifñdha' sia ku dai gu ubii ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Gu' ba' no' gu' gu chio'ñ ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gu ubii ba' cham, pui' maa'n na jax biix gook ja a'm jup ti niifñdha' gu Dios, na gu' gu chio'ñ ti jüigi'ñdha'. Gio mi' dhir gu ja maamar maa'n na jax ja a'm ti niidhidha' gu Dios, cham tu' na cham kiki' a'aal jup ba ja bia'ka'.

¹⁵ Ba' no' gu' gu chio'ñ piam gu ubii na cham ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam pix ji kiksa na pui' kai'ch na cham ka aa' na biima'n tu kioka' gui' na ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, jir am nam jum ji'dilhkada' nam ba' cham dhi' bhaan jum kokkada'. Na gu' aach nach ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam cham jir am no'ch tu' bhaan jix buam jich aa', gu' ja'ppi nach gammijix bhai'ch chaat ka'.

¹⁶ Na gu' gu ubii na ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam cham mat ka' no' moo jax

chu'm tanoolh pui'p ti jii'ndha' gu binga'n chio'ñ, ka' ba' gu' cham. Piam gu chio'ñ na ti jii'ndha' buiñor guch Xoi'kam, cham mat ka' no' moo jax chu'm tanoolh ti jii'ndha' gu binga'n ubii, ka ba' gu' pu cham jix'xkat.

17 Ku gu' aañ ja'p jani nañ jam guguuxi'ñ bix na pim jix'k kap maap jam jumpadat daan guch Xoi'kam, na cham jax bua sia jax ña pim ja'k tu oi'ñka', pix ji no' pim mi' pui' jii'm nat jax ja'k jix aagak jam a'm ti ti gu Dios na pim tu jimda' jano' dir na pimit pai' dhuuk ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam.

18 No' pimit jai' dhit ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam na pimit pu bam matgilh na pim jir Israel kam ja'tkam, cham jax bua sia kum bix jix maat na pim matgilhdhix. Piam ku pimit gu' cham matgilhdhix kam ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam, pui' pim dho cham jum matgilhi'ñdha'.

19 Na gu' cham jax bua sia ku jaroi' matgilhdhix nar Israel kam piam ku gu' cham, gu' ja'pji no' ti jii'ndha' buiñor guch Xoi'kam mi' pui' jim na jax jix aa'.

20 Maa'n na pim jax tu jimda' nat jax ja'k jix aagak jam a'm ti ti gu Dios na pim tu jimda' jano' dir na pimit pai' dhuuk buiñor ti jii'ñ guch Xoi'kam.

21 Ba' jaroi' maadit no't ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam no'r tujuandam pui' cham namkidhat am, sia pui' cham jax jup jim aagit mi' pui' xi jimda' na jax jix aa' gu Dios. Piam kut gu' jotmoda' jax xix bhaaigi na buusnia' mi' dhir na pai'r tujuandam, jir am na buusni' maa'n na jax mi' pui' jimda' na jax jix aa' guch Xoi'kam.

22 Na gu' guch Xoi'kam pix na pui' tu duñia' na ba' buusnia' mi' dhir na pai'r tujuandam ka', dai ba' gu' pix bar tujuandam tugi'ñ ka'. Gu' ba' gu' na pu pui' ti jii'ndha' buiñor guch Xoi'kam, na cham pai'r tujuandam ka' pui' cham namkidhat am, dhi' ja'p ji buusnia' na panaas bar tujuandam tugi'ñ ka' guch Xoi'kam pui' cham namkidhat.

23 Jum aa' gu' nach dai guch Xoi'kam pix bar tujuandam tugi'ñ ka' no'ch buiñor ba ti jii'ndha', cham tu' jumai. Jich xaba'dak jup jich dhuu gu' gu Dios nat jich a'mkam muu guch Xoi'kam nach mu ja'k ba jii'mit nach pai' gammiji mi' pup jich chulhi'ndha', giilhim jix dha'ram nam jachich nat ba' bach bubuax mi' dhir.

24 Pui' kuñ ba'p jam titda aapi'm jii' jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na pim maa'n na pim jax ja'k tu jimda' nat jax ja'k jix aagak jam a'm ti ti gu Dios na pim tu jimda' jano' dir na pimit pai' dhuuk ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam.

25 Gu' ba' gu u'uub gio gu chichio'ñ nam pur di'dilhdhim, cham pai' jax jii' jurtu'n gu Dios nañ jax ja'k xi ja titdada', dai diilh pix jañ ja'pni ilhii'ñ no'm iam diilh pui'p ilhii'ndha' git nam ba' mi' pui' xi jimii, nam

gu'x maat nañ aañ jix io'm bax kabaak nañ buiñor ti jii'ndha' guch Xoi'kam, katti ba' iam jii'ndha' am.

26 Nam git pui' di'dilhdhim ba oipoda', cham tu'm ka ja ga'ngada' nam jaroi' ja bii'm tu kiicha', na gu'x chu xijai ya' dhi oi'ñga'n bhaan no'ñ ba ti biina'.

27 Gu' ba' no' gu' gu jax chu'm chio'ñ piam jax chu'm ubii ba ti biina', cham jir am na mai' buppada' gu binga'n, pu biima'n tu kioka' nam jix'x juugit duduaka'. Piam ku gu' cham ti biina', jix io'm jir am na pui' diilh ba oirida'.

28 Tii cham tu'r ua'tulhdhara' dho sia kut jax chu'm chio'ñ gaagak gu ubii biima'n ba tu kiicha, piam gu jax chu'm ubii no't oidhak biima'n ba tu kiicha gu chio'ñ, dai pix ji na gu' nam pai' dhuuk tii maap ba tu oi'ñka', bix aixim bax chu xijai ka', bhaan pix bam tulhii'ndha' am. Dhi' bhaan jañ ba' tii cham aa' na pim ti bi'pna' ka'.

29 Jii' jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, ja'p jañ kai'ñkam jup jam titda nach ya' dir ja'k cham tu' bhaan kach chulhi'ndha' git, nach gu' dhi' bhaan pix jich chukgi'ñ ka' ba' panaas nach tii mi' pui' xi jimda' na jax jix aa' guch Xoi'kam, gu' na cham ka maikidha' na gio bhai'p jim. Ba' aañ pu ja titda gui' nam jix'k ti bi'pna', ja'p jam tu jimda' nam panaas pu cham tu' ti bi'pna' ka' git.

30 Gio jai' no'm tu' bhaan jix buam jum aa', ja'p jam jup tu jimda' nam panaas jix bhai'm taat. Gu' ba' gui' nam jix bhai'm taat ka', ja'p jam jup tu jimda' nam panaas jix buam jum aa'. Gio jai' dhit no'm bixchu' tu saba'dat tu bia', ja'p jam tu jimda' nam panaas pu cham tu' bia'.

31 Gio jai' dhit no'x bhai' tu jam jim ya' dhi oi'ñga'n bhaan na pim dudu, ja'p japim tu jimda' na panaas pu cham bhai' tu jam jim, na gu' dhi oi'ñga'n nach ya' nii'ñ xib, gatuuk cham pai' matgilhia'.

32 Tii cham aa' iñ gu' na pim bixchu' bhaan jix buam jum aa'nda' kuñ ba'p jam titda. Na gu' gu jaroi' no'r diilhdhim, dai gu Dios buiñor jix buam jum aa'ntugit gaagidha' na jax ja'k mi' pui' jimda' na ba'x bhai' ji buusnichigida' buiñor.

33-34 Jax dhui na gu' gui' nam ti bi'pna' ka' dai bhaan jujurtika' am gu tu' na ya' dhi oi'ñga'n jix chu jai'ch nam gaagidha' nam jax ja'k jix bhai' ji bubuakidha' ip ja bui gu ja bi'pna', ba' cham jix'xkat jix bhai' mi' pui' jimia' am na jax jix aa' gu Dios. Chichio'ñ jañ ja aagit jup kai'ch gio gu u'uub.

35 Cha'pim jax jum aa'nda' nañ ja'p kai'ñkam jup jam titda na cham jax jix bhaai' na mi' pui' jimia' na jax jix aa' gu Dios gu jaroi' no' ba ti biina', ja'pji nañ bhaan jam aagi'ñ na gu Dios pik jix io'm jum aa' nach bi'pni' buiñor jix bhai' ji bubuakidha', cham

tu' bii'pi' gu tu' na ya' dhi oi'nga'n jix chu jai'ch.

³⁶ Ba' no' jaroi' ilhii'n nax bhai' ji chu buusnia' na bii'ma'n tu kiicha' gu jax chu'm ubii na bax mat ka', jir am nam maap xi chu oi'nchai, dai no' mit ba aich na jik' oidha' bia' kam tum kikiichar, na gu' dhi' cham tu'r ua'tulhdhara'.

³⁷ Gio gu jaroi' no' ilhii'n na nakga' na diihl oirida', na cham tu' jax jum aa'nda' na jaroi' pui' chian piam na mi' pai' pui' tu aagix, ja'pji diihl no'x chaat nar diihldhim ka', jix io'm jix bhai' tu jimia' ya' dhi oi'nga'n na ka duaka', na gu'x io'm jir joidham gu diihl no'ni oiri.

³⁸ Jir am ba' gu jaroi' no't bii'ma'n tu kiicha' gu ubii gu jax chu'm na bax mat ka', gu' pix ji na gu'x io'm jir am gu jaroi' no'r diihldhim.

³⁹ Gu ubii no' ti bii'na', ja'p ji buusanda' nam maap buupulh ka' daim bipnagim nam jix'x duduaka'. Ba' no't gu chio'n ma muu, ja'p ji buusnia' nam bam do'nicho'. Mi' dhir ba'x bhaai' na gu ubii jumai oidhai gu chio'n bii'ma'n ba tu kiicha', dai na pui'p ti jii'ndha' bui'nor guch Xoi'kam.

⁴⁰ Piam ku gu' diihl pu ba bi'ya' na ba'x io'm jix bhai' tu jimda'. Ja'pniñ ja'k pix ilhii'n aañ, nañ gu' ti jii'ngi'n na pu'ni ja'k jup ilhii'n gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' nañ a'm jup tu'dhi'.

8

Na ba ja aagi'ndha' gu Paablo nam jax ja'k buada' gu koi' gui' nam ja'ppix didios jup dui'xim ja titki'n gu ja'tkam

¹ Ba' xib jañ bhaan jup xi chu jam a'gidha' na pim jii' chikka na pim jax ja'k buada' gu koi' gui' nam didios jup dui'xim ja titki'n gu ja'tkam. Bii'x ji'ma'n jix maat ich dhi' na jax jir jum duukam, gu' pix ji na gu' nach tiix chu mamatda', bhaan pix g'e'g'erkam jich chaat ka' ich. Ba' no' gu'ch a'm jup tu'ii' gux chu joi'gi'n, dhi' bhaan kabkaidha' ich nach jix io'm bui'nor ti jii'ngi'ndha' guch Xoi'kam.

² Na gu' gu jaroi' no' pui'm aa' na panaas jix bhai'x maat gu tu', cham tu' silhkam jix bhai'x mat ka'.

³ Gu jaroi' ba' na daanda' gu Dios, jix bhai'x mat ka' ip gu Dios na dhi' bui'nor tu daan, jix joi'mdat ba' bhaan ti niidhidha'.

⁴ Jix maat ich nam gu didios jup dui'xim pur cham tu', nam gu' pu cham dudua ni palhup, pur cham tu' ip ba' sia gu koi' gui' nam ja titki'n. Maa'n pix jix jai'ch gu' gu Dios duakam aach nach jix maat.

⁵ Jai' gu ja'tkam didios ja bia'ka' am sia tu' na pix na bha ja'p jix maax jix dhaam piam tu' na ya ja'p jix jai'ch dhi oi'nga'n bhaan, g'e'g'erkam ja ilhii'n am.

⁶ Gu' ji na gu' aach nach jik' ti jii'ngi'n bui'nor guch Xoi'kam, bax maat ich na maa'n pix jix jai'ch gu Dios duakam nat jup tu duu bii'x na jik' tu'x chu jai'ch, dhi'r jich G'kora' aach. Pu kai'nkam pix ya' dudua ich dhi oi'nga'n bhaan nach dai gui' pix bui'nor jup tui'ngida'. Gio maa'n pix jup jix jai'ch guch Xoi'kam nar jich G'e'kam tuk, dhi' nat bhaankam jup tu duu bii'x gu Dios na jik' tu'x chu jai'ch, pui' na jax aach nach ya' dudua.

⁷ Jai' dhit gui' nam xib ba ti jii'ngi'n bui'nor guch Xoi'kam, ja bui tu daanit am gu didios jup dui'xim jano' nam cham ti jii'ngi'ndhat, ba' chakui bhai' maat am sia gu xib na jax pik ja'k jir silhkam. Ja'p jum aa' am nam dudua pui' ji chu't gu didios jup dui'xim, jix buam ilhii'ndha'm ba' nam pai' dhuuk ti kua'da' gu bakaax nam ja titki'n gu ja'tkam, dai pui' ja'k jum aagit kua'da'm gu', ua'tulhdhara' ilhii'n am.

⁸ Jax dhui na gu' cham tu' dhi' ki'n jich a'm ti niidhidha' gu Dios gu jax chu'm koi' nach kua'da'. Nach gu' cham tu' dhi' ki'n jir jix u'uañ ka' no'ch tu kua' gu tikiix kam koi', ni kuch cham dhi' ki'n jich ua'tulhdhidha' no'ch cham tu' kua'.

⁹ Ku gu' aapi'm na pim jik' jix bhai' bax kaapak na pim ti jii'ngi'n bui'nor guch Xoi'kam, jum aa' na pim cham ja taagiob tu kua'da' gui' nam chakui bhai' kaapak bui'nor guch Xoi'kam, sia ku pim gu' aapi'm jix maat na cham xidhuu gu jax chu'm koi'.

¹⁰ Na gu' no't jaroi' maadit aapi'm na pim jix bhai' bax kaapak bui'nor guch Xoi'kam, mu jimik pai' nam tuut gu didios jup dui'xim mi' ba ji chu juu gu koi' na mi' tikiix, no' gu' mi' dhir ja'p mum ni'i'n gui' na cham kabaak bui'nor guch Xoi'kam, jai' dho mummip ba tu jugia'.

¹¹ Ba' sia kup aap jix maat na cham jax bua sia kup tu' kua', gu jumai pui'm aa'nda' nam dudua pui' ji chu't gu didios jup dui'xim, mi' dhir ba' pu cham ka ti jii'ngi'ndha' bui'nor guch Xoi'kam, sia kut gu' ti diihl guch Xoi'kam jix joi'mdak bhaan ti ti gam nat pui' ti bhaankam jup muu. Aap ba' bar jum kui'cha ka' na mai' ba gixia'.

¹² Gio gu' aach nach bax kaapak bui'nor guch Xoi'kam, no'ch pu'ni tu' kua' piam tu' no'ch jax bua ja ni'ichudat gui' nam cham bhai' kaapak bui'nor guch Xoi'kam, jix buam jum aagit jich ni'i'ndha' guch Xoi'kam, nach gu' ua'tulhdhara' tir ja iabutu'nda' gu ja'tkam tugi'ñ.

¹³ Jum aa' ba' nañ cham tu' ja taagiob kua'da' gu jax chu'm koi' gui' nam chakui bhai' kaapak ka' bui'nor guch Xoi'kam, no'ñ gu'x maat nam dhi' ki'n jum ua'tulhdha'.

9

Na ba ja aagi'ndha' gu Paablo na jax ja'k

tu jimda' gu jaroi' no'r nobii'n' guch Xoi'kam

¹ Aa'n jix maat ji'n jur am bhaan na pim b'ix ti ju'gi'n' na'n aa'n jir nobii'n' guch Xoi'kam, jix bhaai' ba' na'n pu tu du'nia' jax na'n ja'k ilhii'n'dha' nar joidham, maaxik diihl ji'n buupui ki'n' ti'i n'ich gu' guch Xoi'kam. Ba' aapi'm bhaan jix maati' na'n gui' bhaankam tu juan, na pim gu' bui'no'r ba ti ju'gi'n' na n'ich tu jam a'gi. Jir ji'n mai'chik japim ip ba' aapi'm.

² Gu' ba' no'm gu' jai' kap guch Xoi'kam ju'gi'n'dham pui' ilhii'n' na'n cham jir nobii'n' guch Xoi'kam, cham jax bua, na pim gu' aapi'm ba xi'n maat. Dhi' bhaan jix maati' gu' na pim ji'k bui'no'r ba ti ju'gi'n' guch Xoi'kam na'n maaxik jir nobii'n'.

³ Ba' aa'n ja'pni ja titda gui' nam ji'k jix buam ilhii'n' na'n jax ja'k tu jim:

⁴ Jix bhaai' na'n mi' dhir tu kua'da' gio na'n mi' dhir tu io'da' gu tu' na n'ich pai' ba tu jua.

⁵ Siax bhaai' na'n mi' dhir maadi't xi baid-hai gu ubii' gui' na bui'no'r ba ti ju'gi'n' guch Xoi'kam na ba'r ji'n' bi'na'tu'nda'. z'ii' na ba' gu Peggio gio gu jai' noonbi'n' guch Xoi'kam, gam sia gu diihl sispidhi'n' guch Xoi'kam?

⁶ z'Ka' aach aa ba' dai gook dit dhi Bernabee cham jir am nam tu' ki'n' jich palh-bui'ndha' gui' nam ba ti ju'gi'n' bui'no'r guch Xoi'kam?

⁷ Jix maat japim gu' na cham ji'xkat jax chu'm sandaarui'x diihl tu namki'n' gu tu' na ki'n' duaka'. Gio gu jaroi' na ti isda' gu uubas, mi' dhir ga'rat ki'n' tu kua'da'. Gio gu jaroi' no' ja bia' gu kakaasni; mi' dhir ja suussat io'da' gu bii'm, piam na ga'rat ki'n' tu kua'da'.

⁸ Cha'pim jax jum aa'nda' na'n diihl pix pui' ilhdhat jup kai'ch, gu' ja'ppi sia na pui' ja'k tu aagix na tu ua'niix mi' nat pai' tu ua'nak gu Moisees.

⁹ Ja'pni kai'ch: "Cha'p bulhdhatu'nda' gu chii'ni'n' gu tuur nap pai' dhuuk tu kaipi'nda' gu tiriik na ba' jai'p ko'iidha'." Ba' cham tu' ja'p kai'nikam pui' ja'k tu aagix na ba' dhi' bhaan jix maati' ka' na gu Dios jix io'm jix ja joi'gi'n' gu tutuur,

¹⁰ gu' ja'ppi aach nach jir ja'tkam. Na gu' na ji'k jax tu aagix, aachi' nach jir ja'tkam nach mi' pui' tu daa'fichu'nda' na ba'x bhai' tuch jimda'. Gio gu' gu jaroi' na ti ixia' gu tiriik, pu kai'nikam ti ixia' na ba' mi' dhir mai'chia' ip gu tu' na bhaan bipio'da', gio gu jaroi' na tu kaipga' pui' ip.

¹¹ Ba' pu'ni ip aach nach tu a'ga gux bhai'm kai'chdham nio'ki'n' guch Xoi'kam, ja'p ji' buus na chich ti ii na chich tu jam a'gi. Gu' ba' na pim gu' aapi'm ba ti ju'gi'n', dai na pim bach siispatgida' nach tu' ki'n' duduatgida', na gu' dhi' ba' bar jich mai'chik ka'.

¹² Jir am ip dho no' pim ja siispatu' gu jai' na mit ti'i cham tu jam a'gi gux bhai'm

kai'chdham nio'ki'n' guch Xoi'kam, dai ji na gu' aach pik jix io'm jum aa' na pim gammijich siispatgida' na chich pik tu jam a'gi, nach ba' dhi' ki'n' duduatgida'.

Cham jach pai' dhuuk dhi' bhaan tu jam a'gidhat sia kuch gu' tiix maat, tu nakoo'nda'ch pix nam ba' cham maakam ilhdhai gu ja'tkam bhai' ji' bhaaku'ch bui nach nai' ka tu a'gim gux bhai'm kai'chdham nio'ki'n' guch Xoi'kam.

¹³ Gio gu'x maat japim ip na gui' nam ji'k chiop tu juan, mi' dhir jum palhbui'rika' am chiop nam ba' xia'ndhidha'. Pui' na jax gui' nam mi' tu juanda' nam pai' ja koodat gu sasoi' makgirxi'n' gu Dios, mi' dhir gu bakaax nam kua'da' nam ba' siamri ki'n' duduatgida'.

¹⁴ Pu'ni ip ba' gui' nam nai' tu a'ga gux bhai'm kai'chdham nio'ki'n' guch Xoi'kam, Dios pix diihl mi' ja tuttu' gu' nam ba' dhi' bhaan tu juanant mi' dhir mai'chidha' gu tu' nam ki'n' duduatgida'.

¹⁵ Gu' ji na gu' na'n jax ba kai'ch nach cham pai' dhuuk jax jam titda gu pui' ja'k, ni sia xib ku'n' cham pu kai'nikam mui'p ba tu jam ua'ni'n' na'n jix aagit na pim tu' bhai' xi'n' joochxidha'. Jax dhui na'n gu' aa'n dhi' ki'n' jix bhai'n' chaat na'n jir nobii'n' guch Xoi'kam, pu dhi' ki'n' jix bhai'n' chaatit mukia' in' sia kut gu' cham ji'xkat jaroi' tu' ki'n' ji'n' xiis ya' dhi oi'nga'n.

¹⁶ Gio cham tu'n' dhi' bhaan g'e'kam ji'n' chaat na'n tu a'ga gux bhai'm kai'chdham nio'ki'n' guch Xoi'kam, na'n gu'x maat nat gu Dios pix ji'n' a'm ti' tiigik ji'n' chia na'n dhi' bhaan tu juana'. Ja'p chi cham bhai' tu'n' jimia' no' n'ich cham pu duu.

¹⁷ Gio gu' cham pai' jax ji'n' chii'n' gu Dios na'n tu' namki' niirada' mi' pai' maa'n kap xi chu a'gai, ni kut cham pai'n' chikka no'n' jix aa' na'n nai' tu a'gara' ka' ba' cham. Ja'ppi nat ji'n' joot na'n nai' tu a'ga'.

¹⁸ Pui' ba' pix na'n jax ba kai'ch na'n dai dhi' ki'n' jix bhai'n' chaat ka' na'n tu a'ga gux bhai'm kai'chdham nio'ki'n' guch Xoi'kam cham ji' niirat gu tu' nam git ji'n' makia' gu ja'tkam mu dir bha ja'k. Gio na'n ja'pni kai'nikam jup kai'ch ip na'n cham tu' bhaan jup ji'n' buixdhat gu tu' na'n a'm bipio'da' git na'n jir nobii'n' guch Xoi'kam.

¹⁹ Ja'p pix ji' buusan ba' na'n jir tu ja juandam tuk gu ja'tkam pui' pix cham ji'n' namkidhat, sia ku'n' gi' ti'i cham pai' jaroi'r' tujuandam tugi'n' gu maaxik. Gio gu' gu ja'tkam pix diihl na'n ja mai'chim gui' nam ji'k ti' jii'ndhim bui'no'r guch Xoi'kam na'n tu ja a'gi'n', cham tu' na moo cham tu'n' a'm jup bi'iim. Tiin' ji'n' dhakoo'ndhatu' ba' na'n tu ja a'gi'n'chu', na'n gu'x aa' nam git mui' ti' jii'ndha'.

²⁰ Ba' ja'pni chu't ja'n ja mai'chim: Na'n pai' dhuuk ja buip tu'i'ka' gu Israel kam

ja'tkam, pui'n ja'k xi chu jimda' nam jax tu jim nam ba' cham jax ji'n chitdada', mi' dhir ja'n ba' bhai' ji ja mai'chia' na'n bhai' ji chu ja a'gidha' nam ti ji'ndha' bui'nor guch Xoi'kam. Tu' ka'm ja'n xi chi ni'ndha' na ji'k jax tu aagix gu'i nat Moisesu tu ua'nak, sia ku'n gu' a'an di'lh cham tu' mi' pui' ka tu daa'fichu'.

²¹ Gu' ba' no'n ja buip tu'ii' gui' nam cham mi' pui' tu daa'fichu' na jax tu aagix gui' nat Moisesu tu ua'nak, pui'n ja'k jup tu jimda' nam jax tu jimda' di'lh, ja'p ja'n xi dhuukat na ji'k jax tu aagix nam ba'n ki'galdha', sia ku'n gu' a'an di'lh pix jix maat na'n mi' pui' jim na jax jix aa' gu' Dios, na'n gu' mi' pui' jim nat jax tu jii' guch Xoi'kam na ya' xi oilhimik dhi oi'nga'n bhaan. Mi' dhir ba' dai na'n bhai' ji chu ja a'gidha' gux bhai'm kai'chdham ni'o'ki'n na'n ba' ba ja mai'chia' gui' nam ji'k ti ji'ndha'.

²² Ba' no'n ja buip tu'ii' ip gui' nam chakui bhai' bui'nor ti jii'g'i'n guch Xoi'kam, pui'n ja'k jup tu jimda' na'n panaas chakui bhai'p ti jii'g'i'n, a'an gu' na'n jax dhui dhi' bhaan ja palhbuidha' nam jax ja'k jix bhai' kaapaka' nam ti jii'g'i'ndha' bui'nor guch Xoi'kam. Ba' pu'ni sia pai' na'n jup tui'ngida', na'n jax ja'k ja ni'ndha' gu ja'tkam nam tu jimda' gu mi' kam, pui'n ja'k jup ba tu jimda' na'n ba' bhaan ja mai'chia', kat jam chi iam pu'ni ja'k jai' dhit ti jii'ndhai' jimia' bui'nor guch Xoi'kam.

²³ Bi'x aixim ja'n gaa'fichu' na'n jax ja'k ja kaichdha' dhix bhai'm kai'chdham ni'o'ki'n guch Xoi'kam gu ja'tkam, jix joojoidhat ja'n tu ja a'gi'n, na gu' maaxik jir pui' na jax jum kai'ch. Jix aa' i'n gu' ti nam git bi'x gu ja'tkam mi' pui' tu dagia' na jax jum kai'ch, nam cham tu' bi'x aixim tu jimda'.

²⁴ Gio ja'pni ip na pim jax bax maat ji'n jaadu'n, nam pai' dhuuk mu ja'p pai' titbiada' gu ja'tkam nam bapo'da', cham tu' bi'x tu mai'chia' am ji'k nam maap boopoya', maadit pix gu jax chu'm na tu mai'chia' jaro'i nax io'm jix milhdha' ka'. Aach ba' pu'ni titbiadam ki'n jup ji buan nach ji'k bui'nor ti jii'g'i'n guch Xoi'kam nach ya' ka dudua dhi oi'nga'n bhaan. Jum aa' ba' nach jix bhai' mi' pui' xi jimda' nach ba' mai'chia' gu tu' nar jich mai'chik ka' gatuuk.

²⁵ Na gu' gui' nam bax chitbik ka', bi'pi'x bhai' bam du'nia' am nam jax ja'k titbia' nam ba' cham buam pix jum buada' jano' na pai' dhuuk bar bhaan ka'. Gio nam pai' dhuuk pik ba titbiada', dai dhi' bhaan nam titi'fichoka' nam jax ja'k jum buidha' nam ba'x bhai' pu du'niidha', nam gu' cham am bua' no'm bi'x aixim jum aa'ntu'. Ba' dhi' ya' pix dhi oi'nga'n kam nam jix mai'chik ka' gu tu' nam ba'm dikoo'ndhatgida' nam jix bhai' mi' pui' xi du'nfichu'nda', gatuuk maa'n na jax dibaa' gu'. Aach matgim ja'ppi gui' nach

jix mai'chik na cham ji'xkat dibaa', na gu' r jix dhaam kam.

²⁶ Gui' pix na'n jix mai'chim a'an na'n ba'n dhakoo'ndhatu' na'n tii' gaa'fichu' na'n jax ja'k jix bhai' ji buusnia' bui'nor gu Dios, na gu' dhi' ja'p ji buusan na'n milhchu'. Jix maat i'n na'n cham tu' tu' kub pix tii'n dhakoo'ndhatu' na'n milhchu', gu' ja'pjix maat i'n na'n tu mai'chia' gatuuk.

²⁷ Mi'n pui' tii xi jim na jax ja'k jix bhai' ji chu buusnichgida' nam ba' mi' pui'p tu daa'fichu'nda' gu ja'tkam, xi'n chulhi'ndhat i'n na jax aa'. Na gu' no'n a'an di'lh maakam tu du'nfichu', cham tu' pui' na'n jax ja aagi'n gu ja'tkam, a'an pix di'lh cham tu' ki'n ji bi'ya' gatuuk bui'nor gu Dios.

10

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo na cham jir am na jaro'i bui'nor tu daanda' gu jax chu'm dios jup du'nxim

¹ Ji'n jaadu'n jich Xoi'kam bhaan, ti'fichokat japim jano' na mit guch bopxi kat mi' bubua ge' suudai' iraab, nam pai' Bi' Suudai' ti tii't' bi'x pix gu ja'tkam, gio nat ja ii bo gu Dios tibiaa' ki'n.

² Dhi' ja'p ji buus na mit ki'n jum bopko gu tibiaa' gio gu suudai' mi' na mit pai' bubua nam ba' mi' dhir dai gu Moisesu pix ba kaichgida'.

³ Gio bi'x maap tu juu mit gu koi' gux dhaam kam nat Dios tu ja maa.

⁴ Gio gu suudai' gux dhaam kam bi'x maap ii mit ip, maa'n a'ai' cha'm dir bubua nam gi'llhim bax chanook. Ba' gu a'ai' gui' nat bhaan dir bubua gu suudai', jir di' pix guch Xoi'kam na pu ja oi'n jano'.

⁵ Gu' ji na mit gu' mui' cham mi' pui' jii guch bopxi kat nat jax tii ja tii'n gu Dios nam tui'ngida', koi mit ba', pui' mi ja'p pup biit gu ja tutku' gampix jix chu gak kir.

⁶ Ba' dhi' pui' nat jax chum duu jano', dhi'ch bhaan mui' xich ga'ngada' no'r am pui' nat jax tu ja dooda guch bopxi kat. Ba' no't gu'x buam tu ja dooda, dho cham jach pu chu't na mit jax ja'k tu jii' gui', cham jir am nach bhaan jujurtika' gu tu' na cham jir ki'.

⁷ Cham jir am nach ja bui tu daanda' gu didios jup du'nxim, na mit gu' dhi' pu chu'm ki'n koi jai' dhit guch bopxi kat jano'. Ja'pni' kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu jano' kam: "Xi dharai'buk jamit ma tu juu gu ja'tkam gio na mit bhai' ji maik, mi' dhir jamit jix io'm bi'x aixim bhai' ji chu duu na tu' cham jir ki'."

⁸ Sia cham jir am nach ganai' pix ja bi'm boppoda' mui' gu u'uub, ja'p na mit jax tu duu jai' dhit guch bopxi kat jano', koi mit maa'n oo'm daman baik miil gu maa'n tanoolh cha'm.

⁹ Sia cham jir am nach tu' bhaan mai'chikda' gu Dios ja'p na mit jax tu duu ip jai' dhit jano' guch bopxi kat, koi mit ba' na mit ja kiiki gu kooko'.

¹⁰ Sia cham jir am no'ch cham ti jügi'n nach mi' pui' jimia' jax ña tiich chitdada' gu Dios, ja'p na mit jax jup tu jii jai' dhit guch bopxi kat jano', ja koi ba' gu nobii'n gu Dios gui' na pu chu'm ki'n daa na ja koo'nda' gu ja'tkam.

¹¹ Ba' pu kai'ñkam jup tu ua'na mit ip jai' dhit guch bopxi kat jano' kam nach ba' pu'ñi bhaan jix mat ka' na tu' cham jir kii' aach nach yammi bar kukga'n ka' pix ba'. Nach gu' dhi' bhaan ba' bax maat na mit tu' bhaan cham am buak dhi' ki'n koi jai' dhit guch bopxi kat nach ba' aach cham pui'p tu jimda'.

¹² Ba' aapi'm na pim ba ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam, no' pim jix maat na pim mi' pui' jiiim na jax jix aa', maa'n dho na pim jax mi' pui' jiiimda', xi chi niidhat japim na pim cham tu' bhaan gai suulhgia'.

¹³ Gio gu' aapi'm na pim ba ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam, cham ji'xkat ja'xbui' bhaan tu jam mai'chia' na pim ji'x cham nakoo'nda', aagix pix na pim ji'x jix ñakoo' jam tutku' bhaan. Jam palhbui'ñchu' gu' gu Dios na pim jaroi' soi'm ilhdhat buiñor ti jügi'n, gui' jam gu'nguxdha' jam tutku' bhaan na pim ba' nakga' gu tu' na bhaan tu jam mai'chia'. Maa'n ba' na pim jax buiñor ti jügi'ñdha' guch Xoi'kam na xi chu jam mai'chiu'.

¹⁴ Pui' kuñ ba'p jam titda aapi'm jin jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na pim cham tu' ka ja daanda' gu ja'ppix didios jup duiñxim.

¹⁵ Jix maat in na pim aapi'm jix maati' jin keñ jaaduñ nañ ji'k jax jam titda, na pim gu' aapi'm jir jix chu mamatdagim.

¹⁶ Nach pai' dhuuk maap jich jumpadai xi taxchaabgidhai gu Dios tu i'ya' gu biiñ i'lhich bapaas ta'm nach bhaan ti'ñcho' guch Xoi'kam jano' nat pai' dhuuk jup tu ii ja biim gu noonbi'ñ, biix maa'n nach jax chu'm i'ya', na gu' dhi' bhaan jum ua'rgidha' gu i'ra'n guch Xoi'kam. Gio nach pai' dhuuk ta'tak jich jaixdhai tu jugia' gu paan gakdhi'ñchix kam, pui' maa'n nach jax pix biix jup jugia', na gu' dhi' bhaan jup jum ua'rgi'ñ gu tukga'n guch Xoi'kam. Biix ba' maa'n nach jax chu'm jugia' gio nach tu i'ya' nach pai' dhuuk pu'ñi soi'ch ilhdhat maap jich jumpada' nach bhaan ti'ñcho' guch Xoi'kam.

¹⁷ Ba' maa'n pix gu paan jach a'lhich jaisat kua' biix dhit sia kuch jax jir mui', nach gu' biix maap dai guch Xoi'kam buiñor ti jügi'ñ. Na gu' pu'ñi ba'r jum duukam kat kua'da' ich gu paan na bhaan jum ua'rgi'ñ na dhi'r bakxiga'n guch Xoi'kam nach jaroi' buiñor

ti jügi'ñ biix dhit, dhi' ba' bhaan jix maati' nach biix dhit maa'n tuuku'p duuk biima'n.

¹⁸ Gio ja'pni ip, na pim jax jix maat nam tu buada' gu Israel kam ja'tkam, nam xi makgixidhai gu Dios gu bakaax, diih jam ba jugia' gatuuk. Dhi' ba' bhaan jix maati' ka' nam buiñor jup tui'dhi' gu Dios, nam gu' maap tu kua'da' gu bakaax.

¹⁹ Ba' dhi' cham tu'ñ ja'p kai'ñkam jup kai'ch nam gu didios jup duiñxim tu'x bhaai', ni kuñ cham tu' ja'p kai'ñkam jup kai'ch na gu bakaax nam ja titki'ñdha' dhi didios jum titgidam jix io'm jir jix kii' ka', cham tu' pui' na gu ja'ppix bakaax.

²⁰ Gu' ja'kbui' kat ji nañ jai'pni kai'ñkam jup kai'ch na gui' nam cham ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gu jajo'k nam tu ja titki'ñdha' nam pai' dhuuk tu ja titki'ñdha', cham tu' gu ja didios tuk, gu' ji nam gu' gui' cham mat ka'. Pui' kuñ ba' aañ cham aa' na pim kua'da' gu tu' nam ja titki'ñdha', na pim gu jajo'k pix ja biim tu kua'da'.

²¹ Cham jir am gu' na pim bhaan tu io'da' gu bapaas ga'n guch Xoi'kam gio bhaan gu ja bapaas gu jajo'k. Ni ku cham jir am na pim maap jum jumpadat kua' gu paan na pim bhaan titi'ñcho guch Xoi'kam gio no' pim jimmi mu ja'p nam pai'p jum jumpadat ja daan gu jajo'k gui' nam cham ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

²² ¿Cham jir am gu' x aa' na bhaamu'ch bui gu Dios? Jix maat ich gu' nach pur cham tu' buiñor, jich chulhiñchuda' ba' pai' na duuk ilhii'ñdha' no'ch tu' bhaan cham am बात'.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo na cham tu' biix jir joidham gu tu' nach jax buada'

²³ No' pim jai' dhit jax kai'ch: "Xib biix aixim jix bhaai' nach pu tu duñia' nach jax ilhii'ñ nar joidham, nach gu' buiñor ba ti jügi'ñ guch Xoi'kam." Jir pui' dho ti, dai pix ji na gu' cham tu' biix jir am nach pu tu buada' nach ji'k tu' ilhii'ñdha' nar joidham panaas, nam gu' cham tu' biix pui'p ilhii'ñdha' guch Xoi'kam jügi'ñdham gui' nam chakuix io'm jix kaapak nam ti jügi'ñ. Cham tu' biix ki'n ja palhbui'ñka' ba' gu tu' nach jax buada' nam jax ja'k jix io'm ki'n kaapakaidha'.

²⁴ Jum aa' gu' nach ja palhbui'ñchu'nda' gui' nam pu'ñi kax mamoiik nam buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam, cham tu' nach kuupit pu tu buidha' jax ñach ilhdhidha' aach nach bax kaapak nach ti jügi'ñ.

²⁵ Jix bhaai' dho na pim saba'dai jugia' gu bakaax mu ja'p na tum ga'ra, dai na pim cham ti tikkat ni na pim pui' jim aagit no' tikiix kaat ka' ba' cham.

²⁶ Jix maat ich gu' na Dios pix jup jir duñii'ñ gu bakaax, biix jir tu gui' ga'n gui' na ji'k tu'x chu jai'ch dhi oi'ñga'n bhaan.

²⁷ Gio no't jaro! jam baidhak na pim tu koi'po' kia'mi'n sia ku gu' cham ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam, aapi'm cham jax ji chi'ji xi chu jugai jax chu'm koi' nam jam bhiidha', cha'pim jax jum aagit no'r am na pim jugia' ka' ba' cham.

²⁸ Jüi' ji no't gu' jax dhuukat jax jam ti'n na tikdhix kat ja bui gu didios na ba' cham jir am na pim jugia', na pim ba' cham dhi' bhaan gammiji pup jix buam jum aa'nda'.

²⁹ Gui'n jup ja titdat jup kai'ch nam kax mamoi'k nam buiñor ti jügi'n guch Xoi'kam, cham tu' aapi'm na pim bax kaapak. Na gu' sia ku pim jai' dhit cham jax ilhi'i'n gu bakaax gui' nam didios jup duiñxim ja titki'n, cham mat ka' pim no' jai'p jam biim jüim am gui' nam chakui bhai' kaapak ka' nam ti jügi'n'dha' buiñor guch Xoi'kam. Pui' ba' pix jix bhai' na pim pu cham kua'da' no'm ba jam aagi'n na tikiix kat gu tu' nam jam bhiidha' no'm ba tu jam onbagi'n.

Cham jir am dho ti sia aañ jüi' bui na moo cham jup bhaai' nañ jugia' gu tu' na xiñ ñi'i'n pix gu jumai nax buam ilhdha'.

³⁰ Na gu' no'n aañ taxchaabgidhat gu Dios kua' gu tu', çjax ku ba'x buam jum aagit jup jüi' ñi'i'n'dha' gu jumai?

³¹ Jum aa' dho ba' na pim biipi' xim ga'ngada' na pim jax ja'k jix bhai' ji bubuakidha' ja bui gui' nam chakui bhai' kaapak ka' nam ti jügi'n'dha' buiñor guch Xoi'kam. Biipi' pim xim ga'ngada' gu tu' na pim ba ji jugia', piam gu tu' na pim ba ji i'ya', gam biix aixim tu' na pim jax buada', na pim gu' pu'ñi ja'k ba' biix maap jix bhai' ji bubuakidha' buiñor gu Dios gui' nar Ge'kam.

³² Piam pui' na jax gui' nam jir Israel kam ja'tkam no'm jam ñi'i'n gu tu' no' pimix jax ba ji dhuu, no' pim jix maat nam buam ilhdha', cha'pim pu buada'. Sia ja bui gui' nam cham jir Israel kam, gam sia ja bui gui' nam ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam nañ jax ba kai'ch. Biix sia jaro! na pix no' pim jix maat nam jix buam ilhdha' gu tu' na pim jax bax dhuñik ka', cha'pim pu buada'.

³³ Na gu' aañ gu tu' nañ jax buada', biipi'n jix bhai' xiñ ga'ngada' no' moox bhai' ji buusnia' ja bui gu jai' piam ku gu' cham, nañ gu'x aa' nam pui' buiñor jup jüim'a' guch Xoi'kam, sia kuñ gu' aañ tiix maat na pur cham tu' sia tu' na pix.

11

¹ Pui' pim ja'k tu duiñchu'nda' na pim jax jüi' ñi'i'n aañ nañ tu duiñchu', nañ gu' aañ ya' dir ja'p ja'k pui' pix jup tu duiñchu' nat jax ja'k tu jüi guch Xoi'kam jano' na ya' xi oihimik.

Gu Paablo na bhaan ba tu a'ga' nam jax ja'k tu jimda' gu u'uub

² Ku gu' aañ jix bhai'n chaat ji na pim gammijiñ chi'ñhot mi' pui' jüim nañ jax jam aagi'n.

³ Ba' ja'p jañ jup xi jam aa'ñdham na pim git ba' mi' pui'p xi jüim: Pui' nach jax tu' ka'm ñi'i'n aach guch Xoi'kam nach jir chichio'n, pu'ñip jum aa' nam tu' ka'm ja ñi'i'n'dha' gu u'uub gu ja bipna'. Guch Xoi'kam pui' tu' ka'm jup ñi'i'n gu' gu Dios.

⁴ Pui' ku ba' gu chio'n no' tu' ki'n iññat gu ma'oo'n tu daan piam no' bhaankam gu Dios ja aagi'n gu jai'ch Xoi'kam jügi'n'dham na jax ja'k jix aa', dhi' ja'p kai'ñkam pui'm duuka' na cham tu' ka'm ñi'i'n'dha' guch Xoi'kam.

⁵ Gu' ba' gu ubii no' cham jup iññat gu ma'oo'n tu daan buiñor gu Dios piam no' pui' bhaankam jup tu a'ga, dhi' ja'p kai'ñkam pui'm duuka' ip na cham tu' ka'm ñi'i'n'dha' gu chio'n gui' nar binga'n ka'. Ja'p pix ji buusanda' gu' nax dhaapkam jüikix ka' gu ma'oo'n no' cham iññ.

⁶ Ba' no' gu' gu jax chu'm ubii cham joi'n na iññka' gu ma'oo'n na pai' dhuuk pu'ñi tu daanda' buiñor gu Dios, jix dhaapkam dho xim jüikai no' cham xi'ir gu pui' ja'k. Piam no' gu'x xi'ir, xim iññat do.

⁷ Gu chio'n cham jir am na iññka' gu ma'oo'n, nat gu' gu Dios pu chu'm jup duu na jax chu'm diil na ba' tu' ka'm ñiidhat buiñor tu daanda'. Ba' gu ubii no'm iññ, dhi' bhaan jup jix maati' ka' na tu' ka'm ñi'i'n gu chio'n gui' nar binga'n ka'.

⁸ Nat gu' gu Dios cham tu' gu baxxiga'n gu ubii alhi'ch ikdhak jup duu gu chio'n, gu' ja'ppi gu chio'n nat alhi'ch ikdhak jup duu gu ubii.

⁹ Gio cham tu' gu ubii nat biipi' jai'chdhir nat ba'p ba jai'chdhir gu chio'n, gu' ja'ppi gu chio'n nat biipi' jai'chdhir nat ba'p ba jai'chdhir gu ubii na ba' bar binga'n ka'.

¹⁰ Pu'ñi pix kai'ñkam ba'm aa' na gu ubii xi iññat gu ma'oo'n na pai' dhuuk pu'ñi tu daanda', gio na ba' dhi' bhaan jix maati' ka' na tu' ka'm ja ñi'i'n gu noonbi'n gu Dios.

¹¹ Gu' ji na gu' xib nach ba ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam, maa'n nach jax pix jich ilhi'i'n'dha' biix. Nach gu'x maat na cham ji'xdhat jai'chdhihia' gu ubii no' cham jai'ch gu chio'n, no' gu chio'n ku cham ji'xdha' jai'chdhihia' no' cham jai'ch gu ubii.

¹² Na gu' sia kut gu Dios jup duu gu biipi' kam ubii bhaan dir gui' nat pui' biipi'p duu ip gu chio'n, xib biix gu chichio'n nam ji'k jix jai'ch bhaan dir maaxir jamit gu u'uub. Maa'n ba' nam jir ji'x pix gu ubii gio gu chio'n, gam sia biix na ji'k tu'x chu jai'ch ya' dhi oi'nga'n giox dhaam ja'k, na gu' Dios pix jup jir tu duiñ'i' biix.

¹³ Diil japim ba' xim ga'ngada' no'r am na gu ubii tu daanda' buiñor gu Dios pui' cham jim iññat piam ku gu' cham.

¹⁴ Na gu' maaxik ya' nach jax ja'k tu jim xib, jix xi'iraam tui'ka' gu chio'ñ no't xi chi'tbilh gu kuupa'n,

¹⁵ gu' gu ubii cham, sia kur tɛ'tɛb gu kuupa'n, nat gu' maaxik pu pui' ja'k ya do'ñcho gu Dios na ba' ki'n iñka' gu ma'oo'n.

¹⁶ Gu' ba' no' gu' jaroi' maadit cham maat na jax pik ja'k xi dhuñia' dhi' nañ jax kai'ch, no' gu' dai nat bhaan pix ba ji ñiokbo, aañ ya' dir pu titda nach daipu' pu'ñi ja'k jix maat nar joidham, cham jach jax chu'm jumaix maat. Sia jai' kap gui' nam pui'p ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, daipu' pu'ñi ja'k jix maat am nar joidham.

Na bhaan ba tu a'ga' gu Paablo jano' nat pai' dhuuk tu juu guch Xoi'kam jurnik kam bhaan Paaskua ta'm

¹⁷ Dai ja'p tu'm ki'n jañ cham tu'x bhai'ñ chaat jam bui, panaas na pim pai' dhuuk ti maap jum jumpa'nda', cham bhai' jam ia'dhi'ñ, cham tu' na pim dhi' ki'n kaapakaim na pim ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

¹⁸ Bii'pi'ñ ja'pni mui' ji kiisa' nañ tu jam a'gidha': Jup jiñ chitda am na sap na pim pai' dhuuk ti maap bam jumpada', cham tu' maap maa'n ñi'ook jup duuka' pim, ji'k sap maap ja'p ja'k jumpax ka' pim gio jai' ja'p ja'k ip, jix bhaak ka' pim sap pui' ji chu't. Pix am ti jüigi'ñ iñ ba' aañ na pim silhkam pui'm bua.

¹⁹ Gio gu' maaxik jup jum aagit na pim pu'ñim ji'dilhkada' na pim ba' bhaan mat-gilhia' na pim jir jaroi' dha' gui' na pim tu' silhkam kaichu' guch Xoi'kam.

²⁰ Ja'p tɛ kɛɛ iñ gu' na pim dhi' ki'n cham maa'n ñi'ook kap duuk na pim jai' dhit cham pui' ka duiñchu' na jax ja'k jum aa' na pim tu' kua'da' gu jurnik kam, na pim bhaan titi'ñchoda' guch Xoi'kam jano' nat tu juu jurnik kam bhaan Paaskua ta'm.

²¹ Jai' sap bii'pi' ba tu kol'chgida' pim sia kut chakuim ai na pai' dhuuk tu daaxix ka' na pim bii'x maap tu jugia', gam sap jai' bax maik ka' pim. Bhai' sap xi ja nüidhat japim gu jai' nam jix bhio'git mi ja'p jup darka' nam ti ti nürda' nam aaya' na pai' dhuuk pik tu daaxix ka'.

²² ¿Kux cham tu oi'dha' pim aa na pim mu pu xi chu jugai' no' pim pui'x bhio' gio na pim mu pu xi io'ji gu tu' na pim jix ñaa ku pim ba' mummip bam xi'rappuidha' na pai'm aa'nda' na pim soi'm ilhdhat tu jugia' gio na pim tu i'ya'? Ja'p japim moo cham tu' ka'm ti nii'ñ. Ja'p jum aa' pim nañ jix bhai'ñ chaat jam bui pui' na pim jax jum bua.

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo nat jax ja'k tu juu guch Xoi'kam jurnik kam bhaan Paaskua ta'm

(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lk. 22:14-20)

²³ Pui' ñich ja'k jam aa'ñ gu' nañ jax ja'k jix maat nat tu juu guch Xoi'kam jurnik kam bhaan Paaskua ta'm, palhiip iam bii'pi' dir nat ba' moo ba iattulh maadit gu nobii'ñ. Ja'pni ja'k tu duu: Bii'pi' xi dhaagik gu paan

²⁴ xi chu taxchaabgidhak buiñor gu Dios nat ba' ta'tak jaisak mui' xi ja maa gu noonbi'ñ jup xi ja titdak: "Dhi'ñir jiñ chuuku' na ba tu maakix nam mu'aa' na ba' aapi'm jix bhai' tu jam jimia'. Pui' pim tu buada' na pim ba' bhaan jiñ chi'ñchoka'."

²⁵ Ba' na mit xi jugaak gu paan, guch Xoi'kam jup xi dhaagik maa'n gu alhi'ch ja'aa na mi jim gu biiñ gui' na uubas ki'n jup duñiix jup ja titda gu noonbi'ñ: "Dhi'ñi biiñ jir jiñ i'ñir na ki'n bhaan jix maati' ka' na xib dir maakam ba tu aagix ka' jam bui. Pui' pim jup tu buada' na pim ba' bhaan jiñ chi'ñchoka'."

²⁶ Pui' ku ba' aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, na pim pai' dhuuk tu kua'da' soi'm ilhdhat gu paan jurnik kam gio na pim tu io'da' gu biiñ alhi'ch ja'aa ta'm, ja aa'ñdhat jup jum buada' pim gu ja'tkam nat jax kai'ñkam muu guch Xoi'kam. Gammiji pim pui' pu tu buada' jano' juugit na pai' dhuuk gio bhai'p jimda' guch Xoi'kam.

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo na jax ja'k jum aa' nam tu't tu kua'da' nam pai' dhuuk bhaan ti'ñchoka' guch Xoi'kam

²⁷ Gu jaroi' ba' na pu'ñi cham mi' pui' duiñchugit tu kua'da' gu paan gio na tu io'da' gu biiñ nat jax ja'k duu dülh guch Xoi'kam jano' nat pai' dhuuk tu juu jurnik kam bhaan Paaskua ta'm, dhi'm ua'tulhdhidha' buiñor guch Xoi'kam, na gu' nañ jax ba kai'ch na dhi' pix bhaan jum ua'rgi'ñdha' gu tukga'n gio gu i'ra'n.

²⁸ Ja'pni ja'k jum aa' na pim tu't tu kua'da' gio na pim tu io'da': Bii'pi' pim xi chi'ñchoi na pim jax kai'ñkam jugia' gu paan gio na pim jax kai'ñkam i'ya' gu biiñ, na pim pai'x bhai' xi chi'ñcho' na jax jir jum duukam ka' na pim ba' ba jugia' gio na pim i'ya'.

²⁹ Na gu' tulhiñchuda' gu Dios gu jaroi' no' ja'p pix kua' gu paan gio gu biiñ no' ja'p pix io' cham jum matda' ir. Jum aa' na bii'pi'x mat ka' na gu paan bhaan jum ua'rgidha' gu tukga'n guch Xoi'kam gio gu biiñ na bhaan jup jum ua'rgidha' gu i'ra'n.

³⁰ Dhi' pu kai'ñkam mui'x kako'k japim jam tutku' bhaan na pim pu'ñi cham mi' pui' duiñchugit tu kua'da' gio na pim tu io'da' jurnik kam na pim ti bhaan ti'ñchoka' git guch Xoi'kam, jai' ba ko'iix am.

³¹ Na gu' no'ch jix bhai'x maat nach jax kai'ñkam jugia' gu paan gio gu biiñ nach kai'ñkam i'ya', cham tu'ch chulhiñchu'nda' gu Dios.

³² Pu kai'nikam jich chulhiinchu'nda' gu' gu Dios na bhaan tich aagi'ndha' nach tu' bhaan cham am bua'tgida', kat jach chi ba' maati mi' dhir cham pui' ka tui'ngida'. Tiix aa' gu' gu Dios na git nim maa'n ku mu ja'k bhüya' nam pai' gammiji' mi' pup jim tul-hiindha', mi' nam pai' ja'k bhüya' gui' nam cham ti jii'ndha' buiñor guch Xoi'kam.

³³ Ba' aañ xib ja'pni jam titda aapi'm jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan: Xim ninirat japim na pim pai' dhuuk pu'ni maap ba ji chu jugia' jurnik kam na pim bhaan ti'ñcho' guch Xoi'kam, na pim pai' büx mi' xi aaya' pai' na pim jum jumpada' na pim ba' maap bhai' ji chu jugia' gu paan gio gu biiñ na pim tu i'ya'.

³⁴ Pu xi chu jugai pim jam ki'aam jai' dhit no' pim jix bhio' na pim ba' cham jix bhio'git mu jii'mda' pai' na pim tu jugia', na gu'x bhai'm aa' gio soi'm ihldhat na pim tu jugia' na ba' gu Dios cham ka jam tulhiinchu'nka'. Ba' gu jai' na pim jiiñ chikka na jax ja'k jix bhai' na pim tu duñia', jano'ñ jam aagi'ndha' nañ pai' dhuuk dihl mu jim.

12

Na ba ja aagi'ndha' gu Paablo na büx aixim tu'm tu maak gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'

¹ Jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aañ jix aa' na pim jix mat ka' na büx aixim tu'm tu maak gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gu tu' na pim jix aa'nda' nar jam a'mkam ka' na pim ba' dhi' bhaan tu juana' bhaankam gu Dios.

² Jano' na pim chakui ti jii'ndhat buiñor guch Xoi'kam, büx aixim bhaan jum ua'tulhi'ndha' pim, ja daanda' pim gu didios jup duifixim nam pu cham tē kēē ni jix ni nam pu cham tu ñio'k.

³ Gu' ba' xib na pim ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, jam a'm bap tui'dhi' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'. Dhi' ba' pui' jam jur-tu'nka' na pim cham bhaamut ka aa'nda' guch Xoi'kam, pui' pix ja'k ba jam jurtu'n nar jam gē'kam tuk, na gu' bixchu'x bhaai' na pu tu duñia' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'.

⁴ Ji'k nam mi' pai' ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, büx aixim tu'm jir ja a'mkam ka' gu tu' nam jax dhuñia', gu' ji na gu' maa'n pix gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' na büx aixim tu'm tu maak.

⁵ Gio gu tu' nam büx aixim bhaan ba tu juanda' büx ji'ma'n, jir maada'n pix guch Xoi'kam nam jaroi' bhaankam tu juanda'.

⁶ Gio gu Dios büx aixim tu'm bhaan jup jich aagi'ndha' na bixchu'x bhaai' na pu tu duñia', ti maa'n pix jix jai'ch gu Dios gui' na pu'ni bixchu' bhaan jum ua'rgi'ñ, na gu' maaxik bixchu'x bhaai' na pu tu duñia'.

⁷ Büx ji'ma'n jich makia' ba' gu Dios gu tu' na bhaan jix maati' ka' nach a'm tajaañix gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nach ba' dhi' ki'n maap jich gu'nguxdhidha'.

⁸ Jai' dhit gui' nam ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' ja maak gu matda' nam ba' büx aixim jix chu maati ja aagi'ndha' gu jai', jai' ba' jup ja maak gu matda' nam ba'x io'm tuukab ja'k xim ga'ngat jup ja aagi'ndha' gu jai'.

⁹ Jai' ba'p ja maak nam jax ja'k jix io'm ti jügi'ndha' buiñor guch Xoi'kam, gio jai'p ja maak ip nam jax ja'k ja duduadhi'ndha' gux kako'kkam.

¹⁰ Gio jai'p ja maak na jax ja'k bixchu'x bhaai'n ka' nam pu tu buada' nam tu' cham pai' dhuuk pu chu'm nii'ndha' gu ja'tkam, gio jai' ja maak ip nam jix oo' ñio'kda' nam pai' dhuuk bhaankam tu a'gada' gu Dios. Gio jai' ja maak ip nam ja aagi'ndha' gu jai' nam jax ja'k tu jimda' no' silhkam jix Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n gu Dios ja a'm jup tui'dhi', gio jai' ip gui' na ja maak nam ja aagi'ndha' gu jai' nam jax ja'k tu jimda' no' cham ja a'm jup tui'dhi' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n gu Dios. Jai' ba' na ja maak nax bhaai'n ka' nam jumai'ñi'ook ki'n daanda', jai' am ip ba' gui' na ja maak nam jix maati kēēkē' pu'ni gu jai' ñiñio'k.

¹¹ Ba' daipu' maa'n gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' na tu maak büx dhi', gio dihl ip gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' na makia' jaroi' na ihii'ndha' gui' na jax chu'm bar a'mkamun' ka' ba' na pu tu duñia'.

Na pui' ba ja tiida' gu Paablo nam maa'n tuuku'p duuk nam ji'k buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam

¹² Büx nach ji'k ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, ja'p ji buusan nach jir maa'n maa'nkam pix. Na gu' maaxik gu tuuku' nach jax bax maat, sia ku mui' tu tutuidhix gui' na ki'n tu juan, büx maa'n tuuku'p tu'ii'. Pu'ni ba'p tu'ii' ich buiñor guch Xoi'kam nach ji'k buiñor ti jügi'ñ.

¹³ Na gu' jai' dhit gui' nam buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam jir Israel kam ja'tkam am, jai' ba' cham. Gio jai' dhit jir tujuandam am pui' cham ji ja namkidhat, jai' ba' cham ip. Gu' ji na chich gu' maa'n maa'nkam pix jup jich dhuu jano' nat pai' dhuuk jich a'm jum taja' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' büx ji'ma'n. Maa'n pix gu' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nat jich chaja'ñ gu Dios, ja'p ji buus nat ki'n jich bopko.

¹⁴ Ba' pui' nañ jax ba kai'ch, guch chutku' mui' tu tutuidhix nach ki'n tu juan, cham tu'r maada'n pix. Büx ji'ma'n aagix ip nam tu' jax buada'.

¹⁵ No'm gu' tu ñio'kda' git dhich chooton, ba' jax kai'ch maadi: "Aañ cham tu' bhaan bipio' dhi tuuku', nañ gu' cham tu'r nobii'ñ."

Ba' dhi' cham tu' na moop jir pui' ka' sia ku pui' kai'ch, na gu' dhi' pix tuuku' bhaan tu daagich jup kai'chdha' na jax chu'm bhaan tu daa'nka' gu' nob na aa'nda'.

¹⁶ Piam kum gu' guch ñaanak tu ñiokda' git, ba' jax kai'ch maadit: "Aañ cham tu' bhaan bipio' dhi tuuku', nañ gu' cham tu'r bui'ñ." Sia cham tu' na moo pui'p ba tu tui'ñgida', na gu' dhi' pix tuuku' bhaan jup darka' gu' buupui na jax chu'm ka'm bhaan tu daa'nka' dñih.

¹⁷ Gio gu' no' daich bui' ka' git bñix na ji'x jir jich chuuku', cham tē kēkē'ch git. Gio no' gu' daich ñaak ka' git ip, cham ti' i'bhida'ch git.

¹⁸ Gu' ji na gu' gu' Dios dñih jix maat na tu' tum aa', bhai' pu tuch chuttui ba' nat pai' ilh dñih.

¹⁹ Gio gu' cham tu' jai'ch ka' git guch chutku' no' git daich buupui jai'chdñihia' piam daich ñaak.

²⁰ Gu' ji nat gu' pui' ja'k jup jich dhuu gu' Dios nach jax ja'k bar tu'm ba'. Sia ba' ku bñix aixim tu'm tuch chuttuidhix nach ki'n tu juanda', bñix maap maa'n tuuku'p duuk ich.

²¹ Gio gu' no' moop tu ñiokda' git guñ bui, cham jir am na jax chitdada' guñ ñob na cham tu' ki'n palhbui'ñ, ni guñ mo' ku pui' titdada' guñ chooton no' moo pui'p tu ñiokda' git, bñix maa'n nam jax pix jum papalhbui'ñ gu'.

²² Na gu' sia kut ji'k gampai' tuutu'm jich a'm tu tuttu gu' Dios, dhi' pik jix io'm jich palhbui'ñ.

²³ Giox bhai' bua't ti'ii'ñka' ich gu' tu' nach cham tu' bhaigim ñii'ñdha', gam gu' tu' nach jix xi'irgi'ñdha'.

²⁴ Cham tu' ja'xbui' pui'x bhai' ja bua't tu ja ti'ii'ñ ich gui' nach cham ja xi'irgi'ñ, nat gu' gu' Dios dñih pu pui' ja'k duu nach pu'ñi tu' ka'm ja ñiidhat jix bhai' ja buada' gui' nach ti' gampai' ja ñii'ñdha'.

²⁵ Bñix ji'ma'n jum aa' ba' nam jum papalhbui'ñdha' na ji'k jich a'm tu tuut jich chuuku' am na ba' bñix guch chuuku'x bhai' tu jimda'.

²⁶ No' jax chu'm jix ka'ook gui' na ji'k ya tuch chuttuidhix jich chuuku' am, bñix maa'n nam jax pix jix kako'k ka', nam gu' bñix maa'n tuuku' bhaan tu daa'nka'. Gu' ba' no' ñich jix bhai' xi dhuu gu' jax chu'm nax ka'ook ka', bñix jam bhai'p ji dududhia', maap jam jix bhai' bam taat ka'.

²⁷ Pu'ñi ip ba' aach nach ji'k ti' jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, bñix maap maa'n maa'nkam pix jup tu'ii' ich bi'ma'n guch Xoi'kam, ja'p ji buusan na guch Xoi'kam jir tuuku', aach ba' bhai' pix bhaan tuttuuidhix na ki'n tu juan.

²⁸ Jix aa' gu' gu' Dios na ja bui' guch Xoi'kam jügi'ñdham jix jai'ch ka' am gui' nam nai' jümit tu a'gidha' gu' ñio'ki'ñ, jai'

ba' gui' nam mi' dñir bhaankam jup ja aagi'ñdha' gu' jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham na jax ja'k jix aa'nda', jai' ba' gui' nam jix bhai' ja a'gi'ñdha' gu' ñio'ki'ñ gui' na tu ua'ñix na jax kai'ñkam jup jum kai'ch, jai' ba' nam jix bhai'm duukam jup tu buada' na ni jaro'i ku cham pai' dhuuk pu chu'm ti' ñii'ñdha', jai' ba' nam tu dududhi'ñdha' gux kako'kkam, jai' ba' nam ja palhbui'ñdha' gu' jai' ja'tkam sia tu' na pix ki'n, jai' ba' gui' nam jix gi'm ki'n ja silhka'nda' gui' nam pui'p ti' jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, gio jai' gui' nam jai' ñii'ñio'k ki'n jix maatit tu daanda'.

²⁹ Gio gu' cham tu' maa'n pix bñix jir jam a'mkam gu' tu', pui' na jax maadit no'r a'mkamu'n na nai' jimdat tu a'gidha' gu' ñio'ki'ñ gu' Dios, cham tu' bñix na pim jir ji'kia'n maa'n na jax pu chu'm jir jam a'mkam ka'. Ni ku cham bñix jir jam a'mkam ka' no' maadit jir a'mkamu'n na ja aagi'ñdha' gu' jai' nam jax ja'k mi' pui' jüimda' nam ti' jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Gio cham tu' bñix jir jam a'mkam ka' no' maadit jir a'mkamu'n na pu tu duñia' na tu' jaro'i' cham pai' dhuuk pu chu'm ñii'ñdha'.

³⁰ Sia cham tu' bñix jir jam a'mkam ka' no' maadit jir a'mkamu'n na ja dududhi'ñdha' gux kako'kkam, ni sia ku cham bñix jir jam a'mkam ka' no' maadit jir a'mkamu'n na jumai' ñii'ñio'k ki'n jix maatit tu daanda', gio ni ku bñix jir jam a'mkam ka' no' maadit jir a'mkamu'n nax maatit kēkē pu'ñi gu' jai' ñii'ñio'k.

³¹ Dñih japim xim ga'ngada' bñix ji'ma'n na jax chu'm jix io'm jir jam a'mkam na pim ba' dhi' bhaan tu juana'. Kani nañ bhaan jup xi chu jam a'gidha' gui' na tu'x io'm jum aa' na pim pu duñia' na ba'x bhai' tu jam jimda'.

13

Na ba ja aagi'ñdha' gu' Paablo na jax ja'k tu jimda' gu' jaro'i' no'x chu joi'g'in

¹ No'ñ cham tu' joi'g'in, pu cham tu' mi tigia' iñ siañ chi mu'i' ñii'ñio'k ki'n jix maatit tu daan, siañ chi moo ti' ja ñii'ñio'k ki'n gu' noonbi'ñ gu' Dios jix maatit ki'n tu daan. Ja'p pix kai'chdha' iñ na jax gu' baiñum piam tu' jooxia' kñlhda' no' jaro'i' ki'n ti' gib.

² Piam sia ku tiir jñi' a'mkam nañ bhaankam gu' Dios ja aagi'ñdha' gu' jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham na jax ja'k jix aa', piam kuñ bñix jix chu maat na ji'k tu'x chu jai'ch ya' dhi oi'ñga'n gio na jax ja'k tu' tu'ii', piam sia kux bhaai' nañ ja joi'ñchuda' gu' oi'dha' nañ jix bhai' ti' jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gu' pix ji' no'ñ gu' cham tu' joi'g'in, pur cham tu' ka' iñ.

³ Piam sia ku ñich ti' tu' ja maa bñix gu' tu' nañ bia' gui' nam cham tu' bia' ni ji'x, sia ñich chi moo bhaankam ti' xi muu gu' jaro'i' nañ pui' jñi' aagit nam gatuuk pix jix bhai'ñ

aa'nda' gu ja'tkam, gu' pix ji no' ñich gu' cham tu joi'mdak muu, pur cham tu' ka' iñ sia pik nar jax ka' git.

⁴ Gux chu joi'gi'n, dhi' pui'm tiiti' no'ñ jix maat nañ jax ja'k nakga' no'x buam tuñ jim, gio nañ jix bhai' ja buada' gu jai'. Gio nañ cham tu' bhaan ti jügam ka', gio nañ cham tu' nai' pix am ja ninii'ñchu'nda' gu jai' gu tu' nañ xi bia'ka'. Gio nañ cham tu' ka'm gé'kam jiñ chaat ka',

⁵ gio nañ cham giilhim tu ñiokda', gio nañ cham diilh xiñ joi'gi'nda'. Gio nañ cham bhaamdar ka', ni kuñ cham jiñ jur am bia'ka' gu bhaamdara'.

⁶ Gio nañ cham tu' bhai'ñ chaat ka' no'ñ jix maat na cham jir am gu tu' no't mi' pai' jax tum duu, no' am giixim gu tu' na ba'x bai'ñ chaat ka'.

⁷ Cham tu' bhaan jañ jax jir jiñ aa'ndam ka' no'ñ tu' silhkam jix chu joi'gi'n, siañ jax jiñ chulhiñ. Jir jix chu nakoo'nda' iñ, gam nañ ti jügi'ñdha' tu' na jax jum kai'chdha'.

⁸ Gammiji pux jai'ch ka' dhi' nax chu joi'gi'n jum tiiti', cham pai' dhuuk jugia', na gu' pu cham tu ju'ngi. Dai gu jaroi' na bhaankam ka tu a'gada' gu Dios na ba' jax chu'm tanoolh cham pai' ka tu a'gada', daipu' na xi ja aa'ñdhiimii na jax ja'k jix aa'nda' gu Dios. Ni ku cham pai' jaroi'p ka tu daanda' gu jumai ñi'ook ki'n, ni ku cham kam aa'nda' sia ku jaroi' bix aixim jix chu maat ya' dhi oi'ñga'n.

⁹ Na gu' jaroi' na bix aixim jix chu mat ka' na ji'k tu'x chu jai'ch ya' dhi oi'ñga'n, gio gu jaroi' na bhaankam gu Dios ja aagi'ñdha' gu jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham na jax ja'k jix aa'nda', dhi' ja'p ji buusan nam tütiki' bhaan oipoda'.

¹⁰ Ba' jano' na pai' dhuuk pik bar maaxik ka', cham pai' ka oipoda' am dhi gook, ja'p ji buusnia' gu' nach kooksit bhai' ji ñiñña'.

¹¹ Aañ jano' nañ jir alhiu kat, pui'ñ ja'k tu jimdat na jax ja'k tu jimda' maa'n gu alhiu, nañ jax ja'k jiñ aa'nda', gio nañ jax ja'k tu a'gada', gio gu tu' nañ jax ja'k jix maatit kéké'. Ba' xib nañ bar gé' maa'nkam, cham tu' pui' kia'.

¹² Pu'ñi ba'p ji buusan xib aach nach ji'k ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, nach gu' chakui bhai' maat na jax pik jir tu'm kam gu Dios. Ja'p pix jich ñi'ñ ich panaas xib na jax no'ch jich ñi'ñ bhaan gu baiñum totbikdam nach jix koongim jix maax ka'. Pu'ñi ja'k pix jup ji buusan sia no'ñ bix aixim tiix chu maat ya' dhi oi'ñga'n, ku gu'm aaya' ji gu tanoolh nach pai' dhuuk jix bhai' machia' gu Dios na jax pik jir tu'm kam, ja'p na jax gui' bhammi dir bha ja'k na gammiji pux bhai' xiñ maat aañ nañ jax jir tu'm, maaxik mia'n dir ba tigia' ich gu'.

¹³ Ba' baik pix jum aa' nach bhaan tu daa'ñchu'nda' gammiji: Nach tu' silhkam

ti jü'ñdhat buiñor guch Xoi'kam mi' pui' jimda' na jax jix aa', gio nach tu' silhkam ti jügi'ñdha' na pui' tu duña' gu Dios nat jax tiu, gio ba' nach tu' silhkam jix chu joi'gi'nda'. Ba' dhi baik nañ ja aa', dhi' pik jix io'm jum aa' nach tu' silhkam jix chu joi'gi'nda'.

14

Na bhaan ba tu a'ga' gu Paablo gu jai' ñiñño'k

¹ Gammiji pim jix chu joi'gi'nda'ñ jaaduñ, gio ba' na pim gammiji bhaan tiiti'ñchoka' na gu Dios jam makkia' gu tu' nar jam a'mkam ka' bix ji'ma'n na pim ba' dhi' bhaan tu juana'. Dhi' pik japim jix aa'nda' na git jir jam a'mkam ka' na pim bhaankam gu Dios ja aagi'ñdha' gu jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham na jax ja'k jix aa'nda'.

² Gu jaroi' no' pim cham maatit kéké' na jumai ñi'ook ki'n tu daan, dhi' bhaan jix maati' ka' na dai gu Dios buiñor tu a'ga, cham tu' gu jaroi' ya' kam dhi oi'ñga'n. Diilh gu i'ndaga'n gu' na buiñor tu daanda' gu Dios, pu cham jaroi' maatit kéké' ba'.

³ Na gu' jaroi' no' bhaankam gu Dios tu a'ga na jax ja'k jix aa', jix maatit kéké' pim, ba' dhi' ki'n jum gu'nguxdhat mi' pui' xi jiidma' pim, dhi' ki'n jix bhai' tu tatda' ka' ba'.

⁴ Gu' ba' no' jaroi' tu daan gu jumai ñi'ook ki'n na pu cham jaroi' maatit kéké', diilh pix tum daañxi'ñdha' na ba'x bhai' kabkaidha' na ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, gu jai' ba' pu cham ja palhbui'ñdha'. Dai no' bhaankam gu Dios ja aagi'ñ na jax ja'k jix aa' na ba' jai'p ja palhbui'ñdha', nam gu'x maatit kéké' na jax kai'chdha'.

⁵ Aañ tiix aa' na pim git bix jai' ñiñño'k ki'n tu daanda' buiñor gu Dios, gu' ji nañ gu'x io'm jix aa' na pim bhaankam gu Dios ja aagi'ñdha' gu jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham na jax ja'k jix aa'nda'. Jix io'm jir am gu' dhi' pui' ja'k, cham tu' pui' na jax nañ jumai ñi'ook ki'n tu daanda' buiñor gu Dios. Jir am ip dho no' gu'x jai'ch gu jaroi' nax maatit kéké', dhi' ba' mi' dhir jup ja aagi'ñdha' gu jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham na jax kai'ñkam jup kai'ch nam ba' ki'n jum gu'nguxdhai mi' pui' xi jiidma' na jax jix aa' gu Dios.

⁶ Pui' na jax aañ no' ñich jax chu'm tanoolh mu jimik jam bui tu daani buiñor gu Dios jumai ñi'ook ki'n na pim jax chu'm pu cham maatit kéké', pu cham jaroi' bhaan baapkia', na gu' pu cham jaroi' maatit kaaya'. Jir tu' kub ka' pix ba' nañ mui' ba jimia' gio sia ku pimit ti bañ kai. Gu' cham no' ñich gu' tu jam a'gi na jax ja'k jix aa' gu Dios ki'n gu ñi'ook nach jax chu'm jix maatit kéké', bix jix maatit jiñ kaaya' pim gu'.

⁷ Gio gu' dhi' ja'pni ip, no' maa'n nam jax pix tu kuuda' git gui' na ki'n tum sab, pui' na

jax gu kichaar piam gu labeer, cham bhai'm kai'chdha' git gu saasab.

⁸ Gio ja'pni ip, no' cham bhai' tu kuu gu kuichdhakar gui' na ki'n tum kuichu'n no'r jigialhi', cham maatit kaaya' am gu sandaarui'x sia kut tii ba tum kuich nam jix bhai' bam duñia' nam tu kokda', ja'p jum aa'nda' am na ja'p pix tum kuichu'nda'.

⁹ Pu'ñi ba'p jam kēēkē' am gu jai' nam pui'p ti jūgi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam no' pim jai' ñiñio'k ki'n tu daan, pu cham maatit jam kēēkē' am, jir tu' kub ka' pix ba' na pim ja kaichdhat tu daanda'.

¹⁰ Mui' ñiñio'k dhop jix jai'ch ya' dhi oi'ñga'n, dai nam gu' dai gui'x maatit kēēkē' jax chu'm nam pu chu'm tu a'gada' gu ja'tkam, nam gu'x bhai' tu a'gada', gio nam jix bhai' norrada' na jax ja'k jum aa'.

¹¹ Pui' na jax aach ya' gu diñh jich ñi'ook, no' jaroi' maakam dir ja'k jimdat tii xi chuch a'gi'ñ, no' gu' cham mi' pui' norra na jax ja'k jum aa', dhi' bhaan jach pu machia' na cham tu'r ya' kam ka'. Gio aach ya' dir mu ja'k ba pui' ip no'ch tii xi chu ja a'gi'ñ ki'n gu ja ñi'ook mu pai' maakam ja'k no'ch cham mi' pui' norra na ja'k jum aa', dhi' bhaan pu machia' am nach cham tu'r mi' kam ka'.

¹² Pui' kuñ ba'p jam titda na pim gui' pik jix aa'nda' nar jam a'mkam ka', na jax chu'm jam palhbuidha' na pim ki'n bix jix io'm kaapakaidha' na pim ti jūgi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

¹³ Ba' no' gu' jaroi'r a'mkamu'n na tu daanda' gu jumai ñi'ook ki'n, xi chañia' ip gu Dios na pui'p jir a'mkamun ka' nax maatit kēēkē' dhi' jumai ñi'ook na ba'p ja aagi'ñdha' bix nam jik mi' pai' maap jup tui'ka' na jax jir jum duukam.

¹⁴ Na gu' no'ñ tu daan buiñor gu Dios gu jumai ñi'ook ki'n, jir silhkam nañ dai guñ ii'mda' bhaan tu daanda' cham jiñ matda' ir.

¹⁵ Jax japim ba' ja'k ilhii'ñ nach duñia' jai' dhit no' pu chu'm jir jich a'mkam? Aa dho nach bix gook ki'n tu daanda', jich ii'mda' bhaan giöch matda' ir. Sia no'ch kantaarxi'ñ gu Dios, jich ii'mda' bhaan nach kantaarxi'ñdha' giöch matda' ir ip.

¹⁶ Na gu' no'ñ daiñ ii'mda' bhaan tu daan, ba' no' gu' xiñ kēē ip jumai na chakui bhai' maat gu ñio'ki'ñ gu Dios, cham maatit jiñ kaaya' nañ tii taxchaabgi'ñdha' gu Dios, pu cham mat ka' ba' nañ jax ja'k tu dañia'.

¹⁷ Cham tu' ba' tu' ki'n palhbuidha' iñ gu jumai na tiñ bix tu dañia', sia ku ñich gu' aañ joidham tiix bhai' xi dhuu na ñich taxchaabgi' gu Dios.

¹⁸ Jir jiñ a'mkam dho ip aañ nañ tu dañia' buiñor gu Dios gu jumai ñi'ook ki'n, cham tu' na cham. Jix io'm jix bhai'x maatit tu daan iñ, cham tu' pui' na jai' dhit aapi'm. Aañ dhi' bhaan taxchaabgi'ñ gu Dios.

¹⁹ Gu' ji na gu' nañ pai' dhuuk ja bui bap tui'ka' guch Xoi'kam jūgi'ñdham, aañ cham tu' jumai ñi'ook ki'n tu daanda', nañ gu'x maat nam cham maatit jiñ kaaya', cham tu' ki'n ja palhbuidha' gu' sia kum tiñ kēē. Pui' kuñ ba' jik jix chamaam pix ñokia' na xim kaima ka', na gu'r tu' kub ka' sia ñich mambhix miil ñio na ñich tu daani buiñor gu Dios no'm gu' pu cham maatit jiñ kēē.

²⁰ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, diñh japim jix bhai' xim ga'ngada' na jax ja'k jix bhai' ji chu buusnia' dhi' nañ tu' bhaan tu a'ga. Ja'p na gē'gē' ja'tkam japim bhaan xim ga'ngada', cham tu' ja'p na tu' a'aal nam gampai' pix ti ilhii'ñdha'. Ji' ji gu tu' nar ua'tulhdhara' na pim gampai' pix ilhdhat cham pu buada', ja'p na gu' a'aal nam gu' cham tu' ua'tulhdhara' bhaan titi'ñchoka'.

²¹ Gio gu' ja'pnip jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam: "Jup kai'ch gu Dios: Jai' ñiñio'k ki'n jañ tu ja a'gidha' dhi Israel kam ja'tkam, jiñ a'mkam tu ja a'gidha' am gu mik dir kam nam jai' ñiñio'k ki'n tu a'ga, gu' ji nam gu' sia pu'ñi ja'k cham mi' pui' jimia' nañ jax jix aa'."

²² Dho jaiñ, dhi' bhaan jix maati' na cham tu' tum a'ga gu jai' ñiñio'k ki'n ja bui gui' nam ti jūgi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gu' ja'ppi sap dai ja bui gui' nam cham ti jūgi'ñdha'. Jii' ji no'ñ bhaankam tu a'ga gu Dios na jax ja'k jix aa' na ba' ja bui tum a'ga gui' nam ti jūgi'ñ buiñor guch Xoi'kam, na gu' dai dhi' ja bui tum a'ga gu pu chu'm, cham tu' ja bui gui' nam cham ti jūgi'ñ.

²³ Kani no' pimit ba ji tu daani buiñor gu Dios maap jim jumpadak, no' gu' maadit mi'p tu'li' ip gu jaroi' na cham pik ti jūgi'ñ buiñor guch Xoi'kam piam ku gu' pu cham ti jūgi'ñ, dai na ja'p pix mi' jam kēē. Ba' no' pimit gu' aapi'm bix ji'ma'n jai' ñiñio'k ki'n bhai' ji tu daani, pui' dhom aaga' gui' na pim bax ñanaanbi'.

²⁴ Gu' cham no't gu' jaroi' maadit bhai' ji chu a'ga ki'n gu ñi'ook nam jax chu'm jix maatit kēēkē' bix na ja aagi'ñdha' na jax ja'k jix aa' gu Dios, na gu' xim ga'ngada' ba' gui' na ja'p pix jam kēēkē'.

²⁵ Katti ba' iam dhi' bhaan ba machia' na jax jir tu'm i'ldagaram bhaan, ba' dai na so'im ilhdhai ba dañia' gu Dios o'lhia'n ki'n kikboi, ba ti jūgi'ñdha' ba' mi' dhir na silhkam jam a'm ti ñi'ñ gu Dios.

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo nam pui' ja'k tu daanda' na jax ja'k jix bhai' ji chu buusnia'

²⁶ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, palhüp pix jañ ba tu jam a'gi'ñdha' dhi' nañ jax chu'm bhaan tu jam a'gi'ñ. Na pim pai' dhuuk pu'ñi maap jum jumpada' ba ji chu dañia' buiñor gu Dios, jai'm tu kantaaru'

bhaan dir gu Saalmus ta'm na tu ua'ñix, jai' ba nam tu ja mamtuxdha' gu jai' nam jax ja'k tui'ñgida', piam nam ja aagi'ñdha' jax ña ja jurtu'nka' gu Dios. Jai' ba' nam pu'ñi jai' ñiñño'k ki'n tu dañia' buiñor gu Dios, jai' ba' nam ja aagi'ñdha' gu jai' nam jax kai'ñkam jup kai'chdha' dhi' nam ba tu dañia' jai' ñiñño'k ki'n. Jax ña pim ja'k ki'n jix io'm kaapakaidha' na pim ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam na pim pui' xi chu duñiidha'.

²⁷ Ba' jai' no'm pu'ñi bax chu a'gak jai' ñiñño'k ki'n, ji'k gook piam baik nam tu a'ga', cham tu' mui'. Gio ji'ma'n pix nam mui' ji chu a'ga', cham tu' maap maa'n jimdám. Gio nam jix jai'ch ka' gui' nam jix maati' ja ~~keke~~ nam ba' mi' dhir jup ja aagi'ñdha' gu jai'.

²⁸ No' cham jaroi' jai'ch, pui' dho cham jaroi' tu a'gada' ja bui' guch Xoi'kam jügi'ñdham. Ji' ji na dilhkob ja'k xi jimü silh tu a'gida' dñlh gu Dios.

²⁹ Gio gui' nam jix chu a'gak ka' na jax ja'k jix aa' gu Dios, pui' gook piam baik jam pix jup tu a'ga', cham tu' mui', gio pui' ji'ma'n pix ip, cham tu' maap maa'n jimdám. Ba' gu jai' nam mi'p tui'ka', dai nam xim ga'ngada' no' moor pui' na jax kai'ch piam ku gu' cham.

³⁰ Gu' ba' no't gu' jotmoda' maadi' jax jurtuda gu Dios gui' nam mi'p tui'ka' na ka tu a'gada' gu jumai, dhi' biipi' xi chiñia' pim na xi jam aagi'ñdha' jax ña jurtu'nka' gu Dios, gu jumai ba' ka xim ñiira'.

³¹ Pui' ja'k japim duiñchu'nda' na jax ja'k jix bhái' ji chu buusnichgida' nam pai' dhuuk pu'ñi bax chu a'gak ka' jai' na jax ja'k jix aa' gu Dios, nañ gu' aañ jix aa' na pim jix bhái' tu maachidha' gio na pim dhi' ki'n jum gu'nguxdhat jum dikoo'ñdhatgida' na pim mi' pui' xi jimüda'.

³² Gu' jaroi' na bhaankam gu Dios ja aagi'ñdha' guch Xoi'kam jügi'ñdham na jax ja'k jix aa', jum aa' na mi' pui' tu a'gada' na jax ja'k jum aa' nam tu a'gada' gui' na pu chu'm ki'n ja daraas gu Dios, cham tu' na biix aixim kaichdha'.

³³ Na gu' gu Dios cham aa' nam biix aixim jum aa'nda' gu ja'tkam nam cham maati' ji ~~keke~~ gu tu', gu' ja'pji na jax ja'k jix bhái' ji chu buusnichgida' ja bui'.

Ba' pui' nach jax ja'k jup ba duiñchu' biix nach jik' ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam,

³⁴ nam gu u'uub pix cham ñiokda' na pai' dhuuk tum a'gada' gu ñio'ki'ñ gu Dios mi' pai' na pim maap jumpax ka' daich Xoi'kam jügi'ñdham, gu' ja'pji nam tu' ka'm ja ñi'ñdha' gu ja bipna' nam mi'p tui'ka', pui' na jax tu aagix gu ñio'ki'ñ gu Dios.

³⁵ No'm jix bhái'x maachik gu tu', mummi pai' kia'mi'ñ ~~ee~~ dñlh tikka' gu binga'n na jax jir jum duukam gu tu', cham tu' na mi'

bhái' ba ti tikkada' na ka tum a'gada' gu ñio'ki'ñ gu Dios.

³⁶ Jix maat japim gu' nat cham tu' jam bui dhir jai'chdhir gu ñio'ki'ñ gu Dios, ja'kbui' kat jam bui ai gu'. Ni ku pim cham jax jum aa'nda' nat dai aapi'm jam bui ai, mui' kap ji nat pui'p ba ja ai.

³⁷ No' jaroi' pui'm aa' na dhi'r a'mkamun' na ja aagi'ñdha' gu jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham na jax ja'k jix aa' gu Dios, piam ku jaroi' pui'm aa' na mi' pui' jim na jax jurtudim guch Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', dhi' bhaan matgilhia' na silhkam jir pui' no' ti jügi'ñ na Dios pix pui' ja'k jix aa' dhi' nañ ji'k jax mu tu jam ua'ñi'ñ.

³⁸ Ba' no' gu' cham ti jügi'ñ, dhi' bhaan jix maati' ka' na cham tu'r pui' ka', ba' guch Xoi'kam cham tu'p kam buixdha' ip buiñor.

³⁹ Ba' aañ pu jam titda aapi'm jii' jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, na pim dhi' pik bhaan titi'ñchoka' na git jir jam a'mkam ka', na pim ja aagi'ñdha' guch Xoi'kam jügi'ñdham na jax ja'k jix aa' gu Dios. Gio cham tu'ñ ja'p kai'ñkam jup kai'ch ip na pim cham ja do'ñchoka' jai' dhit no'm jix chu daañik jai' ñiñño'k ki'n. Jir am ji no'm jix chu daañik,

⁴⁰ dai pix ji na pim mi' pui' tu duiñchu'nda' na jax ja'k jix bhái' ji chu buusnichgida' jam bui biix.

15

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo nat guch Xoi'kam duadi'k giop buus mi' dhir koi'ñga'n tir

¹ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, xib jañ ba' giop xi jam ti'ñchoixdha' na jax jum kai'ch guch bhái'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam dhi' na ñich jax chu'm tu jam a'gi, dhi' na pim bhaan ti jii'ñdhat mi' pui' jii'm sia gu xib.

² Dhi' pix jix bhái'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam cham mu ja'k jam bhüichdha' na pim pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha' no' pim gammiji mi' pui' xi jii'm na ji'k jax jum kai'ch na pimit kai' jano' na ñich tu jam a'gi. Na gu' no' pim cham mi' pui' jii'm, jir ja'p pix sia ku pim ti ti jügi'ñ.

³ Jano' na ñich jax kia'pix bhammi tu jam a'gi aapi'm jii' jaaduñ, dhi' pix jañich jup jam aa'ñ na ñich aañ jax chu'm jup tu maat. Ja'pniñ jam titda nat guch Xoi'kam jich a'mkam muu ki'n guch ua'tulhdhara'. Ba' ja'pni tu ua'ñix maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam

⁴ nat baik tanoolh mi' juruun' na mit pai' ti gu tukga'n, mi' dhir ba' gio dua'ñdhak jup buusai' gu Dios. Gio ja'p iam ja'pni'p tu ua'ñix

⁵ nat mi' dhir maa'n kap bam maax buiñor gu Peegro, mikkat biix ja bui bam maax gu noonbi'ñ.

⁶ Jix io'm mikkat ja bui bam maax jix chamaam sianto gui' nam buiñor ti jüigi'ñ. Mui' pui dudua am xib gui' na mit maaxik ti, sia ku mit gu' jai' dhit ba koi.

⁷ Mikkat buiñor bam maax ip gu Santi-ago, mikkat gio bix ja bui bam maax ip gu noonbi'ñ.

⁸ Mikkat dai aañ pix jiñ bui bam maax, cham tu' jumai buiñor kam maax, ja'p ji buusan nañ bar jigiix ga'n pix.

⁹ Pui' kuñ ba' cham tu' ka'm jiñ ilhii'ñ ja bui gui' nam büpi' dir pu bar noonbi'ñ guch Xoi'kam, ni ku iam xiñ ñamiik nañ pui'ñ chüti'nda' nañ pui'p jir nobii'ñ guch Xoi'kam, nañ gu'x ja bhaamkidhat gui' nam kaichgida', jir ja'tkam tugi'ñ ka' gu' ti gu Dios.

¹⁰ Gu' ji nat gu' xiñ joi'mdak jiñ chügik diihl gu Dios pu chu'm ki'n jiñ dhai nañ jir nobii'ñ ka' guch Xoi'kam, pui' nañ jax bar nobii'ñ ba' pui' xib. Ba' cham tu'r tu' kub buiñor gu Dios nat xiñ joi'mdak pu chu'm ki'n jiñ dhai, na ñich gu' gë' bhaankam ba tu jua, cham tu' pui' na jax gu jai' nam jup jir noonbi'ñ guch Xoi'kam. Sia ku gu' cham tu' moo aañ diihl nax bhaai' nañ tu juan, gu' ja'ppi gu Dios pix na xiñ joi'mdat jiñ palhbui'ñchu'.

¹¹ Ku gu' cham jax bua ji sia ku ñich aañ tu jam a'gi piam sia kum gu jai' noonbi'ñ guch Xoi'kam tu jam a'gidha' git, na gu' maa'n nam jax pix pu chu'm jup tu jam a'gidha' git na pim jax chu'm bhaan ti jüi'ñdhat mi' pui' ba jüim xib.

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo nam dud-uadii giop baapmigia' gui' nam ba ko'ix ka'

¹² Ba' aach pu chu'm nai' tu a'gim nat guch Xoi'kam duadik giop buus mi' dhir koi'ñga'n tir, gu' ji na gu' jai' dhit aapi'm sap pui' kai'ch nam gu koi'ñga'n cham ji'xdha' duduadii giop ka baapmigia'. Jax japim ba' duukat pui' kai'ch?

¹³ No'r silhkam ka' git nam gu koi'ñga'n cham ji'xdha' duduadii giop ka baapmigia', dho bak pui' mi' pai' kaat gu tukga'n guch Xoi'kam na mit pai' ti.

¹⁴ Gio no'r silhkam ka' git nat guch Xoi'kam cham tu' duadik giop buus mi' dhir koi'ñga'n tir, dho bak pur cham tu' ip nach nai' pu chu'm tu a'gim, ni ku pu cham tu' bhaai' sia ku pim aapi'm pui' ja'k ti ba ti jüigi'ñ.

¹⁵ Gio bhaankam iatda'ch pix git gu Dios nach pui' kai'ch nat gui' dua'ñdhak buusai' mi' dhir koi'ñga'n tir guch Xoi'kam sia kuch gu' tiix maat na cham tu'r silhkam, no' gu' pui' cham ji'xdha' giop duduadii ka baapmigia' am gu koi'ñga'n.

¹⁶ No' pim aapi'm pui' ja'k ti jüigi'ñ nam gu koi'ñga'n cham ji'xdha' duduadii giop ka baapmigia' nañ jax ba kai'ch, dhi' bhaan jix

maati' na pim sia pui' ja'k ti jüigi'ñ nat guch Xoi'kam cham tu' duadik giop bam.

¹⁷ Gio pu cham tu' bhaai' sia ku pim aapi'm ti ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam no't gu' pui' cham duadik giop buus guch Xoi'kam mu dir koi'ñga'n tir, maa'n na jax jam a'm jup tu'ii' ba' gu ua'tulhdhara'.

¹⁸ Gio gui' na mit ba koi' ti xi chi jüi'ñdhak buiñor guch Xoi'kam, pu mai' ba suulh jamit ip bak.

¹⁹ Ja'p moox buam aach nach ji'k ti ba ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam no' gu' dai ya'ch chutku' bhaan nach ka dudua nax bhai' tuch jimda', mi' dhir nach pai' ko'ya', pu cham maat ich no'x bhai' tuch jimia' ka' ba' cham.

²⁰ Gu' ji na gu' maaxik jir silhkam nat guch Xoi'kam duduadii giop buus mi' dhir koi'ñga'n tir. Ja'p ji buus na jax gu bhaidha' na maa'n büpi' bhaaya' na ba' gu jai'p ba bhaaya', nach gu' aach mi' pui'p bhüchu' nat pai' bhii' guch Xoi'kam.

²¹ Pui' nat jax chum duu bijik nat maa'n pix bhaan dir gu maa'nkam jai'chdhir gu muuki', xib pu'ñi ip, maa'n pix jup jai'chdhir gu maa'nkam nat pui' ja'k jup tu duu nam duduadii baapmigia' gu koi'ñga'n.

²² Piam ja'pni ip, jax ña pim ja'k jix maait kaaya': Gu Adaan pui' ja'k jich boi'ñxi nach jir tu ko'dam ka', ba' guch Xoi'kam pui' ja'k jup jich boi'ñxi nach duduadii giop baapmigia' nach ka ko'ix ka'.

²³ Gu' ji na gu' dhi' aagix na pai' dhuuk pui' tum duñia', pui' na jax guch Xoi'kam nat büpi' duadik ba buus mi' dhir koi'ñga'n tir, aach ba' nach ji'k ti jüigi'ñ buiñor gatuuk duduadii baapmigia' na pai' dhuuk gio bhai'p jimda'.

²⁴ Jano' ba' bam aaya' nam tiimo' dhi oi'ñga'n, ba' guch Xoi'kam gampai' ja iabu' gui' nam kar gë'gërkam ka' ya' dhi oi'ñga'n, gampai' pix ji bi'ya' am, sia gui' na kax bhaai'n ka' nam bix aixim pu tu duñia' na jax chu'm cham ji'xdha' jaroi' ja'p pix pu tu duñia'. Ba' dai gu Dios, Gi'korga'n guch Xoi'kam pix bax jai'ch ka' nar gë'kam ka', na gu' guch Xoi'kam pix pui' ba tu duñia'.

²⁵ Gë'kam ki'n ya aaya' gu' guch Xoi'kam dhi oi'ñga'n bhaan, ba' bix pui' ja duñia' nam cham tu' ki'n ji bi'ya' gu gë'gërkam gui' nam cham kügalhdha'.

²⁶ Jix io'm gatuuk am jup xi chibaañdha' gu muuki' na ya' kar gë'kam ka' dhi oi'ñga'n bhaan, pu cham tu' ki'n ji bi'ya' ip, pu cham ba' pai' ka jai'ch ka' gu muuki'.

²⁷ Gu Dios pix diihl pui' ja'k ti na bix bitaa'n bap tu tui'ka' guch Xoi'kam na ji'k tu'x chu jai'ch. Ba' na pui' kai'ch gu Dios na bix bitaa'n bap tu tui'ka' guch Xoi'kam na ji'k tu'x chu jai'ch, cham tu' na bix jum aagit jup kai'ch gu Dios na bitaa'n bap tui'ka' guch Xoi'kam. Jax dhui na gu' gui' pix ba' pui'

tu duiñchu' na bitaa'n bap tu tui'ka' guch Xoi'kam bix na jik tu'x chu jai'ch.

²⁸ Ba' na pai' dhuuk bix bitaa'n bap tu tui'ka' guch Xoi'kam, guch Xoi'kam diilh pui'p jum duñia' na bitaa'n jup tui'ka' gu Dios, na gu'r Gi'korga'n. Na gu' gu Gi'korga'n pui' ba tu duñia' na bix bitaa'n bap tu tui'ka' na jik tu'x chu jai'ch, bix ba' bhaan jup tu tui'ka' gu Dios na jik tu'x chu jai'ch.

²⁹ Jai' dhit sap ja a'mkam jup jum bopkon japim gui' na mit ba koi cham jim bopkonak suuda' ki'n sia ku mit ti ba ti ji'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, na pim sap ja'p jim aagit nam pu'ñi dhui jimia' buiñor guch Xoi'kam. Gu' ji no'm gu' pui' cham ji'xkat duduadii giop baapmigia' gu koi'nga'n, jax ku pim ba' ja a'mkam jup jum bopkon?

³⁰ Gio aach nach tu a'ga guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, jax kuch ba'p jich dhikoo'ñdhatu' nach nai' tu a'gim sia pui'ch chulhiñat gammiji?

³¹ Jix maat japim dhoñ jaaduñ nam gammiji pix xiñ mu'laak ka' gu ja'tkam nabap tanoolh, ku gu' aañ jix bhai'ñ chaat ji na pim aapi'm ba ti jigi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

³² Gio bhammi dir Eepeso ñich jup tu daa ja bui gu ja'tkam jix bhaa'mnagim nam ja'p tu jim na gu gampix kam nam jix chu bhaa'mna'. Pur ja'p pix bak ba' sia kuñ jax jiñ bua, nam gu' pui' cham ji'xdha' giop duduadii baapmigia' gu koi'nga'n, dai ba' pui' pix bax bhaai' nam jax kai'chdha' gu ja'tkam nach pui' xi chu buimai' nach jax ilhi'ñ na kapbhai' kam kii' dhi a'oo. Na gu' no't bam kajaa, cham tu' ka bhaai'n ka' gu tu' nach jax dhuñia'.

³³ Chaam tu' ji nar pui'ñ jaaduñ, cha'pim nai' pix ja jigi'ñdha' gu jai' jax nam kai'chdha'. Na gu' maaxik jir pui' na saak jax kai'ch maa'nnim gu jaroi', na cham jir kii' no'ch ja biim jium gui' nam maakam ilhi'ñdha' gu tu', no'ñ gu' aañ ti pui' ja'k ilhi'ñ na jax jir mi' pui', cham tu' ba' pui' ji chu buusnia' nañ jax ti ilhi'ñdha'.

³⁴ Cha'pim kam ua'tulhi'ñdha'ñ jaaduñ. Jix bhai' pim xim ga'ngidhat mi' pui' xi jimda' na jax jir am, pui' pim ja'k mi' pui' xi jiumda' na jax ja'k bhaan jix maati' ka' na pim jix bhai' jam jur bia'. Ja'p tu jim japim gu' jai' dhit na pim panaas pu cham maat gu Dios, pui' kuñ ba' pui' jam titda na pim ba' iam jix xi'irai mi' pui' ba jimia'.

Na baja aagi'ñdha' gu Paablo nam jax ja'k duduadii giop baapmigia' gu koi'nga'n

³⁵ No' maadit jaroi' ti tikka nam jax ba' ja'k ba jim duñia' gu koi'nga'n nam pai' dhuuk duduadii ba ji baapmigia', no' gu' jax kai'ch na jax ba'r tu'm ka', no' maaxik giouuku' binkam jup bangia' ka' ba' cham,

³⁶ jix ñaanbim kai'chdha' gu jaroi' no' pui' kai'ch, maaxik jix maati' gu' sia tu' na pix. Pui' na jax gu jaroi' no't ba ii gu jax chu'm kaichuk, biipi' dibaa' gu kaichuk na ba' mi' dhir takchai bhai' ba buusnia'.

³⁷ Gio bar jaagam ka' na bhai' ba buusnia', cham tu' kar kaichuk ka'. Na gu' gu kaichuk nax jai'ch, jai'r ka'kbulhik, jai'r gai che'teb ja'p na jax gu tiriik.

³⁸ Na gu' gu Dios pix pu chu'm jup duñia' jax ña tu'm jix aa'nda' na buusnia', sia moo nar jax chu'm kaichuk ka' git, dai na pu chu'm tu jaa'nka' na jax chu'm aagix na ba' bhaan jix maati' ka' na dhi'r di' gu jax chu'm na mim ixia'.

³⁹ Gio pui' na jax gu tu' nam jix chu jai'ch ya' dhi oi'nga'n, na gu' cham tu' maa'n nam jax chu'm bix. Aach nach jir ja'tkam, cham tu' pu chu'm ich nam jax chu'm gu sasoi' gio gu gampix kam nam jix chu jai'ch. Sia gu boptop jir maakam tu'm am gio gu u'ji'.

⁴⁰ Ba'x dhaam ja'k pu chu'm jup jix chu jai'ch am nam jax chu'm jix chu jai'ch ya' dhi oi'nga'n, dai nam pu chu'm ki'n a'bhartudhix na jax chu'm jix aa' gu Dios nam jix jai'ch ka' gu dhaam kam, ja'p nam jax chu'm ki'n jup a'bhartudhix gui' nam ya' dhi oi'nga'n jix chu jai'ch.

⁴¹ Gio bix ji'ma'n jir maakam tu'm am, pui' na jax gu tanoolh na gu' cham tu' pu chu'm jup tu tonni'ñ na jax chu'm tu tonni'ñ gu masaa'n, gio gu chiichia' maakam tu'm jup mimiimda' am, sia ji gu' diilh dai chichia' bix aixim tu'm xi mimiimda' am jai'.

⁴² Pu'ñi ba'm duñia' am gu koi'nga'n jano' na pai' dhuuk jum aaya' nam gio duduadii baapmigia'. Dibaa' dho dhich chutku' nam pai' dhuuk jich yaaspa'. Gu' ji na gu' nach pai' dhuuk duduadii giop baapmigia', cham tu' ka ti d'nbarda' ich, nach gu' cham tu' kar tu ko'dam ka'.

⁴³ Gio gu' na pai' dhuuk dibaa' guch chutku', jix buam tu'm jup jum duñia', gu' ji nam gu'x a'bhax jup jim dui ba bubuakia' jano' na pai' dhuuk jum aaya' nam giop duduadhia', ba' cham ji'xkat ka ko'ya' am.

⁴⁴ Jir bakaax ka' dhich chutku' nam pai' dhuuk jich yaaspa', gu' ji nach gu' dai ii'mda' pix ba bubuakia' jano' na pai' dhuuk jum aaya' nach gio duduadii baapmigia'. Jix jai'ch am gu' gu tutku' ii'mda' bhaan, ja'p na jax ya' bakaax bhaan nam jix jai'ch.

⁴⁵ Jup jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam nat sap bhai' ji dhua gu biipi' kam maa'nkam nat ba jai'chdhir na ba' mi' dhir ya' bar kiokam ka' dhi oi'nga'n bhaan, ba' dhi' gu jano' kam Adaan na aagit jup kai'ch. Ba' gu jumai Adaan nat xib ya'p ai, nar dhi' pix guch Xoi'kam, ii'mda'p jum duu nach ba' aach pu chu'm jup jich dhuñia' ip.

⁴⁶ Ba' dhi' ja'pnir jum duukam: Bii'pi'ch ya' xi oipimii bakaax bhaan nach ba' gatuuk ii'mda' bap jich dhuñia'.

⁴⁷ Na gu' gu' bii'pi' kam maa'nkam dibir pix jup duñiix, gu' gu' jumai nat ya'p ai gatuuk, jir jix dhaam kam.

⁴⁸ Gio biiix na ji'k tu'x chu jai'ch dhi oi'nga'n bhaan jir tu pu chu'm na jax chu'm gu' maa'nkam gui' nat bii'pi' jai'chdhir ya' dhi oi'nga'n. Gio gui' na ji'k tu'p jix chu jai'ch jix dhaam ja'k, jir tu pu chu'm ip na jax chu'm gui' nax dhaam dir jim.

⁴⁹ Ba' pui' nach jax jir tu'm xib na jax gu' maa'nkam gui' nat bii'pi' jai'chdhir, gatuuk jach pu chu'm jup jich dhuñia' ip na jax chu'm gui' nat jix dhaam dir ya' ai.

⁵⁰ Ja'pniñ kai'fikam jup jam titdañ jaaduñ nach cham tu' pu chu'm jimia' buiñor gu' Dios na pai' dhir jir ge'kam nach jax chu'm ya' oipo xib, cham tu' binkam dhich bakxi' ni dhich a'oo.

⁵¹ Kani nañ xi jam aa'ñdha' na jax ja'k tu duñia' gu' Dios gatuuk, gui' pix pui'ñ jurtu'n nañ ba' aañ ya' dir jup jam aagi'ñdha', cham jaroi' jumaix maat gu' dhi' pui': Na aach nach ji'k ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, cham tu' biiix ko'iix ka' ich jano' na pai' dhuuk jum aaya' nam gio duduadiip baapmiglia' gu' koi'nga'n, kuch ji gu' biiix maa'n jimdam maakam tu'm jup jich dhuñia' ji,

⁵² Ja'p na jax nach maa'nnim kupiogia'. Jano' na maa'nnim pix ba tum kuichdha'x dhaam dir, duduadii bhai' ji baapmiglia' am biiix gui' nam ko'iix ka', ba' dai gui' nach ji'k duduaka' nach ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, jotmoda' maakam tu'm jup jich dhuñia' ich.

⁵³ Gu' Dios pix diilh jai'p ja duñia' dhich chutku' nam xib kar tu ko'dam, gio nam kar ti di'nbadam, pu chu'm jup ja duñia' nam jax chu'm cham ji'xkat ka' ko'ya', nam pu gammiji pu ba duduaka'.

⁵⁴ Ba' jano' nach pai' dhuuk pui' bach dhuñia', bam aaya' gu' tanoolh na pai' dhuuk tu aagit jup kai'ch maadit gu' bijik dir kam maa'n kap nat pai' ja'pni tu ua'nak: "Ampxi ma'iich jamit gu' muuki', pu cham pai' ka matgir ba'.

⁵⁵ Paa pich ba' ja'k jax jum duu xib Muuki' nap kar ge'kam kat? Jum iikchulh jamit aa gui' nap ki'n ka tu koo'ndat?"

⁵⁶ Gu' ua'tulhdhara' pix ki'n tu koo'n gu' muuki', ba' gu' ua'tulhdhara' dhi' bhaan jup tu da'ngi na ji'k jax tu aagix nam tui'ngit mi' pui' jii'mda' gu' ja'tkam.

⁵⁷ Gu' ji na gu' gu' Dios jir jix bhai'kam jich bui, aañ taxchaabgi'ñ, nat gu' gui' pix pui' tu duu nach bhaankam guch Xoi'kam tu' pix bia' gu' muuki'.

⁵⁸ Ba' mi' pim pui' xi jii'mda' aapi'm jiiñ jaaduñ na jax jix aa' guch Xoi'kam. Jix io'm japim bhaankam xi chu juanda', cham tu'r

ja'ppix ka' gu' buiñor gu' Dios gu' tu' na pim jax buada'.

16

Na pui' ba ja tida' gu Paablo nam jumpada' gu tuumiñ

¹ Ba' ja'p jañ jup xi jam tii'dam jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, na pim jumpada' gu tuumiñ na pim ja makia' gu jai' nam pui'p ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam gui' nam Jerusaleen oi'dha'. Pui' pim ja'k duñia' nañ jax ja aagi'n gu' jai' nam pui'p ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam nam ji'kchi kap jum jumpadat jup tu daan na ji'x Galaasia bhaan bipio' gu dibiiir.

² Nabap tumiñku ta'm japim ji'k bi'aidha' gu jam mai'chik na pim ba' ampik mui' ba jumpada' na pim ba' cham kia'pix bha ja'p bam tataanda' jano' nañ pai' dhuuk bhammi aaya' nañ mu jam ti'mira'.

³ Aañ ba' diilh bhai' dhir tu ja ua'ñdhai ja makia' gu jaroi' na pim ja aa'nda' nam mu jimia' Jerusaleen nam ja do'ñchi'ñpu.

⁴ Piam ku pim gu' jax kai'ch nañ aañ mu jimia', aañ dho mui'p jimia', dai nañ gu' pui' pix jup jix aa' nam ji'k jiiñ oidha' bhai' dhir nach ba' maap. Diilh japim xi ja aa'nda' gu jaroi' nam jiiñ oidha'.

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo na pai' jax bhüya' na pai' dhuuk mui' ji jimia'

⁵ Nañ pai' dhuuk mui' ji jimia' nañ mu jam ti'mira', bhai' dhir ja'p jañ bhüya' na pai' Masedoonia bhaan bipio' gu dibiiir nañ ba' bhai' dhir ja'k ba aaya'.

⁶ Cham maat iñ no'ñ bhai' dhir jam bui buusaidha' gux jiiip na ba miamlhim, ka'ñ ji ba' gu' jotmoda' pix bhai' xi eñji jam bui maakam ja'k jup bhüya'. Ba' aañ pui'p jam titda na pim pui'p jiiñ palhbuidha' gu tu' nañ ki'n bhai' dhir jimia' pai' na ja'k jum aa'nda'.

⁷ Tii dho cham aa' iñ nañ xib bhai' pix jup ba buusnichgida', gu' ji na gu' diilh jix maat gu' Dios, iam git pui' ti'ya' nañ ji'k bhai' xi jam juruuñxidhai.

⁸ Dai ya' Epesoñ ya' ka xi juruuñdha', ya' buusaidha' iñ bhaan Pentekostees ta'm.

⁹ Ya'ñ ka xi chu a'ga ya' oirit gu ñio'ki'ñ guch Xoi'kam na kapbhai' kar joidham. Jix chaat iñ jiiñ jur am bhaan nam mui' ka ti jii'ñdha', sia kum gu' jai' dhit xiñ bhaamki'ñ.

¹⁰ No't bhai' ba ji buus jam bui gu Timoteo, jix bhai' pim duñia' na ba' cham tu' bhaan jax jum aa'nda', pui' bhaankam jup tu juan gu' guch Xoi'kam ja'p na jax aañ.

¹¹ Biiix pix japim jix bhai' duñia' aapi'm na pim bhai' oi'dha' na pim ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Xi palhbuidha' pim ip gu tu' na ki'n bhañ chi'mira' ja biiim gu jai'ch Xoi'kam jii'gi'ñdham, aañ gu' ya' dir nira.

¹² Tiiñ soi' titda gu Apoolos na pui'p jir jich jaduñ guch Xoi'kam bhaan na ji'k ja

baidhai guch Xoi'kam jügi'ñdham mui'p jam tüi'mira', gu' ji na gu' sap cham jax jix bhaai', ku gu' sap mu jimia' ji pai' na duuk jix bhaai'n ka'.

Na ba ja tabuimgidha' gu Paablo

¹³ Mi' pim pui' xi jümda' na jax jix aa' guch Xoi'kam, gammiji pim tu' silhkam buiñor ti jüi'ñdhat. Cha'pim jum o'jolti'ñdha', ni ku pim cham tu' bhaan jum tukgi'ñka' gu tu' na pu cham tu' mi nini'ñ.

¹⁴ Gio na pim pai' dhuuk jix bhai' ja buada' gu jai', tu' silhkam ki'n japim jix ja joi'mdat jix bhai' ja buada'.

¹⁵ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aapi'm jix maat nat gu Esteepanas ja biim gui' nam maap jir jum oi'dhagim biipi' ti jüi'ñ jamit na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, pu cham jai'x jai'ch ka' am jano' nam pui'p ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam na ji'x Akaaya bhaan bipio' gu dibüir. Xib ba' dai nam bixchu' pix ki'n ja palhbui'ñ gu jai' nam pui'p ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

¹⁶ Pu'ñi pim jup xi chu duñia' aapi'm na jax gui' am, gam na pim jax ja ni'ñ sia gu jai' nam pu'ñi bhaankam tu juañ gu Dios.

¹⁷ Jix bhai'ñ ilh jañich na mit ya' xiñ øk gu Esteepanas gio gu Portunaatu gio gu Akaiku, na mit gu' jam a'mkam jiñ gu'ngux.

¹⁸ Biix aixim bhaan jiñ gu'ngux jamit, ja'p na pim jax ja'k jiñ gu'nguxdha' git no' pim diilh bha jimia'. Jix io'm japim jix bhai' ja buada' gui' nam pu'ñi tu gu'nguxi'ñdha'.

¹⁹ Ya' dir mu jam ñio'ki'ñ am guch Xoi'kam jügi'ñdham nam jikchi kap maap jum jumpadat tu daan ya' na ji'x Aasia dibüir bhaan bipio'. Sia mu jam ñio'ki'ñ gu Akiila gio gu Priiska, gam gui' nam jik ja biim maap tu daan ja ki'aam.

²⁰ Biix jam ya' dir mu jam ñio'ki'ñ guch Xoi'kam jügi'ñdham. Gammiji pim xim ñiñio'kdhat ip aapi'm diilh, pui' pim ja'k jum ñiñio'ki'ñdha' na jax ja'k bhaan jix maati' ka' na pim xim ja joi'gi'n.

²¹ Ba' diilh jiñ ñob ki'n jañ palhüp ya'p xi chu jam ua'ñxidha' aañ Paablo nañ bhaan jam tabuimgidha'.

²² No' jaroi' maadiit cham soi'm ilhdhat daan guch Xoi'kam, aañ pu kai'ch na cham bhai' tu jimia' dhi' dhi jaduun, gamimmi tulhiñchuda' gu Dios. Ba' aañ ya' dir pum titda aapi' Gè'kam jich Xoi'kam nap jootom gio bhai'p xi jimda' git.

²³ Ba' guch Xoi'kam pix gammiji jam a'm ti niidhidha' biix ji'ma'n.

²⁴ Aañ pu gammiji xi jam joi'gi'nda' bhaankam guch Xoi'kam, sia pik nar pai' dhuuk ka' git.

Ja'pni daipu'.

**GU GATUUK KAM UA'NA'N
GU PAABLO NAT GIOP TU JA
UA'ÑXI GUI' NAM TI JHGI'Ñ
BUIÑOR GUCH XO'I'KAM NAM
KORIINTO OI'DHA'**

Na ba ja ñio'kdha' gu Paablo

¹ Aañ Paablo nañ jir nobii'ñ guch Xo'i'kam, nat gu Dios pix pu chu'm ki'n jiñ dhai, jam ñio'ki'ñ iñ biima'n gu Timoteo nar jiñ jaduñ jich Xo'i'kam bhaan. Aapi'm jach jam ñio'ki'ñ na pim bhai' dhir oi'dha' Koriinto na pim pui'p ti jüigi'ñ buiñor guch Xo'i'kam, gam sia gu jai'ch Xo'i'kam jüigi'ñdham nam nai' ja'p jup tu'ii' biix na ji'x Akaaya bhaan bipio' gu dibüir.

² Ba' gu Dios jich Gi'kora' gio gu Gê'kam jich Xo'i'kam xi jam joi'mdat jam a'm ti niidhidha' am na ba'x bhai' tu jam jimda'.

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo nam biix taxchaabgi'ñdha' gu Dios

³ Gammijich taxchaabgi'ñdha' gu Dios gui' nar Gi'korga'n gu Gê'kam jich Xo'i'kam, na gu' gammiji xich joi'mdat jich gu'nguxi'ñ.

⁴ Jich gu'nguxi'ñdha' no'ch tu' bhaan jich chulhiñ nach ba' ya' dir ja'p ja'k pui'p ja gu'nguxi'ñdha' gui' nam pui'p jum tulhiñdha'. Ja'xbui'ch jup ja gu'nguxi'ñdha' na ji'x jich gu'nguxi'ñdha' aach gu Dios.

⁵ Ja'xbui'x io'm jich chulhiñ ich gu' nat ji'x jum tulhiñ guch Xo'i'kam ya' dhi oi'figa'n, gio ja'xbui'p jich gu'nguxi'ñ ip gu Dios nat ji'x gu'nguxdhimik guch Xo'i'kam jano'.

⁶ Gu' ba' aach nach jich chulhiñ, pu kai'ñkam jich chulhiñ ich na ba'x bhai' tu jam jimia' aapi'm, na pim gu' cham mu ja'k ka bhüya' na pim pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'. Jam gu'nguxdhatu' gu Dios ja'p na jax jich gu'nguxdhatu' aach na pim ba' cham jum o'joldhat mi' pui' xi jüimda' na jax jix aa' sia ku pim jup jum tulhiñ.

⁷ Jix bhai'x maat ich ba' na pim mi' pui' pu jüimda' na jax jix aa' guch Xo'i'kam, nach gu'x maat na jam gu'nguxdhatu'nda'.

⁸ Aañ jam aagi'ñdha'ñ jaaduñ na chich jax jich chulhiñ maa'nim ya ja'p dhi Aasia dibüir bhaan, nañ gu'x aa' na pim jix mat ka'. Jix io'm tuch ma'üich, cham ka bhaai' nach jax jich dhuña'. Ni ji'x kuch cham ka ilhi'ñ no'ch duduakam jup ka bubuakia' ya' dir,

⁹ jup jich aa' ich gu' nam jich gibüimich kooda'. Ba' dhi' bhaan maat jachich na cham tu'r silhkam ka' jax ñach ilhi'ñdha' diñlh, gu' ja'pji dai gu Dios nach ti'ñchoka' na gui'ch palhbui'ñdha' sia tu' na pix ki'n, sia koi'ñga'n ja duduadhi'ñ gu'.

¹⁰ Gui' pix Dios gu' nat jich palhbui, jix maat ich ba' na gammiji pui' puch palhbui'ñchu'nda',

¹¹ gam no' pim gu' aapi'm jai'ch a'mkam xi chu daan nax bhai' tuch jimda'. No' pimit mui' dhit tu daanich a'mkam nax bhai' tuch jimda', mui'p jai'chdhilhia' am gu ja'tkam nam taxchaabgidha' gu Dios, nam gu'x bhai'm taat ka' na bixchu' ki'n jich palhbui'ñchu'nda' nach tu a'gim gu ñio'ki'ñ.

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo nat jax kai'ñkam cham mu jii Koriinto

¹² Aach cham tu'x buam jum duukam jup tu duñiim jiñ jaaduñ nach xich ga'nga, jix bhai'ch chaat ich ba'. Mi' pui' jüim ich gu' na jax ja'k jum aa' nach mi' pui' jüimda' nach ya' ka oipo dhi oi'figa'n bhaan, pui' na jax aapi'm nach gu' cham tu' tu' bhaan jax jam titda ku pim gu' bhaan jix buam jup bam aa'. Gio nach gu' cham tu' pui' ja'k jujurtik na jax gu ja'tkam ya' kam dhi oi'ñga'n, gu' ja'pji na jax ja'k jix aa' gu Dios na jaro' xich joi'mdat jich ñiidhim.

¹³ Gui' na chich mu tu jam ua'ñxi, dai pui' pix ja'k jum aa' na pim duña' na jax pix jum kai'ch na pimit jiñkai, cham tu' na biix aixim jir jum duukam. Tiñ tu jam daañxi'ñ na pim git iam mi' pui'x maatit kaaya' na jax pix kai'ñkam jup jum kai'ch.

¹⁴ Gio gu'ch ñüi'ñ japim aach nach jax ja'k mi' pui' jüim, ji'x bax maat japim ba' na jax ja'k jum aa' nach mi' pui' jüimda' na jax jix aa' guch Xo'i'kam. Gu' ba' no' pimit gu' mi' pui' jii na jax aach, jix bhai'm ilhdha' pim jich bui jano' na guch Xo'i'kam gio bhai'p jimda', na pim gu' ba machia' nar silhkam ka'. Aach ba' pui'x bhai'p jich ilhdha' jam bui.

¹⁵ Ba' nañ pui' jiñ aagit biix dhi' nañ jax jam titda, pui' bañ aagik jañich nañ mu jam guguuxdharara', gookim jañ sap git bhai' ji aaya'.

¹⁶ Nañ gu' sap biipi' bhai' xi jam e'ji git nañ Masedoonia ja'k bhüya', gioñ sap ba' bhai'p bhüya' git nañ ja'k gixia'. Ja'p jañ sap ba' jam tüida' git na pim bhai' dhir jiñ palhbuidha' gu tu' nañ ki'n aaya' Judea ja'k.

¹⁷ Jix maat gu Dios nañ ti pui' bañ aagit, gu' ji na pim gu' chi aapi'm pui'm aa' nañ jir gook ñiokdam. Jax dhuñ nañ gu' aañ dai pui' ja'k tu ñiok na jéé', cham ji'xkat jax kai'ch iñ na cham.

¹⁸ Siax maat gu Dios nach cham tu'r gook ñiokdam, jax dhuñ nach gu' gammiji pui' pu jam titdada' na maaxik jir silhkam ka' jax nach kai'chdha'.

¹⁹ Jano' na chich bhaan tu jam a'gi guch Xo'i'kam gui' nar Maraa'n gu Dios, jano' nach maap jüim gu Silbaano gio gu Timoteo, cham tu' chich gio pui'p jam ti'ñ mikkat na cham jir silhkam pui' na chich jax chu jam

a'gi, pu pui' ja'k bii na chich jax ja'k tu jam a'gi, na gu' maaxik pui' ja'k jir silhkam. Na gu' gu Dios pix diilh na pui' ja'k tu ñiok, ti jii'ñdhdhat pui' kai'chdha' na pui' tu tui'ka', nat gu' guch Xoi'kam pix pui' ba tu duu na mi' pui' tu tui'ñgida' na jax jir silhkam.

²⁰ Nat gu' gu Dios dhi' pix jich Xoi'kam bhaan pui' tu duu nat tu' ja aa'ñdhak guch bopxi kat bijik, pui' kuch ba'p kai'chdha' nach pai' dhuuk tiimoidha' nach tu daanda' buiñor gu Dios: "Ee ku pui' tu tui'ka' bhaankam guch Xoi'kam."

²¹ Biix ba' maap jup tu'ii' ich buiñor guch Xoi'kam, aapi'm gio aach. Gu Dios pix diilh pui' kai'ch nach pui' ja'k tu'ii', nat gu'ch a'm ti ti nach aach jir ja'tkam tugi'ñ ka'.

²² Ba' na bhaan jix maati' ka' nach aach jir ja'tkam tugi'ñ, jich chajaañ gux Dhuudu' kam jix Ua'i Ii'mdaga'n, gam nach ba' dhi' bhaan machia' na gatuuk gè'p jum duukam tuch makia'.

²³ Ba' na ñich jax kai'ñkam chakui mu jam tiigim na ñich jax bañ aagik, nañ ti mi' pix ka xi jam ni'i'ñ dho no' pimit moo mi' pui' ba ji jii nañ jax jam titda biipi' dir. Dios dhox maat nañ pui' kai'ñkam cham mu jimmi, gui'ñ baabuidha' guñ ii'mda' no'ñ jam iatgi'ñ.

²⁴ Cham jir am gu' nach moop jam chian na pim mi' pui' jimia', gu' ja'ppi diilh na pim mi' pui' xi dhuñia' cham jax ji kai'chit, na pim gu' ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Aach dai nach mu jam palhbui'ñ pix na pim jax ja'k jix io'm jix bhai'm taatit buiñor ti jügi'ñdha' guch Xoi'kam.

2

¹ Pu kai'ñkam jañich cham mu jam tiigim na pim ba' cham jix io'm jix buam jum ilhdha' na pim bañ chigia'.

² Na gu' no' pimit dai bhai'x buam jim ilh no' ñich ti bhammi dir ba ai, cham jaroi' jai'ch ka' nañ gu'nguxdha' aañ, na pim gu' daix buam jum aa'nda' aapi'm.

³ Ja'p pix jañ ba' mu tu jam ua'ñi'ñ ip gio xib ja'p na jax biipi' dir, nañ gu' cham mu jimmi nañ cham jai'x buam jup bañ aa'nda' ji jam niidhat, cham tu'ñ gu'nguxdha' pim gu' gu pui' ja'k. Na gu' biipi' dir na ñich mu tu jam ua'ñ, jam aagi'ñ iñ nañ ji'x jix bhai'ñ chaat jam bui nañ ja'p jii' aagit na pim aapi'm ja'xbui'x bhai'p jum ilhdha' git.

⁴ Gu' pix ji nat gu' cham tu' pui' ji chu buus na pimit pai' dhuuk ti ba jii'kai guñ u'uan, dai na pimit bhai'x buam jim ilh sap. Aa'ñ ba' bhai'x buam jup jii' ilh, bhai' ji susua ñich dho gu', na ñich gu' ti cham tu' pu kai'ñkam mu tu jam ua'ñ na pim bhaan jix buam jum ilhdha', gu' ja'ppi na pim dhi' pix bhaan machia' git nañ joidham xi jam joi'g'n.

Na pui' ba ja tiida' gu Paablo nam tu uañi'ñka' gu jaroi' nat pui' buam a'ga

⁵ Ba' gu jaroi' na pui' bhai' dhir oirit jix buam jii' a'ga, cha'pim jax jum aa'nda' na dai aañ jii' a'ga, gu' ja'ppi sia aapi'm na jam ia'dhi'ñ sia gu palhiip. Aa'ñ pui' kai'ch na sia gu palhiip jam ia'dhi'ñ, na gu' cham tu' ja'xbui' jam ia'dhi'ñ na ji'x aañ.

⁶ Ku gu'x bhai' ba tu tatdat ji na pimit tu' ki'ñ tulhiñchuda mui' maap jim jumpadak.

⁷ Dai ba' na pim ba tu uañdha' pix nat bach a'ga, cha'pim ka juanda'. Jix bhai' pim pix ba titdada' na cham jix buam jum aa'nda'.

⁸ Pui' pim ja'k jix bhai' buada' na ja'k bhaan jix mat ka' na pim jix joi'g'i'n, soi'ñ jam titda na pim pui' ja'k duñia'.

⁹ Biipi' dir jañich bo pu pui' ja'k mu tu jam ua'ñ na pim tulhiñchuda' gu jaroi' no't tu' bhaan cham am bua, xib jañ ba' machia' no' pim mi' pui' jimia' pui' na ñich jax jam ti'ñ piam ku gu' cham.

¹⁰ Ba' aañ jup tu uañdha' ya' dir dhi' na pim jaroi' tu uañdha', gui' dho ji no'm aa' ip nañ biix jai'p tu uañdha' aañ piam ku gu' cham. Aa'ñ gu' pui' pix duiñchu' na pim ba' mi' pui'p tu daa'ñchu'nda' na pim jax jii' niidhat, na gu' pu'ñi ja'k jich a'm ti niidhidha' guch Xoi'kam.

¹¹ Gio cham tu' bhaan jich mai'chia' gu ja'ook, nach gu'x maat na dhi' bhaan tu da'ngi gam biix aixim gu tu' nar jix buam jum duukam.

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo nax buam jum aa'jano' nat Trooas ai

¹² Jano' na ñich Trooas ai, silh jañich bhai' ai na pai' gè'r kiicham nañ ba' bhai' tu a'ga' git gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam. Ba' joidham ti cham tu' jax jum kai'ch nañ nai' xi ché kèé, tiir am kat nañ mui' ji chu ja a'gidha' git gu ja'tkam.

¹³ Gu' ji na gu' cham tu' pui' tu tatda'ñ jur am bhaan, na ñich gu' cham tu' bha ti gu Tiito nar jii' jaduun' jich Xoi'kam bhaan. Cham jañich ba' tu ja a'gi, ba jii' ñich Masedoonia ja'k xi ja tabuimgidhak gu bha oi'ñkam.

Na pui' ba ja tiida' gu Paablo na taxchaabgi'ñ gu Dios

¹⁴ Ku gu' aañ taxchaabgi'ñ ji gu Dios na gammijich palhbui'ñchu' bhaankam guch Xoi'kam nach ba' ja'kbui' kat ja mai'chim gux buam tum duu'nkam, nach gu' bhaankam nai' tu a'gim gu ñio'ki'ñ, biix kap ba' ja aajim gu ja'tkam nam pai' jax oi'dha'. Ja'p ji buusan gu' dhi' ñio'ki'ñ gu Dios na jax gux xuu'ngi nap jum bua na joidham uub, biix kap ba' i'bhim am gu ja'tkam.

¹⁵ Aach ba'r di' pix nam jich i'bh'i gu ja'tkam, ja'p ji buusan nach a'm juulhix gui' na joidham uub, gui' nat jax chu'm jich

Xoi'kam ki'n tu kubhioñ gu Dios. Bix i'bhia' am ba' gu ja'tkam sia pik nar jax ka' git, sia gui' nam mu ja'k bhüya' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiiñdha', gio gui' nam ji'k buiñor ja'k jup bhüya' guch Xoi'kam.

¹⁶ Gui' nam mu ja'k bhüya' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiiñdha', pui' ja'k i'bhia' am nar maimda' kam, ba' gui' nam ji'k buiñor jimia' guch Xoi'kam, pui' ja'k i'bhia' am na dhi' ja'kbui' kat ja dudua'ñdha'. Ba' cham pik jaroi' xim gu'nguxi'ñ na pu'ñi nai' tu a'ga' ja'p na jax aach.

¹⁷ Gio gu' aach cham tu' pu kai'ñkam tu a'gim gu ñio'ki'ñ gu Dios nach jax dhui ja tañiim gu ja'tkam gu tuumiñ, ja'p nam jax ja'k tu jim jai' dhit. Jax dhui nat gu' pu kai'ñkam nai'ch joot gu Dios nach bhaankam nai' tu a'ga' gu ñio'ki'ñ na jax jir silhkam. Gio nach gu' maa'n tuuku' bap duiñchu' biima'n guch Xoi'kam, jich a'm jum aa' ba' nach bhaankam tu a'ga'.

3

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo na xib maakam ba tu aagix

¹ Ba' dhi' nach ji'k jax jam titda, cha'pim jax jum aa'nda'ñ jaaduñ nach dhi' bhaan pix jam aagi'ñ nach aach jir jix kiki' ja'tkam. Jax dhui na gu' cham tu'm aa' nach jam aagi'ñdha' nach jax jir tu'm kam, ni ku cham jum aa' nach ua'kat gu jax chu'm u'uan jam ti'ñchoda' na mi' pui'm kai'chdha', ni aapi'm kuch cham ji'xdhat jam tañia' na pim tu ua'naich makia' nach ba'p ja nini'ñchudidha' jai' kap nach silhkam jir jix kiki' ja'tkam, ja'p nam jax bua jai' dhit.

² Jax dhui na gu' ja'p ji buusan na aapi'm diñh pix jir jich u'uan, pu chu'm ya'p tu ua'ñix gu' aach jich jujur am na jax chu'm jam jujur am tu ua'ñix aapi'm, bix dhit jich a'm tu jifñkui'ñ am ba' gu ja'tkam.

³ Jix bhai' xim kaima pui' na ji'k jax tu ua'ñix jam jujur am, gio aach jich jujur am pui' ip. Ja'p ji buus nat guch Xoi'kam pix bhammi' dir jam a'm pu chu'm ya'p tu ua'nach jujur am nach ba' ki'n nai' ja aa'ñdhidha' gu ja'tkam nach silhkam jir jix kiki' ja'tkam. Gio gu' guch Xoi'kam cham tu' gu jax chu'm na ja'p pix tu mamxi'ñ nat ki'n ya' tu ua'nach jujur am, gu' ja'ppi gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mdaga'n ki'n gu Dios. Ni kut cham bhaan tu ua'na gu jax chu'm ja'ppix u'uan nax jai'ch, gu' ja'pjich a'm aach sia kuch jir ja'tkam, jich jujur am silh nat tu ua'na.

⁴ Jix maat gu Dios na silhkam jir pui' nañ jax jam titda, nach gu' buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam.

⁵ Gio gu' cham tu' diñh pix nax bhaai' nach pu tu buim na pim jax jich ñii'ñ, gu' ja'ppi gu Dios pix nap tu buim.

⁶ Nat gu' gui' pix pu chu'm jup jich dhuu nax maat na jax ja'k tu'm jum aa' gui' nam pu'ñi bhaankam nai' ja aagi'ñdha' gu ja'tkam na xib maakam tu't jum aa' nam mi' pui' jiimdat buiñor ti jügi'ñdha', nam cham tu' mi' pai' bhaan ka tu daa'ñichu'nda' gu jax chu'm u'uan na jax ja'k tu aagix, gu' ja'ppi dai na jax pix ja jurtudidha' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda'. Na gu' jaroi' maadit no't cham am bua pui' na jax tu ua'ñix ka' nam jax ja'k tu't mi' pui' jiimda' gu ja'tkam, dhi' mu ja'k bhüchdha' na pai' gammiji mi' pup jum tulhiiñdha'. Gu' ba' no'm gu' bhaan pix tu daa'ñichugit mi' pui' ba jiiim na jax pix ja jurtudidha' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mdaga'n gu Dios, cham tu' mu ja'k bhüya' am, bhai' ja'k ja bhüchdha' gu na pai' gammijix bhai' pu ba tu ja jimda'.

⁷ Kani na gu' jano' nat tu ua'na gu Dios bhaan gu ja'ppix joodaix ko'kmallhik na jax ja'k tu aagix ka' nam tu'ñigida' bix gu Israel kam, sia ku gu' mu ja'k ti bhüchichu'n nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiiñdha', joidham jix a'bhär ki'n ja bui ai gu Israel kam ja'tkam. Na gu' nat pai' dhuuk mu ba ja aichulh gu Moisees, joidham jix abhaar miimtu' gu buibsa'n, ba' cham bhaai' nam jax dhui bha tigia' silh buibsaram gu Israel kam ja'tkam. Gu' ba' nax abhaar miimtu' gu buibsa'n gu Moisees, dhi' nam bhaan jix mat ka' nar gë'p jum duukam gui' na tu' ja ua'tulhi'ñ, gu' ji nat gu' ji'k pix jur nat nai' ji tuu gu buibsa'n.

⁸ Gu' ba' no't gu' dhi' gë'kam ki'n ja bui ai gu Israel kam ja'tkam na mu ja'k bhüchdha' gu jaroi' no't cham am bua na pai' gammiji mi' pup jum tulhiiñdha', dho bak jix io'm ji nar gë'p jum duukam dhi' nax Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda'ch aagi'ñ na maakam tu't bam aa' xib nach mi' pui' jiimdat buiñor ti jügi'ñdha' gu Dios, na gu' ja'p ji buusan na gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' bhaan tu ua'ñix.

⁹ Piam ja'pni ip, jax ña pim ja'k jix maatit kaaya': No't gu' dhi' gë'kam ki'n ja bui ai gu Israel kam ja'tkam na mu ja'k jich bhüchdha' nach pai' gammiji mi' pup jich chulhiñdha' no' chich cham am bua tu' bhaan mi' pai', jix io'm jir gë'p jum duukam bak na bach aagi'ñ gu Dios na jax ja'k jix bhai' ba tuch jimda' ya' dir ja'p ja'k.

¹⁰ Ba' dhi' bhaan jix maati' na cham tu'r gë'p jum duukam gui' nat jax chu'm ja bui ai jano' gu Israel kam ja'tkam, gu' matgim jix io'm ji nar gë'p jum duukam dhi' nat xib jich bui ai nañ jax ba kai'ch.

¹¹ Gam nat gatuuk nai' ji jaa nat tiix abhaar tonningit ja bui ai, ðgu' dhi' gi ba' nat xib jich bui ba ai na pu gammijix abhaar miimda'? Jix io'm dho bak jir gë'p jum duukam.

¹² Dhi' pu kai'ñkam jax ba' aach cham tu'

bhaan ji chotdonit tu a'ga dhi' nat gɛ'p jum duukam jich bui ba ai.

¹³ Cham jach tu' pui' ja'k jich dhuuk na jax jum duuka' jano' gu Moisees na iin'ka' gu buibsa'n maa'n jix xuu'ngi' jannullh ki'n, nam ba' cham ni'i'ndha' gu Israel kam ja'tkam na jax ja'k jagia' na joidham jix abhaa' ka miimda'.

¹⁴ Gu' ji nam gu' pu cham maatit ni'i'ndha' gu Israel kam ja'tkam na jax jir tum duukam ka' dhi' nam ji'k jax ti ni'i'ndha', sia xib jam pui cham maatit ni'i'n. Na gu' ja'p ji buusan na pui ja soobhi'n gu jannullh gu'i' na jax chu'm ki'n jum iin'ka' jano' gu Moisees, nam gu' cham ti ju'gi'n bui'no'r guch Xoi'kam, na gu' dai guch Xoi'kam jix bhaai' na ja'k ja bhidha' dhi jannullh na ja iin'.

¹⁵ Cham maatit kɛɛ am na jax kai'nikam jum kai'ch sia kum tii tu jii'nikai'n gu'i' nat ji'k Moisees tu ua'nak, na gu' ja'p ji buusan na gu'i' pix jannullh ja soobhi'n gu ja moom nam ba' cham maatit kaaya'.

¹⁶ Jii' ji no' mit bui'no'r ba ti jii'n guch Xoi'kam na ba' ja'k ba ja bhidha', jix maatit bhai' ji kaaya'm ba'.

¹⁷ Dhi' pix jir Dios gu' guch Dhuudu' kam jix Ua'i Ii'mda'. Ba' no' jaroi' bhaan bap tui'dhi' guch Dhuudu' kam jix Ua'i Ii'mda', ba palhbuidha' sia tu' na pix ki'n.

¹⁸ Pui' na jax aach na gu' cham tu' tu' kach iin' guch buibas, pui' pix ba' maaxik gɛ' tanoor ich, na gu'ch a'm jum maaxi'n gu Dios na jax jir tu'm kam. Gammijich jix io'm pui'ch dhuuim na jax jir tu'm kam gu Dios, na gu'ch Xoi'kam pix nap tu dui'fchu', na gu'r dhi' pix guch Dhuudu' kam jix Ua'i Ii'mda'.

4

¹ Ba' aach cham tu' bhaan jich o'joldhat xi chu a'gichu' gu nio'ki'n gu Dios, nat gu' pui' pix xich joi'mdak dhi' bhaan jich chuttu nach bhaankam tu juana'.

² Cham tu'ch pui' ja'k tu jim na jax gu jaroi' na am jix xi'raam jum ilhi'i'ndha' no'ch am mamti na tu' bhaan jich iatgi'n, nach gu' aach maaxik silhkam tu a'ga guch bhai'm kai'chdham nio'ki'n gu Dios, cham tu' nach aach ya' dir maakam duuim na jax cham jir silhkam. Kani na pim jix bhai' xim ga'ngada' na maaxik jir silhkam pui' nach ji'k jax tu a'ga bhaankam gu Dios.

³ Jix bhai'x maatit kɛɛ pim gu' aapi'm dhix bhai'm kai'chdham nio'ki'n guch Xoi'kam, cham tu' pui' na jax gu'i' nam cham ti ju'gi'n na ja'p pix ji buusan na iin' gu ja buibas.

⁴ Na gu' pui' ja' duuk guch buam jum duukam ya' kam dhi oi'nga'n nam ba' cham maatit kaaya' ni kum jix maatit tigia', sia ku tiix abhaa' miim na bhaan jum maaxi'n gu Gɛ'kam jich Xoi'kam na jax jir tu'm kam, gio guch Xoi'kam na pui' bhaan jum jum

maaxi'n gu Dios duakam na jax jum jir tu'm kam.

⁵ Cham tu'ch ja aa'ndhim gu' gu ja'tkam nach jax jir tu'm kam diih, gu' ja'ppi nach pui' ja ttdaim na guch Xoi'kam bix jir jich Gɛ'kam tuk. Gio gu' pui' pix jich ilhi'i'n ich jam bui nach jir tu jam juandam tuk, nach gu' xi jam joi'gi'n bhaankam guch Xoi'kam.

⁶ Nat gu' gu Dios gu'i' nat tu chia bijik na mi' dhir jai'chdhilhia' guch chu maax na pai'x chu tukgam, mimiich guch jujur nach ba' pu'ni ja bi'fixidha' gu ja'tkam, na'i ja'pni kai'nikam jup kai'ch nach ja aagi'ndha' gu ja'tkam na ji'x jir gɛ'kam gu Dios, gio na dhi' pix bhaan jum maaxi'n guch Xoi'kam na jax jir tu'm kam gu Dios.

Na baja aagi'ndha' gu Paablo nam jax ja'k nakgat bui'no'r ti ju'gi'ndha' guch Xoi'kam

⁷ Jano' nat pai' dhuuk jich maa gu Dios guch bhai'm kai'chdham nio'ki'n, ja'p ji buus nat bhi'n jaja' ta'm gaam guch bii bapaifum gu'i' nax dha'ram namuik ya' dhi oi'nga'n. Nach gu' aach ja'p pix ji buan na jax gu bhi'n jaja', pui' ku ba'x bhai'x maati' na Dios pix jir nio'ki'n dhi' nach tu a'ga, gio gu'ch a'm ti niidhidhat jich palhbui'fchu' nach bix aixim pu tu buim na jaroi' cham ji'xdha' pu tu du'nia', sia kuch gu' aach jir ja'ppix jaja'x jaikgam.

⁸ Cham tu'ch ba' bhaan jich o'joldhat nai' xi chu a'gichu' sia pui' jich chulhiifhat bix aixim, nach gu'x maat nach cham tu' gammiji puch chulhiidha'. Pui' na jax xib sia kuch jix buam jich aa' na cham bhai' tuch jim, cham tu'ch xi' kam jix aa' nax bhai' ba tuch jimda'.

⁹ Piam jai' dhit nam xich bhaamkidhat jich gaagim nam jax pik xich dhooda' git, aach cham jax jich aa', nach gu' bia' gu'i' na jaroi'ch palhbui'fchu'. Gio gu' chakuich koi mit sia kum tii xich koodak.

¹⁰ Ba' sia pai' na pix ja'k nach jum tui'ngida', jich chulhiifaidha' ich ja'p nat jax jum tulhii guch Xoi'kam na ya' xi oilhimik, gu' ji na gu' ja'xbui'p jich palhbuidha' gu Dios nat ji'x jum palhbui guch Xoi'kam jano'.

¹¹ Na gu' aach nach bui'no'r tu juan guch Xoi'kam, jich chulhiidha' ich sia pik nar jax ka' git, nam ba' xich ni'i'ndha' gu ja'tkam nach jax ja'k nakgat maa'n nach jax mi' pui' jii'm, na gu'ch gu'nguxi'n gu Dios.

¹² Ba' pu'ni pix kai'nikam jich chulhiin' ich aach xib, jich a'm jum tui'dhi' gu muuki', aapi'm ba' dai nax bhai' tu jam jim.

¹³ Maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam jum kai'ch: "Aa'n jum a'mkam tu a'ga, na'i gu' tu' silhkam jum bui ti ju'gi'n." Aach ba' pu'ni ip xib, tu' silhkam jach bui'no'r ti ju'gi'n gu Dios nach ba' bhaankam tu a'ga.

¹⁴ Jix maat ich gu' na jax chu'm tanoolh jich dhudua'fidhaich baapmi'ndha' nach

ba' mi' dhir buiñor bap tui'ka' gammiji, ja'p nat jax dua'ñdhak giop buusai' guch Xoi'kam na ka muukix kat. Bix maap jich dhuudu'ñdhaich baapmi'ñdha' sia aapi'm.

¹⁵ Gu' ba' dhi' nach jich chulhiñ, dhi' na jax dhuix bhai' tu jam jimda' aapi'm. Na gu' no' mui'x ja joi'mdat ja a'm ti niidhim gu Dios, dhi' bix dhit taxchaabgidhat jix bhai'm taat ka' am, gē'kamtu'nda' am.

¹⁶ Cham tu'ch dho ba' bhaan jich o'joltiñ, na gu' sia ku ja gē'girtaim dhich chutku', jich ii'mda' bhaan jich xixiibkamtaim ich gammiji nabap tanoolh.

¹⁷ Gio gu' ya' dhi oi'ñga'n bhaan nach jich chulhiñ pur cham tu', jootom ya' dir ba bubuakia' ich gu'. Ba' dai nach ba tu mai'chia' gē'gēr jup tum duu'nkam na pu cham ja'kbui' namiik iam nach jix'x jich chulhiñ'ya' dhi oi'ñga'n.

¹⁸ Ba' aañ pu jam titda aapi'm jiñ jaaduñ nach dai bhaan titi'ñchoka' gu' nach tu' cham ni'iñ xib, cham tu'ch bhaan jup jich buixi'ñdha' gu tu' nax maax. Na gu' gu'i' na tu'x maax ya' dhi oi'ñga'n, gatuuk cham pai' ka maati'ka', gu' matgim gu' nach tu' cham ni'iñ xib, gammiji' na pu xaj'ch ka', pu cham tu'ju'ngi, na gu'r jix dhaam kam.

5

¹ Dhich chutku' pui'p ji buusan na jax gu ba'bhak gui' nam jup ja bua gu ja'tkam ya' dhi oi'ñga'n na cham tu' mui' juruuxi'ñ. No't jax chu'm tanoolh ma kikhii'ñchak nai' jim kajaa, cham jach jax jich aa'nda', nach gu'x maat nach jai' ba tu ba'bhak jix dhaam buiñor gu Dios na cham jix'kat kikhii'ñcha', dai nach bhai' pix ji baapkia' nach pai' dhuuk mu jimda'. Cham tu'r jup ja duiñ gu jax chu'm ja'tkam ya' kam dhi oi'ñga'n.

² Ti aa'nda'ch git nach bhai' ba oi'ñka' bhaan dhich ba'bhak jix dhaam kam, gu' ji nach gu' ya' ka dudua bhaan dhi jai'ch ba'bhak nar ya' kam dhi oi'ñga'n. Pui' pix jach ba'ch ii'mda' ka xi buppa nach tiix aa' nach git gui' bhaan ba oi'ñka'.

³ Gio ja'pnip ji buusan dhich chutku' na jax guch ti'dhara'. No't jax chu'm tanoolh am xi kikhii'ñchak nai' ji dhibaa dhich ti'dhara', cham tu'ch pui'x dha'npak pup oipoda', jai' tich chi'dha' gu' gu Dios ki'n gu ti'dhara'x dhaam kam.

⁴ Ba' ka xi tu nakoo' ich sia kux buam tu tatda' nach ya' kap tu'ii' bhaan dhich ba'bhak na jax chu'm tanoolh kikhii'ñcha', na gu' kam aajim nach pai' dhuuk jai' xixi-ibkam ba'bhak bhaan aaya'. Gio cham aa' ich nach pui'x dha'npak pup oipoda' na pai' dhuuk kikhii'ñchai nai' ji ii'ñxia' dhich ti'dhara' nach ya' ka ja ti' xib, gu' ja'ppi nach jix aa' nach jai' ti ti'ya' na cham jix'kat ka kikhii'ñcha', jumai ii'mda' bap jich dhuñia' ich gu'.

⁵ Gu Dios pix diilh gu' nat pui' ja'k tu duu nach pu'ni jai'p jich dhuñia', maaxik ba' pui' ji chu buusnia', nat gu' pu kai'ñkam jich tajaan gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' na ba' dhi' bhaan jix maati'ka'.

⁶ Ti jügi'ñ ich na pui' ji chu buusnia' sia pik nar jax ka' git. Gio gu' xib nach ya' kap tu'ii' dhi tutku' bhaan, mik jup tu'ii' ich, cham tu' amuub na pai'p tu'ii' guch Xoi'kam.

⁷ Pu cham ni'iñ ich maaxik, silh pix jach buiñor ti jügi'ñ jich jujur am bhaan

⁸ cham tu' bhaan jax jich aagit, dai nach ti bax aa' pix na git ja'bsunii dhich chutku' jai' bap jum duñia' nach ba' buiñor ba jimia' guch Xoi'kam.

⁹ Pui' kuch ba' gammiji pui' ti tu duiñchu' nach jax ja'k jix bhai' ji bubuakia' buiñor guch Xoi'kam nach ya' ka oipo dhi oi'ñga'n bhaan, gammijich sia mi' pui' pu tu duiñchu'nda' na jax jix aa' sia kuch buiñor bap tu'ii'.

¹⁰ Na gu' bix buiñor gu'kia' ich nach ji'k ja'tkam ka' na pai' daaka' nar gē'kam ka', gu' ba' diilh pu ti'ya' na tu'r jich mai'chik ka' bix ji'ma'n tu' nach jax dhuñia' ya' dhi oi'ñga'n bhaan, piam ku' gu' nach jich chulhiñ'pix jir jich mai'chik.

Na pui' ba ja tiida' gu Paablo nam dai gu Dios daanda'

¹¹ Ba' kapbhai' nach aach bax maat na dai gu Dios jum aa' nach tu' ka'm niidhat mi' pui' jimda' na jax jix aa', aach ya' dir ja'p ja'k pui'p ja gu'nguxi'ñ gu ja'tkam nam pui' tu' ka'm jup tügi' mi' pui'p ba jimia' na jax jix aa'. Jix maat gu Dios nach pu kai'ñkam pix ya' ja'p oipot pu chu'm tu a'ga, aapi'm git jup xim ga'ngada'ñ jaaduñ na maaxik jir silhkam.

¹² Cham tu' pim jax jum aa'nda'ñ jaaduñ nach dhi' bhaan gē'gērkam jich chaatit pix am jam aagi'ñ nach jax jir tu'm kam, gu' ja'ppi nach mi' pix jam aagi'ñ na pim ba' dhi' bhaan xim ga'ngada' nam jaro'i' silhkam bhaankam tu a'ga gu Dios, nam cham jam iatgi'ñdha' gu' nam pui' xi kai'chdha' nam bhaankam tu a'ga gu Dios, sia kum gu' cham tu' silhkam bhaankam tu a'ga.

¹³ Ba' no' pim gu' jai' dhit jix ñanaanbim pix jich kēē pui' nach jax kai'ch, cham dho jax bua, na gu' gu Dios cham tu' pui' ilhi'iñ. Piam ku pim gu'x maatiit jich kēē, jix bhai' ji chu buusnia' dho ip jam bui.

¹⁴ Jano' dir xich joi'mdat jich a'm ti niidhim guch Xoi'kam na chich dhir maat nat gu' pix jich a'mkam muu bix, ja'p ji buus ba' na chich pu bix maa'n jimdam koi.

¹⁵ Ba' pu kai'ñkam pix bix jich a'mkam muu gio nat bix jich a'mkam giop dua, nach ba' aach mi' dhir pui' pix ja'k ba tu duiñchu'nda' na jax jix aa'nda', cham tu' nach diilh jax ilhi'i'ñdha'.

¹⁶ Gio gu' cham tu'ch pui'p ka ilhii'n nam jax ilhii'n gu ja'tkam ya' kam dhi oi'nga'n, bix aixim ilhdhat k'k' am gu' nam bhaan tu a'ga guch Xoi'kam, sia kuch gu' aach pui' bix aixim jup ilhdhat nach chakui ti jii'ndhat.

¹⁷ Pui' ku ba' gu jaroi' no't ba ti jii'n bui'nor guch Xoi'kam, bar maakam tu'm ka' ii'mdagaram bhaan, cham tu' pui' kia' na jax bii'pi' dir. Ja'p ji buusnia' na jumai maa'nkam xibkam jup jum du'nia'.

¹⁸ Ba' dhi' gu Dios pix diilh nat pui' ti na pui' ja'k tum du'nia'. Na gu' guch Xoi'kam nat jich a'mkam muu, pui' ja'k tu duu nach jix bhai' ba bi'ya' bui'nor gu Dios. Dhi' pu chu'm ba' aach jup jich chia gu Dios nach nai' ja aagi'ndha' gu ja'tkam.

¹⁹ Piam ja'pni ja'k, jax na pim ja'k jix maati' kaaya': Gu Dios pix diilh pui' ja'k tu duu na guch Xoi'kam bhaankam pui' ja'k tu du'nia' nam jix bhai' bi'ya' bix gu ja'tkam bui'nor diilh gu Dios, cham jax bua sia kum jax jix u'ua'tulhdhix. Dhi' ji' pu chu'm jich chia aach gu Dios nach nai' tu a'ga'.

²⁰ Bhaankam pix nai' tu a'gim ich ba' aach guch Xoi'kam, ja'p ji buusan na gu Dios pix diilh soi' ja titda gu ja'tkam nam ti jii'ndha' bui'nor guch Xoi'kam. Ba' aach xib bhaankam guch Xoi'kam soi' jam titda aapi'm jii' jaadu' na pim mi' pui' xi jii'mda' na pim ba'x bhai' ji bubuakia' bui'nor gu Dios.

²¹ Guch Xoi'kam dho ti cham tu' tu' bhaan jum ua'tulhdhak na ya' xi oilhimik dhi oi'nga'n, gu' ji nat gu' gu Dios jich a'mkam tu bhii'noh, ba' pui' ji buus nat giilhim g'e'm ua'tulh. Jix bhai' ji bii chich ba' aach bui'nor gu Dios, nat gu' guch Xoi'kam jix bhai' ba duu.

6

¹ Ba' aach nach jir tujuandam tugi'n gu Dios, soi'ch jam titda na pim mi' pui' xi jii'mda' na jax jix aa' nat kapbhai' xi jam joi'mdak jam a'm ba ti ti, bix aixim bhaan bax maat japim gu' na silhkam xi jam joi'mdat jam a'm ti nii'n.

² Jup jum kai'ch gu' gu ñio'ki'n gu Dios maa'n kap nat pai' tu ua'nak maadit gu bijik dir kam:

Aa' jum kai jano' nat pai' dhuuk jum ai gu tanoolh na' jum kaaya',

gio jano' ñich jix bhai'm duu ip nat pai' dhuuk jup jum ai na' jum palh-buidha'.

Ba' dhi' xib tu aagit jup kai'ch, jam k'k' gu Dios ja'p ja'k ba jam tuttu na pim mu ja'k ba jii'mit na pim pai' gammiji mi' pup jum tulhi'ndha'.

Na ba ja aagi'ndha' gu Paablo na bix aixim tu'm bhaan nai'm tulhi'naim na bhaankam tu a'gim guch Xoi'kam

³ Gio gu' aach cham tu' maakam tu buim na jax cham jir mi' pui', maa'n nach jax pix jam boi'ñi'ñichu' na jax jix ki' ka'm nii'n gu Dios, nach gu'x maat na pim cham kach jii'ndha' no'ch aach diilh cham mi' pui' dui'ñichu' nach jax kai'chdha'.

⁴ Bix na ji'k jax tuch jim, dhi' bhaan jix maati' nach silhkam jir tujuandam tugi'n gu Dios, pui' na jax nach bix aixim tu'm ki'n nai'ch chulhi'naim, gu' ji nach gu' aach tu nakgatu'. Ya' bix aixim tu'm jich a'm tum aa'nda' ti, gio bix aixim jix chu xijai ka' panaas.

⁵ Gio nam nai'ch gii'ndha', gam nam nai'ch kukpaidha'. Gio nax oodam tu tatda' ka' nam giilhim kai'chdha' gu ja'tkam nam cham ti jii'ndha' nach jax ti ja titdada'. Gam nach gammiji tu' ki'n jumaip ba xia'ndha', pai'jich ua'maidha', gam nach cham kok-soda'.

⁶ Sia bix aixim bhaan jup jix maati' nach jax jich aa'ch jujur am, pui' na jax nach mi' pui' tu a'ga na jax jir silhkam, gio nach tu nakoo'nda' sia kuch jich chulhi'ni, gio nach jix ja joi'mdat jix bhai' ja buidha' gu ja'tkam tu' silhkam ki'n, gio guch Dhuudu' kam jix Ua'i li'mda' nach a'm jup tui'dhi'.

⁷ Gio nach tu' silhkam tu a'ga guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'n guch Xoi'kam na jax jir pui', gam na bix aixim jix bhaai' nach pu tu du'nia', ba' dhi' bhaan jix maati' nach a'm ti niidhidat jich palhbui'ñichu' gu Dios. Dhi'ch ki'n bix aixim jich palhbui'ñichu' nach mi' pui' jii'm na jax jix aa' guch Xoi'kam, gio dhi'ch ki'n jup tu kokda'.

⁸ Pai'jich ja buip tui'ka' gu ja'tkam gui' nam jix bhai' kai'chdha'ch bui, pai'ji ba' ja bui gui' nam xich bhaamki'ndha'. Gio pai'ji tu' pix jich ilhii'ndha' am jai', jai' ba' nam tu' ka'm jup jich ilhii'ndha' pai'ji. Gio pai'jim pui'ch chii'da' gu ja'tkam nach ja iatgi'n no'ch ti tu ja a'gi'n gu ñio'ki'n gu Dios, sia kuch gu' aach ti mi' pui' tu ja a'gi'n na jax jir silhkam.

⁹ Gio jai' kap gui' nam tiix bhai' xich mat ka', mi' pix ja'p gai ti niidhidha' am nam chi sap panaas pu cham jich mat ka'. Gio nam ti pup jich koodaidha' nai' ja'p, ji nach gu' xi dhuuduatu'. Cham jax jich aa' ich ba', nam gu' cham jich kooda' sia kum bixchu' ki'n jich chulhi'ñichu'n.

¹⁰ Gio gu' aach pu gammijix bhai'ch chaat ka', sia kuch gu' panaas pui' tu'ii' nach jix buam jich aa'. Gio mui' pui' ba ja duu chich nam jir jix chutum'igam ka' ii'mda' bhaan, sia kuch gu' aach cham tu'r jix chutum'igam ya' maaxik. Gio gu' bix jup jir tu' tu' aach ga'n nach ji'k tu' ti nii'n, sia kuch gu' cham tu' bia' panaas na pim jax jich ñii'n.

¹¹ Ji'ñ jaadu' jich Xoi'kam bhaan na pim Koriinto oi'dha', bix jir silhkam dhi' nach

ji'k jax jam titda, giox bhai' jam aagi'n ich na pim jax ja'k jix bhai'x maaitit jich kaaya', gio bñix jach jam aagi'n nach ji'k jax jix chu maat, nach gu' xi jam joi'gi'n.

¹² Pu cham pai' palñip am cham jam küigalhi'n ich iam, aapi'm ji na pim ji'x am cham jich küigalhi'n.

¹³ Ba' aañ soi' jam titda na pim xiñ joi'gi'nda' ja'p nañ jax xi jam joi'gi'n aapi'm. Soi'n jam titda, nañ gu' ja'p jam ilhii'n na pim jir jiñ maamar.

Na pui' baja tñda' gu' Paablo nam cham ja bñim jum titmoda' gui' nam cham ti jüigi'nñdha' buiñor guch Xoi'kam

¹⁴ Cha'pim ja bñim jum titmoda' gui' nam cham ti jüigi'nñdha' buiñor guch Xoi'kam. Jix maat japim gu' nar jumai gux küip jum duukam, gio gux buam jum duukam jir jumai ip. Gio pui' na jax na pai' dhuuk jix chu maax ka', na gu' cham tu' pu chu'm jup tum maaxi'nñdha' na pai' dhuuk jix chukgam ka'.

¹⁵ Jix maat japim sia na guch Xoi'kam cham küigalhi'n gu' ja'ook. Gio gu jaroi' na buiñor ti jüigi'nñdha' guch Xoi'kam, na gu' cham tu' pui' ja'k jup tu jimda' na jax gu jaroi' na cham ti jüigi'nñdha'.

¹⁶ Gio gu chiop gui' na silhkam Dios dukam bhaan ti nüi'nñdha', na gu' cham tu'p jir pu chu'm ka' nam jax chu'm kir ja tuttuka' gu ja'tkam gu didios jup duiñxim. Ja'p ji buusan gu' nach aach jir chiop ga'n gu Dios dukam nach ti jüigi'nñdha' guch Xoi'kam. Jup kai'ch gu' dñil gu Dios mi' na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam:

Aañ ja bñim oirida' dhi Israel kam ja'tkam, nañ gu' ja bñim kioka'.
Jir jiñ ja'tkam tuk ka' am,
aña ba'r ja Dios tuk ka'.

¹⁷ Gio ja'p iam nap tu ua'nix ja'pnip kai'ch ip dñil gu Dios:

Cha'pim mi ja bñim oipoda' gui' nam jix buam tu jim,
bubuakia' pim mi' dñir.

Cha'pim gan da'ngida' gui' na cham jir küi' aañ jiñ bui.

No' pimit pui' duu dhi' nañ jax jam titda nañ ba' ba xi jam küigalhi'nñdha' ip gio.

¹⁸ Gammijiñ ba' pui' ba jam ilhii'nñdha' na pim aapi'm silhkam jir jiñ maamar na pim ji'k jir u'uub gio na pim ji'k jir chichio'n,

nañ gu' aañ ba'r jam Gi'kora' ka'.

Aañi' pui' kai'ch nañ bixchu' pu tu bua na tu' jaroi' cham ji'xdha' pu duñia',
nañ gu'x io'm jir gñ'kam.

7

¹ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aapi'm nañ xi jam joi'gi'n, dhi'r di' nat xib ya' pui' ba tu duuch bui gu Dios nat jax ja tñdak bijik guch bopxi kat, pui' ji chu buus nat jax

tii. Xib ba' aach pix bam aa' nach mi' pui' jimia' na jax jix aa' nach ba' cham tu' bhaan jix u'ua'tulhdhix ka'ch ii'mda' bhaan gioch chutku' bhaan. Jix iñbhidhat jach mi' pui' ba jiidma' gu Dios na jax jix aa', gammijich pix jix u'uañ bap tui'ñgida' gui' buiñor.

Na pui' ba ja tñda' gu Paablo nax bhai'm taat ja bui nam mi' pui' jüim na jax jix aa' gu Dios

² Cha'pim kach bhaamki'nñdha'ñ jaaduñ, nach gu' cham tu' jax jam buixi'n, ni kuch jaroi' mu pai' ba gñiim, ni ku chich jaroi' tu' ba iñ.

³ Cha'pim jix buam jum aa'nda' pui' nañ jax jam titda, nañ gu' xi jam joi'mdat mi' pix jam aagi'n. Tu' silhkam xi jam joi'gi'n iñ gu' nañ jax pu ba jam titda biipi' dir, pu gammijiñ xi jam joi'gi'nda' nach ji'x ya duduaka' dhi oi'ñga'n bhaan, sia chich chi pu gan ji koi.

⁴ Joidham jix bhai' tu tatda' gu' na pim aapi'm pui'p ti jüigi'nñdha' buiñor guch Xoi'kam, cham tu' tu' bhaan jax jiñ aa' iñ jam bui. Gio sia kuñ gu' aañ xiñ chulhiñat bñix aixim, cham tu' bhaan jiñ o'jolhi'n iñ, jix bhai'n chaatit jañ pix mi' pui' xi jim na jax jix aa' gu Dios.

⁵ Jano' dir na chich jax bhai' dñir ja'p ai na Masedoonia bhaan bipio' gu dñiñ, janos' dir jam nai' pup xich bhaamki'nñchu' gu ja'tkam, cham pai' dhuuk maa'nñim joidham cham jich juan am. Bñix aixim jach ba' tiich palh-bui'nñchu'nda'x chotdontugit.

⁶ Gu' ji na chich gu' xib bach gu'ngux nat ya' ba ji buus gu Tiito, gu Dios pix jich gu'ngux gu' na jaroi' tu gu'nguxi'n no' jaroi' bam o'jolhi'n.

⁷ Gio gu' cham tu' dai nat ya ai pix gu Tiito na chich ki'n jich gu'ngux, gu' ja'ppi sia na bach aagi'n na joidham jix bhai'm taat jam bui, na pim gu' sap mi' pui' tu duiñchu' na jax jix aa' gu Dios. Jich aagi'n ip na pim sap tii xich chüigik, gam sap na pim jiñ a'mkam jix buam jum aa' na jax tuñ jim, dhi' bhaan jañich jix io'm jix bhai'n ilh aañ.

⁸ Na ñich jax ja'k mu tu jam ua'n biipi' dir jiñ jaaduñ, cham tu'n bhaan jix buam kañ aa' xib, moo jano' ji na ñich jix buam jiñ ilh, na pimit gu' sap jix buam jum ilh aapi'm. Ji'k tanoolh japim sap jix buam jum aa'nda' pix.

⁹ Xib jañ jix bhai'n chaat na ñich jax ja'k mu tu jam ua'n, ku gu' cham tu' ji nañ dhi' bhaan jix bhai'n chaat na pimit jix buam jum ilh, gu' ja'ppi na pimit jix buam jum ilhdhak gio mi' pui'p ba jii na jax jix aa' gu Dios. Dios pix jup jir duñii'n bak gu' nach pui' ja'k mu tu jam ua'ñdha', cham tu' ba'r jich küiñcha aach.

¹⁰ Pu'ñi ja'k tu aagi'n gu' gu Dios no' jaroi' cham mi' pui' jim na jax jix aa', tu' jax xi dñiñdha' na bhaan jix io'm jix buam jum

ilhdha' na ba' katti juraa'n bhüji mi' pui' ba jimia' na jax jix aa'nda'. Mi' pix jix bhai' buada' gu' na ba' cham mu ja'k bhüya' na pai' gammiji mi' pup jum tulhiidha'. Jix io'm jir jix buam gu' ja'roi' no't mu ja'k pu bhii, dhi' mu ja'k ti' bhibhüchu'n no'n bhaan jurtikat jix buam jiñ aa' gu' tu' na ya' dhi oi'ñga'n jix chu jai'ch.

¹¹ Am gii ba' dhi' nat jax ja'k jam aa'ñ gu Dios, na pimit gu'x buam jum ilhdhak gio mi' pui'p ba jii na jax jix aa'. Sia ba maat japimit gu' na maaxik cham tu'ñ a'm jup tu tu'ii' pui' na ñich jax ja'k mu tu jam ua'ñ, sia ku pimit gu' jix ma bhaak jiñ bui. Giop ma tooto'n japimit gu' na pim jix bhai' xim ga'nga na jax jum kai'ch, giop ba xiñ chiigik japim ba'. Maaxik ba maat japimit gu' nat am gii pui' na ñich jax mu tu jam ua'ñ.

¹² Na ñich pai' dhuuk mu tu jam ua'ñ, cham pai' jax jiñ aa' iñ no'p bar jiñ kuiñcha ka' gatuuk, nañ gu' pu cham maat no' pim dhi' ki'n jix buam jup jum ilhdha'. Pu' ñich pix jiñ aagik mu tu jam ua'ñ Dios buiñor na git iam dhi' bhaan matgillhia' no' pim tu' silhkam jix buam jum aagit jich chi'ñcho piam ku gu' cham.

¹³ Jix bhai'ñ chaat iñ ba' aañ xib na pim gio mi' pui'p ba jii na jax jix aa' gu Dios.

Ba' na chich tu' pik bhaan jix io'm jix bhai'ch ilh, gu Tiito nat jix io'm jix bhai'm taattugit ya' ba ai, bix aixim bhaan gu'ngux japimit gu' sap ip gio.

¹⁴ Gio gu' aañ pui' pu ba tii'n biipi' dir gu Tiito nañ jix bhai'ñ chaat ip aañ jam bui, maa'n ba' nañ jax jix bhai'ñ chaat jam bui sia gu xib. Tu' silhkam jañ jix bhai'ñ chaat jam bui, cham tu' nañ pui' pix kai'ch, gio dhi' nañ jik jax jam titda, jir silhkam ip.

¹⁵ Jix io'm dhi' bhaan jix bhai'm taat gu Tiito na pimit sap cham jax ji chi'ñik mi' pui' jii nat jax jam tii'n, tu' ka'm tiigik japimit sap mi' pui' jii.

¹⁶ Pui' kuñ ba' cham tu' tu' bhaan jax kañ aa' aapi'm jam bui, na pim gu'r jix kiki' ja'tkam.

8

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo nam jumpada' gu tuumiñ

¹ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, xib jañ ba'p xi jam aagi'ñdha' nat jax ja'k matgir nax ja joi'mdat ja a'm ti ni'ñ gu Dios gui' nam pui'p ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam bix nam jik kap maap jum jumpadat tu daan na jix Masedoonia dibür bhaan bipio'.

² Jix bhai'm taat am dhi' dhich jaaduñ sia kut bix aixim tu'm bhaan tu ja ma'ich. Gam sia kum cham tu' bia', mui' tu maakda' am gu tuumiñ buiñor gu Dios, ja'p na tu'x chutumñigam panaas.

³ Diih jiñ buupui ki'n jañ ja nii'ñ aañ nam mui' tu maak gu tuumiñ buiñor gu Dios, jix io'm mui' xi chu makia' am sia kum gu' cham tu' bia' nañ jax ba kai'ch. Diih ip ja jujur ki'n nam tu maakda', cham tu' na jaroi' ja chianda'.

⁴ Maa'nnim jamit pu'ñi mui' maap xi jumpadak gu tuumiñ soi'ch chi'ñ nach aach ja ui'dhika' gu jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham nam cham tu' bia' ni jix.

⁵ Gio gu' tu' silhkam soi'm ilhdhak tu maa mit. Biipi' mit soi'm ilhdhak tu maa buiñor gu Dios, mi' dhir ba' aach jich bui soi'p bam ilhi'ñ am nam pui'ch chitda nach ja ui'dhika' gu jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham nam cham tu' bia' ni jix. Gu Dios pix gu' na pui' ja'k tu buim.

⁶ Ba' aach xib ya' dir pui' soi'p tii'n gu Tiito na mu jimii jumpada' gu tuumiñ na pim pai' maap jum jumpadat tu daan, kat japim chi ba' iam jix ja joi'mdai gu jai' tu makia' jik na pim pui' pup jum duuk. Nat gu' dhi Tiito pu ba tu jumpai biipi' dir gu tuumiñ bhai' jam bui, dhi' ba' gio mui'p jimia' xib.

⁷ Jix bhai' ti jügi'ñ japim gu' aapi'm buiñor guch Xoi'kam, giox bhaai' na pim jax chi'ya', gio bixchu'x chu maat japim na jax ja'k tu tu'ii'. Pu'ñi chu'm pix jum aa' am guch Xoi'kam jügi'ñdham gui' nam ja palh-bui'ñdha' gu jai'. Gio gu' bax maat japim nach jax ja'k jix chu joi'g'nda', nach gu' jam aagi'ñ. Dai dhi' pix ba' bam aa' na pim machia' na pim ja palhbui'ñdha' tuumiñ ki'n gu jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham.

⁸ Cham tu' nañ jam chianit jup kai'ch dhi' nañ jax jam titda no' pim gu' aapi'm cham aa', ja'ppi nañ mi' pix jam mamti no' pim ja'xbui' pui'p jix chu joi'gi'n nam jax jix chu joi'gi'n jai' kap guch Xoi'kam jügi'ñdham.

⁹ Gio gu'x maat japim gu' G'kam jich Xoi'kam nat gampai' xim duuk ya' xi oilhimik dhi oi'ñga'n bhaan. Nat xich joi'mdak jich chi' kut ba' pui'm duu nach ba' aach jix chutumñigam ki'n ji bi'ya' ii'mda' bhaan, cham tu' na jax pik jir jum duukam.

¹⁰ Aañ jix maat na pimit aapi'm maaki'n biipi' tu maa gu tuumiñ jik maap xi jumpadak, joidham japimit cham da'dat tu maa.

¹¹ Aañ ba' xib pui'p ilhi'ñ na pim maa'n na pim jax cham da'dat tu maakda' na pimit jax ba duu maaki'n, sia jax ña pim pui' pup jum duuka' pim xi chu makia'.

¹² Gio gu' gu Dios jix kii' kam tigia' gu tuumiñ no' pimit cham da'dat tu maa, gio dai gui' nam bia'ka' nax aa'nda' nam tu makia', cham tu' gui' nam cham bia'ka'.

¹³ Gio gu' no' pim pu'ñi tu' ki'n ja palhbui'ñ gu jai', cham tu' nam moo ki'n jup bam tutumñigamta', aapi'm ba' gampai' pix ji bi'ya',

¹⁴ gu' ja'pji nañ ja'pni kai'ñkam pui' ja'k bua nam gui' pui'p tu bia'ka' na pim aapi'm tu' tu bia' xib. Gio gu' jax chu'm tanoolh pui'p ba duñia' am no'm pui'p ba bia' gu' tu', sia kum gu' xib cham tu' bia'. Kani no' pim aapi'm buimok gu' maaxdhi' cham ka bia' gu' tu' na pim xib bia', gui' dhop ba jam onbai'ñdha' am no'm gu'p ba bia', maa'n ba' na pim jax pix jum papalhbu'i'ñdha'.

¹⁵ Ja'pnim kai'ch gu' maa'n kap nat pai' tu ua'nak maadit gu' bijik dir kam: "Gui' na mit mui' tu jumaap, ampix ja ai biix, cham tu' pai' palhiip tu' bii. Gio gu' na mit gook alh tu jumaap, pui' ampix jup ja ai ip, cham pai' jax tii mit nat cham ja ai."

Na ba ja aagi'ñdha' gu' Paablo nar jix kii' maa'nkam gu' Tiito gam sia gui' nam maap tu juan

¹⁶ Aañ taxchaabgi'ñ gu' Dios nat pui' ja'k jup jurтуда gu' Tiito nat jax chu'm jiñ jur-tuda aañ, xi jam joi'mdat jam ti'ñcho ip gu' sia ja'p na jax aañ.

¹⁷ Jix aa' ba' nañ a'mkam pu' duñia' nañ jax ka tu duñia' git aañ, diilh pui' kai'ch na dhi' mu jam ti'mira', na gu' sap xi jam tiigim.

¹⁸ Jumai biima'n mui'p jimda' gu' Tiito na pui'p ti jigi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Jir jix bhai'kam dhi' dhich jaduun, biix pix pui' kai'ch am gu' jai'ch Xoi'kam jigi'ñdham nam jai' kap jup tu'ii'. Jix bhai' sap mi' pui' tu duiñchu' na jax ja'k jum aa' na ba'x bhai' ji buusnichgida' dhix bhai'm kai'chdam ñio'ki'ñ guch Xoi'kam nach tu' a'ga.

¹⁹ Gio diilh guch Xoi'kam jigi'ñdham jamit bhaan ti tiigik pui' tii na dhi' jai'p jich oi'ñdha' nai' ja'p, na ba' jai'ch palhbuidhidha' nach tu' jumpada' gu' tuumiñ nach tu' bhaan ba tu' a'ga. Gio gu' dhi' nach bhaan pix gē'kamtu'n guch Xoi'kam nach ba' pui' ja'k duiñchu' nach ja palhbuidha' gu' jai', gam nach jix aa' nax bhai' tu ja jimda' ip diilh.

²⁰ Gio gu'x maat ich nam biix aixim bhai' ji chi'ya' gu' ja'tkam no' chich cham mi' pu duu nach jax kai'ñkam jumpada',

²¹ pui' kuch ba' mi' pui' tu duñiim na ba'x bhai' ji chu buusnichgida'. Gio gu' cham tu' dai buiñor gu' Dios nach jix bhai' ji bubuakidha', gu' ja'pji sia ja bui gu' ja'tkam nam xich ñii'ñdha'.

²² Jumai pup biima'n xi jimda' gu' Tiito, pui'p ti jigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gook ba' bap jum duñia' am gu' jumai ki'n na pui' biima'n mui'p jimda'. Dhi' sia pui'p jir jix kii' maa'nkam ya' nach xi ñii'ñ na jax ja'k tu jim, gam na pui'x bhai'p jum taat jam bui na pim ti jigi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

²³ Gu' Tiito aañ jiñ buir jix kii' maa'nkam, jam a'mkam maap tu juan ich na ba'x bhai' tu jam jimda'. Ba' dhi' jai' gook nam biima'n mu jimda' gu' Tiito, gu' jai'ch

Xoi'kam jigi'ñdham jamit dhi' ki'n ja darai, mi' pix ba' pui'p tu duiñchu' am na jax jix aa' guch Xoi'kam.

²⁴ Aapi'm ba' iam mi' dhir cham tu' bhaan jax ji chi'jix bhai'p ja aichdha' nam pai' dhuuk bhammi dir ba aaya'. Pui' pim ja'k jix bhai' ja duñia' na jax ja'k bhaan jix maati' ka' na pim tu' silhkam jix ja joi'gi'n, nam ba'x bhai'm ilhdha' jai' kap dir guch Xoi'kam jigi'ñdham nam pui' ba ti kaaya', gio na ba' dhi' bhaan matgilhia' na silhkam jir pui' nach jup kai'ch nach jix bhai'ch chaat jam bui na pim mi' pui' tu duñiim na jax jix kii' ka'm ñii'ñ gu' Dios.

9

¹ Aañ ya' pix juugit pu chu'm tu jam ua'ñdha' dhi' nañ bhaan tu a'ga na pim tu makia' gu' tuumiñ nach ba'p ja makia' gu' jai'ch Xoi'kam jigi'ñdham. Cham tu'm aa' gu' nañ gē' mui'p tu jam ua'ñi'ñdha' gu' pui' ja'k,

² ba xi jam maat iñ gu' na pim jir jix bhahai'kam. Jix bhai'ñ chaatit jañ ja aagi'ñ guch Xoi'kam jigi'ñdham gui' nam Masedoonia oi'dha' na pim aapi'm Akaaya kam cham tu' bhaan jax ji chi'ji tu makia' na pai' dhuuk pu'ñi ba tum aagidha', na pimit gu' maaki'n cham jax ji chi'jik tu maa. Ba' na ñich pu'ñi ja ti'n, mui' mit jum gu'nguxdhak tu maa jik' nam pui' pup jum duuk.

³ Mijiñ ba' xi jam joochxidha' dhiñ jaaduñ nañ ja aa', na ba' git iam pui' ji chu buusnia' nañ jax ja titda jai' kap guch Xoi'kam jigi'ñdham na pim aapi'm bixchu' ki'n pix jir jix bhahai'kam.

⁴ Jir jix xi'iraam gu' no' mit jax dhuuk ji'k maap jim daagik guch Xoi'kam jigi'ñdham muñ baidhak nam jix maachik no' moor pui' nañ jax jam aa'. Jaiñ no' pim gu' cham pui' ilhi'ñ na chich bhammi dir ji bubua, bhai' bach xi'irbo chich dho gu' jam biim.

⁵ Pu'ñi kai'ñkam jañ ba' biipi' mui' ba ja jootos dhiñ jaaduñ nam ba' bhammi dir eē'ji jai' jam palhbuidha' na pim jumpada' gui' na pim jik' pui' tu makia' ip gio na pimit jax tii maaki'n. Dhi'm ba' bhaan bach jigi'ñdha' gu' jai'ch Xoi'kam jigi'ñdham nar silhkam pui' nach jax kai'ch, na pim gu' joidham jix chu joi'mdat ba tu makia' cham da'dat.

Na ba ja aagi'ñdha' gu' Paablo na ja'xbui'p tu ora' gu' jaroi' ji'x na ti'ixia'

⁶ Jup kai'chdha' am gu' ja'tkam na saak gu' jaroi' no' gē' ti is, gē'p tu orda', ba' gu' jaroi' na palhiip ti isda', palhiip tu orda' ip.

⁷ Ba' aapi'm pu'ñi na pim tu makia' gu' tuumiñ, ja'kbu'i' pim tu makia' na pim ji'k ilhi'ñ nar am na pim ba'x bhai'm taatit tu makia', ni ku cham jaroi' jam chianda' ip. Jix joi'gi'nda' gu' gu' Dios gu' jaroi' nax bhai'm taatit tu maakda'.

⁸ Gio gu' gu Dios pix bñix tu jam maak tu' nam aa', jai' pup xi jam bipio' na pim ba' pu'ñi mi' dhir ja makia' gu jai' nam cham tu' bia', piam gu tu' na ki'n jax jum duñia' na jax jix ki'i' ka'm ni'i'ñ gu Dios.

⁹ Na gu' ja'pnim kai'ch maa'n kap nat pai' tu ua'nak maadit gu bijik dir kam:

Xi ja makia' ap gu tu' nap bia' gui' nam cham tu' bia' ni ji'x,

gammiji ba'x bhai' ba tum jimda' sia nar pai' dhuuk ka' git no' pich pui' duu.

¹⁰ Ba' gu Dios pix bñix aixim tu'm jam makia' gu kaichuk na pim ba' ti isdat tu kua'da', jir gui' ga'n gu' gu kaichuk dhi' na bñix aixim tu'm jix jai'ch. Gio gu Dios pix diihl jup tu duiñchu'nda' nax ki'i' gigi'rdat gè'gèr iib-hai'ñcharda' gu jam gaa, gam na pim gè' tu orda'. Dhi' pix ba'r jam mai'chik ka' na pim ba tu makia' gu tuumiñ.

¹¹ Gammiji bñix aixim tu jam maakidha' gu Dios tu' nam aa'nda', mui' nammi ji chu jam kiixdhidha' na pim ba' aapi'm mi' dhir jup ja maakda' gui' nam pu'ñi cham tu' bia'. Gio gu' gui' na pim xib jumpadai bhach joochxidha', pu kai'ñkam ja makia' ich gu jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham nam ba' mi' dhir jam a'mkam taxchaabgidha' gu Dios na tu jam maak.

¹² Nach gu' cham tu' dai pu kai'ñkam pix ja maak gu tuumiñ guch Xoi'kam jügi'ñdham nam ba' ba bia'ka' nam ki'n saba'da' gu tu', gu' ja'pji dhi' ki'n jup jum gu'nguxi'ñ am nam jam a'mkam taxchaabgi'ñ gu Dios.

¹³ Pu kai'ñkam jix bhai'm ilhdhai taxchaabgidha'm ip gu Dios, na pim mi' pui' jüim na jax jum kai'ch guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam dhi' na pim pui' bhaan jup tu a'ga ip aapi'm, dhi' bhaan machia' am gu' na pim mui' ba ja joochxidha' gu tuumiñ. Sia dhi' bhaan taxchaabgidha'm ip gu Dios no' pimit mui' maap jumpadak mui' xi ja joochxi.

¹⁴ Gio gu' xi jam joi'mdat jam a'mkam tu daan am, nam gu'x bhai'm taat na pim jir jix bhahbai'kam, nam gu'x maat nat gu Dios pix diihl pui' ja'k jam jurtuda na pim jix ja joi'mdat ja palhbui'ñdha' gu jai'.

¹⁵ Aach pui'x bhai'ch chaatit jup taxchaabgi'ñ gu Dios nat pu chu'm ki'n jich dharai nach tu' bhaan ba tu juan xib, cham bhaai' nach jax pik ja'k xi taxchaabgi'ñdha' git.

10

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo nat cham tu' jumai tu ja a'gi gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam

¹ Aa'ñi' Paablo soi' jam titdat tu jam a'gi'ñ, nañ gu' buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam gui' nax chu joi'gi'n, sia ku pim gu' pui' kai'ch nañ mik dir jix bhaamut tu jam a'gi'ñdha',

no'ñ jam buip tu'ii' sap ba' xi jam iibhi'ñdha' iñ panaas.

² Ba' aañ xib dir soi' jam titda na pim cham tu'ñ chianda' nañ pai' dhuuk bhammi dir aaya, nañ ja ñiokdha' gui' nam saak bhai' dhir pui'ch a'ga nach aach pui' ja'k tu jim, nam jax ja'k tu jim gui' nam cham ti jügi'ñ. Cham tu' ja iibhi'ñ iñ gu' no' ba xim aagim.

³ Jir ja'tkam ich dho pix ya' kam dhi oi'ñga'n aach nach ji'k ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gu' ji nach gu' cham tu' pui' ja'k tu kokda nam jax chu kokda gui' nam cham ti jügi'ñ.

⁴ Gui' nam jax chu'm ki'n tu kokda gui' nam cham ti jügi'ñ, aach cham tu' pu chu'm ki'n tu kokda, gu' ja'pji gui' ki'n nat Dios jich chajaañ, na cham maax, dhi' ki'n jix bhaai' nach cham pai' matgilhdha' gux buam jum duukam sia kur gè'p jum duukam panaas. Pu'ñich jup ja dooda' gui' nam pui' bhai' pai' oipot buam jich a'ga na jax cham jir pui', ii'mda' bhaan jach cham pai' ja matgilhdha'.

⁵ Sia jax ña pix chu'm gux buam jum duukam no' tu sosbhi'ñ nam cham machia' gu ja'tkam gu silhkam ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, dhi' ki'n jach cham pai' matgilhdha'. Na gu' dhi' pix nach a'm tajaañix na ba' pui' tu duiñchu' nam gu ja'tkam jix maatit kè'pjidhat gu ñio'ki'ñ gu Dios mi' pui' jimiim na jax jix aa' guch Xoi'kam.

⁶ Jix bhaai' ip ba' nach tulhiiñchuda' gu jaro'i' no' cham mi' pui' jim na jax jix aa' guch Xoi'kam no' gu' ti ti jügi'ñ buiñor, aapi'm jam bui dhir jach bhai' ji kiisa' no' pim cham mi' pui' jüim.

⁷ Aañ jix maat na pim aapi'm cham tu' tuukab xim ga'nga na jax ja'k jir tu'm kam ka' gui' na silhkam mi' pui' jimda' na jax jix aa' guch Xoi'kam. Kani no' pim aapi'm tu' silhkam buiñor jup tui'dhi' guch Xoi'kam, jix mat ka' pim nach aach tu' silhkam buiñor jup tui'dhi' ip.

⁸ Ba' sia kuñ ji'x am bhahbai'bchu'n nañ jax ja'k tu jam a'gi'ñdha' pai'ji, aañ cham tu' dhi' bhaan jup bax xi'ir, nat gu' gu Dios pix jich chajaañ gui' nach ki'n jam silhka'nda' no' pim cham mi' pui' ka jüim na jax jix aa', cham tu' nach ki'n kam pai' jam matgilhdha' ja'p nach jax dhoda' gux buam jum duukam.

⁹ Cham tu' pim jax jum aa'nda' nañ dhi' bhaan pix jam i'ñkiat mik dir mui' ji chu jam ua'ñdhat.

¹⁰ Jai' dhit saak jup kai'chdha' pim nañ mik dir jix bhaamut mu tu jam ua'ñi'ñdha', nañ jam buip tui'ka' sap ba' cham tu' bhaan jax jam titdada' iñ, daman jañ sap cham pik bhai' maatit tu a'ga.

¹¹ Ba' aañ xib dhi u'uan bhaan pu ja titda gui' nam pui' kai'chdha' nach jix bhaamut

tu ja a'gidha' nach pai' dhuuk bhammi dir aaya' jam bui no'm cham mi' pui' jiiim na jax jix aa' guch Xoi'kam. Ja'xbui'x bhaakut jach jup tu ja a'gidha' nach ji'x jix bhaakut pui' mu tu jam ua'ñi'ñ.

¹² Gui' nam nai' jiiimit pui' kai'chidha' nam jir jix kikii' ja'tkam, aach cham tu' pui' ja'k bhaan jup tu daa'ñchu', ni kuch jix aa' nam jich bi'pna'nda' pu chu'm gu ja'tkam. Ja'p ji buusanda' gu' nañ jir jix ñaanbigim no'ñ biix aixim bhaan g'e'kam jiñ chaat.

¹³ Aañ daipu' dhi' bhaan g'e'kam jiñ chaatit jix bhai'ñ chaat nañ jir tujuandam tugi'ñ gu Dios, gio daipu'ñ dhi' bhaan g'e'kam jup jiñ chaat na ñich ji'k kap ba tu jua, ja'p na jax na chich bhai' e'ek jam bui tu jam a'gi gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, ti jii'ñ japimit ip cham jax ji chi'ñik.

¹⁴ Aach biipi' bhammi dir e'ek tu jam a'gi gu' Koriinto gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, dhi' bhaan jañ ba' pui' kai'ch nach sia aapi'm jam buix bhai'ch chaatit g'e'g'er'kam jich chaat.

¹⁵ Cham tu'ch bhaan g'e'g'er'kam jich chaat ja bui gu jai' na chich cham aach tu ja a'gi gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, dai aapi'm jam bui pix. Jix io'm jach jam bui tu juana' no' pim aapi'm xim gi'lhdhim na pim buiñor ti jii'gi'ñ guch Xoi'kam.

¹⁶ Gio gu' ka tu ja a'gidha' ich jai' gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam gammiji ja'k iam na pim pai' oi'dha' aapi'm, nach ba' dai dhi' ja buix bhai'ch chaatit g'e'g'er'kam jich chaat ka', cham tu' ja bui gui' na mit jai' ba tu ja a'gi.

¹⁷ Gu jaroi' ba' no' g'e'kam xim ilhdham, dhi' bhaan g'e'kam jum taat ka' no' mi' pui' jim na jax jix aa' gu Dios.

¹⁸ Na gu' gu jaroi' nam tu' ka'm ilhii'ñdha' gu ja'tkam, no' pui' kai'ch gu Dios nam ba' tu' ka'm ilhii'ñdha'. No' gu' cham pui' kai'ch gu Dios, dho cham tu' ka'm ilhii'ñdha'm ip gu ja'tkam, pur ja'ppix maa'nkam ka' sia ku jax kai'ch mi ja'p oirit.

11

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo nam ja'p ji buan na jax maa'n gu tiyaa

¹ Ea na pim ka xiñ k'e'ñ jaaduñ nañ jai' pup ka xi chu jam a'gidha' dhi u'uan bhaan, sia ku pim gu'x ñaanbim pix jiñ k'e'.

² Aañ jix buam jiñ aagit jam ti'ñchoka' gammiji, jix maat iñ na gu Dios pix jup tu duiñchu' nañ ba' pui'ñ aa', ja'p ji buan japim gu' biix na jax maa'n gu tiyaa no' buiñor ba xim timom maa'n gu biapma'. Ba' gu biapma'r di' guch Xoi'kam na ñich aañ jam iimchuda na pim buiñor jum tiimo'. Jix aa'

iñ na pim tu' silhkam jir tiñiya ka' jano' na pim pai' dhuuk biima'n jum tiimo'.

³ Pui' kuñ ba'x buam jiñ aa'nda', nañ gu' cham maat no' pim moo gammijim nuukdat oipoda', ka' ba' gu' pui' ma tu jam dooda' nat jax chu dooda bijik gu Eeba nat biix aixim iatgidhak ma'iich gu ko'. Na pim gu' cham tu' kar pu chu'm ka' na jax chu'm jix aa' guch Xoi'kam na pim buiñor jum tiimo' no't pui' tu jam dooda.

⁴ Ja'pniñ kai'ñkam pui' jam titda na pim ja'p xi bubuakia' no' jaroi' maakam tu jam a'gidhim na jax cham pui'm kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, no' cham tu'r pu chu'm na chich jax chu'm tu jam a'gi aach. Aapi'm gu' sap k'e'ek'e' jaroi' na jimda' sia ku cham mi' pui' tu a'gim na jax jir silhkam. Cham tu' dhi' pix bhaan jup tui'ñgida' gu' gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' na jax chu'm jich a'm jup tui'dhi' aach, jumai pix jam a'm jam tajaan'dha' na jax chu'm cham kii'.

⁵ Gio gu' aañ cham tu'ñ dho'ñcho' nam tu' pix jiñ ilhdha' gui' na mit gatuuk bha ja'p ai nam saak pui' kai'chim nam jix io'm jir jix kikii' tujuandam tugi'ñ guch Xoi'kam, cham tu' pui' na jax aañ.

⁶ Cham tu'r jiñ jupaabkam am gu' sia kuñ cham pui'x bhai' xi bua nañ tu a'ga na jax gui' am, na gu' nañ ji'k tu'x chu maat aañ, cham tu' ja'xbui' pui' tu maat am gui'. Jix maat japim dho aapi'm jano' nach bhammi dir oipimik nach biix aixim tu buada' nam tu' cham pu bua gui' xib.

⁷ Gio gu' cham tu' ki'n jiñ ua'tulh jañich jam bui. Pui' pix jañich tu jam a'gi gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, cham pai' jam taa ñich tu' tuumiñ. Gampai' ñich jii' dhuuk tu jam a'gi na pim ba' aapi'm t'e'kob iam ji bi'ya'. ¿Ka'ñ chi gu' dhi' ki'n aa mañ ua'tulh jam buiñ jaaduñ?

⁸ Jai' kap dir jiñ palhbui mit gu' guch Xoi'kam jii'gi'ñdham tuumiñ ki'n na ñich ba' ki'n bhai' dhir ja'p e'ek jam bui ba tu jam a'gi gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam.

⁹ Cham tu' tu' jam taa ñich na pim ki'n jiñ palhbuidha' na ñich ji'k tanoolh bhai' juruuñ jam bui, na mit gu'ñ palhbui guch Xoi'kam jii'gi'ñdham Masedoonia kam na mit bha e'ek na ñich ba' ki'n bhai' buusai'. Jix maat iñ gu' nax xijai jam bui no' ñich biix aixim bhai'p ba ji chu jam taa, sia xib jañ cham tu' tu' jam taan.

¹⁰ Jix bhai' tu tatda' gu' aañ jiñ bui nañ cham tu' tu' jam taan, sia ku jaroi' pui' kai'ch na cham jir am bha ja'p ji oirit na ji'x jir Akaaya. Ja'xbui'ñ jiñ jur ki'n jix maat nar am nañ ji'x ti jii'gi'ñ nar silhkam na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam.

11 Cham tu'n ja'p kai'nkam pui' jam titda nañ cham ka jam joi'gi'n, xi jam joi'gi'n iñ ji matgim, jix maat do gu Dios.

12 Aañ gammiji mi' pui' pu jimda' nañ jax ba jim nam ba' cham tu' bhaan jiñ mai'chia' gu jai' nam ti dhi' bhaan gē'gērkam xim ilhdhak nat jax chu'm ki'n jich dharai aach gu Dios.

13 Cham tu' silhkam jir noonbi'n am gu' guch Xoi'kam sia kum pui' kai'ch, pui' pix ja'k jam ti xi chu jim nam jax dhuu bhaan ja iatgi'n gu jai'ch Xoi'kam jūgi'ndham.

14 Gio gu'x maat ich gu ja'ook na bixchu'x aichu'n na jax ja'k bhaan ja iatgidha' gu ja'tkam, sia pui' xim dui na panaas jir nobi'i'n ka' gu Dios.

15 Mi' pui'p tu daa'ñichu' am ba' gui' nam jir noonbi'n gu ja'ook ya' dhi oi'ñga'n, pui'm ja'k xi chu jimda' nam panaas jir jix kiki' ja'tkam, gu' ji na gu' na pai' dhuuk jum aaya' nam jum tulhiña', mu ja'k pu bhūya' am, na gu' pu'ñi pix ja'k jir ja mai'chik ka'.

Na baja aagi'ñdha' gu Paablo nat gē' bam tulhii na bhaankam tu juan guch Xoi'kam

16 Jix gi'm jañ ya' tu jam a'gi'ñ jiñ jaaduñ, sia ku pim gu' aapi'm pui' pix ja'k jiñ kēē na jax gu'x ñaanbigim nañ jax ba jam titda, piam ku pim gu' pui'm aa' nañ silhkam jix ñaanbi'. Sia pim ka xiñ kēē nañ jam aagi'ñdha' nañ jax jir tu'm kam aañ diih, sia ku gu' dhi' bhaan jix maati' nañ am gē'kam jiñ chaat.

17 Cham tu' pui' ja'k jix aa' gu' gu Dios nañ gē'kam jiñ chaatit am ja aagi'ñdha' gu jai' nañ aañ jix io'm jir jix kii' maa'nkam, jix ñaanbigim pix jiñ ilhii'ñdha' gu' no'ñ pui' kai'ch.

18 Gu' ji na gu' kapbhai' nam mui'x jai'ch gui' nam gē'gērkam jum taatit pui' kai'ch nam jix bhai' tu jim, aañ jai' pui'p xi chi'ya' gē'kam jiñ chaatit sia gu palhūp nañ jax ja'k jix bhai'p tu jim.

19 Jix bhai' jam jur bia' pim dho ti aapi'm jiñ jaaduñ, gu' pix ji na pim gu' joidham ja kēē gui' nam pu'ñix ñanaanbim kai'chdha'.

20 Cham jax ilhii'ñ japim panaas sia chi jaroi' tu jam juantu'n, piam sia kum jam bui dhir jum tutumñigamtai bix aixim xi jam iatgidhat, gam chi siam gampai' xi jam ilhdhat, ji'x jam xi jam kakkiasat na jax aa'.

21 Aach gu' gampai' tui'ñgit bhammi dir jam bui ai' jano', jix xi'raam tu tatda' xib nañ mui' xiñ ga'nga.

Ba' kapbhai' nam jai' gē'gērkam jim ilhdhat pui' kai'ch nam jax jir tu'm kam, aañ dho pui'p xi chi'ya' xib, sia ku gu' buiñor gu Dios ja'p xi buusan nañ jix ñaanbi'.

22 Ja'pniñ kai'ch nañ aañ ja'xbui'p jir pu chu'm nam jax chu'm gui', ebreo ñi'ook ki'n jañ tu a'ga ja'p nam jax chu'm ki'n tu a'ga gui', gior Israel kam maa'nkam iñ ip ja'p na

jax gui' nam jir Israel kam, jir jiñ boxii ip gu Abraam ja'p na jax gui' na pui'p jir ja boxii.

23 Gior tujuandam tugi'ñ iñ guch Xoi'kam ja'p na jax gui' nam sap pik ba' jai'p jir tujuandam tugi'ñ. Jix io'm jir jix kii' tujuandam tugi'ñ iñ aañ guch Xoi'kam, pui' xi chii'ñich sia kuñ buiñor gu Dios jix ñaanbim kai'ch. Gē' ba tu jua ñich gu' bhaankam guch Xoi'kam, gui' cham pai' pui' tu juan am. Gio mui'kim jamit ba jiñ gi' jo' ki'n, gui' cham pai' ja gib am, pai'ji tiip jiñ mumua'da' am.

24 Jix chamaamim jamit jix io'm ba jiñ gi' jo' ki'n gu Israel kam ja'tkam, aichdha' am maa'n oo'm daman bambhūx damdir jix jum maakob nam miñ chitkidha' gu jo' gu maa'nnim nam jiñ gi'bia'.

25 Baikim jamit jup ba jiñ gi' uux jix kabaak ki'n, gio maa'nnim joodai ki'n jamit jup jiñ ma'yasa. Gio baik suudai' chir jup ba baap gu kaknub gui' nañ bhaan ka jimda'. Maa'nnim jañ suudai' dhaam pu sē' ji bhahai'mukdat, irban gu gē' suudai' nañ pu sē' maa'n tuka' gio maa'n tanoolh.

26 Gio nai' ja'p nañ jax jimda', tiip jiñ bhābhā'ntikidha' gu suudai' na gē' jimda' nai' a'kkai'. Pai'ji gux i'xkum jam tiip jiñ mumua'da' nam mia'n mañ bhūya'. Gam diih gu Israel kam ja'tkam nam xiñ mu'aak ka' sia kuñ tiip jir pu chu'm, gam jai' kap dir nam cham jir Israel kam ja'tkam. Pai' nañ ja'k jimda'ñ muuki' chir jup tui'ñgida', sia kuñ gē' kiicham oiri, piam mu ja'p gampix, piam kuñ suudai' dhaam ka jim kanuub ta'm, gam sia ja bui gui' nam sap pik ba' ti ti jūgi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

27 Gio nañ jix io'm tu juanda', bhaan pix jiñ chulhiñdha' iñ, pai'jiñ cham koksoda' gu', gam pai'ji nañ uamaidha', pui'x bhigot juruuxi'ñdha' iñ. Gam nañ tonmoidha' pai'ji, gam nañ gibkaidha' nañ cham kiki' tu jajannulh.

28 Bix aixim jañ bhaan nai'ñ chulhiñaidha', gam nañ jix ja joi'mdat ja ti'ñchoka' nabap tanoolh bix guch Xoi'kam jūgi'ñdham nam ji'k nai' maap jum jumpadat tu daan.

29 No'ñ ja bui kap tu'ii' mu pai' no't jano' pik tu' bhaan ma tu ai maadit, aañ ja'xbui'x ko'kkam jup xiñ dhuñia' na ba' bhaan jix maati' ka' nañ jix joi'mdat na'iñ. Piam no' mit jaroi' tu' bhaan gai bua nam ua'tulhdha', jix buam jiñ ilhdhaiñ gampai' pup tui'ka'.

30 Aañ dhi' pix bhaan gē'kam jiñ chaat nañ gampai' pix jiñ ilhii'ñ, cham tu' jumai tu' bhaan pup gē'kam jiñ chaat iñ.

31 Jix maat do gu Gi'korga' na Gu'gē'kam jich Xoi'kam nañ silhkam jup kai'ch, dhi' na gammijim aa' nach gē'kamtu'nda' sia nar pai' dhuuk ka' git.

32 Jano' nañ Damaasko xip tu't, gux kai' gui' nat jix io'm gē'kam Areetas mi dai, tu

chia nam mi gē' ki'ñgob gu'kuya' gu sandaruix nam tu nuukda' nañ pai' dhuuk mu buusnia' nam ba'ñ dhaagiñ kuupa'.

³³ Gu' ji na mit gu' jai' dhit jix bhai' duu nam jix chu joi'gi'n, maa'n kap dir jamit jiñ buusai' na pai' dhir mu ja'p tum joojoi'ñ na ilhi'ch ti di', ampix jiñ aixim. Baalh cha'm jamit xiñ dhaasak xi gia'rgidhak tirbiñ ki'n muñ tbaañ mijimmi dharap. Pu'ñi tu't jañich ba' ja nakoo gu'i' nam ka xiñ kuupak kat.

12

Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo nat jax chi ti' i'nda' bhaan

¹ Ba' pui' nañ jax ba jam titda, pur cham tu' sia kuñ ti' gē'kam jiñ chaatit bix aixim tu a'ga, gu' ji na gu' dhi' nañ tu' bhaan tu jam a'gidha' xib, jum aa' nañ jam aagi'ñdha' sia kuñ panaas dhi' bhaan pix gē'kam jiñ chaat. Jam aagi'ñdha' iñ nat jax tiñ chi'ñchuda gu Dios maa'nnim jiñ i'nda' bhaan.

²⁻³ Aañ maa'n jix maat gu jaduun na pui'p ti jigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, ba' ti' ñich i'nda' bhaan na mit baidhak bhijimmi baik jix dhaam bhaan. Mambhix daman maakob oidha' bap duu jano' na mit baidhak, dai nañ cham maatit ni'ñ no' bix tukga'n binkam jim, ka' ba' dai i'ndaga'n pix, gu Dios diñh jix maat.

⁴ Maa'n kap aich jamit na pai' joidham tu tu'ii', bhai' ba' ti kai na tum a'ga ki'n gu ñi'ook nax xi dhuu ya' dhi oi'ñga'n na jaroi' ki'n tu a'ga'.

⁵ Ba' aañ pu jam titda na dai dhi' dhi jaduun jir am na gē'kam jum taatit pix am tuch a'gi'ñdha' gu'i' na tu' jumai oi'ñga'n kam na cham tu ju'ngi. Aañ gu' no' ñich ti' bhai'p ji chu a'ga gu tu' nañ jix maat ya' dhi oi'ñga'n, dhi' pix bhaan tu a'gada' iñ nañ tu' bhaan jiñ chulhiñ.

⁶ Gio gu' aañ jiñ bui ti' cham tu' nañ gē'kam jiñ chaat ka' no'ñ tu a'ga nañ tu'x maat, nañ gu' silhkam maaxik jix maatit jup kai'chdha'. Gu' ji nañ gu' aañ ja'xchudhix kam pix tu a'gada' nam ba' cham jax jum aa'nda' gu ja'tkam nañ ja'p pix gē'kam jiñ chaat.

⁷ Pui' na jax nat tiñ chi'ñchuda i'nda' bhaan gu Dios, nañ gu' cham tu' bix tu aa' na ñich jax ti ti', diñh pix jañ pui'x chu maat. Tu nakoo' iñ sia kuñ jax ti' bhaan gē'kam xiñ ilhdham gu'i' nañ tu'x maat, bhai' pix ji chuñ ai ba'ñ chuuku' bhaan, ja'p tu tatda' na panaas joi' ki'n jiñ xissi gu ja'ook bix kap na jix jir jiñ chuuku'.

⁸ Aañ ba' ti' baikim pui' ba ti'ñ gu Dios nañ cham ka aa' nañ dhi' ki'n jiñ chulhiñdha'.

⁹ Gu' ji na gu' gu Dios jup jiñ chitda na dhi' bhaan xiñ joi'mdat jiñ a'm ti niidhim, gio sap dhi' bhaan mamti am gu ja'tkam na bix

aixim jix bhaai' na pu tu duñia' sia ku cham jax jix bhaai' panaas gu tu'. Pui' kuñ ba' aañ jix aa' na cham bhai' tuñ jimda' na ba' dhi' bhaan matgildha' na bixchu'x bhaai' na pu tu duñia' guch Xoi'kam sia ku jax jix chu xijai panaas.

¹⁰ Gam ba' nañ gammiji pux bhai'ñ chaat ka' sia ku cham bhai' tuñ jim, siam chi giilhim jiñ chitda gu ja'tkam, gam sia kuñ cham tu' bia', gam sia kum jai' xiñ bhaamkidhat xiñ mu'aak, gam sia ku jax jix xijai nañ mi' pui' jimda' na jax jix aa' guch Xoi'kam. Gio gu' aañ jiñ bui no' tu' bhaan jix buam tu tatda', dhi' ki'n jañ jix io'm bhaan xiñ gu'nguxdhai mi' pui' ba xi jimda'.

¹¹ Ja'p pix kai'ch iñ dho gu' na tu'x ñaanbigim nañ jax chu jam a'gi'ñ, nañ gu' panaas dhi' pix bhaan gē'kam jiñ chaat, gu' ji na gu'm aa' nañ dhi' bhaan tu jam a'gidha' na pim ba' aapi'm tu' ka'm jiñ ilhdha', cham tu' nañ aañ diñh gē'kam jiñ chaatit jam aagi'ñ nañ jax ja'k tu jim. Ja'p ji buus ba' na pimit jiñ chia nañ pu chu'm tu jam a'gidha' na pim ba' dhi' bhaan xim ga'ngada'. Cham tu'r jiñ jupaabkam am gu' gui' nam bhai' pai' oipot pui' kai'ch nam jix io'm jir jix kiki' tujuandam tugi'ñ guch Xoi'kam, aañ ba' gampai' pix bañ ilhi'ñ am.

¹² Dhi' bhaan jix maati' nañ aañ jir jix ki' tujuandam tugi'ñ guch Xoi'kam nañ xi ñakoo'tugit mi' pui' xi jim na jax jix aa' sia pui' jiñ chulhiñat. Sia dhi' bhaan jix maati' na ñich bix aixim jix bhai'm duukam jup tu duu jam bui na pim tu' cham pai' dhuuk pu chu'm niidhat.

¹³ Gio gu' aapi'm cham tu' bitaa'n bipio' ja bui gu ja'ch Xoi'kam jigi'ñdham nam nai' maap jum jumpadat jup tu daan, cham tu' pim dhi' ki'n bitaa'n bipio' na ñich cham tu' tu' jam taa na pim ki'n jiñ xiispa' jano' nañ bhai'p tu't jam bui. Xi chuñ uañdha' pim no' pimit pui' ja'k ilh, cha'pim dhi' ki'n jix buam jup bam aa'nda'.

Na pui' ba ja tiida' gu Paablo na gio mui'p ja ti'mira'

¹⁴ Ba' aañ gio pix am jix bhai'p bañ bua nañ gio mui'p ba xi jam ti'miram, bar baikim ka' ba' dhi' nañ gio bhammi' dir jup ba aaya' jam bui. Ba' maa'n nañ jax pix cham tu' jam tañiidha' na pim tu' ki'n jiñ xiispa', nañ gu' aañ cham tu' mu gaagidha' gu tu' na pim bia', gu' ja'ppi aapi'm nañ mu jam gaagidha'. Na gu' na pim jax bax maat ya' dhi oi'ñga'n no' jaroi' tu maamar, jum aa' na gu ja taat gaagidha' gu tuumiñ na ki'n tu ja taañxi'ñdha' gu maamra'n, cham tu' nam ja'kbui' kat tu taañxi'ñdha' gu ja taat. Aañ ba' pu'ñi ip, aapi'm ja'p ji buan gu' na pim jir jiñ maamar.

¹⁵ Ba' aañ dhi' ki'n jix bhai' jam duñia' nañ ji'k ki'n pui' pup jiñ dhuuk diñh, sia ñich chi

pui' ji bii. Sia aañ dñih jañ jam a'mkam xiñ chulhiña' na ba' aapi'm jix bhai' tu jam jimia'. Jix io'm xi jam joi'gi'n iñ gu', cham maat iñ na jax ku pim ba' aapi'm cham ja'xbui' pui'p jiiñ joi'gi'n mu dir bha ja'k.

¹⁶ Jix maat japim ip jiiñ jaaduñ na ñich cham tu' tu' jam taa na pim ki'n jiiñ xiispa', gu' ji nam gu' jai' sap pui' kai'ch na ñich ixchuixim gē'p jum duukam ma tu ma'iich jano' nañ bhai' dhir oilhimik jam bui, dai ji sap na pim gu' aapi'm pu cham maat na ñich jax duu.

¹⁷ ŁKa' pim ji gu' aapi'm ja'p jum aa' aa na mit gui' pui' jam daoda na ñich mi'ji ja joot nam mu jam tii'mpo'?

¹⁸ Jax dhuu na gu'r jix bhai'kam gu Ti-ito nat mu jimik jam bui jumai' bii'ma'n ip na pui'p jir jix bhai'kam, nam gu' ti jii'gi'n buiñor guch Xoi'kam. Mi' pix pui'p tu daa'ñichu' gu' gu Tiito na jax aañ, maa'n ii'mda' pix jup duuk ich, cham ilhii'ñ iñ ba' nat jix ixchuixim jup ma'iich gu' tu' bhammi dir jam bui.

¹⁹ Gio gu' chi aapi'm ja'p jum aa'ñ jaaduñ nach pu kai'ñkam pix biix aixim soi' jam titdat mai'chim gu' tu' na ba' ki'n jix bhai' tuch jimda' aach. Chaam tu' ji matgim, jax dhuu na gu' gu Dios jix maat nach jax kai'ñkam pui' ja'k tu jam a'gi'ñ. Biix dhi' nach jik' jax jam titda, dhi' na pim ki'n jum gu'nguxdha' na pim mi' pui' xi jii'mda' na jax jix aa' guch Xoi'kam.

²⁰ Nañ gu'x aa' na pim mi' pui' jii'mda' nañ pai' dhuuk gio mui'p jam tii'mira'. Jix buam tu' tadtachia' gu' no' ñich ba jam tii na pim cham mi' pui' jiiim, cham tu'ñ ba' ka tu jam a'gidha' na pim jax ja'k bhaan jix bhai'm taat ka'. Jix buam gu' no' pim daim kokda, piam ku pim xim jii'gag bixchu' pix bhaan, piam ku pim gu' biix aixim bhaan gē'gērkam jum taat, piam ku pim gu' dñih pix xim jai'oi'gi'n, no' pim gu' pu cham jai'oi'gi'n gu jai'. Piam ku pim jum i'attulhi'ñ, piam ku pim jum a'a'ga, gammiji biix aixim ku pim pui'm bua na jax cham kii' ka'm nii'ñ gu Dios.

²¹ Siañ dhi' bhaan jix buam jiiñ aa' nañ pai' dhuuk bhammi dir ba ji buusnia' no' ñich ja tii na maa'n nam jax kūsaim nam jum ua'tulhi'ñ gui' nam pum ua'tulhi'ñ jano' na ñich bhammi dir xi øøk. Jiiñ xusuakchuda' dho gu' gu Dios nañ jix xi'irai ja a'mkam dhi' dhi ja'tkam nam tii ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Mui' ja biiim boppo am gu' gu u'uub gam biix aixim gu' tu' nam dñih joidham ilhii'ñ nam pu tu buim nam jax tu jimdat nam chaku ti jii'ñdhat buiñor guch Xoi'kam, ni jix ba' kum cham soi'm ilhdhat ja'k sulhii' ip gio.

Nabaja aagi'ñdha' gu Paablo nam jax ja'k tu duiñchu'nda' gio na ja tabuimgidha'

¹ Ba' nañ jax ba kai'ch, dhi' bar baikim ka' nañ gio bhammi dir jup ba jam tigia'. Jup jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios nach sap cham tu' ja'p pix bha kusbi'ñdha' gu jaro'i' no'ch cham bhai' maat no't silhkam cham am bua gu' tu', jii' ji no'm gook jix jai'ch piam jik' baik gui' nam jix bhai'x maat ka' nat maaxik cham am bua, piam no' mit tii ja buupui ki'n nat tu' bhaan cham am bua nach ba' bhai' ba kusbidha'.

² Ba' aañ ya' dir gio pui'p ja titda gui' nam pum ua'tulhi'ñ jano' na ñich gatuuk gio bhammi dir jup xi øøk, nañ cham tu' ka ja joi'mda' no' maa'n nam jax jum ua'tulhi'ñ nañ gio mui'p jimda', pui' ñich pu xi ja tii'dak dñih jano'.

³ nam gu' chix maachik kat pui'm bua nañ jax ja'k bhaankam guch Xoi'kam ja silhkada'. Na gu' guch Xoi'kam na pai' dhuuk jam silhka'nda', cham tu' na soi' jam titdada' na pim mi' pui' jimia', gu' ja'pjix oo' ñi'ook ki'n na tu jam a'gi'ñdha' na pim ba' bhaan xim ga'ngada',

⁴ sia kut gu' gampai'm duu jano' na mit pai' dhuuk sissapak mua bhaan gu u'uux na gai biit. Na gu' mi' dhir nat pai' dhuuk gio duadik jup bam, tajaan gu Dios gui' na ki'n biix aixim jix bhaai'n ka' na pu tu duñaia'. Aach ba' pu'ñi gampai'p tu'ii' xib, nach gu' buiñor ti jii'gi'ñ guch Xoi'kam, gu' ji na gu' pui'ch a'm jup tajaanix gui' na ki'n bixchu'x bhaai' nach pu tu duñaia'. Mi' pim dho ba'ch machia' no' pim cham mi' pui' jiiim nach pai' dhuuk bhammi dir ji bubuakia'.

⁵ Xim ga'ngada' pim dñih no' pim silhkam buiñor ti jii'gi'ñ guch Xoi'kam, tu' pim jax xi dhuñaia' na pim bhaan machia'. Jix bhai' pim xim ga'ngada' no' jam a'm ti niidhim guch Xoi'kam pui' na pim jax ja'k tu jim piam ku gu' cham.

⁶ Biix japim xim ga'ngada' no'r am piam ku gu' cham pui' nach jax ja'k jup tu jim aach. Aach dñih jix maat gu' na chich chaku tu' bhaan gai suulh, mi' pui' pu jiiim ich na jax jix aa' guch Xoi'kam.

⁷ Gu' ba' no' pim gu' aapi'm tu'ch ñii'ñxi'ñ nach bhaan gai suulhgichu', aach jam a'mkam tu daan na pim aapi'm cham tu' bhaan gai suulhgia'. Cham tu'ch jam a'mkam tu daanda' nach aach xi'r jix kiki' ja'tkam, gu' ja'pji ja'p pix nach jam a'mkam tu daanda' na pim ba'x bhai' mi' pui' jii'mda'.

⁸ Aach dai pui' pix tu duiñchu' gu' na jax pix jix kii' ka'm nii'ñ gu Dios, cham tu' nach maakam tu duiñchu' na jax cham jir mi' pui'.

⁹ Pui' kuch ba'x bhai' pix jich chaat ka' sia ku cham bhai' tuch jim, nach gu'x maat na pim dhi' ki'n jum gu'nguxdhai mi' pui' xi jii'mda' aapi'm. Gammijich pu jam a'mkam tu daanda' na ba' gu Dios jam palhuidha'

na pim jir jix kiki' ja'tkam ka', na pim cham tu' u'ua'tulhdhix ka'.

¹⁰ Bipi' dir jañ mui' pu ba tu jam ua'ñi'ñ bhaan dhi'ñi u'uan na pim jax ja'k tui'ñgida' nañ ba' cham xi'x oo' ki'n tu jam a'gidha' nañ pai' dhuuk bhammi dir aaya'. Jiñ chajaañ gu' gu Dios gui' nañ ki'n bix aixim pu tu duña' nañ jax ilhi'ñdha', dai nat cham tu' pu kai'ñkam jiñ chajaañ nañ cham pai' jam matgilhdha' ya' dir dhi oi'ñga'n, gu' ja'ppi nañ ba' dhi' ki'n jix io'm ja kabkadidha' guch Xoi'kam jügi'ñdham.

¹¹ Ja'p jañ ba'p xi jam tüdam jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan nañ ba' moo ja'xbui' pix tu jam ua'ñdha': Aañ jix aa' na pim gammijix bhai'm taatit tu oi'ñka'. Xi gaagidhat japim na jax ja'k jix bhai' tu jam jimda' na pim ya' kap tu'ii' dhi oi'ñga'n bhaan. Xim gu'nguxdhat japim ip bix ji'ma'n na pim jax ja'k mi' pui' jümda' na jax jix aa' gu Dios. Gio na pim jix bhai' kai'chit, cha'pim daim kokdada' na ba' gu Dios xi jam joi'mdat jam a'm ti ni'ñdha', na gu' gu Dios cham tu' pui' bhanaa'.

¹² Xim ñiñio'kdhat japim ip na jax ja'k bhaan jix maati' ka' na pim xim ja joi'g'i'n.

¹³ Ya' dir mu jam ñio'ki'ñ am bix guch Xoi'kam jügi'ñdham.

¹⁴ Ba' gu Dios gui' nax chu joi'g'i'n bi'ma'n gu Gë'kam jich Xoi'kam gio gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' pix jam a'm jup tui'ñgida' am gammiji. Ja'pni daipu'.

**GU UA'NA'N GU PAABLO NAT
TU JA UA'ÑXI GUI' NAM TĪ
JHGI'Ñ BUIÑOR GUCH
XOI'KAM NAM
GALAASIA OI'DHA'**

Na ba ja ñio'kdha' gu Paablo

¹ Aañ jir Paablo, jir nobii'ñ in guch Xoi'kam. Diih guch Xoi'kam bii'ma'n gu Gi'korga'n Dios pu chu'm ki'n jiiñ dhai mit, cham tu' na mit gu jax chu'm ja'tkam ya' kam dhi oi'nga'n pu chu'm ki'n jiiñ dhai. Gu Gi'korga'n guch Xoi'kam, dhi' pix jañ aagit jup kai'ch gui' nat jano' mi' dhir dua'ñdhak bamii' koi'nga'n tir.

² Ba' aañi' gio ja bii'm bii'x guch Xoi'kam jii'gi'ñdham nam ji'k jiiñ bii'm jup tu'ii', mu tu jam ua'ñi'ñ ich bii'x aapi'm na pim ji'k kap maap jum jumpadat tu daan buiñor guch Xoi'kam na ji'x Galaasia bhaan bipio' gu dibii'r.

³ Ba' gu Dios jich Gi'kora' gio gu Gē'kam jich Xoi'kam pix git xi jam joi'mdat gammiji jam tajaañdhidha' am gui' na pim ki'n joidham jix bhai'm taatit tu oi'ñka'.

⁴ Guch Xoi'kam diih jum do'ñcho na mit mua na ba' pu'ñi ja'k tu namkix ka' guch ua'tulhdhara', gam na ba' cham tu'ch dhaam kap tui'ka' gux buam jum duukam na ya' dhi oi'nga'n jix jai'ch, nat gu' pu kai'ñkam bha jii na ya' pui' tu duñia' na jax jix aa' gu Dios.

⁵ Ba' dai gui'ch pix gē'kamtu'nda' gammiji sia nar pai' dhuuk ka' git. jlam git jach moo bii'x pui' duiñchu'nda'!

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo na maa'n pix jix jai'ch gui' na silhkam bhaan tum a'ga gu ñio'ki'ñ guch Xoi'kam

⁶ Gu Dios jam a'm ti tii aapi'm na pim ba'r ja'tkam tugi'ñ ka', bhaan guch Xoi'kam matgir nat tu' silhkam xi jam joi'mdak jam a'm ti tii. Gu' pix ji nañ gu' cham maat na pim jax kai'ñkam jotmoda' maakam jup ba tu jim na jax ja'k cham aa' gu Dios. Cham japim mi' pui' ka jiiim, jumañ bhaan gu ñi'ook japim pix bhaan ba tu daa'ñchu', cham tu' kia' gui' na jax chu'm pik jir silhkam.

⁷ Gu' ji na gu' maa'n pix jix jai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam na silhkam tu a'ga, cham tu' gook, gu' pix ji nam gu' mi' dhir jai' maakam duñiim na jax ja'k cham jir silhkam. Mi' ba' maakam ja'k jup ba jam bhii'chdhatu' am aapi'm, na pim gu' mi' cham ka maat na jax pik tu'm jir silhkam.

⁸ Ku gu' no' jaroi' maakam jam aagi'ñ gu ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, no' cham tu' pui' ja'k na chich aach jax ja'k tu jam a'gi, aañ pu

kai'ch na git iam tulhiiñchuda' dhi' gu Dios. Cham jax bua sia chi moo maadit gui' nach maap tu a'ga no'm maakam jam aagi'ñ na jax cham jir silhkam, piam sia kut maadit gu nobii'ñ gu Dios jix dhaam dir ya' ji' ðek.

⁹ Gioñ moo pui'p xi ch'i'ya': No' jaroi' maadit maakam jam aagi'ñ gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, cham tu' pui' ja'k na chich jax ja'k tu jam a'gi, pu kai'ch in na git iam tulhiiñchuda' gu Dios sia pik nar jax ka' git.

¹⁰ Aañ cham tu' ja niira gu' gu ja'tkam nam pu ti'ya' nañ jir jix kii' maa'nkam, piam no'ñ mi' pui' tu a'ga, gu' ja'ppi gu Dios naañ aañ niira na pu ti'ya'. Na gu' no'ñ aañ jix aa'nda' git nañ jix bhai' bi'ya' ja bui gu ja'tkam, cham tu' silhkam jir tujuandam tugi'ñ ka'ñ git guch Xoi'kam.

Na ba tu aa'nda' gu Paablo nat jax dhuuk mi' ji buus nar nobii'ñ ka' guch Xoi'kam

¹¹ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aañ jix aa' na pim jix bhai'x mat ka' nat cham tu' jaroi' ja'p pix pui' ja'k jim aagak gu jax chu'm maa'nkam ya' kam dhi oi'nga'n pu chu'm nai' ji chu a'ga dhi bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, dhi' nañ aañ jax chu'm bhaan tu a'ga.

¹² Cha'pim jax jum aa'nda' nat jaroi' jax chu'm maa'nkam pu chu'm jiiñ aa'ñdhak nai'ñ joot nañ nai' pu chu'm tu a'ga, gu' ja'ppi diih guch Xoi'kam nat pui' ja'k jiiñ aa'ñdhak nai'ñ joot.

¹³ Jix maat japim dho nañ aañ jax jir tu'm kat nañ chakui buiñor ti jii'ñdhat guch Xoi'kam, nañ mi' pui' ka tu daa'ñchu'nda' nam ji'k jax tu jim gu Israel kam ja'tkam gui' nam cham ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Jix bhaamut jañ ja gaagidha' gui' nam ti jii'gi'ñ, jix ja koodaktu'nda' iñ.

¹⁴ Aañ pik jix io'm bii'pi' pup xiñ chaattu'nda' nañ mi' pui' xi chu duñiidha' nach ji'k jax tu jimda' bii'x nach ji'k jir Israel kam ja'tkam jano' nañ cham ti jii'gi'ñdha'. Cham jaroi' gui' nach ji'k maa'n nach jax jich chaat ka' kam iam jiiñ jupaab jimmida' nam sap pik ba' tii mi' pui'p xi chu duiñchu'nda'. Aañ jix io'm jix iibhi'ñdha' gu' na jax tu aagix ka', pui' kuñ ba' mi' pui' xi chu duñiidha' nam jax tu jimdat guch bopxi kat.

¹⁵ Gu' ji nat gu' gu Dios pu bijik dir xiñ joi'mdak jiiñ a'm pu ti tii nañ pu'ñir tujuandam tugi'ñ ka', pu bii'pi' dir jiiñ a'm ba ti tii na ñich chakui maaxir. Ba' yammī nat pai' dhuuk jup ilh diih gu Dios,

¹⁶ bañ mattuda gu Maraa'n nañ ba' bhaankam nai' ji chu a'ga' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ na bhaan tu a'ga nam jax ja'k dui cham mu ja'k ka bhiiya' gu ja'tkam nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiiñdha', gui' nam cham jir Israel kam

ja'tkam jañ tu ja a'gidha'. Gu' ba' aañ jano' cham pai' mu pai' gaagam gu jaroi' nañ tikka' nañ jax ja'k ba ji chu duña' ja bui gu ja'tkam, piam nañ jax ja'k ba ji chu ja a'gidha'.

¹⁷ Ni ku ñich cham ja tügim ip gui' nam pu bii'p' dir bar noonbi'ñ guch Xoi'kam nam Jerusaleen jup tui'ka' nañ xi ja tikkada' git. Jax dhui na ñich gu' moo jano' mu ja'k pu bhii' maa'n kap na pai' Araabia bhaan bipio' gu dibii'r, gio mi' dhir Damaasko ja'k jañich pu bhii' ip.

¹⁸ Baik oidha' ki'n jañich ba' mui' ka jii Jerusaleen, jano' ñich kia'pix ba maat gu Peegro. Dhi' buiñor juruufñ jañich mambhüx daman jix chamaam tanoolh.

¹⁹ Ba' mi' dhir daipu' gu Santiago ñich pix ba tü, gui' nar ja'nni'ñ gu Gê'kam jich Xoi'kam. Pu daipu' dhi' pix ba', cham jañich juma' pup ka tü gui' nam jir noonbi'ñ guch Xoi'kam.

²⁰ Jir silhkam dhi' pui' nañ ji'k jax jam titda, cham tu' nañ pui' pix kai'ch. Jix maat sia gu Dios nañ silhkam jup kai'ch.

²¹ Ba' gatuuk jañich mu ja'k pu bhii' ip na pai' Siiria gio Siliisia bhaan bipio' gu dippir, ji'kchi kap jañich ai mi ja'p.

²² Ba' jano' pu cham jiñ mat ka' am guch Xoi'kam jügi'ñdham büx kap nam ji'k kap maap jum jumpadat tu daanda' na ji'x jir Judea, pu cham jiñ ñii'ñdha' am maaxik.

²³ Dai sap ja'pni' pix ja kèkèk' am jai' nam kai'chdha': "Xib sap mu pai' oirit ba tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam gui' na ka xich bhaamkidhat ka xich koodak ka'. Pu chu'm sap jup ba tu a'ga na jax chu'm cham aa'nda' na git cham pai' pu chu'm ka tum a'gada'."

²⁴ Jix bhai'm taat am sap ba' buiñor gu Dios nañ jax ja'k bar tu'm xib.

2

Na ba tu aa'nda' gu Paablo na mit joidham jix kügalh gu jai' noonbi'ñ guch Xoi'kam

¹ Ba' mambhüx daman maakob oidha' xip duu na ñich gio mui'p jii Jerusaleen büma'n gu Bernabee, büx gu Tiito ñich xi baidhak.

² Gu Dios pix pui' ja'k jiñ jurtuda gu' nañ mu jimia' na ñich ba' aañ mui'p jii. Ba' bhammi nach bap tu'ii' Jerusaleen, maa'n kap jachich bach jumaap dilhkob ja büim gui' nam ji'k jix io'm jir jix chu mamatda' ja bui büx guch Xoi'kam jügi'ñdham. Ba' aañ xi ja aagi'ñ nañ jax ja'k tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam na bhaan tu a'ga nam jax ja'k dui cham mu ja'k ka bhüya' gu ja'tkam nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha', xi ja aagi'ñ iñ nañ pu'ñi chu'm ja bui tu a'ga gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam. Ba' dhi' na ñich ja aa'ñ, ja'p kai'ñkam ja aa'ñ jañich nam gui' mu dir bha

ja'k jiñ aagi'ñdha' no'r am pui' nañ jax ja'k tu a'ga piam ku gu' cham, nañ gu'x maachim no' cham jir tu' kub nañ jax ja'k tu ja a'gi'ñ.

³ Ba' cham pai' jax kai'ch am. Sia gu Tiito nañ bai'ñchu', cham pai' jax titda am sia ku cham jir Israel kam maa'ñkam. Cham pai' jax titda am no'p jum aa' nam matgilhdha' na ba' bhaan bax maati' ka' na jai'p bar Israel kam maa'ñkam.

⁴ Jix maat iñ gu' nam jai' dhit bhai'p oipoda' gui' nam sap pui'p ti jügi'ñdha' tü buiñor guch Xoi'kam, gu' nam jax dhui bhai'ch mai'chidha' nach sap gio mi' pui'p tu dagia' nam ji'k jax tu jim gu Israel kam ja'tkam gui' nam cham ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Tii chian am gu' gu Tiito nam matgilhdha' na ba' jai'p bar Israel kam maa'ñkam ka'. Jax dhui na gu' aach dhi' pui' ja'k cham kam aa' nach pui' ka tu buada', cham tu'ch dhaam kap tu'ii' gu' pui' nam jax ja'k tu jim, nat gu' aach guch Xoi'kam mi' dhir bach boosolh. Ba' dhi' bhaan jix maati' nam cham tu' silhkam buiñor ti jügi'ñdha' guch Xoi'kam, nam pui' pix xi iatat jix xi'lhim bha ja'p jich iatgi'ñ.

⁵ Gu' ji nach gu' aach xi gu'ki'nda' sia kum jax jich chitda, ni ji'x dho moo ku chich am pui' ti nach mi' pui' jimia', nach gu' aach jix aa' na pim mi' pui'p tu dagia' bhaan gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam nar silhkam pui' na jax jum kai'ch.

⁶ Ba' gui' nam jir jix chu mamatda' ja bui büx guch Xoi'kam jügi'ñdham, cham pai' jax jiñ chii'n jamañ nañ jax ba kai'ch no'ñ tu' cham mi' pu duiñchu' nañ jax tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam. Cham pai' jax jiñ chitdam ip no' tu' pup jum aa' nañ mi' xi binda' dhi' nañ jax ja'k tu a'ga. Gu' ji nañ gu' cham maat no'm silhkam jir jix chu mamatdagim ka' ba' cham. Gio gu' cham jax bua sia kuñ cham maat no'm jir jix chu mamatdagim, na gu' gu Dios cham tu' dhi' ki'n xich joi'mda'.

⁷ Gu' ji nam gu' ja'kbui' kat jup jiñ chitda nat sap aañ jiñ a'm ti tü gu Dios nañ tu ja a'gidha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, gu' ba' gu Peegro bhaan jup ti tü sap na tu ja a'gidha' gu Israel kam ja'tkam.

⁸ Ba' gu Dios, dhi' nat Peegro bhaan ti tü na nai' tu ja a'gidha' gui' nam jir Israel kam ja'tkam, dhi' pix gu Dios nat aañ jiñ a'm jup ti tü nañ pui' nai'p tu ja a'gidha' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

⁹ Ba' gu Santiago gio gu Peegro gio ba' gu Juan, dhi' nax io'm jix bhaai' nam jax ja'k ti'ya' ja bui büx guch Xoi'kam jügi'ñdham, dhi' büx pui'p ti mit nat aañ jiñ a'm ti tü gu Dios nañ nai' tu ja a'gidha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam. Gu' ba' na bhaan jix maati' ka' nach maap pu chu'm

ka'm tu juana', bhai' xiñ dhaa'ñ jamit gu ja noonob, panaas ku chich jich ñiño'ki, sia biix gu Bernabee bhai'p xi dhaa'ñ jamit, nat gu' dhi' ba' bhaan bii nañ biim nai' tu a'ga'. Ba' gui' dhiil sap ja bui tu a'ga am dai gu Israel kam ja'tkam.

¹⁰ Ba' ja'pni soi'p xich chi'ñ jamit nach sap siamrix joi'mdat jix bhai' xi ja bua't gui' nam cham tu' bia' ni ji'x, na pu cham bhaai' nam pai' dhir u'ji gu tu' ki'n tu saba'da'. Ba' aañ dhi' pui' ti duiñchu', cham mik buppa iñ.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nat ñiok gu Peegro bhammi Antiokiyya

¹¹ Ba' maa'nnim nat mu jii gu Peegro Antiokiyya, ñiok jañich maaxik bhai' ji nüidhat buisaram, na gu' buam pix tu jim na jax cham ki' ka'm ni'ñ gu Dios.

¹² Biipi' dir ja biim ka xi chu kua'da' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam. Ba' mikkat na mit bhammip ba ji bubua ji'kchi gui' nam bhaankam bhammi ja'p oipim gu Santiago, cham tu' ja biim ka tu kua', nat gu' bax ja iñhi. Mi' pui' tu daa'ñchu' am gu' nam jax tu jim gu Israel kam ja'tkam nam cham ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, jum aa'nda' sap gu' nam matgildhix ka' sia kum gu'p ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, mi' dhir ba' bax bhaai'n ka' ip nam ja biim tu kua'da' gui' nam jir Israel kam ja'tkam.

¹³ Ba' gui' nam jir Antiokiyya kam nam pui' tiip ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, jai' mi' pui' tiip ba tu daagik jamit nam jax ji nüidhat gu Peegro na jax ja'k tu jim, nam gu' pui'p jir Israel kam ja'tkam, sia jai' gu Bernabee pui' ja'k jup xi chu jii.

¹⁴ Ba' pui' na mit jax ja'k tu jii, dhi' cham tu' pui'm kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam nach pu'ñi ja'k tu jimda'. Pui' ku ñich ba' pu ti'ñ gu Peegro nam biix dhit xi chë këë guch Xoi'kam jügi'ñdham gui' nam ji'k jir Antiokiyya kam. Ja'pniñ moo titda: "Aap nap jir Israel kam maa'nkam, pui' ja'k jap tu jimdat nap panaas pu cham tu'r Israel kam maa'nkam. Gu' ba' xib, çjax kup ba'p ba ja chian gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nam mi' pui' jimia' na jax gui' nam jir Israel kam ja'tkam? Na gu' cham jir am gu pui'."

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo na dai pix no' jaro'i' tu' silhkam buiñor ba ti jügi'ñ guch Xoi'kam, cham tu' mu ja'k ka bhüya' na pai' gammiji' mo' pup jum tulhiñdha'

¹⁵ Aach dho pui' tiich chiiti' nach jir Israel kam ja'tkam, nach mi' pui' jiiim panaas na ji'k jax tu aagix gu ñio'ki'ñ gu Dios, ba' cham tu' pui'r jich chiitgidam ich nach jir jix u'ua'tulhdhix kam, ja'p na jax gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

¹⁶ Gu' pix ji nach gu'x bhai'x maat na gu Dios cham ji'xkat ja uañdha' gu ja

ua'tulhdhara' gui' nam mi' pui' ti xi chu duñiim na ji'k jax tu aagix ja bui gu Israel kam ja'tkam, gu' gui' ji na ja uañi'ñ nam tu' silhkam soi'm ilhdhai buiñor ba ti jü'ñdha' guch Xoi'kam. Pui' ku chich ba' aach tu' silhkam soi'ch ilhdhak buiñor ti jü'ñ nach jix aagit nach uañdha' guch ua'tulhdhara' gu Dios, cham tu'ch mi' pui' ka tu daa'ñchu' na ji'k jax tu aagix, na gu' dhi' cham ji'xkat jich palhbuidha'.

¹⁷ Gu' ba' aach nach gaagim nach jax ja'k jix bhai' bi'ya' buiñor gu Dios bhaankam guch Xoi'kam, gu' ji nam gu' jai' pui' ilhi'ñ nach aach ji ba'r di' gux u'ua'tulhdhix kam, çja'p kai'ñkam jup kai'chdha'm aa ba' na guch Xoi'kam ua'tulhdhara' bhaan jup tui'dhi'? Chaam tu' ji matgim.

¹⁸ Na gu' dhi' ja'pni na jax gu tu' no' ñich xi iarak nañ pui' ilhi'ñ na cham tu' bhai', gu' ji no' ñich gu' gatuuk gio mi'p ki, dhi' bhaan jix maati' ka' na cham jir am pui' nañ jax tu bua.

¹⁹ Aañ nañ gu' cham tu' mi' pui' ka tu daa'ñchu' na ji'k jax tu aagix gu bijik dir kam, ja'p ji buusan nañ muukix buiñor dhi'. Kuñ ji gu' dua ji buiñor gu Dios, nañ gu' dai pui' pix ja'k ba tu duñiim na jax jix aa', cham tu' kia' na jax ja'k tu aagix.

²⁰ Biima'n muu ñich gu' guch Xoi'kam jano' na mit pai' dhuuk mua. Ba' na ñich pai' dhuuk biima'n duadik giop bam, cham jañ kar pu chu'm nañ jax jir tu'm kat biipi' dir, bar jumai iñ. Guch Xoi'kam pix jiñ a'm pup kio ba' mi' dhir, dai ba' nañ soi'ñ ilhdhat pix buiñor ba ti jügi'ñ, nat gu' xiñ joi'mdak jiñ a'mkam muu. Dhi'r di' gu' gu Maraa'n gu Dios.

²¹ Ba' aañ ti jügi'ñ dhi' pui' nat jax ja'k tu duu gu Dios xich joi'mdak, na gu' cham kam aa' nach mi' pui' ka tu duñidha' na jax tu aagix. Na gu' no' pui' ja'k xich joi'mdat jich a'm ti nüidhidha' git gu Dios nach mi' pui' tu duñidha' na ji'k jax tu aagix, jir tu' kub ka' git pix ba' guch Xoi'kam nat ba muu bhaan gu u'uux na gai biit.

3

Na pui' ba ja tiida' gu Paablo no'm mi' pui' jimia' na jax chu aagix gu bijik dir kam piam ku gu' nam silh pix ba ti jügi'ñdha' soi'm ilhdhat buiñor guch Xoi'kam

¹ Ja'p moo cham am बात' pim aapi'm na pim Galaasia oi'dha' na pim ti buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam! ÇJaroo biix aixim jam titdaimik maakam jam iatgi na jax cham jir silhkam? Maaxik jam aa'ñ jachich gu' nat jax ja'k jum duu guch Xoi'kam nat muu bhaan gu u'uux na gai biit. ÇJa'p cham jam jur bia' pim panaas!

² Jano' nat jam a'm jum tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n gu Dios, çna pim

mi' pui' jiiim aa na ji'k jax tu aagix gui' nat Moisees tu ua'nak kut ba' jam a'm jum tajaan, ka' na pimit ti jii'ñ aa nar silhkam pui' na pimit jax ja'k kai gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam? ¿Jia na gu' na pimit ti jii'ñ na maaxik jir silhkam pui' na jax jum kai'ch? Jiñ aagi'ñdha' pim.

³ ja'p cham ji'x jam jur bia' pim panaas ku pim ba' pui'm bua! Tii' na pim gu' biipi' dir ka xix aa'nda' na jam a'm jum tui'ñgit jam palhbui'ñchu'nda' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' na pim jax ja'k mi' pui' jiiimda', gu' ji na pimit gu' xib ja'p xi dhuuk, diilx japim pix mi' pui' ba tu duñichu' na pim jax pix ilhii'ñ. Ya' pix jup jir ja duiñ gu' gu ja'tkam dhi' na pim jax chu'm bhaan ba tu daa'ñchu'.

⁴ Bix aixim japimit ti xi chu maat panaas na pim jax ja'k mi' pui' jiiimda' git na jax jix aa' gu Dios, gu' pix ji na pimit gu' bak pu cham tu' maat. Cham ilhii'ñ iñ na pimit moo cham tu'p maat.

⁵ Jano' na jam a'm jam tajaan'ñdha' gu Dios gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', gio na bix aixim jix bhai'm duukam jup tu buada' jam bui na pim tu' cham pai' dhuuk pui' ti nii'ñdha', dhi' cham tu' pu kai'ñkam pui' tu buada' na pim mi' pui' jiiimda' na jax tu aagix, gu' ja'pji na pim silhkam ti jii'ñdha' na maaxik jir pui' na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam.

⁶ Pui'm duu gu' bijik gu Abraam, nat tu' silhkam ti jii'ñ pix buiñor gu Dios, pui' kut ba' gu Dios bhammi dir bha ja'k pui'p ti nar jix kii' maa'nkam.

⁷ Gu' ba' gui' nam tu' silhkam jir bopxi'ñ ka' gu Abraam, jum aa' nam pu'ñi tu' silhkam ti jii'ñdha' soi'm ilhdhat buiñor gu Dios.

⁸ Gio gu' pui'p tu ua'ñix maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam gu ñio'ki'ñ gu Dios na saak sia gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam jix kiki' ja'tkam ja' tigia' gu Dios, dai pix no'm tu' silhkam soi'm ilhdhat buiñor ba ti jii'ñ. Pui' ku ba'p titda gu Dios gu Abraam: "Jix bhai' tu ja jimia' bix gu ja'tkam aap jum a'mkam."

⁹ Ba' bhaankam gu Abraam, gu Dios bix jix kiki' ja'tkam ja' tigia' gui' nam ji'k soi'm ilhdhai tu' silhkam buiñor ba ti jii'ñdha', ja'p nat jax soi'm ilhdhak tu' silhkam buiñor ti jii'ñ diilx gu Abraam.

¹⁰ Gu' ba' gui' nam ji'k mi' pui' jiiimda' na ji'k jax tu aagix gui' nat Moisees tu ua'nak nam pui' jim aagit na git dhi' ki'n jix bhai' tu ja jimia', dhi' cham tu' bhai' tu ja jimia'. Na gu' ja'pnim kai'ch: "Ba' gu jaroi' na cham bix pui' tu duñia' na ji'k jax tu aagix dhi' na ba tu ua'ñix, gu Dios pui' ti'ya' na dhi'm tulhiina' sia pik nar jax ka' git. Siat chi moo maa'n kap pix cham am bua, na gu' ja'p ji

buusnia' na pu bix maa'n jimdam cham am bua' na ji'k jax tu aagix ka'."

¹¹ Gu' ba' na gu' cham ji'xdha' jaroi'x bhai' bi'ya' buiñor gu Dios dhi' ki'n na jax tu aagix na tu ua'ñix, pui' kut ba' ja'pnip tu ua'nak maadit gu bijik dir kam: "Gu jaroi' na soi'm ilhdhat tu' silhkam buiñor ti jii'ñdha' gu Dios, diilx gu Dios pui' ba ilhdha' nar jix kii' maa'nkam."

¹² Gu' ba' no'ch jix bhai' bi'iidha' git buiñor gu Dios nach mi' pui' tu duñiidha' na ji'k jax tu aagix na tu ua'ñix, dai pui' pix ja'k jach jup tu duñiidha' git, ba' cham tu'm aa'nda' git nach silh pix soi'ch ilhdhat buiñor ti jii'ñdha' gu Dios. Na gu' ja'p iam ja'pnip jum kai'ch nat tu ua'nak gu Moisees na jax ja'k tu aagix ka': "Gu jaroi' na bix mi' pui' tu duñiidha' na ji'k jax tu aagix dhi' na ba tu ua'ñix, dhi' ki'n jix bhai' tu jimia' buiñor gu Dios."

¹³ Gu' ba' guch Xoi'kam mi' dhir jich boosolh nach pai' cham ji'xdha' mi' pui' jimia', mi' dhir jich boosolh nat pai' gu Dios pui' ba ti'ik nach jich chulhiina' git, nach gu' cham tu' bix mi' pui' tu duñiidha' na ji'k jax tu aagix ka'. Guch Xoi'kam ba' ja'p ji buus nat diilx mi' ja'k ji bii, jich a'mkam ba' cham bhai' tu jii. Na gu' ja'pnip tu ua'ñix ja'p iam mi' na pai' tu daa na jax ja'k tu aagix: "Gu jaroi' na bhaan mukia' gu u'uux na gai biit, dhi' bhaan jix maati' ka' nat ge'kam ki'n jix buam tu duu."

¹⁴ Ba' dhi' pui' ja'k tum duu na ba' bhaankam guch Xoi'kam jai' ja' a'm jum bi'ya' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam dhi' nat tu' iimchuxdhak gu Dios gu Abraam, dai pix no'm soi'm ilhdhat tu' silhkam buiñor ba ti jii'ñ. Gio na ba' pu'ñi bix jich a'm jich chajaañdha' gu Dios gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n aach nach ji'k buiñor ti jii'ñdha' guch Xoi'kam, pui' nat jax ti'ik bijik.

Na bhaan ba tu a'ga' gu Paablo na ji'k jax chu aagix gio gui' nat tu' tu iimchuxdhak gu Dios gu Abraam

¹⁵ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, ya' kam dhi oi'nga'n jañ bhaan xi chu jam a'gidha' na pim ba'x maati' jii' kaaya' nañ jax kai'ñkam jup kai'ch. Pui' na pim jax bax maat, no' mit gook maap xi chu a'gak gu ja'tkam nam jax ja'k duñia gu tu', jum aa'nda' nam u'uan ta'm tu ua'na', bitaa'n jam ba' mi'p xi dharsa' nam jax ti' na ba' dhi' bhaan jix maati' ka' na pui' tu tui'ka'. Ba' cham ji'xdha' jaroi' gio maakam jup ka duñia' pui' na jax ja'k ba tu ua'ñix ka', pui' ja'k pup tui'ka'.

¹⁶ Ba' pu'ñi ip gu Dios na mit gook dit maa'n ñi'ook jup duu gu Abraam bijik. Gu Dios pui' ja'k ti'ñ gu Abraam nax bhai' tu jimia' diilx gio gu bopxi'ñ nam jai'chdhihia'

gatuuk. Ba' dhi' nam jir bopxi'n ka' gatuuk, cham tu' ja'p kai'nkam Jup kai'ch na diilh pix jix bhai' tu ja jimia', gu' ja'ppi na maadit mi' dhir Jup jai'chdhalhia' nam ba' dhi' bhaankam jix bhai' tu jimia', dhi' ba'ch Xoi'kam nat xib ya' ba jai'chdhir.

¹⁷ Kani nañ jix bhai' xi jam aagi'n'dha' na jax pik ja'k tu tu'ii' dhi'. Pui' nat jax ja'k tii'n gu Dios gu Abraam, tu' silhkam ki'n pui' tii'n na pui' tu duñaia', ba' cham tu' na gio maakam Jup ba kai'chdha', sia kut bap duu gu maakob sianto daman maa'n oo'm mambhix oi'dha' nat ba' mi' dhir Jup ba jai'chdhir na jax ja'k tu aagix ka' nat tu ua'nak gu Moisees.

¹⁸ Na gu' no' gu Dios git jix bhai' ja duñiidha' dai gui' nam mi' pui' tu duñiidha' na ji'k jax tu aagix, dhi' cham tu' pui' ja'k ka dui'nchu'nda' git nat jax ja'k tiidak gu Abraam. Na gu' jano' nat pai' dhuuk pui' tii'n gu Dios, cham pai' jax titda na tu' jax xi duñaia' na ba' pui' tu duñaia' nat jax tii'n.

¹⁹ ¿Gu' tu' ji chi ba'x bhaai' pui' na ji'k jax tu aagix? Aa dho biipi' dir nat pui' xi chidak gu Dios gu Abraam nax bhai' tu ja jimia' ip gu bopxi'n, gu Dios pix diilh gatuuk jich maa dhi' pui' na ji'k jax tu aagix nach ba' dhi' bhaan pix jix mat ka' nach tu' bhaan jich ua'tulhi'n'dha', ba' jano' juugit pix tu'x bhaai'n ka' na pai' dhuuk pu'ñi jai'chdhalhia' maadit gu boxii'n gu Abraam, dhi' na bhaankam jix bhai' tu ja jimia' gu jai' bopxi'n. Ba' dhi' pui' na ji'k jax tu aagix, gu noonbi'n gu Dios jamit maa gu Moisees nat bha ja joot diilh gu Dios, mi' dhir ba' gu Moisees diilh Jup jich aagi'n nach ba' mi' pui' jiidma' git.

²⁰ Gu' ji na gu' jano' nat pai' dhuuk maa'n ñi'ook Jup duu gu Dios biima'n gu Abraam, cham tu' jumai pix pu' tii'n gu Dios na ba' mi' dhir pui'p tiida' gu Abraam, gu' ja'ppi diilh maaxik nat pu' tii'n. Ba' xib cham tu' kam aa' nach mi' pui' ka tu daa'nchu'nda' na jax tu aagix, nat gu' diilh guch Xoi'kam ya' e'ek jich boi'ñxi nach jax ja'k mi' pui' jimia' na ba'x bhai' tuch jimia', na gu' ja'xbui'p jir g'e'kam na gu Dios.

Na ba tu aa'nda' gu Paablo nat tu' ki'n jich palhbui pui' na jax chu aagix

²¹ Ja'p kai'nkam Jup kai'ch iñ aa ba' panaas na pui' nat jax tu ua'nak gu Moisees na tu aagix ka', dhi' bhaan jix maati' na cham tu' pui' ka tu duñaia' gu Dios nat jax tiidak gu Abraam, na gu' pui' xib cham tu' ka bhai' nat jax tu ua'nak gu Moisees na tu aagix ka'? Chaam tu' ji matgim. Na gu' no' pui' ja'k jix bhai' tuch jimda' git nach mi' pui' jiidma' pix na ji'k jax tu aagix, jum aa'nda' git nach dai dhi' bhaan Jup tu daa'nchu'nda' nach ba'x bhai' bi'i'idha' buiñor gu Dios.

²² Gu' ji na gu'p jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam na gu ua'tulhdhara' biix ja daam Jup tu'ii' gu ja'tkam. Gu' ba' gui' nam ji'k pu'ñi tu' silhkam buiñor ba ti jii'n'dha' guch Xoi'kam, mi' dhir ba' ja bubuaxdha' gu Dios, na gu' dhi' pu'ñir jum duukam nat jax tiidak gu Abraam.

²³ Biipi' dir nach chakui tu' silhkam buiñor ti jii'gi'n'dha' guch Xoi'kam, ja'p ji buusandat na mu pai'ch kuupka' ja'p na gux i'xkum dhi' na jax ja'k tu aagix ka'. Ya' juugit jich kuu nat pai' dhuuk jum ai nach soi'ch ilhdhai tu' silhkam buiñor ti jii'n'dha' guch Xoi'kam.

²⁴ Ba' dhi' pui' na ji'k jax tu aagix ka', ja'p Jup ji buus na panaas bhai' puch bai'nchu', yammi ba' xich dho'ñcho na pai' guch Xoi'kam. Ja'p na jax maadit gu tujuandam na ja aa'n'dhidha' gu a'aalham jax ja'k tui'ngida', nam pai' bar g'e'g'er ja'tkam ka' nam ba' mi' dhir diilh bax mat ka'.

²⁵ Gu' ji na gu' xib nat bam ai na dai guch Xoi'kam pix bax bhaai' nach buiñor soi'ch ilhdhat tu' silhkam ba ti jii'gi'n'dha', cham tu' kam aa' na pui kar jich boi' tu'nda' dhi' pui' na ji'k jax tu aagix, cham kam aa' na kach aa'n'dhidha' nach jax ja'k tui'ngida'.

²⁶ Pui' na jax aapi'm xib, bar maamra'n japim gu Dios, na pimit gu' soi'm ilhdhak tu' silhkam buiñor ba ti jii'n'guch Xoi'kam,

²⁷ na pimit gu'm bopko suudai' ki'n. Dhi' ba' bhaan matgir ip na pimit maa'n tuuku'p duu maap guch Xoi'kam, xib ba' pui' ja'k Jup ba tu jim japim na jax gui'.

²⁸ Ba' ya' dir ja'p ja'k, cham tu' jax ka bua sia chi maadit jir Israel kam maa'nkam piam ku gu' cham, piam sia kur tujuandam pui' pix cham namkidhat am piam ku gu' namkidhix kam jir tujuandam, piam ku gu'r chio'ñ piam kur ubii, pix ji no' pim biix soi'm ilhdhat tu' silhkam buiñor ti jii'gi'n'guch Xoi'kam. Biix maap Jup tui'ngida' pim biima'n guch Xoi'kam sia pik nar jax ka' git, panaas ku pim jir maa'n maa'nkam pix ka' biima'n.

²⁹ Gu' ba' no' pim gu' pu'ñi biima'n Jup tui'dhi' guch Xoi'kam, dho aapi'm ba'r di' na pim tu' silhkam jir bopxi'n gu Abraam. Jai'p tu jam makia' ba' gu Dios gui' nat tu' iimchudhak gu Abraam jano'.

4

¹ Ja'pniñ ja'k Jup xi chu jam a'gidha' na pim ba'x maati' jii' kaaya' nañ jax kai'nkam Jup kai'ch. No' gu jax chu'm jix chumñigam maa'n tu mar, gu' ji no' gu' kar alhi' gu maraa'n, chakui bhaan Jup tu tui'ka' gu bixchuga'n gu taata'n, dai na tu iimchudhix ka' pix. Gio no' pu'ñi kar alhi', pui' pix Jup jir tu'm ka' na jax maadit gu tujuandam, sia

ku gu' gatuuk bix bhaan ji chu bi'ya' na ji'k tu' tu bia'ka' gu taata'n.

² Gio jai' gu ja'tkam nam jix bhai' buada', bha bhichdhdha' am gu tu' na aa'nda'. Na pai' dhuuk diihl gu taata'n xi ñi'ñdha' na bar am ka' na ba' ba tu makia' gu bixchuga'n.

³ Pu'ñi ip ba' aach nach ji'k ba ti jügi'ñ xib buiñor guch Xoi'kam. Bijik nach chakui buiñor ti jü'ñdhat, mi' ja'k jich bhichdhdhat'nda' na jax ja'k ilhi'ñdha' gux buam jum duukam na ya' dhi oi'ñga'n bixchu'x bhaai' na pu tu duña'a, aach ba' mi' pui'p tu duña'idha' ja'p na tu' a'aalh.

⁴ Gu' ji na gu' yugmi nat pai' dhuuk jum ai nat pai' pix juugit tu dai diihl gu Dios, bhai' ba joot gu Maraa'n nat ba' ya' maaxir bhaan dir maa'n gu ubii, dhi' na mi' pui' tu daa'ñchu'nda' na ji'k jax tu aagix ja bui bix gu Israel kam ja'tkam. Ba' diihl mi' pui'p tu duu na ji'k jax tu aagix dhi Maraa'n gu Dios,

⁵ mi' dhir ba' dai nat bach boosolh nach cham mi' pui' ka tu daa'ñchu' nam aa'ndat nach mi' pui' tu duiñchu'nda' bix na ji'k jax tu aagix ka'ch bui aach nach ji'k jir Israel kam ja'tkam. Ba' xib nat bach boosolh, maamra'n bach ilhi'ñ gu Dios.

⁶ Ba' mi' dhir diihl gu Dios jup jich chajaañ gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'ch jujur am nach ba' dhi' bhaan machia' nach silhkam bar maamra'n, pui' nat jax jup tajaan diihl gu Maraa'n. Ba' dhi' Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' pui'ch jurtu'nka' nach pui' kai'chdha' na gu Dios jir jich Gi'kora'.

⁷ Ba' aapi'm cham tu' pui' ka ji buan na jax gu ja'ppix tujuandam, gu' ja'pji bar maamra'n japim aapi'm gu Dios. Gu' ba' na pim gu' aapi'm bar maamra'n, cham kam aa' na pim mi' pui' tu duiñchu'nda' bix na ji'k jax tu aagix, na gu' tu jam makia' ip jai' gu bixchuga'n na pim pai' dhuuk buiñor aaya'.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nax buam jum aa' ja' amkam guch Xoi'kam jügi'ñdham Galaasia kam

⁸ Biipi' dir na pim chakui maatii dhi' na jax chu'm silhkam jir Dios, jir tu ja juandam tuk ka' pim gu didios jup duiñxim ya' kam dhi oi'ñga'n.

⁹ Gu' ba' xib na pim ti bax maat gui' na jax chu'm silhkam jir di' gu Dios, sia ku gu' ja'kbui' kat jix bhai' xi jam maat na pim jax jir tu'm, çjax ku pimit ba' gio mi'p ja jii'ñ gux buam jum duu'nkam nam jam daam jimia', nam bixchu'x bhaai' nam pu tu duña'a ya' dhi oi'ñga'n? Pu cham tu' bhaai' am gu' ti buiñor gu Dios.

¹⁰ Pui pim bix aixim tu'm bhaan tu pi-astat gu', jix ðbhidhat japim tu piastatda' jax chu'm masaa'n nam aajidha', piam jax chu'm tanooh, piam jax chu'm oidha'.

¹¹ Jix buam tu tatda' ba' nat moo pui' pik cham jam a'm jup baap gu ñio'ki'ñ gu Dios na ñich ti tu jam a'gi.

¹² Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aañ soi' jam titda na pim soi'm ilhdha' ja'p na jax aañ na ñich soi'ñ ilh jam bui jano' nañ jam bui oilhimik. Cham tu'ñ ja'p kai'ñkam jup kai'ch na pimit tu' bhaan mañ ko'ktulh, ja'pji nañ soi' pix jam titda na pim mi' pui' jimia' na ñich aañ jax tu jii jano'.

¹³ Na gu' na pim jax bax maat jano' na ñich tu jam a'gi gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam na bhaan tu a'ga na pim jax ja'k dui cham jum tulhiña', jix ka'ooktugit jañich tu jam a'gi.

¹⁴ Ba' sia ku jax jix xijai ka' aañ jiñ bui nañ jix ka'ooktu'nda', aapi'm maa'n na pim jax joidham xiñ kügalhi'ñdha', cham pai'x buam jiñ ñi'ñdha' pim, ni ku pim cham jiñ oo'nda'. Joidham jix bhai'ñ aichdhdha' pim nai' ja'p jam ki'aam ja'p na panaas maa'n gu nobii'ñ gu Dios piam ja'p na diihl guch Xoi'kam.

¹⁵ Joidham japim jix bhai'm taat ka' jano', cham bhaai'n ka' na pim jax pik xim buada' na pim joidham jix bhai'm taat ka'. Sia gu jam buupui pim xiñ chaiñbuidhak ka'. çGu' xib japimut ba' jax jum duu na pim jix bhai' kam taatit jiñ bui?

¹⁶ Panaas ku pimit dhi' ki'n bañ bhaamki na ñich xi jam aa'ñ na tu'r silhkam.

¹⁷ Gu ja'tkam dhi' nam bix aixim maakam jam iatgi'ñ, joidham xi jam da'dat jix bhai' jam titda am, gu' nam jax dhui jumai boi bhaan jam bhichdhdhatu' na mu ja'k bhix na pai'r tu tulhiñara'. Jix aa' am na pim cham tu'ñ bui kap tu'ñgida', nam gu'x aa' na pim dai gui' pix mu ja'k ba ja kaichgida'.

¹⁸ Jir am ip dho nañ jix ja da'da' gu ja'tkam no'm gu'r jiñ ja'tkam tuk tu' bhaan, dai pix ji no'ñ mi' ja'k ja bhichdhdhatu' na pai' ja'k jix bhai' tu ja jimia', cham tu' mu ja'k na pai' cham bhai' tu ja jimia'. Gu' ba' no' pim gu' aapi'm silhkam xiñ kügalhdhat jiñ buip tui'dhi', gammiji pim pu xiñ kügalhi'ñdha' sia kuñ cham jam buip tu'ii', cham tu' na dai no'ñ jam buip tu'ii' na pim ba' xiñ kügalhi'ñdha'.

¹⁹ Aañ ya' dir mu ja'k ja'p jam ilhi'ñ gu' na pim panaas jir jiñ maamar, gammijiñ ba' pux buam jiñ aa'nda' no' pim cham mi' pui' jimmi nat jax ja'k tu jii guch Xoi'kam, jix ko'kom jix buam tu tatda' gu' xib ja'p na jax maa'n gu ubii no't kia'pix ba maaxir gu maraa'n.

²⁰ Ti dhox aa' iñ nañ git xib jam bui bap tui'ka' nañ ba' maakam tu't jup tu jam a'gidha' na pim jax ja'k jix bhai'x maatii jiñ kaaya', na pimit gu' chi cham bhai' maatii jiñ kai na ñich jax ti tu jam a'gi.

Gu Paablo na bhaan ba tu a'ga' gu Agaar gio gu Saara

²¹ Ea nañ aapi'm jup xi chu jam a'gidha' na pim mi' pui' tu daa'ñchu' na ji'k jax jum kai'ch na jax tu ua'ñix na tu aagix. Ja'p tu'm japim xiñ aagi'ñdha': ¿Aapi'm aa cham ji'xkat jiñkai'ñ gu u'uan gui' na mit bijik dir kam tu ua'na? ¿Pu cham maat japim aa na jax jum kai'ch maa'n kap na pai' bhaan tu a'ga gu Abraam?

²² Ja'pnim kai'ch na sap gook tu maamar kat gu Abraam, maa'n bhaan gu tujuandam tugi'ñ, gio ba' jumai bhaan ip gu diñh binga'n.

²³ Gu maraa'n gui' nat ti gu tujuandam tugi'ñ, ja'ppix maa'nkam maaxir. Gu' ba' gui' nat ti gu diñh binga'n, dhi' pu kai'ñkam maaxir nat jax tiidak biipi' dir gu Dios diñh gu Abraam na saak pu'ñi maa'n makia' gu alhii.

²⁴ Dhi'ch bhaan jix bhai' xich ga'ngada' na jax ja'k ji chu busaak. Gu Agaar gio gu Saara ja'p ji buan am nam jir di' nat jax ja'k ti gu Dios na tu tui'ka' ja bui biix gu ja'tkam. Ba' gu Agaar ja'p ji buusan na dhi'r di' na jax ja'k tu aagix biix nat ji'k tu ua'nak gu Moisees, nat jax aa'ñdhak gu Dios bhaan gu oidha' na Sinaii ti'. Ba' gui' nam ji'k pu'ñi pui mi' pui' jiiim na ji'x jax tu aagix, ja'p ji buusan nam jir maamra'n gu Agaar, ba' pui'p jir tujuandam am.

²⁵ Sia gui' nam ji'k Jerusaleen oi'dha' xib, na Judea bhaan bipio' gu dibii'r, nam gu' dhi' sia pui mi' pui'p tu daa'ñchu' nat ji'k jax tiidak gu Dios gu Moisees na tu aagix ka' jano' nat ñio'ki bhaan gu oidha' na Sinaii ti', na Arabia bhaan jup bipio' gui' gu dibii'r.

²⁶ Ba' gu Saara ja'p ji buusan na dhi'r di' gu ge' kiicham jix dhaam kam na pui'p ti' Jerusaleen. Ba' aach nach ji'k buiñor ti jii'gi'ñ guch Xoi'kam, dhi'r maamra'n ich. Cham tu'ch ba' tujuandam ki'n oipo, gu' ja'pji ja'p pix nach oipo jix bhai'ch chaatit.

²⁷ Jup jum kai'ch gu' maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam:

Jix bhai'p jum taat ka' aapi' ubii na cham jir jum ai gu a'aalh.

Xi jiiñakda' ap jix bhai'm taatit nap cham tu taat na jax jix chu ko'k no'p ja nini'i'ñ.

Jix io'm mui' ja tigia' gu' gu a'aalh gu ubii gui' nar diñhdhim ka',

cham tu' pui' na jax aap sia kup ti ti biina'.

²⁸ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aach nach ji'k buiñor ba ti jii'gi'ñ guch Xoi'kam, jir bopxi'ñ ich gu Abraam, nat gu' gu Dios diñh pui' tiidak gu Abraam na saak mui' tu bopxicha' bhaan dir gu Isaak. Gu' ba' na gu' guch Xoi'kam jir boxii'ñ gu Isaak, aach jai'p jir jich boxii.

²⁹ Gu' ba' gu Ismael nat ja'ppix maa'nkam maaxir, bhai' ji bhaamki gu sipdhi'ñ Isaak nat pik bhaan ti ti gu Dios. Pu'ñi hap

tuch bua aach xib, gui' nam mi' pui' tu daa'ñchu' na ji'k jax tu aagix gui' nat Moisees tu ua'nak, xich bhaamki'ñ am aach nach jir di' gu bopxi'ñ gu Isaak.

³⁰ Gu' ji na gu' ja'pnip jum kai'ch ja'p iam mi' na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam nat titda gu Dios gu Abraam: "Mai' jootsa' ap mi' dhir jum ki'aam dhim tujuandam tuk, biima'n jap mai' jootsa' gu maraa'n. Na gu' dhi tujuandam gu maraa'n, cham jir am na jai' bhaan jup tu bi'ya' gui' na tu' bhaan bipio' gu maraa'n gum biina'."

³¹ Ba' aañ pu jam titda aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na cham jir am nach aach pui mi' pui' ka tu daa'ñchu'nda' na jax tu aagix gui' nat gu Moisees tu ua'nak, nach gu' aach cham tu' gu tujuandam jir maamra'n, gu' ja'pji gui' ji na pik jir binga'n gu Abraam.

5

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nat guch Xoi'kam jich palhbu

¹ Guch Xoi'kam pix diñh mi' dhir bach bubuax nach pai' pui' ka tu daa'ñchugit na jax tu aagix na tu ua'ñix gu bijik dir kam. Pui' ku ba'm aa' na pim aapi'm mi' pui' xi jii'mda' bhaan dhi boi nat pai' ja'k bach chuttu. Cha'pim gio mu ja'k jup ka bhíbhüda', na pim gu' ja'p jum duñia' ip gio na jax gu tutuur nam yuu' ta'm buupl-hichgida'. Pui' pim dho tu't biipi' dir.

² Kani na pim jix bhai' xiñ kaaya' nañ jax jam tiida'. Aañ Paablo ya' jam aagi'ñ na cham tu' dhi' ki'n jam uañdha' gu Dios gu jam ua'tulhdhara' sia ku pim ti ja matgilhi'ñ gu jam maamar nam jir Israel kam. Na gu' no'r pui' ka' git, jir tu' kub pix ka' git ba' nat jich a'mkam ba muu guch Xoi'kam.

³ Na gu' gu jaroi' no' tu' bhaan mi' pui' tu daa'ñchu' nat jax tu ua'nak gu Moisees, pui' na jax nam jum matgilhi'ñdha' nam jir Israel kam, ja'p ji buusanda' na biix bhaan tu daa'ñchu'nda' na ji'k jax tu aagix ka' nat ji'k jax tu ua'nak gu Moisees, sia ku ti panaas dai maa'n bhaan tu daa'ñchu'. Jum aa'nda' ba' na biix mi' pui' tu daa'ñchu'nda' na ji'k jax tu aagix.

⁴ Aapi'm jañ jup jam titdat jup kai'ch na pim ji'k jix joojoi'ñ na pim pui mi' pui' jiiim na jax tu aagix gui' nat Moisees tu ua'nak, na pim gu' ja'p jum aa' na pim pui' ja'k cham ka u'ua'tulhdhix ka'. Gu' ji na gu' cham tu'r pui', ja'p xi dhuuk japimit gu' guch Xoi'kam, pu cham jam a'm ti niidhim ba' gu Dios.

⁵ Gu' ji na gu' aach maa'n nach jax tu' silhkam buiñor ti jii'gi'ñ guch Xoi'kam, na gu' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' pui'ch jurtu'n. Pui' ja'k ti jii'gi'ñ ich nach cham tu' ka u'ua'tulhdhix nach kax u'ua'tulhdhix kat.

⁶ Na gu' aach nach bax maat nach buiñor jup tui'dhi' guch Xoi'kam, jich a'm ti niidhim sia kuch cham kach matgilhi'ñ. Na gu' guch Xoi'kam cham tu' dhi' bhaan jich a'm ti niidhidha' no'ch matgilhdhix piam ku gu' cham, gu' ja'pji no'ch tu' silhkam buiñor ti jii'ñdhat xich jajoi'gi'n.

⁷ Aapi'm tii moo mi' pui' ka jümit. ¿Jax ku pimit ba' moo mi'p ja jii'ñ gui' na mit jam iatgi'?

⁸ Na gu' cham tu' diih gu Dios nat pui' jam jurtuda na pim gio ja'k jup suulhgia'. Jax dhuu nat gu' gu Dios ba' tii mi' dhir jam boosolh na pim pai' bap tu'ii' ip gio xib.

⁹ Maadit ji gu' gu jaroi' na bhai' oirit maakam jam aagi'ñ guch Xoi'kam bix na ji'k jax jum kai'ch. Dhi' ja'pni ji buusan na jax gui' na ki'n jappukar gu paan na palhüp pix jum aa' nam mi'gii'ñxidha' gu tui', g'e'p jum duña' na bhai' ji jabka'.

¹⁰ Iam git mu gamimmim tulhiña' gu jaroi' nat jam iatgi, sia chi moor jaroi' pik ka' git. Aapi'm git ba' moo cham mi ja jii'ñdhat xi gu'kgida' na jax jix aa' guch Xoi'kam.

¹¹ No'ñ git aañ pu pui' ja'k ja mamtuxd-hidha' gu ja'tkam gui' nam cham jir Israel kam nam moo jano'm matgilhdhidha' nam jax ti jii'ñdhidha' buiñor guch Xoi'kam na ba' bhaan jix maati' ka' nam jai'p bar Israel kam, sia ku gu' gu maaxik ja tutku' bhaan cham tu'r Israel kam am, cham tu'ñ bhaamki'ñdha'm git gui' nam jir Israel kam ja'tkam nam cham ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam, nam gu' cham tu' jax ilhii'ñ no'ñ ja'p pix tu a'ga nat jax jum duu nat muu guch Xoi'kam bhaan gu u'uux na gai biit.

¹² Iam git pu bix maa'n jimdam ja i'kia' am mi' nam pai' matgilhdhix gui' nam bha ja'p oipot jam iatgi'ñ na ba' cham ka bhaai'n ka' nam tu a'gada' bhaankam gu Dios, nam gu' buam pix jam aagi'ñ.

¹³ Ba' aapi'm jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, diih pix gu Dios jam a'm ti tügik mi' jam tuttu na pim mi' pui' ba jimia' nat jax ja'k tu dai na tu tui'ka' ya' dir ja'p ja'k, na cham tu' pui' ja'k kia' nat jax tu ua'nak gu Moisees na tu aagix ka'. Cham tu' pu kai'ñkam jam a'm ti tii na pim pu tu duña' na pim diih jax ilhii'ñ. Xim jajoi'mdat japim jup jum papalhui'ñdha' bix ji'ma'n,

¹⁴ Na gu' bix gu jai' na ji'k jax tu aagix, dhi'ñi bhaan jim titmo na ja'pni kai'ch: "Jix joi'mdaip jix bhai' duña' gu jaroi' no' tu' bhaan jum tulhiñ, sia moo nar jaroi' ka' git, panaas ku moo aap pix jir di' ka' gu jaroi' nam tulhiñdha'."

¹⁵ Ba' aañ pu jam titda na pim jix bhai' kai'chit, cha'pim jum ko'kdat, na gu' cham bhai' tu jam jimia' no' pim daim ko'kda.

Na ba tu aa'nda' gu Paablo na sia jaroi' bixchu' bhax chu aa'nda' no' pix dua tuuku' bhaan

¹⁶ Ba' jam guguuxi'ñ iñ na pim dai pui' pix ja'k tu duiñchu'nda' na jax pix jam jurtudidha' gu Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda'. Cha'pim gaagidha' na pim pu tu duña' na pim diih jax ilhii'ñ, na gu' jam mai'chia' guch buam jum duukam.

¹⁷ Cham tu'm kiki'galhi'ñ am gu' guch buam jum duukam gio guch Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda', dhi' bhaan ba' cham jir am na pim pu tu buada' na pim diih jax ilhii'ñ, sia pim chi moo tu' tii jax jix dhuñiik.

¹⁸ Na gu' no' guch Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' jam a'm jup tui'ñgit pui' jam jurtudim na pim jax ja'k tu duiñchu'nda', cham tu'm aa' na pim mi' pui' ka tu duñidha' na jax tu aagix gui' nat Moisees tu ua'nak.

¹⁹ Jix bhai'x maati' am gu ja'tkam gui' nam jix buam tu jim, na ja daam jup tui'dhi' guch buam jum duukam. Pui' na jax gui' nam mui' ja biim boppo gu u'uub, gio gu u'uub nam mui' ja biim boppo gu chichio'ñ, gam bix aixim kum pu tu bua na jax cham jir ki'.

²⁰ Gio nam tu' ka'm niidhat daanda' sia tu' na pix nam pui' ji ilhdhat nar dios, sia ku gu' cham tu' maaxik jir di' gu silhkam Dios. Gio nam jix jii'poiñar ka'. Gio nam jix chu bhaamki'ñdha', gio nam jix chi jii'gag ka', gio nam palhüp pix nürda' nam bhaaku'. Gio nam jix aichu'n ka' nam jax ja'k ja kokd-hichdha' gu ja'tkam.

²¹ Gio nam jai' pui'p jix chu aa'nda' nam git pu chu'm jup xi bia'ka' gu tu' nam jax chu'm nii'ñxi'ñ ka' gu jaroi'. Gio nam jix maik ka', gio nam gammiji pix g'e'g'er tu kua'da' cham aagix kam, gammiji bix aixim na tu' cham jir ki' kum pu tu buidha'. Dhi' pu chu'm gu ja'tkam cham ji'xkat aaya' am buiñor gu Dios na pai' dhir jix io'm jir g'e'kam, aañ moo jam aagi'ñ, na gu' cham ja kii'galhi'ñ gui' nam pui' ja'k tu jim.

²²⁻²³ Ba' no' jaroi' bhaan tajaanixchu' gu Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda', jix chu joi'gi'nda' pix sia tu' na pix bhaan ja bui gu ja'tkam, na gammijix bhai'm taatit ja palhbui'ñdha' sia nar pai' dhuuk ka' git. Gio na cham bhaamdar ka', nax chu nakoo'nda' pix sia tu' na pix ka'. Gam na diih jum palhbui'ñka' na jax ja'k cham tu' bhaan mai'chia' guch buam jum duukam. Na gammiji soi'm ilhdhat tu' silhkam ti jii'ñdhat buiñor guch Xoi'kam mi' pui' jimda' na jax jix ki' ka'm nii'ñ. No' jaroi' gammiji pu'ñi mi' pui' tu duiñchu', cham jum aa' na jaroi' aagi'ñdha' na jax ja'k tu aagix, na gu' pu'ñi pix ja'k jum aa' nam tui'ñgida' git bix gu ja'tkam.

²⁴ Na gu' aach nach ji'k buiñor ba ti jii'gi'ñ guch Xoi'kam, bix binkam sissapa mit guch Xoi'kam bhaan gu u'uux na gai biit na ji'x

jich a'm jup tu't guch u'ua'tulhdhara', gam sia biix nach ji'k tu'x buam jum duukam kap tu duñia' git.

²⁵ Ba' no'ch gu' xib mi' pui' tu daa'ñchugit mi' pui' tu duñim na jax jich jurtudim gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', dho gammijich mi' pui' tu daa'ñchugit mi' pui' jiumda' na jax jich jurtudidha'.

²⁶ Gio nach cham tu' gə'gərkam jich chaat ka', soi'ch pix jich ilhii'ñdha'. Ni kuch cham ja kokdhichu'nda' gu ja'tkam, ni kuch cham xich jjiigak ka' aach diilh nach ji'k ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

6

Gu Paablo na pui' ba ja tiida' guch Xoi'kam jügi'ñdham nam xim papalhuidhat biix ji'ma'n nam jax ja'k jix bhai' mi' pui' jiumda'

¹ Ja'p jañ jup xi jam tiidam jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, no't jaroi' tu' bhaan mam ua'tulh, xi palhbuidha' pim aapi'm na pim mi' pui' jium, xi aagi'ñdha' pim jix bhai' pix na jax ja'k jix bhai' mi' pui' jiumda'. Gio aapi'm diilh mi' pui'p xi jiumit, xi gaagidha' pim na jax ja'k cham jam mai'chia' gux buam jum duukam.

² Xim papalhuidhat japim biix ji'ma'n na pim jax ja'k mi' pui' jiumda' na jax jix aa' guch Xoi'kam. Ja'p ji buusan gu' nach biix ji'ma'n jix biipit tu kuuksiop, pui' ku ba'm aa' nach jich papalhbui'ñchu'nda' nach ba' biix mi' pui' jiumda'.

³ Gu jaroi' no' tu' ka'm jum ilhii'ñ sia ku tiir cham tu', diilh tu daam jimiidha'.

⁴ Jum aa' ba' na pim biix ji'ma'n xim ga'ngada' na pim jax ja'k mi' pui' jium. Ba' no' pim gu'x bhai' mi' pui' jium, cha'pim jax jum aa'nda'. Cha'pim pui' ja'k jup tu jiumda' nam jax tu jiumda' gu jai', gu' ja'pji aapi'm diilh na pim xim ga'ngidhat na jax ja'k jir am nañ jax ba kai'ch.

⁵ Diilh pix japim jix mat ka' na pim jax ja'k jix bhai' ji bubuakidha' buiñor gu Dios, na gu' ja'p ji buusan nach biix ji'ma'n tu kuuksiop guch biixchu', ba' diilh jach soi'ch buidhat aaya' nach pai' ja'k jium.

⁶ Gio gu jaroi' na tum mamtuxi'ñdha' gu ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, jum aa' na tu' ki'n palhbui'ñdha' gu jaroi' na tu mamtuxi'ñdha', na gu'm aa'nda' na tu' ki'n duaka' ya' dhi oi'ñga'n bhaan.

⁷ No' pim biix aixim jix buam xi chu bua't gio na pim sap pik ba' mi' pui' xi jium na jax jix aa' gu Dios, dhi' na pim jax dhui jaaxmagi'ñdha' pix gu Dios. Cham tu'm jaaxmagi'ñ gu' gu Dios, na gu' cham jaroi'r jupaabkamu'n. Ba' pui' na pim jax chu'm ti ixia' xib ii'mda' bhaan, pu chu'm tu oraa' pim ip gatuuq.

⁸ Na gu' gu jaroi' nax joojoidhat daix buam jum duukam jup tu buada', ja'p ji buusan na pu chu'm ti isda'. Ba' na mu ba aaya' na pai' bam tulhiiña', ja'p ji buusnia' na pu chu'm ba tu oraa'. Ba' gu jaroi' nax joojoidhat mi' pui'p tu duñiidha' na jax pix jurtudidha' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', dhi' pui'p ji buusan na pu chu'm jup ti isda'. Ba' na pai' dhuuk ba aaya' buiñor gu Dios na gammiji buiñor bap tui'ka', ja'p jup ji buusnia' na pu chu'm jup tu oraa'.

⁹ Gammijich jix kii'p jum duukam xip tu duñiidha' cham jich o'jolhdhat. Na gu' no' chich cham jich o'jollh, jix kii'p jum duukam tu oraa' ich na pai' dhuuk jum aaya'.

¹⁰ Jum aa' nach biix jix bhai' ja buada' gu ja'tkam gui' nam jum tulhiiñdha', gui' pik jach jix io'm jix bhai' ja buada' nam pui'p ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam ja'p na jax aach, nam gu' dhi' ja'p ji buan nam jix io'm mia'n jir jich jaaduñ.

Gu Paablo na ba ja aagi'ñdha' guch Xoi'kam jügi'ñdham nam jax kai'ñkam maakam ja iatgi'ñ jai' bhai' ji oiop, mi' dhir ba' dai na ba ja tabuimgidha'

¹¹ Aañ dhi'ñi diilh jir jiñ u'uan nar gə'gə'r. ¿Jia nañ gə'gə'r tu u'uan na pim xi ñii'ñ?

¹² Gu ja'tkam nam jam chian na pim jum matgilhdha' na pim ba' jai'p bar Israel kam ja'tkam ka', dhi' pu kai'ñkam pix pui' ja'k bua am nam ba' jax dhuix bhai' bi'iidha' ja bui gui' nam cham ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, nam gu' cham aa' nam jai' bhai'p ji ja o'bhai'ñdha' no'm bhaankam jup ba tu a'gim guch Xoi'kam na mit jax kai'ñkam mua bhaan gu u'uux na gai biit.

¹³ Gio gu' pui' pix cham tu' biix mi' pui'p tu duiñchu' am na ji'k jax tu aagix gui' nat Moises tu ua'nak gui' nam ji'k tiim matgilhi'ñ. Dhi' ba' bhaan jix maati' nam jax dhui pix bhaan gə'gərkam jum taat ka' no' pimit jum matgilh, nam gu' mi' dhir pui' ba kai'chdha' ba' na mit gu' pix pui' jam chia.

¹⁴ Aañ cham tu' pui' ja'k tu jim na jax gui' am, aañ daipu' pix bhaan jix bhai'ñ chaat nañ jiñ chulhiñ bhaankam guch Xoi'kam gui' na mit sissapa bhaan gu u'uux na gai biit. Na gu' nañ jix maat aañ, pu kai'ñkam pix muu guch Xoi'kam nañ ba' mi' dhir jumai maa'nkam jup jiñ dhuña' ii'mda' bhaan, cham tu' pu chu'm kia' nañ jax jir tu'm kat. Ba' xib cham tu' ka jai'ch iñ nañ jax jir tu'm kat biipi' dir, ni buiñor gux buam jum duukam kuñ kax jai'ch.

¹⁵ Aañ jix maat na pu cham tu' bhaai' sia ku jaroi' ti matgilhdhix piam ku gu' cham, gu' ja'pji nañ cham tu'x buam ka tu buada', dhi' pik ji nam aa', na jumai ii'mda'ñ a'm bap tui'ñgida'.

¹⁶ Ba' na pim ji'k mi' pui' jium dhi' nañ jax jam aagi'ñ na pim ji'k maap jum jumpadat

daan gu Dios, gammiji pim git moox bhai'm
 taatit tu oi'ŋka' gio na pim xim ja joi'mdat
 bix ji'ma'n.

¹⁷ Cha'pim mi' ka ja jügi'ndha' gui' nam
 bhai' oipot maakam jam iatgi'ñ na jax cham
 jir pui', nañ gu' aañ ba'x io'm jiñ chulhiña'
 no' pim gan mi ja jügi'ñ. Diilh kat gɛ'gɛr
 bax bapaiñmi' guñ chuuku', sia ku gu' dhi'
 bhaan jup jix maati' nañ tu' silhkam jir tu-
 juandam tugi'ñ guch Xoi'kam.

¹⁸ Ja'pni pi'x jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan
 ku ba' diilh pi'x gu Gɛ'kam jich Xoi'kam
 jam a'm ti niidhidha' gammiji bix ji'ma'n
 aapi'm. Ja'pni tu tui'ka'.

**GU UA'NA'N GU PAABLO NAT
TU JA UA'ÑXI GUI' NAM TI
JHGI'Ñ BUIÑOR GUCH
XOI'KAM NAM
EEPESO OI'DHA'**

Na ba ja ñio'kdha' gu Paablo

¹ Aañ jir Paablo, jir nobii'ñ in guch Xoi'kam, nat gu' gu Dios pui' ja'k jix aagak pu chu'm ki'n jiñ dhai. Aañ mu tu jam ua'ñxi'ñ bhaan dhi'ñi u'uan aapi'm na pim mi' oi'dha' Eepeso na pim buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam, na pim gu' aapi'm Dios bar ja'tkam tugi'ñ.

² Ba' gu Dios jich Gi'kora' gio gu Gê'kam jich Xoi'kam pix xi jam joi'mdat jam a'm ti niidhidha' am na pim ba' gammijix bhai'm taatit tu oi'ñka'.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nach dai gu Dios taxchaabgi'ñdha'

³ Taxchaabgi'ñdha' ich gu Dios gui' nar Gi'korga'n gu Gê'kam jich Xoi'kam, nat gu' guch Xoi'kam bach ua'p jix dhaam dir gui' na tu' ki'n jix bhai' ba tuch jimda'ch i'i'mda' ir bhaan, nach gu' buiñor ba ti jügi'ñ.

⁴ Gu Dios pu bijik dir jich a'm ti ti nach jir ja'tkam tugi'ñ ka' bhaankam guch Xoi'kam, pux io'm bijik dir nat ba' moo bap duu dhi oi'ñga'n. Jich a'm pu ti ti nach pu'ñi gatuuk cham tu' buiñor kax u'ua'tulhdhix ka'. Joidham xich joi'gilh gu' gu Dios gê'kam ki'n,

⁵ pui' kut ba' bha joot guch Xoi'kam na ba' dhi' bhaankam maamra'n jich ilhdha', pu bijik dir pui' ja'k pum aa gu Dios na tu duña'a.

⁶ Pu kai'ñkam pui' ja'k duu gu Dios nach ba' aach pu'ñi dhi' bhaan taxchaabgidhat ba gê'kamtu'nda' gammiji nat gê'kam ki'n xich joi'mdak jich a'm ba ti ti, gam nat jix bhai' ba duu nat bhai' bach joochxi gu Maraa'n na ba' ya'ch palhbuidha'.

⁷ Gê'kam ki'n xich joi'mdak pui' tu duu gu Dios na dai pix gu' ra'n gu Maraa'n nat jaax, dhi' ki'n pu bach uañ guch ua'tulhdhara', ba' cham tu' mu ja'k ka jium ich nach pai' gammiji mi' pup jich chulhiñdha' git.

⁸ Dhi' bhaan jix maat ich ip nat gu Dios xich joi'mdak jich a'm ti ti nat jich chajaan gu matda' nach ba' ki'n jix maatit kaaya' gu ñio'ki'ñ na jax jir jum duukam.

⁹ Jix maatit ba kai chich ba' xib nat jax ja'k jum aa bijik na tu duña'a pu'ñi gatuuk, bak na pu'ñi bha jimda' guch Xoi'kam na ba' dhi' bhaankam ya' pu tu duña'a na jax jix aa'.

¹⁰ Ba' jano' na pai' dhuuk bix pui' tum duña'a nat jax ja'k tu dai dñil gu Dios na tu duña'a, bix maap tu jumpada'i na ji'k tu'x chu jai'ch jix dhaam gio ya' dhi oi'ñga'n pu ja tida' nar ja gê'kam tuk guch Xoi'kam.

¹¹ Ba' gu Dios bhaankam guch Xoi'kam xich joi'mdak jich a'm pu ti ti x io'm bijik nach pu'ñi gatuuk jir ja'tkam tugi'ñ ka'. Gu' ba' nach pai' bar ja'tkam tugi'ñ ka', dai na ba tuch makia' nat tu' pu tu dai bijik na tuch makia'. Pu tu duña'a gu' gu Dios jax ña ilhdhai pu ti'ya'.

¹² Gu Dios pix dñil pui'x aa na aach nach jir Israel kam ja'tkam biipi' soi'ch ilhdhai buiñor ti jü'ñdha' guch Xoi'kam nach ba' mi' dhir dai gui' ba gê'kamtu'nda', nach gu' pu'ñi bax mat ka' na dai gui' bixchu'x bhaai' na pu tu duña'a na jax ilhi'ñdha'.

¹³ Mi' dhir bar' aapi'm na pim cham jir Israel kam ja'tkam jup ba ti jü'ñ buiñor guch Xoi'kam soi'm ilhdhak, na pimit gu'p ti jü'ñ pui' na jax jum kai'ch guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ. Ti jü'ñ japimit na dhi'r silhkam pui' na jax jum kai'ch, guch Xoi'kam pix ba'p tu duu na pim ba' xib jai'p bar ja'tkam tugi'ñ gu Dios. Ba' gu Dios jup jam tajaan guch Dhuudu' kam jix Uañ I'i'mda' nat dñil pui' pu ti bijik nach chajaan dha' aach nach ji'k bar ja'tkam tugi'ñ ka'.

¹⁴ Ba' dñix Dhuudu' kam jix Uañ I'i'mda' nat bach chajaan gu Dios, dhi' bhaan jix maati' na ka tuch makia' ip gui' na tu' ka bi'iix na tuch makia', dai pix no't bix mi' bach chuttu na pai'x aa' gui' dñil aach nach ji'k jir ja'tkam tugi'ñ ka'. Dhi' bhaan jach ba' gammiji gê'kamtu'nda' dai gu Dios, na gu' dai gui'r Gê'kam.

Na pui' ba ja tida' gu Paablo na tu daan buiñor gu Dios ja a'mkam

¹⁵ Pui' ti kai ñich na pim sap aapi'm tu' silhkam buiñor ti jügi'ñ gu Gê'kam jich Xoi'kam, jix ja joi'gi'n japim sap ba' bix gui' nam jir ja'tkam tugi'ñ gu Dios.

¹⁶ Ba' dhi' bhaan gammiji ba jam ti'ñcho' in nañ pai' dhuuk ba ji chu daña'a buiñor gu Dios, xi taxchaabgi'ñdha' in ba' na gui' jam palhbui'ñchu' na pim buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam.

¹⁷ Gio pui' soi'p titdatu' in gu Dios, dhi' nar Gi'korga'n gu Gê'kam jich Xoi'kam, na jam tajaan dha' guch Dhuudu' kam jix Uañ I'i'mda' na ba' dhi'x bhai' jam aa'ñdha' na jax pik ja'k jir tu'm kam dñil gu Dios, na gu' matda' guch Dhuudu' kam jix Uañ I'i'mda'.

¹⁸ Pui' ja'k soi'p titda in gu Dios na gui' pix jam mattuda' na pim ba' machia' nach tu' nñra na gatuuk jup tuch makia' dñil gu Dios, gio na pim ba' machia' na cham tu' ja'p pix pui'm kai'ch na guch Xoi'kam mi' dhir baabu' gu jaro' bhaan dir gu boi na mu ja'k bhix na pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha', dhi' mi' dhir ja boosgaim gu' gu Dios gui' nam ji'k jir ja'tkam tugi'ñ ka'.

¹⁹ Pui' ja'k soi'p titdatu' in gu Dios na jam mattuda' ip na pim jix bhai' machia' nax io'm bixchu'x bhaai' na pu tu duña'a dñil,

na gu' dhi' ba' bixchu' pix ki'n jich palhbui'ñ aach nach ji'k buiñor ti jüigi'ñ guch Xoi'kam. Bixchu' pix jix bhaai' gu' na pu tu duñia' gu Dios cham aagix kam. Dhi' pix ki'n pui' tu duu

²⁰ Jano' nat dua'ñdhak giop buusai' guch Xoi'kam mu dir koi'ñga'n tir nat ba' mi' dhir kii'n dir xi chia na daibu' bhammix dhaam na pai' daa dülh gu Dios, bhai' na pai' dhir jir Gø'kam.

²¹ Gio dhi' ki'n pix na jax chu'm ki'n bixchu'x bhaai' na pu tu duñia' dülh gu Dios, dhi' pix tajaan' guch Xoi'kam na ba' ja daam bap tui'ka' gui' nam i'ii'mda' bhaan jix chu jai'ch, nam pui' ti bixchu'x bhaai' ip nam pu tu duñia' nam jax ilhi'i'ñdha', sia bix na ji'k tu'ya'x chu jai'ch dhi oi'ñga'n bhaan giox dhaam.

²² Bix na ji'k tu'x chu jai'ch, bitaa'n ji chu bii mit buiñor guch Xoi'kam, ba' cham tu'r jupaabkamu'n am. Gu Dios pix dülh jup dai guch Xoi'kam nar Gø'kam ka' bix jich bui nach ji'k buiñor ti jüigi'ñdha', ja'p ji buusan na dhi' ba'r jich mo'.

²³ Aach ba' ya' dir mu ja'k ja'p jup ji busan nach jir tukga'n, nach gu' buiñor ti jüigi'ñ. Bix nach ji'k buiñor ti jüigi'ñ, gui' bhaan jix o'jo' ich. Sia bix na ji'k tu'x chu jai'ch, bhaan jup tu'ii' guch Xoi'kam sia pik nar jax ka' git.

2

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nat gu Dios xich joi'mdak jich palhbui

¹ Biipi' dir na pim chakui buiñor ti jü'i'ñdhat guch Xoi'kam, ja'p tui'kat japim panaas na pim ko'iix kat buiñor gu Dios, na pim gu'x buam tu buada' na tu'r ua'tulhdhara'.

² Mi' pui' tu daa'ñchugit japim nam jax jix buam tu jimda' gu ja'tkam nam ya' dhi oi'ñga'n dai bhaan titii'ñcho, jix jüigi'ñdhat japim na jax jam jurtu'nka' gui' na ii'mda' bhaan jix jai'ch na bixchu'x bhaai' na pu tu duñia', dhi' na jai' i'ii'mda' pui' ja daam jup tu'ii' nam pui' cham jup jir kiki'. Dhi' ba' mik ja'k ja bhüichdhatgida' gu ja'tkam na dülh jax ilhi'i'ñ gui' nam ji'k cham mi' pui' jüimda' na jax jix aa' gu Dios.

³ Aach sia pui' ja'k jup tu jimdat nach pui' chakui buiñor jup ti jü'i'ñdhat guch Xoi'kam, mi' pui' tu duñidha' ich jax no' tu tatda'ch chutku' bhaan, piam jax nach jich aa'nda', xich jüigi'ñdha' i' panaas aach dülh nach jix buam jum duukam jup jix chu duñiik ka' na tu'r ua'tulhdhara'. Gu' ba' dhi' nach tu' bhaan jich ua'tulhi'ñdha', cham tu'ch joi'mdaich chulhiñchuda' git gu Dios no'ch pui mi' pui' tu daa'ñchu'nda' git, ja'xbui' pui'p jich chulhiñchuda' git na jax ja tulhiñchuda' gui' nam cham mi' pui' jimia' na jax jix aa'.

⁴ Gu' ji' na gu' joidham jir jix chu joi'gi'n gu Dios, gø'kam ki'n xich joi'mdak jich chii' ba' aach.

⁵ Tii' nat jich dhudua'ñdhak jich baapmi' jano' nat pai' dhuuk dua'ñdhak giop bamii' guch Xoi'kam mi' dhir koi'ñga'n tir, sia kuch gu' ko'iix kat ki'n guch u'ua'tulhdhara' nach jix buam tu buada'. Ba' xib cham tu' mu ja'k ka jüim ich nach pai' gammiji' mi' pup jich chulhiñdha' git, sia ku gu' mi' ja'k jum aagit ti nach bhüya' git na chich gø' bach ua'tulhdhak.

⁶ Jano' nat pai' dhuuk gu Dios dua'ñdhak giop bamii' guch Xoi'kam mu dir koi'ñga'n tir, ja'p ji buus nat aach jano' maap jich dhudua'ñdhak bii'ma'n jich baapmi' nach ka ko'iix kat. Mi' dhir ba' maa'n kap jich bi' dülh gu Dios jix dhaam nach pai' aaya' gatuuk, nach mia'n bap tui'ka' buiñor.

⁷ Ba' pu kai'ñkam pui' ja'k duu na ba' dhi' bhaan jup jix maati' ka' nax io'm xich joi'mdaix bhai'ch dhuñia' ip gatuuk, na gammijix io'm pu ba xich joi'gi'nda', cham tu' dai xib. Ja'xbui'p xich joi'gi'nda' nat ji'x pu ba xich joi'gilh xib bhaankam guch Xoi'kam.

⁸ Ba' na pimit ti jü'i'ñ aapi'm nat gu Dios tu' silhkam ba xich joi'gilh, dhi' bhaan cham tu' mu ja'k ka jüim japim bhaan gu boi na mu ja'k bhüix na pim pai' gammiji' git mi' pup jum tulhiñdha'. Cham tu' pimit tu' bhaan tu juanak ma'iich dhi', gu' ja'pji pui' pix nat xi jam joi'mdak ja'p ja'k jam tuttu gu Dios.

⁹ Ba' cha'pim tu' ka'm jup bam ilhi'i'ñdha' na pim cham tu' mu ja'k ka jüim na pim pai' gammiji' git mi' pup jum tulhiñdha', na pimit gu' cham tu' tu' bhaan tu juanak pu chu'm ma'iich.

¹⁰ Gio gu' aach jup jir dunii'ñ pix gu Dios, gui' pix pui'ch dhuu bhaankam guch Xoi'kam nach aach dai gux kii'p jum duukam bap tu duñiidha' ya' dir ja'p ja'k, cham tu' kia' gux buam jum duukam nar ua'tulhdhara'. Pu bijik pui' ja'k pu ti gu' gu Dios na tu duñia'.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nat guch Xoi'kam pix pui' tu duu nach ba' bix maa'n ñi'ook bap duuka' nach ji'k buiñor ti jüigi'ñdha'

¹¹ Aapi'm na pim ji'k cham jir Israel kam ja'tkam, gui' nam jir Israel kam ja'tkam jup jam tüiti' am: Gu ja'tkam cham jum matgilhdhadam. Ba' dülh gu Israel kam ja'tkam jup jum tüiti' am: Aach ja'tkam jich matgilhdhadam. Ba' dhi' nam pui' jam tüiti', ja'p kai'ñkam jup kai'chdha' am na pim aapi'm cham tu'r kiki' ja'tkam, pu cham jam a'm ti nüidhim gu Dios. Dülh sap ba' ja a'm ti nüidhim panaas nam jum matgilhi'ñ ja tutku' bhaan.

¹² Gu' pix ji na gu' maaxik aapi'm cham tu' buiñor jup ti jü'i'ñdhat guch Xoi'kam, dilhkob

jup tui'kat japim, cham tu' ja b̄im gu Israel kam ja'tkam. Ba' pui' cham tu' jam a'm jup bipio'dat gui' nat tu' ja iimchux pu bijik gu Dios gu Israel kam ja'tkam, nam jaroi'r ja'tkam tugi'ñ. Cham tu' pim pui' ja'k tu jimdāt nat jax ja'k maa'n ñi'ook jup duu gu Dios ja bui gu Israel kam ja'tkam, ja'p pix japim duuakat ya' dhi oi'ñga'n bhaan. Pu cham buiñor ti jügi'ñdha' pim gu Dios, pu cham mat ka' pim sia na pim pa ja'k jimdā'.

¹³ Ba' sia ku pim mik jup tui'kat buiñor gu Dios, xib na pim maap bap tui'dhi' guch Xoi'kam na pim buiñor ba ti jügi'ñ, mia'n ba ai pimit, pu kai'ñkam jich a'mkam muu gu' guch Xoi'kam bhaan gu u'uux na gai b̄it.

¹⁴ Guch Xoi'kam pix pui'ch dhuu nach cham kach bhabhaakui'ñdha'. Nat muu pix bhaan gu u'uux na gai b̄it, dhi' Xoi'kam pui' ba tu duu nach mi' d̄hir maa'n ñi'ook bap duuka' jam bui aapi'm na pim cham jir Israel kam ja'tkam, gio aapi'm mu dir bha ja'k jich bui aach nach jir Israel kam ja'tkam. Panaas kut iar gu tu' na pui'ch dhuukat, ba' xib ja'p ji buusan nach maap bar jich oi'dhagam.

¹⁵ Guch Xoi'kam pix nat muu bhaan gu u'uux na gai b̄it nach ba' cham tu' pui' ja'k ka tu jim na jax tu daaxix na tu aagix, nach pu'ñi tu' pix ja ilhii'ñdha' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, ja'p ji buus nat daam dir mim jaax gu i'ra'n na ba' cham ka maax ka' pui' na jax ja'k tu aagix kat. Ba' xib ja'p ji buusan na pu cham pai' ka maati' gu pui' ja'k aach jich bui, maap pix bar jich oi'dhagam ich xib, nach gu' maap buiñor bap tui'dhi' guch Xoi'kam. D̄ilh guch Xoi'kam pix pui'ch dhuu nach cham kach bhabhaakui'ñdha'.

¹⁶ Daipu' nat muu pix guch Xoi'kam bhaan gu u'uux na gai b̄it, mi' jotmoda' cham kach bhabhaakui'ñ ich. Cham ka jam bhaamki'ñ ich aach ya' dir mu ja'k jam bui aapi'm na pim cham jir Israel kam ja'tkam, gio aapi'm mu dir bha ja'k pui' cham jup kach bhaamki'ñ aach nach jir Israel kam ja'tkam. Maap jach pix jix bhai' ba kai'ch, nat gu' maa'n maa'ñkam pix jup jich dhuu.

¹⁷ Guch Xoi'kam bhach bh̄idhak gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga nach jax ja'k cham kach bhabhaakui'ñdha', nach jax ja'k maa'n ñi'ook bap duuka', pui' na jax aapi'm na pim cham jir Israel kam ja'tkam na pim mik jup tu't buiñor gu Dios, gio aach nach jir Israel kam ja'tkam nach pu mia'n jup tu'ii' buiñor gui'.

¹⁸ Gio nat muu pix guch Xoi'kam bhaan gu u'uux na gai b̄it nach ba' maa'n ii'mda' pix bap duuk. Aapi'm na pim cham jir Israel kam ja'tkam jach jam bui maa'n ii'mda' bap duuk, gio aapi'm mu dir bha ja'k pui' maa'n ii'mda' pix bap duuk jich bui aach nach jir Israel kam ja'tkam. Ba' maa'n ii'mda'p duiñchugit jach amuub bap tu'ii' buiñor gu

Dios jich Gi'kora'. Ba' pu'ñi nach jax maa'n ii'mda' bap duiñchu', maap b̄ix jach buiñor aaya' gu Dios.

¹⁹ Ba' xib cham tu' pim kar jai' ja'tkam buiñor gu Dios, cham tu' pui' kam t̄iti' pim na pim cham jir Israel kam ja'tkam, na pim gu' xib pui'p bar Israel kam ja'tkam, maap bar jum oi'dhagam japim gui' nam jir Israel kam ja'tkam. Gio jai'p bar ja'tkam tugi'ñ japim gu Dios, pui'p tu jam makia' ba' na jax tu ja makia' gui' nam pur Israel kam ja'tkam.

²⁰ Aapi'm na pim j̄i'k buiñor ba ti jügi'ñ guch Xoi'kam, ja'p ji buan japim na jax gu joodai na daam dir mui' ba bhi'ñbakchix ka' bhaan gu jai' joodai na bitaa'n jup darka'. Gu joodai na bitaa'n darka', dhi' pui' ji buan am na jax gui' nam j̄i'k jir noonbi'ñ guch Xoi'kam, piam gui' nam bhaankam tu a'ga gu Dios. Ba' d̄ilh guch Xoi'kam ja'p ji buusan na dhi'r di' gu jodai na b̄ix bhaan jum siisap dhi' dhi bhi'ñbak.

²¹ Ba' na pim saalh kaapakaim na pim buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam, ja'p ji buusan na d̄ilh guch Xoi'kam saalh t̄imuum dhi' dhi bhi'ñbak, dai pix no' pim b̄ix maa'n ñi'ook jup duiñchugit buiñor xip tui'dhi'.

²² Na gu' no' pim aapi'm b̄ix buiñor xip tui'dhi' guch Xoi'kam, b̄ix jir bhi'ñbaki'ñ ka' pim, mi' ba'r mi' ka' na pai'p tui'ka' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' bhaamkamun' gu Dios.

3

Na ba tu aa'nda' gu Paablo nat tu' bhaan ti t̄i gu Dios na bhaankam tu juana'

¹ Aa'ñ Paablo, pu kai'ñkam ya' kuup iñ nañ jir tujuandam tugi'ñ pix guch Xoi'kam, ku gu' mi' pui' tu duñiim iñ ji na jax ja'k jix bhai' tu jam jimia' aapi'm na pim cham jir Israel kam ja'tkam.

² Bax maat japim dho nat gu Dios pix pu chu'm ki'n j̄iñ dhai nañ pu'ñi jam aagi'ñdha' nat tu' bhaan xich joi'mdak jix bhai'ch dhuu, pui' nat jax pu ti bijik na tu duñia'.

³ Gu Dios d̄ilh j̄iñ mattuda gu' nañ ba'x maati' ba k̄e' nat jax ja'k tu dai pu bijik na cham jaroi' maati' k̄e'k̄e'. Dhi' ba'r di' na ñich jax ja'k mu tu jam ua'ñ j̄i'k daam bi'pi' dir.

⁴ Ba' no' pimit gu'x bhai' j̄iñkaidhak jix maati' kai dhi' na ñich jax mu tu jam ua'ñ, bax maat japim nañ jax ja'k jix maati' k̄e' pui' nat jax ja'k tu daasak gu Dios nat jax pum aa bijik na cham jaroi' maati'. Guch Xoi'kam gu' na bhaan tu a'gat jup kai'ch, pui' ba tu duu xib nat jax ja'k tu dai bijik.

⁵ Dhi' nat tu' jax ba duu xib gu Dios, nat bijik pui' ja'k pum aa na tu duñia', dhi' pu cham tu' ja mattudak guch bopxi kat gui' nam bijik ya' tu duuakat. Ba'

xib bhaankam gux Dhuudu' kam jix Uań li'mda' ba ja mattuda gu Dios gui' nam jir noonbi'ń guch Xoi'kam nam bhaankam tu a'gat jix u'uań ki'n ya' oipo.

⁶Nat jax ja'k jum aagak tu dai gu Dios bijik na tu duńia' pu'ńi gatuuk, jir dhi'ńi: Na sap pu'ńi bhaankam guch Xoi'kam bax bhaai'n ka' bixx gui' nam ji'k cham jir Israel kam ja'tkam ka' nam pui'p ba bubuakia' mi' dhir bhaan gu boi nam bhaan mu ja'k jium nam pai' gammiji' mi' pup jum tulhińdha'. Gio na bax bhaai'n ka' ip na jai'p tu ja makia' gu Dios na tu' ja bi'ńi'ń gui' nam jir Israel kam ja'tkam, dai pix ba' nam aa' nam ti jii'ńdha' na maaxik jir silhkam pui' na jax jum kai'ch gu gux bhai'm kai'chdham ńi'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam.

⁷Jix bhai'ń dhuu ań gu Dios, ńi' nat jii'ń dhai nań ań ba'r di' ka' nań pui' nai' ja aagi'ńdha' gux bhai'm kai'chdham ńi'o'ki'ń guch Xoi'kam, na gu' bixchu'x bhaai' na pu tu duńia'. Tii cham tu'r am kat na dhi' ki'n jii'ń dha'ńsada',

⁸nań gu' tiir cham tu', gampai' tu'm iń ja bui gui' nam pui' Dios jup jir ja'tkam tugi'ń. Gu' ji nat gu' gui' xii' joi'mdak jii'ń dhai nań ań jir di' ka' nań nai' tu ja a'gidha' gux bhai'm kai'chdham ńi'o'ki'ń guch Xoi'kam gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, nań ja aafidha' na bhaankam guch Xoi'kam jix bhai' ba tuch jim. Bixx aixim bhaan jix bhai' ba tuch jim na jaroi' pu cham ji'xdha' tiimo' sia ku ti ba tu ja'kilhi'ń.

⁹Bixx pu chu'm ki'n jup jii'ń dhai gu Dios nań ja mattuda' na jax ja'k pui' tu duńiim nat jax ja'k ilhdhak tu daasak bijik. Diih gu Dios nat pui' ja'k ilhdhak tu dai bijik, dhi' nat jaroi'p tu duu bixx na ji'k tu'x chu maax ya' dhi oi'ńga'n giox dhaam ja'k. Mui' oidha' bap duu nat pui' ja'k ilhdhak pu tu dai na tu duńia' pu'ńi gatuuk.

¹⁰Ba' xib gui' nam i'ii'mda' bhaan jix chu jai'ch, pui' na jax gu noonbi'ń gu Dios gio gu jai' bixx aixim nam jix chu jai'ch, na bixchu'x bhaai' nam pu tu duńia', nam xi ja ńi'ńdha' gui' nam ji'k buińor ba ti jii'ńi'ń guch Xoi'kam, dhi' bhaan ba machia' am na gu Dios bixchu' bhaan joidham jix chu matda'.

¹¹Pu'ńi ja'k pum aa gu Dios na tu duńia' jano' bijik nat jax pui'm aagik pui' ja'k tu dai, ba' xib maaxik ya' pui' ba tu duu bhaankam gu Gę'kam jich Xoi'kam.

¹²Ba' taxchaabgi'ń ich guch Xoi'kam nat jix bhai'ch dhuu, dhi' nach jaroi' buińor ti jii'gi'ń, na gu' xib bax bhaai' nach mia'n aaya' buińor gu Dios cham tu' bhaan ji chotdonit.

¹³Ba' cha'pim jum o'jolphdhat buińor xi chi jii'gi'ńdha' guch Xoi'kam. Soi'ń jam titda na pim cham tu' dhi' bhaan jum o'jolphi'ńdha' nań giilhim jii'ń chulhiń ań, na gu' dhi' nań jax jii'ń chulhiń, jam a'mkam aapi'm jań

pui'ń chulhiń. Gu' ja'pji na pim jix bhai'm taatit mi' pui' xi jii'mda' nań kapbhai' jam a'mkam jii'ń chulhiń.

Na ba tu aa'nda' gu Paablo nat ji'x ki'n xich joi'gilh guch Xoi'kam

¹⁴Ba' bixx dhi' pu kai'ńkam jań jii'ń o'lhia ki'n kiikat gammiji' buińor tu daan gu Dios, dhi' nar G'i'korga'n gu Gę'kam jich Xoi'kam,

¹⁵dhi' nat jaroi'p tu duu bixx na ji'k jix chu jai'ch ya' dhi oi'ńga'n giox dhaam.

¹⁶Gio ja'p jań soi'p titda gu Dios, na bixchu' bhaan jir jix chuńigam bhammix dhaam na pai' dhir jix io'm jir Gę'kam, na git bhaankam gux Dhuudu' kam jix Uań li'mdaga'n pui' jam duńia' na pim jix io'm buińor xi chi jii'gi'ńdha' guch Xoi'kam, na dhi' pix pui' jam guguuxdha'.

¹⁷Bixx jań pui' soi'p titdatu' gu Dios na dđilh guch Xoi'kam pix jam jurur am ba kioka', dai na pim aapi'm pui' ja'k buińor ti jii'gi'ńdha'. Gammiji' pim ba' joidham jix kiigalhdhat gu Dios mi' pui' xi jii'mda' na jax jix aa', gio na pim jix ja joi'mdat jix bhai' xi ja bua't gu jai' ja'tkam

¹⁸na pim ba' dhi' bhaan bhai' ji machia' nat ji'x gę'kam ki'n xich joi'mdak jix bhai'ch dhuu guch Xoi'kam bixx nach ji'k buińor ba ti jii'gi'ń.

¹⁹Pui' ja'k soi'p titdatu' iń ba' gu Dios na gui' pix jam mattuda' na jax kai'ńkam jup jum kai'ch no'ń maa'n jix kiigalhi'ń gio no'ń maa'n jix joi'gi'n. Jix io'm jir gę'p jum duukam gu' dhi' na pui'm kai'ch, cham tu' nach ji'x ilhi'i'ń aach dhiilh. Ba' no' gu' dhi' jam a'm bap tui'dhi', mi' dhir dai na pim jix bhai' ba machia' na jax jir tu'm kam gu Dios.

²⁰Gu Dios jich makia' gu tu' nach aach taanda'. Jix io'm gę'ch makia' gu tu', cham tu' nach aach ji'x ilhi'i'ńdha' na panaas jich makia'. Piam no'ch jax chitda na tu' bhaan jich palhbuidha', jix io'm gę'ch palhbuidha', cham tu' ja'xbui' nach aach ji'x ilhi'i'ńdha', na gu' gu Dios jix io'm gę'x bhaai' na pu duńia' gu tu'.

²¹Ba' bixx nach ji'k buińor ti jii'gi'ń guch Xoi'kam, jum aa' nach gammiji' buińor tu daanda' gu Dios sia pik nar jax ka' git. Pu'ńi git moo tu' tui'ka'.

4

Na pui' ba ja tiida' gu Paablo nam maa'n ii'mda' pix jup duińchu'nda' bixx nam ji'k buińor ti jii'gi'ń guch Xoi'kam

¹Ba' ańi' nań ya' kuuup, pu kai'ńkam pix nań jir tujuandam tugi'ń guch Xoi'kam. Ań soi'ń jam titda na pim mi' pui' tui'ńgida' na jax ja'k bhaan jix maati' ka' nat jam a'm ba ti ti gu Dios, jam a'm ba ti niidhim gu' aapi'm.

²Soi' pim pix bam ilhi'i'ńdha', bar jix bhabhai'kam ka' pim, cha'pim ka' bhaa'mna'

ka', xim jajoi'mdat japim pix bam papalhbui'ndha' sia tu' na pix bhaan.

³ Xi gaagidha' pim na pim jax ja'k ti gi't cham bhakkurda' ja bui gu jai' nam pui'p ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam, na pim ba' gammiji maa'n ii'mda'p duiñchu'nda', pui' na jax ja'k jam jurtu'n gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda'.

⁴ Maa'n tuuku' pim pix jup duiñchu'nda' gio maa'n ii'mda', pui' nat jax bii'x maap jam boosolh gu Dios mi' dhir bhaan gu boi na pim bhaan mu ja'k jii'mit na pim pai' gammiji gi't mi' pup jum tuhii'ndha'.

⁵ Maa'n pix jix jai'ch gu' guch Gê'kam tuk, ba' dai dhi'ch buiñor ti jii'gi'ñdha', gio dai dhi'ch buiñor jich bopkonda'.

⁶ Maa'n pix jix jai'ch gu Dios, dhi' bii'x dhit jir jich Gi'kora', na gu' bii'x dhit jir jich Gê'kam tuk. Tu' no't jax ba ji dhuuch bui, bii'x jich bui pui' tu duñaia', na gu' bii'x pix jich a'm ti nii'ñ.

⁷ Ku gu' guch Xoi'kam bii'x ji'ma'n jich dharai ji nach tu' jax dhuñaia' bhaankam, ba' dhi' bhaan jix joojoidhaich mi' pu duñaia'. Pu chu'm ki'n jich dharai guch Xoi'kam nat jax chu'm ilh diilh,

⁸ pui'm kai'ch gu' maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam, jup jum kai'ch: Nat pai' dhuuk giop tis jix dhaam, mui' xi ja buuprak xi ja u'uuk gui' nat ja bui tu kokda,

jai' ba' ya' xi ja chianik nam ji'k tu' jax dhuñaia' bii'x ji'ma'n.

⁹ ¿Gu' tu' ba' ku ba' pui'm kai'ch chi nat pui' giop tis jix dhaam? Dho na ja'pni kai'ñkam jup jum kai'ch dho nat guch Xoi'kam bhammi dir bha tim ya' dhi oi'ñga'n bhaan.

¹⁰ Ba' dhi' nat bhammi dir bha tim, maa'n na jax jir dhi' pix nat gio mui'p tis. Jix io'm daam dir ji bii na ji'k kap jix jai'ch gux dhaam. Dhi' ba'r di' na ja daam jup tu'ii' bii'x na ji'k tu'x chu jai'ch.

¹¹ Ba' dhi' pix jup jir di' nat jai' dhit ja darai nam pu'ñi mia'n jir noonbi'ñ ka', nam ba' mi' dhir bhaankam nai' pu tu duñaia' na jax ilhii'ndha'. Gio jai' dhit jup ja darai nam bhaankam tu a'gada' na jax ja jurtu'nka'. Gio jai' dhit jup ja darai nam nai tu a'ga' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ na diilh bhaan tu a'ga guch Xoi'kam. Gio jai' dhit jup ja darai gui' nam maap ja jumpadat daich Xoi'kam jii'gi'ñdham ja jii'kaixdhat ja aagi'ndha' gu ñio'ki'ñ na jax jir jum duukam, gio ba' nam maap tu daanda'. Gio jai' ja darai ip gui' nam ja mamtuxi'ndha' gu daich Xoi'kam jii'gi'ñdham nam jax ja'k mi' pui' jii'mda'.

¹² Ba' dhi' nat bii'x aixim tu'm ki'n ja darai, pu kai'ñkam dhi' ki'n ja darai nam ba'x joojoidhat mi' dhir pui' duñaia' na jax jix aa'. Aach pu chu'm ki'n jich dharai bii'x

ji'ma'n nach ji'k buiñor ti jii'gi'ñ, nach ba' ya' dir pui'p tu ja a'gidha' gu jai' ja'tkam nam ba' mui'dha' gui' nam buiñor ti jii'gi'ndha', gio nach ba' mi' dhir ja aagi'ndha' nam jax ja'k tui'ñgida'. Na gu' nañ jax ba kai'ch nach aach ja'p ji buan nach jir tukga'n guch Xoi'kam,

¹³ nach ba' mi' dhir bii'x maa'n nach jax jix io'm buiñor ti jii'gi'ndha', gio nach bii'x maap mi' pui' jii'mda' na jax jix aa', bii'x jix bhai' bax mat ka' ich gu' na jax ja'k jir tu'm kam gu Dios. Ba' ja'xbui' mi' pui'p ba jii'mda' ich nat ji'x mi' pui' jii' guch Xoi'kam, chakui jupaaban bhii chich gu' na ji'x jum aa'.

¹⁴ Ba' cha'ch pui' ja'k ka tu jimda' na jax gu a'aalh. Na gu' gu alhii jax ñam aa'nda' na tu duñaia', ja'xpix maakam jup bam aa'nda', cham tu' pui' ka tu duñaia' na jax ti xim aaga' bii'pi' dir. Gio ba' na cham tu'x bhai' xim ga'ngada' gu jaroi' no' ba iatgi'ñ, ja'p pix ti jii'ndhai mi' pui' ba duñaia' jax ña iatgidha'. Jix jai'ch am gu' gu ja'tkam nam bii'x aixim tu'm ki'n tu iatgi'ñ, gu' ja'ppi nach pui' ja'k ba tu jimda' na jax no'ch jir gê'gê'r ja'tkam.

¹⁵ Maa'n ii'mda'p duiñchugit jach mi' pui' tu a'gada' na jax jir silhkam, xich jajoi'mdat ich bii'x ji'ma'n. Mi'ch pui' ba tu duiñchu'nda' nat ji'k jax tu duu guch Xoi'kam nach ba' ja'xbui' mi' pui'p ba jii'mda', na gu' dhi'r jich Gê'kam tuk bii'x nach ji'k buiñor ti jii'gi'ñ.

¹⁶ Guch Xoi'kam pix diilh mi' kiisa' gu jaroi' ja bui gui' nam buiñor ti jii'gi'ndha' no't mi' pui' ba jii na jax jix aa'. Gio gui' pix jich Xoi'kam pui'p ja duñaia' bii'x gui' nam buiñor ti jii'gi'ndha' nam bii'x maap jix bhai' kai'chit mi' pui' tu duñaia' na jax jix aa', nam ba'x io'm mui'dha' gio nam jix io'm bax chu joi'gi'nda'.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nach jumai ii'mda' ba ua' nach ji'k buiñor ti jii'ñ guch Xoi'kam

¹⁷ Ba' ja'p jañ jam titda bhaankam guch Xoi'kam jich Gê'kami' na pim cham tu' pui' ja'k ka tu jimda' nam jax chu jim gu jai' ja'tkam nam cham buiñor ti jii'gi'ñ guch Xoi'kam, nam gu' dhi' pui' ja'k tu jim nam jax pix ilhii'ñ diilh, pu cham tu' bhai' pui' nam jax ja'k tu jim.

¹⁸ Cham tu' mamatda' am gu' dhi' dhi ja'tkam, gio nam cham maait tē kēē sia ku jaroi' ti tu ja a'gi'ñ na jax ja'k jir joidham, pu cham maait am ba' na joidham jir jix kii' pui' na jax jix aa' gu Dios.

¹⁹ Jir jix kaapak am dhi' dhi ja'tkam kum ba' cham maait tē kēē, bii'x aixim pix ba tu buim am na tu' cham jir kii', na tu' cham bhaigit nam pu buada' nam pu tu buim. Ni ji'x kum iam xim ga'nga' no'r am gu pui' ka' ba' cham.

²⁰ Ba' aapi'm cham tu' pui' ja'k tu jim, na mit gu' cham tu' pui' ja'k jam aa'n̄ gui' na mit tu jam a'gi bhaankam guch Xoi'kam.

²¹ Dai guch Xoi'kam bhaan tu jam a'gi mit, gio jam aagi'n̄ am ip na jax ja'k jix aa' na pim mi' pui' jiimda'. Dai pui' ja'k jir jix ki' gu' gio nar silhkam nat jax ja'k jich aa'n̄ guch Xoi'kam.

²² Ba' cha'pim gio ja'k jup ka sulhii'nda' mu ja'k na pim pai'x buam tu jimdat biip' dir, na pai' gux buam jum duukam pui' jam dui'chu'nda' na pim jix buam tu buada' na tu' cham jir ki'.

²³ Cha'pim pui' ja'k kam aa'nda', dai pui' ja'k japim pix bam aa'nda' na jax ja'k jir jix ki'.

²⁴ Bar jai' ja'tkam ka' pim, cham tu' pu chu'm kia' na jax gu biip' dir kam. Jix u'uañ ki'n̄ japim xi gu'kgida' pui' na jax jir tu'm gu Dios, na ba' dhi' bhaan jix maati' ka' nat gui' jam pataasak jai'p jam duu. Mi' pui' pim ba jiimda' na jax ja'k silhkam jir mi' pui'.

²⁵ Cha'pim ba' nai' kam i'iatgi'n̄dha', silhkam japim tum a'a'gi'n̄dha' biix ji'ma'n, nach gu' biix maa'n̄ tuuku' pix jup duuk nach buiñor ti jii'gi'n̄ guch Xoi'kam.

²⁶ Ba' no' pimit gu' jax dhuukat tu' bhaan ma bhaak, cha'pim jum ua'tulhi'n̄dha', xi ñakoo'nda' pim, gio gu' cham tu' na pim bix chanoohl jix bhaak ka'.

²⁷ Cha'pim jix jii'gi'n̄dha' gu ja'ook no' pui' jam jurtu'n na pim jum ua'tulhdha' no' pimit pu'ñi tu' bhaan ma bhaak. Dhi' bhaan ba jam mai'chia' gu' no' pimit bam ua'tulh.

²⁸ Gu jaroi' no' biip' dir kax ixbi' kat, ya' dir ja'p ja'k cham tu' ka ti ixi'n̄dha'. Ba tu juanda' pix na ba' diihl noonbi'n̄ ki'n̄ mai'chit gu tuumiñ jai' ja maakda' gui' nam cham bhaai' nam jax dhui tu juana'.

²⁹ Giox bhai' pim tu ñiokda', cham tu' na pim giilhim kai'chdha'. Pui' pim ja'k tu ñiokda' na jax ja'k ja palhbui'ñchu'nda' nam mi' pui' jiimda' gu jai'ch Xoi'kam jii'gi'n̄dham, gio nam cham dhi' bhaan jix buam jum aa'nda'. Dhi'x io'm jum aa' na pim jix bhai' tu ñiokda'.

³⁰ Na gu' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' pui'x buam jup jum aa'nda' no' pim jix buam tu ñiok. Jum aa' ba' na pim cham jix buam tu ñiokda'. Dhi'x Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gu' na jam a'm tajaañix, ja'p ji buusan nat dhi' ki'n̄ jam matgilh gu Dios na ba' dhi' bhaan jix maati' jam tigia' ip gio gatuu' na pim aapi'm cham tu' mu ja'k bhaya' na pim pai' gammiji mi' pup jum tulhii'n̄dha'.

³¹ Cha'pim biix aixim bhaan jix buam jum aa'nda', ni ku pim cham bhaak ka'. Cha'pim giilhim ja titdat ja jii'kai'n̄dha' gu ja'tkam. Ja'p japim xi dhui biix gux buam jum duukam mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' gu Dios.

³² Bar jix bhabhai'kam ka' pim pix, jix ja joi'mdat japim jix bhai' xi ja bua't gu jai'. Xi chum u'uañdhat japim no' pimit tu' cham am bua, pui' nat jax xi jam joi'mdak tu jam uañ gu Dios bhaankam guch Xoi'kam.

5

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nam jax ja'k mi' pui' jii'mda' gui' nam jir maamra'n gu Dios

¹ Jir maamra'n japim aapi'm gu Dios, ba' joidham xi jam da'. Xi gaagidha' pim na pim jax ja'k ti' git pui'p xi chu jimda' na jax gui', mi' pui' pim xi jii'mda' na jax jix aa'.

² Jix ja joi'gi'nda' pim gu jai' sia tu' na pix ki'n, ja'p na jax guch Xoi'kam nat xich joi'mdak jich a'mkam muu. Na gu' guch Xoi'kam nat muu, ja'p ji buus buiñor gu Dios nat jaroi' kubhioñxi gui' na ki'n joidham uub. Dhi' bhaan ba' xich joi'mdak jich chi.

³ Gu' ba' kapbhai' na pim aapi'm jai'p bar ja'tkam tugi'n̄ gu Dios, cha'pim bhaan ka titi'ñchoka' na pim git jai' ja biim xi boppoda' gu u'uub nam cham jir jam bipna', gam jai' biix aixim gu tu' na pui'p jir ua'tulhdhara', pui' na jax ña pim cham tu' ja'p pix biix aixim bhax chu aa'nda' na pim git xi chu bia'ka'.

⁴ Gio na pim cham tu' giilhim ka tu ñiokda'. Cha'pim jix ñanaanbim kai'chdha'. No' pim giilhim bax chi'iik, xi chu dañia' pim buiñor gu Dios, xi g'e'kamtuda' pim, cham tu' na pim giilhim ti'ya'.

⁵ Giox maat japim ip na ja'pnip tu tu'ii': Na gu jaroi' no' ganai' pix ja biim boppo gu u'uub sia ku ti ti' bina', piam no' biix aixim tu bua gu tu' na pui'p jir ua'tulhdhara', piam no' cham am jum ju'ngi'ñ sia ku ti bar jix chumñigam, no' gu' ja'p pix bhax chu aa' na git biix aixim xi chu bia'ka', dhi' cham tu' buiñor aaya' guch Xoi'kam na pai' dhir jir G'e'kam biima'n gu Dios jich Gi'kora'. Na gu' no' jaroi' biix aixim ja'p pix jix aa' na git xi chu bia'ka', jir jix buam jum duukam buiñor gu Dios, na gu' dhi' ja'p ji buusan na buiñor tu daanda' gu jax chu'm didios jum tiitgidam ja'ppix jup dui'xim.

⁶ Xim gaagidha' pim nam jax ja'k cham jam iatgidha' gui' nam nai' oipot maakam tu iatgi'ñ, na pu cham tu' mim nini'ñ buiñor gu Dios. Jix io'm ja tulhii'ñchuda' gu' gu Dios gui' nam nai' pui' tu iatgidhidha', nam gu' dhi' cham tu' mi' pui' jii'mda' na jax jix aa'nda'.

⁷ Jam aagi'ñ iñ ba' na pim cham tu' mi ja jii'gi'n̄dha' dhi' pu chu'm gu ja'tkam, ni ku pim am ja bipnatda'.

⁸ Gu jaroi' no' cham maati' na jax jir tu'm kam gu Dios, ja'p ji buusanda' nax chu tukgam kir oirida', pui' na jax aapi'm na pim jix chu tukgam kir oipot biip' dir na pim chaku maati' na jax jir tu'm kam gu Dios. Ba' xib na pim bax maat, jix chu maax kir

ja'k ba oipo pim, jum aa' ba' na pim mi' pui' jiidma' na jax jix aa' gu Dios na ba' dhi' bhaan jix maati' ka' na pim bax maat na jax jir tu'm kam.

⁹ Gux Dhuudu' kam jix Uaŋ Ii'ndaga'n pix gu' diilh gu Dios jich mattudidha' nach jax ja'k mi' pui' jiidma', nach jax ja'k jix chu joi'gi'nda', gio nach jax ja'k mi' pui' jiidma' na jax jix kii' ka'm nii'n gio na jax jir silhka'm. Pu' ba' no'ch gu' dhi' bix mi' pui' tu duiŋchu', dhi' bhaan jix maati' ka' nach jix chu maax kir jiidchu'.

¹⁰ Xi gaagidha' pim na pim jax ja'k ti' git mi' pui' xi' jiidma' na jax jix aa' gu Dios.

¹¹ Cha'pim jai' ja palhbui'ndha' gu tu' nam jax buada' gui' nam cham maat ni'ji'x na jax jir tu'm kam gu Dios, na gu' nam ji'k tu' jax buada', pu cham tu' mi' nini'i' am. Ja'kbui' kat ji na pim ja aagi'ndha' na cham jir am pui' nam jax ja'k tu bua.

¹² Jix xi'iraam gu' sia no'ch am jai' pu chu'm jup tu a'ga aach nach ji'k jix chu maax kir bap tu'ii', nam gu'x chu tukgam kir jup tu't pui' tu bua gui'.

¹³ Ba' no'm gu' iam mi' ja'k xi baapkia' git na pai'x chu maax, jix bhai' bhai' ji machia' am git na maaxik cham tu'r pui' nam jax tu bua, giox bhai' ba machia' am na jax ja'k jir silhka'm.

¹⁴ Pui' ku ba'p jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam:

Gor xi ŋiŋŋia,

cha'pim ka kookos ka'.

Xi baapmiglia' pim mi' dhir koi'ŋga'n tir na ba' jam bi'ŋidha' guch Xoi'kam.

¹⁵ Ba' xi gaagidha' pim ip na pim jax ja'k tu jimda' aapi'm diilh. Pui' pim ja'k tu jimda' na jax ja'k bhaan jix maati' ka' na pim jix bhai' jam jur bia', na pim gu'r jix chu mamatda'. Cha'pim ja'p pix tu jimda' na jax gui' nam cham ja jur bia' ni'ji'x.

¹⁶ Gammiji pim tu' jax xi buada' na tu'r jix kii'p jum duukam, cha'pim gam irdat darka', na gu' cham tu' gammijir jix kii' tanoolh ka'.

¹⁷ Cha'pim pui'm ilhii'ndha' na pim panaas pu cham ji'xdha' machia' na jax ja'k jix aa' gu Dios, na gu' dhi' pui' ji buusanda' na pim pu cham jum jur bia'ka' no' pim pui'm aa', gu' ja'pji na pim xi gaaga' na pim jax ja'k jix bhai' mi' pui' jiidma'.

¹⁸ Gio na pim cham tu' maikkorda', na pim gu' bix aixim jix buam tu buada' no' pim cham jam jur ka bia', gu' ja'pji ja'kbui' kat na pim xi baidha' gux Dhuudu' kam jix Uaŋ Ii'nda' na gē' jam a'm jum tajaana' na ba' dhi' jam jurtudidha' na pim jax ja'k tu duiŋidha' gu tu'.

¹⁹ Gio na pim pai' dhuuk tu daanda' buiŋor gu Dios, ki'n japim xim guguxdhat xi chu jiŋkaidhat bhaan Saalms ta'm, gio mi' dhir japim xi boosgat na pim laala'nda',

piam sia jax ŋa pim ja'k jix mat ka' na pim laala'nda', dai nax dhaam kam bhaan tu a'gada'. Dhi' pu'ŋi ja'k japim bhaan gē'kamtu'nda' gu Dios bix jam jujur ki'n.

²⁰ Gammiji pim taxchaabgi'ndha' gu Dios jich Gi'kora' na bixchu' na bixchu' jix bhai'ch bua, bhaankam japim taxchaabgi'ndha' gu Gē'kam jich Xoi'kam.

Na ba tu aa'nda' gu Paablo nam jax ja'k tu jimda' daim bipnagim gio ja bui gu ja maa-mar

²¹ Tu' ka'm japim xim niniidhat bix ji'ma'n, cham tu' na pim gē'gerkam jum taat ka', na gu' pu'ŋi ja'k bhaan jup jix maati' ka' ba' na pim tu' ka'm nii'n guch Xoi'kam.

²² Gu u'uub gui' nam ti bipna', jum aa' nam tu' ka'm ja nii'ndha' gu ja bipna', pui' nam jax tu' ka'm nii'n guch Xoi'kam.

²³ Na gu' gu chio'ŋ pik bhaan jup tu'ii', cham tu' gu ubii. Ja'p na jax guch Xoi'kam na gu' pik bhaan jup tu'ii' bix nach ji'k buiŋor ti jii'gi'ŋ. Gio gu' dhi' pix jich Xoi'kam gammijich palhbui'ndha' sia tu' na pix bhaan, na gu' nañ jax ba kai'ch nach jir tukga'n pix.

²⁴ Jum aa' ba' na gu ubii tu' ka'm nii'ndha' gu binga'n sia pik nar jax ka' git, ja'p na jax aach nach ji'k buiŋor ti jii'gi'ŋ guch Xoi'kam nach gu' tu' ka'm nii'n.

²⁵ Gio gu chichio'ŋ gui' nam ti bipna', pui' tu' ka'm jam jup ja niidhat jix ja joi'gi'nda', ja'xbui' pui' jix ja joi'gi'nda' am nat ji'x xich joi'gilh guch Xoi'kam aach bix nach ji'k buiŋor ba ti jii'gi'ŋ xib. Gē'kam ki'n xich joi'mdak jich a'mkam muu gu'.

²⁶ Ba' nat xich joi'mdak jich a'mkam muu, dhi' pu chu'm nai' pup tum a'ga, dhi' nat ba' aach jax chu'm ki'n uana guch ua'tulhdhara' binkam na chich jich bopko suudai' ki'n. Gui' diilh pui' ja'k tu duu nach ba' bar ja'tkam tugi'ŋ ka',

²⁷ diilh jich kii'mpi nach ba' joidham jix kiki' buiŋor jup tui'ka' na xich nii'ndha', na ni'ji'x ku iam palhii'p jich a'm jup tui'ka' gux buam jum duukam. Ja'p pix jach tui'ka' na jax gu ipuur gui' nax io'm jix chua ka', na pu cham pai' pix am jix ikoora' ka', ni ku cham pai' pix am jix xo'solhik ka', ni palhii'p ku pix am jax tui'ka'.

²⁸ Gu chio'ŋ ja'pni ja'k jup jix joi'gi'nda' gu binga'n na jax gu diilh tukga'n. Na gu' gu jax chu'm chio'ŋ no'x joi'gi'ŋ gu binga'n, ja'p ji buusanda' na diilh xim joi'gi'nda'.

²⁹ Na gu' cham jaroi' jai'ch gu maa'nkam na gampai' pix ilhii'ndha' gu tukga'n, gu' ja'pji gammiji nam jix ja joi'mdat jix bhai' ja buada' gu ja tutku', tu ja maakda' am gio bix aixim nam jix bhai' ja buada'. Ba' pu'ŋi xich joi'mdat gammijix bhai'ch bua guch Xoi'kam aach nach ji'k buiŋor ti jii'gi'ŋ.

³⁰ Na gu' pui' nañ jax ba kai'ch, bix ji'ma'n nach ji'k buiñor ti jigi'ñ, ja'p ji buusan nach jir tukga'n.

³¹ Pui' ku ba'p jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam: "Gu chio'ñ no't maa'n ba bhi' gu ubii, mi' dhir ba jimia' ja bui gu gi'korga'n, na gu' dilhkob ja'k ba tu kiicha' bii'ma'n gu binga'n. Ja'p ji buusnia' ba' nam maa'n maa'nkam pix jup jum duñia' gook dit."

³² Ba'r gē'p jum duukam dhi' pui' na jax ja'k tu tu'ii' nam tu' chakui maat mui' gu ja'tkam. Guch Xoi'kam gio gui' nam ji'k buiñor ti jigi'ñ jañ ja aagit jup kai'ch.

³³ Bix dho ba' na pim ji'k jir chichio'ñ na pim ti bipna', jum aa' na pim jix ja joi'g'nda' gu jam bipna'. Gio bix na pim ji'k jir u'uub na pim jup ti bipna', jum aa' ip na pim tu' ka'm ja ni'ñdha' gu jam bipna' chichio'ñ.

6

¹ Ba' aapi'm na pim ti gigi'kora', tu' ka'm japim jup xi ja niidhat, na pim gu' aapi'm buiñor bap tui'dhi' guch Xoi'kam, pui' ja'k jam a'm jum aa' ba' na pim duiñchu'nda'.

² Dhi' bii'pi'm aa' nach pui' duñia' na ba'x bhai' tuch jimda' nat jax tu daasak gu Dios na tu aagix ka', nat ba' mi' dhir jup tu ua'na gu Moisees, ja'pnim kai'ch: "Tu' ka'm jap niidhat mi' pui' jimda' na jax jum tiidaidha' gum taat gio gum naan

³ na ba'x bhai' tum jimda' gio nap ba' mik duaka' ya' dhi oi'ñga'n bhaan."

⁴ Ba' aapi'm na pim tu maamar, cha'pim tu' bhaan ja bhakkutu'nda' gu jam maamar, cha'pim buam pix ja titdada'. Ja'k'bu' kat japim xi ja mamtuxdha' nam jax ja'k jir jix kiki' ja'tkam ka', xi ja aagi'ñdha' pim na jax ja'k jix aa' guch Xoi'kam.

⁵ Gio aapi'm na pim pui' pix jir tujuandam nam cham jam namki'ñ, tu' ka'm japim ja niidhat mi' pui' xi chu duñiidha' jax ñam jam tiidaidha' gui' nam jir jam gē'gē'kam tuk ya' dhi oi'ñga'n bhaan, jix ja iibhidhat japim mi' pui' tu duñiidha' gu tu' nam jam chiñiidha'. Gio cham tu' na pim jix oodat parban pu buada' gu tu', gu' ja'pjix bhai', panaas ku pim guch Xoi'kam pix tujuañi'ñdha'.

⁶ Gammiji pim jix bhai' tu ja juañxi'ñdha' sia no'm cham jam ni'ñ, cham tu' na dai no'm jam ni'ñ na pim ba'x bhai' mi' pu duñia' gu tu', na pim gu' aapi'm jir tujuandam tugi'ñ guch Xoi'kam, jum aa' ba' na pim mi' pui' tu duñiidha' na jax jix aa' gu Dios.

⁷ Cha'pim o'jodat mi ja'p pui' xi chu duñiidhat nañ jax ba kai'ch. Pui' pim pix xim aagat na pim gu Dios pix tu juañxi'ñ, cham tu' gu jam gē'gē'kam tuk ya' kam dhi oi'ñga'n.

⁸ Bax maat japim gu' na gu Dios tu ja makia' bix gu ja'tkam gui' nam ji'k buiñor ti jigi'ñ guch Xoi'kam na tu'r ja mai'chik ka',

ja'xbui' tu ja makia' nam ji'x tu'x bhai'm duukam jup tu duñia' ya' dhi oi'ñga'n, cham jax bua sia kum jai' dhit pu'ñir tujuandam kat pui' cham ja namkidhat piam ku gu' cham, na gu' gu Dios maa'n na jax pix ja ilhii'ñ.

⁹ Ba' aapi'm na pim jir gē'gē'kam, cha'pim buam pix ja buada' gu jam tujuandam tuk nam pui' pix tu jam juañxi'ñ cham ji ja namkidhat, jir jix bhabhai'kam ka' pim ja bui. Ti'ñchokat japim na jumaip jix jai'ch gui' nax io'm jir gē'kam, jir jam gē'kam tuk aapi'm gio gu jam tujuandam tuk, na pim gu' buiñor jup tui'dhi'. Gu Dios jañ dho aagit jup kai'ch nax dhaam jup tu'ii', gui' na maa'n na jax pix ja ilhii'ñ bix gu ja'tkam.

Na ba tu aa'nda' gu Paablo na jax jir tuutu'm gui' nam ki'n tu kokdada' buiñor gux buam jum duukam gui' nam buiñor ti jigi'ñdha' guch Xoi'kam

¹⁰ Ba' aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, xi chañia' pim guch Xoi'kam na jam makia' gui' na ki'n bix aixim jix bhaai'n ka' na pim pu duñia' gu tu'.

¹¹ Gio dhi' ki'n japim jum palhbui'ñka' nat tu' ba tu jam maa gu Dios, dhi' ki'n cham jax jam dooda' gu ja'ook sia kut ti ba ji jam oi.

¹² Nach gu' aach cham tu' tu kokda' ja bui gu ja'tkam gu ya' kam nam jix maax, gu' gui' ji nam i'ii'mda' bhaan jix chu jai'ch nam cham maax, nam jix dhaam ja'p oipo, nam jir jix buam jum duu'nkam. Pui' bixchu'x bhaai' ip nam pu tu duñia' nam jax ilhii'ñdha', gu' pix ji na gu' dai ya' dhi oi'ñga'n bhaan, na gu' dai ya' pix nam gē'gē'kam jum ilhii'ñ.

¹³ Pui' ku ba'm aa' na pim xi ja da'ngia' bix dhi' nat Dios ba tu jam maa na pim ki'n jum palhbuidha' na pai' dhuuk ti ji jam mai'chia' gux buam jum duukam. Maa'n ba' na pim jax mi' pui' jiidma' na jax jix aa' gu Dios, na gu' cham ji'xdha' jax jam dooda' sia pik jax ka' git no' pim aapi'm xi gu'ki'.

¹⁴ Ba' gammiji pim mi' pui' xi jiidmit na jax jix aa' gu Dios, dai dhi' pim bhaan tu daa'ñchu'nda' na jax jir silhkam, na jax jir mi' pui'. Dhi' ba' ja'p ji buusanda' na pim jum ti'ii'ñka' gu baiñum kutuun na pim ki'n jum taa'bi'ñka' na cham jam jur am jam aaya' gux buam jum duukam na bhai' ji jam mumuuya'.

¹⁵ Gammiji pim jix kii'm duuka' na pim ba' cham xijaichdha' na pim nai' tu a'ga' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam na bhaan tu a'ga nach jax ja'k jix bhai'ch chaatit tu oi'ñka'. Ba' dhi' ja'p ji buusanda' na pim aa'ñka' gu sussak gui' nam jax chu'm sandaarui'x ja a'da.

¹⁶ Ba' na pim tu' silhkam soi'm ilhdhat ti jigi'ñdha' gu Dios, dhi' ja'p ji buusanda' na pim daa'nka' gu baiñum komaarak na

pim ki'n sosbhidha' gu u'uu'n gu ja'ook na pai' dhuuk mui' ji jam mumuuya' xi mimichdhai na pai' dhir jix mu'muk.

¹⁷ Gu' ba' na pim cham tu' mu ja'k ka jiim na pim pai' gammiji git mi' pup jum tulhiñdha', dhi' ja'p ji buusan na pim jam moom am ja baapas gu bapaiñum bopnam na pim ki'n taa'bi'ñ, na ba' cham bhai' ja'k jam aaya' gux buam jum duukam na bhai' ji jam mumuuya'. Ba' na pim jix mat ka' na ji'k jax tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios, dhi' ja'p ji buusnia' na jax no' pim daa' maa'n gu tɛb kuxiir na pim ki'n jup jum palhbui'ñka', gui' nat jam maa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'.

¹⁸ Gammiji pim jup ti'ñchokat na pim tu daanda' buiñor gu Dios, pui' pim ja'k tu daanda' na jax ja'k jam jurtudidha' gux Dhuudua' kam jix Uañ Ii'mda', sia gu tu' na pim taanda'. Gio soi' pim jum ilhdhat, gio na pim cham tu'm o'jolhi'ñdha', ja'ppi na pim xi bua'tgida' na pim mi' pui' xi jiimda'. Ja a'mkam japim tu daanda' ip sia bix gui' nam ji'k jir ja'tkam tugi'ñ gu Dios.

¹⁹ Sia aañ japim jiñ a'mkam xi chu daanda', pui' pim xi chitdada' gu Dios na gui' pix jiñ guguuxdhatgida' nañ nai' tu a'ga dhi' bhaan nat jax ilhdhak bijik xib ya' pui' ba tu duu, na dñih pix pui'x chu maatit.

²⁰ Gu Dios pix gu' dñih nai'ñ joot nañ pu'ñi nai' tu a'ga' dhi' pui' nat jax ilh pu bijik nat xib ba' ya' pui' ba tu duu, dhi' nañ ba' ki'n ya' kuup xib. Pui' pim soi' xi chitdada' gu Dios nañ aañ cham tu' bhaan too'nnit nai' xi chu a'gidha' dhix bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam.

Na ba ja tabuimgidha' gu Paablo

²¹ Ba' gu Tiikiko nach joidham jix ki'galhi'ñ nar jich jaduun jich Xoi'kam bhaan, gam na joidham jir jix ki' tujuan-dam tugi'ñ guch Xoi'kam, dhi' mu jimia' jam bui na ba' jam aagi'ñdha' nañ jax jiñ ilhi'ñ aañ gio nañ ji'k tu' jax bua.

²² Mui'ñ xi jam joochxidha' na jam aagi'ñdha' nach jax jich ilhi'ñ na pim ba' bhaan jum guguuxdha'.

²³ Ba' gu Dios jich G'kora' gio gu Gɛ'kam jich Xoi'kam pix jam tajaanidha' am gui' na pim ki'n joidham jix bhai'm taatit tu oi'ñka',

²⁴ gio ba' nam gammiji git pix ba' moo xi jam joi'mdat jam a'm ti ñidhidha' bix na pim ji'k buiñor jup tui'dhi' gu Gɛ'kam jich Xoi'kam.

**GU UA'NA'N GU PAABLO NAT
TU JA UA'ÑXI GUI' NAM TI
JHGI'Ñ BUIÑOR GUCH
XOI'KAM NAM
PILIPOPOS OI'DHA'**

Na ja ñio'kdha' gu Paablo

¹ Aañ Paablo bïma'n gu Timoteo nach gook dît jir tujuandam tugi'ñ guch Xoi'kam, mu tu jam ua'ñi'ñ ich aapi'm na pim mi' oi'dha' Piliipos na gë' daa'ñxim jir kücham, na pim gu'r ja'tkam tugi'ñ gu Dios na pim buiñor bap tui'dhi' guch Xoi'kam Jesusus. Bïix jañ jam aagit jup kai'ch na pim ji'k maap jum jumpadat daan gu Dios, sia gui' nam bïipi' dir gu'kat tu jam a'gi'ñ gu ñio'ki'ñ, gam gui' nam ja'ppix jir tujuandam mi' jam bui.

² Ba' gu Dios jich Gi'kora' gio guch Xoi'kam Jesusus nar gë'kam pix jam a'm ti nüdhidha' am gammiji na pim ba'x bhai'm taatit tu oi'ñka' bïix ji'ma'n aapi'm.

*Na ba ja aagi'ñdha' gu Paablo na gammiji
a'a'mkam tu daan*

³ Aañ gammiji taxchaabgi'ñdha' gu Dios nañ ba jam ti'ñcho',

⁴ gio nañ pai' dhuuk tu daanda', jix bhai'ñ chaatit jañ jai' jam a'mkam jup xi chu dañia' bïix aapi'm.

⁵ Nañ gu'x maat nach maap tu a'gichu' guch bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam, jano' dir jach maap puch dhaa'ñchu' na pimit dir ti jii'ñ, sia pui xib.

⁶ Tu' silhkam ki'n ti jüigi'ñ in aañ na gu Dios pix dïlh gammiji jam palhbui'ñchu'nda' na pim ba'x bhai'm duukam jup tu duiñxidhidha' dai gui', nat gu' pu chu'm ki'n jam a'm ba ti tii, pui' pu jam palhbui'ñchu'nda' jano' juugit na pai' dhuuk gio bhai'p jimda' guch Xoi'kam Jesusus ya' dhi oi'ñga'n bhaan.

⁷ Cham tu'r ja'p ja'k dhi' pui' nañ ji'k jax jiñ aa' jam bui bïix aapi'm, nañ gu' joidham xi jam joi'gi'n, ja'xbui' pui' jam a'm jup ti nüdhim gu' gu Dios na jax aañ sia kuñ ya' kuup. Jiñ a'm ti nüdhidha' sia ja bui gu gë'gë'kam no' mit jiñ aich, nañ gu' mi' bhaankam nokia' guch bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam, jix bhai'ñ xi ja aagi'ñdha' na jax pik jir jum duukam.

⁸ Jix maat gu Dios nañ tii xi jam tügim bïix ji'ma'n aapi'm, nañ gu' xi jam joi'gi'n bhaankam guch Xoi'kam.

⁹ Jam a'mkam tu daan in ip na pim ba'x bhai' machia' na pim jax ja'k joidham jix chu joi'gi'nda', cham tu' ja'xbui' na pim ji'x jix chu joi'gi'n xib, gio na pim jix chi

bhübhi'ñ ka' na pim ba'x mat ka' gu tu' na pim jax jix dhuñiik ka',

¹⁰ na pim dai guch küi'p jum duukam jup tu duiñidha' na ba'x u'uañ ka' gu jam i'ii'mda' na pim ya' ka xip tu'ii' dhi oi'ñga'n bhaan, ba' cham tu'x buam jum duukam jam tii'ñxidha' guch Xoi'kam na gio bhai'p jimda'.

¹¹ Na gu' dhi' xib ja'p ji buusan na pim oraim bïix aixim tu'm guch bhai'm duukam na pim jup tu bua, jano' pim ba' ba tii'ñchuda' guch Xoi'kam na gio bhai'p jim. Gui' pix jam palhbuidha' na ba' pui' ji chu buusnia', ba' bhaan gë'kamtuda' pim gu Dios nax io'm jir gë'kam.

*Na pui' ba ja tüda' gu Paablo na pu
kai'ñkam pix dua tuuku' bhaan na dai guch
Xoi'kam tu juanxi'ñdha'*

¹² Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aañ jam aagi'ñ na pim cham jax jum aa'nda', nat gu'x bhai'm duu na mit jiñ kuu, nat gu' ya' ba' bhai'p ji chum a'ga guch bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga nam jax ja'k dui cham jimia' gu ja'tkam nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'.

¹³ Bïix nam ji'k ya'r tujuandam ja bui gu gë'gë'kam gam jai' gu ja'ppix ja'tkam, bïix jix maat am nañ pu kai'ñkam ya' kuup nañ buiñor ti jüigi'ñ guch Xoi'kam.

¹⁴ Ba' mui' guch Xoi'kam jüigi'ñdham nam jiñ nüidhat nañ aañ kuup, bhaan jum gu'nguxdhak nai' ji chu a'ga mit guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam cham tu' bhaan ji chotdonit, jix io'm jamit pix buiñor xim biñkadak guch Xoi'kam nar gë'kam.

¹⁵ Ji nam gu' ji'ma'n jup tu a'ga bhaankam guch Xoi'kam nam jix chi jii'mut, gam jai' nam ja'p jum aa' nam jix io'm jix bhai' xi bua. Ba' jai' jix bhai'p tu a'ga am na jax jir mi' pui',

¹⁶⁻¹⁷ nam gu' silhkam jix ja joi'mdat gu ja'tkam tu a'ga ja'p na jax aañ, nam gu'x maat nat dhi' ki'n jiñ dhai gu Dios nañ bhaan tu a'ga'da' guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam nach aagi'ñ nach jax ja'k cham jich chulhiña' gatuuk. Gui' nam tu a'ga bhaankam guch Xoi'kam nam dïlh jax jup ilhi'ñ, dhi' na sap ba'x bhai' tu ja jimda' dai gu maaxik bhaan, sia ku gu' ja i'ii'mda' bhaan xiñ jügak kat tu a'ga am. Jix io'm jiñ chulhiñchu'n am ba' dhi' pui' nam jax ja'k tu jim, daman pup nañ jiñ chulhiñ nañ ya' kuup.

¹⁸ Ba' cham jax bua sia jax ñam kai'ñkam tu a'gada', ku gu' aañ jix bhai'ñ chaat ji nam tu a'ga bhaankam guch Xoi'kam, nam gu' kë'ëjim gu ja'tkam guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ.

Jix io'm jañ jix bhai' kañ ilhdha' gatuuk,
¹⁹ nañ gu'x bhai'x maat pui' na ji'k jax tuñ dhuñichu', dhi' na jax dhui pix jix bhai'

tuñ jimia', na gu'n̄ guguuxdhatu' gux Dhu-
udu'kam jix Uañ Ii'mdaga'n guch Xoi'kam,
gio aapi'm na pim jiñ a'mkam tu daan.

²⁰ Gio gu' b̄ix jiñ jur ki'n̄ jup ti j̄igi'n̄ iñ nañ
mi' pui' tu tuugalhdha' na jax jix aa' gu Dios,
na gu'n̄ palhbui'n̄chu', ba' dai nañ jix io'm xi
chu ja a'gidha' gu ja'tkam sia nam jir jaroi'
cham tu' bhaan jax jiñ aagit. Ba' dhi' bhaan
jiñ a'm matgilhidha' gammiji nax io'm jir
gē'kam guch Xoi'kam, na pim jax pu bax
maat b̄ipi' dir nañ a'm pu matgilhim. Ba' sia
no' n̄ich ba muu, piam kuñ pui dua, puñ a'm
jix maati' ka'.

²¹ Nañ gu' aañ dai guch Xoi'kam tu
juañxi'n̄dha' nañ ji'x duaka' dhi tuuku'
bhaan. Ba' no' n̄ich ba muu, dai nañ ba tu
mai'chia' na tu'n̄ a'm bipio' na tuñ makia'
guch Gi'kora'.

²² Gio gu' no'n̄ jax dhuukat duatgit dhi
tuuku' bhaan maa'n nañ jax tu jantu'
bhaankam guch Xoi'kam, maa'n na jax jix
bhai' tuñ jimda'. Ba'x xijai nañ machia'.

²³ Cham maat iñ no'n̄ mukia' piam kuñ gu'
duaka'. Na gu' no' n̄ich ba muu, dai nañ ba
jimia' nañ buiñor bap tui'ka' guch Xoi'kam.
Jix io'm jix bhai' ji chu buusnia' gu pui' ja'k
aañ jiñ bui.

²⁴ Gu' ji nañ gu' pui'p xiñ aa' nax io'm
jix bhai' ji chu buusnia' aapi'm jam bui
nañ duatgit jam palhbui'n̄chu'nda' tu' na pix
bhaan.

²⁵ Ku gu'x bhai'x maat iñ ji aañ nañ pui ka
xi dhuatu' dhi tuuku' bhaan, ba' mu ja'k jiñ
chi'n̄cho iñ jam bui nañ jam guguuxdhara'
na pim xi gu'ki'nda' na pim mi' pui' jiiimda'
na jax jix aa' guch Xoi'kam, gio na pim ba'x
io'm jix bhai'm taatit jix biiñak ka' buiñor.

²⁶ Ba' aapi'm joidham jix bhai'm ilhdha'
nañ gio mup ba aaya' jam bui, nañ gu' mi
oirit ba jam guguuxi'n̄dha' bhaankam guch
Xoi'kam.

²⁷ Ba' ja'p jañ jup xi jam t̄idam jiñ jaaduñ,
xim ga'ngada' pim no' pim mi' pui' jiiim
na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham
ñio'ki'n̄ guch Xoi'kam. Na gu' no' n̄ich moo
mui' ma jii piam ku gu' cham, pu'x chu
maachim ka' iñ sia nar jax ka' git no' pim mi'
pui' jiiim, gio no' pim diñh xim gu'nguxdhat
na pim jax ja'k jix io'm jum biiñkadim buiñor
guch Xoi'kam, pui' na jax jum kai'ch gux
bhai'm kai'chdham ñi'ook nach aagi'n̄ nach
jax dhuñia' nach ba' cham jich chulhiña'
gatuuk.

²⁸ Gam na pim cham tu' ji ja iñbidhat
gui' nam xi jam bhaamki'n̄, na gu' dhi'
bhaan jix bhai'x maati' ba' na pim aapi'm
cham mu ja'k ka jiiim na pim pai' gammiji
mi' pup jum tulhiñdha' git, gio gui' nam
xi jam bhaamki'n̄ jix bhai'x maati' ip nam
mu ja'k jiiim nam pai' gammiji mi' pup jum
tulhiñdha', nat gu' gu Dios pui' ja'k duu na
tu tui'ka'.

²⁹ Na gu' no' pim ti j̄igi'n̄ buiñor guch
Xoi'kam, cham tu' dai jam a'm jum aa' na
pim ja'p pix ti j̄igi'n̄dha' buiñor, gu' ja'pji sia
na jam a'm jum aa' na pim bhaankam jum
tulhiñdha'.

³⁰ Maa'n na jax pix chu'm jich a'm jum
aa' nach nakga' aañ gio aapi'm, sia ku gu'
jax jix xijai. Na pim jax bax maat na n̄ich
jiñ chulhiñaimik nakoo maa'n̄nim, sia xib
japim jix maat nañ jax jiñ chulhiñ, gu' pix
ji nañ gu' nakoo'.

2

*Na pui' ba ja t̄ida' gu Paablo nat soi'm
duu diñh guch Xoi'kam sia ku jax jix io'm jir
gē'kam*

¹ Aapi'm jiñ jaaduñ, no' pim bax maat na
guch Xoi'kam pix jam guguuxi'n̄ b̄ix aixim
bhaan, gio no' gux Dhuudu' kam jix Uañ
Ii'mda' jam a'm tajaañix, gio no' pim jix
maat na jax ja'k jum bua no' pim ñi'n̄ na
maadi' mi' pai'm tulhiñ,

² jam a'm jum aa' ip na pim jix bhai'
kai'chit tu oi'n̄ka'. B̄ix na pim xim ja
joi'gi'nda' maa'n na ji'x. Gio jax ña pim
jum aa'nda', b̄ix maap na pim pui' ja'k jum
aa'nda', cham tu' na maadi' maakam jum
aa'nda', sia gu tu' na pim jax jix dhuñik ka'.
Aañ joidham jix bhai'n̄ chaat ka' no' pim
b̄ix pu'ñi tu duiñchu'.

³ Cha'pim gē'gerkam jum taatit b̄ix aixim
tu buada' na pim diñh jax ilhiñ, na gu' dhi'
dai na pim jax dhuu bhaan pix jix bhaak ka',
gu' ja'pji na pim soi'm ilhdhat tu' jax buada'
nar jix bhai'm duukam. Pui' pim ja bia'ka'
gu jai' nam jix io'm mui' nam̄ik, cham tu'
pui' na aapi'm.

⁴ Na gu' cham jir am no' jaroi' gan gaagim
na ja'p jim aagit na diñh joidham jix bhai' tu
jimda', gu' ja'pji b̄ix maa'n jimdam na pim
maap gaa'ñchu'nda' na jax ja'k jix bhai' tu
jam jimda'.

⁵ Pui' pim ja'k jup jum aagit tu jimda' na
jax guch Xoi'kam na ya' xi oilhimik.

⁶ Ja'pni ja'k bo nat tu jii: Sia ku gu'
ja'xbui'p jir gē'kam na gu Dios, cham
ji'xdha' ja'xbui' gē'kam jum ilh.

⁷ Ja'p xi dhuuk na diñh jax jir tu'm nat ba'
mi' dhir tujuandam ki'n̄ ji bii nat maa'nkam
jup jim duuk maaxir ya' aach jich bui.

⁸ Ba' soi' pix jum ilhi'n̄dha' na ji'x ya'
oilhimik tuuku' bhaan, mi' dhir ba' diñh
maaxik xim ki' na mit mua, na gu' tu' ka'm
ñidhat mi' pui' jim na jax jix aa' guch
Gi'kora'. Pui' ja'k t̄i mit na giñhim jix buam
tu jim, bhaankam jix xi'rak mua mit bhaan
gu u'uux na gai biit.

⁹ Pu'ñi dhuuk ba' gu Dios diñh jix io'm
gē'kam ki'n̄ dai nat pai' dhuuk giop tis jix
dhaam, cham jax chu'm jumai ja'xbui' joid-
ham kaidha' na jax gui'.

¹⁰ Ba' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'nga'n, ja o'lhia ki'n gu'kuya' am buiñor gu Jesus bux gui' nam ji'k jix dhaam jup tu'ii', sia gui' nam ya'p tui'ka' dhi oi'nga'n bhaan, sia gui' nam ka ko'iix ka'.

¹¹ Bix bhai' ji machia' am na dai gu Jesus jich Xoi'kam jix io'm jir g'e'kam, pu'ni dhuuk ba' g'e'kamtuda' am gu Dios jich Gi'kora'.

Gu Paablo na ba ja aagi'ndha' guch Xoi'kam jügi'ndham nam ja'p ji buan nam ti bigii'n ya' dhi oi'nga'n

¹² Ja'p jañ ba' xi jam tiidam jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan. Ti'ñcho iñ na pim tu' ka'm jiñ ñiidhat mi' pui' duñiidha' jax ñañ jam titdada' jano' nañ mup tu't jam bui. Aa'ñ ba' xib jup jix aa' na pim jix io'm tu' ka'm jiñ chügi' mi' pui'p xi dhuñia' nañ jax jam titda, nañ gu' mik jup tu'ii'. Diilh japim mi' pui' xi jümit na pim jax ja'k cham mu ja'k bhäya' na pim pai' gammiji mi' pup jum tulhiidha', tu' ka'm japim xi chi ñiidhat sia tu' na pix bhaan na ba'x bhai' tu jam jimda'.

¹³ Na gu' gu Dios diilh pui' jam jurtudidha' na pim ba' dai gux ki'p jum duukam bhaan titi'ñfichot pui' tu duñichu'nda', na gu' gui'x aa' na pim jix bhai' ji bubuakia' buiñor.

¹⁴ Bix na pim ji'k jix bhai'm duukam jup tu buada', cha'pim bhaan ñiokboda', ni ku pim pix am bhaan tu a'gada'

¹⁵ Na ba' cham tu'x buam jum duukam jam a'm jup tui'ka' nam xi jam ni'i'ndha' gu ja'tkam gui' nam cham tu' ka'm ti ñii'ñ. Pui' pim ja'k tu jimda' nam jax ja'k jix maatit jam ni'i'ndha' na pim jir maamra'n gu Dios. Na gu' aapi'm ja'p ji buan na pim mimiim ya' dhi oi'nga'n ja bui gui' nam cham ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, ja'p na jax gu chichia' nam mimiimda' tukaa' ja'k bha ja'p jix dhaam.

¹⁶ Ba' dhi' bhaan jix maati' ka' nar jix bhai'm duukam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook dhi' na sia jaroi'x ki' i'nda' tigia' no't bhaan ti jü'i'ndhak mi' pui' ba jii na jax jum kai'ch. Aa'ñ ba' cham pai' jax jiñ aa'nda' jano' na guch Xoi'kam gio ya'p aaya' dhi oi'nga'n bhaan no' pimit pu'ñi mi' pui' jii nañ jax jam titda, na gu' cham tu'r ja'p pix ka' ba' nañ ji'x nai' oilhia' nañ bhaankam tu juana' guch Xoi'kam.

¹⁷ Ba' cham jax bua sia mit mañ mua, na gu' dhi' ja'p ji buusnia' nañ aa'ñ ba' bix mui' xi chi tikia' na ji'x ka jam bi'iix na pim ti tikiim, na gu' pu'ñi ja'k ji buusan na pim jum tulhiñat mi' pui' jüim na jax jix aa' gu Dios tu' silhkam ti jü'i'ndhat buiñor. Aa'ñ joidham jix bhai'ñ chaat dhi' bhaan, ti pui'p jix aa' iñ na pim git aapi'm ja'xbui' pui'x bhai'p jum taat ka' na jax aa'ñ.

¹⁸ Gi no' pimit moo aapi'm jix bhai'p xim ilh pui' na jax aa'ñ, pui' pim ja'k xim ilhdha' na panaas aa'ñ pix jir aapi'm ka'.

Na ba ja aagi'ndha' gu Paablo na mu ja joochxidha' gu Timoteo gio gu Epafrodito guch Xoi'kam jügi'ndham nam Piliipos oidha'

¹⁹ Aa'ñ mu jam joochxidha' gu Timoteo na mu jam tü'mira' na ba'ñ ua'pdha' na pim jax jum ilhi'ñ nañ ba' bhaan jix bhai'ñ ilhdha', ku gu' no'x aa'nda' git ji guch Xoi'kam nar g'e'kam. Aa'ñ gui' pix buiñor jix biiñak.

²⁰ Na gu' cham jaroi'x jai'ch na jax gu Timoteo na pui'x buam jup jum aa' jam a'mkam ja'p na jax aa'ñ. Cham jaroi' jax xim aa' iam no'x bhai' tu jam jim ka' ba' cham.

²¹ Na gu' jai' dhit nam pui' tiip ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, diilh pix nam jax ilhi'ñ nam mi' pui' jüim, cham tu' na jax ilhi'ñ guch Xoi'kam.

²² Dai gu Timoteo nax bhai' mi' pui' jim. Jix maat japim sia aapi'm na jax ja'k tu jim jano' na puñ oi'ñchu' na chich bhammi dir tu jam a'gi gux bhai'm kai'chdham ñi'ook, bix aixim tu'm ki'n jiñ palhbuidhim ja'p na jax maa'n gu alhi no' joidham jix jügi'ñ gu taata'n.

²³ Dhi'ñ ba' miji xi jam joochxidha' nañ jax pix xi machia' na jax ja'k tuñ jimia' nañ ya' kuup,

²⁴ sia kuñ gu' aa'ñ diilh buiñor jix biiñak kat ti niira na diilh pix pu ti'ya' guch Xoi'kam nañ jootom diilh mu jümi jam tigia' na pim jax jum ilhi'ñ.

²⁵ Gu' ba' xib nañ mui' xiñ ga'nga, bix jup jum aa' nañ mu jam joochxidha' gu Epafrodito na pui'p jir jich jaduun jich Xoi'kam bhaan, sia ku pimit gu' aapi'm bhammi dir bhañ joochxi nach ba' pu'ñi ya' maap ba tu juan bhaan gux bhai'm kai'chdham ñi'ook dhi' nach ki'n jich chulhiñat xi ñakoo'.

²⁶ Ti xi jam tügim sap bix aapi'm na pim jax jum ilhi'ñ, gio sap nax buam jum aa' na pimit pui' ti kai nat tu ai.

²⁷ Maaxik jup tu ai dho, tiip muu, gu' ji nat gu' siamri tu diilh gu Dios jix joi'mdak ma tü, sia aa'ñ xiñ joi'mdak jiñ chi nañ ba' cham jumai pup bhaan jix buam jiñ aa'nda', daipu' nañ tu' pix pu bhaan jix buam bañ aa'.

²⁸ Mijiñ ba' moo xi jam joochxidha' na pim ba' cham jax kam aa'nda' na pimit giop ba tü, dai na pim joidham jix bhai' baat taat ka', jootom moo bhammi dir ba ji buusnia'.

²⁹ Joidham japim jix bhai'm ilhdhai aichdha' na bhammi ba aaya', ja'p japim ilhdha' na jax gu mia'n jam jaduun, na gu' pui'p ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Jix io'm japim tu' ka'm ja ñiidhat jix ja joi'g'nda' gui' nam pu'ñi ja'k tu jimda' na jax dhi'.

³⁰ Ti' na gu' dhi' tiip munkim, pu kai'ñkam pix na jai'p jir tujuandam tugi'ñ guch Xoi'kam. Cham jaroi' maadit aapi'm iam bha jümük jax kai'ch gu' na pim tu' bhaan xiñ palhbuidha' nañ a'm tum aagim

ya' nañ pai'p tu'ii', dai dhi' na ya' ja'k gi'xchu'nda'.

3

Gu Paablo na ba ja aagi'ndha' nax io'm jum aa' nach mi' pui' j'imda' na jax jix aa' gu Dios, cham tu' nach jax ja'k tu jimda' aach dailh

¹ Aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, jix bhai' pim jum taat ka' buiñor guch Xoi'kam. Maa'n nañ jax jam titda xib, na gu' aañ jiñ bui cham jax bua siañ pix miñi dir bhai' ji kiksa, pui' na ñich jax tu jax ua'ñixi bi'p'i' dir, na gu' aapi'm bhaan maachim na pim jax ja'k mi' pui' j'imda' na ba'x bhai' tu jam jimda'.

² Cha'pim mi ja k'ek'ek'at gu ja'tkam nam buam pix tu jim, nam gu' ja jikiak-kichulhi'ndhat ja i'ki a'lhich gu ja tutku' gu ja'tkam nam sap ba' bhaan jix maati' ka' nam jir Israel kam.

³ Jax dhui na gu' gui' nam silhkam mat-gilhdhix ka' nam jir Israel kam ja'tkam, jum aa' nam pui' ja'k tu jimda' na jax aach nach tu daan buiñor gu Dios, pui' na jax pix jich jurtu'n gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ i'i'mda', jix bhai'ch chaat ich ba' nach buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam. Dhi' bhaan tu daa'ñchu' ich aach, cham tu' gu tu' na daam dir jich chutku' bhaan jix maax ka'.

⁴ Maaxik dho aañ pui' ja'k jup jir tu'm kat bijik nañ chakui ti jü'ndhat buiñor guch Xoi'kam. Cham jaroi' pui' ja'k jup tu jii jano' na jax aañ.

⁵ Na gu' na ñich jax maaxir, jix jum baik tanoolh ki'n jiñ matgilh jamit na ba' bhaan jix maati' ka' nañ jir Israel kam maa'nkam, nam gu'r Israel kam guñ gi'kora', gio mi' dhir ja'k jim iñ na pai' gu bopxi'ñ gu Ben-jamiin, ba' aañ jai'p jir jiñ boxii. Gu' ba' nañ jax ja'k jix maati' k'ek'ek' na ji'k jax tu aagix ja bui gu Israel kam ja'tkam, mu ja'k jañich maa'n ñi'ook jup duu ja bui gui' nam pariseos jum tiiti'nda'.

⁶ Ba'x io'm jix joojoidhat mi' pui' jimda' iñ nam jax ja'k tu jimda', cham jaroi' jai'ch ka' na tu' bhaan jax jiñ chüda', nam gu' bi'x pix jix mat ka' nañ mi' pui' jimda'. Ba' dhi' bhaan g'e'kam jiñ chaatit bhai' ji ja tulhiñchuda ñich gui' nam ba ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

⁷ Jix io'm gu' nañ tu' ka'm ilhi'ñdha' pui' nañ ji'k jax tu jimda'. Ba' xib nañ buiñor ba ti jügi'ñ guch Xoi'kam, ja'p xi dhuuk jañich, na gu' pu cham tu' bhai' na ñich ba maat.

⁸ Ja'p pix gu' nañ mi' pui' jimda' bak sia kuñ cham tu' mi chüjim jiñ i'i'mda' bhaan, gu' guch Xoi'kam ji nar g'e'kam nax io'm jum aa' nañ machia' nar tu'p tu'm da'. Dhi' bhaan jañ ba' gampai' pix ba ilhi'ñ nañ ji'k jax tu jimdat bi'p'i' dir, dai guch Xoi'kam jañ

pix bax dhaan gio nañ buiñor bax biñak, na gu'ñ a'm ti naidhim,

⁹ ba' gammijiñ buiñor jup tui'ñgida'. Na gu' cham ji'xdha'x bhai' bi'ya' iñ git buiñor gu Dios no'ñ git maa'n nañ jax mi' pui' jimda' na jax pix tu aagix ja bui gu Israel kam ja'tkam, gu' ja'pji na ñich buiñor tu' silhkam ti jü'ñ na ñich ba'x bhai' ji bi.

¹⁰ Ba' xib dai nañ jix io'm jix maachim na jax pik ja'k tu jim guch Xoi'kam. Jix aa' iñ nañ ja'xbui' pui' bi'xchu'p jix chu aichu'nda' na jax gui' nat dailh duadik giop buus mu dir koi'ñga'n tir na mit ti yaas. Ja'xbui' pui'p jix aa' iñ nañ jiñ chulhiña' nat jax jum tulhiñ gui', gio pu chu'm ki'n jup jix aa' iñ nam jiñ bhaamkidhaiñ mu'aa' na mit jax chu'm ki'n bhaamkidhak mua,

¹¹ nañ gu' pui'p jix aa' nañ duadi giop bamgia' mi' dhir koi'ñga'n tir nat jax jum duu gui'.

Na ba ja aagi'ndha' gu Paablo nach xi gu'ki'nda' nach mi' pui' j'imda' na jax jix aa' gu Dios nach ba' buiñor aaya'

¹² Ku gu' cham tu' ji' nañ pui' kai'ñkam jup kai'ch nañ bar pu chu'm nañ jax chu'm bhaan tu a'ga, ni kuñ cham pui' ja'k kai'ch nañ jix uañ ki'n ba kiik. Jax dhui na ñich gu' chakui ai na pai' juugit tu daaxix nañ aaya', ba'ñ a'm jum aa' nañ pui' mi' ka pup xi jimda' cham jiñ o'joldhat nañ ba' pu chu'm ba mai'chia', nat gu' pu chu'm ki'n jiñ a'm ti ti guch Xoi'kam nañ a'm jum aa' nañ aaya' sia nar jax ka' git.

¹³ Cha'pim pui' ja'k jum aa'nda' aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan nañ moo pui' bar tu'm. Chakui ji matgam. Ku gu' cham tu' bhaan ka titi'ñcho iñ ji nañ jax jir tu'm kat bi'p'i' dir, ja'p xi dhuuk jañich bi'x. Ba' dai nañ bi'x jiñ jur ki'n ti jü'ndhat mi' pui' jim na jax jix aa' guch Xoi'kam.

¹⁴ Bhaan jurchichu iñ nañ tu mai'chia' buiñor gu Dios na tuñ makia' na tu'ñ a'm bi'pio', na gu'ch bai'ñ na tuch makia' bi'x nach ji'k jich chulhiñat mi' pui' jiiim nach ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam Jesusus.

¹⁵ Bi'x nach ji'k bhaan ba xich maat nach ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, bi'x dhit jach mi' pui' duiñchu'nda' na jax ja'k jum aa'. Ba' no' maadit cham maatiit maakam jum aa' na jax cham jir mi' pui', gu Dios dailh pui' ja'k jurtuda' na jax jir mi' pui'.

¹⁶ Ba' pu'ñi ja'k bi'x maap mi' pui' ba duiñchu'nda' ich nach ji'k tu' bax maat nach a'm jum aa' nach mi' pui' duñidha' gammiji.

¹⁷ Mi' pim pui' tu daa'ñchugit mi' pui' j'imda' na pim jax jiñ ñi'ñ aañ nañ mi' pui' jim, piam gui' pim xi ja naidhat nam ji'k mi' pui' ba jiiim na chich jax ja'k jam aa'ñdhak jano' nach bhammip tu't jam bui. Aañ pu jam titda aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan.

¹⁸ Nam gu' mui'x jai'ch gu ja'tkam nam ti' pui'p ti jügi'n bünor guch Xoi'kam, dai ji nam gu' pui' ja'k tu jim na jax ja'k bhaan jix maat' nam cham ji'x niidham gu u'uux na gai biit nat bhaan muu guch Xoi'kam. Mui' kim jañich bhaan ba tu jam a'gi dhi' bhaan jiiñ jaaduñ, ba' gioñ pui'p xi jam titdax buam jiiñ aagit.

¹⁹ Ja'p ilhii'ñdha' am gu ja boopok na jax gu Dios nam ba' dai gu tu' gaa'ñchu'nda' nam gaamdha'. Gio gu tu' nam git bhaan jix xi'irda', ja'kbui' kat dhi' bhaan gë'gërkam jum taat ka' am, gio nam dai bhaan jurtika' gu tu' na ya' dhi' oi'ñga'n jix chu jai'ch. Ku gu' dhi' pu chu'm gu ja'tkam mu ja'k bhüya' am ji gatuuk nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'.

²⁰ Aach ba' dai nach ba iimchudhix nach bünor aaya' gu Dios. Ba' jix dhaam dir pix jup nüira' ich na bha jimda' gu gë'kam jich Xoi'kam nax bhaai' na jaro'i na pix baabu' mi' dhir bhaan gu boi na mu ja'k bhüx na pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'.

²¹ Ba' ya'ch pataaxdhai guch chutku' na cham ki'i, pui' ja'k duñia' na jax diih gu tukga'n na joidham tanoor, na gu' bixchu'x aichu'n na pu tu duñia', sia tu' na pix cham xijai kam ilhii'ñ, na gu'x io'm jir gë'kam.

4

Gu Paablo na pui' ba ja tüda' nam gammijix bhai'm taat ka'

¹ Ba' ja'p jañ xi jam tüdam ip jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan aapi'm nañ jix io'm xi jam joi'mdat xi jam da', gam nañ ti xi jam tügim. Na gu' aapi'm jir jiiñ mai'chik, jix bhai'ñ chaat iñ ba' jam bui. Mi' pim pui' xi jii'mda' na pim jax mi' pui' ba jii'm na jax jix aa' guch Xoi'kam nar gë'kam.

² Gu Eboodia gio gu Siintike, aañ soi' ja titda nam iam maa'n ñi'ook xip duñia', nam gu' ti jügi'n bünor guch Xoi'kam.

³ Ba' aap Siisigo nap jir jiiñ jaduun guch Xoi'kam bhaan, iam jap mi' dhir xi ja palhbuidha' nam jax ja'k maap maa'n ñi'ook jup duñia', aañ pum titda, nap gu' dai aap mi' pui' duiñchu' git tu juan ja'p na jax aañ. Jum guguuxdhak jiiñ palhbui mit gu' dhi' gook u'uub jano' na ñich bhammi dir tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga nam jax ja'k dui cham mu ja'k bhüya' gu ja'tkam nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'. Sia biix gu Klemeente gio jai' ji'kchi pup na mit jup jiiñ palhbui, ba' aañ jix maat nam dhi' biix ba ua'ñix jix dhaam bhaan gu u'uan nam pai' ja daasaim gui' nam ji'k gammiji bünor bap tui'ka' gu Dios.

⁴ Ba'x bhai' pim jum taat ka' gammiji bünor guch Xoi'kam. Gioñ moo pui'p xi chü'ya': Jix bhai' pim jum taat ka'.

⁵ Cha'pim ja bhaamkidhat gu ja'tkam, jir jix bhahbai'kam ka' pim pix ja bui. Na gu' guch Xoi'kam bar mia'n na gio ya'p aaya', ba' cham jir am no'm jax jam a'ga gu ja'tkam na pim cham jir jix bhahbai'kam.

⁶ Cha'pim bixchu'x buam jum aagit bhaan titii'ñchoka', gu' ja'pji na pim xi aagi'ñdha' pix gu Dios bünor ji chu daanit na tu' jam a'm jum aa'nda'. Xi taxchaabgidhai pim ba' na pim pai' dhuuk pu'ñi xi aa'ñdhai.

⁷ Ba' diih jam tajaañdha' gui' na pim ki'n jix bhai'm taatit tu oi'ñka' gammiji, na gu' diih jix bhai'x maat na jax ja'k jich guguuxdhatu'nda', sia kuch gu' aach diih cham maat. Ba' gui' pix pui' jam jurtudidha' na pim ba' dai bhaan titii'ñchoka' na tu'r jix bhai'm duukam, ba' bhaan jix bhai'm taat ka' pim, na pim gu' maap maa'n ñi'ook jup duuk guch Xoi'kam Jesuus.

Gu Paablo na pui' ba ja tüda' nam dai bhaan titii'ñchoka' gu tu' nar jix bhai'm duukam

⁸ Ja'pniñ ba' moop xi jam tüdam jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan. Dai gu tu' nar jix ki'p jum duukam japim bhaan bhaan titii'ñchot mi' pui' jii'mda' na jax jix aa' gu Dios. Pui' pim ja'k tu jimda' nam jax ja'k pix jix bhai' jam aa'nda' gu ja'tkam na pim jir jix kiki' ja'tkam. Biix aixim japim tu' ka'm xi chi niidhat.

⁹ Pui' pim ja'k mi' pui' xi jimia' na ñich jax jam aa'ñ gio na pimit jax ja'k jiiñ chü na ñich mi' pui' jii jano' nañ bhammi dir jup tu't jam bui, pui' nañ jax ja'k tu a'gada' na pim jiiñ këëké', gio na ñich ji'k tu' jax dhuu. Na gu' no' pim biix pui' tu duiñchu', jam a'm jam tajaañdhidha' gu Dios gui' na pim ki'n gammijix bhai'm taatit tu oi'ñka'.

Gu Paablo na ba ja taxchaabgidha' na mit mui' ba joochxi gu tuumñ

¹⁰ Aañ jix bhai'ñ chaat bünor guch Xoi'kam na pimit giop mañ chi'ñcho. Ku gu' cham tu' ji nañ ja'p kai'ñkam jup kai'ch na pim moo pu cham ji'x jiiñ chi'ñchokat, ja'pji nañ ja'p kai'ñkam jup kai'ch na pimit siamrix bhai' ma duu na pimit mañ palhbui ki'n gui' na pim tu' ilhii'ñ nañ a'm jum aa'.

¹¹ Dhi' sia cham pui' kai'ñkam jup kai'ch iñ na moox io'm jiiñ a'm bam aagit dhi' na pimit tu' ki'n bañ palhbui. Jax dhuu nañ aañ cham jax kar jiiñ aa'ndam sia kuñ palhüp pix bia' gu tu', nañ gu' bhaan ba xiñ maat.

¹² Siax maat iñ nañ jax ja'k tu jimda' no'ñ pu cham tu' bia' ni ji'x, gio no'ñ gë' bia' gu tu', pui'p jix maat iñ nañ jax ja'k jup tu jimda'. Sia tu' na pix nañ dhaam jimuidha' bhaan ba xiñ maat iñ. Pui' na jax no'ñ uamaim, bhaan ba xiñ maat iñ nañ jax ja'k nakga'. Gio no'ñ bia' nañ tu' jugia', jix maat iñ ip nañ jax ja'k jup tu jimda'.

¹³ Bix aixim cham tu' bhaan jax jir jiñ aa'ndam iñ kia', na gu' guch Xoi'kam pix nañ a'm ti niidhidhat jiñ palhbui'ñchu' nañ ba' bix aixim bhaan jix chu nakoo'nda'.

¹⁴ Ku pim ti gu' siamrix bhai' duu ji na pimit bhai' bañ joochxi na pim pui' jim aagit na bixchu'ñ a'm tum aa' nañ ya'ñ chulhiñ.

¹⁵ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aapi'm na pim bhai' oi'dha' Piliipos na pim ji'k maap jum jumpadat daan guch Xoi'kam, dai aapi'm jix bhai' duu na pimit bhañ joochxi gu tuumiñ na pimit maap xi jumpadak ji'k na cham jam a'm kam aa', na pim gu'x bhai'm taat na ñich jam ua'p gux kii'p jum duukam jam i'ii'mda' ir bhaan na ba'x bhai' ba tu jam jim. Jano' bhai' bañ aichulh jamit na ñich kia'pix bhai' dhir ba ji jii Masedoonia na ñich maakam ja'k ba ji chu a'gam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga nam jax ja'k dui cham kam tulhiñña' gu ja'tkam.

¹⁶ Gio gama ja'k Tesaloonika nañ bap tu'ii', gio pimit bhai'p xiñ joochxi ji'kchi kim pup gu tuumiñ na ji'k cham jam a'm kam aa' maap ji jumpadak, nañ ba' ki'n tu saba'da' tu' nañ a'm jum aa'.

¹⁷ Ku gu' cham tu' ji nañ moo dai dhi' bhaan jurtikat jix aa' na pim pix bhai' jiñ joochxi'ñdha' gu tuumiñ, gu' ja'ppi nañ tu' pik jix aa' aañ, ja'ppi na pim aapi'm jix io'm gè'p jum duukam tu mai'chia' buiñor gu Dios gatuu.

¹⁸ Aañ xib cham tu'ñ a'm jum aa' gu', kapup bia' iñ aixim na ji'k jiñ a'm tum aa', jai' pup xiñ bipio'. Pui dhi' pix jir di' na pimit bhañ joochxi buiñor gu Epafrodito. Ba' dhi' ja'p ji buus na pimit tu kubhio ki'n gui' na joidham uub, gio na pimit ti tii buiñor gu Dios nat ba'x kii'p jum duukam ki'n tii.

¹⁹ Gui' pix ba' gammiji xi jam joi'mdat tu jam maakidha' na ji'k tu' jam a'm jum aagidha', na pim gu' buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam. Na gu' guch Gi'kora' bixchu' bhaan jix io'm jir tu bia' kam,

²⁰ ba' dai gui' pix jix bhai' nach gè'kamtu'nda' gammiji. Pu'ñi ba' moo tu tui'ka'.

Na ba ja tabuimgidha' gu Paablo

²¹ Mi' dhir japim bix jiñ a'mkam xi ja ñio'kdha' gui' nam ji'k ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Ya' dir mui'p jam ñio'ki'ñ am guch Xoi'kam jügi'ñdham nam ya'ñ biim jup tu'ii'.

²² Sia bix mu jam ñio'ki'ñ am guch Xoi'kam jügi'ñdham gui' nam ji'k ya ja'p maap jum jumpadat daan guch Gi'kora', gui' pik nam jir tujuandam tugi'ñ gux io'm gè'kam Rooma kam.

²³ Ja'pni tu tui'ka' ku ba' moo guch Xoi'kam nar gè'kam pix gammiji jam a'm ti niidhidha' bix ji'ma'n aapi'm.

**GU UA'NA'N GU PAABLO NAT
TU JA UA'ÑXI GUI' NAM TI
JHGI'Ñ BUIÑOR GUCH
XOI'KAM NAM
KOLOOSAS OI'DHA'**

Na ba ja ñio'kdha' gu Paablo

¹ Aañ jir Paablo, jir nobii'ñ in guch Xoi'kam, nat gu' gu Dios pui' ja'k jix aagak pu chu'm ki'n jiñ dhai. Ba' tu jam ua'ñxi'ñ ich gook di' guñ jaduun' jich Xoi'kam bhaan na Timoteo ti'!

² Tu jam ua'ñxidha' ich aapi'm na pim pui'p jir jich jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na pim bhammi dir oi'dha' Koloosas, Dios buiñor jup tui'dhi' pim. Ba' gui' pix jich Gi'kora' Dios git jam a'm ti niidhidha' na pim ba'x bhai'm taatit tu oi'ñka'.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo na gammiji ja a'mkam tu daan buiñor gu Dios

³ Aañ gammiji jam a'mkam tu daan buiñor gu Dios gui' nar Gi'korga'n gu Ge'kam jich Xoi'kam, taxchaabgi'ñdha' in gammiji,

⁴ nach gu' pui' tē kēē na pim sap tu' silhkam bix jam jujur ki'n buiñor ti jūgi'ñ guch Xoi'kam, xim jajoig'i'n japim sap bix ji'ma'n na pim Dios buiñor jup tui'dhi'.

⁵ Ba' xib dai na pim ti niira na pim maa'n kap aaya'x dhaam nat pai' gu Dios ba tu jam bi' na pim aaya'. Ba' dhi' na pim ba ti niira na pim maa'n kap aaya' buiñor gu Dios, gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam nat pui' jam duu, na pimit gu' cham jax ji ch'iik kēēk mi' pui' ba jii na jax jum kai'ch, na pimit gu' maat nar silhkam, cham tu' nar iatda'.

⁶ Dhix bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam na mit tu jam a'gi, jum gi'lhdhim bix kap na ji'x oi'ñga'n, pix ja'x ji ti jii'ñdhim am mu'i' gu ja'tkam, ja'p na jax aapi'm bhai' dhir na pimit ba mui'dha, sia ku mit gu' ti ji'k pix kēēk ti jii'ñ na jax jix chu joi'gi'n gu Dios, maat japimit na tu' silhkam jix chu joi'gi'n, cham tu' na pui' pix jum kai'ch.

⁷ Guch jaduun' Epaapas pui' tu jam a'gi na pu chu'm ka'm jup tu juan ja'p na jax aach, na pim aapi'm jaro'i' pui' bia' nar jix ki'i' tujuandam tugi'ñ guch Xoi'kam. Gio aach pui'p jix kūgalhi'ñ dhi' dhich jaduun' jich Xoi'kam bhaan,

⁸ nat gu' dhi' ba' yach aichulh gu ñio'ook na pim jax tu jim bhammi dir, pu'ñi sap xim ja joi'gi'n japim bix ji'ma'n na jax jam jurtu'n gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda'.

⁹ Ba' aach moo jano' na chich jax pui' ti kai, jam a'mkam jachich pu tu daani buiñor gu Dios, jano' dir jach cham ji'x mik ka buppa nach jam a'mkam tu daan. Pui' soi'

titdatu'nda' ich gu Dios na jam makia' gu matda' na pim ba'x bhai' machia' na jax pik ja'k jix aa' na pim mi' pui' jimia', sia gu ii'mda' bhaan na pim tu machia' na jax ja'k tu tu'ii'.

¹⁰ Na gu' mi' dhir ba' no' pim pu'ñix bhai' bax maat, mi' pui' ba duñichu'nda' pim na jax ja'k jum aa' no'ñ pu'ñi buiñor bap tui'dhi' guch Xoi'kam, dai gux kii'p jum duukam japim bap tu duñidha' gu' na jax pix jix aa' gui'. Saalh japim pu'ñix kii'p jum duukam bhai' jip tu duñia', mikkat jax io'm, na pim gu'x bhai' ba machia' na jax ja'k jix aa' gu Dios na pim mi' pui' jiidma'.

¹¹ Gio pui' soi'p titdatu'nda' ich gu Dios na gui' pix pui' jam duñia' na pim bix aapi'm jix chu nakoo'nda', na pim cham tu' jax jir jum aa'ndam ka', na gu' gu Dios joidham bixchu'x bhaai' na pu tu duñia'.

¹² Dai ba' na pim taxchaabgi'ñdha' gu Dios jich Gi'kora' joidham jix bhai'm taatit nat ba tu jam bi' na pim pai' buiñor aaya', na pai' joidham jix chu maax, nat gu' gu Dios diilh pui' pu ja tiidak guch bopxi kat na pu'ñi maa'n kap ja aichdha' nam buiñor aaya' gui' nam jir ja'tkam tugi'ñ ka'.

¹³ Gu Dios mi' dhir jich boosolh na pai'ch dhaam kap tu' gux chukgam, mi' ja'k ba'ch chuttu na pai'r ge'kam gu diilh Maraa'n, gui' nax io'm jix dha'.

¹⁴ Dhi' dhi Maraa'n bhaankam xich joi'gilh ip aach nat ba'ch boosolh mi' dhir nach pai' mu ja'k ba jiiimit nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhiidha', dhi' bhaankam jich uañ bix guch ua'tulhdhara'.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo na chich jix bhai' ba bii buiñor gu Dios bhaankam guch Xoi'kam nat jich a'mkam muu

¹⁵ Guch Xoi'kam jir di' pix gu Dios nat maa'nkam jup jim duuk ya' xi oilhimich jich bui. Na gu' gu Dios ti cham maax, jir ii'mda' pix. Pu bii'pi' dir bap tui'dhi' dhi Maraa'n nar jich Xoi'kam nat ba' mi' dhir bap tu duu bix nach ji'k tu' ti ni'i'ñ.

¹⁶ Gu Maraa'n pix bhaankam jup tu duu gu Dios bix na ji'k tu'x chu jai'ch jix dhaam ja'k gio dhi oi'ñga'n bhaan, pui' na jax gui' na tu' cham maax. Jup ja duu gui' nam ii'i'mda' bhaan tu dudua na bix aixim jix bhaai' nam pu tu duñia' nam jax ilhii'ñdha'. Dhi' bix jup tu duu gu Dios bhaankam guch Xoi'kam, pu kai'ñkam pix jup tu duu na ba' guch Xoi'kam pix bhaan tu bi'ya'.

¹⁷ Gu' ba' na gu' guch Xoi'kam jix io'm bijik dir pu bax jai'ch nat ba'p ba tu jai'chdhir bix aixim, gui' pix bhaan jup tu tu'ii' na ba' pui' tu tui'dhi' na jax jir joidham dhi' na ji'k tu'x chu jai'ch.

¹⁸ Gio gu' guch Xoi'kam pui'p ji buusan nar jich mo' aach nach ji'k buiñor ti jūgi'ñ. Gio bii'pi' duadik jup bam koi'ñga'n tir dir

ja'p na jax nax io'm bijik dir pu bax jai'ch nat ba'p ba tu jai'chdir bix aixim, pu kai'nikam biipi' duadik bam na ba' pu'ni bix bhaan ji chu bi'ya' na jix' tu'x chu jai'ch.

¹⁹ Na gu' guch Xoi'kam pu bijik dir dhi' pix jir di' gux Ua'i Li'mdaga'n gu Dios,

²⁰ bhaankam ba' guch Xoi'kam pui' tu duu nax bhai' tu bi'ya' buiñor na cham mi' pui' ka tu tui'ngit na jax jix aa' bix nat jik' tu'p tu duu na jik' tu'x chu jai'ch, pui' na jax na jik' tu'x chu jai'ch jix dhaam ja'k gio na jik' tu'p jix chu jai'ch ya' dhi oi'nga'n. Jix bhai' tu bii bix buiñor gu Dios nat jaax pix gu i'ra'n guch Xoi'kam bhaan gu u'uux na gai bit.

²¹ Aapi'm cham tu' jam kiigaldhat biipi' dir gu Dios, na pim gu' cham tu'r Israel kam ja'tkam ka' jam jujur am bhaan, daix buam jum duukam japim jup tu buada' na tu' cham jir ki'.

²² Gu' ji na gu' xib gu Dios pix diilh pui' jam duu na pim jix bhai' bi'ya' buiñor na ba' xi jam joi'mdat jam a'm ba ti niidhim, pui' jam duu bhaankam guch Xoi'kam nat jum tulhii tuuku' bhaan na ya' xi oilhimik. Pu kai'nikam pui' duu gu Dios nax aa' na pim buiñor aaya' cham tu' bhaan u'ua'tulhdhix kam, dappaam jix u'ua'i pix na pim buiñor aaya'.

²³ Ba' no' pim gu' aapi'm jix aa' na pim buiñor aaya', dai na pim mi' pui' xi jiimda' tu' silhkam ti jii'ndhat buiñor guch Xoi'kam, maa'n na pim jax mi' pui' tu daa'ñchu'nda' na pimit jax ja'k kai gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, na mit tu jam a'gi na bhaan tu a'ga na pim jax ja'k dui cham mu ja'k bhiiya' na pim pai' gammiji mi' pup jum tulhiiñdha'. Dhi' ji' ji pu chu'm dhix bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam na bix kap nai' tum a'ga na jix' jir oi'nga'n. Ba' aani' Paablo dhi' pu chu'm ki'n jup ja palhbu'iñ gu jai' nam nai' tu a'ga, aani' pui'p tu a'gichu'.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nat dhi' bhaan ti ti' gu Dios nax bhai' tu ja aagi'ndha' gui' nam buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam

²⁴ Ba' aani' xib jam a'mkam pix jiñ chulhiin. Jix bhai'ñ chaat iñ nañ jam a'mkam jiñ chulhiin, jam a'mkam ba tiimuim iñ ip sia na jix' ti ka bi'iix nam jum tulhiiñ' bix gui' nam jik' ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Diilh guñ chuuku' ki'n jañ ja a'mkam ba tiimuim, katti ba' iam jix bhai' tu ja jimia' diilh, pui' nat jax jup jum tulhii guch Xoi'kam jich a'mkam aach nach jik' buiñor ba ti jügi'ñ.

²⁵ Gu Dios pu chu'm ki'n jiñ a'm ti ti nañ jix bhai' ja duña' gui' nam jik' pu'ni buiñor ti jügi'ñ guch Xoi'kam na ba'x bhai' tu ja jimia', nañ jix bhai' ja aa'ñdhidha' guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam na jax pik jir jum duukam.

²⁶ Gui'ñ aagit jup kai'ch nañ jix bhai' jam aagi'ndha' nat diilh gu Dios jax ja'k tu dai na

tu duña' pu'ni gatuuk. Jix io'm mui' oidha'p duu nat dir pui' ja'k tu daasak, pu cham jaroi' maatit kēēkē' na jax jir jum duukam ka'. Xib ba'x bhai' ka matgir na jax jir jum duukam, nat gu' diilh gu Dios pix jich aa'ñ nach jik' jir ja'tkam tugi'ñ.

²⁷ Gu Dios diilh jix aa na pu'ñich aagi'ñdha' aach nach jik' jir ja'tkam tugi'ñ nat jax ja'k tu daasak bijik na pu cham jaroi' maatit kēēkē', nach ba' mi' dhir bhaan machia' nax aa' gu Dios na joidham jix bhai' tu ja jimia' bix gu ja'tkam, pui' na jax sia gui' nam pu'ni cham jir Israel kam. Ba' dhi' nat jax ja'k tu daasak gu Dios na pu cham jaroi' maatit kēēkē', guch Xoi'kam ti pu aagit jup kai'ch na pu'ni gatuuk ya' aaya', dhi' na jam a'm ti niidhim xib, gam dhi' na pim jaroi' buiñor ti jii'ndhat jix aik na pai' joidham jix chu abhaar.

²⁸ Ba' aach bix jich jujur ki'n jix bhai' xich ga'ngidhat tu a'gim na jax ja'k tu tu'ii' buiñor guch Xoi'kam, nach ba'x bhai' bi'ya' buiñor jano' nach pai' dhuuk buiñor aaya'.

²⁹ Dhi' bhaan jañ gammiji tu juantu' aani, cham jañ pai'ñ o'johli'ñ, na gu'ñ a'm ti niidhim guch Xoi'kam na ba' bixchu'x bhaai' nañ pu tu duña'.

2

¹ Ti'ñchoka' pim jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan nañ aani' jix io'm jiñ dhikoo'ñdhatu' jam a'mkam aapi'm na pim jik' Laodisea oi'dha', bix sia gui' nam cham jiñ maat, nam pu cham pai' dhuuk jiñ ñii'ñ maaxik.

² Jiñ dhikoo'ñdhatu' iñ ja a'mkam nam ba'm guguuxdhai ja jujur am bhaan gammiji xim jajoi'gi'nda' bix ji'ma'n. Jiñ dhikoo'ñdhatu' iñ ip nam ba'x bhai' machia' nat jax ja'k ti gu Dios bijik na tu' jax duña'ia'. Gu Dios jir dhi' pix guch Xoi'kam.

³ Ba' guch Xoi'kam pix bhaan jix jai'ch gu matda', dhi' buiñor bhaan jup tu tu'ii' sia pik nar jax ka' git.

⁴ Aani' jam aagi'ñ na pim ba' cham jaroi' jügi'ñdha' sia chi moo ti joidham jix bhai' xi bua na xi chu a'ga. Na gu' dhi' na mi' pix jam iatgi'ndha', jix mamatdagim xi kai'chdha' am gu' gui' nam iatda'.

⁵ Gammiji jam ti'ñcho iñ gu' aani' sia kuñ gu' cham jam buip tu'ii' gu maaxik, ba' aani' jix bhai'ñ chaat nañ jix maat na pim aapi'm mi' pui' jiim na jax jix aa' guch Xoi'kam, na pim gu' sap tu' silhkam buiñor ti jügi'ñ.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nax ki' i'nda' ba ua'ka' gu jaroi' no't buiñor ba ti jii'ñ guch Xoi'kam

⁶ Ba' gammiji pim mi' pui' xi jiimit na jax jix aa' guch Xoi'kam, na pimit gu' pu kai'nikam buiñor ti jii'ñ. Jir jam gē'kam tuk ba' xib.

⁷ Mi' pim pui' tu daa'ñchu'nda' nam jax ja'k jam aagi'ñ nax aa' guch Xoi'kam, maa'n na pim jax mi' pui' tu duñi'dha' na pim ba' pu dhi' bhaan jix io'm kaapaka'. Gammiji pim taxchaabgi'ñdha' gu Dios.

⁸ Cha'pim mi ja kəkəda' gui' nam jix amatdagim xi kai'chdha', nam gu' jam iatgi'ñdha' pix. Jir pui' ka' dho panaas nam jax kai'chdha', gu' pix ji na gu' cham tu'r silhkam ka'. Na gu' diihl pix nam jax ilhii'ñdha' nam pu kai'chdha' na jax ja jurtu'nka' gux buam jum duukam ya' kam dhi oi'ñga'n, cham tu' nam mi' pui' tu daa'ñchu'nda' na jax jix aa' guch Xoi'kam.

⁹ Guch Xoi'kam maa'n na jax pix jir di' gu Dios.

¹⁰ Ba' guch Xoi'kam jir gə'kam ja bui gux buam jum duu'nkam nam jix chu jai'ch ii'mda' bhaan, cham tu'r jupaabkam'u'n am. Jix bhai' tu jam jim ba' aapi'm na pim ji'k buiñor ti jügi'ñ.

¹¹ Gu Israel kam ja'tkam jum matgilhi'ñ am na ba' dhi' bhaan bax maati' ka' nam dhi'r di' gu ja'tkam tugi'ñ gu Dios. Ba' aapi'm sia ku pimit cham pui' ja'k duu, na pimit buiñor ti jii'ñ guch Xoi'kam, gu Dios pui' ja'k ba jam duu na pim pui'p bar ja'tkam tugi'ñ ka' ja'p na jax gu Israel kam ja'tkam. Mik ba' jam bui'ñchulh na pim ba' cham ua'tulhdhara' bhaan ka titi'ñchoka', ba' dhi' pu'ñi ja'k ja'p ji buus na pimit jum matgilh ja'p na jax gu Israel kam ja'tkam na pim ba' bar ja'tkam tugi'ñ gu Dios.

¹² Na pimit pai' dhuuk jum bopko suu-dai' ki'n, dhi' ja'p jir jum duukam na pimit biima'n jum yaas guch Xoi'kam jano' na mit pai' dhuuk yaas na mit xi mu'aak. Ba' nat pai' dhuuk duadik giop buus mi' dhir koi'ñga'n tir, aapi'm pui' biima'n duuadik jup baapam, na pimit gu' ti jii'ñ na dai gu Dios bixchu'x bhaai' na pu tu duñia'.

¹³ Na gu' biipi' dir ja'p ji buusandat na pim ko'iix kat, na pim dai ua'tulhdhara' bhaan jum tukgi'ñka', cham tu'r ja'tkam tugi'ñ ka' pim gu Dios. Ba' xib ba bubua pimit biima'n guch Xoi'kam, gu Dios pix diihl biima'n jam dudua'ñ, ba uañchudhiix xib gu jam ua'tulhdhara'.

¹⁴ Biix na ji'k jax tu aagix nat tu ua'nak gu Moisees, cham tu'ch palhbuidhat nach ji'k jax ti chu buada', dai na mu ja'k jich bhichdhatu'ndat nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhiñdha', gu' pix ji nat gu' guch Xoi'kam tu soo'm nat muu bhaan gu u'uux na gai biit.

¹⁵ Ba' bhaankam guch Xoi'kam, gu Dios ja xi'irbo biix gui' na bixchu'x bhaai' nam pu tu duñia', nam i'ii'mda' bhaan jix chu jai'ch. Cham tu' ki'n ji bii mit nam xi ja nii'ñ gu jai' nam jup jix chu jai'ch, nat gu' xi ja u'uuk ja saagi'ñ ja tuttuk biix pu ti nam cham tu' ka

bhaai', guch Xoi'kam pix nat muu bhaan gu u'uux na gai biit.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nach dai gaagidha' nach jax ja'k tu mai'chia' gux dhaam kam

¹⁶ Cham jir am no' jaroi' cham jam kiigalhi'ñ na pim kua' gu tu', piam gu tu' na pim io', piam no' pim cham tu' piastat gu jax chu'm tanoolh na pai' dhuuk jum aa'nda', pui' na jax na kia'pix bhai' dhir ja'p ba gixia' gu masaa'n, piam na pai' dhuuk cham tum juanda'.

¹⁷ Jax dhui na gu' dhi' ja'p pix ji buusan nar ikgiga'n guch Xoi'kam, dhi' bhaan pix jum ua'rgi'ñ nam jax ja'k tu jimda' gu ja'tkam. Gu' ba' guch Xoi'kam pik bhaan jup tu tu'ii' dhi' biix.

¹⁸ Ba' cha'pim jaroi' jügi'ñdha' sia ku jaroi' jax kai'ch na pim jum ua'tulhi'ñ, sia chi moo soi'm ilhdhat ti tu daan panaas ja bui gu noonbi'ñ gu Dios. Pui' xi kai'chdha' am moo nam jix dhuduu'nkam ja nii'ñ jix dhaam kam, gu' ji nam gu' iatda' nam jax dhui pix bhaan gə'gə'kam jum taat ka', dai gux buam jum duukam nam bhaan titi'ñchoka' gu' na tu' cham jir kii'.

¹⁹ Cham tu' buiñor jup tui'ka' am gu' guch Xoi'kam dhi' pu chu'm gu ja'tkam, guch Xoi'kam pix gu' nar gə'kam ja bui dhi' nam buiñor ti jügi'ñdha', dhi' ba' ja guguuxdha' nam jix io'm mi' pui' xi jiidma' na jax jix aa'. Guch Xoi'kam pix sia ja maak na tu' ja a'm jum aa'nda' gui' nam buiñor ti jügi'ñdha', sia guch Xoi'kam pix diihl mi' ja tuttu' gui' nam buiñor ti jügi'ñ na pai' jax jix aa' gu Dios nam tuutka'.

²⁰ Ba' aapi'm buiñor bap tui'dhi' guch Xoi'kam xib, na pim gu' ba ti jügi'ñ nat jich a'mkam muu, cham tu' pim ja bui kap tui'dhi' gui' nam ii'mda' bhaan ya'r gə'gə'kam dhi oi'ñga'n bhaan. Gu ba' no' pim gu' cham ja bui kap tui'dhi' dhi', çjax ku pim ba' pui pui' ja'k tu jim ja'p na jax no' pim panaas ja buip tui'dhi'? Pui pim ja jügi'ñ gui' nam jup jam titdada'.

²¹ "Ja'p tu'm jir ua'tulhdhara' no' pim gan da'ngi. Ja'p tu'm jir ua'tulhdhara' no' pim gan kua'. Ja'p tu'm jir ua'tulhdhara' no' pim gan di'inka."

²² Dhi' ya' pix gu' nam diihl jax ilhii'ñdha' gui' nam pui' kai'chdha', na gu' dhi' saalh pui' ja'k ti pup xi chu jimdat am gu ja'tkam mikkat maakam jup ba tu duñi'chu'nda', cham tu' nam gammiji pui' pu tu jimda'.

²³ Ti dhor am ip pui' nam jax kai'chdha', nam gu' tu ja aagi'ñdha' nam jax ja'k soi'm ilhii'ñdha' gu ja'tkam gio nam jax ja'k jix bhai' tu jimda'. Ja aagi'ñdha' am nam tulhiñchuda' gu ja tutku' na ba'x bhai' tu ja jimia', gu' pix ji na gu' dhi' pui' ja'k cham ji'xkat jich palhbuidha' nach jax ja'k dui

nakga' nach b̄ix aixim jix buam jix chu duñiik ka'ch chutku' bhaan.

3

¹ Gu' ba' na pimit gu' aapi'm ko'hiik giop ba dudua b̄ima'n guch Xoi'kam, jum aa' na pim gaa'ñchu'nda' na pim jax ja'k daix dhaam ja'k tu mai'chia', na gu' guch Xoi'kam jix dhaam daa, kii'n dir ja'k daa na pai' gu Dios.

² Dai gux dhaam kam japim bhaan titi'ñchoka', cham tu' gu tu' na ya' dhi oi'ñga'n jix jai'ch.

³ Na pimit gu' aapi'm ja'p ji bubua na pimit koi buiñor gux buam jum duukam, ba' xib ja'p ji buusan na pim buiñor ba ulhñix gu Dios b̄ima'n guch Xoi'kam.

⁴ Guch Xoi'kam pix jir jam ii'mda' aapi'm, na gu' na pai' dhuuk maaxik jam buim maaxdha', aapi'm pui' buiñor jup jum maaxdha', ba' dai na pim buiñor ja'k ji aaya', gammiji pim ba' pu buiñor bap tui'ka' na pai' dhir jix io'm jir ḡ'kam.

Gu Paablo na bhaan ba tu a'ga' nach jax jir tu'm kat b̄ipi' dir gio xib nach buiñor ba ti jigi'ñ guch Xoi'kam

⁵ Ba' kabbhai' nat ja'p ji buus na pim ba ko'hiix buiñor gux buam jum duukam, cha'pim ka k̄aisaidha' na pim jix buam jum duukam jup tu buada'. Cha'pim nai' pix ja b̄im ka boppoda' gu u'uub no'm cham jir jam bipna'. Cha'pim pui' ja'k jix buam tu jimda'. Xi ñakoo'nda' pim sia ku jax jix buam tu tatda' na pim jix buam jix chu duñiik. Cha'pim jix aa'nda' sia na pim git ja'p pix mui' xi bia'ka' gu tuumiñ, na gu' dhi' pui' pix jup ji buusan na jax no'ch ja bui tu daan gu' nam didios jir jum tit̄gi'dam jup duñixim.

⁶ Na gu' dhi' pu chu'm ki'n ba' ja tulhiñchuda' gu Dios gu ja'tkam gu' nam cham ji'x k̄igalhdha'. Na gu' gu' nam cham k̄igalhi'ñdha' gu Dios, dai pu'ñi ja'k nam tu buada', cham tu' ka'm ni'ñdha' am.

⁷ Aapi'm pu'ñi ja'k jup tu jimdat gu' b̄ipi' dir na pim chakui ti j̄i'ñdhat buiñor guch Xoi'kam.

⁸ Ba' xib cha'pim kam bhabhaakui'ñdha'. Cha'pim ka ga'ngada' na pim jax ja'k jix buam ja dooda' gu jai' ja'tkam, cha'pim gi-illim ka ja titdada'. Cha'pim jix buam jum duukam kap tu buada' na ba' cham giop bhaamu' gu Dios jam bui. Cha'pim tu' kap jum buixi'ñdha' b̄ix dhi' pui'.

⁹ Cha'pim kam i'iatgi'ñdha' tu' na pix bhaan. Ba do'ñcho pimit gu' aapi'm na pim jax ka tu jimdat b̄ipi' dir, cham tu' pim pui' ja'k ka tu jim. Kam ua'tulhi'ñdha' pim gu' b̄ipi' dir,

¹⁰ xib maakam japim ba tu jim, mi' pui' ba j̄im japim na jax jix k̄i' ka'm ni'ñ gu Dios. Saalh japim pix mi' pui' ji jimiim na jax ja'k tu jim gu Dios nat jaroi'p tu duu b̄ix na ji'k

tu'x chu jai'ch, na pim gu' saalh pix jix bhai' maachim na jax ja'k tu jim gu Dios.

¹¹ Cham tu' ba'm aa' kia' sia ku jaroi'r Israel kam maa'nkam piam ku gu' cham. Piam sia ku matgilhdhix nar Israel kam maa'nkam piam ku gu' cham. Piam sia kur mi' pai' kam gu jaroi' nam pai' oi'dha' gux chutumñigam, piam ku gu' maakam ja'k kam nam pai' oi'dha' gu' nam cham tu tumñi'. Piam ku gu'r tujuandam pui' cham namkidhat, piam ku gu' namkidhix kam jir tujuandam. Jax dhuu na gu' b̄ix pix ja a'm ba ti niidhidha' guch Xoi'kam, dai no'm soi'm ilhdhat buiñor ba ti j̄igi'ñ. Ba' dai guch Xoi'kam jix bhaai' na ja pallhbuidha' b̄ix gu ja'tkam sia nar jaroi' ka' git.

¹² Jix io'm xi jam joi'gi'n aapi'm gu Dios, ba' mi' jam tuttu ja bui gu' nam jir ja'tkam tugi'ñ na pim ba' aapi'm pui'p bar ja'tkam tugi'ñ ka'. Dai ba' na pim mi' pui' ba j̄imda' na jax ja'k jum aa' na pim mi' pui' j̄imda' na pim bar ja'tkam tugi'ñ. Xi j̄ajoi'mdat japim gu jai', jir jix bhabhai'kam ka' pim. Soi' pim jum ilhi'ñdha', cha'pim nai' tu kokdada'.

¹³ Xi ñakoo'nda' pim no't jaroi' maadit tu' cham am bua jam bui, cham tu' na pim tukgi' pui'p dooda'. Tu uafi'ñka' pim pix, ja'p na jax guch Xoi'kam nat tu jam uafi' na pim buiñor jix u'ua'tulhdhix kat.

¹⁴ Dhi' pik jix io'm jum aa' na pim jix io'm xim j̄ajoi'gi'nda' b̄ix ji'ma'n, na gu' no' pim xim j̄ajoi'gi'n, b̄ix maa'n ñi'ook jup duiñchu'nda' pim.

¹⁵ Pu kai'ñkam jam a'm ti t̄i gu' gu Dios na pim maa'n tuuku' pix buiñor bap tui'ñgida' bhaan gu tukga'n guch Xoi'kam. Jix bhai' pim jum taatit tu oi'ñka', na gu' dhi' guch Xoi'kam pui' ja'k jix aa', pui' ja'k jam ju-jurtu'nka' na pim jix bhai'm taat ka'. Jix bhai'm taat ka' pim ip ba' buiñor guch Xoi'kam nax bhai' jam bua.

¹⁶ Cha'pim mik buppada' na pimit tu' ba maat nat jam aa'ñ guch Xoi'kam, na gu' dhi' joidham jir jix k̄i'p jum duukam. Gio na pim pai' dhuuk tum a'aagi'ñdha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ñ guch Xoi'kam, piam na pim pai' dhuuk jum sisilhka'nda' sia tu' na pix bhaan, b̄ipi' pim xim ga'ngimi na pim jax ja'k ti'ya' na pim ba'x bhai' ja aagi'ñdha'. Xi laala'ñxidhat japim gu Dios, bhaan japim dir xi boosgat Saalmos ta'm, piam sia jax ña pix chu'm, dai nax dhaam kam bhaan tu a'gada'. Dhi' pim ba' bhaan taxchaabgi'ñdha' gu Dios gio na pim bhaan ḡ'kamtu'nda' b̄ix na ji'x jam jujur ki'n.

¹⁷ Gio b̄ix na pim ji'k jax kai'chdha', piam na pim ji'k tu' jax buada', pui' pim ja'k buada' na jax ja'k bhaan jix maati' ka' na pim aapi'm silhkam kaichu' guch Xoi'kam nar Ḡ'kam. Xi taxchaabgidhat japim ip ba' gu Dios jich Gi'kora' nat jix bhai' ba duu jam a'mkam guch Xoi'kam.

Na baja aagi'ndha' gu Paablo nam jax ja'k tu jimda' nam buiñor ba ti jügi'n guch Xoi'kam

¹⁸ Aapi'm u'uub na pim ti bïpna', tu' ka'm japim xi ja niidhat gu jam bïpna'. Jum aa' na pim pu'ni ja'k duñichu'nda' na pim buiñor ba ti jügi'n guch Xoi'kam.

¹⁹ Gio aapi'm chichio'ñ na pim jup ti bïpna', xix jajo'i'mdat japim ip gu jam bïpna', cha'pim giilhim ja titdat.

²⁰ Ba' aapi'm na pim ti gïgi'kora', tu' ka'm japim xi ja niidhat gu jam tataat gio gu jam nanaan, sia na pim jir a'aalh, piam ku pim jir biipibop, piam ku pim jir gë'gër ja'tkam, na gu' pui' ja'k jix aa' guch Xoi'kam.

²¹ Ba' aapi'm na pim jir ja gi'kora', cha'pim ja bhakkutu'nda' gu jam maamar nam ba' cham tu' bhaan jum o'jolhi'ndha'.

²² Gio aapi'm na pim pui' pix jir tujuandam cham ji jam namkidhat, pui' pim tu' ka'm jup ja niidhat gui' na pim tu ja juañxi'ñ. Gammiji pim mi' pui' ja duñixidhidha' gu tu', cham tu' dai nam pai' dhuuk xi jam ni'ndha' no' pim mi' pui' tu duñiim.

²³ Bïx na pim ji'k tu' jax buada', cha'pim jum o'joldhat pu buada', gu' ja'ppi bïx jam jujur ki'n, panaas ku pim guch Xoi'kam pix pu buixi'ndha' gu tu', cham tu' gu ja'tkam ya' kam dhi oi'ñga'n.

²⁴ Bax maat japim gu' na gu Dios jam makia' gui' nat tu' bijik pu ja iimchux na ja makia' gui' nam pu'ñir ja'tkam tugi'ñ ka'. Bhaankam tu juan japim gu' guch Xoi'kam dhi' na pik jir jaroi' ga'n bïx na ji'k jix chu jai'ch.

²⁵ Na gu' gui' nam jix buam tu duña' ya' dhi oi'ñga'n, cham tu' pu chu'm tu mai'chia' am, ja'xbui' ka'm jum tuhiña' am nam ji'k tu'x buam tu duña', na gu' gu Dios cham tu' jai' ja'p pix jix ja kügalhdhai ja aichdha' buiñor, gu' ja'ppi gui' nam mi' pui' jimia' na jax jix aa'.

4

¹ Ba' aapi'm na pim ji'k ja bia' gu tujuandam pui' cham ji ja namkidhat, jix bhai' pim ja bua't, jix bhai' pim ja titdat, cham tu' na pim buam pix ja buada'. Ti'ñchot japim na jumaip jix jai'ch gu ja gë'kam tuk nax dhaam jup tu'ii', jam tikka' ba' na pimit jax ja'k tu jii ja bui. Jich Xoi'kam dhor di' gu ja gë'kam tuk.

² Gammiji pim tu daanda' buiñor gu Dios, taxchaabgi'ndha' pim sia tu' na pix bhaan, cha'pim dai gam irdat darka'.

³ Jich a'mkam japim sia tu daanda', pui' pim xi chitdada' gu Dios na cham tu' tu'x buam jum duukam tu sosbhi'ndha' nach nai' tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, nach jix bhai' ja aagi'ndha' gu ja'tkam nat jax pik kai'ñkam bha jii ya' dhi oi'ñga'n. Dhi' ki'n ya' kuup iñ aañ nañ tu a'ga pix dhi' pu chu'm.

⁴ Pui' pim xi chitdada' gu Dios na gui' pix jii palhbui'ñchu'nda' nañ ba'x bhai' ja aa'ñdhidha' gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam na jax jir mi' pui'.

⁵ Diih japim xim ga'ngada' ip na pim jax ja'k tu jimda' ja bui gui' nam cham buiñor ti jügi'n guch Xoi'kam. Gammiji pim tu ja a'gi'ndha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, cham tu' na pim jax chu'm tanoolh gam irdat darka'.

⁶ Dai gux kü'p jum duukam ip na pim tu ja a'gi'ndha' gammiji na tu' joidham jum kai'ch. Gio bïpi' dir japim pu bam ga'ngada' na pim jax ja'k tiida' maa'n gu tu' na ba jam tikkada', cham tu' na pim ja'p pix mui' ba nokia' cham bhai' ji kë'ji na tu' pik jix maachim ka'.

Gu Paablo na ba ja tabuimgidha'

⁷ Gu Tiikiko nar jich jaduun jich Xoi'kam bhaan, joidham jir jix kü' tujuandam tugi'ñ guch Xoi'kam, gammiji puñ palhbui'ñchu' nañ ji'k tu' jax bua. Dhi'ñ a'mkam mummi tu jam a'gidha'.

⁸ Mu jam joochxidha' iñ na ba'x bhai' jam aagi'ndha' nach jax jich ilhi'iñ aach ya', gio na jam guguuxdha' na pim cham tu' bhaan jum o'joldhat mi' pui' xi jiidma' na jax jix aa' guch Xoi'kam.

⁹ Bïx mui'p jimda' bïma'n gu Oneesimo na pui'p jir jich jaduun jich Xoi'kam bhaan. Jix kügalhi'ñ ich dhi' dhich jaduun, na gu' mi' pui' xi jim na jax jix aa' guch Xoi'kam ja'p na jax aapi'm. Bax maat japim nar jaroi' dha', na gu'r mi' kam jam bui. Dhi'm ba' jam aagi'ndha' na ji'k tu' jax jum bua ya ja'p.

¹⁰ Mu jam ñio'ki'ñ dhi u'uan ta'm bhaan guñ jaduun jich Xoi'kam bhaan Aristaarko, nach maap ya' kuup. Gio gu Maarkos pui' mui'p jam ñio'ki'ñ, nam iampix mia'n jir jum jajaa'nim gu Bernabee. Bax maat japim na pim joidham jix bhai' tiida' aichdha' dhi Maarkos no't jax dhuuk mummi ja'p ba ji buus jam bui.

¹¹ Bïx gu Jesus mui'p jam ñio'ki'ñ, nam Juusto ki'n jup jix maat ka' jai' dhit gu ja'tkam. Dai dhi baik gammijiñ bïm jup tu'i'ñgida' am nam jii palhbuidhidha' bïx aixim nañ tu a'ga na jax ja'k duix joi'mdat ja a'm ba ti niidhidha' gu Dios gu ja'tkam. Daipu' dhi'ñ palhbui'ñchu'nda' am sia kam gu' ti' jai'p jix jai'ch gui' nam pui' buiñor jup ti jügi'n guch Xoi'kam nam pui'p jir Israel kam ja'tkam. Ba' dhi'ñ ja a'm jii guguuxi'ñ.

¹² Sia gu Epaapas mu jam ñio'ki'ñ, dhi' na pui'p jir tujuandam tugi'ñ guch Xoi'kam. Dhi' pui'p jix maat japim, na gu'r mu kam jam bui. Gammiji soi'm ilhdhat tu daanda' jam a'mkam aapi'm na ba' gu Dios jam a'm ti niidhidha' na pim mi' pui' jiidma' na jax jix

aa', na pim cham tu' bhaan jum o'joldhat
sia nar jax ka' git.

¹³ Nii'n in aan na tu' silhkam jix buam jum
aa' jam a'mkam guch jaduun Epaapas, sia
ja a'mkam jix buam jum aa' guch jaaduun
gui' nam Iaraapolis oi'dha' gio gui' nam
Laodiisia oi'dha'.

¹⁴ Sia gu Deemas ya' dir mu jam nio'ki'n,
gio gu Luukas, dhi' nax maatit tu ja julhii'n
gux kako'kkam. Joidham jix kigalhi'n ich
aach dhi Luukas.

¹⁵ Aapi'm ba'n a'mkam jup xi ja nio'kdha'
biix gui' nam ji'k bui'or ti jigi'n guch
Xoi'kam nam Laodiisia maap jum jumpadat
tu daan. Biix japim jin a'mkam xi nio'kdha'
gu Ninpas, gam biix gui' nam ji'k bui'or jum
jumpadat maap tu daan bui'or gu Dios.

¹⁶ Ba' na pim pai' dhuuk tiimo' na
pim jinkuidha' dhi'ni u'uan nañ mu tu
jam ua'ni'n, ja do'fichi'ipu' pim gui' nam
Laodiisia maap jum jumpadat tu daan
bui'or gu Dios nam ba'p jinkuidha'. Aapi'm
ba'p xi jinkuidha' gu u'uan gui' nam bhai'p
jam joochxidha', gui' na nich mui'p tu ja
ua'n biip' dir.

¹⁷ Ja'p japim tida' gu Arkiipo nax bhai' mi'
pui' xi dhuunidha' nat jax kai'nkam bhaan ti
ti gu Ge'kam jich Xoi'kam, jix bhai' na xi
chu juañxidhidha'.

¹⁸ Ba' aan Paablo, diilh jin nob ki'n jañ
ya' xi chu ua'na', ja'p jañ ya' xi chu jam
ua'ndha'. Xiñ chi'fchokat japim nañ ya'
kuup. Biix jin jur ki'n jañ aan pui'n aa' na git
gu Dios pix jam tajaanidha' gui' na pim ki'n
jix io'm xim jajoig'nda' biix ji'ma'n.

**GU BHƆPƆ KAM UA'NA'N GU
PAABLO NAT TU JA UA'NƆXI
GUI' NAM TƆ JHƆGI'N BUIÑOR
GUCH XOI'KAM NAM
TESALOONIKA OI'DHA'**

Gu Paablo na ba ja ñio'kdha'

¹ Aaŋ Paablo biima'n gu Silbaano gio gu Timoteo, mu tu jam ua'ñxi'n ich aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na pim Tesaloonika dib̄ir bhaan jup tu'ii' na pai' mui' pa' daa'ñixim jir kikcham, bhai' na pim pai'm jumpadat daan gu Dios jich Gi'kora' gio guch Xoi'kam nar Gɛ'kam, na pim gu' buiñor bap tui'dhi'. Ba' gui'm piɁ jam a'm ti niidhidha' biix ji'ma'n aapi'm na pim ba'x bhai'm taatit tu oi'ñika' gammiji.

Na ba tu aa'nda' gu Paablo nam gammiji tu daanda' ja a'mkam

² Aach gammiji jam ti'ñichot taxchaabgi'ñdha' gu Dios na pim xi gu'ki' na pim buiñor ti jigi'ñ guch Xoi'kam, tu jam daa'ñxi'n ich na ba' cham tu' jam a'm jum aa'nda' jam i'ii'mda' bhaan gio jam tutku' bhaan.

³ Pui'ch jich aagit taxchaabgi'ñdha' gu Dios jich Gi'kora' na pimit ji'x xim biñkadak buiñor guch Xoi'kam pu duu na jax jix aa', gio na pimit ji'x jix kiiŋalhdhak tu juañxi sia pui' jim tulhiñaimik, na pim gu'x io'm buiñor jix biñak. Cham jax jum aa' pim ba' na pim pui' jim aagit na gui' piɁ jam palhbui'ñchu'.

⁴ Aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, gu Dios xi jam joi'mdat jam a'm ti ñii'ñ. Jix maat ich nat gui' piɁ jam a'm ti tiiŋik pui' jam duu na pim dai gui' piɁ ba daanda'.

⁵ Na gu' na chich pai' dhuuk tu jam a'gi gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam nax bhaai' na mi' dhir baabu' gu jaro'i na mu ja'k ka jimda' na pai' gammiji git mi' pup jum tulhiñdha', cham tu' dai aach diihl piɁ nach jax kai'ch, gu' ja'ppi gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' nach a'm jup tui'dhi' nat jich guguux na chich ba'x gi'm jix oo'ki'n pu jam ti'n na maaxik jir silhkam pui' na jax jum kai'ch. Gaa chich nach jax ja'k tu jimia' jam bui na pim ba'ch chiiŋi pui' ja'k jup ba tu jimda' jai' ja bui. Jix bhai'x maat japim dho na chich pui'ch dhuu.

⁶ Ba' na pimit jax ja'k jich chiiŋik nach tui'dhi', pui' ja'k jup ji chu jii pimit, na gu' pui' ja'k jix aa' guch Xoi'kam. Cham jax ji chiiŋik joidham jix bhai'm taatit kai pimit gux bhai'm kai'chdham ñio'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam, na gu' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' na pui' jam jurtu'n, sia ku pimit gu' mi' dhir giilhim bam tulhi.

⁷ Ba' aapi'm jir ja booi'chu' biix guch Xoi'kam jiiŋi'ñdham gui' nam Masedoonia dib̄ir bhaan oi'dha' gio gui' nam Akaaya dib̄ir bhaan jup oi'dha', nam gu' mi' pui'p ba tu daa'ñchu' nam jax ji chɛ kɛkɛt na pim tu jim.

⁸ Ba' cham tu' dai Masedoonia gio Akaaya nam pui' tɛ kɛɛ na pim jax ja'k tu jim, gu' ja'ppi sia jai' kap mui' kap nam pai' jax cham ti jiiŋi'ñ buiñor guch Xoi'kam, bax maat am na pim buiñor jix biñak gu Dios. Ba' aach cham tu'ch a'm kam aa' nach jax kai'chdha',

⁹ ja'kbui' kat diihl pui' tu a'ga am na chich aach pu chu'm tu jam a'gi bha ja'p ji jam paxiarak. Sia pui' tu a'ga am na pimit joidham jix bhai'ch aich cham jax ji chiiŋik. Biix pui'p xi kai'ch am na pimit cham tu' kap jum buix ja bui gu didios nar jup ja duiñ gu ja'tkam, dai gu silhkam Dios duakam japimit bhaan bajurjuri, dai gui' pim piɁ bar tujuandam tugi'ñ.

¹⁰ Gio nam pui'p xi kai'ch na pim jax ja'k tu't ñiira na gio bhai'p jimda' guch Xoi'kam, Maraa'n gu Dios, nat Dios piɁ diihl dua'ñdhak mi' dhir buusai' koi'ñga'n tir. Gu Jesusu jir di' nat palhbui'ñ nach ba' cham jich chulhiñna' na cham xiim jum aaya' nam jix io'm jum tulhiñna' gui' nam cham mi' pui' jimia' na jax jix aa'.

2

Na ba tu aa'nda' gu Paablo nat jax ja'k tu jii ja bui

¹ Aapi'm jix maat jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na chich cham tu' kub piɁ tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios jano' nach bha ja'p tu jam a'gidhim,

² sia kuch gu' biipi' dir jup xich chulhiñaimik bhammi Piliipos na pim jax jup bax maat. Giilhim jamit biix aixim jich chitdaimik jich gibiiimik, gu' ji nat gu' gu Dios jich palhbui nach ba' aapi'm jup jam aagi'ñdha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ook na bhaan tu a'ga na jax ja'k jix bhai' na pim duñia', na pim ba' cham mu' kam ka jiiimda' na pim pai' gammiji git mi' pup jum tulhiñdha'. Cham jax jich aagik jachich tu jam a'gi sia kum mui' dhit tiich o'bhagi'ñ nam cham jich kiiŋalhdhak.

³ Nach gu' aach maaxik jix maat nach mi' pui' tu a'gim na jax jir silhkam, cham tu'r gama ja'k. Ni kuch cham iam maakam ja iatgidhat gu ja'tkam tu' mi' tiiŋim na ba' aach diihl jich a'm ji chu bi'iidha'.

⁴ Jax dhuu na gu' gu Dios pux maatit jich ñii'ñ nach jax jir tuutu'm. Jix kiki' ja'tkam jich chiiŋik pu chu'm ki'n jich dharai nach nai' tu a'ga' gu ñio'ki'ñ na bhaan tu a'ga nam jax ja'k duñia' gu ja'tkam, nam ba' cham mu ja'k ka bhiiya' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'. Dai ba' pu'ñi piɁ jach tu a'gim,

cham tu' jumai tu' pup kui'mgi'n̄ ich, ni ku chich cham aa ip nam pix jix bhai'm taatit joidham jich aa'nda' gu ja'tkam, nach gu' aach jix aa' na dai gu Dios jix bhai'm taat ka' aach jich bui, gui' nax bhai'x maat nach jax jich aa' jich jujur am bhaan.

⁵ Gio cham pai' dhuuk mu pai' giilhim b̄ix aixim xi bua ich nach tu jam a'gi'n̄ na pim jax ja'k joidham jich k̄ēji pix jix bhai'ch aa'nda' git, jix maat japim dho. Ni ku chich cham pai' dhuuk mu pai' b̄ixchu' bhaan tu a'gimik ma'lich gu tuumiñ. Jix bhai'x maat sia gu Dios na chich cham tu' pui' tu jii.

⁶ Pu cham jich ko'raaro gu' na jaroi' ḡe'ḡerkam jich bia'kat pix jix bhai'ch aa'nda', ni jaroi' dho moo, ni aapi'm.

⁷ Jix bhaigit ip dho nach pui' ja'k tu jimia' na jax gu ḡe'ḡerkam, nach gu' bhaankam tu a'ga guch Xoi'kam nach jir noonbi'n̄. Gu' ji na chich gu' ja'p pix tu jii jam bui na jax gu a'aalh, gio ja'p na jax maa'n gu ubii nax ja da'dat jix bhai' ja buada' gu maamra'n.

⁸ Pu'n̄ich jup jam ilhi'i'n̄ aach na pim panaas jir jich maamar. Joidham xi jam da'dat xi jam joi'gi'n̄ ich, cham tu' na chich dai gu ñio'ki'n̄ gu Dios pix xi chu jam a'gidhak, gu' ja'pji sia guch i'ii'mda' na jam a'm jup tu'ii'. Joidham tu' silhkam ki'n̄ xi jam da' ich gu'!

⁹ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, sia ti'n̄cho pim dho chi nach jix io'm tu juanaimik nach ba' mai'chikda' gu tu' nach a'm jum aa'nda'. Tu juanda' ich nabap tanoolh gio nabap tukaa', nach gu'x mat ka' nax xijai ka' aapi'm jam bui na pim tu' ki'n̄ jich xi-ispaa' nach bha ja'p tu jam a'gi'n̄ gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n̄ gu Dios.

¹⁰ Aapi'm dhox bhai'x maat gam sia gu Dios na chich mi' pui' tu jii na pimit jax ja'k joidham jix kiki' ja'tkam jich chi. Jix bhai' niidhix kam jachich pu tu duu jam bui aapi'm na pim ti jüigi'n̄ buiñor guch Xoi'kam.

¹¹ Gam na chich jam gu'nguxdhimik na pim jax bax maat ip, jam aa'ñdhimik ich b̄ix ji'ma'n na pim jax ja'k tui'n̄gida', ja'p na jax maa'n gu maa'nkam no' tu ja aagi'n̄ gu maamra'n.

¹² Jup xi jam tiidak jachich na pim pui' ja'k duña' na jax ja'k bhaan jix maati' ka' na pim Dios bar ja'tkam tugi'n̄, na gu' aapi'm bar dhi' na pim ba iimchudhix na pim buiñor aaya' na pai' dhir jix io'm jir ḡe'kam na joidham jix chu abhaar.

¹³ Pui'ch jup taxchaabgi'n̄ gammiji gu Dios na pimit cham jax ji'chiik k̄ēk mi' pui' jii na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n̄ na chich tu jam a'gi. Ti jii'n̄ japimit na maaxik Dios jir ñio'ki'n̄, cham tu' gu ja'tkam. Na gu' maaxik Dios bhaan tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ook nach bhaan tu a'ga. Aapi'm jam a'm jix maati' na tu'p jir tu'm da' na pim ji'k dhi' bhaan ti jüigi'n̄.

¹⁴ Aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, jano' na mit gu bhai' kam ja'tkam jam tul-hiñchuda sia ku pim tii bhai' maap oi'dha' bhaan gu dibir; pu'ñip tu ja dooda guch jaaduñ Judea kam nam pui'p ti jüigi'n̄ buiñor guch Xoi'kam nam ti mi ja'p maap jum jumpadat jup tu daanda'. Gu mi' kam ja'tkam nam jup ja bua, jir Judea kam am ip pui', gu' ji nam gu' gui' cham ti jüigi'n̄dha' buiñor guch Xoi'kam.

¹⁵ Dhi Judea kam ja'tkam jir dhi' am na mit mua gu Ḡe'kam jich Xoi'kam, pui'x maat am gu' na mit mui' ba ja koi' gui' nam bhaankam tii tu a'gada' gu Dios. Sia aach mi' dhir mai' bach aadi mit. Ni ji'x ba' kum xim ga'ngada' no'x bhai'm taat gu Dios ja bui ka' ba' cham. Giox bhaak ka' am tu' na pix ki'n̄,

¹⁶ Na gu' no'ch tii xix chu ja a'gidham gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nam ba' cham jup jum tulhiña', gui' cham aa'nda' am nach gan tu ja a'gi'n̄dha'. Pu'ñi dhuuk jamit ba' bam ua'tulh ja'p ḡe'kam ki'n̄, ba su-uda' ja i'ii'mda' bhaan. Ba' dai na cham xiim jix io'm ja tulhiñchuda' cham ja joi'mdat gu Dios.

Gu Paablo na ti giop jix ja ti'miram ka'

¹⁷ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aach gammiji jam ti'n̄cho b̄ix jich jujur ki'n̄, sia kuch gu' mik cham pai' ka jam ni'i'n̄ maaxik. Tiich jich ga'ngada' nach jax dhui mu jam ti'mpo' git ip gio.

¹⁸ Maa'nim jachich tii mui' ma ji jam tügim, aani' Paablo tii mui'kim ji tu dai nach mu jam ti'mpo' git, gu' ji na gu' gu ja'ook mi' gaim titka.

¹⁹ Na gu' aapi'm ba'r di' nach ji jam niidhat jich gu'nguxi'n̄ nach jix bhai'ch chaat. Jix bhai' tu tatda' ka' nach xi jam ti'n̄choka', na gu' jano' na pai' dhuuk gio bhai'p jimda' guch Xoi'kam, aapi'm pix jir di' ka' na pim biipi'ch chuttu'.

²⁰ Pui' kuñ ba'p kai'ch nach aapi'm ji jam niidhat jix bhai'ch chaat, cham tu' bhaan jax jich aa' ich ba'.

3

¹ Ba' nañ gu' cham nakgaim nañ jix maachim na pim jax tu'ii', pui' ma tii ñich nañ aañ mi' pix ka oirida' Ateenas,

² gu Timoteo ñich ba' miji xi joot nañ a'mkam mu jam ti'mira' na pui'p jir jich jaduñ jich Xoi'kam bhaan, gio na pui' bhaankam jup tu juan gu Dios, na tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam. Jup xi chiidak jañich na bhammi jam guguuxdha' na pim ba' mi' pui' tu daa'ñchugit ti jüigi'n̄dha' dhi' na pimit tu' ba maat nar joidham.

³ Gio na pim ba' b̄ix cham jum o'joldhat xi gukgida' sia pui' b̄ix aixim bhaan jim

tulhiinãidhat, na gu' dhi'm aa' nach pu'ñi bñx aixim jich chulhiinã' na pim jax bax maat.

⁴ Pu jam aagi'ñ ich jano' nach bhammi xip tu't jam bui na pu'ñi bñxchu' bhaan bhai' jim tulhiinã' pim ip aapi'm na pimit ba ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam, ba' pui'p ji chu buus. Ti'ñcho pim dho chi nach pui' jam titda.

⁵ Pu'jani nañ jii' aagit ba' cham nakgaim nañ jix maachim na pim jax tui'dhi'. Pui' ku ñich ba' miji tu joot nam jam tikka' no' pim pui mi' pui' tu daa'ñchu' na pimit tu' maatik ti jii'ñ jano' na chich bhammi tu jam a'gi. Nañ gu'x choo'nnit jam ti'ñchoka' ti no't jax dhuuk tu' bhaan ji jam mai'chik gu ja'ook mu ja'k jam iabu ip gio ua'tulhdhara' tir, nañ gu' cham aa' nar tu' kub ka' guch magooñi' na chich bhammi ja'p ba bhii.

⁶ Ba' xib bhammi dir ja'k ba giu gu Timoteo Tesaloonika na pim pai' oi'dha', joidham jix chu guguuxdham kai'chim. Mi' pui' tu daa'ñchugit jix biiñak japim sap na pimit tu' tu maat, jix chu joi'gi'n japim sap sia tu' na pix bhaan ki'n. Sia aach japim sap tiich chi'ñchoka', xich chüigik ka' pim sap ti maaxik ja'p na jax aach ya' dir mu ja'k nach pui' ti joidham jup xi jam tiigik.

⁷ Ba' dhi' bhaan aapi'm jii' jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, gè'kam ki'n jachich jix bhai'ch ilh nam pui' bach chitda na pim mi' pui' jiiimit jix biiñak buiñor guch Xoi'kam, sia kuch gu' aach bñx aixim bhaan jich chulhiin.

⁸ Panaas ku chich mi' pai' dhir kia'pix bhai' ji dhudua ko'iix kat nam pui' bach chitda na pim mi' pui' jiiim na jax jix aa' gu Gè'kam jich Xoi'kam.

⁹ Cham bhaai' dho nach jax pik ja'k moox bhai'ch chaatit xi taxchaabgi'ñdha' git gu Dios na pim mi' pui' tui'dhi' na jax jix aa',

¹⁰ dai nach soi' titdatu' nabap tanoohl gio nabap tukaa' na iam pu ti'ya' nach mu jimia' nach ba' maaxik jam tigia' ip gio, gio nach ba'x io'm jix bhai' xi jam aagi'ñdha' na jax ja'k tu tu'ii' dhi' nach jax ja'k tu jim na pim ba' cham tu' bhaan jax jim aagit jix bhai' bhaan ti jügi'ñdha'.

¹¹ Jix aa' ich ti na git gu Dios jich Gi'kora' gio gu Jesus jich Gè'kam tuk jich palh-buidha' nach jax dhuu mu jimia' nach jam ti'mpo'.

¹² Gio ba' na gui' pix Dios jam maakidha' matda' na pim jax ja'k jix io'm maachidha' na pim xim jajoi'gi'nda' bñx ji'ma'n, ja'p na jax aach nach xi jam joi'mdat ti jam ti'ñcho.

¹³ Gio gu Dios pix git ip ba' moo pui' ja'k duiñchu'nda' gu jam jujur na pim jax ja'k mi' pui' jiiimda' na jax jix aa', na pim jix u'uañ jup tui'ñgida', na ni jax chu'm ua'tulhdhara' ku jam ti'ñxidha' gu Dios jich Gi'kora' jano' na pai' dhuuk gio bhai'p jim gu Jesus jich

Gè'kam tuk ja bñm bñx gui' nam ji'k buiñor jum biiñkada'. Moo git pui' tu tui'ka'.

4

Na baja aagi'ñdha' gu Paablo nam jax ja'k tu jimda'

¹ Ba' xib aapi'm jii' jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, soi'ñ jam titda bhaankam gu Jesus jich Gè'kam tuk na pim gammiji mi' pui' jiiimda' na chich jax jam aa'ñdhak na pim duiñchu'nda' na ba'x bhai'm taat ka' gu Dios jam bui, pui' na pim jax ja'k ba duiñchu' xib.

² Jix bhai'x maat japim gu' na jax ja'k jum aa' na pim duñia', na chich gu' xi jam aa'ñdhak bhaankam guch Xoi'kam gui' nax io'm jir gè'kam.

³ Dai pui' pix ja'k jix aa' gu' gu Dios na pim jix u'uañ jup tui'ka' gui' buiñor gammiji. Cha'pim nai' pix ja bñm boppoda' gu u'uub no'm cham jir jam bñpna',

⁴ daipu' ji gui' nam jir jam bñpna' ka' na pim jix ja da' dat. Tu' ka'm japim ja nii'ñdha', cham tu' na pim jax ña pim pix ja alhiosda' na jax cham jir am.

⁵ Ni ku pim cham bñx aixim jix buam jum aagit ja nii'ñdha' ja'p nam jax ja'k tu jim gui' nam cham maat gu ñio'ki'ñ gu Dios.

⁶ Ni ku pim cham jix joidhat nii'ñdha' gu jax chu'm jich Xoi'kam jügi'ñdham gu binga'n, ni jaroi' jax chu'm jumai. No' jax dhuukat jaroi' pui' ja'k tu jim, Dios dhox io'm tulhiinçhuda' cham joi'mdai, nach gu' ti pu ba jam aagi'ñdha'.

⁷ Nat gu' gu Dios pu kai'ñkam jich a'm ti ti nach ba' mi' pui' ba jiiimda' na jax jix aa', nach jix u'uañ jup tui'ka' gui' buiñor, cham tu' nach bñx aixim tu buada' na tu' cham jir ki'.

⁸ Pu'jani nax abhaaruix. Gu jaroi' na tu' pix ilhii'ñdha' dhi' nañ ji'k jax kai'ch na jax jim aagit na maa'nkam jup jir duiii'ñ, cham tu' gu jax chu'm maa'nkam na cham kiigalhi'ñdha', gu' ja'ppi gu Dios nat jam a'm tajaa gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda'.

⁹ Ba' na pim jax ja'k xim jajoi'mdat jix bhai'm buada' diilh daich Xoi'kam jügi'ñdham, cham jum aa' nañ pui' ja'k tu jam ua'ñi'ñdha' bhaan dhi u'uan, nat gu' diilh gu Dios ba jam aa'ñ na pim jax ja'k xim jajoi'gi'nda' bñx ji'ma'n.

¹⁰ Pui' ja'k tu jim japim sap gu' ja bui guch Xoi'kam jügi'ñdham bñx gui' nam ji'k Mase-doonia dibir bhaan oi'dha', ku gu' aach jam aagi'ñ ji soi'ch ilhdhat na pim jix io'm xim gi'lhhdhidha' na pim xim jajoi'gi'nda'.

¹¹ Ba' dai dhi' bhaan japim jup jum tukgi'ñka' gu tu'x bhai'm duukam na pim jup tu buada', cham tu' na pim bñx aixim jum aa'nda' gu tu' na cham jum aa'. Diilh jam boorda' ki'n japim tu bia'ka' gu tu', na chich jax pui' pu xi jam tiidak moo ba pui',

¹² nam ba' pu'ñi ja'k pix jix bhai' jam aa'nda' gui' nam cham ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gio na ba' cham tu' jam a'm jum aa'nda' aapi'm düihl.

Na ba tu aa'nda' gu Paablo na jax ja'k gio bhai'p jim guch Xoi'kam

¹³ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, xi jam aagi'ñdha'ch ip nam jax jum duñiim jai' dhit nam ko'iim ja tutku' bhaan guch Xoi'kam jüigi'ñdham, nach gu'x aa' na pim jix mat ka' na pim ba' cham bhaan jix buam jum aa'nda' ja'p na jax gui' nam pu cham maat ni ji'x nam jax jum duña' nam pai' dhuuk ko'ya'.

¹⁴ Pui' nach jax ti jüigi'ñ xib nat muukik giop dua guch Xoi'kam, pu'ñip ti jüigi'ñ ich na gu Dios pix düihl ja dudua'ñdhai ja baapmi'ñdha' nam jimia' buiñor guch Xoi'kam ji'k nam buiñor ti jüi'ñdhai ko'ya'.

¹⁵ Ja'pni ja'k tu tu'ii' na pim ba'x mat ka', guch Xoi'kam jich Gê'kam tuk pix ya'ch aagi'ñ dhi'. Aach nach ji'k duduaka' tutku' bhaan jano' na pai' dhuuk gio bhai'p jimda' guch Xoi'kam, cham tu'ch bëipi' kat baas'n namkia'.

¹⁶ Na gu' jano' na pai' dhuuk jum aaya' gu tanoolh, bhammi dir pui' ba tim ti'ya'x gi'm ki'n gio gê' ki'n. Sia gu ja gê'kam tuk bëix gu noonbi'ñ gu Dios gê' ki'n pui'p ba ti'ya', gio gu Dios gu kuichdhakaru'n bam kuichdha'. Ba' guch Xoi'kam nar Gê'kam bhammi dir bhai' ji jimia' jix dhaam, ba' gui' nam ji'k buiñor ti jüi'ñdhai ko'lix ka', bëipi' duduadii bhai' ji baapmigia' am.

¹⁷ Ba' gui' nach ji'k duduaka' nach pui'p ti jüigi'ñdha' buiñor, maap jach bhai' ba bëi'ya' nach ba namkipu' bhammi tibaa'ñ cha'm gui' na bhaan bha jimda', gammijich ba' buiñor pu bap tui'ka' guch Xoi'kam.

¹⁸ Pu'ñi pim xi kai'chit bëix ji'ma'n cham jax jum aagit mi' pui' xi jüimda' na jax jix aa' guch Xoi'kam.

5

¹ Ba' na jax ja'k ba tum buidha', piam na tu' tanoolh ba' pik gio bhai'p jimda' guch Xoi'kam, cham jum aa'ñ jaaduñ nañ pu chu'm ya'p jam aagi'ñdha',

² na pim gu' bax maat na guch Xoi'kam gio bhai'p jim na cham jaroi' pum aa'nda'. Ya' pix ba aaya' ja'p na jax maa'n gux ixkum na mu pai' aaya' ba'k chir jax ña pix chu'm tukaa'.

³ Nam pai' dhuuk gu ja'tkam jup kai'chdha': "Ja'p moo joidham cham tu' jax jum bua xib, joidham jix bhai' tuch jim", ba' jotmoda' cham jum ilhdham pix ja daam ba jimia' gux buam jum duukam, ja'p tu ja dooda' na jax maa'n gu ubii na bax chüigim ka' gu alhiu nax io'm joi'mdam jum

buada'. Pu cham bhaai'n ka' nam jax dhuim palhbuidha'.

⁴ Ba' aapi'm jiñ jaaduñ cham tu'x chukgam tir kap tu'ii', ba' cham tu' totdoña' pim na pai' dhuuk ya' pix ba kiika' guch Xoi'kam ja'p na maa'n gux ixkum.

⁵ Jix chu maax kir bap tui'dhi' pim, tanoor joidham na pim pai' jax oipo, pu cham ji'x jich a'm jup tu'ii' gux chukgam.

⁶ Pui' ku ba' aach cham jich a'm jum aa' nach mu pai' kookos ka' ja'p nam jax tu'ii' gui' nam cham ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gu' ja'ppi nach ti ni'i'ñdha', joidham jach jix bhai'ch jur bia' kam jup tui'ka'.

⁷ Na gu' gui' nam kookos ka', tukaa' buujidha' am kum ba' kookos ka', gio gui' nam jix maik ka', pui' tukaa' buujidha' am ip kum ba'x maik ka'.

⁸ Gu' matgim aach nach ji'k jix chu maax kir bap tui'dhi', jum aa' ji nach gammiji pix jich chiti'ñcho kam jix bhai'ch jujur bia' kam oipoda', gio nach jix bhai' bhaan jix bëiñak kat tu' silhkam bhaan ti jüigi'ñdha' pui' nach jax ja'k tu jim. Xich jajoi'mdat ich tu' silhkam ki'n, gam nach tu' silhkam ki'n ti jüigi'ñdha' nach cham tu' mu ja'k ka jüim nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhiñdha'. Dhi'ch ba' bhaan jich palhbui'ñchu'nda' sia tu' na pix ki'n.

⁹ Na gu' Dios cham tu' mi' ja'k ka tich ni'i'ñchu'n nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhiñdha', gu' ja'ppi bhaankam guch Xoi'kam nar Gê'kam mi' dhir jich boosgak maakam ja'k jich chuttu nach pai' ja'k cham kach chulhiña'.

¹⁰ Nat gu' guch Xoi'kam jich a'mkam muu, ba' cham jax bua sia kuch jai' dhit dudua tutku' bhaan piam ku mit jai' dhit ba koi, pui' pix maap buiñor jup oi'ñcha' ich gu' gatuuk.

¹¹ Pui' ku pim ba' cham jax jum aagit dhi' bhaan xim gu'nguxdhat mi' pui' xi jüimda' na jax jix aa' guch Xoi'kam, pui' na pim jax ja'k pu ba tui'dhi' xib.

Nabaja aagi'ñdha' gu Paablo nam jax ja'k tui'ñgida'

¹² Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, jam aagi'ñ ich ip soi'ch ilhdhat na pim siamri tu' ka'm xi ja niidhat gui' nam mi' tu juan jam bui bhaankam guch Xoi'kam, sia gui' nam tu jam aagi'ñ na pim jax ja'k tui'ñgida' na pim mi' pui' jüimda' na jax jix aa' gu Gê'kam jich Xoi'kam.

¹³ Jum aa' na pim jix ja joi'mdat ja niidhat jix bhai' ja buada', na gu'r jix bhai'm duukam pui' nam ji'k tu' jax bua. Joidham japim jix bhai' kai'chit tu oi'ñka' ip bëix ji'ma'n.

¹⁴ Ja'p jach jup xi jam tüdam jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, gui' nam cham tu juanak ka', xi ja aagi'ñdha' pim na ja a'm jum

aa' nam tu juanda'. Xi ja guguuxdhat japim ip gui' nam jix buam jum aa'nda' tu' na pix ki'n. Gio gui' nam cham maat nam jax pik ja'k mi' pui' jiidma' na jax jix aa' gu Dios, xi ja aagi'ñdha' pim. Jir jix bhabhai'kam ka' pim sia jaroi' na pix buiñor.

¹⁵ Cha'pim ja'k buppi'ñdha' gu jaroi' no't jax jam alhio, siat chi moo jax jix buam jam alhio. Ja'kbui' kat ji na pim jix bhai' buada' sia jaroi' na pix, sia ku cham ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

¹⁶ Gammiji pim jix bhai'm taatit tu oi'ñka', cham tu' na pim jix buam jum aa'nda' tu' na pix ki'n.

¹⁷ Tu daanda' pim gammiji.

¹⁸ Taxchaabgi'ñdha' pim gu Dios sia biix aixim bhaan jax ña tu jam jimda', na gu' pu'ñi ja'k jix aa' gu Dios na pim taxchaabgi'ñdha' aapi'm na pim ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

¹⁹ Cha'pim tussada' gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' na jam a'm miim.

²⁰ No' maadit tu a'ga gu tu' nar jix bhai'm duukam, no' aapi'm jix maat na Dios pui' ja'k jurtu'n, tu' ka'm japim xi chügi' mi' pui' xi jimii na jax kai'chdha'.

²¹ Biix aixim jax ña tum a'gada' piam gu tu' na jax jum buada', xim ga'ngada' pim dhi' bhaan no' moor jix ki'p jum duukam piam ku gu' cham. Dai gu tu' nar jix ki'p jum duukam japim bi'aidha' jam jujur am,

²² gux buam jum duukam japim ba' ja'p xi dhuñiidhat, na gu' biix aixim tu'm jix jai'ch.

²³ Ba' gu Dios na buiñor jix bhai' tu tatda' pix jup tu duñia' na pim jax dhuix io'm jix u'uañ bap tui'ñgida' gui' buiñor, gio na jam a'm ti niidhidha' na ba' cham jax chu'm jix buam jum duukam jam daam jimia', sia jam i'ii'mda' bhaan, sia na pim jax ja'k jum aa'nda', sia jam tutku' bhaan, na ba' cham tu'x buam jum duukam jam ti'ñxidha' gu Gø'kam jich Xoi'kam jano' na gio bhai'p jim.

²⁴ Silhkam jup kai'chdha' gu' guch Xoi'kam jax no't ba ti, gui' nat jam a'm ti ti na pim buiñor jup tui'ñgida', cham tu' na pui' pix xi chi'ji. Pui' ba' ji chu buusnia' nat jax xi chi'iiik.

Na ba ja tabuimgidha' gu Paablo

²⁵ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, jich a'mkam japim tu daanda' gammiji.

²⁶ Biix japim xim a'aa'ñdha' nach xi jam joi'mdat mu jam ñio'ki'ñ bhaan dhi u'uan.

²⁷ Ba' bhaankam jañ pui'p jam titda gu Gø'kam jich Xoi'kam na pim biix xim ji-jiiñkuixdha' dhi u'uan na pim j'k buiñor ti jügi'ñ.

²⁸ Ba' gu Gø'kam jich Xoi'kam pix jam a'm ti niidhidha' gammiji biix ji'ma'n aapi'm.

**GU GATUUK KAM UA'NA'N
GU PAABLO NAT GIOP TU JA
UA'ÑXI GUI' NAM TI JHGI'Ñ
BUIÑOR GUCH XOI'KAM NAM
TESALOONIKA OI'DHA'**

Na ba ja ñio'kdha' gu Paablo

¹ Aañ Paablo biima'n gu Silbaano gio gu Timoteo, mu tu jam ua'ñxi'ñ ich aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na pim bhai' oi'dha' na pai' mui' pa' daa'ñxim jir kikcham na Tesaloonika bhaan bipio' gu dibiir, bhai' na pim pai' maap jum jumpadat daan gu Gê'kam jich Xoi'kam gio gu Dios jich Gi'kora', na pim gu' gui' ja bui bap tui'dhi'.

² Ba' gu Dios jich Gi'kora' gio gu Gê'kam jich Xoi'kam pix jam a'm ti niidhidha' am biix ji'ma'n aapi'm na pim ba'x bhai'm taatit tu oi'ñka' gammiji.

Na ba tu aa'nda' gu Paablo na gu Dios ja tulhiñchuda' gux u'ua'tulhdhix kam jano' na gio bhai'p jimda' guch Xoi'kam

³ Aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aach gammiji maa'n nach jax taxchaabgi'ñchu' gu Dios na pim ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, na gu'ch a'm jum aa' nach dhi' bhaan jam siispatgida'. Jix bhai' ba maachim japim gu' na jax jir jum duukam dhi' pui' nach jax ja'k tu jim, ba'x io'm jix bhai' bhaan ti jii'ñdhat jum biñkadiim japim, gio na pim jix io'm jum gi'lhdim na pim xim jajo'i'gi'n.

⁴ Ba' aach jix bhai'ch ilhdhat ya' dir ja'p ja'k jup ja aagi'ñ gu jai'ch jaaduñ jich Xoi'kam bhaan nam jai' kap maap jum jumpadat tu daan. Ja aagi'ñ ich na pim jix bhai' bhaan ti jii'ñdhat jix biñak nach ji'k jax tu jim, xi gu'ki' pim sia kum giillhim jam titdat jam tulhiñchu'n gu ja'tkam.

⁵ Ba' dhi' bhaan jix maati' na aagix na jax ja'k jum aa' nam tu jimia' gu' nam jix jimük ka' buiñor gu Dios. Jix bhai' bax maati' na pim aapi'm ba iimchudhix na pim buiñor aaya' na pai' dhir biix kap jir gê'kam, na pim gu' pui' ja'k tui'ngit mai'chim na pim jum tulhiñ.

⁶ Ba' gui' nam jam tulhiñchu'n, ja bi'chulhi'ñ gu Dios na pui'p ja tulhiñchuda', na gu' pui' ja'k ja'm bipio'.

⁷ Aapi'm ba' dai na jam jikigtdai ba jam jüpdhatda' na pim jum tulhiñ, sia pui' na jax aach. Dhi' jano' pui' ja'k tum duñia' na gu Gê'kam jich Xoi'kam gio bhai'p jimda' ja biim gu noonbi'ñ gu Dios nam bixchu'x bhaai' nam pu tu duñia', gê' tonnichgida' ja'p na gu tai no' pai' gê' maim na bhai' ba jimda' jix dhaam dir.

⁸ Pu kai'ñkam pix bha jimia' na ya' ja tulhiñchuda' gui' nam cham tu'p jum buixdha' na jax jum kai'chdha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ, na bhaan tu a'ga nam jax ja'k dui cham kam tulhiña' git, nam dai tu' pix ilhdha' gu Dios.

⁹ Dhi' pu chu'm gu ja'tkam, cham pai' bhai' pai' mia'n aaya' am na pai' dhir jix io'm jir gê'kam gu Dios, mik ja'k pu ja iabu' pai' nam ja'k gammiji mi' pup jum tulhiñdha'.

¹⁰ Jano' pui' tum duñia' na guch Xoi'kam gio bhai'p jimda', na bam aaya' nam pai' dhuuk jix bhai'm ilhdhai gê'kamtuda' biix gui' nam ji'k ti jii'ñdha' buiñor. Aapi'm jir dhi' ka' na pim gê'kamtuda', na pimit gu' ti jii'ñ na chich jax jam ti'ñ, jix bhai' ba tu jam jim ba' xib.

¹¹ Tu daan ich buiñor gu Dios na cham tu'r tu' kub ka' nat jam a'm ti ti. Jam palh-bui'ñchu'nda' pix na ba'r jix bhai'm duukam ka' biix na pim ji'k jax jum aagidha', gam na ba' pui' ji chu buusnichgida' jax ña pim jim aagai pu duñia' gu tu' tu' silhkam ti jii'ñdhat na pui' ji chu buusnia'.

¹² Ba' sia jaro'i na pix pu kai'chdha' nar gê'kam guch Xoi'kam nam ji jam niidhat na pim jix bhai'm duukam jup tu buada'. Ba' diih gu Dios biima'n gu Gê'kam jich Xoi'kam tu' ka'm jam ilhi'ñdha' am ji'x nam xi jam joi'mdat jam ñi'ñ.

2

Na ba tu aa'nda' gu Paablo na jax ja'k ba tum buidha' na bar mia'n ka' na gio bhai'p jimda' guch Xoi'kam

¹ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, bhaan jañ jup xi chu jam a'gidha' na jax ja'k ba tum buidha' jano' nach pai' dhuuk baasi'n ba namkia' guch Xoi'kam na gio bhai'p jim. Aach soi' jam titda

² na pim siamrix bhai' xim ga'ngada' bhaan jax ña tum kai'chdha', cham tu' na pim jotmoda' pix ba ti jügi'ñdha', sia moo ku jaro'i jax kai'ch nax Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' bhaan jup tui'dhi'. Cha'pim totdon ka', ni ku pim jix ja iibhi'ñdha'. Piam kut jaro'i ba jam ua'p gu jax chu'm u'uan jax ji kai'chidhat na aach jir jich u'uan, no' gu'p jum kai'ch gu u'uan nat biix pui' ba tum duu na jax tu daaxix na tum duñia', ba' dai nach ba ñira pix na cham xiim ya' aaya' guch Xoi'kam,

³ cha'pim ja jügi'ñdha' dhi' nam pu'ñi kai'chdha'. Na gu' jano' na pai' dhuuk bar mia'n ka' na bha jimda' guch Xoi'kam, ba jai'chdhihia' am gu ja'tkam nam cham tu' buiñor ka ti jügi'ñdha' gui' na silhkam jir Dios, ja'p xi dhuuji am na jax ja'k jix aa'nda' ti nam tui'ngida' git. Maadit jai'chdhihia' gu maa'nkam na pui' ja'k ja

namtuxdha'. Dhi' dhi maa'nkam dai gux buam jum duukam na bhaan jurtika', mu ja'k ti nii'fchudhix na pai' gammiji pup jum tulhiifndha'.

⁴ Diih jum aagidha' nar Dios ka' dhi' dhi maa'nkam jix buam tomaatim, pu ja titdaidha' gu ja'tkam nam dai gui' pix ba daanda', na gu' sap cham tu' jumaip jix jai'ch ka' na bhaan jup tu' tui'ka' bix na ji'k tu'x chu jai'ch. Mi' pai' jax chu'm chiop e'jeji bii'pi' dir daakat bhai' ba tu ja a'gi'ndha' gu ja'tkam, sia ku gu' tiix chu xidhuu na silhkam Dios jup duifxidhix ka' gu chiop.

⁵ Pui pim dho chi ti'fcho nañ pui' jam titda jano' nañ bhammi jam buip tu't.

⁶ Jix maat japim na maadit tu' ki'n tu soobhi'ñ na ba' cham bii'pi' dir jai'chdhihia' dhi' dhi maa'nkam na chakuim aaya' na pai' dhuuk pik tu daaxix.

⁷ Ba tu daaxix ii'mda' bhaan na tu'x buam jum duukam jup tum duña' jano', dai dhi' pix ba aa' na tu soobhi'ñ na gai dhir xim kiisa'.

⁸ na ba' mi' dhir ba jai'chdhihia' gu maa'nkam na Dios jum ilhii'ndha'. Ba' guch Xoi'kam na pai' dhuuk ge' tonnichgit ya' aaya', pu bii'msa' maa'n jimdam, bhai' pix xi buxhana'.

⁹ Bhaan ti niidhidha' gu ja'ook dhi maa'nkam na pui'm ilhii'ndha' nar Dios. Bix aixim jix bhai'm duukam xip tu buidha' na tu' jaro'i' cham pai' dhuuk pu chu'm ti nii'ndha', dai na cham tu'r silhkam ka'.

¹⁰ Bix aixim jix buam jum duukam bhaan ja iatgidha' gu ja'tkam gui' nam pui' mu ja'k jup ti nii'fchudhix nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiifndha', gui' nam cham soi'm ilhdhai mi' pui' jimia' na jax jum kai'chdha' dhi' na silhkam bhaan tum a'ga nam ba' cham mu ja'k bhiiya' git.

¹¹ Cham tu'p jum buixdha' gu Dios ja bui dhi ja'tkam sia ku mit bhaan ba suulh na tu' cham jir silhkam, xi ja nii'ndha' pix nam dhi' bhaan ti jii'ndha'.

¹² na ba' maa'n nam jax mu ja'k pu ti nii'fchudhix ka' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiifndha', sia gui' nam ji'k xib cham aa' nam mi' pui' jimia' na jax jir silhkam, nam dai gux buam jum duukam bhaan jix bhai'm taat.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nat Dios ja a'm ti ti

¹³ Dhi' bhaan ba' aach jich a'm jum aa' nach gammiji taxchaabgi'ndha' gu Dios nat jam a'm ti ti aapi'm jii' jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, nat gu' pu kai'nkam pix jam a'm ti ti na pim ba' aapi'm bii'pi' ba boosgix ka' mi' dhir bhaan gu boi na mu ja'k bhix nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiifndha' gui' nam pui' dhi' bhaan jii'm, nat gu'x u'uañ bap jam duu gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda',

na pimit gu' mi' pui' jii bhaan gui' na tu'r silhkam.

¹⁴ Jam bai gu Dios ki'n gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ na bhaan tu a'ga na pim jax ja'k dui cham gammiji kam tulhiifndha', dhi' nach aach tu' bhaan tu a'ga. Jix dhaam ja'k ba ti nii'fchudhix japim na pim buiñor aaya', na pai' dhir jix io'm jir ge'kam guch Xoi'kam.

¹⁵ Ba' cha'pim jax jum aa'nda' aapi'm jii' jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, dai na pim mi' pui' xi jii'mda' xi ch'i'fchot nach jax jam titda jano' nach jam buip tu't, gio dhi' nach jax mu tu jam ua'ñi'ñ.

¹⁶ Ba' gu Ge'kam jich Xoi'kam bii'ma'n gu Dios jich G'kora' nat xich joi'mdak jich bai nach buiñor bap tui'ngida', gam nat bach aa'ñ nach gammiji cham tu' bhaan jax jich aagit dai gui' buiñor ti jii'ndhat jix bii'ñak ka',

¹⁷ gui' pix pui' jam jujurtudidha' am na pim jum guguuxddhidat mi' pui' jii'mda' na jax jir silhkam, na pim dai gux bhai'm duukam jup tu buada' gio na pim jax kai'chdha'.

3

Na pui' ba ja ti'da' gu Paablo nam mu dir bha ja'k ja a'mkam tu daanda'

¹ Palhiip pix jañ ba tu jam a'gidha' bhaan dhi u'uan aapi'm jii' jaaduñ na ba' moo bar daipu' ka'. Jich a'mkam japim tu daanda' buiñor gu Dios na ba' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam jotmoda' bix kap aaya', gio nam ba' cham jax ji chi'ji joidham ke'jeji mi' pui' ba jimia' gui' nam kaaya', ja'p na jax aapi'm na pimit cham jax ji ch'i'ik ke'ek mi' pui' jii.

² Pui' pim xi kai'chdha' sia buiñor gu Dios nam cham jich juanda' gu ja'tkam nam jix buam tomaat nam cham tu' ka'm ti nii'ñ, nam gu' cham tu' bix pui'p ilhii'ndha' nach jax kai'chdha' aach.

³ Ku gu' na gu'r ge'kam guch Xoi'kam, pui' tu duña' jax no't ba ti. Jam palh-bui'ñchu'nda' sia aapi'm na pim jax ja'k mi' pui' jii'mda' na jax jix aa', gio na ba' cham tu'x buam jum duukam jam daam jimia'.

⁴ Guch Xoi'kam pix nar Ge'kam buiñor jix bhai'ch chaat ich na jam palhbui'ñchu' na pim mi' pui' jii'm na chich jax jam aa'ñdhak, gui' pix jam palhbui'ñchu'nda' na pim gammiji mi' pui' jii'mda'.

⁵ Sia guch Xoi'kam pix jam palhbuidha' na pim ba' ja'xbui'p jix chu joi'gi'nda' na jax gu Dios, gio na pim ba' ja'xbui'p jix ñakoo'nda' gu tulhiifnara' nat jax jix ñakoo' diih guch Xoi'kam.

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo na ja a'm jum aa' nam tu juanda'

⁶ Aapi'm jii' jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, jix gi'm jañ ja'pnip xi jam tiidam bhaankam

gu Gɛ'kam jich Xoi'kam. Cha'pim mi bɪpnatda' gu jax chu'm jich Xoi'kam jii'g'i'ndham no' cham tu juanam, piam no' cham mi' pui' tu daa'ñchu' nach jax jam aagi'ñ na pim tui'ñgida'.

⁷ Jix maat japim gu' na jax ja'k jum aa' na pim mi' pui' jii'mda', na pimit gu'ch chii' aach na chich jax ja'k mi' pui' jii' nach jam buip tu't na pim ba' aapi'm mi' pui'p tu dagia'. Tu juanda' ich gammiji, cham tu' nach mi' pai' pix pu darka'.

⁸ Ni kuch pui' pix jam taanit tu kua'da' gu tu', gu' ja'pji nach jam saba'nda'. Jax dhui nach gu' gammiji tu juanda' nabap tanoolh gio nabap tukaa', nach gu'x mat ka' nax xijai ka' aapi'm jam bui na pim tu' ki'n jich xiispa'.

⁹ Sia ku gu' maaxik jum aagit ip na pim jich xiispa' sia tu' na pim bhaan jum gu'nguxi'ndha' git, gu' ji nach gu' cham pai' jax jam titda. Diihl jach tu juanat dudu-aka', pu kai'ñkam jach pix diihl tu juanda' na pim ba' aapi'm jich ñiidhat mi' pui'p tu daa'ñchu'nda'.

¹⁰ Jano' nach bhammip tu't jam bui, ja'pni chich xi jam tiidak na tu tui'ka': Jaroi' nax cho oodat cham aa'nda' na tu juanda', pui' mu oirida' cham tu kua'dat.

¹¹ Ba' aach pui' tɛ kɛɛ na pim aapi'm jai' dhɪt pu cham tu juan, dai na pim gam darka' sap.

¹² Dhi' pu chu'm gu ja'tkam, aach ya' dir pu ja titda bhaankam gu Gɛ'kam jich Xoi'kam nam tu juanda' cham tu' bhaan jax jim aagit nam ba' mai'chidha' tu' nam aa'nda' nam ji'x duduaka'.

¹³ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, cha'pim jum o'joldhat jix kii'p jum duukam xip tu duñiidhat gammiji.

¹⁴ No' jaroi' maadit cham pu bua nach ji'k jax kai'ch dhi u'uan ta'm bhaan, jix xi'iraam japim xi ñiidhat cham mi bɪpnatda' na ba' bhaan maachidhat jix xi'iraidha' ip diihl.

¹⁵ Ku gu' cham tu' ji na pim moop jix bhaamki'ndha', iimda' pim ji nar jam jaduun jich Xoi'kam bhaan na ba' cham xi' pik jix buam jum aa'nda'.

Na pui' ba ja tiida' gu Paablo nax bhai' tu ja jimda', mi' dhir dai na xi ja tabuimgidhai

¹⁶ Ba' gu Dios jich Gi'kora' na buiñor jix bhai' tu tatda' pix jam a'm ti ñiidhidha' gammiji na pim ba'x bhai'm taatit tu oi'ñka', sia bix aixim bhaan nax bhai' tu jam jimda'. Gui' pix jam biim jup tui'ñgida' gammiji.

¹⁷ Aañ Paablo, diihl jiñ ñob ki'n jañich ya' tu ua'na dai dhi'ñi nañ bhaan jam tabuimgi'ñ. Dhi' ba' bhaan jix maati' ka' nañ aañ mu jam joochxi'ñ dhi u'uan. Pui' ja'k bua iñ gu' bix na ji'k aañ jir jiñ u'uan, diihl jañ mi'p xi chu ua'na' na pai'm tiimo'.

¹⁸ Ba' gu Gɛ'kam jich Xoi'kam pix jam a'm ti ñiidhidha' gammiji bix ji'ma'n aapi'm.

GU BHPI' KAM UA'NA'N GU PAABLO NAT TU UA'NXI GU TIMOTEO

Gu Paablo na ba ñio'kdha' gu Timoteo

¹ Aa'ñ Paablo nañ jir nobii'n'ñ guch Xoi'kam, nat gu' gu Dios jiñ a'm ti tiigik pu chu'm ki'n jiñ dhai, dhi' nat jaroi'ch uañ guch ua'tulhdhara' gook dit guch Xoi'kam, dhi' nach jaroi' buiñor jix biiñak xib.

² Ba' aañ tum ua'ñixidha' bhaan dhi'ñi u'uan aapi' Timoteo nañ ja'p jum ilhii'ñ nap jir jiñ mar, na pich gu'ñ a'm dir maat na jax ja'k jix bhaai' nap buiñor jix biiñak ka' guch Xoi'kam, ba' pui mi' pui' tu daa'ñichu' ap na jax aañ. Ba' guch Gi'kora' Dios gio gu Gē'kam Jesus jich Xoi'kam xim joi'mdat jum a'm ti niidhidhat jum tajaan'dhidha' am jum jur am gui' nap ki'n jix io'm jum biiñkadidha' ja bui, gio gui' nap ki'n jum guguuxdhat cham jax jum aagit jix bhai'm taatit oirida'.

Gu Paablo na ba aagi'ñdha' gu Timoteo na jax ja'k tu duñia' mu Eepeso

³ Aap mi' pix ka oirida' Eepeso na ñich jax soi' xim tiidak na ñich ba jii Masedoonia ja'k. Aap bhai' ka ja soo'mchulhi'ñka' jai' dhit guch Xoi'kam jügi'ñdham nam cham maakam ja iatgidha' gu jai'.

⁴ Ja'p jap ja titdada' nam cham tu'p jum buixi'ñdha' nam jax tu jimdat gu bijik dir kam jich bopxi, na gu' dhi' bhaamdara' pix ba ua'. Bhaan ji ñiokboi' pix cha'tak jimia' am gu' no' mit bhaan ba ji chu a'ga, cham tu' na iam ja palhbuidha' nam jax ja'k bhaan xim guguuxdhaix io'm mi' pui' ba jiiimda' na jax jix aa' gu Dios.

⁵ Jax dhui na cham tu' kam aa' nach bhaan titi'ñchoka' gu tu' bijik dir kam, ja'pji dai nach xich jajo'i'g'i'nda' bix ji'ma'n. Dhi' pu chu'm tu ua'pu no'ñ jix kii'p jum duukam bhaan jurtikat pui' ba duñiim, nañ cham tu' gux buam jum duukam bhaan ka jurtika', gio nañ silhkam ti jügi'ñdhat buiñor jix biiñak ka' guch Xoi'kam.

⁶ Jai' dhit gui' nach maap ti kach dhaa'ñchugit pu'ñi bix aixim jim aagik bhaan pix ba ñiokbo am, pu cham tu' mi chüigim am siam ti bhaan ñiokbo maakam ji chi ilhdhat, bhaan pix mai' ba suulh jamit.

⁷ Jix maatim xi kai'chdha' am ti nam pai' dhuuk ba ji chu a'ga na jax chu aagix na tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios, gu' ji nam gu' pu cham maatit kēkēkēt jup kai'chdha'. Pui' ti xi ja titdada' am gu ja'tkam na maaxik jir silhkam pui' nam jax ilhii'ñ, gu' ji na gu'r gama ja'k ka'.

⁸ Jix maat ich dho nam aa' nach mi' pui' jimia' na ji'k jax tu aagix na tu daaxix gu

ñio'ki'ñ gu Dios, dai ji na gu' mi' pui' na jax pik kai'ñkam jup jum kai'ch, cham tu' nach jax ilhii'ñdha' dñilh.

⁹ Kani nach jix bhai' xich ga'ngada' na cham tu'm aa' na jaroi' ja aagi'ñdha' na jax ja'k tu aagix gui' nam cham tu'x buam tu bua, gu' gui' ji nam aa' nam ja aagi'ñdha' nam jix buam tu bua, gui' nam cham mi' pui' jimiik ka', nam cham ti jügi'ñdha', nam gammiji' pix jum ua'tulhi'ñ, gio nam pu cham tu' ka'm nii'ñ gu Dios, gio na ni jax chu'm jai'x xidhuu'n kam na nai'x chu jai'ch kum cham tu' ka'm ti nii'ñ. Gio gui' nam ja tataat ja koo'n piam gu ja nanaan, bix gui' nam ji'k jir tu koo'n kam.

¹⁰ Gio gui' nam mui' ja biim boppo gu u'uub, piam gu u'uub gui' nam mui' ja biim boppo gu chichio'ñ. Gio gui' nam dai chichio'ñ maap boppo nam pui' ji dhui na maadit jir ubii ka', piam gui' nam dai u'uub maap boppoda' nam pui' ji dhui ip na maadit jir chio'ñ ka'. Gio gui' nam ti iixdhat gu jai' ja'tkam maakam ja'k ja ga'ra' nam tu ja juantu'nda' pui' cham ji ja namkidhat. Gio gui' nam jix ia'tbi' nam pui' xi kai'chdha' nar silhkam, sia kum gu'x maat na cham jir silhkam. Sia gui'ñ ja aagit jup kai'ch nam mi' dhir maakam duñiidha' na jax cham jir silhkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na silhkam tu a'ga.

¹¹ Dhix bhai'm kai'chdham ñi'ook na silhkam tu a'ga, dhi'r di' gu ñio'ki'ñ guch Xoi'kam. Dñilh guch Xoi'kam jich aagi'ñ nach jax ja'k duñia' nach ba' cham jimia' mu ja'k nach pai' gammiji' pup jich chulhi'ñdha', dhi' nañ jax chu'm bhaan tu a'ga aañ, nat gu Dios jix dhaam kam jiñ chia nañ nai' tu a'ga'.

Gu Paablo na ba taxchaabgidha' gu Dios

¹² Taxchaabgi'ñ iñ aañ gu Gē'kam jich Xoi'kam, nat gu'x kii' maa'nkam jiñ chüigik tujuandam tugi'ñ ki'n jiñ dhai, gio ba' nat jiñ guguux nañ pu tu duñia' na ji'k jax jix aa',

¹³ Sia kuñ gu' biipi' dir giilhim jix bhaamut ka a'gada', ganai' bix aaxim jañ ai'chuxdhat a'gada' na jax cham jir am kat nañ pu kai'chdha'. Gam nañ ja da'ngit ja kukpada' gui' nam buiñor ti jügi'ñdha', giilhim jañ xi ja titdat. Gu' ji nat gu' siamri xiñ joi'mdak jiñ chi' gu Dios sia pu chu'm giilhim jix ua'tulhdhix kam, nañ gu' chakui ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, pu cham mat ka' iñ no'ñ jix buam jum duukam bhaan jup tui'ka'.

¹⁴ Gu' ji nat gu' gu Dios gē'kam ki'n xiñ joi'mdak jiñ a'm ti ti, jiñ chajaañ gui' nañ ki'n buiñor bax biiñak ka', gio gui' nañ ki'n bax jajo'i'g'i'nda' gu jai'. Sia aap pu chu'm jum a'm tajaa, nach gu' buiñor ba ti jügi'ñ guch Xoi'kam, maap maa'n ñi'ook jup duuk ich ba'.

¹⁵ Jum aa' nam bix gu ja'tkam ti jigi'ndha' na silhkam maaxik ja'pni tu tu'ii'. Guch Xoi'kam pu kai'rikam pix bha jii ya' dhi oi'nga'n na ba' ya' ja uafidha' gu ja ua'tulhdhara' gu ja'tkam nam ba' cham ka jimia' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiidha'. Aa'n pik jir di' kat na'n giilhim jix io'm jix ua'tulhdhix kat.

¹⁶ Pu'ni dhuuk ba' gu Dios xi'n joi'mdak jii'n chii na ba' dhi' bhaan matgilhia' nat guch Xoi'kam pu kai'rikam jum tulhii. Aa'n ba' ja'p ji buusan na'n jir ja booi'chu' gu ja'tkam, na mit gu'ni chugik jup ba ti jii'ni jai' dhit gui' nat ji'k Dios ja a'm ti tii nam ti jii'ndha', nam ba' mi' dhir bui'nor bap tui'ka' gammiji.

¹⁷ Jum aa' ba' nach dai dhi' bui'nor tu daandat ge'kamtu'nda' gammiji cham aagix kam, na gu'x io'm jir ge'kam, cham tu mumki, gio na cham maax. Gio daipu' dhi'x jai'ch gu Dios. Maaxik jir pui' moo.

¹⁸ Ba' aap Timoteo na'n ja'p jum ilhii'ni nap jir jii' mar, xim guguuxdha' ap nap jix io'm xim bii'kada' bui'nor guch Xoi'kam. Xi kiikgida' ap nap mi' pui' xi jimda' na jax jix aa', na gu' dhi' ja'p ji buusan nap bhaan tu kokdatu'. Pui'p ja'k dui'chu'nda' na pich jax ja'k ja kai na mit tum daaxi bui'nor gu Dios guch Xoi'kam jigi'ndham.

¹⁹ Jai' dhit nam ti bui'nor kax bii'nak kat guch Xoi'kam, xib cham tu' kap jum buixi'ni am bui'nor, na gu' dai na mit maakam jim aagik mu ja'k bhaan ba tu daa'ichu' na tu' cham kii' ka'm nii'ni gu Dios.

²⁰ Gu Imeneo gio gu Alijaanru pui' ja'k tu ja dui'chu'. Aa'n xi ja nii'ni pix na pu ja dooda' gu ja'ook nam ba' mi' xi machia' na cham bhai' nam giilhim ai'chuxdhat a'gada' gu Dios.

2

Gu Paablo na pui' ba ti'ya' nach ja a'mkam tu daanda' bix gu ja'tkam

¹ Bix ja'n pu jam titda na pim ji'k bui'nor ti jigi'ni guch Xoi'kam na pim siamri soi'm ilhdhat ja a'mkam tu daanda' bui'nor gu Dios bix gu ja'tkam, sia gui' nam cham ti jigi'ni bui'nor, na ba' cham tu' bix aixim ja a'm jum aa'nda'. Xi taxchaabgidhat japim ip ba' na bha tuch joochxi'ni gu tu' nach pu'ni taanda'.

² Bix japim tu ja daaxi'ndha' nam jix bhai'm taatit tu oi'ika' gui' nam ge'gerkam ki'n daraa ya' dhi oi'nga'n nam ba' cham ti jigialhchu'nka', gio ba' nam cham jich juanda' aach nach bui'nor ti jigi'ni guch Xoi'kam, nach ba' cham tu' bhaan jax jich aagit mi' pui' jii'mda' na jax jix kii' ka'm nii'ni gu Dios.

³ Pui' ja'k jix aa' gu' gu Dios gui' nat jich boosolh nach mu ja'k ba bhuchgit nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhiidha',

nach pu'ni bix pix ja a'mkam tu daanda' gu ja'tkam.

⁴ Na gu' gu Dios jich Gi'kora'x aa' nam bix gu ja'tkam mi' pui' jimia' na jax jum kai'ch gu nio'ki'ni na silhkam tu a'ga na ba'x bhai' tu ja jimia'.

⁵ Na gu' maa'n pix jix jai'ch gu Dios, cham tu' mui'. Gio maa'n pix jup jix jai'ch guch Xoi'kam na pui' ja du'nia' bix gu ja'tkam nam maa'n ni'ook bap duuka' bui'nor gu Dios, ba' mi' dhir gammiji bui'nor bap tui'figida' am.

⁶ Nat gu' guch Xoi'kam diil maaxik jum kii na mit mua, pu'ni ja'k jich a'mkam tu namki guch ua'tulhdhara' gui' nach ji'k pu'ni mi' pui' jii'm na jax jix aa', ba' cham tu' mu ja'k ka bhuya' ich nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhiidha'. Yammi pu dhuuk pui' tu duu gu Dios nat pai' dhuuk tu dai diil na pui' du'nia'.

⁷ Dhi' pu chu'm ja'n ba' aa'n bhaan tu a'ga, na'n gu'r nobii'ni guch Xoi'kam. Gui'ni chia na'n pui' ja'k nai' tu ja a'gidha' gu ja'tkam gui' nam cham jir Israel kam, pui' ja titdaim i'n nam dai gui' bui'nor pix ja'k bax bii'nak ka'. Jir silhkam na'n jir nobii'ni guch Xoi'kam, cham tu' na'n pui' pix kai'ch.

⁸ Ba' aa'n pu kai'ch nam gu chichio'ni tu daanda' bui'nor gu Dios pai' na pix dhir maap jim jumpadai, xi baapmi'ndhat am gu ja noonob, gio nam cham jix buam jum duukam bhaan jurjurtikat, ni kum cham bhaak ka' jai' ja bui, ni kum cham tu' bhaan niokboix ka'.

⁹ Ba' gu u'uub aa'n jix aa' ip nam ja'xchudhix kam pix jix bhai'm duuka', na ba' dhi' bhaan jix maati' ka' nam soi'm ilhii'ndha'. Nam pai' dhuuk jum gaxbuda', ja'xchudhix kam pix nam jix bhai' buada' gu ja kuup, cham tu' na xi' bhai'bchixim. Gio cham jir am nam tu xialhich ka' gux dha'ram namkim, ni gu jajannullh kum tu aa'nka' gux dha'ram namkim.

¹⁰ Gu' ja'ppi nam bix aixim jix bhai'm duukam xip tu du'niidha' na jax jix kii' ka'm nii'ni gu Dios, ba' dhi' pui' bam kai'ch nam jix bhai'm duuk. Pui'm ja'k xi chu du'nia' gu u'uub na jax ja'k bhaan jix maati' ka' nam dai gu Dios pix bui'nor soi'm ilhii'ni ja i'ii'mda' bhaan.

¹¹ Gio ba' nam tu' ka'm ja nii'ndha' gu chichio'ni jax nam kai'chdha', te' ke'ke'ke'm pix,

¹² cham tu' nam ja'kbui' kat tu ja aagi'ndha' nam jax ja'k tui'ngida'. Na gu' no'm ja'kbui' kat tu ja aagi'ni, dhi' bhaan gampai' pix ba ja ilhii'ndha' am, gu' ja'ppi nam cham niokda' no'm tu a'ga gu chichio'ni.

¹³ Nat gu' gu Dios bi'p'p duu gu Adaan, cham tu' gu Eeba.

¹⁴ Ni kut cham gu Adaan tu'm da'p duu na mit ba'm ua'tulh, gu' gui' ji Eeba nat iatgidhak ma'ich gu ja'ook.

¹⁵ Ku gu' cham tu' mu ja'k bhüya'm ji gu u'uub nam pai' gammiji mi' pup jum tul-hiindha' no'm mi' pui' xi jium na jax ja'k jum aa' nam mi' pui' jiumda' nam jir u'uub, gio ba' no'm mi' pui' xi jiumit buiñor jix biinak guch Xoi'kam, nam jix u'uañ jup tui'ngida', gio nam jix chu joi'gi'nda'.

3

Gu Paablo naba tu aa'nda' na jax ja'k jum aa' nam tu jimda' gui' nam biipi' dir gu'kat ja guguxi'ndha' guch Xoi'kam jügi'ndham

¹ Jir silhkam dho na ja'pni tu tu'ii': No' jaroi' pui'm aa' na biipi' dir kiikat ja guguxi'ndha' guch Xoi'kam jügi'ndham, dhi' joidham jir jix kü'p jum duukam gu jaroi' no' pui'm aa'.

² Dai nam aa' na joidham jir jix bhai'kam ka', nam cham jix bhaamki'ndha' gu ja'tkam. Gio ba' na maa'n pix ti biina' ka', daipu' gu jax chu'm na biima'n jum timo' gu ubii. Gio bixchu' bhaan na tu' ka'm ti niidhat mi' pu tu duñiidha', gio nax gi'm tu a'gada'. Gam nax bhai' ja titdat ja tibiaptudidha' gu ja'tkam no'm paxiaraim kia'mi'ñ. Gam nax joojoi'ndha' na tu ja a'gi'ndha' gu ja'tkam gu ñio'ki'ñ gu Dios.

³ Gio ba' na cham maimmukda', ni ku cham ja kokdada' gu ja'tkam, gu' ja'pji nar jix bhai'kam ka' pix ja bui, jix ja joi'mdat pix ja niñ'ndha'. Gam na cham tu' bhaan jup jum buixi'ndha' gu tu' tuumiñ.

⁴ Gio ba' nax bhai' titdat gu binga'n na jax jix kü' ka'm niñ'ñ gu Dios, gio gu maamra'n na tu ja a'gi'ndha' nam jax ja'k jix bhai' mi' pui' jiumda', nam tu' ka'm ti niñ'ndha' gio nam jix chë këkë'.

⁵ Na gu' no'ñ aañ diilh cham maatit ja silhka'n guñ ki'aam kam, cham jir am nañ mu pai'p ba ja silhka'nda' guch Xoi'kam jügi'ndham.

⁶ Gio na cham jir am na jaroi' jotmoda' pu chu'm ki'n ba daaka' na jax kia'pix ti jii'ndha' buiñor guch Xoi'kam. Na gu' cham maati' ka' no' gammiji maa'n na jax mi' pui' jimda' na jax jix aa' gu Dios, ka' ba' gu' moo jano' gë'kam jim taatii pum ua'tulhdha' ja'p nat jax chu'm ki'n jum ua'tulh gu ja'ook.

⁷ Gam nam aa' ip na tu' ka'm ja niñ'ndha' gu ja'p'pix ja'tkam nam cham ti jügi'ndha' buiñor guch Xoi'kam nam ba' mu dir bha ja'k jix kü' ka'm jup niñ'ndha', pu'ñi ja'k ba' cham tu' bhaan mai'chia' gu ja'ook.

Gu Paablo naba tu aa'nda' na jax ja'k jum aa' nam jup tu jimda' gui' nam mi' tu juanda' ja bui guch Xoi'kam jügi'ndham

⁸ Gio gui' nam mi' tu juanda' ja bui guch Xoi'kam jügi'ndham, jum aa' ip sia nam jir jix kiki' ja'tkam ka', nam jir jix bhahbai'kam ka' bix pix ja bui. Gam nam silhkam tu a'gada' jax ñam kai'chdha'. Ni kum cham

jix maik ka'. Ni kum cham ja'p pix mui'x mai'chik ka' gu tuumiñ nam diilh ki'n xim tu tumñigamtak ka'.

⁹ Gio nam mi' pui' tu daa'ñchu'nda' na jax jir silhkam nach aach jax chu'm bhaan ti jügi'ñ, nach gu'x maat nar silhkam, dai gux kü'p jum duukam nam bhaan jujurtika'.

¹⁰ Biipi'm aa' nam tu' jax xi dhuñia' no'm moo mi' pu bua gu tu' nam aa'nda' nam jax dhuñia' nam ba' mi' dhir tujuandam ki'n ba darka' ja bui guch Xoi'kam jügi'ndham.

¹¹ Sia gu u'uub no'm jix aa' nam tujuandam ki'n baapkia' ja bui guch Xoi'kam jügi'ndham, jum aa' nam tu' ka'm ti niñ'ndha' ip sia. Silhkam nam tu a'gada' jax ñam kai'chdha', cham tu' nam iatda'. Jix gi'm nam tu a'gada', gam nam mi' pui' xi chu dhuñiidhat tu' nam aa'nda' nam pu duñia'.

¹² Jum aa' ip na maa'n pix ti biina' ka' gu jaroi' nar tujuandam ka' ja bui guch Xoi'kam jügi'ndham, pu daipu' gu ubii gu jax chu'm na biima'n jum timo'. Gio nax bhai' ja mamtuxi'ndha' gu maamra'n, nam cham buam tu'm tu maachidha', sia gu binga'n jix bhai' titdat.

¹³ Na gu' gu jaroi' na pu chu'm bhaan ba tu juanda', no'x bhai' mi' pu tu duñiim na tu'm aa'nda' na pu duñia', jix kü' maa'nkam tiigiix io'm t'ë'kob ba daasa' am guch Xoi'kam jügi'ndham, pix jix bhai' ba aa'nda' am ba' na silhkam buiñor jix biinak ka' guch Xoi'kam.

Gu Paablo na ba tu aa'nda' na pu dhi' bhaan jix bhai'x maati' na pui' ja'k jir silhkam nam jax ja'k tu daan guch Xoi'kam jügi'ndham

¹⁴ Jootom jañ mui' bam ti'i'mira', dai nañ biipi' mu tum ua'ñixi'ñ

¹⁵ Na ba' no' ñich cham ob mu ai, aap bax mat ka' na jax ja'k jum aa' na tui'ngida' gu jaroi' ja bui guch Xoi'kam jügi'ndham. Na gu' dhi' ja a'm ti niidhat ja nuuka'n gu Dios maaxik duakam, nam ba' mi' pui' tu a'gada' gu ñio'ki'ñ na jax jir silhkam.

¹⁶ Aach diilh jix bhai'x maat nar gë'p jum duukam dhi' nach tu' bhaan jix biinak kat pui' ja'k tu jim, na gu' ja'pni tu tu'ii':

Guch Xoi'kam ya ai dhi oi'ñga'n bhaan maa'nkam jup jim duuk.

Bix aixim jix bhai'm duukam jup tu buimik, na gu' gux Dhuudu' kam jix Ua'i li'mda' na bhaan tajaanixchu'.

Gu noonbi'ñ gu Dios joidham jix kü' maa'nkam ti mit,

sia nai' pu chu'm ba tum a'ga ja bui gui' nam cham jir Israel kam,

jai' dhit ba ti jügi'ñ am buiñor.

Ba' ya' dir giop jii jix dhaam ja'k na pai' dhir jir gë'kam xib bix kap.

4

Na pui' ba ti'ya' gu Paablo nam gatuuk jai' dhit cham mi' pui' ka jimda' na jax jix aa' gu Dios

¹ Gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'p kai'ch na sap jano' na pai' dhuuk bar mia'n ka' na ba ji chum kuugalhdha' ya' dhi oi'nga'n, mui' cham mi' pui' ka tu daa'ñchu'nda' am na jax jix aa' gu Dios. Mu ja'k pix ba ja kaichgida' am gui' nam maakam tu mamtuxi'ñdha' gu ñio'ki'ñ gu Dios, diihl pix jam pui' ba tu buidha' nam jax ilhii'ñdha'. Pu cham jir silhkam ka', na gu' gu cham kiki' i'ii'mda' ja a'm bap tui'ñgida' dhi' dhi ja'tkam, dhi'm ba' pui' ja jurtu'nka' nam cham silhkam ka tu a'gada'.

² Pu cham mi' pui' jimda' am diihl nam jax ja'k ja aagi'ñdha' gu jai', dai gux buam jum duukam nam bhaan jujurtika' diihl, ja'p ji buusanda' nam pui' ja'k bapainmichdix ka'.

³ Dhi' pu chu'm gu ja'tkam jup kai'chdha' am na cham jir am na gan ti biina' ka' gu jaroi' no' ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Sia ji'ma'n gu koi' ua'tulhdhara' ilhii'ñdha' am, aagix ka' pix na jax chu'm jix bhaai' nam kua'da'. Jax dhui nat gu' gu Dios jup tu duu biix na ji'k jir tum kua'dam nam ba' pu'ñi tu kua'da' gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, dai nam xi taxchaabgidhat gu Dios.

⁴ Nat gu' gu Dios tum kua'dam jup tu duu gu koi' biix na ji'k jix chu jai'ch, cham tu' nach gu' aach ba' ya' dir pui'p ba duñaia' na cham jir tum kua'dam ka', dai ji nach tu kua'da' xi taxchaabgidhat gu Dios.

⁵ Na gu'x uañ jup jum duñaia' gu koi' nañ xi taxchaabgidhai gu Dios tu jugia', nat gu' diihl gu Dios pui' pu ti nax bhaai' nach tu kua'da'.

Gu Paablo na ba tu aa'nda' na jax ja'k jir tu'm ka' gu jaroi' na tu' silhkam jir tujuandam tugi'ñ ka' guch Xoi'kam

⁶ Ba' no'p gu' aap pu'ñi dai gux kii'p jum duukam ja aagi'ñ guch Xoi'kam jügi'ñdham, gio no'p mi' pui' tu daa'ñchugit jum biiñkadat bhaan jum guguuxi'ñ na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Xoi'kam na silhkam tu a'ga, gio ba' no'p maa'n nap jax mi' pui' jim gammiji, jir jix kii' tujuandam tugi'ñ ka' ap guch Xoi'kam.

⁷ Cha'p mi ja kəkədat gui' nam bixchu' iatda' ganai' sapooki'ñ tu a'gada'. Cham tu' mim nini'i'ñ gu pu chu'm, gio gu' dai gui' nam cham ja jur bia' nam ba' pu chu'm tu a'gada'. Aap cham tu'p jim buixdhat xim guguuxdhatgida' nap jix io'm xi gaa'ñchu'nda' nap jax ja'k mi' pui' jimda' na jax jix aa' gu Dios.

⁸ Na gu' dhi' ja'pni ji buusan na jax ya' maaxik jich chutku' bhaan nam aa'nda'

nach ja'p xi oipoda' nach jich xüsisda' na ba'x bhai' tu tatda' ka', sia ku gu' cham pik jum aa' dhich chutku' nach jix bhai' ja buada'. Gu' matgim guch i'ii'mda'x io'm ji nam aa' nach jix bhai' ja duñaia' na ba'x bhai' tuch jimda' ya' nach ka dudua dhich chuuku' bhaan gio gatuuk jich i'ii'mda' bhaan.

⁹ Jir silhkam dhi' nañ ji'k jax tu a'ga. Jum aa' nam biix dhit ti jügi'ñdha' na maaxik jir silhkam.

¹⁰ Jich dhakoo'ñdhatu'ndat tu a'gichu' ich aach gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, sia kum cham jich kügalhi'ñ gu ja'tkam nach buiñor jix biiñak gu Dios duakam, gui' nat mi' dhir jich boosolh nach ji'k ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam nach mu ja'k ba bhiichgit nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhii'ñdha', gui' na sia pui'p jix bhaai' na ja boosga' mi' dhir gui' nam jix aa'nda' nam ba' cham jum tulhiiña'.

¹¹ Pu'ñip xi ja aa'ñdhai xi ja chñia' nam mi' pui' jimia' guch Xoi'kam jügi'ñdham.

¹² Cha'p jum do'ñchoka' nam tu' pix jum ilhii'ñdha' nap jir biapma', ja'kbui' kat ji nap aap jir ja booi'chu'nda' nam jax ja'k mi' pui' jimda' biix guch Xoi'kam jügi'ñdham. Cha'p ji'x ja'p ti kiissapda' nap jax ba jim, jix bhai'p tu ñiokda', gio nap jix chu joi'gi'nda', gammiji nax chu uañ kir jup tui'ñgida' gum ii'mda' nap mui' xim ga'ngada'.

¹³ Ba' ampik nañ aañ mu aaya', aap ka ja jiiñkaixi'ñdha' guch Xoi'kam jügi'ñdham gu ñio'ki'ñ gu Dios na tu ua'ñix, xi ja guguuxi'ñdha' ap nam mi' pui' jimia' na ji'k jax jum kai'ch.

¹⁴ Pui'p xi chu duñaia' nap jax ja'k jix chaat jum jur am bhaan, nat gu' gu Dios dhi' bhaan jum a'm ba ti ti. Nap gu'p kai'ch nap bhaankam jix chu juanam gu Dios, pui' ku mit ba' pui' ja'k tum daa'ñxi bhai' xim daagik gui' nam bijik dir ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

¹⁵ Mi'p pui' xi jimia' nañ ji'k jax jum titda nam ba' xim nii'ñdha' gu jai' nap jix io'm jum biiñkadim buiñor guch Xoi'kam.

¹⁶ Xim nuukdat ap nap cham ua'tulhdhara' tir gixia'. Xim ga'ngada'p ip no'p moo mi' pui' ja aagi'ñ gu jai' na jax jir silhkam. Gammijip mi' pui' xi jimdat na jax jix kii' ka'm nii'ñ gu Dios, na gu' no'p mi' pui' duiñchu', cham mu ja'k bhüya' ap nap pai' gammiji mi' pup jum tulhiiñdha', sia gui' nap ji'k pui' ja mamtuxdha'.

5

Gu Paablo na ba tu aa'nda' na jax ja'k jum aa' nach tu jimda' ja bui gu jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham

¹ Cha'p bhaamda' ki'n tu ja a'gi'ñdha' gu chichio'ñ jagi'gir nap pai' dhuuk tu ja

a'gi'ndha'. Tu' ka'm jap ja niidhat tu ja a'gi'ndha', nam gu' gu pu'ñim taati'm ja'p ji buanda' na jax gum taat. Gio gum bipna' biipibop jap pui'p ja ilhii'ndha' na jax gu mia'n jum jaaduñ, tu' ka'm jap ja niidhat tu ja a'gi'ndha'.

² Gio gu u'uub jagi'gir jap pui' tu' ka'm jap xi ja niidhat, nam gu' gu pu'ñim taati'm pui'p ji buanda' na jax gum naan. Gio gu titi'ya pui'p jap ja ilhii'ndha' na jax gu mia'n jum jaaduñ, tu' ka'm jap ja niidhat jap tu ja a'gi'ndha'.

³ Jix bhai'p xi ja bua't gu u'uub di'dilhdhim nam ba ko'iix gu ja bipna', na gu' cham jaroi' ka jai'ch nax bhai' ja duñia'. Xi ja maakat ap gu tu' na ja a'm jum aa'nda'.

⁴ Gu jax chu'm diilhdhim ubii no't muu gu bingam'n, gu' ji no'm gu' dudua gu maamra'n piam gu a'buila'n, dhi' ji nap ja aagi'ndha' nam aa' nam biipi'x bhai' ja duñia' gui' nam maap jir jum oi'dhagam ka', nam ba' mi' dhir gu jai'x bhai'p ba ja duñia'. Jum aa' gu' nam pui'x ja joi'mdaix bhai'p ja duñia' ja'p na jax gui' na mit jix ja joi'mdak jix bhai' ja buimik ja gi'gilh, pui' ja'k jix aa' gu' gu Dios, na gu'r jix bhai'm duukam.

⁵ Gio gu' gu ubii gui' na silhkam pui'm titi'nda' nar diilhdhim, soi'm ilhdhat tu daanda' buiñor gu Dios gammiji nabap tanoolh gio nabap tukaa'.

⁶ Gu' ji no' gu' nai' biix aixim tu bua na jax cham kii' ka'm nii'ñ gu Dios sia ku tiir diilhdhim, dhi' dho gi gu' pu muukix ka' ji ii'mdagaram bhaan.

⁷ Pui'p ja'k xi ja chiñia' nam duiñchu'nda' gammiji biix guch Xoi'kam jügi'ndham, na gu' cham tu' jaroi' tu' bhaan jax ja titdada' no'm gammiji mi' pui' jiiim.

⁸ Na gu' gu jaroi' na cham ja joi'gi'nda' gui' nam maap jix bhai' kai'chdha', ni gu jajaa'nni'ñ na pik tiix io'm jum aa'nda', dhi' bhaan jix maati' ka' na cham tu' buiñor jix biiñak ka' guch Xoi'kam. Jix io'm cham jir kii' maa'nkam ka' ba', cham tu' pui' na gui' nam cham ti jügi'ndha' buiñor guch Xoi'kam.

⁹ Ja daasa' ap gu di'dilhdhim u'uub gui' na silhkam jum aa'nda' nap jix bhai' ja duñia'. Dai gui' na mit ji'ma'n pix ja biim tu kiichak gu chichio'ñ, gio dai gui' nam baik oo'm oidha' bia'ka' gammiji ja'k.

¹⁰ Gio ba' nam biix pix jix mat ka' no't jix bhai' ja mamtuxdhimik ja gi'gilh gu maamra'n. Gam no'r jix bhai'kam kat ja tibiapputu'n kia'mi'ñ gui' nam paxi-araidha'. Gio no' soi'm duukat ja palhbui'ñ guch Xoi'kam jügi'ndham biix aixim tu' na ja a'm jum aa'nda'. Gio gui' nam biix aixim tu'm bhaan jum tulhiñ no'x bhai' ja bua, no' dai gux kii'p jum duukam bhaan ji bamgim nap tu bua.

¹¹ Cha'p ja da'nsada' gu di'dilhdhim u'uub nam gook alh oidha' bia'ka', na gu' cham am

ka gixia' no'm jax dhuuk gio maakam jap ba ilhii'ñ gatuuk. Ja'p xi dhuu am ba' guch Xoi'kam nam bax ja oidhak ka' ip gio jai' gu ja'tkam,

¹² bam ua'tulhdha'm ba', nam gu' cham mi' pui' jimia' nam jax tii xi chi'ya' nam jax jum daasa'.

¹³ Piam nam nai' pix jiiimit ba tu a'gidha' kikcham na tu' cham bhai'm kai'ch, piam nam iataidha', piam nam bax chu o'jo'nda'.

¹⁴ Ba' ja'pni ja'k jix bhai', nam gu xix-ibkam di'dilhdhim u'uub jai' xi ja oidhai gu chichio'ñ, xi chu oi'ñchaim jix bhai' xi ja dui gu ja maamar no' mit ji'k ja tii. Ba' pu'ñi ja'k cham tu' tu' bhaan jax jich chitdada' am gui' nam xich bhaamki'ñ aach nach ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

¹⁵ Jai' dhit gu di'dilhdhim u'uub cham tu' mi' pui' ka jiiim am na jax jix aa' gu Dios, mu ja'k pix bhaan bax chutkagix am na jax ja jurtu'n gu ja'ook.

¹⁶ No' maadit guch Xoi'kam jügi'ndham, cham jax bua no'r chio'ñ piam kur ubii, no' tu jaaduñ ji'k gu u'uub di'dilhdhim na mit koi' gu ja bipna', jum aa' na diilhdhim jix bhai' ja duñia' na ba' cham xi'x xijai ka' ja bui biix guch Xoi'kam jügi'ndham nam jap ja palhbui'ndha' gu jai' na pu cham jaroi' jai'ch ka' nax bhai' ja duñia'.

¹⁷ Guch Xoi'kam jügi'ndham nam jix io'm bax maat nam jax ja'k tu ja aagi'ñ gu jai'ch Xoi'kam jügi'ndham, dhi'x io'm jum aa' ip na pim jix bhai' ja buada'. Gook ja'kbui' kim japim ja maakda' gu tu' nam aa'nda', gui' pik nam jix io'm tu a'gat tu mamtuxi'ndha' gu ñio'ki'ñ gu Dios.

¹⁸ Na gu'p jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam: "Jum aa' na kua'da' gu tuur gu tu' nar magooñga'n ka'." Gio ja'p iam ja'pnip tu ua'ñix, iam pix pui'p jum kai'ch: "Jum aa' nam maakda' gu tu' na bhaan jup bipio'da' gu tujuandam."

¹⁹ Ba' no' jaroi' maadit jax jum titda na maadit gui' nam tu a'ga gu ñio'ki'ñ gu Dios cham mi' pui' duiñchu' na jax ja'k jum aa' na tui'ñgida', aap cham jügi'ndha'. Jii' ji no'm jix jai'ch ji'k gook piam ji'k baik nam maaxik nii'ñ.

²⁰ Ba' no'm jai' dhit pu'ñi küsaim nam jum ua'tulhi'ñ, ja ñio'kda' ap nam pai' dhuuk biix maap jap tui'ka' guch Xoi'kam jügi'ndham nam ba' jai'p tē kēkēt jix chotdonit cham pui'p jum ua'tulhi'ndha'.

²¹ Ja kaichdhat jañ ya' pum titda gu Dios gio guch Xoi'kam, gio gui' nat pu pui' ja'k ja a'm ti tii bijik gu Dios nam jir noonbi'ñ ka', nap gammiji pu'ñi duiñchu'nda'. Maa'n nap jax pix jap ilhii'ndha' sia nar jaroi', na gu' cham jir am no'p jai' cham ja juañ sia kum jum ua'tulhi'ñ.

²² Gu jaroi' nap bax dhaasam ka' na biip' dir kükat ja aagi'ndha' gu ñio'ki'ñ gu Dios

guch Xoi'kam jügi'ñdham, bii'p'p xi nüi'ñdha' no'x joojoi'ñ na mi' pui' jim na jax jix aa' gu Dios. Na gu' no't jax dhuukat cham mi' pui' ka jii, aap jum a'm ji chi gixia'. Dai gux kii'p jum duukam jap bhaan jum tukgi'ñka' nap xip tu duñiidha'.

²³ A'lhich jap mui'p xi io'dat gu uubas gu barga'n gux o'jo' pa' na ba' jotmoda' duadhidha' gum book na saak jix ko'k, cham tu' dai suudai'.

²⁴ Jai' dhit gu ja'tkam jix bhai'x maati' pu ya' nam tu' bhaan jix u'ua'tulhdhix, sia kut chakuim ai na pai' dhuuk ja aagi'ñdha' gu Dios. Ba' jai' na cham maati' ya' nam tu' bhaan jix u'ua'tulhdhix, jano'x bhai' matgilhia' nam tu' bhaan jix u'ua'tulhdhix ka'.

²⁵ Ba' gui' nam jix bhai'm duukam jup tu buada', ji'k pix ip nax bhai'x maati' pu ya', gu' ba' gui' na ji'k cham maati', gatuuk jix bhai' matgilhia'.

6

¹ Jai' dhit guch Xoi'kam jügi'ñdham nam tu ja juantu'n pui' cham ji ja namkidhat, jum aa' nam tu' ka'm ja nüidhat mi' pui' xi dhuñiidha' tu' nam ja chianda' gu ja gë'gë'kam tuk nam ba' bix pix jix bhai' aa'nda' gu Dios gio gu ñio'ki'ñ dhi' nach aach bhaan tu a'ga.

² Ba' no'm gu' pui'p ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam gu ja gë'gë'kam tuk, jum aa' nam jix io'm tu' ka'm ja nüidhat mi' pui' xi dhuñiidha' jax ñam ja tiidaidha'. Giox bhai' nam mi' pui' xi dhuñiidha', cham tu' parban, na gu' ja'p ji buusanda' nam mia'n jir jum jajaa'nnim ka' nam maap ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Gio gu' guch Xoi'kam jügi'ñdham pik nax io'm jum aa' nach jix bhai' ja buada'. Xi ja aagi'ñdha' ap bix nam pui' ja'k duiñchu'nda'.

Gu Paablo na pui' ba ti'ya' na cham jir am na jaroi' bixchu' bhax chu aa'nda' na git xi chu bia'ka'

³ No' jaroi' maadi't jix io'm maakam xi bua na tu ja a'gi'ñ guch Xoi'kam jügi'ñdham na jax ja'k cham pui'm kai'ch gu silhkam ñio'ki'ñ guch Xoi'kam dhi' nach tu' bhaan ti jügi'ñ aach,

⁴ dhi' na jax dhui bhaan pix gë'kam jum taat ka' ku ba'p kai'chdha', cham tu' nax mat ka'. Na gu' gu jaroi' na gammiji bix aixim kai'chdha' na jax ihii'ñ düih, dhi' ja'p ji buusan na pu chu'm ki'n jix ka'ook ka', mi' dhir ba'p ja ia'ñdhidha' gu jai'. Mi' dhir jum ggi'ñhi'ñ ip gu jii'moda', gio gu bhaamdara', gam nam nai' pix ba tu a'gada', gio nam cham ka ti küigalhi'ñdha'.

⁵ Bar ko'kdhicham ka' pix ba', gammiji bix aixim pix bam buidha' am dai ja'p tutu'm nam cham ji maati't na jax pik ja'k jir silhkam. Nam gu' bax ia'ñdhix ka' gu

tu' na cham jir kii' ka', bhaan pix jum tumñigamtaidha' am nam jax ja'k tu jimda'. Cha'p mi ja kë'kë'da' pu chu'm gu ja'tkam.

⁶ Jir pui' dho ip nax io'm jum tumñigamta' gu jaroi' ii'mda' bhaan no' dhi' ki'n jix bhai'm taat na ji'x pix maakidha' gu tu' gu Dios nam aa'nda', na gu' buiñor ti jügi'ñdha'.

⁷ Nach gu' aach pu cham tu' ua' na chich pai' dhuuk maaxir ya' dhi oi'ñga'n bhaan, ni kuch pu cham tu' xi bhii nach pai' dhuuk giop ko'ya'.

⁸ No'ch bia' nach tu' kua' gio nach tu'ch chi tüi'ñ, dhi' ki'n jach jix bhai'ch chaat ka', cham tu' nach bhaan jix buam jich aa'nda' gu tu' na pu cham jum aa'nda'.

⁹ Na gu' gui' nam jix aa'nda' nam jir jix chutumñigam ka', dhi' bhaan bix aixim tu'm ki'n bhai' ji chu ja mai'chi mu ja'k bhaan pix bax chutkagix ka' am, bix aixim pix bam aa'nda'm ba'. Dhi' pui' ja'k tu bua nam ba' cham ji'xkat mi' pui' jimia' gu ja'tkam na jax jix aa' gu Dios, dhi' ba' ki'n jup ba ja tulhiñchuda' gatuuk.

¹⁰ Na gu' gu jaroi' no't bhaan ba ji jurti gu tuumiñ, dhi' mi' dhir bhai' jim gi'ñdha' bix aixim gu tu'x buam jum duukam. Jai' dhit nam ti mi' pui' ka tu daa'ñchugit na jax jix aa' gu Dios, cham tu' mi' pui' ka jii'm am, nam gu' dai bhaan pix bax chutkagix nam jum ga'nga nam jax dhui bix aixim tu'm xi chu bia'ka' git, dai nam bam tulhiñ pix ba' ja i'ii'mda' bhaan.

Gu Paablo na pui' ba ti'ya' nam aa' nach mi' pui' jümda' na jax jix aa' gu Dios

¹¹ Ba' aap nap bhaankam tu juan gu Dios, cha'p pu chu'm bhaan jum tukgidhat mi' pui' xi jimda' na jax jix aa'. Soi'p jum ilhdhat jix ja joi'gi'nda' gu jai' gammiji. Mi'p pui' tu daa'ñchugit xi kükgida' nap tu' bhaan jix biiñak kat ti jügi'ñ bix jum jur ki'n.

¹² Ja'p ji buusanda' nap tu kokdatu'nda' nap mi' pui' tu daa'ñchu'ndat xi küiki'nda'. Xim do'ñcho' ap nam a'm ti nüidhidha' gu Dios gammiji, na gu' dhi'r jix bhai'm duukam. Gio gu' pu kai'ñkam jum a'm ti tü nap ba' mi' pui' tu duñia' na jax jix aa', pui' na pich jax ti jano' nam mui' tē kē' guch Xoi'kam jügi'ñdham nap saak buiñor jix biiñak guch Xoi'kam bix jum jur ki'n.

¹³ Ba' gu Dios na ja maak ii'mda' bix nam ji'k tu' nai' tu dudua, gio guch Xoi'kam nat aa'ñ gu Poonsio Pilaato nar tu'p tu'm da', aañ dhi' ja kaichdhat jum chian

¹⁴ nap mi' pui' xi dhuñia' nañ jax jum titda. Cha'p pataasat nañ ba' cham tu' bhaan jax jum titdada'. Gammijip ba' moo pui' pu duiñchu'nda' jano' juugit na pai' dhuuk bha jimda' guch Xoi'kam nax io'm jir gë'kam.

¹⁵ Na gu' gu Dios pui' tu duñia' na pai' dhuuk düih pu ti'ya', na gu' dai gui'r Dios nax io'm jir gë'kam. Jir ja gë'kam tuk gui'

nam jix io'm jir gɛ'gɛrkam ya' dhi oi'ŋa'n, sia gui' nam a'lhich ki'n jir gɛ'gɛrkam.

¹⁶ Dai gui'x jai'ch na cham tu mumki. Maa'n kap kio na pai' joidham jix chu abhaar gio nax chum tua kat tum tanoor. Pu cham jaroi' nii'ñ maaxik, ni ku cham ji'xdha' jaroi' tigia', na gu' pu cham jaroi' mia'n a'ji bhai' na pai'p tu'ii'. Pui' kuch ba' dai gui' gɛ'kamtu'nda', na gu' bixchu'x bhaai' na pu tu duñaia'. Ee ku pui' tu tui'ka'.

¹⁷ Gui' nam jir jix chutumñigam ya' dhi oi'ŋa'n bhaan, ja'p jap ja tida' nam cham tu' ja tumñi' bhaan jujurtika', ni kum cham dhi' bhaan gɛ'gɛrkam jum taat ka', na gu' pu cham tu' bhaai' sia ku jaroi' ti giilhim jir jix chumñigam ya' dhi oi'ŋa'n bhaan. Ja'p jap ja tida' na dai gu Dios jix bhaai' nam buiñor jix biiñak kat jix bhai'm taat ka', na gu' gui' pix na tuch maak bix aixim tu' nach a'm jum aa'nda' nach ba' aach ya' dir ki'n jup jich guguuxi'ñdha' dhich chutku' bhaan.

¹⁸ Xi ja aagi'ñdha' ap nam jix joojoidhat jix chu onbai'ñdhar ka' gu tu' nam bia' na ba' pu'ñi ja'k silhkam pui' bam kai'chdha' nam jir jix chutumñigam, nam gu'x bhai'm duukam jup tu buada'.

¹⁹ Jix bhai' tu ja jimda' ba', na gu' ja a'm ba ti naidhidha' gu Dios. Gatuuk dai na ba ja baidhika' nam buiñor bap tui'ka' gammiji, nam gu' xib dir buiñor pu bam tutumñigamtaidha'.

Gu Paablo na ba guguuxdha' gu Timoteo na cham ja kɛkɛɛda' gui' nam maakam ja mantuxi'ñdha' gu ja'tkam

²⁰ Ba' aap Timoteo, diilh jap mi' pui' xi dhuiñchu'nda' na pich tu' ba maat nar joidham. Cha'p ja kɛkɛɛdat gui' nam bix aixim tu'm tu a'ga na tu' ya' dhi oi'ŋa'n jax jum bua, na gu' pu cham tu' mim nini'ñ. Diilh pix nam jax ilhii'ñdha' nam pu kai'chdha', cham tu' na pui' ja'k jix aa' gu Dios.

²¹ Na gu' jai' dhit nach ti maap kach dhaa'ñchugit, na mit pai' dhuuk pu'ñi bix aixim tu'm ba ji chu a'ga, pu cham mi' pui' ka tu daa mit na jax jix aa' guch Xoi'kam.

Ja'pni tu tui'ka' ku ba' moo guch Gi'kora' git pix gammiji jam a'm ti naidhidha' bix ji'ma'n aapi'm.

**GU GATUUK KAM UA'NA'N
GU PAABLO NAT GIOP TU
UA'NXI GU
TIMOTEO**

Gu Paablo na ba ñio'kdha'

¹ Aa'ñ Paablo na'ñ jir nobii'n'ñ guch Xoi'kam nat Dios bhach joochxi ya' dhi oi'nga'n, nat gu' bijik dir pui' ja'k pu tu dai na ba' mi' dhir pu'ñix bhai' ba tuch jimda' gammiji, na gu' guch Xoi'kam pix bhaan jup tu tu'ii' nat jix bhai' dhuu.

² Ba' aa'ñ ya' tum ua'ñixidha' aapi' Timoteo na'ñ joidham xim da', ja'p ji buusan nap jir ji'ñ mar. Guch Gi'kora' Dios gio gu Gê'kam jich Xoi'kam pix git ba' moo xim joi'mdat jum a'm ti niidhidha' am na ba' cham jix buam jum duukam jum daam jimiiidha'.

Gu Paablo na ba aagi'ñdha' na cham xi'irdat ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nar tu'p tu'm da' guch Xoi'kam

³ Aa'ñ gammijim ti'ñichot taxchaabgi'ñdha' gu Dios na'ñ tu daanda' buiñor nabap tanoolh gio nabap tukaa', na'ñ gu' aa'ñ dai gui'r tujuandam tugi'ñ na'ñ pu duñiim na tu'r jix kii'p jum duukam, ja'p na jax guñ bopxi kat na mit pui'p tu jua'ñixidhak gu Dios.

⁴ Ja'p ja'ñ chi moo joidham jix bhai'ñ ilhdha' no' ñich jax dhuuk giop jum ti maaxik, ti xim tii'gim iñ gu'. Pui' ti'ñicho iñ na pich susua, cham maik buppa iñ.

⁵ Ti'ñicho iñ sia nap jix bhai' buiñor jix biiñak guch Xoi'kam. Biipi' buiñor jum biiñakai gum abuil Loida gio gum naan Euniise, pui' kuñ ba' aa'ñ jix maan nap ja'xbui'p jix biiñak na jax gui' am.

⁶ Ba' aa'ñ jum aagi'ñ nap jix io'm xim guguuxdhai pui' xi dhuñia' nat tu' bhaan jum a'm ti tii gu Dios jano' na ñich bhai' xim daagik tum daa'ñxi.

⁷ Nat gu' gu Dios cham tu'ch a'm tajaan gu jax chu'm ii'mda' na bhaan jich ê'ka' gu too'nni', gu' gui' ji na tu guguuxi'ñ, gio na tu maak'joi'mdara', gio na'ñ mattu'nka' no'ñ moox bhai'm duukam jup tu bua.

⁸ Jum jur jap xi dhaasai nai' xi ja mattuda' gu ja'tkam nar tu'p tu'm da' guch Xoi'kam, cha'p xi'irdat. Ni kup cham ji'ñ a'mkam xi'irda' na'ñ pu chu'm ki'n ya' kuup, gu' matgim ja'pji ji'x nam guguuxi'ñ gu Dios jap cham jax ji kai'chit pui'p xim tulhiña' ki'n gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam.

⁹ Nat gu' gu Dios mi' dhir bach boosolh nach pai' mu ja'k ba jiiimit nach pai' gammiji mi' pup jich chulhiidha' git, xib ba' dai nach aach dñilh mi' pui' ba jiiimda' na jax jix aa'. Xi dho'ñchidha' ich guch ii'mda' na ba' gui' dñilh pui' ja'k duifichu'nda' na jax jix aa'. Gio

gu' aach cham tu' tu'x bhai'm duukam jup duu gu tu' nat ba'x bhai'ch dhuu gu Dios, gu' ja'pji dñilh pix nat jix bhai'ch dhuu, na gu' pux maat na pui' ja'k jix bhai' ji chu buusnia'. Xich joi'gilh bhaankam guch Xoi'kam pu biipi' dir nat chakup duuk dhi oi'nga'n.

¹⁰ Xib jix bhai' kach mattuda na tu' silhkam xich joi'gi'n, bhaan maat jachich nat bhach joochxi guch Xoi'kam nat ba'ch boosolh nach mu ja'k ba jiiimit nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhiidha'. Ma'lich guch Xoi'kam gu muuki' na ya' tu daam kikat dhi oi'nga'n bhaan. Ba' ja'p ji buus nat jix chu maax jup tum duu nach ba'x bhai' ti niidhat mi' pui' jiiimda' na jax jix aa' gu Dios, gammijich ba' buiñor bap tui'ngida'.

¹¹ Aa'ñ dhi' pu chu'm ki'n jir nobii'ñ gu Dios na'ñ ja aa'ñdhim gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, pu chu'm ji'ñ aa'ñdhak nai'ñ joot na'ñ nai' jiiimdat ja mamtuxdhidha'.

¹² Dhi' pu chu'm ki'n ba' ya' ba'ñ chulhiidh iñ. Ku gu' cham tu' ji na'ñ moo dhi' ki'n jup bax xi'ir, na'ñ gu' aa'ñ jix maan na'ñ jaro'i buiñor jix biiñak. Cham jax ji'ñ aa' iñ ba', na'ñ gu'x maat na gui'ñ palhbui'ñchu' na'ñ ba' bix tu kuugalhdhim na ji'k tanoolh tu daaxix na'ñ ya' pui' tu duñia' nat ji'k tuñ chia, na gu'r gê'kam.

¹³ Aap ba' mi' pui'p xi dhuñichugit na ñich jax ja'k tum aa'ñ. Gammijip jix biiñak ka' buiñor guch Xoi'kam gam nap jix ja joi'mdat gu jai', gook dit maa'n ñi'ook jup duuk ich gu' buiñor guch Xoi'kam.

¹⁴ Dai dhi'p bhaan tu daa'ñichu'ndat mi' pui' jimda' nap tu'x chaat nar jix kii'p jum duukam, na gu' gu Dios pix na dhi'x aa'nda' nap bhaan tu daa'ñichu'nda', na gu' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Li'mdaga'n nam palhbui'ñchu'nda' nach a'm tajaanix.

¹⁵ Ba' pui' nap jax jup bax maat na mit ja'p xi'ñ dhuuk guch jaaduñ nam pui' tiip ti jiigi'ñ buiñor guch Xoi'kam gui' nam Aasia dibair bhaan oi'dha', jai' dhit jir di' am gu Piijeelo gio gu Ermoojenes.

¹⁶ Gu Onesiioporo dho gi gu' mui'kim ya' ba ji ai ji na'ñ guguuxi'ñ na'ñ cham tu' bhaan jax ji'ñ aa'nda'. Cham pai' jax kai'ch no'p jix xi'ir ji'ñ a'mkam na'ñ ya' kuup. Guch Xoi'kam pix git ba' moo ja a'm ti niidhidha' bix nam ji'k maap jir jum oi'dhagim.

¹⁷ Jum dikoo'ñ nat ji'ñ gaa nat jax ya' ai Rooma, pu cham ji'x jum jiiip. Nat pai'ñ chii nat ba'x bhai'm ilh.

¹⁸ Gu Dios git pix ba' moox joi'mdat tigia' jano' na pai' dhuuk tu kuugalhdha'. Jix maat ap dho nat bixchu' bhaan gê'kam ki'n jich palhbui nach maap mu oipimik Eepeso.

2

Gu Paablo na pui' ba tiida' nar jix kii' sandaarui'x chugi'n ka' guch Xoi'kam

¹ Aapi' nañ pui'm ilhii'n nap jir jiñ mar, diilh jap xim guguuxdhai mi' pui' xi jimda' na jax jix aa' guch Xoi'kam, na gu' gui' xich joi'mdat jich a'm ti niidhim.

² Jai'p pui' xi ja tiidai gu chichio'n nam pui'p ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam nam mi' dhir gammiji ja'k ja aagi'ñdha' gu ja'tkam na pich jax ja'k jiñ kai nañ kai'ch jano' nam mui'n kèè, ku gu' gui' ji nap pu ja tiida' nap jaroi'x ja mat ka' nam silhkam pui' duña', gio nam jix joojoi'ñdha' nam tu mamtuxdha'.

³ Cha'p tu' bhaan jax jim aagit xim do'ñcho' nap jum tulhiña', na gu' dhi' bhaan jix maati' ka' no'p jir jix kii' sandaarui'x chugi'n guch Xoi'kam.

⁴ Na gu' gu jax chu'm sandaarui'x no'r jix kii', cham tu' tu' jumai bhaan titi'ñchoka', dai na mi' pui' tu duña'idha' na jax ja'k tu aagit ka' ja bui gu sandaarui'x, na gu'x aa'nda' nax bhai' bi'iidha' buiñor gu gè'kam tugi'n.

⁵ Piam pui' na jax gui' nam titbia, no't maadit cham pui' ja'k titbia na jax ja'k aagit ka' nam titbia', cham ji'xkat makia' am gu' no't nam ti iimchuxdha' biipi' dir nar mai'chikga'n ka'.

⁶ Piam gu jaroi' no't mi' pai' ti si na gu'm aa'nda' nax bhai' duña' na ba' tu' mi'p oraa'. Na gu' no't cham bhai' duu, cham ji'xkat tu' mi' oraa'.

⁷ Jix bhai'p bhaan xim ga'ngada' dhi' nañ ji'k jax jum titda, guch Xoi'kam ba' diilh pui'm jurtda' na jax pik jir jum duukam biix.

⁸ Ti'ñchokap ap nat guch Xoi'kam muukik gio duadik jup buus mi' dhir koi'nga'n tir. Jir boxii'n kat gu Dabii' gui' nax io'm jir gè'kam kat bijik. Dhi'n ba' ja aagi'n gu ja'tkam na jax jir jum duukam. Ba' gui' nam ji'k ti jii'ndhim, cham ja tulhiñchuda' gu Dios gatuuik.

⁹ Dhi' ba' pu chu'm ki'n ya'n chulhiñat tu nakoo' iñ. Jiñ buupur am bapaiñum kiiki'i'ñxim ki'n, ja'p tu'ii' iñ na jax gui' nam giilhim jix buam tomaat. Ku ba' gu' na gu' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n gu Dios cham tu' buupulh.

¹⁰ Pui' kuñ ba' cham jax jiñ aagit xi kiik nañ tu nakoo' nam ba' bhaan jum guguuxdhai pui'p ti jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam gui' nat ji'k Dios ja a'm ti ti. Ba' cham ji'xkat mu ja'k ka bhüya' am nam pai' gammiji git mi' pup jum tulhiñdha', dai nam jimia' na pai' joidham jix chu abhaar, dai pix no' mit ba ti jii'n buiñor guch Xoi'kam.

¹¹ Jir silhkam dho maaxik na ja'pni tu tu'ii':

Ja'p ji buus na chich biima'n koi guch Xoi'kam jano' na mit pai' dhuuk mua. Ba' nat pai' dhuuk duadik giop buus, pui'p ji buus na chich pui' biima'n duduadik jup bubua.

¹² Ba' no' chich jich chulhii, jir jich mai'chik ka' nach buiñor jimia' na pai' dhir biix kap jir gè'kam.

Ba' no' chich ja'p xi dhuuk, gui' ja'p jup xich dhunai.

¹³ Gio no'ch aach ji'x cham mi' pui' jiiim na jax gu',

diilh maa'n na jax mi' pui' jimda', na gu' diilh cham ji'xkat jum o'joldha'.

Gu Paablo na ba aagi'ñdha' nax bhai' ja aagi'ñdha' gu ja'tkam na jax jir silhkam

¹⁴ Jix gi'm jap xi ja aagi'ñdha' guch Xoi'kam jügi'ñdham na cham jir am nam bhaan tu a'gada' gu tu' na pu cham tu' bhai'. Na gu' dhi' dai nam bhaan pix ba ñiokboda', jix buam jum aa'nda' am ba' jai' dhit nam tè kèèkè'.

¹⁵ Diilh jap xim guguuxdhai mi' pui' xi jimia' na jax jix aa' gu Dios, cha'p xi'irdat. Silhkam jap tu a'gada' na jax jir mi' pui' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook.

¹⁶ Aap diilh cham jup tu a'gat gu tu' na pu cham tu' bhai' nam jax chu'm tu a'ga gu ja'tkam ya' dhi oi'nga'n. Na gu' gui' nam pu chu'm ba ji chu a'ga', saalh pui' pu chu'm ji chu a'gimii gammiji mikkat cham kar kiki'i' ja'tkam ka' am, maakam pix ba kai'chdha' am.

¹⁷ Mi' dhir ba' pui'p ja mamtuxdhidha' am gu jai', saalh pix ji ja ia'ñdhidha' ja'p na jax gu ko'kdai' gui' na cham duadhi' na saalh ja'k tu a'ji. Pui' ja'k tu ja duiñchu' gu Imeneo gio gu Pileeto.

¹⁸ Maakam sap pix ba tu a'ga am na jax cham jir silhkam, ja'p sap kai'chdha' am na cham ji'xkat gio mi'p ka baapkia' guch i'ii'mda' bhaan guch chutku' nach ba' gio duduadiip baapmigia'. Mui'm sap pui' ja'k bhaan ba ti jügi'n nam jax ja aagi'n.

¹⁹ Ku ba' gu' na gu'p jum kai'ch maa'n kap na mit pai' tu ua'nak gu bijik dir kam: "Diilh jix maat guch Gi'kora' nam ji'k silhkam buiñor jup tui'dhi'." Gio ja'p iam ja'pniip tu ua'ñix: "Gui' nam silhkam daan gu Gè'kam Dios, jum aa' nam cham tu'x buam jum duukam bhaan ka titi'ñchoka'." Dhi' bhaan jich aagi'n gu Dios nach ba' diilh xich ga'ngada' no'ch mi' pui' jiiim piam ku gu' cham.

²⁰ Mi' pai' no' gè'r kiicham, cham tu' dai mix jai'ch ka' gux u'uam piam jix chooto bapaiñum jix a'bhhar totbikdam jup duñixim i'lhich jup jum duu'nkam, gu' matgim ja'ppi sia gu u'uux jup duiñxim na mix chu jai'ch ka' gam bhii'n. Ba' ji'k pix nam jix dha'ram

ja ilhii'ndha', jax chu'm nax io'm jix a'bhar ka'.

²¹ Aach ba' pu'ni ip buifnor guch Gi'kora' no'ch jix aa' nax dha'ram jich ilhii'ndha', gio no'ch jix aa' nach tu'x bhaai'n ka' buifnor, jum aa' nach jix u'uañ oipoda', nach cham tu'x buam tu buada'. Pu'ni ja'k dho gi gu' tu'x bhaai'n ka'ch ji buifnor guch Gi'kora', jich dharsa' ba' tu' na pix bhaan nach jix bhai'm duukam jup tu duña'.

²² Ja'p jap xi buusnichgida' no' bixchu' bhaan xi chum mai'chim nap jir biapma'. Xi kiikgida' ap nap mi' pui' jimda' na jax jix kii' ka'm nii'n guch Xoi'kam, gammijip jix biiñak ka' buifnor, xix ja joi'mdat ap gu ja'tkam. Jix bhai'p jum taatit oirida', ja bii'm ap gui' nam mi' pui' jiidmat bix ja jujur ki'n pui'p iim guch Gi'kora'.

²³ Cha'p mi ja bipnatdat gui' nam dai ñiokboda' bixchu' bhaan ji chu a'gat na pu cham tu' mim niniñ, na gu' dhi' dai gu bhaamdara' tu ua'pu nap jax bax maat.

²⁴ Na gu' no'ñ jir tujuandam tugi'ñ guch Gi'kora', cham jir am nañ ja kokdada' gu ja'tkam, gu' ja'pji nañ jir jix bhai'kam ka' bix pix ja bui, gio nañ jix joojoi'ndha' nañ tu ja a'gi'ndha'. Cham bhammukda' iñ sia kum jai' dhit jax jiñ chitda'.

²⁵ Soi'ñ ilhdhat jañ pix xi ja aagi'ndha' gui' nam jix bhaamki'ndha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios. Gu Dios ba' diñh jix maat no' pui' ja duña' nam buifnor ti jii'ndhai machia' na jax jir silhkam, aach dai gu' pui' buifnor jix biiñak ka'.

²⁶ Na gu' ja'p ji buusnia' nam bhai' ji ñiñña' no' mit jix bhai' ba maat na jax jir silhkam, ba machia' am gu' na ti'ngikar tir ja bia'ka' gu ja'ook. Mi' dhir ji boopoya' am ba', na gu' mi' ba' ja bia'kat ja iatgi'ndha' na ba' pui' ja duifchu'nda' na diñh jax ilhii'ndha'.

3

Gu Paablo na ba tu aa'nda' nam jax jir tu'm ka' gu ja'tkam jano' na pai' dhuuk bam aajidha' na tum kuugalhdha'

¹ Bix jañ jup xim aa'ndham nap ba'x mat ka' na jax ba tum buidha' no' bar mia'n na tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n. Jix xijaim pix ba tum buidha' bix aixim.

² Gu ja'tkam bax aa'nda' am nam mui' bia'ka' gu tuumiñ nam ba' bhaan tu' pix ja ilhii'ndha' gui' nam cham tu' bia'ka', ge'gerkam jum taat ka' am. Sia gu Dios tu' pix ba ilhii'ndha' am, jax ñam pix ai'chuxdhat ba a'gada'. Ni kum cham tu' ka'm ka ja nii'ndha' gu ja taaat, tu' pix ba ja ilhii'ndha' am. Ni kum cham tu' ka'm ka ti nii'ndha' gux xidhuu'n kam nax chu jai'ch, ja'p jam pix xi dhuukat sia kum tiix maat.

³ Ni kum cham joi'mdat ka aa'nda' gu jaroi', gam nam jix ia'tbi' ka'. Pu cham ka

bhaai'n ka' nam jax dhui mik bua' pui' nam jax chu jimda'. Cham ti jügi'ndha' am sia ku jaroi' ti tu ja a'gi'ñ na tu'r jix bhai'm duukam. Cham kaim ka' am, dai nam jix bhaak ka' pix.

⁴ Gio nam cham ji'xkat pu duña' nam jax ti xi chi'ya', sia ku mit ti silhkam pui' xi chi' nam pu duña' gu tu' nar jix bhai'm duukam, dai gu tu' nar jix buam jum duukam dho gi gu' pu duña'm ji no' mit ba ilh. Ge'gerkam jum taatit gaagidha' am gu tu' nam ki'n jix bhai'm taat ka' diñh, iam nam gaagidha' git nam jax ja'k mi' pui' jiidma' na jax jix aa' gu Dios.

⁵ Pui' xi kai'chdha' am nam Dios buifnor ti jügi'ndha', gu' pix ji na gu' nam jax ja'k tu jimda', dhi' bhaan jix maati' ka' nam cham tu' mi' pui' jiidma' na jax ja'k jix aa' gu Dios nam tui'ñgida'.

Cha'p mi ja bipnatdat dhi' pu chu'm gu ja'tkam.

⁶ Nam gu' dhi'x ja oi'ñ gui' nam nai' jiidmit ja iatgidhidha' gu u'uub mu ja'p nam jax oi'ñka' nam sap pik ba' ti ñio'ki'ñ gu Dios xi chu a'gidha', gu' ji na gu' diñh nam jax pix ilhii'ndha', pu cham jir silhkam ka'. Gui'm jup ja jügi'ndha', nam gu' cham mat ka' no' moor silhkam. Dai gu tu' nar ua'tulhdhara' ka' gu' nam bhaan jujurtika' ip dhi' dhi u'uub.

⁷ Bix aixim tu'm ti bax chu mat ka' am, ji nam gu' pu cham mat ka' gui' na pik tu'r silhkam ka'.

⁸ Ja'p na jax gux jii'poiñar kam Jannes gio gu Jamres na mit ti ma'lich gu Moisees, pu'ni ip xib dhi ja'tkam nam bix aixim tu'm tu a'ga. Ti cham aa' am na tum a'gada' na tu'r silhkam, nam gu' daix buam jum duukam bhaan tii'ñcho na tu' cham jir kii', pu cham buifnor biiñak am gu Dios.

⁹ Ku gu' cham mikiidha' ji nam ba ja machia' gu ja'tkam nam jax ja'k jir tu'm. Cham ja jur bia' kam pix ba ja bia'ka' am mi' dhir gammiji ja'k, pui' nat jax tu ja dooda gu gook jii'poiñar kam nam ti pup mama'chimik gu Moisees.

Gu Paablo na daipu' pix ba aagi'ndha' na jax ja'k tui'ñgida'

¹⁰ Aap dho gi gu' mi' pui' tu daa'ñchu' ji nañ jax ja'k tu mamtuxi'ñ aañ, nañ jax ja'k tu jim, nañ tu' jax bua, nañ jaroi' bhaan jix biiñak, gio nañ ji'x jix ñakoo' gu bhaamdara', gio nañ jax jix chu joi'gi'n, gio nañ jax ja'k jiiñ guguuxdhat jix ñakoo' nañ nai'ñ chulhiññaim

¹¹ nam cham jiñ ki'galli'ñ gu ja'tkam. Jix maat ap dho nat jax tuñ dhooda mu Antiokiya, gio gama ja'k Ikoonio, gio mi' amuub ja'p ja'k na pai' Litra ti ti'. Giilhim na mit jiñ bhaamkidhak jiñ dhaagik jiñ chulhiññchuda, ji nat gu' guch Xoi'kam jiñ palhbui.

¹²Jir silhkam gu' nam pu'ñix ja bhaamkidhat ja tulhiinchu'nda' gui' nam jik' buiñor bap tui'ñgida' guch Xoi'kam.

¹³Ba' gui' nam gammiji pux buam jum duukam jup tu buada', gio gui' nam silhkam xi kai'chdha' nam iatda', jix io'm cham bhai' tu ja jimia' gatuuk, sia ku gu' xib palhüp pix cham bhai' tu ja jim. Gammiji pup ja iatgidhidha' am gu ja'tkam, gio diih nam pui'p iatgidhix ka'.

¹⁴Xi kükigida' ap aap na pich jax ja'k ba tu maat. Dhi'p pix ja'k bhaan bam o'to'nka', na gu' pui' ja'k bam guguux japich diih nam jax ja'k silhkam jum aagi'ñ gui' na mit jaroi' tum mamtux.

¹⁵Ihi'ch dhim dir bax maat ap na jax jum kai'ch gux uañ ñio'ki'ñ gu Dios na tu ua'ñix. Dhi' maa'n na jax mi' pui'm bhüchdhatu'nda' nap ba' cham mu ja'k bhüya' nap pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'. Gio nap jix bhai' buiñor jix biñak ka' guch Xoi'kam.

¹⁶Na gu' bix na jik' jax tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios na mit tu ua'nak gu bijik dir kam, gu Dios diih nat pui' ja'k ja jurtda nam tu ua'na' nach ba' bhaan tuch mamtuxdhai mi' dhir pui'p ja mamtuxdha' gu jai'. Gio gu'x gi'm na mi' pui'm kai'ch nach ba' aach mi' dhir jix gi'm jup ja aagi'ñdha' gu jai'. Gio nach aagi'ñ na tu' cham bhaai' nach pu buada', nach ba' aach ya' dir ja'p ja'k jup ja aagi'ñdha' gu jai' na tu' cham jir kii' nam pu buada'. Gio ba' nach ja aagi'ñdha' nam jax chu't mi' pui' jii'mda' na jax jix kii' ka'm nü'i'ñ gu Dios,

¹⁷na ba' gu' gu jaroi' na silhkam buiñor jup tui'ka' gu Dios, jix bhai'x mat ka' na jax ja'k duñia' sia tu' na pix nar jix kü'p jum duukam.

4

¹Ba' gu Dios gio guch Xoi'kam na gio bhai'p jim jix io'm gē'kam ki'n, na ba' gu ja'tkam gui' nam duuaka' gio gui' nam ko'iix ka' ja tutku' bhaan, ya' ja aagi'ñdha' no' mit jix bhai'm duukam jup tu duu piam ku gu' dai gu tu' nar ua'tulhdhara', aañ dhi' ja kai'chdhat ya' pui'm tiida'

²nap siamri xi chu a'ga' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam. Cham jax bua sia kum cham kaik piam kum gu'x kaik, na cham ji'x iikix ka' nap tu a'gada'. Jix bhai'p ja aagi'ñdha' nam jax ja'k jix maatit jum kē'kē' nam ba'm jii'gi'ñdha'. Gu jaroi' no' buam pix tu bua, xi aagi'ñdha' ap jix gi'm na cham pui' ja'k tu jimda'. Xi ja guguuxdhat ap nam ba' cham jum o'johli'ñdha'. Cha'p bhaamda' ki'n jup tu ja mamtuxi'ñdha'.

³Kam aajim nam pai' dhuukjai'chdhilha' gu ja'tkam nam cham ji'x ka kaim ka' dhix bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam

na silhkam tu a'ga. Diih pix ba ja ga'ngada' am gui' nam tu ja mamtuxi'ñdha' dai pui' ja'k nam jax jix aa'nda' diih. Dai dhi' kē'kē' am jaroi' na ja ko'raarda' na jax chu'm tu a'gada'.

⁴Ja'p jam xi dhuuji na tu' pik jir silhkam ka', dai gu tu' nar sapooki'ñ ka' nam jix io'm jix joojoi'ñdha'.

⁵Aap gammiji mi' pui' xi jimdat na jax jix kii' ka'm nü'i'ñ gu Dios, cha'p tu' bhaan jum ua'tulhdhat. Xim guguuxdhaip xi chu a'ga' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam na bhaan tu a'ga na jax ja'k dui cham ja tulhiñchuda' gu Dios gu ja'tkam. Jix bhai'p xi chu juana' dhi' bhaan, sia kup jim tulhiñat, xi ñakat ap.

⁶Na gu' chi moo ba miamlhim nam pai' dhuuk jii' maa', aañ dhi' pui' pix ilhi'i'ñ nañ buiñor bañ makgirxidha' gu Dios, ba' dai nax bhai' bam ilhdha'ñ bui.

⁷Na ñich gu' mi' pui' jii na jax jix aa' sia pui' jii' chulhiñaidhat, ja'p na jax maa'n gu sandaarui'x no't mu pai' tu kokdarak na pai' cham jaroi' ilhi'i'ñdha' na gio duakam ja'k jup ka gixia'. Panaas kuñ milhchu' git ip ja'p na jax gui' nam pu chu'm ka'm titbia, biipi' ñich ai na pai' juugit daaxix.

⁸Xib ba' dai nañ bi'chulhi'ñ guch Xoi'kam maa'n gu kuruun jix abhaar nañ kixdha' jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n. Na gu' gui'x uañ kat jir gē'kam, cham ji'xdha'x buam jum duukam jup tu duñia'. Ba' cham tu' dai aañ jii' bi'chulhi'ñ gu kuruun, gu' ja'ppi sia gui' nam jik' soi'm ilhdhat ñirada' na gio bhai'p jimda'.

Gu Paablo na ba aagi'ñdha' na jik' tu' jax dhuñia'

⁹Xim ga'ngada' ap nap jax ja'k dui jootom bhañ chi'mira'.

¹⁰Nat gu' gu Deemas ya' xiñ buak ba jii Tesaloonika ja'k, na gu' dai bhaan jurtik gu tu' na ya'x chu jai'ch dhi oi'ñga'n bhaan. Gu Kresente maa'n kap jup jii na pai' Galaasia bhaan bipio' gui' gu dibii'. Ba' gu Tiito bhai' dhir ja'k jup bhi maa'n kap na pai' Dalmaasia bhaan bipio' ip gui' gu dibii'.

¹¹Dai ba' gu Luukas ya'p tu'ii'ñ bim. Xi gaagai ap gu Maarkos bhai' xi baidhai, katti jai'ñ palhbuidha' nañ tu' jax bua.

¹²Gu Tiikiko ñich mu ja'k joot na jimia' Eepeso.

¹³Nap pai' dhuuk bhai' ba jimda'p ti'ñchokat nap bha ja'p xi bhüjiddhat Troas nap bhai' xiñ bhüidhai gux kabook jii' kutuun bhai' buiñor gu Karpo na ñich ka daasak, bix gux koopok jii' u'uan. Gu jajoo'ñ u'uan pik jap ti'ñchokat, na gu' dhi' pik jix io'm jum aa'ñ bui.

¹⁴Gu Alijaanru na bapaiñum ta'm tu juan, cham jup kañ kügalhi'ñ. Guch Gi'kora' diih makia' gu tu' nar mai'chikga'n ka'.

¹⁵ Cha'p tu'p jum buixi'ndha' sia ku jax kai'ch, na gu' dhi' cham tu' mi' pui' ka tu daa'ñchu' na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam dhi' nach bhaan tu a'ga, jix bhaamki'ñ pix ba'.

¹⁶ Pu cham jaroi'ñ palhbui jano' na mit jax jiñ iattullh gu ja'tkam ja bui gu gɛ'gɛ'rkam. Diilh na ñich jiñ palhbui, na mit gu' biix ja'p xiñ dhuuk nach ji'k tii maap jich dhaa'ñchugit. Iam git dhi' bhaan cham tu'p jum buixi'ndha' gu Dios.

¹⁷ Guch Gi'kora' dho gi gu'ñ palhbui ji, nat gu' gui'ñ guguux na ñich ba' siamri kuu-galh na ñich tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam na bhaan tu a'ga nach jax ja'k duña' nach ba' cham mu ja'k bhüya' nach pai' gammiji pup jich chulhiñdha' git. Biix kai mit gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, na gu' guch Gi'kora' pix diilh pui' ja'k jix aa' nañ tu duña', pui' kut ba' gɛ'kam ki'n jiñ palhbui, ja'p tu tatda' nat panaas mabii'ñ ba jiñ jugiokak.

¹⁸ Ba' puñ palhbui'ñchu'nda' gammiji na cham jiñ dhaam jimia' gux buam jum duukam, na gu'ñ bi'chulhi'ñ nañ buiñor aaya' na pai' dhir biix kap jir gɛ'kam. Pui' ku ba'm aa' nach dai gui' gɛ'kamtu'nda' gammiji cham aagix kam. Moo git pui' tu tui'ka'.

Gu Paablo na pui' ba tüda' na mi' dhir bhaankam xi ja ñio'kdha' guch Xoi'kam jügi'ñdham

¹⁹ Mi' dhir jap jiñ a'mkam xi ja ñio'kdha' gu Priiska gio gu Akiila, sia gu Onesiiporo nam ji'k maap jir jum oi'dhagim.

²⁰ Gu Erasto bhai' dhir pup oiri Kori-into. Gu Troopimo ñich ba' baasi'n dir xi dho'ñchok Mileeto, nat gu' ma tu ai.

²¹ Biipi' dir jap bhai' xim dikoo'ndha' nap bha jimia' na chakui jüpdha', na gu' bax xijai ka' no't ba jüpdha. Ya' dir mum ñio'ki'ñ gu Eubulo, gio gu Pudente, gio gu Liino, gio gu Klaudia, gio ba' biix guch Xoi'kam jügi'ñdham nam ji'k ya'p tu'ii'.

²² Ba' pu'ñi pix tu tui'ka' ku ba' moo gu Gɛ'kam jich Xoi'kam pix jum büm jup tui'ñgida', gio gu Dios jich Gi'kora' pix jam a'm ti'ñidhidha' biix ji'ma'n aapi'm.

GU UA'NA'N GU PAABLO NAT TU UA'ÑXI GU TIITO

Gu Paablo na ba ñio'kdha' gu Tiito

¹ Aañ Paablo nañ jir nobii'ñ guch Xoi'kam nat pu chu'm ki'n jiñ dhai gu Dios nañ tu juañxidha'. Jiñ joot nañ ja aa'ñdhar'a gu ja'tkam nam jax ja'k dai buiñor bax biiñak ka' gui' nat ji'k dñilh ja a'm ba ti tü, ba' bhai' ji machia' am na pui' ja'k jir silhkam nach jax ja'k tu jim.

² Jum aa' na pu'ñi ja'k tu jimia' gu jaroi' na ba'x bhaai'n ka' na buiñor jimia' gu Dios na ba' gammiji buiñor bap tu'ka'. Gu Dios dñilh pu pui' ti bñipi' dir nat ba' moo bap duu dhi oi'ñga'n na pu'ñi ja baidhika' gu ja'tkam gui' nam ji'k soi'm ilhdhai buiñor jum biiñakadai ti jii'ñdha'. Ba' dhi' pui' ji chu buusnia' na gu' gu Dios cham ji'xkat iata'.

³ Yammi pu duuk jix bhai' kach aagi'ñ na tu' pik aagit jup kai'ch bhaan gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ, nat gu' dñilh yammi pu dhuuk tu dai. Bhaan maat jachich jai' dhit nam jich aagi'ñ nam pu chu'm ki'n bhaan tu juan, dhi' nat tu' aañ jiñ a'm ji bii ip nañ pu tu duñia'. Nat gu' gu Dios pu chu'm ki'n jiñ dhaasak jiñ chia, dhi' nat bach boosolh nach mu ja'k ba bñichgit nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhiñdha'.

⁴ Ba' aañ tum ua'ñxidha' bhaan dhi'ñi u'uan aap Tiito, nañ ja'p jum ilhii'ñ nap jir jiñ mar, nap gu' ja'xbui' pui'p jix biiñak buiñor guch Xoi'kam na jax aañ. Ba' moo gu Dios jich Gi'kora' gio guch Xoi'kam Jesuus pix git jum a'm ti niidhidha' am nap ba' gammijix bhai'm taat ka'.

Gu Paablo na ba aagi'ñdha' gu Tiito na jax ja'k tu duñia' mi Kreeta

⁵ Jano' na ñich jax bhammi dir xim do'ñchok Kreeta, jup xim tñidak jañich nap aap ba'r di' ka' nap ti tii'mo' nat ji'k tu' tu bii nach jax ka tu bua't. Gio ba' nam pai' jax jum jumpa'n guch Xoi'kam jügi'ñdham, saak jap ji'ma'n nai' ja darsa' gui' nam tu ja a'gi'ñdha' nam jax ja'k mi' pui' jii'mda' gammiji. Gio nar mi' kam ka' ja bui gui' am gu jaroi' nap daasa', gam na mui' tanoolh ba ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

⁶ Gu jaroi' nap daasa', jum aa' na joidham jir jix bhai'kam ka', nam cham ji'x bhaamki'ñdha' gu ja'tkam. Gio ba' na maa'n pix ti bñina' ka', pu daipu' gu jax chu'm na bñima'n jum tii'mo' gu ubii. Gio gu maamra'n nam bñix ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, cham tu' nam jax ja a'gada' gu ja'tkam nam jix buam tu jim gio nam cham tu' ka'm ti nii'ñ.

⁷ Na gu' gu jaroi' na tu ja a'gi'ñdha' guch Xoi'kam jügi'ñdham, dhi' gu Dios na bhaankam mi' pui' tu buada'. Pui' ku ba'm aa' na tu' ka'm ti niidhat mi' pui' jimda' na jax jix aa', na cham tu' dñilh pix xim joi'gi'nda', ni ku cham bhammukda', ni ku cham maimmukda', ni ku cham joojoi'ñdha' na ja giibda' gu jai', ni ku cham jix mai'chim ka' gu tuumiñ na ki'n jix chu saba'dam ka' gu tu' na pu cham tu' mim niñii'ñ buiñor gu Dios.

⁸ Gu ja'pji ja'kbui' kat nax bhai' ja buada' bñix pix gu ja'tkam, jum aa' na joidham jix bhai' tii'dai tibiaptuda' gu jaroi' na pax-iaraidha'. Dai gux ki'p jum duukam na bhaan jum tukgi'ñka' nap tu buada', dñilh xim guguuxdhatgida' na mi' pui' jimda' xim ga'ngidhat na jax ja'k jix aa' gu Dios.

⁹ Gam na gammiji maa'n na jax mi' pui' tu daa'ñchu'nda' nat jax ja'k ba maat gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam na silhkam tu a'ga, na ba' gu' mi' dñir gammiji ja'k pu chu'm ja aa'ñdhat bhaan ja guguuxi'ñdha' gu jai', gam na ba'x bhai' ja aagi'ñdha' gui' nam maakam ilhdhat kēē gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Xoi'kam nam ba' mi' pui' jimia'.

¹⁰ Nam gu' mui'x jai'ch gui' nam maakam ilhdhat kēē gu ñio'ki'ñ guch Xoi'kam, ja'p jum aa' am nam pui' mi' pui' tu daa'ñchu'nda' na jax gu bijik dir kam Israel kam, nam ja matgilhdhat gu a'aalh chichio'ñ nam kia'pix maaxilhidha' na ba' bhaan jix maati' ka' nam jir Israel kam ka'. Gam bñix aixim tu'm nam tu a'ga na ni jaroi' kux maati' kēē na jax jir jum duukam, jai' dhit gu ja'tkam ja jügi'ñ am nam jax kai'ch.

¹¹ Ja soo'mchulhdha' ap dhi' pu chu'm gu ja'tkam nam cham pu chu'm tu a'gada'. Bñix mu ja'k ji ja kaajidha'm gu' nam ji'k maap jir jum oi'dhagim ka' no't maadi't ba iatgi mi' pai' jax chu'm kiicham. Mi' dñir ba' bñix maap aixim ba ja titdada' am na jax ja'k pu cham jir silhkam ka', nam jax dhui bhaan mai'chikda' pix ba' gu tuumiñ.

¹² Maadi't gu mi' kam kat Kreeta nax chu matdagich, bñix aixim tu'm tu ua'na. Ba' maa'n jix jai'ch gu u'uan nap jum kai'ch: "Gammiji pix iatda' am gu ja'tkam ya' oi'ñkam Kreeta, gam nam jix chu o'jo'n. Nam gē'gēr tu kua'da' dho gi gu' giilhim ji, daman ja'p tu jim am na jax gu j'ngiarum nam mu ja'p jix jai'ch gampix." Gu mi' kam pix na ja aagit jup kai'ch gu ja'tkam.

¹³ Maaxik jir pui' dho nat jax tu ua'nak, sia xib pui' pui' ja'k tu jim am. Jix g'm jix oo' ki'n jap xi ja aagi'ñdha' nam dai dhi' bhaan ti jii'ñdhat mi' pui' tu duñiidha' nach jax ja'k tu jim aach, na gu' dai dhi'r jix ki'p jum duukam.

¹⁴ Ni kum cham mi ja jügi'ñdha' gui' nam bijik dir kam bhaan tu daa'ñchugit tu a'ga, na

gu' dñilh pix nam jax ilhii'ñ nam pui' tu jim. Ja'p xi dhuukat am gui' na pik tu'r silhkam, silh pix nam ja chianda' gu ja'tkam nam pu duñia' sia ku tii cham jir silhkam.

¹⁵ Na gu' gu jaroi' na daix kii'p tum duu'nkam bhaan jurtika', bñx jir jix kii'p tum duu'nkam ka' ip na j'i'k tu' nai'x chu jai'ch. Gu' ji no' gu' pu cham j'i'x ti jüigi'ñ nax jai'ch gu tu' nar jix kii'p, dho pu cham j'i'xdha' jai'chdhilhia', na gu' dai pui' pix ja'k jum aa'nda'. Pui' na jax gui' nam cham ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam nam daix buam tum duu'nkam bhaan jujurtik.

¹⁶ Pui' xi kai'chit am nam mi' pui' jiiim na jax jix aa' gu Dios, gu' pix ji na gu' nam jax ja'k tu jim, pu dhi' bhaan jix bhai'x maati' nam ja'p xi dhuukat na jax pik ja'k jum aa' nam tui'ngida'. Jix ja bhaamki'ñdha' am gu ja'tkam, gio nam cham ti jüigi'ñ na tu' pik jir silhkam, ni kum cham j'i'x iam xim gu'nguxi'ñ nam xip tu duñia' gu tu' nar jix kii'p jum duukam.

2

Gu Paablo na ba aagi'ñdha' gu Tiito na jax ja'k ja aagi'ñdha' guch Xoi'kam jüigi'ñdham

¹ Ba' aap nap pai' dhuuk tu ja a'gi'ñdha' nap ja guguuxdha' guch Xoi'kam jüigi'ñdham, dai gu tu' nar silhkam jap bhaan titi'ñchokot tu ja a'gi'ñdha'.

² Gio gu chichio'ñ nap saak ja darsa' nam tu ja a'gi'ñdha' guch Xoi'kam jüigi'ñdham, jum aa' nam jix gi'm tu a'gada' gio silhkam, gam nam tu' ka'm ja nui'ñdha' gu jai'. Xim ga'ngidhat am dñilh nam jax ja'k mi' pui' jiiimda' na jax jix aa' gu Dios, gio nam gammiji bhaan tu daa'ñchugit mi' pui' jiiimda' dhi' nach tu' bhaan jix biiñak kat ti jüigi'ñ. Gam nam jix chu joi'gi'nda', gio nam jix ñakoo'nda' gu tulhiiñara' nam ba' nakga' na pai' dhuuk ja daam ji jimia'.

³ Gio gu u'uub nap saak pui'p ja darsa' nam tu ja a'gi'ñdha' ip gu jai' u'uub, jum aa' sia nam pui' ja'k jup tu jiiimda' na jax jix kii' ka'm nui'ñ gu Dios. Cham jir am nam nai' bñx aixim tu'm tu a'gidha' na tu' cham jir silhkam, ni kum cham jix buam ja a'gada' gu ja'tkam, ni kum cham jix maik ka'. Gu' jai'pji nam jix bhai' tu jiiimda' nam ba' pui'p ji ja naidhat mi' pui'p tu daa'ñchu'nda' gu jai'.

⁴ Xi ja aagi'ñdha' ap nam xix ja da'dat gammiji gu ja bipna' gio gu ja maamar.

⁵ Dñilh jam pui'p xim ga'ngidhat nam jax ja'k mi' pui' jiiimda' na jax jix kii' ka'm nui'ñ gu Dios, nax u'uañ jup tui'ngida' gammiji gu ja i'ii'mda'. Gio nam jix bhai' tu bua't mu ja'p ja kiikia' am, gio nam jix chu joi'gi'nda', gam nam jix ja kēēkēt gu ja bipna'. Pu'ñi ja'k jum aa' nach tu duiñchu'nda' na ba' cham jaroi' buam a'ga' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios.

⁶ Ba' aap dñilh jup xi ja guguuxdhatu'nda' gu biipibop nam gammiji dñilh xim ga'ngidhat nam jax ja'k mi' pui' jiiimda' na jax jix aa' gu Dios.

⁷ Na gu' aap ja'p ji buusanda' nap jir ja booi' ka', nam gu'm naidhat nap jax ja'k tui'ngida' mi' pui'p tu daa'ñchu'nda'. Ba' nap pai' dhuuk tu ja a'gi'ñdha' nam jax ja'k tui'ngida', jix gi'm nap pu ja titdada', cham tu' jaaxmada' bhaan.

⁸ No'ch bñx pui' tu duiñchu' dhi' nañ j'i'k jax kai'ch, cham jaroi' buam jich a'gada', nam gu'ch nui'ñdha' nach jix bhai' tu jiiimda', jix xi'iraam jum aagat jich ñii'ñdha' am pix.

⁹ Ba' gu tujuandam nam pui'p ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, xi ja aagi'ñdha' ap nam cham jax ji kai'chit mi' pui'p xi dhuuiidhat gu tu' na ja chianda' gu jaroi' nam tu juañxi'ñdha'. Na gu' cham jir am no'm jix bhaakut pix tu' kai'ch tu' na ja chianda', jir jix bhahbai'kam ka'm pix buiñor.

¹⁰ Gio nam cham ti ñixi'ñdha', ba' dhi' bhaan bhai' ji machia' am gu ja'tkam na gu Dios jix bhaai' na pataasa' gu i'i'mdaga'n gu jaroi' no't soi'm ilhdhak buiñor mi' pui' ba jii na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ, ja'p na jax aach nat bach boosolh nach mu ja'k ba bhüichgit nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhiñdha'.

¹¹ Nat gu' gu Dios maaxik xich joi'mdak jich chi, pui' kuch ba' ti jüigi'ñ na gu Dios pui'x joi'mdaip tiigi' baabu' gu jaroi' bhaan dir gu boi na mu ja'k bhix na pai' gammiji mi' pup jum tulhiiñdha', dai pix no't soi' bam ilh buiñor.

¹² Ba' pui' nat jax xich joi'mdak jich chi, pu'ñip jum aa' nach mi' pui' jimia' na jax jix aa', nach cham tu' kap tu buada' gux buam jum duukam na tu' dhi oi'ñga'n jich aagi'ñ, dai gux kii'p jum duukam pix nach bhaan bach chukgi'ñka'. Dñilh jach xich ga'ngidhat na jax jir joidham, gio ba' nach soi'ch ilhdhat dai gui' ti'ñchoka'.

¹³ Pu'ñi ja'k jach tu duiñchugit jix bhai'ch chaatit ñirada' gu Dios jich Xoi'kam na gio bhai'p jim jix io'm gē'kam ki'n giox abhaar bhaan. Na gu' dhi'r di' nat jich boosolh mi' dhir bhaan gu boi na mu ja'k bhix nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhiñdha', na gu'x io'm jir gē'kam.

¹⁴ Guch Xoi'kam dñilh jum do'ñcho na mit mua nat ba' pu duuk bñx jich uañchuda guch ua'tulhdhara' nach a'm jup tu't jano' nach chaku ti jii'ñdhat buiñor, ja'p ji buus nat jich boosgak ja'p ja'k jich chuttu mi' dhir na pai'x chu ua'tulhdhix. Ba' aach dñilh xich guguuxdhai mi' pui' ba jimia' na jax jix aa', dai gui' buiñor pix ja'k jach bap tui'ngida'.

¹⁵ Ba' aap mi' dhir pu'ñip ja aagi'ñdha' guch Xoi'kam jüigi'ñdham, bñx aixim jap bhaan xi ja guguuxi'ñdha' nam jax ja'k mi'

pui' jii'mda'. Ja ñioki'iñdha' ap no'm jai' cham mi' pu bua, nap gu' ja'p ji buusanda' nap aap jir g'e'kam ka' ja bui. Cha'p gan ja do'ñchoka' nam tu' pix jum ihlii'ñdha'.

3

Gu Paablo na ba aagi'ñdha' gu Tiito na jax ja'k jum aa' nam tui'ñgida' gui' nam ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam

¹ Gammijip ja ti'ñchoxi'iñka' guch Xoi'kam jügi'ñdham nam tu' ka'm ja niidhat gu g'e'gérkam jix kakai' ganai' bëx aixim nam tu' ki'n tu daraa, xix ja k'ek'et am jax ñam kai'chdha'. Bëpi'm jup xim ga'ngada' no' moor jix kii'p jum duukam gu tu' nam ja chianda' gu g'e'gérkam.

² Cham jir am nam buam ja a'gada' gu ja'tkam, ni kum cham bhaa'mna' ka', jix chu joi'gi'nda'm pix. Pui'm ja'k tu jimda' nam jax ja'k jix maatii ja nii'ñdha' gu ja'tkam nam soi'm ihlii'ñ ja jujur am bhaan.

³ Pui' dhor tu'm kat ich ji bëpi' dir nach chakui ti jii'ñdhat buiñor guch Xoi'kam, bëx aixim tu buada' ich na tu' cham jir kii', nach gu' pu cham tu' ka'm nii'ñdha' gu Dios, ja'p ji buusanda' pix nach jir tujuandam tugi'ñ ka' gux buam jum duukam. Mai' suulhgix kat ich tu' silhkam ki'n, dai nach xich jii'g'ak ka' tu' na pix bhaan nach jax dhuix bhaak ka'.

⁴ Ba' aach na chich ji'k buiñor soi'ch ilh, gu Dios xich joi'mdak jich chügik jich boosolh mi' dhir bhaan gu boi nach pai' bhaan mu ja'k ka jii'mit nach pai' gammiji git mi' pup jich chulhiñdha'.

⁵ Ba' cham tu' na chich moo tu' g'e'kam ki'n jix bhai' duiñ gu Dios kut ba' xich joi'mdak jich boosolh mi' dhir nach pai' ja'k jich chulhiñ' git, gu ja'ppi diih pix nat xich joi'gilh. Uana bëx guch ua'tulhdhara', ja'p ji buus nat jich bopko suudai' ki'n nach jix i'kora' kat, gio na chich panaas kia'pix ba maaxir. Ba' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nat jich a'm jum tajaa, dhi' pui'ch jurtu'nka' nach jix mat ka' na tu'r jix kii'p jum duukam nach ba' mi' pui' jii'mda'.

⁶ Ba' diih pix gu Dios jich palhbui'ñ bhaankam guch Xoi'kam nat ba'x io'm g'e'ch a'm tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'.

⁷ Ba' mi' dhir dai nach ba jimia' nach gammiji buiñor bap tui'ka' nach jax ba' tu'm ti ñira xib, nat gu' bach uañ guch ua'tulhdhara' nat xich joi'mdak jich chi.

⁸ Ba' aañ jix aa' nap gammiji dai dhi' bhaan tu a'gada' ja bui guch Xoi'kam jügi'ñdham nam ba'x kii'p jum duukam bhaan jum tukgidhidha' nam jup tu duñiidha'. Na gu' dhi'r jix kii'p jum duukam, jaroi' na pix palhbui'ñchu'nda' na jax ja'k mi' pui' jii'mda'.

⁹ Cha'p tu'p jum buixi'ñdha' no'm jai' dhit bhaan ñiokko gu tu' na pu cham tu' mim

ninii'ñ, pui' na jax no'm bhaan tu a'ga gu bijik dir kam sapooki'ñ nam jax tu jimdat guch bopxi kat, na gu' dhi' bhaan pix jix bhaak ka' am bhaan ji chu a'gat na jax tu aagix nat tu ua'nak gu Moisees. Gu' dhi' cham tu' kam aa' xib, pu cham jañ maat nam jax kai'ñkam pui' ja'k tu daa'ñchu'.

¹⁰ No' jaroi' maadit mi' pai' maakam ja aagi'ñ guch Xoi'kam jügi'ñdham, dilhkob jap xi baidhai xi chu a'gidha' na cham jir am na jax ja'k tu jim. Ba' no' cham jum jügi'ñ, ja'p jap tiida' na buusnia' mi' dhir ja bui guch Xoi'kam jügi'ñdham, cham tu' na mi' oirit maakam ja aagi'ñdha'.

¹¹ Na gu' no' cham ji'x jum k'ek'et nap jax tii titdada', dhi' bhaan jix mat ka' ap na cham ji'xkat mi' pui' ka jimia' na jax jir silhkam, diih ba' gu ua'tulhdharga' na tulhiñchuda'.

Gu Paablo na ba aagi'ñdha' gu Tiito na ji'k tu' jax dhuñia'

¹² Aañ mum joochxidha' gu Arteemas piam gu Tiikiko nam a'mkam mi' ka oirida' nap aap yamm ka jimia' Nikoopolis nap bhañ chi'mira'. Xim gaaga' ap nap jax dhu mi'p tui'ka', nañ gu' aañ mi'x buusaidham gux jii'p na ba miamlhim.

¹³ Aap ba' xi palhbuidha' gu abogaa'n Seenas gu tu' na a'miram jum aa'nda', gio gu Apoolos. Sia tu' nap bhaan pui' pup jum duuka'p ki'n xi ja palhbuidha', na gu'x io'm jum aa' na jaroi' ja palhbuidha' na ba' cham tu' ja a'm jum aa'nda' nam nai' ja palhbuidhim guch Xoi'kam jügi'ñdham.

¹⁴ Xi ja aagi'ñdha' ap guch Xoi'kam jügi'ñdham na pui'p jum aa' nam ja palhbuidha' tu' na pix ki'n nam ba' pui' maachidha'. Na gu' pu'ñi jaroi' na pix bam aa'nda' nam palhbuidha' guch Xoi'kam jügi'ñdham.

Gu Paablo na pui' ba tiida' gu Tiito na bhaankam xi ja ñio'kdha' guch Xoi'kam jügi'ñdham

¹⁵ Bëx ya' dir mu tum guguuxi'ñ am guch Xoi'kam jügi'ñdham nam ji'k ya'ñ biim jup tu'ii'. Aap ba' mi' dhir gammiji ja'k pui'p xi ja tiida' gui' nach maap jix biñak guch Xoi'kam nach aach ya' dir mu tu ja guguuxi'ñ. Ja'pni ku ba' gu Dios jich G'kora' pix git jam a'm ti niidhidha' gammiji bëx ji'ma'n aapi'm.

GU UA'NA'N GU PAABLO NAT TU UA'ŊXI GU PILIMOON

Gu Paablo na ba ŋio'kdha' gu Pilimoon

¹ Aaŋ Paablo naŋ pu kai'ŋkam kuup naŋ buiñor ti jügi'ŋ guch Xoi'kam, tum ua'ŋxidha' iñ bima'n guñ jaduuiñ Timoteo aapi' Pilimoon nach joidham xim kügalhi'ŋ, nap gu' pu chu'm ka'm jup tu juan na jax aach.

² Bix jañ tu ja ua'ŋi'ŋ gui' nam mi'm ki'aam maap jum jumpadat daan guch Xoi'kam, pui' na jax gu Aapia gio gu Arkiipo nach maap jich dhakoo'ŋdhatu' nach jax ja'k mi' pui' jüim na jax jix aa' guch Xoi'kam.

³ Ba' gu Dios jich Gi'kora' bima'n guch Xoi'kam pix jam a'm ti nüdhidha' am na pim ba'x bhai'm taatit tu oi'ŋka' bix ji'ma'n aapi'm.

Gu Paablo na ba aagi'ŋdha' gu Pilimoon na joidham jix chu joi'mdat jix bhai' ti jügi'ŋ buiñor guch Xoi'kam

⁴ Aaŋ gammiji taxchaabgi'ŋ gu Dios naŋ jim ti'ŋchoi jano' pik naŋ pai' dhuuk tu daanda' buiñor,

⁵ naŋ gu' pui' tɛ kɛɛ nap sap joidham jix ja joi'mdat jix bhai' ja bua bix guch Xoi'kam jügi'ŋdham na pim ji'k maap jum jumpadat daan gu Dios, gam nap sap tu' silhkam ki'n ti jü'ŋdhat buiñor jix biñak guch Xoi'kam.

⁶ Ba' aaŋ tu daan buiñor gu Dios jum a'mkam nax io'm jum makia' gu matda' nap ba'x bhai' machia' bix nat tu'ch a'm ji biñ bhaankam guch Xoi'kam, nap gu' aap pu chu'm jup tu a'ga nach aach jax chu'm bhaan ti jü'ŋdhat jix biñak kat mi' pui' jüim.

⁷ Joidham jix bhai'ŋ chaat iñ ba' nap jix ja joi'mdat jix bhai' ja bua guch jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, joidham jiñ guguux jañich na ñich pui' ti kai. Cham tu' bhaan jax kam aa' am ip sap ba' bix guch Xoi'kam jügi'ŋdham na pim ji'k maap jum jumpa'n, na mit gu' ba maat na tu'r jix küp' jum duukam.

Gu Paablo na pui' ba tida' gu Pilimoon nax bhai' aichdha' gu Onesimo na mu joochxidha'

⁸ Ba' sia kuñ moo ti ja'p ji buusan naŋ jir gɛ'kam naŋ jir nobii'ŋ guch Xoi'kam, ba'x bhaaigit naŋ jix gi'm jix oo' ki'n tum chiñia' jax ñaŋ ilhii'ŋdha', gu' ji naŋ gu' aaŋ diñh cham pui' ilhii'ŋ.

⁹ Xim joi'mdat soi'ŋ ilhdhat jañ pix pui' xim tidaam, aaŋ Paablo naŋ bax maat na jax ja'k jix bhai' ji chu buusnia' nap pu tu duñia', naŋ gu' aaŋ mi' dhir ba jim, jagi'kat jañ jup jum tida. Ba' pu kai'ŋkam ya' kuup iñ naŋ ti jügi'ŋ buiñor guch Xoi'kam.

¹⁰ Aaŋ bhaankam ŋiok gu Onesimo nat ii'mda' bhaan ja'p ji buus na bar jiñ mar, nat gu' ba tu maat gux küp' jum duukam naŋ tu a'gi'ŋdha' ya' pui' naŋ ji kuupich.

¹¹ Biipi' dir gu Onesimo cham tu'x kü' tujuandam buus jum bui. Xib jix kü' tujuandam ba buus na ba' bix gook bar jich chujuandam tuk ka', aap gio aaŋ.

¹² Ba' xib jañ miji xim joochxidha' ip gio, pui'p ja'k ilhdha' na panaas aaŋ pix jir gui' ka' na bhammi ba aaya'.

¹³ Aaŋ tiix aa' nam a'mkam ya' daakat jiñ palhbui'ŋdha' git bix aixim na tu'ŋ a'm jum aagidha', na gu' aaŋ diñh cham bhaai' naŋ tu' jax duñia' naŋ kuup pu kai'ŋkam pix naŋ tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ŋi'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam.

¹⁴ Gu' ji na gu' cham jir am pui' naŋ jax ilhii'ŋ aaŋ, pui' kuñ ba' mum kɛkɛɛ nap ba' aap diñh jiñ aagi'ŋdha' no'p pui'p ilhii'ŋ naŋ jax kai'ch. Ku gu' cham tu' ji na moo naŋ jum chianit jup kai'ch, gu' ja'pji aap diñh no'p pui'p ilhii'ŋ.

¹⁵ Ja'p ji buus nat pu kai'ŋkam pix mi' dhir jum o'ŋxidhak mai' mü ji'k tanoolh gu Onesimo na ba' mi' dhir na gio mup aaya', gammiji jum büm pu bap tui'ka'.

¹⁶ Ba' pui' pix ja'k jap jup ba ilhdha' na jax gu jai'ch jaaduñ jich Xoi'kam bhaan. Jix joi'mdat jap ŋi'ŋdha', cham tu'p pui' ja'k ka ilhii'ŋdha' na jax biipi' dir nap tujuandam ki'n ka bia'ka' pui' cham ji namkidhat. Jix kügalhi'ŋ iñ gu' aaŋ. Aap jum a'm jum aa' nap jix io'm jix dha'ram ilhii'ŋdha', cham tu' pui' na aaŋ, na gu' bar jix kü' maa'nkam, gio na pui'p bar jum jaduuiñ na ba ti jügi'ŋ buiñor guch Xoi'kam.

¹⁷ Ba' naŋ jax ba kai'ch, pui'p ja'k ilhdhai aichdha'm ki'aam na panaas aaŋ pix jir gui' ka', no'p dho ji pui'ŋ ilhii'ŋ naŋ aaŋ jir jum jaduuiñ jich Xoi'kam bhaan.

¹⁸ No't tu'x buam jum duñ, piam ku tu' bhaan jum ua'tu'n, jiñ aagi'ŋdha' ap naŋ aaŋ jum namkidha'.

¹⁹ Silhkam jañ jum namkidha', cham tu' naŋ pui' pix kai'ch. Aaŋi' Paablo naŋ ya' tu u'uan dhi u'uan ta'm bhaan ya' pui' kai'ch. Sia ku gu' aap ja'p ji buusan nap jix io'm gɛ'ŋ ua'tu'n, cham tu' ja'xbui' naŋ ji'x jum chian nap puñ dhuui'ŋdha' xib, ku gu' naŋ gu' aaŋ dhi' bhaan cham tu'p kañ buixi'ŋ.

²⁰ Ea nap pu duñia'ŋ jaduuiñ jich Xoi'kam bhaan. Soi'ŋ ilhdhat jañ pum tida nap iam puñ dhuui'ŋdha' naŋ jax jum tida, nap gu' bax maat na jax ja'k jum aa' nach pu duñidha' no'ch ba ti jügi'ŋ buiñor guch Xoi'kam. Dhi' bhaan jap xiñ guguuxdha' naŋ cham jax jiñ aa'nda'ŋ jur am bhaan, nach gu' pu kai'ŋkam bar jich jajaa'nnim jich Xoi'kam bhaan.

²¹ Jix maat iñ jiñ jur am bhaan nap mi' pui' tu duñia' naŋ jax jum tida, pui' kuñ ba'

mu tum ua'ñi'ñ. Jix maat iñ nap jix io'm jix
bhai' mi' pu duña', cham tu' pui' nañ jax
jum aagi'ñ.

²² Gio ja'p jañ jup xim t#dam nap mi' dhir
jix ki' xi chuñ dhuiñdha' mi ja'p pai'm ba'gir
nañ mi aaya', na ba' gu' no't jotmoda' ma aa
gu Dios nañ mu jam ti'mira', bax maati' ka'
nañ pai' aaya', na pim gu' pui' ja'k soi' titda
gu Dios.

*Gu Paablo na ba tabuimgidha' gu Pil-
imoon*

²³ Ya' dir mum ñio'ki'ñ gu Epaapras nach
maap kuup pu kai'ñkam pix nach buiñor ti
jiigi'ñ guch Xoi'kam.

²⁴ Biix gu Maarkos ya' dir mum ñio'ki'ñ,
gio gu Aristaarko, gio gu Deemas, gio ba'
gu Luukas, nam pui'p jiñ palhbui'ñ nach
bhaankam tu juaan guch Xoi'kam.

²⁵ Ba' guch Xoi'kam nar g#kam pix
jam a'm ti niidhidha' gammiji' biix ji'ma'n
aapi'm.

**GUX BHAI'M KAI'CHDHAM
ÑIO'KI'Ñ GU DIOS NA MĪT TU
JA UA'ÑXI
GU ISRAEL KAM JA'TKAM
NAM TĪ JHGI'ÑDHA' BUIÑOR
GUCH XOI'KAM**

Guch Xoi'kam na pui'p jir tu'm na jax gu Dios

¹ Bijik mui'kim bha ja ñio'kdhak gu Dios biix aixim ja'k gui' nam ji'k bhaankamu'n tu a'gat gu ñio'ki'ñ, jai' taitki' cha'm, jai' ba' maaxik ja bui jim maaxdhai. Gui' ba' mi' dhir bha ja'k jup ja mattu'nka' am guch bopxi kat nam jax ja'k tui'ngida' biix ji'ma'n.

² Ba' aach xib dai guch Xoi'kam jup jich mattu'n na jax ja'k jix aa' gu Dios nach tui'ngida' biix ji'ma'n, pui' ba' nat jax ja'k xi chu daasak na jax ya' xi oilhimik. Dhi' pix jir di' gui' nat jaroi'p duu dhi oi'nga'n gio dhix dhaam bhaankamu'n gu Dios. Ba' biix na ji'k tu'x chu jai'ch jir tu' gui' ga'n xib, nat gu' biix bhaan ji chu bii.

³ Ba' xib jix bhai' bax maat ich na jax jir tu'm kam gui' na pui' ti' Dios nar jich Gi'kora', nach gu' bax maat na jax jir tu'm kam gu Maraa'n. Na gu' gu Maraa'n jich Xoi'kam pui' pix jup jir tu'm na jax diih gu Dios, ja'xbui'p jir gē'kam, gio na ja'xbui' bixchu'p jix chu aichu'n. Dhi' ba' xich joi'ndak mach palhbui nach jax ja'k cham mai' suulhgix ka', ti' nat bha jimik jich a'mkam muu kuruus ta'm na ba' pu'ñi duuji tu namkix ka' guch ua'tulhdhara'. Mi' dhir ba' pu'ji ip gio jix dhaam, bhammi' j dhaibu sonpan gu Dios ki'n dir ja'k.

Gu Maraa'n gu Dios nax io'm jir gē'kam, cham tu' pui' na jax gu noonbi'ñ

⁴ Guch Xoi'kam gui' nar Maraa'n gu Dios, jix io'm jir gē'kam, cham tu' pui' na jax gu noonbi'ñ, nat gu' dai gui'x io'm gē'kam ki'n dai gu Dios, cham tu' pui' nat ji'x gē'gē'kam ki'n ja darai gu noonbi'ñ.

⁵ Nat gu' gu Dios cham pai' dhuuk maa'nnim jax tiidak maadit gui' nam ji'k jir noonbi'ñ ja'p na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ mi' na pai' tu ua'ñix, na ja'pni mui' ji kiksa: Aap jir jiñ mar, gē'kam ki'n jum a'm ba ti niidhim iñ. Aa'ñ jir jum gi'kora'.

Ni ku cham pai' dhuuk jax kai'ch na maadit gui' nam jir noonbi'ñ aagit jup kai'ch na jax jup jum kai'ch jumai kap gu ñio'ki'ñ na ja'pnip jum kai'ch:

Aa'ñ jir Gi'korga'n ka',
gui' ba'r jiñ mar ka'.

⁶ Ba' jano' nat pai' dhuuk ya' ai dhi oi'nga'n bhaan gu Maraa'n jich Xoi'kam, jup ja tida

biix na ji'k noonbi'ñ, pui' na jax jup ba tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ nap jum kai'ch:

Tu daanda' pim buiñor guñ mar biix na pim ji'k jir jiñ ñoonob.

⁷ Ba' jumai kap ja'pnip tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios na bhaan tu a'ga gu noonbi'ñ:

Jix bhaai' nañ jibiilh jup ja duña' dhi' nam ji'k jir jiñ ñoonob no'ñ xi ilhi'ñ,

jai' ba' tai.

⁸ Gio ba' jumai kap ja'pnip jum kai'ch gu ñio'ki'ñ na gu Maraa'n jich Xoi'kam aagit jup kai'ch:

Aap gammiji pur Dios sia nar pai' dhuuk, cham pai' ju'ka' nap jir gē'kam.

Jix bhai' ti silhka'n ap na jax pik ja'k jum ko'raar aap diih.

⁹ Jix kügalhi'ñ ap gui' na ji'k tu'r jix kü'p jum duukam,

gui' ba' na ji'k tu'r jix buam jum duukam cham kügalhi'ñ ap.

Pui' kuñ ba'p kai'ch nap aap pui'p jir Dios ja'p na jax aañ,

na ñich gu' pu chu'm ki'n jum a'm ti ti.

Ba' xib dai nap joidham gē'kam ki'n jix bhai' bam taat,

cham jaroi' pui'.

¹⁰ Gio ba' moo jumai kap ja'pnip jum kai'ch gu ñio'ki'ñ na sia guch Xoi'kam aagit jup kai'ch:

Aapi' Dios jiñ Gi'kora',

bixchu'x aichu'n ap nap pu tu duña' gē'gē' jup tum duu'nkam.

Tii' na pich jup duu dhi oi'nga'n bijik na chaku' jai'ch kat,

sia dhix dhaam japich biix jup duu.

¹¹ Ba' aap gammiji pux jai'ch ka'ñ Gi'kora', cham tu' pui' na jax dhi oi'nga'n gio dhix dhaam na pich jup tu duu,

na gu' alhio pix yax chu jai'ch ka'.

Na gu' dhi' cham xiim kikhli'ñchai nai' jim xichui'dha',

ja'p na jax gu tu' jannulh na kilhii'ñchai nai' ji saaskia'.

¹² Nap gu' aap biix tu kuugalhdha' ya' dhi oi'nga'n,

ja'p ji buusnia' na jax no' pich ba nansapa gu jax chu'm jannulh,

piam pui' na jax gu jaroi' no't jai' ba tim ti' gu jajannulhi'ñ xixiibkam,

ba' dai na mai' ba tu iabo' gu kikhli'ñga'n.

Aap pu'ñip tu dooda'ñ Gi'kora' ya' dhi oi'nga'n gio bha'ñi ja'p jix dhaam,

na gu' kai'ñkam alhio pix yax chu jai'ch ka'.

Dai aap ji nap ba' gammiji duakat pux jai'ch ka',

ni kup cham pai' dhuuk jum pataasa'.

¹³ Gio jumai kap pui'p tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios nat sap gui' cham pai' dhuuk maa'nnim jup tiidak maadit gui' nam jir noonbi'ñ:

Ya'ni kii'n dir jiñ xanoop jap ka xi dhaibu' nañ aañ ka xi ja tulhiñchuda' gui' nam xim bhaamki'ñ.

¹⁴ Nam gu' gu noonbi'ñ gu Dios jir ja'ppix tujuandam tugi'ñ, ja'pni pix jir tuutu'm am na gu jibiih, na tu ja chianda' pix. Pui' na jax na bha ja jootosda' ya ja'p ja bui gui' nam ji'k ti jii'ñdhidha' buiñor guch Xoi'kam nam ja nuuka'nda' na ba' cham jax ja dooda' gux buam jum duukam.

2

Na jax ku ba'm aa' nach jix bhai'x mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam

¹ Ba' dhix bhai'm kai'chdham ñi'look na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam na mit ba tuch a'gi, jix io'm jich a'm jum aa' nach tu' ka'm niidhat mi' pui' jiumda' na jax jum kai'ch, cham tu' nach gampai' pix ilhdhat ja'p xi dhuukat, nach ba' cham gama ja'k pix bhichgida' na pai' ja'k jir tu tulhiñara' no'ch ja'p xi dhuukat.

² Na gu' kai'ñkam dhi'x io'm jum aa' nach tu' ka'm ni'ñdha', ti pik aa na mit gu' ja tulhiñchudak gu bijik dir kam jich bopxi kat na mit cham tu' ka'm tiigik na jax ti tu daaxix ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios na mit ja aa'ñdhak gui' nam jir noonbi'ñ pix, nam cham tu'x io'm jir gè'gèrkam.

³ Gu' gi ba' dhix bhai'm kai'chdham ñi'look na xib ya ja'p tum a'gichu', nat diih bha jimiiik guch Gi'kora' maa'nkam jup jum duuk ya' xi chu daasak na jax ja'k tu aagix ka' jich bui, çcham aa gu'x io'm jum aa' nach bix jich jurur ki'n ti jii'ñdhai buiñor mi' pui' ba jimia'? Na gu' no'ch aach ja'p xi dhuukat cham ti jii'gi'ñ nat tuch uañ nach jix u'ua'tulhdhix kat, am ti'ñchoka' ich nax io'm jich chulhiñchuda', na gu' dhi' cham tu'r jaaxmada', ni ku cham tu'r iatda'. Gu' dhi' matgam maaxik kè'ejimik am ji gui' nam maap oipimik jano' guch Gi'kora', jix maatit jam ba' mi' dhir bha ja'k pui'p ba tuch a'gi'ñ.

⁴ Gio gu'x bhai'x maati' na silhkam jir di' gu Dios na ya' oilhimik jich bui, na gu' bixchu'p tu buimik jix bhai'm duukam nach tu' cham ji'xkat pui' ti niidhat. Sia xib jix bhaai' nach bhaankamu'n gui' jix bhai'm duukam jup tu duñia' nach ji'k ba ti jii'gi'ñ buiñor, sia ku cham ya' kap tu'ii' jich bui, nat gu' xich chajaañdhak gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n na ba' pui' ja'k jich jurtudidha' nach ji'k tu' jax dhuñia' bhaankamu'n bix ji'ma'n.

Guch Xoi'kam na pui'p jir tu'm na gu ja'tkam

⁵ Bijik nat jax jup duu gu Dios dhi oi'ñga'n, cham tu' gu noonbi'ñ ya' tu daam kika'm git.

⁶ Jumai ji, na gu' ja'pnim kai'ch mi' pai' u'uan ta'm na tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ:

çTu'p ba' pik moop ilhdhat gu maa'nkam ku pich ba' tii gè'kam ki'n daasak ya' dhi oi'ñga'n?

Pur cham tu' gu' tii.

⁷ Tii' na pich gu' bix tii tu iimchudak na pich ji'k tu'p tu duu ya' dhi oi'ñga'n,

sia ku gu'r ja'ppix maa'nkam, pu cham iam pui'p jir tu'm kat gu' na jax gui' nam jir jum noonob.

⁸ Bix tii tu daam kiikat na ji'k tu'x chu jai'ch, na pich gu' tii gè'kam ki'n daasak.

Dho jaiñ, maaxik dhor pui' na jax bam kai'ch mi u'uan ta'm nat tii bix tu iimchudak gu Dios gu biip' kam maa'nkam nar jich boxii kat gui' na ji'k tu'x chu jai'ch. Gu' ji nat gu' cham pui' ji chu buus, nat gu'm ua'tulh. Ba' xib cham ka bhaai' nach tu daam kika' ya' dhi oi'ñga'n.

⁹ Pui' kut ba' bha joot gu Maraa'n jich Xoi'kam na ya'ch a'mkam mukia' na ba' pu'ñi duuji tu namkix ka' nach ba' cham ka u'ua'tulhdhix ka', nat gu' gè'kam ki'n xich joi'gilh gu Dios. Saak ba' nat ya' dir bhammi ai jix dhaam, pu gè'kam ki'n dai guch Gi'kora', nat gu' pui' tu kuugalh nat ji'k jax tiidak bha joot. Sia ku gu' na jax ya' xi oilhimik, jir ja'ppix maa'nkam kat na jax aach, ni ku cham pai'r gè'kam kat ya' dhi oi'ñga'n, xib gu'x io'm ji na gè'kam ki'n ba daa.

¹⁰ Gu Dios bix jup tu duu na ji'k tu'x chu jai'ch bix kap nat tu' ilh diih, na jax bar tu gui' ga'n ba' gu xib sia nar tu'. Ba' tiix aa' na gu ja'tkam nat jup ja duu bix dappaam bhammi aaya' am git jix dhaam na pai'p tu'ii' nam bar maamra'n ka', na gu' tiix ja joi'gi'n, na ba' bix jai' ja a'm jup tu bi'ya' gui' na ji'k jir tu gui' ga'n. Ba'm aagat na pu'ñi maadit bha jootsa' bhammi dir jix dhaam, nat jax bhai' ba joot ba' gu Maraa'n jich Xoi'kam. Ku gu' pui' ja'k duuji gu Dios na pui'p xim tulhiñdha' gu Maraa'n ya' dhi oi'ñga'n nam jax jum tulhiñ gu ya' kam ja'tkam, na bhaan matgilhja' no't moo cham jum o'jolhdhak pu maa'n jimdam jum ua'tulh, na sap ba' no't cham jum o'jolhdhak jum ua'tulh, mi' dhir jix bhaai'n ka' na ja a'mkam mukia' bix gu ja'tkam.

¹¹ Ba' gui' nam ji'k ti jii'ñdhat buiñor guch Xoi'kam mi' pui' ba jiiim na jax jix aa' guch Gi'kora', pui' bam tiiti' am nam jir maamra'n gu Dios, pui' ip na jax guch Xoi'kam gui' nat tu ja namkix gu ja ua'tulhdhara' nar Maraa'n gu Dios. Ba' cham pai' jax ilhii'ñ guch Xoi'kam sia ku jajaa'nni'ñ ja iim gu ja'tkam nam ba ti jii'gi'ñ buiñor, na gu'x maat nam gui' pui'p bar maamra'n gu Dios na jax diih.

¹² Pui' tu ua'ñix gu' gu ñio'ki'ñ gu Dios mi u'uan ta'm, jup jum kai'ch:

3

Ja aagi'ñdha' iñ guñ jaaduñ nap jax jir tu'm kam jiñ Gi'kora',

ja bñim jañ jup jum laala'ñixi'ñdha' gu abaa'n mu nam pai'm jumpadat tu daanda' aap jum bui.

¹³ Gio ba' moo ja'pnip jum kai'ch:

Aań dai guñ Gi'kora' pix buiñor jix biiñak ka'. Gio ba' moo ja'pni ip:

Ya' ja bñim oiri iñ guñ jaaduñ nam pui'p jir maamra'n gu Dios nam bañ kaichu'.

¹⁴ Na gu' guch Xoi'kam jir maa'nkam kat jano' na ya' xi oilhimik, pu chu'm kat ip gu tukga'n na jax gu aach jich chutku', gio ti i'ñir kat ip na jax aach. Ja'pni na jax ba' gu jaroi' no' gook tu maamar, na gu'r maa'n nam jax chuutu'm ka' bñix gook, pu'ñi ip guch Xoi'kam. Cham tu' na pim jax jum aa'nda' nar maakam tu'm kat, na gu' dai pu'ñi ja'k jix bhaigit na duuji jich a'mkam mukia' na ba' mi' dñir ba mai'chia' gu ja'ook gui' na jaroi' giilhim xich bhaamkidhat mu ja'k xich bñiichdhak kat na pai' giilhim jir tu tulhiñnara'.

¹⁵ Ba' xib joidham jix bhai'ch chaatit jix jikgim bap tu'ñi' ich, nat gu'x bhai' ba duu guch Xoi'kam nat xich joi'ndak mach palhbui nach jax dhui cham mu ja'k ba bñiya' na pai' giilhim jir tu tulhiñnara'. Xib cham tu' ka totdon ich, nach gu' bax maat nach jix dhaam ja'k ba bñiichu'.

¹⁶ Nat gu' guch Xoi'kam pu kai'ñkam pix bha jii ya' dñi oi'ñga'n nat bha ja palhbuidham gu ja'tkam nam jir bopxi'ñ gu Abraam, cham tu' gui' nam jir noonbi'ñ gu Dios.

¹⁷ Ba'm aagit na pu chu'm jup jum duñia' na jax gu ja'tkam ya' kam dñi oi'ñga'n, na ba' mi' dñir bax bhaai'n ka' na ja palhbuidha' nam jax dhui cham mai' ka suulhgix ka'. Pui' kut ba' maa'nkam jup jum duuk ya' e'ek jich bui, ba' ya'm makgirta jich a'mkam na ba' pu'ñi duuji tuch uañdha' gu Dios bñix guch ua'tulhdhara', nat gu'ch a'mkam ba muu guch Xoi'kam. Dñi'r di' ba' xib gui' nach a'mkam ñiok buiñor gu Dios, na pui' ti'ntu'nda' gammiji na tuch uañi'ñka' guch ua'tulhdhara' nach gammiji pix jich ua'tulhi'ñ. Pui' ji buusan na jax gu ja g'e'kam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop tu ja daa'ñixi'ñdha' gu ja'tkam gio nam ja palhbui'ñdha' nam tu daanda' buiñor gu Dios, na joidham jix chu joi'gi'n.

¹⁸ Ba' jano' na ya' xi oilhimik jich bui guch Xoi'kam, pui'p jum tulhiññaimik nach jax jich chulhiññ aach xib. Mui'kim ti ji ma'iich gu ja'ook na sap ba'm ua'tulhdha' git, gu' ji nat gu' cham ji'xdhat ma'iich. Ba' xib gui' xich joi'ndat jich palhbui'ñka' no't tu' bhaan ba jich chulhiññchuda gu ja'ook na bhaan xich mai'chim ka', na gu' gui' bax maat na giilhim jix chu xijai ya' dñi oi'ñga'n nach mi' pui' jiidnda' na jax jix aa' gu Dios.

Guch Xoi'kam nax io'm jir g'e'kam, cham tu' pui' na gu Moisees

¹ Ba' aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na pim bar maamra'n gu Dios, nat g'e'kam ki'n xi jam joi'ndak jam a'm ti ti, jam a'm jum aa' na pim bñix jam jujur ki'n ti jii'ñdhat jix biiñak ka' buiñor guch Xoi'kam. Gu Dios pu kai'ñkam pix bha joot na ya' pui' ba ji buusanda' na jax gu ja g'e'kam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop ja palhbui'ñdha' gu ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios.

² Dñi' pu chu'm ki'n dai, nat gu' mi' pui' tu kuugalh nat jax tiidak bha joot na pu'ñi ya'ch palhbuidha' nach jax dhui cham kach chulhiñña' gatuuk. Ja'pni na jax bijik gu Moisees nat pui' tu' ka'm jup tiigik pui' tu duu na ji'k jax titda gu Dios, jano' nat chia na ja palhbuidha' gu Israel kam ja'tkam na ja boosga' mi' dñir nam pai' giilhim tu ja juantu'nda'.

³ Ku gu' gu Jesusus jich Xoi'kam jix io'm t'e'kob ji bii ji, cham tu' pui' na gu Moisees, nat gu'x io'm jix kügalh gu Dios nat ji'k tu' jax dhuu, sia ku mit gu' bñix gook mi' pui' tu kuugalhdhak nat jax ja chia gu Dios. Na gu' dñi' ja'pni jia na jax ba' gu jaroi' no't mi' pai' kii gu ba'aak jix abhaar, nam gu'x io'm g'e'kam bia'ka' gu ja'tkam gui' na jaroi' mi' kñisa', cham tu' pik buiñor gui' na mi' tu juanda' na nuuka'nda'.

⁴ Na gu' gu ba'aak cham ji'xdha' dñilh jup jum duñia', jum aa'nda' ji gu jaroi' na kñisa'. Guch Xoi'kam dhor di' nat kii gui' gu ba'aak bhaankamu'n gu Dios nat jaroi'p tu duu bñix na ji'k tu'x chu jai'ch.

⁵ Nat gu' gu Moisees mi' pui' xi chu duu nat ji'k tu' chia gu Dios, ja palhbui gu Israel kam ja'tkam nam jax dhui bubuakia' mu dir nam pai' giilhim tu' ja juantu'nda'. Xi ja aagi'ñ ip na ji'k tu' jax dhuñia' gatuuk gu Dios ja bui bñix nam ji'k jir Israel kam, pui' nat ji'k jax tiidak mu joot. Pui'p tu kuugalh ba' gu Moisees ja'p nat kii' tujuandam na nuukdaimik gu ba'aak.

⁶ Ba' gu Jesusus jich Xoi'kam nar Maraa'n gu Dios, jix io'm g'e'kam ki'n dai ya' aach jich bui jano' dir nat pui' xi chu kuugalhdhak nat jax tiidak bha joot. Ja'p ji buus nat gui' bhaan ji bii gu ba'aak nat kii bhaankamu'n gu Dios na nuuka'ndat gu Moisees, na gu'ch palhbui'ñchu' bñix aixim bhaan aach nach ji'k buiñor bap tu'i'dhi' gu Dios. Ba' gammiji pu bach palhbui'ñchu'nda' no'ch aach cham oodat buiñor ti jii'ñdhat mi' pui' xi dhuiñchu' na jax jix aa' jix bhai'ch chaatit.

Nach mi' pui' xi jiidnda' na jax jix aa' gu Dios tu' ka'm niidhat

⁷ Gu jaroi' no' cham tu' ka'm ni'iñ gu Dios, dñi' ba' pui' ba ji buusnia' na jax ba tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios na mi' chu a'ga

gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nap jum kai'ch:

Aapi'm na pim xib kəɛ gu ñio'ki'ñ gu Dios,
⁸xi moimkada' pim gu jam jujur na pim ba'x
 maatit kaaya' na jax kai'ñkam jup jum
 kai'ch.

Cha'pim kaapaka'nka' na mit jax jum
 duu bijik gu jam bopxikat mummu
 gampix jix chu gak kir na mit cham
 tu' ka'm tūgik jum ua'tulh buiñor gu
 Dios,

sia kuñ tii ja aagi'ñdha' na jax ja'k jix aa'
 guch Gi'kora' nam tui'ñgida'.

⁹Cham jiñ jūgi'ñdha' am siañ jax tii ja titda.
 Tii ja palhbui'ñchu'nda' iñ ki'n gu tu' na ja
 a'm jum aagaidha',

gam nañ jix bhai'm duukam tiip tu buada'
 ja ni'i'ñchudat gook oo'm oidha' juugit,
 nam ba' pu'ñi duuji jum biiñkada' git buiñor
 guch Gi'kora'.

Gu' ji na mit gu' cham ji'xdha' tu' ka'm tii.

¹⁰Aañ ba'p ja titda,

nañ gu' bax bhaam na ni jix'x ku ja a'm
 baapak nañ alh tii ja aagi'ñ nam jax
 ja'k tui'ñgida':

"Aapi'm chi cham ji'xdha' mi' pui' jimia' ji
 nañ ji'k jax tiix aa' na pim tui'ñgida',
 sia kuñ tii jax jam titda.

Tii' nar maa'n na pim jax jum ua'tulhi'ñ jiñ
 bui,

cham aa' pim na pim mi' pui' jimia' nañ jax
 jix aa'.

¹¹Ba' xib tu' na jax tui'ka',

cham ji'xdha' aaya' pim bhammi dir na pim
 pai'x jijikgim bap tui'ka' git.

Ya' pim pu bam tulhiñdha' na pim jax bam
 tulhiñ."

¹²Ba' aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam
 bhaan, jix bhai' pim, cha'pim bix aixim
 tu'm bhaan titii'ñchoka' nar jix buam jum
 duukam, na pim cham mik bua' na jax jix
 aa' gu Dios na pim tui'ñgida'. Jix io'm japim
 pix mui' xix biiñak ka' buiñor.

¹³Jix joi'ndat japim xi guguuxi'ñdha' no'
 jaro'i' maadit cham pik mi' pui' ka jim na
 jax jix aa' gu Dios, kapbhai' na xia'lhidhat
 kapup tu maaxilhim, na jax bam kai'ch
 mi u'uan ta'm, na pim ba' cham jum
 ua'tulhdhai maakam ja'k pix ba bhichgida'
 na pai' ja'k jir tu tulhiñara'.

¹⁴Na gu' na ba'ch baidhika' gu Jesus jich
 Xoi'kam jix dhaam ja'k, jum aa' nach mi'
 pui' jimia' na ji'k jax tu daaxix gu ñio'ki'ñ
 gu Dios, gio nach gammijix biiñak ka' buiñor
 nach jax bax biiñak jano' dir na chich jax ti
 jii'ñ buiñor.

¹⁵Na gu'p jum kai'ch mi' na pai' tu ua'ñix
 gu ñio'ki'ñ gu Dios:

Xib nam kapbhai' kapup tu jam a'gi'ñ gu
 ñio'ki'ñ gu Dios na xia'lhidhat kapup
 tu maaxilhim,

xi moimkada' pim gu jam jujur na pim ba'x
 maatit kəɛji mi' pui' ba jimia' na jax
 jum kai'ch.

Cha'pim kaapaka'nka' na mit jax jum
 duu bijik gu jam bopxikat mummu
 gampix jix chu gak kir.

¹⁶ɔJix maat japim aa nañ jaro'i' ja aagit jup
 kai'ch na mit cham ji'xkat mi' pui' jii na jax
 tiix aa' gu Dios, sia kum tii ja aagi'ñdha'?
 Aa dho gu Israel kam ja'tkam nat mu dir
 bha ja boosolh Ejipto gu Moisees nam mi' ja
 tulhiñchudat.

¹⁷Ba' jai' dhit na mit xi'x io'm bam ua'tulh,
 pu maa'n jimdam ja koi diih gu Dios, na
 mit gu' gə' bam ua'tulh nam cham ji'x jum
 biiñka'n buiñor, sia kut gook oo'm oidha' tii
 ba ja palhbui mummu gampix jix chu gak
 kir. Cham ti jūgi'ñdha' am sia jax tii ja titda.

¹⁸Pui' kut ba' maa'n jimdam ja koi nam
 ba' cham aaya' bhammi nat pai' tii ba tu ja
 iimchudak nam pai'x jijikgim bap tui'ka' git,
 nam cham tu' bhaan kam tulhiñdha', dai
 nam jix bhai'm taatit bam jii'pi'ñka' git, na
 mit gu' cham ji'xdha'm biiñkadak mi' pui' jii
 na jax tii pup ja titdaimik.

¹⁹Pui' dho ba' pu cham bhammi dir ai mit
 Kanaan nat pai' tii ba ja maakak gu dibii'r, na
 mit gu' cham ji'xdha' mi' pui' jii na jax jix aa'.

4

¹Xib pu'ñi ip aach jich bui, tuch iimchuda
 gu Dios maa'n kap nach aaya' nach pai' joid-
 ham jix jijikgim bach jii'pdha', nach cham
 pai' tu' bhaan kach chulhiñdha'. Ba' aapi'm
 jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, mui' pim xix
 biiñak ka' buiñor guch Xoi'kam cham jum
 o'joldhat, na pim gu' cham ji'xdha' aaya'
 nat pai' tu jam iimchuda gu Dios no' pimit
 dai ba jim o'joldhat ja'p nat jax tu ja dooda jano'
 guch bopxi kat.

²Bax maat ich gu' nach jax ja'k dui
 bhammi aaya' nach pai' tu iimchudhix,
 nam gu' bach aagi'ñ, ja'p na jax jano' guch
 bopxi kat nam gu' tii pup ja aa'ñdhimik nam
 jax ja'k duñia' nam ba' bhammi aaya' git
 Kanaan. Gu' ji na mit gu' cham pu duu sia
 kum tii bax maat. Ja'p xi dhuuk jamit, nam
 gu' pu cham pai' biiñak ka' buiñor gu Dios, ni
 gu jai' kum cham iam ja jūgi'ñdha' sia kum
 tii ja guguuxi'ñ nam bix ja jujur ki'n bam
 biiñkada' buiñor.

³⁻⁴Aach dho gi gu' aaya' ji bhammi nach
 pai' gammijix jijikgim bap tui'ka', nach pai'
 gammiji bach jii'pi'ñka', gio nach pai' cham
 tu' bhaan kach chulhiñdha', nach gu' aach
 bix jich jujur ki'n ti jii'ñdhat bax biiñak
 buiñor guch Xoi'kam. Sia ku gu'p jum kai'ch
 mi' pai' u'uan ta'm na tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu
 Dios:

Ba' xib tu' na jax tui'ka',
 cham ji'xdha' aaya' pim na pim pai'
 gammijix jijikgim bap tui'ka' git,

nañ gu' bax bhaan na pim cham jiñ jügi'ñ
nañ jax ti jam titda.

Gio jumai kap na pai' ja'pnip jum kai'ch na
bhaan tu a'ga nat pai' dhuuk jum jüp gu'Dios
nat xi chüimok nat jup duu dhi oi'ñga'n:

Ba' buimgidhak na bar xijum gook tanoolh,
dai nat bam jüp gu Dios nat xi chüimok nat
jup duu dhi oi'ñga'n.

⁵ Gio ba' mi' nañ pai' jax ba jam aagi'ñ biipi'
dir na ja'pnim kai'ch:

Ba' xib na tu' jax tui'ka',

cham ji'xdha' aaya' pim bhammi dir na pim
pai'x jijikgim bap tui'ka' git.

⁶ Dhi' gu bijik dir kam jich bopxi kat ja aagit
jup kai'ch na mit cham ji'xkat mi' pui' jii
tu' ka'm tüigik na jax ti pup ja titdaimik
guch Gi'kora', pui' ku mit ba' cham ji'xdha'
bhammi dir ai Kanaan nam pai'x jijikgim
bam jüpdha' git.

⁷ Ku ba' gu' xib pui kapup jix bhaai' ji no'
jaroi'x jimim jix dhaan na pai' gammijix
jikgim bap tui'ka', ja'ppi dai na mi' pui'
xi jimia' na jax tum a'ga gux bhai'm
kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, pui' nat jax
tu ua'nak gu Dabii jix io'm gatuuk nat pai'
dhuuk pu'ñi ja'k tu ja jii guch bopxi kat, na
ja'pnim kai'ch:

No'm tu jam a'gi'ñ gu ñio'ki'ñ gu Dios,

xi moimkada' pim gu jam jujur na pim ba'x
maatit kēēji na jax kai'ñkam jup jum
kai'ch mi' pui' ba jimia'.

⁸ Gu' na pai' ja'k tu aa' xib gu Dios nach
aichdha' nach pai'x jijikgim bach jüpdha',
cham tu' mu ja'k ka tu aa' ji Kanaan na mit
pai' ai gu Israel kam ja'tkam xi ja koodak
gu mi' oi'ñkam jix io'm gatuuk nam mu xim
tulhiñaimik gampix jix chu gak kir. Na gu'
no' mi' pix tu aagit jup kai'chdha' git, xib
cham tu' ja'p ja'k jup ka tuch iimchu'nda'
git.

⁹ Gu' xib aach pui'ch chitda ji na jumaip
jix jai'ch nach pai' gammijix jijikgim bach
jüpi'ñka' nach ji'k ba ti jügi'ñ buiñor guch
Xoi'kam, nach pai' cham tu' bhaan kach
chulhiñdha', na pai' joidham jix chu uañ.

¹⁰ Na ba' gu jaroi' no't bhammi ba ai,
gammijix jikgim bam jüpi'ñka', cham pai'
tu' bhaan ka magoonka', ni ku pai' ka tu
juanda', ja'p na jax gu Dios nat gu' pum jüp
jano' nat xi chüimok nat jup duu dhi oi'ñga'n.

¹¹ Ba' aañ jam guguuxi'ñ jiñ jaaduñ na pim
cham oodat mui' xi bua'tgida' na jax jix aa'
guch Gi'kora' na pim ba' bhammi aaya' na
pim pai' gammijix jijikgim bap tui'ka', na
cham pui'p tu jam dooda' na jax guch bopxi
kat Israel kam ja'tkam na mit cham ji'xdha'
bhammi dir ai nat pai' ti ba tu ja iimchudak
gu Dios nam pai'x jijikgim bam jüpi'ñka' git,
na mit gu' cham mi' pui' jii na jax jix aa'.

¹² Na gu' dhix bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ
gu Dios na tum a'ga xib, tu maak iimda' nañ
ki'n gammiji pu ba duaka'x bhai'ñ chaatit,

gio na bixchu'x aichu'n na pu tu duñia'. Ja'p
ji buusan nax io'm jix mu'uuk, cham tu'
pui' na jax gu tēb kuxiir na bixxik dir jix
mu'muk. Dhix bhai'm kai'chdham ñio'ook
jix bhai'ch mattu'nka' na jax jir tu'm ka'
guch ii'mda', gio nach jax jich aa'nda', gio
ba' nach tu' jax jix dhuñik ka', gio bix jix
bhai'ch mattu'nka' na cham jir am nach tu'
jax bua't oipoda'.

¹³ Cham ji'xkat tu' ixchoidha' ich gu Dios,
sia kuch pui'ch aa' na chi cham maat nach
tu' jax bua. Jax gi dhui na gu' gui' bix ti
nüidhat jup tu'ii' nat ji'k tu'p tu duu. Kagit na
gu' ka ja aagi'ñdha' bix gu ja'tkam nam tu'
jax buimik nam duduakat ja tutku' bhaan
no't ba tum kuugalh ya' dhi oi'ñga'n, na gu'
kai'ñkam bix jix bhai'x mat ka' nam tu' jax
buada'.

*Gu Jesus jich Xoi'kam na pui' ji buusan
na jax gu ja gē'kam tuk gui' nam bhai' gē'
chiop tu juan bhaankam gu Dios*

¹⁴ Gu Jesus jich Xoi'kam nar Mara'n gu
Dios, pui' ji buusan na jax gu ja gē'kam tuk
gui' nam bhai' gē' chiop ja palhbui'ñdha' gu
ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, na
bhammi ba daax dhaam sonpan gu Dios,
nach a'mkam ñio'k. Jum aa' ba' nach dai gui'
pix buiñor jix biñak ka' gammiji.

¹⁵ Gui'ch palhbui'ñka' no'ch tu' bhaan
cham ka xi ja buatu', na gu' guch Xoi'kam
na pui' ji buusan na jax gu ja gē'kam tuk gui'
nam bhai' gē' chiop tu juan, jix bhai'x maat
na giilhim jir tulhiñara' ya' dhi oi'ñga'n, na
gu' dñil pui'p jum tulhiñaimik jano' na ya'
xi oilhimik. Ti' mamai'chimik gu ja'ook na
sap ba'm ua'tulhdha' git, gu' ji nat gu' cham
ji'xkat ma'iich. Ba' cham tu' bhaan jum
ua'tulhdhak guch Xoi'kam, pui' kuñ ba'p
kai'ch nax maat na giilhim bixchu' bhaan tu
mamai'chik gu ja'ook ya' dhi oi'ñga'n.

¹⁶ Ba' aañ jam guguuxi'ñ jiñ jaaduñ na
pim jix io'm mui' xim biñkada' buiñor gu
Dios jich Gi'kora' na bhammi daax dhaam,
na jaroi' joidham jix chu joi'gi'n, na ba'ch
palhbui'ñka' no't tu' bhaan ti ba jich ma'iich
gux buam jum duukam, na gu' gui' joidham
xich joi'gi'n bix jima'n.

5

¹ Gu jaroi' nar ja gē'kam tuk ka' gui' nam
bhai' gē' chiop ja palhbui'ñdha' gu ja'tkam
nam tu daanda' buiñor gu Dios, gu kai'ñkam
mi daaxix ka' na ja a'mkam ñio'kda' gu
ja'tkam jix dhaam ja'k buiñor gu Dios, gam
na tu makgirxi'ñdha' gu saso' ja a'mkam gu
ja'tkam, na ba' pu'ñi duuji tu ja uañi'ñka' gu
Dios gu ja ua'tulhdhara'.

² Gammiji soi' ti'ntu'nda' gu Dios ja
a'mkam bix gu ja'tkam na siamri tu ja
uañi'ñka' gu ja ua'tulhdhara', na gu'x ja

joig'inda', na gu'x mat ka' nax chu xijai nañ duaka', tu' nañ pix bhaan gai ba gixia' gu'.

³ Pui' ku ba' gui' na pu'ni mi' tu juanda' chiop, gammiji nabap tanoolh tu makgixi'ndha' gu sasoi' gu Dios ja a'mkam biix gu ja'tkam gio diilh, na ba' pu'ni duuji tu ja uañi'ñka' gu Dios gu ja ua'tulhdhara'.

⁴ Ku ba' gu' dhi' gu Dios ji no't pu chu'm ki'n bhaan ba ti ti gu jaroi' na ba' pu'ni bar ja g'e'kam tuk ka' gui' nam bhai' g'e' chiop tu juanda', cham tu' na diilh pix no'x aa' pai' na duuk ilhii'ndha'. Ja'p na jax bijik gui' na Aroon ti tiigich, nat gu' Dios pu chu'm ki'n bhaan ti tiigik dai na pu'ni ja g'e'kam tuk ka' gui' nam mi' tu juanda' irban dir gu jannulh ba'aak nam ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgixi'ndha' gu sasoi' gu Dios, cham tu' diilh pix.

⁵ Gu' ba' gu Jesus jich Xoi'kam pu'ni ip xib, gu G'e'kam Dios pu chu'm ki'n bhaan ti ti na ba' xib pui' ji buusanda' nar ja g'e'kam tuk ka' gui' nam bhai' g'e' chiop tu juaan, cham tu' nat pai' dhuuk ilh diilh nat pu chu'm ki'n jum dai. Na gu' ja'pnim kai'ch mi' na pai' tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios na dhi' aagit jup kai'ch:

Aap jir jiñ mar;

g'e'kam ki'n jum a'm ba ti niidhim iñ.

Aa'ñ jir jum gi'kora'.

⁶ Gio ba' moo jumai kap ja'pnip jum kai'ch: Ya' dir ja'p ja'k gammiji pui' ba ji buusanda' ap na jax gui' na Melkiseidek tiigich na ja palhbui'ndha' gu ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios.

⁷ Jano' na ya' xi oilhimik guch Xoi'kam, palhbui gu G'e'kam Dios na bixchu'x aichu'n na pu duña' na jax dhui nakga' nam bax mu'aak gu ja'tkam, na gu' g'e'kam ki'n soi'm ilhdhat suakit soi' ti'ntu'nda' na palhbuidha'. Palhbui ip ba' gu Dios gu Maraa'n jich Xoi'kam, na gu' mi' pui' tu kuugalhdhim nat jax tiidak bha joot.

⁸ Ba' sia kut jax giilhim jum tulhiñaimik guch Xoi'kam, biix mi' pui' tu kuugalhdhak na ji'k jax jix aa' guch Gi'kora'. Na gu' na bar maa'nkam, ba maat na jax ja'k tu' ka'm jum nini'ñ gu Dios, sia ku gu' pu bijik dir jix maat, na gu'r Maraa'n.

⁹ Gu' ba' nat gu' cham ji'xdha' pai' dhuuk tu' bhaan jum ua'tulhdhak buiñor gu Dios, biix mi' pui' tu kuugalh na jax jix aa', ba' pui' ja'k duu gu Dios nar am na ja a'mkam mukia' gu ja'tkam, na tu ja namkixdha' gu ja ua'tulhdhara', na ba' mi' dhir pu'ni duuji bax bhaai'n ka' nam jimia' jix dhaam nam pai' gammijix jijikgim bap tui'ka', gui' dho ji nam ji'k soi'm ilhdhai ti jii'ndha' buiñor gio nam mi' pui' jimia' na jax jix aa'.

¹⁰ Gio pu chu'm ki'n jup dai ip gu Dios gu Maraa'n jich Xoi'kam na ja'p ji buusanda' na gu ja g'e'kam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop

tu juanda', ja'p na jax jir tu'm kat gui' na Melkiseidek tiigich.

Nach jax ja'k jix io'm machia' gu ñio'ki'ñ gu Dios

¹¹ Mui' ka bi'iix ji gu' gui' nañ ji'k ti xi chu jam a'gidham jiñ jaaduñ, gu' ji na gu'x xijai nañ jam aagi'ndha' na pim jax ja'k jix bhai'x maatit kaaya', na pim gu' cham biix maatit kaaya' no'n mui' pix tiip xi jam aagi'ñ.

¹² Ti bar am kat ji gu' na pim jix bhai' bax mat ka' git dhi ñio'ki'ñ gu Dios na jax pik kai'ñkam jup jum kai'ch, am jai' ba tu mamtuxi'ndha' pim git, nat gu' dhi' mui' ba jur jano' dir na pimit pai' dhuuk k'e'k dhix bhai'm kai'chdham ñi'ook ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam. Gu' ji na gu' cham, pui jam a'm jum aa' ji gu' na jaroi' jam aagi'ndha' na jax pik kai'ñkam jup jum kai'ch dhix bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios. Ja'pni pix ji buan japim kia' na jax gu a'aalh gui' nam jix io'm kar a'lhich ka', nam pu chakui io'gi'ndha' gu timkalh, dai biim nam io'da'.

¹³ Ja'pni dho moo ji buan japim na jax gu a'aalh gui' nam kia'pix maaxilhia', nam chakui mat ka' na tu'r jix buam jum duukam gio na tu'r jix kii'p jum duukam.

¹⁴ No'm bar g'e'g'er ja'tkam gu'x bhai' bax mat ka' am ji gui' nar jix buam jum duukam gio gui' nar jix kii'p jum duukam, nam gu' bixchu' ba tu machia'. Gio gu' biix aixim tu'm ba tu kua'da' am gu koi', cham tu' dai biim kia' na jax nam jir a'lhich kat.

6

¹ Jiñ jaaduñ, ja'pji nach jix io'm mui' xich mamtuxdha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios jax chu'm nach chakui maat, nach ba' mi' dhir jix bhai' ba gi'lhia' guch i'ii'mda' bhaan. Aa'ñ ti cham tu' bhaan ka xi chu jam a'gidham ji na mit jax tuch a'gi jano' na chich ba' ba ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam, pui' na jax nach saak cham jix buam ka tu buada' na tu'r ua'tulhdhara', gio nañ jax ja'k jix io'm mui' xix biñak ka' buiñor gu Dios.

² Piam pui' na jax nach jax ja'k saak jich bopkonda' suudai' ki'n no' chich ba ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam, piam nach jax ja'k tu ja daa'ñixi'ndha' guch Xoi'kam jigi'ndham. Gio ti cham kam aa' nach pui pu chu'm jup tu a'gada' nam cham xiim biix dud-uadii baapmugia' gu koi'nga'n, nam ba' mi' dhir bhammi ba aaya' na pai' daaka' guch Xoi'kam na ja aagi'ndha' nam tu' jax buimik nam duuakat ja tutku' bhaan, nach gu' dhi' biix jix bhai' bax mat ka' git nach bijik dir ba ti jii'gi'ñ.

³ Gu' xib jai' ji nach bhaan jup ba tu a'gada' git gu ñio'ki'ñ gu Dios nach chakui maat, saalhiom ji chi ba', no' pui'p jix aa'nda' git guch Gi'kora'.

4 Ba' gui' nat ji'k ja a'm bam tajaan gux Dhuudu' kam jix Uań Ii'mda' nam jix chu maax kir bap tu'ii', nat ji'k jix ja joi'ndak ja a'm ti ti gu Dios,

5 gio na mit joidham kęęk gux bhai'm kai'chdham ńio'ki'ńi ti jii'ńi buińor guch Xoi'kam, nam gu' bax maat na bixchu'x aichu'n, gammiji mi' pui' jiidma' am na jax jix aa gu Dios.

6 Gu' ji no' mit gu'x oodak gio ja'k jup su- ulh nam giox buam jup ba tu buada', dhi' pu chu'm gu ja'tkam cham ji'xdha' mi' pui' ka jimia' am na jax jix aa' gu Dios, sia jaroi' ti gio ba ja guguxi'ńi, nam gu' cham tu' pui' soi' kam ilhii'ńidha' buińor guch Xoi'kam. Tu' pix ba ilhii'ńidha' am no' pui' ti xi chu ja a'gi'ń gu jaroi', ba' ja'p ji buusnia' nam giop ba sissapa' kuruus ta'm guch Xoi'kam, nam gu' giilhim bix aixim pix ba ai'chuxi'ńidha' ja kaixdhat gu jai' ja'tkam na jax jano' na mit pai' dhuuk mua.

7 Ja'pni pix ba ji buusan na jax dhi dibir na mi' pu bhaan baapkidha' gu suudai' na pai' dhuuk bha duukda'. Na gu' no' joidham dai gux kii'p jum duukam mix joi'ń, joidham jir jix kii' dibir ka'.

8 Gu' ji no' gu' dai gu tu'x bii u'uux jix jo'ii' mix joi'ń na cham tu'r jix kii' sai', dhi' dho gi gu' cham tu'x kii' dibir ka' ji. Ba' gu jaroi' no' pu'ńi pix ja'k ji buusan, am ti'ńchoka' nam mu bua' tai chir.

Nach jix biińak ka' buińor guch Xoi'kam nach ba' bhammi aaya' jix dhaam

9 Ku ba' gu' aań ilhii'ńi ji na pim aapi'm cham tu' mu ja'k jup tui'dhi'ńi jaaduń jich Xoi'kam bhaan na pai' ja'k mai'x chi giixi'. Silh bhichu' pim ji na pim pai' gammijix jijikgim bap tui'ka', cham jum aagat nań pu'ńi chu'm tu jam a'gi'ńidha'.

10 Ti' na pim gu' joidham jir jix bhah- hai'kam, jix ja joi'ndat ja palhbui'ńi japim gu jai' nam pui'p ti jii'ńi buińor guch Xoi'kam ki'n gu tu' na ja a'm jum aagaidha'. Dhi' ji ba' bhaan bax maati' na jam a'm ti nii'ń gu Dios na joidham jix chu joi'gi'n.

11 Ba' aań jam guguxi'ńi jiiń jaaduń na pim cham mik buppada' na pim jax ba duińchu' xib jano' juugit na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ńga'n. Dai na pim pix am ti ńirda' na pim jimia' na pim pai' tu iimchudhix na pim saak pai'x jijikgim bap tui'ka'.

12 Gammiji pim cham oodat pix bhaan ji baapmigidha' na pim jax ba duińchu', mi' pim pui'p xi bhichgida' nam jax tu jim gui' nam tu' silhkam tu' ka'm ńiidhat gu Dios mi' pui' ba jii'm na jax jix aa', nam ji'k jix aik jix dhaam nat pai' tu ja iimchuda guch Gi'kora' gui' nam ji'k pu'ńi tu' ka'm tigia'.

13 Jano' nat tu daax gu Dios gu Abraam na saak mui' bopxichuda', diilh xi chum

daaxdhak na pui' tu duńia', na gu' cham tu' jumaip jix jai'ch ka' gux io'm gę'kam na jai'p jix mat ka' na pui' tu duńia'.

14 Ja'pni bo na titda: "Aań mui'm bopxi- chuda' cham daaxix kam. Ba' joidham jix bhai' tu ja jimia'."

15 Ba' gu Abraam cham pai' jax kai'ch na pui' ji' titda gu Dios, dai na soi'm ilhdhat pix ti ńir na pui' ji chu buusnia' na jax titda. Pui' dho ji chu buus mikkat na jax titda.

16 Ya ja'p gu ja'tkam no'm jix aa' nam silhkam jup kai'chdha' gu tu', jum aa'nda' nam bhaankamu'n pu kai'chdha' gu jax chu'm gę'kam na ba' bhaan jix maati' ka' nar silhkam ka', ba' pui' tu tui'ka' no't pix pu'ńi jax ba ti.

17 Ba' jano' nat pai' dhuuk pu'ńi tu daaxd- hak gu Dios gu Abraam, bhaankamu'n diilh pu titda na ba' bhaan jix maati' ka' na silhkam pui' tu kuugalhdha' nat jax ba ti'ń, gio na silhkam ja makia' gu bopxi'ń no' mit ba mui'dha gui' nat tu' ba ja iimchuda.

18 Xib jach dho ba' bax maat jiiń jaaduń na gu Dios jich Gi'kora' cham ji'xdha' iat, jir pui' ka' jax no't ba ti. Dhi'ch ba' bhaan jix bhai'ch chaat ka' nach ji'k buińor ba ti jii'ńi, na gu' cham tu' pix jap kai'ch nat tuch iimchuda na bhammich aichdha' nach pai' gammijix jijikgim bap tui'ka', gio nap kai'ch na gammijich nuukdaidha' nach ji'k ya' ka oipo dhi oi'ńga'n bhaan.

19 Ba' cham jax jich aa' ich kia' gu xib, jir maa'n nach jax bix jich jurur ki'n jix biińak kat buińor guch Xoi'kam ti ńir nach baidhika' nat pai' ja'k tuch iimchuda nach aichdha' gatuuk, bhammi na pai' joidham jix chu uań. Dhi'ch ba' bhaan cham ji'xdha' kuu' ka jimia', pui' nach jax bax biińak ka' buińor. Dhi' dhi ńi'ook ja'pni ji buusan aach jich bui na jax gui' na ki'n bulhka' gu kanuub na cham maakam ja'k nui'ńińika' gu jibiih.

20 Jix dhaam nach pai' tu iimchudhix, jir bhai' nat pai' ja'k bhii guch Xoi'kam nat ya' dir miji ji dhuu. Aach bhammi pix jup ji bubuakia' nach pai' dhuuk ya' dir mui'p ji jimia'. Guch Xoi'kam xib bhammi daakat jich a'mkam ńiok buińor guch Gi'kora', na gu' pui' ba ji buusan na jax gu ja gę'kam tuk gui' nam bhai' gę' chiop tu juanda' nam ja palhbui'ńidha' gu ja'tkam nam tu daanda' buińor gu Dios, ja'p na jax jir tu'm kat gui' na Melkasidek tiigich bijik.

7

Guch Xoi'kam na pui' ji buusan na jax gui' na tu ja daańxi'ńidha' gu ja'tkam na jax jir tu'm kat gui' na Melkasidek tiigich bijik

1 Gui' na Melkasidek tiigich bijik, Saleem ti tiigim jir gę'kam kat, gio ba' na tu ja daańxi'ńidha' gu ja'tkam jix dhaam buińor

gu Dios. Ba' maa'nnim na gu Abraam kia'pix ja'k ba giixchu' nat tu kokdarak ja bui ji'kchi gu g'e'g'er kam, gui' ji' Melkasidek nammi gama ja'k namkik xi chu daa'fxidhak nax bhai' tu jimia'.

²Ba' gu Abraam xi chu maa gu Melkasidek gui' na ji'k bhaan bipio' gu Dios gui' nat tu ja boosgi gu g'e'g'er kam nam ba tu ua'kat nat xi ja ko'ktulhdhak. Ba' gu pui' na jax tiigich Melkasidek ja'p kai'nkam jup jum kai'ch: Gu g'e'kam nax bhai' ja silhka'n gu ja'tkam na jax pix jir am. Gu' ba' mi' na pai'r g'e'kam ka' na Saleem ti tii'ka', ja'p kai'nkam jup jum kai'ch ip: Gu g'e' kiicham nam pai'x jikgim jup tu'ii' gu ja'tkam.

³Ku gu' gui' gu jaduufi pu cham jaroi' maati' ji nat pai' dhir ja'k buus, ni nat pai' ba maaxir, gio na jaroi'r taata'n kat, gio ba' na jaroi'r di'ii'n kat, ni ku cham maati' nam jaroi'r kukuulsi'n gio nam jaroi'r bopxi'n. Ni ku cham pai' kaidha' no't muu piam ku dua. Panaas ba' ku pui mu pai' dua sia gu xib na ja palhbui'n gu ja'tkam nam tu daanda' bui'no' gu Dios gam na tu ja daa'fxi'n, iam pix pui' ja'k jup ba ji buus na jax guch Xoi'kam na bhaankamu'n ya' oilhimik gu Dios na gammiji pu dua.

⁴Ku gu' gu Melkasidek cham tu'r ja'ppix maa'nkam kat ji, ni ku cham pai' jaroi' tu' pix ilhdhat. Tii' nat guch boxii kat Abraam tu' ka'm tiigich xi chu maa gui' na ji'k bhaan bipio' gu Dios gui' nat tu ja boosgi gu g'e'g'er kam nam ba tu ua'kat nat xi ja ko'ktulhdhak.

⁵Mi' nat pai' tu ua'nak bijik gu Moisees nat aa'ndhak gu Dios, jup jum kai'ch na sap dai gui' nam ji'k jir bopxi'n gu Lebi' nam mi' tu juan chiop nam ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgirxi'ndha' gu saso' gu Dios, jix bhaai' nam tu ja maakidha' gui' na ji'k Dios bhaan bipio'da' gu tu' nam tu mai'chikda' gu ja'kam, nam gu' pui'p jir bopxi'n gu Abraam na jax gui' nam jir ja'ppix ja'tkam nam cham tu' mi' tu juan chiop.

⁶Gu' gu Melkasidek ti cham tu'r boxii'n ji gu Lebi'. Tii' nat guch boxii kat Abraam xi chu maa gui' na ji'k Dios bhaan bipio' gui' nat tu ja boosgi gu g'e'g'er kam. Ni gu Abraam kur ja'ppix maa'nkam kat, nam gu'x bhai' maap jum kek'e' gu Dios, pui' kut ba' pui' tu daax na g'e'p jum duukam bui'no' jup tu du'nia'. Ba' gu Melkasidek xi chu daa'fxidhak ip gu Abraam nax bhai' tu jimia'.

⁷Dhi' ba' bhaan jix maati' na cham tu'r ja'ppix maa'nkam gu Melkasidek. Na gu' gui' na tu daa'fxi'ndha' gu jaroi', jix io'm te'lob jup tui'ka', cham tu' pui' na gui' nam tu daa'fxi'ndha'.

⁸Gui' nam xib bhai' tu juan g'e' chiop nam tu ja daa'fxi'n gu ja'tkam gio na ja a'm bi'iim gui' na ji'k bhaan bipio' gu Dios gui' nam tu

mai'chik gu ja'tkam, jir tu ko'dam am pix ba'. Gu' mi' pai' u'uan ta'm na tu ua'fxix gu fio'ki'n gu Dios pui' ja'k pix iam jum kai'ch ji na sap gui' ji' na Melkasidek ti' gammiji pu dua, na gu' cham pai' kaidha' no't jup muu.

⁹Ba' gui' nam xib bhai' tu juan g'e' chiop na ja a'm bi'iim gui' na ji'k bhaan bipio' gu Dios gui' nam tu mai'chik gu ja'tkam, nam jir bopxi'n gu Lebi', ja'p ji buus ji na mit biix tu maa gu Melkasidek gui' na ji'k bhaan bipio' gu Dios gu tu' nam tu mai'chik, nat gu' guch boxii kat Abraam ja a'mkam pu ba tu maa,

¹⁰na gu' dhi'r boxii'n gu Lebi' gio gu jai'. Pu bhaan bap tui'dhi' am gu Abraam jano' nat gu Melkasidek mui' xi nam na ja'k ba giixchu' nat tu kokdarak, sia ku mit gu'x io'm gatuuk ba' ka maaxir, na gu' jano' pu pui' ba titda gu Dios na mui' tu bopxicha' cham daaxix kam.

¹¹Bijik gui' nam bhai' g'e' chiop tu juanda' nam ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgirxi'ndha' gu saso' gu Dios, nam jir bopxi'n gui' na Aroon tiigich, na dhi Aroon tiigim Lebiip jir boxii'n kat, tu daasak jamit bhaankamu'n gu Dios na jax ja'k tu aagix ka' ja bui biix gu Israel kam ja'tkam nam mi' pui' xi jiumda'. Gu' ji na gu' dhi' pui' na mit jax tu daasak jano' dhi' ji' nam jir bopxi'n gu Aroon, cham ji'xdha'ch aichdha'x dhaam sia kuch ti mi' pui' xi jium na jax jum kai'ch. Ba'm aa' na jumai jai'chdhi'ha' gui' na mi' tu juanda' chiop na ja palhbui'ndha' gu ja'tkam nam tu daanda' bui'no' gu Dios, na cham tu' kar boxii'n ka' gui' na Aroon tiigich, ja'ppi gui' ji Melkasidek.

¹²Na gu' no't pu'nim pataasa gui' na jaroi' ja palhbui'ndha' gu ja'tkam nam tu daanda' bui'no' gu Dios, biix jup jum pataasa' gu fio'ki'n gu Dios, na gu' maakam ba tu daasa', ba' cham tu' pui' ja'k ka tu aagix ka' na mit jax tu daasak gui' na biipi' dir.

¹³Ju G'e'kam Jesus jich Xoi'kam ja'n dho aagit jup kai'ch na jaroi' aagit jup kai'ch mi' na pai' tu ua'fxix gu fio'ki'n gu Dios na saak jir boxii'n ka' maadi' gui' nam ji'k jir maamra'n gu Israel, na cham tu' maadi' bhai' tu juan g'e' chiop gui' gu bopxi'n.

¹⁴Gui' dho na Judaa tiigich jir boxii'n gu G'e'kam jich Xoi'kam. Biix gui' nam ji'k jir bopxi'n gu Judaa, cham tu' maadi' mu ja'p tu juan chiop na ja palhbui'ndha' gu ja'tkam nam tu daanda' bui'no' gu Dios gam na tu ja daa'fxi'ndha', na gu' gu Moisees cham pai' jax kai'ch no'x bhaai' nam mu ja'p tu juanda' chiop gui' nam ji'k jir bopxi'n ka' gu Judaa.

¹⁵Ba' dhich Xoi'kam na pui' ji buusan na jax gui' na mu ja'p tu juan chiop na ja palhbui'ndha' gu ja'tkam nam tu daanda' bui'no' gu Dios gam na tu ja daa'fxi'ndha', pui' ja'k

jir tu'm pix iam na jax gu Melkasidek gui' na tu ja daaŋxidhat bijik gu ja'tkam,

¹⁶ Na pu cham jaroi' maat na jax chu'm jir boxii'ñ kat gui' nam ji'k jir maamra'n gu Israel, gio na pu cham jaroi' maat no't muu, ka' ba' pui mu pai' dua.

¹⁷ Na gu' ja'pnm kai'ch mi' na pai' tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios na guch Xoi'kam aagit jup kai'ch:

Aap xib dir ja'p ja'k gammiji pui' ba ji buusanda' na jax gu Melkasidek gui' na tu ja daaŋxidhat gu ja'tkam bijik.

¹⁸ Ba' nat ji'k jax chu daasak bijik gu Moisees na tu aagix ka', biix mi' pix ja'p ji bi.

¹⁹ Na gu' dhi' na jax ja'k tu daaxix, cham ji'xdha' uana' git guch ua'tulhdhara', na gu' cham tu' bhaai'. Xib gu' na chich ji'k ke'ek gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios mi' pui' ba jiim, ba uañchudhix ji guch ua'tulhdhara', ba' dai nat ba tuch iimchuda gu Dios na bhammich aichdha' nach pai' gammijix jikigim bap tui'ka'.

²⁰ Diilh gu Dios pui' ja'k tu dai na gu Maraa'n jich Xoi'kam gammiji pui' ji buusanda' na ja palhbui'ñdha' gu ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios gam na tu ja daaŋxi'ñdha'.

²¹ Gu' gui' nam bijik bhai' tu juanat ge' chio, cham pai' tu' pui' ti'ik ji gu Dios no'm gammiji ya' pu ja palhbui'ñdha' gu ja'tkam nam tu daanda' buiñor gam nam tu ja daaŋxi'ñdha'. Gu' jano' na pai' dhuuk bhaan tu a'ga guch Xoi'kam, silh pu tu aa' ji na gammiji pui' ji buusanda' na jax gui' na ja palhbui'ñdha' gu ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios gam na tu ja daaŋxi'ñdha'. Pui'm kai'ch gu ñio'ki'ñ mi' na pai' tu ua'ñix na ja'pnm kai'ch:

Ja'pni kai'ch guch Gi'kora':

“Aap gammiji pui' ji buusanda' na jax gui' nam bhai' ge' chio, pu juanda' nam ja palhbui'ñdha' gu ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios gam nam tu ja daaŋxi'ñdha'.”

Cham pai' dhuuk ka pataasa' gu Dios gu pui' nat jax ba ti.

²² Pui' ku ba' xib gu Jesus jich Xoi'kam pui'ch chitda aach nach ba ti jügi'ñ buiñor na xib ba' bax bhaai' nach aaya' buiñor gu Dios.

²³ Gu' gui' nam bijik ja palhbui'ñdha' gu ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios gam nam tu ja daaŋxi'ñdha', cham tu' pui' ja'k kai'chit am jia, gio gu mui' jai'chdhirik jamit, cham tu' na tu' maa'n, nam gu' pix ji ko'iidha', nam gu'r tu ko'dam kat pix.

²⁴ Gu' gu Jesus jich Xoi'kam na xib pui'p ji buusan, cham pai' dhuuk ka mukia' ji, gammiji pu jai'ch ka', cham pai' dhuuk jum pataasa'.

²⁵ Ba' dhi' ya' dir ja'p ja'k pu gammiji bax bhaai'n ka' na ja baidhika'x dhaam buiñor

gu Dios ji'k nam mux jimiik ka', na gu' dhi' ya' dir ja'p ja'k gammiji pu ba jai'ch ka', nach a'mkam ñiokda' buiñor gu Dios.

²⁶ Dhi' ji' ji pu'ñi chu'm nach a'm jum aa' na pui'm tiiti'nda' nar ja ge'kam tuk gui' nam bhai' ge' chio, pu ja palhbui'ñdha' gu ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios gam nam tu ja daaŋxi'ñdha' na jax jir tu'm guch Xoi'kam, na joidham jir jix uañ, cham pai' tu' bhaan jix ua'tulhdhix, ni ku cham pai'x buam tu bua na tu' cham jir küi', na xib bhammi ba daax dhaam jix io'm Ge'kam ki'n nat ya' dir maaxir ja bui gu ja'tkam jix u'ua'tulhdhix kam.

²⁷ Ku gu' gui' cham tu' pui' ja'k jup tu bua ji nam jax chu bua't gui' nam bijik jir ja ge'gerkam tuk kat gui' nam bhai' ge' chio, pu juanat nam ja koodat gu sasoi' makgirxi'ñdha' gu Dios gammiji nabap tanoolh, na ba' tu ja uañi'fika' gu diilh ja ua'tulhdhara' gio ba' gu ja ua'tulhdhara' biix gu Israel kam ja'tkam. Gu' dhich Xoi'kam nañ jaroi' bhaan tu a'ga cham ji, maa'nnim pix ji nat tu makgirxi gu Dios, pu daipu'. Dhi' ki'n pu gammiji ba tu ja uañdix gu ja ua'tulhdhara' gu ja'tkam, nat gu diilh tukga'n makgirxi gu Dios, cham tu' gu sasoi'.

²⁸ Na gu' gui' nam bijik ja palhbuidhimik gu ja'tkam nam tu makgirxi'ñdha' gu sasoi' gu Dios gam nam tu ja daaŋxi'ñdha' nat ja darsak gu Moisees, cham ji'xdha' uañchudak jamit ji gu diilh ja ua'tulhdhara', gammiji pix jum ua'tulhi'ñdha' am ja'p na gu ja'ppix ja'tkam. Ba' na gu' tiix aa' gu Dios na maadit git jax chu'm na cham ua'tulhdhix ka' na pu chu'm ki'n daaka', ba' gu Maraa'n jich Xoi'kam nat cham pai' dhuuk jum ua'tulhdhak jano' na ya' xi oilhimik, pu chu'm ki'n dai guch Gi'kora' na sap pu'ñi gammiji pui' ji buusanda' na jax gu ja ge'kam tuk gui' nam bhai' ge' chio, pu juanda' na tu ja daaŋxi'ñdha' gu ja'tkam gio na ja palhbui'ñdha' nam tu daanda' buiñor gu Dios.

8

Nax io'm jir jix küi' guch Xoi'kam na xib pui' ji buusan na jax gu ja ge'kam tuk gui' nam bhai' ge' chio, pu ja palhbui'ñdha' gu ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios gam nam tu ja daaŋxi'ñdha'

¹ Na tu'x io'm jir joidham dhi' nach ji'k tu' bhaan tu a'ga xib, dho nach maadit ba bia' gui' na ja'p ji buusan nar ja ge'kam tuk gui' nam bhai' ge' chio, pu juanda', na bhaami ba daa jix dhaam sonpan gu Dios küi'n dir ja'k, na gammiji jich a'mkam ñiok, dhi' ji'x io'm jir joidham aach jich bui.

² Gu Jesus jich Xoi'kam jañ dho aagit jup kai'ch na bhammi ba daa nat pai' küi gu chio, guch Gi'kora' na joidham jix chu

uañ, cham tu' pui' na jax ya ja'p nam pai' tu chichioipi' gu ja'tkam.

³ Na gu' ya' dhi oi'ñga'n gui' nam bhai' tu juanda' gē' chiop, pu kai'ñkam pix mi darka' am nam tu ja daa'ñxi'ñdha' gu ja'tkam gio ba' nam ja palhbui'ñdha' nam tu makgixi'ñdha' gu sasoi' gu Dios. Ba' gu Jesusu jich Xoi'kam na pui' ji buusan na jax gui' nam bhai' gē' chiop tu ja daa'ñxi'ñdha' gu ja'tkam gio na ja palhbui'ñdha' nam tu makgixi'ñdha' gu sasoi' gu Dios, jum aagit ji na tu' xi makgixidha' gu Dios.

⁴ No' git pui ya' oirida' dhi oi'ñga'n bhaan gu Jesusu jich Xoi'kam, cham tu' pui' bia'ka'm git gu ja'tkam no' gui' ja'p jup ji buusan na jax gui' nam bhai' gē' chiop tu ja daa'ñxi'ñdha' gu ja'tkam gio na ja palhbui'ñdha' nam tu makgixi'ñdha' gu sasoi' gu Dios. Nam gu' mui'x jai'ch gui' nam bhai' gē' chiop tu ja daa'ñxi'ñdha' gu ja'tkam gio nam ja palhbui'ñdha' nam tu daanda' buiñor gu Dios, daipu' gui' na jax chu'm pix ja aa' mi' nat pai' tu ua'nak gu Moisees nar am nam pu chu'm ka'm tu juanda'.

⁵ Ba' bix nam ji'k tu' jax bua gui' nam ya' darka' gui' nam bhai' gē' chiop tu ja daa'ñxi'ñdha' gu ja'tkam gio nam ja palhbui'ñdha' nam tu daanda' buiñor gu Dios, iam pix pui' ja'k tii xi chu bua am nat jax aa'ñdhak bijik gu Dios gu tujuandam tugi'ñ Moisees, nar pu chu'm na jax tum bua bhammix dhaam, pui' na jax tu tu'ii' bhai' na pai' tu chiopi' gu Dios. Na gu' jano' nat pai' dhuuk chia gu Dios gu Moisees na kiisa' gu jannull ba'aa'k mi' na pai' dhir mu daanda', nax io'm jix chu xidhuu ka', jup titda: "Pu chu'm jap moop duña' gu chiop mi' na pim pai' dhir bha tu daanda' jiiñ bui na ñich jax chu'm jum tii'ñchoda bhammi oidha' ta'm nach pai' xi chu a'gimik."

⁶ Gu' dhi' na jaroi' ba daaxix xib nar ja gē'kam tuk ka' gui' nam bhai' gē' chiop tu ja daa'ñxi'ñdha' gu ja'tkam gio nam ja palhbui'ñdha' nam tu makgixi'ñdha' buiñor gu Dios, jix io'm jir jix kii' ji, gio gu' pui' ja'k ba duu na ya' dir ja'p ja'k maakam ba tu aagix ka', cham tu' nat jax ja'k tii tu ja daaxdhak gu Moisees biipi' dir. Gu xib gu' pui' ja'k duu ji nach jax ja'k jix bhai' maa'n ñi'look bap duuka' gook dit gu Dios, gam nach a'm ba tu bi'ya' gui' nat tu' tuch iimchuda.

⁷ Na gu' bijik nat tii tu ja daaxdhak gu Moisees gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k tui'ñgida', ja'p ji buusan na dai daaman pix tu ja uañi'ñka' gu Dios gu ja ua'tulhdhara', irban dir ja'k ba' pu cham, siam chi moo mi' pui' tii xi chu kuugalhdhidha' git. Maakam aagit na duña' gu Dios na ba' pu'ñi du-uji bix dappaam tu ja uañdhix ka' gu ja ua'tulhdhara' gu ja'tkam, ba' ja'p ji buusnia' na sia irban dir ba tu ja uañdha'.

⁸ Gio ji nam gu' cham tu'x bhai' mi' pui'p

jiimda' gu Israel kam ja'tkam nat jax ja'k tii tu ja daaxdhak gu Moisees. Tii dho mi' pui' xi chu buada' am ji'x na jax ja chianda', gu' ji na gu' pui' nam jax bam ua'tulhi'ñdha'. Ba' pui' ja'k tii gu Dios na jax chu'm tanoolh pui' ma tu duña' na jax ja'k jix bhaai' na tu ja uañdha' pu bix dappaam gu ja ua'tulhdhara', pui' na jax bam kai'ch gu ñio'ki'ñ mi' na pai' tu ua'ñix na ja'pnim kai'ch:

Kam aajim moo nañ pai' dhuuk maakam tu jam daaxdha' na pim tui'ñgida' aapi'm na pim jir Israel kam ja'tkam gio aapi'm na pim jir bopxi'ñ gu Ju-daa,

maakam ba tu aagix ka' mi' dhir ja'p ja'k.

⁹ Ku gu' cham tu' pui' ja'k ji kia' nat jax ja'k tu ja daaxdhak gu Moisees jiiñ a'mkam nam tui'ñgida' gu jam bopxi kat bijik na mit cham ji'xkat mi' pui' jii, sia ku ñich tii ja palhbui nam bha bubuakia' mu dir Ejipto nam pai' tu ja juantudat.

Pui' kuñ ba' cham ja a'm ti niidhidhat ji'k tanoolh.

¹⁰ Gu' dhi' matgam nañ jax ja'k ilhii'ñ xib nañ tu daasa' jam bui aapi'm Israel kam ja'tkam na tu aagix ka', cham tu' pui' ji kia' na jax jano'.

Xib jañ ji jam jujur am ua'na' ji guñ ñi'look, ba' gammiji ti'ñchot mi' pui' jiimda' pim nañ jax jix aa'.

Aañ jam buip tui'ñgida' gammiji, gio aapi'm mu dir bha ja'k jiiñ buip tui'ñgida'.

¹¹ Cham kam aa'nda' na pim jum a'aagi'ñdha' bix ji'ma'n nañ jax jir tu'm kam piam nañ jax ja'k jix aa' na pim tui'ñgida',

na pim gu' bix ji'ma'n jix bhai' bax mat ka' guñ ñi'look.

Jix bhai' bax mat ka' pim ip nañ jax jir tu'm kam,

bix jam jix mat ka' na ji'k ja'tkam, sia gui' nam jir gē'gērkam gio gui' na cham.

¹² Gio gammiji pix jañ ba tu jam uañi'ñka' gu jam ua'tulhdhara',

sia pim chi moo jax gē'kam ki'n jum ua'tulhi'ñ,

panaas ku pim moo pu cham pai'm ua'tulhi'ñdha'.

¹³ Ba' na pui' kai'ch gu Dios na maakam ba tu daasa', dhi' bhaan jix maati' na cham tu' ka bhaai' nat jax chu daasak gu Moisees biipi' dir, ba' cham xiim cham pai' maati' ka' na jax ja'k tu aagix kat.

9

Na jax tu tu'ii' bhai' gē' chiop nam pai' dhir tu daan gu ja'tkam buiñor gu Dios gio bhammix dhaam na pai' tu chiopi' gu Dios

¹ Gu Dios aa'ñdhak bijik gu Moisees nam jax ja'k bua't mu daanda' gu Israel kam ja'tkam jix dhaam ja'k na pai'p tu'ii', gio na jax ja'k tu tui'ka' mi' nam pai' dhir tu daanda'.

² Maa'n chia na kúisa' gu jannulh ba'aak, irban ba' sa'iich gu jannulh na ki'n tu ku-upka'. Ba' mi' dhir nañ jax mu baakidha', jix chu xidhuu kam tím tiiti'nda'. Maa'n mi kiik gui' na bhaan mimiimda' gu tai na ki'n ti bi'ñdhix ka' mijí irban dir, gio ba' moo maa'n gu mees na bhaan jum tua'ba gux xidhuu kam paan.

³ Gu' ba' mi' na pai' sé' gu jannulh mijí biipgan dir, jix io'm jix chu xidhuu kam tím tiiti', na cham pik jaroi' mijí bapki.

⁴ Maa'n mi'p kiik gui' na bhaan tum kubhion nar jix uam totbikdam nax dha'ram namúik, gio ba' gux xidhuu kam kaaja mi'p daa na biix kap juulhdhix gux uam totbikdam. Mijí irban dir ba' gaamix maa'n gu alhi'ch ja'aa na puip' jir jix uam totbikdam na bhaan mi jim gu koi' na manaa jum tiiti' na ja'p tu'm na gu jabook kib. Gio ba' moo gu oxia'n gu Aroon mi'p jim jix xidhuu kam kaaja ta'm na joidham jix iipun, gio gu ko'kmarak joodai na bhaan tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios.

⁵ Ba' bha daam dir gu kuuparga'n bha tuut am jup duiñixim gook gu noonbi'ñ gu Dios, pix am iin am ja kakarbo ki'n gu kuuparga'n gu kaaja. Dhi' ba' bhaan jix maati' na gé'kam ki'n mi' ti nií'ñ gu Dios. Ku gu' chi dhi' cham pik jum aa' ji nañ biix jam aagi'ñdha' na ji'k tu' mijí ja'p jix chu jai'ch kat irban dir gu jannulh ba'aak, ku gu' pu'jani ja'k tu duu mit jano' gu Israel kam ja'tkam.

⁶ Ba' gammiji nabap tanoolh mi baa-pakda' am gui' nam pu'ni chu'm ki'n darka' nam tu ja daa'ñixi'ñdha' gu ja'tkam buiñor gu Dios, ku gu' dai ji mi' dhir nañ jax mui' ji bakia', cham tu' biix tuukab dir na pai' tu kuup, na gu'x io'm jix chu xidhuu.

⁷ Dai ji diilh gui' nar ja gé'kam tuk gui' nam mi' tu juanda' chiop nam tu ja daa'ñixi'ñdha' gu ja'tkam gam nam ja palh-bui'ñdha' nam tu makgirxi'ñdha' gu sasoi', na ba'x bhaai' na mu bapkida' bhijimmi dir jix io'm tuukab dir na pai'x io'm jix chu xidhuu, ku gu' maa'nanim pix ji nabap oidha'. Ba' gammiji na pai' dhuuk mu bakia', ua'da' gu sasoi' ja i'ñir na makgirxidha' gu Dios, na ba' ki'n tu ja ua'ñi'ñka' gu ja ua'tulhdhara' biix gu Israel kam ja'tkam gio diilh gu ua'tulhdharga'n, nam pu cham ji'x mat ka' nam tu bhaan jum ua'tulhi'ñdha'.

⁸ Ba' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' pui' ja'k jich mattu'n na sia ku tii ba jai'ch nam pai' dhir ja a'mkam nokia' gu ja'tkam buiñor gu Dios gui' nam mi' tu juan, pui' pix cham

jup bhaai' nam mu baapkia' mijí dir na pai'x io'm jix chu xidhuu.

⁹ Gu' ba' gu xib ya' pu'ni ip aach jich bui, cham ji'xdha' biix dappaam ua'ñchudhix ka' guch ua'tulhdhara' sia kuch aach mi' pui' tii tu daa'ñchugit tu makgirxi'ñdha' gu Dios gu sasoi' nam jax tu jimdat gu bijik dir kam, gam siach tii tu maak gui' na ji'k bhaan bipio' gu tu' nach tu mai'chik.

¹⁰ Na gu' dhi' ja'p pix nach pui' ja'k tu buada', koi' pix nach mi'x bhai' buada' gam gu tu' nach i'ya' na pu cham tu' bhaai'n ka' sia kuch tii jax chu bua, panaas ba' kuch bhaan pix ti niirada' na ji'x juugit pu'ni maakam tu daasa' gu Dios na tu aagix ka' ya' dir ja'p ja'k, cham pai' nach iam ua'ñchudidha' guch ua'tulhdhara' pu chu bua't.

¹¹ Ku ba' gu' xib nat ya' ba ai guch Xoi'kam, cham tu' pui' ji kia' na jax biipi' dir, nat gu' gui' ja'p ba ji buus xib na jax gu ja gé'kam tuk gui' nam bhai' gé' chiop tu juanda' nam tu ja daa'ñixi'ñdha' gu ja'tkam gio nam ja palhbui'ñdha' nam tu makgirxi'ñdha' buiñor gu Dios. Ba' dhi' pu gammiji bar pu chu'm ka', na gu' bhammi ba daa jix dhaam, bhai' na pai' tu chiopi' gu Dios na joidham jix chu uañ, cham tu' pui' na jax ya ja'p nach pai' tu chichiopi' aach.

¹² Guch Xoi'kam maa'nanim pix mu baa bhammi dir tuukab dir na pai'x io'm jix chu xidhuu nat mu tu makgirxi'ñmirak gu Dios gu diilh i'ra'n, cham tu' kia' gu kakarbax ja i'ñir gam bhe'mser. Pu daipu' maa'nanim pix nat tu makgirxi, dhi' ki'n pu gammiji ba tuch ua'ñdhix guch ua'tulhdhara', bax bhaai' ba' xib nach bhammi aaya' jix dhaam buiñor gu Dios.

¹³ Na pim jax bax maat jiñ jaaduñ na saak gu ja i'ñir gu tutuur gam karbax no' ñich makgirxi gu Dios, dhi' ki'n tuñ ua'ñdha' guñ ua'tulhdhara' sia gu palhüp.

¹⁴ Gu' gi ba' gu i'ra'n guch Xoi'kam nax io'm jir gé'p jum duukam, pu gammiji ji nat ba tuch uañ gu Dios guch ua'tulhdhara' nat pai' dhuuk makgirxi guch Xoi'kam. Gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' na gammiji bhaan taja'ñixchu'ndat guch Xoi'kam guguux nach a'mkam jum makgirta' buiñor gu Dios, na cham tu' bhaan ua'tulhdhix, na ba' pu'ni duuji dappaam tuch ua'ñdhix ka' guch ua'tulhdhara'. Ba' aach dai nach kaichgit gammiji mi' pui' ba jiiimda' na jax jix aa' guch Gi'kora' na gammiji pur Dios.

¹⁵ Jano' nat pai' dhuuk pu'ni ya' xi éék jich a'mkam muu guch Xoi'kam, pui' ja'k xi chu daasak na mi' dhir ja'p ja'k bax bhaai'n ka' nach a'm tu bi'ya' gui' nat tu' tuch iim-chudak bijik gu Dios. Pui' ja'k duu ip na mi' dhir ja'p ja'k pu ba tuch ua'ñdhix ka' na chich ji'x gé' bach ua'tulhdhak, sia kuch gu' pui' tii duiñchugit nat jax ja'k tu daasak gu

Moisees bëpi' dir. Ba' gu xib dai nach a'm ba tu bi'ya' gu gë'gër jup tum duu'nkam nat tuch iimchuda gu Dios.

¹⁶ Na gu' dhi' ja'pni jia na jax tum buada' ya ja'p maaxik, pui' na jax gu jaroi' no't tu iimchuda gu maraa'n bëix na jik' tu' bia'ka', pui' ja'k tu daasa' u'uan ta'm. Ku gu' chakuir tu gui' ga'n ka' ji no' pui' ka dua gu taata'n, no't ba muu ji na ba' bhaan ba tu bi'ya'.

¹⁷ Chakuir tu gui' ga'n ka' gu bixchu' no' gu' pui' ka dua gui' nat tu iimchuda, nañ jax ba kai'ch, daipu' nar iimdharma' ka' pix.

¹⁸ Pui' ku ba' moo jano' nat jax tu ja daax gu Dios gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k tu buada' buiñor, gu Moisees ja koodak gu sasoi' makgírxi na ba' pu'ñi duuji jix bhaai'n ka' na tu ja uañi'ñka' gu ja ua'tulhdhara' sia gu palhiip. Ba' dhi' pui' ji buusan na jax gu jaroi' no't bhaan ba tu bëi gu bixchu' na tu iimchudhix.

¹⁹ Ba' nat pai' dhuuk xi ja aa'ñdhak gu Moisees gu ja'tkam gu ñio'ki'ñ gu Dios nam jax ja'k tui'ñgida', mi' dhir ba' baxbhat gu ja i'ñir gu sasoi' ki'n ja jupsusda' bëix na jik' gu Israel kam ja'tkam suudai' palhiip xi bipnadat, bëix sia ki'n jupsusda' gu ko'kmarak joodai na bhaan tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios.

²⁰ Jup ja titda ba': "Dhi i'ñir na ñich ki'n ba jam jupsussa, ja'p jir jum duukam na gu Dios jix aa' na pim pui' ja'k tu kuugalhdhidha' na jik' jax jix aa' na ba' tu jam uañi'ñka' gu jam ua'tulhdhara'."

²¹ Gio ba' mu ja'k jup tu jupsusda' gu Moisees gam gui' na miji tu daraa irban dir gu chiop nam bhaan tu'x buada' gui' nam mi' tu juanda' nam tu ja daañi'ñdha' gu ja'tkam gio nam ja palhbui'ñdha' nam tu makgírxi'ñdha' gu sasoi' gu Dios.

²² Pui' dho tu duu gu Moisees na jax ja'k titda gu Dios, na sap jum aa' nam i'ñir ki'n ja jupsusda' gui' nam ki'n tu daanda' buiñor na ba'x kiki' ka', na gu' sap cham bhaai' na ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara' gu ja'tkam no'm cham bëix makgírxi'ñ gu ja i'ñir gu sasoi'.

Guch Xoi'kam jix bhaai' na tuch uañdha' guch ua'tulhdhara' nat gu'ch a'mkam bam makgírta

²³ Gu chiop nat kúisak bijik gu Moisees, iam pix jir pu chu'm kat na jax chu'm gux dhaam kam chiop, sia gu tu' na mijix chu jai'ch irban dir. Pui' kut ba' gu Moisees ja koodak gu sasoi' baxbhak gu ja i'ñir ki'n tu jupiis miji irban dir bhaan gui' na miji tu daraa nam bhaan tu'x buada' gui' nam mi' tu juanda' na sap ba'x uañ kir tu bi'ya'. Dho jaiñ na gu' ya ja'p dhi oi'ñga'n tum makgírtar gu sasoi' bhai' gë' chiop na sap ba'x chu uañ ka', gu' bhammi gi ba'x dhaam na pai'x io'm jix chu xidhuu, jix io'm gë'p

jum duukam ji na aa' na tum makgírta', cham tu' gu sasoi'.

²⁴ Bhai' ji' nañ tu aagit jup kai'ch nat baa guch Xoi'kam nax io'm jix chu xidhuu, cham tu' pui' na jax ya ja'p nach pai' tu chi-chiopi' aach, na gu' gui' Dios jir chiopga'n, cham tu' gu ja'tkam. Tii iam pix pu chu'm xip duu mit gu ja chichiopi' gu ja'tkam na jax chu'm gux dhaam kam. Bhai' ji' ba' daakat jich a'mkam ñiok xib guch Xoi'kam buiñor gu Dios, na pu tii'ntu'n na tuch uani'ñka' guch ua'tulhdhara'.

²⁵ Maa'nnim pix bhai' tu makgírxi guch Xoi'kam gu Dios, cham tu' na mui'kim nam jax chu buada' ya ja'p dhi oi'ñga'n gu ja gë'gër kam tuk gui' nam bhai' gë' chiop tu juanda', nam gammiji nabap oidha' mui' ba ji bëiika' gu sasoi' ja i'ñir miji na pai'x io'm jix chu xidhuu nam ki'n jupsusda' gux xidhuu kam kaaja, na ba' dhi' ki'n tu ja uañdhix ka' gu ja ua'tulhdhara' gu ja'tkam.

²⁶ Na gu' no' mui'kim ji chu makgírxi dha' git guch Xoi'kam gu Dios, çcham aa gu' jik' na kim ba mukia' git dhi' jano' dir nat pai' dhuuk jup duu gu Dios dhi oi'ñga'n, kux ba' gu' tu' maa'nnim pix? Dai xib na ya' ba mi-amhlhim na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n nat ba' bhai' xi jimik ya' aach jich bui xim makgírtak jich a'mkam, pu daipu' maa'nnim pix. Dhi' ki'n pu gammiji ba tu uañdhix ka' guch ua'tulhdhara'.

²⁷ Na gu' dhi' ja'pni jia na jax ya ja'p gu ja'tkam, nam gu' cham tu' ko'dat gio duduardat ya ja'p oipo, ja'ppi no't pix ba muu, pu cham pai' ka dodhia', dai jano' na ba tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n nam ba' duduadii giop bhai'p ji baapmiglia' na bam aaya' na pai' dhuuk ja aagi'ñdha' guch Xoi'kam nam tu' jax buimii nam duduakat gu ja tutku' bhaan.

²⁸ Pu'ñi ip guch Xoi'kam jano' nat ya' xi gë'k, maa'nnim pix jum makgírta jich a'mkam, dhi' ki'n pu ba tu namkix bëix maa'n jimdam nam jix u'ua'tulhdhix gu ja'tkam ya' dhi oi'ñga'n. Ba' xib na gio bhai'p jimda', cham tu' na gioch a'mkam jup ka mukia' na tuch ñamkixdha' guch ua'tulhdhara', ja'ppi daipu' na bha ja bai'ñimira' pix gui' nam jik' pu'ñi ti ñira na bha ja bai'ñimira' mi' pui' ji jimit na jax jix aa'.

10

¹ Gu Moisees pui' ja'k tu daasak bhaankamu'n gu Dios ja bui gu Israel kam ja'tkam nam sap tu makgírxi'ñdha' gu sasoi' gu Dios na ba' ki'n tu ja uañi'ñka' gu ja ua'tulhdhara'. Ba' dhi' ji' nat jik' jax tu daasak, iam pix pui' ja'k ip na jik' jax jum duñia' guch Xoi'kam no't pu'ñi ya' ba ai, na ba' mi' dhir pu bëix dappaam tu ja uañdhix ka' gu ja ua'tulhdhara' gu ja'tkam. Na gu'

gu pui' nat ji'k jax tu daasak gu Moisees nam pui' tu makgixi'ndha' gu sasoi' gu Dios, cham bhaai' na dhi' ki'n pu biix dappaam tu ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara', sia kum gu' tii gammiji nabap oidha' pix mi'ji dir ji bapo' nam tu makgixi'ñ gu sasoi', pui' nam jax bax u'ua'tulhdhix ka'.

² Ba' pux mat ka' am gu Israel kam ja'tkam na cham tu' bhaai' na pu biix maa'n jimdam tu ja uañdha' gu Dios gu ja ua'tulhdhara', sia kum gu' tii tu koodat gu sasoi' makgixi'ñ nat jax tu daasak gu Moisees, pui' nam jax bax u'ua'tulhdhix ka' nam xim taat ka'. Ba' tii pix mi'ji dir ji bapo'da' am nam tu makgixi'ndha' gu sasoi'.

³ Ku gu' dhi' pu ja'p pix ji ba' nam tii xi chu makgixi'ndha', panaas ba' nam jax dhui pix bhaan ti'ñchoka' gammiji nabap oidha' gu ja ua'tulhdhara', na gu' cham pai' iam pu biix dappaam ja uañdhidha' gu Dios,

⁴ na gu' gu ja i'hir gu tutuur gam kakar-bax cham ji'xkat biix dappaam uañchuda' gu ua'tulhdhara'.

⁵ Pui' ku ba' nat pai' dhuuk ya' ai guch Xoi'kam ya' dhi oi'ñga'n, jup titda gu Dios jich Gi'kora' jix dhaam:

Cham ka aa' ap jiñ Gi'kora' nam jum makgixi'ndha' gu ja'tkam gu sasoi' ja i'hir,

pui' ku pich ba' maa'n jiñ maa gu tuuku' nax io'm jir gē'p jum duukam nañ jum makgixidha' ja a'mkam.

⁶ Nap gu' cham ji'xdhat biix dappaam tu ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara' siam chi moo tiim mimi'i'ñi'ñ gu sasoi' gam nam jum makgixi'ñ.

⁷ Ba' nañ jax ba kai'ch jiñ Gi'kora', ya'ñ bap tu'ii' ba' xib dhi oi'ñga'n bhaan nañ pui' tu kuugalhdha' na pich jax jiñ chidak bhañ joot gam nap jax jix aa', na ba' pui' ba tum kuugalhdha' na jax tu ua'ñix gum ñi'look mi u'uan ta'm.

⁸ Dho jaiñ na jax kai'ch guch Xoi'kam. Biipi' dir jup xi chi'ñik na gu Dios cham ji'xdha' biix dappaam tu ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara' gu ja'tkam siam chi moo ti makgixi'ñ gu sasoi' gam biix aixim tu'm nat jax tu daasak gu Moisees nam saak tu buada', na ba' dhi' ki'n tu ja uañi'ñka' gu ja ua'tulhdhara' sia gu palhiip.

⁹ Mi' dhir ba' moo ja'pnip xi chi: "Ya'ñ bap tu'ii' ba' xib dhi oi'ñga'n bhaan jiñ Gi'kora' nañ pui' tu kuugalhdha' na pich ji'k jax jiñ chidak bhañ joot." Dhi' ja'p kai'ñkam jup kai'ch na mi' dhir ja'p ja'k maakam ba tu aagix ka' ja bui gu Israel kam ja'tkam, cham tu' kia' nat jax tu ua'nak gu Moisees bhaankamu'n gu Dios nam saak tu makgixi'ndha' gu sasoi'.

¹⁰ Gu' ba' nat pai' dhuuk pu'ñi diilh jum makgirta guch Xoi'kam jich a'mkam, pu biix dappaam tuch ñamkix guch ua'tulhdhara'.

Daipu' maa'nnim pix nat jum makgirta jich a'mkam, pu dhi' ki'n gammiji ba tuch uañi'ñka' gu Dios guch ua'tulhdhara'.

¹¹ Cham pui' na jax gui' nam bhai' tu juan gē' chiop nam ja a'mkam tu daanda' gu ja'tkam, nam gammiji nabap tanoolh ba ji chu makgixidha' gu sasoi' gu Dios na sap ba' pu'ñi duuji tu ja uañi'ñka' git gu ja ua'tulhdhara'. Gu' ji na gu' pui' pix cham jup bhaai' na biix dappaam ja uañdha' nam ji'x jix u'ua'tulhdhix, sia kum gu' tii pix bhaan ji baapmigim nam tu makgixi'ñ.

¹² Guch Xoi'kam gu' kai'ñkam maa'nnim pix ji nat xi makgixidhak gu Dios gu diilh tukga'n, pu daipu'. Mi' dhir pu jiix dhaam, bhammi ji dhaibu sonpan gu Dios ki'n dir ja'k.

¹³ Ba' bhammi pix dhaakat ti niira na biix ka xi ja tulhiñchuda' gu Dios gui' nam ji'k jix bhaamki'ñ.

¹⁴ Ba' sia kut maa'nnim pix jum makgirta jich a'mkam guch Xoi'kam, dhi' ki'n pu gammiji ba tu ja uañi'ñka' gu Dios gu ja ua'tulhdhara' dai gui' nam ji'k soi'm ilhdhai ti jii'ndha' buiñor.

¹⁵ Pui' ja'k jich jurtu'n guch Dhuudu' kam jix Ua'i I'i'mda' na biix aach jich aagit jup kai'ch mi' na pai' tu ua'ñix gu ñi'oi'ñ gu Dios na ja'pnim kai'ch:

¹⁶ Jano' nañ pai' dhuuk maakam tu daasa' na tu aagix ka' ja bui gu Israel kam ja'tkam,

ja jujur am jañ ua'na' guñ ñi'ook, nam ba' gammiji ti'ñchokat mi' pui' jii'mda' nañ jax jix aa'.

¹⁷ Dappaam jañ tu ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara' sia mit jax gē' bam ua'tulh,

gio nañ gammiji pix ba tu ja uañi'ñka' no'm jum ua'tulhi'ñ,

panaas kum moo pu cham pai'm ua'tulhi'ndha'.

¹⁸ Dho jaiñ nat jax ja'k ji chu buus jiñ jaaduñ, pu biix ba tuch uañdhix guch ua'tulhdhara' xib. Cham kam aa' nach gammiji nabap tanoolh tu makgixi'ndha' gu sasoi' gu Dios nach jax tu bua't biipi' dir, nat gu' guch Xoi'kam na jax ya' xi oilhimik jum makgirta jich a'mkam na ba' pu'ñi duuji biix dappaam tuch uañdhix ka' guch ua'tulhdhara'.

Nach gammiji tu daanda' buiñor gu Dios

¹⁹ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, xib dho gi bax bhaai' ji nach diilh ba tu daanda' buiñor gu Dios cham tu' bhaan ji chotdonit, cham kam aa' na jaro'i tuch dhaa'ñi'ndha' na jax biipi' dir. Ja'p ji buusan ba' xib na bax bhaai' nach diilh mu baapkia' mi'ji irban dir gu chiop mi' na pai'x io'm jix chu xidhuu, sia kuch jir ja'ppix ja'tkam. Tu' gi nat gu' guch Xoi'kam ba makgixi gu Dios gu diilh i'ra'n

na ba' pu'ñi bax bhaai'n ka' nach ya' dir ja'p ja'k silh ba tu daanda' buiñor.

²⁰ Na gu' nat pai' dhuuk muu guch Xoi'kam jich a'mkam, pu irban sar gu jannulh na mi' se' irban gu ge' chiop na Jerusaleen kiik, na ki'n tu kuup na ba' cham jaroi' mu bakia' bhijimmi dir soosna'n na pai'x io'm jix chu xidhuu. Ba' dhi' ja'p ji buus nat jich kupio'k bhai' nach pai' dhir mu baapkia', na gu' bach aagi'ñ nach jax ja'k dui silh ba tu daanda' buiñor gu Dios aach diilh.

²¹ Gu Jesuus jich Xoi'kam ba' pui' ba ji buusan xib na jax gu ja' ge'kam tuk gui' nam bhai' ge' chiop tu juan, na xib bhammi ba daa jix dhaam na pai' tu chiopi' gu Dios, ba' bhai' dhir soi' ti'ntu' na tuch uañi'ñka' guch ua'tulhdhara'.

²² Bax bhaai' ba' xib nach silh buiñor tu daanda' gu Dios soi'ch ilhdhat, nach gu' ba ti' jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam gui' nat jaroi' tuch ñamkix guch ua'tulhdhara'. Ja'p ji buus nat jich batbich joidham jix ki' su-udai' ki'n, nat gu' biix uañichuda nach ji'x jix u'ua'tulhdhix kat.

²³ Xib gu' dai ji nach jix biñak kat buiñor guch Xoi'kam pix ba ti' ñirda' nach bhammi aaya' na pai'p tu'ii' gu Dios. Cham jach tu' bhaan jax kach aa'nda', na gu' gu Dios cham xiim pui' tu kuugalhdha' nat ji'k jax ba tu dai jich bui.

²⁴ Ja'ppi dai ji nach ba xich ja' joi'g'nda' biix ji'ma'n, joidham nach jix bhai' kai'chit jich papalhbui'ñdha' tu na pix ki'n, gio nach jix bhai'm duukam xip tu buada' bhaankamu'n.

²⁵ Jum aa' ip nach gammiji mu jimmida' pai' nach jich jumpa'nda' nach tu daanda' buiñor gu Dios, cham tu' nach am irdat oipoda' na jax jai' nam pu cham jimmi mu ja'p nam pai' jax jum jumpa'n nam tu daanda' buiñor gu Dios. Aach gu' jimchu'nda' ji mu ja'p nach pai' jax jich jumpa'nda' nach tu daanda', na gu' pu'ñi ja'k jix aa' guch Gi'kora' nach gammiji mu daañchu'nda'. Jix io'm jach mui' ba xi dhaañchu'nda' xib, na gu' bar mia'n na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n, na pai' dhuuk ja aagi'ñdha' guch Xoi'kam nam tu' jax buimik biix gu ja'tkam nam duduakat ja tutku' bhaan.

²⁶ Na gu' no'ch aach am irdat daraat jich ua'tulhi'ñ ja'p xi dhuukat guch Xoi'kam sia kuch tiix maat na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ, cham ji'xdha' tuch uañdha' gu Dios guch ua'tulhdhara', nach gu' pu cham soi'ch ilhiñ'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nat tiich a'o'mkam muu kuruus ta'm.

²⁷ Ba' no'ch gu' aach pu'ñi pix tu'ii', dai nach am ti'ñchoka' jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n na xich

aa'ñdhai guch Xoi'kam na chich tu' bhaan jich ua'tulh mu ja'k xich jootsa' na pai' ge' miim gu tai na gammiji cham tu'tki, mi' na pai' ja' tulhiñ'ñchuda' gu Dios gui' nam ji'k jix bhaamki'ñ.

²⁸ Mi' nat pai' tu ua'nak gu Moisees bhaankamu'n gu Dios, jup jum kai'ch nam sap pu maa'n jimdam mu'aa' gu jaroi' no' cham tu' ka'm niñ'ñ nat jax tu daasak gu Dios, dai pix no'm ji'k baik niñ'ñ nat pai' cham am bua, ti'ñchoka' nat ja'xbui' pix ti' ti.

²⁹ Dho jaiñ, zgu' gi ba' jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n, jax japim ilhiñ'ñ na tu ja dooda' gui' nam ji'k tu' pix ilhiñ'ñ guch Xoi'kam Maraa'n gu Dios nat tiix ja joi'ndak ja a'mkam muu kuruus ta'm, nat ge' jaax gu i'ra'n nat ki'n tu ja namkix gu ja ua'tulhdhara'? Jix io'm ji na ja tulhiñ'ñchuda' gu Dios, cham tu' na tu' palhüp, gam nam gu' tu' pix ilhiñ'ñ gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' na tiix ja tajaan'dham gu Dios nax ja joi'g'ñ.

³⁰ Na gu' pui' pu kai'ch gu Dios mi' na pai' tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ na jax ja duñia' gui' nam cham tu' ka'm tigia', jup jum kai'ch: "Aañ diilh jix maat ji nañ jax ja dooda' gatuuk gui' nam ji'k cham jiñ kuugalhdhai cham tu' ka'm jiñ chigia'. Ja makia' iñ na jax ja'k ja a'm bipio'da' gu pu chu'm gu ja'tkam." Gio ba' jumai kap ja'pnip jum kai'ch: "Gu Dios jich Gi'kora' diilh ja aagi'ñdha' gatuuk gu ja'tkam nam tu' jax buimii biix ji'ma'n, no'm jix bhai'm duukam jup tu buimik piam ku gu'x buam jum duukam."

³¹ Ja'p moox iñbidham ji na tu ja dooda' ji'k no'm jaaxmam pix ilhiñ'ñ gu Dios na gammiji pur ge'kam!

³² Ba' aapi'm jiñ jaaduñ, jam guguuxi'ñ iñ na pim cham jax jum aa'nda' no't tu' jax ba ji jam duu, ja'p na jax jano' na pimit jax ti' jii'ñ buiñor guch Xoi'kam, na pimit nakoo nat pai' dhuuk biix aixim jix buam jum duukam bhai' jam daam ji jii, pui' na pim jax bax biñak buiñor.

³³ Jai' dhit aapi'm jamit biix aixim jam ai'chuxdhak gam na mit jam ko'ktulh gui' nam xi jam bhaamki'ñ ja niñ'ñchudat gu mui' ja'tkam. Ba' jai' dhit cham jax ilh japimit sia ku mit ti' pui' bhai'p ji jam tulhiñ'ñchuda nam jax ja tulhiñ'ñch'u'n gu jai' nam jix io'm jix biñak buiñor gu Dios nam ba' cham jax jum aa' sia kum jax ja bua.

³⁴ Gam na pimit jix ja joi'ndak ja tiigik ja palhubu gu jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham na mit ja kuu, gio na pim cham pai' jax jum aa' sia ku mit ba tu jam boosgi gu jam bixchu' gu ge'gerkam na pim tu bia'kat na pim ba ti' jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, na pim gu' pui' pix xim aa' nax dhaam buiñor gu Dios no' pimit ba ai, jix io'm mui' jam a'm tu bi'ya' gu bixchu' na pu cham tu' jax jum bua, ni ku cham ti' kikhli'ñchar.

³⁵ Ba' jam guguuxi'n iñ jiñ jaaduñ na pim cham oodak jix io'm mui' xix biññak ka' buiñor gu Dios, na ba' jam a'm bi'ya' gu gē'gēr jup tum duu'nkam.

³⁶ Cha'pim jax jum aa'nda' sia ku pim bixchu' bhaan jum tulhiñ ya' dhi oi'ñga'n. Xi ñakgat japim mi' pui' xi chu kuugalhdhidha' na ji'k jax jix aa' gu Dios, na pim ba' pu'ñi duuji tu mai'chia' gu gē'gēr jup tum duu'nkam nat tu jam iimchuda na tu jam makia' bñix ji'ma'n no't ya' ba ai, na gu' dhi' cham xiim bha jim.

³⁷ Pui'm kai'ch jia gu ñio'ki'n mi' na pai' tu ua'ñix na ja'pnim kai'ch:

Alh moo cham xiim ya' aaya' gui' na saak bha jimda',
cham tu' ka miikidha'.

³⁸ Ba' gui' nam ji'k bñix ja jujur ki'n ti jii'ñdhat jix biññak buiñor gu Dios,

joidham jix bhai' tu ja jimia'.
Gu' no' mit jix oodak gio ja'k jup suulh mu ja'k na pai'r tu ua'tulhdhara',

dho gi' gu' am ti'ñchoka' am ji na ja tulhiñchuda' gu Dios.

³⁹ Jaiñ na jax jum kai'ch gu ñio'ki'n gu Dios. Ku ba' gu' nach gu' aach bñix jich jujur ki'n ti jii'ñdhat jix biññak buiñor guch Xoi'kam, cham ji'xdha' ja'k suulhgia' ich sia ku jax jix buam tuch jim, nach gu'x maat nach baidhika' gu Dios jix dhaam nach pai' joidham jix jii'ngim bap tui'ka' gammiji, cham pui' na jax gui' nam gio ja'k jup suulhi' mu ja'k na pai'r tu tulhiñara'.

11

Nañ jax ja'k bñix jiñ jur ki'n ti jii'ñdhat jix biññak ka' buiñor gu Dios

¹ No'ñ silhkam bñix jiñ jur ki'n ti jii'ñdhat jix biññak buiñor gu Dios, pu'p ti jii'ñdha' iñ na pui' tu kuugalhdha' nat jax tu dai na saak tu duñia' gatuuk, sia kuch gu' cham maat na jax ba' ja'k ba ji chu duñia' na pui' ba ji chu kuugalhdha'.

² Ja'p na jax bijik guch bopxi kat nam joidham bñix ja jujur ki'n ti jii'ñdhat jix biññak kat buiñor gui', ba' joidham jix ja kügalh, nam gu' tu' ka'm niidhat mi' pui' jiiimit na jax jix aa' nam tui'ñgida'.

³ Bñix jup ti jii'ñi'ñ ich nat gu ñio'ki'n ki'n jup duu gu Dios dhi oi'ñga'n bñkam gui' na ji'k tu' yax chu jai'ch gam gu jai' oi'ñga'n na mi'k ja'k daraa, na chaku tu'x chu jai'ch kat, dai na pui' pix xi kai'ch.

⁴ Jaiñ gui' na Abeel tügich bijik, joidham jix kügalh gu Dios gui' nat tu' makgürxi gio dñilh, cham tu' pui' na gu xio'gi'ñ Kayiin, na gu'x maat nat bñix juraa'n ki'n soi'm ilhdhak pui' tu duu, na gu' tu' silhkam ki'n tu' ka'm niidhat jix biññak ka' buiñor. Ba' cham jax bua sia kut mui' oidha' ba jur jano' dir nat muu, xib gu' ja'p ji buusan ji na pui ya' oirit

pui' na jax bax biññak buiñor gu Dios, nach ba' aach niidhat pui'p jich biññkada' buiñor guch Gi'kora'.

⁵ Gio gui' na Enok tügich, pu bñix tukga'n bñkam bhñik gu Dios jix dhaam, mi' pix pu cham pai' ka matgir, na gu' pui' bñix juraa'n ki'n jup ti jii'ñdhat jix biññak kat buiñor gu Dios, gam na mi' pui' jimda' na jax jix aa', pui' kut ba' joidham jix kügalhdhak baidhak pu bñix tukga'n bñkam.

⁶ Ba'm aa' nach aach pu'ñi bñix jich jujur ki'n ti jii'ñdhat jix biññak ka' buiñor gu Dios no'ch baabui' silhkam ba kaichu', na gu' gui' cham tu' ja kügalhi'ñ gui' nam cham ti jii'ñdhat jix biññak ka' buiñor. Silhkam nach ti jii'ñdha' bñix jich jujur ki'n nax jai'ch ji gu duakam Dios nax dhaam jup tu'ii', gio na silhkam jich baidhika' gatuuk bhammi na pai'p tu'ii'.

⁷ Gio ba' pui' na jax gu Noee ip, pui' bñix juraa'n ki'n ti jii'ñdhat jup jix biññak kat buiñor gu Dios. Jii'gi'ñ ip jano' nap titda na tisaa'ñdha' gu suudai' bñix kap na ji'x oi'ñga'n, pui' kut ba' jotmoda' cham jax ji chi'ñik jup duu gu gē' kanuub nat ji'x chia gu Dios, na sap ba' bhaan jum o'ñcho dñilh gu Noee ja bñim gu jajaa'nni'ñ na pai' dhuuk bhai' ji dhuudu' gio na bhai' ji chisdia' gu suudai'. Pui'm duu dho, dai gu Noee ja bñim gu maamra'n gio gu ja bi'pna' mit bhaan titis gui' gu kanuub, na gu' dai gui' nam tu' ka'm niidhat jix biññak ka' buiñor gu Dios, gu jai' ja'tkam dho gi' gu' pu bñix kol mit ji bhai'kok.

⁸ Gio guch boxii kat Abraam pui' bñix juraa'n ki'n jup jix biññak kat buiñor gu Dios. Ti' nat tu' ka'm tügik pui' tu duu jano' nap titda na jimia' mi' dhir kia'mi'ñi'ñ mu ja'k na pai' ja makia' saak gu dibñir gu bopxi'ñ nam mui'dha'. Gu Abraam mui' pix pu jimchu' na pai' ja'k aa'ñdhim gu Dios na bhñya', na gu' dai gui' pix buiñor jix biññaktu', dñilh pu cham maat gu' na pai' ba' silh ba ji aaya', dai ba' na pix ti nñiraim na aagi'ñdha' gu Dios na pai'.

⁹ Mummu ba' ji kiicha na pai' tu aagi'ñ, na gu'p titda na mi' ji' ja makia' gu dibñir gu bopxi'ñ no' mit ba maaxir. Cham tu' bhaan ji choo'nnit ba' mi'p xi kioka' gu Abraam cham ja bñidhat gu mi' oi'ñkam, dai nat jax mi ja'p tu tuttu gu jajannulh ba'bhak, na gu' dai gu Dios pix buiñor jix biññak ka' bñix juraa'n ki'n. Gio mi' dhir gu maraa'n Isaak nat maaxir pui' ip, gio gu kuulsi'ñ Jakob, pui' jajannulh ba'bhak chir jam pix jup tu oi'ñkat, nam gu' pui' dai gu Dios buiñor jup jix biññak kat, na gu' pui'p ja titda gu Dios na mui' ja bopxichuda'.

¹⁰ Gu Abraam bñix juraa'n ki'n jix biññak kat buiñor gu Dios pu ti nñirada' na jax chu'm tanoolh bhammi aaya' na pai' joidham jix a'bhär tuut gu ba'bhak nat dñilh bhai' ja tuttu gu Dios.

¹¹ Gio jano' nat chakui maa'n ba ji chii gu alhii gu Saara, gu Abraam dai gu Dios pix buiñor xix biñak ka', ti jügi'ñdha' bëx juraa'n ki'n na gu'i' pui' tu kuugalhdha' nat jax tu daax bëpi' dir, nap titda nam saak maa'n tigia' gu alhii sia kum jax bar jagi'gir, na ba' mi' dhir dhi' bhaan mui' tu bopxicha' gu Abraam. Pui'm duu dho, gu Dios diilh ja palhbui nam jax dhui tigia' gu alhii, na gu'x maat nam tu' silhkam jix biñak buiñor.

¹² Ba' pui' ji chu buus na jax titda gu Dios gu Abraam, jix io'm mui' tu bopxicha cham daaxix kam, cham jum ilhdham ji gu', na mit gu' dakoo pix ji chii gu alhii daim bipnagim nam pux io'm bar jagi'gir, nam cham ka ilhii'ñ, na gu' am ti pup pu am bax muukim gu Abraam nax io'm bar jagi' ka'. Gui' ji' ba' gu alhii na mit ti bhaan mui' tu bopxicha gu Abraam, ja'pni pix jum duu mit na gu chiihia' na bha'ñi ja'p daraa jix dhaam, gio ja'pni ip na jax gu o'ya na mu ja'p kaat suudai'jugii'ñ. Pu cham jaroi' maat nam ji'k aix.

¹³ Bëx ji'ma'n dhi' nañ jaroi' ja aa' nam tu' silhkam jix biñak kat buiñor gu Dios, chakui ja a'm tu bi'iik gu gë'p jum duukam nat Dios ja iimchudak na mit koi. Ku gu' nam gu'x biñak kat buiñor, ja'p ji buus ji na mit sia gu mik dir mu ti tügik bhammi jix dhaam na pai' ja makia' gu Dios gu gë'p jum duukam. Ba' joidham jix bhai'm taat am, pux maat am nam cham tu' gammiji ya' pu oi'ñka' dhi oi'ñga'n bhaan, nam gu'x maat nam cham jir ya' kam. Pui' kum ba'x biñak kat buiñor gu Dios ti nürda' na jix dhaam ja'k pui' tu kuugalhdha' nat jax tu ja daax.

¹⁴ Ba' pui' kum ba'p kai'chdha' pix jano' nam ya' ka oipoda' dhi oi'ñga'n bhaan nam cham tu'r ya' kam, nam gu' pux maat na kam aajim gu tanoolh nam pai' dhuuk aaya' ja'p iam nam pai' gammiji bhai' pu ba oi'ñka' dho gi ji ba', nat pai' tu ja iimchuda gu Dios nam saak oi'ñcha'.

¹⁵ No'm git cham pai' maakam ja'k jum ti'ñchoka' nam pai' gammiji bhai' pu ba oi'ñka', çcham aa gu' mi' pu cham joiñat daraaka' am git nam pai' jax ba oi'ñkat no'm pui'm aa'nda' git nam jir ya' kam dhi oi'ñga'n? Piam kum palhüp ja'p xi jimii ji'k tanoolh gio mup ba aaya' git nam jir pai' kam.

¹⁶ Gu' ji nam gu'x maat nam cham tu'r ya' kam, ba' ja'p ja'k jix aik am nam pai' gammiji bhai' pu ba oi'ñka' nax dhaam ja'k kat jup jum kai'ch. Ba' gu Dios cham pai'x xi'iraam jum ilhii'ñ sia ku pui'm titi' nar ja Dios tuk dhi' ji', nam gu' bëx ja jujur ki'n jix biñak kat buiñor, dai nax ja aichdham jix dhaam nam pai' gammiji bhai' pu ba oi'ñka' joidham jix a'bhar ba'pki çhir.

¹⁷ Gio jano' nap titda gu Dios gu Abraam na sap mua'ji makgirxidha' gu maraa'n

Isaak na mi' pix bhaan machia' no' sap moo silhkam jix biñak buiñor piam ku gu' cham, gu Abraam cham jax ji çhi'ik pui'p tu duu na jax titda gu Dios, na gu' bëx juraa'n ki'n ti jii'ñdhat jix biñak ka' buiñor. Pui' ku ba' bëx juraa'n ki'n jix aa' na makgirxidha' gu Dios gu maraa'n Isaak, cham jax bua sia ku daipu' maa'n tu mar;

¹⁸ sia ku gu'p titda bëpi' dir na saak bhaan dhi' dhi maraa'n Isaak mui' tu bopxicha' cham daaxix kam.

¹⁹ Na gu' pux bhai'x maat gu Abraam na gu Dios jix io'm jir gë'kam, bixchu'x aichu'n na pu tu duña'a, sia koi'ñga'n jix bhaai' na ja dudua'ñdhai' gio ja baapmi'ñdha'. Ba' pui' pix jum aa' na cham jax bua siat mu'aak makgirxi gu maraa'n Isaak, na gu' gui' giop dua'ñdha'. Gu Dios pux bhai'x maat ip na gu Abraam tu' silhkam bëx juraa'n ki'n jix biñak buiñor, ba'p titda na sap cham ka mumua'da' gu maraa'n na bax mu'aam. Ku gu' pui' ji buus ji nat ti mua gu Abraam gu maraa'n Isaak, gu' ji nat gu' gu Dios giop dua'ñ.

²⁰ Gio mi' dhir gu Isaak nat pai' dhuuk gi'iir, bëx juraa'n ki'n ti jii'ñdhat jup jix biñak kat buiñor gu Dios, pui' ku ba'p ja titda gu gook maamra'n, Jakob gio Esauu, na sap joidham jix bhai' tu ja jimia'.

²¹ Gio pui' na jax gu Jakob, pui' bëx juraa'n ki'n jup jix biñak kat buiñor gu Dios, mi' pui'p jimdat na jax jix aa'. Pui' ku ba' jano' na pux io'm bar jagi', na pu bar mia'n na mukia', pui' ja'k xi chu ja daaxdhak gu gook maamra'n gu Josee na sap jix bhai' tu ja jimia'. Gio sia ku cham ka oo' na kaika' nax io'm bar jagi', gu oxia'n bhaan xim siispak nat tu daani buiñor gu Dios, na gu' kai'ñkam tu' silhkam jix biñak kat buiñor.

²² Gio gu Josee pui' ip, bëx juraa'n ki'n jix biñak kat buiñor gu Dios. Pui' ku ba' jano' nat pu ba ji muu, na pu palhüp pix ba ñiok, jup xi ja tiidak gu jajaa'nni'ñ na sap ji'kchi oidha' ki'n gu Dios ja palhbuidha' nam bubuakia' mi' dhir Ejipto. Ba'p xi ja tiidak nam sap xi bhüji gu tukga'n no' mit ba jii mi' dhir, na gu' bëx juraa'n ki'n ti jügi'ñdha' na pui' tu kuugalhdha' gu Dios jax no't ba ti.

²³ Gio ja'pni ip na jax gu gi'korga'n gu Moisees nam pui' bëx ja jujur ki'n jup jix biñak kat buiñor gu Dios. Pui' ku mit ba' cham tu' bhaan ji chotdonik ixchu baik masaa'n gu Moisees nat jax maaxir, sia kum gu'x maat nat pui' ja'k tu dai gu gë'kam mi' kam Ejipto nam pu bëx ja koodaidha' gu a'aalh Israel kam nam jax maaxilhidha' no'm jir chichio'ñ. Na gu' nam xi ñii'ñ, joi'mdam tu'm gu alhii, gio nam gu' pui' pix xim aa' na ja palhbuidha' gu Dios, nam gu' buiñor jix biñak ka'.

²⁴ Gio mi' dhir nat gi'hir gu Moisees, pui'p jum biiñkai buiñor gu Dios, biiñ juraa'n ki'n ti jii'ndhat mi' pui' jimda' na jax jix aa'. Pui' ku ba' cham ka aa' na pui' pui'm tiiti'nda' nar gi'lhga'n gu maraa'n gui' na mi'r gē'kam Ejipto.

²⁵ Na gu' cham aa' na pui' ja'k jup tu jimda' nam jax tu jim gu mi' kam Ejipto nam biiñ aixim tu buada' na jax cham jir am, sia gui' nar di'ii'n tu'm, pui' ku ba' cham kam ja'aa' na kaichgida'. Pui'm aa' ba' nar am na mu ja'k ba ja binta' gu Israel kam ja'tkam na mia'n jir jajaa'nni'n, cham jax bua sia ku mit pui' bhai'p ji chulhiichuda nam jax ja tulhiichu'nda' gu Israel kam ja'tkam.

²⁶ Pui'm duu ba', buus gu Moisees mi' dhir ja bui gu Ejipto kam ja'tkam, na gu'x aa' na ja biiñ jum tulhiina' gu Israel kam ja'tkam, cham tu'p jum buixdhak sia chi jax kar jix chumfigam kat. Jix aa' gu' na ja'xbui'p xim tulhiina' na ji'x jum tulhiina' guch Xoi'kam no't pu'ñi ya' ba ai, na gu' pux maat na gē'p jum duukam makia' gu Dios jix dhaam no't ba ai, na gu' biiñ juraa'n ki'n jix biiñak ka' buiñor.

²⁷ Pu mai' mi' ba' mi' dhir Ejipto cham tu' bhaan ji choo'nnik sia ku jax giilhim jix bhaam gu gē'kam mi' kam, na gu'x maat na gē'kam ki'n bhaan ti niidhim gu Dios sia ku cham pai' nii'n maaxik.

²⁸ Mi' dhir ba' dai nat ba tu juu gu paan gakkhi'ñchix kam bhaan Paaskua ta'm ja biiñ gu Israel kam ja'tkam, na bhaan jix maati' ka' nam jix io'm jix biiñak kat buiñor gu Dios ti jii'gi'ñ na gui' ja palhbuidha' nam bubuakia' mi' dhir Ejipto. Gio ba' nat ja chia biiñ ji'ma'n nam sap i'hir ki'n mamxidha' gu kiki'ngob mu ja'p nam pai' jax chu ba'bhak, na sap ba' cham mi' aaya' gu nobii'ñ gu Dios na pai' dhuuk biiñ kap ja kooda' gu biipi' kam ja maamar gu Ejipto kam ja'tkam.

²⁹ Ba' buimgidhak na mit ba jii mi' dhir Ejipto, ja palhbui gu Dios nam jax dhui mi' bhiiya' irban gux Bi' Suudai', nam gu' biiñ ja jujur ki'n jix biiñaktu'nda' buiñor. Joidham jix chu gak kir bhii mit, nat gu' joidham irban nai' ji ii gu suudai'. Gu' ba' gu Ejipto kam ja'tkam nam mu' ti ja ardim gu Israel kam ja'tkam, mi' pu koi mit na mit pai' dhuuk mu' tiip ji bubua, nat gu' jotmoda' am xim kuu ip gio gu suudai' na mit mu ji bhii irban.

³⁰ Gio gatuuk nam mummu ja'k jup ba tu kokda na pai' Jerikoo ti ti', diilh pix nai' ji ia'ri gu bhiiñ'ñbak, dai na mit biiñ xikoolh dhir pix xi jii sakaalh gu Israel kam ja'tkam xijum gook tanoolh juugit, nam gu' biiñ ja jujur ki'n jix biiñaktu'nda' buiñor gu Dios, pui' kut ba' gui' pix jup tu duu.

³¹ Gio pui' na jax gui' na Raab tiigich bijik, pui'p ti jii'ndhat jix biiñak kat buiñor gu Dios, sia ku gu' biipi' dir jir ganai' pix kat. Pui' kut

ba' cham muu ja biiñ gu mi' oi'ñkam nat pai' dhuuk ja koi gu Dios, nat gu'x joi'gilh nat ja palhbuidhak ja tiabiaptuda gu gook ja'tkam na mit mu ja joot gu Israel kam ja'tkam nam ti ti'i'mpu' nam jax tu't tu oi'dha' mi' Jerikoo.

³² Jax jañ pik ja'k moop xi jam tiida' git na pim ba'x maatiit kaaya'? Tii mui' ka bi'ix am ji gu' na ñich chaku' ja aa nam pui'p jix biiñak kat buiñor guch Gi'kora', dai ji na gu' chix io'm tēb jup jum bua no' ñich biiñ mui' ji jam aa'ñ nam ji'k jax tu buimik na bhaan jix maati' nam jix biiñak kat buiñor gu Dios. Dai nam jax tiigich jañ pik mui' xi jam aa'ñdha', pui' na jax gui' na Gedeon tiigich, gio ba' gu Barak, gio ba' gu Sansoon, gio ba' pui' na jax gu Jepte nam pui'p jix biiñak kat buiñor gu Dios. Gio gu Dabii gui' na bijik jir gē'kam kat, gio ba' gu Samuel, gam gu' nam bijik ya ja'p bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios.

³³ Biiñ ja jujur ki'n ti jii'ndhat jix biiñak kat am buiñor gu Dios dhi' dhi ja'tkam, pui' kum ba' jai' dhit ja daam kiikat gu jai' ja'tkam, jai' dhit ba' nam jix bhai' ja silhkadimik gu ja'tkam nam pai' dhuuk jir gē'gē'kam kat na jax jix aa' gu Dios. Jai' dhit ba' nat ja a'm tu bii gui' nat tu' tu ja iimchuda gu Dios. Gam jai' dhit nat cham ji'xdhat ja jugiokak gu maapi'ñ sia ku mit miji'ñ ti ja iabo nam pai' kuup, nat gu' ja palhbui gu Dios nam buiñor jix biiñak ka'.

³⁴ Gio ba' jai' dhit na mit ti tai chir ja iabok, cham ji'xdhat ja miidhak sia ku giilhim jix choi'ñ, nat gu' ja palhbui gu Dios na ja buip tu'ñgit. Gio gam jai' dhit na mit cham ji'xdha' mia'n ja bhii na mit jiboi'ññor nam ti bax ja koodak tē'tēb kukxir ki'n. Ku ba' gu' gatuuk na mit gio mui'p ji chu kokda, pu tu ma'iich jamit ji, nat gu' ja palhbui gu Dios nam buiñor jix biiñak ka'. Cham ji'xdha' ba' jax ja dooda mit gui' nam jix ja bhaamki'ñdha'.

³⁵ Jai' dhit dhi' nañ jaro' ja aa', jix bhai'm duukam jup tu duuk jamit ja bui gu di'dilhdhim u'uub, ja dudua'ñdhak bhaankamu'n gu Dios giop ja baapmi' mit gu ja maamar nam ba ko'ix kat.

Jai' dhit moo xi'x io'm jix biiñak kat am buiñor guch Gi'kora', pui' ku mit ba' cham jax ilh na mit giilhim ja tulhiichudaimik ja koi nam xi chuut nam gammiji pu kaichgida' gu Dios sia kum ti ja chian nam sap cham ka kaichgida', nam gu'x aa' nam ba jimia' nam pai' cham tu' bhaan kam tulhiina'.

³⁶ Jai' dhit nam ja gibiiimik giilhim biiñ aixim xi ja ai'chuxdhimik, gio jai' dhit na mit ja buuprak bapaiñum titropiñ ki'n ja kuu nam ti xi chu ja a'gi'ñdha' gu ñio'ki'ñ gu Dios.

³⁷ Jai' dhit jamit joodai ki'n ja ma'yasimik ja koi, jai' dhit ba' na mit i'rapan ja i'ki sirruuch ki'n, gam jai' dhit nam ja sixximik

kukxir ki'n. Bix dhi' nañ ji'k ja aa', jai' dhit cham pai' tu oi'fikam am, mui' kap oipimik am, kakasnir jajo' tim ti'ii'nika' am gam kakarbax jajoo', nam gu' cham tu'r jix chutumñigam kat, gampai' tuutu'm kat am. Bixchu' bhaan jum tulhiñaimik am, gam na mit ja ko'ktulhdhimik.

³⁸ Bix pix gu' ja'tkam jix ja bhaamki'ñdha' am sia kum ti mi ja'p jix chu oi'ñchak ja bñm. Ba jimia' am ba' mu ja'p gampix jix chu gak kir na pai' cham jaro'i' oiri, gam bha ja'p gē'gēr oi'dha' ta'm. Mu ja'p jam ba tibiapka' ji'x na pai' chiichio' gio na pai' jax gē'gēr ti diidi'.

³⁹ Ku ba' gu' siam jix io'm jix biññak kat buiñor gu Dios, cham tu' pui' tu kuugalh ji nat jax tu ja daaxdhak,

⁴⁰ na gu' pui' pum aa' gu Dios na xib ba' pui' ka tu kuugalhdha' nat jax tu ja daaxdhak gui' nach pai' dhuuk aach ya' ba oipoda' pu'ñi, na ba' bix maap maa'n jimdam tuch uañdha' guch ua'tulhdhara', na ba' m' dhir bax bhaai'n ka' na sia aach jich a'm tu bi'ya' gu gē'gēr jup tum duu'nkam nat ja iimchuda gui'.

12

Nach cham jax jich aa'nda' sia kuch pui'p jich chulhiñ nax jum tulhi' guch Xoi'kam

¹ Dho jaiñ nam jax pik joidham bix ja jujur ki'n ti jii'ñdhat jix biññak kat buiñor gu Dios gu bijik dir kam jich bopxi kat. Aach dho pu'ñi ip jiñ jaaduñ, ja'p jach xi dhuu bix nach ji'k tu' bhaan jich chukgi'ñ, ba' dai nach bix jich jujur ki'n bach biññkada' buiñor gu Dios. Cham jach bhaan ka ti'ii'ñchoka' gu tu' nar ua'tulhdhara', dai ji nach pix bhaan ji baapmiglia' nach mi' pui' ba tu kuugalhdhidha' na jax jix aa' guch Gi'kora'.

² Mi'ch pui' ba jimia' nat jax xi chi'ñik guch Xoi'kam jano' na ya' xi oilhimik, gui'ch pix buiñor jix biññak ka' gammiji. Gui' diñlh jich palhbuidha' no't tu' ba jich dhuu, gio nach guguuxi'ñdha' nach ba' cham jax jich aa'nda', gam na tuch uañi'ñka' no' chich tu' bhaan cham am bua, nat gu' gui' pui'p jum tulhiññak jano' na mit giiimik sissapa kuruus ta'm. Ku gu' cham pai'x xi'iraam jum ilh ji nam pui' bax dhoodak, ni ku pai'x buam jum aa', na gu' pux bhai'x maat na alhio pix ya' xim tulhiñai mi' dhir ja'p ja'k gammijix jkgim bap tu'ka', pui' na jax xib na gu'x jkgim bhammi pix daa sonpan gu Dios ki'ñ dir ja'k.

³ Aapi'm pu'ñi ip jiñ jaaduñ, mi' pim pui'p xi chu daa'ñchu'nda' nat ji'k jax tu duu guch Xoi'kam nam pai' dhuuk tulhiññchudimik gu ja'tkam jix u'ua'tulhdhix kam. Cham tu' na pim moo maa'n jimdam totdoni pu ja'k suulhgia' no'm jax ba xi jam doodak gu

ja'tkam na pim ba kaichu' guch Xoi'kam, piam ku gu' na cham bhai' tu jam jim, gu' ja'pji na pim jix bhai' pix jum taat ka' ji.

⁴ Na gu' dhi' cham pik jir tu' no' pim tu' bhaan jum tulhiññ, piam no'm pu'ñi jax ba xi jam doodak gu ja'tkam, no' mit gu' chakui jam koi na mit jax dhooda guch Xoi'kam.

⁵ Ba' aapi'm cham tu' dhi' bhaan kuu' jimnida' no' pimit ba jim tulhiñ, na gu' pai' ji' Dios pix jir jup dunii'ñ ka'. Ti'ñchokat japim gu ñio'ki'ñ mi' na pai'p jum kai'ch na saak ja tulhiññchudat ja silhka'nda' gui' nam ji'k moo tu' silhkam ba kaichu', nam bar maamra'n, na ja'pnim kai'ch:

Moop cham jix buam jum aa'nda' ni nap jix bhaam ka' no'm tulhiññchudat jum silhka'n gu Dios,

piam kut jum ñio' no'p mi' pai' cham pu duiñchu' na jax jix aa',

na gu' xim joi'ndat pix jup jum buada'. Cham tu' nap moo dhi' bhaan pu ja'k gixia'.

⁶ Na gu' gu Dios silhka'nda' gu jax chu'm maraa'n no'x dha',

tulhiññchuda' ip no' cham mi' pui' jim na jax jix aa'.

⁷ Aapi'm pu'ñi ip jiñ jaaduñ, cha'pim jax jum aa'nda' no' pimit tu' bhaan ba jim tulhiñ, na gu' xi jam joi'ndat pix jup jam buada' gu Dios na pim jir maamra'n, na pim ba' pu'ñi duujir maa'n na pim jax jix biññak kat buiñor mi' pui' bñiichgida' na jax jix aa'. Na gu' dhi' ja'pni jia na jax ya ja'p gu ja'tkam, nam gu' ja gibdat ja silhka'nda' gu ja maamar no'm buam pix tu bua.

⁸ Na gu' no' cham jam tulhiññchudat jam silhka'n gu Dios no' pim buam pix tu bua, dhi' bhaan jix maati' ka' na cham tu' maamra'n jam ilhii'ñ, na gu' na ji'k tu' silhkam maamra'n ja ilhii'ñ, ja silhka'nda' na jax ja'k jix aa'.

⁹ Ja'p na jax aach bijik nach jir a'aalh kat, nam gu'ch chulhiññchudat jich xilhkadimik guch gi'kora', tu' ka'm ja nii'ñdhat ja kē'kē' ich ip ba' no'm jax jich chitda nach cham pu buada' gu tu'. Gu' gi ba' gu Dios nax io'm jir gē'kam nax dhaam jup tu'ii', çcham aa gu'x io'm jum aa' nach tu' ka'm niidhat mi' pui' xi jiiimda' na jax jix aa'? Nach ba' gu' pu'ñi duuji bhammi aaya' gatuuk na pai'p tu'ii'.

¹⁰ Mi' pix jich xilhka'nda' jia gu Dios na ba'ch chulhiññchu'nda' no'ch cham mi' pui' jiiim na jax jix aa', nach ba' cham pik moo ja'p xi' pik xich ua'tulhi'ñdha'. Na gu' no' mi' pix xich ñii'ñ nach jich ua'tulhi'ñ, dhi' bhaan jix maati' ka' na cham jich joi'gi'n, na gu' cham bhai' tuch jimia' ba' gatuuk. Pui' ku ba' tiich xilhka'nda' na xich joi'ndat, ja'p na jax aach nach jir a'aalh kat na mit gu'ch gi'bak jich xilhkadimik guch gi'kora' kat nam jax ja'k ilhii'ñ nach jix kiki' ja'tkam bi'ya', na ba'x bhai' tuch jimia' nach ji'x juugit ya duduaka', nam pu'ñi xich joi'gi'nda'.

11 Maaxik dho gu' cham tu'r jix kii'p jum duukam gu' tulhiinara' no't jiñ a'm ba gi, na gu'x buam tu tatda' nañ jiñ chulhiinidha'. Ku gu' mi' dhir no' ñich ba buus nañ xiñ chulhiinaimi, ba machia' iñ ji na tu' cham kii' ka'm niñ'ñ gu' Dios. Ba' mi' dhir dai nañ jix jikgim pix bap tui'ka', gio nañ cham tu'x buam ka tu' buada' na tu' cham jir kii', nañ gu' ba too'nnia'.

Na cham bhai' tu jimia' gu jaroi' no't cham mi' pui' jii na jax jix aa' gu Dios

12 Ba' aañ jam guguuxi'ñ jiñ jaaduñ na pim jix io'm mu'i xim biin'kada' buiñor gu Dios na ba' ja'p ji buusnia' na pim giop ba o'jo'nta', na gu' xib ja'p ji buusan na pimit ba momgo na pim ti jii'mchu', pu'ñi duuji pim ba' giop o'jo'nta'.

13 Mui' pim ba' moo xi gaa'ñchu'nda' na pim jax ja'k jix bhai' mi' pui' jii'mda' na jax pik ja'k jix aa' gu Dios na pim tui'ngida'. Ja'p ji buusnia' na pim dai mi' bhichgida' na pai'x chi kii', na ba' gu jai' nam chakuix bhai'x biin'ak ji jam tiigi jix io'm soi'm ilhdhai mi' pui'p ba jimia' am na jax jix aa' gu Dios.

14 Jam guguuxi'ñ iñ ip na pim joidham jix bhai' kai'chit jix jikgim tu oi'ñka', cha'pim tu' ki'n jum kokdat, gu' dai ji na pim soi'm ilhdhat mi' pui' xi jii'mda' na jax jir am. Cha'pim kam ua'tulhi'ñdha', na gu' gu jaroi' no' daim ua'tulhi'ñ, cham ji'xdha' aaya' bhammi buiñor gu Dios.

15 Jam aagi'ñ iñ moo jaaduñ na pim siamri biix tu' ka'm xi ñiidhat gu Dios. Na gu' no' pim jai' dhit am irdat oipo, cham tu' bhai' tu jam jimia' gatuuk. Ni ku cham tu'r am na pim jai' dhit tu' bhaan ba ji ja ko'kdhichdha' gu jai', nam gu' mi' dhir ba' biix bhai' jim kooda' na ji'k guch Xoi'kam jii'gi'ñdham. Ba' ja'p ji buusnia' gui' na tu ko'kdhichdha' na jax gu' jax chu'm i'ix nax maimdagim tē bhēē na ja maikkutu'n gu ja'tkam no' mit xi juu.

16 Gio jam guguuxi'ñ iñ ip na pim cham jai' dhit ja biim boppoda' gu jai' u'uub no' pim cham maap tiimui'x. Ni ku pim cham tu' mik bua' ji tu' pix ba ilhi'ñdha' gu Dios nat ti xi jam joi'ndak tu jam uañ gu jam ua'tulhdhara'. Pui' dhom duu ji gui' na Esauu tiigich bijik, na pu'ñi moo gampai' pix ti ilhi'ñdha'. Ti' nat ga'ra nar biipi' kam kat, maa'n jooxia' gu nbah gisaar jamit pix xi maa, ja'p ji buus ba' nar gatuuk kam pix ba'.

17 Ba' gatuuk na ti ba chian gu taata'n na tu daa'ñidha' nax bhai' tu jimia', nap jum aa' na gui' bhaan bipio' nar biipi' kam na jax tu daaxix, cham tu' tu daa'ñi gu taata'n, nat gu' pu biipi' dir ba maa gu sipdhi'ñ na saak gui' ja'p ji buusnia' nar biipi' kam ka'. Ba' ti ma susua ja'p io'm pa', cham ji'xdha' bhaan ka bii gui' na a'miram bipio'dat nar

biipi' kam, nat gu' ga'ra, ja'ppix ba ji buusan gu' nar gatuuk kam.

18 Aapi'm chi gu' cham pai' dhuuk pu chu'm ti tiigik ji na mit jax ti tiigik guch bopxi kat bhammi gē' oidha' ta'm na pai' Sinaii ti ti', jano' nat maaxik bha eēk gu Dios. Giilhim iibhidham ji nat tum duu jano', bhai' ji gi'nduki gu oidha', gio nat giilhim jix chukgam jup tum duu, gio gu tai na pix nammi kikka bhai' na ji'x jir oidha' ta'm.

19 Gio nat gē' ki'n bhai' ji chum kuich, pix am joiñchu'n gu dibii, nat ba' mi' dhir bhai' ba tu ja a'gi gu Dios guch bopxi kat na jax ja'k tu daaxix ka' ja bui. Ba' guch bopxi kat jix chotdonit tiip kai'ch am na ja'xbui' pix tu a'ga' gu Dios,

20 nam gu'x maat na cham ji'xdha' jaroi' nakga' na ji'k jax kai'ch, nam gu'x iibhidhat kēē nap kai'ch: "Pu maa'n jimdām japim moo mu'aa' ma'yasimi joodai ki'n piām kuxiir ki'n gu jaroi' no't gan yammi tis oidha' ta'm nañ pai'p tu'ii', sia gu jax chu'm soi'."

21 Giilhim ji nax iibhidham tum bua jano', cham tu' pui' pix. Sia gu Moisees tiix choodon na bhammip tu'ii' oidha' kuu am, jup kai'ch: "Giilhim jañ jix io'm gi'book nañ jix choodon."

22 Aapi'm gu' ba jam kupio'kdhix ji bhammiz dhaam na pai' joidham jix a'bhār gu ba'bhak na pai'p tu'ii' guch Gi'kora' na gammiji pur Dios, na pim ba' jii'mit aaya' bhammi na pim pai' iimchudhix na pim saak oi'ñcha', bhammi na pai' ja'p ji buusan nar xibkam gē' kiicham na Jerusalem ti ti', nam mui' bhai'p tu'ii' gu noonbi'ñ gu Dios nam gammiji gē'kamtu'n. Cham tu' kax chi iibhidhara' ka' nach pai' dhuuk bhammi aaya' buiñor, cham pui' na jax jano' nat bha eēk Sinaii.

23 Jai' dhit jam bhammi bap tu'ii' xib buiñor gu Dios na mit ji'k tu' silhkam mi' pui' jii na jax jix aa' ja'p na maamra'n, nat ji'k pu ja dai nam pu'ñi bhammi aaya' buiñor. Ba' aapi'm pu'ñi xib jiñ jaaduñ, cham xiim japim bhammip ji bubuakia', na pim gu' aapi'm mi' pui' ba jii'm na jax jix aa' gu Dios gui' na ja aagi'ñdha' gatuuk gu ja'tkam nam tu' jax buimii nam duduakat ja tutku' bhaan, nat gu' ba tu jam uañ biix dappaam gu jam ua'tulhdhara',

24 jano' dir pix nat guch Xoi'kam ya' eēk maakam tu dai na tu aagix ka', nat guch a'mkam muu, na ba' pu'ñi duuji biix tuch uañdhix ka' guch ua'tulhdhara'. Nat gu' pu kai'ñkam pix jaax gu i'ra'n bhaan gu kuruu na ba' dhi' ki'n pu'ñi tuch uañdhix ka', cham tu' na ja'p pix na jax bijik gui' na Abeel tiigich nat pui' ti gē'p jaax gu i'ra'n na mit pai' dhuuk mua.

²⁵ Ba' aapi'm jifn jaaduñ, mi' pim pui' xi jimit na jax jam tüdaidha' gu Dios, cha'pim gampai' pix ilhii'ñdha'. Na gu' no' pim gampai' pix ilhii'ñ jax no' tii jam titda, jam tulhiiñchuda' ja'p nat jax ja dooda bijik guch bopxi kat nat pu maa'n jimdam ja tulhiiñchuda' gui' na mit ji'k cham tu' ka'm tü nat jax tii ja tü'n. Aach pu'ñip tuch dhooda' no'ch am irdat oipo no' tüch a'gi'ñ nach jax ja'k tui'ñgida'.

²⁶ Jano' nat maaxik tu ja a'gidhak gu Dios guch bopxi kat bhammi Sinaii, jix io'm gi'nduki gu dibür nat ji'x mükim tu a'ga. Ba' dhi' cham xiim jum aaya' na pai' dhuuk giop joiñchuda' gu dibür, pui' tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ, jup jum kai'ch: "Maa'nnim jañ pix ba joiñchuda' dhi oi'ñga'n, bix sia dhi' na tu' bha'ñi ja'p jix maax jix dhaam."

²⁷ Ba' gu dhi' pui' na kai'ch na pui' maa'nnim pix ba joiñchuda' dhi oi'ñga'n, ja'p kai'ñkam jup kai'ch na bix tu kuugalhdha' nat ji'k tu'p tu duu, na cham tu' bhai', na pu'ñi ampix tu gi'ndukda', na ba' mi' dhir dai gui' pix bax chu ja'i'ch ka' na cham jax jum bua, ni ku pai' joiñdha'.

²⁸ Jix dhaam ja'k kat jup jum kai'ch dhi' na pai'p tu'ii' gu Dios, bhammi ja'k dho gi cham pai' dhuuk joiña' ji gu oi'ñga'n no't bhammi bach aich gu Dios. Na gu' gu'x io'm jir jix kii' ka', cham tu' pui' na dhi' nach bhaan oi'dha' xib. Pui' kuch ba' gammijix bhai'ch chaatit mui' xi dhaa'ñchu'nda' bhammi ja'k na pai'p tu'ii' tu' ka'm naidhat. Gammiji nach mu ge'kamtu'nda' cham oodat na jax ja'k jix aa', na ba'ch baidhika'.

²⁹ Na gu' no' chich jax dhuuk cham tu' ka'm tü, am ti'ñchoka' ich nax io'm jich chulhiiñchuda', na gu' gui' ja'p ji buusan na gu tai gui' nax io'm jix choiñ na tu' na pix ja'ngichu'n.

13

Nach jax ja'k tu jimda' na ba' xich kii'galhi'ñdha' gu Dios

¹ Jam guguuxi'ñi in ip jifn jaaduñ na pim joidham jix bhai' kai'chit xim jajoi'gi'nda' na jax ja'k jum aa' no'ch ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Cha'pim tu' bhaan jum bhabhaakuidha' ni na pim jum kokkada', gu' ja'ppi na pim joidham jir jix bhabhai'kam ka' ji pix.

² Gio no'm jam paxiaraim gu ja'tkam, joidham japim jix bhai' ja tüdai ja aichdhai ja tibiaptuda' jix bhai'm taatit, cham tu'x oodam. Jai' dhit gu bijik dir kam nam pu'ñi joidham jir jix bhabhai'kam kat, gu noonbi'ñ gu Dios jamit ja tibiaptudak nam cham pum aa', na gu' pu'ñi jaroi' nam pix tibiaptudidha'. Aapi'm pu'ñi ip jifn jaaduñ, cham maati' ka' gu' nar tu'p tu'm da' ka' gui' na mi' jam paxiaraidha'.

³ Jix ja joi'ndat japim soi' pix jum ilhii'ñdha' ja a'mkam guch jaaduñ jich Xoi'kam bhaan nam jum tulhiiñ mu nam kuup, panaas ku pim moo aapi'm bix mup kuupka' ja büm. Sia gui' nam ja'p pix ja tulhiiñchu'n japim pui' soi'p jum ilhii'ñdha' ja a'mkam, panaas kum moo aapi'm bix jup jam tulhiiñchu'nda', na pim ba' gu' cham jax ilhii'ñdha' no' mit pui' bhai'p ji jam dooda ja'xpix.

⁴ Gio ba' jam guguuxi'ñ in ip na pim cham jir ganai' pix ka'. Cha'pim jai'x bhai' ja titdadat ja büm boppoda' gu u'uub, dai ji gui' na pim maap tümüi'x na jax tu daaxix. Na gu' pui' pix jam tüda' gu Dios jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n na pim jix u'ua'tulhdhix no' pim pu'ñi jai'x bhai' ja titda gu u'uub. Ba' pui' xi jam tüdai mu ja'k xi chu chiiña' nam jam iabu' na pim pai' gammiji mi' pup müjiddha'.

⁵ Jam guguuxi'ñ in ip jifn jaaduñ na pim cham tu' bhaan jum tutkagi'ñka' gu tuumiñ ni ku pim jix aa'nda' na pim mui' bia'ka'. Dhi' ki'n japim jix bhai'm taat ka' ji'k na pim bia'ka'. Dios dñil jix maat na pai' dhir tu jam maakidha' gu tu' na jam a'm jum aagaidha' no' pim cham ka bia', na gu'p jum kai'ch gu ñio'ki'ñ mi' u'uan ta'm na tu ua'ñix: "Aañ gammijim a'm ti naidhidhat jum palhbui'ñchu'nda' ki'n gu tu' nam a'm jum aagaidha'. Cham ji'xdha' pai' dhuuk dñil jum bua' in."

⁶ Jaiñ na gu' jax pik joidham kai'ch gu Dios jich Gi'kora', ja'ppi dai nach buiñor jix biiñak kat pix ti'ñchoka' mi' ja'k na pai' ja'pnip tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ:

Cham jañ pai' dhuuk tu' bhaan jix choodon ka',

na gu' cham ji'xkat jaroi' jax jifn dhooda', na gu' gu' Dios gammiji xiñ joi'ndat jifn a'm ti naidhidhat jifn palhbui'ñchu' tu' na pix bhaan.

⁷ Gammiji pim ti'ñchokat mi' pui' xi chu daa'ñchu'nda' na mit jax tu jii gui' na mit ja ja'p tuch a'gi gu ñio'ki'ñ gu Dios, nam joidham bix ja jujur ki'n ti jii'ñdhat jix biiñak kat buiñor.

⁸ Guch Xoi'kam bijik dir pux jai'ch, cham pai' dhuuk jum pataas. Gio ya' dir ja'p ja'k gammiji pux jai'ch ka', cham pai' dhuuk jum pataasa'.

⁹ Pui' ku pim ba' dai gui' pix buiñor ti jii'ñdhat jix biiñak ka' gammiji. Cha'pim tu'p jum buixdhat na ji'k jax tu daaxix gu ya' maaxik, pui' na jax gu koi' na jax chu'm jir jum kua'dam gio na jax chu'm cham. Na gu' dhi' cham ji'xkat tu' ki'n jich palhbuidha' sia kuch ti mi' pui' tu daa'ñchu' na jax tu daaxix. Ja'ppi dhi' nax io'm jum aa' nach mi' pui' xi chu kuugalhdhidha' nat jax tu daasak guch Xoi'kam, nach ba' bhammi aaya' jix dhaam buiñor gu Dios.

¹⁰ Na gu' guch Xoi'kam pui' ji buusan na jax gu xibkam sasoi' mimii'f'kar, cham tu' pui' na jax gu bajik kam na jax chu'm jai'ch mi' nam pai' tu juan gui' nam tu ja daa'xi'i'f'dha' gu Israel kam ja'tkam. Dai pix nam aa' nach bui'f'or jix bii'f'ak ka', na ba' pui' ji buusanda' nach tu makgirxi'i'f' gu Dios.

¹¹ Piam pui' na jax gu ja g'e'kam tuk gui' nam bhai' g'e' chiop tu juanda' nam tu ja daa'xi'i'f'dha' gu ja'tkam, na baxbhat gu ja i'f'ir gu sasoi' mummu ki'n tu jupsusda' na pai'x io'm jix chu xidhuu ka', na ba' dhi' ki'n tu ja ua'f'i'f'ka' gu Dios gu ja ua'tulhdhara' gu ja'tkam. Gu ja bakxi'm ba' mik ja'k ja u'tikat ja mimii'f'dha', na pai'r gampix na cham jaroi' oiri.

¹² Ba' jano' nat ya' g'e'kam guch Xoi'kam pu'f'ip jum duu, di'rap dir gu g'e' kiicham jamit baidhak tulhii'f'chudimik mua, gu i'ra'n nat jaax ki'n ja ua'f'ichuda bii'x dappaam gu ja ua'tulhdhara' gu ja'tkam.

¹³ Aach ba' xib pui' cham jax jup jich aa'nda' sia ku mit pui' bhai'p jich chul-hii'f'chuda' na mit jax dhooda guch Xoi'kam, jix bhai'ch pix jix chaat ka', dai ji nach jix io'm mui' xix bii'f'ak ka' pix bui'f'or, ja'p jach xi dhui bii'x na ji'k tuch chukgi'f' ya' dhi oi'f'iga'n,

¹⁴ nach ba' aaya'x dhaam nach pai' gammiji bhai' pu ba oi'f'ika'. Na gu' ya' nach pai' oi'dha' xib cham tu' gammiji ya' pu oi'f'ika' ich, pui' kuch ba' ti' gaa'f'ichu' xib dir nach jax dhui ja'p iam oi'f'icha' nach pai' gammiji bhai' pu ba oi'f'ika'.

¹⁵ Ba' aaf' jam guguuxi'f' i'f' ji'f' jaadu'f' nach gammiji mu daa'f'ichu'nda' guch Gi'kora' jix dhaam, gam nach taxchaabgi'f'dha' nat jix bhai' ba duu nat bha joot guch Xoi'kam na pu'f'ni ya' tuch f'iamkixdha' guch ua'tulhdhara', ja'p ji buusanda' nach mu tu makgirxi'i'f'dha' gui' na ki'n tuch ua'f'i'f'ka' guch ua'tulhdhara'.

¹⁶ Jam guguuxi'f' i'f' ip na pim cham mik buppat jix bhai'm duukam xip tu buada' bhaankamu'n gu Dios, gam na pim jix ja joi'ndat xi chu ja maakat gu jai' gu tu' no' ja a'm jum aagaidha', na gu' dhi' pu'f'ni ja'k jix kii' ka'm nii'f' gu Dios, ja'p ji buusanda' na pim tu makgirxi'i'f'dha'.

¹⁷ Gio gui' nam bii'p' dir gu'kat jam aagi'f' gu f'io'ki'f' gu Dios japim siamri tu' ka'm jup xi ja niidhat, cha'pim gampai' pix ja ilhii'f'dha'. Na gu' ja'p ji buusan nam gui' gammiji jam nuuka'n na cham tu' jam du'f'ia', nam gu' gammiji tu jam daa'f'ixi'f'dha' bui'f'or gu Dios na jam nuuka'nda'. Gu Dios diil'h pu chu'm ki'n ja darai nam pu'f'ni jam nuuka'nda' gu jam i'f'ii'mda' bhaan, na ba' no't ba tum kuugalh ya' dhi oi'f'iga'n, joidham jix bhai'm taatit pu ti'ya' am na pimit jix bhai' tu jii bii'x ji'ma'n. Jix bhai'm

duukam japim xip tu buada', nam ba'x bhai'm taatit gammiji bii'p' dir gu'kat jam aagi'f'dha' gu f'io'ki'f' gu Dios. Na gu' no' pim buam pix tu bua na tu'r jix buam jum duukam, jix buam jum aa'nda' am, na gu'x xijai ka' nam jix bhai' jam tuttu' na jax ja'k jix kii' ka'm nii'f' gu Dios.

¹⁸ Bhai' pim xi chuch dhaa'f'ixi'f'dha'f' jaadu'f', nach ba' gammijix bhai' tu a'gada' dhix bhai'm kai'chdham f'io'ki'f' gu Dios. Jix aa' ich nach jix bhai' mi' pui' tu kuugalh-dhidha' na jax jix aa' guch Gi'kora'.

¹⁹ Gio jam taan i'f' ip na pim pui' ja'k tu daanda' bui'f'or gu Dios na'f' palhbuidha' na'f' jax dhui jootom gio mui'p jam paxi-armira' mu ja'p na pim jax tu oi'dha' na'f' mu jam ti'f'mira'.

Na ba t'imo' na tu a'ga gui' nat mu tu ja ua'f'ixi gu Israel kam ja'tkam gio ba' na tu ja daa'f'ixidha'

²⁰ Ba' gu G'e'kam Dios gui' nat dua'f'dhak giop bamii' guch Xoi'kam mu dir koi'f'iga'n ti', gui' na xib pui' ji buusan nar jix kii' bipia'dam, xi jam joi'ndat tu jam ua'f'i'f'ka' gu jam ua'tulhdhara' ki'n gu i'ra'n nat jaax,

²¹ gam nax kiki'f' ja'tkam jup jam du'f'ia' bii'x ji'ma'n, na pim ba' gammijix bii'f'ak kat mi' pui' jii'mda' na jax jix aa'. Gu Dios ba' diil'h jix maat mi' dhir ja'p ja'k na tu' jax dhu'f'ia' jam bui na pim ba ti' jii'gi'f' bui'f'or guch Xoi'kam. Gammijix ba' moo g'e'kamtu'nda'. Ja'pni pix tui'ka'.

²² Ba' jam guguuxi'f' i'f' ji'f' jaadu'f' jich Xoi'kam bhaan na pim cham oodat xi chu jii'f'kuidhai dhi' na f'ich mui' ba tu jam ua'f'ixi, na gu' cham pik moo ja'p jup jir g'e', palhii'p ji, na'f' ji'x pix bhaan jam guguuxi'f' na pim jax ja'k gammijix bii'f'ak ka' bui'f'or guch Gi'kora'.

²³ Gio ba' xi jam aa'f'dham i'f' ip nat kia'pix ba buus na kuupich gu Timoteo nar jich jadu'f' jich Xoi'kam bhaan. Ba' pui' ti' ilhii'f' i'f' no't jootom ya' ai nach maap mu jii'm nach mu jam paxiarpu' mu ja'p na pim pai' tu oi'dha'.

²⁴ Miji ja f'io'ki'f' i'f' gu'f' jaadu'f' nam bii'p' dir gu'kat jam aagi'f' gu f'io'ki'f' gu Dios, gio gui' nam ji'k ba ti' jii'gi'f' bui'f'or guch Xoi'kam no'm jix bhai'm ilhii'f'. Aaf' ja ja'p siamri jix bhai'f' ilhii'f' ji sia gu palhii'p. Gu ya' kam Itaalia guch Xoi'kam jii'gi'f'dham mijip xi jam f'io'ki'f' am no' pim sap jix bhai'm ilhii'f'.

²⁵ Ja'pni pix ba' moo tui'ka' ku ba' gu Dios jich Gi'kora' pix gammiji xi jam joi'ndat jam a'm ti niidhidha' bii'x ji'ma'n.

GU UA'NA'N GU SANTIAGO

Gu Santiago na mui' ba ja ñio'kdha' gu Israel kam ja'tkam mu ja'p nam jax oi'dha'

¹ Aa'ñ Santiago nañ jir tujuandam tugi'ñ gu Dios jich Gi'kora' gio gu Jesusu jich Xoi'kam jañ ya' dir mu jam ñio'ki'ñ jiñ jaaduñ na pim mummu ja'p oi'dha' mui' kap na ji'x oi'ñga'n, na pim jir ja bopxi gu mambhix gook gu maamra'n gu Jakob, na pim ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

Na jax ja'k bua't jum mamti gu ñio'ki'ñ gu Dios

² Aa'ñ ya' dir mu jam guguuxi'ñ jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na pim g'e'kam ki'n jix bhai' pix jum taat ka' no't tu'x buam jum duukam jam a'm ba ji chu jii na panaas ku cham nakgam tu tatda'. Xi ñakoo'nda' pim,

³ na gu' no' pim pu'ñir maa'n na pim jax jix biiñak buiñor guch Gi'kora', sia ku pim bixchu' bhaan jum tulhiñ, pui' ba machia' pim. Mi' dhir cham tu' jax ka ilhi'i'ñdha' pim sia tu'x buam jum duukam jam a'm jümüim, panaas ku pim moo pu cham tu'm tulhi'i'ñdha', na pim gu' pui' ja'k ba kaapaka'.

⁴ Dai ji na pim gu'x bhai' xim ga'ngidhat mi' pui' dui'ñchu'nda' na jax moox kii' ka'm ni'i'ñ guch Gi'kora', dhi' pim bhaan ba' pu'ñi mui' xim odatgida' cham tu' bhaan jax jim aagit. Dhi' ba' bhaan bax maati' ka' na pim silhkam jix biiñak buiñor gu Dios, mi' dhir ba'x io'm bhai' ji machia' pim na jax ja'k jix aa' gui' na pim tui'ñgida'.

⁵ Ba' no' pim gu' jai' dhi't aapi'm jix bhai'x maachik na jax pik ja'k moox aa' gu Dios na pim tui'ñgida', soi'm ilhdhai pim mui' xi chañia' gu Dios. Gui' jam makia' maa'n jimdam gu matda' cham jax ji chi'ji, g'e' cham daaxix kam, na pim ba' mi' dhir ki'n bhai' ji machia' pu'ñi na jax pik ja'k jix aa' na pim tui'ñgida'.

⁶ Dai ji na gu'm aa' na pim bix jam jurur ki'n jix biiñak kat pu tida' na pim ba ilhi'i'ñdha' na pui' ji chu buusnia', bix jam jurur ki'n na pim ti jügi'ñdha' na silhkam jam makia' gu Dios na pim pai' dhuuk mu tañia'. Na gu' no' pim aapi'm pix bap xi chitda pu cham ji chi' jii'ñdhat bix jam jurur ki'n na pui' ji chu buusnia', cham tu' jam makia' gu Dios gu matda'. Na gu' no' pim pu'ñi cham bix jam jurur ki'n ti jügi'ñ na pui' ji chu buusnia' na pim jax ilhi'i'ñdha', ja'p pix ba ji bubuakia' pim na jax gu suudai' na gu'ngukidhat mu ja'k jup jimda' pai' na ja'k bhüda' gu jibüñh, ja'p ja'k gio ja'p ja'k.

⁷ Ba' gu jaroi' no' pu'ñi ja'k pix jir tu'm, cham ji'xdha' makia' gu matda' guch

Gi'kora', sia ku tiix maachim na jax ja'k jix aa' gu Dios,

⁸ na gu'x mat ka' na cham tu'x biiñak kat jup titdada', pix bap na tii xi chaanda'. Ni ku cham tu' gammiji nabap tanoolh pu chu'm bhaan titii'ñchoka', na gu' buimgidhak maakam tu'm bhaan jup ba titii'ñchoka', gio buimgidhak maakam ip. Mikkat mi' pu cham ka ti'ñchoka' na pin tu' ka taanit gu Dios, pu cham tu' kap jum buixdha'.

⁹ Ba' gu jax chu'm jiñ jaduñ jich Xoi'kam bhaan no' gampai' pix tu'ii' na cham tu' bia', jix bhai' pix jum taat ka' buiñor gu Dios, na gu' bhammi dir bha ja'k jix chumñigam ilhi'i'ñdha' gu Dios, na gu' bhaan ti nai'ñdha'.

¹⁰ Gu' ba' gu jax chu'm jiñ jaduñ jich Xoi'kam bhaan no'r jix chumñigam, gu' ji no't gu' nai' ji chu juu gu tu' na bia'kat, jix bhai' pix jum taat ka' ip sia buiñor gu Dios, na gu' gu Dios pui' na jax bhaan ba ti niidhidha', pui' na jax bar jix chumñigam ka' buiñor, sia ku gu' ya' gu maaxik bhaan pui' ji bii. Gio na gu' cham tu' gammiji ya' pur jix chumñigam ka' gu jaroi' no'r jix chumñigam. Ja'p pix ji buusan jia na jax gu yooxi' na alhio pix mu pai' yoota', ni ji'x ku iam moo gammiji mi' pu yoota'.

¹¹ Na gu' no't jix io'm bhai' xi chon, bhaatai pu nai' ji gokia' bix binkam gu toona'n, jix gak mi ja'p pup katka', mi' pu dibai cham pai' ka matgilhia'. Pu'ñi ip gui' nam jir jix chutumñigam, jotmoda' pix cham pai' matgilhia' no't tu' ma duu, gio gu' pu nix chu' ip ku bhüka'.

Na jax ja'k jix bhai' nañ dhuñia' no' cham bhai' tuñ jim

¹² Ja'p moo joidham jix bhai' ba tu jimia' gu jaroi' no' xi ñakgat gammiji pux biiñak buiñor gu Dios, sia kut giilhim bix aixim jix buam jum duukam bhai' a'miram ji chu jii, na gu' gatuuk na pu'ñi xim tulhiñaimii, mi' dhir dai na ba baidhika' guch Xoi'kam jix dhaam ja'k na pai' gammiji jix jikgam bap tu'ka', na joidham jix chu abhaar. Ba' pui' ji buusnia' na ba mai'chia' gu kuruun na joidham jix abhaar nax dha'ram namiik, gui' nat jax chu'm ja iimchuda guch Xoi'kam na saak ja makia' gu' nam ji'k pu'ñi mi' pui' jimia' na jax jix aa'.

¹³ Gu' ba' gu jaroi' no' ampix pui'x buam jix chu duñiim na jax ja'k cham kii' ka'm ni'i'ñ gu Dios, cham tu' jax jum aa'nda' na gu Dios pui' ja'k jurtu'n ku ba' pui' tu tatda'. Jax dhu' na gu Dios cham ji'xdha' pui' ja'k jurtu'nda' gu jaroi' nax buam tu duñia', na gu' cham tu'x buam jum duukam a'miram dir busaak.

¹⁴ Ja'pji düñh jura'ram dir na buusnia' gu jaroi' na pu'ñi bix aixim bam aa'nda', na mi' ba ji kaaya' na jax ja'k jurtu'nka' gux buam

jum duukam na ba'x buam bax chu duñiim ka' na jax ja'k cham kii' ka'm nii'n gu Dios.

¹⁵ Mi' ba' na pu'ni xim aagaimi, dho gu' dai na pui' ba duña' dho na jax cham kii' ka'm nii'n gu Dios, ba' dai na bam ua'tulhdha'. Mi' dhir ba' no't cham soi' kam ilh buiñor gu Dios na tu uañdha', muuki' chir bap tui'ñgida' gu i'imdagaram bhaan, na gu' gatuuok dai na ba tulhiñchuda' gu Dios.

¹⁶ Ba' aapi'm jii' jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, cha'pim pui' ja'k kam aa'nda' na gu Dios pui' ja'k jam jurtu'nka' na pim ba' pu'ni buam pix jix chu duñiim ka' na jax ja'k cham kii' ka'm nii'n gui'.

¹⁷ Jax dhui na gu Dios cham tu' a'miram dir busaak gu tu' nar jix buam jum duukam, dai ji gui' na ji'k tu'r jix kii'p jum duukam. Bix gui' na ji'k tu'ch a'm jimiim nar jix kii'p jum duukam, Dios jir jup duni'i'n, gui' nax dhaam jup tu'ii' nat jaroi'p duu dhi chiichia' na bha'ni ja'p daraa jix dhaam gio dhi tanoolh na bix kap tu toonni'n. Gu Dios gammiji pur Dios jia, cham pai' dhuuk maakam jup bar tu'm, pu maa'n na jax pix jir tu'm na jax bar tu'm.

¹⁸ Ba' xich joi'ndat ti xich baidhikam jix dhaan na pai'p tu'ii' nach pai' gammiji jix jijkigim bap tui'ka', dai sap nach mi' pui' xi jiidma' na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n. Joidham jix bhai'ch chidai jich aichdha'x dhaam dai aach nach ji'k mi' pui' jimia'.

Nañ jax ja'k tui'ñgida' no'n silhkam ba ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam

¹⁹ Ja'pniñ ba' moo tiip xi jam tiidam jii' jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, na pim siamri xi ñakgat no' jaroi' giilhim jam titda na jax cham jir am. Cha'pim juanda', xi kēpē' pim pix sia ku jax kai'ch.

²⁰ Cham tu' na pim moo maa'n jimdam bhaakui giilhim mu'p tiida' ya' dir mu ja'k, na gu' dhi' pu'ni ja'k cham kii' ka'm nii'n gu Dios.

²¹ Gu ja'ppi na pim soi'm ilhdhat mi' pui' xi jiidma' ji na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n gu Dios, gui' na bhaan jich aagi'n na jax ja'k jix bhaai' nach duña' nach ba' cham jich chulhiñña' gatuuk, na pim gu' bax maat. Ja'p japim xi dhui bix na ji'k tu'r jix buam jum duukam na ya' dhi oi'ñga'n jix chu jai'ch na pim ba' cham dhi' bhaan jum ua'tulhi'ñdha'.

²² Ku gu' dhi'm aa' ji na pim tu' silhkam mi' pui' xi dhuiñchu'nda' na ji'k moo jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n gu Dios, cham tu' daipu' na pim jix mat ka' pix. Na gu'r ba pui' pix ip sia pim tiix maat no' pim gu' cham pu bua na jax jum kai'ch, diilh japim ua'tulhdhara' tir jum iabuda', na pim gu' cham am बातgida'.

²³ Na gu' gu jaroi' no' tiix maat na jax ja'k jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n gu Dios, gu' ji no' gu' cham pu bua, dhi' ja'pni pix ba ji buusan na jax gu jaroi' no'm nini'i'n nax maachim na jax moo tu'm ba ti nii'n, piam no' cham jix ja'kkulhi'.

²⁴ Ba' dai mi' na ka ti'ñchoka' na kam nini'i'ñdha', mi' dhir na ja'p ti tigia', pu cham tu' ka ti'ñchoka' na pin jax chu'm ti nii'n. Pu'ni ip ba' dhi'.

²⁵ Gu' ba' gu jaroi' no' kēpē' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n gu Dios mi' pui' xi dhuiñchu' na ji'k jax jum kai'ch na bhaan jich aagi'n nach jax ja'k dui cham kach chulhiñña', dhi' dho gi gu' joidham jix jikgim bap tui'ka' ji gio nax bhai' ji chu buusnidha' na ji'k tu' jax buada', na gu' joidham bhaan ti niidhidhat palhbui'ñchu'nda' gu Dios.

²⁶ Ba' gu jaroi' no' mi' pui' ti xi jim na jax moo tu aagix gu ñio'ki'n gu Dios na ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam, gu' ji no' gu' buam pix tu ñio'k na jax cham jir am na cham kii' ka'm nii'n gu Dios, pur cham tu' ka', sia ku gu' ti pui'm aa' na mi' pui' bhai'chu' na jax tu aagix, jir ja'p pix ka' ba' na pui'm tiiti'nda' nar jich Xoi'kam jügi'ñdham, na gu' giilhim tu ñio'kda'.

²⁷ Gu' dhi' matgam no'n tu' silhkam mi' pui' ba bhai'chu' na jax tu aagix gu ñio'ki'n gu Dios nañ ba ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam, cham tu' ji nañ kañ ua'tulhi'ñdha' ki'n gu tu' ya' kam dhi oi'ñga'n, pui' na jax nañ jix buam tu ñio'kda' gam nañ giilhim ja titdada' gu ja'tkam, gu' ja'ppi nañ jix ja joi'g'i'nda' ji gio nañ ja palhbui'ñdha' gu a'aalh nam alh jir di' dir koi', gio gu di'dilhdhim u'uub nañ xi ja maakidhat gu tu' na ja a'm jum aagaidha'.

2

Nañ jax ja'k jix bhai' ja buada' gu ja'tkam sia jaroi' na pix

¹ Ja'pni ja'k jañ ba' moo tiip kai'chit jii' jaaduñ na pim ba ti jügi'n buiñor gu Gē'kam jich Xoi'kam, na pim cham tu' ji'k pix jix ja joi'ndat jix bhai' ja buada' gu ja'tkam, jai' ba' tu' pix ja ilhii'ñdha' pim.

²⁻³ Pui' na jax mu pai' no' pim jum jumpa'n na pim tu daanda' buiñor gu Dios, no't gu' maa'n mi' ba ai gu maa'nkam jix chumñigam na bixchu' bapaiñum jix u'uam totbikdam xi chu baapsatu' noonbiram, gio nax kiki' xi chi' tii'chu' jix dha'ram namkim, ba' aapi'm pix jix bhai' titdak jax chitda: "Jam jüip jii' jaduun ya'ni ja'k dhix kii' atookkor ta'm." Gu' ba' no't gu' ja'x dhir mi'p ba ai jumai gu maa'nkam na alh gam-pai' pix chu'm nax xaasak ti tii'chu' giox i'k suuskam, ba' aapi'm jax chitda pix: "Aap baasi'n jap pix ka kiika' soosna'n, piam kup mi ja'p xi dhaibu' dhirap no'p jix oo'n nap kiik."

4 Dhi' ji' no' pim pu'ñi ja'k pix tu bua pui' bam kai'ch na pim ji'k pix jix ja kiigaldhat jix bhai' ja bua gu ja'tkam, jai' ba' cham. Dhi' cham tu'r am gu pui' ja'k. Bix ji sia nar jaroi' na pim jix bhai' ja buada'.

5 Dho gu' dhi' ji ba' pik jix io'm jix ja joi'ndat ja a'm ti nii'ñ gu Dios gui' nam alh gampai' tu'ii' nam cham tu' bia', nam gu' gammiji' pix soi'm ilhii'ñdha' buiñor. ζTu'm gi bhaan gē'gērkam jum ilhii'ñdha'? Dai nam jix io'm jix biiñak ka' pik buiñor gu Dios. Dhi' ji ba' pik ja baidhika' jix dhaam ja'k nat pai' ja'k ja iimchuda na saak ja aichdha' gui' nam ji'k mi' pui' jimia' na jax jix aa'.

6 Gu' ji na gu' aapi'm dhi' ba' pik tu' pix ja ilhii'ñdha', gampai' pix ja ilhii'ñ japim na pim ja nii'ñ nam alh cham tu' bia', dai gux chutumñigam na pim ba'x ja kiigaldhat jix bhai' ja buada'. Gu' dhi' jim ba' pik tu xi bua no' mit bach o'bhai', jich ui'ka' am dho buiñor gu gē'kam nam jich chulhiiñchuda' no' chich palhiip am cham am bua mi' pai'.

7 Gio nam gu' dhi' ba' pik cham kiigalhi'ñ gu ñio'ki'ñ gu Dios na ti tum a'ga, tu' pix ilhii'ñ am gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam gui' nach jaroi' buiñor ba ti jügi'ñ.

8 Gu' dhi'm aa' ji na pim mi' pui' xi chu daa'ñchu'nda' na jax jum kai'ch mi' pai' u'uan ta'm na tu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios nap jum kai'ch: "Jix ja joi'ndat jap jix bhai' ja buada' gu ja'tkam sia jaroi' na pix, ja'p nap jax xim joi'ndat jix bhai' buada' aap diilh." Dhi' ji' no' pim pu'ñi ja'k duiñchu' na pim ba' bhaan pui' ba ilhii'ñdha' na pim mi' pui' bhii'chu' na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios.

9 Gu' ji no' pim gu' pu'ñi ji'k pix jix ja kiigalhi'ñdhat jix bhai' ja bua gu ja'tkam, jai' ba' tu' pix ja ilhii'ñ japim, cham tu' mi' pui' duiñchu'nda' pim na jax ja'k tu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios. Ba' dhi' bhaan bam ua'tulhdha' pim, na gu' dai na pim diilh jax ilhii'ñdha' pix na pim pu tu buada', cham tu' na jax jix aa' gu Dios.

10 Gu ba' no' pim bix mi' pui' ti ka duiñchu' na ji'k jax tu daaxix gu ñio'ki'ñ, gu' ji no' pimit gu' mi' pai' maa'n kap am cham am xi bua, mi' pimit dho bam ua'tulh gē'kam ki'n, ja'p ji buusnia' na pim moo pu bix cham am bua' na ji'k jax tu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios, sia ku pimit gu' maa'n kap pix ti cham am bua.

11 Pui' na jax mi' pai' maa'n kap nap jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios: "Cha'p biima'n bopпода' gu ubii no'p cham dhi' biima'n tiimui'x", gio jumai kap nap jum kai'ch: "Cha'p ja koo'nda' gu ja'tkam." Ba' no' gu' gu jaroi' ti cham tu' biima'n bopпода' gu jumai ubii na cham tu' biima'n tiimui'x, gu' ji no't gu' maa'n ma mua gu maa'nkam, dhi' dho ki'n gē'kam ki'n bam ua'tulh, ja'p ji buusnia'

na pu bix cham am bua' na ji'k jax tu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios.

12 Ba' aapi'm pu'ñi ip jiñ jaaduñ, mi' pim pui' xi jimda' na jax jix aa' gu Dios. Cha'pim buam pik xa tu ñiokda' na jax cham ki' ka'm nii'ñ guch Gi'kora', gu' ja'ppi na pim mi' pui' xi bhii'chida' ji, panaas ku moo bar bhaan ka' na pai' dhuuk jam aagi'ñdha' gu Dios no' pimit mi' pui' jii na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ na bhaan jich aagi'ñ nach jax ja'k duñia' nach ba' cham mu ja'k bhiiya' nach pai' gammiji' mi' pup jich chulhiiñdha', piam ku chich gu' cham mi' pui' jii.

13 Na gu' no' pimit aapi'm cham ja palhbuix ja joi'ndak gu ja'tkam ki'n gu tu' na ja a'm jum aa'nda', gu Dios pui' cham jap jam joi'nda' aapi'm, gu' ja'ppi na jam tulhiiñchuda' jano' na pai' dhuuk tum ku-ugaldha' ya' dhi oi'ñga'n, dai na pui' xi jam tiidai na pimit cham bhai' ja duu jix ja joi'ndak gu ja'tkam. Gu' ba' gui' nam ji'k jix bhai' ja buimii jix ja joi'ndat gu ja'tkam sia jaroi' na pix, dhi' dho gi gu'x bhai' tu ja jimia' ji, jix bhai' ja tiidai ja aichdha' guch Gi'kora' na pai'p tu'ii'.

Gu Santiago nap kai'chdha' nam aa' nañ pui' xi chu duiñdha' nañ jax ja'k jix biiñak ka'

14 Gio ba' no'ch aach jax kai'ch nach bix jich jujur ki'n jix biiñak kat ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gu' ji no' gu' ni ji'x kuch iam pui' xi bua na jax ja'k bhaan jix maati' nar pui', pu bar iatda' ka' dho, pix jap kai'chdha' ich pix ba'. Ba' dhi' pu cham ji'xdhat jich palhbuidha' jano' na pai' dhuuk jich aagi'ñdha' guch Gi'kora' na chich cham tu' mi' pui' jii na jax jix aa', sia kuch gu' aach ya'x baabui'm kai'ch xib nach pui' kai'ch nach bix jich jujur ki'n ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, no'ch gu' cham mi' pui' bua gu maaxik bhaan na jax jix aa'.

15 Na gu' dhi' ja'pni ja'k ji buusan jia na jax no' maadit gu jax chu'm jich jaduñ jich Xoi'kam bhaan cham ka bia' gu koi' na tu' jugia' ni gu jajannulhi'ñ na ti ti'ya', no' gu' pui'x dhaapak pix ba oiri.

16 Ba' no' gu' maadit aapi'm mu jimii'k jax chitda: "Moo git alh joidham jix bhai' tum jimda'ñ jaduñ tu' na pix bhaan, gē' bia'ka' ap gu koi' nap tu kua'da', gio gum jajannulh jap git moop tu bia'ka' nap ti ti'ka' nap ba' cham gibkaidha'." Gu' ji no' gu' ni ji'x ku pich iam xi onbai' gui' na tu' a'miram jum aa' nap nii'ñ, ζtu' gi ki'n jap palhbuidha' sia kup aap mi' joidham ti xi chitda?

17 Pu'ñi ja'k pix jap ji busaak ba' sia kuñ aaf pui' ti xi kai'ch nañ bix jiñ jur ki'n jix biiñak kat ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Pur ja'p pix ka' ba' nañ pui' kai'chdha' nañ sap pik ba' ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam no'ñ gu' cham pui' xi bua gu maaxik bhaan na jax jix

aa' guch Gí'kora', pui' ji buusanda' ba' nañ pu' cham pai' ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

¹⁸ Jaiñ no' jaroi' jax jum titda mu pai' jim namkik: "Na ba' aap moo ni ji'x kup iam jix bhai'm duukam xip tu bua na jax ja'k jix kii' ka'm nii'ñ gu Dios, na saak aap ba' pik büx jum jur ki'n jix biiñak kat ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Aañ iam jix bhai'm duukam jup tu bua ji, sia kuñ cham ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Pui' kai'chdha' ap na saak jum aa' nañ büx jii' jur ki'n jix biiñak kat ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam na ba'ñ baidhika' jix dhaam ja'k, gu' ji na bu' ni ji'x kup iam jix bhai'm duukam xip tu bua na jax jix aa' gu Dios na bhaan jix maati' ka' git nap silhkam büx jum jur ki'n jix biiñak kat mi' pui' jim na jax jix aa'. Aañi' ji na ba' pui' bam kai'ch nañ panaas tu' ka'm niidhat mi' pui' jim na jax jix aa' gu Dios. Ti' nañ gu'x bhai'm duukam xip tu bua na jax jix kii' ka'm nii'ñ."

¹⁹ ¿Ka' na pim bax maat aa nax io'm jir gè'kam gu Dios gam na daipu' maa'n jix jai'ch na bixchu'x aichu'n ku pim ba' ilhii'ñ na pim dai pui' pix ja'k bhaan jix biiñak kat büx jam jujur ki'n? Chaam ji' gu'ñ jaaduñ, na gu' dhi' cham pik xijai jia nañ ti jügi'ñdhat jix mat ka' na jax jir tu'm kam gu Dios. Sia dho gu' jajo'k jix maat am na jax jir tu'm kam gu Dios, jix maat am ip na ja tulhiñchuda' gatuuq, ba' tiix chotdon am xib, nam gu'x maat nam jum tulhiñña'.

²⁰ Moo pim siamri jam jujur xi bia'kat xim ga'ngada' na jax pik ja'k jix aa' gu Dios na pim tui'ñgida', jam moom am japim xi baapsai dhi' nañ ji'k jax jam titda. Na gu' kai'ñkam pui' pix cham tu' ki'n jup jam palh-buidha' sia pim aapi'm ti büx jam jujur ki'n jix biiñak kat ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, no' gu' ni ji'x ku pim iam jix bhai'm duukam xip tu bua ja bui gu' ja'tkam na jax ja'k jix kii' ka'm nii'ñ gu Dios, pur ja'p pix ka' ba' na pim pui'm tüti'nda' na pim jir jich Xoi'kam jügi'ñdham.

²¹ ¿Jax japim gi bax maat nat tu jii bijik guch boxii kat Abraam? Jaiñ nat ti pup makgixi gu Dios gu maraa'n Isaak, sia ku daipu' maa'n tu mar. Ba' joidham jix kügalh gu Dios, na gu'x maat na dhi' joidham tu' ka'm niidhat mi' pui' jim na jax jix aa'.

²² ¿Jia na gu' gui' tu' silhkam büx juraa'n ki'n jix biiñak kat ti jügi'ñdhat buiñor gu Dios? Ti' na gu' moo mi' pui' xi chu buidha' na ji'k jax tüdaidha', jix bhai'm duukam xip tu buada' gu maaxik bhaan, cham tu' na daipu' büx juraa'n ki'n jix biiñak kat ti jügi'ñdha' pix buiñor gu Dios. Dhi' ji' ji ba' bhaan ba matgir na tu' silhkam tu' ka'm niidhat mi' pui' jimdat na jax ja'k moox aa'.

²³ Pui dho mi' pai' tu ua'ñix u'uan ta'm dhi' nat jax tu duuk guch boxii kat Abraam, mi' na pai' tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios nap jum

kai'ch: "Gu Dios jix io'm jix kügalhdhak gu Abraam, nat gu' büx juraa'n ki'n tüjü'ñdhat mi' pui' tu dunaak na ji'k jax tüdaidha'." Pui' ja'k jam ba' pup jix maat gu ja'tkam na sap gu Abraam gio gu Dios maap jix bhai'm daa' am, nam gu' maap maa'n ñi'ook jup duuk.

²⁴ Dho jaiñ nat jax ja'k tu jii guch boxii kat Abraam. Pu'ñi ip ba' aach xib, jum aa' nach jix bhai'm duukam xip tu buada' gu ya' maaxik bhaan na jax jix kii' ka'm nii'ñ guch Gí'kora', gio ba' nach pu'ñi büx jich jujur ki'n xi chi jü'ñdhat buiñor, na ba' gu Dios pui' bach ilhii'ñdha' nach tu' silhkam mi' pui' ba duñichu' na jax jix aa', ba'x kiki' ja'tkam bach bia'ka'.

²⁵ Gio ja'pni ip nat jax tu jii bijik gui' na Raab tügich nar ganai' pix kat. Ti' nat joidham jix kügalh ip pui' gu Dios nat büx juraa'n ki'n ti jügi'ñdhak buiñor jix bhai' ja duu nat ja palhbuidhak ja tibiaptuda gu gook ja'tkam nat mu ja moot gu Josue. Gio buimgidhak nat xia' na mit giop ba jii, nat ja'p ja'k gabiih ja joot nam bhüya', cham tu' mi gè' boi cha'm nam sap ba' cham ja tigia' gu mi' oi'ñkam.

²⁶ Aach pu'ñi ja'k jich a'm jup jum aa' nach xi chu buada' no'ch baabui' silhkam mi' pui' ba jiiim na jax jix aa' gu Dios. Na gu' no'ch cham pu' bua, pur ja'p pix ka' siach ti pui'ch tüti' nach jir jich Xoi'kam jügi'ñdham. Ja'pni na jax ba' jia gu maa'nkam na gu' muukix ka' no' cham bhaan kap tu'i'dhi' gu ii'mdaga'n, dai no' bhaan jup tu'i'dhi' na ba' duaka'.

3

Gu Santiago nap kai'chdha' na cham jir am nach giilhim pix tu ñiokda'

¹ Moo pim alh jix bhai'ñ jaaduñ, cha'pim büx pix jix aa'nda' na pim büpi' dir gu'kat ja aagi'ñdha' guch Xoi'kam jügi'ñdham gu ñio'ki'ñ gu Dios, na gu' dhi' cham tu' jiaax-mada'. Jum aa' gu' nañ büpi' jix bhai'x mat ka' gio ba' nañ mi' pui' xi jimda' na jax pik ja'k moox aa' gu Dios nañ ba' bar pu' chu'm ka', nañ ba' gu' cham maakam pix ja aagi'ñdha' guch Xoi'kam jügi'ñdham. Na gu' no'ñ mi' pai' maakam pix ja aagi'ñ, no' gu' cham tu' pui' kai'ñkam jup jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios, dhi' ñich dho bhaan gè'kam ki'n bañ ua'tulh buiñor, ba' dai na bañ chulhiñchuda'.

² Na gu' tu' nañ pix bhaan bañ ua'tulhdha' sia tu' palhip jup jum duukam mi' ja'p no'ñ cham bhai' maat, sia no' ñich mi' pai' maakam pix ti na cham pui' tum ñiok, dhi' ki'n jañich dho pu' bañ ua'tulh buiñor gu Dios. Na gu' dhi' büpi'm aa' nañ jix bhai' tu ñiokda' nañ ba' ilhii'ñdha' nañ a'm ti niidhidha' gu Dios, nañ cham tu' giilhim ka tu ñiokda' na jax cham jir am na cham kii' ka'm nii'ñ. Dhi' pix no'ñ pu'ñi ja'k ba

duiñchu', cham jix'xdhat pui' ka tu duñia' dhiñ chuuku' na diñh jax ilhii'ñdha' nar jix buam jum duukam, na gu' ja'p ji buusnia' nañ mi' bhichdhatgida' na pai' jax jir am.

³ Ja'pni na jax ba' jia gu kabai piam gu tu' maachu', nañ gu' bhai' xi baaxdhai chiñi'ram gu piriñ no' ñich pai' ba jii nañ ba' ki'n silh bhichdhatgida' pai' nañ ja'k jimda', gam nañ ki'n kiksaidha' gammiji bix boi no'ñ bax chimñim. Na gu' no' cham tu piriñchu', gammiji pup jimda' pai' na ja'k ilhii'ñdha' diñh.

⁴ Gio ja'pni ip na jax gu g'e'g'er kaknub na mu ja'p bhaan tum oiri' g'e' suudai' dhaam. Jaiñ jir i'lhich gu u'uux nam ki'n palhüp jax xi chu bhijidha' gui' nam bha darachgida', silh ja bhichdhatgida' am pai' nam ja'k ilhii'ñdha' sia ku gu' jax jir g'e'g'er gu kaknub, gio sia jax jix io'm jix jibix.

⁵ Pu'ñi pix jup ji buusan dhiñ ñiin na yiji kiik jiiñ chiñ am, jir ilhi'ch jup jum duukam tii na palhüp ja'p joiñdha' nañ ba' tu a'gada'. Gu' ji na gu' dhi' ba' pik jix io'm xi chu xi bua na pai' dhuuk mui' ji ñokia', ja'p na jax gu tai no't palhüp mi ja'p pai' giñ nax chi müdha', pu giilhim jix'x na g'e' ti müya' pai' na juugit jix chi müdha' ka'.

⁶ Dhiñ ñiin na yiji kiik jiiñ chiñ am, pu'ñip ji buusan na jax gu tai, na gu' na pai' dhuuk bhai' ji joñia', jix bhaai' na giilhim ti'ya' na jax cham pui' tum ñiok na sia gu Dios cham ki' ka'm niñ. Aañ ba' bhai'ñ a'm ji jimia' gu ua'tulhdhara' na pai' dhuuk pu'ñi giilhim ti'ya' dhiñ ñiin binkam guñ chiñ no'ñ cham soo'mchulhi'ñ, na gu' nañ jax ba kai'ch, na kai'ñkam dhiñ ñiin pui' ji buusan na jax gu tai. Ba' na pai' dhuuk giilhim ti'ya', ja'p ji buusnia' na bhai' pu ji müya' bix dhiñ chuuku', na gu'ñ a'm ba jimia' gu ua'tulhdhara'. Ku gu' dhi' mummu kat jup jum kai'ch ji na pai' cham tutki gu tai nañ pu ba müjidhat jup tui'ka' nañ pai' gammiji mi' pup jiiñ chulhiñdha', dhiñ ñiin na tu'm da'p duñia' no'ñ cham soo'mchulhi'ñ. Ku ba' gu' chi na gu'x xijai nañ ba' soo'mchulhdha' no' jax jix ch'iim,

⁷ cham pui' na jax gu jaroi' no'x ja sasoi'ntam gu j'ngiarum sasoi', pui' na jax gu u'ji', piam gu kooko', piam gu maapi'ñ, piam sia jax chu'm, daipu' na ja da'ngü ja mamaansutdai ja mamtuxdha' jax ña ilhii'ñdha', pui' ja'k machia' am.

⁸ Gu' matgam dhiñ ñiin gio dhiñ chiñ chi gu' moox xijai ji nañ aa'ñdha' gio nañ soo'mchulhdha' na jax jup ilhii'ñdha', ja'ppi na pu ti'ya' na jax jup jix ch'iim ka', na gu' dhi' cham tu'r jix ki'p jum duukam bak. Dhi' ja'p ji buusan ji na bhaan dir jum gigi'lhi'ñ dai gu tu' nax io'm jix maimda'.

⁹ Jaiñ gu' dhiñ ñiin gio dhiñ chiñ jaiñ ki'n pix jup g'e'kamtu'nda' tii gu Dios jich Gi'kora' nax dhaam jup tu'ii', gu' ji nañ

gu' dhi' ki'n pix giilhim jup ja tii'da' gu jai' ja'tkam nañ jix maat nat Dios jup ja duu, na saak jir pu chu'm am ip na diñh, na jax aa' kuñ pu ja titdaimi nañ jax ilhii'ñ na cham ki' ka'm niñ'ñ gu Dios.

¹⁰ Jax ba' ja'k jup tu'ii' dhi'ñ jaaduñ nach ba' gu' dhich chiichiñ ki'n pix jup g'e'kamtu'nda' gu Dios gio ba' moo nach giilhim jup ja titdada' gu ja'tkam na jax aa'? Panaas gu' moo dhi' cham tu' am gi'nsi ji gu pui' jiiñ jaaduñ.

¹¹ Na gu' dhi' ja'pni jia na jax ba' pai' no' diñon gu suudai', çpaa pim duuk niñ'ñ na jix jix i'oob mi' dhir jup ba buan, jix'x ba' moox xibu'? çjia na gu' cham?

¹² Gio ja'pni ip na jax gu iigix, na gu' cham jix'xdha' turaasno iibhai'ñcha', nix chu' gu uubas ku cham jix'xdha' iigix iibhai'ñcha', na gu' cham tu'r pu chu'm ka' gu toona'n. Pu'ñi ip ba' dhi'ñ jaaduñ, aañ cham pai' dhuuk ti niñ'ñ ji pai' na diñon gu suudai' na jix'x jix xibu' mi' dhir jup ba buanda', jix'x ba' moox i'oob ip.

Nañ jax ja'k tu jimda' no'ñ silhkam jix bhai' bax maat na jax ja'k jix aa' gu Dios

¹³ No' jaroi' maadit jix bhai' bax maat na jax pik ja'k moox aa' gu Dios na tui'ñgida', jum aa' nar jix bhai'kam ka' gio nax bhai' xi chu jimda' ja bui gu jai', na ba' dhi' bhaan jix maati' ka' na silhkam jix bhai' bax maat gu ñio'ki'ñ gu Dios. Ba'x io'm pix bhai' ji maachidha' no' pui' ja'k duiñchu'.

¹⁴ Gu' ji no' gu' dai g'e'kam jum taatit nai'x ja bhaamki'ñ gu jai' na pui' jim aagit nax io'm jix chu maat sia tu' na pix, gam sia na jax ja'k jix aa' gu Dios, cham tu'r di' ka' gu matda' gui' na Dios tu maak.

¹⁵ Na gu' gui' cham tu' pu chu'm tu maak jia gu matda' na ba' gu jaroi' ki'n g'e'kam jim taatit nai'x ja bhaamki'ñdha' gu ja'tkam na palhüp bar jix aixkam. Gu' dhi' ya' kam pix ji dhi' oi'ñga'n na bhaan jup tui'ñgida' gu matda' gu jaroi' na pu'ñi ja'k pix jir tu'm ka' na jax ja'k jurtu'nka' pix gu ja'ook, pui' ku ba' g'e'kam jim taatit nai' pix jix chu bhaamki'ñdha'.

¹⁶ Pai' no'm mui' jai'ch gu pu chu'm gu ja'tkam, gammiji pix jum daa'ngichgida' am tu' na pix bhaan nam xim jiiñgak kat ki'n gu tu' nam bia'ka' bix ji'ma'n. Jum koo'nda' am jai', jai' ba' nam jum kokdadat jum ko'ktolhi'ñdha', gammiji na jax cham ki' ka'm niñ'ñ gu Dios.

¹⁷ Matgam gu' gui' nam moo tu' silhkam bax maat na jax ja'k jix aa' gu Dios nam tui'ñgida', nat ba ja tajaan' gu matdaga'n, mi' pui' ji nam xi jiiñda' na jax ja'k jix ki' ka'm niñ'ñ. Cham pai' tu' bhaan jum ua'tulhi'ñdha' am, ni kum cham pai' dhuuk tu' ki'n ja bhaamki'ñdha' gu ja'tkam, dai ji nam jir jix bhabhai'kam kat jix bhai' ja

titdada', gio ba' nam jix ja joi'mdat ja palhbui'ndha' tu' na pix bhaan. Dhi' ji' ji na ba' pui' bam kai'ch nam silhkam jix maatit mi' pui' ba bhichu' na jax ja'k jix aa' gu Dios no'm pu'fir jix bhahbai'kam sia jaroi' na pix buifior.

¹⁸ Ba' gu ji'k nam pu'fi jix maatit gu fio'ki'fi gu Dios jix bhai' pix ja titda' gu ja'tkam, nam cham pai' dhuuk tu' ki'n ja kokda, dhi' ja'p ji buusnia' nam jix kii'p jum duukam ja a'm ti is gu ja'tkam. Pui' na jax nam jax ja'k dui cham tu' bhaan jax ji kai'chit tu oi'fika', ni kum cham pai' dhuuk tu' ki'n jum kokdada', dai ji nam jix jijikgim jix bhai'm taatit mi' pui' jiumda' na jax ja'k jix aa' gu Dios.

4

Gu Santiago nap kai'chdha' na cham jir am nach bhaan titii'fichoka' gu tu' ya' kam dhi oi'figa'n

¹ Z'Paa pim dir ilhii'fi nam gigi'lhi'fi gu bhaamda' na pim ba' ba jim fiio'kboixdha' tu' na pix bhaan gam na pim ba jim kooda'? Dho bhai' dhir jam jujur am bhaan na pim biix aixim jix chu duufiik ka' na tu' cham jum aagaidha', gam na pim bhaan titii'fichoka' gu tu' ya' kam dhi oi'figa'n.

² Tiix aa'nda' pim na pim jai'p bia'ka' gu tu' na pim nai'fiki'fika' na bia' gu jumai. Ji'x japim ti bax chu kokdak ka', piam ku pim bax mu'aam ka' gu jaroi' na pim ba' pu'fi duuji ba bia'ka' git gu tu' na pim jix aa'nda' na pim bia'ka'. Gu' ji na gu' cham, na gu' ni ji'x ku pim soi'm ilhdhat jup xi chaanda' gu Dios na jam makia', dai na pim pu'fiix bhaamut ja ti'fichoka' gu jai', gam na pim jix ja jigak ka' tu' na pix bhaan.

³ Gio ji na gu' sia ku pim ti taan gu Dios na jam makia' gu tu' na pim jix aa'nda' na pim bia'ka', cham tu'p jam maakda', na gu'x bhai'x maat ka' na pim bhaan pix ge'gerkam jum taat ka' gio na pim ki'n biix aixim jix chu duufiik ka' na jax ja'k cham ki' kam ni'fi, cham tu' na pim ki'n jix bhai'm duukam jup tu buada'.

⁴ Ja'p japim pix ba ji buan jii jaaduñ na jax gu jax chu'm ubii no' ti biima'n tiimui'x maa'n gu chio'fi, no' gu' jumai biima'n boppo. Dhi' pu chu'm gu ja'tkam cham tu' ja kii'galhi'fi gu Dios, na pim gu'x maat na gu jaroi' no' pu'fi pix ja'k tu jim, no' dai biix aixim tu bua na jax cham jir am, cham tu' bhaan ti niidhidha' gu Dios, jir ki'darga'n ka' pix, na gu' cham mi' pui' jimda' na jax jix aa'.

⁵ Na gu'p jum kai'ch gu fio'ki'fi nax io'm xich joi'ndat xich dha' aach, nat gu' tiich a'm ba tajaax gux Dhuudu' kam jix Ua'i Ii'mda' nach ba' kaichgit mi' pui' xi jiumda' git na jax jix aa', cham tu' nach maakam tu buidha'.

⁶ Jumai kap jup jum kai'ch ip gu fio'ki'fi na sap jix kii'galhdhat jix joi'gi'nda' gu Dios gu jaroi' na gampai' pix jum ilhii'ndha', gu' ba' gui' na ge'kam jum taat ka', gampai' pix bia'ka', ni ku cham kii'galhi'ndha'.

⁷ Ba' aañ jam guguuxi'fi jii jaaduñ na pim mui' xix biiñak ka' buifior gu Dios biix jam jujur ki'n. Cha'pim mu ja'k ke'ke'ke' gu ja'ook. Xi fiokdhai pim bhaankamu'n guch Xoi'kam, ka na gu' pu jimi'fiolhia', ba' cham tu' maakam ka jam jurtu'nka'.

⁸ Soi' pim bam ilhdha' buifior guch Gi'kora' na ba' xi jam joi'ndai gio jam a'm jup ba ti niidhidha'. Ja'p ji buusnia' na pim jix bhai' bam i'koimda' gio na pim ba uana' gu jam jujur, na gu' ba tu jam uafidha' gu Dios no' pimit soi'm ilhdhak pui' ba ti'n na pim cham pui' ka tui'ka', sia ku pim gu' pui' ti kam aagit na pim biix gok kap jup tui'ka' git, pui' na jax na pim kaichgida' gu Dios gio ba' na pim pu'fi biix aixim tu buada' git na jax cham kii' ka'm ni'fi.

⁹ Na gu' cham kii'galhi'fi gu Dios gu pui' ja'k, gu' ji na pim soi' pix bam ilhii'ndha' ya' dir ja'p ja'k. Cha'pim jix bhai'm taatit ka jiumda', ni na pim ge'gerkam jum taat ka', ja'pji na pim soi'm ilhdhat ba suanda' ji pui' xim aagit na pim ge'kam ki'n cham am buatu' gu pui' na pim jax ja'k tu jim.

¹⁰ Gio na pim gampai' pix bam ilhii'ndha' buifior gu Dios, cham tu' na pim bhaan ka titii'fichoka' gu tu' ya' kam dhi oi'figa'n, na ba' mi' dhir pu'fi xi jam joi'ndai gio jam a'm jup ba ti niidhidha', gam na ba jam palhbui'fichu'nda' tu' na pix bhaan.

Gu Santiago nap kai'chdha' na cham jir am nach pu tiida' guch jaduun jich Xoi'kam bhaan na cham tu' mi' pui' jim na jax jix aa'

¹¹ Gio ja'pniñ ba' moo tiip kai'chit jii jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, na pim git cham tu' bhaan jax ji kai'chit tu oi'fika'. Cha'pim jum a'a'gat, gio na cham jir am na pim jax tiida' gu jax chu'm jich jaduun jich Xoi'kam bhaan na cham tu' mi' pui' jim na jax tu daaxix gu fio'ki'fi gu Dios. Nap gu' cham tu' dhi' pu chu'm ki'n daaxix ka'fi jaduun nap mi' dhir ja aagi'ndha' gu jai' no'm mi' pui' jium ka' ba' cham, ja'pji nap mi' pui' xi jimda' aap diil cham tu'p jum buixdhat nam jax ja'k jup tui'ngida' gu jai'. Na gu' no'p pu'fi ja'k duifichu', pui'r jum duukam ka' nap ge'kam jum taat, cham tu' nap mi' pui' jim na jax jum kai'ch gu fio'ki'fi gu Dios.

¹² Na gu' dai gu Dios jich Gi'kora' jix maat na jaroi' mi' pui' jimchu' na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham fio'ki'fi gio na jaroi' cham tu' mi' pui' jim. Gui' ba' diil ja aa'ndhai na mit pai' cham am bua ja tul-hiifichuda' gatuuk gu ji'k nam cham mi' pui' jimia'. Gu' ba' gu ji'k nam mi' pui' jimia', dai na ba ja baidhika'x dhaam na pai'p

tu'ii'. Ja'pni ja'k dhi'n jaaduñ, ba' cham bhaai' nach aach moo jax Jup ja titdada' guch jaaduñ nam cham mi' pui' jiiim, nach gu' cham pu chu'm ki'n dalhxix ka'. Ja'pji aach diilh nach mi' pui' xi jiiimda' nax io'm jum aa'.

Gu Santiago nap kai'chdha' na cham bhaai' nach diilh g'e'g'erkam jich chaatit pux chu duñiik ka' nach diilh jax ilhii'ndha'

¹³ Jix bhai' pim xiñ kaaya' aapi'm na pim joidham ti ilhdhat Jup kai'chdha': "Maik jach tu juanpu' mummu ja'p na jax jix bhai' tum namki'n. Maa'n oidha'ch mu juruunñdha', joidham jach mui' xi mai'chii' gu tuumiñ bhai'p ba jimia', tu' gi. Ja'xñich moo gamai' ji jimia' piam kabuimuk, xi chu bhiiñorai ich gu tu' nach tu ga'raidha' nach ba'x io'm mui' mai'chia' gu tuumiñ."

¹⁴ Jaiñ gu' ni ku pim jix mat ka' na tu' jax jam duñiidha' gu mi' jotmoda', sia ku pim aapi'm joidham tii ti ilhii'ñ na pim tu duñia'. Pu cham mat ka' pim no' pim moo pui'p ka duduaka' buimgidhak ka' ba' gu' cham, gui' dho ji nach gu' cham tu' gammiji joodaip jich dhuukat ya' pai' darka'. Jax dhui nach gu' aach ja'pni pix ji buan na jax gu jikoom na mu ja'p se'ka' kabuimuk ja'k. Alhio pix mi' pui' tui'ka', na pai' dhuuk bhai' ji chu juuka' pix cham pai' matgilhia'.

¹⁵ Gu' dhi' biipi'm aa' ji nach jix biinak ka' buiñor guch Gi'kora' gui' na jaroi'ch chaiñbui'ñ gu ii'mda' nach ki'n dudua. Ja'pjaní nach kai'chdha' no'ch jax Jup ilhii'ñ: "Mooñ ja'pni tu duñia' kabuimuk gio ja'pni, no' moo pui' ja'k Jup jix aa'nda' git dho ji guch Gi'kora' na jaroi'ch palhbui'ñ biix aixim bhaan."

¹⁶ Gu' ji na gu' aapi'm diilh pix g'e'g'erkam jim taatit biix aixim jum aa'nda' na pim tu duñia', ni ji'x ku pim iam jix biinak kat buiñor gu Dios. Dhi' pu'ñi chuutu'm gu ja'tkam, cham tu' ja' kii'galhi'ñ guch Gi'kora', na gu' cham kii' ka'm nii'ñ no'm diilh g'e'g'erkam jum taat.

¹⁷ Pu'ñi ja'k jañ dho ba' pix jam titdañ jaaduñ, jam guguuxi'ñ in na pim siamri mi' pui' xi jiiimít na jax ja'k jix kii' ka'm nii'ñ guch Gi'kora'. Na gu' moop jir ua'tulhdhara' ji bo no'ch aach ja'p xi dhuukat na jax ja'k jix aa' gu Dios maakam tu buim, no'ch gu' tiix maat na jax ja'k jix aa'.

5

Nam jax ja'k tui'ngida' gui' nam jir jix chutumñigam

¹ Ba' aapi'm na pim jir jix chutumñigam, soi' pim bam ilhdha' buiñor guch Gi'kora', na gu' bam aajim na pai' dhuuk cham bhai' tu jam jimia'.

² Cha'pim mu ja'k bhaan ka jujurtika' gu tu' na pim bia' na pim ki'n jir jix

chutumñigam, na gu' dhi' ja'p ji buusan na bax dhibaahl, na pu cham tu' ka bhai'. Gio dhi jam jajannullh jix dha'ram namkim na pim ti ti', pui' cham tu'p ka bhai', na gu' ja'p Jup ji buusan na ampix bam bhii' nax io'm bax dhibaahl.

³ Gux uam totbikdam gio gux chua totbikdam na pim bia' nax io'm jix dha'ram namik, ja'p ji buusan nax io'm jix kuukum pix ba' gam na bax konbi'ñ, na pu ja'p cham tu' buiñor guch Gi'kora', sia ku gu' panaas jix io'm jix dha'ram namik na pim pui' xim aa'. Aapi'm chi gu' ja'p jum aa' na pim pui' pix Jup jimia' jix dhaam ja'k sia ku pim ja'x ji chi kii'saim na pim jumpadaim dhix dha'ram namkim xib na ya' bar mia'n na pai' dhuuk tum kuugalhdha'. Ja'kbui' kat ja'p ji buusnia' ji na dhi' ba' mu ja'k xi cham iabu' tai chir na pai' cham tutki, na gu' dhi' bhaan jam tulhiiñchuda' gu Dios na pim dai jumpadim gux dha'ram namkim, iam gu' mi' pix'p ba ji jii pimit na jax jix aa' na pim ba' pu'ñi duuji jimia' git buiñor.

⁴ Daman gu jam tujuandam tuk japim pui' pu cham ja namkidha' pai'ji, sia kum alh tiix bhai' bua nam jam ixii'ndha' gio nam tu orda'. Tu' pix ja ilhii'ndha' pim, ni ji'x ku pim jix ja joi'gi'nda'. Ku ba' gu' na gu' gu Dios jix bhai' ja ke'e nam g'e'k'am ki'n tii soi'm ilhii'ñ buiñor na pim ja tulhiiñchu'n, gui' ba' diilh Jup bax maat na jax dhui ja palhbuidha',

⁵ sia ku pim gu' aapi'm cham tu'p jum buixdhat g'e'g'erkam jum taatit biix aixim tu bua na jax cham kii' ka'm nii'ñ guch Gi'kora', dai gu' na pim biix aixim tu bua na pim diilh jax ilhii'ñ. Ja'p ji buusan na pim jum gii'ñchudaim na ba' mi' dhir ja'p tu jam dooda' na jax gu sasoi' nam ja gii'ñchudat ja koodat ja kua'da',

⁶ na pimit gu' g'e' bam ua'tulh na pimit biix ja tulhiiñchudak ba ja koi gui' nam cham tu' bhaan kuiñcha bia'kat.

Gu Santiago nap kai'chdha' nach sap cham jax jich aagit ti niirka' na pai' dhuuk bha jim guch Xoi'kam

⁷ Aapi'm moo cham tu' bhaan jax jim aagit ti niirka'ñ jaduun jano' na pai' dhuuk bha jim guch Xoi'kam, Dios japim pix buiñor jix biinak ka' cham jim o'joldhat. Ja'pni na jax ba' gu jaroi' no't ti ii, na gu' soi' pix jum ilhii'ndha' na ba' bha duukda' na ki'n tu kaibhaidha', mi' dhir ba' ti niirda' na pai' kabka' na ba' pik ba tu oraa', cham tu' gu mi' jotmoda' nax aa'nda' na git ba tu oraa'.

⁸ Aapi'm pu'ñi ip jiñ jaaduñ, cha'pim jax jum aa'nda' na cham ob pai' aajim guch Xoi'kam na pim tii xi chi niira, Dios japim pix buiñor jix biinak ka' cham jax jim aagit nañ jax ba jam titda. Pu ka na gu' jootom ya' pix ba kii'ka' cham jum ilhdham, dai ji nach cham oodat pix am ti niirda'.

⁹ Aapi'm jix bhai' xi chu jimda' dai. Cha'pim biix aixim jum i'attulhdhat jum ñiñiokboixi'ñdha', ni ku pim cham jum bhabhaaku'ñdha', na ba' gu' cham pui' jam tãdai jam tulhiñchuda' guch Xoi'kam no't ya' ba ai. Na pu' no' pim aapi'm pu'ñi ja'k pix tu jim, pui' ji jam tãda' na pim dhi' bhaan kuiñcha bia', pui' jam tãda' na pimit dhi' bhaan cham tu' mi' pui' jii na jax jix aa', ba' dai na ba jam tulhiñchuda'. Alh moo cham jix ka miñkidha' ji gu' na ya' pix ba aaya' guch Xoi'kam, am bha mia'n bam kiisap ji gu' na bhai' bar jimdam.

¹⁰ Aapi'm gu' mi' pui' xi jiimdat ji na jax jix aa' jix biññak ka' buiñor, cha'pim jax jim aagit sia ku jax giilhim cham bhai' tu jam jim xib biix aixim bhaan. Mi' pim pui' xi chu daa'ñchu'nda' nat jax tu ja jii gui' nam bijik ya ja'p bhaankamu'n tu a'gimik guch Gi'kora' nam pu'ñi giilhim jum tulhiñnimik biix aixim bhaan nam tãi tu a'gada' gu ñio'ki'ñ.

¹¹ Aapi'm ba' pu'ñi ip, na gu' aach nach ji'kba ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gammiji jich a'm ti niidhidhat jich palhbui'ñchu' guch Gi'kora' nach ba' gammijix bhai'ch chaatit jix jijikgim jup tui'ka' guch i'ii'mda' bhaan, sia kuch pu'ñi biix aixim bhaan jich chulhiñ. ¿Jax japim gi bax maat nat tu jii bijik gui' na Job tiigich? Jaiñ nat giilhim jum tulhiñ biix aixim bhaan, ku gu' mi' nat xi ñakoo sia ku jax giilhim jix buam tu tatda', joidham jix bhai' tu jii ji, gë'p jum duukam jup tu duu gu Dios buiñor, jix joi'ndat palhbui, na gu' bhaan ti niidhidhat jup tui'ka'. Aach ba' pu'ñi ip jiiñ jaaduñ no'ch xi ñakoo' siach pu'ñi giilhim jich chulhiñ tu' na pix bhaan, gui' dhoch palhbuidha', na gu' gui' joidham jir jix bhai'kam, dai pix ji no'ch jix biññak buiñor.

¹² Gio ja'pniñ ba' moo tiip kai'chit jiiñ jaduun jich Xoi'kam bhaan na pim tui'ngida' git, na pim cham pai' dhuuk jax kai'chdha' dho na dhix dhaan bhaan jix maati' ka' nar pui' ka' jax na pim kai'chdha', piam dhi oi'ñga'n, piam sia gu tu' ya' kam dhi oi'ñga'n, na pim pui' jim aagit na dhi' ba' jam palhbuidha' piam ku jam tulhiñchuda' no' jax dhuukat cham jir pui' jax na pim kai'chdha'. Ja'ppi daipu' na pim pu ti'ya' pix na cham no' pim jix maat na cham jir pui'. Piam no' pim jix maat nar pui', dho daipu' na pim pu ti'ya' pix na jéé'. Daipu' dhi' nax aa' guch Gi'kora' nach silhkam tuch a'a'gi'ñdha' na ba' cham dhi' bhaan jich chulhiñchuda' gatuuk no't ba tum kuugalh.

¹³ Gu' ba' no' moo maadit aapi'm cham bhai' tu jim na tu' na pix bhaan jum tulhiñ, jum aa' na soi'm ilhdhai pu tãda' gu Dios na palhbuidha' na ba' mi' dhir cham kam tulhiñdha'. Piam ku gu'x bhai' tu jim, ba'x jikgim jup tu'ii' nax bhai' tu tatda', dho

gu' dai dho na laala'ñixi'ñdha' gu alabaa'n buiñor gu Dios na taxchaabgi'ñdha'.

¹⁴ Piam ku gu' jaroi' maadit eë gu jax chu'm kokdai' na ki'n jix ka'ook, dai na ja umua'ñdha' dho guch Xoi'kam jii'gi'ñdham gui' nam jix bijik dir ba ti jii'gi'ñ nam tu daa'ñxidha' buiñor gu Dios na dua'ñdha' xi juulhdhai am palhiip gu asait.

¹⁵ Dua'ñdha' dho guch Gi'kora' no' mit biix ja jujur ki'n soi'm ilhdhak buiñor tu daa'ñxi, tu ua'ñdha' ip no't tu' bhaan jum ua'tulh buiñor.

¹⁶ Pu'ñi ja'k jum aa' na pim duiñchu'nda'ñ jaaduñ. Xi chu a'gat japim xi chum uañdhat maa'n ñi'ook xip bua't no' pimit tu' bhaan mam ua'tulh dai aapi'm jam bui, na ba' gu'p jam këëkë' gu Dios na pim pai' dhuuk pu'ñi soi' ba tãdada' na pim tum daa'ñxi'ñdha' biix ji'ma'n na jam dudua'ñdha' no't ba ji jam ai gu jax chu'm ko'kdai', sia gu jam i'ii'mda' bhaan. Na gu' gu jaroi' no' moo mi' pui' xi dhuñchu' na jax ja'k moox aa' guch Gi'kora', biixchu'x bhai'm duukam jix bhaai' na pu tu duña' bhaankamu'n, na gu' këëkë' na pai' dhuuk mui' ba taanda'.

¹⁷ Ja'pni na jax gu Eliiyas gui' na bijik ya ja'p bhaankamu'n tu a'gimik guch Gi'kora'. Jaiñ na tãi pui' pix jup jir tu'm kat na jax aach, cham tu' mu pai'r tu'p tu'm da' kat. Ti' na këëkë' gu Dios na pai' dhuuk taanda' gu tu', na gu'x mat ka' na mi' pui' jimda' na jax jix aa'. Jaiñ jano' nat soi'm ilhdhat pu tã'n gu Dios na cham tu duukchuda' baik oidha' daman taak mi' na jix jir Israel. Pui' dho ji chu buus, kai gu Dios nat ji'k jax tã'n.

¹⁸ Gio mi' dhir nat xi buus gu ja'kbui' baik oidha' daman taak, gio soi'm ilhdhak pui'p xi chã'n gu Dios nax bhaai' na ba tu duukchuda'. Pui' giop ji chu buus, giop ba duu'n mi' na ji'x jir Israel na mit ba' giop ba ti i'sa gu ja'tkam. Pu'ñi ip ba' aach no'ch moox biññak buiñor guch Gi'kora'.

¹⁹ Gu' ba' no' moo jax dhuukat jaroi' maadit cham tu' kap jim buix buiñor gu Dios, no' gu' maakam pix ba tui'dhi' na jax cham pui' ja'k aa', ba' no't gu' jaroi' maadit jix joi'ndak tiigik guguux na gio mi' pui'p ba jimia' na jax jix aa' gu Dios,

²⁰ dhi' gë'kam ki'n jix bhai' ba duña', na gu' guguuxdhaim' na jax ja'k dui giop bax biññak ka' buiñor guch Gi'kora', ba' biix pu tu uañdha' ip gio gu Dios na ji'k ua'tulhdharga'n. Mi' dhir ba' cham tu' mu ja'k ka bhiichgida' na pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha' git.

GU BHPI' KAM UA'NA'N GU PEEGRO

*Na mui' ba ja ñio'kda' gu Peegro guch
Xoi'kam jü'gi'ñdham*

¹ Aañ Peegro nañ jir nobii'ñ guch Xoi'kam, ya' dir mu tu jam ua'ñxi'ñ iñ aapi'm jñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na pim mummu ja'p oi'dha' mui' kap na pai' jai' dippir bhaan bipio', pui' na jax aapi'm jñ jaaduñ na pim mummu ja'k oi'dha' na pai' Ponto dibür bhaan bipio', gio aapi'm na pim mummu ja'k jup oi'dha' na pai' Galaasia dibür bhaan jup bipio', gio ba' moo aapi'm ip na pim mummu ja'k oi'dha' na pai' Kapadoosia dibür bhaan bipio', gio ba' aapi'm na pim mummu ja'k oi'dha' na pai' Aasia dibür bhaan jup bipio', gio aapi'm na pim mummu ja'k jup oidha' na pai' Bitinia dibür bhaan bipio'.

² Nat gu' bijik dir pu chu'm ki'n jam a'm ti ti gu Dios na pim pu'ñi ti jü'ñdha' buiñor gu Maraa'n jich Xoi'kam, gio ba' nat bix jü'ma'n jam tajaañ guch Dhuudu' kam jix Ua'i Ii'mdaga'n na pim ba' kaichgit mi' pui' xi bhüichgida' na jax ja'k jam jurtudidha', gam na jam mattu'nka' nat guch Xoi'kam tu jam uañ gu jam ua'tulhdhara' jano' nat pai' dhuuk jax gu i'ra'n bhai' bhaan gu kuruus na mit sissapa, na pim ba' mi' dhir cham tu' ka ua'tulhdhix ka'. Ja'pni, moo git ba' gu Dios pix jam a'm ti niidhidha' na pim ba' gammiji cham tu' bhaan jax jim aagit jix jijikgim jup tu'i'ka'ñ jaaduñ.

*Nach jax ja'k dui ma'i'chia' gux kü'p jum
duukam na cham jax jum bua*

³ Ja'p moor gë'kam ji gu Dios jich Gi'kora' gui' nat bha joot gu Jesuus jich Xoi'kam ya' dhi oi'nga'n, tu daanda' ich buiñor jñ jaaduñ na gu'r jix bhai'kam. Tii' nat jix bhai' duu nat xich joi'ndak tuch uañ guch ua'tulhdhara' nach jix u'ua'tulhdhix kat, nat tuch ñamkix guch Xoi'kam jano' nat muukik duadik giop bam mu dir koi'nga'n tir na mit pai' ti yaas. Ba' xib ja'p ji buus na chich giop ba maaxir nach jü'k ba ti jü'gi'ñ buiñor, xib ba' gu' dai ji nach jix bhai'ch chaatit pix am ti ñärda' nach a'm tu bi'ya' gui' nat tuch iimchuda gu Dios,

⁴ nap kai'ch na saak jich makia' gatuuk gu gë'gër jup tum duu'nkam no' chich bhammi ba ai na pai'p tu'ii', gui' na cham jü'xdha' jax jum duña' ni gu cham pai' dhuuk kilhi'ñchai nai' ji dhibaa'. Ka git na gu' pui' ji chu buusnia' nañ jax jam titda,

⁵ na pim gu' bix jam jujur ki'n bax biiñak buiñor gu Dios, gë'kam ki'n jam a'm ba ti niidhim ba gu xib. Ba' jano' na pai' dhuuk tum kuualhdha' ya' dhi oi'nga'n, dai na ba

jam baidhika'x dhaam na pim pai' gammijix jijikgim bap tu'i'ka', cham tu' mu ja'k na pai'r tu tulhiñara'.

⁶ Ba' aapi'm dhi' ki'n jix bhai' pix bam taat ka'ñ jaaduñ na pim ba tu iimchudhix, cha'pim kuu' jimmida' sia ku jü'x cham bhai' tu jam jim tu' bhaan. Mui' pim xix biiñak ka' buiñor guch Gi'kora' na gu' gatuuk joidham jix bhai' tu jam jimia'.

⁷ Na gu' dhi' cham pik jir tu' sia ku pim jum tulhiñ tu' na pix bhaan, na gu' bhaan pix jix maati' ka' no' pim moo tu' silhkam bix jam jujur ki'n jix biiñak buiñor guch Gi'kora'. Ja'pni na jax ba' jia gux uam tot-bikdam nax dha'ram namik, nam gu' xi mimi'ñdha' tai chir nam mi' pix mamtida' no' moor di' gux kü', piam ku gu' gui' na cham pik tu' bhai'. Aapi'm ba' pu'ñi ip jñ jaaduñ, mi' pix bhaan jix maati' ka' no' pim moo silhkam jix biiñak buiñor guch Gi'kora' no' pim pu'ñi tu' bhaan jum tulhiñ. Ba' no' pim pur maa'n na pim jax jix biiñak, ja'p ji buusnia' buiñor gu Dios na pim aapi'm jir di' gui' nax dha'ram namik. Jix io'm tu' ka'm jam ilhi'ñ gu Dios, cham tu' pui' na jax gux uam totbikdam, na gu' dhi' pu'ñi ip jup jum xichui'dha' saalhiom. Ba' jano' na pai' dhuuk ya' ba aaya' guch Xoi'kam, joidham pix jix bhai' jam tiidai jam baidhika' buiñor, na gu'x mat ka' na pim aapi'm gammijix biiñak kat buiñor sia ku pimit jum tulhiñ.

⁸ Na pim gu' aapi'm buiñor ti jü'ñdhat tu' ka'm niidhat guch Xoi'kam mi' pui' ba jiiim na jax jix aa', sia ku pimit cham tu' maaxik tügik na ya' xi oilhimik. Jix maat iñ na pim bix jam jujur ki'n jix biiñak buiñor, sia ku pim jix maat na cham tu' ya' kap tu'ii' dhi oi'nga'n bhaan, gam na pim gë'kam ki'n jix bhai'm taatit buiñor jix jijikgim jup tu'ii' na pu cham bhaai' na pim jax xim buada' ni na pim jax xi chitdada',

⁹ na pim pu'ñi xim aa' nat gë'kam ki'n jix bhai' ba duu nat tu jam uañ gu jam ua'tulhdhara' na pim ba' mi' dhir cham tu' kam tulhiña', dai na ba jam baidhika'x dhaam nat pai' tu jam iimchuda. Pui' ku pim chi ba' cham jax jum aagit mui' xix biiñak buiñor bix jam jujur ki'n sia ku pim jum tulhiñ tu' bhaan.

¹⁰ Na gu' gui' nam bijik ya' ja'p bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, pui' tu a'gimik am gio na mit pui' tu ua'nak na sap pu'ñi jax chu'm tanoolh jix joi'ndat jam tügii gu Dios tu jam uafidha' gu jam ua'tulhdhara' na pim ba' cham jum tulhiña' gatuuk.

¹¹ Diih guch Xoi'kam pui' ja'k ja jurtu'nka' gui' jü' nam bhaankamu'n tu a'gada' gu ñio'ki'ñ jano', na jü'k jax tu duña' no' pu'ñi ya' ba ai dhi oi'nga'n bhaan, gam na jax ja'k jum tulhiña' ja a'mkam na ba' mi' dhir jix io'm gë'kam ki'n ba daasa' guch Gi'kora'. Tii ba' xim ga'ngada' am ja jujur am bhaan

nam jix maachik ka' na jaroi' ba' pui'r jich Xoi'kam ka', na pai' dhir buusni ba' pui' ba ja palhbuidha' gu ja'tkam, gam na pai' dhuuk ba' pui' tum duña' gu pui' na jax ja jurtu'nka' gux Dhuudu' kam jix Uaň Ii'mda'.

¹² Ba' diihl gu Dios ba ja mattuda gui' ji' nam bhaankamu'n tu a'gada' na cham tu' jano' pui' tu kuugalhdha' na pui' tu ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara' gu ja'tkam nam pai' dhuuk mi' kapup oipoda' gui'. Ja'pji sap jix io'm gatuuk ji na ba' pui' ba tu kuugalhdha', xib bak ba' nach pai' dhuuk pu'ñi ya' ba oipoda' aach. Jaiñ, pui' dho ba tum kuugalh ba' xib na mit ji'k jax tu ua'nak gui' ji' nam bijik ya ja'p bhaankamu'n tu a'gimik guch Gi'kora'. Ya' dho e'ek guch Xoi'kam pui' xi chu duuk nat tu' ki'n bha jii. Xib ba' dhix bhai'm kai'chdham ñi'ook nai'p ba tum a'gichu' na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam, nat ji'k ja a'm tajaa gu Dios gux Dhuudu' kam jix Uaň Ii'mdaga'n gui' na ja a'm tajaañixchu'ndat gui' nam bijik ya ja'p bhaankamu'n tu a'gimik, na ba' ja mat-tudidha' nam jax ja'k tu a'gada', piam nam ki'n machia' gu tu' no'm jix maachik sia moo jax jix xijai, nam sia' gu noonbi'ñ gu Dios cham ji'xdha' machia' siam tiix maachik.

Gu Piegro nap kai'chdha' nach sap jix chu uañ kir bap tu'ka' na jax gu Dios

¹³ Ba' aañ jam guguuxi'ñ jii jaaduñ na pim siamri mi' pui' xi jii'mit na jax jix aa' guch Gi'kora' pix am ti nürda' jano' na pai' dhuuk ya' aaya' guch Xoi'kam na ba' mi' dhir ba jam makia' gu g'e'g'er jup tum duu'nkam nat jam iimchuda gu Dios na jam makia'.

¹⁴ Cha'pim mu ja'k bhaan ka titi'ñchoka' gu tu' ya' kam dhi oi'ñga'n na pim jax tu buimik jano' na pim chakui ti jii'ñdhat buiñor guch Xoi'kam, na pim gu' aapi'm xib bar maamra'n gu Dios.

¹⁵ Gu' ja'pji dai ji na pim pix bhaan ji baapmiglia' na pim mi' pui' xi jii'mda' na jax ja'k moox aa' guch Gi'kora' na pim ba' pu'ñi duujiu chu uañ kir bap tu'ka' ja'p na jax gui' nat jaroi' xi jam joi'ndak jam a'm ti ti na joidham jix uañ.

¹⁶ Na pim gu' bax maat na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ mi' pai' u'uan ta'm na tu ua'ñix nap jum kai'ch bo: "Joidham japim jix chu uañ kir jup tu'ka' ja'p na jax aañ nañ joidham jix uañ."

¹⁷ Gu' ba' gu xib jum aa' na pim siamri soi'm ilhdhat mi' pui' xi jii'mda' na jax ja'k jix ki' ka'm ñii'ñ gu Dios, gui' na pim pui' ba iim xib nar jam Gi'kora', na pim ya' kapup dudua dhi oi'ñga'n dhi jam tutku' bhaan, na ba' jam baidhika' jix dhaam ja'k. Na gu' gui' cham ji'xdha' jaroi' joi'nda' no'x maat nat cham mi' pui' jii na jax jix aa' jano' na pai' dhuuk jum aaya' na ja aagi'ñdha' biix gu

ja'tkam nam tu' jax buimii nam duduakat. Biix ji na mi' pui' xi ja tñda' nam silhkam kuiñcha bia' na mit cham mi' pui' jii nat jax tu daasak, cham tu' na gu' ji'k ba'p jix ja joi'gi'nda' sia ku mit cham tu' ka'm thi.

¹⁸ Ba' aapi'm jii jaaduñ cham pu chu't, tu' ka'm japim xi ñiidhat gu Dios, nat gu'x bhai' ba duu nat tuch uañ guch ua'tulhdhara' nach buam pix tu jimdat nam jax tu jimdat guch bopxi kat gam jich kukuulsi kat, nat bha joot guch Xoi'kam na ya' tuch ñamkixdha' ki'n gui' nax io'm jix dha'ram namiiik, cham tu' ki'n gu tu' ya' kam dhi oi'ñga'n na sap pik ba' pui' tiix dha'ram jup namiiik, pui' na jax gux uam totbikdam gio gux chua totbikdam na nai' pix jim xichui'dha' mikkat.

¹⁹ Gu' ja'pji gu i'ra'n guch Xoi'kam nat jaax bhaan gu kuruus nax io'm jix dha'ram namiiik nat ki'n tuch ñamkix nach jix u'ua'tulhdhix kat, na mit mua sissapak kuruus ta'm na ba' mi' dhir pu'ñi duuji tuch uañdhix ka' guch ua'tulhdhara'. Ja'p jum duu na jax maa'n gux kii'x dhuakam gu kasnir nam ba makgirta' bhaan gu sasoi' mimi'i'ñkar.

²⁰ Gu Dios bijik dir na chakui ya'r oi'ñga'n ka' pu pu chu'm ki'n dai jia guch Xoi'kam na sap ba' pu'ñi bha jimii ya'ch a'mkam jum tulhiña' na tuch ñamkixdha' nach jix u'ua'tulhdhix, nach ba' mi' dhir cham mai' ka suullhia'. Dho jaiñ, pui' tum duu dho, ya' dho xi e'ek pui' xi chu kuugalhdhak. Ja'p moo joidham iam, ti' na gu' jano' pik nach pai' dhuuk ya' ba oipo aach, jix bhai' tuch jii dho gu', nat gu' ba tuch uañ gu Dios guch ua'tulhdhara'.

²¹ Jix bhai' duu dho guch Xoi'kam nat tuch ñamkix, nach gu' mi' dhir ba' pu'ñi duuji dai gu Dios pix buiñor bax biiñak ka', gui' nat jaroi' dua'ñdhak giop bami' guch Xoi'kam mu dir koi'ñga'n tir na mit pai' ti yaas gu ja'tkam xi mu'aak nat ba' mi' dhir jix io'm g'e'kam ki'n ba dai bhamnix dhaam. Ba' xib dai gu' pim pix buiñor jix biiñak kat ti nürda' na pui' tu kuugalhdha' nat jax tuch dhaaxdhak.

²² Na pim gu' aapi'm jix chu uañ kir ba'p tu'ñi ba' xib, na pim gu' k'e'ek'et gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios mi' pui' ba bhüchu' na jax jix aa' ti jii'ñdhat buiñor guch Xoi'kam, nat gu' ba tu jam uañ gu jam ua'tulhdhara', gio na pimii ba maat na pim jax ja'k dui jix bhai' kai'chit xim jajo'gi'ndat tu oi'ñka' biix ji'ma'n gammiji. Ba' dhi' pu'ñi ja'k japim duifchu'nda' gammiji nabap tanoolh, cha'pim tu' bhaan jum kokdada', gu' ja'pji na pim joidham jix bhai' kai'chit jix bhai' xim ti titdat xim ja joi'gi'nda' ji biix ji'ma'n biix jam jurur ki'n gio na pim ji'x jup jum taat.

²³ Na gu' aapi'm na pim mi' pui' ba jiiim

na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, ja'p ji buus na pimit giop ba maaxir gu jam i'ii'mda' bhaan, cham tu' gu ya' maaxik na jax na pimit pai' dhuuk maaxir dhi tuuku' bhaan. Gu ja'pji na pim mi' pui' ba jium ji na jax jix aa' guch Gi'kora' na jax bam kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ, nat gu' ba pataasa gu jam i'ii'mda', cham tu' pui' ja'k ka tu jim japim na pim jax chu jimdat. Ba' dhix bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios na pim kaichgit mi' pui' ba jium, cham pai' dhuuk jum pataasa' ni ku cham pai' dhuuk jugia', gammiji ya' pui' pu tu daaxix ka' na jax ba tu ua'ñix.

²⁴ Pui' na jax ba tu ua'ñix maa'n kap gu ñio'ki'ñ gu Dios nap jum kai'ch:

Bix na ji'k gu ja'tkam ja'pni pix ji buan am na jax gu sai' na mu ja'p tuut.

Ba' nam pai' dhuuk bar gē'gērka'ka', ja'p pix jup ji buanda' am na jax gu yooxga'n.

Ba' na pai' dhuuk bhaatai nai' ji gakia' gu sai',

bix gu yooxga'n pix cham pai' matgilhia', na gu' ba gakia' gu toona'n.

²⁵ Pu'ñi ip gu ja'tkam ya' dhi oi'ñga'n, alhio pix nam ya' oipoda', gu' matgam gu ñio'ki'ñ gu Dios cham pai' dhuuk jugia' ji,

gammiji ya' pui' pu tu daaxix ka' nat jax ba tu dai na tu aagix ka',

ni ku cham pai' dhuuk jum pataasa'.

Ba' dhix bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam na jax jir tu'm kam na xib mui' kap tum a'gichu', jir di' pix gu ñio'ki'ñ gu Dios na gammiji pui' pup tu aagix ka'.

2

¹ Ba' aapi'm jiñ jaaduñ, mi' pim pui' xi jiumit na jax jix aa' guch Gi'kora', cham tu' na pim pui' pix xim tiitgat na pim jir jich Xoi'kam jügi'ñdham pu cham tu' ka'm ni'ñdha' na jax jix aa', sia ku pim gu' pui' tii xi chu bua nam jax ja'k bhaan pui' jam ilhi'ñdha' gu ja'tkam na pim jir jich Xoi'kam jügi'ñdham. Gu' ja'pji na pim silhkam tu' ka'm ni'ñdha' ji. Cha'pim bix aixim jix buam jum duukam kap tu buada', ni ku pim cham jum i'iatgi'ñdhat, silhkam japim tu a'gada'. Ni ku pim cham tu' ka jügak ka' maa'n no' tu' bia', gam na pim cham nai' ka tu a'gada'.

² Gu' ja'pji dai ji na pim joidham bax maachik ka' na jax pik ja'k jix aa' gu Dios na pim tu'ñgida', na pim ki'n joidham jix kokba'n ka' gu jam i'ii'mda' bhaan, ja'p na jax gu a'aalh gui' nam kia'pix maax-ilhia' nam gu' joidham gammiji pix kax xi'iik ka'. Pu'ñi ip aapi'm jiñ jaaduñ, mui' pim xi gaa'ñchu'nda' na jax pik ja'k jix aa' guch Gi'kora' na pim ba' cham mu ja'k ka

bhüchgida' na pim pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha' git,

³ no' pim dho ji mo baabui' pui' bax chu maat na joidham jir jix bhai'kam gu Dios piam ku gu' cham.

Guch Xoi'kam na ja'p ji buusan na jax maa'n gu jodai gui' nax io'm jix ki'

⁴ Mui' pim xix biiñak ka'x io'm buiñor guch Xoi'kam jiñ jaaduñ, na gu' gui'x io'm jir gē'p jum duukam buiñor gu Dios, pui' kut ba' gē'kam ki'n bhaan ti tügik bha joot ya' dhi oi'ñga'n. Gui' ja'p ji buusan jia na jax maa'n gu jodai gui' nax io'm jir jix ki' na mit tu' pix ilhdhak ja'p xi dhuuk gu ja'tkam cham kügalhdhak.

⁵ Ba' aapi'm no' pim moo bix jam jur ki'n ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gu Dios pu chu'm jup jam duñia' na jax gu joodai gux kiki' joidham, mi' dhir ba' ki'n kiisa' gux abhaar gu chiopga'n. Piam na pu chu'm jup jam duñia' na jax gui' nam mi'r gē'gērka'ka' jax chu'm chiop, nam mi' oipot tu makgixi'ñdha' gu Dios gam nam tu kubhioñxi'ñdha' na gammiji gui' na joidham jix kügalhdhidha'. Aapi'm pu'ñip ji bubuakia'ñ jaaduñ no' pim moo pix bhaan ji baapmigim na pim mi' pui' jiumit jix biiñak buiñor guch Xoi'kam nar gē'p jum duukam buiñor gu Dios,

⁶ pui' na jax bam kai'ch mi' pai' u'uan ta'm na pai' tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios nap jum kai'ch:

Maa'n jañ mu jootsa' gui' nañ a'mkam ja palhbuidha' gu Sion oi'ñkam nar gē'p jum duukam aañ jiñ bui.

Gui' ja'p ji buusan na jax maa'n gu gē' jodai nax io'm jum aa' nam mi' daasa' gu bhühhi'ñbakchadam nam pai' bhaan jum o'to'nka' gu jai' joodai.

Ba' gu jaro' no't soi'm ilhdhak ti jü'ñ buiñor, gē'kam ki'n jix bhai' ba tu jimia' gio nañ ba palhbui'ñchu'nda' gammiji.

⁷ Aapi'm dho pui'p bax maat nar gē'p jum duukam gui' ji' na ja'p ji buusan na jax gu jodai gux ki' joidham, na pim gu' ba ti jügi'ñ buiñor bix jam jurur ki'n. Gu' ba' gui' nam ji'k cham kügalhdhat cham ti jügi'ñ buiñor, dhi' bhaan pix pui' ba tum kuugalhdha' nat jax tum ua'nak bijik nap jum kai'ch:

Gu jodai na mit mai' tii xi buak gu bhühhi'ñbakchadam,

xib mi' daa na pai'x io'm jum aa' nam bhaan jum o'to'n gu jai' joodai.

⁸ Gio jumai kap ja'pnip jum kai'ch ip:

Dhi' ji' dhi jodai bhaan jutbui ia'lhia' am gu ja'tkam.

Maaxik dho pui' ba ji buusan nam ba ia'lhix jutbuk bhaan dhi jodai gui' nam ji'k cham tu' ka'm ni'ñ guch Gi'kora', na gu' dai na ba ja tulhiñchuda' gatuuk nam cham ti ji'ñdha'

buiñor guch Xoi'kam na tii tum a'ga gu ñio'ki'ñ. Dhi' ba' pu'ñi ja'k ja bi'chulhi'ñ.

⁹ Aapi'm nat gu' xi jam joi'ndak jam a'm ti tii gu Dios na pim ba' pu'ñi tu' ka'm niidhat mi' pui' jiiimda' na jax jix aa' na ba' jam a'm ti niidhidha', gio na pim ba' pui' bar tuutu'm ka' na jax gui' nam mu ja'p tu juanda' chiop bhaankamu'n gu Dios, gam na pim sap ba' joidham jix chu uañ kir bap tui'ka' gammiji na jax gui', na pim gu' mi' pui' jiiimda' na jax jix aa'. Pu chu'm ki'n jam a'm ti tii ip gu Dios jiiñ jaduun na pim joidham tu' ka'm niidhat nai' xi jimia' bix kap na pim tu a'gapu' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam, na pim ja aa'ñidhidha' gu ja'tkam nat gui' xi jam joi'ndak jam boosolh mu dir jix chu tukgam tir na pim pai'p tu't, na pim ba' mi' dhir pu'ñi joidham jix chu maax kir bap tui'ka'.

¹⁰ Na gu' jano' na pimit chakui ti jüigi'ñdhak buiñor guch Xoi'kam, cham tu' jam a'm ti niidhat gu Dios, ni ku cham pai' xi jam joi'g'ndat. Gu' matgam xib na pim ba kaichu', ge'kam ki'n ji na jam a'm ti niidhidhat xi jam joi'g'in, na pim gu' buiñor bap tui'dhi' mi' pui' jiiimit na jax jix aa'.

Nach jax ja'k bhaankamu'n tu juanda' gu Dios

¹¹ Ja'pniñ ba' moo tiip kai'chit jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, na pim gammijix bhai' pix jum taat ka', na pim gu' cham xiim ba jimia' maakam ja'k na pai' joidham jix chu abhaar. Na gu' xib ja'p ji buusan na pim ya' pix ja'p bhüichu' dhi oi'nga'n bhaan, ja'p na jax pai' no'ñ cham jir mi' kam. Pui' ji buusan na pim cham tu'r ya' kam dhi oi'nga'n, ba'm aa' na pim siamrix bhai' xi chu jimdat na jax jix kü' ka'm niñ'ñ guch Gi'kora' na pim ba' jimia' jix dhaam. Cha'pim pui' ja'k jup tu jimda' nam jax tu jim gu' ya' kam dhi oi'nga'n nam cham tu' ka'm niñ'ñ gu Dios. Xi ñakoo'nda' pim sia ku pim tii pui'p jix chu duñiik.

¹² Jix bhai' pim xi chu jimda' na jax jix aa' gu Dios mi' ja bui gui' nam cham ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Na ba' jano' na pai' dhuuk jum aaya' na ja aagi'ñdha' gu Dios bix gu ja'tkam nam tu' jax buimii nam duuakat, ba machia' am na pimit aapi'm silhkam tu' ka'm tüigik guch Xoi'kam, nam gu' xi jam niñ'ñdha' na pix jix bhai' jam tüidai jam aichdha' na pai'p tu'ii'. Ba' dai nam ba ge'kamtuda' gu Dios, sia kum gu' xib ka xi jam bhaamki'ñ nam jam niñ'ñ na pim maakam pix tu jim na jax cham ja ko'raar.

¹³ Jam guguuxi'ñ iñ ip jiiñ jaaduñ na pim tu' ka'm xi ja niidhat gu ge'gerkam ya' kam dhi oi'nga'n, pui' na jax gux io'm ge'kam Rooma kam. Pu'ñi ja'k jix kü' ka'm niñ'ñ gu' gu Dios na pim tu' ka'm ja niñ'ñdha' gu ge'gerkam.

¹⁴ Sia gui' pim tu' ka'm ja niidhat nat jix kakai' ki'n mu ja'p ja darai jam bui na ge'ger jir kikcham na ba' bhaankamu'n ja silhka'nda' gu ja'tkam, gio nam ja tulhiñchu'nda' gu ji'k nam buam pix tu buada' na jax cham jir am. Dai ba' gui' nam tu' ka'm ti niidhat jix bhai' tu jimda'x kikü' ja'tkam ja bia'ka' am.

¹⁵ Na gu' guch Gi'kora' pui' ja'k jix aa' na pim tu' ka'm ti niidhat jix bhai' xi chu jimda' na jax ja'k jir am, nam ba' cham tu' bhaan jax jam a'gada' gui' nam cham tu' ka'm ti niñ'ñ. ¿Jax jam gi bia' nam ba ji chi'ya' jam bhüi' dhir no' pim gu'x bhai' xi chu jim'?

¹⁶ Ku pim ji gu' cham pik moo ja'p xi' pik jup ka xim ua'tulhi'ñdha' ji jiiñ jaaduñ na pim pui' jim aagit na gammiji tu jam uañi'ñka' guch Xoi'kam nat ba tu jam namkix bhaan gu kuruux, gu' ja'ppi na pim jix bhai' ba tu jimda' ji ya' dir ja'p ja'k, dai na pim jix bhai'm taatit bhaankamu'n ba tu juana' gu Dios.

¹⁷ Soi'm ilhdhat japim tu' ka'm xi niidhat gu Dios, sia gux io'm ge'kam Rooma kam nañ jax ba jam titda bhüi', sia gui' nam jir ja'ppix ja'tkam nam cham ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gam sia gui' nam bar jich Xoi'kam jüigi'ñdham japim jix ja joi'ndat ja palhbuidhat ki'n gu tu' na ja a'm jum aagaidha'.

Gu Peegro nap kai'chdha' nach ja'xbui' pui'p xich chulhiñdha' nat jax jum tulhi guch Xoi'kam

¹⁸ Ba' aapi'm jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na pim nai' ja'p jir tujuandam, jam guguuxi'ñ iñ ip na pim tu' ka'm xi ja niidhat gui' na pim ja bui tu juan. Mi' pim pui' xi dhuñidhat jax ña jam tüidaidha', sia ku cham pik jir kü' maa'nkam gu jaro' na pim buiñor tu juanda' no' cham jir jix bhai'kam. Cham tu' na gu' moo dai no'r jix bhai'kam na pim ba'x bhai' tu juañxi'ñdha', ja'ppi sia ji no'r jax chu'm.

¹⁹ Cham jax bua sia kum jam tulhiñchu'n, na gu'r joidham aach jich bui nach ba ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam no'm pu'ñich chulhiñchu'n ja'p pix sia kuch cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam, dai nach jix bhai'ch chaatit mui' xix bliñak ka' pix buiñor gu Dios. Gui' diñh jich guguuxi'ñdha' na ba' cham pik moo jax xi chu tatda' ka', na gu'ch a'm ti niidhat jup tui'ka', gio na gu'x mat ka' nam ja'p pix jich chulhiñchu'nda'.

²⁰ Gu' ji no' chich gu' diñh tu' jax dhuu nar jix buam jum duukam, ¿jax jach dhuix bhai'ch chaatit tu nakoo'nda' no' mit pu'ñi bach chulhiñchuda, no' chich gu' diñh cham am ji buak ja bui? Pui' pix chu'm jich a'm bam aa'nda' gu', nach gu' bach ua'tulhdha'. Gu' ji no'ch gu' tii moo cham tu' jax bua gu

tu' nar jix buam jum duukam, no' mit bhai' jich chulhiñchuda, dhi' ji' ji nax abhaaruñch buiñor gu Dios, jix bhai'm taat ka' ip no'ch aach cham jax jich aagit xi ñakoo' no'm pu'ñi bach chulhiñchu'n.

²¹ Pu'ñi ja'k aa' nach tui'ñgida'ñ jaaduñ, mi'ch pui'p xi chu daa'ñchu'nda' nat jax jum duu guch Xoi'kam jano' nat jum tulhii jich a'mkam, nat gu' xich joi'ndak ba tuch uañ guch ua'tulhdhara'. Dai ba' nach pu'ñi mi' pix pui'p ji bhiiya' nat jax tu jii gui',

²² nat cham pai' dhuuk tu' bhaan jum ua'tulhdhak, ni nat cham pai' dhuuk iatda' tu a'gak, silhkam tu ja a'gi'ñdha' gu ja'tkam.

²³ Jaiñ na gu' jano' na mit mi ja'p daasak giilhim titdaimik na jax aa', gam nam giilhim ai'chuxdhimik, cham pai' jax kai'ch, ni kut iam mu dir bha ja'k giilhim bhai'p ja tü'n na jax aa', mi' pix ji na pu tu'ii'. Gio na mit pai' dhuuk bhai' ji chulhiñchuda, na mit bhai' ji giiimi, cham pai' jax xim bua na git xim palhbuidha', ni ku pai' xim o'to'n, daipu' na soi' xim ilhii'ñ buiñor gu Dios bhammi ja'k jix dhaam na pai'p tu'ii', na jaroi'x bhai'x maat no' kuiñcha bia' ka' ba' cham.

²⁴ Guch Xoi'kam dho ba' ti bhük biix guch ua'tulhdhara' jano' na mit pai' dhuuk pu'ñi xi chulhiñchudaimik gu ja'tkam ba sissapa kuruus ta'm, nach sap ba' mi' dhir cham tu' ka u'ua'tulhdhix ka', nat gu' biix bhammi ja'k ji bii tukgaran guch Xoi'kam guch ua'tulhdhara'. Xib ba' dai nach pix bhaan ji baapmigia' nach mi' pui' xi jii'mda' na jax jix aa' nach tui'ñgida'. Guch Xoi'kam pui' kai'ñkam pix jum tulhii jia jich a'mkam nach ba' aach ba duduadhia' nach jix kako'k kat ki'n guch ua'tulhdhara', na ba' mi' dhir jich a'm ba ti nüidhidha'.

²⁵ Nach gu' aach ja'pni pix tu't na jax gu kakaasnir no' cham jaroi' jai'ch na ja bipia'da', nam gammiji pix cha'tak jii'mda', jai' ja'p ja'k gio jai' ja'p ja'k. Gu' matgim xib bax maat ich ji na jaroi'r jix kii' bipia'dam, guch Xoi'kam dho nach jaroi' buiñor ti jii'ñdhat bax biñhak. Gui' ji na ba'ch a'm ti nüidhidhat jich nuukdaim nach ba' gammijix jijkigim bap tui'ka', nach gu' cham tu' mai' ka suulhgix.

3

Nam jax ja'k tu't tu oi'ñka' gui' nam jir jum bipnagim

¹ Gio aapi'm u'uub jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na pim ti bipna', jam guguuxi'ñ iñ ip na pim siamri tu' ka'm xi ja nüidhat gu jam bipna' na pim maap tu oi'dha', na ba' gu' no'm jax dhuukat jai' dhit cham ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam, saalhiom bhai' ji chi jii'ñdha' am, dai nam xi jam nüi'ñdha' pix no' pim aapi'm joidham jir jix bhahbai'kam

ja bui. Cham pik jum aa'nda' ba' na pim gammiji tu ja a'gi'ñdha' gu ñio'ki'ñ gu Dios,

² daipu' nam xi jam nüi'ñdha' pix na pim aapi'm joidham jix bhai' tu jim na jax ja'k jix abhaaruñch, gam no' pim joidham tu' ka'm ti nüi'ñ. Mi' dhir ba' pui' jim aaga' am na bak gu'r joidham ji no'ñ ba ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

³ Gio ba' na pim pai' dhuuk jum iamtu'nda', cha'pim pik moo ja'p jix a'bhar tim titii'ñdha' gu jajannull na jax chu'm jix dha'ram namik, am buixim japim pix jix bhai'm buada'. Sia na pim jum gaxbuda', ja'xchudhix kam pix, cham tu'x io'm jix bhai', ni ku pim cham pik tu baapasda' gui' nax io'm jix dha'ram namik nar jix uam totbikdam.

⁴ Gui' ja'ppi gu jam i'ii'mda' bhaan ji na bhii'pim aa' na pim jix bhai'm duuka'. Ja'p ji buusnia' na pim gammijix a'bhar tim ti'ii'ñka' gux dha'ram namik na pu cham jax jum bua, na pim gu' gammiji soi' pix jum ilhdhat mi' pui' jii'mda' na jax jix aa' guch Gi'kora'. Ba' mi' dhir dai na jam a'm ba tajaaiñxchu'nda' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' na jam guguuxi'ñdha' na pim ba' gammiji cham tu' bhaan jax jim aagit jix jijkigim jup tui'ka'. Dhi' ji' ji nax io'm jix kii' ka'm nüi'ñ gu Dios.

⁵ Gui' nam bijik ya' oipimik gu u'uub nam pu'ñi buiñor ti jii'ñdhat guch Gi'kora', pu'ñi ja'k tu jii'mdat am ji nañ jax ba jam titda, nam gu'x io'm mi' pui' jii'mda' na jax jix aa' gu Dios. Cham pai' tu'x io'm jix bhai'm duuka' am, am buixim pix, gio nam joidham tu' ka'm ja nüi'ñdha' gu ja bipna', cham tu' nam pu tu duñidha' nam diil jax ilhii'ñdha'.

⁶ Pui' na jax gui' na Saara tiigich, jaiñ na joidham tu' ka'm nüi'ñdha' gu binga'n Abraam nam maap tu oi'ñka', gē'kam tugi'ñ xi iimit, na gu' gampai' pix jum ilhii'ñdha' buiñor, cham pai' tu' na diil gē'kam jum taat ka'. Aapi'm ba' pu'ñi ip u'uub jiiñ jaaduñ, tu' ka'm japim xi ja nüidhat jix bhai' xi chu jii'mda' ja bui gu jam bipna'. Mi' pim pui' xi chu daa'ñchu'nda' nat jax chu jii' bijik gu Saara na ba' ja'p ji buusnia' na pim jir maamra'n, na pim gu' pui' ja'k jup xi chu jii'mda' nat jax tu jii. Ba' no' pim pu'ñi ja'k duiñchu' nañ jax jam titda, cham pai' dhuuk tu' bhaan jix chotdon ka' pim ja bui gu jam bipna', na pim gu' tu' ka'm ja nüi'ñdha'. ¿Tu'm gi bhaan bhaaku' jam bui?

⁷ Gu' ba' aapi'm na pim jir chichio'ñ, jam guguuxi'ñ iñ ip na pim siamrix bhai'p xi ja titdat gui' nam jir u'uub nam jir jam bipna'. Cha'pim ja bhaamki'ñdha', xi ja palhbuidhat japim tu' nam jax buada' mi ja'p. Na gu' gu ubii cham tu' ja'xbui' pui'x oo' na jax gui' nar chio'ñ, pui' ku ba'm aa' na pim jix ja joi'ndat ja palhbui'ñdha' na ba' gu' pui'x bhai' tu tatda' ka'. Gio na gu' gu Dios ja'xbui'

pui'p jix ja joi'gi'n gui' nam jir u'uub na jax aapi'm, pui'p ja baidhika' gatuuk jix dhaam ja'k nat pai' jam iimchuda aapi'm na jam aichdha', nam gu' pui'p ba ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam. Na ba' no' pim pu'ñix bhai' kai'chit maa'n ñi'ook jup duuk na pim jir jum bipnagam, jam kékéké' gu Dios tu' na pim mui' ba taanda' soi'm ilhdhat.

Nam jax ja'k tu jimda' gui' nam ja tul-hiiñchu'nda' siam cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam

⁸ Ba' bëx na pim jik' ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam, jam guguuxi'ñ in na pim joidham jix bhai' kai'chit tu oi'ñka'. Joidham japim maa'n ñi'ook xip duukat bëx dhit xim ja joi'gi'nda' bëx ji'ma'n, panaas ku pim moo jir maa'n na pim jax pix ilhii'ñdha' bëx ji'ma'n, cham tu' jai' maakam. Gam na pim joidham jir jix bhabhai'kam ka' ja bui gu jai', gio na pim gampai' pix jum ilhii'ñdha'.

⁹ Tu uañi'ñka' pim gu jaroi' no't tu' jax ma jam duiñ, cham tu' na pim ya' dir mu ja'k pui'p dooda'. Sia no't jaroi' giilhim jam tii'n na jax cham jir am, tu uañi'ñka' pim sia, cham tu' na pim moo pui' giilhim mui'p tii'da' ya' dir mu ja'k na jax cham jir am. Xi chu daañxi'ñdha' pim pix buiñor gu Dios nax bhai' tu jimda' sia ku buam pix jam bua, na ba' jam a'm ti niidhidha' ip aapi'm gu Dios, na pim gu'r jix bhabhai'kam ka'.

¹⁰ Pui' na jax bam kai'ch mi' pai' u'uan ta'm na tu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios nap jum kai'ch:

Gu jaroi' no'x aa' na gammijix jikgim bap tui'ka' gio na joidham jix bhai' ba tu tatda' ka',

jum aa' nax bhai' ba tu ñiokda' na jax jir am, cham tu' na giilhim pix kai'chdha' na jax cham pui' tum ñiok,

gio na cham tu' iatda' ka tu a'gada', ja'ppi silhkam na tu a'gada' na jax jir pui'.

¹¹ Gio ba' na cham tu' bëx aixim jix buam ka tu buada' na jax cham küi' ka'm nii'ñ gu Dios,

gu' ja'ppi dai ji na pix bhaan ji bamgidha' nax bhai'm duukam bap tu buada' na jax jix aa',

na ba' pu'ñi duuji gammiji cham tu' bhaan jax jim aagit jix jikgim bap tui'ka', gammiji na pu'ñi ja'k duiñchu'nda', cham tu' pai' pix.

¹² Na gu' gu jaroi' no' moo pu'ñi tu' ka'm niidhat mi' pui' xi jim na jax jix aa' guch Gi'kora',

gék'kam ki'n bhaan ti niidhidhat ba nuuk-daidha' na ba' cham tu' duñia', gio na maa'n jimdam kaaya' na pai' dhuuk soi'm ilhdhat mu taanda' gu tu', makia' ip.

No' gu' pu cham mi' pui' jim na jax jix aa',

no' gu' dai na buam pix tu bua na jax cham küi' ka'm nii'ñ,

pu cham tu' dho bhaan ti niidhidha', dai na ba bi'chulhi'ñka' na tulhiiñchuda' gatuuk.

¹³ Ba' aapi'm cham pu chu't jiñ jaaduñ, mi' pim pui' xi jiimit na jax jix aa' gu Dios. ¿Jaroo gi jax jup jam dooda' ya' dhi oi'ñga'n no' pim aapi'm tu' ka'm niidhat mi' pui' xi bhüchu' na jax jix abhaaruix? Na gu' jam a'm ti niidhidhat jam pallhbu'i'ñchu'nda' guch Gi'kora'.

¹⁴ Piam no' mit gu' moo sia bhai' ji jam tulhiiñchuda gu ja'tkam sia ku pim jix bhai' tu jim na jax jir am, jix bhai' pim pix jum taat ka'. Cha'pim jax jum aa'nda', ni ku pim cham pai' totdon ka' siam jax ba xi jam doodak nam xi jam bhaamkidhat.

¹⁵ Mui' pim pix xix bëñak ka' soi'm ilhdhat buiñor guch Xoi'kam, tu' ka'm japim xi niidhat, na gu'x io'm jir gék'kam gam na jam a'm ti niidhim. Gu' ba' no' jax dhuukat jaroi' maadit bhai' ba jam tikka' na pim jax kai'ñkam ba' pui' ti jü'ñdhat buiñor guch Xoi'kam maakam ba tu jim, na tu' ba' mim nini'ñ nañ pui' ja'k tu jimda', aapi'm silhkam xi ja aagi'ñdha' cham jax ji chi'ji na jax kai'ñkam. Xi ja aagi'ñdha' pim na pim jix jimiik jix dhaam ja'k nat pai' jam iimchuda guch Xoi'kam na jam aichdha', pui' ku pim ba' ti jü'ñdhat mi' pui' ba jim na jax jix aa'.

¹⁶ Ku gu'x bhai' pix ji na pim xi ja aagi'ñdha' soi'm ilhdhat gio tu' ka'm ja niidhat, cham tu' na pim gék'gék'kam jim taatit, ni ku pim jix bhaakut. Pu ka git nam gu'x xi'i'ra' gui' nam xi jam bhaamkidhat bëx aixim jam ai'chuxi'ñ, nam xi jam nii'ñdha' na pim aapi'm joidham jir jix bhabhai'kam gio na pim tu' ka'm niidhat jix bhai' tu jim na pim jik' ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

¹⁷ Ba' cha'pim jax jum aa'nda'ñ jaaduñ sia ku mit gu' moo bhai'p ji jam tulhiiñchuda sia ku pim cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam, no' moo pui' ja'k jup jix aa'nda' git gu Dios na pim jum tulhiiñka'. Jix bhai' pim pix jum taat ka' buiñor. Ba' no' pimit gu' diilh cham am bua mi' pai', pui' dho pix chu'm jam a'm ba jimda' nam jam tulhiiñchuda'.

¹⁸ Gu' matgim cham jax bua ji siam jam tulhiiñchu'n no' pim gu' ti cham tu' jax bua. Pui' kam dho no'ch ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Jaiñ sia diilh guch Xoi'kam pu'ñi pik jum tulhii jano' nat pai' dhuuk tuch ñamkix guch ua'tulhdhara' pu daipu' maa'nnim pix, na ba' mi' dhír pu gammiji ba tuch uañdhix ka'. Gui' ti cham tu' pai'x buam tomaatit dho, ni nax ua'tulhdhix kat, cham tu' kuiñcha bia'kat nam pui' dooda' git. Gu' ja'ppi na gu' aachi' nach jix u'ua'tulhdhix, nat zich joi'ndat ba' pui'm

duu jich a'mkam, na sap ba' mi' dhir bax bhaai'n ka' nach bhammi aaya'x dhaam na pai'p tu'ii' gu Dios. Ba' sia ku mit tii' mua, gu ii'mdaga'n gu' pui' ji na jax ba dua,

¹⁹ mummy ja'k pu oiri gu ii'mdaga'n na ji'x ka muukix gu tukga'n nam pai' kuupich jum tulhiin gu ja ii'mda' gu ja'tkam nam ba ko'iix. Mu ja'p xi chu ja a'gidhimik gux bhai'm kai'chdham nio'ki'n gu Dios.

²⁰ Jir di' pix am gu ja i'ii'mda' gui' na mit jano' cham ji'xkat ti ji'i'n bui'nor gu Dios na tii' pup tu ja a'gidhimik gu Noee jano' nap du'niidha' gu ge' kanuub. Tii' pup xi ja niiraimik ip gu Dios nam git soi'm ilhdhai mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' ampik na timo' gu Noee nap du'niim gu ge' kanuub, na ba' bax bhaai'n ka' nam bhaan jum o'ficho' git na pai' dhuuk jix io'm duudui' bhai' ji chisdia' gu suudai'. Gu' ji na gu' cham, tu' pix ilh jamit. Xijum baik jamit ba' pix bha tii'tis bhaan gui' gu kanuub nat pai' dhuuk bhai' ji chis gu suudai' na mit ji'k ti ji'i'ndhak mi' pui' jii na jax jix aa' gu Dios, gu jai' pu biix koi mit.

²¹ Ba' gu xib nach ya' dir mui' xich ga'nga, ja'p ji buus nat jum bakua gu Noee gui' gu suudai' ki'n nat tis jano', na gu' soi'm ilhii'n bui'nor gu Dios, pui' kut ba' cham muu bhai'muk. Aach ba' pu'fip ba ji bubua xib, nach gu' cham tu' mai' ka suulhgix, na chich gu'ch bopkonak suudai' ki'n pui' ba tii'n guch Xoi'kam nach gammiji ba kaichgida'. Nañ jii' bakuana' suudai' ki'n, cham tu'r pui' na jax nañ batbia' no'n bax ikoora', gu' ja'pji na bhaan jix maati' ka' ji nañ mi' dhir ja'p ja'k soi' bañ ilhii'ndha' bui'nor gu Dios, gam nañ mi' pui' ba jimda' na jax ja'k jix aa' nañ tui'ngida', gio ba' nañ pui' xi chii'da' guch Xoi'kam na gammiji ba tuñ uañi'ñka' guñ ua'tulhdhara', nat gu' xiñ joi'ndak jix bhai' ba duu nat jii' a'mkam muukik giop bam mu dir koi'nga'n tir,

²² gui' na jaroi' ya' xi oilhimik giop tis bhijimmi'ni ja'k jix dhaam, na xib bhammi sonpan ba daa gu Dios ki'i'n dir ja'k. Ba' biix pix tu' ka'm nii'ñ am gui' nam bhammir noonbi'ñ gu Dios, sia gui' nam bhammi ge'gerkam ki'n dalhxix.

4

Nañ bhaankamu'n tu juanda' gu Dios jax ña ja'k jii' a'm ti tigia'

¹ Ba pui' na pim jax bax maat jii' jaaduñ, nat guch Xoi'kam jix io'm jum tulhii bo jano' na ya' xi oilhimik tuuku' bhaan, jaiñ na cham pai' jax jum aa'. Aapi'm pu'fii ip jii' jaaduñ, cha'pim jax jum aa'nda' sia pimit bhai' jim tulhii tu' na pix bhaan, jix bhai' pim pix jum taat ka'. Na gu' no' pim pu'fiiim tulhiin, gammiji soi' pix jum ilhii'ndha' pim,

cham pai' tu' bhaan ka xim ua'tulhdha'ka' pim,

² dai ji na pim gammiji pix bhaan ji baapmigidha' na pim mi' pui' tu kuugalhdhidha' na jax pix ja'k jix aa' gu Dios na pim tui'ngida'. Cham tu'x buam jum duukam kap jix chu du'niik ka' pim nar ya' kam dhi oi'nga'n, ni na pim diilh jax ilhii'ndha', na pim gu' kai'ñkam soi' pix bam ilhii'ndha' bui'nor no' pim xim tulhiin.

³ Sia ku pimit gu' ge'm ua'tulhdhak bui'nor gu Dios na pim chakui ti ji'i'ndhat bui'nor guch Xoi'kam, na pim biix aixim tu bua't na pim diilh jax ilhii'ndha' nar ya' kam pix dhi oi'nga'n bhaan, pui' na jax na pim jix maik ka' ge'ger xi chu kua'dat mi ja'p pai' maap jim jumpadat, gam na pim bixchu' bhaan jum tutkagi'ñka' na pim jup tu du'nia' nar jix buam jum duukam, gio na pim tu daanda' ja bui gu didios jum tii'gidam nam jir jup du'niixim pix, na tu' ni ji'x ku cham kiigalhi'ñ gu Dios gui' nax dhaam jup tu'ii'.

⁴ Ba' gu xib na pim cham pui' ja'k ka tu jim na pim jax tu jimdat, xi jam bhaamkidhat biix aixim jam ai'chuxi'ñ am gui' nam cham tu' ka'm nii'ñ gu Dios nam cham ti jii'gi'ñ bui'nor guch Xoi'kam, na pim cham ka ja bipnat nam jix buam tu bua na jax cham kii' ka'm nii'ñ gu Dios, na pim gu' aapi'm maakam ba tu jim.

⁵ Ku ba' gu aapi'm cham jax jum aa'nda' ji jii' jaaduñ siam xi jam bhaamki'ñ na pim cham ka ja bipnat, na gu' dhi' kam aajim na pai' dhuuk ja aagi'ndha' gu Dios na mit cham tu' bhai' tu jii gu pui' nam jax ja'k tu jim xib, jano' nam pai' dhuuk biix maap jum jumpada' gu ja'tkam, sia gui' nam ba ko'iix gio gui' nam ka duduaka', na ja aagi'ndha' gu Dios na mit jax tu jii biix ji'ma'n, no' mit tu' ka'm tiigik piam ku gu' cham.

⁶ Na gu' gu ja i'ii'mda' gu ja'tkam gui' nam pu biip' dir ba ko'iix nat chakui muukik guch Xoi'kam, mu jimik biix pui' ba tu ja a'gi diilh nat jax kai'ñkam jum tulhii ja a'mkam, na sap ba' ji'k nam ti ji'i'ndhai soi'm ilhdha' bui'nor dai jano', jimia' am jix dhaam bui'nor gu Dios nam pai' gammijix jijikgam ba'p tui'ka', sia ku mit gu' cham tu' ka'm tiigik gu Dios nam ka duduakat gu ja tutku' bhaan.

⁷ Ba' aapi'm jii' jaaduñ, mi' pim pui' xi jii'mit na jax jix aa' gu Dios, gammiji pim soi'm ilhdhat tu daanda' bui'nor, na gu' dhi' ya' bar mia'n na pai' dhuuk tum kuugalhdha'.

⁸ Gampai' pim pix jum ilhii'ndha' biix ji'ma'n, joidham japim xim jajoi'g'ndat biix ji'ma'n jix bhai' kai'chit. Xi chum uañdhat japim no' pimit tu' bhaan mam ua'tulh dai aapi'm jam bui, na gu' pu'fii ja'k jum bua no'ñ tu' silhkam jix chu joi'g'na, nañ tu uañi'ñka' gu jaroi' siat jax jii' dhooda.

⁹ Gio na pim joidham pix jix bhai' tɪdai aichdha' gu jaroi' cham jax ji chi'ji no' jam paxiaraim mu ja'p na pim jax oi'dha'. Xi ja tibiaptudidhat japim jix ja joi'ndat, gio na pim xi chu ja onbai'ndhat no' pim pup bia' gu koi'.

¹⁰ Na gu' aapi'm xi jam joi'ndat jam a'm ba ti niidhim gu Dios, pui' ku pim ba' aapi'm pui'p jix ja joi'ndat xi chu ja maakidhat gu jai' gu tu' na jam maakidha' xi jam joi'ndat guch Gi'kora'. Pui' pim xi chu duñiidha' jax ña pim ja'k jix joojoi'ndha' na pim bhaankamu'n tu juana' gu Dios, nat gu' biix ji'ma'n ba jam maa na pim jax tu duñia' bhaankamu'n.

¹¹ Pui' na jax no' gu jaroi' maadit jix joojoi'ñ na bhaankamu'n tu a'ga' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, dho dhi'r di' ka', dai ji na ba oidhidha' na ba tu a'gichgida'. Na gu' gu Dios diilh aa'ndhidha' na jax ja'k ti'idha', na gu' bhaan ti niidhidha'. Piam ku gu' jaroi' maadit jix joojoi'ñ pix na bhaankamu'n ja palhbui'ndha' gu ja'tkam gu tu' na ja a'm jum aagaidha', pui'p jir am dho, na gu' diilh gu Dios guguuxdhatgida' na ba' cham oodat pix bhaan ji bamgidha' nax bhai' ja buada'. Dhi' pim ba' pu'ñi ja'k tu bua't bhaan gɛ'kamtu'nda' gu Dios na pim jix bhai'm taat ka' nat jix bhai' duu guch Xoi'kam nat tu jam uañ gu jam ua'tulhdhara'. Gammiji pim ba' moo tu daa'chu'nda' buiñor, na gu' gui' gammijir gɛ'kam. Ja'pni ba' pix tui'ka'.

Gu Peggro nap kai'chdha' nach cham jax jich aa'nda' sia kuch jich chulhiñ aach nach ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam

¹² Gio ba' pui' nañ jax ba jam titdañ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, na pim alh moo xi chu nakoo'nda' sia ku pimit jax jix io'm bhai' jim tulhii na pim ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Cha'pim jix buam ilhii'ndha',

¹³ nat gu' diilh guch Xoi'kam pu'ñi pik jup jum tulhiiñak. Pui' ku pim ba' aapi'm gɛ'kam ki'n jix bhai' pix jum taat ka' na pim pui'p jum tulhiiñ nat jax jum tulhii gui' jich a'mkam jano' na ya' xi oilhimik gu tuuku' bhaan, na ba' jano' na pai' dhuuk gio bhai'p jimda' jix io'm gɛ'kam ki'n, joidham jix bhai'm ilhdha' pim buiñor, na gu' pix jix bhai' jam tɪda' na pimit pui'p tu jii na jax gui'.

¹⁴ Sia no' jaroi' giilhim jam ai'chuxi'ñ piam ku giilhim jam tɪda na jax aa' na pim maakam ba tu jim na pim ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gɛ'kam ki'n japim jix bhai' pix jum taat ka' sia, na gu' aapi'm gɛ'kam ki'n jam a'm ti niidhim gu Dios pui' ji chu't, na gu' jam a'm ba tajaañix gux Dhuudu'kam jix Uañ li'mdaga'n.

¹⁵ Cham tu'r jix xi'iraam jia no'm jam tulhiiñchu'n na pim ba ti jügi'ñ pix buiñor guch

Xoi'kam. Ji' ji no' pimit tu' jax dhuu nar jix buam jum duukam, pui' na jax no' pimit maa'n mua gu maa'nkam, piam ku pimit tu' ti iix, piam ku pimit tu' jax ja duiñ gu jai'. Dhi' ji na ba'r jix xi'iraam no'm pu'ñi chu'm ki'n mu pai' bañ chulhiñchu'n.

¹⁶ Gu' cham ji no' gu' na pim ti jügi'ñ pix buiñor guch Xoi'kam nam ba jam tulhiiñchu'n, cham dho jax bua. Xi gɛ'kamtu'nda' pim pix gu Dios jix bhai'm taatit nam pui' jam bua, cha'pim xi'irda'.

¹⁷ Na gu' xib ya' aach jich bui nach jik' ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, bar bhaan na pai' dhuuk matgilhia' nach jik' moo jimia' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios. Pui' ku ba'm aa' nach jich chulhiñña' xib nach ya' ka dudua dhi tutku' bhaan, na ba' bhaan jix maati' ka' no'ch silkam buiñor ti jügi'ñ, piam kuch gu' pix jap kai'ch. Dho jaiñ nach gu' aach pui'p xich chulhiñña' palhüp sia kuch ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam nach ba' pik ba jimia' nach pai' ja'k cham kach chulhiñña'. ¿Gui' gi ba' nam pu cham kiigalhdhat pu cham ti jügi'ñ buiñor sia kum ti tu ja a'gi'ñ gu ñio'ki'ñ, jax japim ilhii'ñ na ji chu buusnia' ja bui? Dho dai na xi ja aagi'ndha' dho na mit pu cham mi' pui' jii na jax jix aa', mi' dhir dai na ba ja tulhiiñchuda'.

¹⁸ Jaiñ no' gu' aach nach ti ti jii'ndhat mi' pui' jiiim na jax jix aa' guch Xoi'kam, jich chulhiññaimik ich na chich ba' pik ba jiiix dhaam na pai'p tu'ii' gu Dios. ¿Gui' gi ba' nam pu ni ji'x kum Dios ti'ñchokot biix aixim tu bua na jax cham kii' ka'm ni'iñ, nam gammiji pix jum ua'tulhi'ñ, jax japim ilhii'ñ na ja dooda' gu Dios jano' na pai' dhuuk ba tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n? Dho dai dho na ba ja tulhiiñchuda' pix, cham tu' na pui' pix ja ni'i'ndha'.

¹⁹ Pui' kuñ ba'p jam titdañ jaaduñ na pim aapi'm cham tu' jax jum aa'nda' sia ku pimit bhai' jim tulhii biix aixim bhaan, no' gu' moo pui' ja'k jup jix aa'nda' git dho ji gu Dios, na gu' alhio pix na pim jum tulhiiñña'. Aapi'm gu' mi' pui' xi jiiimit na jax jix aa' jix bhai'm duukam xip tu buada' ji jiiñ jaaduñ, Dios japim pix ti'ñchoka' gammiji nat jaroi'p jam duu biix ji'ma'n. Gui' diilh jam palhbui'ñchu'nda', na gu' gammiji jam a'm ti niidhidha', cham ji'xdha' pai' diilh jam iabu'.

5

Nam jax ja'k tui'ngida' gui' nam büpi' dir gu'kat tu ja aagi'ndha' guch Xoi'kam jügi'ñdham

¹ Ba' aapi'm jiiñ jaaduñ na pim jix io'm bijik dir ba ti jügi'ñ na pim bax maat gu ñio'ki'ñ gu Dios, palhüp jañ jup xi chu jam a'gidham na pim jax ja'k tui'ngida' nañ kapbhai' bax maat pa' na jax ja'k jix bhai'. Nañ gu' aañ pui' pix am jup bax maat gu

ñio'ki'n gu Dios na jax aapi'm, nañ gu' pui' bijik dir jup ba ti jügi'n, gio na ñich gu'x bhai' tügik jiñ buupui ki'n guch Xoi'kam nat jax jum duu jano' nat jum tulhiñak jich a'mkam bhaan gu kuruus. Ba' pui'x bhai'p jiñ ilhdha' iñ jano' na pai' dhuuk gio bhai'p jimda'x io'm gē'kam ki'n na pim jax jix bhai'm ilhdha' aapi'm, na gu' maap bach baidhika'.

² Ja'p jañ ba'p xi jam tüdam jiñ jaaduñ na pim bhaan bax kaapak gu ñio'ki'n gu Dios, na pim joidham jix bhai'm taatit mui' xim guguuxdhatgida' na pim ja aagi'ñdha' guch Xoi'kam jügi'ñdham guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'n gu Dios. Ja'p ji buusnia' na pim ja bipia'da', nam gu' ja'p ji buan nam jir jam kakaasnira'. Ku gu' cham tu' ji na pim bhaan pix jix mai'chik ka' gu tuumiñ ku pim ba'm dakoo'ñdhatgida' na pim ja aagi'ñdha', sia ku pim jix oo'n no' pim gu' cham joojoi'ñ gu pui' ja'k. Gu' ja'pji na pim joidham jix bhai'm taatit ji, dailh pix na pim joidham jix aa'nda' na pim pu'ñi ja'k bhaankamu'n tu jaunda' guch Gi'kora'.

³ Ni na pim gē'gérkam jum taatit jix bhaakut mu ja chianda' nam mi' pui' jimia' na jax jix aa' gu Dios na pim pui' jim aagit na pim jix io'm bax maat gu ñio'ki'n. Ja'p jix bhai' pix ji na pim ja aa'ñdha' xi ja guguuxi'ñdha', gio aapi'm dailh na pim jix bhai' mi' pui' xi jiidma' na jax jix aa' gu Dios nam ba' jam niidhat mi' pui'p bhüchgida'.

⁴ Na ba' jano' na pai' dhuuk jich baidhika' guch Xoi'kam gui' na jaroir' jam gē'kam tuk na pim tu bipi'ñxi'ñ gu kakaasnir ga'n, joidham jix bhai'm ilhdha' pim buiñor, na gu' pix jix bhai' jam tüdai ba jam tuttuidha' bix ji'ma'n gu kuruun nax io'm jix dha'ram namüik, na pu cham jax jum bua, dhi' ba' ki'n jix io'm gē'kam ki'n jix bhai' bam ilhdha' pim.

⁵ Gu' ba' aapi'm jiñ jaaduñ na pim kar biipibop, jam guguuxi'ñ iñ ip na pim siamri tu' ka'm xi ja niidhat gui' nam jam aagi'ñ gu ñio'ki'n gu Dios, nam gu' gui'x io'm bax maat, nam gu' bijik dir ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Jam guguuxi'ñ iñ ip na pim jix bhai' xi kai'chit bix ji'ma'n, cha'pim jai' dhit gē'gérkam jum taatit tu' pix ja ilhi'ñdha' gu jai'. Ja'pji gampai' pix na pim jum ilhi'ñdha' bix ji'ma'n, na gu' ja'pnim kai'ch gu ñio'ki'n gu Dios mi' na pai' tu ua'ñix:

Cham tu' ja kügalhi'ñ gu Dios gui' nam gē'gérkam jum taatit giilhim xim ilhi'ñdha',

ni ku ja a'm ti ni'ñdha',

dai gui' nam ji'k gampai' pix jum ilhi'ñdha' na ba' joidham jix ja joi'ndat ja a'm ti niidhidhat ja palhbui'ñchu'nda' tu' na pix bhaan.

⁶ Ba' aapi'm pu'ñi ip jiñ jaaduñ, cha'pim gē'gérkam jum taat ka', soi' pim pix jum

ilhi'ñdha' buiñor guch Gi'kora' na ba' jam a'm ti niidhidhat jam palhbui'ñchu'nda' tu' na pix bhaan, na ba' cham xi' gampai' xi chu tatda' ka'.

⁷ Sia xib no' pim tu' bhaan jix buam jum aa' na cham bhai' ji buusnim, soi'm ilhdhai pim pui' xi chüda' gu Dios na jam palhbuidha'. Na gu' gui' joidham xi jam joi'gi'n bix ji'ma'n, pu moo jano' jam palhbuidha' no' tu' ba jam duiñchu', dai ji na pim mui' xix biñak ka' pix buiñor.

⁸ Moo pim alh jix bhai'ñ jaaduñ, cha'pim am irdat darka'. Tu daanda' pim buiñor gu Dios, cha'pim kooksit darka', na ba' cham jax jam dooda' gu ja'ook. Na gu' giilhim xi jam bhaamki'ñ na pim ba kaichu' guch Xoi'kam, giilhim nai' mimra na tu ga'nga no' jaroir' pai' am irdat daa, na ba' mi' pu xi mai'chi' maakam ja'k bhüchdha' na pai' ja'k mai'x chi gi'xi'. Na gu' gui' ja'p ji buusan na jax gu mabi'ñ no' giilhim bax bhio' na gē' ki'n jüirkit nai' ti ni'ñdha'.

⁹ Aapi'm xi ñakgat maa'n na pim jax mi' pui' xi jiidma' na jax jix aa' guch Gi'kora' no't ti bhai' ji jam tulhiñchuda gu ja'ook tu' na pix bhaan. Mui' pim pix xix biñak ka' buiñor gu Dios, nam gu' sia pu'ñim tulhiñ guch jaaduñ jich Xoi'kam bhaan nam nai' ja'p oi'dha' na ji'x oi'ñga'n na bixchu' bhaan ja tulhiñchu'n gu ja'ook.

¹⁰ Ku ba' gu' aapi'm cham jax jum aa'nda' ji jiñ jaaduñ, na gu' nañ jax ba jam tüda na sia ku pim palhüp jum tulhiñ ya' dhi oi'ñga'n, gatuuk joidham jix bhai' tu jam jimia'. Na gu' gu Dios gui' na joidham jir jix bhai'kam jam baidhika' jix dhaam ja'k na pim pai' gammiji joidham jix jikgim bap tui'ka'. Gio na gu' no' pim moo mui' xix biñak pix buiñor gu Dios, gammiji jam a'm ti niidhidhat jam palhbui'ñchu'nda', gam na jam guguuxi'ñdha' na pim ji'x ya' kapup oipo na ba' cham pik moo xi'x buam xi chu tatda' ka' no' pim jum tulhiñ, na pim gu' aapi'm ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

¹¹ Dai gui'ch ba' pix moo gē'kamtu'nda' gammiji sia nar pai' dhuuk, na gu'r gē'kam. Ja'pni ba' pix tui'ka'.

Gu Peggio na ba ja tabuimgidha' guch Xoi'kam jügi'ñdham

¹² Miji ñich ba' xi joot guñ jaduñ Silbaano nañ jaroir' maat na joidham bix juraa'n ki'n ti jü'ñdhat mi' pui' jim na jax jix aa' guch Gi'kora', na mu jam do'ñchi'ñmira' dhi u'uan na ñich bhaan mi' tu dai na pim jax ja'k mi' pui' jiidma' na jax jix aa' gu Dios, gio nañ bhaan jam guguuxi'ñ na pim jix jikgim jup tui'ka', gam na pim ba' bhaan jix mat ka' na gu Dios joidham xi jam joi'gi'n bix ji'ma'n. Bix jañich mi'p xi chu dai na pim jax ja'k gammijix bhai' kai'chit tu oi'ñka', gio na pim xim ja joi'gi'nda'.

¹³ Ba' guñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan nam ya' oi'dha' Babiloonia, nat pui'x ja joi'ndak ja a'm jup ti tii gu Dios na jax aapi'm, mu jam ñio'ki'ñ am no' pim jix bhai'm ilhii'ñ. Biix gu Maarkos mui'p xi jam ñio'ki'ñ na pim jax jum ilhii'ñ, dhi' nañ jaro'i'ñ mar ilhii'ñ guch Xoi'kam bhaan.

¹⁴ Ja'pniñ ba' pix jam titdañ jaaduñ. Moo git ba' gammiji; pix jix jijikgim jup tui'ka' pim biix ji'ma'n na pim ba kaichu' guch Xoi'kam. Xim ñiñio'kdhat japim ba' xim kookmikik na pim pai' dhuuk bam titgia', jix bhai' pim jum taatit na pim ba ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

GU GATUUK KAM UA'NA'N GU PEEGRO

*Gu Peegro na mui' ba ja ñio'kdha' guch
Xoi'kam jügi'ñdham*

¹ Aañ Simoon Peegro nañ jir tujan-dam tugi'ñ gu Jesusu jich Xoi'kam, mu jam ñio'ki'ñ iñ jñ jaaduñ bhaan dhi'ñi u'uan no' pim miji ja'p pai'x bhai'm ilhii'ñ, nañ gu'x bhai'ñ chaat na pim aapi'm pui'p ti jü'ñdhat jix biiñak buiñor gu Dios jich Xoi'kam na jax aach, gui' nat jaroi' joidham xich joi'ndak tuch uañ guch ua'tulhdhara' nach ba' mi' dhir ja'p ja'k cham mai' ka suulhgix ka'.

² Moo git ba' gammiji jam a'm ti nüidhidha' gu Dios na ba'x bhai' tu jam jimda' tu' na pix bhaan, gio na pim ba' gammijix jijikgim jup tui'ka' cham tu' bhaan ji chotdonit, na pim gu'x maati' mi' pui' ba jüim na jax jix aa' guch Gi'kora' gio gu Jesusu jich Xoi'kam na pim jaroi' buiñor ba ti jügi'ñ.

*Nañ mi' pui' xi jimda' na jax jñ
chüdaidha' gu Dios*

³ Na gu' gu Dios nax io'm jir gë'kam xich joi'ndak tuch uañ guch ua'tulhdhara' nach ba' mi' dhir jix bhai'ch chaatit ba tu daanda' buiñor cham tu' bhaan jax jich aagit, gio ba' nach joidham jix bhai' ba tu jimda' na jax jix aa', nach gu' bax maati' nat gë'kam ki'n jix bhai'm duukam jup tu duu aach jich bui nach ba' cham mai' ka suulhgia'.

⁴ Mi' dhir ba' xich aagi'ñ ip na jax ja'k jich palhbui'ñchu'nda' bëix ji'ma'n nach ji'k tu' ka'm ba nüi'ñ, nach ba' mi' dhir pu'ñi duuji pui' ja'k jup xi chu jimda' na jax gu Dios, ba' cham tu' bhaan kach chutkagi'ñka' ich gu tu' nar ya' kam dhi oi'ñga'n, ni nach jix buam kax chu duñiik ka' na jax cham küi' ka'm nüi'ñ.

⁵ Ba' gu xib kapbhai' nat xi jam joi'ndak ba jam palhbui gu Dios, jam a'm jum aa' na pim tu' ka'm nüidhat gammiji ti jü'ñdhat jix biiñak ka' buiñor gui', jix bhai' na pim xi chu jimda' na jax ja'k jix ki'galhi'ñ na pim ba' mi' dhir bhai'x maati' ji kaaya' gu ñio'ki'ñ gu Dios.

⁶ Mi' dhir ba' no' pimit jix maati' ba kai gu ñio'ki'ñ, bhai'p ji machia' pim na jax pik ja'k jix aa' na pim tui'ñgida', ba' dai na pim jix maati' mi' pui' ba jüimda' diihl jam jujur ki'n, cham kam aa'nda' na jaroi' jam aagi'ñdha'. Gu' ba' no' pim pu'ñi ja'k ba duiñchu', cham pik jax kam aa'nda' pim sia cham ob pui' ji chu buusnim jax ña pim ilhii'ñdha', gio na pim bax ñakoo'nda' no't tu' ba ji jam duu, dai na pim jix bhai'm taati' xi gë'kamtu'nda' pix gu Dios.

⁷ Mi' dhir ba' bhai' ji machia' pim ip na pim jax ja'k tu' ka'm ja nüidhat jix ja

joi'gi'nda' gu jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham, nat gu' jam a'm bam tajaa gux chu joi'gi'n na pim ba' ki'n gammiji bax chu joi'gi'nda'.

⁸ Dhi' ji' bëix no' pim pu'ñi ja'k ba duiñchu' nañ jax tu jam a'gi'ñ, dho gi ba' gu'x bhai' ba machia' pim ji na pim jax ja'k tui'ñgit mi' pui' jüimda' na jax ja'k jix aa' gu Gë'kam jich Xoi'kam, cham tu' na pim ja'p xi dhuukat am irdat darka' sia ku pim tiix maat.

⁹ Na gu' gu jaroi' no' cham pu'ñi ja'k duiñchu' nañ jax jam titda, dhi' ja'p pix ba ji buusnia' na jax gu jaroi' no' cham ñia, piam no' cham mik ñia. Ba' dhi' bhaan bax maati' ka' na ja'p xi dhuukat sia ku tiix maat nat jix bhai' duu gu Dios nat tu uañ gu ua'tulhdharga'n na gë'x ua'tulhdhix kat, gio na cham aa' na tu' ka'm nüi'ñdha'.

¹⁰ Ba' aapi'm jñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, mui' pim xim dikoo'ñdhatgida' na pim mi' pui' xi jimda' nañ ji'k jax jam titda na ba' bhaan jix maati' ka' na gë'kam ki'n xi jam joi'ndat jam a'm ba ti nüidhim gu Dios. Ba' mi' dhir cham tu' ja'k jix xuulhgik kam ilhii'ñdha' pim na pim jax tu jimdat bëipi' dir na pim chakui' ti jü'ñdhat buiñor guch Xoi'kam.

¹¹ Pu'ñi ja'k no' pimit duu nañ jax kai'ch, joidham cham tu' bhaan jax ji chi'ji jam aichdha' gu Gë'kam jich Xoi'kam bhammix dhaam na pai' dhir nai'r gë'kam, gui' nat jaroi' xich joi'ndak tuch uañ guch ua'tulhdhara' na ba' mi' dhir pu'ñi bax bhaai'n ka' nach baidhika'.

¹² Aañ gammiji pu'ñi ja'k tu jam a'gi'ñdha'ñ jaaduñ nañ jax ba jam titda na pim ba' bhaan ti'ñchoka' na pin jax ja'k jix aa' guch Gi'kora', sia ku pim gu' bëix jam jujur ki'n ti jü'ñdhat buiñor bax biiñak, gam na pim jix maati' mi' pui' ba jüim na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ na mit ba tu jam a'gi'.

¹³ Nañ ji'x ya' kapup duañ jaaduñ, pu'ñi ja'k jañ tu jam a'gi'ñdha' gammiji na pim ba' ti'ñchokat mi' pui' xi jüimda' na jax jix aa' gu Dios, sia kuñ gu' alhio pix ya' bap tu'ñi dhi oi'ñga'n.

¹⁴ Na gu' pui' kam tu tatda' nañ jootom ba mukia' panaas, diihl gu gë'kam jich Xoi'kam pui' ja'k jñ jurtu'n na jootom bañ baidhika'.

¹⁵ Pui' kuñ ba' tiñ dikoo'ñdhatu' nañ tu jam a'gi'ñ dhi' pui' nañ jax ba jam titda na pim ba'x bhai' machia', na ba' sia ku ñich aañ am xi muu, aapi'm ti'ñchokat pui' na pim jax mi' pui' jüimda' na jax jix aa' guch Gi'kora'.

*Nañ jax ja'k jix bhai'x mat ka' nax io'm jir
gë'kam guch Xoi'kam*

¹⁶ Na gu' dhi' na chich ji'k jax ba tu jam a'gi'ñ jaaduñ bhaankamu'n gu Dios nach jup kai'ch nar gë'kam kat bixchu'x aichu'n gu Gë'kam jich Xoi'kam, gam nach jup

kai'ch na gio bhai'p jimda' gatuuk, cham tu'r iatda' pix dhi', ni ku chich diilh pui' ja'k xi duuk nai' ja'p pu chu'm ba tu a'gim, ni ku cham tu'r sapooki'ñ. Ja'pjiir silhkam ji dhi', maaxik jachich tiich buupui ki'n gu Gê'kam jich Xoi'kam nax bhai'm duukam jup tu buimik na ya' xi oilhimik kuch ba' pui' ba tu jam a'gi'ñ.

¹⁷ Jix bhai' kai chich ip guch Gi'kora' maa'nnim nat bhammi dir ba ñio jix dhaam na gê'kamtu'n guch Xoi'kam nach maap jium, jup kai'ch: "Dhi'r jiñ mar nañ jix io'm jix dha', gê'kam ki'n jañich bhaan ti tiigik mu joot. Jix bhai'ñ chaat iñ ip ba' buiñor."

¹⁸ Jix bhai' ti'ñcho ich na pu'ñi bha kai'ch guch Gi'kora' bhijimmi dir jix dhaam jano', nach gu' pu maap jium gu Gê'kam jich Xoi'kam bhammi maa'n kap oidha' ta'm nat pai' dhuuk bhai' ba tum ñio. Dhi' ji' jich ba' bhaan pui' kai'ch nar gê'kam ji guch Xoi'kam.

¹⁹ Ba' aañ jam guguuxi'ñ jiñ jaaduñ na pim kèèkè't mi' pui' xi jiumda' nach jax tu jam a'gi'ñ dhix bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios na ba' bhaan jix maati' ka' na cham tu'r ja'p pix na mit jax tu ua'nak gui' nam bijik ya ja'p bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios nam dhi' pix aagit jup kai'ch guch Xoi'kam na pu'ñi bha jimda'. Dhix bhai'm kai'chdham ñi'ook ba' pui' ji buusan na joidham gê' tanoor, na tu tonni'ñka' pai' no'x chukgam. Gammiji ya' pu gê' tanoorda' dhi' ñio'ki'ñ gu Dios nammi juugit na pai' dhuuk gio bhai'p jimda' guch Xoi'kam. Jano' guch Xoi'kam ja'p ji buusnia' na jax gu gê' chi'ii' gui' na katukgab bha tissa'n na ba' mi' dhir diilh ba jam bi'ñxi'ñka' bix ji'ma'n jam jujur am bhaan.

²⁰ Gio ja'pniñ ba' moop xi jam tiidam jiñ jaaduñ, na pim cham tu' maakam ilhdhat kèèkè' dhi' ñio'ki'ñ gu Dios no'm tu jam a'gi'ñ, sia ku cham tu' pui' ja'k kai'ñkam jup jum kai'ch. Na gu' no'ch aach diilh pix tiix maachik nach jir ja'tkam, maakam pix ilhdhat kèèkè' ich no'ch gu' cham taan gu Dios nach mattuda'.

²¹ Na gu' gui' nam bijik ya ja'p bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, cham tu' diilh na mit jax ilh nam pui' tu a'gimik, gu' ja'pji na jax ja'k jix aa' ji gu Dios, na gu' bix ji'ma'n ja a'm tajaanixchu'nda' gux Dhuudu' kam jix Uañ I'imdaga'n na ja mattudidha' nam jax ja'k tu a'gada' gu ñio'ki'ñ, nam gu' tu' ka'm niidhat mi' pui' jiumda' na jax jix aa'.

2

Nam jax jir tu'm kam gui' nam nai' tu iatgidhidha'

(Judas 4-13)

¹ Ba' mui' gui' nam tiip ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam bhai' ji jai'chdhiilhia' am nam

bix aixim bhai' ji chu jam a'gidha' nam sap pik ba' ti Dios ñio'ki'ñ xi chu a'gada', gu' ji na gu' maakam pix na jax cham jir pui'. Pu chu'm jai'chdhiilhia' am na mit jax chu'm jai'chdhirik bijik ya' ja bui gu Israel kam ja'tkam. Bix aixim jam tu a'gidha' na jax ja'k cham kii' ka'm ni'i'ñ gu Dios, nam jax dhui pix bhaan bam tulhiina' gatuuk. Sia gu Gê'kam jich Xoi'kam jam bix aixim jix bhaamut a'gada' nat jaroi' tiix ja joi'ndak ja palhbuidhak ja boosolh mu dir jix chu tukgam kir. Ku gu' dhi' dai ji ba' nam pix am ti'ñchoka' na pu maa'n jimdam ja tulhiinchuda' gu Dios mu nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiin'dha'.

² Mui' gu ja'tkam joidham ilhdha' am nam jax ja'k tu a'gidha' dhi' pu chu'm gu ja'tkam, nam gu' pui' tu ja a'gidhidha' na cham tu'r ua'tulhdhara' ka' siam chi bix aixim tu bua na jax cham jir am. Ba' bhai' ji bhaamkidha' am gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios dhi' na ti silhkam tum a'ga, nam gu' maakam ba ja aagi'ñdha' gui' nam nai' jiumit maakam tu iatgidhidha' pui' xi kai'chit nam Dios bhaankamu'n tu a'gada'. Ba' gu' nam chakui ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, bix aixim bhai'p ji ai'chuxdha' am gu ñio'ki'ñ gu Dios, iatda' pix ba ilhi'ñdha' am.

³ Ku gu' dhi' nam bhaan pix xi jam boosgidhak ka' ji gu jam tumñi' nam ba' pu'ñi mu ja'p jiumit maakam jam iatgidhidha', cham tu' nam silhkam ñio'ki'ñ gu Dios tu a'gidha' joidham jix joojoidhat. Ku ba' gu' dhi' kam aaya' ji gu tanoohl nam pai' dhuuk jum tulhiina' ja'p io'm pa', nat gu' gu Dios pu bijik dir tu dai na pu'ñi ja tulhiinchuda' gu pu'ñi chu'm gu ja'tkam.

⁴ Ja'pni nat jax ja dooda' jano' gu noonbi'ñ na mit jum ua'tulh buiñor. Tii' nat moo jano' tu chia nam ja da'ngii' ba buuprai mu ja'k xi ja iabu' na pai'r tu tulhiinara', na giilhim jir jix chukgam kir, cham tu' nat pai'p tu ja uañ na mit jum ua'tulh buiñor. Xib dho gu' dai nam pix am ti niir jano' nam pai' dhuuk bhammi aaya'x dhaam na pai' ja aagi'ñdha' guch Xoi'kam na mit tu' bhaan jum ua'tulh nam ba' bam tulhiin.

⁵ Gio ja'pni ip na jax gui' nam bijik ya' oipimik gu ja'tkam nat cham ji'xdhat tu ja uañ gu Dios nam pu'ñi giilhim bix aixim jix buam tu buada' na jax cham kii' ka'm ni'i'ñ, gu' ja'pji nat pu maa'n jimdam ja koi ji suudai' ki'n jano' nat jix io'm tu duukchuda nat ba' mi' dhir bhai' ji chis gu suudai' na mit ba' ki'n ba koi bhai'kuk. Daipu' gu Noee jix joi'ndak palhbui na cham mukia' bhai'mui ja biim gux xijum gook gu jajaa'nmi'ñ. Na gu' gu Noee mi' pui' jimda' na jax jix aa', gam na bhaankamu'n ti pup tu ja a'gidhimik gu ja'tkam, gu' ji na mit gu' cham ji'xdha' tu' ka'm ti gu Dios.

⁶ Gio pui' na jax gui' nam bijik mu oi'ñkat Sodooma gio ja'pni ja'k na pai' Gomorra ti tiigich nam pu'ñi cham tu' ka'm nüdhath gu Dios, biix aixim tu buada' am na jax cham kii' ka'm nii'ñ. Jaiñ nat pui' cham jup ja joi'gilh gu Dios, pu' maa'n jimdand ji nat ja koi tai ki'n, mataip ja dooda biix dappaam. Dhi'm sap ba' bhaan jix mat ka' gu jai' ja'tkam nam jai'chdhilhia' gatuuk na pu'ñip tu ja dooda' no'm jax dhuukat cham tu' ka'm nii'ñ pu'ñi, no'm gu' biix aixim tu bua na jax cham kii' ka'm nii'ñ.

⁷ Jano' maa'n pix gu maa'nkam Lot tiigim mi' pui' jimda' na jax jix aa' gu Dios bhai' ja bui gu Sodooma oi'ñkam, sia ku gu' tiix buam ja nii'ñdha' nam jax ja'k tu jimda'. Pui' kut ba'x joi'mdak palhbui gu Dios na ba' cham bhai' müya' binkam gu jai' nat pai' dhuuk ja mi'i'ñ.

⁸ Na gu' mi' pui' xi jimda' na jax jix aa'nda' gu Dios sia diihl, xi ñakat sia ku tiix buam ja nii'ñ nam biix aixim tu buada', gio nam biix aixim kai'chdha' gu mi' oi'ñkam gammiji nabap tanoolh.

⁹ Ba' pu'ñi ip aach no'ch moo tu' silhkam tu' ka'm nüdhath mi' pui' xi jim na jax jix aa' gu Dios, gui' dhoch palhbuidha' no't ba jich ma'iich gux buam jum duukam. Gu' ba' gui' nam bixchu' bhaan jum ua'tulhi'ñ xib, dai na ba ja bi'chulhi'ñ na ja tulhiñchuda' xi ja aa'ñdhai na mit tu' bhaan jum ua'tulh jano' na pai' dhuuk jum aaya' nam buiñor aaya' guch Xoik'am.

¹⁰ Biix ja tulhiñchuda' gu Dios gui' nam tu' pix ilhii'ñ gu ñio'ki'ñ na ti tum a'ga, nam dai bixchu' bhaan titi'ñcho nar jix buam jum duukam, nam gu' ja'p moo cham tu' ka'm ti nii'ñ gu ja'tkam, gē'gērkam jum taatit biix aixim tu buada' am, gam nam biix aixim jix buam xi ja ai'chuxdhat ja a'ga gu noonbi'ñ gu ja'ook.

¹¹ Gu noonbi'ñ gu Dios cham tu' moo pui' pik gē'gērkam jup jum taat am, sia kum gu'r gē'gērkam pa', cham pai' dhuuk tu' pix ja ilhdhat biix aixim ja ai'chuxi'ñ am gu noonbi'ñ gu ja'ook, ni nam pai' xi ja iat-tulhi'ñ buiñor guch Gi'kora'.

¹² Gu' matgam dhi' dhi ja'tkam ni ji'x ji kum iam ja jur bia', ni ji'x nam xim ga'nga na jax ja'k jix aa' gu Dios nam tui'ñgida'. Ja'p pix nam dudua ja'p na jax gu sasoi' nam pu cham ja jur bia', ja'p pix nam miikat ja koodai ba ja bioma'. Dhi' pu'ñi ja'k pix ji buan am, gammiji pup kai'chidha' am nam jax aajidha' nam sia diihl pu cham maatit kē'kē'. Ku ba' gu' dhi' pu chu'm gu ja'tkam am ti'ñchoka' am ji na ja'p tu ja jimia' na jax gu sasoi' nam ja koodat ja kua'da' gu ja'tkam.

¹³ Na mit gu' dhi' giilhim gē' bam ua'tulh nam biix aixim bhaan ja tulhiñchu'n gu ja'tkam. Pui'm dho ka xi chu bua xib

nam diihl jax ilhii'ñ nam bhaan jix bhai'm taatit gē'gērkam jum taat ka'. Ja'p chi moox buam gio nax xi'iraam no' pim aapi'm jai' mijimmip xi oipo pai' nam tu piastatda' dhi' dhi ja'tkam, nam gu' biix aixim jum buada' mi' pui' ji chu bua't.

¹⁴ Nam gu' kai'ñkam gammiji pix jum ua'tulhi'ñ jia. Sia tu' ubii no' mi ja'p pai' oiri dho gu'x joidhat nii'ñdha' am ji, maakam jum aagit nii'ñdha' am. Dhi'm ba' ji ja nüdhath pui' ja'k jup ti bhiiñdha' gu jai' nam cham jir pu chu'm, gio gu' bixchu'x aa'nda' am nam tu bia'ka' jix dha'ram namkim. Dhi' ba' ki'n pui' bam kai'ch nam cham tu'r jix kiki' ja'tkam.

¹⁵ Ba' dhi' pu mai' ba suulhgix kat jup tu'ii' am, nam gu' cham tu' mi' pui' jim na jax ja'k jix aa' gu Dios nam tui'ñgida', dai diihl pix nam jax ilhii'ñ. Pui' pix ja'k jup tu jim am gu' nat jax tu jii bijik gui' na Balaam tiigich, maraa'n gu Beor, na ti ti jii'ñdha' buiñor gu Dios, gu' ji na gu' pu'ñi mui'x mai'chim ka' gu tuumiñ nam namki'ñdha' gu ja'tkam, sia ku gu'r jix buam jum duukam gu tu' nam chianda' na jax dhuñia' na jax cham pui' ja'k aa' gu Dios.

¹⁶ Gu' ji nat gu' maa'nnim cham pui' ka ji chu buus na jax ti ka ti ilhii'ñchu'ndat. Mummu pai' boi cha'm na ka jim, mi' ma juraap gu bhuru'xi'ñ na bhaan jim. Jotmoda' bhaamda' ki'n bhai' ba ñio, ba' mi' dhir too'nnik pu ja'k gi gu Balaam, nat gu' dhi' bhaan ba maat na cham jir am gu pui' na jax jum aa'ntugit mui' ka jim.

¹⁷ Dhi' pu chu'm gu ja'tkam ja'pni pix ji buan am na jax no' ti mu ja'p pai' gē'gēr kakolhbixdhix gu suudai', gu' ji no' gu' pu cham mi suu'n, jir ja'p pix ka' ba' na mi kakolhbixdhix ka'. Piam ja'pni ip na jax gu tibia' no' bha ja'p pai' ka daraa, gu' ji no't gu' jotmoda' mui' ji jib, pu cham pai' matgilhia', na gu' pai' na ja'k jax ja dooda'. Pu'ñi pix ja'k jup ji bubuakia' am dhi', nam gu' dhi' ba bi'chulhdhix nam mu ja'k bhüya' na pai' giilhim jix chu tukgam, na pu cham tu maax ni ji'x.

¹⁸ Nam gu' giilhim gē'gērkam jum taatit biix aixim kai'chdha' dai, cham pai' dhuuk gampai' pix jum ilhdhat tu a'ga' am. Gam nam ja iatgidhat ja chianda' nam jix buam jum duukam jup tu duñia' gui' nam kia'pix bax mat ka' na jax ja'k jix aa' gu Dios nam tui'ñgida'.

¹⁹ Pui' xi ja titdat am nam dai pu'ñi ja'k jix jijkim jup tui'ka' no'm pui' xi chu bua nam jax ja'k tu jimda' diihl, gio sap nam cham tu'm tulhiñ'ñ sia kum pu'ñi ja'k tu jim. Gu' ji nam gu' pu diihl mai' suulhgix kat jup tui'ka' nam giilhim biix aixim tu buada' na jax cham kii' ka'm nii'ñ gu Dios. Bax bhai' ba ja dagia' gux buam jum duukam, nam gu'

mi' pui' xi chu buidha' na jax ja chianda'. Iam gu' xi nam tu' ka'm ni'i'ndha' git gu Dios.

²⁰ Ba' gui' nam pu'ñi' ti' ba ti' jügi'ndha' buiñor guch Xoi'kam, nam bax mat ka' nat ja a'mkam muu kuruus ta'm nam ba' cham kam tulhiña', gu' ji' no' mit gu' gio ja'k jup suulh mu ja'k na pai'r tu ua'tulhdhara' nam giox buam jup ba tu buada' na jax cham küi' ka'm ni'i'ñ gu Dios, jix io'm jix buam tu'm pix ba bi'ya' am, cham tu' pui' kia' na jax biipi' dir nam chakui' ti' jü'ndhat buiñor guch Xoi'kam. Jix io'm jix buam pix ba tu buada' am na jax cham küi' ka'm ni'i'ñ gu Dios.

²¹ Jir am kat nam pu cham mamtada' git na jax jir tu'm kam guch Xoi'kam nam ba' cham pu'ñix io'm bam ua'tulhdha' no' mit alhio pix xi chi' jü'ndhak buiñor guch Xoi'kam gio ja'k jup suulh mu ja'k na pai'r tu ua'tulhdhara' ja'p xi dhuuk na jax ja'k tiix aa' guch Xoi'kam nam tu'i'ngida' git.

²² Dhi' pu chu'm gu ja'tkam pui' pix ja'k ba tu jimda' am na jax gu gagoox no' mi ja'p pai' ma bio, ja'xpix giop xi jugai' gu bioxi'ñ. Piam pui' na jax gu tooxkolh no' mit tiix bhai' batbich jix küi' suudai' ki'n, nam pai' dhuuk xi dho'ñcho', giop xi dhai'ñña' nam bakchira' mu na pai'x chu jaraam, pui' na jax jix ikoora' mi ja'p ba oirida'. Pu'ñi' pix ja'k tu jimda' am gui' nam ja'k suulhgi' giop bam ua'tulhdha', sia kut ti' ba tu ja ua'ndhak guch Xoi'kam.

3

Na jax tum duña' jano' na pai' dhuuk gio ya'p aaya' guch Xoi'kam

¹ Jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, aañ ya' dir gio mu'i'p tu jam ua'ñxi'ñ, dhi' ki'n ba' moo bar gookim. Biix gook ka'm dhi' u'uan jir maa'n na ñich jax pix mi' tu jam ua'ñxi' nañ bhaan jam guguuxi'ñ na pim jax ja'k jir maa'n na pim jax mi' pui' tu daa'ñchu'n na jax jix aa' gu Dios na pim ba' cham maakam ba jim aaga' na jax cham küi' ka'm ni'i'ñ.

² Ti'ñchokat japim mi' pui' xi jümda' na mit jax tu ua'nak gui' nam bijik ya ja'p bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, gio nat jax ja'k jup xi chi'ñik gu G'e'kam jich Xoi'kam gui' nat jaro'i'ch a'mkam muu na ya' xi oihimik, gam na mit jax tu jam a'gi gu noonbi'ñ nam biima'n oipimik.

³ Ja'pniñ ba' moop xi j'am tädam jiñ jaaduñ na pim ba' moo ti'ñchokat, na jano' na pai' dhuuk ba miamlhidha' na tum kuugaldha' ya' dhi oi'ñga'n, biix aixim pix ba tu buada' am gu ja'tkam nam diñh jax ilhi'i'ndha' na pu cham küi' ka'm ni'i'ñ gu Dios, gam nam biix aixim bhai' ji jam tädä' nam bhaan pix jam asda' aapi'm na pim ba kaichu' guch Xoi'kam.

⁴ Jup jam titdada' am: "Jax jum duu na saak gio bhai'p jimda' guch Xoi'kam na pim

jup kai'chdha', nat ba' moo cham pai' ba ji ai? Ja'p moo na pur iatda' ji bak. Bijik dir pu chu'm ba tum a'ga, yammii pui' ba koi mit guch gi'kora' kat pu chu'm jup xi ch'e' k'e'jimik. Gio gu' ni ku cham pai' iam maakam jup ba tum duñiim no' moo tum pataasaim, pui' na jax pix ba tu tu'i'i' na jax pu ba tu tu'i'i' nat dir jup jum duu dhi oi'ñga'n. Ja'p moo na pur iatda' ji dhi'."

⁵ Pu'ñi' ja'k jam titdada' am jai' dhit gu ja'tkam, nam gu' cham mat ka' nax io'm bijik dir nat jax jup duu gu Dios dhi oi'ñga'n gio dhix dhaam, chakui pai'x maax kat gu dib'ir na jax xib. Na gu' suudai' pix ya suu'n kat biix kap na ji'x oi'ñga'n moo jano' nat jax jup duu gu Dios, cham pai' maa'n kap jix chu gak kat. Gu' ji nat gu' diñh gu Dios pix jup tu duu nat ba' ji'ma'n kap pix jim tua gu suudai', pui' kut ba'x chu gak kir jup tum duu jai' kap.

⁶ Gio xib pa' nat tum surnik ya' dhi oi'ñga'n nat g'e' tis gu suudai', gu Dios pix jup tu duu ip, na gu' biixchu'x aichu'n.

⁷ Gu' ba' gu xib na ya' ba miamlhim ip na pai' dhuuk tum kuugaldha' ya' dhi oi'ñga'n, gu Dios na jaro'i' biixchu'x aichu'n na pu tu duña', pui' ja'k ba tu dai na tai ki'n miidhai timo' dhi oi'ñga'n. Gio ba' na tai chir ja tulhiñchuda' gui' nam ji'k buam pix tu buada' na jax cham küi' ka'm ni'i'ñ, daipu' na xi ja aa'ñdhai na mit tu' bhaan jum ua'tulh jano' nam pai' dhuuk bhammim jumpada' gu ja'tkam buiñor.

⁸ Ti'ñchokat japim na gu Dios cham tu' xijaichu'n na pu tu duña', ni na mik kam ti ilhi'i'ñ siat chi mambhix jix cha'tmam oo'm oidha' ba jur. Maa'n tanoolh dho pix ti ilhi'i'ñ gu ja'kbu'i' oidha', sia ku gu' aach jich bui mambhix jix cha'tmam oo'm oidha' ba jur.

⁹ Cham tu' ji na moo nar saalhiom gu Dios na pui' tu kuugaldha' nat jax tu dai na pui' saak gio bhai'p jimda' guch Xoi'kam, sia kum pui' kai'ch jai' dhit gu ja'tkam na pur iatda'. Gu' ja'ppi na ti ja niir pix ji nam git biix gu ja'tkam k'e'ji gu ñio'ki'ñ mi' pui' ka xi jimia' na jax jum kai'ch nam ba' cham jum tulhiña'. Na gu' biix na ji'k ja'tkam tiix ja joi'gi'n gu Dios, pui' ku ba' cham ob bha jimim ya' dhi oi'ñga'n, na mit gu' chakui biix kai gu ñio'ki'ñ.

¹⁰ Ku ba' gu' na pai' dhuuk jum aaya' na bha jimda' gu G'e'kam jich Xoi'kam, ya' pix ji na ba küika' cham jum ilhdham, cham jaro'i' mat ka' na jax chu'm tanoolh. Ja'pni na jax ba' gu jax chu'm jix ixkum no' pai' bax chi ixdham ba'k chir na gu' pu cham aagi'ndha' gu mi kiokam, mi' pix ba bakia'x xi'lhim. Pu'ñi' ja'k jup ji buusnia' guch Xoi'kam na pai' dhuuk bha jimda', dai na jotmoda' pix giilhim ba tim ti'ya'. Ba' pu cham pai' mat-gilhia' dhix dhaam, gio gu chiichia' bhai'

nai' ji miiya' gam gui' na ji'k tu' bha ja'p tu daraa. Gio dhi oi'nga'n biiix pu miiya' maa'n jimdam binkam gu tu' na ya'x chu jai'ch, na gu' jano' bar bhaan ka' na pai' dhuuk ja aagi'ndha' gu Dios gu ja'tkam nam tu' jax buimii nam duduakat ja tutku' bhaan.

¹¹ Dho jaiñ, bax maat japim dhoñ jaaduñ na jax jix iibhidham tum duñia' jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'nga'n bhaan, na pai' dhuuk bha jimda' guch Xoi'kam. Ba' mi' pim pui' xi jiiimit na jax jix aa' gu Dios, cha'pim jix buam ka tu buada', na pim gu' bax maat ba' xib na jax chu ja dooda' gui' nam ji'k cham tu' ka'm tigia' gu Dios.

¹² Gu' dai ji na pim mi' pui' jiiimit na jax jix aa' pix ti ñirda' jano' na pai' dhuuk bha jimda'. Gammiji pim pu chu'm bhaan titii'ñchokat pui' xi chu duñiidha' na jax jix aa' na ba' jotmoda' bha jimda'. Ba' jano' na pai' dhuuk bar bhaan ka' na bha jimda' guch Xoi'kam, pu maa'n jimdam bhai' pu miiya' dhix dhaam na bha'ñi ja'p binkam gui' na ji'k bha ja'p tu' daraa. Pu cham pai' tu matgilhia', na gu' pu biiix ti miiya', na gu' giilhim nammi ka'n kikkidha' gu tai.

¹³ Ku ba' gu' aach nach ji'k ba ti jiiigi'ñ buiñor guch Xoi'kam jimia' ich ji na pai' gu xibkam oi'nga'n gio na pai' gu xibkam jix dhaam, nat pai' tuch iimchuda gu Dios nach aichdha' na pai' dhuuk pu'ñi ba tum kuugalhdha' ya' dhi oi'nga'n. Bhammi ja'k dho gi cham tu' ka jai'ch ka' ji gu ua'tulhdhara', cham pai'x buam ka tum buada' na jax cham jir am.

¹⁴ Pui' kuñ ba'p jam titdañ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na pim cham jax jim aagit mi' pui' xi jiiimda' na jax jix aa' gu Dios cham jim o'joldhdhat, na ba' na pai' dhuuk ya' aaya' guch Xoi'kam, pu jam baidhika' maa'n jimdam, na pim gu' cham tu' bhaan u'ua'tulhdhix ka'.

¹⁵ Pu'jani pix kai'ñkam ba' cham ob pai' aajim guch Xoi'kam ya' dhi oi'nga'n bhaan, na gu'x aa' nach biiipi'x bhai' mi' pui' ka xi jimia' na jax jix aa' na ba' bhai' ba jimda', ba' mi' dhir dai na bach baidhika'x dhaam nach pai' gammijix jijikgim bap tui'ka'. Gu Paablo gui' na pui'p jir jich jaduñ jich Xoi'kam bhaan, dhi' pix bhaan jup tu a'ga mi' u'uan ta'm nat pai' tu jam ua'ñxi nañ tu' bhaan tu jam a'gi'ñ aañ xib, daipu' na ji'k jax jurtudim gu Dios na mu tu jam ua'ñxi'ñ.

¹⁶ Biiix moo nat ji'kim ba tu jam ua'ñxi, dhi' pix pu chu'm bhaan tu a'ga nañ jax chu jam a'gi'ñ aañ, na pui' bhaan jup jam guguuxi'ñ na pim jax ja'k tui'ngida', sia ku ji'ma'n kap jix io'm jix xijaim tu a'ga na cham pik moo jaroi' maatit xi kaaya' na jax jir jum duukam. Ku gu'x maatit kaaya' am ji gui' nam biiix ja jujur ki'n jix biiñak buiñor gu Dios. Gu' ba' jai' dhit nam cham pik

buiñor jix biiñak kat gu Dios tu jiiñkui'ñdha' dhi ua'na'n gu Paablo, maakam pix ilhdhat kèkèkè' am, cham tu' pui' na jax kai'ñkam jup jum kai'ch. Ba' no' mit gu' cham biiix ja jujur ki'n xim gaa na jax pik kai'ñkam jup jum kai'ch, pu cham ji'xdha' maatit kaaya' am, maakam pix ilhdhat kèkèkè' am. Sia gu jai' ñio'ki'ñ gu Dios na cham jir ua'na'n gu Paablo bhai' maakam ji dhuñia' am nam jax pix ja'k ilhdhat kèkèkè' diilh, cham tu' na jax pik kai'ñkam jup jum kai'ch, nam gu' cham biiix ja jujur ki'n jix biiñak kat buiñor gu Dios tu jiiñkuidha'. Ku ba' gu' dhi'x io'm ja tulhiiñchuda' ji gu Dios no' mit jax dhuuk maakam duu.

¹⁷ Ba' aapi'm jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, ti ñidhat japim nam cham jam iatgidhai mu ja'k jam aichdha' ja bui dhi' pu chu'm gu ja'tkam, nañ gu' ba jam aagi'ñ nam kai'ñkam mui' cham maatit kèkèkè' na jax pik kai'ñkam jup jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios. Sia kum gu' tii tu jiiñkui'ñ, maakam pix ilhdhat kèkèkè' am, nam gu' cham biiix ja jujur ki'n xim ga'ngada' na jax pik kai'ñkam jup jum kai'ch.

¹⁸ Aapi'm gu' dai ji na pim jix io'm mui' xi gaagidha' na pim jax ja'k jix bhai' machia' na jax jir tu'm kam gu Gè'kam jich Xoi'kam gui' nat jaroi' xich joi'ndak tuch ñamkix guch ua'tulhdhara' bhammi kuruus ta'm, gio ba' na pim jix bhai' machia' na pim jax ja'k joidham jix chu joi'gi'nda'. Gammijich ba' moo tu daanda' buiñor sia nar pai' dhuuk ka' git. Ja'pni pix tui'ka'.

GU BHĀP' KAM UA'NA'N GU JUĀN NAR NOBII'Ñ GUCH XOI'KAM

Gu Juan nap kai'chdha' na guch Xoi'kam jir di' pix gui' na tu maak gu ii'mda'

¹ Miji ja'p tu jam ua'ñxi'ñ iñ jiñ jaaduñ na pim pai' jax tu daraa nañ bhaan tu jam a'gi'ñ na jax jir tu'm kam guch Xoi'kam gui' na bijik dir pux jai'ch. Aach jai' dhit jix bhai' maatik na jax jir tu'm kam, na chich gu' maaxik tügik jich buupui ki'n, ñi'o'kdhak jachich, kēḗjimik ich ip na jax tu a'gimik. Dhi' pix jir di' gui' na bijik dir bhaan ba tum a'ga, jir di' pix ip gui' na tu maak gu ii'mda'.

² Ba' dhi' ji' na jaroi' tu maak gu ii'mda', maaxik ya' xi oilhimik maa'nkam jum jum duuk. Aach jix bhai' tügik jai' dhit, jix maatik jach ba' ya' dir pu chu'm jup ba tu jam a'gi'ñ jiñ jaaduñ na pim ba' moo mui' xim guguuxdha' na pim jix io'm mui' xix biiñak ka' buiñor na ba' jam makia' gu ii'mda' na pim ki'n gammiji pu ba duduaka' bhammi ja'k jix dhaam. Na gu' dhi' nañ jaroi' bhaan tu jam a'gi'ñ jiñ jaaduñ, cham tu'r ya' pai' kam dhi oi'ñga'n, matgim gu' dhi' bhammi dir ji nat bha jii jix dhaam na pai'p tu'ii' gu Dios, nat pai' ja'k giop bhii na jax ya' xi oilhimik.

³ Ba' aach xib bhaankamu'n gui' jam guguuxi'ñ jiñ jaaduñ na pim bix jam jujur ki'n ba ti jii'ñdha' buiñor. Na gu' dhi' cham tu'r iatda' nach jax tu jam a'gi'ñ, gu' aach maaxik tügik ji jich buupui ki'n nañ jax ba jam titda, jix bhai' kēḗjimik ich na jax tu a'gimik. Ba' jam guguuxi'ñ ich na pim bix jam jujur ki'n ti jii'ñdhai mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' nach ba' maap maa'n ñi'ook bap duuka' jam biiim, ja'p na jax aach nach maap maa'n ñi'ook bap duuk gu Dios gio gu Maraa'n jich Xoi'kam, nach gu' bix jich jujur ki'n ba ti jügi'ñ buiñor.

⁴ Bix dhi' pu'ñi ja'k jañ mu tu jam ua'ñxi'ñ jiñ jaaduñ, nañ gu' gē'kam ki'n jix bhai' bañ chaat buiñor guch Xoi'kam, na pim ba' aapi'm pu'ñi dhuuji pui'x bhai'p jum taat ka' buiñor.

Gu Juan nap kai'chdha' na gu Dios joidham gē' tanoor

⁵ Jano' nach maap oipimik guch Xoi'kam, pui' tuch a'gidhimik na gu Dios joidham gē' tanoor bhammi na pai'p tu'ii', cham pai' dhuuk jix chukgam kir jup tu'ii'. Ba' aach ya' dir pu chu'm jup ba tu jam a'gi'ñ jiñ jaaduñ na jax jir tu'm kam gu Dios nat jich aa'ñdhak guch Xoi'kam.

⁶ Ba' no'ch aach jax kai'ch nach silhkam ti jii'ñdhat mi' pui' ba jiiim na jax jix aa', gu' ji no'ch gu'x chu tukgam tir jup tu'ii' pui'

xi kai'chit, ba iatda' ich pix, cham tu' pai' silhkam ti jügi'ñdha' ich buiñor.

⁷ Gu' no'ch silhkam bix jich jujur ki'n ti jii'ñdhat mi' pui' ba jiiim na jax jix aa', dho gi' gu' pui' bam kai'ch ji nach tu' silhkam jix chu maax kir jup tu'ii', na gu' tiich bi'ñxi'ñka' gu Dios no'ch tu' ka'm ñii'ñ. Gio gu' joidham jix bhai' kai'chit maa'n ñi'ook bap duuka' ich nach ji'k ba ti jügi'ñ buiñor gu Dios, ba' gammiji ba tuch uañi'ñka' no'ch jich ua'tulhi'ñ ki'n gu i'ra'n gu Maraa'n jich Xoi'kam nat jaax bhammi kuruus ta'm.

⁸ Ba' cham jir am no'ch aach jax kai'ch nach cham ka u'ua'tulhdhix, na gu' cham ji'xdha' jaroi'x uañ ki'n pu ba kiika' ya' dir ja'p ja'k, na gu' ya'x chu ua'tulhdhix. Pui' kuñ ba'p kai'ch na cham jir am no' jaroi' pui'm aa' na cham ka ua'tulhdhix, na gu' cham tu'r mi' pui' ka' na jax jir silhkam, dñih pix na pui' ñhii'ñdha'.

⁹ Jēḗ' ji no'ch maaxik jax kai'ch nach gammiji pix jich ua'tulhi'ñ na ba'r pui' ka' na jax jir silhkam. Tuch uañi'ñka' ip gu Dios no'ch soi'ch ñhdhat jax chitda na tuch uañdha' no' chich tu' bhaan mach ua'tulh.

¹⁰ Sia cham jir am no'ch jax kai'ch nach cham pai' dhuuk tu' bhaan jich ua'tulhi'ñ, na gu' pui' pix ba ji buusnia' ba' gu Dios nar jix iatkum, na pui' kai'ch nach bix pix jix u'ua'tulhdhix nach ji'k ja'tkam, maaxik jup jir pui' gu' nach bix pix jix u'ua'tulhdhix. Ba' no'ch pui' kai'ch nach cham pai' dhuuk tu' bhaan jich ua'tulhi'ñ, dhi' bhaan bax maati' ka' nach cham tu' bix jich jujur ki'n ti jügi'ñ buiñor gu Dios.

2

Guch Xoi'kam jich a'mkam ñiok buiñor gu Dios

¹ Ba' aañ dhi' pu'ñi ja'k pix mi' tu jam ua'ñxi'ñ jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan nañ bhaan jam guguuxi'ñ na pim mi' pui' xi jii'mda' na jax jix aa' gu Dios, na pim ba' moo cham kam ua'tulhi'ñdha'. Piam kut gu' moo jax dhuuk jaroi' maadit mam ua'tulh cham jum ñhdham, maadit bia' ich ji gu' matgim gui' na jaroi'x bhai' nach a'mkam nokia' buiñor gu Dios jich Gi'kora', na ba' tuch uañi'ñka' nach jich ua'tulhi'ñ. Gui' dho Jesus jich Xoi'kam jañ aagit jup kai'ch na jaroi'x uañ ki'n kük,

² nat jaroi' jich a'mkam jum makgirta bo jano' bhaan gu kuruus na ba' pu'ñi dhuuji tu namkix ka' bix nach ji'x jix ua'tulhdhix. Ku gu' cham tu' ji na dai nach ji'k jir ya' kam dhi Israel nat tuch ñamkix, ja'pji dappaam ji na ji'x oi'ñga'n kam gu ja'tkam.

³ Ba' no'ch mi' pui' xi jiiim na jax jix aa' gu Dios, dhi' bhaan bax maati' ka' nach tu' silhkam bix jich jujur ki'n ti jii'ñdhat tu' ka'm

ba nui'n, ba' pui' bam kai'chdha' nach jix bhai' bax maat na jax jir tu'm kam.

⁴ Gu' ji no'ch gu' pu cham tu' mi' pui' jiim na jax jix aa', sia kuch gu' pui' tii xi kai'ch nach bix jich jujur ki'n ba ti jügi'n buiñor, pix jap kai'chdha' ich, cham tu'r pui' ka'.

⁵ Gu' matgim gu jaroi' no't moo tu' silhkam ba maat na jax jir tu'm kam gu Dios, joidham ji na tu' ka'm nidhat mi' pui' jimda' na jax jix aa'. Dhi' ba' bhaan bax maati' ka' na bix juraa'n ki'n ba ti jügi'n buiñor, ba' maap bam kékéké am gu Dios.

⁶ Ba' no' jaroi' jax kai'ch nam maap maa'n ñi'ook bap duuk gu Dios, jum aa' na pui' ja'k jup xi chu jimda' nat jax tu' jii guch Xoi'kam jano' na ya' xi oilhimik na ba' bhaan jix maati' ka' nar silhkam.

Na jax ja'k tu aagix ka'ya' dir ja'p ja'k

⁷ Ba' dhi' nañ ji'k tu' mu tu jam ua'ñxi'n jii jaaduñ, jir di' pix gu ñio'ki'n gu Dios na pim bijik dir pu ba kéké na pu chu'm tum a'ga, nat pu bijik dir pui' ja'k tu dai gu Dios. Cham tu' na pim jax jum aa'nda' na dhi' ba' bar xibkam nañ aañ mui' ba tu jam ua'ñxi'n.

⁸ Ku ba' gu' dhi' nañ ji'k tu' mu tu jam ua'ñxi'n jii jaaduñ, ja'p ji buus ji nar xibkam ñio'ki'n gu Dios, sia ku gu' bijik dir pu chu'm bhaan ba tum a'ga, nat gu' kia'pix pui' tum kuugalh na jax ya' xi oilhimik guch Xoi'kam. Dhi' ba'r di' ba' xib gui' na joidham gé' tanoor ya' dhi oi'ñga'n.

⁹ Ba' no' gu' maadit jax kai'ch nax chu maax kir bap tu'ii' na pui' jim aagit na ba ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam, gu' ji no' gu'x bhaamki'n gu jumai na pui'p ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam, cham tu'x chu maax kir jup tui'ka', puix chugkam kir kap tui'ka'.

¹⁰ Jii' ji no' gu' joidham jix joi'ndat pix jix bhai' titda gu jumai na pui'p ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam, dhi' ji' na ba' pui' bam kai'ch na joidham jix chu maax kir bap tui'dhi', ba' cham ji'xdha' tu' bhaan jutbui ilhia'. Ja'p jañ kai'ñkam jup kai'ch na cham ji'xdha' mai'chia' gux buam jum duukam.

¹¹ Gu' ji no' gu' daix bhaamki'n gu jumaich Xoi'kam jügi'ndham, dhi' dho gi' gu' puix chu tukgam kir jup tui'ka' ji, ba' pu cham mat ka' na pai' ja'k bhüchgida', pui' pix ba ji buusnia' na jax maa'n gu cham ñiakam.

¹² Ja'pniñ ba' moo ya'p tu jam ua'ñxi'n jii jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na pim jix bhai' pix jum taat ka', nat gu' ba tu jam uañ gu Dios bix gu jam ua'tulhdhara' nat jix bhai' duu guch Xoi'kam nat tuch ñamkix.

¹³ Ba' aapi'm na pim ji'k bar gé'gér ja'tkam, mu tu jam ua'ñxi'n iñ ip nañ jix bhai'ñ chaat na pimit pui'p ba maat guch Xoi'kam gui' na bijik dir pux jai'ch, na gammiji pur gé'kam. Gio aapi'm na pim ji'k jir tu biipibop, pui'ñ mui'p tu jam ua'ñxi'n

nañ jix bhai'ñ chaat na pim cham ka kaichu' gux buam jum duukam, na pim gu' ba ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam.

¹⁴ Pu'ñi ja'k jañ dho ba' pix tu jam ua'ñxi'n jii jaaduñ nañ bhaan jam guguuxi'ñ na pim jix bhai' pix bam taat ka', na pim gu' bax maat ba' xib na jax jir tu'm kam gu Dios jich Gi'kora'. Gio aapi'm na pim ji'k jir gé'gér ja'tkam, pu'ñi ja'k pix jañ mui'p tu jam ua'ñxi'n na pim ba' moox bhai' pix jup bam taat ka' na pimit pui'p ba maat guch Xoi'kam gui' na bijik dir pux jai'ch. Bix sia aapi'm na pim jir tu biipibop jañ pu'ñi pix ja'k mui'p tu jam ua'ñxi'n, nañ gu'x bhai'ñ chaat na pim bhaan bax o'jo' ba' xib buiñor guch Xoi'kam, na pim gu' ba ti jügi'n buiñor, ba' cham ji'xdha' jax ka jam dooda' gu ja'ook.

¹⁵ Jam guguuxi'ñ iñ ip jii jaaduñ na pim siamri mik ba bua' gu tu' nar ya' kam dhi oi'ñga'n. Cha'pim bhaan kam tutkagi'ñka', ni ku pim pui' ja'k jup ka tu jimda' nam jax tu jim gui' nam chakui ti jügi'n buiñor guch Xoi'kam. Na gu' jaroi' no' dai mu ja'k bhaan titi'ñcho gu tu' nar ya' kam dhi oi'ñga'n, dhi' bhaan jix maati' ka' na cham tu' bix juraa'n ki'n ti jii'ñdhat tu' ka'm ñi'ñdha' gu Dios.

¹⁶ Na gu' cham tu' gu Dios na pui' ja'k jurtu'nka' no'x buam bax chu duñiim na jax cham kü' ka'm ñii'n, ya' dir pix ji bhaan dhi oi'ñga'n na pu chu'm busaak. Bix nam ji'k tu' jax bua gu ja'tkam nar jix buam jum duukam, jir ya' kam pix dhi oi'ñga'n bhaan, pui' na jax nam gé'gérkam bam taat ka' no'm bar jix chutumñigam, piam nam bixchu' bhax chu joi'ñdha' jix dha'ram namkam, gam nam jai' bhax ja joi'ñdha' gu u'uub.

¹⁷ Ku gu' dhi' alhio pix ji nam ya' pui' xi chu buimiñ dai ya' dhi oi'ñga'n bhaan, iam gu' gammiji ki'n ya' pux bhai'm taat ka' am git. Na gu' na pai' dhuuk jum tümo' dhi oi'ñga'n, bix pu cham pai' matgilhia' gu tu' na ya'x chu jai'ch. Gu' matgim gu jaroi' no't ba ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam, gammiji ji na pux jikgim bap tui'ka', na gu' pu baiddhika' bhammi ja'k jix dhaam na buiñor bap tui'ka'.

Nam jax ja'k tu jimda' gui' nam jix bhaamut a'gada' guch Xoi'kam

¹⁸ Jii' jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, ya' moo ba miamlhim na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n bhaan. Ba' na pim jax bax maat jii' jaaduñ na pui' tum kai'ch bo na saak maa'n jai'chdhilhia' gui' nax bhaamut a'gidha' guch Xoi'kam na pai' dhuuk pu'ñi bar mia'n ka' na tum kuugalhdha'. Dho gu' xib mui' ji nam pu chu'm ba oipo gu ja'tkam nam jix bhaamut a'ga guch Xoi'kam. Dhi'ñ ba' bhaan pui' ba kai'ch na bar mia'n ji

na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'nga'n.

¹⁹ Dhi' dhi ja'tkam nam xib nai' jiiimit jix bhaamut a'gim guch Xoi'kam, ya' maap jich jumpadat ich nach chu daandata buiñor guch Xoi'kam, nam gu' panaas ka ti jügi'ñdha' buiñor. Gu' ji na mit gu' mikkat ya' dir ji jii jich bui, mummu ja'p jam pix jix bhaamut ba a'gim guch Xoi'kam. Dhi' ba' bhaan ba matgir nam bak gu' pu cham kügalhi'ñ ji sia pu bijik dir, nam gu' chi pu cham ti jügi'ñdha' buiñor büx ja jujur ki'n. Na gu' no'm pux kügalhi'ñdha' git pu bijik dir, puich biim jup tui'ngida'm git sia gu xib.

²⁰ Aapi'm na pim gu' büx jam jujur ki'n ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, ba' büx ji'ma'n jam a'm ba tajaafiix guch Dhuudu' kam jix Ua'i Ii'mdaga'n. Dhi' bax bhai' jam mattu'n na jax jir tu'm kam guch Xoi'kam, gio na jax ja'k jix aa' na pim tui'ngida'.

²¹ Pui' kuñ ba' miji tu jam ua'ñxi'ñ jiiñ jaaduñ, nañ gu'x bhai'ñ chaat na pim jix bhai'x maati' tu' ka'm ba nii'ñ guch Xoi'kam, gam na pim büx jam jujur ki'n ba ti jügi'ñ buiñor. Ba' gu' nam jix pu'ñix bhai' bax mat ka' na jax jir tu'm kam guch Xoi'kam, cham tu'x bhaamut aa'nda' am.

²² Gui' nam jik' pui' kai'chdha' na gu Jesusus cham tu'r di' guch Xoi'kam nat Dios bha joot jix dhaam dir na ba' ya'ch a'mkam mukia', dhi'r di' ka' am gui' nam jix bhaamki'ñdha' guch Xoi'kam. Ba' pui' bam kai'chdha' nam tu' silhkam jir jix iatkum ka', nam gu' nai' jiiimit tu iatgidhidha' nam jix bhaamut a'gidha' guch Xoi'kam, ja'p jum aa'nda' am na gu' ja a'm ti nüdhidha' gu Dios nam chi sap pik ba' panaas ti ti jügi'ñ gu' buiñor. Jax gi dhui ip nam gu' maap jup tui'dhi' gu Dios gio gu Maraa'n jich Xoi'kam. Ba' gu jaroi' no' tu' pix ilhdhat ja'p xi dhuukat gu Jesusus jich Xoi'kam, cham tu' bhaan ti nüdhidha' gu Dios, na gu' pui' ji buusanda' na büx jix bhaamki'ñdha' no' tu' pix ilhi'ñ gu Maraa'n jich Xoi'kam.

²³ Na gu' kai'ñkam nañ jax ba kai'ch, na gu jaroi' no' tu' pix ilhdhat ja'p xi dhuukat gu Jesusus jich Xoi'kam, cham tu' bhaan ti nüdhidha' gu Dios, sia ku gu' kai'ñkam ti ti jügi'ñ dai gu Dios buiñor. Jii' ji gu jaroi' no' ti jügi'ñ büx juraa'n ki'n buiñor gu Maraa'n jich Xoi'kam na ba' bhaan ti nüdhidha' gu Dios jich Gi'kora', nam gu' kai'ñkam maap jum kékéé gu Dios gio guch Xoi'kam.

²⁴ Ba' aañ jam guguuxi'ñ na pim cham tu' mik buppada' dhix bhai'm kai'chdham ñi'ook na pimit jano' dir pu maat na pimit pai' dhuuk ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam. Jam jujur am japim xi baapsai na pim ba' gammiji ti'ñchokat mi' pui' tu daa'ñchu'nda' na pim jax ba jiiim, na ba' bhaan jix maati' ka' na jam a'm ti nüdhidha' gu Dios jich Gi'kora' gio gu Maraa'n jich Xoi'kam.

²⁵ Na ba' no'ch pu'ñi mi' pui' xi dhuiñchu' na jik' jax jix aa' guch Xoi'kam, dai na bach baidhika' bhammi ja'k jix dhaam nat pai' tuch iimchuda na saak jich aichdha'. Diih pui' xich chüdak gu' guch Xoi'kam jano' na ya' xi oilhimik.

²⁶ Pui' kuñ ba' tiñ dhakoo'ñdhatu' nañ mu tu jam ua'ñxi'ñ jiiñ jaaduñ nañ bhaan pix jam aagi'ñ nam jax jir tuutu'm gui' nam pu'ñi nai' jiiimit jix bhaamut a'gidha' guch Xoi'kam, gam nam maakam tu iatgidhidha', na pim ba' moo cham ja kékééda' aapi'm jiiñ jaaduñ no'm pu chu'm mi ja'p pai' ba gu'nguk, jir maa'n na pim jax ti nüdhidha' na pim pai' jax ba jiiim.

²⁷ Na gu' aapi'm jam a'm ba tajaafiix guch Dhuudu' kam jix Ua'i Ii'mda', dai dhi' ji na pim pix kaichgida' na jax ja'k jam jurtudidha'. Cham kam aa' na jaroi' pai' dhir jimdat jam aagi'ñdha' na pim jax ja'k tui'ngida'. Guch Dhuudu' kam jix Ua'i Ii'mda' na jam a'm ba tajaafiix büx ji'ma'n, jir di' na pui' ja'k jam jurtudidha' na pim jax ja'k tui'ngida', gam na jam mattudidha' na jax pik ja'k jix aa' gu Dios. Gu' ba' no' pim mi' pui' xi bhüichu', dhi' bhaan jix maati' ka' na pim silhkam büx jam jujur ki'n ti jii'ñdhat tu' ka'm nii'ñ guch Xoi'kam.

²⁸ Ba' aañ jam guguuxi'ñ jiiñ jaaduñ na pim mui' xix bhüñak ka' buiñor guch Xoi'kam cham tu'p jum buixdhat sia ku mi ja'p jax tum a'ga. Na gu' no' chich jax dhuuk cham mi' pui' jii na jax jix aa', jix xi'rai nai' gampai' jich dhuñia' ich jano' na pai' dhuuk gio bhai'p jimda'. Gu' dai ji nach jix bhai'ch chaatit baasi'n ba namkia' no' chich mi' pui' jii,

²⁹ nach gu' tu' silhkam bar maamra'n ka'. Na gu' na pim jax bax maati jiiñ jaaduñ nap kai'ch bo gu Dios na gu jaroi' no' tu' ka'm tügik mi' pui' jii na jax jix aa', dhi' ba' pui' bam kai'chdha' na silhkam jir maraa'n ka', ja'p na jax guch Xoi'kam jano' na ya' xi oilhimik nat gu' tu' ka'm tügik gu Dios.

3

Gu Juan nap kai'chdha' nach aach bar maamra'n gu Dios nach jik' ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam

¹ Dho jaiñ na jax pik jir jix bhai'kam gu Dios, büx pui'ch bia' nach sap bar maamra'n, na gu' joidham xich joi'gi'n. Maaxik dho silhkam bar maamra'n ich, nach gu' ba ti jügi'ñ buiñor gu Maraa'n jich Xoi'kam. Gu' ba' gui' nam jik' cham ti jügi'ñ buiñor, pu cham maat am nach jir tu'p tu'm da', nach jax kai'ñkam ba' pui' bach chüti' nach bar maamra'n gu Dios, nam gu' cham ti jii'ñdhat buiñor xim ga'nga büx ja jujur ki'n nam iam ba machia' git na jax jir tu'm kam gu Dios nach jaroi' buiñor bap tu'ii'.

² Aach dho gi nach gu' bax maat nach tu' silhkam bar maamra'n gu Dios nañ jax ba jam títadañ jaaduñ, sia kuch gu' chakui pik moo maat gu xib nach jax moo tu'm jup jich dhuñia' jano' nach pai' dhuuk buiñor bap tui'ka' guch Xoi'kam no't bach baidhak ya' dir dhi oi'ñga'n. Daipu' nach jix maat nach saak pui' tuutu'm jup jich dhuñia' na jax jir tu'm gui', nach gu' maap bap tui'ka'.

³ Gu' ba' gu jaroi' no'x aa' na bhammi aaya' na pai'p tui'ka' guch Xoi'kam, jum aa' nax bhai' xi chu jimda', na cham tu'x buam ka tu buada' na tu'r ua'tulhdhara'. Na gu' cham ji'xdha' jaroi' bhammi aaya' no'x ua'tulhdhix, na gu' gui'x uañ ki'n kiik na pai'p tu'ii'.

⁴ Na gu' gu jaroi' no' bñix aixim tu bua na jax cham jir am, jum ua'tulhi'ñdha' buiñor gu Dios, na gu' gui' cham kii' ka'm nii'ñ gu pui' ja'k.

⁵ Pu kai'ñkam dho bha jii guch Xoi'kam ya' dhi oi'ñga'n na ba' ti bhika' gu ua'tulhdhara' ya' dir dhi oi'ñga'n. Nat gu' gui' cham pai' dhuuk jum ua'tulhdhak, pui' kut ba'ch a'mkam jum makgirtak ti bhik.

⁶ Ba' no'ch tu' silhkam pui' ja'k ba ti jügi'ñ bñix jich jur ki'n buiñor guch Xoi'kam, jum aa' nach cham tu' bhaan kach ua'tulhi'ñdha'. Gu' no'ñ gu' puiñ ua'tulhi'ñ pui' xi kai'chit nañ ba ti jügi'ñ buiñor, cham tu' ti jügi'ñdha' iñ, pix jap kai'chdha' iñ.

⁷ Ja'pniñ ba' moop jam guguuxi'ñ jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na pim siamri xi chi nüdhata na cham jaroi' pai' dhir jimdat maakam jup ba jam iatgidha' na jax cham jir pui' na jax jix aa' gu Dios. Aapi'm cham tu' ji kekēēdat jir maa'n na pim jax mi' pui' xi jimda' na jax jix aa' gu Dios na ba' bhaan jix maati' ka' na pim dai gui' tu' ka'm nii'ñ.

⁸ Gu' no' pim gu' dai bñix aixim tu bua na tu'r ua'tulhdhara', dhi' bhaan jup bax maati' ka' na pim dai mu ja'k kaichgit gu ja'ook mi' pui' tu kuugalhdhim na ji'k jax jam tüdaim. Na gu' gu ja'ook gammiji dhi' bhaan tu juan, bijik dir pum ua'tulhi'ñ nat dir jup duu gu Dios. Pu kai'ñkam ba' pix bha joot gu Dios gu Maraa'n jich Xoi'kam na ba' ya'ch palhbuiddha' na pu'ñi tuch uañdha' guch ua'tulhdhara', na ba' mi' dhir cham ji'xdha' jax kach dhooda' gu ja'ook na jax tü ka ilhdhat.

⁹ Na gu' gu jaroi' no' silhkam bar maraa'n gu Dios, cham tu' kam ua'tulhi'ñdha'. Jix bhai' pix ba tu jimda', na gu' bhaan jup tui'ñgida' gu Dios.

¹⁰ Pux bhai'x maati' ka' jia nam jax ja'k tu jimda' gui' nam silhkam jir maamra'n ka' gu Dios gio gui' nam jup jir maamra'n gu ja'ook. Pui' na jax gui' nam bñix aixim tu buada' na jax cham jir am, na jax cham kii' ka'm nii'ñ gu Dios, gio nam jix ja bhaamki'ñdha' gu jai'ch Xoi'kam jügi'ñdham,

dhi' cham tu' Dios jir maamra'n ka' am, gui' ji ja'ook.

Gu Juan nap kai'chdha' nach xich jai'oi'gi'nda' bñix ji'ma'n

¹¹ Ja'pni ja'k jup xi chi'ñik guch Xoi'kam jano' na ya' xi oilhimik, sap nach xich jai'oi'gi'nda' bñix ji'ma'n na pim jax ba tē kekēēñ jaaduñ jano' dir na pimtit jax ti jii'ñ buiñor.

¹² Cham tu'ch mi' pui'p ka tu daa'ñchu'n nat jax tu jii bijik gu Kayiin nat cham tu' kii' maa'ñkam buus. Tii' nat bhaamkidhak mua gu sipdhi'ñ Abeel nat jax ja'k jurtuda gu ja'ook na bhaan jup tui'ñgit. ¿Jax japim ilhi'ñ nat kai'ñkam jup dooda'? Dho nax jügam dho, na gu'x maat na gu sipdhi'ñ tu' ka'm nüdhata mi' pui' jimda' na jax jix aa' gu Dios, ba' joidham jix kiigalhi'ñdha'. Diiñ gu' gu Kayiin pu cham tu' mi' pui' jimda' na jax ja'k jix kii' ka'm nii'ñ gu Dios, ba' pu cham kiigalhi'ñdha', na gu' buam pix tu buada'.

¹³ Jam guguuxi'ñ iñ ip jiiñ jaaduñ na pim cham tu' bhaan jax jum aa'nda' sia kum xi jam bhaamki'ñ gu ja'tkam na pim bar jich Xoi'kam jügi'ñdham.

¹⁴ Na gu' aach nach ji'k ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, cham tu' mu ja'k ka bhüchu' ich nach pai' gammiji mi' pup jich chulhi'ñdha' git. Xib gu' dai ji nach silh ba bhüchu' nach pai' gammijix jükgim bap tui'ka', ja'p ji buus nach ko'iix kat gio dud-uadik jup ba baapam. Pui' kuch ba' xib joidham bax ja joi'gi'ñ guch Xoi'kam jügi'ñdham, na gu' pu'ñi ja'k jia no'ch silhkam ba dua guch ii'mda' bhaan, gu' no'ch pui' ka ko'iix guch i'i'mda' bhaan, dai ji nach jix chu bhaamki'ñdha'.

¹⁵ Ba' gu jaroi' no'x bhaamki'ñ gu jumai na pui'p ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, ja'p ji buusnia' na ba mu'aa', na gu' gu jaroi' na pu'ñix chu bhaamki'ñdha', ja'p ji buusanda' nar tu mua'kam ka', ba' cham ji'xdha' ja baidhika' guch Xoi'kam jix dhaam nam pai' gammijix jükgim bap tui'ka'.

¹⁶ Aach dho gi gu' nach ji'k bñix jich jujur ki'n ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam jix bhai' bax maat ji nach jax ja'k tu buada' no'ch silhkam jix chu joi'gi'n, nach gu' mi' pui' tu daa'ñchu' nat jax tu duu guch Xoi'kam jano' nat joidham xich joi'ndak jich a'mkam muu nach ba' pu'ñi duuji cham kach chulhi'ñdha'. Aach ba' pu'ñi ip jiiñ jaaduñ, pui'ch jup xix chu joi'gi'nda' nat jax xich joi'ñilg guch Xoi'kam, cham jax bua sia mit chi mach koi ja a'mkam gu jai', nach gu'x ja joi'gi'nda'.

¹⁷ Dhi' ji' pu'ñi ja'k no'ch xi dhuñchu' na ba' pui' bam kai'ch nach bax maat na jax kai'ñkam pui'm kai'ch nach jix chu joi'gi'nda'. Gu' ji no' gu' pui' na jax gu jaroi' no' tiir jix chumñigam, ba' no' gu' ti nii'ñ na tu' a'miram jum aa' gu jax chu'm jich Xoi'kam jügi'ñdham, ji no't gu' pu cham pai'

iam jix joi'ndak xi maa, dhi' pu cham tu'x mat ka' na jax kai'nikam pui'm kai'chdha' nañ jix chu joi'gi'n, na gu' bak pu cham mat ka' na jax jir tu'm kam gu Dios.

¹⁸ Ba' aapi'm cham pu chu't jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, ja'piji nach xi ja palhbuidhat guch jaaduñ ki'n gu tu' na ja a'm jum aagaidha' na ba' bhaan jix maati' ka' nach silhkam bax chu joi'gi'n, cham tu' nach pui' pix kai'chdha'.

Nach jax ja'k tui'ngida' na ba'ch a'm ti niidhidha' gu Dios

¹⁹ Dhi' pix no'ch pu'ni ja'k xi dhuifichu' bhaan bax maati' ka' nach tu' silhkam bax maat na jax ja'k jum aa' nach tui'ngida' no'ch pui' ba ti jii'gi'n buiñor guch Xoi'kam, ba' pui' ba ilhi'i'ndha' ich nach a'm ti niidhidha' gu Dios.

²⁰ Nach gu' cham ji'xkat tu' ixchuidha' gu Dios, sia kuch gu' jax jich aa' na chi cham maat no'ch mi' pai' maa'n kap cham mi' pui' jium na jax jix aa'. Jax gi dhui na gu' gui' biix jix chu maat sia nar tu', pux bhai'x mat ka' no'ch jich ua'tulhi'ñ. Ti pik aa nach gu' aach sia diilh jix mat ka' no'ch mi' pai' cham pu duiñchu' na jax jix aa', gu' gi ba' gui' nar gè'kam.

²¹ Ba' aapi'm jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, xim ga'ngada' pim jam jujur am bhaan no' pim moo mi' pui'p duiñchu' na jax pik ja'k moox aa' gu Dios, piam ku gu' cham. Ba' no' pim gu' moo panaas mi' pui' bhüichu' na jax jix aa' na pim mui' xim ga'nga, dho gu' dai dho ba' na pim joidham pix jix bhai'm taat ka' buiñor, na pim gu' bhaan bax mat ka' na jam a'm ti niidhim gui'.

²² Ba' gui' xi jam joi'ndat tu jam maakidha' biix na pim ji'k tu' mu taanda' bhammi ja'k na pai'p tu'ii', na gu'x mat ka' na pim tu' ka'm niidhat mi' pui' bhüichgida' na jax chu daaxix guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gam na jax pik ja'k jix aa'.

²³ Gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ na tu daaxix, jir di' pix gui' na bhaan tu a'ga gu Maraa'n jich Xoi'kam na pui'm kai'ch nach sap ti jii'ndha' buiñor na ba' pu'ni duuji uafichudhix ka' guch ua'tulhdhara'. Mi' dhir sap ba' dai nach ba xich jajo'i'gi'nda' biix ji'ma'n ja'p na jax guch Xoi'kam nat xich joi'gilh, diilh sia pui'p xich chiidat na ya' xi oilhimik.

²⁴ Dhi' ji' ba' no'ch biix mi' pui' xi dhuifichu' pui' bam kai'chdha' nach mi' pui' tu' kuugalhdhim na ji'k jax chu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios. Ba' gui'ch a'm ba ti niidhidha', gio aach ya' dir mu ja'k buiñor jup tui'ngida' ip, nach gu' maap bach kèkèkè'. Ba' pux bhai'x mat ka' ich no'ch a'm ti niidhim gu Dios, na gu'ch mattu'nka'

gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n nat jich a'm tajaa.

4

Nach jax ja'k duujix mat ka' nam jax chu'm silhkam Dios bhaankamu'n tu a'gada'

¹ Jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, moo pim siamri xi chi niidhat na cham jaroi' pai' dhir jimdat maakam jam iatgidha' pui' xi kai'chidhat na Dios bhaankamu'n tu a'gada'. Biipi' pim xi mamtida' no' moo silhkam Dios jir tujuandam tugi'ñ piam ku gu' cham, nam gu' xib mui' nai' oipichu' gui' nam maakam tu iatgi'ñ pui' xi kai'chidhat nam sap pik ba' Dios bhaankamu'n tu a'gim. Ba' aapi'm cham tu' maa'n jimdam ja kèéji mu ja'k jup ji ja aaya', ka xi mamtida' pim.

² Jix maati' ka' am jia gui' nam silhkam Dios jir tujuandam tugi'ñ gio gui' na cham. Gui' nam silhkam Dios bhaankamu'n tu a'ga, pui' ja'k kai'chidha' am nat guch Xoi'kam maa'nkam jup jum duuk ya' ai dhi oi'nga'n bhaan.

³ Ba' no' gu' cham tu' pui' ja'k kai'chim, dhi' cham tu'r di' ka' gui' na silhkam Dios bhaankamu'n tu a'ga, gui' ji ja'ook na bhaankamu'n tu a'gidha', gui' pix na pui' ja'k kai'chidha', na gu'x bhaamki'ñ guch Xoi'kam. Nam gu' saak pu chu'm jai'chdhilhia' gu ja'tkam nam pu'ñix bhaamut a'gidha' guch Xoi'kam na pim jax ba tè kèé. Dho gu' dhi' pu xib ji nam pu chu'm ba oipichu', cham tu' na pai' dhuuk.

⁴ Ku gu' aapi'm jiiñ jaaduñ, cham ji'xdha' jam iatgidha'm ji dhi' pu chu'm gu ja'tkam sia kum tii ilhi'i'ndha' git, na gu' aapi'm jam a'm ti niidhidhat jam nuukdaim gu Dios, na pim gu' biix jam jujur ki'n ba ti jii'gi'n buiñor. Gio na gu'x io'm jir gè'kam gui' na jam buip tui'dhi' aapi'm, cham tu' pui' na jax gui' na ja buip tui'dhi' gui' nam pu'ñix bhaamut a'gidha' guch Xoi'kam.

⁵ Na gu' dai gu tu' nar ya' kam dhi oi'nga'n nam bhaan tu a'gidha' na jax ja'k ja jurtu'nka' gux buam jum duukam, cham tu' gu ñio'ki'ñ gu Dios. Ba' joidham ja kèékè' am gui' nam cham tu' ka'm ni'i'ndha' gu Dios, na gu' biix ja ko'raarda' nam jax ja'k tu ja a'gi'ndha', na gu'r ya' kam ka' pix dhi oi'nga'n bhaan.

⁶ Ku gu' aach nach ji'k ba ti jii'gi'n buiñor guch Xoi'kam, cham tu' kach bipnat ji siam jax tiich iatgi'ñ gu dhi' pu chu'm gu ja'tkam, nach gu' aach jix bhai' bax maat na jax pik ja'k jir silhkam, dai ji gui' nam cham tu' ka'm ni'i'ñ gu Dios nam ba' joidham ja kèékè'. Aach ba' no'ch tiip xi chu ja a'gi'ñ gui' nar silhkam ñio'ki'ñ gu Dios, pu cham kaim ka' am, na gu' cham ja ko'raarda', dai ba' gui' nam tu' ka'm ni'i'ñ gu Dios nam ba' joidham jup jix kaik ka'. Pu'ni ja'k japim

ba' duujix mat ka' jiñ jaaduñ nam jax chu'm silhkam Dios bhaankamu'n tu a'gidha' gio ba' na jax chu'm cham.

Gu Juan nap kai'chdha' na gu Dios jir jix chu joi'gi'n

⁷ Jam guguuxi'n iñ ip jiñ jaaduñ na pim siamri xim jajoi'gi'nda' bñix ji'ma'n na ba' bhaan jix maati' ka' na Dios jam a'm ti niidhim, na gu' gu'i' joidham jix chu joi'gi'n. Ba' gu jaroi' no' pu'ñi' joidham jix ja joi'gi'n gu jai', dhi' bhaan jix maati' ka' na bax maat na jax jir tu'm kam gu Dios, ba' pui' bam kai'chdha' na Dios bar Maraa'n.

⁸ Gu' no' ampix jix ja bhaamki'n gu jai', dho gi gu' bhaan jup bax maati' ka' ji na pu chakui maat na jax jir tu'm kam gu Dios, na gu' bak pu cham ti jüigi'ndha' buiñor. Na gu' no' ti jüigi'ndha' git, pui'p jix chu joi'gi'nda' git jia na jax gu Dios na joidham jix chu joi'gi'n.

⁹ Na gu'x bhai'x maati' jia na joidham jix chu joi'gi'n gu Dios. Ti' nat moo bha joot gu dai maa'n Maraa'n ya' aach jich bui, nat xich joi'gilh na sap ba' no' chich ti jüi'ñ buiñor, jich baidhika'x dhaam nach pai' joidham jix jijikgim bap tui'ka'.

¹⁰ Diñh pix nat xich joi'gilh gu Dios, sia kuch chakui mi' pui' jüimda' na jax jix aa', dai pix nax mat ka' nach mu ja'k bhichu'n nach pai' gammiji mi' pup jich chulhiñdha'. Pui' kut ba' bhai' ma joot gu Maraa'n jich Xoi'kam na ya'ch a'mkam jum makgirta' na ba' pu'ñi' duuji tu namkix ka' nach ji'x jix u'ua'tulhdhix.

¹¹ Dho jaiñ na jax pik jir jix bhai'kam gu Dios, ge'kam ki'n xich joi'gilh nach mai' ba suulhgix kat. Aach ba' mi' pui' x i chu daa'ñchu'nda'ñ jaaduñ na jax gui', joidham jax xich jajoi'gi'nda' bñix ji'ma'n.

¹² Na ba' no'ch pu'ñi' xich jajoi'gi'n bñix ji'ma'n, gammijich a'm ba kioka' guch Gi'kora', gam nax io'm ba xich joi'gi'nda'. Sia kuch gu' cham ni'ñ gu maaxik bhaan na jax chu'm, ku gu' ya'p tui'ka' ji jich bui no'ch pu'ñi' ja'k xi dhuññi'.

¹³ Jix bhai'x maati' nach a'm ti niidhim gu Dios, gio aach ya' dir mu ja'k nach buiñor jup tui'dhi', na gu' pui' ja'k jich mattu'n gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nat jich a'm tajaan bñix ji'ma'n.

¹⁴ Bax maat ich ip nat guch Gi'kora' bha joot gu dai maa'n Maraa'n ya' dhi oi'nga'n na ba' ya'ch palhbuidha' bñix nach ji'k ja'tkam nach ba' cham kach chulhiñdha' gatuuk. Dhi' bñix pu'ñi' ja'k jich mattu'n gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'.

¹⁵ Gu jaroi' no' ti jüigi'ñ nat gu Dios bha joot gu Maraa'n jich Xoi'kam, dhi' bhaan ti niidhidha', na gu' bñix juraa'n ki'n ba ti jüigi'ndha' nar silhkam, gio gui' ya' dir mu ja'k buiñor jup tui'ngida' ip.

¹⁶ Ba' aach nach ji'k ba ti jüigi'ñ bñix jich jujur ki'n buiñor guch Xoi'kam, jix bhai' bax maat ich na gu Dios joidham xich joi'gi'n, na gu'r di' pix gux chu joi'gi'n. Ba' gu jaroi' no' pui'p jix chu joi'gi'n na gui', dhi' bhaan bax maati' ka' na silhkam bax maat gu Dios, ba' pui' bam kai'chdha' na bhaan ba ti niidhim.

¹⁷ Ba' no'ch aach pui'p jix chu joi'gi'n na gu Dios, cham pai' totdon ka' ich jano' na pai' dhuuk jum aaya' na ja aagi'ndha' guch Xoi'kam bñix gu ja'tkam nam tu' jax buimii nam duduakat ja tutku' bhaan, nach gu' pui' xich aa'nda' nach pui' ja'k jup tu jimdat nat jax tu jii diñh jano' na ya' xi oilhimik.

¹⁸ Na gu' no'ñ moo joidham xix chu joi'gi'n na jax gu Dios, cham tu' bhaan todon ka' iñ, dai nañ joidham jix bhai' pix jiñ chaat ka', pu pai' na ja'k jax jum duña' gu too'nni'. Gu' dai ji no'ñ cham pui'p jix chu joi'gi'n na gu Dios nañ ba' tiix choodon ka', nañ gu'x mat ka' nañ bañ chulhiña' pix ba', nañ gu' dhi' bhaan cham am buatu'nda'.

¹⁹ Aach tu' ka'm niidhat mi' pui' ba jiiim ji ba' xib na jax jix aa' gu Dios, nat gu' gui' bñi'p' dir xich joi'gilh ampik nach ba' aach tu' ka'm jup ba ni'ñdha', cham tu' nat gatuuk xich joi'gilh nach aach pu tu' ka'm ba ni'ñ.

²⁰ Ba' no' gu' jaroi' maadit jax kai'ch: "Aañ dho gi tu' ka'm niidhat mi' pui' jim ji na jax jix aa' gu Dios", gu' ji no' gu'x bhaamki'ñ gu jumai na pui'p ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, pix jap kai'chdha', cham tu' silhkam tu' ka'm ni'ñdha' gu Dios. Na gu' no' pu'ñi' cham tu' ka'm niidhat jix joi'gi'n gu jumaiñ Xoi'kam jüigi'ndham na ya' ni'ñ maaxik, zjax dhuu tu' ka'm jup tigia' gu Dios na cham maax?

²¹ Gu' dhi'm aa' ji na pui'p xix jajoi'gi'nda' gu jai'ch Xoi'kam jüigi'ndham no' baabui' tu' ka'm niidhat mi' pui' ba jim na jax jix aa' gu Dios, pui' nat jax ja'k xi chu daasak guch Xoi'kam jano' na ya' xi oilhimik nap kai'ch bo: "Gu jaroi' no' tu' ka'm niidhat mi' pui' ba jim na jax jix aa' gu Dios, jum aa' na tu' ka'm niidhat jix joi'gi'nda' ip gu jumai na pui'p ti jüigi'ñ aañ jiñ bui."

5

Na cham ji'xkat jax jiñ dhooda' gux buam jum duukam no'ñ bñix jiñ jur ki'n ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam

¹ Gu jaroi' no' bñix juraa'n ki'n ti jüigi'ñ na gu Jesusus jir di' guch Xoi'kam nat Dios bha joot, dhi' ji' pui' bam kai'chdha' na Dios jir Maraa'n. Ba' no' pui' bam tñiti' na Dios bar Maraa'n, jum aa' nax ja joi'ndat jix bhai' ja titdada' gu jai' nam pui'p jir maamra'n gu Dios.

² Ba' aach no'ch tu' silhkam tu' ka'm niidhat mi' pui' ba jiiim na jax jix aa' guch Gi'kora', jich a'm jum aa' nach jix ja joi'ndat

tu' ka'm ja nii'ñdha' gu jai' nam pui'p ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, nam gu'r maamra'n guch Gi'kora'.

³ Nañ mi' pui' xi jimda' na jik' moo jax jix aa' gu Dios na ba' pui' bam kai'ch nañ tu' ka'm nii'ñ. Cham xijai ip nañ mi' pui' tu kuugalhdhidha' nat jax tu dai, ni ku pai'x magooñi'.

⁴ Gio na gu' no'ñ silhkam bar maraa'n gu Dios, cham tu' bhaan ka titii'ñchoka' iñ jia gu tu' nar ya' kam dhi oi'ñga'n, ni kuñ tu' bhaan ka xiñ ua'tulhdham ka', nañ gu' büx jiñ jur ki'n ba ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, ba' cham jix'xdha' jax jiñ dhooda' gux buam jum duukam.

⁵ No'ñ ti jügi'ñ dho siamri büx jiñ jur ki'n na gu Jesus jich Xoi'kam Dios jir Maraa'n nat bha joot na ba' cham jax jiñ dhooda' gux buam jum duukam, na gu' bañ palhbui'ñchu'nda' gu Dios nañ ba' cham ka xiñ ua'tulhdham ka'.

Nach jax ja'k duix mat ka' nat silhkam Dios bha joot guch Xoi'kam

⁶ Jano' na ya' xi oilhimik guch Xoi'kam dhi oi'ñga'n bhaan, suudai' ki'n jum bakua-nak, gio mikkat na mit pai' dhuuk mua na mit sissapa kuruus ta'm, gè' jaax gu i'ra'n. Dhi'ch ba' bhaan jix mat ka' na silhkam ya' oilhimik. Büx guch Dhuudu' kam jix Ua'ñ li'mda' pui'x chu maat nat pu'ñim duu guch Xoi'kam, ba'm aa' nach jügi'ñdha' na pai' dhuuk pu'ñi ja'k jich jurtu'nka'.

⁷⁻⁸ Ba' pui' ji buusan nam baik pui'x chu maat nat silhkam ya' èk guch Xoi'kam, pui' na jax guch Dhuudu' kam jix Ua'ñ li'mda', gio ba' gu suudai', gio ba' gu i'ra'n ip. Ba' dhi' dhi büx baik xi chuut am nam pui' kai'ch nat silhkam ya' èk ji guch Xoi'kam, ba'm aa' nach ti jügi'ñdha' no'm pui' ba tuch a'gi'ñ.

⁹ Na gu' ja'pni jia na jax ba' gu jaroi' no' ya'ni ja'p pai' kikat jax tuñ a'gi'ñ, nañ gu' joidham pix jix dhappaam jügi'ñdha' no' jax kai'ch. Gu' dhi' gi ba' na Dios jir ñio'ki'ñ, pu moo jano' ji nach joidham kèèji ba ti jü'ñdha' no'm pui' ba tuch a'gi'ñ, nam gu' pui'ch chitdaidha' na guch Xoi'kam Dios jir Maraa'n nat bha joot bhammi dir jix dhaam. Dhi ñio'ki'ñ gu Dios gè'p jum duukam bhaan tu a'ga, cham tu' tu' palhüp jup jum duukam.

¹⁰ Ba' gu jaroi' no' büx juraa'n ki'n ti jügi'ñ na guch Xoi'kam silhkam Dios jir Maraa'n nat bha joot, cham tu' iatda' ilhii'ñdha' no' jaroi' pui' ba tu a'gi'ñ. Gu' no' gu' cham ti jügi'ñ na Dios jir Maraa'n guch Xoi'kam, iatda' dho pix ilhii'ñdha' guch bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios na bhaan tu a'ga na guch Xoi'kam jir Maraa'n nat bha joot bhammi dir jix dhaam, pui' ba' pax ba ji buusnia' nax iatbi' gu Dios.

¹¹ Gu' gu Dios pui' ti ba ti ji na sap jich baidhika'x dhaam nach pai' gammijix jüjkgim bap tui'ka', ku gu' sap no'ch ti jü'ñdha' ji buiñor gu Maraa'n jich Xoi'kam. No'ch gu' sap cham ti jü'ñdha', cham tu' dhoch baidhika'.

¹² Na gu' dai gu jaroi' no' ti jügi'ñ buiñor gu Maraa'n gu Dios na ba' jimia'x dhaam na pai'p tu'ii'. No' gu' pu'ñi cham ti jügi'ñ buiñor, dho gi gu' cham tu' jimia' ji, ya' pup bi'ya' na pai'r tu tulhiñara'.

Na ba ja tabuimgidha' gu Juan guch Xoi'kam jügi'ñdham

¹³ Ba' aapi'm jix bhai' pix jum taat ka'ñ jaaduñ, na pim gu' aapi'm jimia'x dhaam na pim pai' gammijix jüjkgim bap tui'ka', na pim gu' aapi'm büx jam jujur ki'n ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam nar Maraa'n gu Dios.

¹⁴ Na gu' aach nach jik' ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, dai gu Dios jach pix buiñor bax biñak, nach gu'x maat nach kèèkè' nach pai' dhuuk soi'ch ilhdhat mu taanda' gu tu' nach a'm jum aa'nda', no'x maat na silhkam jich a'm jum aa'.

¹⁵ Ba' dai nach pix ti nürda' na gui'ch makia' maa'n jimdam gu tu' nach mu tañia' nach a'm jum aa', no'ch dho ji baabui' ti jügi'ñ na gui'ch kèèkè' nach jik' tu' mu taanda' soi'ch ilhdhat.

¹⁶ Gioñ ba' moo ja'pnip xi jam taidam jiñ jaaduñ, no' pim maadit nii'ñ gu jax chu'm jich jaduñ jich Xoi'kam bhaan na cham pik mi' pui' jim na jax jix aa' guch Gi'kora', no' gu' pui' ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, tu daa'ñxi'ñdha' pim buiñor gu Dios na tu ua'ñdha' gu ua'tulhdharga'n na ba' cham ka tulhiñchuda' gatuuk. No' gu' pu cham ka ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, dho gi gu' cham jix'xdha' tu ua'ñdha' ji gu Dios, sia ku pim aapi'm ti tu daa'ñxi'ñ buiñor na tu ua'ñdha' gu ua'tulhdharga'n, na gu' pu cham pai' soi'm ilhii'ñdha', ba' dai na ba tulhiñchuda' gatuuk.

¹⁷ Na gu' ya' dhi oi'ñga'n bhaan, tu' nach pix bhaan bach ua'tulhdha' ji bo, ku ba' gu' no'ñ moo ti jü'ñdhat buiñor guch Xoi'kam soi'ñ ilhii'ñ, tuñ ua'ñdha' ji gu Dios guñ ua'tulhdhara', ba' cham tu' kañ chulhiñchuda' gatuuk.

¹⁸ Gu' ba' gu jaroi' no' Gi'korga'n ba iim gu Dios, cham ka joojoi'ñdha' nam ua'tulhi'ñdha', na gu' palhbui'ñchu'nda' guch Xoi'kam na ba' cham mai'chia' gux buam jum duukam.

¹⁹ Aach nach jik' moo ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, Dios buiñor jup tui'dhi' ich, na gu'ch a'm ti niidhim. Gu' ba' gui' nam jik' tu' pix ilhii'ñ guch Xoi'kam nam cham ti jügi'ñ buiñor, dhi' dai büx ja daam kük gu ja'ook.

²⁰ Aach nach gu' bax maat gu silhkam Dios na jaroi'x io'm jir gɛ'kam, nat gu' bach mattuda gu Maraa'n jich Xoi'kam nat bhammi dir bha joot jix dhaam na pu'ñi ya'ch aagi'ñdha' na jax jir tu'm kam guch Gi'kora'. Pui' kuch ba' aach xib dai guch Xoi'kam buiñor ti jii'ñdhat mi' pui' bhüchu' na jax jix aa', nach gu' bax maat nar di' gu silhkam Dios nax io'm jir gɛ'kam, gio nax bhaai' nach baidhika' gatuuk jix dhaam ja'k nach pai' gammijix jijikgim bap tui'ka'.

²¹ Dai gu Dios japim ba' tu' ka'm niidhat mi' pui' jiiimda' na jax jix aa' jiiñ jaaduñ. Cha'pim mu ja'k ja daanda' gup duñiixim didios. Ja'pniñ ba' pix jam guguuxi'ñ.

GU THIRAB KAM UA'NA'N GU JUAN NAR NOBII'Ñ GUCH XOIKAM

Gu Juan na ja guguuxi'ñdha' guch Xoi'kam jüigi'ñdham nam jax ja'k mi' pui' xi jüimda' na jax jir silhkam gam nam jax ja'k xim jajoi'gi'nda'

¹ Miji' ja'p tu jam ua'ñxi'ñ iñ jiñ jaaduñ na pim ji'k joidham maap jum jumpadat tu daan buiñor gu Dios jich Gi'kora' mi' pui' jüimät na jax jix aa' tu' ka'm niidhat, nañ gu' aañ joidham jix bhai'ñ chaatit aapi'm jam bui xi jam joi'gi'ñ büx ji'ma'n. Büx siañ biim jix bhai'm taatit xi jam joi'gi'ñ am gu ya' kam jiñ jaaduñ nam pui'p kaichgit guch Xoi'kam mi' pui' ba jüim na jax jix aa' guch Gi'kora'.

² Ba' aach ya' dir ja'p ja'k cham ji'xdha' mik ka bua' dhi' nach tu' bax maax xib, nach gu' büx jich jujur ki'n ba ti jüigi'ñ na dhi'r silhkam, cham tu' nar iatda'. Pui' kuch ba' xib joidham jix bhai' bach chaat aapi'm jam bui na pim pui' büx jam jujur ki'n jup ba ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Jam guguuxi'ñ iñ ba' na pim cham tu' mik ka buppada' dhi' na pimit tu' ba maax.

³ Ja'pni ku ba' gu Dios jich Gi'kora' biima'n gu Maraa'n jich Xoi'kam xi jam joi'ndat jam a'm ti niidhidha' am gammiji' na ba'x bhai' tu jam jimda', gam na pim ba' joidham jix jijikgam jup tui'ka' cham tu' bhaan jax jim aagit, gio na pim ba' mi' pui' jüimät na jax jix aa' xim jajoi'gi'nda' büx ji'ma'n.

⁴ Joidham gë'kam ki'n jañich jix bhai'ñ ilh aapi'm jam bui na ñich pui' ba ti kai na pim joidham büx jam jujur ki'n ti jüi'ñdhat buiñor guch Xoi'kam mi' pui' ba jüim na jax jix aa' gu Dios jich Gi'kora'.

⁵ Ba' aañ pui' ti jam guguuxi'ñ jiñ jaaduñ na pim siamri cham jum kokdat, joidham japim xim jajoi'gi'nda' pix büx ji'ma'n, na gu' pui' ja'k aagix jia gu ñio'ki'ñ gu Dios na pim jax ba tē kēē jano' dir na pimit pai' dhuuk ti jüi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Cham tu' na dhi'r xibkam nañ aañ mui' ba tu jam ua'ñxi'ñ, pu dhi' pix ji na jax bhaan ba tum a'ga bijik dir.

⁶ Na gu' no'ñ moox aa' nañ tu' silhkam tu' ka'm niidhidha' gu Dios jich Gi'kora', jum aa' nañ büx mi' pui' tu kuugalhdhidha' na ji'k moo jax jix aa', cham tu' nañ maa'n kap cham mi' pui' duiñchu'nda'. Ba' aach na chich pai' dhuuk dir ti jüi'ñ buiñor guch Xoi'kam, pui' puch chitda nach sap jix ja joi'gi'nda' gu jai', sia jaroi' na pix.

Nam jax jir tu'm kam gui' nam jix bhaamki'ñdha' guch Xoi'kam

⁷ Moo pim xi chi niidhat jiñ jaaduñ, nam gu' xib jix io'm mui' nai' oipichu' gu ja'tkam

na ji'x oi'ñga'n nam pui' tu iatgidhim nat sap guch Xoi'kam cham tu' silhkam maa'nkam jup jum duuk ya' ēēk, nam gu' dhi' cham tu'r jix kiki' ja'tkam. Dhi' jim ba' bar di' gui' nam tu' silhkam jix bhaamki'ñ guch Xoi'kam, pu cham ti jüigi'ñ am gu' nat ya' ēēk, gu' chi ba' pik nam jup ba ti jüi'ñdha' buiñor.

⁸ Ba' aapi'm jiñ jaaduñ cham pu chu't, ni ku pim cham ja kēkēēda' gu dhi' pu chu'm gu ja'tkam no'm jax jam iatgi'ñ. Jir maa'n na pim jax tu daa'ñchu'n na pim pai' jax ba bhāichu' na ba' jam a'm tu bi'ya' gu gē'gēr jup tum duu'nkam na saak tu jam makia' gu Dios. No' pimit gu' mu ja'k ji ja kai, dho gi gu' cham tu' jam makia' ji.

⁹ Ba' gu jaroi' no' jai' pup mi' xi baapsaim na dñil jax ilhi'i'ñdha' na pai' dhuuk ti sap pik ba' tu a'gada' gu Dios ñio'ki'ñ, cham tu' bhaan ti niidhidha' gu Dios. Ji' ji no' daaxix kam pix tu a'ga, daipu' nat jax pix xi chu daasak guch Xoi'kam jano' na ya' xi oilhimik na ba' bhaan ti niidhidha' gu Dios gio gu Maraa'n Jesusus.

¹⁰ Ba' no' jaroi' maadit mu ja'p pai' jimdat jam ki'aam jax ba tu jam a'gidhim, no' gu' cham tu' pui' ja'k kai'chim nat jax tu daasak guch Xoi'kam, sia ku gu' pui' kai'chim na Dios ñio'ki'ñ tu a'gim, cha'pim ja kēkēēda', ni ku pim cham tu' pix jix bhai' ja tiidai ja aichdha'.

¹¹ Na gu' no' pimit aapi'm pix jix bhai' ja tiidak ja aich, dhi' bhaan pui' bam kai'chdha' na pim jai'p ba ja bintatu' gui' nam jix bhaamut a'gada' guch Xoi'kam.

Na ba tiimo'na tu a'ga gu Juan

¹² Büx aixim ji gu' nañ ti xi chu jam a'gidham jiñ jaaduñ dhi u'uan ta'm, gu' ji nañ gu' chi moo ja'xbui' pix mu tu jam ua'ñxidha' gu xib. Diñl jañ mu jim bhammi' dir jam bui nañ ba' maaxik mi ja'p daibui jam aagi'ñdha' nañ ji'k jax ka xi chu jam a'gidham, nach ba' mi' dhi'r ja'p ja'k büx dhit joidham jix bhai' bach chaat ka'.

¹³ Ja'pniñ ba' pix mu tu jam ua'ñxi'ñ jiñ jaaduñ. Ba' miji ja'p jam ñio'ki'ñ am gu ya' kam jich Xoi'kam jüigi'ñdham no' pim jix bhai'm ilhi'i'ñ, nam gu'x bhai'm taat nax ja joi'ndat pui' ja a'm jup ba ti niidhim gu Dios na jax aapi'm.

**GU GATUUK KAM UA'NA'N
GU
JUAN
NAR NOBII'Ñ GUCH XOI'KAM**

Gu Juan na guguuxi'ñdha' gu Gaayo

¹ Mu tum ua'ñxi'ñ iñ jiñ jaduun Gaayo, nañ gu' gē'kam ki'n xim joi'gi'n, nach gu' gōok dīt maa'n ñi'look jup duukat jix bhai' maap jich dhaa'.

² Aañ gammijim a'mkam tu daañchu'nda'ñ jaduun buiñor guch Gi'kora' nañ pui' tii'ntu'nda' nam a'm ti niidhidhat jum palhbui'ñchu'nda' na ba'x bhai' tum jimda' gu maaxik bhaan, nax bhai' ji buusnidha' gu tu' nap jax buada', ja'p na jax jix bhai' tum jim gum ii'mda' bhaan.

³ Joidham gē'kam ki'n jix bhai'ñ ilh jañich nam pui' ba tuñ a'gi'ñ ji'kchi guñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan nam bhiji' dir jium, nap sap joidham jir maa'n nap jax mi' pui' jim na jax pik ja'k moox aa' guch Gi'kora' pui'.

⁴ Ja biim gu jai'ñ jaaduñ nam ji'k ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Ba' gammiji' pix joidham jix jikgim jup tu'ii' iñ nañ pui' xiñ aagit na pim jir maa'n na pim jax mi' pui' xi jium na pim pai' jax ba bhüichu'.

⁵ Aap dho gi tu' silhkam jix biiñak kat buiñor guch Gi'kora' jir jix bhai'kam ji jiñ jaduun. Tii' nap gu' joidham jix ja joi'ndat jix bhai' ja bua gu jai'ch jaaduñ nam mik dir ja'k tu jimda' nam mi' aajidha' jum ki'aam, nam mi ja'p tu a'gidha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios.

⁶ Dhi'm ba' ya ja'p pui' ba tu a'gim nap jax jir tu'm kam jiñ jaduun, nap sap pu'ñi joidham jix ja joi'ndat jix bhai' ja buada' na mit ji'kim bhai' ba ai jum ki'aam. Biix jam pui' bax chu maat gu ya' kam jich Xoi'kam jüigi'ñdham. Ba' aañ jum guguuxi'ñ jiñ jaduun nap siamri pu'ñix bhai' xi ja bua't guñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan no'm bhai' aajim jum ki'aam, xi ja palhbuidhat ap ki'n gu tu' na ja a'm jum aagaidha', na gu' pu'ñi ja'k jix kii' ka'm nii'ñ gu Dios.

⁷ Nam gu' dhi' tu juanaidhat jup tui'ñgida' jia buiñor guch Xoi'kam nam tu a'gidha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ, cham tu' nam ja'p pix mu ja'p jüimda', na gu' sap cham jir am nam ja taanda' gui' nam cham ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam gu tu' na ja a'm jum aagaidha'.

⁸ Aach ba'ch a'm jum aa' nach ji'k ba ti jüigi'ñ nach pu'ñi xi ja palhbuidhat guch jaaduñ no'm jich aajim ki'n gu tu' na ja a'm jum aagaidha' nam ba' ki'n jum guguuxdhatgida' nam tu a'gidha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios. Ba' pui' bam

kai'chdha' nach aach biix jup jir tujuandam tugi'ñ guch Gi'kora' no'ch ja palhbui'ñ.

Na jax jir tu'm kam gu Diotrepes gio gu Demetrio

⁹ Maa'nnim jañich mi'ji tii tu ja ua'ñxi guch Xoi'kam jüigi'ñdham nañ ja aagi'ñ na jax ja'k jix aa' gu Dios nam tui'ñgida'. Gu' ji nañ gu' ja'p tē kēē nax bhaam gu Diotrepes nat mu bam aich gu u'uan, panaas ku gē'kam jum taat. Tiix aa' nam diilh kaichgida' git guch Xoi'kam jüigi'ñdham, pui' ku ba' cham aa' nañ aañ ya' dir jax jup ka ja titdada' guñ jaaduñ, na gu' tiix aa' na ja daam kiika' git.

¹⁰ Kuñ ji gu' aañ siamri xi aagi'ñdha' ji nañ pai' dhuuk mu jimda' na cham bhai' na pui' ja'k tu jimda', na gu' dhi' cham tu'r am buiñor gu Dios. Gio gu' biix aixim jich a'ga biix nach ji'k ti jüigi'ñ ya ja'p buiñor guch Xoi'kam, sia ku cham jir pui', na pui' pix jich buixi'ñ na xich bhaamkidhat. Gio ja'p jup tē kēē iñ na sap cham ji'xdha' ja tibiaptuda' guch Xoi'kam jüigi'ñdham nam mik dir mi' tii aajidha' ki'a'mi'ñ nam bhaankamu'n tu a'gidha' guch Xoi'kam. Piam no'm jai' dhit gu mi' kam jich Xoi'kam jüigi'ñdham tiix ja tibiaptudak, ja soo'mchulhi'ñka'. Ba' no't jaro'i' maadit xi ja tibiaptuda', pu mai' ardimia' sap mi' dhir nam pai' tu daanda'. Ja'pni' ja'k dho pix kaidha'.

¹¹ Ba' aap jiñ jaduun cham pu chu't. Jix bhai'p xi chu jimda' na jax ja'k jix kii' ka'm nii'ñ guch Gi'kora' cham tu'p jum buixdhat sia kum jai' jax jup tu jim. Na gu' cham tu' bhaan ti niidhidha' jia saak gu Dios gu jaro'i' no'x buam pix tu jim na jax cham kii' ka'm nii'ñ, jēē' ji gu jaro'i' na joidham jix bhai' xi chu jimda' na ba' joidham bhaan ti niidhidha'.

¹² Gio guñ jaduun Demetrio pui' joidham jup kaidha', biix pix jix bhai' aa' am, jup kai'ch am na sap joidham jir jix bhai'kam. Ti jüigi'ñ iñ dho nar silhkam na jax kaidha', nañ gu'x maat na gui' tu' ka'm niidhat mi' pui' jim na jax jix aa' guch Gi'kora', nap jax bax maat jiñ jaduun.

Na ba tiimo' gu Juan na tu a'ga

¹³ Ja'xbui'ñ pix mu tum ua'ñxi'ñ jiñ jaduun. Biix aixim ji gu' nañ mu'i' tii xi chum ua'ñxidham kat, ji na gu' chi moo ja'xbui' pix gu xib.

¹⁴ Diilh jañ mu jim nañ mum paxiarmira'ñ jaduun mu nap pai' kio, muñ ba' moo bam aagi'ñdha' dho gi ji ba' nañ ji'k jax ka xi chum a'gidham.

¹⁵ Ja'pniñ dho ba' pix mu tum ua'ñxi'ñ jiñ jaduun. Moo git ba' joidham gammiji' pix jix jikgim jup tui'ka' ap. Ba' ya' dir mum ñio'ki'ñ am gum jaaduñ jich Xoi'kam bhaan no'p jix bhai'm ilhii'ñ, gio aañ ya' dir mijip ja ñio'ki'ñ gu mu ja'p kam jiñ jaaduñ jich

Xoi'kam bhaan nam jax jum ilhii'ñ, nap ba'
mi' dhir jiñ a'mkam ja ñio'kdha'.

GU UA'NA'N GU JUUDAS

NAR NOBII'Ñ GUCH XOI'KAM

Na mui' ba ja ñio'kdha' gu Juudas guch Xoi'kam jügi'ñdham

¹ Aañ Juudas nañ jir ja'nni'ñ gu Santiago gio nañ jir tujuandam tugi'ñ guch Xoi'kam, mu tu jam ua'ñxi'ñ iñ jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan mu ja'p na pim jax tu oi'dha' na j'k xi jam joi'ndat jam a'm ba ti niidhim gu Dios jich G'kora' na pim ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam no' pim siamri miji ja'p pai'x bhai'm ilhii'ñ.

² Moo git ba' g'e'kam ki'n jam a'm ti niidhidhat xi jam joi'gi'nda' gu Dios na pim ba' gammijix jikigim pix jup tui'ka' b'ix j'i'ma'n, gam na pim xim jajoi'gi'nda'.

Nam jax jir tu'm kam gui' nam tu iatgi'ñdha'

(2 Peegro 2:1-17)

³ Bijik dir jañ miji ti xi chu jam ua'ñxidham ka'ñ jaaduñ, nañ ti bhaan xi chu jam a'gidham ka' nat j'k tu' jax dhuu guch Xoi'kam jano' nat tuch ñamkix guch ua'tulhdhara' nach ba' cham kach chulhiñña' gatuuk. Ku ba' gu' xib jumai bhaan xi chu jam a'gidham iñ ji, cham tu' dhi'. Xib gu' dai ji nañ pui' ti xi jam tiidam dhi u'uan ta'm jiñ jaaduñ na pim mui' xim guguuxdhatgida' na pim jix biiñak kat b'ix jam jujur ki'n mi' pui' xi jiumda' na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch G'kora', nat jich chianik nach saak mi' pui' tu kuugalhdhidha' na j'k xich joi'ndat jich a'm ba ti niidhim.

⁴ Tiix buam jiñ aa' iñ gu' na mit bhiji ba ji kai'ñcha jam bui' gui' nam tu iatgi'ñ, nam pui' kai'ch na sap cham tum aa' nach tu' ka'm ni'i'ñdha' guch Xoi'kam, na gu' sap pur cham tu'. Gam nam pui' kai'chit oipo na sap cham j'i'xdha'ch chulhiññchuda' gu Dios sia kuch jix buam tu bua na jax cham ki' ka'm ni'i'ñ, na gu' sap gui'r jix bhai'kam, cham j'i'xdha' na moop ba jich chulhiññchuda'. Ku ba' gu' dhi' am ti'ñchoka' am ji nax io'm ja tulhiññchuda' guch G'kora', na mit gu' giilhim g'e' bam ua'tulh buiñor. Pui' ja'k tu daaxix gu ñio'ki'ñ mi' nat pai' tum ua'nak bijik na jax ja dooda' gu pu'ñi chu'm gu ja'tkam. Cham jir am gu' gu' pui' nam jax kai'chit oipo bhaan xim iatam nam sap pik ba' ti jügi'ñ nat gu Dios jix ja joi'ndak ja palhbui, gu' na jax dhui pix bhaan cham maati' ka' ji nam cham kiigalhdhat jix bhaamut aa' guch Xoi'kam, gam nam b'ix aixim tu bua na jax cham ki' ka'm ni'i'ñ.

⁵ Na gu' dhi' ja'pni jia nat jax tu ja dooda bo bijik guch bopxi kat. Pu kani git nañ moo

palhüp bhaan xi chu jam a'gidha'. Jano' nam bhaman dir tu ja juantu'nda' Ejipto gu Israel kam ja'tkam, gu Dios ja palhbui na mit ba' bha bubua yammi dir ja'k Kanaan. Yammi dir nat ja aichdhak ba' moo dai nat jup ba ja kai'gui' na mit j'k cham tu' ka'm ti na jax tiix aagat. Dhi' pu'ñip tu ja dooda'.

⁶ Gio ja'pni ip na jax gu noonbi'ñ gu Dios jano' na mit g'e'kam ki'n jum ua'tulh buiñor, na mit dai diilh g'e'g'er kam ba jim ilh, gio na mit pui' ba ji chu duu nam diilh jax ilhii'ñ. Jaiñ nat cham tu' tu ja uañ gu Dios, pu moo jano' ji nat tu chia nam ja buuprai bapaiñum titropiñ ki'n miji ja'p ka xi ja kuupa' mi' maa'n kap na pai'x io'm jix chu tukgam, jano' juugit na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n na xi ja aa'ñdha' na mit tu' bhaan cham am bua na ba' moo mu ja'k xi ja iabu' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'.

⁷ Gio ja'pni ip na pim jax bax maat nat tu ja dooda bijik gui' nam mu oi'ñkat Sodooma, gio ja'pni ja'k na pai' Gomorra ti ti', gio mi' dhir ja'p b'ix xikoolh na jax a'lhich jir kikcham kat, nat tai ki'n ja kai bo gu Dios nam cham tu' ka'm ni'i'ñdha'. Pu'ñi b'ix aixim tu buada' am na jax cham ki' ka'm ni'i'ñdha', gam nam giilhim mui' ja b'ix boppoda' gu u'uub, gam sia diilh dai chichio'ñ. Gammiji nam jax aajidha' nam pu tu buichgida', ja'pni kai'ñkam ba' ja mi'i'ñ gu Dios, na mit gu' giilhim g'e' bam ua'tulh buiñor. Sia xib jam dho pui' m'ijim mu na pai' g'e' miim gu tai na cham j'i'xdha' tukia', ba' dhi' gammiji mi' pup jum tulhiñdha' am. Dhi'ch ba' bhaan ti'ñchoka' xib na pu'ñip tuch jimia' aach no'ch jax dhuuk cham tu' ka'm tigia' gu Dios.

⁸ Ba' dhi' dhi ja'tkam nañ jaro' ja aa' na mit bha ja'p maakam ba ji jam iatgi, pu'ñi ja'k jup tu ja dooda', na mit gu' pui' g'e'p bam ua'tulh bixchu' bhaan, gam nam pui' kai'chit oipo na cham tu'r jich G'e'kam tuk guch Xoi'kam. Gio gu' cham tu' ka'm ni'i'ñ am pui' xi kai'chit, daman tu' pix ja ilhii'ñ am gui' nam ya'p jir g'e'g'er kam. Sia gu noonbi'ñ gu Dios gampai' pix ja bia' am, dai nam giilhim xi ja ai'chuxdhat, nam gu' ja'p moo tu' nam pix bhaan g'e'g'er kam jum taat ka'.

⁹ Cham pui' na gu Migial gui' nar nobii'ñ gu Dios, na cham pai' moo ja'p pu'ñi pik g'e'kam jum taat sia kur ja g'e'kam tuk b'ix na j'k noonbi'ñ gu Dios. Jaiñ na cham pai' jax xi chitda gu ja'ook diilh g'e'kam jum taatit na jax ilhii'ñ jano' nat joot gu Dios na baabuidhai yaaspa' gu tukga'n gu Moisees nat ba muu. Jup titda pix soi'm ilhdhat: "Dho gu' gu Dios jich G'kora' ji nam aagi'ñdha' na jax jup ilhii'ñ. Aañ nañ gu'r tujuandam tugi'ñ pix, cham bia' iñ nañ jax jum tiida'."

¹⁰ Gu' dhi' dhi ja'tkam ja'ppi nam moo

pu cham ja jur bia', ja'p pix ji nam moo gē'gēr kam jim taatit bīx aixim kai'chdha' nam sia dīlh pu cham maatit kēē nam jax kai'fīkam jup kai'chdha'. Silh pix nam gammiji pup kai'chidha' nam jax ilhii'fīdha', ja'p pix ji buan am na jax gu saso' na ni ji'x kum ja jur bia'. Dhi' ba' pui' pix ba ji buusan nam dīlh gaa'fīchu' nam jax dhui mu ja'k suulhgia' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiīndha'.

¹¹ Tiix buam jiñ aa' iñ ja a'mkam, na gu' dhi' cham bhai' tu ja jimia', nam gu' buam pix tu bua na jax cham ki' ka'm ni'ñ guch Gi'kora'. Pui' ja'k jup xi chu jim am gu' nat jax tu jii bijik gu Kayiīn nat mua gu sipdhi'ñ. Gam nam bīx aixim jix buam jum duukam bhaan mui'x mai'chik gu tuumiñ, ja'p nat jax tu jii ip bijik gui' na Balaam jup tūgich, na pu'ñi dai tuumiñ mui'x mai'chim kat. Ba' dhi' saalhiom dai na ja'pni pix ba tu ja dooda' nat jax jum duu bijik gui' na Koree tūgich, nat bhaa gu dibīr nat gē'kam ki'n bam ua'tulh buiñor gu Dios.

¹² Ja'p chi alh moox xi'iraam no'm jai' mijimmip xi dharaa pai' na pim tu piastatda' daich Xoi'kam jūgi'fīdham na pim jix bhai'm taat ka' buiñor gu Dios. Nam gu' dhi' dhi ja'tkam cham tu' ka'm ti ni'ñ, ni nam jix maatit tu xi'i'ra, gē'gēr bha chu koi'mi am nam ji'x ilhii'fīdha', nam jax dhui pix ba' mi' ba jam ia'fīdha' nam jax jir tuutu'm no' pim gan ja bīm tu kua'. Nam gu' mu dir bha ja'k pu cham xi jam joi'gi'nda', dai dīlh pix nam xim joi'gi'n. Dhi' ja'pni pix ji buan am jia na jax no' tii pix jix chuk sai'chu' gu tibaa', gu' ji no' gu' cham bha duuk, dai na pix ji jim gammiji pai' na ja'k ua'ka' gu jibīlh. Piam ja'pni ip na jax gu jax chu'm i'ix no' cham i'bhai'fīchar sia kut tii bam ai na pai' dhuuk iibhai'fīchai ba bhaaya' git. Ja'p ji buusan nam pu ba ko'iix dhi' dhi ja'tkam, nam gu' cham xim bam tulhiīna'.

¹³ Gio ba' ja'pni ja'k pix jup ji buan am dhi' na jax gu gē' suudai' na giilhim bha silh gu'ngukda' no'x jibīr. Gu ja ua'tulhdhara' ba' ja'pni ip na jax gu tokso' na mi' dhir ja'p katka' bīx suudai' jugiī'ñ, jix ikoora' giox chanaara' na jax aa' gu pu chu'm, nam gu' dhi' dhi ja'tkam giilhim bixchu' bhaan jum ua'tulhi'ñ. Ja'pni pix jup ba ji buan am na jax gu chiichia' no'm gammiji pix pup jīm, na gu' dhi' ba ja bi'chulhdhix nam mummu ja iabu' maa'n kap na pai' giilhim jix io'm jix chukgam, nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiīndha'.

¹⁴ Moo pu pui' ba kai'ch ji gu' gui' na Enok tūgich na bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, na mik dir pa'r kuulsi'ñ gu Adaan, na sap jax tu ja jimia' gu dhi' pu chu'm gu ja'tkam, nap kai'ch: "Alh moo jootom bhai' ka jim gu Dios jich Gi'kora' ja bīm mui' cham daaxik kam gu noonbi'ñ

¹⁵ na bam aaya' na pai' dhuuk ja aagi'fīdha' bīx na ji'k ja'tkam nam tu jax buimii nam duduakat gu ja tutku' bhaan. Ba' mi' dhir dai na ba ja tulhiīfīchuda' gui' nam ji'k bīx aixim jix buam tu buimii na jax cham ki' ka'm ni'ñ, gam gu' nam bīx aixim ai'chuxdhat jix bhaamut a'gimii gu Dios."

¹⁶ Ba' pu'ñi ja'k tu ja jimia' dhi' dhi ja'tkam nañ jaroi' bhaan tu a'ga, nam gu' giilhim buam pix tomaat na jax cham pui' ja'k aa' gu Dios. Jix bhai'x mat kam xim ilhii'fīdha' am gu fīo'ki'ñ gu Dios, gē'gēr kam jum taatit gampai' pix ja ilhdhat jix bhaamut ja aa'nda' am ba' gui' nam silhkam tu a'gada' gu Dios fīo'ki'ñ pui' xi ja ai'chuxdhat nam cham tu' maat, nam sap ba' dai gui' pix mu ja'k ja kaichgida' gu ja'tkam. Jix bhai'm taat ka' am ba' no' mit mu ja'k ji ja kai, nam gu' mi' pix ja iatgi'fīdha'.

Gu Juudas na ja guguuxi'fīdha' guch Xoi'kam jūgi'fīdham nam jax ja'k tui'ngit gammijix biiñak ka' buiñor guch Xoi'kam

¹⁷ Ti'ñchokat japim jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan nam jax tu jam a'gidiimik gu noonbi'ñ gu Gē'kam jich Xoi'kam,

¹⁸ nam jup jam titda bo na saak pu'ñi na pai' dhuuk ba miamlhia' na tum ku-ugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n, mui' bhai' ji jai'chdhilhia' am gu ja'tkam nam pu'ñi bīx aixim tu buada' nam dīlh jax ilhii'fīdha', gio gam nam bīx aixim xi ja ai'chuxdhat tu' pix ja ilhii'fīdha' gui' nam bhaankamu'n tii tu a'gada' guch Gi'kora'.

¹⁹ Dho gu' dhi' jim ba' bar di' nam bha ja'p ba oipo jam bui nam ba xi jam kokdhichd- hak na pim joidham maap maa'n fīi'ook jup duukat kax biiñak buiñor guch Xoi'kam, na pim sap ba'm jidilhkada' mu ja'k ji ja binta' na pim jai' pui' ja'k jup ba tu jimda' nam jax tu jim dīlh. Pui' kai'fīkam pix jam ba' maakam ba xi jam iatgidhak, na gu' dhi' dhi ja'tkam cham tu' ja a'm tajaañix jia gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' na pui' ja'k ja jurtudim nam ba' xi jam iatgidhak, dīlh pix ji nam gē'gēr kam jim taatit.

²⁰ Ba' aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, cha'pim ja kēkēda' no' mit jax ba ji jam iatgi dhi' dhi ja'tkam. Dios japim pix buiñor jix biiñak ka' mi' pui' jii mit na pim pai' jax ba bhiichu'. Gammiji pim tu daanda' buiñor gu Dios na ba' jam aagi'fīdha' guch Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda' na pim jax ja'k tui'ngida'.

²¹ Joidham japim tu' ka'm niidhat mi' pui' xi jii mda' pix na jax pik ja'k jix aa', dai ji na pim pix ti nārda' jano' na pai' dhuuk bha jim gu Gē'kam jich Xoi'kam, gui' na jaroi'x io'm xich joi'gi'n, na ya' dir jich baidhika' bhammi ja'k jix dhaam nach pai' gammijix jii jikgam bap tui'ka'.

²² Jix ja joi'ndat japim jix bhai'p xi ja aagi'ñdha' gui' nam chakui bix ja jujur ki'n ti jigi'ñ buiñor guch Xoi'kam nam ba' maatii jum biiñkada' buiñor.

²³ Gio jai' dhit nam chakui pai' kəp gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, jix ja joi'ndat japim xi ja aagi'ñdha' nam jax ja'k duñia' nam ba' cham mu ja'k ka bhiichgida' na pai' giilhim gə' miim gu tai, nam pai' gammiji mi' pup miijidha'. Ku pim ji gu'x bhai' ji nam cham ja'kbui' kat mu ja'k jam bhiichdha' nam jax ja'k tu jim diilh nam giilhim bix aixim bhaan jum ua'tulhi'ñ. Ja'p ji buusnia' na cham bhaai' na pim gan da'ngida' gu ja jajannullh no' mi ja'p pai' daraa na cham jam ia'ñdha' gu ja ua'tulhdhara', na gu' giilhim gə' mi bhi'sap.

Gu Juudas na gə'kamtu'nda' gu Dios

²⁴ Ku ba' gu' gu Dios jich Xoi'kam diilh jam palhbuidha' ji na pim jax dhui cham gai suulhgia' tu' na pix bhaan, gui' nat jaroi' bha jimik tuch ñamkix guch ua'tulhdhara'. Gui' tu jam uañi'ñka' gammiji no' pim soi'm ilhii'ñ buiñor, na pim ba' cham u'ua'tulhdhix ka' jano' na pai' dhuuk ya' aaya', ba' dai na pim joidham jix bhai'm taattugit ba oidha' bhammi ja'k jix dhaam.

²⁵ Dai gu Dios jach ba' pix buiñor tu daanda' gammiji nat jaroi' xich joi'ndak jich boosolh mu dir na pai'r tu tulhiiñara', na gu' gui'x io'm jir gə'kam, bixchu'x aichu'n na pu tu duñia'. Joidham jix chu joi'gi'n ip, ti' nat bhach joochxi gu Gə'kam jich Xoi'kam na ya'ch palhbuidha' nach jax dhui cham mai' ka suulhgia'. Gammijich ba' moo tu daanda' buiñor sia nar pai' dhuuk ka' git. Ja'pni ba' pix tui'ka'.

NAT JAX TI TH GU JUAN

Gu Juan nat jax ti tii nat mattuda guch Xoi'kam na jax tum duñia' gatuuk

¹ Biīx na ji'k jax ya' tu ua'ñix dhi u'uan ta'm, ya'ch aagi'ñ gu Jesus jich Xoi'kam nach ji'k ba kaichu' na jax tum duñia' gatuuk, pui' na jax ja'k jup mattu'n gu Dios. Ba' guch Xoi'kam mu joot maadit gu nobii'ñ gu Dios mummu buiñor gu tujuandam tugi'ñ Juan na sap ba' mattuda' na ji'k jax tum duñia' gatuuk.

² Ba' gu Juan pui'p tu ua'na biīx nat ji'k jax ti tii nat pai' dhuuk mattuda guch Xoi'kam bhaankamu'n gu Dios na tu' jax dhuñia'. Cham pai' maa'n kap tu ua'na na diih jax ilhi'ñ, daipu' nat jax pix ti tii gio nat jax ti kai.

³ Ba' joidham jix bhai' tu ja jimia' gui' nam ji'k tu jiiñkaidhai mi' pui' ba jimia' na ji'k jax ya' tu ua'ñix dhi u'uan ta'm gu bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, bar mia'n gu' na pai' dhuuk pui' tum kuugalhdha' na ji'k jax ya' tu daaxix.

Gu Juan na mui' ba tu ja ua'ñixidha' guch Xoi'kam jii'g'i'ñdham mu ja'p xijum gok kap nam pai' jax jum jumpa'n nam tu daanda'

⁴ Aa'ñ nañ Juan tii' mu tu jam ua'ñixi'ñ iñ jiiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan mu ja'p xijum gok kap na pim pai' jax jum jumpadat tu daan buiñor guch Gi'kora' na Aasia dibiīr bhaan bipio', nañ mu jam ñio'ki'ñ no' pim jix bhai'm ilhi'ñ. Gammiji git ba' xi jam joi'ndat jam a'm ti niidhidha' gui' na bijik dir pux jai'ch, gio na ya' dir ja'p ja'k gammiji pux jai'ch ka', gam na gio bhai'p jim gatuuk, gio ba' gux xijum gook jix dhuudu' kam jix u'uañ i'ii'mda' nam bhammip tu'ii' sonpan na pai' daa,

⁵ gio ba' gu Jesus jich Xoi'kam ip gui' nat duadik giop bam mu dir koi'ñga'n tii, na xib jix io'm ge'kam ki'n ba daa ja bui biīx gu ge'ge'rkam ya' dhi oi'ñga'n. Guch Xoi'kam ge'kam ki'n xich joi'gi'n jia, pui' kut ba' bha jiiñik tuch ñamkix guch ua'tulhdhara' ki'n gu i'ra'n nat jaax kurusu ta'm, na ba' pu'ñi duuji tuch uañdha' gu Dios.

⁶ Ba' mi' dhir pui' ja'k duu na gatuuk ge'ge'rkam ki'n jich dharsa' nach ja silhka'nda' gu jai', gio ba' nach bhai' ba tu juanda' na pai' tu chiopi' gu Dios jich Gi'kora'. Jaiñ na jax pik joidham. Ge'kamtu'nda' pim guch Xoi'kam, na gu'x io'm jir ge'kam sia nar pai' dhuuk.

⁷ Ba' jano' na pai' dhuuk gio bhai'p jimda' guch Xoi'kam, tibia'ñ cha'm bhaan bhijimmini dhir bhai' ji chimña'. Biīx tigia' am gu ja'tkam na ji'x oi'ñga'n kam, sia gui'

na mit tulhiiñchudak sissapa kurusu ta'm jano' na ya' xi oilhimik. Ba'x buam jum ilhdhai bhai' ji susuañaia' am tii gui' na mit ji'k cham ti jii'ñ buiñor nam ba tigia' na bhai' ba jimda', nam gu' pui' xim aa'nda' na mit cham mi' pui' jii na jax jix aa'. Kani git na pui' tum duñia'.

⁸ Gui' nax io'm jir ge'kam, na bijik dir pur Dios, gio na ya' dir ja'p ja'k gammiji bar pu chu'm ka', gam na saak gio bhai'p jimda', ja'pni kai'ch: "Aa'ñi' nañ bijik dir pux jai'ch, jup tu duu ñich biīx na ji'k tu'x chu jai'ch. Aa'ñ ba' giop tu kuugalhdha', dai ba' aañ gammiji pu jai'ch ka'."

Na ba tigia' gu Juan na jax jir tu'm kam guch Xoi'kam

⁹ Aa'ñ pui'p jir jam jaduun guch Xoi'kam bhaan, nañ gu' aañ pui'p ti jii'g'i'ñ buiñor, pui' kuñ ba' miji tu jam ua'ñixi'ñ, pui' bhammip aaya' iñ buiñor gu Dios na pim pai' ja'k bhäichu' aapi'm. Gio ja'xbui' pui'p jiiñ chulhiiñ iñ bixchu' bhaan na jax aapi'm, gu' ji na gu' guch Xoi'kam jiiñ palhbuidhat jiiñ guguuxi'ñ nañ jax dhui nakga'. Xib jañ yammi dir ja'k jup tu'ii' suudai' iraab na pai' alhi'ch jir dibiīr na Patmos ti tii', na mit jiiñ dhaagik yammi dir ja'k jiiñ aich gu Rooma kam nam cham aa' nañ bha ja'p tu a'gada' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam.

¹⁰ Ba' maa'nnim maa'n tumiñku ta'm nañ ka tu daan buiñor gu Dios, ge'ñ a'm bam tajaa gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda'. Ba' miji dir ja'p pai' bhai' ji chum ñio jiiñ biñbi' dhir jix io'm ge' ki'n, ja'xbui' na ji'x tu kuu gu kuichdhakar;

¹¹ jup tum kai'ch:

—Tu ua'na' ap u'uan ta'm biīx nap ji'k jax ti tigia' nañ tim tii'ñchoda', mu ja joochxidha'p ba' gui' nam jiiñ bui ti jii'g'i'ñ mu ja'p xijum gok kap nam pai' jax jum jumpada' nam tu daan jiiñ bui na Aasia dibiīr bhaan bipio', pui' na jax mu na pai' Eepeso ti tii', gio ba' jumai mu ja'k jup jup tu jootsa' na pai' Esmirna ti tii', gio ba' moo jumai mu ja'k ip na pai' Peergamo jup ti tii', gio ba' moo mu ja'k ip na pai' Tiatira ti tii', gio pui' na jax mu ja'k na pai' Sardiis jup ti tii', gio ba' moo mu ja'k Piladelpia ip, gio ba' mu ja'k Laodiisia.

¹² Ba' na ñich pai' dhuuk mui' ji chi tii nañ jix maachim na jaroi' ba' miji pai' dhir bha tuñ a'gi'ñ, mi ja'p tuut xijum gook gui' na bhaan jum tuttu gu kañdhiir nar jix uam totbikdam.

¹³ Mi' irban ba' kiik maa'n gu maa'nkam, pui' kam tu'ii' na gu Jesus jich Xoi'kam. Tëb jum ti'ii'ñ gu jannullh, ñarap xi ju', gio ba' maa'n gu bhispara' bha ja'p jup xi bur bhaasturam na pui'p jir jix uam totbikdam.

¹⁴ Gu kuupa'n joidham jix chuam maaxi'ñ ja'p na gu jabook kib, piam ja'p na jax gux

chua bapoo, gio gu buupui'n g'e'g'er mimiim ja'p na tai.

¹⁵ Gio gu tootna'n jix io'm jix mimiim ja'p na jax tui'ka' gu baiñum no' tai ch'ir baaxich, na giilhim bax miim ka' nax io'm bax choiñ ka'. Ba' na xi chu a'ga, giilhim g'e'x kaidha', am tiroon, ja'p na jax kai'chdha' gu suudai' pai' no' g'e' mir na pu'ñi am tiroonda' na sasbakda'.

¹⁶ Ba' ja'pni kii'n dir ja daa' xijum gook gu chiichia', gio ba' na chiñi'ram dir busaak maa'n gu t'eb kuxiir na bixxik dir jix mu'muk. Gio gu buibsa'n giilhim jix o'jo' tanoor, ja'p na jax gu tanoolh no'x dhaam ba daa.

¹⁷ Ba' aañ na ñich pu'ñi tii, mukxi kam jañich panaas mi ja'p pu gi' tootnaram na ñich tu kaam, na ñich gu' giilhim jix choo'n. Ba' gui' bhai' xiñ dhaagik ki'n gu kii'n dir kam nobii'ñ jup jiñ chitda:

—Aap moo cham toodon ka'ñ jaduun. Aañi' pix jir di' nañ bijik dir pu jai'ch na ñich jup tu duu biix na jik tu'x chu jai'ch. Aañ ba' giop tu kuugalhdha', dai aañ ba' gammiji pu jai'ch ka'.

¹⁸ Aañ pix jir di' na ñich duadik giop bam mu dir koi'nga'n tir. Ba' ya' dir ja'p ja'k jañ gammiji pu ba duaka', cham jañ pai' dhuuk ka mukia'. Aañ ba tu daam kiik ba' xib mu nam pai'm tulhiin gu koi'nga'n, ja'p ji buusan nañ aañ ba ua' ba' xib gui' na ki'n jum kukpio'k gu ki'ngob na pai' dhir mu tum bapki, cham tu' kia' gu ja'ook.

¹⁹ Ba' aañ pui' ilhii'ñ nap tu ua'na' biix nap jik jax ti ni'ñ xib gio nap jik jax ka ti tigia'.

²⁰ Ba' xim aagi'ñdha' iñ na jax jir jum duukam dhix xijum gook chiichia' nañ ja daa' gio dhix xijum gook na bhaan jum tuttu gu kañdhiir nap ya' ni'ñ. Dho dhix xijum gook chiichia', jir di' am guñ chujuandam tuk gui' nam mu ja'p biipi' dir gu'kat ja aagi'ñ gux bhai'm kai'chdham jiñ ñi'look gui' nam bañ kaichu'. Gu' ba' dhix xijum gook na bhaan jum tuttu gu kañdhiir, dhi' pix pui' ja'k jum maaxi'ñ mu ja'p xijum gok kap nam pai' jax jum jumpa'n nam jiñ dhaanda' gui' nam ba ti jügi'ñ aañ jiñ bui.

2

Gu Juan na mui' ba tu ja ua'ñxidha' guch Xoi'kam jügi'ñdham nu nam pai'm jumpadat tu daan buiñor na Eepeso ti tii'

¹ 'Mu tu ua'ñxidha' ap guñ chujuandam tuk na mu tu juan Eepeso jiñ a'mkam ja bui gui' nam ti jügi'ñ jiñ bui. Ja'pni'p ja'k mi chu daasa': "Gui' na ja daa' gux xijum gook chiichia', na mi' irban kiik na pai' xikoolh tuut gui' na bhaan jum tuttu gu kañdhiir nar jix uam totbikdam, nap sap ba' mi' dhir ja aagi'ñdha' gui' nam ti jügi'ñ buiñor, ja'pni kai'ch:

² Jix bhai'x maat iñ na pim jax ja'k tu dudua aapi'm na pim jiñ bui ti jügi'ñ, gio na pim jik tu' jax bua't oipo. Jix maat iñ ip na pim pui' na pim jax bax biññak aañ jiñ bui, sia ku pim bixchu' bhaan jum tulhiin, gam nam biix aixim jam titdada' gui' nam jix buam tomaat. Siax bhai'x maat iñ na pim cham ja k'ek'e' gui' nam maakam tu iatgi'ñ mi ja'p oipot pui' xim tütgit nam aañ jir jiñ chujuandam tuk, na pim gu' bax maat nam bhaan pix tu iatgi'ñ.

³ Jix maat iñ ip nar maa'n na pim jax ti jügi'ñ jiñ bui sia kum giilhim jam tulhiinchu'n gu ja'tkam na pim bañ kaichu'.

⁴ Maa'n kap dai cham pui' ka duiñchu' pim nañ jax jix aa', cham tu' biix jam jujur ki'n jix biññak kat tu' ka'm kañ ñii'ñ japim, ja'p na jax moo jano' na pimit jax ti jii'ñ jiñ bui na pim joidham biix jam jujur ki'n jix biññak kat. Xib ampix pui'x oodam ti jügi'ñ japim jiñ bui.

⁵ Ba' aañ pui' ilhii'ñ xib na pim gio soi'p jum ilhdhai mi' pui' ba jimia' na pim jax ja'k tui'ngit biipi' dir, na pim joidham tu' ka'm niidhat mi' pui' jii'mit na jax jix aa' gu Dios. Piam ku pim gu' cham pu tu duiñia' nañ jax jam titda, ja'k bhüya' iñ gui' na tu jam bi'ñxi'ñ na pim ba'x chu maax kir jup tu'ii', ba' pui'x chukgam kir ji bi'ya' pim, nañ gu' xi' pik cham ka xi ñakgaim na pim jax tu jim.

⁶ Siamri dho maa'n kap mi' pui' duiñchu' pim nañ jax ilhii'ñ aañ, na pim cham ja kaichgit pui' ja'k jup tu bua nam jax tu jim gui' nam Nikolaitas jum tiiti', pui' cham jup ja k'ugali'ñ japim na jax aañ.

⁷ Ba' gu jik nam k'e'je' mi' pui' jimia' na jax tu a'gada' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' mu ja'p chichio'p nam pai'm jumpadat tu daan jiñ bui gui' nam bañ kaichu', ja baidhika' iñ bhammi ja'k na pai' joidham jix chu abhaar, na bixchu' bha ti i'xchix. Ja chiñia' iñ ba nam jugia' gu bhaidha' na bhai'p kiik nam ki'n gammiji pu ba dudua'x jijikgim, sia gui' nam nakgair maa'n nam jax jix biññak ka' aañ jiñ bui sia kut jax biix aixim jix buam jum duukam bhai' jam daam ji chu jii, nam gu' bhammi ja'k gammijix jijikgim bap tui'ka'."

Gu Juan na mu ja'k jup ba tu ja ua'ñxidha' guch Xoi'kam jügi'ñdham na pai' Esmirna ti tii'

⁸ 'Mu ja'k jap jup tu ua'ñxidha' gu jumaiñ chujuandam tuk na mu ja'k jup tu juan jiñ a'mkam na pai' Esmirna ti tii' ja bui gui' nam bañ kaichu'. Ja'p jap tiida': "Gui' na bijik dir pux jai'ch, gio na gammiji pu bax jai'ch ka' ya' dir ja'p ja'k, nat maa'nnim duadik giop bam mu dir koi'nga'n tir na mit tii mua, nap sap ba' mi' dhir ja aagi'ñdha' gui' nam ba ti jügi'ñ buiñor, ja'pni kai'ch:

⁹ Jix bhai'x maat iñ na pim giilhim bixchu' bhaan jum tulhiin mi ja'p na pim jax tu

oi'dha', gam na pim gampai' pix tu'ii' na pim cham jir tu bia' kam. Ku ba' gu' aapi'm cham jax jum aa'nda' ji, na gu' kam aajim na pai' dhuuk jam a'm tu bi'ya' gu g'e'g'e'r jup tum duu'nkam bhammi ja'k jix dhaam, sia ku pim gu' xib cham tu' bia'. Jix maat iñ ip nam xi jam bhaamkidhat giilhim jam a'ga gui' nam pui'm aa' na g'e'kam ki'n ja a'm ti nii'ñ gu Dios, nam gu'r Judea kam, nam gu' paa gi mi' pui'p jium na jax jix aa' gu Dios pui' xi kai'chit. Na jax ja'k jix aa' gu ja'ook dho gi gu' j'e'j' ji, pui' xi chu buim am dho na jax ja tuidaim.

¹⁰ Ba' aapi'm cham tu' bhaan jax jim aagit gammiji mui' xix biiñak ka' buiñor gu Dios. Cha'pim jax jum aa'nda' sia kut bix aixim jix buam bhai' ji chu jam jii. Xi ñakoo'nda' pim sia no' mit bhai' ji nam tu' tulhiiñchuda gu ja'tkam bhaankamu'n gu ja'ook, na gu' jax chu'm tanoolh pui' ja'k ja jurtuda' nam jam tulhiiñchudai jam kuupa', ku gu' dhi' na bhaan pix matgilhia' ji no' pim moox biiñak jiñ bui piam ku gu' cham. Gio gu' cham tu' mui' tanoolh jum tulhiiñ' pim, mambhix tanoolh pix. Ba' no' pimit nakoo sia ku pim pu'ñi giilhim jum tulhiiñ, jam makia' iñ gu g'e'g'e'r jup tum duu'nkam nar jam namki' ka'.

¹¹ Na gu' gu' ji'k nam k'e'je'ji mi' pui' jimia' na jax tu a'gada' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' mu ja'p chichiop nam pai'm jumpadat tu daanda' gui' nam bañ kaichu', cham tu'm tulhiiñ' am gatuuk mu nam pai'm tulhiiñ' gui' nam cham tu' ka'm tigia' gu Dios."

Gu Juan na mu ja'k jup ba tu ja ua'ñxidha' guch Xoi'kam jügi'ñdham na pai' Peergamo ti tü'

¹² 'Xib jap ba' moo mu ja'k jup tu ua'ñxidha' guñ chujuandam tuk na mu tu juan jiñ a'mkam na pai' Peergamo ti tü' ja bui gui' nam bañ kaichu'. Ja'pnip mi chu daasa' u'uan ta'm: "Ja'pni kai'ch gui' na chiiñ'ram dir busaak gu t'eb kuxiir na bixxik dir jix mu'muk:

¹³ Jix maat iñ na pui' na pim jax bax biiñak bix jam jujur ki'n jiñ bui sia ku mi' tu daam kiik gu ja'ook na pim pai' oi'dha', ni ku pim cham tu' bhaan jax jum aa' sia kut mua gu ja'ook guñ chujuandam tuk Antiipas na mi' pui' jimdat nañ jax jix aa', na cham aa' na mi ja'p tu a'gada' gux bhai'm kai'chdham jiñ ñi'ook, na gu' mi' kia'mi'ñ ti ilhii'ñ na ji'x Peergamo ti tü'.

¹⁴ Dai maa'n kap moo cham jiñ ko'raar na pim jax ja'k duiñchu', na pim gu' jai' dhit pui' ja'k tu bua nat jax tu jii bijik gui' na Balaam tügich, nax ixchuixim aagi'ñ gu Balak na jax ja'k duñia' nam ba'm ua'tulhdha' gu Israel kam ja'tkam na cham ja kügalhi'ñdha'. Pui' ku mit ba' saalh pui' mu ja'k ji ja biiñat gu

mi' kam ja'tkam na pai' kio gu Balak, jai'p ba tu daanda' am ja bui gu ja didios tuk jup duñiixim, gam nam tu kua'da' gu koi' nam ja titki'ñdha' gu ja didios tuk, gio ba' nam jix bhai' ja titdat ja biiñ boppoda' gu mi' kam u'uub. Ku ba' gu' gu Balaam ji nat tu'm da'p duu.

¹⁵ Gio jai' dhit dhi' nam jiñ bui ti jügi'ñ nam pui' ja'k pix iam jup tu daa'ñchu' nam jax tu jim gui' nam Nikolaitas jum tüiti'. Dhi'jani bhaan jañ ba' pui' kai'ch na pim cham tu' bix pui' tu kuugalhhdhim nañ jax jix aa'.

¹⁶ Ba' aañ pui' ilhii'ñ na pim siamri soi'm ilhdhai mi' pui' xi jimii nañ jax jix aa', ja'p japim xi dhuu na pim jax ja'k tu jim xib. Piam ku gu' cham, mu jimiiñ jam tulhiiñchuda' jam bindai dhi' nam Nikolaitas jum tüiti'. Ja'p'ji buusnia' nañ jam kooda' ki'n dhi t'eb jiñ kuxiir nañ chiiñ am dir busaak.

¹⁷ Ja'pni ku pim ba' siamri mi' pui' xi jimii nañ jax jam titda, na gu' no' pimit moo mi' pui' xi jii nañ jax jix aa' cham tu' bhaan jax jim aagit sia ku pimit bixchu' bhaan bhai' jim tulhii, aañ bhammi ja'k jam aichdhaix dhaam jam makia' gux kii' koi' na manaa jum tüiti' na pim ki'n gammijix jijikgim bap tui'ka'. Gio ba' moo gu a'lhich ko'kmarak joodai sopkoñxim ip na joidham jix chooto na bhaan mi ua'ñixchu'nda' na pim jax ja'k ba tü'ka' mi' dhir ja'p ja'k. Cham jaroi' mat ka', dai aapi'm diilh. Gu ba' no' jaroi' maadit jix kaim gu ñio'ki'ñ gu Dios, bix juraan ki'n xi k'e'je'ki' na jax tu a'gada' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' mu ja'p chichiop nam pai'm jumpadat tu daanda' gui' nam jiñ bui ti jügi'ñ."

Gu Juan na mui' ba tu ja ua'ñxidha' gu Tiatira kam jich Xoi'kam jügi'ñdham

¹⁸ 'Xib jap ba' moo mu ja'k jup tu ja ua'ñxidha' gu Tiatira oi'ñkam nam jiñ bui ti jügi'ñ, buiñor guñ chujuandam tuk na mi' tu juan ja bui, na ba' mi' dhir ja aagi'ñdha'. Ja'pnip ja'k mu tu ua'ñxidha': "Ja'pni kai'ch gui' na g'e'g'e'r mimiim gu buupui'ñ, gio ba' gu tootna'n nax mimiim ja'p na jax gu baiñum toiñdichdix kam:

¹⁹ Jix bhai'x maat iñ na pim jax ja'k tu dudua mi' na pim pai' oi'dha'. Jix maat iñ ip na pim joidham bix jam jujur ki'n tu' ka'm niidhat jix biiñak aañ jiñ bui, gam na pim joidham jix ja joi'ndat jix bhai' ja bua't ja palhbui'ñ gu jai' ki'ñ gu tu' na ja a'm jum aa'. Gio xib joidham bax chu joi'gi'n japim, cham tu' pui' na biip' dir.

²⁰ Gu' ji na gu' cham jiñ ko'raar na pim jai' dhit pui' ja'k jup tu daa'ñchu' na jax tu jimdat bijik gu ubii na Jesabeel tügich, pui' kai'chdha' pim na pim Dios bhaankamu'n tu a'gada' ja'p na jax kai'chdha' gui'. Paa gip jir silhkam, pu cham tu' ka'm nii'ñ japim gu

Dios pui' xi kai'chit. Ti'i' na pim jai'x bhai' ja titdat ja biim boppo gu u'uub, gam na pim tu kua' gu koi' na tikdhix kat gu didios jup duñiixim, pui' ip na jax ja'k tu buada' bijik gu Jesabeel. Dhi'jani bhaan jañ ba' cham tu'x bhai'ñ chaat jam bui.

²¹ Biix gui' nam pu'ñi ja'k tu jam a'gi'ñdha' na jax tu jimdat gu Jesabeel, tiix ja joi'ndat ja niirka' iñ nam soi'm ilhdhai mi' pui' ba jimia' git na jax jix aa' gu Dios, biix sia aapi'm na pim ji'k pui' ja'k ba tu jim. Gu' ji na pim gu' cham tu' soi' xim ilhdhak buiñor gu Dios, pui' na pim jax bam ua'tulhi'ñ, na pim jai'x bhai' ja titdat ja biim boppo gu u'uub, gam na pim tu daan ja bui gu didios jup duñiixim.

²² Ba' gu xib na tu' jax tui'ka', jam tulhiñchuda' iñ ko'kdai' ki'n, cham jax bua sia pimit jai' dhit ma koi' no' pimit cham nakoo. Ba' no' pim gu' sia cham soi'm i'lh'iñ buiñor gu Dios, dho gi ba' gu'x io'm ba jam tulhiñchuda'ñ ji, no' gu'r maa'n na pim jax pui' ja'k tu jim nat jax chu jii gu ubii na Jesabeel tiigich,

²³ nam ba' dhi' bhaan jix chotdon ka' biix nam ji'k jiñ bui ti jügi'ñ nam mui' kap jum jumpadat tu daan, na gu' pu'ñi ja'k jup tu ja jimia' no'm jai' pui' ja'k jup tu jim. Gio nam ba'x mat ka' nañ aañ biix jix mat ka' nam ji'k jax jum aa'nda' gu ja'tkam, gam nam jax tu buada', gio nam tu' jax jix dhuñiik ka'. Ba' bhaan jup ba machia' am ip nañ aañ tu maak na jax ja'k ja a'm bipio'da' gui' nam pu'ñi tu' pix ilhdhat cham tu' ka'm ni'i'ñdha' gu Dios.

²⁴ Gu' ba' aapi'm na pim ji'k cham pui' ja'k tu jim na jax tu jimdat gu Jesabeel, cham jañ jam tulhiñchuda', na pim gu' cham tu' pui' ja'k jup tu bua na jax tu bua't gui', na gu' dhi' ba' bhaan bax maati' ka' git na pim pui'p kaichu' gu ja'ook na jax gui'.

²⁵ Dai nañ jam guguuxi'ñ na pim cham miik buppat gammiji' ti jügi'ñdha' aañ jiñ bui jano' juugit nañ pai' dhuuk gio bhai'p jimda'.

²⁶ Gio no' pimit mi' pui' jii nañ ji'k jax jix aa', gam no' pim pu gammijix biiñak jiñ bui sia kut tu'x buam jum duukam bhai' jam daam ji jii, gē'gērka' ki'n jam darsa' iñ ja bui biix gu ja'tkam na pim ja silhka'nda',

²⁷ ja'p na jax aañ nat gē'kam ki'n jiñ dhai guñ G'kora' biix kap na ji'x oi'ñga'n. Aapi'm pu'ñi ip gatuuk, ji'ma'n japim ja daada' ka' gu bapainum o'xia, aapi'm ba' ja aagi'ñdha' biix gu ja'tkam na mit tu' bhaan cham am bua nam duuakat ja tutku' bhaan, ba' ja'p ji buusnia' na pim ja jaisa' ki'n gu jam o'xia ja'p na bhi'ñ jaja'.

²⁸ Gio ba' pu'ñi ja'k tu'm ki'n jam darsa' iñ na jax gu gē' ch'i'ñ na katukgab bha tissa'n.

²⁹ Gu ba' gu jaroi' no' tu' silhkam jix maachim gu ñio'ki'ñ gu Dios, jum aa' na biix

juraa'n ki'n xi kē'kē' na jax tu a'ga gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ I'i'mda' mu ja'p chichip nam pai'm jumpa'n gui' nam bañ kaichu'."

3

Gu Juan na mu ja'p jup ba tu ja ua'ñidha' guch Xoi'kam jügi'ñdham na pai' Sardiis ti ti'

¹ Xib jap ba' moo mu ja'k jup tu ua'ñidha' guñ chujuandam tuk na mu ja'k jup tu juan jiñ a'mkam na pai' Sardiis ti ti' ja bui gui' nam bañ kaichu'. Ja'p jap ti'da': "Ja'pni kai'ch gui' na ja daa' xijum gook gu chichia' gio gux xijum gook jix dhuudu' kam jix u'ua'ñ i'ii'mda', nap sap ba' mi' dhir ja aagi'ñdha' gui' nam ba kaichu': Jix bhai'x maat iñ na pim jax ja'k tu dudua mu ja'p na pim pai' oi'dha'. Cham tu' mi' jax jii japim nañ jax jix aa', pui' xi kai'chit japim na pim ti jügi'ñ buiñor gu Dios, gu' paa gi tu' ka'm jup ni'i'ñ japim pui' xi kai'chit. Ba' dhi' ka daasaim na pai' dhuuk jam tulhiñchuda'.

² Ku ba' gu' no' pimit moo soi'm ilh pu xib na kaphbai' xia'lhidhat kapup tu maax-ilhim, cham tu' jam tulhiñchuda' ji. Jix io'm japim mi' pui' xi jimia' na jax ja'k jix aa', cham tu' palhüp pix na pim jax tui'dhi' xib. Alhi'ch pix ba aa' gu' na ba jam tulhiñchuda' gu Dios no' pimit chakui soi'm ilh, ba' dhi' ja'p ji buusnia' na jam kooda', na gu' cham tu' ki' ka'm ni'i'ñ gu pui' na pim jax ja'k tu jim.

³ Siamri pim moo mi' pui' xi jimia' na ji'k jax jix aa' gu Dios, ja'p na pim jax ja'k tui'ñgit moo jano' na pimit jax ti ji'ñ aañ jiñ bui na pim joidham biix jam jujur ki'n tu' ka'm jiñ ñiidhat. Soi' pim bam ilhdha' ip gio, cha'pim kooksit darka'. Na gu' no' pim aapi'm cham tu'p jum buixdhat am irdat oipo, cham tu' jam baidhika' iñ bhammi' ja'k nat pai' tu jam iimchuda' gu Dios na saak jam aichdha', nañ gu' aañ jotmoda' pix mi' pix ba kiika' cham jum ilhdham nañ pai' dhuuk mu jimda'. Pu cham jaroi' mat ka' na pai' dhuuk, ja'p na jax ba' gu jax chu'm jix ixkum pai' no't ba tu o'bhai' jax chu'm ba'k chir na ti ixdha', na gu' cham tu' na mu pai'p ja aagi'ñdha' gu mi oi'ñkam, mi' pix ba bakia'. Pu'ñi ip ba' aañ nañ pai' dhuuk mu jim.

⁴ Dai ba' gui' nam ji'k jiñ ñiir jañ xi ja baidhai, pui' na jax gui' nam ji'k mi' pui' jiiim na jax jix aa' gu Dios mi' dhi' Sardiis, nam cham pai' dhuuk tu' bhaan jum ua'tulhi'ñ. Ba' gammijiñ biim oipoda' am bhammi dhaam joidham jix chooto ji chim ti'dhat.

⁵ Biix gui' nam ji'k mi' pui' jimia' nañ jax jix aa', pu'ñi chu'm jañ tu ja ti'i'dha' joidham jix chooto, gio ba' nañ mi' xi ja daasa' u'uan ta'm nam jax chi' nañ pai' ja daasaim gui' nam ji'k tu' ka'm jiñ ñiidhat mi' pui' ba jiiim nañ jax jix aa' nañ ba' gatuuk pu silh ja baidhika' bhammi ja'k jix dhaam nam pai'

gammijix jjikgim bap tui'ka'. Aaŋi' pu tūda' jano' gu Dios ja kaixdhat bixx gu noonbi'ñ na ñich aañ bixx tu ja uañ gu ja ua'tulhdhara' gui' nam ji'k tu' ka'm jiiñ chigia' xib.

⁶ Ba' no' jaro'i' tu' silhkam jix maachim gu ñio'ki'ñ gu Dios, jum aa' na mu jimii bixx juraa'n ki'n xi kəpəkə' na jax tu a'gada' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' mu ja'p chichiop nam pai'm jumpa'nda' gui' nam ti jūgi'ñ jiiñ bui nam tu daanda' buiñor gu Dios."

Gu Juan na mu ja'k jup ba tu ja ua'ñxidha' gu Piladelpia kam jich Xo'i'kam jūgi'ñdham

⁷ Xib jap ba' moo mu ja'k jup tu ua'ñxidha' guñ chujuandam tuk na mu ja'k tu juan jiiñ a'mkam na pai' Piladelpia ti tii' ja bui gui' nam ba ti jūgi'ñ aañ jiiñ bui. Ja'pnip mu tu ua'ñxidha': "Gui' nar Maraa'n gu Dios, na joidham jix uañ ki'n kiik gio nax io'm jir gə'kam, cham tu' pui' na ji'x jir gə'kam kat go Dabii, gam na cham ji'xdha' jaro'i' soo'mchulhdha' no' tu' jax jix dhuñiim, pui' tu kuugalhdha'. Ja'pni kai'ch nap sap ba' mi' dhir ja aagi'ñdha' gui' nam ba kaichu':

⁸ Jix bhai'x maat iñ na pim jax ja'k tu dudua ip aapi'm. Jix bhai' mi' pui' jiiim japim nañ jax jax aa' cham tu' bhaan jax jim aagit, sia ku pim jum tulhiñ bixchu' bhaan. Ba' aañ pui' ilhii'ñ nañ jix io'm gə'kam ki'n jam a'm ba ti niidhidha' ya' dir ja'p ja'k, cham ji'xdha' jaro'i'ñ soo'mchulhdha' nañ ji'x gə'kam ki'n xi jam joi'gə'ñ, dai ji no' pim jix biñak pix aañ jiiñ bui.

⁹ Aañ pui' ja'k tu duñia' nam xi jam iibhidha'i tu' ka'm jam tigia' bixx gui' nam kaichu' gu ja'ook, gui' nam pui'm aa' na gə'kam ki'n ja a'm ti niidhim gu Dios nam jir Israel kam, nam ba' machia' nañ aapi'm xi jam joi'ndat jam a'm ti niidhim, nam gu' gui' cham tu' mi' pui' jiiim nañ jax jix aa', dai na jax ja'k ja tūdaim pix gu ja'ook.

¹⁰ Aapi'm ji na pim ba' bixx jam jujur ki'n tu' ka'm jiiñ ñiidhat jix biñak jiiñ bui, tii' na pim gammiji mi' pui' jiiim nañ jax jix aa'. Ba' aañ xi jam joi'ndat jam a'm ti niidhidhat jam palhbui'ñchu'nda' na pai' dhuuk bhai' ja daam ji jimia' gu tulhiñara' bixx gu ja'tkam na ji'x oi'ñga'n, na bhaan pix matgilhia' nam ji'k moo tu' silhkam jix biñak ka' aañ jiiñ bui, gio na ji'k cham. Aapi'm jañ ba' dai jam palhbuidha', na pim gu' gammijix biñak jiiñ bui.

¹¹ Ba'm aa' na pim pu'ñi gammiji ti jii'ñdhat jix biñak ka' aañ jiiñ bui na ba' jam a'm tu bi'ya' gu gə'gə' jup tum duu'nkam jano' nañ pai' dhuuk jam baidhika' bhammi ja'k jix dhaam. Na gu' no' pim am ir, jumai bhaan bi'ya'. Bar mia'n gu' nañ pai' dhuuk mu jim nañ mu ja bai'ñmira' ji'k nam jiiñ ñiira.

¹² Ba' gui' nam pu'ñi mi' pui' jimia' nañ jax jix aa', gə'gə'kam ki'n ja darsa' iñ bhammix

dhaam, ja'p ji buusnia' nam gui' bhai' siisap ka' gu chiop ga'n gu Dios. Gammiji bhai' pu bap tui'ka' am, cham tu' ji'x juugit. Ja a'm ua'na' iñ na jax chii' gu Dios gio na jax ti tii' bhai' na pai' dhir nai'r gə'kam, nax io'm gə'r kiicham, na xibkam Jerusalem jup ti tii', gio ba' nañ jax jup ba tii'ka' ip aañ mi' dhir ja'p ja'k.

¹³ Ba' no' jaro'i' tu' silhkam jix maachim gu ñio'ki'ñ gu Dios, jum aa' na bixx juraa'n ki'n xi kəpəkə' na jax tu a'gada' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' mu ja'p chichiop nam pai'm jumpa'nda' gui' nam ba ti jūgi'ñ aañ jiiñ bui nam tu daanda' buiñor gu Dios."

Gu Juan na mu ja'k jup ba tu ja ua'ñxidha' guch Xo'i'kam jūgi'ñdham nam mu ja'k jup oi'dha' na pai' Laodisia ti tii'

¹⁴ Xib jap ba' mu ja'k jup tu ua'ñxidha' gu jumaiñ chujuandam tuk na mummu ja'k tu juan jiiñ a'mkam na pai' Laodisia ti tii' ja bui gui' nam jiiñ bui ti jūgi'ñ. Ja'pnip mi' tu daasa' bhaan gu u'uan nap mu joochxidha': "Gui' nat jup duu dhi oi'ñga'n bima'n gu Dios gio na ji'k tu'x chu jai'ch, na joidham jix uañ ki'n kiik, gam na pui' tu kuugalhdha' jax no't ba tii, ja'pni kai'ch nap sap ba' mi' dhir ja aagi'ñdha' gui' nam ba kaichu':

¹⁵ Jix bhai'x maat iñ na pim ji'k tu' jax bua't tu dudua mu ja'p na pim pai' oi'dha'. Jix maat iñ ip na pim cham tu' bixx jam jujur ki'n tu' ka'm jiiñ ñiidhat jix biñak aañ jiiñ bui. Cham tu'x bhai' mi' pui' jiiim japim nañ jax jix aa', palhñip pix. Ja'p pix ji buan japim na jax gu suudai' no'x juuk pix, na cham tu'x io'm jix choiñ ka' piam na cham io'm jix jii'pi'ñ ka'. Ba' aañ jiiñ bui cham tu'r am gu pui' na pim jax tui'dhi', ja'pji no' pim jix aa' na pim jiiñ kaichgida', bixx jam jujur ki'n ip na pim tu' ka'm jiiñ ñiidhat mi' pui' jiiimda' nañ jax jix aa', cham tu' palhñip pix. Piam no' pim jup jix oo'n na pim tu' ka'm jiiñ ñii'ñdha', cha'pim pui' kai'chdha' na pim jiiñ kaichu'.

¹⁶ Gu' ba' gu xib na tu' jax tui'ka', cham tu'ñ jam a'm ti niidhidha', na pim gu' cham tu' bixx jam jujur ki'n tu' ka'm jiiñ ñiidhat mi' pui' jiiim nañ jax jix aa', sia ku pim gu' pui' kai'ch na pim jiiñ kaichu'. Ja'p ji buusnia' nañ jam biñbo' ya' dir jiiñ chiiñ am, na pim gu' pui' pix ji buan na jax gu suudai' no'x juuk na pu cham i'ooob no'ñ ti xi io'.

¹⁷ Pui' kai'chdha' pim gu' na pim jir jix chutumñigam, na pim saak bixx tu bia' na tu' jam a'm jum aa' jam i'ii'mda' bhaan gio gu maaxik bhaan, gam na saak gammijix bhai' tu jam jim, gio na bixx jix bhai' ji chu buusnidha' gu tu' na pim jax buada'. Gu' aañ jiiñ bui, paa gip jir jix chutumñigam japim. Cham tu' bixx tu bia' pim na tu' jam a'm jum aa'. Ja'pni pix ji buan japim na jax gui' nam alh gampai' tu'ii', nam cham jir

tu bia' kam. Ja'p ji buusan ip na pim pui'x dha'npakat oipo, gio na pim cham ñiñña, sia ku pim gu' aapi'm pui' kai'ch na pim jir jix chutumñigam, pui' ku pim ba' cham Dios ka ti'ñcho.

¹⁸ Paa gip jir pui' na pim jax jum aa'. Cham tu' bia' pim gui' nax io'm jix dha'ram namiiik. No' pim jix aa' na pim bia'ka' dhi' nax io'm jix dha'ram namiiik, jum aa' na pim aañ jifñ chañia', na ba' dhi' ki'n pui' bam kai'chdha' na pim jir jix chutumñigam. Daipu' aañ bia' jia dhi' ji' nax io'm jix dha'ram namiiik. Ba' no' pim it jifñ chaa, cham tu'x dha'npakat ka oipoda' pim gu' jam i'ii'mda' bhaan, ja'p ji buusnia' gu' na pim ba' tim ti'dha' joidham jix chooto gu' jajannulh, gio na pim ba' tum juulhia' gui' na dudua'ñdha' gu' jam buupui na pim cham ñiñña'.

¹⁹ Ja'p jañ dho kai'ñkam jup jam titda, na pim soi'm ilhdhai mi' pui' ba jimia' nañ jax jix aa', cha'pim kam ua'tulhi'ñdha'. Piam ku gu' cham, jam tulhiiñchuda' iñ na pim ji'x pix juugit soi'm ilhdha' aañ jifñ bui, nañ gu' ti' xi jam joi'gi'n. Pu'ñi ja'k jañ ja' bua't ja' silhka'n jia gui' nañ ji'k jix ja da'.

²⁰ Tiix aa' iñ nañ biix jam a'm jup tui'ñgida' git, ja'p ji buusan nañ mi' dhir ki'ñgob kiikat mu tu son na pim pai' jax chu oi'dha'. Ba' no't jaroi' maadit jifñ kupio'kdhak jifñ chia nañ mu bakia' irban dir, mui'ñ dhop ji bakia' cham jax ji chi'ji, ba' mi' dhir dai nach maap daraibui ba tu jugia'. Pu'ñi ja'k jum aa' na duñia' gu' jaroi' no'x aa' nañ bhaan jup tui'ñgida'.

²¹ Gu' ba' gu' ji'k nam jifñ buix biiñak kat mi' pui' tu kuugalhdhim nañ ji'k jax jix aa' cham tu' bhaan jax jim aagit sia tu' ba ji ja duu, aañ g'e'g'erkam ki'n ja darsa' ya' nañ pai' G'e'kam ki'n ba daa sonpan gu' Dios, nam jai'ñ a'mkam ja silhka'nda' gu' ja'tkam.

²² Gu' ba' no' jaroi'x bhai'x maachim gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu' Dios, jum aa' na mu jimai biix juraa'n ki'n xi k'e'k'e' na jax tu a'gada' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Li'mda' mu ja'p chichiop nam pai'm jumpadat tu daanda' buiñor gu' Dios gui' nam ji'k ba ti jigi'ñ aañ jifñ bui."

4

Na ba tum daanda' buiñor gu' Dios bhammix dhaam

¹ Ba' mi' dhir biix dhi' pui', bhammi ja'k jup ba tum maax jix dhaam. Maa'n kap g'e' kiidha' na pai' biix xikoolh dhir kuup na pai' tuut gu ba'bhak, kupio'kix ji gu', cham tu' kuup. Ba'p jifñ chitda ip gio gui' na mi' tuñ a'gi'ñ, nax io'm g'e' tu ñiok ja'xbui' na ji'x tu kuu gu' kuichdhakar:

—Bhai' xi jium yammimi ja'k nañ pai'p tu'ii', nañ tim ti'ñchoda' na jax chum duñia'

jano' nañ pai' dhuuk tu kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n.

² Ba' nat gu' g'e'ñ a'm bam tajaa gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Li'mda', bhammi ñich ba ai jix dhaam. Ba' bhai' kiik maa'n gu' atooxkor nam jax chu'm bhaan daraaka' gui' nam jix io'm jir g'e'g'erkam. Jaroi' maadit ba' bhai' dhaa bhaan dhi' dhi atooxkor.

³ Joidham jix a'bhar totbik gu' ti'dhar ga'n gio diilh, ja'p na jax chu'm totbikda' gu' joodai gui' nax io'm jix dha'ram namiiik ya' dhi oi'ñga'n. Gio maa'n gui' na ja'p tu'm na ki'oor bhai'p kiik daam dir na pai' daa, pui' biix aixim tu'm ki'n jup mimiim joidham jix a'bhar.

⁴ Gio ba' moo biix xikoolh dhir jup tuut ip jai' maa'n oo'm daman maakob gu' a'toxkar nam jax chu'm bhaan jup dadarr' gui' nam cham pik jir g'e'g'erkam ka'. Biix ji'ma'n dhi a'toxkar bhaan daraa am maa'n oo'm daman maakob gu' ja'tkam nam bar jagi'gir pa', nam jir tujuandam tugi'ñ gu' Dios. Jix chooto ti' ti' am biix ji'ma'n, gio nam ja' tuttu gu' kukrun jix u'uam totbikdam.

⁵ Ba' giilhim g'e' tim tiroon mi' na pai' daa gux io'm G'e'kam, ja'p na jax kai'chdha' gu' duuk no' tirooñ, gio ba' na g'e' ki'n tum a'ga. Amuub ja'pni biipi' dir ba'p mimiim gui' na ja'p tuutu'm na kañdhiir xijum gok kap, dhi' pix pui' ja'k jum maaxi'ñ gux dhuudu' kam jix u'uañ i'ii'mdaga'n gu' Dios.

⁶ Gio ba' gu' suudai' mi' ja'p jup suu'n joidham jix ki'x uañ, cham pai' ikoora'.

Gio ba' moo biix xikoolh dhir mi' na pai' daa gux io'm G'e'kam gio gu' jai' nam jir tujuandam tugi'ñ, mi'p guguuk am maakob gu' sasoi' kam tuutu'm nam jir dudua kam gio nam pui' ja' jur jup bia' na jax gu' ja'tkam, biix kap tu buupui am na ji'x jir ja' tutku'.

⁷ Maa'n ja'p tu'm na gu' mabi'ñ, jumai ba' ja'p tu'm na gu' tuur, gio ba' moo gu' jumai ja'p tu'm ip na gu' maa'nkam, gio ba' moo gu' jumai ja'p tu'm ip na gu' bha'aa' na jax tui'ñgida' no' dai'chu'.

⁸ Biix ji'ma'n dhi sasoi' xijum maa'n tu kakarbo am, sia biix kap tu buupui am na ji'x jir ja' kakarbo, daam dir gio bitaa'n dir. Ba' gammiji cham jum jii'p'i'ñka' am nam laala'nda' nam g'e'kamtu'nda' gu' Dios, jup kai'chdha' am:

Ja'p moox uañ ki'n kiik ji dhi Dios jich Gi'kora' na ya' daa.

Joidham biixchu'x aichu'n na pu tu duñia', na gu'x io'm jir g'e'kam.

Dhi'x io'm bijik dir pux jai'ch na chakui jai'ch kat gu' oi'ñga'n,

gio xibya' dir ja'p ja'k gammiji pux jai'ch ka'. Dhi' ba' diilh giop kuugalhdha' gu' oi'ñga'n.

⁹⁻¹⁰ Ba' gammiji gu' maakob sasoi', nam pai' dhuuk g'e'kamtu'ndat taxchaabgi'ñdha' gui' na bhai' daa g'e' atooxkor ta'm na gammiji pu dua sia nar pai' dhuuk, gu'

maa'n oo'm daman maakob gu ja'tkam nam bix xikoolh dhir daraa, jotmoda' ja o'lhia ki'n gu'kit tu daanda'm ip buiñor, nam pui'p gɛ'kamtu'nda', xi ja kookosat am gu ja kukrun mu xi ja daraasdat ja'pni bɛpi' dir na pai' daa gu Gɛ'kam. Jup kai'chdha' am:

¹¹ Dai aap jix bhai' nam tu' ka'm jum niidhat jum gɛ'kamtu'nda' gammiji Dios jich Gi'kora',

nap gu'x io'm jir gɛ'kam, gio nap bixchu'x aichu'n nap pu tu duñia'. Ti'i' na pich jup tu duu bix na j'k tu'x chu jai'ch,

sia gui' nam jir tu dudua kam, aap ja taiñbui'n gu ii'mda' nam ki'n dudua xib.

5

Gui' na ja'p ji buusan na gux ki'i' kasnir na ba silhñai' gu u'uan bhiibgixim

¹ Ba' gux io'm Gɛ'kam na bhai' daa atooxkor ta'm, ja'pni ki'i'n dir daa' maa'n gu u'uan bhiibgixim na bixxik dir mi tu ua'ñix, xijum gok kap ba' bhiibhi'sap ki'n gui' nax kabkam tu bhiibhi'sap, na sap ba' cham jaro'i silhñai' tigia' na jax jum kai'ch.

² Ba' maadit gu nobii'ñ gu Dios bha ja'p kiikat jup kai'ch gɛ' ki'n na j'i'x tu jiiñak:

—Jaroo chix bhai' na bhi'spio'kai silhñai' tigia' na jax jum kai'ch dhi u'uan bhiibgixim?

³ Pu cham jaro'i jai'ch gu' nax bhai' na bhi'spio'kai silhñai' tigia' gu u'uan na jax mi tu ua'ñix gum'ñi' nam j'k bhammi ja'p jup tu'ii' jix dhaam nam jir noonbi'ñ gu Dios, gio gui' na mu ja'p jix chu jai'ch na j'i'x oi'ñga'n, piam sia chi moor pa ja'k kam kai' git.

⁴ Ba' aañ jix buam jii' aagit ma susua nat moo pui' pik cham jup jai'chdhir gu jaro'i nax bhai' na bhi'spio'kai silhñai' tigia' gui' gu u'uan.

⁵ Gu' ji na gu' maadit gu maa'n oo'm daman maakob nam mi' daraa bix xikoolh dhir na pai' daa gux io'm Gɛ'kam, jup jii' chitda:

—Aap moo cham jax jum aa'nda'ñ jaduun, ba jikgi ap. Matgam ya' pai' jai'ch ji maadit nax bhai' na bhi'spio'kai silhñai' tigia' na jax jum kai'ch dhi u'uan bhiibgixim, nat gu' gui' ba ma'ich gux buam jum duukam. Gui'ñ dho aagit jup kai'ch nar boxii'ñ gu Judaa, na xib jix io'm gɛ'kam ki'n ba daa, sia bix jai' bhaankamu'n gu Dabii, na gu' pui'p jir boxii'ñ.

⁶ Ba' gui' nat ja'p ji buus na gux ki'i' kasnir mi'p kiik ja'pni bɛpi' dir na pai' daa gux io'm Gɛ'kam, mi' irban nam pai' bix xikoolh dhir daraa gu ja'tkam nam jir jagi'gir pa' gio gu maakob sasoi' nam bix aixim tu'm, xijum maakob tu a'aa', gio gu buupui'ñ ja'kbui' ip. Dhi' pix kat jup jum kai'ch gux xijum

gook jix dhuudu' kam jix u'uañ i'ii'mdaga'n gu Dios nat mui' kap ja joot bix kap na j'i'x oi'ñga'n. Gui' ji' na pui' ji buusan na gux ki'i' kasnir, bix kap jix bapaiñmi' gu tukga'n nam pai' jax giiimik jano' nat jum makgirta,

⁷ ba' mu jimik bhai' ji dhaa gu u'uan bhiibgixim na ja'pni ki'i'n dir daa' gux io'm Gɛ'kam na bhai' daa atooxkor ta'm.

⁸ Gu' ba' gu maakob sasoi' nam bix xikoolh dhir guguuk, gio gu maa'n oo'm daman maakob gu ja'tkam nam bix xikoolh dhir jup daraa, mi' ja o'lhia ki'n ji guguu mit ja'pni bɛpi' dir na pai' kiik gui' ji' na ja'p ji buusan na gux ki'i' kasnir, bix ji'ma'n ja daada' am gu sasaasbikar gio gu a'lhich jaja' jix u'uan totbikdam, susdagim mi jim gui' na joidham uub na jax chu'm jum kubhioñxi'ñ gu Dios. Dhi' pix pui' ja'k jum maaxi'ñ gui' nam j'k ba tu daan buiñor gu Dios nam ba ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam, na gu' pui' ji buusanda' nam tu kubhioñxi'ñdha' nam pai' dhuuk tu daanda' buiñor.

⁹ Ba' bix dhit bhai' ji laalagi mit maa'n gu xibkam alabaa'n na ja'pni kam kai'ch:

Dai aap jix bhai' nap bhi'spio'kai silhñai' tigia' na jax jum kai'ch dhi u'uan bhiibgixim nap mi' daa',

na pich gu' pu kai'ñkam jum tulhiiñaimik jum makgirta jano' nat gɛ' jaax gum i'ir bhaan gu kuruuu ja a'mkam bix dappaam gu ja'tkam na j'i'x oi'ñga'n, nam bix aixim tu'm tu ñiok gam bix aixim tuutu'm,

na pich gu' bix ja saba'lh ki'n gum i'ir na pich ki'n tu ja namkix gu ja ua'tulhdhara' na ba' mi' dhir bax bhai' ka' nam yammi aaya' na pai'p tu'ii' gu Dios.

¹⁰ Ba' xib pui' ja'k ba duu pich nam jai' dhit ba tu daam kiika' na j'i'x oi'ñga'n, gam jai' nam nai' ba tu a'gidha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, nam pui' ja titdaidha' gu ja'tkam nam ba ti jii'ñdha' soi'm ilhdhai aap jum bui.

¹¹ Ba' mi' dhir mui' cham daaxix kam mi' bam maax jamit gu noonbi'ñ gu Dios bix xikoolh dhir mi' na pai' daa gux io'm Gɛ'kam, gio nam pai' daraa gu maa'n oo'm daman maakob gu ja'tkam gio ba' gu maakob sasoi'.

¹² Jup kai'ch am gɛ' ki'n:

Gɛ'kamtu'nda' ich dhi' na pui' ji buusan na gux ki'i' kasnir,

nat gu'm makgirta kuruuu ta'm.

Na gu' xib jix io'm gɛ'kam ki'n ba daa, bix bhaan ba tu bii gu tu' nax chu jai'ch, pui' na jax gu gɛ'gɛr jup tum duu'nkam gio gu a'lhich jup tum duu'nkam.

Xib dhi' bax bhai' na pu tu duñia' jax ña ilhii'ñdha' ja bui bix gu ja'tkam.

Ja'pni kuch ba' moo gammiji tu' ka'm niidhat gɛ'kamtu'nda'.

¹³ Ba' mi' dhir bñx gui' nat ji'k tu'p tu duu gu Dios na bhammi ja'p jix chu jai'ch jix dhaam, gio ba' mu ja'p na ji'x oi'nga'n bhaan, gam mu ja'p suudai' chir, jup kai'ch am ip:

Gammijich moo tu' ka'm niidhat tu daanda' buiñor gux io'm Gɛ'kam na bhai' daa atooxkor ta'm gio dhi' nat ja'p ji buus na gux ki' kasnir nat jum makgirtak, nam gu' gammiji pur gɛ'gɛ'kam sia nar pai' dhuuk ka' git.

¹⁴ Ba' gu maakob sasoi' nam bñx xikoolh dhir guguuk mi' na pai' daa gux io'm Gɛ'kam jup kai'ch am ip:

—Pui' dho.

Gu' ba' gu maa'n oo'm daman maakob gui' nam bñx xikoolh dhir daraa, na mit jax ja o'lhia ki'n guguu bhai' ji chu daani mit buiñor.

6

Na ba bhiibhi'spio'ka' guch Xoi'kam gu u'uan bhiibgixim

¹ Ba' gui' na ja'p ji buusan na gux ki' kasnir, maa'n kap xi bhi'spio' gui' ji' u'uan bhiibgixim na daa'. Ba' maadit gu maakob sasoi' jup jiñ chitda gɛ' ki'n, pix am nammi ja'p tu baapkichu'n:

—Pu kani muni ja'k xi chi' tii'.

² Ba' na ñich mui' xi chi' tii, maadit mu kiik gu maa'nkam jix chua kabai cha'm gaat ji dhaagit. Ba' maa'n xi kiix jamit gu kuruun na bhaan jix maati' nat ba tu ma'iiich nat tu kokdarak ja bui gui' nam jix bhaamki'ñ, gio ba' na bhaan jix maati' ka' ip na mi' dhir ja'p ja'k gammiji tu daam ba kiika'.

³ Ba' nat jumai kap jup xi bhi'spio' gu u'uan bhiibgixim gui' ji' na ja'p ji buusan na gux ki' kasnir, jup jiñ chitda ip jumai maadit gu maakob sasoi':

—Mi'ñi ja'k jup xi chi' tii'.

⁴ Ba' na ñich mui' xi chi' tii, maadit mu ja'k jup kiik gu maa'nkam jix bi' kabai cha'm. Ba' maa'n xi maa mit gu tɛb kuxiir na bixxik dir jix mu'muk, gio ba' na mit xi chia na ja kokdhichdha' gu ja'tkam bñx kap na ji'x oi'nga'n na pui' ja'k tu duñia' nam diilh pix bhai' jim kokda', nam cham maa'n ñi'ook kap duuka'.

⁵ Ba' nat pai' dhuuk jumai kap jup xi bhi'spio' gu u'uan bhiibgixim na ba' moo baik kap ba bhiibhi'spio'kix ka', jumai bhai'p ji ñio maadit gu maakob sasoi', jup jiñ chitda ip:

—Muni ja'k jup jup xi chi' tigia'.

Ba' na ñich mu ja'k jup xi chi' tii, jumai mu ja'k jup kiik gu maa'nkam jix chuk kabai cha'm ji ua'dat maa'n gui' na bhaan jix maati' ka' na ji'x jix bit ka' gu tu'.

⁶ Ba' mi' irban nam pai' bñx xikoolh dhir guguuk gu sasoi', bhai' ji chum ñio, jup tum kai'ch:

—Ya' dir ja'p ja'k gook kiilo pix ba aix ka' gu juun na ji'k mai'chia' gu maa'n tanoolh no't tu jua go jaro'i, piam baik kiilo gu tiriik. Pu'ñi ku pim ba' siamri cham xi buada' gu asait gio gu uubas baraa', na pim gu' pu'ñi cham tu' gammiji gɛ' bia'ka'.

⁷ Ba' nat pai' dhuuk jumai kap jup xi bhi'spio' gu u'uan bhiibgixim gui' na ja'p ji buusan na gux ki' kasnir, na ba' moo maakob kap ba bhiibhi'spio'kix ka', jumai bhai'p ji ñio gu maakob sasoi', jup jiñ chitda: —Mi'ñi ja'k jup jup xi chi' tigia'.

⁸ Ba' aañ mu ja'k jup xi chi' tii na pai' ja'k tuñ aagi'ñ. Mu kiik ip jumai gu maa'nkam jix uam kabai cha'm, Muuki' sap tii' gui' gu maa'nkam. Ba' dhi' jumaip oi'ñchu' gu maa'nkam na Tulhiñara' tii', na dhi' pix kat jup jum kai'ch mi' nam pai'm tulhiñara' gatuuk gu ja'tkam. Ba' bñx gook jup ja titda am nam sap ja kooda' gu ja'tkam nam ji'k daaxix mui' kap na ji'x oi'nga'n, nam pui' ja'k tu duñia' nam diilh pix bhaakui bhai' ji chi' jigialhchuda' nam jax dhuu pix ko'ya', gam jai' nam ua'mai, nam ja a'm jimiiichdha' gu bhiogi', gio jai' ko'kdai' ki'n, gam jai' nam ja jugioka' gu gampix kam sasoi' nam jix bhaa'mna'.

⁹ Ba' nat jumai kap jup xi bhi'spio' gu u'uan bhiibgixim na ba' moox chamaam kap ba bhiibhi'spio'kix ka', mi sonpan gu sasoi' mimi'ñikar na mi' ja'p kiik, ba tii ñich nam mi'm maaxi'ñ gu ja i'ii'mda' gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios na mit ja bhaamkidhak ja koi gu ja'tkam nam cham aa' nam tu a'gada'.

¹⁰ Ba'p kai'ch am mi' ji gu'kat gɛ' ki'n:

—Aapi' Gɛ'kam Dios jich Gi'kora', nap joidham bixchu'x aichu' no' gu nap joidham jix uañ ñich kiik, gam nap pui' tu kuugalhdha' jax no' pich ba tii, ɛpaa duuk jum aaya' nap saak ja aagi'ñdha' bñx gu ja'tkam nam tu' jax buimik gu ja tutku' bhaan kup ba ja tulhiñchuda' gui' na mit jich bhaamkidhak jich koi nach mu ja'p jum a'mkam ka tu a'gat gux bhai'm kai'chdham jum ñi'ook?

¹¹ Ba' bñx ji'ma'n dhi' nam mi' guguuk sonpan gu sasoi' mimi'ñikar, xi ja tii' mit gu jajannulh joidham jix chooto, gio ba' nam jup ja titda nam sap ka xim ñira' alhi'ch pix ba', nam bñx bhammi ka xi aaya' gui' na mit chakui ja koi, nam pui' ka tu a'gichu' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios bñx kap na ji'x oi'nga'n nam ji'k daaxix nam pu'ñi ja kooda', na ba' mi' dhir pui' ba tu kuugalhdha' gu Dios nam jax kai'ch.

¹² Ba' nat pai' dhuuk jumai kap jup xi bhi'spio' gu u'uan bhiibgixim, giilhim gɛ' bhai' ji chim tir, gio gu tanoolh bhai' pix ji chukuur, jix chuk bhai' pup daa, ja'p na gu

jax chu'm jannulh no'x chukuum jix chuk, gio gu masaa'n jix bi'p jum duu ja'p na i'ii:

¹³ Gio gu chiichia' nat mui' ji ii' mu ja'k oi'nga'n bhaan, ja'p na jax gu iibhai'nga'n gu iigix na giilhim mui' mu pix titronia' d'irap no't jix io'm bhai' xi jib.

¹⁴ Gio gux dhaam pix cham pai' matgir, ja'pni pix jum duu na jax gu u'uan no't jotmoda' xim bhiib. Gio ba' nat giilhim jix io'm bhai' ji gi'ndoki gu oi'nga'n, pix cham pai' matgir gu oi'dha' na mui' kap ka daraat na ji'x oi'nga'n, gio gu a'lhich dippir na mu ja'p dir kax maaxich suudai' iraab.

¹⁵ Ba' gui' nam nai' ja'p daraa nam jir ge'gerkam na ji'x oi'nga'n, ma jiboi'nfior jamit bha ja'p oi'dha' ta'm na jax chiichio', jai' bha ja'p na jax ti d'idi' na mit bam o'nfichom, ja bii'm gu jaja'tkam tuk gam ja tujuandam tuk, pui' na jax gu ja ge'gerkam tuk gu ja sandaarui'x chuk, b'ix sia gui' nam jir jix chutum'ngam, sia gui' nam jix io'm jix o'jo', gam sia gui' nam jir ja'ppix ja'tkam.

¹⁶ Ba'p ja titda am gu oi'dha' bhiji ja'p ji baapxich chiichio' gam bha ja'p na jax ti d'idi':

—Iam gor bhai' xi ia'lh jich a'm, xich ixchu' pim, na cham jich chigia' gui' nax io'm ge'kam ki'n daa bhammix dhaam, gio gui' na ja'p ji buusan na gux kii' kasnir, na gu' giilhim jix bhaam jich bui.

¹⁷ Bam ai' gu' na pai' dhuuk jich chul-hii'nfichuda' aach na chich cham mi' pui' jii na jax jix aa', gam gu jai'. Jaroo gip jix nkoo' nax io'm jum tulhii'na'?

7

Na ba ja matgilhdha' gu Dios xijum gook oo'm daman maakob miil gu Israel kam ja'tkam nam mi' pui' jii'm na jax jix aa'

¹ Gio ba' moo mi' dhir ja'pni nfich jup ti ti, maakob sap gu noonbi'nf gu Dios maakob kap guguuk am na ji'x oi'nga'n, na mit pui' ja'k ja tiidak mu ja joot nam jix io'm ti jilhbichdha' b'ix kap na ji'x oi'nga'n na ba' tum xichui'dha' b'ix na ji'k tu'x chu jai'ch b'ix kap, sia mu ja'p suudai' chir.

² Ba' jumai ja'pni jurnip dir ja'k mui'p ba jim gu nobii'nf gu Dios ji ua'dat gui' na ki'n ja matgilhchu'n gu Dios gui' nam ji'k kaichgida'. Ba' mui' xi ja jii'kai gu jai' noonbi'nf nam mu ja'p guguuk maakob kap na ji'x oi'nga'n, na mit ja chia nam tu xichui'dha' jib'ihl ki'n b'ix kap na ji'x oi'nga'n, jup ja titda:

³ —Chakui pim jix io'm ti jilhbichu'nda', nam gu' b'ix pu ko'ya' gui' nam ji'k tu dudua na ji'x oi'nga'n, sia b'ix pum xichui'dha' gu tutua gam sai' gio gu suudai', nach gu' ka ja matgilhdha' gui' nam ji'k tu' ka'm naidhat mi' pui' tu kuugalhdhim na jax jix aa' guch

Gi'kora'. Dai nach ka xi ja matgilhdha' na pim ba' moo mui' ba ti jilhbichdha'.

⁴ Ba' gu nobii'nf gu Dios xi ja matgilh ja kokobtai' am gui' nam ji'k tu' ka'm nii'nf gu Dios nam jir Israel kam ja'tkam, xijum gook oo'm daman maakob miil (144,000) ja matgilh.

⁵ Mambh'ix daman gook miil ja matgilh gui' nam jir bopxi'nf gu Judaa, gio gui' nam jir bopxi'nf gu Ruben ja'kbui' ip mambh'ix daman gook miil, gio gui' nam jir bopxi'nf gu Gaad mambh'ix daman gook miil ip,

⁶ gio ba' gui' nam jup jir bopxi'nf gu Aseer ja'kbui' mit jup ja matgilh mambh'ix daman gook miil, gio ba' gui' nam jir bopxi'nf gu Neptalii ja'kbui' mit jup ja matgilh mambh'ix daman gook miil, gio gu bopxi'nf gu Manasees mambh'ix daman gook miil ip,

⁷ gio gui' nam jir bopxi'nf gu Simeon mambh'ix daman gook miil ip, gio ba' moo gui' nam Lebiip jir bopxi'nf ja'kbui' mambh'ix daman gook miil jamit jup ja matgilh, gio gui' nam jir bopxi'nf gu Isakaar ja'kbui' mambh'ix daman gook miil jamit jup ja matgilh,

⁸ gio ba' moo gui' nam ji'k jir bopxi'nf gu Sabuloon ja'kbui' ip mambh'ix daman gook miil ip, gio ba' gui' nam jir bopxi'nf gu Josee mambh'ix daman gook miil ip, gio ba' gui' nam jup jir bopxi'nf gu Benjamiin ja'kbui' mit jup ja matgilh mambh'ix daman gook miil.

Gu Juan na ba ja tigia' mui' gu ja'tkam jix chooto ti ti' kam

⁹ Ba' mi' dhir mui' mi' bam maax jamit gu ja'tkam cham daaxix kam, ja'pni b'ipi' dir na pai' daa gux io'm Ge'kam gio gui' na ja'p ji buusan na gux kii' kasnir, pu cham jaro'i' maat nam ji'k aix, pui' pix tu'ii' am. B'ix kap dir mi' guguuk am gu ja'tkam na ji'x oi'nga'n kam, nam b'ix aixim tu'm tu nfio'k gam b'ix aixim tuutu'm. Jix io'm mui' dho ba' ji gu ja'tkam nam mi guguuk, nam pu cham ji'xdha' jaro'i' ja tiimo' siat ti ma ja ja'kilh. B'ix jix chooto ti ti' am, gio nam ji'ma'n ja daada' gu ko'kmarak jaaja'.

¹⁰ Ba'p kai'ch am ge' ki'n: jja'p moo ge'kam ki'n jix bhai' duu ji dhi Dios jich Gi'kora' na bhai' dhaa atookkor ta'm nat jich uaf' guch ua'tulhdhara', nat gu' mu joot dhi' na ja'p ji buusan na gux kii' kasnir na ba' pu'nfich a'mkam jum makgirta' na ba' ki'n tu namkix ka' guch ua'tulhdhara'!

Gammijich jix bhai'ch chaatit tu daanda' bui'nfior,

na gu'r jix bhai'kam.

¹¹ Ba' gu mui' cham daaxix kam gu noonbi'nf gu Dios nam b'ix xikoolh dhir guguuk mi' na pai' daa, gio mi' nam pai' b'ix xikoolh dhir

daraa gu maa'n oo'm daman maakob gui' nam jir jagi'gir pa', gio gu maakob sasoi', ja o'lhia ki'n gu'kik bhai' ji chu daani mit buiñor gu Dios na mi' daa irban.

¹² Jup kai'ch am:

Maaxik dhor pui' nam jax kai'ch dhich jaaduñ,

gammijich dho tu' ka'm niidhat g'e'kamtu'nda' dhi Dios jich Gi'kora' na ya' g'e'kam ki'n daa,

na gu' maaxik jix i'o'm jir G'e'kam,

bixchu'x aichu'n na pu tu duñia'.

Gammijich g'e'kamtu'ndat taxchaabgi'ñdha' sia nar pai' dhuuk ka' git.

Ja'pni tu tui'ka'.

¹³ Ba' maadit gui' nam mi' bix xikoolh dhir daraa nam jir jagi'gir pa' jup jiñ chitda:

—¿Jaroom da' dhi ja'tkam jix chooto ti ti' kam nam ya' guguuq? ¿Paam dir ja'k jiim?

¹⁴ Ba' aañ jup titda:

—Cham ji nañ maat. No' pich mi' dhir iam jiñ aañ jiñ jaduñ nap jix maat.

Ba' gui' xiñ aagi'ñ ip, jup jiñ chitda:

—Jir di' am dho gui' nam giilhim jum tul-hiñaimik mu ja'p oi'ñga'n bhaan nam dud-uakat gu ja tutku' bhaan, gio nam gammiji pux biiñak kat buiñor gu Dios siam jum tulhiñ. Ba' xib yamni ja'k bap tu'ii' am jix bhai'm taatit, nat gu' bix dappaam tu ja uañ gu ja ua'tulhdhara' guch Xoi'kam, dhi' na ja'p ji buusan na gux ki' kasnir, ki'n gu i'ra'n nat jaax bhaan gu kuruus, na mit gu' soi'm ilhdhak ti ji'ñ buiñor.

¹⁵ Ya' ji' bar di' nam pai' gammiji biima'n bap tui'ka' gu Dios joidham jix jijkim, ja'p ji buusnia' nam gammiji ya' pu ba tu juanda' na pai' tu chiopi' gu Dios. Dhi' ba' diilh ja buip tu't ja nuuka'nda'.

¹⁶ Ya' dir ja'p ja'k cham pai' dhuuk kax bhio'n ka' am, ni nam cham pai' dhuuk ka tanook ka', ni gu tanoolh ku cham pai' dhuuk ja a'm ka tonnia', ba' cham pai'x chatoiñ kir kam tulhiña' am.

¹⁷ Ba' xib ya' dir ja'p ja'k gammiji ya' pu ba oi'ñka' am jix bhai'm taatit, cham tu' bhaan jum tulhiñat ka suanda' am nam jax jum tulhiñaimik mu ja'p oi'ñga'n bhaan, na gu' ya' gammijix bhai' tu tatta' buiñor dhich Gi'kora', gio na gu' gammiji ja biim oirida' dhi' na ja'p ji buusan na gux ki' kasnir, ja'p ji buusnia' na ja bipia'da' ja'p na kakasnir, gio na gammiji ja i'chu'nda' gux ki' suudai' nam ki'n gammijix bhai'm taat ka'.

8

Na jumai kap jup ba bhi'spioka' gu u'uan bhiibgixim guch Xoi'kam

¹ Ba' nat pai' dhuuk jumai kap jup xi bhi'spio' gu u'uan bhiibgixim gui' na ja'p ji buusan na gux ki' kasnir na ba' ki'n bix ba bhiibhi'spio'kix ka' na ji'k kap bhiibhi'sap

kat, pix cham tum ñio bix kap na ji'x jir jix dhaam, miikim pa' moo na cham tum ñio.

² Ba' gux xijum gook gu noonbi'ñ gu Dios nam ja'pni biip' dir guguuq mi' na pai' daa, xi ja maa mit ji'ma'n gu kukuichdhakar.

³ Ja'xpix ba' moo jumai mi'p ba ai na pui'p jir nobii'ñ gu Dios alhi'ch kubhioñkar ji kusbiot nar jix uam totbikdam, ba' mi' ji kikbo sonpan gu g'e' kubhioñkar na ja'p tu'm na sasoi' mimi'ñkar. Ba' g'e' xi maa mit gui' na joidham uub na sap ba' kubhioñdha' gu Dios bhaan gu kubhioñkar na mi' kiik ja'pni biip' dir na pai' daa, maap xi bindai gui' na mit tu kubhioñki gui' nam ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam, na pui' ji buusan nam tu kubhioñxidhimik nam tu dañimik buiñor tu' ka'm niidhat.

⁴ Ba' nat pai' dhuuk bhai' ji chu kubhiona, silh mu ja'k bhii gu kuu'mxiga'n na pai' daa gu Dios, maap jum bindak gui' nam tu kubhioñxi'ñ guch Xoi'kam jii'gi'ñdham.

⁵ Mi' dhir ba' nat jax daa ip gio gu alhi'ch kubhioñkar, mi' xi suuduidhak gu tuupalh bhai' dhir bhaan gu g'e' kubhioñkar mijimmi xi bua oi'ñga'n bhaan. Ba' bhai' pu ji gi'ndoki gu oi'ñga'n, gio na g'e' tim tiroon ja'p na jax kai'chidha' gu duuk tñnidam.

Gu noonbi'ñ gu Dios nam ba tu kuichdha'

⁶ Gu' ba' gux xijum gook noonbi'ñ gu Dios nam ji'ma'n ja daada' gu kukuichdhakar, jix ki' bam duu mit nam ba tu kuichdha'.

⁷ Ba' nat pai' dhuuk maadit xi chu kuich, jix dhaam dir mui' pu ji ii' gu chia mu ja'p oi'ñga'n bhaan, gio ba' gu tai ip binkam gu i'hir. Ba' pu mi' alhi'ch gu dibir binkam gu tutua gam sai' na mi ja'p ka tu tuutit na ji'x pix aagix na ti miya'.

⁸ Mi' dhir ba' nat pai' dhuuk jumaip xi chu kuich gu nobii'ñ gu Dios, maa'n jix dhaam dir mui' xi jibua mit g'e' gui' na ja'p tu'm na oidha', dai na bix miimtu', silh mummu gi' irban gu g'e' suudai'. Ba'x bi'p jum duu taak dir gu suudai' ja'p na i'hir na ji'x pix aagix na bi'lhia'.

⁹ Ba' koi mit gu boptop gam gu jai' nam mi' ka tu oipot mi' nat ji'x bigiir gu suudai' na ji'k aagix nam ko'ya'. Gio gu ja'tkam nam mi ja'p ka oipot kaknub ta'm pui'p koi mit nam ji'k pix jup aagix, bix pu baap gu ja kaknub.

¹⁰ Ba' nat pai' dhuuk jumaip xi chu kuich gu nobii'ñ gu Dios na ba' ki'n bar baik ka', jix dhaam dir mui' ji jigi' maa'n gui' na ja'p tu'm na chi'ii', ba' mu ja'p gi' ji'kchi kap g'e'g'e' jir a'kki'n na pai' mir gu suudai' gio mu ja'p na jax jir biipiatam, na ji'k kap aagix na gixia'.

¹¹ Jix Xibu' sap ti' gui' gu chi'ii', ba' bix nat ji'k kap a'kki'n gi', jix xibu'p jum duu gu suudai'. Ba' mui' koi mit gu ja'tkam na mit ji'k ii' gui' gu suudai' na ji'k pix aagix nam

ko'ya', nat ja maimtuda gu suudai' na gu' giilhim jix xibu'.

¹² Ba' nat pai' dhuuk jumaip xi chu kuich gu nobii'n gu Dios na ba' ki'n bar maakob ka', ti' pup irban juugit nai' ji chu gu tanoolh, gio gu masaa'n, gio ba' gu chiichia'. Cham tu'x bhai' ka tu tonni'n gu tanoolh, gio gu masaa'n palhiip pix ba tum masbagi'n gio gu chiichia', ba'x chukgam jup tum duu jai' kap na ji'k kap aagix na tum tukgamta', tataab ja'k gio tukaa' ja'k.

¹³ Ba' maa'n gu bha'aa' bhammi ja'p ji dhéde' dat jix dhaam jup kai'ch gé' ki'n:

—Ja'p moo joi'ndam jum duña' am gu ja'tkam bëx na ji'x oi'nga'n nam pai' dhuuk xi chu kuichdha' dhi baik noonbi'n gu Dios nam ka bi'iix nam tu kuichdha'.

9

¹ Ba' nat pai' dhuuk jumaip xi chu kuich gu nobii'n gu Dios na ba' ki'n bar jix chamaam ka', maa'n jix dhaam dir mui' ji jigii gu chi'i' mummu oi'nga'n bhaan, ba' xi maa mit gui' na ki'n jum kukpio'k mu na pai' gé' ti di' na cham pai' ju'.

² Ba' xi kupio' mui' dhir na pai' kiidha', giilhim gé' miji dir ji buus gu kuubhix iibhidham jix chuk jix kubha'biñ, ja'p na jax chu'm kuubhisda' gu ti'nikar no' jaroi' bax chu mamaim. Ba' ja'xpix bhai' pix ji chim iika bëx kap na ji'x oi'nga'n, nat gu' ba taa'bi gu tanoolh gu kuubhix, na gu' giilhim jix chuk nat miji dir buus na pai' gé' ti di'. Sia gu jibiih cham tu' ka kii', nat gu' bëx ba ia'fi gu kuubhix.

³ Ba' bhiji dir ja'p bhaan gu kuubhix bhai' ji bubua mit mui' gu sosoi, bëx kap ba oipo am na ji'x oi'nga'n, dai nam pu'i'x io'm jup jix bhaa'mna' na jax gu nankasir.

⁴ Pui' ja'k ja' tidak mu ja' joot jamit nam ja ki'mna' gu ja'tkam na ji'k cham daaxdhix ka' ja kokobtai' am gui' na ki'n tu matgilhchu'n gu Dios na bhaan jix maati' nam gui' kaichu', gio nam cham jax ja buada' gu tutua gam sai' na mi ja'p tu tuut, daipu' nam jax pix ja' tidak.

⁵ Gio ba' moop ja' tidak am ip nam sap cham tu' pu ja' koodaidha' gu ja'tkam nam ji'k ja ki'mna', ja'ppi dai nam ji'x pix bhaan jum tulhiina'. Ba' dhi' ji' nam ja'p tuutu'm na sosoi, bhai' ji ja ki'mna mit bëx gu ja'tkam jix chamaam masaa'n juugit, pui' ja'k ti kiki' am na nankasir.

⁶ Ba' na mit pai' dhuuk bhai' jim tulhii gu ja'tkam na mit bhai' ji ja ki'mna gu sosoi, mui' tiix aa' am nam ba ko'ya' git nam cham mi' pum tulhiiidha', gu' ji nam gu' cham ko' siam chi moo jax jum bua't ti muuki' dhaan, ja'p ji buus gu' nat mai' mi' gu muuki' mi' dhir ja bui.

⁷ Gu sosoi ja'p tuutu'm am na gu kakkai, gio nam pui'x ja joiñi' nam nai' xi bapo' nam

jax xim buada' gu kakkai pai' no'r jigialhi'. Dai nam bëx ji'ma'n ja'p tu'm tu moom na ja'tkam, gio nam bëx ji'ma'n ja'p tututu' gui' na ja'p tu'm na kuruun.

⁸ Gu ja kuup ba' ja'xbui'r tétèb nam ji'x tu kuup gu u'uub, gu' ba' gu ja taatam ja'p tu'm ip na gu mabii'n gu taatmu'n.

⁹ Bëx kap na ji'x jir ja tutku' tu baapsatu' am gu ko'kmarak bapaiñum nam ki'n jum soo'mdhatu'. Ba' nam xi a'ngib ja'p tum kai'ch na jax no'm pai' dhir mui' mu boopo' gu kakkai ji ja' tihiopat gu kakret no't ba ji chum kokda.

¹⁰ Gu' ba' gu ja bhaabhai ja'p tu'm na gu bhai'fi gu naksir, kukgaram mi chuut gui' na ki'n ti kiki'. Dhi' ba' ki'n ja ki'mna mit gu ja'tkam jix chamaam masaa'n juugit.

¹¹ Gu ja gé'kam tuk dhi sosoi, Abadon ti' gu ebreo ni'ook ki'n, gu' ba' gu griago ni'ook ki'n Apolion. Dhi' pix jir di' gui' na mu ja'k jup jir gé'kam na pai' giilhim gé' ti di'.

¹² Ja'pni ja'k tum bua, ku gu' gook ka bi'iix ji gu tulhiiñara' na ja' a'm ka jimia' gu ja'tkam, cham tu' daipu'. Dhi' ki'n kia'pix maa'n ba jim.

¹³ Gu' ba' nat pai' dhuuk xi chu kuich gu jumai nobii'n gu Dios na ka bi'iix, bhai' ji chum ñio bhai' dhir bhaan gu kubhioñkar nar jix uam totbikdam na mi' kii'k ja'pni bëpi' dir na pai' daa gu Dios,

¹⁴ jup titda gu nobii'n gu Dios nat kia'pix tu kuich:

—Mi' dhir jap ja do'ñchora' gu maakob noonbi'n gu Dios nam mummu buupulh gé' akki'n na Eupraates ti ti'.

¹⁵ Ba' gu nobii'n gu Dios mu jimii'k jup xi ja do'ñcho gu jai' noonbi'n nam mummu buupulh ak'jugii'n, nam sap ba' ba ja kooda' ji'kchi gu ja'tkam na ji'k aagix, nam gu' pu pu kai'nikam mi' buupulh nam pu'ñi tu duña' na pai' dhuuk jum aaya' gu tanoolh gio gu oidha' na pui' tu kuugaldha'.

¹⁶ Ba' gu ja sandaarui'x chuk gook jix cha'tmam oo'm miyoones ja aa am nam aix, bëx kakkai cha'm jii'm am.

¹⁷ Bëx ji'ma'n gu ja sandaarui'x chuk nam bha daraichu' kakkai cha'm, ji'ma'n ja baapsatu' am gu ko'kmarak bapaiñum nam ki'n jum soo'mdha', dai na gé' miimtu' ja'p na tai, taak dir jix chiidu'm maaxi'ñ, taak dir ba'x uam. Gu' ba' gu ja kakkai' ja'p tu'm tu moom am na jax chu'm tu mo' gu mabii'n, ba' ja chiichiñ am dir busaak gu tai io'm jix choiñ kuubhix binkam.

¹⁸ Ba' mui' ja koi mit gu ja'tkam ki'n gu tai nam ji'k pix aagix nam ja kooda'.

¹⁹ Gu ja bhaabhai ba' ja'p tuutu'm na kooko', tu moom kukgaram dir na jax chu'm gu ko'. Dhi' ki'n jamit ba' mui'p ja ki'mna gu ja'tkam.

²⁰ Ba' gui' na mit bii na mit cham koi ki'n gu tai na ja chiichiñ am dir busaak gu

kakbai, gio na mit cham ja ki'mna, cham pai' iam soi' ba jim ilh jamit buiñor gu Dios sia kum jax ti nii'ñ, pui' nam jax ba tu bua na jax cham kii' ka'm nii'ñ. Jix io'm ba xi jii mit nam tu daan ja bui gu cham kikii' i'ii'mda' nam jir noonbi'ñ gu ja'ook, gam ja bui gu didios jum tii'gidam nax uam totbik-dam ki'n jup duñiix, gam jai' gui' nax chooto totbik, gio jai' biiix aixim tu'm, gio gam jai' gui' nar u'uux jup duñixim nam pu cham tu oipo sia kum ti tu tooton, ni nam tē kēē sia kum ti tu naanak, gio nam cham ñii'ña sia kum ti tu buupui, nam gu' pu cham tu' dudua, nam gu'r jup duñiixim pix.

²¹ Gio ba' nam mui' ja bia'kat gu u'uub ja biiim boppo, gio nam ti iixi'ñ, gam nam ja koo'n gu ja'tkam, gio ba' nam nai' tu jiboñ.

10

Gu nobii'ñ gu Dios na ua'ka' gu u'uan

¹ Ba' maa'n gu nobii'ñ gu Dios jix dhaam dir mui' ba jurnim mu ja'k oi'ña'n bhaan joidham tibaa'ñ cha'm. Gē'kam kam tui'dhi' gui' gu nobii'ñ gu Dios, ki'oor biiix xikoolh xi bhüchdhixchu' bha mo'r daam, gio gu buibsa'n na gē' määmtu' ja'p na tanoolh, gio gu tootna'n pui' ip,

² maa'n daa'ñichu' gu u'uan silhñixim na bixxik dir mi chu ua'ñix. Ba' mummu ji kikbo oi'ña'n bhaan, maap dir suudai' chir ti kiis gu kii'n dir kam toona'n ki'n, gu o'nsop dir kam toona'n ba' dibii' ta'm ti kiis.

³ Ba' xi jiiñ gē' ki'n, ja'p ti na gu mabii'ñ no' gē' ki'n jiirok. Ba' mu pai' dhir bhai' ji chum ñio gē' ki'n gio nat tim tir, jix xijum gook ti na mit bha ñio maap maa'n jimdam.

⁴ Ba' aañ ba ji chu ua'nak nam ji'k jax kai'ch gui' nam mu pai' dhir bha ñiook, gu' jii nat gu' jotmoda' bhai' ba tum ñio bhammi dir jix dhaam, jup jiiñ chitda:

—Dhi'p dai cham tu' u'uanda' nam jax kai'ch dhi' nam mu ñiook, diilh jap pix pui'x chu mat ka'.

⁵ Ba' gu nobii'ñ gu Dios na mu kiik oi'ña'n bhaan, na maap dir suudai' chir ti kiisap, xi bamii'ñdhak gu kii'n dir kam nobii'ñ

⁶ jup kai'ch bhaankamu'n gui' na bijik dir pux jai'ch, gio na mi' dhir ja'p ja'k gammiji pux jai'ch ka', gam nat jup tu duu biiix na ji'k tu'x chu jai'ch:

—Ja'xbui' pix juugit ti näära gu Dios,

⁷ na gu' xib na pai' dhuuk xi chu kuichdha' dhi jumai nobii'ñ nat chakui tu kuich, biiix pui' ba tu kuugalhdha' nat ji'k jax ja tii'dak gui' nam bijik bhaankamu'n tu a'gimik biiix kap na ji'x oi'ña'n.

⁸ Ba' gui' na bhammi dir bha tuñ a'gi'ñ jix dhaam, jup jiiñ chitda ip gio:

—Taañmir gu u'uan na daa' gu nobii'ñ gu Dios na mu kiik oi'ña'n bhaan, na maap

dir suudai' chir ti kiisap, ja'p jap tii'da' nam makia'.

⁹ Ba' aañ mu jimii'k bhai'p ba taan gu u'uan na daa', ba' gui'p jiiñ chitda:

—Ya' dho, dai ji nap gu' bha jugia'. Joidham jix maikak ka' nap mui' ji jugia', irban dir gum book ba' bhai' jiiñ maimtuda'.

¹⁰ Ba' aañ bhai'p xi juu gu u'uan nat pai' dhuuk bhai' xiñ maa gu nobii'ñ gu Dios. Pui' dho joidham jix maikak ja'p na miibat na ñich mui' ji juu, nat pai' dhuuk irban dir jum gaam ji guñ book nat ba' giilhim bhai' jiiñ maimtuda.

¹¹ Ba' gui' na bhammi dir bha tuñ a'gi'ñ jix dhaam jup jiiñ chitda ip gio:

—Jum aa' nap giop ka tu a'gara' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, nap ja aagi'ñdha' biiix gu ja'tkam na tu' jax dhuñia' gatuuk. Biiix kap jap aaya' na ji'x oi'ña'n, na gu' biiix jum aa' nam pui' tu machia' na ji'k ja'tkam, sia nam jir jax chu'm, siam jir pa ja'k kam, piam siam jai' maakam tu ñiook, biiix jap pui' tu ja a'gi'dha', sia gui' nam jir tē gē'gē'kam.

11

Gu gook tujuandam tugi'ñ gu Dios

¹ Ba' mikkat maa'n xiñ maa mit gu jupaab-dakar ja'p tu'm na tootkom, mi' dhir ba'p jiiñ chitda am:

—Jupaabda' ap dhi' ki'n gu chiopga'n gu Dios gio gu sasoi' mimi'i'ñkar na bhaan tum makgixi'ñ gu Dios, gio ba' nap ja ja'kilhdha' gu ja'tkam nam ji'k aix nam mi chu daan irban dir.

² Dai mu ja'p dii'rap dir gu chiop jap cham jupaaba'nda', na gu' dhi' mi' dhir ja'p ja a'm bipio' gui' nam cham ti jii'gi'ñ aañ jiiñ bui. Na gu' dhi' ja'p jir jum duukam nam biiix tu' pix ja ilhdha' gui' nam ji'k ba ti jii'gi'ñdha' aañ jiiñ bui baik oidha' daman taak juugit.

³ Ba' aañ gook mu ja jootsa' guñ chjuandam tuk nam jiiñ a'mkam tu ja a'gidha' guñ ñi'ook biiix gu ja'tkam baik oidha' daman taak juugit. Gampai' pix tui'ñgida' am, jix xaasak ti tii'chgida' am na bhaan jix maati' ka' nam soi' pix jum ilhii'ñichu'nda'.

⁴ Gui' ji' gook tujuandam tugi'ñ gu Dios, dhi' pix pui' ja'k jum maaxi'ñ am gu gook oliibos na ja'pni' bii'pi' dir tu't bhai' na pai' daa gu Dios, gio gu gook na bhaan jum tuttu gu kañdhiir.

⁵ Ba' nat pai' dhuuk mu ja joot gu Dios gu gook tujuandam tugi'ñ nam tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam, cham ji'xdha' jax ja dooda mit gu ja'tkam sia kum tiix ja bhaamki'ñ, na gu' bixchu'x bhai' nam pu tu duñia', ja chiichiñ am dir busaak gu tai. Ba' jai' dhi't nam tiix ja koodam, pu ja mi'i'ñ jamit.

⁶ Siax bhai' na mit pui' tu duu nat cham duu'n baik oidha' daman taak na mit ji'x

juugit tu ja a'gi gu ja'tkam gu ñio'ki'ñ gu Dios na jax ja'k tu duña' gatuuk, gio na mit i'ñir jup duu gu suudai', gio ba' na mit pui' ja'k tu duu nam bixchu' bhaan bhai' jim tulhiña' gu ja'tkam na mit ji'x juugit ilh.

⁷ Gu' ba' nat pai' nat pai' dhuuk jum ai na ji'x juugit daaxix nam tu a'ga', na mit biix kap ba tiimo nam tu a'gimik gu Dios ñio'ki'ñ, maa'n gu nobii'ñ gu ja'ook nax iibhidham tu'm miji dir buusnik na pai' gē' ti di' bhai' ji chu kokda ja bui, ja mai'chik pu ja koi.

⁸ Mi' pix ja'p biit am ba'bhak sanoop, mi' irban gu gē' kiicham na Jerusalem ti tii', na mit pai' gibii'nik sissapa ip kuruuus ta'm guch Xoi'kam jano' na mu xi oilhimik, mi' na pai' ja'p ji buusan na gook ki'n ti tii': Sodooma gio ba' Ejipto, nam gu' pui' ja'k jup tu jim gu mi' oi'ñkam Jerusalem na jax gu Sodooma kam gio gu Ejipto kam.

⁹ Baik tanoolh daman taak mi' pu biit gu ja tutku' gu gook tujuandam tugi'ñ gu Dios. Biix na ji'k ja'tkam ja tii mit nam mi' pix ja'p ko'iix, sia gui' nam mik ja'k oi'dha', gio jai' gui' nam maakam tu ñiok. Biix kap dir na ji'x oi'ñga'n ja tii mit, ba' pu cham jaroi'm guguux na ja yaaspa', mi' pix xi ja ñii'ñ am, nam gu' tu' pix ja ilhi'ñ.

¹⁰ Dai na mit joidham jix bhai' bhai' jim ilh biix na ji'k ja'tkam na mit ba ja tii na mit ba koi gui' ji' gook tujuandam tugi'ñ gu Dios, pix am tum a'onbaga'ñ am biix ji'ma'n gux dha'ram namkim, nam gu' pui' xim aa' na mi' dhir ja'p ja'k joidham jix bhai' ba tu ja jimia', cham tu' bhaan kam tulhiña' am, na mit gu' ba koi gui' nam pui' ja'k ka tu bua't.

¹¹ Ba' mi' dhir nat xim ai gu baik tanoolh daman taak, gu Dios giop ba ja dudua'ñ gu gook tujuandam tugi'ñ, ba baapam jamit mi' dhir nam pai' ka biitit. Ba' giilhim bhai' ji chooto'n jamit biix na ji'k ja'tkam na mit ba ja tii gu gook ja'tkam na mit giop ba dudua nam ka ko'iix kat.

¹² Ja'xpix bhammix dhaam dir mui' ba tum ñio gē' ki'n, jup ja titda am gu gook tujuandam tugi'ñ gu Dios:

—Bhai' gor bi jium.

Ba' gu gook tujuandam gamai'p ji chüitis jamit joidham tibiaa'ñ cha'm na mit ba jii bhammi ja'k jix dhaam buiñor gu Dios ja ñii'ñchudat biix gu ja'tkam nam jix ja bhaamki'ñ.

¹³ Ba' mi' dhir jix io'm bhai' ji gi'ndoki gu oi'ñga'n na mit jax pix bhammi ji bhii'ñgu gu gook tujuandam tugi'ñ gu Dios, ba' ji'kchi ia'ri gu ba'bhak na ji'k daaxix na ia'lhia' gui' gu tanoolh, gio gu ja'tkam xijum gook miil jup koi mit nat ja tiim gu ba'bhak. Ba' gui' na mit ji'k bii, jix chotdonik ma tu daani mit buiñor gu Dios nax dhaam jup tu'ii'.

¹⁴ Gook moo ba jim gu tulhiñara', maa'n pix ba bii na pui' tum kuugalhdha'.

Na jumaip ba tu kuichdha' gu nobii'ñ gu Dios nam ba' ki'n bar daipu' ka'

¹⁵ Ba' nat pai' dhuuk jumaip xi chu kuich gu nobii'ñ gu Dios nam ba' ki'n bar daipu' ka', mui' dhit bhai' ji chum ñio gē' ki'n bhammi dir jix dhaam, jup kai'ch am: Dhi Dios jich Gi'kora' biima'n guch Xoi'kam, biix kap bar gē'gérkam am na ji'x oi'ñga'n, ba' gammiji pu bar gē'gérkam ka' am sia nar pai' dhuuk ka' git.

¹⁶ Ba' gu maa'n oo'm daman maakob gu ja'tkam nam jir jagi'gir pa', nam biix xikoolh dhir daraa mi' na pai' daa gu Dios, na mit jax ja o'lhia ki'n guguu, nai' ji mungia mit, dhirap xi chu sissap gu ja moom, bhai' ji chu daani mit buiñor,

¹⁷ jup kai'ch am:

Taxchaab Dios jich Gi'kora' nap jix io'm jir gē'kam kat bixchu'x aichu'n nap pu tu duña',

gio nap bijik dir pux jai'ch na chakui jai'ch kat dhi oi'ñga'n,

nap gu' aap biix kap bar gē'kam ba' xib na ji'x oi'ñga'n gam sia nar pa ja'k.

¹⁸ Mui' jai' dhit gu ja'tkam na ji'x oi'ñga'n nam cham ti jügi'ñ aap jum bui, tiix bhaak am nap biix kap bar gē'kam na ji'x oi'ñga'n.

Ku ba' gu' nap gu' ba ja tulhiñchuda', ya' bar bhaan gu' nap pai' dhuuk ja aagi'ñdha' biix na ji'k ja'tkam nam tu' jax buimik nam duduakat ja tutku' bhaan,

no'm jix kii'p jum duukam jup tu buimik piam ku gu'x buam jum duukam.

Xib jap ba' ampix tu ja makia' gui' na tu' ja a'm bipio' gui' nam bijik jum a'mkam tu a'gimik gum ñi'ook,

gio gui' nam jum a'mkam tu juanaimik, gam gui' na mit ti jii'ñdhak mi' pui' jii nap jax jix aa'.

Gio gui' na mit ji'k cham tu' ka'm jum tii, pui'p jup ja makia' na tu' ja a'm jup bipio', siam chi moor jix chutumñigam piam siam cham tu' bia'.

Sia ja makia' ap na tu' ja a'm bipio' gui' nam tu ko'ktulhdhimik biix kap na ji'x oi'ñga'n.

¹⁹ Ba' ja'xpix bhai' jim kupio' gu ki'ñgob bhai' na pai' tu chiopi' gu Dios. Ba' nañ mui' xi chi ñii'ñ, bhijimmi pix daa irban dir gux xidhuu kam kaaja. Ba' mi' dhir gē' bhai' ji chim tir, gio nat bhai' ji gi'ndoki gu oi'ñga'n, gam nat bhai' ji ii' gu chia.

12

Gu Juan na ba tigia' gu ubii gio gu ja'ook na ja'p tu'm tu tuuku' na gu tirook

¹ Ba' mi' dhir maa'n bhammi ja'p bam maax jix dhaam gu ubii ji chi'kat maa'n gu jannullh na gē' tanoor, ja'p na ji'x tu

tonni'n gu tanoolh, maa'n xi kiis gu kuruun na mambhix daman gook bha daraa gu chiichia', amuub bitaa'n ja'p ba' daa gu masaa'n na pai' kiik gu ubii.

² Jir alhi'ch kiikam ji gu' gu ubii, ba' mi' dhir g'e' ki'n bhai' ji saraa nat bhai' jix chu ko'kor nat bam ai na pai' dhuuk tigia' gu alhii na bia'.

³ Ba' ja'xpix ja'p ja'k jup bam maax gu ja'ook, dai na giilhim iibhidham tu'm gu tukga'n, ja'p tu'm na tirook dai na g'e' gio nax bi', xijum gook tu' moom, mambhix ba' tu a'aa', ba' bixx na ji'k moomoram ji'ma'n ja tututu' gu kukrun.

⁴ Mi' dhir ba' gu bhai'n ki'n ja gibio'rak xi ja ii'fixich mui' gu chiichia' na bha ja'p daraa na ji'k pix aagix, mummu ja'k xi ja iabu oi'nga'n bhaan. Mi' dhir ba' mui' ji ai mu ja'k na pai' gu ubii na kia'pix ba duduar alhii ki'n, na sap ba' mi' pu jugioka' gu maraa'n na jax maaxilhia'.

⁵ Gu alhii nat ti' gu ubii, jir chio'n. Dhi' sap ba'r ja g'e'kam tuk ka' gu ja'tkam bixx na ji'x oi'nga'n, nax oo' ki'n ja silhka'nda' ki'n gu baiñum oxia. Ba' moo jano' nat jax maaxir gu alhii mi' dhir pup bhiik baasi'n ja'k jix dhaam buiñor gu Dios, nam bhammi ja'k g'e'kam ki'n daasa'.

⁶ Diih mi' pup bii gu ubii, di'i'in gu alhii. Ba' mai' ba mii mu ja'p gampix na pai' cham jaroi' oiri na ba' cham jaroi' jax dhooda', silh pu bhii mummu maa'n kap na pai' tu aagi'n gu Dios na aaya', nat gu' pu pui' ja'k ba duu bii'pi' dir nam gu mi' oi'fikam ka tu maakda' gu koi' na ki'n duaka' baik oi'dha' daman taak juugit.

⁷ Ba' gatuuk jup ma jigialhich bhammix dhaam, gu nobii'n gu Dios nar ja g'e'kam tuk gu jai' noonbi'n na Migial ti'i, ma tu kokda ja biim gu sandaarui'x chugi'n buiñor gu ja'ook na ja'p tu'm tu tuuku' na gu tirook. Gu ja'ook tiix io'm tu kokda ja biim gu noonbi'n na ilhdhat na moo ja mai'chia' git gu noonbi'n gu Dios.

⁸ Gu' ji nat gu' cham tu' jax ji dhuu, tu' pix dooda mit, ba' pu mai' ardi mit bhammi dir jix dhaam.

⁹ Mu ja'k jamit xi ardi oi'nga'n bhaan binkam gu noonbi'n, ba' xib bixx kap na ji'x oi'nga'n oirit ja iatgi'n gu ja'tkam. Dhi' pix jir di' gu ko' na bijik dir pu jai'ch nat dir dhi oi'nga'n jup jum duu, na gook ki'n ti'i: Ja'ook gio ba' Dhiabur.

¹⁰ Ba' mikkat bhammi dir jix dhaam bhai' ba tum ñio g'e' ki'n, jup tum kai'ch:

—Xib ba' ya' bam ai na pai' dhuuk saak jix ja joi'ndai gu Dios tu ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara' gu ja'tkam na ji'x oi'nga'n. Bixx kap bar g'e'kam ba' xib gu Dios ja bui gu ja'tkam, nat gu' guch Xoi'kam pui' ba tu kuugalh nat jax tiidak mu joot mu oi'nga'n bhaan, mai' ba ardi gu' gu

ja'ook na ya' mimrat ka ja iattulhi'ñdha' gu ja'tkam, gammiji ya' kiika' kia' na ja iattulhi'ñchu'nda' buiñor gu Dios jich Gi'kora'.

¹¹ Xib na mit gu' mai' ba ardi, ba' ya' dir ja'p ja'k cham ka bhaai' ka' na jax ja iattulhdha' gu ja'ook dhich jaaduñ, nat gu' ba tu ja namkix gu ja ua'tulhdhara' guch Xoi'kam gu' na ja'p ji buusan na gux ki'i kasnit, jano' nat jaax gu i'ra'n bhaan gu kuruus na ba' pu'ñi duuji bixx dappaam tu ja uañdhix ka' gu ja ua'tulhdhara'. Ba' cham jax ka ja dooda' xib gu ja'ook, nam gu' dhi' ba kaichu' guch Xoi'kam. Pui' ku ba' na mit pai' dhuuk ti jii'ñ buiñor, mi' dhir nai'p ji jii mit na mit tu ja a'gidham gu jai' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n gu Dios cham tu' bhaan ji chotdonik sia mit chi ja bhaamkidhak ja koi, nam gu' bixx ja jujur ki'n bax biiñak buiñor guch Xoi'kam.

¹² Ba' aapi'm na pim ji'k ya ja'p tu oi'dha'x dhaam, g'e'kam ki'n japim jix bhai' pix bam taat ka' na mit ya' ba ai dhich jaaduñ na mit mi' pui' jii na jax jix aa' guch Gi'kora' nam jich biim ba oi'ñka'. Dai aapi'm na pim ji'k mu ja'p jup tu'ii' bixx kap na ji'x oi'nga'n dho gi gu' g'e'kam ki'n jix buam jum aa'nda' ji, na gu'x io'm jam tulhiñchuda' gu ja'ook bixx aixim bhaan nat ya' dir miji xi mii, sia aapi'm na pim ji'k mu ja'p oipo suudai' dhaam kaknub ta'm, gam na jam iatgidhai mu ja'k jam bhichdha' na pai'x io'm jum tulhiñña' diih, na gu'x maat na bar mia'n nam pai' dhuuk daagii tulhiñchuda'.

¹³ Ba' na mit pai' dhuuk mu ja'k xi ardi gu ja'ook na ja'p tu'm na tirook oi'nga'n bhaan, mu e'ek bax mu'aam gu ubii gu' nat kia'pix ti' gu alhii, na gu' giilhim jix bhaamtu'. Gu' ji nat gu' jimiññor gu ubii, gu ja'ook ba' gatuuk dir mui'p ji ardi.

¹⁴ Ba' gu Dios xi a'ngatuda' gu ubii ja'p tu'm na gu bha'aa' gu a'nga'n na sap ba' d'e'ji nakga' gu ja'ook, gio na ba' jotmoda' aaya' mummu gampix nat pai' joot nam oi'ñcho' baik oidha' daman taak juugit, na ba' cham mu'aa' gu ja'ook.

¹⁵ Ba' gu ja'ook chiñi'ram dir mui' xi nua g'e' gu suudai' na sap ba' bi'ñña' git gu ubii nax mu'aam,

¹⁶ Gu' ji nat gu' gu dibii' jotmoda' xim kupio' na mui' ba miilhiim gu suudai' mu na pai' gu ubii, miji ja'k pix ji baap gu suudai' dibii' bita', pix cham pai' matgir, pu cham jax dhooda.

¹⁷ Giilhim tiix bhaam ji gu' gu ja'ook buiñor gu ubii nat cham jax dhooda. Ba' gatuuk na mit pai' xi mui'dha gu bipsalhi'n gu ubii, bhai' ji chu kokda ja bui. Gu bipsalhi'n gu ubii, dhi' pix kat jup jum kai'ch am gu' nam ji'k ti jii'ñdhat buiñor guch Xoi'kam mi' pui' ba jiiim na jax jix aa' gu Dios, gio nam gammijix biiñak buiñor.

¹⁸ Ba' gu ja'ook na ja'p tu'm na gu tirook, mi' pix ji kikbu ju'fidharam gu g'e' suudai'.

13

Gu gook noonbi'n gu ja'ook nam pui'x iibhidham tuutu'm jup tu tutku'

¹ Ba' mikkat maa'n mi'ji dir ba ji buus suudai' iraab gui' nar nobii'n gu ja'ook, pui' iibhidham tu'm jup tu tuuku', xijum gook jup tu moom, mambhix ba' tu a'aa'. Ba' bix ji'ma'n ka'm gu a'ga'n ja tututu' gu kukrun, bha moomoram ba' mui' bha ua'ni'xchu' gu niio'k na jax ja'k cham ki' ka'm ni'i'n gu Dios.

² Gu tukga'n gui' ji' nobii'n gu ja'ook nat mi'ji dir ji buus suudai' iraab, ja'p tu'm na di'nbalh, gu tootna'n ba' ja'p tu'm ip na gu booji gu tootna'n, gu chi'ni'i'n ba' ja'p tu'm na gu mabii'n gu chi'ni'i'n. Gu' ba' gu ja'ook gui' na ja'p tu'm jup tu tuuku' na gu tirook, g'e'kam ki'n ba dai gui' ji' nat mi'ji dir buus suudai' iraab nar nobii'n, na sap ba' ja'xbui'p bar g'e'kam ka' na di'ihl, gam na bixchu'x aichu'n na pu tu du'nia'.

³ Gu' ji na gu' panaas ja'p tu'ii' na maa'n muukixchu' gu ma'oo'n gui' ji' nobii'n gu ja'ook, panaas kux io'm jix ko'ktolhdhix, cham ji'xdha' ka dodhia' kam tu'ii', gu' ji nat gu' mi' jotmoda' bhai' ji' dhua cham jum ilhdham. Ba' bix gu ja'tkam na ji'x oi'nga'n na mit ti' nat ba dua gu ma'oo'n gui' nar nobii'n gu ja'ook, joidham jix bhai'm ilhdhak mu ja'k ji kai mit.

⁴ Ba' dai nam ba tu daanda' bui'nor gu ja'ook gui' na ja'p tu'm tu tuuku' na gu tirook dai na g'e', nam gu' bix ba kaichu' gui' na mia'n jir nobii'n nat pu pu kai'nkam g'e'kam ki'n dai na ba' pu'ni' ja iatgidhai bix gu ja'tkam ja chi'nia' nam tu da'nia' bui'nor. Tu daanda' am ba' gu ja'tkam bui'nor gu ja'ook gio bui'nor gu nobii'n jup xi kai'chit:

—Ja'p moo tu' silhkam jir g'e'kam ji dhi' nach jaroi' kaichgit ba tu daan bui'nor! Cham ji'xdha' jaroi' jax dhoo'da' sia pik jax ka' git, na gu' cham tu' jumaip jai'ch na ja'xbui'p jir g'e'kam na dhi'.

⁵ Ba' gui' ji' nar nobii'n gu ja'ook jup ja titda bix gu ja'tkam na sap dhi'r di' gu Dios, na gu' pu'ni' ja'k aagi'n di'ihl gu ja'ook. Ba' bix ja daam kiikat gu ja'tkam na ji'x oi'nga'n baik oidha' daman taak juugit. Jup titda ip gu ja'ook na sap bix aixim ai'chuxdha' gu Dios na jax cham ki' ka'm ni'i'n.

⁶ Ba' pui'p duu gu nobii'n gu ja'ook nat jax chia, jix bhaamut bhai' ji' a'ga gu Dios, bix aixim ba ai'chuxi'n na jax cham ki' ka'm ni'i'n ja bindat sia gu noonbi'n nam bhammi ja'p jup tu'ii'x dhaam.

⁷ Gio ba' nat bhai' ji ja tulhi'ichuda gui' nam ji'k ti' jigi'n bui'nor guch Xoi'kam, nat gu' sia dhi' pu'ni' ja'k chia gu ja'ook na tu

du'nia'. Ba' ji'kchi ja koi nam ji'k kaichgit gu Dios, na gu'x aa' nam dai gui' kaichgi'da'. Bix ja daam kiika' na ji'k ja'tkam, sia nam jir pa ja'k kam, piam siam jai' maakam tu'niok.

⁸ Ba' bix kap na ji'x oi'nga'n gu ja'tkam ba tu daan am bui'nor gu nobii'n gu ja'ook nat ji'k pu cham ja dai gu Dios jix io'm bijik dir na ba' moo dhi oi'nga'n jup ba jai'chdhi'lia', bhaan gu u'uan nam pai' daaxix nam ji'k bhammi aaya'x dhaam, nam pai' gammijix jijikgim bap tui'ka', na pai' ja daasaim xib gui' na ja'p ji' buusan na gux ki' kasnir nam ji'k ti' jii'ndhim bui'nor.

⁹ Gu jaroi' no'x aa' na bix jix mat ka' gu niio'ki'n gu Dios, jum aa' na bix mo'ram baapsa' mi' na pai' ja'pnim kai'ch:

¹⁰ "Bix gui' nam ji'k daaxix nam ja da'ngii ja kuupa', pui' ja dooda' am, gio gui' nam ji'k jup daaxix nam t'e'teb kukxir ki'n ja kooda', pui'm jup ja dooda', ba aagix am nam jaroi' pui' ja dooda'. Dhi' ba' bhaan matgilhia' na jaroi' moo tu' silhkam bix juraa'n ki'n jix bii'nak bui'nor gu Dios, no'm moo pui' nam jax bax bii'nak bui'nor siam jax ja bua."

¹¹ Ba' ja'xpix jumai ja'p dir ja'k dibir bita' bhai'p ji buus gu nobii'n gu ja'ook na pui' iibhidham tu'm ip gu tukga'n, gook tu a'aa' ja'p tu'm na gu kasnir gu a'ga'n, pui' ja'k tu'niok na di'ihl gu ja'ook na ja'p tu'm tu tuuku' na gu tirook.

¹² Ja'xbui' g'e'kam ki'n jup daaxix na gu jumai nobii'n gu ja'ook nax xijum gook tu moom. Bix kap ja daam jup ba kiik gu ja'tkam na ji'x oi'nga'n, ja chia nam sap tu daanda' bui'nor gu jumai nobii'n gu ja'ook nax xijum gook tu moom, gui' nat kia'pix dua gu ma'oo'n na ka muukix kat maa'n, sia ku gu' cham ji'xdha' ka dodhia' kam tu't.

¹³ Gio na joidham jix bhai'm duukam xip tu bua ja ni'i'fchudat bix na ji'k ja'tkam, tai bhammi dir ja'p jix dhaam bhai' ji' ii'ni'xchu'n.

¹⁴ Ba' na mit ti' bix gu ja'tkam na ji'x oi'nga'n na joidham bixchu'x aichu'n na pu tu du'nia' nam tu' cham ilhi'i'n, bix jix bhai'm ilhdhak mu ja'k jup ji' kai mit, nat gu' dhi' ki'n ba ja iatgi. Ba' mi' dhir dai nat ba ja chia nam sap jup du'nia' gui' na pui'p tu'm ka' na gu jumai nobii'n gu ja'ook nax xijum gook tu moom, gui' na mit ti' sii t'eb kuxiir ki'n, gu' ji nat gu' cham tu' muu.

¹⁵ Ba' na mit pai' dhuuk tiimo na mit jup duu, gu nobii'n gu ja'ook gui' nat tu chia nam jup du'nia', xi dhua'ni' gup du'niixim na sap ba' di'ihl ba tu oirida' gio na tu'niokda'. Ja chia ba' bix gu ja'tkam nam sap tu' ka'm niidhat tu daanda' bui'nor gup du'niixim. Ba' gui' nam ji'k cham aa' nam tu da'nia' bui'nor, pu bix ja koi.

¹⁶ Gio nat ja chia nam sap jum matgilhdha' bix na ji'k ja'tkam ja kokobtai' am piam gu ki'n dir kam ja noonob am,

na bhaan jix maati' ka' nam buiñor jup tui'dhi' gu ja'ook. Biix jamit ba'm matgilh gu ja'tkam na ji'x oi'ñga'n, pui' na jax gui' nam jir jix chutumñigam gio gui' na cham, sia gui' nam jir tujuandam gio gui' na ji'k cham, gam biix gu a'aalh nam kia'pix maaxilhim, gio gui' nam jix io'm bar jagi'gir.

¹⁷ Ba' pu cham bhaai' nam tu saba'da' gio nam tu ga'ra' gui' nam ji'k cham bha daaxdhix ja kokobtai' am gui' na bhaan jix maati' nam buiñor jup tui'dhi' gu ja'ook piam na ji'k ja'kilhi'ñ bia', nam gu' ja o'bhagi'ñ.

¹⁸ Ya' ba' moox io'm matda' jum aa' gio na pim jix bhai' xim ga'ngada' na pim ba' machia' na jax chii' gui' na i'bhidham tu'm bhaan dhi'ñi ja'kilhi'ñ na ya'ni daa: Xijum maa'n jix cha'tmam oo'm daman baik oo'm xijum maa'n (666). Dhi' pim ba' bhaan machia'. Ku gu' na jax chii'ka', jir pu chu'm ka' ji nam jax chii' gu ya ja'p kam ja'tkam.

14

Nam ba laala'nda' gux xijum gook jix cha'tmam oo'm daman maakob miil gu ja'tkam nam ti'jigi'ñ buiñor guch Xoi'kam

¹ Ba' gui' na ja'p ji buusan na gux kii' kasnir, bhammi kii' gē' oidha' ta'm na pai' Sion ti'ñi' ja biim xijum gook jix cha'tmam oo'm daman maakob miil (144,000) gu ja'tkam. Biix ji'ma'n bha ua'ñix ja kokobtai' am na jax chii' gui' na ja'p ji buusan na gux kii' kasnir gio na jax chii' gu Dios.

² Ba' ja'xpix gē' ki'n bhai' ji chim tir bha ja'p jix dhaam, ja'p tum kai'ch na jax no' tiroon gu duuk, piam pai' no' gē' mir gu suudai', gio ba' na jax jup tum kai'chdha' no'm pai' tu sab mui' dhit gu sasabdam kikchar ki'n.

³ Ba' gu mui' ja'tkam nam bhai' guguuk biima'n gui' na ja'p ji buusan na gux kii' kasnir, laala'n am maa'n gu xibkam alabaa'n mi' ji gu'kat ja'pni biipi' dir na pai' daa gux io'm Gē'kam, nam pai' biix xikoolh dhir daraa gu ja'tkam nam jir jagi'gir pa' gio gu maakob sasoi'. Ku gu' cham bhai' ji na jaroi' machia' dhi' dhi' alabaa'n, daipu' gux xijum gook jix cha'tmam oo'm daman maakob miil na mit mi' pui' jii na jax jix aa' guch Xoi'kam nam duduakat gu ja tutku' bhaan,

⁴ nam cham tu' biix aixim tu buimik na jax cham kii' ka'm niil'ñ gu Dios, ni nam cham tu' mui'x bhai' ja taidaimik ja biim boppimik gu u'uub, dai ji nam tu' ka'm niidhat mi' pui' jii mit na jax jix aa' gui' na ja'p ji buusan na gux kii' kasnir. Ja'p ji buus na mit jum makgirta buiñor gu Dios nat pai' dhuuk ja tulhiñchudak ja koi gu ja'ook.

⁵ Cham pai' dhuuk tu' bhaan jum ua'tulhdhak jamit, ni na mit cham pai' dhuuk iatda' tu a'gak.

Gu baik noonbi'ñ gu Dios nam ba tu a'ga' bhaankamu'n

⁶ Ba' maa'n gu nobii'ñ gu Dios bhammi ja'p dēdē' irban gux dhaam, jir di' pix gui' na biix kap na ji'x oi'ñga'n tu ja a'gi'ñ gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam. Biix na ji'k ja'tkam tu ja a'gi'ñ, siam jai' maakam tu ñio, piam sia kum jir jax chu'm, gam sia kum jir pa ja'k kam.

⁷ Jup kai'ch gē' ki'n:

—Tu' ka'm japim niidhat gē'kamtu'nda' gu Dios, na gu'x io'm jir gē'kam. Xib ya' bam ai na pai' dhuuk saak ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nam tu' jax buimik nam duduakat gu ja tutku' bhaan. Dhi' pix jir di' gui' nat jup duu dhi oi'ñga'n gio dhi'x dhaam, gio gu suudai' na mu ja'p suusun' mui' kap.

⁸ Gio ba' moo mi' dhir jumai bhai'p ji ñio gu nobii'ñ gu Dios, jup kai'ch ip:

—Xib dho gi ba' am xi ko'ya' am ji gu Babiloonia oi'ñkam, na mit pai' dhir pui' ja mamtux biix gu ja'tkam na ji'x oi'ñga'n nam jax ja'k gē'kam ki'n jum ua'tulhdha', gam nam jax ja'k ja daanda' gu didios jum taitgidam jup duñiixim nam jax ja'k tu jim diilh. Ja'p ji buus na mit ja i'ñich gu biil'ñ nam ki'n jum ua'tulhdha' buiñor gu Dios.

⁹ Mi' dhir ba' moo jumai bhai'p ji ñio gu nobii'ñ gu Dios na ba' ki'n bar baikim ka', jup kai'ch ip gē' ki'n:

—Gu jaroi' no't tu daani buiñor gu ja'ook na ja'p tu'm tu tuuku' na gu tirook, gio gup duñiixim na pui'p tu'm, gam no't jum matgilh bha kobtagi'ñ piam gu kii'n dir kam nobi'ram na bhaan jix maati' na ba kaichu' gu ja'ook,

¹⁰ am ti'ñchoka' nax io'm tulhiñchuda' gu Dios mu na pai' miim gu tai nax io'm jix choiñ ja niil'ñchudat biix na ji'k noonbi'ñ gio gui' na ja'p ji buusan na gux kii' kasnir, ja'p ji buusnia' na ja i'chdha' gui' nax io'm jix xibu' nax maimda'.

¹¹ Mi'm ba' pu miijidha' gammiji sia nar pai' dhuuk ka' git, na gu' cham pai' dhuuk tukia' gu tai, nam gu' gē'kam ki'n cham am bua no' mit jax dhuuk tu daani buiñor gu ja'ook, gio gui' nar jup duñiixim na pui'p tu'm, gio no' mit jum matgilh na bhaan jix maati' ka' nam gui' ba kaichu'.

¹² Ba' gui' nam ji'k ti' jigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, jum aa' nam nagka' siat pu'ñix io'm bhai' ji ja tulhiñchuda gu ja'ook, dai nam mi' pui' xi chu kuugalhdhidha' pix na jax jix aa' gu Dios. Dhi' ba' bhaan ba matgilhia' nam silhkam biix ja jujur ki'n jix biil'ñ buiñor guch Xoi'kam.

¹³ Mikkat ba' moo bhammix dhaam dir bhai' ba tuñ a'gi mit, jup jiñ chitda am:

—Ja'pni ja'k jap mi'p xi chu daasa' u'uan ta'm: “Ja'p moo joidham jix bhai' ba tu ja jimia' gui' nam ji'k ti' jii'ñdhai ko'ya' buiñor

guch Xoi'kam!" Ba' gux Dhuudu' kam jix Uań Ii'mda' jup kai'ch ip: "Jéé' dho. Cham pai' dhuuk magoońi' ja a'm ka jimia', nam gu' cham pai' dhuuk ka tu juana', ni nam tu' bhaan kam tulhińńa', dai nam gammijix jijikgim bap tu'ka'. Dhi' ba'r ja mai'chik ka' nam jix bhai'm duukam jup tu buimii bhaankamu'n gu Dios."

Na ba tum oraa' bix kap na ji'x oi'ńga'n

¹⁴ Ba' mi' dhir bix dhi' pui', maa'n gu maa'nkam bha ja'p daa joidham jix chua tibaa'ń cha'm, kuruuu maa'n xi kais nar jix uam totbikdam, gio ba' juus maa'n jup xi dhaa' joidham jix mu'uuk.

¹⁵ Ba' maadit gu nobii'ń gu Dios bhiji dir buusnik na pai' tu chiopi' gu Dios jup tida gé' ki'n gu maa'nkam na bhammi daa tibaa'ń cha'm:

—Ba kabka ba' xib gu tiriik mu ja'p oi'ńga'n bhaan. Bar am nap ti bhiji ki'n dhim juus ba tu kaipga'. Bar bhaan gu' na pai' dhuuk tim bhii.

¹⁶ Ba' gui' na bhai' daa tibaa'ń cha'm nat jax pui'p ti kai, ba ti bhim gu tiriik mu ja'p oi'ńga'n bhaan. Bix kap ti bhii na ji'k kap ti ix.

¹⁷ Mikkat ba' moo jumai bhiji dir jup ji buus chiop gu nobii'ń gu Dios, pui' juus jup xi dhaa'ńchu' joidham jix mu'uuk.

¹⁸ Gio ba' moo jumai bhai' dhir jup ji buus bhaan gu kubhiońkar na ja'p tu'm na sasoi' mimii'ńkar, na pui' ja'k gé'kam ki'n daaxix na miidha' sia tu' na pix. Ba'p tida gé' ki'n gu jumai nobii'ń gu Dios na ua' gu juus:

—Ba ti i'kmira'p ba' xib gu uubas mu ja'p na ti ix bix kap na ji'x oi'ńga'n ki'n dhim juus nap daa'. Bar am gu' na pai' dhuuk jum u', na gu' bax bhai.

¹⁹ Ba' gu nobii'ń gu Dios nat jax pui'p ti kai, xi mi' nat ti i'kim gu uubas mu ja'p oi'ńga'n bhaan, bix i'kik mu xi iicha bhaan gu gé' na bhaan jum baki' gu barga'n gu uubas na mi ja'p kiik nam ba' baki'ńńa'. Dhi' gu ja'tkam kat jup jum kai'ch nam pui' ji buan na gu uubas, ba' na pai' dhuuk jix io'm ja tulhińńchuda' gu Dios, ja'p ji buusnia' na ba ja baki'ńńa'.

²⁰ Ba' nat pai' dhuuk xim baki' gu uubas nat mi' iicha gu nobii'ń gu Dios gui' na bhaan jum baki' na mu ja'p kiik ju'ńdharan gu gé' kiicham, i'hir pix bhai' ji mi' gu barga'n, giilhim gé'p jum duu, bhammi ja'p xi juu ja chiichiń am gu kakbai nam mi ja'p guguuk, gio nat mik ja'p juugit mi', chi ji'k baik simaan ki'n jum a'ji gu pui' nań jimda'.

15

Gux xijum gook noonbi'ń gu Dios nam ba ja tulhińńchuda' bix aixim bhaan gu ja'tkam bix kap na ji'x oi'ńga'n

¹ Gio ba' moop ja ti ńiich xijum gook gu noonbi'ń gu Dios nam pui' ja'k tu'm ki'n dalhxix bix ji'ma'n nam bix aixim bhaan ja tulhińńchuda' gu ja'tkam bix kap na ji'x oi'ńga'n bhaankamu'n gu Dios, na ba' moo bar daipu' ka'.

² Gu' ba' gu suudai' mi ja'p jup suu'n gé', joidham jix kii'x uań, dai na biina' gui' na gé' miim ja'p na tai. Mi ja'p gai dhir dhi gé' suudai'm ba' guguuk ji'kchi gu ja'tkam ji chu daa'ngit gu ja kikchar. Jir di' am gui' na mit ma'liich gu ja'ook nax iibhidham tu'm tu tuuku', gio gup duńiixim na pui'p tu'm, na mit cham tu'm matgilh ja kokobtai' am, gio na mit cham tu daani buińor sia ti pup ja chińiimi.

³ Ba' mi' ji gu'kat laala'n am maa'n gu alabaa'n gui' na jax chu'm laala'nda' bijik gu Moisees gui' na bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, gio na jax chu'm jup laala'nda' gui' na ja'p ji buusan na gux kii' kasnir jano' na ya' xi oilhimik, nap jum kai'ch:

Ja'p moo tu' silhkam jix io'm jir gé'kam ap ji bak jich Gi'kora',

gio nap bixchu'x aichu'n nap pu tu duńia' jix bhai'm duukam gio gé'gé'p jum duu'nkam!

Bix kap jir gé'kam ap na ji'x oi'ńga'n, gio nap bix kap ja silhka'n gu ja'tkam nap jax pix jix aa' aap diilh.

⁴ Bix pix gu ja'tkam tu' ka'm jum niidhat tu daan am aap jum bui Dios jich Gi'kora',

na gu' dai aap nap jix io'm jix uań ki'n kiikat jix io'm jir gé'kam.

Bix na ji'k ja'tkam tu' ka'm jum tiigi tu dańia' am aap jum bui,

nam gu' ba machia' nap aap joidham jir jix bhai'kam kat jix bhai' ja silhka'n gui' nam bam kaichu'.

⁵ Ba' ja'xpix bhai' jim kupio' gu chiopga'n gu Dios na bhammi kiik jix dhaam, bhai' na pai'x io'm jix chu xidhuu.

⁶ Ba' bhiji dir bhai' ji bubua mit xijum gook gu noonbi'ń gu Dios nam pu chu'm ki'n dalhxix nam ja tulhińńchuda' gu ja'tkam bix aixim bhaan bix kap na ji'x oi'ńga'n. Jix chooto ti ti'ńchu' am bix ji'ma'n, jix kiki' ji gu'x u'uań gu ja jajannullh, gio nar jix dha'ram namkim, ko'kmarak bhibhispara' nar jix uam totbikdam jam bha ja'p jup xi chu buupratu' ja bhabhaastu am.

⁷ Ba' maadit gu maakob sasoi' nam bix xikoolh dhir guguuk mi' na pai' daa gu Dios, ji'ma'n xi ja maa gu a'lhich jaja' nar jix uam totbikdam gux xijum gook noonbi'ń gu Dios na mit bhiji dir ji bubua chiop. Dhi jaja' bhaan mi jim gui' na tu' ki'n jix io'm ja tulhińńchuda' gu Dios na jaroi' gammiji pux jai'ch bix na ji'k ja'tkam nam cham tu' ka'm ni'ń, na gu'x io'm jix bhaam ja bui.

⁸ Ba' ja'xpix mi' dhir bhai' ji bam gu kuubhix na pai' daa gu Dios, bhijimmi ja'k ji baa na pai' tu chiopi', bhiji jim tii'mo irban dir. Ba' dhi' bhaan jix maati' na chakui jaroi' bhaai' na mu bakia' na pai' tu chiopi' gu Dios, na mit gu' chakui tu tulhiiñchuda gux xijum gook noonbi'ñ. No' mit pui' ba tu kuugalh na ba' bax bhaai'n ka' nam mu baapkia'. Gu kuubhix dhi' pix pui' ja'k jum maaxi'ñ na jax ja'k jir gē'kam gu Dios.

16

Gux xijum gook noonbi'ñ gu Dios nam ba ja tulhiiñchuda' gu ja'tkam

¹ Ba' ja'xpix gē' ki'n bhai' ji chum ñio bhiji dir na pai' tu chiopi' gu Dios, jup ja titda gux xijum gook noonbi'ñ gu Dios nam ji'ma'n ja daada' gu jaja':

—Nua'pu' pim mu ja'p oi'ñga'n bhaan dhi' na ki'n tu tulhiiñchu'n gu Dios na mi jim dhi jaja' ta'm na pim ja daada'.

² Ba' maa'n bii'pi' mu jii mu oi'ñga'n bhaan nat ba nu'aam gui' na mi jim ja'aa ta'm. Ba' nat mu ēēk mi ja'p xeeñ ñua dibii' ta'm. Bii'x gui' nam ji'k matgilhdhix ja kokobtai' am na bhaan jix maati' nam kaichu' gu ja'ook na iibhidham tu'm gu tukga'n, gam nam tu' ka'm niidhat tu daan buiñor, sia gup duñixim na pui'p tu'm, bhai' ji ja ai gui' na ja'p tu'm na bipri'x na giilhim jix ko'k.

³ Mi' dhir ba' moo jumai mijip ji dhuu gu nobii'ñ gu Dios ua'dat gu ja'aa nat ba nu'aam ip mu ja'p oi'ñga'n bhaan gui' na mi jim. Ba' mu ēēk mi' xi ñua gē' suudai' chir. Fii'rup jup jum duu gu suudai' bii'x na ji'x juugit suu'n, ja'p tu'm na jax gu i'ra'n gu jaroi' no' mit mua. Pu bii'x koi' mit gu dudua kam nam mi' ka tu oipo nat pai' dhuuk i'hir jup jum duu gu suudai'.

⁴ Mi' dhir ba' moo jumai mijip ji dhuu gu nobii'ñ gu Dios ua'dat gu ja'aa, baik ba' moo ba jim. Ba' mu ja'p xi ñua a'kki'n na pai' mir gu suudai' gui' na mi jim ja'aa ta'm gio mu ja'p na jax jir biipiatam, i'hir jup jum duu ip gu suudai'.

⁵ Ba'p kai'ch gu nobii'ñ gu Dios gui' na mu ja'p nuuka'n gu suudai':

—Aap dho gi ja maak ji Dios jich Gi'kora' nap jix uañ ki'n kiik na tu' ja a'm bipio' dhi ja'tkam nam cham tu' ka'm jum nii'ñ aap nap bijik dir pux jai'ch gio nap gammiji pu jai'ch ka' ya' dir ja'p ja'k,

⁶ Na mit gu' dhi' gē'kam ki'n jum ua'tulh aap jum bui. Tii' na mit giilhim ja tulhiiñchudaimik ja koi' gui' nam jum bui ti jii'ñdhat gio gui' nam jum a'mkam tu a'gimik bijik gum ñi'ook. Xib jam ba' mi' xi aaya' nam i'ya' gu i'hir nam ba' mi' xi machia' na jax tu tatda' gu pui' na mit jax ja dooda gui' nam jum kaichgit gio gui' nam jum a'mkam tu a'gat. Pui' dho tu'm ja a'm bipio'.

⁷ Gu' ba' bhai' dhir bhaan gu kubhioñkar na ja'p tu'm na sasoi' mimi'ñkar, bhai'p ji chum ñio, jup tum kai'ch:

—Pui' dho aapi' Dios jich Gi'kora' nap bixchu'x aichu'n nap pu tu duñia'. Maaxik dho ja maak ap na jax ja'k ja a'm bipio' dhi ja'tkam, nap gu'x maat na mit gē'kam ki'n cham am bua aap jum bui.

⁸ Ba' gu jumai nobii'ñ gu Dios mu jimik bhammi ja'k jup xi ñua bhaan gu tanoolh gui' na mi jim ja'aa ta'm na ua'. Ba' dhi' ki'n jix io'm jix choiñ bhai' ji chon gu tanoolh, ba ji ja mii'ñ gu ja'tkam.

⁹ Tii' pup koi' mit ki'n gu tanoolh nat ja a'm ton, na gu' giilhim jix choiñ, gu' ji na gu' ni ji'x ku mit iam soi' ba jim ilh buiñor gu Dios sia ku jax ja tulhiiñchu'n. Jano' mit dho ba' giilhim bhaak ji buiñor, bii'x aixim bhai' ji ai'chux jamit na jax cham kii' ka'm nii'ñ. Cham pai' na mit iam soi'm ilhdhak ba tu daani buiñor ku cham ka ja tulhiiñchu'nda' git.

¹⁰ Ba' mikkat gu jumai nobii'ñ gu Dios mui'p ji jii, mi'p xi ñua gui' na mi jim ja'aa ta'm na pai' dhir jir gē'kam gu nobii'ñ gu ja'ook nax xijum gook tu moom, jix chukgam jup tum duu mi' na pai' daa. Ba' gu ja'tkam nam kaichu', giilhim pix sasrak bii' am nam jum tulhiiñ,

¹¹ Na ja ēē' gui' na ja'p tu'm na bipri'x nax io'm jix ko'k. Gu' ji na gu' sia kum jax jum tulhiiñ, cham pai' iam soi' ba jim ilh jamit buiñor gu Dios, pui' nam jax jix buam ba tu bua na jax cham kii' ka'm nii'ñ, gio nam giilhim jix bhaamut bii'x aixim ai'chuxi'ñ gu Dios nax dhaam jup tu'ii'.

¹² Ba' mi' dhir jumai mui'p ji jii gu nobii'ñ gu Dios ua'dat gu ja'aa, xijum maa'n ba' moo ba jim. Silh jim mu gē' akki'n na pai' Eupraates ti tii', na pai' gē' mir gu suudai'. Mu ēēk mi' xi ñua suudai' chir gui' na mi jim ja'aa ta'm. Ba' nai' pix ji gaa gu suudai', cham pai' ka mir, na ba'x bhaai'n ka' nam mu bubuakia' baasi'n dir ja'k gu gē'gē'kam nam mu dir ja'k mu jii' xia'lhbu.

¹³ Ba' gu ja'ook na ja'p tu'm tu tuuku' na gu tirook dai na gē', gio gu nobii'ñ na pui' giilhim tu'm jup tu tuuku' nax xijum gook tu moom, gio ba' gui' na bhaankamu'n tu a'ga, bhiji dir ji bubua mit ja chiiñk am gu cham kiki' i'ii'mda' ja'p tu'm na sosbha'n,

¹⁴ Nam jir noonbi'ñ gu ja'ook, nam bixchu'x aichu'n nam pu tu duñia'. Ba' dhi' dhi cham kiki' i'ii'mda' am pu ja joot gu ja'ook ja bui bii'x gu gē'gē'kam na ji'x oi'ñga'n nam pui' ja'k ja jurtu'np'o' nam bii'x maa'n ñi'ook jup dui tu kokda' buiñor gu Dios nax io'm jir gē'kam.

¹⁵ Ba' aapi'm jiiñ jaaduñ na pim ba kaichu' guch Xoi'kam, cha'pim jax jum aa'nda' sia jax tum bua, na gu'p kai'ch guch Xoi'kam: "Ja'p moom joidham jix bhai' tu jimia' gu

jaroi' no' gammiji pu ti jügi'n aañ jiiñ bui, na na cham pai' dhuuk koosit daaka'. Na gu' no' cham tu'p jum buixdhat am irdat daa, ja'p ji buusanda' nax dhaapkat oirida', ba' giilhim jix xi'raa' nañ pai' dhuuk mu jimda'. Gu' cham ji no' gu' gammiji soi'm ilhii'n, ja'p ji buusanda' ji na tim ti'ii'nka', ba' cham xi'iraam jum ilhdha' nañ pai' dhuuk mu aaya'. Nañ gu' aañ jotmoda' mi' pix ba kiika' cham jum ilhdham, ja'p na jax gu' ixkum no' pai' bax chi' ixhdham jax chu'm ba'k chir, na gu' jotmoda' pix mu jimii mi bakia', pu cham mat ka' gu' kiokam na jax chu'm tukaa' mu jim."

¹⁶ Ba' gu' cham kiki' i'ii'mda' pui' ja'k ja jujurtuda mit biix na jik' gu' gē'gērkam na jix' oi'ñga'n nam maa'n ñi'ook jup dui mummim jumpadat na pai' Armagedoon ti'ii' gu' ebreo ñi'ook ki'n, na gē'x gio'.

¹⁷ Mi' dhir ba' moo jumai mui'p ji jii gu' nobii'n gu' Dios na ba' moo bar daipu' ka'. Mu ja'p jup xi' ñua gui' na mi jim ja'aa ta'm bhaan gu' jibiilh. Ba' bhiji dir chiop na pai' daa gu' Dios bhai' ji chum ñio gē' ki'n, jup tum kai'ch:

—Xib dho gi' gu' pu biix dappaam ba tum kuugalh ji.

¹⁸ Ba' mi' dhir bhai' ji chim bipgi' bha ja'p jix dhaam, gio nat gē' ki'n bhai' ji chim tir, gam nat jix io'm bhai' ji gi'ndoki gu' oi'ñga'n, na cham pai' dhuuk pu'ñi pik jix io'm joiñdhat.

¹⁹ Ba' mi' gē' kiicham na pai' Babiloonia ti'ii', baik kap bhai' ji jai gu' dibii'. Ba' pu biix nai' ji ia'ri gu' ba'bhak, sia biix kap na jix' oi'ñga'n na jax jir kikham kat, nat gu' biix kap joi gu' dibii', ba' mui' koi mit gu' ja'tkam. Ba' gui' nam Babiloonia oi'ñkat, jix io'm ja tulhiñchuda gu' Dios, na gu' pu ja bi'chulhi'ñ na pu'ñi ja dooda' jax chu'm tanoolh, na mit gu' gē' bam ua'tullh buiñor, ja'p ji buus nat ja i'iich gu' biññ nam ki'n ko'ya'.

²⁰ Sia biix pix cham pai' matgir gu' a'lhich dippir na mu ja'p ka daraat suudai' iraab, gio gu' oi'dha', nat gu'x io'm joi gu' oi'ñga'n.

²¹ Gio ja'xpix jix dhaam dir bhai' ji ii' gu' chia gē'gēr, chi jik' gook oo'm kiilos jix biipit biix ji'ma'n. Ba' gu' ja'ktam giilhim jix bhaak am buiñor gu' Dios, biix aixim ai'chuxi'ñ am na jax cham kii' ka'm niñ'ñ, na gu' giilhim ja tulhiñchu'n ki'n gu' chia.

17

Nam ba tulhiñchuda' gu' ubii' gui' nar ganai' pix

¹ Ba' maadit gux xijum gook noonbi'ñ gu' Dios nam ja daada' gu' jaja', bha jimii'k jup jiiñ chitda:

—Bhai' xi' jim ya'ni ja'k nañ jum ti'ii'ñchuda' nam jax ja'k tulhiñchuda' gu' ubii' gui' nax

io'm jir ganai' pix ka', na biix kap tu' daam kiika' na jik' kap suusu'n gu' suudai'.

² Dhi' dhi' ubii' ja'p ji buusan na biix jix bhai' ja titdat ja biim boppo gui' nam jir gē'gērkam mu ja'p na jix' oi'ñga'n, nam gu' pui' ja'k jup ba tu' jim na jax gui', biix ja'p ba tu' daan am ja bui' gup duñixim didios jum tiitgidam, biix sia gui' nam jir ja'ppix ja'tkam ja'p ji buus nat ja i'iich gu' biññ na pui' ja'k tu' bua.

³ Ba' nat gē'ñ a'm bam tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', bañ baidhak gu' nobii'ñ gu' Dios mummu pai' maa'n kap gampix. Ba' mi' oiri' maa'n gu' ubii' bhaan gu' tu'x buadam jix bi' na i'bhidham tu'm, jix xijum gook tu' moom, mambhiix ba' tu' a'aa'. Biix kap na jix' jir tukgaram bha ua'ñixchu' gu' ñiñio'k na jax ja'k cham kii' ka'm niñ'ñ gu' Dios.

⁴ Gu' ubii' ba' joidham jix abhaar jup xi' chi' ti'ichu', jix bi' kat jix muraa'nma' gu' jannulhi'ñ, jix uam totbikdam ki'n bha ja'p jup xi' oi'chdhiix gio gu' joodai' gui' nax a'bhār totbik. Ba' maa'n ua' gu' ja'aa na suu'ngim mi jim na jax ja'k jir tu'm dülh, pui' na jax nax io'm jir ganai' pix gam na jax ja'k cham kii' ka'm niñ'ñ gu' Dios, gio pui' na jax na mui' tu' didiosi' jup duñixim.

⁵ Gio ba' bha kobtagi'ñ bhai' xi' chu ua'ñixchu' palhiip na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch: "Mi' gē' kiicham na pai' Babiloonia ti'ii', ja'p ji buusan na dhi'r ja naan biix gu' u'uub gui' nam jir ganai' pix, na gu' mi' dhir na mit pui' ja mamtux gu' ja'tkam nam jix buam tu' buada' na jax cham kii' ka'm niñ'ñ gu' Dios, ja'p moo joidham."

⁶ Gu' ji na gu'x maimitu' gu' ubii' ki'n gu' ja i'ñir gui' nam ti' jii'ñdhat buiñor gu' Dios gio gui' nam bhaankamu'n tu' a'gat. Ba' aañ mi' pix pui' ba tu'ii',

⁷ ba' gu' nobii'ñ gu' Dios jup jiiñ chitda:

—Jax kup ba' mi' pui' pup tu'ii'? Xib jañ jum aagi'ñdha' na tu' pui' ja'k jum maaxi'ñ dhi' ubii' gio dhi' na bhaan jim nax xijum gook tu' moom, gio ba' na jax jir jum duukam kum ba' pui' tu'ii'.

⁸ Dhi' nax i'bhidham tu'm nax xijum gook tu' moom na bhaan jim dhi' ubii', dhi' maadit jir di' gu' nobii'ñ gu' ja'ook. Ku' gu' cham tu' ya' ka oiri' ji xib, dai bijik na jax ya' xi' oilhimik, ku' ba' gu' cham xiim gio ya'p aaya' ji, mu dir ja'k jimda' na pai' gē' ti' di' na cham pai' ju'. Daipu' pix ya' xi' e'jeji, nam gu' mi' dhir daagii' mu ba bua' na pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'. Ba' gu' ja'tkam gui' nat jik' pu cham ja dai gu' Dios bhaan gu' u'uan mi' na pai' ja daasa'im gui' nam jik' ti' jii'ñdhiim buiñor biipi' dir na ba' moo bap duñia' dhi' oi'ñga'n, giilhim bhai' ji chotdonia' am nam ba tigia' na gio mi'p ba aaya' gu' nobii'ñ gu' ja'ook, sia ku' gu' xib cham pai' maati'.

⁹ Xib jap ba' moox io'm biix jum jur ki'n xiñ kaaya' nañ jum aagi'ñdha' na jax jir jum duukam gu pui' na jax ja'k tu'm gu nobii'ñ gu ja'ook: Gux xijum gook moomo'n gui' nax ìbhidham tu'm, jix xijum gook gu gè'gèrkam kat jum kai'ch, gio ba' xijum gok kap ip na pai' jax tu daam kiik gu ubii na bhai' daa bhaan gu nobii'ñ gu ja'ook.

¹⁰ Ba' dhix xijum gook gè'gèrkam, jix chamaam jamit jum gè'gèrkamtak ba koi. Maa'n pix ya'r gè'kam xib, maa'n ba' moo chakuim gè'kamta. Ku ba' gu' no't ya' bam gè'kamta gu maa'n na ka bi'iix nam gè'kamta', cham tu' mik ya'r gè'kam ka' ji, alhio pix.

¹¹ Ba' gu jumai gè'kam na mi' dhir bhai'p ji jai'chdhilhia', jir di' ka' gu nobii'ñ gu ja'ook nax xijum gook tu moom na bhaan daa dhi ubii, na gu' jano' gio ya'p ba aaya' na pu'ñi giop bam gè'kamta', sia ku gu' bijik pui'p jir gè'kam kat. Ku gu' maadit jir di' ka' ji gux xijum gook nam biipi' dir jum gè'gèrkamta', daipu' maa'nnim pix bam gè'kamta', nam gu' mi' dhir daagii mu ba bua' na pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha'.

¹² Gu' ba' gu mambhiix gu a'ga'n dhi' nar nobii'ñ gu ja'ook, mambhiix gu gè'gèrkam kat jum kai'ch, dai nam chaku' jai'ch gu xib. Ku ba' gu' ka jai'chdhilhia' am ji dhi' dhi gè'gèrkam, ku ba' gu' alhio pix ji nam maap jum gè'gèrkamta' gu nobii'ñ gu ja'ook nañ aa' biipi'.

¹³ Ba' nam pai' dhuuk pu'ñi bam gè'gèrkamta' gu mambhiix nañ ja' aa', maa'n ñi'ook jup dui gè'kam ki'n daasa' am mi' ja bui gu nobii'ñ gu ja'ook nax xijum gook tu moom gui' na bhaan jim gu ubii.

¹⁴ Gio ba' nam palhbuuidha' na tu kokda' buiñor guch Xoi'kam na ja'p ji buusan na jax ki' kasnir. Gu' ji nam gu' cham ji'xkat jax dhoda', na gu' guch Xoi'kam na mu dir bhai'p ji chu kokda' ja biim gui' nam kaichu', pu maa'n na jax tu' pix dooda' gu nobii'ñ gu ja'ook gio gu gè'gèrkam nam kaichgida'. Na gu' guch Xoi'kam cham ji'xdhat jaroi' jax dhoda', na gu' gui'r ja gè'kam tuk gui' nam nai' ja'p jir gè'gèrkam. Biix oi'ñdha' am jano' gui' na mit ji'k ti jii'ñdhak buiñor mi' pui' jii na jax jix aa'.

¹⁵ Gio ba' moo ja'pnip jiñ chitda gu nobii'ñ gu Dios:

—Ba' dhi suudai' na mui' kap suusu'n nap niñ'ñ, na pai' jax tu daam kiik dhi ubii nar ganai' pix, dhi' biix gu ja'tkam nam pui' ja'k jum maaxi'ñ, sia nam jir pa ja'k kam, sia gui' nam maakam tu ñiok, biix nam ji'k jai'ch ya' dhi oi'ñga'n.

¹⁶ Ba' gu mambhiix gu gè'gèrkam nam jai'chdhilhia' ya' dhi oi'ñga'n, gio gu nobii'ñ gu ja'ook, bhai' ji bhaamkidha' am dhi ubii nar ganai' pix. Biix tu boosgidha' am gu tu' na bia', sia gu jajannulhi'ñ na ti ti'chgidha'.

Mi' dhir jam ba' bhai' ji jugia' gu tukga'n, ba' gu ji'x na bi'ya', mu xi miidha' am tai chir.

¹⁷ Ba' diñh gu Dios pui' ja'k ja jurtuda gu mambhiix gè'gèrkam ya' kam dhi oi'ñga'n nam pu'ñi biix dhit maa'n ñi'ook jup dui gè'kam ki'n daasa' gu nobii'ñ gu ja'ook ja bui, na jax dhui pix ba' gui' pui' tu kuugalhdha' nat jax ja'k tu dai diñh gu Dios na tum buimii tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n.

¹⁸ Ba' dhi ubii nar ganai' pix nap ya' niñ'ñ, dhi' pix pui' ja'k jum maaxi'ñ gu gè'kiicham mi' nam pai' mui' oi'dha' gu ja'tkam, na gu' gu mi' kam gu gè'kam, biix ja daam kiik gu jai' gè'gèrkam na ji'x oi'ñga'n, sia gu ja'ppix ja'tkam. Pui' ja'k jam ba'p ba tu jim na jax gu mi' oi'ñkam gè'kiicham, na mit gu' pui' ba ja namtux.

18

Nam ba ko'ya' gu Babiloonia oi'ñkam

¹ Ba' mi' dhir biix dhi' pui', maa'n gu nobii'ñ gu Dios bhammi dir jix dhaam bhai' ba jurnim, na gè'kam ki'n daaxix, gè' tonnichu', biix kap tu maaxir na ji'x oi'ñga'n,

² jup kai'chim gè'ki'n:

—Am xi koi mit ba' xib gu Babiloonia oi'ñkam. Biix pu ia'ri gu ja ba'bhak, jajo'k jam pix mi' ba oi'dha' nam pai' oi'ñkat, gam gu cham kiki' i'ii'mda', gio gu u'ji' gux bupuichik nam jax chu'm cham kiki' ja niñ'ñ gu ja'tkam.

³ Nam gu giilhim cham bhai' tu jimdat dhi' dhi ja'tkam, biix pui' ja namtux jamit gu ja'tkam na ji'x oi'ñga'n nam jax ja'k jix io'm jum ua'tulhdha' nam ba' pui'p ba tu daanda' ja bui gu didios jup duñiixim, gam jai' biix aixim tu'm na cham kiigalhi'ñ gu Dios, sia gui' nam biix kap jir gè'gèrkam na ji'x oi'ñga'n. Ja'p ji buus na mit bha ja i'lich gu biñ'ñ gu' na pui' ja'k tu bua nam ba' pu'ñi biix aixim bhai' ji chu duñia' na jax cham jir am. Biix na ji'k ja'tkam na ji'x oi'ñga'n nam bixchu' tu ga'ra, jix chutumñigam jup jum duu mit, nam gu' mi' dhi gè'kiicham tu ja saba'nda' gu tu' nam mu tu ga'raidha'.

⁴ Ba' bhammi dir jix dhaam jup tum kai'ch ip:

—Aapi'm na pim ji'k ba kaichu' gu Dios, ja'k japim jimia' mi' dhir dhi gè'kiicham na cham jam ia'ñdha' gu ja ua'tulhdhara' gu mi' oi'ñkam, gio na ba' cham jai' jam daam jimia' gu tulhiñara' na pai' dhuuk ja a'm gixia'.

⁵ Na mit gu' dhi' giilhim gè' bam ua'tulh buiñor gu Dios, ja'p ji buusan nat yammi ba ai jix dhaam gu ja ua'tulhdhara' mi' nam pai' jumpadim. Ba' biix ji'ma'n nam ji'k mi' oi'dha' dhi gè'kiicham, ja bi'chulhi'ñ gu Dios nax io'm ja tulhiñchuda'.

⁶ Xib na tu' jax tui'ka', aapi'm na pim jir tujuandam tugi'ñ, xi ja tulhiñchuda' pim gu mi' oi'ñkam dhi gè'kiicham na ji'x ja a'm

bipio' gu tulhiñara' na mit gan ja iatgidhak buam ja mamtux gu ja'tkam, ja'p ji buusnia' na pim gookim bha ja i'chdha' gu biññ gui' na giilhim jix xibu' nax maimda' na mit jax ja dooda dñlh gu jai' ja'tkam.

⁷ Aa'ñ pu jam titda bhaankamu'n gu Dios na pim siamri xi ja ti'ñchoixdha' dhi' dhi ja'tkam na mit g'e'kam ki'n cham am bua buiñor, giilhim gu' nam g'e'g'erkam jum taat ka' tu' na pix bhaan, gio ba' nam mui' tu bia'kat gux dha'ram namkim bhaan jum ua'tulhi'ñdha', jup kai'chdha' am ba': "Biix pix tu' ka'm jich ñi'ñ am gu ja'tkam dai aach nach jir ya' oi'ñkam Babiloonia, gu' chi nach gu'r jix chutumñigam. Biix tu' bia' ich na tu'ch a'm jum aa', gio na joidham jix bhai' tuch jim. Ba' cham pai' dhuuk tu' bhaan jich chulhiña' ich."

⁸ Ku ba' gu' xib ya' bam ai ji na pai' dhuuk ja a'm jimia' gu tulhiñara' nam tu' cham ñarar. Bhiogi' ja a'm jimia', gio ba' muuki' ip. Dñlh gu Dios nax io'm jir g'e'kam pu'ñi ja'k ja tulhiñchuda' dhi' dhi ja'tkam, mi' dñir ba' mu ja'k xi ja iabu' na pai' g'e' miim gu tai, nam pai' gammiji' mi' pup mñjidha'.

⁹ Ba' gui' nam jir g'e'g'erkam biix kap na ji'x oi'ñga'n, nam jai' pui'x buam jup tu buimii nam jax ji ja niidhat dhi' dhi ja'tkam, joi'ndam ja tiigi' bhai' ji susuaña' am nam mu pix mñjidha' tai chir gu Babiloonia oi'ñkam.

¹⁰ Ba' totdonii nam cham pui'p ja tulhiñchuda' ja bindai, dilhkob ja'k xi gu'kia' am, ba'p kai'chdha' am mui' ji ja niidhat nam jum tulhiñdha':

—Cham pum aagit japim na jax jup ba tu jam buidha' aapi'm Babiloonia oi'ñkam, na pim biix kap tu daam kiikat na ji'x oi'ñga'n, gu' ji nat gu' jotmoda' pix cham jum ihdham ba jam tulhiñchuda gu Dios na pim cham pum aa'.

¹¹ Sia gui' nam biixchu' mi' ka tu ga'rat biix kap dir na ji'x oi'ñga'n, bhai' ji susuaña' am nam joi'ndam ja ni'ñdha' nam jum tulhiñdha' gu Babiloonia oi'ñkam, gam nam pui' xim aa'nda' na cham jaro' ka jai'ch ka' na tu ja saba'da' gui' nam tu ga'ra nax dha'ram namñik.

¹² Pui' na jax gux uam totbikdam, gio ba' gux chua totbikdam, gam gu jai' na pui'x a'bhar jup totbik nax dha'ram jup namñik. Gio pui' na jax gu jajannulh gui' na biix aixim tu'm na pui'x dha'ram jup namñik, pui' na jax gui' nar jix chooto na joidham am totbikda', gio gux mumra'nma', gio ba' gux ñankabma', gam jai' biix aixim tu'm. Gio ba' pui' na jax gu biixchu' nam jup tu bua nar u'uux sobkoñxim na pui'x dha'ram jup namñik, gio ba' gui' nar bapaiñum nax io'm jix kaapak, gio gui' nax mamoi'k pa'.

¹³ Gio ba' pui' na jax biix aixim gui' na joidham uub, pui' na jax gui' nam jum jup

rda' gu ja'tkam nam ki'n joidham uubka', gio ba' gui' nam ki'n tum kubhion, gam jai' biix aixim tu'm. Gio gu biññ gui' nax dha'ram namñik, gio pui' na jax gu tiriik gio gu ariin nar tum kua'dam, gio gu asait. Sia pui' na jax gu biix aixim tu'm gu sasoi', pui' na jax gu kakkai gam mamchus na bhaan tum bhii'mñor, gio ba' gu karretas, gio gam kakasñir, ganai' tujuandam nam tu ja juantu'nda' pui' cham ji ja namkidhat.

¹⁴ Ba'p kai'chdha' am ip tii mui' ji ja niidhat gu Babiloonia kam nam bam tulhiñdha':

—¿Xib ba' jaroo ka tuch saba'da' dhi' nach tu' tu ga'ra? Na gu' dai aapi'm na pim jir jix chutumñigam kat gio na jam ko'raarot na pim tu bia'ka' gux dha'ram namkim. Xib ba' gu' cham jax kai'chdha' ji, na gu' mi' na pim pai' bam tulhiñ xib, cham pai' dhuuk kam tutumñigamta' pim.

¹⁵ Ba' dhi' na mit ji'k mi' tu ga'raimik ja bui gu Babiloonia kam jum tutumñigamta, totdonii dilhkob ja'k xi gu'kia' am nam ba' cham pui'p ja tulhiñchuda' ja bindai, tii joi'ndam ja niidhat xi suanda' am

¹⁶ jup ji kai'chit:

—Ja'p moo joi'ndam jup bua pim na pim jum tulhiñ aapi'm na pim Babiloonia oi'ñkat! Cham pum aagit japim na jax jup ba tu jam buidha'. Biix tii tu daam kiikat japim na ji'x oi'ñga'n, gio na pim jir jix chutumñigam kat, jix a'bhar jix dha'ram namkim japim xi chi ti'ka' gu jajannulh na biix aixim tu'm ki'n mamxidhix, pui' na jax gux mumra'nma', gio gux ñankabma' na pix am oi'chdhix ka' ki'n gux uam totbikdam nax dha'ram namñik, gam jai' gui' na biix aixim tu'm totbik.

¹⁷ Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk bhai' ji jam tulhiñchuda, biix pu cham pai' matgir dhix dha'ram namkim na pim ka tu bia'kat, ni nat tu' ki'n jam palhbu.

Sia mik ja'k xi guguu mit gui' nam gammiji' mu ja'p oipo suudai' dhaam kaknub ta'm na mit pai' dhuuk bhai' ji ja tulhiñchuda gu Babiloonia oi'ñkam, gui' na mit pui'p jum tutumñigamta nam mi'p tu ga'raimik gu bop-top ganai' biix aixim tu'm ja bui.

¹⁸ Ba'p kai'ch am g'e' ki'n nam xi ja ni'ñ na mu pix mijim tai chir:

—Dai dhi' nam ji'k mi' oi'ñkat Babiloonia nam biix kap tu daam kiikat na ji'x oi'ñga'n, gio nam dai dhi'r jix chutumñigam kat. Cham pai' dhuuk pu chu'm ka jai'chdñhilia' am chi ba' gu ja'tkam ya' dir ja'p ja'k.

¹⁹ Ba' bhai' xim buidhak ja moom am gu matai g'e'g'er ki'n bhai' ji sasra mit jix buam jum aagit nam joi'ndam ja ni'ñ gu Babiloonia oi'ñkam nam ja tulhiñchu'n, jup xi kai'chit am:

—Ja'p moo siamrix ñbhidham ja dooda mit dhi' nam Babiloonia oi'ñkat! Tii cham

tu'r ja'ppix ja'tkam kat am. Mi' dhir gu' na chich jich chutumñigamta gui' ja bui, nach mi' ja ga'lhidhimik gu boptop ganai' bñx aixim tu'm aach nach ji'k ja bia' gu kaknub, nam gu' dai dhi'x io'm jir jix chutumñigam kat. Gu' ji na mit gu' ya' jotmoda' cham pai' matgir, sia gu tu' nam bia'kat nax dha'ram namiik.

²⁰ Ba' bñx aapi'm na pim ji'k bhammi ja'p jup tu'ii'x dhaam, jix bhai' pim jum taat ka', nat gu' ba ja tulhiñchuda gu Dios gui' nam mi' oi'ñkat Babiloonia, nam giilhim jix buam tomaatit. Bñx sia aapi'm jix bhai' pix jum taat ka' na pim ti jügi'n buiñor gu Dios na pim bhammi bap tu'ii'x dhaam, gio aapi'm na pim ji'k bhaankamu'n tu a'gimik guch Gi'kora' mu ja'p na ji'x oi'ñga'n, na gu' xib ba ja tulhiñchu'n gui' na mit jam tulhiñchudak jam koi jano' na pim duuakat gu jam tutku' bhaan. Xib ba' ja a'm ba gi' gui' na tu' ja a'm bipio'.

²¹ Ba' maa'n gu nobii'n gu Dios na bixchu'x aichu'n na pu tu duñia', nat jax daa maa'n gu gē' komaarak jodai ja'p tu'm na jax gui' na ki'n jum tua' gu tiriik, mijimmi xi bua irban gu gē' suudai', mi' dhir ba'p kai'ch:

—Ja'pni ji bubuakia' pim aapi'm na pim ji'k mi' oi'dha' na pai' Babiloonia ti tiñ' na pai' dhuukjam kooda' gu Dios, ba' cham pai' dhuuk ka jam tigia' am gu ja'tkam.

²² Ya' dir ja'p ja'k cham pai' dhuuk ka jai'chdhiñhia' am gu sasabdam nam bñx aixim tu'm sasaasbikar ki'n tu sab mi' na pim pai' oi'dha' xib, gio nam cham pai' dhuuk mi' ka tu ga'ra' gux dha'ram namkim bñx kap dir na ji'x oi'ñga'n. ¿Jaroo gip ka tu jam saba'da'? Sia gui' na pim bhaan tua' gu tiriik, cham pai' matgilhia', sia aapi'm na pim bñx aixim tu'm ka'm tu juan, bñx sia cham pai' matgilhia' pim.

²³ Ampix ji chu jugia' mi' na pim pai' oi'dha', gampix jup tum duñia'. Tukaa' ja'k cham pai' ka ma'mda' gui' na ki'n jix chu maax ka', ni ku cham pai' dhuuk mi' pai' kar bhoo'n ka' na jax chum bua xib na gē' ki'n tum sabda' pai' no' mit bam timo, na pimit gu' gē'kam ki'n cham am bua na pimit pui' ja mamtux gu ja'tkam bñx na ji'x oi'ñga'n nam jax ja'k ja daanit gu cham kiki' i'ii'mda' nai' tu jiboñdha'. Nai' xi ja jootsat japim gu jam tujuandam tuk bñx kap na ji'x oi'ñga'n nam tu ga'rapu' gux dha'ram namkim.

²⁴ Ba' pu'ñi ja'k ja dooda gu Dios gui' nam mi' oi'ñkat gē' kiicham na pai' Babiloonia ti tiigich, nam gu' giilhim jix buam tomaatit. Tiñ' na mit ja tulhiñchudaimik ja koi gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu ñio'ki'n, gio jai' gui' nam buiñor ti jii'ñdhat, gam jai' ja'ppix nam ja koodaimik bñx kap na ji'x oi'ñga'n.

19

¹ Ba' mi' dhir mui' dhit bhai' ji chum ñio gē' ki'n bhammi dir jix dhaam, jup tum kai'ch: ¡Ja'p moor gē'kam ji dhi Dios jich Gi'kora'! Gammijich tu daanda' buiñor tu' ka'm niidhat,

na gu'r gē'kam kat jir jix bhai'kam.

Tiñ' nat jix bhai' duu nat tu ja uañ gu ja ua'tulhdhara' gu ja'tkam mu ja'p oi'ñga'n bhaan,

pui' kuch ba' dai dhi' tu' ka'm niidhat gē'kamtu'nda' gammiji.

² Na gu' dhi' niidhix kam ja tulhiñchu'n gu ja'tkam nam ji'k kuiñcha bia',

cham tu' na sia gui' nam jix bhai' tu jim.

Pui' ba' nat jax ba ja dooda gui' nam mi' oi'ñkat gē' kiicham na pai' Babiloonia ti tiigich,

na mit gu' dhi' maaxik gē'kam ki'n cham am bua buiñor,

na mit pui' ja mamtux bñx gu ja'tkam na ji'k oi'ñga'n nam jax ja'k bñx aixim tu buada' na tu'r ua'tulhdhara' buiñor gu Dios,

gam nam tu daanda' ja bui gu didios jup duñiixim,

gio na mit ja tulhiñchudaimik ja koi gui' nam mu ja'p ti pup tu ja a'gidhimik gu ñio'ki'n gu Dios.

Pui' kut ba' ja koi,

na mit gu' gē' bam ua'tulh.

³ Mi' dhir ba' moop kai'ch am ip gio gu mui' nam bhammi dir bha ñio'k jix dhaam:

—Gē'kamtu'nda' ich gu Dios jich Gi'kora', na gu'x io'm jir gē'kam, gio na bixchu'x aichu'n na pu tu duñia'. Jaiñ nat jax ja dooda gui' nam mu oi'ñkat gē' kiicham Babiloonia ti tiigim. Dhi' gammiji mi' pup mijidha' am tai chir sia nar pai' dhuuk ka' git.

⁴ Ba' gu maa'n oo'm daman maakob gu ja'tkam nam jir jagi'gir pa' nam bñx xikoolh dhir daraa mi' na pai' daa gu Dios, gio ba' gu maakob sasoi' nam bñx xikoolh dhir jup guguuk, na mit jax ja o'lhia ki'n guguu, nai' ji mungia mit, diirap xi chu sissap gu ja moom, bhai' ji chu daani mit buiñor gu Dios, jup kai'ch am:

—Jē'ē', pui' dho. Bñx dhit jach dho gē'kamtu'nda' dhi Dios jich Gi'kora' na ya' daa.

⁵ Ba' ja'xpix bhai' dhir bhai'p ji chum ñio sonpan na pai' daa gu Dios, jup tum kai'ch:

Tu daanda' pim buiñor gu Dios bñx aapi'm na pim ji'k mu ja'p oi'dha' dhi oi'ñga'n bhaan na pim jir tē gē'gē'kam,

gio aapi'm na pim jir ja'ppix ja'tkam,

sia aapi'm na pim tu' ka'm niidhat bhaankamu'n tu juan,

na gu'x io'm jir gē'kam.

Na bar piasta ka' bhammix dhaam na pai' ja'p ji buusnia' na bam tiimo' guch Xoi'kam

⁶Mi' dhir ba' panaas ku mit mui' dhit bhai' ji ñio gu ja'tkam, pix jap tum kai'ch na jax pai' no' gē' mir gu suudai' na sasbakda', piam ja'p na jax chum kai'chdha' no' tim tiron, jup kai'ch am:

Bix dhit jach tu' ka'm niidhat gē'kamtu'nda' guch Gi'kora',

na gu'r gē'kam kat bixchu'x aichu'n na pu tu duña'.

Xib ya' dir ja'p ja'k bix kap sia bar gē'kam ka' na ji'x oi'nga'n gam sia nar pa ja'k.

⁷Joidham jach bix jich jujur ki'n jix bhai'ch chaatit buiñor gē'kamtu'nda'.

Gio na gu' xib ya'r bhoo'n ka', bam ai gu' na pai' dhuuk jum tiimo' dhi' na ja'p ji buusan na gux ki' kasnir.

Ya' bap tu'ii' gui' na biima'n jum tiimo',

⁸ba titii' mit gux chua jannullh na joidham jir jix ki' gio nar totbikdam.

Gux chua jannullh, dhi' pix kat jup jum kai'ch na mit joidham jix bhai' tu' jii na jax jix aa' gu Dios nam duduakat gu ja tutku' bhaan gui' nam ji'k ti' jii'ñ buiñor.

⁹Ba' maadit gu nobii'ñ gu Dios jup jiñ chitda:

—Ja'pnip mi'p xi chu daasa' u'uan ta'm: “Ja'p moo joidham jix bhai' tu ja jimia' gui' nam ji'k baidhix nam tu jugia' gu bhoo'n, nam gu' bix dhit biima'n jum tiimo' dhi' na ja'p ji buusan na gux ki' kasnir! Ba' ya' dir ja'p ja'k gammijix jijkim bap tui'ka' am.”

Gio ba' moo ja'pnip xi chii:

—Dhi' nañ ji'k jax jum titda, bhaankamu'n gu Dios jañ pui'm titda, cham tu' aañ dñlh. Silhkam jup kai'ch gu dhi' pui' na jax kai'ch.

¹⁰Ba' aañ na ñich jax jiñ o'lhia ki'n kikbo, ba ji chu daani ñich buiñor gu nobii'ñ gu Dios na mi' tuñ a'gi'ñ, gu' ji na gu' gui'p jiñ chitda:

—Cha'p tu daanda' aañ jiñ bui, nañ gu' aañ pur cham tu'. Jir tujuandam tugi'ñ iñ pix gu Dios ja'p na jax aap jiñ jaduñ gio gu jai' nam ji'k tu' ka'm niidhat mi' pui' ba jiiim na jax chum a'ga gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam. Gui' ji Dios nap xi dhaña'.

Na gu' bix nam ji'k bhaankamu'n tu a'ga gu Dios, bix ja jujur ki'n ba ti' jügi'ñ am na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam.

Na ba tu mai'chia' gui' nax chua kabai cha'm jimda'

¹¹Ba' ja'xpix bhai' jim kupio' gux dhaam, ba' bhammi bam maax maa'n gu maa'nkam jix chua kabai cha'm, na ja'pni' tii': Na pui' tu kuugalhdhidha' jax no't ba tii, gio na silhkam jup kai'chdha'. Na gu' gui'x bhai'

ja silhka'n gu ja'tkam, gio na niidhix kam tulhiñchuda' gu jaroi' no't tu' bhaan cham am bua buiñor. Piam no't jaroi' jax ba ji dhooa, tu kokda' ip buiñor.

¹²Gu buupui'ñ gē'gēr mimiim ja'p na tai, gio na mui' ja' tututu' gu kukrun. Ba' bha kobtagiñ maa'n bhai' xi ua'ñixchu' gu ñi'ook na pu cham jaroi' maat na jax kai'ñkam jup jum kai'ch, dai gui' dñlh pix jix maat.

¹³Ba' gu jannullh na tii'chu', i'ñir ki'n mamxidhix, jix chukuum jix bi'. Gio ba' moo ja'pni' ja'k jup tii' dhi' ji' nax chua kabai cha'm jim: Gu ñio'ki'ñ gu Dios.

¹⁴Mui' oi'ñchu' am ji gu' gu sandaarui'x chugi'ñ gu Dios pui'x chooto kakbai cha'm ip, gio ba' nam jix chooto titi'chu', jix kiki'x u'uañ gu ja jajannullh gio nar totbikdam.

¹⁵Ba' maa'n chii'ram dir busaak gu tēb kuxiir na bixxik dir jix mu'muk. Dhi' ba' ki'n tu kokda' bix kap na ji'x oi'nga'n ja bui gui' nam jix bhaamki'ñ. Mi' dhir ja'p ja'k ba' bar ja gē'kam tuk ka' bix na ji'k ja'tkam, gio nax bhai' ja silhka'nda' ki'n gu baiñum oxia'n, gio ba' na ja aagi'ñdha' bix nam ji'k tu' jax buimik nam duduakat gu ja tutku' bhaan. Mi' dhir ba' dai na ba ja tulhiñchuda' gui' nam ji'k cham mi' pui' jimia' na jax jix ki' ka'm ni'ñ, ja'p ji buusnia' na jax gu uubas no't xi ba kii' tootna'n ki'n, gio ba' na bha ja i'chdha' gu biiñ gui' na giilhim jix xibu' gio nax maimda', na jax chu'm ki'n tu tulhiñchu'n gu Gē'kam Dios na bixchu'x aichu'n na pu tu duña'.

¹⁶Ba' bha ja'p jannulhiram gio toonaram bhai' xi ua'ñixchu' na jax chii', jup jum kai'ch: Gu ja gē'kam tuk gui' nam bix kap jir gē'gērkam sia nar pa ja'k.

¹⁷Ba' ja'xpix maadit gu nobii'ñ gu Dios bhammi ji kikkok bhaan gu tanoolh jup ja titda bix gu u'ji' nam bha ja'p nini'x dhaam:

—Bhai' gor sap jiiim na pim tu jugia' gu koi' na tu jam makia' gu Dios.

¹⁸Na gu' gē' jai'chdñilhia' gux ki' bakaax na pim tu jugia', nar ja tutku' gui' nam bix kap jir gē'gērkam na ji'x oi'nga'n, gio gu ja gē'gērkam tuk gu ja sandaarui'x chuk, gam jai' gui' nam jix o'jo' nam giilhim jix maatit tu kokda, gio gu ja tutku' gu ja'tkam gui' nam kakbai cha'm jiiim gam gu ja bakxi' gu ja kakbai', gio ba' gu ja tutku' gui' nam jir tujuandam gio ba' gui' nam cham, gam gui' nam palhiip gē'gērkam ki'n dalhxix, gio ba' gui' nam jir ja'ppix ja'tkam.

¹⁹Ba' gu nobii'ñ gu ja'ook na giilhim tu'm tu tuuku' gio nax xijum gook tu moom, ja biim gui' nam jir gē'gērkam bix kap na ji'x oi'nga'n, gio gu ja sandaarui'x chuk, maap bam jumaap jamit nam ba tu kokda' buiñor gui' nax chua kabai cha'm jim ja biim gu sandaarui'x chugi'ñ.

²⁰Gu' ji nat gu' cham tu' ma'iich gu nobii'ñ gu ja'ook, nat gu' tu' pix dooda gui'

nax chua kabai cha'm jim. Ba' pu daa mit gu nobii'n gu ja'ook biima'n gui' na bhaankamu'n ja iatgidhimik gu ja'tkam na biix aixim jix bhai'm duukam jup tu buimik ja nii'nchudat nat bhaan pix ja iatgi nam ba' aaga' nam jum matgilhdha' ja kokobtai' am na bhaan jix maati' ka' nam ba kaichu' gu ja'ook, gio nam ba' tu dañia' buiñor gui' nar jup duiñxim na pui'p tu'm na gu nobii'n gu ja'ook. Ba' ja u'uuk mummy xi ja iabu mit pui' dudua kam na pai' gɛ' miim gu tai, na giilhim jix miim nax io'm jix choiñ.

²¹ Gu jai' ba' nam kaichgit gam gu sandaarui'x chugi'n, ja koi diilhi gui' nax chua kabai cha'm jim ki'n gu tɛb kuxiir na bixxik dir jix mu'muk na chiñi'ram dir busaak. Ba' biix gu u'ji' bhai' ji chu juu mit gu ja tutku', tu koi'mik am jum ju' mit.

20

Nam buuprai ba kuupa' gu ja'ook mambhix jix cha'tmam oo'm oidha' juugit

¹ Ba' mikkat maadit gu nobii'n gu Dios bhammi dir bhai' ba jurnim jix dhaam ji ua'dat gui' na ki'n jum kupio'k mu na pai' gɛ' ti di' na cham pai' ju' gu maa'n gu baiñum tirbiñ sarbhak.

² Ba' daagik xi buupra ki'n gu baiñum tirbiñ gux bhangim, nar di' pix gu ja'ook na ja'p tu'm tu tuuku' na gu tirook dai na gɛ', jir di' pix ip gu ko' gui' na bijik dir bax jai'ch, kuupa' ba' buuphix kam mambhix jix cha'tmam oo'm (1000) oidha' juugit.

³ Ba' mi' dhir nat xi buuprak, kupio'kak mi' na pai' gɛ' ti di' mijimmi xi bua, gio mi'p xi kuu gu ki'nɔb jix kabkam na ba' cham buusni' cham nai' ka ja iatgi'nidha' gu ja'tkam. Mi' ba' na xim aaya' gu mambhix jix cha'tmam oo'm oidha', giop ka xi dho'ncho' am gu ja'ook, dai na gu' alhio pix, cham tu' mik.

⁴ Ba' maa'n kap daraa am mui' gu ja'tkam bhaan gu a'toxkar nam jax chu'm bhaan daraaka' gui' nam jir gɛ'gɛ'kam pa'. Pui' ja'k gɛ'gɛ'kam ki'n dalhxix am nam ja aagi'nidha' biix gu ja'tkam nam jax ja'k tui'ngida' nax ki' ka'm nii'n gu Dios nam jix juugit ya duduaka' dhi oi'nga'n bhaan. Jir di' pix am gui' na mit ja tulhiñchudaimik ja koi ja i'kchulhdhak gu ja kuukxiopo jano' nam duduakat gu ja tutku' bhaan, nam xi chuut nam gammiji pu kaichgida' guch Xoi'kam nam ti ja chian nam jum matgilhdha' ja kokobtai' am piam ja noonob am na bhaan jix maati' ka' git nam kaichu' gu ja'ook. Ba' cham tu'm matgilh jamit, gio na mit cham tu' tu daani buiñor gu nobii'n gu ja'ook gu gup duiñxim na pui'p tu'm. Ba' duduadik baapmigik ba jii mit bhammi ja'k jix dhaam nam ba' gatuuk gio bhai'p jimii maap bar gɛ'gɛ'kam ka' guch Xoi'kam ya' dhi oi'nga'n

ja bui gu ja'tkam mambhix jix cha'tmam oo'm oidha' juugit.

⁵ Ku gu' dai gui' ji nam ji'k ti jii'nidhat buiñor guch Xoi'kam na mit ba' baapmigik jii bhammi ja'k buiñor. Ba' gui' nam cham ti jii'gi'n, cham tu' dudua mit, mi' pup ko'iix am, nat pai' xim ai gu mambhix jix cha'tmam oo'm oidha' na mit ba' duduadik bhai'p ji baapam. Gui' nam ji'k ti jii'gi'n buiñor guch Xoi'kam, biipi' baapam jamit.

⁶ Ja'p moo joidham jix bhai' tu ja jimia' gui' nam ji'k biipi' duduadii baapmigia', cham tu' gatuuk no't bam ai gu mambhix jix cha'tmam oo'm oidha'! Nam gu' mi' dhir ja'p ja'k gammijix jijikgim bap tui'ka', nam gu' bar maamra'n ka' gu Dios. Cham pai' dhuuk mu ja'k bhiiya' am nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha' git, nam gu' bhammi ja'k bap tui'ka' buiñor, ja'p ji buusnia' nam bhammi tu juanda' na pai' tu chiopi' gu Dios gio guch Xoi'kam, nam gu' biima'n jir gɛ'gɛ'kam ka' biix kap na jix oi'nga'n nam ja aagi'nidha' gu jai' ja'tkam na jax ja'k jix aa' gu Dios nam tui'ngida' mambhix jix cha'tmam oo'm oidha' juugit.

Nam ba tulhiñchuda' gu ja'ook

⁷ Mi' dhir ba' nat xim ai gu ja'kbui' mambhix jix cha'tmam oo'm oidha', giop xi dho'ncho mit gu ja'ook na kuupkat.

⁸ Ba' giop xi mi' biix kap na jix oi'nga'n nat giop ba ja iatgidham gu ja'tkam nam ba' pui' tu duñia' na jax ilhi'i'n. Biipi' bhai' ji ja iatgi gui' nam mur gɛ'gɛ'kam na pai' gɛ'gɛ'r jir kikcham na Goog ti tii', gio ja'pni ja'k na pai' Magoog jup ti tii', nam pai' dhir biix ja daam kiik gu ja'tkam na jix oi'nga'n. Ba' biix maap ja jumaap gu sandaarui'x nam ji'k jai'ch na jix oi'nga'n, ja'p pix tu'ii' am na jax gu o'ya, pu cham jaro'i' maat nam ji'k aix.

⁹ Mi' dhir ba' nai' ji jii mit biix kap na jix oi'nga'n na mit ba ja gaagam gui' nam ti jii'nidhat mi' pui' jii'm na jax jix aa' gu Dios nam ja kooda'. Ba' maa'n kap pix ji ja tii mit nam biix maap oi'dha' na pai' gɛ'r kiicham na gɛ'kam ki'n ja a'm ti nii'n gu Dios. Ba' nam pai' dhuuk bax ja koodam, tai bhammi dir bha jigiisik jix dhaam ja a'm gi' gu sandaarui'x, pu biix jaa mit.

¹⁰ Gu' ba' gu ja'ook nat ja iatgi, daagik mu xi bua mit na pai' gɛ' miim gu tai na giilhim jix io'm jix choiñ, mi' na mit pai' bua gu nobii'n gio gui' na bhaankamu'n tu a'gimik na pui'p ja iatgidhimik gu ja'tkam. Mi'm ba' pup jum tulhiñdha' tai chir nam miijidha' gammiji sia na pai' dhuuk ka' git.

Gu Dios na ba ja aagi'nidha' biix gu ja'tkam nam tu' jax buimik nam duduakat gu ja tutku' bhaan

¹¹ Ba' nañ mui' xi chi nii'n bhammix dhaam, bhammi pix dhaa gui' nax io'm jir gɛ'gɛ'kam jix chua atooxkor ta'm. Ba' gu

oi'ñga'n gio gux dhaam na bha ja'p jix maax jirtmoda' pix cham pai' matgir.

¹² Ba' ja'xpix ja'pni bëipi' dir na pai' daa gui' ji' gë'kam, mi' bam maax jamit gu ja i'ii'mda' bëix gu ja'tkam nam ji'k jai'ch kat na ji'x oi'ñga'n, sia gui' nam jir jix chutumñigam kat gam gui' nam jir gampai' tuutu'm kat. Ba' gu Dios xi ja chia gu noonbi'ñ nam xi chig'ia' gux kakkok u'uan na bhaan mi chu daaxix na mit jax chu jii gio nam tu' jax buimik bëix ji'ma'n gu ja'tkam nam dud-uakat gu ja tutku' bhaan. Mi' dhir ba' gu jumai u'uan jup xi chu chia nam xi chig'ia' nam bhaan daaxix nam jax chüi' gui' nam ji'k jimia'x dhaam nam pai' gammijix jijikgim bap tui'ka', na mit ti jii'ñdhak buiñor guch Xoi'kam mi' pui' jii na jax jix aa'. Ba' gu Dios xi ja aagi'ñ bëix gu ja'tkam nam tu' jax buimik bëix ji'ma'n jano' nam dud-uakat gu ja tutku' bhaan, gio nam tu' bhaan kuiñcha bia' jai', mi' xi ñiidhat gu u'uan na bhaan mi chu daaxix na mit jax chu jii.

¹³ Bëix jamit sia baapmigiik bhammi ai gui' na mit mu ja'p koi bhai'kok gë' suudai' chir, sia gui' nam ji'k mu ja'k jup tu't nam pai' aajidhat gui' nam ko'iidhat cham ji chi jii'ñdhai buiñor guch Xoi'kam. Xi ja aagi'ñ ip gu Dios na ja tulhiñchuda', nam gu' gë'kam ki'n kuiñcha bia' na mit gu' cham mi' pui' jii na jax jix ki' ka'm ni'ñ.

¹⁴ Ba' dhi' ji' nam mu ja'k jup tu't nam pai' ja'k aajidhat gui' nam ko'iidhat cham ji chi jii'ñdhai buiñor guch Xoi'kam, mijimmi xi ja iabu mit na pai' gë' miim gu tai nax io'm jix choiñ, dai na mit xi ja aa'ñdhak nam tu' bhaan kuiñcha bia', mi' nam pai' gammiji mi' pup jum tulhiñdha', ja'p ji buusnia' nam giop ba ko'ya'.

¹⁵ Bëix jamit sia mu ja'k xi ja iabu gui' nam cham mi buan u'uan ta'm nam jax chüi', mi' nam pai' buan gui' nam buiñor bap tui'ka' gu Dios jix jijikgim, na mit gu' buiñor ti jii'ñdhak guch Xoi'kam mi' pui' jii na jax jix aa'.

21

Gu Juan na bha tig'ia' gu xibkam oi'ñga'n gio gu xibkam jix dhaam

¹ Ba' mi' dhir bëix dhi' pui', ja'p ja'k jup bam maax gu xibkam oi'ñga'n gio gu xibkam jix dhaam, na gu' gu kilhi'ñga'n oi'ñga'n gio gux dhaam pai' nat ja'k jax jum duu, cham pai' ka matgir binkam gui' na mix chu jai'ch kat bhaan.

² Ba' ja'xpix bhammi dir jix dhaam buiñor gu Dios bhai' ba timñim gu gë' kiicham na joidham tu tu'ii', jir di' pix gu xibkam Jerusaleen. Joidham jix chu abhaar ji gu', ja'p ji buusan na jax maa'n gu tiyaa no't joidham jix chua ba tim ti' no't ba jim tiimo bëima'n gu chio'ñ.

³ Mi' dhir ba' gë' ki'n bhai' ji chum ñio bhai' dhir na pai' daa gu Dios, jup tum kai'ch:

—Xib ya' dir ja'p ja'k gammiji buiñor bap tui'ka' am gu Gë'kam Dios dhich jaaduñ nam ya' bap tu'ii', gio gu Dios mu dir bha ja'k gammiji ja bëim jup tui'ka' ip, nam gu' bar maamra'n.

⁴ Cham pai' dhuuk tu' bhaan jix buam jum aagit ka suanda' am ya' dir ja'p ja'k, ni na cham pai' dhuuk ka ja aaya' gu jax chu'm ko'kdai', gio nam cham tu' bhaan jum tulhiñña', ni nam pai' dhuuk ka ko'ya', na gu' ya' cham tu' pui' kia' na jax mu ja'k nam pai'p tu't bëipi' dir.

⁵ Ba' gux io'm Gë'kam na bhai' daa atooxkor ta'm jup kai'ch:

—Bëix jañich ba tu pataasa, cham tu' pui' kia' na jax bëipi' dir.

Mi' dhir ba'p jiiñ chitda aañ:

—Bëix jap dhi' mi' xi dhaasa' nañ jax kai'ch, nañ gu' silhkam jup kai'ch.

⁶ Gio ba' moo mi' dhir jup jiiñ chitda ip gio:

—Bëix jañich pui' ba tu kuugalh ba' xib na jax tu daaxix kat, aañ nañ bijik dir pux jai'ch gio nañ ya' dir ja'p ja'k gammiji pu jai'ch ka' sia nar pai' dhuuk ka' git. Ba' gu jaro'i no'x chanoom gu ii'mdagaram bhaan, aañi' dho makia' pui' pix gux ki' suudai' mi' dhir baxbhixim bibiatam na pai' cham ga'ki, na ki'n gammijix jikgim bap tui'ka' mi' dhir ja'p ja'k, gio na ki'n cham pai' dhuuk ka tanoom ka'.

⁷ Dhi' ji' pu chu'm jañich ja iimchuda nañ ja makia' gui' nam ji'k gammiji pux biñak ka' bëix ja jujur ki'n aañ jiiñ bui, sia kut tu'x buam jum duukam ja daam ba ji jii. Ba' gammiji ya'ñ bëim bap tui'ka' am, nam gu' bar jiiñ maamar ka', aañ pur ja Dios tuk ka' gammiji sia nar pai' dhuuk.

⁸ Dai gui' nam ji'k cham jum guguuxi'ñ nam ti jii'ñdha' aañ jiiñ bui, sia kum ti ba kë'ë guñ ñi'ook, cham tu' ja makia' iñ, sia gui' nam cham bëix ja jujur ki'n jix biñak ka' aañ jiiñ bui sia kum ti ba ti jii'ñ, ni sia gui' nam nai' pix jix chu bhaamki'ñdha', sia gui' nam jix buam tu bua, pui' na jax gui' nam ja koo'nda' gu ja'tkam, gio gui' nam jai' ja bia'kat gu u'uub ja bëim boppda' nam cham maap tiimoi'x, gio gui' nam jir u'uub no'm jai' ja bëim boppo gu chichio'ñ, gio ba' gui' nam nai' tu jibo'iñdha' na ja a'm jup tui'ngida' gu cham ki' ii'mda', sia gui' nam ja bui tu daanda' bha ja'p ja tuttu gu didios jum tütgidam nam jir jup duñiixim, gio ba' gui' nam jix ia'tbi' na pu cham jir silhkam ka' jax no'm kai'ch, gam sia gui' nam bëix aixim tu bua na tu'r ua'tulhdhara'. Bëix dhi' ji' nam pu'ñi ja'k jir tuutu'm gu ja'tkam, mu ja'k xi chu chüña' iñ nam ja iabu' na pai' giilhim gë' miim gu tai gio nax io'm jix choiñ, mi'm ba' pup jum tulhiñdha' nam

miijidha' gammiji sia nar pai' dhuuk ka' git, ja'p ji buusnia' nam giop ba ko'ya'.

Gu Juan na ba tigia' gu xibkam Jerusaleen

⁹ Ba' maadit gu nobii'n gu Dios nam ja daada' gu jaja' na bhaan mi jimdat gui' nat ki'n ja tulhiin'chuda gu Dios gu ja'tkam, bha jimik jup jii' chitda:

—Bhai' xi jim ya'ni ja'k nañ jum ti'ñchuda' gui' na biima'n jum tiimo' gui' na ja'p ji buusan na gux kii' kasnir.

¹⁰ Ba' nat gu' gē'ñ a'm bam tajaa gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mda', mummu pai' chich ba ai gook dit gu nobii'n gu Dios na muñ bai'ñchu', maa'n kap gē' oidha' ta'm na mik ja'p jix chu maax. Ba' bhammix dhaam dir na pai'p tu'ii' gu Dios, bhai' ba timñim gu gē' kiicham na joidham jix chu abhaar, jir di' pix gu xibkam kiicham na pai' Jerusaleen ti' tii'.

¹¹ Joidham gē' tum tanoor ji gu' biix kap na ji'x jir kiicham, na gu' gē' tanoor gu Dios na bhai' daa, ja'p tu'm miim na jax chu'm totbikda' gu jodai gui' nax io'm jix dha'ram namiiik gio na joidham ja'k dir jix chu maax.

¹² Ba' biix xikoolh dhir tē'kob kuup gu gē' kiicham, mambhix gok kap ba'r kiki'ngob, biix ji'ma'n kap ba' bha ua'ñix nam jax chii' gu mambhix gook gu maamra'n gu Jakob.

¹³ Baik moo ja'pni xia'lhui dhir ja'k bi-pio' gu kiki'ngob, baik ba' moo ja'pni o'nsop dir ja'k, gio ba' moo ja'pni jurnip dir ja'k baik ip, gio ba' moo tai' dhir ja'k baik ip.

¹⁴ Ba' biix xikoolh dhir daraa mambhix gook gu jodai gē'gēr na bhaan kiik gui' na ki'n kuup biix xikoolh dhir gu gē' kiicham. Biix ji'ma'n bhaan dhi jodai bha ua'ñix nam jax jup tii' gu mambhix gook gu noonbi'ñ guch Xoi'kam na ja'p ji buusan na gux kii' kasnir.

¹⁵ Ba' gu nobii'n gu Dios na mu ja'p jii' bai'ñchu', maa'n ua' gu jupaabdakar nar jix uam totbikdam na ki'n jupaabda' na ji'x moor gē' gu gē' kiicham, gam gu kiki'ngobga'n, gio ba' gui' na ki'n tu kuup biix xikoolh dhir.

¹⁶ Ba' xi jupaabai, mambhix gook jix cha'tmam oo'm miil (12,000) kiloometros jir tēb maap dir gu gē' kiicham, biix maakob kap dir jir maa'n na ji'xi'ñ, cham pai' maap dir jir tēb. Gio na ji'x jir tē'tēb gu ba'bhak, ja'kbu' ip mambhix gook jix cha'tmam oo'm miil kiloometros.

¹⁷ Mi' dhir ba' gui' na biix xikoolh dhir ki'n kuup jup xi jupaabai, maa'n oo'm daman mambhix maakob obrasaa'n jir tē'kob. Pui' ja'k jupaabai nam jax ja'k tu jupaaba'n gu ja'tkam ya' kam dhi oi'nga'n.

¹⁸ Gui' na biix xikoolh dhir ki'n kuup gu gē' kiicham, jix a'bhār joodai ki'n bha bhii'nbakchix na biix aixim tu'm totbik gio nax dha'ram namiiik, gu' ba' gu ba'bhak

na irban dir tuut, jix uam totbikdam nax dha'ram namiiik ki'n jup duñiix, na joidham ja'k dir jix chu maax.

¹⁹ Gu' ba' gu gē'gēr joodai na bitaa'n dir daraa na bhaan kiik gui' na ki'n tu kuup biix xikoolh dhir gu gē' kiicham, biix aixim tu'm totbikdam bha bhii'bhispidhix. Maa'n gui' na biix aixim tu'm totbik bha bhispidhix, gu jumai ba' gui' nax chukuum jix chii'do' totbik bhai'p bhispidhix, gio ba' moo gu jumai gui' nax io'm biix aixim tu'm totbik bha bhispidhix, gio gu jumai na ja'p iam jup daa, jix mondora' totbikdam bhai'p bhispidhix.

²⁰ Gu' ba' gu jumai na ja'p ja'k jup daaxdhix, gui' na biix aixim tu'm totbikdam bha bhispidhix, gio ba' gu jumai na ja'p ja'k, jix chukuum jix bi' totbikdam bhai'p xi bhispidhix, gio ba' moo gu jumai na ja'p ja'k iam jup daa, jix uam totbikdam bhai'p bhispidhix, gio ba' gu jumai na ja'p ja'k, gui' nax mondora' kat jix chii'do' totbik, gio ba' gu jumai na ja'p iam jup daa, gui' nax bi' kat jix uam totbik bhai'p bhispidhix, gio ba' moo gu jumai na ja'p ja'k jup daaxdhix, jix mondora' totbikdam bha bhispidhix, gio jumai ba' moo gui' nax bi' kat jix uam totbik, gio ba' moo gui' na ja'p dir ja'k jup daaxdhix, gui' nax muraa'nma' kat jix chii'do' totbik bhai'p bhispidhix.

²¹ Gu' ba' gui' na ki'n jum kukpa' gu kiki'ngob, jir joodai sobkoñxim gui' nax io'm jix kaapak gio nax a'bhār jix dha'ram namkim. Ba' gu komaarak boi na mu bhix irban gu gē' kiicham, dai gux kiiga'n gux uam totbikdam ki'n jup duñiix nax io'm jix dha'ram namiiik, na gu' joidham ja'k dir jix chu maax.

²² Ba' bhai' dhi gē' kiicham, cham tu' ka jai'ch gu chiop na pai' dhir tum daan, na gu' ja'p ji buusan na gu Dios biima'n guch Xoi'kam bhai'r chiop, na gu' bhai'p tu'ii' biix kap na ji'x jir kiicham.

²³ Ba' cham tu' kam aa' gu tu' na tu tonni'ñ ka' biix kap na ji'x jir gē' kiicham, pui' na jax gu tanoolh gio gu masaa'n, na gu' gu Dios na bhai' daa joidham gē' tanoor, biix kap tu tonni'ñ na ji'x jir kiicham, gux chu maax jir di' guch Xoi'kam.

²⁴ Joidham jix chu maax kir jam jup tui'ka' gu ja'tkam nam bhammi aaya' biix kap dir na ji'x oi'nga'n bhai' dhi gē' kiicham. Gio gui' nam jir gē'gēr kam kat biix kap na ji'x oi'nga'n na mit mi' pui' jii na jax jix aa', tu' ka'm tiigi xi chu makia' am gux dha'ram namkim gu Dios.

²⁵ Cham pai' dhuuk jum kukpa' gu kiki'ngob bhai' na pai' dhir mu tum bapki miji ja'k na pai'r kikcham, gammiji pu kukpio'kix ka', na gu' cham pai' dhuuk tukgia', gammiji pur tataab ka'.

²⁶ Ba' b̄ix na j̄'k gu ja'tkam na mit tu' ka'm t̄i gu Dios, bhammi ɸɸji tu daña' am buiñor, ja'p ji buusnia' nam tu makia' gux dha'ram namkim gio gu tu' na joidham jix a'bhar.

²⁷ Bhai' cham tu' ka jai'ch ka' am gui' nam jix buam tomaat na jax cham kii' ka'm niñ'ñ gu Dios, ni sia gui' nam bixchu' bhaan jum ua'tulhi'ñdha' gam nam nai'x chu bhaamki'ñdha', gio gui' nam nai' pix tu iatgi'ñdha', dai ji gui' nam mi daaxix ka' nam jax chi' bhaan gu u'uan na pai' ja daasaim guch Xoi'kam gui' nam j̄'k ti j̄i'ñdhidhat mi' pui' j̄iim na jax jix aa' nam ba' bhai'p tui'ka'.

22

¹ Ba' mi' dhir ja'p ja'k jup j̄iñ baidhak gu nobii'ñ gu Dios, maa'n kap j̄iñ aich na pai' gē' mir gu suudai' joidham jix kii', jir di' pix gui' na ki'n gammijix j̄ikgim bap tui'ka' gu jaroi' no't xi ii. Joidham jix kii'x uañ ji gu', cham pai' palh̄ip pix am jix ikoora', bhai' dhir ja'k bha mir na pai' daa gu Dios gio guch Xoi'kam dhi' na ja'p ji buusan na jax gux kii' kasniir.

² Silh mi' irban gu gē' kiicham buusan gu ak na bhaan mir gux kii' suudai', bixxik dir juu'ñdham gu ak ba i'xchix gu bhaidha' na gammiji b̄hɸɸ nabap masaa'n. Dhi' ki'n sia gammijix j̄ikgim bap tui'ka' gu jaroi' no't ba juu, gu jaaga'n ba'x bhaai' nam ki'n jum duduadhi'ñdha' no'm jix kako'k gu ja'tkam nam mu ja'p oi'dha' na j̄'x jir oi'ñga'n.

³ Bhai' dhi gē' kiicham cham tu' ka jai'ch ka' gu tu' nam bhaan jum tulhiña' gu ja'tkam no'm bhammi bap tu'ii', na gu' gu Dios gio guch Xoi'kam bhai'p tui'ka' ja b̄iim na ja a'm ti niñ'ñdha', dai ji nam jix bhai'm taatit tu daanda' buiñor.

⁴ Maaxik ba niñ'ñdha' am gu' ja buupui ki'n na jax jir tu'm kam gui' na pui' t̄iñ Dios, gio na bhai' ba ua'ñix ka' ja kokobtai' am na jax chi'.

⁵ Cham pai' dhuuk xia'lhidhat ka jurnidha' mi' dhir ja'p ja'k, gammiji pur tataab ka'. Gio na cham kam aa'nda' gu tu' nam ki'n ti bigi'ñka' piam gu tu' na tu tonni'ñka', pui' na jax gu tanoolh gio gu masaa'n, na gu' gu Dios jich Gi'kora' gē' miimda' na bhai'p tui'ka'. B̄ix kap tu tonni'ñka' gu' na j̄'x jir kiicham, gui' ba' nam j̄'k bhammi bap tui'ka', ja silhka'nda' am gu ja'tkam na mummu ja'p tu oi'ñka' oi'ñga'n bhaan.

Gu Juan nap kai'chdha' na bar mia'n na bha jim guch Xoi'kam

⁶ Ba' gu nobii'ñ gu Dios jup j̄iñ chitda ip gio:

—B̄ix na j̄'k jax jum titda gu Dios, silhkam jup kai'ch, cham tu' na pix jap kai'ch, na gu' gu Dios jich Gi'kora' gammiji pui' tu kuugalhhdidha' jax no't ba t̄i. Jir

di' pix gui' na ja tajaani'ñka' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n gui' nam j̄'k bhaankamu'n ja aagi'ñdha' gu ja'tkam na jax tu duña' gatuuk. Aañ ba' bhai'p xiñ joot nañ sap pu'ñi b̄ix ja mattuda' gui' nam j̄'k bhaankamu'n tu a'ga gu ñio'ki'ñ na jax tu duña' jootom, na cham ka miikidha'.

⁷ Guch Xoi'kam jup kai'ch ip:

—Jootom jañ moo mui' ba jim. Ba' joidham jix bhai' tu jimia' gu jaroi' no' ti j̄i'gi'ñ na jax mi chu ua'ñix dhi u'uan ta'm nañ jax chu duña' gatuuk, na gu' dai na pix bhaan ji bamgidha' na mi' pui' ba jimda' na jax jix aa' gu Dios.

⁸ Pu'ñi ja'k jañich ti kai gio na ñich ti t̄iñ aañ nañ Juan t̄iñ nañ jax ba tu jam a'gi'ñ j̄iñ jaaduñ. Ba' nat pu'ñi t̄iñ chi'ñchuda gu nobii'ñ gu Dios, j̄iñ o'lhia ki'n kikbok ba ji chu daani ñich buiñor,

⁹ gu' ji nat gu' gui' puñ xoo'mchulh, jup j̄iñ chitda:

—Cha'p tu daanda' aañ j̄iñ bui, nañ gu' aañ jir ja'ppix tujuandam tugi'ñ gu Dios ja'p na jax aap gio gu jai' nam pui' bhaankamu'n jup tu a'ga, gam gui' nam j̄'k ti j̄i'ñdhat buiñor guch Xoi'kam mi' pui' ba j̄iim na jax ya' tu ua'ñix dhi u'uan ta'm. Dai ji gu Dios buiñor nap tu daanda'.

¹⁰ Gio ba' moo ja'pnip j̄iñ chitda gu nobii'ñ gu Dios:

—Xib ba' moo dai nap b̄ix kap ja aagi'ñdha' gu ja'tkam na j̄'x oi'ñga'n dhi' na pich j̄'k tu' tu ua'na dhi u'uan ta'm, nam ba' b̄ix pui' ba tu machia' na tu' jax dhuña' gu Dios, na gu' dhi' cham xiim pui' tu kuugalhhdha'. Cham tu' nap d̄iilh pix pui'x chu mat ka'.

¹¹ Cham jax bua sia kum jai' cham aa' nam mi' pui' jimia'. No'm b̄ix aixim jix buam tu bua na jax cham jir am, cha'p ja soo'mchulhi'ñka', sia gui' nam b̄ix aixim tu'm bhaan titi'ñcho nar jix buam jum duukam. Dai gui' nam j̄'k ti j̄i'ñdhat mi' pui' ba j̄iim na jax jix aa' guch Gi'kora', nam jix bhai'm duukam bap tu bua na jax jix kii' ka'm niñ'ñ, xi ja guguuxdha' ap nam jix io'm jix bhai'm duukam xip tu buada' bhaankamu'n gu Dios. Piam gu jaroi' no' b̄ix juraa'n ki'n ba ti j̄i'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam, pui'p jup xi guguuxdha' nax io'm mui' xix b̄iñak ka' buiñor gu Dios.

¹² Ba'p kai'ch ip gio guch Xoi'kam:

—Cham xiim jañ mui' ba jim. Moo pim pix ti ñirada'. Pu tu ua'da' iñ gui' nañ tu jam makia' nar jam mai'chik ka', na tu' jam a'm bipio'da' na pim tu' jax buimiñ a'mkam na pim duduakat gu jam tutku' bhaan.

¹³ Aañ bijik dir pux jai'ch, gio ya' dir ja'p ja'k gammiji pu jai'ch ka' iñ sia nar pai' dhuuk ka' git.

¹⁴ Ba' joidham jix bhai' tu jimia' gu jaroi' no' cham tu' b̄ix aixim ka tu bua na tu'r

ua'tulhdhara', na ja'p ji buusanda' nax kii' tim ti'ii'fika' gu jajannulhi'ñ, nam gu' dhi' ba' pix jix bhai' ti'dai mu baasa' bhai' dhir na pai' mu tum bapki miji ja'k gē' kiicham, ba' dai nam ba chiñia' na tu jugia' gu bhaidha' na mu kiik irban gu gē' kiicham na ki'n gammijix jikgim bap tui'ka'.

¹⁵ Dai gui' nam bixchu' bhaan jix u'ua'tulhdhix ka'm mu dir ja'p pup bi'ya' diirap dir; pui' na jax gui' nam biix aixim tu buada' na jax cham kii' ka'm nii'ñ gu Dios, gio gui' nam giilhim nai' ja jiboiñdha' gu ja'tkam, gio ba' gui' nam jai'x bhai' ja titdat gu u'uub ja biim boppoda', gio gui' nam jir u'uub no'm jai' ja biim boppo gu chichio'ñ, sia gui' nam ja koo'nda' gu ja'tkam, gio ba' gui' nam tu daanda' ja bui gup duñxim didios, gam gui' nam jix ia'tbi' nam nai' pix tu iatgi'ñdha'.

¹⁶ 'Aañi' Jesusu ya' dir mu joot jañich gui' nar nobii'ñ gu Dios mummu buiñor guñ chjuandam tuk Juan na ba' pui' tu mat-tuda' nañ ji'k jax tu duñia' jootom, na ba' mi' dhir gu Juan biix kap ba ja aagi'ñdha' gui' nam ba ti jügi'ñ aañ jiñ bui na ji'x oi'ñga'n nam ba' pui' tu machia'. Aañ pui' ji buusan na jax gu gē' chi'ii' gui' na katukgab bha tissa'n. Jir di' pix iñ gu boxii'ñ gu Dabii gui' na bijik jir gē'kam kat.

¹⁷ Gu' ba' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gio gui' na ja'p ji buusan nar binga'n guch Xoi'kam, jup kai'ch am ip:

—Jum nira ich nap jootom bhai' xi jimda' Jesusu jich Xoi'kam.

Pu'ñi ip ba' gu jaroi' no' ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, no'x aa' na jimia' bhammi ja'k buiñor, jum aa' na tu' ka'm niidhat niirka', gio na xi bai'ñdha' na jotmoda' bha jimda'. Piam no' jaroi' maadit jix chanoom gu iimdagaram bhaan, guch Xoi'kam dho

pui' pix toi'dha' gux kii' suudai' na ki'n cham pai' dhuuk ka tanoom ka' gio na ki'n gammijix jikgim bap tui'ka'.

¹⁸ Ja'pniñ ja'k ba' moop kai'ch bhaankamu'n gu Dios ja bui gui' nam ji'k jix aa' nam tu jiñkuidhai mi' pui' jimia' na jax ya' tu ua'ñix dhi u'uan ta'm: Na cham jir am no't jaroi' jai' mi'p baapai gu ñi'ook na diilh jax ilhii'ñ ya' na pai' tu daaxix dhix bhai'm kai'chdham ñi'ook, na gu'x io'm tulhiiñchuda' gu Dios mu na pai' ja tulhiiñchuda' gui' nam ji'k cham tu' ka'm tigia', pui' na jax ba tu ua'ñix dhi u'uan ta'm na mi chu a'ga na pai' ja'k ja tulhiiñchuda'.

¹⁹ Gu' ba' gu jaroi' no't jai' boosolh dhi ñio'ki'ñ gu Dios na ji'k ya' tu daaxix u'uan ta'm, piam ku ja'p xi dhuukat, gu Dios pui'p baabo' na mi' ka daaxix ka' na jax chii' bhaan gu u'uan na pai' ja daasaim gui' nam ji'k bhammi aaya' gē' kiicham, na pai' joidham jix chu abhaar, bhai' na pai' gammijix jikgim bap tui'ka', pui' na jax tu a'ga bhaan dhi u'uan. Ba' cham tu' ka jugia' gu bhaidha' na bhammi kiik na ki'n gammijix bhai' ba tu tatda' ka' git.

²⁰ Ba'p kai'ch ip gio guch Xoi'kam:

—Jix io'm jootom mu jimda' iñ no' pimit xim jotma'n na pim biix kap ja aagi'ñdha' gu jai' ja'tkam dhi' na ji'k mi chu ua'ñix u'uan ta'm.

Aañ ba'p titda:

—Ea nach pui' tu duñia' nap jax kai'ch Jesusu jich Xoi'kam nap ba' moo jootom bha jimda'.

²¹ Ja'pniñ ba' pix jam titdañ jaaduñ. Moo git ba' gu Gē'kam jich Xoi'kam xi jam joi'ndat jam a'm ti niidhidhat jam palhbui'ñchu' tu' na pix bhaan biix ji'ma'n aapi'm.